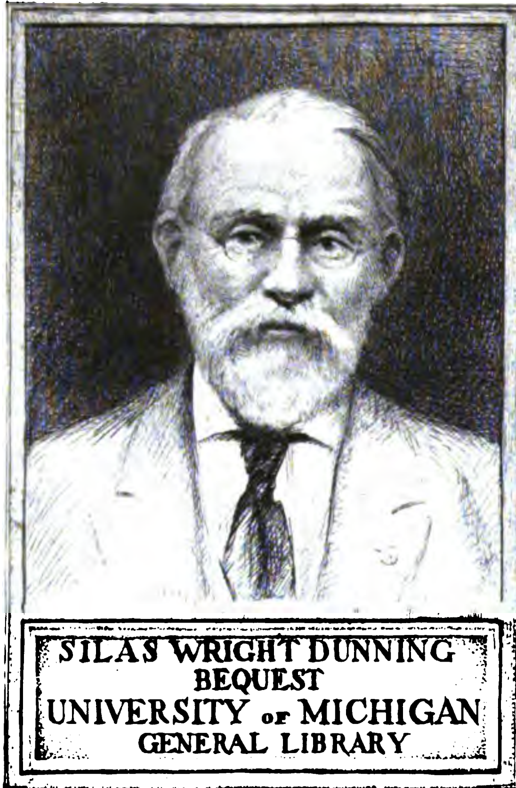

DE
MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE
MERCURIUS,

Geevende een volledig bericht van alles, wat 'er Aanmerkenswaardig ieder Maand, in EUROPA is voorgevallen, benevens de Origineele Stukken en Bewyzen daar toe dienende; als PLACATEN, MEMORIEN, BESLUITEN, VERWEERSCHRIFTEN, DECLARATIEN, TRACTATEN, CAPITULATIEN, ONTWERPEN, BESCHRYVINGEN &c.

Als mede het voornaamste KERKNIEUWS *der*

LUTHERSCHE GEMEENTENS

uit alle de Provintiën;

De *Verkoopingen* van de *Huizen*, *Obligatiën* en de *Scheepen* met de *Pryzen*, en Naamlyst der *Overleedenen*, dienstig voor MAKELAARS &c.

TWEE EN DERTIGSTE DEEL

AGT STUKKEN,

Van January tot Juny 1772.

Met Kunst Plaaten opgehelderd.

TE AMSTERDAM,

By BERNARDUS MOURIK,

Boekverkooper in de Nes, by de groote Vlees-Hal, 1772.

Printed in the Netherlands

VOOR-BERICHT.

AAN ONZEN

GOEDGUNSTIGEN LEZEREN.

Nder de genadenryke hoede en Vaderlyke Bescherminge van den Albeheerscher wederom een Jaar afgelegd, en thans een Nieuw aangevangen hebbende, zo gelieven onze goedgunstige Lezeren de oprechtste en hertgrondigste Zegenwenschen voor dit Jaar en een reeks van volgende van ons te ontfangen; dat de Alzegenaar, als de bron van alle goede gaven, hen en alle de hunnen, in zyne genadige bescherminge nemen, en zyne Weldaden in ruime mate op hen uitstorten mogen.

By den aanvang van 't afgelopen Jaar hebben wy onzen Lezeren, den akeligen toestand van onderscheide Oorden afgeschetst, in hoope tegenwoordig Vrede en overvloed te zullen konnen aankondigen; maar, helaas! het ter dier tyd heerschende verderflyke Oorlogsvuur brand als noch, de ziekte en sterfte onder het Rundvee blyft steeds woeden, en de duurte der levensmiddelen, inzonderheid van het lieve Brood, zynde de Granen ten tyde van den Oogst door de veele Regens bedorven en onbruikbaar geworden, houd als noch stand.

Ons zo dikwerf gedaan verzoek om ons de hand te bieden ter verfraaijing van dit Maandelykse Werk, 't geen wy nochmaals herhalen, is aan alle Liefhebberen in 't algemeen gericht, en wel in 't byzonder aan de Eerwaarde Heeren Leeraars, de Kerkenbedienden en alle andere Ledematen der Gemeentens, toegedaan de Onveranderde

Augsburgsche Geloofsbelydenis, om ons te willen mededelen wat er aanmerkelyks by hunne Kerken zal voorvallen: alleen gelieven dezelve niet uit het oog te laten, dat wy, gelyk voorheen, nooit gebruik zullen maken van Laster- en Naamloze Geschriften.

Wy geven schuldige dankbetuigingen aan allen, die ons in 't afgelopen Jaar zo vriendlyk onderstaand hebben, met herhaald verzoek ons hunne goedgunstigheid verder te willen doen ondervinden.

Het is onzen Lezeren ten genoegen bekend, dat dit Werk verscheide zaken vervat, welke men elders niet vind, als: eene Lyst der Overledenen binnen Amsterdam begraven; eene aantekening der Verkopingen van vaste Goederen, Obligatiën, Scheepen enz. alle met de Pryzen, waar voor dezelve verkogt zyn geworden. Wyders vervat dit Werk de voornaamste Staats en Oorlogsgevallen.

Dit voor af gemeld hebbende, wenschen wy onzen Lezeren alle Welvaart, en hervatten onzen gewonen arbeid.

MAANDELYKSE NEDERLANDSCHE MERCURIUS,

Voor de Maand JANUARY 1772.

EUROPA. *TURKYEN.* *Constantinopolen.* Alles is hier thans in de uiterste verslagenheid: want na de voordelige geruchten van de overwinning onzer Troepen op de Russen, (ziet onze voorgaande bladz. 209) welke alhier onlangs verspreid zyn geworden, heeft men veel echter en zekerer narichten gekregen van de nederlaag, die een corps door *Mougzoen-Zada* onder 2 Pachas en zyn Kiahaya, tegen de Russen afgezonden, geleden had; zodanig dat die Bevelhebber, met het overschot van zyn Leger, genoodzaakt was geweest, de wyk naar *Ruszig* te neemen. Zedert zyn 'er noch fataler tydingen aan de Porte gekomen, naamlyk, dat het overschot van 't Heir onder den *Groot-Vizier* by *Babadagh*, gehee. en al vernield en verstrooid was; dat hy zelfs alleen met 60 man verzeld, ter naauwer nood ontkomen en de Heilige standaart van Mahomed had gered, terwyl zyn gehele Leger, al zyn geschut, Tenten, Bagagie en Magazynen in handen der Vyanden gevallen waren. De omstandigheden dier Nederlaag worden niet alle eenparig verhaald, maar komen voornaamlyk hier op uit: dat een Troep *Calmucken* en *Cosacken* uit het Russisch Leger den *Donau* overgetogen zynde, om den *Groot-Vizier* aan te tasten, deze daarop bevel aan de Janitzaren had gegeven, om uit het Leger te trekken, en den Vyanden het hoofd te bieden; doch die hadden volmondig geweigerd te stryden, om dat, zeiden zy, zy gene betaling kregen. Hun Aga en zyn Luitenant zogten hen, nu eens met beloften, dan met bedreigingen tot hunne plicht te brengen: maar vergeefs zy werden zelfs de eerste Slachtoffers dier woedende Soldaten die hen in hunne drift nederzabelden. Toen floegen zy opentlyk aan 't muiten, braken de Geldkisten open; plunderden het grootste gedeelte van den schat, die 'er in was, en op 5 milioenen stukken van Ach-

ten begroot werd, staken de Tenten en de geheele Legerplaats in den brand, en verspreidden zich vervolgens naar alle kanten. De Groot-Vizier, ziende dat alles verloren was, begaf zich met zyn Hofhouding en de Heilige Standaart op de vlucht, en liet het overschot van zyn Leger geheel ten prooi aan de Vyanden; die van verre bespeurde wat 'er omging, zich van deze gunstige gelegenheid bedienden, en zich eerst meester maakten van alle de Magazynen, en daarna op het Leger zelfs aanvielen, daar zy alles wat de woede der Janitzaren en de Vlammen noch gespaard hadden, roofden en plonderden. Ondertusschen was de Groot-Vizier met zyn gering gevolg tot aan *Bazargick* getogen, en had zich aldaar nedergeslagen, van waar hy genoodzaakt is geweest zich naar *Adrianapolen* te begeven.

PORTUGAL. Lissabon. Een der voornaamste Leden der Regering van *Goa*, onlangs alhier, aan boord van een Oost-Indisch Schip aangekomen, is terstond, na desselfs arrivement in de gevangenis gebragt geworden.

SPANJE. Op 't einde des jaars (1771) heeft men tydingen ontfangen uit verscheidene Havens van dit Ryk, dat 'er door de hevige stormwinden verscheide Schepen vergaan zyn.

Men heeft alhier twee ordonnantien afgekondigd, by de eerste word den invoer van het Manchester Fluweel, en de halve Fabrieken in Spanje en de Indiën verboden. Aan de kooplieden zyn drie maanden toegestaan om zich van die goederen te ontdoen. Na verloop van 22 maanden zal het op zware straffe verboden zyn, eenige kledêren van die stoffe te dragen. By de twede word aan den Heer *Pierre Martiningo.* Directeur van het Canaal van Madrid, toegestaan om 300000 Piasters op te nemen in Actien, ieder van 1000 Piasters.

Te *Barcelona* is het geld bestemd, om de Geboorte van den Infant te vieren, door den Koning geschikt om 4 jonge Dochters uit te Huwlyken, welke uit die zich aanbieden, met het lot zullen gekozen worden; ieder van dezelve zal omtrent 1500 livres bekomen.

ITALIE. Rome. Den 16 December (1771) heeft de Paus Consistorie gehouden, by die gelegenheid tot Cardinaal gecreëerd en benoemd *Charles Antoine de la Roche-Aymon* Aartsbisschop van Rheims, Pair en Groot Almoezenier van Vrankryk.

Zy-

Zyne H. heeft de nodige Bullen naar *Turin* uitgevaardigd tot het stichten van twee nieuwe Bisdommen in *Piemont*; naamlyk een voor de Abdy *Suza* en een voor de Abdy van *Bielle*, die thans tot het Bisdom van Vercelle behoord, doch nu voortaan zo wel als die van *Suza* een afzonderlyk Bisdom uitmaaken zal.

Livorno. In *Corsica* is 't als noch niet helder. De Dorpen worden zeer dikwyls door de zogenaamde Banditen ontrust niet tegenstaande alle voorzorg der Franschen, die dikwyls handgemeen met de zelven worden. Zelfs stropen zy op den weg van *Bastia* naar *Ajaccio*, en maken dien zo onveilig dat 'er genoegzaam gene levendsmiddelen uit het Eiland in de eerstgemelde Stad konnen aankomen.

Den 22 December (1771) is de Hertog *van Gloceſter* benevens zyn gevolg van *Pisa* alhier aangekomen.

Genua. Alhier zyn twee Gedeputeerden van het Eiland *Capraja* aangekomen, om den Eed van getrouwheid aan deze Republiek af te leggen, en de herstelling hunner oude voorrechten te verzoeken.

INGERMERLAND. Petersburg. Het Hof heeft twee zeer omstandige verhaalen doen publiceeren. Het eene betreft de operatien onzer Vloot in den *Archipel.* Het andere behelsd breedvoerige berichten nopens de heerlyke voordeelen door ons Leger onder den Generaal Veldmarschalk *Romanzow*, op 't einde van den Veldtocht dezes jaars aan de beide Oevres van den *Donaustroom* bevochten. Schoon wy van dit laatste de meeste omstandigheden op hun tyd aan onzen Lezeren hebben mede gedeeld, verdienen echter de volgende derzelver aanmerking.

Het geheele Corps, waarmede de Generaal-Majoor *Weissman*, den 30 October laatstleeden, over den *Donau* trok, bestont slechts uit 7 Bataillons Grenadiers en Muskettiers, één Bataillon Jagers, 5 Escadrons Hussaaren, en 300 Kosakken, voorzien met 10 groot Stukken Kanon, en 10 Regiments Stukken. Den 31 verliet de Vyand, 2500 Man sterk, het Retranchement by *Tulcza.* De onze vonden aldaar en in het Slot 36 Stukken Kanon, welken zy, benevens 80 Vaten Buskruid in veiligheid bragten; waarna zy het Retranchement slechtten, en twee Torens van het Slot in de Lucht deeden springen. Na dat de Generaal-Majoor zyne Troepen 3 uur hadt laaten rusten, sloeg hy verder op weg naar *Babadagh*, om nog in den nacht de Defiléën te passeeren; gelyk ook gelukkiglyk geschiedde. Op de Dapperheid der Soldaaten, en den iever der Officieren steunen-

nende, trok hy met zyn klein Corps onvertzaagd heen, om den Groot-Vizier in zyn Leger aantetasten. Vier Wersten van *Babadagh* ontdekte men het Vyandlyke Campement. Het was 3 Wersten lang en 2 breed. Het stondt op 5 Hoogtens, en hadt van den kant van *Tulcza* maar een naauwen Ingang, die door 2 Batteryen met 23 Stukken Kanon gedekt werdt. Daarenboven waren 'er nog 3 andere Batteryen. In het Leger stonden meer dan tien duizend Tenten. Op onze nadering stak de Vyand verscheiden Hutten in brand; en schoon hy eerst een heevig Vuur maakte, nam hy echter toen ons Geschut begon te werken, zeer schielyk de vlugt. Nadat de onzen het Leger des Vyands hadden bemagtigd, zondt de Generaal-Majoor een sterk Detachement af, om ook *Babadagh*, eene wydluftige Stad, te veroveren. De Overste *Klitschka* deedt zulks nog dien zelfden dag by welke geleegenheid 210 *Turken* sneuvelden. In de Stad vondt hy 8 groote Stukken Kanon, waarvan 3 gesprongen en 5 vernageld waren, een Magazyn met Beschuit, Tarwe, Garst en Gierst, de geheele Provisie des Groot-Viziers, en met een woord eenen ongemeenen Rykdom. De Groot-Vizier was door den Aga der Janitsaaren, den Spagilar Agassi, vier Bassa's, den Reis Effendi, den Tefterdar-Effendi, enz. verzeld. Daags voor onze aankomst was hy nog 25000 Man sterk geweest; doch op de tyding van het verlies van *Tulcza* was de helft daar van, in weerwil van den Groot-Vizier, weggeloopen. Wegens gebrek van Voorspan, kon uit *Babadagh* van de Magazynen en Munitie niets worden geborgen, weshalve dezelve verbrand werden. Uit het Leger werden 48 Stukken Kanon en 13 Mortiers, onder eene Escorte, naar *Tulcza* gebragt. De Staf Officiers kreegen vryheid, uit de kostbaare Tenten eenigen uittezoeken, en al het overige werdt verbrand. Nadat de Generaal Majoor zich noch eene nacht in het Vyandelyk Leger hadt opgehouden, marcheerde hy den 3 November, 's morgen vroeg, naar *Isaccia*. De Bassa die het kommando aldaar voerde, van de Neerlaag des Groot-Viziers, en van de aenkomst der onze verwittigd, verliet het Retranchement en de Vesting. Hy werdt echter noch door de onzen vervolgd, die op zyne vlugt 425 Man van de Vyanden doodden en 109 Gevangen namen. Dus bemagtigden de onzen, den 4 November, 's middags omtrent één uur, de Stad *Isaccia*, en haar Slot, met 4 Torens voorzien. In het Slot en op de Batteryen vondt men 26 ongemeen groote, en 53 kleiner Stukken Kanon, benevens 2 Mortieren. De Bezetting hadt uit 1500 Man Cavallery, en 500 Infantery bestaan. Van de groote Stukken Kanon heeft men 22 in den *Donau* geworpen, en de overigen laaten springen of vernageld. Maar de overige 53 en de Mortieren hebben de onzen ingescheept, en in veiligheid gebragt. Aan Buskruid, namen wy zo veel mede, als de Vaartuigen konden draagen. Daarenboven werden 'er nog 3000 vaten Buskruid, eene ongelooflyke menig-

menigte Kogels, Bombeu, enz. in den *Donau* geworpen. De Krygs voorraad was hier zo onbegryplyk groot, dat, gelyk de Generaal-Maajor *Weisſman* aanmerkt, indien hy zich hier ook eene geheele Maand hadt opgehouden, hy echter niet in ſtaat zou geweeſt zyn, alles mede te neemen. Na dat de gemelde Generaal-Major zich aldaar tot den 5 November had opgehouden, deed hy den volgenden dag het Slot en de dicht daarbyſtaande Moské in de lucht ſpringen. Dit alles volbragt zynde, hieldt de Generaal-Major zich, als of hy op nieuw naar *Babadagb* wilde trekken; doch op den halven weg gekomen zynde, wendde by zich naar *Tulcza*, alwaar hy den 7 dito 's morgens ten 10 uur aankwam. Hy begaf zich nog dien dag van daar naar *Iſmail* te rug, daar hy den volgenden dag gelukkig arriveerde. Wy hebben by deeze Onderneeming 20 Dooden en 80 Gekwetſten verlooren. Het verlies der Vyanden beſtaat in 800 Dooden, en 123 Gevangenen, die naar *Iſmail* zyn gebragt, behalven de gekwetſte *Turken*, die wy hebben moeten te rug laaten. Wy hebben 170 Stukken Kanon, behalven den anderen Krygs voorraad, medegenomen.

Den eerſten November trok ook de Generaal-Major *Miloradowitſcb* met een Corps, in 2 Kolommen verdeeld, over den *Donau*. De eene Kolom beſtond uit 747, en de andere uit 723 Man; verder maakten 270 Grenadiers, en 250 Saporogiſche Koſakken de Avantgarde uit; terwyl 70 Donſche Koſakken den Marſch moeſten openen. Zyn oogmerk was op de Stad *Matſcbin* gerigt. De Vyanden, ten getalle van 7 of 8 duizend Man, ſtonden daarby op eene Hoogte, met Batteryen voorzien, gepoſteerd. De Generaal-Major beſloot, dezelven aan den rechter Vleugel aan te taſten, en liet daarom onze Troupen eenen grooten Omweg doen. Aan de hoogte gekomen zynde, geſchiedde de Aanval met Kloekmoedigheid. Schoon dezelve zeer ſteil was, werdt zy echter met ongelooflyken ſpoed beklommen. De *Turken* maakten wel een ſterk Vuur; doch hetzelve deedt den onzen geen nadeel. In tegendeel deedt het Vuur uit onze Artillery eene betere uitwerking. Men zag van verre de *Turken* overhoop vallen. Het een en ander was van dat gevolg, dat de *Turken* hun Leger verlieten, zich verſtrooiden, en meerendeels naar *Girſow* vlugten. Het Leger werdt aan alle zyden in Brand geſtooken. In het zelve, en in de Stad *Matſcbin*, was een groote Voorraad van Munitie en Buskruid; al het welk, gelyk ook de Magazynen, een Roof der Vlammen werdt. Veele *Turken*, die zich in de Stad verborgen hadden, werden neer gehouwen; en anderen kwamen in de Vlammen om, doordien de Brand ſchielyk de overhand nam. De Generaal-Major bleef aldaar nog vier uuren ſtaan, en keerde vervolgens naar *Ibrailow* te rug. Hy bragt 14 Metalen Stukken Kanon, eenige Vaartuigen, en 15 Pontons met zich. 11 Yzeren Kanons waren in den *Donau* geworpen.

pen. Het Verlies der *Turken* beſtaat in 450 Man. Wy hebben 7 Dooden en 26 Gekwetſten gehad.

Omtrent denzelfden tyd zondt de Overſte *Dumaſchow*, die aan den Mond der Rivier *Jalowiza* gepoſteerd was, den Overſte Luitenant *Jakubowits* met een klein Detachement naar *Girſow*, om den Vyand afbreuk te doen. Aan den vyandlyken Oever gekomen, veroverden zy eerſt eene Battery van 8 Stukken Kanon. Vervolgens trokken zy voor de Veſting. Door eene Granaat, uit een Veldſtuk in de Veſting geworpen, geraakte een Buskruid-Magazyn in Brand, en door den daarop gevolgden ſlag ſtorteden de Stadsmuuren op veele plaatſen om. Zelfs de Kommandant en veele *Turken* vloogen in de lucht. Daarop trokken onze Troepen in de Veſting, deeden het grooſte gedeelte der Bezetting over de Kling ſpringen; en bemagtigden de Stad. Dezelve was met 70 Stukken Kanon bezet, en het Guarniſoen hadt uit omtrent 2000 Man beſtaan. De Stukken Kanon van de Battery werden medegenomen, doch die in de Stad, als te zwaar tot het transport, vernageld, of in de *Donau* geworpen. In de Haven veroverde men 2 Galjooten en 25 Saiquen. De overige Vaartuigen, meer dan 100 in getal, en de Magazynen, werden verbrand. Wy hadden by deeze Onderneeming geen eenen Dooden, en ſlechts 19 Gekwetſten. De Vyand heeft meer dan 1000 Man daarby verlooren.

Nopens den Slag by *Buchareſt* heeft men nog deeze byzonderheden. Den 31 October kreeg de Generaal Luitenant *van Eſſen* bericht, dat de Vyand, met zyne gantſche Magt, uit ruim 30000 man Kavallery, en 7000 Man Infantery beſtaande, en door een Seraskier en drie Baſſa's aangevoerd, naar *Buchareſt* in aantogt was. De Generaal Luitenant ſtelde zyne Troepen in Slagorde, en verwachtte den Vyand; doch deeze legerde zig 6 werſten van onzen linker Vleugel, en verſchanſte zyne Infantery. De Generaal Luitenant zulks bemerkende, beſloot de *Turken* aan te taſten. Toen de Vyand ons oogmerk gewaar werdt, zondt hy verſcheiden Detachementen uit, om *Buchareſt* te bezetten, en ons in de Bagage te vallen. Doch de Vorſt *Kantemir* met onze ligte Troepen en 5 Eskadrons Kavallery tegen dezelven afgezonden, ontfing ze zo nadruklyk, dat zy ſchielyk de vlugt moeſten neemen. Middelerwyl naderde onze Generaal Luitenant den Vyand in drie Quarrées, met de Kavallery in 2 Linien in het midden. De Vyand viel met zyne geheele Kavallery recht op onze Front aan. Doch ziende, dat zulks hem niet gelukte, wendde hy zich tegen onze rechter Flank. De Vorſt *Dolgorucki*, die aldaar commandeerde, liet hem tot binnen het bereik van zyn Geſchut komen, en verwelkomde hem toen van alle zyne Batteryen met Kardoezen en gezwinde Salvo's zo nadruklyk, dat hy zich met groot verlies, naar zyn Retranchement terug begaf. De Vyandlyke Kavallery zette haare vlugt voort, en viel onzen Ge-

neraal-Major *Tokeli* in handen, die dezelve op nieuw floeg. Daar op attaqueerden de onzen het Vyandlyk Retranchement, en veroverden hetzelve gelukkiglyk.

Van den Vyand zyn in het Gevecht omtrent 2000 Man op de plaats gebleeven. Daarenboven hebben wy gevangen genomen 150 *Turken*; 200 *Bulgaren*, *Serviers* en *Bosniakken*, die zich te weer hadden gesteld; en omtrent 1000 *Wallachyers* en *Moldaviers* by de Bagagie. Wy hebben veroverd 10 Vaandels, en 14 Stukken Kanon met al derzelver toebehooren. Het Leger en de geheele Bagage is den Overwinnaaren tot Buit geworden. Van onzen kant zyn gesneuveld één Kapiten, en 58 Man aan Onder Officiers en gemeenen; gekwetst zyn 6 Officiers en 193 man aan Onder-Officiers en Gemeenen.

Om den vlugtenden Vyand te vervolgen, en teffens een verzoek op *Giurgewo* te doen, zondt de Generaal Luitenant *van Essen* den Generaal Major Vorst *Dolgoruki* met een aanzienlyk Detachement af. Toen de *Turken* in die Vesting onze Troepen zagen aankomen ontviel hun de Moed, en zy begonnen 's nachts den 4 November de Stad te verlaaten. De onze namen dus bezitting van de Vesting. Zy vonden in dezelve 50 Metaalen Stukken Kanon, 2 Mortiers, 1600 Sakken Beschuit, 1050 Sakken Meel en 915 Ossen. De geheele Bagage en daaronder ook die van den Bassa viel den onzen in de handen.

Nog moet men aanmerken, dat by gelegenheid der voorschreeven Voordeelen, door de onzen aan den Overkant van den *Donau* behaald, meer dan 16000 Menschen van daar naar deezen kant met de onzen zyn overgekomen.

Volgens de tydingen van *Moscou* was de ongewone sterfte onder de Inwoonders zodanig verminderd dat men hoope had dezelve eerlang te zullen zien ophouden.

Aldaar is den 19 November (1771) 't Vonnis ter uitvoer gebragt 't welk tegen de belhamels van den laatsten Opstand aldaar, en van de moord aan den Aartsbisschop *Ambrosius* gepleegt, uitgesprooken was (ziet dit geval in November laatstleden bladz. 181.) De Gevonnisten maakten een aantal van 300 uit; twee van dezelven, welke men bevonden had de eigenlyke Moordenaars van gem. Aartsbisschop te wezen, werden, benevens 2 van 64 andere Medeplichters die met elkander om den Galg hadden moeten loten, opgeknoopt; en alle de overige werden ten deele met de knoet, een brandmerk en 't opsplyten van den neus, en ten dele op een zachter wyze gestraft.

POOLEN Warschauw. Den 5 January is de Koning, volkomen hersteld zynde, in 't publiek verschenen. Men heeft 130

Man uit de Uhlanen verkoren, die zyne Majesteit wanneer hy uitryd, verzellen zullen. Ook zullen de Russen zodaanige schikkingen maaken, dat men voor 't leven van den Vorst niet meer behoefd bevreesd te zyn. Velen zyn van gedachten, dat wy haast Vrede zullen hebben, en dat alles eindelyk door een huwelyk des Konings, met eene Princes uit een voornaam Huis, ten einde zal loopen.

Men heeft thans nog eenige Onstandigheden nopens het op den 3 November laastleeden met zyne Majesteit, onzen Koning, voorgevallene vernoomen: „ Toen zyne Majesteit aan den beruchten *Kosinski* pardon verleende, nam deeze Karel een Vinger van zyne Majesteit, en eenen van de zynen; hy leide die kruisling over elkander, en op die wyze moest de Koning de belofte van pardon met eenen Eed bevestigen".

Toen de Koning de Moeder van den in de verdeediging zyner Majesteit gesneuvelden Heiduk liet voor zich komen, zeide zyne Majesteit tot haar; *Het doed my leed, dat uw Zoon zyn leeven heeft moeten verliezen*; en *my niet*, antwoordde de Vrouw, *ik verheug my, dat uwe Majesteits leeven gered is, en dat myn Zoon zynen pligt heeft gedaan.* De Koning heef haar Maandelyks vier Dukaaten toegelegd.

Verscheiden Poolsche Dames van de eersten rang begaven zich in de eerste dagen naar het Huis van den Molenaar, alwaar zyne Majesteit in dien verschriklyken nacht Herberg hadt gevonden en sneeden met Messen stukken, met 's Konings bloed geverfd, uit de Tafel, en gaven den Man en zyn Vrouw aanzienlyke vereeringen.

Men ziet hier thans een Afschrift van het Antwoord zyner Majesteit, des Konings van *Pruissen*, aan zyne Majesteit onzen Koning, op deszelfs Brief nopens het Attentaat van den 3 November laatstleeden. Het zelve is in de volgende bewoordingen begreepen:

„ MYN HEER BROEDER!

Uwe Koninglyke Majesteit doet my recht, wanneer Dezelve gelooft, dat ik zeer gevoelig ben zyn wegens het Gevaar, waarmede Gy, den 3 *November, door den verschriklyken Aanslag op den Persoon en het leeven van Uwe Majesteit zyt gedreigd. Ik heb zulks met den grootsten tegenzin vernomen. Een komplot, zo strafbaar, en zo op roerig in des-*

deszelfs ongeboorde Omstandigheden, overdekt, zo wel de Auteurs daarvan, als ook de Medepligtige met eeuwige schanden en verachting. Dit is de Zaak aller Souvereinen; en deeze onmenschlyke Daad der Geconfedereerden verdiende, dat alle de Europische Moogenheden zich vereenigden, om van deeze zwaare Misdaad, waar aan zy zich hebben schuldig gemaakt, op eene eclatante wyze wraak te neemen. Indien ik hier by nog eenigen troost heb ondervonden, is het geweest, dat ik teffens verstaan heb, dat het leeven van Uwe Majesteit buiten gevaar zy, en Dezelve ras weder hersteld zal zyn. Ik verblyde my, dat ik u hier toe oprecht geluk mag wenschen, en by een zo gewichtig Voorval van de Hoogachting en Vrindschap op nieuws verzekeren kan, waarmede ik ben

Myn Heer Broeder,

Uwer Majesteits goede Broeder
FREDRIK.

DUITSCHLAND Weenen. Een geleerde van de Universiteit te *Wirtenberg* heeft over het gepasseerde Jaar 1771 de volgende aanmerkingen gemaakt.

De grootste Warmte word hier vernomen den 27 May, op de middag, wanneer de Thermometer *van Fahrenheid* op 87½ Graden stond. De grootste koude viel in den 9 February des morgens staande de Thermometer op 3¼ Graden. Het gantsche Jaar is over 't algemeen zeer koel te noemen, dewyl de warme maanden koel en de koude maanden zeer lydelyk waren. Hierin ligt de oorzaak van 't misgewas van zo veele veldvruchten. De hoogte van den verzamelden regen bedraagd 28 duimen en 4 lynen; eene groote hoogte, maar echter noch 4½ duim minder dan in het voorgaande jaar. De vier Oogst maanden Juny, July, Augustus en September, hebben alleen meer dan de helft van het regenwater van 't jaar 1771 uitgemaakt. Eene ogenschynlyke oorzaak van den mislukten Oogst.

Over 't algemeen konnen wy in het voorz. jaar 193 droge en 175 natte dagen tellen. De Maanden October en December waren de droogste maanden: 't welk een goeden hoop tot de vruchtbaarheid voor 't jaar 1772 geeft. De Westewind heeft ook in dit jaar zeer grootlyks de overhand gehad. Heldere dagen zyn 'er geweest 111, betrokken 61, en gemengde 193.

NEDERLANDEN 's Gravenhage. Hunne Hoog-Mog hebben by

by een Placcaat, gearresteerd den 23 December 1771, in het District van de Generaaliteit verboden *het mouten van eenige andere graanen, dan Gerst en Spelte, mitsgaders het Brandewyn stoken van eenige zoort van Granen, hoe die ook genaamd zouden mogen worden, op de boete van drie duizend guldens enz.*

Hunne Hoog Mog. heben by een Publicatie in dato 14 January 1772, in dier voegen als by dezelver laatste Publicatie van primo January 1769 goedgevonden, om wederom tot primo January 1775 te prolongeeren de affchaffing der lasten, voor zo verre dezelve van haar Hoog Mog. dependeeren, wegens de grote visschery en Haringvangst. enz.

De Uitschryving van den Algemeene *Dank-Vast-* en *Bede-Dag* voor dezen Jare, by hun Hoog Mog. de Heeren Staaten Generaal op Woensdag den 12 February (1772) vastgesteld, luid als volgt:

EDEL-MOGENDE HEEREN.

De omstandigheeden, waarin de Republiek zig tegenwoordig bevind, verschillen zeer weinig van die, waar in wy by den aanvang van het afgeloopen Jaar U Edele Mogende genodigd hebben, om de Goedertierenheeden des Allerhoogsten met Ons te looven en te verheffen. De Goddelyke Oordeelen zyn als nog op Aarde. De alvernielende Plaagen van Tweedragt, Oorlog, Hongersnood en Pestilentie verspreiden als nog in verscheide Gewesten de uiterste Verwoesting en Elende. En Wy, dank de oneindige Barmhertigheeden van den Almagtigen, genieten als nog, onder zyne Hooge Bescherming, alle onze Voorregten, de Vrede en deszelfs aangenaame Gevolgen. Onze Burgerlyke en Godsdienstige Vryheeden, onwaardeerlyke Weldaaden van de Voorzienigheid, zyn nog in haar geheel, zonder de harde Hand van den Onderdrukker te gevoelen of te vreezen. Niet tegenstaande de sterfte, die by aanhoudenheid in onze Velden regeerd, en niettegenstaande de duurte der allernoodzaaklykste Dingen, die dagelyks meer en meer toeneemen, geeven de Koophandel, het Credit van het Land en het vertrouwen van Vreemdelingen daar uit voortvloeijende, nog Hulpmiddelen aan de hand tegen de uitersten van gebrek, waar onder zo veele andere Volken zugten. Wy kunnen evenwel niet ontveinzen, dat alle Voorzieningen van de Menschelyke Wysheid niet zullen kunnen beletten, dat de Onheilen van die ongelukkige Volkeren, niet de Onze zouden kunnen worden, en op meer als eene wyze de Voorspoed van dezen Staat en deszelfs Ingezetenen van gedaante doen veranderen.

De Almagtige en beschermende Hand, die Ons tot hier toe bewaard heeft, kan, zonder twyffel, Ons nog behoeden, maar zoude ook wel eens kunnen ophouden, zig uit te strekken ten voordeele van een Volk. het welk door zyne ondankbaarheid tegen God, door het misbruik van zyne Zeegeningen, en

door

door zyne Zorgeloosheid en onopmerkzaamheid op zyne Oordeelen, zig dagelyks meer en meer schuldig maakt; want dezelve Klagten, die de menigvuldige Zonden en Ongeregtigheeden, de algemeene Geest van Iedelheit en Losbandigheit, de verderffelyke Weelde en Overdaad, waar aan de Duurte der Tyden naauwlyks eenige Paalen steld, en voor al de heillooze Ondermyning van alle Gronden van Godsdienst en Zeedelykheid, ons zeedert zo veele Jaaren hebben afgeperst, zyn en blyven in dezelve kragt.

Hoe moeijelyk en bedroevende deze overweeging nagtans mag weezen, daarvan Wy egter nogmaals onze Hoop en Vertrouwen stellen in de Goedertierenheeden des Barmhertigen Gods, die zig tot hier toe over Ons heeft ontfermd, en die ons verder genadig kan weezen, indien Wy met eene waaragtige Boetvaardigheid, met afstand onzer Zonden, en met een ongeveinsde Bekeering tot Hem wederkeeren.

Om deze Reden hebben Wy goedgevonden uit te schryven een algemeenen *DANK- VAST- en BEEDE-DAG over alle de geünieerde Provincien, Geassocieerde Landschappen, Steden en Leden van dien, tegen Woensdag, die* [illegible] *zal den* 12 *February eerstkomende, om ten zelven dage in alle de Kerken dezer Landen God Almagtig aan te bidden en groot te maaken, en Ons en onzen Staat op nieuw aan zyne Genadige Bescherming op te draagen; om met Harten vol van Dankbaarheid zyne Weldaaden, aan Ons bewezen, te erkennen en te bidden om de aanhoudenheid van dezelve; om te smeeken, dat Hy op Ons een Oog van Medelyden wil slaan, en Paalen zetten aan die Sterfte, die nog zo veel Verwoesting onder Ons Rundvee aanregt, en dat Hy het Gebrek en de Behoeftigheid, nevens alle Gevaaren, die onze Rust en Vrede, en de Voordeelen die wy genieten, zouden konnen stooren, van ons wil afweeren; en om voorts met een oprecht Berouw en Leedweezen, Belydenis en Afstand doende van onze Zonden en Overtreedingen, derzelver Vergeeving af te bidden, te gelyk met de Goddelyke Bystand tot Verbetering en Bekeering van een Zondig Land.*

Een van de weezentlyke Pligten van dezen Beede-Dag *zal zyn, dat Wy den Goddelyken Zegen afbidden over de Persoonen en Regeering van de Hooge Overigheid dezer Landen, ten einde Haare Onderneemingen en Raadslagen mogen strekken tot Bevordering van Deugd en Godvrugt, Behoud van onzen Vrede, Welzyn van den Koophandel, Herstelling van den Overvloed, Aanmoediging van nuttige Konsten en Weetenschappen, en Bevestiging van het Geluk en den Voorspoed van deze Republiek.*

De Doorlugtige Erf-Stadhouder en zyne Koninglyke Gemalin behooren ook een byzondere Plaats te hebben in de Gebeden, die Wy ten Hemel opzenden; en moeten Wy God bidden, dat Hy allerly Zegeningen in een ruime Maat over Haar en over de Jonge Princes wil uitstorten; dat Haare Dagen lang, vrugtig en gelukkig mogen weezen; dat Land en Kerk onder de Bestiering van zyne Hoogheid mogen bloejen; en dat een luisterryke Nakomelingschap van zyne Hoogheid de onsterffelyke Naam van Orange en Nassauw moge overbrengen tot het Laatste der Tyden, en altoos uitleveren Edelmoedige Voorstanders en Beschermers van de Vryheid dezer Vereenigde Nederlanden.

Wy

Wy kunnen ook niet nalaaten by deze Geleegenheid te gedenken aan de engelukkige Toestand van die Landen, die door het Zwaard van den Oorlog en andere Onheilen, daar uit volgende, zyn getroffen, en behooren God Almagtig te smeeken, dat het hem behaagen moge dezelve eens uit haare Elende te verlossen, en de Harten van de Grooten dezer Aarde te beweegen, tot Vrede, op dat de Verwoestingen van zo veel Landen en Volkeren zig niet verder mogen uitbreiden, maar eindelyk eens ophouden.

Laatstelyk behooren Wy onze Gebeeden ook uit te storten voor den Welstand en Bloey der Protestantsche Kerken in alle de Plaatzen, inzonderheid die zig hier te Land bevinden; dat de Arbeid van derzelver Leeraaren vrugtbaar moge weezen tot Bevordering van Godvrugt en Waarheid. Regtvaardigheid, Liefde en Eendragt, en alle die Deugden, die Ons hoop kunnen geeven de Zeegeningen des Allerhoogsten over deze Republik te genieten tot in het Laatste Nageslagt.

Alles tot Grootmaakinge van des Heeren Allerheiligste Naam, Voorplanting en aanwas van de waare Christelyke Gereformeerde Religie, Conservatie van onze duur gekogte Vryheid en onzer aller Zielen Zaligheid enz.

Amsterdam. De Wel Ed. Bewindhebberen van de Generale Nederlandsche geoctroijeerde Oost-Indische Compagnie, ter Vergaderinge van de XVII. zullen in de maand April (1772) in de respective Kameren aan de meestbiedende veilen de onderstaande Waaren en Koopmanschappen als: 11226 Balen bruine Peper, zynde ongeveer zo veel als de Compagnie hier te Lande in voorraad heeft. 450000 ℔ Kaneel in Fardeelen; 80000 ℔ blanke Foulie. En zullen de voorsz. en verdere Waaren worden geveild in de respective Kameren by verdelinge, en ten dage, als volgt: In de Kamer Amsterdam op Maandag, den 6 April; in de Kamer Zeeland op Maandag, den 13 April; in de Kamer Delft op Dingsdag, den 21 April; in de Kamer Rotterdam op Donderdag, den 23 April; in de Kamer Hoorn op Dingsdag, den 28 April, en in de Kamer Enkhuisen op Donderdag, den 30 April; als mede de Goederen van Particulieren, aangehoude Goederen, en verdere Restanten of Kleinigheden, die by de respective Kameren aan handen mogten zyn. De bovenstaande Peper, Kaneel en Foulie, worden verkogt met een stilstand tot den eersten Maart 1773; doch de Comp. reserveerd aan zig om de Peper, welke nog met het Na-Schip verwacht word, in deze Veiling te brengen. Met het afleveren der Noten, tot de gestelde Prys, van 75 Stuivers Bankgeld het Pond, zal worden gecontinueerd tot den eersten Maart 1774.

MAGISTRATUUREN EN AMPTENAAREN.

Den 26 Decemher (1771) zynde de dag der verandering van de Regeering der Stad *Zierikzee*, zyn tot Burgemeesteren verkozen, de Wel Ed. Gestr. Heeren Mr. *Jean Boeye* en *Marinus Bonifacius de Jonge*, in plaats van de Wel Ed. Gestr. Heeren, Mr. *Jan van der Wolff* en Mr. *Willem Cornelis Okkerse*, Ambachtsheer van 's Gravenpolder.

Op den 31 December (1771) te *Amersfoort*, tot Burgemeesteren, de Heeren Mr. *Carel van Coeverden* en Mr. *Willem Metborst* tot Schepenen, de Heeren *Anthony van Brinkestein*, *Harmen Kluppel*, *Jacobus van Bemmel*, *Everard Joan Montauban*, *Dirk Wybergh*. Mr. *Simon Petrus Trouillard*, *Johannes Jonas*, *Willem Hendriksen*, *Wilhelmus Gualterus van Veerssen*, Dr. *Matthea Sas*, *Gysbert van Raalt*, en Dr. *Joh. van Bennikom*; hebbende de Magistraat dier Stad gecommitteerd de Heer *Gysbertus Harderwyk*, om met den 1 May 1772 zitting te nemen ter Vergadering van de Heeren ordinaris Gedeputeerden van de Ed. Mog. Heeren Staten 's Lands van Utrecht

Uit eene overgeleverde Nominatie zyn door zyne Doorluchtige Hoogheid den Heere Prince Erfstadhouder deze navolgende Electien gedaan, als:

Te *Gorinchem* tot Burgemeester voor den Jare 1772 en 1773 de Heer *Jan Hendrik Verboom*, tot Schepenen dier Stad en den Lande van *Arkel* voor den Jare 1772: de Heeren Mr. *Adriaan Maarten Daey*, *Adriaan van Kruyskerken*, Mr. *Adriaan Hagoort*, Mr. *J. A. van Thye Hannes*, *Lambertus van Meerten*, *Johan Snoek* en *Anthony Verhoef*, en tot Schepenen Commissarissen, de Heeren *A. van Kruyskerke*, Mr. *A. Hagoort* en Mr. *J. A. van Thye Hannes*.

Te *Bommel* tot Burgemeesteren, de Heer *Walrave*, Baron van *Balveren*, Heere van Weurt, en Mr. *Laurens Cox*: tot Raden dier Stad, de Heer Mr. *Hendrik Cornelis Mesteekker*, in de plaats van wylen den Heer J. H. Kelderman, en de Heer *Dominicus van Hoytema*, in de plaats van desselfs Grootvader die daar van vrywillig afstand heeft gedaan.

Ter Vergadering van hun Hoog Mog. is gecommitteerd van May 1772 tot May 1774 de Heer Mr. *Diederik Gerard van der Steen*; tot ordinaris Gedeputeerden in de binnenlandsche Deputatie van May 1772 tot May 1773, de Heer Mr. *Gerhard Vermeulen*, en tot extraordinaris Gedeputeerden in de binnenlandsche Deputatie van May 1772 tot May 1773, de bovengemelde Heer Burgemeester *Laurens Cox*; en laatstelyk de Heer Mr. *Pieter Adriaan de Roock* tot Secretaris van 't Gerecht ven Heerenwaarde, in plaats van meergem. Heer Kelderman.

Te *Enkhuyzen* tot Schepenen, de Heeren *Claas Koning*, *Pieter Ebbenhorst*, *Siewert Ris*, Mr. *Johan Jacob Duyvens*, *Arnoldus Buyskes*, Mr. *Jan van Romond* en *Meindert Mossel*; tot Schepenen Commissarissen, de gemelde Heeren *Ebbenhout*, *Ris* en *Duyvensz*.

Te *Gouda* tot Burgemeesteren, de Ed. Groot Achtb. Heeren Mr, *Willem Decker*, Heere van Urcem, President, Mr. *Aelbrecht van der Burch*, Mr. *Gualterus de Moor* en *Dirk Verreyst*. Tot Schepenen, de Ed. Achtb. Heeren Mr. *Jacob Speelman*, Heere van Nuland, President, Mr. *Adriaan Prins*, Mr, *Bonaventura de Lange*, Mr. *Jan Noortbergh*, *Dirk Daniel de Kedts-Houtman*, Mr. *Nicolaas Teyssen* en Mr. *Pieter Leonard Schippers*, Heere van Bodegraven. Tot Schepenen Commissarissen, de voorsz. Heeren de *Kedts Houtman*, *Teyssen* en *Schippers*; wyders is de Heer Mr. *Lodewyk Quarles*, gecommitteerd om met primo May 1772 zitting te nemen in 't Collegie van Gecommitteer-

teerden Raden van Holland en West-Vriesland.

Den 1 January (1772) is op recommandatie van zyne Doorl. Hoogh. den Heere Prins Erfstadhouder tot Burgemeester der Stad *Brielle* aangesteld de Wel Ed. Gr. Achtb. Heer Mr. *Ocker Gevaerts*, Johsz. in de plaats van wylen den Heer C. van Yssendoorn.

Door de daartoe by loting gequalificeerd zynde Burgers, zyn tot Burgemeesteren der Stad *Enkhuizen* verkozen de Heeren Mr. *Hendrik van Swaalen*, *Lucas Wellewoude* en Mr. *Christiaan Johannes Vaillant*, welker President, uit de afgaande Burgemeesteren, op recommandatie van den Prins Erfstadhouder is geworden de Heer *Anthony Jacob de Jong van Persyn*; ook zyn op voorsz. recommandatie tot gecommitteerde Raad aangesteld, de Heer Mr. *Fredrik Verbruggen*, Burgemeester en Raad; tot Raad ter Admiraliteit de Heer *Roelof Blok*, Raad en Oud-Burgemeester, en tot Raad in de Vroedschap de Heer Mr. *Hugo van Bleiswyk*, in plaats en vermits den vrywilligen afstand van deszelfs Vader den Heer Mr. Adr. van Bleiswyk.

Wyders op voorsz. wyze tot Burgemeesteren van *Medenblik* voor den Jare 1772 geëligeerd de Heeren *Pieter Spaander*, Mr. *Cornelis Moorenvliet* en *Cornelis Rootjes*; tot gecommitteerde Raad in 't Noorder-Kwartier, de Heer *Pieter Uylenbergh* Raad en Oud Burgemeester enz. Voorts gedispicieerd tot Rekenmeester in de Generaliteits Rekenkamer, de Heer *Nicolaas Agricola*, mede Raad en Oud-Burgemeester dier Stad, beiden om met primo May 1772 sitting te nemen.

Te *Medenblik* tot Schepenen, de Ed. Achtb. Heeren *Jan Roos* Jacobs., *Pieter Steenhuys*, *Jan Spaander*, Mr. *Jacobus Uylenbergh*, *Pieter Mooys*, *Claas Spanjaard* en *Sievert Vierhuysen*, en uit deselve tot Schepenen Commissarissen de voorsz. Heeren *Steenhuys*, *Spaander* en *Uylenbergh*.

Den 1 January (1772) zyn, ingevolge de electie van den Heer Prins Erfstadhouder, tot Burgemeesteren van *Dockum* voor den tyd van 4 Jaren aangesteld de Heeren Mr. *Bavius Nauta* en Dr. *George Brugmans*, beiden Raden in de Vroedschap aldaar.

Ten voorsz. dage zyn door den Heer Prins Erfstadhouder, als Heer en Marquis van *Veere* aldaar tot Burgemeesteren aangesteld, de Heeren *Stephanus van der Lief*, en *Johan de Vriendt*; tot Schepenen, de Heeren *Hendrik Milet*, *Cornelis Adriaan Reynouts*, *Michiel Bastiaanse*, *Anthonie Balen*, *Willem Mariniissen*, *Jacob Fredrik Hesselberg*, Mr. *Manta Stephanus van der Loef*, *Christiaan Cornelis de Mauregnault* en *Anthony Ermerins*.

Door hoogst voorsz. Prins Erfstadhouder zyn tot Burgemeester der Stad *Leeuwaarden* verkozen, de Heer *W. Coulon*; tot Schepen de Heer *H. Brouwer*. Tot Burgemeester te *Bolswaart* de Heer *R. Fontein van Reidsma*. Tot Burgemeester te *Franeker*, de Heeren Mr. *W. Ouwens* en *D. Woortman*. Tot Burgemeester te *Sneek*, de Heer *Ige Molloma*, en tot Schepen de Heer *Symon de Lover*; tot Burgemeesteren te *Workum*, de Heeren *A. Potma* en *H. J. Drinth*.

Den 6 January is door den Oud-Raad der Stad *Dordrecht* gecommitteerd in de Staten Generaal, de Heer Mr. *Mattheus Onderwater*; in 't Collegie ter Admiraliteit op de Maze, de Heer Mr. *Jan Gevaarts*, en in 't Collegie van gecommitteerde Raden, de Heer Mr. *Pieter Hendrik van de Wall*, alle met primo May 1772.

Te *Delft* tot Burgemeesteren, de Wel Ed. Gr. Achtb. Heeren, Mr. *Jacob van der Lely*, Mr. *Isaac van Buren*, Mr. *Bruno Röver* en Dr. *Willem van Blommestein*; tot Schepenen, de Wel Ed. Achtb. Heeren, Dr. *Willem den Appel*, *David Graswinkel*, Dr. *Willem*

Ver-

Verbrugge, *Alexander Cool*, Mr. *Caspar de Roo*, Heere van Rosenburgh, Mr. *Frans van der Burch*, Willemsz., en Dr. *François Boogert*: tot Schepenen Commissarissen de Heeren *den Appel*, *Verbrugge* en *de Roo*.

Den 14 January zyn in de Order van de Ridderschap en Edelen van Holland en Westvriesland beschreven, de Hoog Welgeboren Heeren *Willem Lodewyk* Baron *van Wassenaar*, Heer van Valkenburg, *François Cornelis* Baron *van Aerssen*, Heer van Spyk, en *Dirk* Baron *van Boetzelaar*, Heer van Kyfhoek.

Door den Heer Prins Erfstadhouder zyn tot Burgemeesteren der Stad *Nymegen* aangesteld, de Heeren Mr. *Pieter Verschoor* en *Jan Jossetet*; en tot Schepenen, de Heeren Mr. *Justinus de Beyer*, Mr. *Johan Engelen*, *Dirk Knipping*, *Stephanus Grevelaar*, Mr. *Jan van Leeuwen*, Mr. *Adriaan van den Bergh*, Mr. *Jan in de Betouw*, Mr. *Hendrik Willem van Gretenray*, Mr. *Hendrik Piek* en *Gerard Willem van Balveren tot Heukelom*.

Tot Directeurs van het Zeeuwsch Genoodschap der Weetenschappen te *Vlissingen* is aangesteld de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Daniel van Alphen*, Oud-Raad en Schepen en thans Griffier der Stad *Leiden*, jegenswoordig President van de Maatschappy der Nederlandsche Letterkunde aldaar.

Den 16 dito is, op hooggunstige recommandatie van den Prins Erfstadhouder, by Burgemeesteren en Vroedschappen der Stad *Brielle* tot Raad in de Vroedschap aldaar geëligeerd en aangesteld, de Heer Dr. *Gerard Fauvarcq*, in plaats van wylen den Burgemeester van Ysendoorn.

De Prins Erfstadhouder heeft tot Raden der Stad *Goes* geëligeerd de Heer *Pieter Ossewaarde*, P. Z. in plaats van desselfs Heer Vader die daar van vrywillig afstand heeft gedaan, en de Heer Mr. *Johan Jacob Leidekker de Bruin*, in de plaats van den Heer Jan Willem Boddaart.

De Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Carel Balthasar Wieling*, Raad in de Vroedschap der Stad *Utrecht* en ordinaris Gedeputeerde wegens dezelve ter Vergaderinge van de Heeren Staten Generaal, is aangesteld tot Hoogheemraad van de Lekkendyk benedendams, de Wel Ed. Gestr. Heer *Pieter Daunis*, Raad in dezelve Vroedschap gecommitteerd tot de Directie der Stads-Financie, beiden in de plaats van wylen den Heer Mr. A. Strik van Linschoten enz. als mede de Wel Ed. Gestr. Heer *Thomas Adriaan de Jongheere*, Raad in meergemelde Vroedschap, tot Commissaris van de publieke Verkopingen, in de plaats van gemelden Heer Daunis.

Den 16 January is de Heer *François Constantyn*, Graaf *van Velbrueck*, Canonik van de Domkerk van *Luik* en Aartsdiaken van *Hesbaie* met eenparigheid van stemmen tot Prins Bisschop van *Luik* verkozen.

By de Ridderschap en Edele van Holland en West-Vriesland zyn gedisponeerd de Hoog Ed. Heer *Wigbold Theodoor*, Baron *van der Does*, Heer van Noordwyk, omme zitting te nemen als Gecommitteerde ter Vergadering van Hun Hoog Mogende, wegens de Ridderschap en Edelen in Holland en Westvriesland, in plaats van den overleden Hoog Ed Heer Baron *van Wassenaar*, Heer van beide de Catwyken. De Hoog Ed. Heer *Vincent Gustaaf*, Graaf *van Hompesch*, Heer van Genderen, als Gecommitteerde ter Generaliteits Rekenkamer wegens hooggemelde Ridderschap in plaats van hooggemelden Heer Baron van der Does, Heer van Noodwyk. De Hoog Ed. Heer *Aernout Joost van der Duyn*, Vryheer van 's Gravenmoer, tot Superintendant van de Abdy van Rhynsburg, wegens de Ridderschap en Edelen van Holland in plaats van den overledenen Hoog Ed. Heer Baron van Wassenaar tot Catwyk.

Den 22 January zyn door den Manhaften Krygsraad der Burgery te *Amsterdam*, tot Burger Officieren verkozen: tot *Luitenants* in Wyk 1. *Joannes Nomsz.* Wyk 13. *Matthys van Son.* Wyk 33. *Harmanus Volkmar.* Wyk 36, *Albertus Boddens.* Wyk 40. *Jacob Swam.* en Wyk 49. *Jacobus Swart*; zynde de Wyken 16, 26, 41 en 46. vacant gebleven. Tot *Vaandrigs* in Wyk 5. *David de Myn.* Wyk 8 *Justus Willem Beth.* Wyk 9. *Cornelis 't Hoen.* Wyk 28. *Goris Cruys.* Wyk 30 *Hendrik Beth* Tammesz. Wyk 33. *Johannes Menkema*, Junior. Wyk 36. *Godfried Leonard Carp* en Wyk 37. *Joost Hanius Coetsé*, zynde de Wyken 39 en 54 vacant gebleven; hebbende wyders de Wel Ed. Manhafte Heer Kapitein *Willem van der Meulen*, in de Wyk 52 zyne demissie verzocht en bekomen.

AANMERKELYKE ZAKEN

Den 16 Decemb. (1772) overleed te *Salzburg* in den ouderdom van 74 jaren *Sigismund Christoffel*, Grave van Schrattenbach Aartsbisschop enz. enz.

Den 27 Decemb. (1771) is in *'s Hage*, in den ouderdom van ruim 70 jaren overleden, de Hoog Wel Geb. Heer *Fredrik Hendrik* Baron *van Wassenaar*, Vry heer van beide de Catwyken en 't Zand, Valkenburg, Yzendoorn, Blankenburg enz, enz. Beschreven in de orde van de Ridderschap en Edelen van Holland en Westvriesland, en wegens Hoogstdezelve gecommitteerd ter Vergadering van hunne Hoog Mogenden, des Duitschen ordens Ridder, Coadjuteur ter Balye van Utrecht en Commandeur van Dieven, Bailluw en Dykgraaf van *Rhynland*, Hoofd-Ingeland van Delftland, Bailluw en schout van 's Hage, Presi- van den Raad der Domeinen van zyne Doorl. Hoogheid den Heere Prince Erfstadhouder enz. enz.

Ten voorsz. dage is te *Utrecht* in den ouderdom van 51 jaren overleden de Wel Eerw. Heer *Willem Wilhelmius*, *Heer van Brakel* Oud- Leeraar der Hervormde Gemeente te Middelburg, A. L. M. mitsgaders Lid van de Koningl. Maetschappy te Londen.

By de Heeren Staten van *Zeland* is goedgevonden het houden eener Bedestonden in alle de Kerken dier Provincie, van den Hemel te smeeken het ophouden der toenemende sterfte onder de Runderen en de duurte der levensmiddelen enz. te beginnen met den 1 January 1772 des avonds ten 6 uren en vervolgens de eerste Woensdag in ieder Maand.

Den 29 dito had men te *Leeuwaarden* den gantschen dag zulk een mistig weer dat verscheide menschen in 't water gelopen zyn; de paarden voor de rytuigen moesten by de hand geleid en fakkels aangestoken worden.

Den 30 Dito heeft de Heer *Tunnestrik* in tegenwoordigheid van den Prins Erfstadhouder en verscheide Proffessoren, een yzeren Pen door de kop van een Paard geslagen, waarna hy ze 'er met een nyptang uittrok, en zeeker *Spiritus* door hem geinventeerd, in de wonde goot; waar door het Paard binnen 6 minuten hersteld was, en men zelfs geen lidteken zien kon.

Te *Londen* is onlangs in den ouderdom van 108 jaren overleden zeekere *Charlotta Chandler* hebbende zich meer dan 60 jaren met het verkopen van oude vodden geneerd, en by haar overlyden meer dan 100000 ponden sterlings of 1100000 Guldens nagelaten.

Den in January (1772) overleed te *Utrecht* in den ouderdom van 44 jaren de Hoog Wel Geb. Heer Mr. *Adriaan Strik van Linschoten*, Vryheer van Hekendorp, Snelrewaard, Zuid en Noord:

Noord - Lindſchoten en Yzelveere; Heer van Linſchoten, Martwyk, Polane, Schagen en den Engh, Raad in de Vroedſchap der voorſz. Stad enz. enz. enz.

Te *Windſor* is noch tegenwoordig zeeker knecht by Mevr. Beauclerk van 111 jaren in leven, die bereids van zyn 17de jaar af in hare familie gediend heeft.

In 't jaar 1772 zullen naar *Groenland* vertrekken 92 Schepen als: van Amſterdam 49, van Dordrecht 1, van Rotterdam 7, van Krimpen op de Lek 1, van Alkmaar 1, van Zaandam 17, van Weſtzaan 5, van Zaandyk 2, van de Koog 2, van Jiſp 1, van de Ryp 4 en van Harlingen 2. Na de *Straat-Davids* 39 Schepen, als van Amſterdam 20, van Rotterdam 1, van Zaandam, 7 van de Koogh 3, van Ooſtzaan 3, van Weſtzaan 1, van Zaandyk 2, van Crommenie 1 en van Wormerveer 1

Den 1 January omtrent 8 uren ontſtond een geweldige brand in de Abdy van *Siegberg*, twee uren van *Bonn* gelegen, waar door dezelve gantſchlyk in de Aſſche is gelegd geworden.

Een Prieſter, van *Porenza* naar *Matera* gaande, werd door drie ſtruikrovers aangetaſt die hem alles afnamen en vervolgens ontdekkende dat hy zilveren geſpen op de ſchoenen had wilden zy hem die mede ontnemen, edoch op zyn bidden van hem af en in een naby gelegen boſch gegaan zynde, onder toezegging zich dien aangaande te beraden kwam een van hen een wyl daarna te rug, by zich hebbende een Snaphaan met een dubbelde loop, en bukte neder om den Prieſter ook zyne geſpen te ontnemen, maar deze ontdekkende dat de Rover een pook uit de zak ſtak, vattede dezelve en gaf hem daar mede een zo gewiſſe ſteek dat hy zwemmende in zyn bloed voor zyne voeten bleef liggen; hierop vatte hy de Snaphaan, ſtelde zich achter een boom en ziende de twee andere Rover aankomen, ſchoot hy los en trof hen zo wel dat ze beide dood ter aarde nedervielen. De Prieſter vervolgens hunne zakken doorzocht hebbende, vond daarin niet alleen 't geen zy van hem geroofd hadden maar daar en boven noch duizend Ducaten.

Onlangs werd een Arbeider in 't Diſtrict van *Diedenboven*, door een Wolf overvallen, het dier beet hem in beide de armen en kwetſte hem in 't aangezicht; edoch de arbeider ſtootte de Wolf op verſcheide plaatzen zo lang met een mes in 't lyf tot dat hy hem eindelyk gantſchelyk meeſter werd.

Te *Longwey* is in den ouderdom van 102 jaren overleden, de Heer *de la Croix*, Luitenant Collonel.

In de maand December (1771) overleed in het gebied van *Alençon* in den ouderdom van 104 jaren en 8 Maanden, *Maria Morand*, wed. *Jacques Baurier*. By haar heeft eene aanmerkelyke byzonderheid plaats gehad naamlyk, dat zy by haar 100ſte jaar op nieuw in den toeſtant der huwbare Dochters kwam, het welk tot kort voor haar dood geduurd heeft.

Den 5 January overleed te *Utrecht*. de Heer *Jean d'Averboult* Luitenant Collonel ten dienſte dezer Landen.

Den 7 Jan. is de Poſtwagen van *Spiers* naar *Straasburg* door 2 ſtruikrovers aangevallen, en vier paſſagiers, waaronder een Vrouw zeer mishandeld, de Poſtilion dood geſchooten en de Poſtwagen beroofd geworden.

Op dingsdag den 7 January (1772) had men *t' Amſterdam* ongemeene grote Sneenwvlokken tot s'avonds omtrent 7 uren, wanneer 'er, met een felle wind een zware hagelbui, tuſſchen half acht en acht uren by kwam, die verzeld ging van drie achter een volgende zware blixems en donderſlagen; door de eerſte blixem ſloeg de vlam aan de kloot onder de haan van den Kerktoren *te Diemen*, maar verdween terſtond

in

in rook, vermoedelyk door dien dezelve met Sneeuw bedekt was. Het gemelde onweer was in 't Noord Oosten, terwyl de Wind zuiden West was en ook aldus des nacht en de volgende dag met sneeuw, maar zonder merkelyke koude, bleef staan.

Den 9 dito stierf in den *Brielle* in den ouderdom van omtrent 53 jaren, Wel Ed. Gestr. Heer *Fredrik de Graaf*, Raad in de Vroedschap en Oud-Burgemeester dier Stad, mitsgaders Heemraad van den Landen van Voorne enz.

Den 14 January overleed te *Hanau* in den ouderdom van omtrent 49 jaren *Maria* van Groot-Brittanje, jongere Dochter van wylen Koning George de II, Moeye van zyne thans regeerende Groot-Brittanische Majesteit George de III, en Gemalin van den regeerenden Landgraaf van *Hessen-Cassel.*

Den 19 dito overleed t' *Amsterdam* in den ouderdom van omtrent 60 jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer *Mattheus Boendermaker*, Oud Schepen dier Stad.

Te *Hachenberg* is in den ouderdom van 45 jaren overleden, *Christiaan Albrecht Cassimir*, Graaf *van Sayn en Wilgenstein.*

Te *Maastricht* is het tydelyke met het eeuwige, in den ouderdom van 64 jaren, afgewisseld, by den Hoog Eerw. en Hoog Ed. Geb. Heer *Petrus*, Baron *von Wassenaar tot Warmont*, Hoog Proost en Canonik van het oud vermaard adelyk, en vry Ryks Kapittel van St. Servaas, als mede Vryheer van Mechelen, Daalgrimby en Tweebergen.

Den 24 dito stierf t' *Amsterdam* de Wel Ed. Manhafte Heer *Jacob Elias*, Collonel over 't Witte Regiment der Burgery der voorsz Stad, hebbende den ouderdom van ruim 84 jaren bereikt.

In den Jare 1771. zyn in de volgende Landen en Steden

	Gebor.	Overl.
Aarhuus (Stift)	3555	4010
Aggerhuus (Stift)	10989	6845
Amsterdam	(*) 4707	7983
Dantzig	1751	2111
Dronthem (Stift)	4783	3358
Erffurth	454	679
Frankforth aan den Main	843	1063
Fuhnen (Stift)	5140	4735
Gotha	304	326
's Gravenhage		1280
Groningen		709
Haerlem	772	820
Hamburg	2692	4280
Hanau	432	367
Helsingoer	103	176
Holstein (Hertogdom)	4552	4250
Koningsbergen	2456	2145
Koppenhagen	2657	3144
Leeuwaarden	331	
Leipzig	869	1184
Leyden	1010	1138
Londen	17072	21780
Manheim	781	746
Parys	18941	20635
Pruissen (Koningryk)	34694	24508
Rotterdam		1702
Rypen (Stift)	3555	3230
Sleeswyk (Hertogdom)	6482	5596
Thorn	332	346
Utrecht		954
Weenen	7295	10887

Getal der Schepen gedurende den Jare 1771 in de onderstaande Havens

	Ingek.	Uitgez.
Dantzig	871	873
De Maas	451	807
Goerée	968	490
Koningsbergen	661	650
Memel	368	366
Stettin	1199	1253
Texel	1682	

* De Kinderen der Mennoniten, Roomschgezinden en Joden zyn onder dit getal niet begrepen.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het gewoone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 5 en 19 February 1772 onder Voorzitting van Do. *Johannes Klap*.

Op Zondag den 5 January (1772) heeft alhier des namiddags in de Oude Kerk gepredikt, de Wel Eerw. zeer geleerde Heer *Johannes Meyer*, Predikant te *Zaandam* over *Mattheus* 2 vs. 13

Ten voorsz. dage mede des namiddags predikte in de Nieuwe Kerk de Eerw. Heer *Johannes Croon*, over *Matth.* 2 vs. 16; ook deed zyn Eerw. op Vrydag avond den 16 dito zyn gaven in de voorsz. Kerk hooren, over *Psalm* 17. vs. 15

Op Zondag den 12 dito nademiddag predikte in de Oude Kerk, de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Anthonie Christiaan Mars*, Predikant te *Edam*, handelende van de zedelyke Wet in 't algemeen.

Terzelver tyd werd in de Nieuwe Kerk door den Eerw. Heer *Julianus Croon* gepredikt over het gewoone Epistel op den eersten Zondag na drie Koningen uit *Rom.* 12. vs. 1. enz

Op Maandag avond den 13 January heeft de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Paulus Wessingh*, geliefd Leeraar dezer Gemeente, het nieuw gebouwde en alhier op 't Weesperveldt staande *Bestedeling Huis* (onder een zeer aanzienlyken toevloed van Toehoorders, waaronder zich verscheiden Leden van de Magistraat dezer Stad bevonden) in de Oude Kerk, plechtig ingeweid, doende een welgepaste Leerreden uit het 1 Boek der *Chronyken* Kap. 30: vs. 13. 14. *Nu onze God wy danken U en roemen den naam Uwer heerlykheid: Want wat ben ik; wat is myn Volk, dat wy zouden verkrygen de kracht om vrywillig te geven als dit gaat: want van U is 't alles gekomen en van Uwe hand hebben wy 't U gegeeven.* De Inleiding was 1 *Samuel* 7. vs. 12. *Toen nam Samuel eenen Steen en stelden hem tusschen Mispa en Sen, ende heete hem Eben-Eser en sprak: tot hier toe heeft ons de Heere geholpen.* Voor werden gezongen *Psalm* 132 en 138. en na de Predicatie *Ps.* 150, welke besloten werd door de allerdierbaarste Zegenwenschen over de Groot Achtbare Heeren Burgemeesteren en Regeerders dezer Stad, als ook over de Bouwheeren, Regenten en Regentessen van het voorsz. Gebouw en wyders over de gantsche Gemeente.

De volgende dag, zynde Dingsdag den 14. nadenmiddag heeft bovengemelde Leeraar de voornoemde Plechtigheid ook in voorsz. *Bestedeling Huis* statelyk gevierd met eene gepaste redenvoering over de Woorden van den Koninglyke Propheet *David* in den 132 Psalm vs. 14 en 15: *Ik wil haare spyse zegenen en hare Arme broods genoeg geven.* Voor werd gezongen het eerste gedeelte van den 34 *Psalm*

en

en *Psalm* 145; en na werd gezongen de 2 laatste verfen van *Psalm* 107.

Op Zondag den 19 January heeft alhier des namiddags in de Nieuwe Kerk gepredikt de Eerw. Heer *Julianus Croon* over het gewoone Epistel op den 2 Zondag na de komst der Wyzen, uit het Oosten *Rom.* 12 vs. 7 tot 16:

Op Woensdag Avond den 22. dito heeft voorsz. Heer gepredikt over *Psalm* 135 vs. 5-6. *Want ik weet dat de Heere groot is, en onze Heere voor alle goden: al wat hy wil dat doet hy in den Hemel, op Aarden, in de Zee en in alle diepten.*

'S GRAVENHAGE. De *Binnen Vader* en *Binne Moeders* plaats in het Weeshuis dezer Gemeente vacant zynde, door het overlyden der *Binnen Moeder*, zo konnen Echtelieden, niet onder de 40 jaren, zonder kinderen, de onveranderde Augsburgsche Geloofsbelydenis toegedaan, en vermeenende de vereischte bekwaamheden daar toe te hebben, zich adresseeren aan de Regenten in het voorsz. Weeshuis, ieder Vrydag avond ten 5 uren.

ALKMAAR. Het Eerw. Groote Consistorie dezer Gemeente heeft op Maandag den 23 December (1771) tot de electie van nieuwe Kerken dienaren op de Nominatie gebragt van

OUDERLINGEN.	DIACONEN.
Jan Jacob Greving.	*Harmanus Helling.*
Gerrit Smit.	*Hendrik Malstee.*
	Jan Molenberg.
	Jan Herman Louwbovenaar.

En na dat den 1 January (1772) na geeindigden Godsdienst, *Jan Dankmeyer*, President Ouderling, benevens *Gerrit Bloemnau* en *Christiaan Groenhof*, Diaconen, van hunne dienst behoorlyk waren uitgezegend, wierd door het Eerw. Gr. Consistorie, Genomineerden en Groot-Contribueerde Leden verkozen, tot

OUDERLING	DIACONEN.
Gerrit Smit.	*Hendrik Malstee.*
	Jan Molenberg.

Zynde dus in dienst, als

OUDERLINGEN.	KERKENRAAD.	DIACONEN.
Harmanus de Vos, Preses.	*Jan Dankmeyer*	*Andries Snyder*, Preses.
Matthys Zenger, vic. Pres.		*Anthony Moot*, Vic. Pres.
Gerrit Smit.		*Hendrik Malstee.*
		Jan Molenberg.

HASENPOT in *Courland*. Op Zondag den 15 December (1772) is alhier en in alle de Kerken van den Koninglyke Piltsilche Kreits een Vreugde en Dank-Feest gehouden geworden wegens de gelukkige en wonderbare uitredding des Konings van Polen uit het dreigende levensgevaar op den 3 November (1771). In deze Stad werd de Statelyke plechtigheid, 's morgens ten 8 uren aangevangen met

met het losbranden van 't Kanon, onder het geschal van Keteltrommen, Trompetten en ander Veldmuziek waarop de Magistraat en de Burgery zo in als voor het Raadhuis by een kwaamen, en zich vervolgens twee aan twee naar de Kerk begaven.

Na dat de talryke vergadering zoo der inwoners dezer Stad, als van de bewoners der omliggende gehuchten, in de Kerk byëen gekomen was, wierd voor den altaar gezongen, *Eere zy Gode in de hoogste heemelen*, enz.; waarna de Godsdienst eenen aanvang nam met het zingen van 't Kerklied; *Alleen Gode in de hoogste heemelen zy de eere*, enz., onder 't geklank van keeteltrommen en trompetten, gevolgt van een overheerlyk concert van stemmen en instrumenten; en toen dit ten einde was, deed zyn hoog Eerw. de heer Superintendent David Scheunevogel een ter zake dienende, voortreflyke en zielroerende leerreeden.

Zyn Hoog Eerw. had ten onderwerp van deeze zyne predikatie uitgekozen de woorden van *Ps.* CXL. 7, 8, 9. *Ik heb tot den HEERE gezegt, Gy zyt myn God; neemt ter oore, o HEERE, de stemme myner smeekingen! HEERE Heere, sterkte mynes heils, gy hebt myn hooft bedekt ten dage der wapeninge. En geeft, HEERE, de begeerten des godlozen niet; en bevordert zyn kwaad voorneemen niet; zy zouden haar verheffen; Sela!*

Na 't eindigen van die leerreeden wierd onder 't losbranden van 't Kanon en het pauken- en trompetten geschal het *Te Deum* gezongen, en daarby veele tranen van vreugden en dankzegging vergoten, waarna de talryke vergadering weeder paarwyze ter Kerke uittrad onder 't speelen van allerlei instrumenten en 't slaan der keeteltrom, en zich na 't Raadhuis terug begaf, alwaar op de puye van 't zelve een ander choor musikanten de juichende en dankende vergadering inwachtede; en zoo dra dezelve aldaar verscheen, wierd 't Kanon ten derdenmale losgebrand, onder 't geroep van *Lang leeve de Koning!* enz.

's Avonds waren alle de Huizen deezer Stad geillumineert, gelyk ook het Raadhuis, op 't welk de magistraat en de voornaamste burgers andermaal byëen kwamen, als wanneer zy, terwyl een vierde salvo uit het Kanon geschiedde, de hertlykste wenschingen om het welzyn van onzen genadigen Koning uitboezemden, 't welk gevolgt wierd van een fraai concert, dat tot ten 10 uuren duurde; en eindlyk wierd die vreugdedag ten Huize van den Heer Burgemeester *Linde* met een keurig soupe, enz. op een vrolyke wyze tot genoegen van alle aanweezende besloten.

Vervolg van den Staat der LUTHERSCHE GEMEENTENS *in de* NEDERLANDEN. (ziet October laatsleden IIde Stuk bladz. 170)

IN DE PROVINCIE VRIESLAND.

De III. was. . . . . LENDERIG van Utrecht; dezen maakten van

 de

de Voorstanders der Gemeente veel werk, aangezien hy beloofde de vryheid van Godsdienst oeffening te zullen bezorgen, gelyk hy dezelve dan ook verzocht, maar niet verwerven kon.

De IV. was JOHANNES VAN KEULEN, die, aldaar eenige jaaren gestaan hebbende, in 1679 naar *Middelburg* vertrok.

De V. *Elias Pomian Pezarovius* werd in 1679 beroepen; staande zyn Dienst werd de vryheid van Godsdienstoefening verkregen en de Kerk gebouwd. In 1687 werd deze Leeraar gedeporteerd.

De VI. PETRUS MARTINI beroepen 1689, en na een omtrent 30 jarigen Dienst aldaar, in 1719 overleden.

De VII. JOHANNES VAN DER HEIDEN in 1718 beroepen en 1726 van de Gemeente weg geraakt.

De VIII. CHRISTOPH. ANTON. MULLER in 1726 beroepen en in 1749 overleden.

De IX. PHILIPPUS LUDOVICUS STATIUS MULLER in 1749 van *Amersfoort* beroepen en in 1756 uit hoofde van eenige verschillen, naar Duitschland vertrokken.

De X. CHRISTIAAN LODEWYK VAN DAHLEN, in 1758 van *Enkhuizen* beroepen; werd afvallig, omhelsd de Roomsche Religie en neemd de Orde der Jesuiten aan.

De XI. WILHELM GOTTLIEB JUTTING, beroepen van de *Pekel-Aa*, is als noch zeer geacht en bemind Leeraar dezer Gemeente.

Van de Luthersche Gemeente te HARLINGEN.

In deze Stad is reeds voor meer dan honderd Jaaren eene Gemeente geweest in omtrent 150 Ledematen bestaande; derzelver Leeraar was zeeker *de Haan*, een Amsterdammer van geboorte die, omtrent een Jaar deze Kerk bediend hebbende, genooddrongen werd om weder naar Holland te keeren, om dat hy zo dikwils als hy predikte, in eene Geld boete verwezen werd.

Na hem kwam zeker Vreemdeling, wiens naam onbekend is, nam het Predikampt waar, en Collecteerde een merkelyke somme tot den opbouw der Kerk, maar ging met de penningen door, zulks de gem. opbouw daar door gantschlyk verydeld werd.

Na dien tyd werd zeker Lidmaat der Gemeente *Pieter Cornelisz. van der Laake*, een Mr. Kleermaker, door Ds. *Petrus Martini*, Predikant te Leeuwaarden, als Voorlezer alhier aangesteld. De Gemeente omtrent twee Jaren in die qualiteit bediend hebbende, zo haakte de Voorstanders der Kerk na een Leeraar en verkozen daartoe *Hieronimus Vos*, een gemeen Lidmaat en Veterbeslaager van beroep tot Amsterdam woonachtig; dezelve predikte slechts een Jaar lang zonder Doop of Avondmaal te bedienen, en vertrok daar na, vermits desselfs onderhoud voor de Gemeente te lastig viel. Hy heeft vervolgens de gevoelens van *Menno Symons* omhelsd.

(*Het vervolg hier na.*)

NAAM-

NAAMLYST der OVERLEDENEN die *Begraaven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 7 *December* 1771. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Zaturdag den 7 December 1771.
Jacobus Huyting. L. O. K.
Nicolaas van der Meulen. N. Z. K.
Helena Stakenburg, Huisvrouw van Petrus Smit. O. Z. K.
Johanna Tieman, Huisvrouw van Jan Vissing. L. N. K.
Willemyntie Jas, Huisvrouw van Hendrik Vonk. L. K. H.
Grietje Swart, *eenigste Dogter* van Arend Swart. N. O. K.
't *Kind* van François Walbeek. N. Z.

Zondag den 8 dito.
Jan Pieters Leeflang. L. K. H.

Maandag den 9 dito.
Hermanus Kiesveld O. K.
Isaac Emilius. O. K.
Ernst Broekhuysen. E. Y. K.
Gerrit ten Boekelaar. N. K.
Hendrik Klyn. L. O. K.
Jacoba Anna Kemper, Huisvrouw van Hendrik van Dulmen. L. N. K.
't *Kind* van Hendrik Nuwenhuys. N. Z. K.

Dingsdag den 10 dito.
Teuntje van Ipenbuur, Huisvrouw van Teunis van Voorst. N. O. K.
Mettje van Vossen, Huisvrouw van Cornelis de Brooy. W. K. H.
Cornelia Westenent. E. N. K.
't *Kind* van Dirk Muller. L. O. K.
't *Kind* van Barend Hagen. W. K.
't *Kind* van Arnoldus de Vos. N. K.
't *Kind* van Abraham Torenburg. N. K.
't *Kind* van Petrus Jacobus Bont. Z. K.

Woensdag den 11 dito.
Barend de Kruyff, *Apothecar*. O. Z. K.
Abel Bosman. O. K.
Hendrik Minne, *Turfdrager*. O. Z. K.
Geertruy Gybe, Huisvrouw van Gerrit van Doorn. W. K.
Wyntje van Nieuwlandt. O. K.
Catharina Canel, *bejaarde Dogter*. N. K.

Donderdag den 12 dito.
Pieter Heere, *Viskooper*. N. K.
Jan Harmanus Lutgers. N. Z. K.
Jan Daniel Coulbath. O. O. K.
Jacob Ruytenberg. N. O. K.
Cornelis Swart, *Beurt Schipper op Brussel*. N. O. K.
Elsje Broekerhof, Weduwe van Hendrik Schevel. Z. K.
't *Kind* van Joostus Wedding. W. K.
't *Kind* van Hubert Joseph Deklvsuur. N. Z. K.

Vrydag den 13 dito.
Johannes Webergh. N. Z. K.
Pieter Philips, Mr. *Timmerman*. K. K. H.
Jan Steffens, *Turfdrager*. L. K. H.
Catharina Tulp, Weduwe van Frans Timmerman. L. N. K.
't *Kind* van Dirk Koeling. Z. K.

Zaturdag den 14 dito.
Christiaan Ipsen, *eenigste Zoon* van Elias Ipsen. L. O. K.
Nicolaas Mol, *jongste Zoon* van Pieter Mol. N. K.
Rebecca Slik. W. K.
't *Kind* van Isak van Diepenheym. Z. K.
't *Kind* van Barend ter Duys. N. K.

Maandag den 16 dito.
Michiel Schopenhauer. N. K.
Gerrit van Dyk. O. K.
Daniel Lublink. L. O. K.
Philippus Masson, *Schipper op 't Haerlemmer Binne-Veer*. N. O. K.
Elisabeth Brinkhuysen, *Huis en Kraamvrouw* van Barend de Juger. O. O. K.
Jacoba Roelofs, Huisvrouw van Barend Steenbergen. W. K.
Jannetje Heen. L. O. K.

Dingsdag den 17 dito.
Jan Wyn. Z. K.
Hendrik Stoel. E. Y. K.
Marretje van den Berg, Huisvrouw van Jonas Spoor. E. Y. K.

Alberdiena Koe, *bejaard Dogter*. N. K
Geertruyda Lepeltak. O. K.
Woensdag den 18 dito.
Bernardus Mooleman. E. N. K.
Maria Kox, Weduwe van Stephanus Spiering. O. K.
Elisabeth Hulstede, Huisvrouw van Myndert Fredriks. L. N. K.
Johanna Nanke. N. K.
Donderdag den 19 dito.
Harmanus Rietbergh, Mr. *Chirurgyn.* W. K.
Hendrik Steenbrink, Mr. *Kleeremaker.* N. K.
Franciscus Sala. E. N. K.
Lambers Boelen, *bejaard Jongman.* N. Z. K.
Wynand Akker, *Jongste Zoon* van Julius Akker. L. O. K.
Swaantje Alida Telghuys, Weduwe van Hendrik van Kant. O O. K.
Sophia Bouwmeester. L. O. K.
Een aanbehuwt *Kind* van Jaques Barry. W. A. K.
't *Kind* van Jan Wilsterman. L. O. K.
Vrydag den 20 dito.
Jacob van Hasselt. O. Z. K.
't *Kind* van Jan van Lochem. O. K.
't *Kind* van Cornelis Colomb. Z. K.
Zaturdag den 21 dito.
Willem Visser. W. A. K.
Jasper Smit, Mr. *Timmerman.* Z. K.
't *Kind* van Gerrit Horsius. N. K.
't *Kind* van Anthony Palthe. N. K.
Zondag den 22 dito.
Harmanus Lissouw. K. K. H.
Jan Gybe van Sprang. L. K. H.
Harmanus Schroder. A. K. H.
Maandag den 23 dito.
Joghem Cossanes *Schuytenvoerder.* N. O. K.
Johanna Stuelders, Huisvrouw van Dirk Sanders van Well. N. Z. K.
Marta Paquie. A. K. H.
't *Kind* van Harmanus de Kruyf. N. K.
Dingsdag den 24 dito.
Bernardus Bosman. O. K.
Gerrit Bekker. O. K.
Theodorus Onkruid. O. K.
Jan Janssen, *behuwt Zoon*, van Pieter Overberg L. O. K.
Marretje Swart, laatst Weduwe van Christiaan de Kruyf. Z. K.
Anna Roos, laatst Weduwe van Jan Janssen. E. N. K.
Judick Biou, Weduwe van Jan Witmond. O. K.
Anna Catharina Tideman, *Huis en Kraamvrouw* van Harmanus de Kruyf. N. K.
Hilletje Pels, *bejaarde Dogter.* E. Y. K.
't *Kind* van Jan Nup. Z. K.
't *Kind* van Cornelis Hartzink. O. K.
Vrydag den 27 dito.
Willemina Schreuder, Weduwe van Willem Blaauw. O. K.
Judith Verwey, Huisvrouw van Isaac de la Fontaine Verwey. O. K.
Maria Lemmink, Huisvrouw van Jan Post Hermsz N. K.
't *Kind* van Hendrik Vermeer. Z. K.
't *Kind* van Christiaan Craay. L. N. K.
Zaturdag den 28 dito.
Jacob Thobias van Lantel. Z. K.
Philippus van der Last. E. N. K.
Jorrian Stelling. L. O. K.
Hendrik Wolters. L. O. K.
Claas Valck, N. O. K.
Jan Scholte. K. K. H.
Anna de Bruyn, Weduwe van Pieter Hanssen. L. O. K.
Catharina Maria de Buquoy, Weduwe van Jacobus Broekman. Z. K. H.
Catharina Lens, Huisvrouw van Hendrik Christoffel Hanebot. L. N. K.
't *Kind* van Jan Everwyn Glinaner. W. K.
't *Kind* van Dirk Fukking. E. N. K.
Twee *Kinderen* van Gerrit Hendrik Wyperman. O. K.
Zondag den 29 dito.
Geertruy Hattyn, Weduwe van Jilles Walm. L. K. H.
Catharina Nelson, *Huis en Kraamvrouw* van Jan Bruyn. K. K. H.
Elisabeth Schryver. L. K. H.

Maan-

Maandag den 30 dito.
Dirk van Rikkenga. W. K.
Theunis Hendrik Cleman. L. N. K.
Johannes Das. O. K.
Catharina Laars, Weduwe van Jan de Voys. O. K.
Anna Maria de Nys, Weduwe van Frans Schepper. L. O. K.
't *Kind* van Cornelis Voegen. W. K.
't *Kind* van Hendrik Beart. O. Z. K.
Dingsdag den 31 dito.
Christina Wubbers. E. N. K.
Donderdag den 2 January 1772.
Theresia Maria de Kesschieter van Havre, Weduwe van Jean Baptista Barbou. O. K.
't *Kind* van Coenraad Thiel. N. Z. K.
't *Kind* van Laurens Lamaison. W. A. K.
Vrydag den 3 dito.
Abraham Hostyn. Z. K.
Gysbert van Beek, *Waagdrager in het swart Hoeden Veem.* Z. K.
Johanna Kraanmeester, Huisvrouw van Siebertus Beerenburg. N. K.
Alida Hendriks, Huisvrouw van Cornelis Koppers. K. K. H.
Henrietta Emaus ten Bergh W. K.
Zaturdag den 4 dito.
Zalomon Craamer, *behuwt Zoon* van Mr. Cornelis Jean van der Ligcht. Z. K.
Johanna Heemen, Weduwe van Evert van Spankeren. N. O. K.
Maandag den 6 dito.
Thomas Sleuner. L. O. K.
Pieter ter Beek, *Zadelmaker.* N. Z. K.
Christina Magtilda Halfman, Huisvrouw van Valentyn Caspar Bömcke. L. N. K.
't *Kind* van Jonathan Geerlofs. E. Y. K.
't *Kind* van Jan Hendrik Meyers. Z. K.
Dingsdag den 7 dito.
Ludolf Hendrik Swart, *eenige Zoon* van Dirk Swart. W. K.
Margrita Pejen, Weduwe van Johannes de Ree. E. N. K.
Grietje Hendriks, Weduwe van Harmanus Lindeboom, O. Z. K.
't *Kind* van Hendrik Joosten. N. K.
't *Kind* van Jean Elin. W. A. K.
't *Kind* van Jacob Vlissinge Jacobs. Z. K.
Woensdag den 8 dito.
Diederik Johan Honigh. E. N. K.
Giaromd Koornhart. Z. K.
Philip Mooy. Z. K.
Isaac Roussellet. W. A. K.
Geertruyd de Vos, Weduwe van Carel Paris. N. K.
Maria Elisabeth Epman, Huisvrouw van Jan Carel Hendriks. W. K.
Sara Kuyp, Huisvrouw van Willem de Roy. O. O. K.
Anna Temmink, Huisvrouw van Anthony Munnikhuysen. L. O. K.
't *Kind* van Gabriel Mosvelt. L. N. K.
't *Kind* van Adriaan de Langen. N. O. K.
't *Kind* van Barend Wemmerink. W. K.
Donderdag den 9 dito.
Gerrit Westerman. L. O. K.
Hendrik Koster. N. K.
Maria Camphuysen, Weduwe van Pieter Frenkinck. N. K.
Maria Theresia Heylborn, Huisvrouw van Dirk Stoete. N. K.
Vrydag den 10 dito.
Johannes Joseph Kip E. N. K.
Hendrik Meuken. W. K.
Pieter Visscherus. O. O. K.
Bregje van de Poll, Weduwe van Mr. Jan van de Poll Jansz., *Schepen en Raad.* O. K.
Jannetje Stygers, Huisvrouw van Gerardus van Stemberg, N. O. K.
Christina Loth, Huisvrouw van Jonas Daalbeek. L. O. K.
't *Kind* van Johannes Huysman. W. K.
Zaturdag den 11 dito.
Floris van Oostrom. N. K.
Jan Fredrik Swetman. L. N. K.
Jacobus Courier, Mr. *Tinnegieter.* A. K. H.
Dirkje de Wit, Weduwe van Jan Farret N. Z. K.
Zondag den 12 dito.
Willem Reypers. K. K. H.
Maandag den 13 dito.
Jacob Waarts. O. Z. K.

Jo-

Johanna Kroon, Weduwe van Warnaar Hardenberg. W. K.
Marritje Goolen, Huisvrouw van Hendrik van Otterloo. N. O. K.
't *Kind* van Dirk de Leuw. Z. K.

Woensdag den 15 dito.

Jacob Samuel de Ravallet. N. Z. K.
Abraham Harshagen. Z. K.
Helena Kennik. Weduwe van Engelbert Jacoby. N. O. K.
Jannetje Lock, Huisvrouw van Jurrian Niermans. N. Z. K.
Anna Coster, Huisvrouw van Andries van der Groen. N. K.

Donderdag den 16 dito.

Johan Felix, *Oud Raad in den Edelen Hove van civiele Justitie in de Colonie van Surinamen.* W. K.
Cornelis Bloem. O. K.
Sibilla Laurentz, Weduwe van Joost Tosberg, Z. K.
Elisabeth van Markel, Weduwe van Samuel Brouwer. N. K.

Vrydag den 17 dito.

Dirk Cloetingh, Mr. *Glasemaker en Schilder.* O. K.
Marieko Brugman, Weduwe van Evert Dykman. W. K.
't *Kind* van Jan Brouwer. O. K.

Zaturdag den 18 dito.

Aarnout Noël, *Commissaris.* N. O. K.
Willem van Driel, *Bierdraager.* N. Z. K.
Engelina Staanders, Weduwe van Johannes Verstenen. W. A. K.
Adriana van de Waal, Weduwe van Jan van der Zee. Z. K.
Harmina Dankelman, Huisvrouw van Christiaan Binholt. O. K.

Zondag den 19 dito.

Elisabeth Moreau. A. K. H.

Maandag den 20 dito.

Fredrik Hendrik Hellenbroek. O. K.
Cornelis Alders, *Kaagschipper.* N. K.
Pieter Ebler. L. O. K.
Adriana Brouwer, Weduwe van Mr. Evert Berewout. N. K.
Margaretha Goblens, Weduwe van Johannes Sinclair. N. K.
Alida Buys, Weduwe van Hendrik Lammertyn Cornelisz. N. O. K.
Anna Maria Honigh, Huisvrouw van Lucas Kloppenburg. E. N. K.
Maria Veltbrugge, Huisvrouw van Jan Richard Koning. Z. K.
Engeltje Pieters, Huisvrouw van Rudolf Temmer. A. K. H.
't *Kind* van Johannes Nissing. L. N. K.

Dingsdag den 21 dito.

Mourits Hagenbeuk. W. K.
Willem Blans. N. O. K.
Gerrit van Nieukerk, Mr. *Broodbakker,* A. K. H.
Johanna Christina Huysen, Huisvrouw van Johannes Branus. N. O. K.
Rachel Steen, Weduwe van Arend Weerman. L. O. K.
't *Kind* van Salomon de la Voye. N. K.
't *Kind* van Hendrik Vroome. L. O. K.

Woensdag den 22 dito.

Jan Christiaan Leyding. L. O. K.
Floris van Mollem. Z. K.
Angenieta Voskuyl, laatst Weduwe van Leffert Buyvenga. N. K.
Gerdina Groenewoud, Huisvrouw van Jan Uytenhoven. Z. K.
Johanna van Boeglasking, Huisvrouw van Johannes Kelder. Z. K.
Johanna Christina Mahieu, Huisvrouw van Jan Wilmstadt. N. K.
Bernardina Velthuys, *bejaarde Dogter.* E. N. K.

Donderdag den 23 dito.

Gerrit Floors *Junior.* N. Z. K.
Pieter Valeriaan Merode. O. K.
Hendrik Hagedoorn. L. O. K.
David Rut. W. K. H.
Jannetje de Hart, Huisvrouw van Simon Linneweever. W. K.

Vrydag den 24 dito.

Pieter Pott. N. K.
Hemmarentiana Anna Wildervank, Weduwe van Jan Meestering Smeeks. O. O. K.
Petronella Lapat, Weduwe van Pieter de Vlieg. K. K. H.
't *Kind* van Dirk Haverkamp. N. Z. K.

Zaturdag den 25 dito.

Joannes Grashuis, *Medicinæ Doctor.* W. K.

Mar-

Margaretha Lodewyks, laatst Weduwe van Johannes Wyland. N. O K
Tryntje van Oenen, Weduwe van Levien Philip Sluyter. W. K.
Aaltje Laurens, Huisvrouw van Klaas van Bemmel. E. Y. K.
't *Kind* van Nicolaas Meyer. N. O. K.

Maandag den 27 dito.

Christoffel Nolten. N. Z. K.
Nicolaas Kempff. N. Z. K.
Gerrit Prins. Z. K.
Gerardus van Heimberg. N. O. K.
Jan van Kamerik, *Stadslantaarn Vulder*. K. K. H.
Hendrina Esser, Weduwe van Mattheus Wachtels. O. K.
Anna Verkerk, Huisvrouw van Jan Heuvelman. O. K.
Anna Jacoba Coetz, Huisvrouw van Sander van Hees Z. K.
Roeloffie Meewes Bril, Huisvrouw van Reynders van Veen. E. Y. K.
Sara Willemina Hillertjesdam, Huisvrouw van Fredrik Helmers. N. O. K.
Alida Elisabeth Roelofs, Huisvrouw van Reynier Dibbets Brouwerius. N. K.
't *Kind* van Jan Hendrik Fredrichs. L. O. K.

Dingsdag den 28 dito.

Cornelis van Rietschoten. Z. K.
Jan Kuyper. N. K.
Elisabeth van der Looveren, Weduwe van Jacob Imhof Mulder. L. O. K.
Maria van den Bosch, Huisvrouw van Pieter van den Bosch. N. Z. K.
Diewertje Reynders den Uyl, Huisvrouw van Ocke Martens Lammertyn. O. O. K.
Gesina Otten, Huisvrouw van Francis van Dyk. N. K.
Harmana Bosmans, Huisvrouw van Jan Parson. L. K. H.
't *Kind* van Jan van Eeden. N. O. K.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 13 *January* 1772. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Batavier Dwarsstraat. (*G. van de Riese*, *J. C. de Kaarsgieter*, *A. van der Glint* en *H. J. Spyker*, Een Huis en Erve, in de eerste) *f* 3350, in slag *f* 30. *F. Bosman.*

Foely Dwarsstraat (*J. Speekman*, De Helft in een Huis en Erve, in de) Noordzy, op den hoek van de Nieuwe Gang. *f* 1125, in slag *f* 80. *P. Heimbach.*

Keizersgragt (*C. van Vreede*, *B. Stemberg* en *B. de Bosch Jeronimusz.*, Een Huis en Erve, op de) Zuidzy, tusschen de Utrechtsestraat en Binnen Amstel. *f* 12600, in slag *f* 600. *E. T. van Duyn.*

Looyersgragt (*F. J. Melissen*, *J. Havenaar*, *B. van der Woude*, *C. Dom* en *H. van Tange*, Een Huis en Erve, op de) Noordzy, agter het hoekhuis van de Princengragt. *f* 4025, in slag *f* 150. verkogt.

Obligatie (Deselve, Een) op Naam, groot *f* 1000. *f* 102½ Pt. *H. van den Berg.*
—— op Naam, *f* 1000. *f* 102½ Pt. *N. Breemer.*
—— op Naam, *f* 1000. 101¼ Pt. *N. Breemer.*

Oostenburgstraat (*N. Breemer* en *H. Baars Willemsz.*, Twee Huizen of Lootzen met hunne Agterhuizen en Erven, in de groote) Noordzy. *f* 3000, in slag *f* 60. *G. Muller Joh. Antb.*

Roozenstraat (*F. J. Melissen*, *J. Havenaar*, *B. van der Woude*, *C. Dom* en *H. van Tange*, Een Huis en Erve, in de) Zuidzy, tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat. *f* 6925, in slag *f* 125. verkogt.

Roozenstraat (*J. Speekman*, Een Huis en Erve, in de) tusschen de Prinsengragt en eerste Dwarsstraat, in de Stuurmans Gang. *f* 1075, in slag *f* 15. *A. de Mol van Otterloo.*

Vin-

Vinkenstraat (*D. van Schorrenberg* en *G. I. Pex*, Een Huis en Erve, in de) Zuidzy, tusschen de Prinsengragt en Oranjestraat. *f* 3400, in slag *f* 500. *L. Raeper Bosch.*

Weterings Dwarsstraat (*F, J. Melissen*, *J. Havenaar*, *B. van der Woude*, *C. Dom* en *H. van Tange*, Een Huis en Erve, in de tweede) Noordzy, tusschen de Weteringstraat en Vyzelgragt, bevooreus getekent L. No. 42. *f* 3325, in slag *f* 500. *G. Scholten.*

Wittenburgstraat (*N. Breemer* en *H. Baars Willemsz.*, Een Huis en Erve, in eerste) over de Ooster Kerk. *f* 2125, in slag *f* 100. *A. de Maaker.*

Zeedyk (*H. Broekhuyzen*, Een Huis en Erve, op de) Oostzy, het 6de bezuiden de Stormsteeg. *f* 5850, in slag 50. *G. de Roy.*

Deeze volgende *Perceelen* zyn op Maandag den 27 *January* 1772. gev.

Brouwersgragt, (*L. Olivier*. *C. A. van den Bosch*, *C. van Opboven*, *B. de Bosch Jeronimusz.* en *A. Hennebo*, Een Pakhuis en Woonhuis, genaamd het Huis te Popta, in een Koop, op de) Zuidzyde. in de Driehoek Straat. *f* 5350, in slag *f* 300. *H. van Toll.*

Grafsteede, (*J. C. de Kaarsgieter*, *W. B. de Roo en H. Baars Willemsz*, Een) in de Oude Kerk. Zevende Laag, No. 64. *f* 165, in slag *f* 80. *L. Kuyper.*

Heerengragt, (*L. Kuyper*, Een Huis en Erve op de) tusschen de Roomoolensteeg en Brouwersgragt. *f* 6400, in slag *f* 1900. *C. A. van den Bosch.*

Hekelveld, (*L. Olivier*, *C. A van den Bosch*, *C. van Opboven*, *B. de Bosch Jeronimusz.* en *A. Hennebo*, Een Pakhuis, op het) tusschen de Blaauwe Bylsteeg en Nieuwendyk. *f* 9050, in slag *f* 450. *W. van Aalst.*

Jan Hansen Pad. (*P. de Hoen*, Een Huis en Erve, buiten de Raampoort ten einde van het). *f* 400. *P. de Hoen.*

Keizersgragt, (*L. Olivier*, *C. A. van den Bosch*, *C. van Opboven*, *B. de Bosch Jeronimusz.* en *A. Hennebo*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Reeen Beerenstraaten. *f* 21250. in slag *f* 1000. *J. van Hooft.*

Leidsche Straat, *C. Twiks*, *B. Twiks*, *H. Hogewal* en *D. Eyssen*, Een Huis en Erve, op de) Oostzyde, tusschen de Kerkstraat en Keizersgragt. *f* 7500, in slag *f* 1400. *J. Smit.*

Nieuwendyk. (*P. de Hoen*, Een Huis en Erve, op den) Westzyde, het derde bezuiden de Kolksteeg. *f* 7200, in slag 150. *D. G. Römer.*

Nieuwenzyds Agterburgwal. *A. vau Ketwich*, De Helft in een Huis en Erve, op de) by de Spaarpotsteeg. *f* 3950, in slag *f* 60. *A. van Ketwich.*

Prinsengragt, *W. Ebbenhorst*, Een Huis en Erve, op de) Westzyde, het derde benoorden de Blomgragt. *f* 4000, in slag *f* 150 *W. H Stoopendaal.*

Reguliers Breestraat, (*H. Campen*. Een Huis, Agterhuis en Erve, in een Koop, op de) het vyfde van de Botermarkt, en het Agterhuis in de Schapensteeg. *f* 12650, in slag *f* 400. opgehouden.

Ridderstraat (*J, C. de Kaarsgieter*, *W. R. de Roo* en *H. Baars Willemsz*, De Helft in een Huis en Erve, in de) Zuidzyde, 't derde van de Eerste Dwarsstraat. *f* 1125, in slag *f* 3. *Jan Sluyman.*

Rustenburger Pad (Deselve, Een Plaisier Plaats, genaamd Constantia & Labore, buiten de Utrechtsche Poort. op het). *f* 6000, in slag *f* 40, opgeh.

Utrechtsestraat, *C. Twiks*, *B. Twiks*, *H. Hogewal en D. Eyssen*, Een Huis en Erve, op de) Oostzyde, tusschen dito Dwarsstraat en Agtergragt. *f* 6000, *A. de Maaker.*

Vyzelstraat, (*H. Campen*, Een Huis en Erve, in de) Zuid Oostzyde; tusschen de Heerengragt en Reguliers Dwarsstraat. *f* 14650, in slag *f* 350. opgeh.

MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE
MERCURIUS,
Voor de Maand FEBRUARY 1772.

ASIA. *NATOLIE. Smirna.* Gedurende de Maanden November en December (1771) heeft men hier verscheide Schuddingen van Aardbeevingen gevoeld, die echter geene ongelukken veroorzaakt hebben.

Op de tyding, die men hier van *Constantinopolen* ontfangen heeft van de nederlaag van 't Leger des Groot-Viziers by *Babadagh*, en 't gevaar, waarin de heilige Standaart van *Mahomed* geweest was, is hier eenige opschudding onder het Gemeen ontstaan, doch door de wyze voorzorgen van *Caraman Oglou* is dezelve gedempt geworden en alles bevind zich thans in volle rust.

EUROPA. *TURKYEN. Constantinopolen.* De Porte heeft zulke nadeelige berichten uit het Campement van den Groot-Vizier gekregen, dat de Sultan zo wel als desselfs Ministers en de Divan zich verplicht gevonden hebben, om de tegenwoordige gesteldheid der zaken ernstig te overwegen. De voorsz. berichten behelzen dat de Russen onze Troepen die by *Silistria* stonden, en vier Pacha's aan 't hoofd hadden, schoon de Groot-Vizier hen met 30000 Man te hulp kwam, aangetast en over hoop geworpen hebben, en dat in dit gevecht *Apti Pacha*, nevens eenige duizend Man van de onzen gesneuveld is. Men voegt hier by, dat de Porte geen tyding van den Groot-Vizier heeft, noch ook waar hy zich onthoud en of hy noch in leven is; welk laatste men echter hoopt, vermits het bekend is, dat de Sultan groot vertrouwen in hem steld, en by de tegenwoordige haghlyke tydsomstandigheden het verlies van den voorn. Groot-Vizier voor de Porte, om zo te spreeken, onherstelbaar zou wezen; kort om de voorn. berichten hebben deze geheele Stad eensklaps in de uiterste verslagenheid gedompeld, om dat men kort te voren in 't algemeen verzeekerde, zo als noch gedaan word, dat niet al-

leen de Sultan den voorsz. Groot Vizier had belast om na zyn goeddunken en ten besten van het Ottomannische Ryk in Vredes-Onderhandelingen te treden, maar ook dat alle de Lieden van de Wet aan hem volmacht gegeven hebben, om den Vrede te sluiten, met belofte, dat dezelven voor zyn persoon en alles, wat daar uit mogt spruiten, wilden borg staan.

De Heer *Thugut*, Resident van het Hof van *Weenen*, heeft zich door zyne Tolk in de qualiteit als *Internuncius* van 't voorn. Hof by de Porte doen aanmelden, deze onverwachte zaak werd als een kenteeken aangemerkt, dat de Vredes-Onderhandelingen eerstdaags en met meerder nadruk als te vooren zullen worden hervat.

Van *Varna* heeft men, dat de meeste Inwoonders die Stad verlaten hadden, uit vrees van door de Russen te zullen belegerd worden.

SPANJE. Madrid. Van de Kusten van *Africa* verneemd men dat de Vyandlykheden op nieuw tusschen onze Troepen en de Mooren, van de Kust van *Oran* en *Ceuta*, begonnen zyn; dat 'er reeds verscheide hevige aanvallen geschied waren, en men vreesde, dat het binnen kort tot een openbare Vredebreuk zou komen.

Carthagena. Terwyl men dezer dagen bezig was met het opgraven der fundamenten voor een Muur, welke men aan de Noord-Oostzyde van deze Stad wilde opbouwen, ontdekte men de overblyfzelen van oude Huizen, die ten tyde der Romeinen gebouwd schenen, uit de kopere Medailles, die men in dezelve vond, en waarvan de jongste ten tyde van *Nero* (in 't 54ste Jaar van onze Tydreekening) gemaakt zyn. Schoon nu deze Gebouwen in den grond gezonken zyn, blykt het echter dat dezelve voorheen aan den Zee-Oever gelegen waren, van welke zy nu 110 roeden afgelegen zyn, zonder daarby noch te rekenen dat dat gedeelte van de Zee, het welk men heeft afgeleid tot een Kom van 't Arsenaal, zodanig, dat men thans genoegzaam zeker is, dat de Zee, zedert de Regeering van *Nero*, 145 roeden van deze Plaats afgeweken is: terwyl men uit de beschouwing van den grond met reden gist, dat de Grenzen van de Zee, in vroeger tyden, noch verder landwaards in geweest zyn. Dit begrip stemt volkomen overeen met de Beschryving, welke de Historie-Schryver

ver *Polybius* van deeze Stad geeft, wanneer hy zegt, dat ze door de Zee omringd was. Deze Gebouwen hebben waarschynlyk gedient tot Huizen voor de inwooners der Voorsteden. Binnen op de muuren van de Huizen zyn oude Schilderyen, die zeer wel bewaard zyn. Men ziet 'er onder anderen een Worstelaar met een Dier strydende, en het hoofd van eene Vrouw, welker lighaam. echter zeer onregelmatig is.

INGERMERLAND. Petersburg. In onze voorgaande (bladz. 3) hebben wy gewag gemaakt van twee Berichten nopens de Expeditien der Legers en Vloten van hare Keizerlyke Majt.; 't eerstgemelde hebben wy medegedeeld, zulks wy onzen Lezeren, hier by dat van de Vloot onder 't oog te brengen.

Den 12 Augustus wierd een byzonder Esquader onder het bevel van den Luit. Generaal Graaf *Fedor Orlow*, naar de *Asiatische* Kusten gedetacheerd; en op dienzelfden dag stak ook het overig gedeelte der geheele Vloot, bestaande in 8 Oorlogschepen en eenige Fregatten, van *Paros* in Zee. Zy verdeelden zich in twee Esquaders, waar van het een onder bevel van den Admiraal *Spiritow* stond, en het ander volgde de Signalen van den Generaal en Chef Graaf *Orlow*, en zeilde naar het Eiland *Sciati*, dat tot eene algemeene vergaderplaats bestemd was. De wind was niet alleen zeer hevig, maar ook gestadig tegen, zoo dat de beide Esquaders, om zich aan geen onnoodig gevaar bloot te stellen; op 't laatst genoodzaakt waren van het Eiland *Ipsara* naar *Skio* te rug te keeren, en den 16 tusschen dit Eiland en het vaste Land van *Asiën* te ankeren: hier lag de Vloot 3 dagen stil; en zeilde, zoo dra de storm wat bedaard was, van daar voort. De Graaf *Alexis Orlow* kwam met zyn Esquader de Eilanden *Ipsaro*, *Sciro*, *Selidroni* en en *Scopelo* voorby, bereikte den 24 de bestemde vergaderplaats, en verwagte aldaar de aankomst van het Admiraals Esquader, het welk hem uit 't gezigt was geraakt. Zoo dra hy berigt kreeg, dat het in de Haven van *Sciro* was ingeloopen, en aldaar geankerd, zeilde hy den 27 naar *Negroponte*, alwaar hy noch dien zelfden dag, tegens den avond, aanlandde, en aan den Generaal Major Vorst *Dolgorukow* bevel gaf, om met een klein detachement Troepen eene landing te ondernemen, die dezen ook zonder den minsten tegenstand der Vyanden in het werk stelde, vlugtende de Vyand op het verschynen onzer Vloot, of in de Vesting of naar het naby gelegen vaste Land.

Uit het Retranchement wierden verscheiden Commando's uitgezonden, die in verscheiden Dorpen Magazynen van Tarw vonden, die zy ongestoord, eenige dagen na elkanderen, in kleine Vaartuigen inlaadden. De verafgelegenheit der Vesting van de plaats, alwaar de landing geschied was, belette den Vyand om een nauw-

keurig berigt van onze sterkte in te winnen, of genoegzaam sterke partyen tegen ons uit te zenden. De Brigadier *Basbal*, werd tot het maken van een diversie, met het Schip *Wsewolold*, het Fregat de *Noordsche Arend*, een Bombardeer-Galjoot, en andere kleine Vaartuigen, ten spoedigste tegen de Vesting uitgezonden, moetende in het Kanaal langs het Eiland *Negroponte* opzeilen, by het Dorp *Lima* Troepen aan land zetten, de aldaar zynde Magazynen bemagtigen en verder zynen weg, naar den inhoud zyner Instructien inrigten.

Na de gevolgde vereeniging met het Esquader des Admiraals *Spiritow* en na de versterking der Troepen, die aan land gestapt waren, spoedde zich de en Chef commandeerende Generaal, op het Schip de *Drie Hierarchen*, om den Heer *Basbal* te volgen, en haalde hem den derden dag in, niet ver van de Muren dier Vesting, die aan deze smalle plaats met eene andere Vesting, *Karababa* genaamd, door middel van een trek- of ophaalbrug vereenigd is.

De aannadering onzer Schepen verbreidde eene groote schrik en verwarring onder de Vyanden, zodanig dat zy, om de Vesting te verdedigen en ons het landen te beletten, zich uit alle Plaatzen van het Eiland in de Vesting wierpen. Het aantal der bezetting, vermeerderde daar door tot op 4000 Mannen; welke vervolgens uitrukte op een plaats tusschen de muur en palissaden en wilde zich aldaar by eene Battery van 2 stukken Kanon legeren: maar de Kannonade, die van het Fregat de *Noordsche Arend* en daar na ook van het Schip *Wsewolod* op hun en de Stads Muren geschiedde, noodzaakte de Vyanden zich met zo veel haast in de graft te werpen, dat zy hunne Tenten, welke zy noch niet opgeregt hadden, in den loop moesten laten. Toen egter het vuur uit de beide Vestingen, de Battery en Galley verdubbelde, kreeg het Schip *Wsewolod* en het Fregat de *Noordsche Arend* bevel om verder af te leggen, en, ter begunstiging van eene valsche attacque, Bomben in de Stad te werpen, als ook om in het gezicht der Vyanden, in Booten de Stad te recognosceren, ten einde hun, door eene vermomde landing nog meer te allarmeren.

Op zulk eene wyze wierden in de Vesting *Negroponte* de Turken in gestadige vreeze gehouden, en aan onze Troepen, die op een andere plaats aan land gestapt waren, alle zekerheit verschaft, om de vyandlyke Magazynen, benevens allerlei Vee ten behoeve der Vloot, op te ligten: en vermits het geheel oogmerk van den Opper-Bevelhebber slegts hier in bestond, liet hy den Brigadier *Basbal* nog eenige dagen lang, met zyn Esquader by de Vesting, bestemde het Eiland *Tasso* ter algemeene vergaderplaats, en zeilden zonder dralen af, om zich in den mond der Golf *di Volo* met den Admiraal te vereenigen. Hier kwam hy den 8 September aan; na dat de Troepen weder aan boord gekomen waren, en de Vloot van water voorzien was, liet hy den 13 dito de ankers ligten, nam zyne weg tusschen de Eilanden:

den *Scopelo* en *Sciati* voorby de Oevers van *Athos* naar *Lemnos*, en kwam op de Reede van het Eiland *Sasso* aan, alwaar de naar het vaste Land vlugtende vyanden, eenige kleine Schepen, die met Zout, Tarwe en Koffy beladen, en naar *Constantinopolen* bestemd waren, afgenomen wierden.

Alhier ontfing de Generaal Graaf *Orlow* zeker berigt, dat niet verre van de Stad *Orxano* aan de Kusten van *Rumeliën*, groote Meel-en Koorn-Magazynen van den Sultan voor handen waren; hy nam dus het besluit om in dezen omtrek eene landing te doen, en die Magazynen, of te bemagtigen of in brand te steken. Om dit voornemen gelukkig uit te voeren, moest ook by deze gelegenheid eene valsche attaque tegen de Stad *Cavallo* voorgenomen worden, op dat de vyand, uit alle omleggenden plaatsen, ter verdediging dezer Vesting en der Kusten aangelokt mogt worden. Om dit oogmerk te bereiken, moest zich een Fregat en eene Chebecq voor de Stad leggen; de Graaf Orlow beklom een Bombardeer Galliot, volgde deze 2 Vaartuigen, en had eenige Sloepen en Barkassen by zich, die met Albaniers bezet waren, welke zich tegen den avond, terwyl dat de Stad uit Mortieren en Kanonnen beschoten wierd, met hunne Wapenen, aan den Oever vertoonden, en den vyand in alarm bragten, zynde hy reeds met een groot aantal volks, zoo wel Kavallery als Infantery, uit de naby gelegen Steden en Dorpen aangerukt, om de landing te verhinderen. Deze attacque duurde den geheele nagt, en noch een gedeelte van den volgenden dag, tot dat het getal der vyanden langs de Kusten zoo sterk vermeerderd was, dat men hoopte, dat nu den voorgenomen aanslag tegen de Magazynen met goed gevolg uitgevoerd konde worden. Dienvolgens wierd 'er, in plaats van deze attacque eene andere expeditie voorgenomen, en hier toe het Oorlogschip *Saratow*, met een bombardeer Galliot en een Fregat, onder bevel van den Vice-Admiraal *Greig* gedetacheert, die zyne commissie op het gelukkigst uitvoerde By zyne aankomst in de Golf *di Contessa*, liet hy onder het commando van den Ritmeester der Garde te paard *Baturin*, digt by de Magazynen een landing doen: de aldaar staande 300 mannen Turken wierden terstond op de vlugt gedreven en de plaats bezet, zodanig, dat men den geheelen nagt en den volgenden dag den gevonden voorraad van Tarwe en Meel, in het gezicht der vyanden, ongehinderd wegvoerde. Midlerwyl groeide de vyandlyke Kavallery en Infantery sterk aan, zoo dat de vyand eindlyk waagde een aanval op onze aan land gezetten Troepen te doen, maar wierd door derzelver vuur uit het klein geweer en door de kanonnade van het Schip en Fregat, met groot verlies, terug gedreven: dus moest de vyand gedogen, dat de Vice-Admiraal *Greig* 8000 Kielen Koorns liet weg brengen en den 26 naar *Tasso* terug keerde, zonder by deze

expo-

expeditie één enkelen dooden of gekwetsten gekregen te hebben.

Den 23 September viel tusschen het Eiland *Lemnos* en den Berg *Athos* eene gebeurtenis voor, die zekerlyk tot vermeerdering van den roem Harer Keizerl. Majest. zegenryke Wapenen versterkt.

De Generaal en Chef Graaf *Orlow*, bericht eindlyk, dat op de Vloot Harer Keizerlyke Majt., geenerlei teeken van eene aansteekende ziekte bespeurd word, en dat zelfs het aantal der met ligte ziektens bezogte patienten, gering is; ook, dat het geheel commando, zoo wel van Zee-als Landtroepen, zich in eên gewenschten toestand bevind, en hy voor 't overige zyne eenige en grootste zorg besteet, om den vyand aan alle plaatsen op te zoeken, hem overal, waar het slegts op eenigerlei wyze mooglyk is, afbreuk te doen, en vrees en schrik aan te jagen.

De met een byzonder Esquader naar de Kusten van *Asia* gedetacheerde Graaf *Feodor Orlow*, heeft zich midden in zyne ondernemingen aldaar, genoodzaakt gezien, om, zoo wel wegens eene onvoorziene beschadiging aan zyn Schip, als ook wegens de hem zelf overgekomen zware ziekte, naar het Eiland *Paros* terug te keeren. De Opper-Bevelhebber heeft hem derhalven bevolen naar *Italie* te gaan, om aldaar met meerder gemak zyne gezondheit te kunnen herstellen; en daar by permissie verleend, om direct van daar aan het Hof van Hare Keizerl. Majt. bericht in te zenden van alle byzondere omstandigheden zyner Expeditie, het welk deze Luit. Generaal in zyn *Relaas* uit *Livorno* van den 5 November 1771, heeft ook in 't werk gesteld, op deze wyze:

Het Esquader bestond uit een Oorlogschip *Rastislaw*, twee Fregatten de *St. Nicolaas* en de *Roem*, de Polacre *Madonna Demagospilli*, de Chebecq *St. Alexander*, de Trekatara *Vitalia*, en de halve Galei *Kassatka*, waar op, behalven eene Comp. van de Garde, omtrent 400 mannen Albaniers ingescheept waren.

Den 11 Augustus kreeg het, ingevolge de gemaakte schikkingen tot de Expeditie, de noodige voorschriften, om den vyand, aan de Asiatische Kusten, en byzondere het Esquader van *Tunis* op te zoeken, dat, volgens de ingeloopen berichten, zich in den omtrek van *Butrum* ophielt.

De 12 Augusti, met het opgaan der Zonne, wierden de ankers geligt, en het geheele Esquader stak gelukkig in Zee.

Den 13, des morgens om 10 uren, ontmoette het Esquader, tusschen de Eilanden *Calimno* en *Stampali*, de twee in dezen omtrek kruissende Fregatten *Afrika* en *St. Paul*, welkers Commandeurs berigt gaven, dat het Esquader van *Tunis*, het welk uit twee Fregatten en 4 Chebecquen bestond, reeds uit *Butrum* afgezeild, sedert by het Eiland *Carzio* geweest was, en van daar den weg naar *Kandia* genomen had, doch alwaar aan het zelve den ingang in den Haven, door den commanderenden Bassa belet was, om reden, dat hy

hy had, voorgenomen, alle die oorzaken te verhinderen, die de Russen misschien derwaards konden lokken. Naderhand liep van allen zyden, de tyding in, dat het Esquader van *Tunis* van het Eiland *Kandia* de Zeilen naar de Barbaarsche Kusten had gewend.

Den 14 zeilde het Esquader de Eilanden *Nicero* en *Piscopi* voorby, en ontdekte in 't N. O. 2 zeilen. Terstond wierd aan het Fregat *St. Nicolaas*, aan de Chebecq en de Trekatara het signaal gegeven om dezelve in te halen en aan het *Schip* te brengen; de halve Galei *Kassatka* kreeg bevel om naar de Golf van het Eiland *Piscodi* te gaan, en van een aldaar ten anker leggend Vaartuig berigt in te halen. Dit alles wierd met de grootsten spoed uitgevoerd, de twee eerstgemelde Vaartuigen wierden ingehaald en aan het Schip gebragt; maar beide, toen men bevond dat zy Koopvaardyschepen waren, terstond weder los gegeven. De Kassatka daar tegen, rapporteerde by hare terugkomst, dat het door haar geëxamineerd Vaartuig een Grieksch was, en geene lading had. Op dienzelfden dag passeerde men de Golf *de Simi*, het Fregat *de Roem* wierd uitgezonden om deszelfs Oever te recognosceren, en het bragt berigt, dat aan dezelven geene Vaartuigen waren ontdekt.

Den 15 toen men tusschen de Eilanden *Simi* en *Karschi* doorzeilde, zag men, in het verschiet, een Vaartuig. De Chebecq, zette, op bekomen signaal, alle hare zeilen by, en bragt het aan het Schip. Men bevondt dat dit Vaartuig uit *Alexandriën* naar *Constantinopolen* bestemd, en met Zout, Koffy en Ryst, voor rekening van den Schipper en eenige Kooplieden beladen was. De Schipper zeide onder anderen, dat hy den 13 in *Rhodes* ingeloopen was en zich aldaar 24 uuren opgehouden had; dat de Turken, noch voor hem, van de aankomst van ons Esquader, door een uit het Eiland *Limonia* aldaar aangekomen Kaan, berigt hadden bekomen; dat hy by zyn onthoud aan dat Eiland had gezien, dat de Inwoonders uit alle onbevestigde plaatsen, in groote menigte, hun toevlugt naar de Stad namen; dat de Vesting in den besten staat van tegenwêer, alom wel van Artillery en eene talryken bezetting voorzien was, die voor eenige maanden met noch 1500 mannen uit Asiën was versterkt; dat 3 Schepen van Linie, een groot Fregat en een Chebecq, byna onder de muren der Stad op stapel stonden, die, behalven door de bescherming der Vesting en eene aanzienlyke wagt, ook noch door Batteryen verdedigd wierden. Het gemelde Vaartuig kreeg terstond zyne vryheit, en ons Esquader zeilde, onder Turksche Vlag, in de Haven van *Rhodes*. Zoo dra men de Oevers van dat Eiland naderde, wierd men eene groote beweging onder de Vyanden gewaar; en vermits men hier uit konde besluiten dat de vermomming van geen verder nut zoude zyn, liet men de Turksche Vlaggen vallen. Toen men verder in het Kanaal ingezeild was, ontdekte men des avonds om 6 uuren aan de Noordoostelyke Land-Punt een ten anker leggend

Drie-

Driemast-Schip, dat een Turksch scheen te zyn. Kort daar na vertoonden zich nog meer andere Vaartuigen. Daar wierd vervolgens een sein gegeven om zich ten aanval te bereiden. Om 8 uren kreeg de Vaandrig *Nikolai Kudin* bevel, om met het Chebecq den vyand te attacqueren, en de Kaptein Luitenant *Politi* kreeg order om met het Fregat *St. Nicolaas* de Chebecq niet te verlaten, maar dezelve, ingeval van nood by te staan. De Bevelhebber van het Esquader liet zyn Schip, tegen over de Haven, niet verre van de vyandlyke Vaartuigen, dryven. Zyn voornaamste oogmerk was, de op stapel staande Schepen te recognosceren, en hunnen groote te weten; daar by onzen aanval te dekken, en in allen gevallen zelf in gereedheit te zyn. Om 9 uuren, toen onze gedetacheerde Vaartuigen de attacque begonnen, moesten zy, zoo wel uit de Vesting als van het vyandlyke Schip eene hevige kanonnade uitstaan; egter naderde onze Chebecq dit vyandelyk Schip tot op een snaphaanschoot, maktè op het zelve een sterk vuur, en noodzaakte het om zyn vuur te minderen; het aangenaderde Fregat deet het vervolgens geheel stil zwygen. Geduurende de attacque bemerkte men dat 'er eene Sloep vol menschen van het Schip af, en naar de Stad ging: ons Fregat kreeg daar op een sein om dit door de Vyanden reets verlaten Vaartuig te naderen. Maar de dappere Kapt. Luitenant *Politi* viel het onmooglyk dit bevel ter uitvoer te brengen, dewyl zyne doorschoten takelagie eenigen tyd vereischte om weer in order gebragt te worden, en toen dit geschied was, onttrok de ingevalle nagt hem zyn voorwerp.

Om 11 uuren begon de wind op te steken, wanneer zich het Schip in dit smalle Vaarwater niet zonder gevaar durfde ophouden, daarby ook het gezegde van den bovengemelden Schipper waar bevonden wierd; en het boven dien geheel onmooglyk was om by de op stapel staande Schepen te komen, liet de Bevelhebber het geheel overig Esquader onder commando van Kapitein *Politi* in het Kanaal van *Rhodes* te rug, met bevel, om het Vyandlyk Schip op de Rheede te veroveren of in brand te steken, en dan weder by zyn Schip te komen; hy zelf zeilde uit het Kanaal, en leide zich op eene opene plaats.

Den 16 des morgens om 6 uren, ontdekte men in het Z. O. een Vaartuig dat ingehaald en genomen wierd. Het zelve was met Ryst en verscheiden andere waren voor rekening van den vyand beladen, en had 120 Turken aan boord. Om 5 uren des namiddags, arriveerde de Chebecq *St. Alexander* met een rapport van den Kapt. Luitenant *Politi* houdende, dat hy den vyand in den nagt om 2 uren nogmaals had aangetast; maar dat de groote branding, benevens den storm hem hadden verhinderd zyn oogmerk te bereiken; en dat, toen hy, kort voor het aanbreken van den dag, ten derdemaal toebereidzelen ter attacque had gemaakt, dit sterk doorschoten Schip niet meer op de Reede was te zien geweest. Met deze zelfde

de Chebeeq wierd aan gemelde Kapt. Luit. bevel gezonden, om de Oostlyke Kust van de Golf *di Matri* met zyn Esquader te bezeilen, de Haven aldaar te recognosceren, de aldaar zynde vyandlyke Schepen te bemagtigen, en zonder verlies van tyd in de Haven *Matri* digt by het Vlek *Liwiszi* in te loopen.

(*Het vervolg hier na.*)

DENEMARKEN. Koppenhagen. In de nacht tusschen den 16 en 17 January (1772) is alhier eene onverwachte en teffens niet minder groote gebeurtenis voorgevallen. Het is waar, dat de gemoederen des Volks tot eene groote gebeurtenis voorbereid waren, ten aanzien van de vermeerdering der Garde en Escorte voor de Koninglyke Familie. De beveelen ook, aan de Artillery uitgedeeld, om bestendig tien scherp geladen Kanons in gereedheid te hebben, kondigden mede eene groote gebeurtenis aan. Verscheide Schot- en aangeslagen Schimpschriften waren bewyzen van het misnoegen onder het Volk, en hier uit, zo wel uit de bewegingen onder de Matrozen en Militairen, kon men eenigermaten voor uit zien, dat de zaken in eene hevige *Crisis* stonden, die dan eindelyk in eene groote revolutie uitgebroken zyn, welke van het Gemeen, doordien het Ministerie zeer in den haat was, werd toegejuigt. Deze revolutie, is, zo men wil, veroorzaakt:

I. Door het misnoegen der ten besten des Lands en de Koninglyke Casse afgedankte Bedienden en Lysgarde, en voornaamlyk der Craturen van de afgeschafte *Conseil* of *Raad*, en derzelver Aanhangelingen. II. Door de ieverzucht des ouden Adels tegen den Cabinet Minister, Graaf *Struensee*, die een Medicus van professie en voor weinig Jaren Doctor in *Altona* was; III. Welke nyd en vyandschap nog vergroot is geworden, doordien men waarnam, dat hare Majesteit, de Koningin, dezen Minister onderssteunde, welke ook in veele stukken niet zo zeer zyne eigen als de Ontwerpen der Koningin zou ter uitvoer gebragt hebben; en IV. dewyl men aan zommigen onder dezen Minister uitgekomen, in zich zelven heilzame Ordonnantien, haatlyke oogmerken toeschreef, waar door het Gemeen tegen hem gaande gemaakt werd.

Het is de Koningin *Juliana Maria* die alles bestierd heeft. Hare Majesteit heeft de Generaal *Eichstädt* in haar belang overgehaald, de Graaf *van Rantzau* laten toetzen, en, hem genegen en bereid-

willig vindende haar tegen *Struenſee*, haren ergſten Vyand te dienen, door zich van den Overſte *Köller*, en deſſelfs Officieren, ter uitvoering van haar voornemen, te verzeekeren.

Het Plan tot deze revolutie, werd dan zo geheim tuſſchen de voorsz. drie Heeren beraamd en afgeſproken, dat tot het ogenblik van de uitvoering toe niets daar van bekend is geworden, terwyl het gemaskerd Bal, dien nacht ten Hove gehouden, gelegenheid gaf meer Schildwachten uit te zetten, en men het voordeel had, dat het Regiment van den Overſten *Köller* de wacht moeſt betrekken.

De Koning heeft een kwartier, voor dat hy de bevelen tot het arreſteeren der tegenwoordige Staatsgevangenen, van de geheele zaak niets geweeten, zyn Majeſteit ging omtrent 12 uren van het Bal, alwaar hy deels gedanſt, en deels met de Generaal *Gäbler*, met de Gemalin van dien Generaal, en met den Juſtitie-Raad *Struenſee*, Broeder van den Cabinet-Miniſter van dien naam, Quadrille geſpeeld had. De Prins *Fredrik* 's Konings Broeder, was 'er ook tegenwoordig; doch hy werd weinig aangezien, en de anderen ſpysden, zonder dat hy mede aan de tafel kwam.

Omtrent 4 uren in den morgenſtond de voorn. Prins van 't bed, waar op hy zich een weinig had neergelegd, weder op. Hy kleedde zich, en ging met zyne Moeder de Koningin en Weduwe van den laatſt overleden Koning, *Juliana Maria*, naar 't Vertrek des Konings, die in ſlaap was. Zy geboden de Kamerdienaar *Burghel*, den Koning op te wekken. Daar op gingen zy zelve by zyne Majt. en zeiden hem, dat de Koningin en *Struenſee* bezig waren, met het opſtellen eener *Acte van renunciatie* om de Regeering van het Ryk af te ſtaan, en dat men hem dwingen wilde dezelve te ondertekenen. Zy ſtelden hem teffens de middelen voor, die daar tegen in 't werk moeſten geſteld worden, en preſenteerden hem teffens ook de nodige orders tot de gevangenisneeming der Koningin en de overigen ter ondertekening. Zyne Majeſteit daartoe niet terſtond genegen zynde, zegt men, zouden de Koningin en de Prins *Fredrik* 'er hebben bygevoegd, dat, indien hy de bevelen tot gevangenneming niet wilde ondertekenen, zy zulks doen zouden. De Koning ondertekende dan deze bevelen. Toen was *Struenſee* de eerſte, van welken men zich zocht te verzekeren. De Overſte *Köller*, verzeld door de Collo-

nels

nels *Malvillе*, *Frank* en *Eiben*, ging naar zyn Hotel, en schoon hy noch niet werklyk een schriftelyke order des Konings by zich had, kondigde hy hem echter het arrest aan. *Struensee* vroeg hem: *of hy wel wist, wie hy was?* *Köller* antwoorde hem: *voorheen waart gy Kabinets-Minister; maar nu zyt gy myn Arrestant.* *Struensee* wilde het Koninglyk bevel zien: *ik sta met myn leven daar voor in*, antwoorde *Köller*, *dat zyne Majesteit*, *de Koning zulks bevolen heeft.* *Struensee* wilde tyd winnen. Doch de Overste *Köller* vermaande hem spoed te maken, en verzeekerde hem, dat, indien hy niet, voor dat het licht werd, in zekerheid weg kwam, hy wegens 't zamenrottend Volk, voor zyn leven niet kon instaan. In het afgaan der trappen bekeef hy zynen Kamerdienaar, dat hy hem geenen pels had mede gegeeven, en dus werd hy in een huurkoets naar de Citadel gebragt. De Huurkoetsier die hem derwaards bragt werd een Ryksdaalder tot belooning daar voor gegeeven, nam die ook aan, maar zei daar by: *ik had het ook wel voor niet willen doen!* waar uit men opmaken kan, hoedanig deze Minister by 't Gemeen moet aangeschreven staan.

Aan de Koningin werd, door een biljet, haar noodlot bekend gemaakt. Terstond daarop trad de Graaf van *Rantzau*, verzeld door de Luitenants *Bay*, *Pech* en *Oldenburg* in haar vertrek. De Koningin was gantsch buiten zich zelve. Zy zeide tot *Rantzau*, *het zou hem zyn hoofd kosten*; zy wilde naar den Koning gaan, stiet de Luitnant *Bay*, die zich aan de deur had geplaatst, om zulks te verhinderen (daar ondertusschen de Graaf van *Rantzau*, tot de Officiers zeide, dat het hem en hun het hoofd zou kosten, indien zy tot den Koning kwam) met de vuist, greep hem by 't haair, en zeide in 't Deensch tot hem: *Wilt gy u weg pakken Monsieur?* Toen zy zag dat dit alles niet hielp, en men ook hare begeerte om den Kroon-Prins mede te nemen, afgeslagen had, zei zy, *dat zy altyd na plicht en geweten had gehandeld*, en merkte daar by noch aan, dat de Officiers haar altyd tegen waren, (waar mede zy, gelyk men ten minsten uitstrooid, den Overste *Numsen* en de andere Officieren van de lichte Troepen heeft gemeend, met wier hulpe men, indien zy zich geneigd daar toe hadden betoond, reeds in den vorgaanden Zomer zou hebben voorgenoomen gehad, eene Acte van renunciatie door te dryven); waar na zy zich door de Graaf van *Rantzau* in de Koets, door 33 Dragon-

ders verzeld, liet leiden. Op den weg naar *Cronenburg*, heeft zy noch met de Hof-Dame *Mösting*, noch met de Major *Kästenschiold*, veel gesproken. De Koningin heeft de jonge Princes, welke zy zelf noch zoogt naar *Cronenburg* mede genomen. Die Vorstin was in den eersten opslag, toen men haar 't Arrest aankondigde, zo ontsteld, dat zy niet eens merkte dat zy met bloote Voeten in haar Kamer rond ging.

De Graaf *Brand*, de Lyf-Medicus *Berger* en de Justitie-Raad *Struensee*, werden ook door Officiers gevangen genomen. Naar de Generaal *Gähler* ging *Köller* zelfs. De Gemalin van deze Generaal sprong in haar hembd uit het bed, en wilde door een achterdeur ontvluchten, doch vond dezelve door twee Dragonders bezet, en zy werd, benevens haar Gemaal weggebragt. *Falkenschiold* en *Hasselberg* werd het Arrest door een Detachement Dragonders aangezegt. Wyders zyn 'er noch verscheide andere persoonen in de Gevangenis gebragt of in hunne Huizen gearresteerd.

By deze omstandigheden heeft het Gemeen, meer dan 60 Huizen geplonderd, waar van de voortgang, door eene Koninglyke Ordonnantie gestuit werd.

Hoedanig de Geestlykheid en 't Gemeen het Staatsbestier van den Grave *van Struensee* en zynen Aanhang beschouwd hebben, blykt uit de Dankzeggings-Predicatie voor de bewaring des Konings, op Zondag den 26 January (1772) door Do. *Balthasar Munter* over *Matth.* 8. vs. 1-3. gedaan. Op 't einde van zyne Inleiding ging hy over tot zyne Hoofd-Voorstelling, op de volgende wyze:

Nog dien avond, waarop de Dag van onze Verlossing volgde, leiden wy ons treurig en bekommerd neder op onze Legerstede: Wy baden God, maar durfden nog niet hoopen, dat hy ons op dat zelfde oogenblik verhooren zou. Toen wy ontwaakte, zagen wy dat Hy ons verhoord had: Toen waren wy even als Droomenden: Toen weenden wy niet meer de tranen van droefheid, maar dankbaare vreugde-traanen: dit had God gedaan: dit was een Wonder voor onze oogen, zyn Naam zy gepreezen, dat Hy zoo groote dingen gedaan heeft.

De Hoofd-Voorstelling bestond in *Gods wonderbaare hulp*; Hier by beschoude de Leeraar, *hoe God die hulp beweezen heeft*, en toonde de *grootheid van het gevaar, waar uit wy gered zyn.* Onder anderen waren dit zyne uitdrukkingen.

God-

Godloozen heerſchten over ons: moedwillige Overtreeders hadden onze geheele aardſche Gelukzaligheid in hunne handen: Hun doen beſtond in nadeel te brouwen, in de Regtvaardigen te onderdrukken, en de onſchuld met voeten te treeden: dien God die ons geholpen en die hen plotſelyk van hunnen hoogte ter nedergeſtort, en te ſchande gemaakt heeft, dien God trotſeerden zy in 't Aangezigt. Zyn Woord, 't welk alleen nog onze trooſt was, zonder het welke wy in onze elenden zouden vergaan zyn, dit zyn Woord zogten zy ons te ontrukken: aan de Zonde gaven zy voorregt en vryheid: Onze Zeden beſmetteden zy met vergift van hunne godlooze voorbeelden: Ieder goede Hartstogt, alle vrees voor God, onze Liefde voor onzen regtmaatigen Regeerder, Eer, Gewiſſen, alles, ja alles, wat in ons Gode behaaglyk was, wilden zy uitroejen: De Wetten hadden haar kragtdaadige uitwerking niet meer: Welluſt, Euveldaad en Ongeregtigheid hadden zy zig eigen gemaakt: Trouw en Geloof waren onder ons iets zeldzaams geworden: Met hen verviel het algemeene welzyn oogſchyn: Onze Konings-Stad, door veele van haare oudſte en beſte Inwoonders verlaaten, en elk regtſchaapen Menſch, die gedwongen was om alhier onder ons te woonen, moeſt van den eenen dag tot den anderen met ſchrik en angſten ſtryden: Treurigheid had zig op een ieders aanſchyn verſpreid: Zelfs de Lieden van deze Wereld, die God niet kennen, die zyn Woord veragten, ſidderden voor de oogmerken van de zodanigen, die teffens by hunne ſchrikkelykſte grondſtellingen ook de Magt hadden om te doen wat zy wilden.

Dus naderden *Deenmarken* met ſnelle ſtappen tot op zynen ondergang, en zag zig reeds aan den Oever van den Afgrond. En helaas! wat een Noodlot hing ons boven 't hoofd als onze Vyanden nog eenigen tyd gewonnen hadden? Wat een verſchrikkelyk Beſluit moeſten zy genomen hebben om hun wetteloos en onregtvaardig Geweld, naar hunnen meening, tegen iedere Aanranding te beveſtigen? Wat vreeslyke toebereidſelen maakten zy reeds? Geloofd zy dan God, dat Hy ons niet tot een Roof in hunne Handen gegeeven heeft; dat Hy hunne bloedgierige inzigten heeft te ſchande gemaakt; en dat Hy op het zelfde oogenblik; Oproer en Moord dreigden uit te berſten, Zekerheid en Ruſt aan ons geſchonken heeft.

Ten aanzien van de Voorſtelling, *Hoe God ons uit het Gevaar gered heeft*, drukte zig de Leeraar aldus uit.

Geen verraaderlyke moord; geen inbreuk in de Regten des Heeren over Leven en Dood; geen bedrog en boosheid; niets, 't geen men laag en onbetaamlyk noemen kan, was het middel waar door wy bevreid geworden zyn: Vaderlands-Liefde, Godsdienſt, Edele moet, ſtandvaſtigheid, en ſchranderheid in goede oogmerken, de Wet, het bevel van den Koning: Dit waren de aanprikkelingen

der

der groote onderneeming, die God beschikte, die God zo oogschynlyk zeggende, om van onze elende een spoedig einde te maaken, en ons voor nog grootere elenden te behoeden. Geen bloed der Burgeren en Onderdaanen is vergooten, geen der Overtreederen ontsnapt, en geen van hen verder bekwaam om nieuw ongeluk aan te regten: Alles, wat ter ontdekkinge van hunne godlooze aanslaagen vereischt word, is in de handen van wyze en onpartydige Regters.

Verders toonde de Leeraar *hoe men God voor dien bystand danken moest*; namentlyk

1.) *Met Christelyke Vreugde* .... Wat zou ons toch weer houden (*zeide hy*) om niet vol van eene levendigen Vreugde te zyn, daar God de Persoon van onzen geliefden Koning, daar Hy het Huis van onzen Regeerder, daar Hy de gantsche Natie en een ieder van ons uit een zoo groot en baarblykelyk Gevaar gered heeft.

2.) *Met een vast Voorneemen om de Zonden te vermyden, die ons de tot nu toe gebeurde straf-oordeelen op den hals gebragt hebben.*

3. *Liefde en Gehoorzaamheid jegens onzen Koning.*

4.) *Met een vast vertrouwen, dat God, die zyn Werk zo heerlyk met ons begonnen heeft, verder alles met ons zal wel maaken.*

Eindelyk deed de Leeraar in zyn Toepassing een zeer hartroerend Gebed voor de welvaart des Konings, zoo als ook van de Koningin *Juliana*, den Erf-Prins, den Kroon-Prins, de Princes *Charlotta Amalia*, en des Konings Zusters.

NEDERLANDEN. 's Gravenhage. Hun Ed. Groot Mog. hebben 24 January 1772 eene Publicatie gearresteerd, waarby gestatueerd en geordonneerd word: Dat de Brandewynverkopers, of Kooplieden in Brandewyn en Gedisteleerde Wateren, zo wel als alle de andere die de Peil subject zyn, altoos iemand gereed zullen moeten hebben en houden, ter aanwyzing der dranken, om welke te peilen de Gaarders authorisatie bekomen zouden mogen hebben, op de boete en pœne in hun Ed. Gr. Mog. Publicatie, van den 8 Febr. 1765, op het weigeren der Peiling vervat, enz.

De verandering der Garnizoenen van de Troepen dezer Landen, voor den Jare 1772, is als volgt:

Schmid, eerste en tweede Bataillon, uit *Namen* naar *Terveer*, *Vlissingen*, *Zierikzee* en *Tergoes*; het eerste Bataillon van *Acronius* uit *Coeverden* naar *Philippine*, *Yzendyk* en *Axel*; het tweede Bataillon van *Acronius* uit *Leeuwaarden* naar *Tholen*, *Lillo* en de *Schanzen*; eerste en tweede Bataillon van *Nassau-Usingen* uit *Bergen op Zoom* naar *Hulst* en *Sas van Gent*; eerste en tweede Bataillon van *Orange-Vriesland*, uit *Breda* naar *Sluys in Vlaanderen*; eerste en tweede Bataillon *van Oyen*, uit

uit *Ter Veere*, *Zierikzee* en *Goes* naar *Breda*; eerfte Bataillon *Orange Stad en Lande*, uit *Vlisfingen* naar *Coeverden*; eerfte en tweede Bataillon van *Ruyſch*, uit *Tholen*, *Lillo*, *Philippine*, enz. naar *Bergen op Zoom*; eerfte en tweede Bataillon *Saxen-Gotha*, uit *Hulſt* en *Sas van Gent* naar *Maaſtricht*; eerfte en tweede Bataillon van *Aylva* uit *Arnhem* naar *Maaſtricht*; eerfte en tweede Bataillon van *May* uit *Maaſtricht* naar *Namen*; eerfte en tweede Bataillon van *Baden-Durlach* uit *Sluis en Vlaanderen* naar *Arnhem*; twede Regiment *Orange Naſſau*; eerfte Bataillon, uit *Breda* naar *Arnhem*; eerfte en tweede Bataillon van *Gordon*, uit *Maaſtricht* naar *Brielle* en *Helvoetſluis*; tweede Regiment *Orange Naſſau* tweede Bataillon, uit *Leeuwaarden* naar *Willemſtad* en *Steenbergen*; en eerfte en tweede Bataillon van *Rechteren* uit *Willemſtad*, *Steenbergen*, *Briel* en *Helvoetſluis* naar *Leeuwaarden*.

Amſterdam. Het Konſt-Genoodſchap, onder de Zinſpreuk, *Diligentiæ Omnia*, heeft op den eerſten February (1772), ter gedachteniſſe van den beroemden Dichter, *Jooſt van Vondel*, in de Nieuwe Kerk alhier opgerecht, een *Monument* of *Gedenkteken* van Marmer, gehouwen door den Stads-Beeldhouwer *Anthony Zieſenis*, en volgens de Inventie van den Heer *Cornelis Ploos van Amſtel* Jac. Cornsz.

Myn Heeren van den Gerechte hebben verſcheide Placcaten doen publiceeren. Als van de Beſtelloonen van de Goederen, komende met de Volkſchuiten van Muiden en Naarden, als mede van Montfoort. Ook van 't Kanne, Glaskoopers, Kuipers en Wynkoopers Gilden, als mede voor de Zieken in 't Gaſthuis.

By de Ed. Mog. Heeren Gecommitteerde Raden ter Admiraliteit, is alhier gedaan de navolgende

PUBLICATIE.

By dezen waarſchouwen Wy alle en een iegelyk van de Ingezetenen dezer Landen, die hunne Schepen zenden naar Plaatzen, alwaar dezelve in het geval kunnen komen, van eenige Kruiſſers van den *Keizer van Marocco* te ontmoeten, dat dezelve Schepen zich zullen hebben te voorzien van de nodige *Turkſche Paſpoorten*, ten einde voor te komen alle onaangenaame gevolgen, die uit het gebrek van zodanige Paſpoorten zouden kunnen komen te profluëeren enz.

Voor

Voor den Jare 1772 zyn by de Nederduitsche Gereformeerde Gemeente dezer Stad verkoren tot

OUDERLINGEN.

Bernard Raams.	Christiaan Martzen.	Abraham de Clercq.
Willem van Maastricht.	Jan van Wyk.	Hendrik van Meurs.
Evert Muller.	Jan Tayspel Fransz.	Cornelis Struyks.
Cornelis Tuynenburg.	David Doornik.	Jan Hana Jansz.
Gysbert van Deventer.		

DIACONEN.

Lambertus Nagelvoord.	Herman Lubely.	Jan Verhey.
Theodorus Theesing.	Drilenburg le Jolle.	Jacob Peyrolet.
Gerrit Ravekes.	Gerrit Vaalhout.	Evert Vos.
Hendrik Ekkelboom.	Johannes van Essen.	Andries Baak.
Nicolaas de Swaan van Diepenheim.	Jacobus CramerFredriksz.	Gerrit Bante.
	Anthony van Egteren.	Gerrit Waterhoff.
Jacobus van den Noort.	Joannes van den Brink.	Albertus van der Horst.
Jacobus Magen.	Pieter Simons.	Frans van Harlingen.

Op Zondag den 2 February (1772) zyn alhier als nieuw verkoren Ouderlingen en Diaconen der WALSCHE GEMEENTE, door den Wel Eerwaarden zeer Gel. Heer *Samuel George de Chaufepié*, Leeraar der voorsz. Gemeente, uit Hebr. 10. 14. ingezegend, deze navolgende Heeren; als tot

OUDERLINGEN.

Claude Noortwyk.	Abel Pierre Duthil.	Franc van der Goes.
David Pierre Humbert.	Jean Martin.	

DIACONEN.

Jean Fredric Collignon.	Jan Hendrik Hageman.	Jan Titsingh.
Pierre Isaac Menjolet.	Willem Woutman.	Jacob Luden Hendriksz.
Philip de Bordes.	Jan Alstorphius.	

Wyders zyn voor 't WALSCHE WEESHUIS verkoren, als

REGENTEN.

OUDERLINGEN.	Estienne Escot. Jacques Langlois, die uit byzondere Liefde voor dit Godshuis op nieuw 2 Jaren geprolongeerd heeft.	DIACONEN.	David Delprat. Jean Fredric Collignon.

REGENTESSEN.

Magdalena van Eys, Weduwe van Mr. Anthony Gerard Dryfhout.
Olimpe Marie Chion, Weduwe Jean Naudy.
Maria Philippina Schryver, Huisvrouw van de Wel Ed. Achtb. Heer Joan Fredrik d'Orville, regeerend Schepen dezer Stad.
Marie Anne Nepveu, Weduwe Jacob Boulé.

TER

TER GEDACHTENISSE

VAN DE EERSTEN STEENLEGGING AAN HET STAD HUIS

TE WEESP.

Woensdag den 19 February 1772 was de dag bepaalt, tot het leggen van den eersten Steen door hun Ed. Achtb., de Heeren Gecommitteerden uit de Vroedschap dier Stad, te weeten de Ed. Achtb. Heeren *Cornelis van Marken*, Nicolaasz. *Dirk van der Horst*, *Johannes Justus Wrybet*, *Abraham d'Arrest*, *Christiaan Swaving*, M. D. *Willem van Dyk*, *Jan Peelen*, en *Frederik Engelbart*, is zulks onder een grooten toevloed van aanschouwers, en in de gewenschte orde geschied door den Ed. Heere ABRAHAM D'ARREST, eenigen Zoon van den Burgemeester *Abraham d'Arrest*, welke daar toe reeds vooraf door voorgemelde Heeren gecommitteerden benoemd was. Wy kunnen niet nalaaten onzen Leezeren eenige der voornaamste omstandigheden mede te deelen, welken by deeze plechtige gebeurtenis hebben plaats gehad.

Hun Ed. Achtb. de Heeren Leden van de Vroedschap der Stad, vergaderden ten dien einde des morgens ten tien uuren in het Hof van Holland, onder het speelen der Klokken, ten half elfe kwam de Heer *Jacob Otto Husly*, als Architect van het zelve gebouw hun Ed. Achtb. uit naam van den Jongen Heer *d'Arrest* kennis geeven dat zyn Ed. gereed was tot het werk waar toe hun Ed. Achtb. hem hadden gelieven te verkiezen. Waarop ten elf uuren de Heer President Burgemeester *Cornelis van Marken* Nicolaasz. de Architect verzocht aan zyn Ed. te verwittigen dat de Magistraat en Vroedschap, zyn Ed. daar toe op het Erf van het Stadhuis zouden inwagten. De Architect vertrok daar op naar den Jongen Heer *d'Arrest*, en het Collegie van de Vroedschap naar het Erf van het Stadhuis, met vooraf gaande Boden; by hunne aankomst wierden zy met Trompetten geschal ontfangen; gelyk ook alle de Vrouwen van de voornaamste Regeering der Stad. Een weinig tyds daar na kwam den Jongen Heer *d'Arrest* kostbaar uitgedoscht en gezeten in een prachtige Koets, verzeld van den Architect, aan den grond van het Stadhuis: de Trompetten, en het Klokkenspel lieten zig lustig hooren; by zyne aankomst wierd zyn Ed. door de Boden ontfangen; en by de Leden van de Magistraat gekomen zynde, deed zyn Ed. een korte en sierlyke aanspraak, waarop hy langs een trap met palmen en bloemen versiert, in de Fondamenten afklom, waar van de grond met bloemen bestrooid was. Hier werd zyn Ed. door den Stads Mr. Metselaar, *Bruno van Paddenburg*, ontfangen, en tot het werk gereed gemaakt zynde, leide zyn Ed. juist ten half twaalf uuren den eersten Steen aan den Noordwestelyken hoek van het gebouw: geduurende

dit werk hoorde men het gestaadig geluit van Walthoornen, tot dat zyn Ed. weder uit de Fundamenten opgeklommen en by de Leden van de Magistraat gekomen was. Wanneer voornoemde Heer President Burgemeester zyn Ed. in eene zeer gepaste Aanspraak uit naam der Heeren Gecommitteerden tot den opbouw, hunne dankzegging betuigde; den Mr. Metselaar daarop aan zyn Ed. de Troffel overhandigende, ontfing van zyn Ed. een paquet met Goud. Inmiddels was men reeds met yver aan het metzelen gegaan, en heeft dus eenen grooten brok Muurs rontom en op den eersten Steen aangemetzeld. Waarna de Heeren Leden van de Magistraat en Vroedschap met den jongen Heer *d'Arrest*, met vooruitgaande Boden, onder het geschal van Trompetten, en het speelen der Klokken, naar het Hof van Holland te rug keerden; en aldaar de Complimenten van Felicitatie ontfangen hebbende, vertrok zyn Ed. verzeld van den Architect naa huis, alwaar de Heeren Gecommiteerden tot den opbouw prachtig ter middag en avond maaltyd onthaald werden; men zag onder andere aartigheden op het Desert eene Pyramide of Eerzuil, omhangen met het Wapen van de Stad, en het Wapen van den Heer *d'Arrest* met de daartoe behoorende zinnebeeldige versierzelen; tegens de eene zyde ruste het Modèl van de voorgevel van het Stadhuis en tegen de andere zyde de Inscriptie van het leggen van den eersten Steen, met byzynde Genien, speelende met de Troffel, Rey, en andere Metselaars gereedschappen, dit alles ruste op een onderstèl met een balustrade voorzien. Dit stuk was vervaardigt door den Desertwerker *Isaak Kock*, naar de ordonnantie en tekening van den Architect. Verscheiden Liefhebbers der Poëzy hebben te deezer heughlyke gelegenheid hunne verzen doen hooren, en oud en jong hebben doorslaande blyken van hunne vreugde over dezen dag gegeeven. Waarin alles niettegenstaande den grooten toevloed van menschen, die zoo uit deeze, als andere Plaatzen waren toegekomen, in de geschiktste order, en zonder eenige ongelukken is afgeloopen.

Lyst der Texten, gepredikt op den algemeenen DANK- VAST- en BEDEDAG, gehouden den 12 February 1772, in de Gereformeerde enz. Kerken, der navolgende Steden en Plaatzen.

Te DORDRECHT.

GROTE KERK.	AUGUSTYNER KERK.
Voorm. *A. B. Semeins*, Mich. 6. 9.	Voorm. *H. van Hiltrop*, Jos. 24. 20.
Nam. *P. Brouwer*, Prof. Jes. 9. 11 (b) 12.	Nam. *H. G. van Breugel*, Ez. 33. 30 33.
Avond. *J. Barueth*, Joel 2. 15-19.	Avond *N. van Rhyn*. Jer. 14. 7-9.

NIEU-

NIEUWE KERK.

Voorm. *S. P. Robyn*, Hos. 6. 4-6.
Nam. *A. Mackay*, Prop. Ps. 105. 7.

WALSCHE KERK.

Voorm. *L. A. Maizonnet*, Matth. 3. 1, 7 (b) 11.
Nam. *P. L'Ange*, Joel 1. 13-18.

Ten behoeve van de Nederduitsche Diaconie-Armen is alhier gecollecteer'd f 5281.

CLASSIS VAN DORDRECHT.

Te ZWYNDRECHT.

Voorm. *W. Snetblage*, Jes. 9. 12.
Nam. *Dezelve*, Klaagl. 5. 21.

Te HENDRIK IDO AMBACHT.

Voorm. *P. Cazenove*, Spr. 1. 24-33.
Nam. *Dezelve*, Ezra 9. 6.

Te RYSOORT.

Voorm. *G. Loeff*, Jer. 18. 6, 7.
Nam. *Dezelve*, 2 Chron. 30. 6-9.

Te DUBBELDAM.

Voorm. *F. R. E. Nibbelinck*, Ps. 106. 1-5.
Nam. *Dezelve*, 2 Chron. 7. 14.

Te RIDDERKERK.

Voorm. *J. H. van de Groe*, Zeph. 2. 1, 2.
Nam. *Dezelve*, Zeph. 2. 3.

Te HEERJANSDAM EN KYFHOEK.

Voorm. *J. Spaan*, Deut. 32. 29.

Te BARENDRECHT, *vacant*

Nam. *J. Spaan*, Matth. 11. 23. 24.

Te STRYEN.

Voorm. } *T. Bymholt*, Jes. 8. 10.
Nam. } 11. 12.

Te MAASDAM.

Voorm *J. Hazeu*, Jes. 9. 11 (b), 12.
Nam. *Dezelve*, 2 Chr. 15. 12-15.

Te MYNSHERENLAND VAN MOERKERKEN.

Voorm. *H. van Reverhorst*, Hos. 4. 1-3.
Nam. *Dezelve*, Jer. 14. 20. 21.

Te 's GRAVENDEEL.

Voorm. *A. Cramer*, Dan. 9. 13.
Nam. *Dezelve*, Dan. 9. 14.

Te CLAASWAAL.

Voorm. S. *S. Colshoff*, Jer. 13. 16.
Nam. *Dezelve*, Ez. 14. 12. 13.

Te WESTMAAS.

Voorm. *B. J. Fabricius*, Mich. 6. 9-14.
Nam. *Dezelve*, Klaagl. 3. 39-42.

Te PAPENDRECHT.

Voorm. *W. Kock*, Jer. 18. 7-10.
Nam. *Dezelve*, Jer. 18. 11.

Te WYNGAARDEN.

Voorm. *J. Thoe Poell*, Ps. 81 14-17.
Nam. *Dezelve*, Jes. 33. 15-17.

Te ALBLASSERDAM.

Voorm. *C. Brinkman*, Jer. 3. 13 (b)
Nam *Dezelve*, Luc. 19. 41. 42.

Te GIEZEN NIEUWKERK.

Voorm *C. Slotemaker*, Jer. 6. 10.
Nam. *Dezelve*, Jer. 6 11. 12.

Te GIEZEN OUDEKERK.

Voorm. *B. Ouboter*, Jer. 8. 4-6.
Nam. *Dezelve*, Rom. 2. 45.

Te SLIEDRECHT.

Voorm. *P. van Dueren*, Ez. 14. 12. 13. 15. 17. 19. 21.
Nam. *Dezelve*, Ez. 14. 16. 18 20.

Te NIEUW LEKKERLAND.

Voorm. *H. G. Bakker*, Hos. 6. 4.
Nam, *Dezelve*, Jer. 4. 14. (a)

Te OTTOLAND EN NEDERBLOKLAND.

Voorm. *G.O. Aberson*, Jona 3. 1-5.
Nam. *Dezelve*, Jona 3. 6-10.

Te OUD ALBLAS.

Voorm. *P. Bosveld*, Jes. 5. 1. 2.
Nam. *Dezelve*, Jes. 5. 3. 4.

Te WILLEMSTADT.

Voorm. *N. Zeegers*, Jer. 4. 1.
Nam. *Dezelve*, Jes. 27. 4. 5.

Te GEERTRUIDENBERG.

Voorm. *A. Spoor*, Neh. 9. 32. 33

Nam. *J. van Nuissenburg*, 1 Kon. 8. 57-61.

Te ZEVENBERGEN.

Voorm. *A. Potter*, 1 Thess. 5. 18.

Nam. *Dezelve*, Mal. 3. 7.

Te GREVENDUINS CAPELLE EN VRYHOEVE.

Voorm. *T. Heymans*, Jer. 7. 16-20.

Nam. *Dezelve*, Matt. 12. 41.

HOGE EN LAGE ZWALUWE.

Voorm. *W. van Gent*, Ez. 2. 3-5.

Nam. *Dezelve*, Luc. 2. 32.

Te SPRANG.

Voorm. *J. C. Schoorn*, Dan. 9. 15. 16 (a).

Nam. *Dezelve*, Luc. 13. 1-5.

Te RAAMSDONK.

Voorm. *J. de Fremery*, Rom. 1. 18.

Nam. *Dezelve*, Jes. 55. 7.

Te HAERLEM.

GROTE KERK.

Voorm. *G. de Brouwer*, Jes. 26. 10-11.

Nam. *H. Spykers*, Jer. 5. 3.

Avond *W. M. Quaet*, Zach. 7. 5 (b).

NIEUWE KERK.

Voorm. *A. Trellont*, 1 Petr. 5. 6. 7.

Nam. *D. Veegens*, Ps. 32. 6.

BAKENESSER KERK.

Voorm. *A. Hesbusius*, Jer. 8. 18-20.

JANS KERK.

Voorm. *L. Luyken*, Hos. 12. 3-7.

Nam. *T. A. van Hulstyn*, Job 11. 13-15.

WALSCHE KERK.

Voorm. *A. P. de la Rochette*, Jac. 4. 8-10.

Nam. *J. B. de la Riviere*, Klaagl. 3. 22.

Te 's GRAVENHAGE.

GROOTE KERK.

Voorm. *Muilman*, Deut. 9. 27 (b).

Nam. *Castendyk*, Jon. 3. 8. 9.

Avond *van Spaan*, 2 Chron. 12. 12.

KLOOSTER KERK.

Voorm. *Nieuwland*, Hos. 8. 12.

Middag *Armand*, Fransch. Nah. 1. 6. 7.

Nam. *Munnekemolen*, Jer. 8. 20-22.

Avond *de la Fite*, Fransch, Zeph. 3. 5-7.

NIEUWE KERK.

Voorm. *Heringa*, Mich. 6. 1-5.

Nam. *Serrurier*, Mal. 3. 6. 7.

Avond Prof. *Barkey*, Hoogd. Hos. 2. 8. 9.

ENGELSCHE KERK.

Voorm. *Maclain*, Jer. 5. 1-5.

Midd. *Ernst*, Garn. Pred. Ps. 19. 13. 14.

REMONSTRANTE KERK.

Voorm. *Maas*, Deut. 5. 29.

Alhier is voor de Nederduitsche Diaconie-Armen gecollecteerd. *f* 4148 : 16.

Te ROTTERDAM.

GROOTE KERK.

Voorm. *P. Bonnet*, Mic. 6. 5 (a) (b)

Nam. *J. W. de Heyde*, Klaagl. 3. 39-42.

Avond. *P. Hofstede*, 1 Kon. 16. 10-16.

PRINSE KERK.

Voorm. *J. Patyn*, Jer. 6. 8.

Nam. *H. Bruining*, Klaagl. 3. 20-22.

ZUYDER KERK.

Voorm. *C. van der Kemp*, Jer. 30. 11.

Nam. *G. J. Nabuys*, Ps. 37. 27.

Av. *J. van Marle*, Deut. 30. 19.

OOSTER KERK.

Voorm. *B. Frieswyk*, Ps. 78. 34-39.

Nam. *B van Velsen*, Jer. 13. 15. 16.

WALSCHE KERK.

Voorm. *J. Guiot*, Ezech. 33. 30-33.

Nam.

Nam. *J. Geraud*, Joël 2. 7.
Avond. *D. Z. Chatelain*, Jer. 13. 21 (a).

ENGELSCHE KERK.
Voorm. *P. Sowden*, 2 Chron. 15. 2.
Nam. *T. Greaves*. Jer. 13. 10.

Dingsdag avond in de Voorbereiding, en op de Bededag, is in de Nederduitsche Gereformeerde Kerken voor de Diaconie en voor de Weezen, als mede in de Walsche Kerk gecollecteerd f5697: 18: 8:

IN SCHIELAND.

Te SCHIEDAM.
GROOTE KERK.
Voorm. *J. van Eyk*, Hos. 13. 4-9.
Nam. *W. Schouten*, Jer. 11. 17.
Avond. *Th: Adr. Clarisse*, 1 Sam. 7. 5. 6.
WALSCHE KERK.
Voorm. *H. A. Certon*, een Gebed.
Avond. *Dezelve*, Jer. 26. 2. 3.
Te HOOGVLIET.
Voorm. *T. Sprenger*, 2 Chron. 32. 25. 26.
Nam. *Dezelve*, Dan. 9. 15. 16(a).
Te KRAALINGEN.
Voorm. *T. van der Gree*, Jer. 45. 2-4.
Nam. *Dezelve*, Jer. 45. 5.
Te HILLEGONSBERG.
Voorm. *D. Campingh*, Jer. 5. 3.
Nam. *Dezelve*, Hos. 7. 13. 14.
Te BLEYSWYK.
Voorm. *W. H. s'Jacob*, Zach. 8. 18. 19.
Nam. *Dezelve*, Zach. 8. 20. 21.
Te CAPELLE AAN DEN YSSEL.
Voorm. *B. van de Kasteele*, Ez. 7. 5-15.

Nam. *Dezelve*, Luc. 18. 13.
Te CHARLOIS.
Voorm. *A. G. van Bylert*, Ez. 14. 1-8.
Nam. *Dezelve*, Spr. 29. 1.
Te ZEVENHUYZEN.
Voorm. *A. Fenema*, Jes. 63. 9.
Nam. *Dezelve*, Jes. 63. 10.
Te RHOON.
Voorm. *J. Hubert*, Amos 5. 6-8.
Nam. *Dezelve*, Job 5. 17-20.
Te YSSELMONDE.
Voorm. *A. Dryfhout*, Hos. 7. 13-16.
Nam. *Dezelve*, Ps. 79. 8-10.
Te PORTUGAL.
Voorm. *A. Bieruma*, Ps. 83. 6 13.
Nam. *Dezelve*, Ps. 83. 14-19.
Te PERNIS.
Voorm. *N. van der Peel*, Mich. 6. 3.
Nam. *Dezelve*, Ps. 89. 8 9.
Te MOERCAPELLE.
Voorm. *A. Holstein*, Mal. 2. 2.
Nam. *Dezelve*, Job 8. 5-7.
Te BERGSCHEN HOEK.
Voorm. *A. Bruining*, Hos. 13. 4-6.
Nam. *Dezelve*, Hos. 7. 12 (b).

Te GOUDA.

GROOTE KERK.
Voorm. *Metske*, Jer. 5. 3.
Nam. *De Moraz*, 1 Pet. 5. 6.

Avond. *Sebelius*, Luc. 19. 41. 42.
WALSCHE KERK.
Voorm. *de la Rochette*, Ps. 81. 14-17.

Te OUDEWATER.

Voorm. *J. van Campen*, Jer. 5. 3.
Nam. *H. Swavink*, Joël 2. 12-14.

Te LEYDEN.

PIETERSKERK.
Voorm. *H. Cuan*, Ex. 34. 6-9.
Nam. *C. Streso*, Jer. 14. 7-9.

HOOGLANDSE KERK.
Voorm. *A. Mannekemoolen*, Rom. 2. 4. 5.

Nam. *G. Zoutmaat*, Dan. 9. 16.

LOOTS KERK.

Voorm. *A. van Assendelft*, Spreuk. 29. 1.

Nam. *D. van der Kemp*, Prof. Jer. 30. 11. (a) (b)

MAARE KERK.

Voorm. *G. Zoutmaat*, de Zoon, 2 Chron. 7. 14.

Nam. *Koppiers*, Jes. 28. 22.

GASTHUYS KERK.

Avond. *N Hoogvliet*, Prof. *Gebed.* Jer. 3. 21. 22.

WALSCHE KERK.

Voorm. *J. L. Flournoy*, 1 Chron. 16. 29.

Nam. *J. S. Robert*, Jes. 42. 20.

In de 4 Hoofdkerken der Nederduitsche Gereformeerde Gemeente dezer Stad is ten behoeve der Diaconie Armen gecollecteerd f 1942 : 5.

IN NEDER RHYNLAND.

Te OESTGEEST.

Voorm. *J. Dagevos*, Hos. 9. 7.

Nam. *Dezelve*, Amos 5. 15.

Te RHYNSBURG.

Voorm. *Th. van der Bell*, Amos 3. 13-15.

Nam. *Job Gib. van der Bell*, Th. F. Joh. Nep. *Prop.* Klaagl. 3. 40-42.

Te VALKENBURG.

Voorm. *S. van Hardeveldt*, Jer. 11 8.

Nam. *Dezelve*, Job 22, 23 (a)

Te KATWYK *aan den Rhyn.*

Voorm. *D. Benedictus*, Spr. 1. 29-32.

Nam. *Dezelve*, Spr. 1. 33.

Te KATWYK *aan Zee.*

Voorm. *W. van Waenen*, 1 Sam. 12. 24. 25.

Nam. *Dezelve*, Josua 24. 15. (a)

Te NOORDWYK *aan Zee.*

Voorm. } *A. van Royen*, Ps. 57.
Nam. } 2.

Te NOORDWYK *binnen.*

Voorm. *A. Oudemans*, Luc. 15. 28-32.

Nam. *Dezelve*, Mal. 2. 2.

REMONSTRANT. KERK.

Voorm. *W. Westerbaan*, K. Z. Luc. 13 6-9.

Nam. *Dezelve*, Mich. 6. 6-8.

Te NOORDWYKERHOUT

Voorm. *A. W. Koning*, Luc. 13. 5.

Nam. *Dezelve*, Jes. 26. 12.

Te VOORHOUT.

Voorm. *J. de Vooght*, Jer. 7. 20.

Nam. *Dezelve*, Mich. 7. 7.

Te SASSENHEIM.

Voorm. *C. van Oudendorp*, 2 Chr. 32. 25.

Nam. *Dezelve*, 2 Chron. 32. 26.

Te LISSE.

Voorm. *A. B. Smits Gordon*, Mat. 3. 7-9.

Nam. *Dezelve*, Mat. 3. 10.

Te HILLEGOM.

Voorm. *A. van Hasselt*. Jer. 7. 17-20.

Nam. *Dezelve*, Jer. 7. 21-23.

Te KAAGE.

Voorm. *J. Kock*, Jes. 1. 2. 3.

Nam. *Dezelve*, Dan. 9. 15. 16. (a)

Te WARMONT.

Voorm. *H. Janzon*, 2 Chron. 15. 7.

Nam. *Dezelve*, 2 Chron. 15. 8.

Te LEYDERDORP.

Voorm. *P. Schim*, Jer. 5. 1-3.

Nam. *Dezelve*. Klaagl. 3. 40-42.

Te HOOGMADE.

Voorm. *Th. Spaan*, Hos. 14. 10.

Nam. *Dezelve*, Ps. 119. 108.

Te WOUBRUGGE.

Nam. *A. Comrie*, Hos. 6. 1.

Te KOUDEKERK.

Voorm. *J. P. Holtius*, Hos. 6. 4-6.

Nam. *Dezelve*, Jes. 26. 9. (b)

Te BOSKOOP.

Voorm. *H. van Toll*, Hos. 7. 8-11 (a)

Nam.

Nam. *Dezelve*, Jos. 24. 15. (b)

REMONSTRANT. KERK.

Voorm. G. *van der Wallen*, Jes. 9. 11. (b) 12.

Nam. *Dezelve*, 2 Sam. 15. 22. (b)

Te HAZAERTSWOUDE.

Voorm. *H. J. Vatebender*, Jes. 1. 2-7.

Nam. *Dezelve*, Jes. 1. 16 20.

REMONSTRANTE KERK.

Voorm. C. *van Rossen*, Hab. 3. 16-18.

Nam. *Th. Frets*, Pred. te Zegwaart, Jer. 6. 19-20.

Te BENTHUISEN.

Voorm. *P. H. van Kessel*, Hos. 7. 9 (b)

Nam. *Dezelve*, Ps. 79. 8. 9.

Te ZOETERWOUDE

Voorm. *S. L van der Groe*, Ps. 50. 16. 17.

Nam. *Dezelve*, Exod. 15. 26.

Te VOORSCHOTEN.

Voorm. *M. Rummerink*, Mal. 3. 7 (a)

Nam. *Dezelve*, Mal. 3. 7. (b)

Te ENKHUYZEN.

WESTER KERK.

Voorm. *van Eyken*, Jer. 17. 13. 14.

Nam. *van Binnevest*, Jer. 1. 2.

Avond *Tiedeman*, 2 Chron. 30. 19 (b) 20. 21.

ZUYDER KERK.

Voorm. *Stochius*, Ps. 50. 20 (a)

Nam. *Roldanus*, Amos 4. 12.

KLEINE KERK.

Nam. *Stochius*, Ps. 51. 20 (b)

TE UTRECHT.

		Gecollecteerd.
DOMS KERK.	Voorm. *Elsnerus* Prof. Jer. 7. 19-23.	f 1991: 9
	Nam. *Swanenburg*, Ezech. 33. 10. 11.	340: 3
	Nu. Bedest. *Schouw*, Esra 8. 22. 23.	609: 5
JANSKERK.	Voorm. *Van Kortenhoef*, Jer. 18. 5-12.	651: 8
	Nam. *Rutgers*, Ps. 79. 8. 9.	327: 9
JACOBI KERK.	Nam. *Bachiene*, Jer. 3. 4. 5.	169: 19
	Nu. Bedest. *Roemer*, 2 Chr. 29. 10.	411: 4
BUUR KERK.	Voorm. *Bolhuis*, Hab. 3. 2.	125:
	Nam. *Hinlopen*, Jer. 18. 11. 12.	675: 9
NICOLAI KERK.	Voorm. *Roemer*, Klaagl. 3. 38 40.	154: 10
GEERTE KERK.	Nam. *Du Toict*, 2 Sam. 24. 10-14	405: 12
CATHARINE KERK.	Voorm. *Segaar*, Prof. Zeph. 2. 1. 2.	462: 18
	Nam. *Hoising*, Prop. Job 9. 15.	63: 10
		f 5387: 16

Te APPELDOORN.

Voorm. *Daverveld*, Hos. 1. 1-3. Nam. *Dezelve*, Jer. 24. 7-9.

Te ZIERIKZEE.

GROOTE KERK.

Voorm. *Hogendorp*, Num. 14. 11. 12 (a)

Nam. *van den Camp*, Mat. 11. 20-24.

KLEINE KERK.

Voorm. *Blank*, Hos. 13. 6. 7.

Nam. *van de Velde*, 2 Chron. 32. 25. 26.

Avond *Hogendorp*, Deut. 26. 15. *Bed.*

WALSCHE KERK.

Voorm. *Soyer*, Jes. 1. 12-15.

Nam. *Dezelve*, Jes. 1. 16 18.

Te

TE LEEUWAARDEN.

GROOTE KERK.
Voorm. *A. Snetblage*, Luc. 29 41. 42 (a)
Nam. *H. Mentes*, Amos 4. 12.
GALILEER KERK.
Voorm. *Th. Te Bakkel*, Jos. 24. 14-18.
Nam. *C. Blom*, Richt. 5. 10. 11.
WESTER KERK.
Voorm. *J. H. Schrader*, Mich. 6. 6-8.
Nam. *H. Sypkens*, Jes. 1. 16-20.
WALSCHE KERK.
Nam. *J. Courtonne*, Jer. 8. 22.

By deze Gemeente is door Diaconen in de Nederduitsche Gereformeerde Gemeente gecollecteerd; *f* 2631 : 4 :

MAGISTRATUREN EN AMPTENAAREN.

Zyn Doorl. Hoogheid de Heere Prins Erfstadhouder heeft, uit een overgeleverde Nomminatie, tot Raad der Stad *Goes* geëligeerd, de Heer *Johan Abraham Eversdyk*, in plaats van wylen den Heer Jacobus Coomans, Heer van Wemeldingen enz.

Hoogst voorsz. Vorst heeft tot Schepen en Raad der Stad *Hattum* aangesteld, den Heer *Rudolff Anthon Wynen*.

Den 1 February (1772) zyn door den Ed. Achtb. Grooten Oud Raad tot Burgemeesteren der Stad *Amsterdam* verkoren, de Wel Ed. Groot Achtb. Heeren Mr. *Gerrit Hooft*, Gerritsz., Mr. *François de Wit* en Mr. *Willem Huyghens*, Heere van Honcoop, enz., dewelke uit de afgaande Heeren Burgemeesteren geëligeerd hebben tot President de Wel. Ed. Groot Achtb. Heer Mr. *Egbert de Vry Temminck*.

Ten zelven dage is de Hoog Gel. Heer *Eduard Sandifort*, die zedert de Maand May (1771) Professor extraord. Anat. & Chirurg. aan de Universiteit te *Leiden* geweest is, tot Professor Ordinaris aangesteld.

Den 2 Febr. zyn tot Burgemeesteren der Stad *Weesp* aangesteld, de Ed. Achtb. Heeren *Cornelis van Marken*, Nicolaasz., President, *Dirk van der Horst* en *Johannes Justus Weyher*; tot Schepenen de Ed. Achtb. Heeren *Abraham d'Arrest*, President Dr. *Christianus Swaving*, Mr. *Matthys van Marken*, *Willem de Neyssel*, *Gerrit Gobssens*, *Willem Vastwyk*, en *Johannes van Dyk*.

Dien dag zyn ingevolge de electie van den Prins Erfstadhouder tot regeerende Schepenen der Stad *Amsterdam* aangesteld, de Wel Ed. Achtb. Heeren Mr. *Jan Elias Huidecoper van Maarsseveen*, Heer van Marseveen en Neerdyk, *Bartholomeus van den Santheuvel*, *Joan Fredrik d'Orville*, Mr. *Joan Graafland*, Pietersz, Mr. *George Clifford*, Pietersz. Mr. *Jean Deutz*, en Mr. *Jan Berend Bikker* Hendriksz.; en de zes laatstgemelde Heeren tot Schepenen Commissarissen. Insgelyks zyn uit de afgaande Heeren Schepenen tot President Schepen verkozen, de Wel Ed. Achtb. Heer Mr. *Fredrick Alewyn*, en tot Vice-President de Wel Ed. Achtb. Heer Mr. *Maarten Wevering* Anth.

Den 5 dito is door de Wel Ed. Achtb. Raaden Vroedschap der voorz. Stad, de Heer Oud-Burgemeester en Raad Mr. *Daniel Deutz* benoemd geworden om zitting te nemen in het Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit aldaar, in de plaats van den bovengem. Wel Ed. Gr. Achtb. Heer Willem Huyghens; en de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Jacob Hop*, Schepen en Raad dier Stad om met den 1 May (1772) ter Vergadering van Hunne Hoog Mog. Sessie te nemen.

Door hoogst meegem. Heere Prins Erfstadhouder is tot Hoofd-Officier der Stad *Dodrecht*, voor den tyd van drie

drie jaren, ingaande den eersten May 1772, geëligeerd de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Herman Cornelis de Witt.*

De Heeren Burgemeesteren en Raden in de Vroedschap der Stad *Alkmaar* hebben de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Hendrik Ryser* aangesteld tot Secretaris dier Stad, in plaats van wylen de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. Gerrit van Maanen Stuurmans.

Zyn Doorl. Hoogh. de Heere Prince Erfstadhouder heeft uit een over ge'everde Nominatie aangesteld tot Burgemeesteren der Stede *Montfoort*, de Ed. Achtb. Heeren *Jan Hendrik van Dam* en Mr. *Hendrik Anthony Gobius*, en tot Schepenen de Heeren *Jan Story*, *Arnoldus Ultbee*, *Jacob van Ek*, *Willem Nosebóom*, *Jan de Beus*, *Olyvier van Wyngaarden* en *Willem Spendel*.

Hoogst gemelde Heere Prince Erfstadhouder heeft uit eene overgeleverde Nomminatie, tot Bewindhebber der West-Indische Comp. geëligeerd ne Wel Ed Gestr. Heer Mr *Jan Cornelis van Hoorn*, Schepen en Raad der Stad Vlissingen.

Door de Achtb. Heeren Burgemeesteren der Stad *Middelburg* is de Heer *Gerardus de Wind* aangesteld tot *Anat.*, *Chirurg. &. Artis Obstet. Lector*, in plaats van wylen desselfs Heer Broeder Paules de Wind.

De Ed. Heeren Bewindhebberen der Oost-Indische Compagnie ter Kamer *Delft*, hebben 't Schip de *Mercuur* aan Schipper *Christiaan Andriesz. Spin* begeven, om daar mede naar *Batavia* te stevenen; en Gemelde Heeren Bewindhebberen ter Kamer *Zeeland* hebben het Schip *Duinenburg* begevan aan Schipper *Christiaan Hume.*

Hoogst meer gemelde Heere Prince Erfstadhouder heeft uit twee door de Ed. Mog. Heeren Staaten der Provincie *Zeeland* overgeleverde Nominatien van een tripel getal Perzonen, tot Raden in den Hove Provinciaal of het Hof van Justitie geëligeerd en aangesteld: de Heer Mr. *Anthony Pieter Wybo*, Practiseerend Advocaat voor de hooge Gerichts Hoven in '*s Hage*, in Plaats van den Heer Mr. Petrus Moris, en de Heer *Johan Milet*, Pensionaris honorair der Stad Veere en Commies van den Heer Raad Pensionaires dier Provincie, in plaats van den Heer Iman Cau de Dussen, Heer van Muylkerk en Gienhove.

Door hoogst voorsz. Vorst is tot Raad der Stad *Vlissingen* geëligeerd de Heer Dr. *Jan Baart* in plaats van wylen den Heer Matthys Jan Huyssen.

Door de Wel Ed. Achtb. Magistraat der Stad *Zierikzee* is de Heer *Gysbert de Witt*, Lector Anatomiæ &c, met verhoging van Tractament tot Stads-Vroedmeester aangesteld.

Den 19 dito is, op recommandatie van den Heere Prins Erfstadhouder, by Burgemeesteren en Vroedschappen der Stede *Brielle*, tot Raad in de Vroedschap geëligeerd en aangesteld, de Wel Ed. Gestr. Heer *Jan Preuit*, Heere van den Ouden Hoorn, in plaats van wylen den Heer Oud Burgemeester Fredrik de Graaf.

AANMERKELYKE ZAKEN

Van *Bourgneuf*, onder het Bisdom *Nantes* behoorende, schryft men, dat den 19 January (1772) des morgens tusschen drie en vier uren, aldaar eene swaare Donderbui was geweest. De blixem was geslagen in den Toren, der Kerk *de la Plaine* in het Hertogdom *Retz*. De Spits van dien Toren was, ter hoogste van vyftig of zestig voeten, van alle de leyen ontbloot, zonder dat echter eenige schade aan het houtwerk was geschied. Vervolgens was de blixemstraal in de Kerk gedaald, en had de keten van een koperen reukvat, welk aan eenen pylaar hong, gesmolten, zonder den ring, waaraan het opgehangen was, te beschadigen. Aan den pylaar zelve waaren

ren eenige Zwarte geele en blaauwe vlekken aangebleven. Het gemelde onweer werd door eene zo ongemeen fware Sneeuwbui gevolgd, dat, den volgenden dag, de grond daaromtrent met vier of vyf voeten hoog met Sneeuw bedekt was.

Den 24 dito had men in de Abdy van *Pantbemont* te *Parys* een zonderling gevecht. De jonge Juffrouw d'*Aiguillon*, Dochter van den Minister van dien naam, kreeg verfchil met een andere jonge Juffrouw, die mede in dit Klooster school lag, over den voorrang van hare wederzydsche Adeldommen; na dat zy eerst elkander met woorden hadden beginnen te bejegenen, vervolgden zy met flagen, en eindigden haar krakeel door een gevecht met messen, waarby de eerst gemelde gevaarlyk in de borst, en de andere in den arm is gekwetst geworden.

Den 25 dito overleed te *Alkmaar*, in den ouderdom van ruim 47 jaren de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Gerrit van Manen* Stuurmansz., Secretaris der voorz. Stad.

Den 28 dito overleed te *Veere* in een hooge ouderdom, de Wel Ed Gestr. Heer *François de Visscher*, Auditeur Militair des Garnisoens aldaar en Secretaris van de Lands Vierschaar binnen gemelde Stad.

Den 31 dito overleed 't *Amsteldam* in den ouderdom van 79 jaren de Wel. Ed. Heer *Diederik Grommé*, Commissaris van de Wisselbank aldaar.

In deze Maand is te *Morlaas* in 't Landschap *Béarn* overleden de Weduwe *Jacques Caros*, een Landman aldaar, in den ouderdom van 107 jaren en eenige maanden. Haar voorz. Man, de vier de waar mede zy gehuwd was, is in de Maand November 1771. in den ouderdom van 109 jaren gestorven.

Onlangs werd het tydelyke met het eeuwige te *St. Maixentin in Peitou* door zekere *Fovier*, weduwe *Guillaume Darbis*, in den ouderdom van ruim 104 jaren afgewisseld.

In een der Voorsteden van *Hamburg* overleed zeeker Paard-Artz genaamd *Haussman* in den ouderdom van 106 jaren.

Te *Napels* is in den ouderdom van 106 jaren overleden, de Heer Luitenant Generaal *Burch*.

Den 3 Febr. overleed te *s'Hertogenbosch*, de Hoog Gel. Wel. Eerw. Heer *G. H. Clemens*, S. S. Theol. Doctor, Predikant en Professor in de Godgeleerdheid.

Den 4 February is te *Maagdenburg* een Joodze Rabbi, uit het Keurvorstendom Trier, geoeffend in 't hebreeuwsch, Chaldeeusch en Rabbynsch, en die zyn meesten tyd in de Joodsche Geleerdheid doorgebragt heeft, in de Catharyne Kerk, na een openbare belydenis te hebben afgelegt door den Predikant *Ludeke* gedoopt, waarby hy de namen van *Christiaan Ernst*, bekomen heeft.

Den 8 dito werd het tydlyke met het eeuwige in 't 53 Jaar hares ouderdoms afgewisseld by hare Koninglyke Hoogheid de *Princes Weduwe van Wales*, Moeder van den regeerenden Koning van Groot Brittanien.

Van *Zwartsluis* in de nabuurschap van *Hasselt* verneemd men een niet minder zeldzaame dan aanmerkelyke Gebeurtenis, op welkers echtheid men kan staat maken: Voor eenige weken was een Vader met zyn zoontje uitgegaan, en onderweg zynde wierden zy door een onbekenden hond gevolgd, die van haar niet was af te slaan; het kind schepte zo veel genoegen in dezen hond, dat de Vader, hoe zeer ook tegen zyn zin, zich liet overhalen om dit beest laten volgen, en mede naar huis te neemen; weinig dagen daarna ging dit kind met zyn broeder, ook noch jong zynde, mostert halen, en in gezelschap van zyn nieuwen hond beide

beide begaven zy zich onvoorzichtig op het ys. en vielen 'er door midden in 't zogenaamde *Zwarte Water*; vast en zeeker zouden zy verdronken zyn in het aanzien van veele menschen, die aan den oever van dat water kwamen toeschieten, maar met gene mogelykheid daarby komen konden om de kinderen te redden; doch de getrouwe hond kwam het oudste kind eerst van achteren grypen, maar alzo dit mis lukte, hervattede de hond zynen bystand op eene andere wyze, en haalde het kind by het voorpand van deszelfs kleed uit het water; terstond trok hy ook het kleinste jongetje op het ys en sleepte hen beide over het zelve na 't land, alwaar zy dan ook tot onuitsprekelyke blydschap van de ouders en overgrote verwondering der meenigte van oog getuigen behouden weder aankwamen.

Door de meenigvuldige gevallen Sneeuw, en het daarop gevolgde dooiweer, Staat *Rhynland* op verscheide plaatzen byna vier voeten onder water; 't welk tot over de dyken gevloeid is, zulks men naauwlyks de wegen en velden van de vaarten onderscheiden kan.

Den 11 dito overleed t'Amsterdam in 't 70ste zynes ouderdoms de Wel Ed. Gestr. Heer *Johan Trip*, Oud-Schepen dier Stad en Bewindhebber der Westindische Compagnie ter kamer aldaar.

Den 13 dito overleed te *Wyk by Duurstede* in den ouderdom van 79 jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer *Gerard Pauw*, Raad in de Vroedschap en Oud-Burgemeester dier Stad.

Op den algemeenen *Dank- Vast- en Bede-Dag* van den 12 Febr. 1772. is in de navolgende Steden gecollecteerd, als te

Groningen ƒ 3360. 9.
Amsterdam ƒ 16903. 15 behalven de Fransche en Engelsche Gemeenten, de Huiszittenhuizen, het Gast en Burger Weeshuis.

In den jare 1771 zyn (behalven de in onze voorgaande gemelde) in de volgende Landen en Steden

	Geb.	Overl.
Christiansond (Stift)	3846	3185
Middelburg	909	860
Mittau	601	276
Warschauw	2576	2528

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het gewoone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 4 en 18 Maart 1772, onder Voorzitting van Do. *W. A. Klepperbein.*

Op Zondag den 26 January predikte alhier in de Nieuwe Kerk de Eerw. Heer *F. H. Muller* Proponent, over het gewone Epistel van de derden Zondag na de Verschyning der Wyzen uit 't Oosten. Rom. 12. vs. 17-21.

Op Woensdag den 29 dito deed de Eerw. Heer *Hendrik Bergh*, Proponent, in de Oude Kerk, zyne gaven horen, over de woorden 2 Sam. 7. 18 (b): *Wie ben ik Heere, Heere, en wat is myn huis dat gy my tot hier toe gebragt hebt!* De Inleiding was uit 't 1. Boek Moses 32. 10.

Op Zondag den 2 Febr. predikte des namiddags in de Oude Kerk de Eerw. Heer *Julianus Croon*, Proponent, over het derde Gebod; en de Eerw. Heer Proponent *F. H. Muller* ter zelver tyd in de Nieuwe Kerk over de gewone Epistel 4 Zondag na de Verschyning der Wyzen uit het Oosten, Rom. 13. 8-10.

Op Zondag den 9 dito heeft de Eerw. Heer *Julianus Croon*, Proponent

nent, in de Oude Kerk gepredikt over 't 4de Gebod en ten zelven tyde de Eerw. Heer Proponent *Hendrik Bergh* in de Nieuwe Kerk over het gewone Epistel van den 5 Zondag na de verschyning der Wyzen uit het Oosten, Colloss. 3. vs. 12-17.

Van den 1sten Febr. 1771 tot den 31sten January 1772. zyn in de beide Kerken dezer Gemeente begraven geworden, als:

In de Oude Kerk. . . 86 Oude en 15 Kinderen, dus 101 *Lyken*
In de Nieuwe Kerk. . 69 Oude en 23 Kinderen, dus 92 *Lyken*

193 *Lyken*

'S GRAVENHAGE. Door de noch aanhoudende indispositie van onze geachte Leeraar den Wel Eerw. zeer gel. Heer *Sanders*, heeft, opverzoek van den Eerw. Kerkenraad, op Zondag den 19 January, des namiddags alhier gepredikt, de Wel Eerw. zeer gel. Heer *Hendrik Volkersz*, Leeraar onzer Gemeente te *Woerden*, over Joh. 6: 29 en daaruit voor gesteld: de manier en wyze hoe de Allerhoogste het Geloof en de ware bekeering in 's menschen herte werke. Na aangetoond te hebben den zin der Textwoorden, bewees zyn Eerw. in 't eerste deel, dat de mensch uit eigen krachten aan Jesus Christus niet geloven, noch zich bekeeren kan, en dat bygevolg beide door God gewerkt word. Waarop in 't twede deel volgde de aart en wyze, hoe dan het Geloof en de bekering door God in 's menschen harte gewerkt werd.

Alhier is op den 12 Febr. 1772, zynde de *Algemeene Dank Vast* en *Bede Dag*, over de volgende Texten gepredikt

Voorm. *Van der Heide*, Klaagl. 3. 39-42. Nam. *Vorstius* Spr. 14. 31.

Ten voorsz. dage zyn in de onderstaande Steden de volgende Texten verhandeld, als te

ROTTERDAM Voorm *A. L. Kolver*. Jes. 8. 13, 14. (a) Nam. *H. Munnikhuizen*. Jer. 13. 15. 16. Avond. *A. L. Kolver*, Jac. 5. 16 (b)

LEYDEN. Voorm. *W. Noordenhout*, Jer. 22. 20-23. Nam. *C. Retman*, Hos. 9. 12. (b)

HAERLEM. Voorm. *C. van Brands Holtzapffel*, Jer. 7. 20. Nam. *C. C. H. van der Aa*: Waar van daan komt het, dat onze Biddagen van zo weinig vrucht zyn? Wat heeft men daar tegen aan te merken? En hoe behoort men het te verbeteren?

DORDRECHT. Voorm. *Ritter* Mat. 12. 41. Nam. *Dezelve*, Jac. 4. 8. (b) 10.

BEVERWYK. Voorm. *A. Sterk*, 5 B. Mos. 32. 6. Avond. *Dezelve* 5 B. Mos. 32. 29.

UTRECHT. Voorm. *Deyman*, Klaag. 3. 40, 41. Nam. *Veltgens*, Ps. 106. 16.

WOERDEN. Voorm. *H. Volkersz*, Ps. 85. 9, 10. Nam. *Dezelve*, Amos. 5. 12 23.

ZIE-

ZIERIKZEE. Voorm. *Baam*, Klaag. 3, 22. Nam. *Dezelve*, Hos. 2. 5-10.

LEEUWAARDE. Voorm. *Jutting*, Jes. 26. 9, 10. Nam. *Dezelve*, Luc. 13. 6-9.

NAAMLYST der OVERLEDENEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, federt den 22 *January* 1772. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Woensdag den 22 January 1772.

't *Kind* van Willem Dykman. O. K.

Zaturdag den 25 *dito.*

't *Kind* van Jan Hendrik Dinsenberg. O. K.

Maandag den 27 *dito.*

't *Kind* van Dirk van Eyk. O. K.

Woensdag den 29 *dito.*

Huart de Letang. N. Z. K.

Jacobus Boorsma. E. Y. K.

Frans Schepper. L. N. K.

Jacobus van Eyl. O. O. K.

Maria Vroom, Weduwe van Jonas Beekstroom. O. O. K.

Jacoba Catharina Middelman, *oudste Dogter* van Mr. Jan Middelman. O. K.

't *Kind* van wylen Mr. Evert Berewoud. N. K.

't *Kind* van Caspar Smits. O. K.

Donderdag den 30 *dito.*

Jacob Elias, *Collonel van de Burgery deezer Stad.* N. K.

Anthony Pannekoek. O. K.

Martinus van Rys, *Schipper om de West.* L. N. K.

Jan Visser, *Stads Roedragende Boden.* N. K.

François Boefyaar, *Makelaar.* W. K.

Hendrina Herbers, Huisvrouw van Barend ter Mars. N. Z. K.

Adriana Verbruggeh, *bejaarde Dogter.* O. O. K.

't *Kind* van Isaac Overbeek. N. K.

Vrydag den 31 *dito.*

Jan Richard Koning. Z. K.

Pieter Masier, *eenigste Zoon* van Abraham Masier. W. K.

Maria Magdalena Parmenter, Weduwe van Jacob Fraser. N. K.

Johanna Wameling. N. Z. K.

Zaturdag den 1*ste February.*

Hermanus Schade, Mr. *Koekkebakker.* N. K.

Pieter van Vuuren. N. Z. K.

Barend Tenthof. W. K.

Jan Rous. W. A. K.

Cornelis Carstens. Z. K.

Anna Maria Favon, laatst Weduwe van Michiel Lubeex. N. Z. K.

Engeltje Schamstrop, Huisvrouw van Jacob Noordfiek. L. N. K.

Anna Catriena Kappelle. E. Y. K.

Maandag den 3 *dito.*

Cornelis Opmeer, *Makelaar.* N. O. K.

Dina Embricqs, Weduwe van Marten van Myrik. N. Z. K.

Elisabeth Pont, Huisvrouw van Christoffel Coetz. N. Z K.

't *Kind* van Anthony Byvoet. O. K.

Dingsdag den 4 *dito.*

Benedictus van der Pol, Mr. *Koekkebakker.* E. N. K.

Jan van Ryken, *Schippers Knegt op Leyden.* L. K. H.

Hendrina van Steenwyk, Weduwe van Gerrit Steenkuyler. L. O. K.

Eyda Lourens, Weduwe van Jacob de Jong. A. K. H.

Woensdag den 5 *dito.*

Catharina van der Helm, Weduwe van Petrus Phenix. Z. K.

Donderdag den 6 *dito.*

Adam Sing. W. K.

Cornelus van Vliet, Mr. *Timmerman en Molemaker.* N. Z. K.

Pieter Rydenius de Jonge, *eenigste Zoon* van Pieter Rydenius. L. N. K.

Catharina van der Sluys, laatst Weduwe

we van Cornelis Beyerink. E. Y. K.
Anna Maria Koning, Weduwe van Christiaan Wittenbeeker. A. K. H.
Anne Corbineau, Huisvrouw van Jan van den Boogaart. A. K. H.
Barbara Hacken. W. K.
't *Kind* van Hajo Fredrichs. N. O. K.

Vrydag den 7 dito.

Diderik Grommee, *Commissaris van de Wisselbank*. N. K.
Valentyn de Surjon. Z. K.
Grietje Euwes Prent, *eenigste Dogter* van Euwe Kersjes Prent. W. K.
Johanna Timmerman, *Begyntie*. E. N. K.
't *Kind* van Pieter Bakker. N. O. K.

Zaturdag den 8 dito.

Frans Braspot. Z. K.
Pierre Riboulleau. W. A. K.
Johannes Groen, *Oud Overman van 't Turfdragers Gild*. E. Y. K.
Anna Colder, Huisvrouw van Jan Kok. N. O. K.
't *Kind* van Roelof van Thiel. N. K.
't *Kind* van Jan Heuvelman. N. K.
't *Kind* van Reynardus Salm. O. O. K.

Zondag den 9 dito.

Sybrand Kerkhoff, *oudste Zoon* van Christiaan Kerkhoff. L. K. H.

Maandag den 10 dito.

Petronella Roos, Huisvrouw van Dirk Nieuwenhuys. E. N. K.
Hendrikje Bredeboom, *middelste Dogter* van Gysbert Bredeboom. N. K.
't *Kind* van Jan Menkekrehé. L. N. K.

Dingsdag den 11 dito.

Johannes Eyssen. N. O. K.
Pieter Verschuur. L. K. H.
Jannetje Kieft, Weduwe van Leendert Krook. O. Z. K.
Sara Gerritse, Huisvrouw van Hendrik Ryssnyder. L. O. K.
't *Kind* van George Boekman. O. K.
't *Kind* van Gerrit Hendrik Tabe. O. K.

Donderdag den 13 dito.

Jan de Witt. Z. K.
Willem Roos. L. O. K.
Johannes Schreuder. W. K.
Christina van der Heuvel, Weduwe van Jan Roele. N. K.
Zwaantje van Haarst, Huisvrouw van Willem van Linden. W. K.
't *Kind* van Arend Cappelhof. O. K.

Vrydag den 14 dito.

Leonardus van Santen. N. Z. K.
Wouter Bruyning. N. Z. K.
Pieter Dorp. N. Z. K.
Rut van Weelden. N. Z. K.
Sara van Schappyn, Weduwe van Christiaan Wegman. L. O. K.
Cornelia Mekkink, Weduwe van Philippus de Lange. Z. K.

Zaturdag den 15 dito.

Jan Hendrik Lestevenon. W. A. K.
Benjamin Vroom. N. K.
Jervaas van der Linde, *Rooymeester*. N. Z. K.
Jacob de Langen. L. N. K.
Alegonda Meyer. O. K.

Zondag den 16 dito.

Pieter Ryke, Mr. *Zyde Grynwerker*. W. K. H.

Maandag den 17 dito.

Jean Salinieres. W. A. K.
Jan Andries Goudsmit. L. N. K.

Dingsdag den 18 dito.

Jacob Dyl. O. O. K.
Johannes Volkert Lourens. L. N. K.
Ryckje Putter, Huisvrouw van Barend Rottingh. N. Z. K.
Christina Waldorp. O. K.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 10 *February* 1772. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Blomgraft (*J. Siebes Hendriksz.* en *P. Graauwenbaan*, Een Huis en Erve, op de) Noordzy, tusschen de Prinsengraft en eerste Brug. *f* 4600, in slag *f* 20. *Pieter Vis.*

Cingel (*L. Olivier*, *R. Steenbergen* en *M. Poortermans*, Een Huis en Erven, op

op den) naast en bezuiden de Luthersche Nieuwe Kerk. *f* 18000, in slag *f* 1500. *G. Scholte.*

Duyve Steeg (*L. Kuyper*, Een Huis en Erve, in de) circa in het midden *f* 750, in slag *f* 30. *C. Twisk.*

Elandsgragt (*H. Hoogewal* en *B. Stembergh*, Twee Huizen en Erven, op de) Noordzy. *f* 3825, in slag *f* 150. *G Ermeling.*

Nieuwe Zyds Voorburgwal (*D. van Schorrenbergh* en *G. de Roy*, Een Huis en Erven, op de) over de Nieuwstraat. *f* 11800, in slag *f* 200 opgehouden.

Oostenburgstraat (*J. Kwikx* en *P. A Strunk*, Een Huis en Erve, in de kleine) voorby het Waaygat. *f* 3250, in slag *f* 300. *J. van Orssagen*

Overtoomsche Weg (*H. Hoogewal* en *B. Stembergh*, Een Katoen Drukkery genaamt de Maas, op de) by de Pestbrug. *f* 5000, in slag *f* 100, *H. Hoogewal*,

Overtoomsche Weg (Deselve, De Herberg Bloemendaal, op de) by de Pestbrug. *f* 6900, in slag *f* 300. *R. P. Schoonegevel.*

Rapenburgerstraat (*E. Hostein* en *J. van Orssagen Paulusz.*, Een Huis en Erve, in de) over het eerste Waaygat, *f* 6400, in slag *f* 100. opgeh.

Warmoesstraat (*P. van Stuyvenbergh* en *J. van den Brink*, Een Huis en Erve, in de) bezuiden de Lange Niesel. *f* 5950, in slag *f* 400. *L. Kuyper.*

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 10 *February* 1772 gev.

Obligatien (*J. Slebes Hendriksz.*, *D. van Schorrenbergh*, *G. L. Pex* en *J. van Dam*, Een) ten Lasten van *Holland* en *Westvriesland*, ten Comptoire *Amsterdam*, op Naam 3 pap. *f* 1600. 102. Pt. *Lafrens.*

—— op Naam, 10 pap. *f* 1000. 103$\frac{3}{4}$ Pt. *D. Schorrenberg.*

—— in blanco, 6 pap. *f* 1000. 103$\frac{1}{2}$. Pt. *G. Jarman.*

—— in blanco, 3 pap. *f* 1000. 102$\frac{1}{2}$ Pt. *J. Lafrens.*

—— in blanco, 8 pap. *f* 1000. 103$\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.

—— op Naam, 3 pap. *f* 600. 102. Deselve.

Obligatien (Een) ten Laste de Provintie *Friesland*, op Naam, *f* 5000. 73$\frac{1}{4}$ Pt. *A. van Ketwich*.

—— op Naam, *f* 3000. 73$\frac{3}{4}$ Pt. *J. Broers.*

—— op Naam, *f* 2000. 74 Pt. *J. Havenaar.*

—— op Naam, *f* 1000. 74 Pt. Deselve.

—— op Naam, *f* 1000. 74 Pt. Deselve.

—— op Naam, *f* 2000. 74$\frac{1}{2}$ Pt. *A. van Ketwich.*

—— op Naam, *f* 2000. 75$\frac{3}{4}$ Pt. *J. Havenaar.*

—— op Naam, *f* 1000. 75$\frac{1}{2}$ Pt. *A. Kluft.*

—— in blanco, *f* 1000. 74$\frac{3}{4}$ Pt. *J. Havenaar.*

—— in blanco, *f* 1000. 74$\frac{1}{2}$. Pt. *J. Broers.*

—— in blanco, *f* 1500. 74$\frac{1}{2}$ pt. *J. Havenaar.*

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 24 *February*. 1772. geveyld.

Baangragt (*I de Wit*, *J. Bousquet* en *A. E. de Witt*. Een Suyker Rafinadery met zyn gereedschappen, annex Woonhuis en Erven, genaamd d'Uytzigt, op de) by de Elandsgragt. *f* 23500, in slag *f* 750. *J. de Witt.*

Braak (*G. Jarman* en *I. de Wolff*, Een Huis en Erve, op de) op de Oosterhoek van de Kromme Palmstraat. *f* 3675, in slag *f* 20. opgehouden.

Elands-

Elandsgragt (*W. van Otterloo* en *C. Roos Carelsz.* Een Huis, twee Agterhuizen en hunne Erven, in een koop, op de) Noordzyde, het zeevende agter het Hoekhuis van de Prinsengragt *f* 5450, in slag *f* 90. *C van Muyswinkel.*

Buitenvelderfche Polder (*R. Steenbergen*, Een Stuk Warmoesland, met zyn Huizinge, Lootsen en Erven, in de) aan en by de Wetering *f* 2575, in slag *f* 150. *Kerwich.*

Foely Dwarsstraat (*N. Bremer*, Een Huis en Erve, in de). *f* 2925, in slag *f* 175. verkogt.

Grafstede (*R. Steenbergen*, Een) in de Oude Kerk, 16de Laag. No. 235. *f* 205, in slag *f* 14. *A. G. Romer.*

Grafstede (Deselve, Een) in de Zuider Kerk, Lett. H, No. 16. *f* 215, in slag *f* 30. *Denningbof.*

Hoogstraat (*W. Sickesz*, *C. Blasius*. *I. de la Fontaine Verwey* en *E. Hosteyn*, Een Huis en Erve, in de) over het Oost-Indisch Huis. *f* 13000, in slag *f* 2000. *M. van der Linden.*

Marken (*N. Bremer*, de helft in Een Huis en Erve, op) op den Noord-Oosterhoek van de Suykerbakkers Gang. *f* 725, in slag *f* 15. verkogt.

Nieuwe Lelystraat (*R. Steenbergen*, Een Huis en Erve, in de) Noordzyde, het tiende Huis bewesten de tweede Dwarsstraat. *f* 2500, in slag *f* 100. opgehouden.

Overtoom (Deselve, Een Huis en drie Agterhuizen en Erven, aan de Oostzyde van den) voor aan op de Amstelveensche Weg. *f* 1500, in slag *f* 50. *D. G. Romer.*

Rokkin (*A. Ubink* en *E. T. van Duyn*, Een Huis en Erve, op 't) by de Wyde Lombertsteeg. *f* 16000, in slag *f* 5500. opgehouden.

Sloterdyk (*R. Hageman* en *J. Scheltema*, Een Huis, Wagenhuis, Stallinge, Kolfbaan, &c. zynde de Herberg en Regthuis te). *f* 7900, in slag *f* 100. opgehouden.

Weesper Poort (*M. van der Linden*, Een Huis en Erve, zynde een Linnen-Bleekery, buiten de) op het Oetgens Pad. *f* 775, in slag *f* 200. *Alle Alens.*

Zwaanen-Burgwal (*J. Schreuder Willemsz.* en *C. Krol*, Een Huis en Erve, op de). *f* 6500, in slag *f* 500. opgehouden.

De volgende *Makelaars* hebben deeze onderstaande *Schepen*, op *Maandag* den 24 *February* 1772. in 't Nieuwezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Fregat-Schip) *P. Croos P. Woestenraad* en *J. Blok*, een Extraordinary Welbezeild) genaamt de *Johanna Jacoba*, Gevoert by Capatyn *Jan Siebes*: is in 't jaar 1765. N. U., L. 107½ voet, W. 28 voet 2 duim, H. 13 voet 1 duim, 't V. 5 voet 6 duim, de B. 5 voet 4 duim: alles Amsterdammer Voeten. Gemonteerd met 10 Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 15600 in slag *f* 3400 *T. Beth Ysbrantsz.* voor zyn Meest.

Fregat Schip) *D. Tentye*, een Extraordinary Welbezeild) genaamt *Avontuur*, Gevoert by Capityn *Ary Cornelisz: Mulder*, is in 't jaar 1760. N. U., L. 98 voet, W. 28 voet 10 duim, H. 12 voet 10 duim 't V. 5 voet 6 duim: alles Amsterdammer Voeten. Gemonteerd met 10 Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 13400 in slag *f* 300 *Volkert de Vries* voor zyn Meester.

MAANDÈLYKSE NEDERLANDSCHE MERCURIUS,

Voor de Maand MAART 1772. EERSTE STUK.

ASIE. Aleppo. Door de Troepen van *Aly-Bey* is, na dat dezelve ook met die van *Cheik Daher* uit *Acra* vereenigd en de Stad *Seyda* bemachtigd hadden, het beleg voor *Jerusalem* geslagen, welke waarschynlyk door dezelve zal vermeesterd worden, waar na *Damascus* het zelve lot te wachten heeft.

EUROPA. *TURKYEN. Constantinopolen.* Thans heeft men zekere tyding, dat de Groot-Vizier *Mousson-Oglou*, met zyne Troepen en het Vaandel van *Mahomed*, twee mylen van *Adrianopolen* campeerd, en in die Stad overwinterd.

De voorsz. Groot-Vizier, in wien het publiek, om dat hy altoos te gröter genegenheid voor den Vrede dan voor den Oorlog betoond heeft, veel vertrouwen steld, heeft onlangs zynen *Kiaja* met eene commissie van het uiterste gewicht, herwaarts afgevaardigt; deze *Kiaja* is *incognito* in het Serail aangekomen, en met den Sultan in gesprek geweest: ook zyn zedert dien tyd door den Grooten Heer met zyn Ministers en de voornaamste Leden van de Wet, verscheide groote Raadsvergaderingen gehouden, waaruit men vaststeld, dat dezelve eenige Vredesonderhandelingen tot onderwerp gehad hebben.

Van de Russische Schepen werd hier tegenwoordig zo weinig gesproken, als of dezelve nooit in den Archipel geweest waren; ook arriveeren daaglyks Koopvaardy-Schepen, met alderhande Mondbehoeftens.

SPANJE. Madrid. Den Aartsbisschop *Capua* is aangekondigd, van zich op geen 20 Mylen na, by zyn Bisdom of deze Hoofdstad te laten vinden. Men meend te weeten dat de reden daar van is, dat hy de Copye van de Bulle *in Cœna Domini* niet heeft willen weeren uit zyne Kerken, om welke Bulle voornamelyk de ge-

fchillen tusfchen de Vorften van het Huis van Bourbon en den H. Stoel ontftaan zyn.

ITALIE. Napels. Uit hoofde van de flechte hoedanigheid der Oly, welke dit Jaar werd ingezameld, heeft de Paus op verzoek van ons Hof, die Inwoneren dezer Hoofdftad, en die van het geheele Koningryk toegeftaan, de Spyzen welken anders verboden zyn, gedurende de Vaften te mogen eten.

Romen. Vermits in de Provincie of de Mark van *Ancona* groten overvloed van Granen voor handen is, zo heeft de Paus vryheid gegeven, tot den uitvoer van zekere quantiteit naar Duitfchland.

INGERMERLAND. Petersburg. Vervolg der verrichtingen onzer Vloot, (*ziet onze voorgaande bladz.* 37.)

Den 17 omtrent den middag liep de Luit. Generaal Graaf *Orlow* de Haven van *Makri* in, leidde zich ten anker, en detacheerde den Kapt. *Klingenau* met 40 mannen gewapende Albaniers om dat Eiland te recognofceren 't welk het Vlek *Lewifzi* dekt, en volgde hem zelfs in een Sloep; na een gegeven fein ftapte hy aan land, bezag de legging, en vindenden dat *Lewifzi* geene verfterkte plaats was; keerde hy weder terug. Tot omtrent middernagt was de Luit. Generaal bezig om maatregelen te nemen tot de voorgenomen landing. Tegen 1 uur moeften 150 Albaniers en 20 mannen Vrywilligers van de Garde met een driepond fchietende Eenhoorn zich infcheepen. De aanvoerder by deze landingen Commandeur der Albanifche Troepen, de Major *Peret*, kreeg Inftructien, waar by hem de plaats der landinge werd aangewezen, ook werd hem een van de Inwoonderen ten gids medegegeven, en hem in 't byzonder aanbevolen om de Troepen, zoo veel als mooglyk was, in ftilte aan land te zetten, en de vyanden te overrompelen: maar op dat het begin der expeditie, dies te zekerder eenen goeden uitflag mogt verkrygen, ontfing de Kapt. Luitenant van het Oorlogfchip *Kuslaninow*, bevel om op de Chebecq over te gaan, zich met dezelve, ter onderfteuning van de landing, tot op eenen fnaphaanfchoot van het Vlek *Liwifzi* te leggen, en aldaar order af te wagten. Om 2 uren, des nagts, volgde de Graaf *Orlow* zelfs derwaards, en vond de Landings-Vaartuigen, op den halven weg, uit elkander verftrooid. De duifterheid van den nagt, de verfcheiden vloeden, en de ongelyke fnelheid der Vaartuigen, waren 'er oorzaak van. Hy bragt hen alle weder byeen en voer naar de Chebecq die eenen anderen weg had genomen. Doch hoe veel moeite zich de Commandeur ook gaf, werd hy door dezelfde oorzaken verhinderd, om voor het aanbreken van den dag de plaats zyner deftinatie te bereiken.

Den

Den 18 des morgens vroeg toen de vyand onze Vaartuigen ontdekte, wierd men gewaar, dat hy op zyne verdediging bedagt was, en die posten bezette, welke hem hier toe van belang schenen.

De steile en met struiken begroeide Oever kwam den vyand zeer wel te passe: hy dreef de Albaniers, ter plaatze daar zy wilden landen, verscheidemaal van den Oever af, doch zo dra de Chebecq digt by het Vlek hare ankers liet vallen, het kanon op den vyand begon te spelen, de groote Barkas met Troepen aan den Oever genaderd was en ongeacht het vyandlyk vuur, de eene decharge na de andere uit het klein geweer gedaan wierd, begonden de Turken te wankelen en de naaste posten aan den Oever te verlaten, waarop onze Soldaten aan land stapten, wordende van de Albaniers gevolgd. Zo dra onze Troepen aan land gekomen waren, verdeelden zy zich in drie hoopen: de eerste hoop nam een omweg zoekende den vyand in den rug te vallen, terwyl de anderen regelregt op hem aantrokken, blyvende de Vaartuigen, die tot transport dezer Troepen gebruikt waren, onder bedekking van de Chebecq, regt voor het vlek leggen. De vyand, merkende dat hem de retraite zoude afgesneden worden en hy niet in staat was om zulks te verhinderen of nog een aanval uit te houden, verliet na verloop van een half uur zyn post met agterlating van 15 dooden.

Vermits dus de Major Peret geen vyand meer voor zich had, trok hy het vlek in, en gewaar wordende, dat de Albaniers zich op het plunderen toelagen en door geen middel 'er van af te houden waren, zond hy de Gardes, benevens eenige irreguliere Troepen, met een stuk kanon, om een zekere hoogt te bezetten, van welk de vyandlyke bewegingen ontdekt konden worden, ingevallen hy wagen mogt terug te keeren. Men vond in 't vlek 4 stukken yzer kanon, en 7 ongewapende Vaartuigen met Tarwe, planken en zout beladen, terwyl 'er eenige groote Magazynen met uitgedorscht Koorn verbrand wierden.

Dit alles verrigt en de vyand midlerwyl met 800 man versterkt zynde, liet hy zich wederom zien doch ondernam egter niet om ons aan te tasten, zo dat de onzen voor zyn oogen wederom inscheepten en met verlies van éénen Albanier en met 4 ligte gekwetsten gelukkig aan boord van het Schip terug kwamen.

(Het Vervolg hier na.)

DENEMARKEN. Koppenhagen. Wegens het Proces der Staatsgevangenen is als noch niet anders te melden, dan dat de Inquisitie-Commissie zich den 20 Febr. (1772) naar de Citadel begaf, alwaar in het Huis van den Commandant, Generaal-Luitenant *van Hohen*, het verhoor van den Graaf *Struensee* zyn begin nam. Omtrent 10 uuren, werd hy in de Koets van den Commandant uit het Gevangenhuis afgehaald. Nevens hem zat de Officier,

die by hem de wacht had. Twee Onder-Officiers en vier Grenadiers met opgeſtoken Bajonetten omringden de Koets. Hy had een blaauw kleed aan, en eenen witten pels daar over, graauwe zyde kouſſen en zyne haairen waren gevlochten, en hongen op den rug neer, zyn baard was zedert vyf weken niet afgeſchoren. In het Voorvertrek werden hem de boeijen afgedaan; waar by hy ſterk beefde, gelyk ook naderhand, toen ze hem weder werden aangedaan. Daarna ging hy eerſt eenige malen op en neer in dat Vertrek, en toen in de Kamer, in welke de Commiſſie vergaderd was. Men ſtond hem toe te mogen gaan zitten, ten welken einde 'er een Stoel voor hem gezet was.

Het verhoor duurde tot na twee uuren. Hy werd toen op de bovengemelde wyze naar het Gevangenhuis te rug gebragt. Omtrent half vier uuren werd hy weder naar het Commandantenhuis afgehaald, en bleef toen tot zeven uuren des avonds in het Verhoor. De volgende dag ging men daar mede voort. By het in en uitgaan uit de Koets, en inzonderheid des avonds toen hy naar de Gevangenis te rug keerde, heeft men (ſchoon 't wel te vermoeden is, dat hy zich in een goeden ſtaat zal hebben zoeken te houden,) echter merkelyke onruſt en verwarring in hem beſpeurd.

Wat eigentlyk in de Commiſſie gebeurd en voorgevallen is, daarvan heeft men als noch geen geloofwaardig bericht, ſchoon 'er verſcheide zaken door geruchten des aangaande verſpreid worden. Alleenlyk weet men, dat men hem by dit verhoor, volgens de Wetten, noch den Graaven tytel, als voor de laatſte maal gegeven heeft. Verder verneemd men, dat hy zich in den beginne zeer gezet en onverſchrokken betoond, en ook ſteeds beweerd heeft, dat hy volgens zyn geweten gehandeld had. Maar zedert het tweede Verhoor zou hem de moed ontvallen zyn, en hy zou hebben beleden dat hy ſchuldig was.

Op dat de Inquiſitie Commiſſie, by welke thans drie Secretariſſen zyn aangeſteld, des te minder tyd zou verliezen, werd voor dezelve in de Citadel het middagmaal toegericht.

Noch den 20 dito des avonds, werd de Major *Falkenſchiold*, een broeder van den Overſten van gelyken naam, gearreſteerd, wordende hy door twee Onder-Officieren in zyn Kamer bewaard.

De Secretaris *Planing* is, na het eerſte Verhoor, over hem gehou-

houden, is in zyn Arrest een weinig naauwer bepaald, doordien hy zyne Vrouw en Kinderen zedert dien tyd niet meer mag zien.

Men ziet alhier eene Memorie, door den Conferentie-Raad, Heer *Suhm*, ter gelegenheid der Revolutie, aan den Koning geaddresseerd zynde, van den volgenden inhoud.

Lange: ja te lange is de Godsdienst onder ons met voeten getreden; genoeg en te lange zyn de oprechtheid en eerlykheid uit ons Vaderland gebannen geweest. Echter is de schuld daarvan, Sire, niet aan U te wyten. Een verachtbare streng, van het schuim des Volks t'zamen gespannen, hield uwen persoon bezet en benam uwen getrouwen Onderdanen den toegang tot uwen Majesteit. Gy zaagt toen niets dan door hunne oogen, en hoorde niets dan door hunne ooren. Dit Land zwom toen in tranen; bloheid en schrik heerschten alomme; de Deensche Naam was in een verneedering, en men durfde daar over zelfs buiten lands niet klagen. De Patriotten waren verstomd; onze Provincien bevonden zich uitgeput; de luister van 't Koninglyk Huis was bezwalkt en alles ten prooi geleverd in handen van Eerrovers, Vagebonden, Godslasteraren en Vyanden van Deugd en Menschlievenheid. Toen alle de geweldadigheden gepleegd wierden, scheen Gy, Sire, vergenoegt te zyn, vermits Gy onderstelde, dat een ieder zodanig was, en dat men het welzyn van uwe Onderdanen bedoelde.

Gezegend zy *Juliana*, verheven zy de naam van *Fredrik*; dank zy allen Patriotten; allen die door pryslyke wegen den doek verscheurd hebben, die uwe oogen verblindde, en alle zaken voor U verborg; dank zy allen, die U en uw Ryk gewroken, en die hun leven bloot gesteld hebben, om U te redden, die U uwe weezentlyke en wettige Magt hebben weder bezorgt. Voorwaar het was tyd, dewyl ik den eenen Burger zyn Zwaard heb zien wetten tegen den anderen; Lieden die voormaals vreedzaam waren, zich zelven tot Moorden aanhitzen; en in weinige dagen zoude mooglyk deze Hoofdstad een prooi der Vlammen, en daarna niet meer dan een droovige steenhoop geworden zyn. *Denmarken* en *Noorwegen* zouden de uiterste rampen onder de Regeering van eenen Koning, die vuuriglyk haar welzyn wenscht, ondervonden hebben.

Zie, Sire! zie de vreugde in de oogen uwer Onderdaanen schitteren; beschouw met aandagt de vrywillige vuren van hunne blydschap. Dat het bloed van zo veele Koningen, dat door uwe aderen vloeid, uw hart ontsteeke en U zelfs doe waken voor het welzyn van uw Volk. Zo deden *Christiaan IV.* en *Fredrik IV.* onsterffelyke Namen! Dat geene Vleyers U overreede, dat Gy die Vorsten reeds evenaard, maar tracht daar toe te komen. Gy hebt van God en uw Volk de opperste Magt ontfangen; Gy zyt aan God reekenschap verschuldigd van 't gebruik, dat Gy 'er van maakt. Deze Magt kan

U verbaast maken; zy is volstrekt, en hoe grooter zy is, hoe meer de plichten, die zy U oplegt, het ook zyn. Stel U zelven palen aan deze Magt, door God voor uwen Meester te erkennen, door het welzyn van uw Volk te zoeken, door waardige Ministers te verkiezen, (en Gy hebt den allerwaardigsten in den Persoon van uwen Broeder,) oordeel en zet niemand af, dan alleen volgens de Wetten, en verhef byzonderlyk uwe eigen Onderdaanen. Maak dat wy uwe beveelen in onze waarde Taal ontfangen. Gy zyt een Deen, en ik weet dat gy ze magtig zyt. Dat de vreemde Taal in het vervolg den Verrader te rug roepe, die veel te lui was om de onze te leeren en ons genoeg kleinachting deed, om zich daar toe niet te verneederen. Beteugel de Vermetelen. Sta niet toe, dat aan iemand wie hy ook zy, ongelyk geschiede; noch veel minder, dat men ooit geweld gebruike, zelfs niet tegens de onwaardigste Lieden. Herroep die genen, die onbillyk afgezet of gebannen zyn, en stel de bekwame Lieden onder hun wederom aan. Doe niet te veele, noch te schielyke veranderingen, uit vrees, dat de tegenwoordige tyd den voorleden niet gelyke. Keer niet weder naar het oude te rug; maak onderzoek naauwkeuriglyk het geen in de laatste tyden geschied is. Gebruik zagtzinnigheid jegens hen, die 't U geoorloofd is te verschonen. Maar straf met recht en zonder onderscheid hen, die U en uw Volk onteerd hebben. Doe de Gedenkteekenen van uwen Vader niet tot Puinhopen vervallen. Stel palen aan de al te kostbaare vermaken. Onderzoek met de uiterste zorgvuldigheidde schulden van den Staat, en betaal de rechtmatige.

Schenk *Noorwegen*, dat getrouw en dapper Koningryk, zyn Munt wederom. Verwyder zyne Helden niet meer van U, noch van de Troon hen, die de onwrikbaarste Steunsels daar van zyn. Neem de Bank en den Koophandel in aanmerking, en verhinder dat deze niet slechts ten voordeele van eenige byzondere Inwooners gedreven worde. Zo 't U mogelyk zy, schaf eenige der zwaarste Belastingen af, die uw Volk zyn opgelegt; of schik het ten minsten zodanig, dat zy met meerder evenredigheid verzeld zyn. Ik zal met vreugde den cyns betaalen, die te voren den armen man drukte. Alsdan zal dit Land, aan een volstrekte Regering onderworpen, een Land van Geluk, van Vryheid en Overvloed genoemd worden; met veel meerder recht dan het vrye Engeland zelf; alwaar, offschoon lage en baatzugtigen Ministers niet verhinderen kunnen, dat het geroep des Volks voor den Troon kome, zy nochtans de uitwerking daar van beletten en de stoudheid hebben, de Beschermers des Volks, en die genen die de heiligste Wetten voorstaan, in de Gevangenis te zetten.

Denemarken, Noorwegen en uwe andere Staaten, Sire, spreeken U door mynen mond aan. Noch de huichelary, noch de vlyery, noch de hoop, noch de vrees, bestieren myne Pen. Ik heb myn Hof

Hof by het voorgaande Ministerie, noch te lang, noch te dikwils gemaakt; en ik heb het vuige Jan Hagel van deze laatste tyden nooit bezocht, noch aangezocht, noch gegroet, noch de minste eerbewyzing betoont: Ik ben ook nooit den Troon genaderd, om aldaar eenige Gunsten te beedelen.

Ik dank de Voorzienigheid en myne Vrouw, dat zy my in staat gesteld hebben, niets te ontbreeken. Dat dit U nope om de waarheid door mynen mond gehoor te verleenen. Dit is eene waarheid, die niet verdagt kan zyn, doch die helaas te dikmaals van den Troon der Koningen verwyderd is. Vrees God, bemin uw Volk, stel uw vertrouwen in uw Broeder, en regeer zelf. Alsdan zullen wy U met den tyd *Christiaan den Groten*, den Wyzen en den Goeden noemen. Onze Goederen, onze Kinderen, ons Bloed is tot uw dienst. Dit Bloed zyn wy bereid voor U, voor *Fredrik* en voor het Vaderland te vergieten.

Ach! dat uw Koninglyk Huis en de beide Koningryken tot het einde der Eeuwen duurden! Hy, die zodanig niet denkt, is noch een Deen noch een Noorweger; doch wie zoude anders kunnen denken, dan zy, die zich aan de misdaden hebben overgegeeven? Wie zoude ook dien gevaarlyken, maar teffens luisterryken nacht niet hoog schatten en eerbiedigen, die onze Ketenen verbrak en ons wederom een vry Volk deed worden! ô Luisterryke nacht! De Homerussen en Virgiliussen zullen uw zo lang vieren, als 'er Helden in de beide Koningryken zullen zyn. De roem van *Juliana* en *Fredrik* zullen duren, maar de tyd zal 'er niets weten toe te voegen, dewyl zy niet grooter kunnen worden; derhalven zal de Wereld eerder dan hunne lofuitingen vergaan.

Eeuwig Opperweezen, Gy die over de Koningen, de Menschen en de Werelden heerscht; die door uwen Adem de Godlozen verstrooid en hunne voornemens vernietigd hebt, geef ons een Geest en een Hart, die in staat zyn uwe wyze Bestiering te begrypen, om uwe Magt te erkennen, en uwe Heilige Wetten na te komen! Schenk onzen Koning de Genade dat Hy zich aan U verbinde; en doe hem begrypen, dat Gy zyn Koning zyt, en dat hy onze Vader is. Amen, ja Amen!

POLEN. Warschauw. De Geconfedereerden hebben zich meester gemaakt van het Kasteel van *Cracau*. Het verhaal daar van door hen gepubliceerd luid als volgt: De Heer *de Choisy*, Luitenant-Collonel van het Legioen van Lotharingen, is den 2 February (1772) 's morgens ten 1 uur, aan 't hoofd van 600 man uit *Tynice* opgebroken. Omtrent drie uuren kwam hy voor *Cracau* aan. Hy verdeelde aldaar zyne Troepen in twee Detachementen, een van 420 man, welk hy zelfs aanvoerde, en een van 180 man, welke hy aan den Heer *de Saillant*, Sous Aide Major

van

van het gemelde Legioen, en aan de Heeren *de Viomenil* en *Charlot*, Sous Luitenants der Dragonders in het voorschreeve Legioen, toevertrouwde.

Het eerste Detachement ontmoete de eene hinderpaal voor en de andere na, en was dus eindelyk genoodzaakt, naar *Tyniec* te rug te keeren. Het twede Detachement, omtrent drie uuren lang gedwaald, en dertig man, die zich weder by den Heer *de Choisy* hadden gevoegd, verlooren hebbende, is in 't Slot van *Cracau* geraakt, door eene naauwe opening, waardoor slechts een man teffens kon passeeren. Om aan die opening te komen, moest men eenige palissaden, deuren, enz. in stukken hakken. Eene weergalooze dapperheid bekroonde deze onderneeming met een goed succes. Men deed 120 man Russen over de kling springen, en nam 91 andere gevangnn.

De Heer *de Choisy* was naauwlyks te *Tyniec* te rug gekomen, of hy vernam door eenen Officier, die hy afgevaardigd had, dat onverwacht en onverhoopt succes van het tweede Detachement. Daarop keerde hy terstond met 400 man naar *Cracau* te rug. Hy vond zyn ander Detachement van 150 man, onder de Heeren *de Saillant*, *de Viomenil*, *Charlot* en *Desprès*, meest van het Kasteel, en zich zedert negen uuren, tegen 800 Russen, die het Garnisoen van de Stad *Cracau* uitmaakten, verdedigende. Deze Officier, forceerde daarop de Brug van *Cracau*, wierp een hoop Cavallery, talryker dan de zyne, overhoop, en vereenigde zich vervolgens met zyne meergemelde 150 man; waar door dan ook de overwinning zich volkomen voor hen verklaarde.

Wat men in 't Kasteel heeft gevonden, schat men op eene zeer aanzienlyke som.

De Geconfedereerden hebben niet meer dan twee of drie Soldaten aan doden, en even zo veel aan gekwetsten verloren. De De Heer *Charlot*, een fransch Officier, heeft door zyne groote dapperheid, eene gevaarlyke wonde aan een zyner Dyen bekomen.

De Ridder *de Viomenil* had reeds twee Schildwachten, en een Russisch Kapitein gedood, alvoorens 'er noch een eenig Soldaat van zyn klein Detachement zich by hem had gevoegd. Men kan bezwaarlyk begrypen, hoe 150 man zulke groote voordelen hebben konnen behalen, tegen byna 300 man Russen, en hoe

zy

zy naderhand den aanval van 800 man hebben konnen uithouden, en in het bezit van het Kasteel blyven.

Cracau. De Geconfedereerden zyn noch alleenlyk maar in het Slot. Zy hebben 'er veele gevangene Geconfedereerden gevonden die hunne bezetting merklyk hebben vermeerderd. Men rekend dezelve op 570 man Infantery en eenige Cavallery. Den 4 February wilden zy de Stad forceeren, ook waren reeds 40 man te paard van hen op de markt, doch dewyl de Generaal *Suwarow* en de Overste Luitenant *Jelagin*, den voorigen dag hier waren aangekomen, zo heeft men aan de Infantery der Geconfedereerden den pas afgesneden, dat zy achter hunne Cavallery niet konden opmarscheeren, maar weder in het Slot te rug moesten trekken. De Cavallery werd dus of neergehouwen of gevangen genomen. Van de Gevangenen heeft men nu verstaan, dat zy door een geheim Canaal, of eenen naauwen onderaardschen gang, die weinig bekend is geweest, in het Slot zyn geraakt, hebbende midlerwyl een blinde attaque op een der Poorten dezer Stad gedaan. Hoe groote zaak zy echter zich verbeelden uitgevoerd te hebben, zo is niet te min hunne vreugde merkelyk in leedweezen veranderd. De Russen hebben reeds een groote Battery tegens het Slot opgericht en 't zelve van alle kanten zodanig ingesloten, dat 'er niets in noch uit kan komen.

DUITSCHLAND. Weenen. Ter gelegenheid van 't overlyden van den Vorst *Joseph Wenceslaus Laurens van Lichtenstein* heeft de Keizer aan den Prins Karel van Lichtenstein geschreven deze volgende

B R I E F.

Gy komt veel meer een Vader dan een Oom te verliezen: Wy verliezen den allergetrouwsten en waardigsten Dienaar, en de Staat een allerbesten Burge. Ontfang myn Hartzeer, 't welk ik met het Uwe vereenig. En vermits gy nimmermeer zyne Weldaaden vergeeten zult, zo laat my ook zyne Diensten onsterffelyk maaken, en onze Erkentenis met volle Regt aan den dag leggen door aan de geheele Wereld te doen zien de Achting, die men voor deszelfs Diensten gehad heeft, en teffens onder 't oog te brengen al dat geene, 't welk men van deszelfs Neeven, die in Vroomheid, lever en Moed by aanhoudendheid hebben uitgemunt, verwagt. Het behaagd Haare Keyzerl. Majt. om door my het aangenaam Berigt aan U te geeven, dat Dezelve aan Uwen Broeder den Prins *Karel* de Orde van het Gulde Vlies toestaat, en aan den Prins *Johannes* het Regi-

ment, 't welk wylen Uw Oom gehad heeft. Voor U, myn Prins, blyft my niets overig, als dat ik U myne Achting en Vriendschap aanbiede, welke Uw Caracter zig al langen tyd heeft weeten waardig te maken. *Adieu!* Indien alle de dagen der Souvereinen bekwaam waren tot het geeven van blyken van erkentenis, dan zoude Souvereiniteit geensints een Last weezen; maar onze Pligten zyn zo zeldzaam met onze gevoelens verknogtbaar, dat ik, in weerwil van dit aangenaam ogenblik, de zwaarte van dien Last zeer wel gevoel. Betuig, mag ik U bidden, myne genegenheid aan de Princes, aan Madame Uwe Schoonzuster, en aan Madame van Waldstein. Ik hoope dat de Staat van Haare Gezondheid niet gekrenkt zal worden door de smert, welke zy uit kragte der goedheid van haar Hert onvermydelyk gevoelen moeten, en die alle de geenen, welke haar verrukkend en ongeveinst Gezelschap beminnen, in verlegenheid brengt. Vertrouw dat ik altoos ben &c.

Den 10 February 1772. JOSEPH.

Regensburg. Men weet dat by de Duitsche Rykvergadering alhier reeds langen tyd ter overweginge geweest is: *Of de Vesting* Philipsburg *wederom in behoorlyke staat moest gebragt worden; dan of het nutlyker voor het Keizerryk zou zyn, dat dezelve geslecht wierd*. Deze zaak zal, zo verzekerd word, in 't kort beslist worden: ondertusschen beyverd zich een ieder als om stryd om zyne gevoelens over dit onderwerp aan den dag te leggen; onder anderen is 'er eene Verhandeling, zonder naam van den Schryver in 't licht gekomen, en verdiend niet weinig opmerking, als zynde waarschynlyk van wegens de Duitsche Vorsten, welke voor de sloping van *Philipsburg* stryden, ontworpen, en met dit oogmerk in 't licht gegeven; 't zelve voert ten tytel:

BEWEEGREDENEN enz.

1. Zedert dat de Fortressen *Kehl* en *Fryburg* geslegt zyn, is *Philipsburg* eer nadelig als nut voor het Duitsche Ryk.

2. *Philipsburg* is voor het tegenwoordig tegen Vyandelyke Aanvallen of Belegeringen in 't geheel niet bestand.

3. Maar deze Fortres is uit hoofde van haare legging geschikt om den Vyand te lokken en hun tot een schuilplaats te verstrekken.

4. Ieder een is het ten vollen bekend dat het hedendaags weinig moeite kost om vaste Plaatsen te veroveren; en als men de gewoone traagheid in Oorlogs-Toerusting van het Keizerryk en het by een brengen van eene Ryks-Armée gade slaat, zal men ras overtuigd worden, dat het veroveren van *Philipsburg*, hoe sterk ook gefortificeerd, nog ligter dan van alle andere vaste Plaatsen vallen zal

5. De inval van een Vyand in 't hart van het Keizerryk kan door middel van eene goede Armée veiliger en met meer gemak tegengehouden worden dan door vestingen.

6. *Philipsburg* kan in nuttigheid niet vergeleeken worden by het voordeel, het welk uit onderlinge Vriendschap en onwrikbaare Eensgezindheid tusschen de Ryks-Vorsten en hun Opperhoofd te wagten is; tot die bevallige deugden zullen zy liefst overhellen, en langs dezen weg meer veiligheid, dan een meenigte van vaste Plaatsen, aan het Ryk te verschaffen.

7. Men heeft voornamentlyk te vreezen van den kant van Vrankryk voor eene Belegering van *Philipsburg*; maar in aanmerking van den naauwen Vriendschaps-Band tusschen den Koning van Vrankryk, zyne Keizerlyke Majesteit en het Duitse Ryk, heeft men genoegzaamen Grond van te hoopen, dat het Duitsche Ryk nog lang van Vyandlykheeden aan dien kant bevryd zal blyven.

8. De Werken van *Philipsburg* zyn zoo sterk vervallen, dat er eenige Millioenen nodig zyn om ze in behoorlyken staat te herstellen. De Ryks-Kas is slegt voorzien van Geld, en de Ryks-Vorsten zyn niet zeer greetig om door nieuwe Contributien het gebrek aan Geld te vervullen: tot opheldering van het gezegde kan onder anderen strekken de weigering van den *Keur-Vorst* van *Mentz*, welke in tegendeel volgens ingeleeverde Reekeningen, aanzienelyke Sommen eischt tot schadeloos-stelling wegens den Opbouw en Onderhoud van het Kasteel te Mentz. De Sommen, die hoogstnodig en teffens groot zyn, worden zeer langzaam en by kleine Partyen byeengebragt, zoo dat, als men het een en 't ander overweegt, men ligt begrypen kan, dat eindelyk alles komen zal ten laste van die Ryks-Vorsten, welke veel te inschikkelyk zyn, dan dat zy de verschuldigde Contributien zouden weigeren.

9. Alle kleine Reparatien, die van tyd tot tyd aan *Philipsburg* moeten gedaan worden, bedraagen te zamen zeer gewigtige Sommen en de Ondervinding leerd dat dezelve nog nuttig nog weezentelyk zyn.

10. Gelyk het waar is dat de noodige Kosten ter onderhouding van deze Vesting vry hoog komen, zoo is het ook waaragtig dat die Fortres, al word dezelve door buiten gewoone Kosten in behoorlyken Staat hersteld, wederom zal vervallen, zo dra men zal ophouden tot de Reparatie de nodige Penningen te fourneeren: en vermits een zoodanig geval te wagten is, moet de Achting der Ryksvorsten noodwendig daar door gekrenkt worden.

11. De Frankische Kreits maakt groote Pretensien met betrekking op de Onderhouding van het Garnizoen in *Philipsburg*.

12. Die Kreits wil van nu af aan van dien last ontslagen zyn, en sommige Ryks-Vorsten hebben bereids geweigerd hunne Contingents-Troepen voor het Garnisoen van *Philipsburg* te leeveren, om

dat zy bevonden hebben, dat hunne Troepen, zoo dikwils als deeze afgelost geworden zyn, in getal verminderd waren.

13. Gene Vesting eindelyk, van zoo weinig aanbelang als *Philipsburg*, lokt den Vyand niet zo zeer om dezelve te belegeren of te verwoesten, dan wel om de landen in die streek gantsch uit te plunderen, en het Oorlogs-Toneel aldaar op te regten; zoo dat de Ryks-Standen aldaar, door de Oorlogs-Rampen uitgeput, onmogelyk kunnen opbrengen, het geen zy anders zoo wel aan haare Kreitz in 't byzonder als aan het Keizerryk in 't algemeen verpligt zyn.

Hamburg. Na dat men van *Koppenhagen* verneemd, is de Generaal-Luitenant *van Gähler* bereids op vrye voeten gesteld, en alle de overige Staatsgevangenen zullen insgelyks, ten deele met pensioenen, hune vryheid weder krygen, uitgenomen alleen de twee Gunstelingen, *Struensee* en *Brand*, wier eigentlyk noodlot noch onzeker is.

VRANKRYK. Parys. De Ministervan den Landgraaf van *Hessen-Cassel*, aan wien, door toedoen zyner Schuldeisschers, een Paspoort, om uit dit Ryk te vertrekken, geweigerd en een exploit door de Deurwaarders gedaan is; heeft aanleiding gegeven, dat de gezamentlyke vreemde Ministers hunne Voorrechten benadeeld achtende, eene Memorie aan den Hertog *d'Aguillon*, Minister der buitenlandsche Zaken, hebben overgegeven, zynde hoofdzakelyk van dezen inhoud: *de Heeren Ambassadeurs onderrecht zynde, dat men een Paspoort aan eenen vreemden Minister geweigerd, en dat men zelfs hunne Voorrechten en Privilegien aangetast hebbe, door een exploit aan denzelven te doen; menende hier door het recht der Volken gekwetst te zyn, dewyl zulks hunne vryheid zou beletten, die hen nodig is om, in geval van noodzaaklykheid, te vertrekken, beroepen zich thans op de rechtvaardigheid en billykheid van zyne Allerchristelykste Majestit, om hunne Voorrechten en Privilegien te beveiligen.* Zyne Majesteit deze Memorie gezien hebbende, heeft ten antwoord gegeven: *dat Hy zonder ophouden de allernaauwkeurigste oplettenheid zou oeffenen, om de Vrydommen aan het Caracter der openbaare Ministers verknocht, te handhaven; doch dat Hy van gevoelen was, dat de omstandigheden van het geval hunne reclamatie veroorzaakt hebbende van zulk eene natuur waren, dat daar uit geen het minste nadeel voor hunne Vrydommen en Privilegien ontstaan kon.* Dit Antwoord is verzeld geweest van eene Memorie van den voorn. Minister *d'Aiguillon*, die de grondbeginzelen der gemelde Vrydommen onderzocht en bepaald, en luid als volgt:

De.

De Vrydom (*Immunité*) der Ambassadeurs en andere openbaare Ministers, is op twee gronden gevestigd: 1. De waardigheid van het representeerd Caracter, waar aan hy meer of min deel heeft, en 2. op de stilzwygende overeenkomst, alsdan ontstaande, wanneer men eene vreemden Minister toelaatende, de Regten erkend, die het gebruik, of als men wil, het Regt der Volken, hem toestaat.

Het Regt van Representatie wettigd hun, om bepaaldelyk de Voorregten hunner Meesters te genieten, uit kragt van de stilzwygende overeenkomst, of het geen 't zelve is, uit hoofde van het Regt der Volken; zy hebben regt te eischen, dat men niet doe, het geen hen, in hunne openbaare bedieningen verhinderd.

De ontheffing van de gewoonlyke Jurisdictie, het geen men eigentlyk Vrydom noemd, vloeid natuurlyk uit dit tweevouwig grondbeginsel voort.

Dan de Vrydom is niet onbepaald; deeze kan zig niet verder uitbryden, als de beweegreedenen die dezelve ten grond verstrekken.

Hier uit volgt: 1. Dat een openbaar Minister niet meerder daar van genieten kan, dan zyn Meester zelfs gebruikt daar van zou kunnen maaken. 2. Dat hy dezelve niet genieten kan, in die gevallen, waar in de stilzwygende overeenkomst, of het vermoeden van den wil der Souvereinen ophoud.

Om deeze grondstellingen door voorbeelden, overeenkomstig met deeze aanmerkingen, te verklaaren, diend: 1. Dat het zeeker zy, dat een Minister zyn Vrydom verliest en zig aan de plaatselyke Jurisdictie onderworpen maakt, wanneer hy zig overgeeft aan zulke verrigtingen, die als een misdaad van Staat kunnen worden aangemerkt, of die de algemeene Rust stooren. Het voorbeeld van een Prins *van Cellamare*, bevestigd de grondstellingen ten deezen opzigte.

2. De Vrydom kan van geene andere uitwerking zyn, dan om niet te verhinderen, dat een openbaar Minister zyne bediening verrigte.

Hier uit volgt, dat alleen de Persoon van den Minister de vrydom geniet, en dat zyne Goederen kunnen worden aangeslagen, zonder zyne bediening te beletten; zynde alle de goederen door eenen Minister bezeten in het Land, alwaar hy erkend word, aan de magt van het Land onderworpen; en het is een gevolg van dit grondbeginsel, dat een Huis of Inkomst door eenen buitenlandsche Minister in Vrankryk bezeeten, aan dezelfde Wetten onderworpen zyn als de Bezittingen van anderen.

3. De stilzwygende overeenkomst, waar op de Vrydom zig vestigd, houd op, wanneer een Minister zig uitdrukkelyk aan het plechtelyk gezag onderwerp; door een verdrag te maaken voor eenen Notaris, dat is, door het Burgerlyk gezag van het Land door hem bewoond wordende, aan te neemen.

Wie-

Wicquefort, die, onder alle Auteurs de yverigste de Regten der openbaare Ministers verdeedigd, en te meer dewyl hy voor zyn eige zaak sprak, komt hier in over een, en erkend: „ Dat de Ambassadeurs genoodzaakt kunnen worden, de Contracten, die zy „ voor Notarissen gepasseerd hebben, na te komen, en dat men „ hunne roerende Goederen beslaan kan, ter betaaling der Huishuuren, waar van de Huur-Cedels op de gemelde manier gepas- „ seerd zyn, *Tom. I. pag.* 426".

4. De Vrydom op eene overeenkomst rustende, en alle overeenkomst wederzydsch zynde, verlieft de openbaare Minister zyn Privilegie, wanneer hy teegens de ontwyffelbaare voorneemens der beide Souvereinen aangaat.

't Is om deeze reeden, dat geen openbaar Minister zyn Privilegie gebruiken kan, om de Schulden die hy in het Land zyner Residentie gecontracteerd kan hebben, niet te betaalen: 1. Dewyl de meening van zynen Meester niet zyn kan, dat hy de eerste Wet van het natuurlyk Regt, dat der Volken voorafgaande, schende. 2. Nadien geen Souverein wil, of aangemerkt kan worden te willen, dat de Voorregten door Hem toegestaan, tot nadeel zyner Onderdaanen strekken, en dat het openbaar Caracter voor dezelve een strik en verderf worde. 3. Men zou de roerende Goederen van den Vorst zelfs door den Minister gerepresenteerd, kunnen beslaan, indien Hy 'er eenige in onze Jurisdictie bezat.

5. De Vrydom van een openbaar Minister bestaat weezentlyk hier in, om hem te doen aanmerken eeven als of hy by aanhoudenheid in de Staaten van zynen Meester bleef resideeren.

Niets verhinderd derhalven de middelen van Regten omtrent hem te gebruiken, waar van men zig bedienen zou, indien hy zig in zyne gewoone verblyfplaats bevond.

Hier uit volgt, dat men hem op eene wettelyke wyze kan aanmaanen, om zyne verbinteniffen na te komen, en zyne schulden te betaalen. *Bynkersboek* zegt uitdrukkelyk *pag.* 186: „ Dat het geen „ minagting voor het Huis van eenen Ambassadeur zy, wanneer 'er Regts bedienden gezonden worden, om den Ambassadeur iets nodigs bekend te maaken.

6. De Privilegie der Ambassadeurs heeft geene andere betrekking dan tot die Goederen, die zy als Ambassadeurs genieten, en zonder welke zy hunne Bedieningen niet zouden kunnen waarneemen.

Bynkersboek, *pag.* 168 en 172, en *Barbeyrac*, *pag.* 173, zyn van dit gevoelen, en het Hof van *Holland* heeft deezen grondregel aangenomen by de dagvaarding, die zy in den Jaare 1721, den Gezant van *Holstein* deed aanzeggen: „ Na voorgaande geaccordeerde inbeslag- „ neeming van alle zyne Goederen en Effecten, behalven de roe- „ rende Goederen, Equipagien en andere Zaaken, aan zyn Carac- „ ter van Minister behoorende . . . . . ! ". Dit zyn de uitdrukkingen

gen van het Hof van *Holland*, van den 25 February 1721.

Deeze Aanmerkingen billyken genoegzaam den regel by alle Hoven aangenomen, dat geen openbaar Minister uit een Land vertrekken moet, zonder zyne Schudeisschers betaald te hebben.

Dog wanneer een Minister deeze pligt verzuimt, wat moet 'er dan gedaan worden? — Dit is de eenige weezendlyke Vraag, die hier uit ontstaan kan. — Deeze moet beslist worden door een gebruik, het welk overeenkomstig met de verscheide grondregels is, die men ten dien opzigte heeft vastgesteld.

Men zal niet van *Engeland* spreeken, alwaar de Geest van Wetgeeving aan den letter des Wets verbonden, geene stilzwygende over eenkomst nog vermoeden toelaát, en alwaar het gevaar van eene vaststellende Wet, aangaande zulk een teeder onderwerp, tot nog toe de bepaaling van de Voorregten der openbaare Ministers, op eene gelyke wyze verhinderd heeft.

By alle andere Hoven schynt de Rechtsgeleerdheid byna dezelfde, het zyn de Handelingen daar uit voortspruitende alleen, die verschillen.

Te *Weenen*, magtigd zig het Marschalksschap van het Ryk een eigentlyk gezegt Regtsgebied aan over al, het geen den Persoon niet betreft van den Ambassadeur, noch zyne Bediening in zulk een uitgebreiden zin, dat men het zelve somtyds als moeilyk met de algemeen aangenomene grondstellingen overeen te brengen, heeft aangemerkt.

Deeze Regtbank geeft byzonderlyk agt op de betaling der gecontracteerde Schulden van de Ambassadeurs, voornamentlyk by derzelver vertrek.

Men heeft in 't Jaar 1763 hier van een voorbeeld aan den Persoon van den Graaf *Ywan-Czernichew*, Ambassadeur van Rusland, gezien, wiens Goederen zo lang in beslag genomen wierden, tot dat de Prins *van Lichtenstein* zig tot Borg voor hem stelde.

In *Rusland* is een openbaar Minister verpligt; zyn vertrek te vooren door drie Publicatien te berigten. Wy hebben voor weinig Jaaren de Kinderen, Papieren en Effecten van wylen den Heer *de Beausset* in beslag zien neemen, tot dat de Koning zorg droeg voor de Schulden door dien Minister gemaakt.

In *'s Gravenhage* matigd zig het Hof van Holland een eigentlyk genoemt de Jurisdictie aan, in alle gevallen, waar in de belangens der Inwooonders in gevaar zyn. Hier van hebben wy de preuven daar straks gezien. *(Het Vervolg hierna.)*

NEDERLANDEN. *'s Gravenhage.* Den 28 February (1772) heeft het Stadhouderlyke Hof wegens den 29ste geboorte Verjaardag van hare Doorluchtige Hoogheid de Princes van Nassau-Weilburg, de complimenten ontfangen; en dien avond was op het

het oude Hof een groot Soupé waarby de meeste Perzonen van aanzien tegenwoordig waren.

By het Hof van Holland is op den 28 Febr. voorsz. eene Waarschouwing gepubliceerd, tegen het plegen van ontuchtigheden in het *Bosch*, het *Voorbout*, de *Vyverberg*, en andere publieke Plaatzen in *'s Hage* enz.

Van *Brussel* heeft men dat aldaar den uitvoer van het Hoorn-Vee verboden is; en dat de Staten van Braband door hare Keizerlyke Koninglyke Majesteit zyn geauthoriseerd geworden, om 200000 Guldens te negocieeren, tot goedmaking der gemaakte en noch gemaakt wordende kosten, om alle de besmette Runderen te doden, zynde ter betaling der Intressen en aflossing van het gemelde genegotieerde Kapitaal, eene belasting van een gulden gelegd op het houden van ieder Hond.

De Schutters van het Witte Vaandel, geleid wordende door den Heer Kapitein *Thomas du Val*, onder het Rodt van den Luitenant *François Samuel Geaussent*, staan op hun beurt dezen jare alhier de MAYBOOMEN te planten, en doen ten dien einde reeds het nodige vervaardigen, zullende de *Zinnebeelden* en *Byspreuken* zyn als volgt.

VOOR HUNNE EDELE GROOT-MOGENDE, DE HEEREN STAATEN VAN HOLLAND EN WEST-VRIESLAND.

Een *Leeuw* voor een Altaar liggende, waar op een *Speer* over eind staat met de *Hoed van Vryheid*. Het Devies is:

FIDUS IN EXCUBIIS. (Dat is.)

Getrouw in 't waken.

VOOR HUNNE HOOG-MOGENDE, DE HEEREN STAATEN GENERAAL DER VEREENIGDE NEDERLANDEN.

Zeeven Geharnaste *Armen*, rustende op een *Altaar*, en elk een bloote *Degen* houdende met de punten om hoog, in welker midden op den Altaar men den *Hoed van Vryheid* ziet liggen. Het Byschrift is:

CONJUNCTIS VIRIBUS. (Dat is:)

Met vereenigde magt.

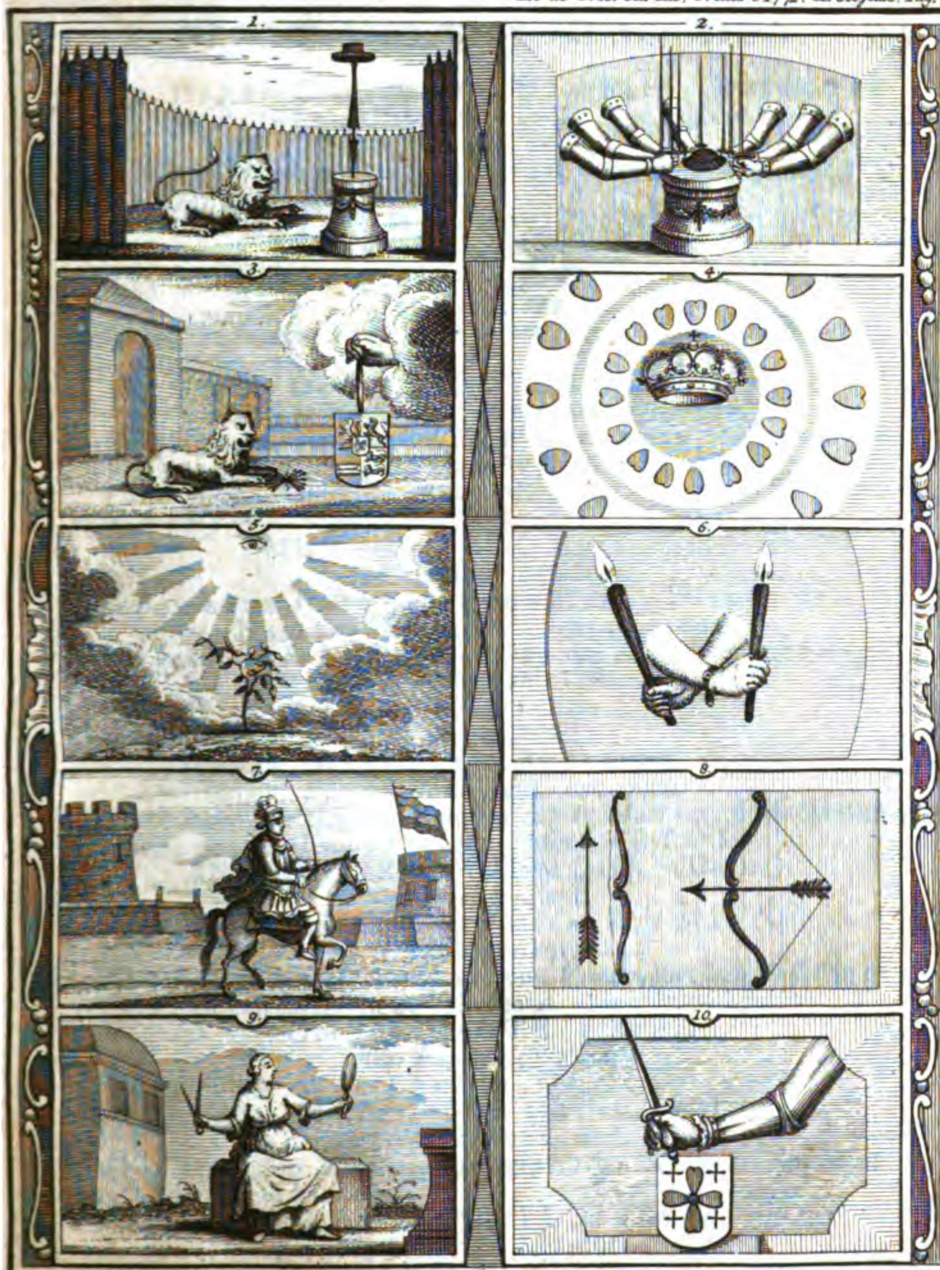
VOOR ZYNE DOORLUCHTIGE HOOGHEID, DEN HEERE WILLEM DEN VYFDEN, PRINCE VAN ORANJE EN NASSAU, ERF-STADHOUDER, enz enz. enz.

Eene *Hand*, die uit de *Wolken* komt, houd een *Band*, waar aan het *Wapen* van zyn Hoogheid, op den grond ziet men een rustenden *Leeuw*, en voor hem tusschen zyne poten den *Bundel* met de *zeeven Pylen*. Daar onder leest men:

TALI SUB TEGMINE TUTUS. (Dat is:)

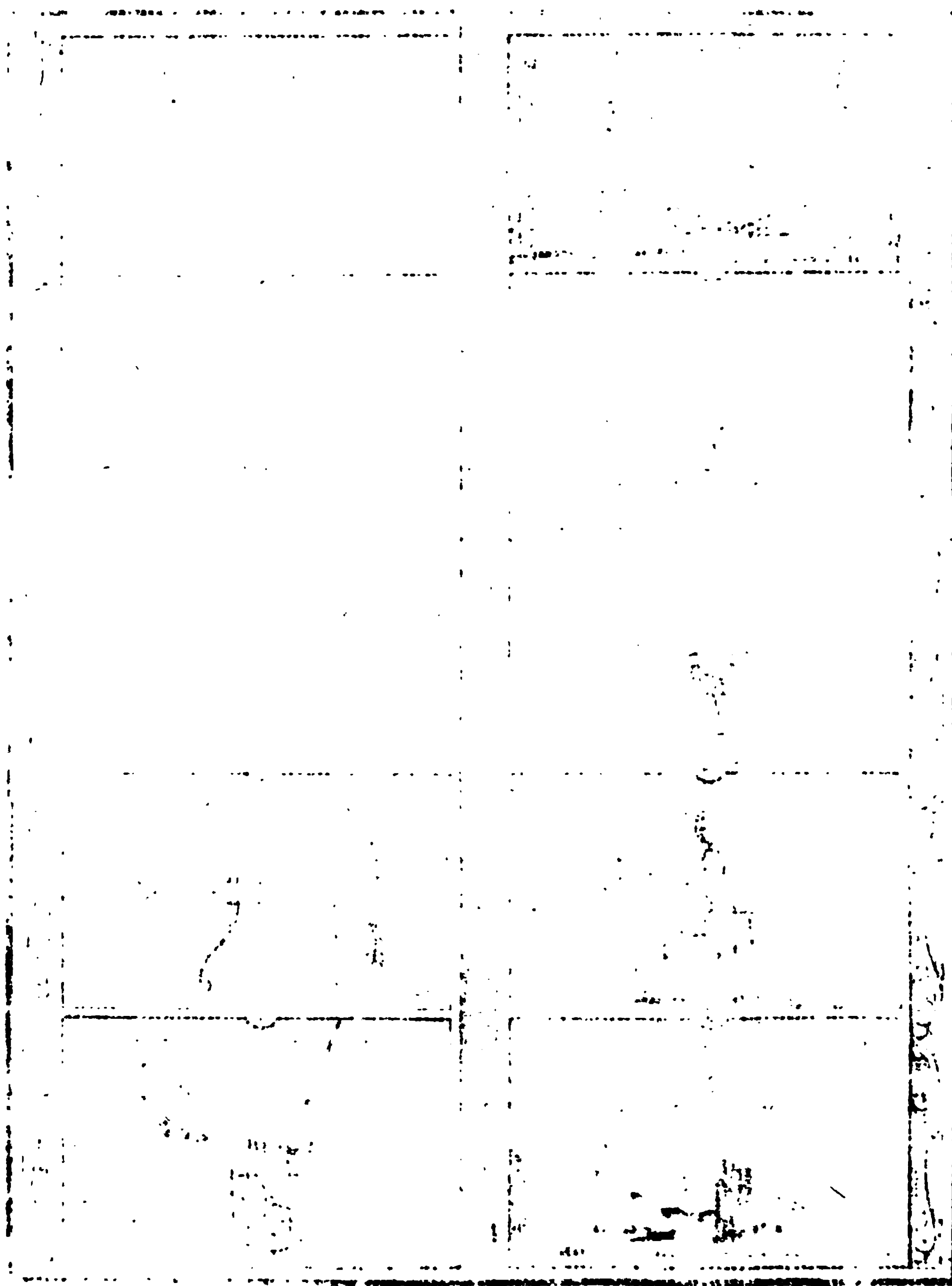
Onder zo een schaduw veilig.

VOOR

10 Afbeeldingen van de MAY-BOOMEN, door de Schutterye Geplant, in 's Gravenhage 177

B. MOURIK, excudit.

VOOR HAARE KONINGLYKE HOOGHEID, MEVROUWE DE PRINCESSE VAN ORANGE EN NASSAU, enz. enz. enz.

Een Vorstelyke *Kroon*, met een menigte Menschen harten omringt. Met eeeze Woorden.

ORATISSIMA CUNCTIS. (Dat is:)

Van alle zeer geliefd.

VOOR DE ERF-PRINCESSE VAN ORANJE EN NASSAU, enz. enz. enz.

Een jonge *Oranje-Telg*, waar boven het *Oog* der *Voorzienigheid*. Met deeze Spreuk.

QUI DEDIT, PROTEGET. (Dat is:)

Die 't gegeeven heeft, die zal 't ook beschermen.

VOOR HAARE DOORLUCHTIGE HOOGHEID, MEVROUWE DE PRINCESSE VAN NASSAU-WEILBURG, enz. enz. enz.

Twee *Handen* kruislings over elkanderen, houdende ieder een brandende *Toorts*. Daar onder staat.

MUTUUS ARDOR. (Dat is:)

Een onderlinge liefdebrand.

VOOR ZYNE HOOGHEID, DEN HEERE PRINCE VAN NASSAU-WEILBURG, enz. enz. enz.

Een gewapend *Krygs Held* op een moedig *Paard*. Met het Devies.

PRAECLARA MINATUR. (Dat is;)

Hy beloofd iets heerlyks.

VOOR ZYNE HOOGHEID, DEN HEERE VELDMAARSCHALK, HERTOG VAN BRUNSWYK-WOLFFENBUTTEL, enz. enz. enz.

Twee *Bogen*, de een gespannen en een *Pyl* daar op, de ander ontspannen, met een *Pyl* daar nevens. Met het Byschrift:

IN TEMPORE UTRUMQUE. (Dat is:)

Beide op zyn tyd.

VOOR DEN WEL-EDELEN AGTBAAREN MAGISTRAAT VAN 'SGRAVENHAGE.

De *Vorzichtigheid*, afgebeeld als eene *Vrouw*, met een *Passer* in de rechter, en een *Spiegel* in de linkerhand. Met deeze Spreuk.

OMNIA CAUTE. (Dat is:)

Alles met omzichtigheid.

VOOR DEN WEL-EDELEN GESTRENGEN HEER, COLONEL, Mr. PHILIPPUS MATTHIAS MESTRE, BURGEMEESTER, enz. enz.

Een Geharnasten *Arm* met een *Degen* boven het *Wapen* der *Schuttery*. Met deeze Woorden.

TUTAMEN AB ILLO. (Dat is:)

Hy is 't, die 't beschermd.

Den 8ften Maart zynde de 24fte Verjaardag van den Heere Prince Erfstadhouder, ontfingen de Hoogvorftelyke Perfonen, dieswegens de complimenten van felicitatie, en de Ingezetenen dezer Hofplaats betoonde hunne vreugde door 't uitfteken van Vaandels enz.

Den 10 Maart (1772), is zyn Doorl. Hoogheid de Heer Prins Erfftadhouder des Voormiddags in de Vergaderingen van de Heeren Staten Generaal en Raden van Staat, als ook vervolgens des middags in die van de Heeren Staten van Holland en Weftvriesland geweeft, en heeft by die gelegenheid aan Hunne Hoog Mog., Ed. Mog. en Ed. Gr. Mog. plechtige kennis gegeven, dat Hare Koningl. Hoogheid, Mevrouw de Princes van Orange en Naffau, hooggem. zyne Doorl. Hoogheids hoogwaarde Gemalinne zich, door Gods goedheid, wederom in een *gezegenden Staat* bevind, niet twyfelende of het zou Hun aangenaam zyn, waarop die Vorft in welgem. Vergadering voor de communicatie van deze blyde tyding bedankt, en wegens zo heuglyk een evenement hartgrondig gefeliciteerd is. Ook heeft Hare Koningl. Hoogheid, daar over verfcheide Gelukwenfchingen ontfangen; zullende voorts op goedvinden der Hoge Regeering, ten fpoedigften de nodige bevelen uitgevaardigt worden, om in de Kerken dezer Landen, Hare Koningl. Hoogheids gelukkige voortgang, in deze zwangerheid, ter zyner tyd gevolgd van hoogftderzelver fpoedige Verloffinge, tot welzyn van Land en Kerk, en het Doorl. Huis van zyne Hoogheid, van den Hemel af te zmeeken.

MAGISTRATUREN EN *AMPTENAREN.*

Zyn Doorluchtige Hoogheid de Heer Prins Erfftadhouder heeft in de plaats van wylen den Wel Ed. Geftr. Heer Mr. Gerard Pauw, Raad in de Vroedfchap, regeerend Schepen en Oud-Burgemeefter der Stad *Wyk by Duurftede*, tot regeerend Schepen aldaar aangefteld, de Wel Ed. Geftr Heer *Evbrand Buyn*, Raad in de Vroedfchap en Oud-Burgemeefter aldaar, en tot Raad in de Vroedfchap, de Wel Ed. Geftr. Heer Mr. *Antony Jan de Vry*.

Op Petri-dag den 22 February, en die der jaarlykfe keure, zyn door de Gezworene Gemeente der Stad *Deventer*, tot Gemeents-Leden verkoren, in plaats van den in den Jare 1771 tot Burgemeefter verkoren Heer Mr. Gerhard David Jordens, *Lodewyk van Eyl Ribbius*; en in plaats van wylen den Heer Mr. Jooft Hagedoorn, *Barthol van Yffel de Schepper*; en tot Burgemeefter, in plaats van den overleden Heer Mr. Gerhard Johan Jacobfon, den Heer *Jan van Suchtelen*.

Den 25 Febr. (1772) zyn met goedvinden van hoogft voorn. Prins Erfftadhouder, by 't Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit op de Maze 's Lands Oor-

Oorlogschepen de *Jazon* en de *Arend* geëquipeerd, om dit jaar in dienst gebragt te worden, het eerstgemelde onder commando van den Kapitein *Johan van Gennep* en het ander onder die van Kapitein *Jacob Zegers*.

Den 29 dito is door de Ed. Gr. Achtb. Heeren van de Vroedschap der Stad *Enkhuizen*, op hooggunstige recommandatie van hoogst voorsz. Prins Erfstadhouder, gecommitteerd, tegen den 1 May 1772, voor den tyd van drie Jaren, in de Staten Generaal, de Heer Mr. *Hugo Adriaan van Bleiswyk*, Raad in de Vroedschap enz.

Hun Hoog Mog. hebben de Heer *Paulus van der Heim*, tot tweede Secretaris ter Admiraliteit op de Maze aangesteld.

Tot de Generaliteits- en Provinciale Commissie wegens de Stad *Groningen*, zyn voor dit Jaar 1772 geëligeerd en door den Heer Prins Erfstadhouder geapprobeerd, de navolgende Heeren. In de Staten Generaal: de Heer Burgemeester *P. Alstorphius* en de Raadsheeren *E. C. Sickinge* en *L. A. Trip*. In de Raad van State, de Heer Burgemeester *H. van Syssen*. In de Generaliteits Rekenkamer, de Raadsheer *B. van Iddekinge*. In de Admiraliteit te Harlingen, de Raadsheer *A. H. van Swinderen*. Tot Gedeputeerden Staten de Heeren Burgemeesteren *W. Siccama* en *J. W. Folkers*, en de Raadsheeren *J. van Hoorn* en *H. J. Veldtman*. En in de Provinciale Reekenkamer, de Raadsheeren *J. Cranssen, W. H. Lobman* en *R. de Drews*.

Hoogstmeergem. Prins Erfstadhouder heeft van de volgende Ampten in Vriesland gedisponeerd, en aangesteld tot ordinaris Staat Generaal de Heer Mr. *A. Bergsma*; tot extraordinaris Staat Generaal de Heer Jr. *S. van Heemstra*; tot Gedeputeerde Staten, de Heeren Mr. *N. Arnoldi*, Jr. *Carel Bigot* en *Hermanus Sloterdyk*; in de Admiraliteit te Harlingen Jr. *H. W. van Plettenberg*; in de Generaliteits-Reekenkamer Jr. *M. B. van Coehoorn*; in de Provinciale Reekenkamer de Heer Jr. *W. H. van Hamirvick*, en tot Monster-Commissaris *Anne Claases*.

Hun Ed. Gr. Mog. hebben den 7 Maart, op electie van den Heer Prins Erfstadhouder, tot Baljuw van *'s Hage* aangesteld, den Hoog Ed. Geb. Heer *Jacob Philip*, Baron *van Boetzelaar*, Heer van Nieuwveen, Gecommitteerde wegens de Ridderschap en Edelen van Holland en Westvriesland, in het Collegie van de Ed. Mog. Heeren Raden van State der Vereenigde Nederlanden, Meesterknaap van de Houtvesterye van Holland, Hoofd-Ingeland van Delftland, Raad en Rentmeester Generaal van de Abdye van Leeuwenhorst, Hoog Heemraad van Schieland, en Drossaard der Stad Gorinchem en Lande van Altena, Commissaris van 's Lands Posteryen, enz. enz.; en tot Baljuw en Opper-Dykgraaf van *Rhynland*, de Hoog Ed. Geb. Heer *Jacob Jan*, Grave *van Wassenaar*, Heere tot Wassenaar, Opdam enz. enz. beiden in plaats van wylen den Hoog Ed. Geb. Heer Fredrik Hendrik, Baron van Wassenaar, Vryheer van beide de Catwyken enz. enz.

De Heer Mr. *Pompe Cornelis van Meerdervoort* is, door Hun Hoog Mog. aangesteld tot Contrarolleur der Tollen te *Geervliet*.

AANMERKELYKE ZAAKEN.

Te *Petersburg* zyn in den Jare 1771. geboren 4781 Kinderen, en overleden 4815 persoonen; en in het *Stift Bergen* in *Noorwegen* 3612 Kinderen geboren en 3788 persoonen overleden.

Aan *Cabo de Goede Hoop* is overleden de Heer *Ryk Tulbach*, Raad-Ordinaris van Neêrlands-Indiën.

Maria Theresia, Princes van *Lichtenstein* en des H. R. Ryks, Hertogin van Troppau en Jägerndorff in Silesie, Hertoginne Douariere van Savoye en Piemont enz. enz. is te *Weenen* in den ouderdom van omtrent 78 jaren overleden.

Het water in de *Maaze* te *Heusden* ter

ter hoogte van 15 voeten en 8 duimen gewassen, en daarop eenigen tyd zynde blyven staan, edoch nu (den 7 Maart 1772) aan 't vallen geraakt, heeft veroorzaakt, dat de *Overlaat* tusschen *Druunen* en *Baardwyk* meer dan 2 voeten overgelopen is, waar door het land aan de Benedendyken van *Baardwyk* tot aan het *Hagoortse Zas* is overstroomd en de uitwaterende Sluizen meer dan 14 dagen verstopt zyn, zynde daardoor en door de *Quel* genoegzaam alle de Binnen-Landen van *Heusden* als overstroomd, en verscheide Dorden, als, *Hedicbuyzen*, *Herpt*, *Oudheusden*, *Heusden*, *Aalburgh*, *Genderen* en *Eeten*, als eene innundatie onder Water gezet, zulks 'er geene Wegen te passeeren zyn, en den armen Landman al zyn Winterkoorn, nu voor het derde Jaar, en zyne Weien Teel-Landen verarmd ziet.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. De Wel Eerw. zeer geleerde Heer *Jacobus Boort*, geliefd Leeraar dezer Gemeente, bereids den ouderdom van byna 81 Jaaren bereikt hebbende, heeft op Woensdag den 25 sten December 1771, zynde de eerste Kersdag, des namiddags in de Nieuwe Kerk alhier zyn laatste Leerreden uitgesproken, over de woorden van den Apostel *Paulus* in zynen Zendbrief aan *Titus* Kap. 2. vs. 11. *Want de heilzame genade Gods is verschenen allen menschen.*

Zyn Eerw. werd in 't Jaar 1717 tot *Purmerend* beroepen, van welke Gemeente hy in 1719 naar *Dordrecht*, en van daar in 1723 naar *Rotterdam* by beroep overging. In den jare 1731 werd zyn Eerw. tot Leeraar by deze Gemeente verkozen ter vervulling van de plaats, door 't overlyden van Do. *J. Velten* opengevallen, en deed den 24 Augustus desselven jaars alhier zyn Intree-Predikatie over de woorden van *Paulus* 2. Brief aan de *Corinth*. Kap. 4. vs. 6: Van dien tyd af heef zyn Eerw. het Predikampt alhier met alle trouwe en naarstigheid en teffens met den uitersten roem waargenomen, en is nu, na eenen Dienst van 55 jaaren in 's Heeren Wynberg, begeerig de overige zyner dagen in ruste te eindigen, zynde door de Ed. Kerkenraad alhier op zyn verzoek gunstig Emeritus verklaard *Salvis Honoribus et Emolumentis.*

Dus is daardoor, by deze Gemeente een Leeraars plaats *Vacant*; ter vervulling van welke de navolgende Heeren Predikanten ter Nominatie gebragt, en verzocht zyn hunne Gaven alhier te doen hooren naamlyk

Christianus Retman Predikant te Leyden.
Lucas Reeder. . . . . . . Cuylenburg.
Willem Noordenhout. . . . Leyden.
Johan Diederich Deiman. . . Utrecht.
Johannes Hamelau. . . . . Bodegraven.
Johan Hendrik Vorstius. . . 's Gravenhage.

De Texten, door het Eerw. Consistorie verkozen, zyn deze navolgende 2 *Thim.* 3. 16. *Openb.* 1. 3. 1 *Corinth.* 1. 20. *Psalm.* 49. 8. 9. *Job.* 3. 38. *Rom.* 2. 12. *Pred.* 9. 3. *Zach.* 14. 9. *Galat.* 1. 10. en *Philippensen* 3. 16.

Op

Op den 1. Maart (1772) is alhier in beide de Kerken van de Predikstoelen driemaal afgekondigt:

Alle de gene, welke genegenheid mochten hebben tot een Krankenbezoekersplaats *in deze onze Gemeente, en zich tot dien dienst bekwaam oordeelen, worden hier mede verzocht zich aan de generale Kerklyke Vergadering op de Consistorie Kamer in onze Oude Kerk te adresseeren op Maandag den 9 den Maart 1772. des namiddags ten 3 uren: om zich dan wegens zyne bekwaamheid te laten examineeren.*

Waarop dan ook 7 Perzonen ter examinatie geweest zyn, uit welke tot Krankbezoeker verkozen is *Johannes van Hasselt.*

NAAMLYST der OVERLEDENEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 10 *February* 1772. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Maandag den 10 February 1772.
't *Kind* van Gerardus Rampers. Z. K.
't *Kind* van Dionisius Stille. N. K.
Donderdag den 13 dito.
't *Kind* van Berend Schutte. N. K.
't *Kind* van Hendrik Willem van den Bosch. N. O. K.
Vrydag den 14 dito.
't *Kind* van wylen Hendrik Ryndters. N. O. K.
Zaturdag den 15 dito.
't *Kind* van Pieter de Ruyter. Z. K.
Maandag den 17 dito.
't *Kind* van Anthony de Vries. W. K.
't *Kind* van Isaac Overbeek. N. K.
Dingsdag den 18 dito.
't *Kind* van Pieter Willem de Spar. W. A. K.
Woensdag den 19 dito.
Jeronimus Pese, *Jongman.* O. K.
Albertje Meyboom, Weduwe van Ernst Reyne. N. Z. K.
Donderdag den 20 dito.
Jan Ysbrand Sniel. Z. K.
Cornelia Wybrants. O. K.
Maria Elisabeth Bernard, *eenige Dogter* van Pieter Bernard. W. A. K.
't *Kind* van Cornelis Obbens. N. K.
Vrydag den 21 dito.
Hendrik van Scharl, *Commissaris van het Texelse Veer.* L. N. K.
Maria Stevelaal, Weduwe van Cornelis Stuurman. N. Z. K.
Johanna Doornik. O. K.
Anna Arenhout, *middelste Dogter* van Godfried Arenhout. L. O. K.
Zaturdag den 22 dito.
Joachim Christoffel Hop. N. Z. K.
Willem Mout, *Koorn-factor.* N. O. K.
Willemina Bonser, Huisvrouw van Alexander Graandyk. E. Y. K.
Johanna Theresia Reynerman, Huisvrouw van Dominicus Kruyff. O. K.
Geertruy Christina Inwal, Huisvrouw van Philippus Willemsen. E. N. K.
Catharina Johanna Loorbeek, *Dogter* van Jan Philip Loorbeek. W. K. H.
't *Kind* van Nicolaas van Keulen. N. K.
't *Kind* van Jan Hendrik Smaal. L. N. K.
Zondag den 23 dito.
Anthoni Janzen. A. K. H.
Johan Jurgen Meyer. K. K. H.
Cattelyntie van der Voord, Weduwe van Jacobus Huysman. L. K. H.
't *Kind* van Gerrit Janse. A. K. H.
Maandag den 24 dito.
't *Kind* van Engelbert de Nooy. O. Z. K.
Dingsdag den 25 dito.
Willem ten Tye. W. K.
Lambert Boelen, *Zoon* van wylen Philippus Boelen. N. Z. K.
't *Kind* van Jan van Bergen. Z. K.
Woensdag den 26 dito.
Daniel Augustus de Liege, *oud Predikand van de Walsche Gemeente te Paramaribo in de Colonie van Surinamen.* W. A. K.
Teuntje Pannekoek, Weduwe van Gerrit Jan Klumper. N. K.
Alletta Dykman, Weduwe van Jodocus Bloemendal. O. O. K.

Anna

Anna de Swaan, Huisvrouw van Gerrit Schuurman. O. K.
't *Kind* van Isaac Veening. N. K.

Donderdag den 27 dito.

Jurgen Hendrik Vornholt. N. K. H.
Catharina Rustleven, Huiswrouw van Steven ter Hoeven. O. Z. K.
Maria Ackerman, Huisvrouw van Michiel van Bommel. N. K.
Elisabeth Mulier, Huisvrouw van Isaac Steenhof. N. Z. K.
Gritje Prins, Huisvrouw van Roelof Smit. O. O. K.
Grietje Willems. W. K.
't *Kind* van Anthony Bartholomeus Le Maire. N. Z. K.

Vrydag den 28 dito.

Nicolaas de Swart. O. O. K.
Jan Markenvoort. O. O. K.
Hendrik de Raat. N. K.
Dirk van der Upwigh. O. K.
Alida Wernink, *bejaarde Dogter*. Z. K.
't *Kind* van Pieter Willem Despar. W. A. K.
't *Kind* van Harmanus Bunte. N. K.
't *Kind* van Pieter Simoons. N. K.

Zaturdag den 29 dito.

Evert Arentsz Ront, *Viskoper*. N. K.
Jacob van Eck. W. K.
Johanna Ros, Huisvrouw van Johannes Tjasink. Z. K.
Maria Decker, Huisvrouw van Jan Boevink. O. K.
't *Kind* van Jan Kievink. N. K.

Zondag den eerste Maart.

Magdalena van Straalen, Huisvrouw van Abraham Termer. L. K. H.
Johanna Helena Kramer, Huisvrouw van Arent Dirkse Bruyn. K. K. H.

Maandag den 2 dito.

Jillis Lonné. Z. K.
Hendrina Junius, Weduwe van Jan de Graaf. O. O. K.
Wyntje Edema, Weduwe van Daniel Scholenaar. N. O. K.
Hilletje van der Heyden, Huysvrouw van Roelof Verschuyl. O. Z. K.
Anna Susann Brignet, Huisvrouw van Jaques Michel de La Grange. W. A. K.
Alida Greyns, Huisvrouw van Jan Metz. L. N. K.
Sibilla Ryke, Huisvrouw van Gerrit Baay. O. O. K.
Willemina Margaretha Lestevenon, Huisvrouw van Bartholomeus van den Santheuvel. N. K.
Johanna Maria van Brugge. L. K. H.

Dingsdag den 3 dito.

Elisabeth van Alphen, Weduwe van Klaas Almenum. Z. K.
Maria van Hurk, Weduwe van Willem de Nojelles. O. K.
Geralda ter Horst, Huisvrouw van Rudolph van Bylenveld.
Helena Abbink, Huisvrouw van Ernst Joseph Ahuys. O. K.

De volgende Makelaars, hebben de onderstaande *Obligatien*, op *Maandag*, den 2 *Maart* 1772. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Obligatien (*M. van der Linden*. *G. de Roy* en *A. van Ketwich*, Een) ten lasten van Holland en Westvriesland ten Comptoire *Leiden*, op Naam, *f* 1000. 11 pap. 101¼ Pt. *M. van der Linden*.

—— op Naam 9 pap. *f* 1000. 101¼ Pt. Deselve.

—— op Naam 8 pap. *f* 1000. 101¼ Pt. Deselve.

—— op Naam 8 pap. *f* 440. 101 Pt. *A. van Ketwich*.

Obligatien (Drie kleine prys-) ten Comptoire *'s Hage*, tezamen *f* 1000, 100¼ Pt. *D. van Scherrenberg*.

Obligatien (Een) ten lasten van zyn Roomsch Keizerlyke Majesteit op Naam *f* 666: 16 18¼ Pt. *G. Muller Job, Anth.*

Losrente Brief (Een) ten laste van de Thesaurie Ordinaris dezer Stad, ten Comptoire *Amsterdam*, op Naam 2 pap, *f* 3825. 51 Pt. 1½ Pt. *Ketwitb.*

Losrente Brief (Een) ten lasten van Hol-

Holland en Westvriesland ten Comptoire 's Hage, op Naam 2 pap. f 192 85 Pt. 1 Pt. A. van Katwijk.

Recipis (E. Croese, J. Smit en D. Leuveling, (Een) ten Lasten de Nederlandsche Geoctroyeerde Oost-Indische Comp. ter Kamer Amsterdam, op Naam f 1000. 103½. Pt. W. Zeelt.

Actien (Een) ten lasten van de Geoctroyeerde Colonie de Berbice, groot gefourneert Capitaal. f 1000. f 220. H. Volkmar.

— Een dito. f 1000. f 210. Deselve.

— Een dito, f 1000. 210. A. van Katwijk.

— Een dito. f 1000. f 215. H. Volkmar.

— Een dito. f 1000. f 215. Deselve.

— Een dito. f 1000. f 215 Deselve.

— Een dito. f 1000. f 215. Deselve.

— Een dito. f 1000. f 215. Deselve.

— Een dito. f 1000. f 215, in slag f 1. A. van Katwijk.

— Een dito. f 1000. f 220. in slag f 1. D. Leuveling.

— Een dito. f 1000. f 225. H. Volkmar.

— Een dito. f 1000. f 225, in slag f 3. Deselve

Obligatien (Een) ten lasten eenige Eigenaars van Landgoederen, Yzermynen, Smeederyen, enz. in Zweeden, ten Comptoiren van de Heeren C. van Orsoy en Zoonen, en B. van den Santheuvel en Zoon, zynde dezelve hier ter Steede, onder de Generaale Negotiatie, door diverse Assuradeurs verzekert, rentende 4 Pt. in blanco, f 1000. 100¼ Pt. D. Leuveling.

— in blanco, f 1000. 100¼ pt. P. de Hoen.

— in blanco, f 1000. 100½ Pt. D. Leuveling.

— in blanco, f 1000. 100½ Pt. Deselve.

— in blanco, f 1000. 100¼ Pt. Deselve.

— in blanco, f 1000. 100½ Pt. Deselve.

— in blanco, f 1000. 100½ Pt. C. van Eelen.

— in blanco, f 1000. 100 Pt. D. Leuveling.

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 9 *Maart* 1772. geveyld.

Agterburgwal (*H. van Keulen*, *O. C. Titsingh*, *J. Marius* en *J. van Orsfagen Paulusz.*, Een Huis en Erve, op de Oude Zyds) Weltzy, over de Barnesteeg. f 5950, in slag f 1. *Lambertus Kuyper.*

Binnenkant (*G. van de Riese*, Een Derde part in een Huis en Erve, op den) by de Buiten Bantemerstraat. f 5525, in slag f 400. *J. van den Berg.*

Blomstraat (*A. Adriaan Barlen*, *A. Kramp*, *C. van Opboven* en *P. Veeckens*, Een Koetshuis, Stalling en Erve, in de) Zuidzyde by de Princegragt. f 8700, in slag f 1800. *D. van Scherrenberg.*

Elandsstraat (*G. de Roy*, Twee Huizen en Erven, in de) op den hoek van de Vetermakers Gang. f 3025, in slag f 50. *B. van der Woude.*

Elandsstraat (Dezelve Vier Agterhuizen, in de) f 1875, in slag f 190 *G. Bovenkerk.*

Heerengragt (*A. Adriaan Barlen*, *A. Kramp*, *C. van Opboven* en *P. Veeckens*: Een Huis en Erve, op de) tusschen de Harten en Wolvenstraat, f 54000, in slag f 8000. *C. van den Broek Cornelisz.*

Leo-

Looyersstraat (*G. Ermeling*, Een Huis, drie Agterhuizen en Erven in een Koop, in de oude) Noordzy. *f* 3200, in slag *f* 200. *A. de Mol van Otterloo.*

Nieuwendyk (*H. van Keulen*, *O. C. Tilsingh*, *J. Marius* en *J. van Orsfogen Paulusz.*

Noorder Kerkstraat (*H. Hollenberg* en *L. Kuyper*, Een Huis, Agterhuis en Erve, in de) Oostzyde, tusschen de Lindengragt en Noorder Kerk, *f* 4900 in slag *f* 10. *G. Ermeling.*

Ouderkerk (*J. G. Terwen*, *C. Twisk* en *E. Hesteyn*, Een Buiten Plaats, genaamd Vreedestein, met deszelfs Huizinge &c. aan de Rivier den Amstel na by) aan den Aanslag. *f* 2950, in slag *f* 1100. *W. H. Stoopendaal.*

Overtoomsche Weg (*N. Bremer* en *J. G. Terwen*, Een Huis en Erve, op de) aan de stille zyde van de Vaart. *f* 1550, in slag *f* 100. *G. Ermeling.*

Princengragt (Dezelve,) Een Huis en Erve, op de) Westzy, tusschen de Leidsche en Kruisstraat. *f* 5575, in slag *f* 300. *H. van den Berg.*

Water (*P. de Hoen*, *D. van Schorrenbergh*, *G. de Roy* en *J. Fey*, Een Huis en Erve, op het) tusschen de Vrouwen en Mandemaakers Steegen. *f* 9750, in slag *f* 250. opgehouden.

De volgende *Makelaars* hebben dit onderstaande *Schip*, op *Maandag* den 24 *February* 1772. in 't Nieuwezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Fluit-Schip (*V. de Vries*, *T. Beth Ysbrandsz.*, *M. Kly* en *J. Sluyman*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Houtzager*, gevoert by Schipper *Pieter Hoites*, L. 132 voet, W. 27 voet 2 duim, H 13 voet, 3 duim, 't V. 5 voet. Alles Amsterdammer Voeten. *f* 4800, in slag *f* 600. *Noteman en Moller voor haar Meester.*

En deze volgende *Scheepen* op *Maandag* den 2 *Maart* 1772 geveild.

Fregat-Schip (*F. J. Melissen*, *M. Gunther Davidsz.*, *J. Schreuder* en *B. Cavull*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Juffr. *Nanette* en *Elisabet*, gevoert by Kapitein *Daniel Lem*, is in Jaar 1768 N. U., L. 105½ voet, W. 30 voet 5 duim, H. 13 voet 9 duim, 't V. 5 voet 9½ duim, de B. 5 voet 8 duim. Alles Amsterdammer Voeten. Gemonteert met 10 Yzere Gotelingen en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 25000, in slag *f* 3000. *T. Beth Ysbrandsz., voor zyn Meester.*

Kof-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Koning David*, gevoert by Schipper *Ine Hettes*, is in 't Jaar 1760 N. U., L. 96 voet, W. 22 voet 8 duim. H. 11 voet 5 duim. Alles Amsterdammer Voeten. *f* 5400, in slag *f* 100. *Kersie Kerssies* en *Jan Kerssies.*

Kof-Schip (*D. ten Tye*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de twee *Gebroeders*, gevoert by Schipper *Bouke Pieters*, is in 't Jaar 1751. N. U., L. 95¼ voot, W. 21 voet 9 duim, H. 11 voet 6 duim. Alles Amsterdammer Voeten. (Is verdubbeld met een Eeke Huid) *f* 4200, in slag *f* 100. *Deneys ten Tye, voor zyn Meester.*

Dit volgende *Schip* op *Maandag* den 9 *Maart* 1772. geveild

Fluit-Schip (*J. Flines*, *T. Beth Ysbrandsz.* en *A. Klufs Lamiov*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Regt door Zee*: Gevoert by Capitein *Jurrijan Basee*, L. 111¾ voet, W. 27 voet 7 duim, H. 12 voet 6 duim, 't V. 6 voet 7 duim, de S. 8. voet 6 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 4600, in slag *f* 400. opgehouden.

MAANDELYKSE NEDERLANDSCHE MERCURIUS,

Voor de Maand MAART 1772. TWEEDE STUK.

EUROPA. *TURKYEN. Constantinopolen.* De Porte heeft nadruklyke Schikkingen gemaakt, om de verdere ondernemingen van *Ali-Bey* met allen nadruk te stuiten, en de zaken in *Syrien* en zelfs *Egypten* spoedig van gedaante te doen veranderen, uit dien hoofde hebben eenige Pacha's bevel gekregen, om zo dra mogelyk, met een Leger van veertig duizend man, den marsch derderwaards aan te nemen, en tot aan *Bagdad* door te dringen. Hieruit zou men eenig vermoeden konnen opvatten, als of den Divan van een Vrede met Rusland als verzeekerd is; ondertusschen zyn herhaalde beveelen afgevaardigd tot het werven van een groot getal Recruten voor de Armée van den Groot-Vizier.

PORTUGAL. Lissabon. Van de Kusten van *Africa* verneemd men dat de Keizer van Marocco, *Sedy Mahamed* tegenwoordig met een Leger in het Gebergte, omtrent twee dagreizen van *Fez* campeerd; terwyl de Prinsen zyne Zoons, met byzondere Corpsen langs de Kusten trekken, om de Geschenken van de Steden, Consuls en Kooplieden te gaan ophalen en te ontfangen.

SPANJE. Cadix. Dat deugdzame en eerlyke Lieden zelfs in de allerongelukkigste omstandigheden Beschermers vinden, is onlangs aan 't Commereie-Hus van de Heeren *Bebic*, *Tannerot* en *Compagnie* alhier bejegend. De *faillite* van dit Huis was ruim een Milioen Piasters en veroorzaakte niet weinig verslagendheid. Hunne Crediteuren kwamen uit hoofde van dit geval by een, en betoonden, zonder hun eigen verlies gade te slaan, genegenheid, om dat Huis te redden; de Heer *Bebic*, de meest geinteresseerde van die Compagnie, ondervond boven zyne Compagnons, de bereidwilligheid zyner Schuldeisschers, dewyl zy met volle eenparigheid het besluit namen, om hem niet alleen een brief van Vrygeleide te bezorgen, maar ook als een Dispositaris van zyn

Compagnieschap, en als Zaak-Bezorger van zyne Crediteuren te benoemen.

Onder alle de Schuldeisschers was 'er niet meer dan een, die den voorslag deed om den Testamentairen Executeur van het Huis van *Barrios* in den Haven van *St. Maria*, als een toegevoegde Syndicus van den Heer *Bebic*, ingevalle deze eens ziek werd, of afwezig zyn mogt, aan te stellen; welke voorslag dan ook werd goedgekeurd, doch veel meer met oogmerk om hem, die de voorstelling deed, te voldoen en om de forme van Rechten te betrachten, dan wel uit hoofde van noodzaaklykheid.

Verders heeft by deze omstandigheden en het gantsche bedryf der Crediteuren niet dan een hartelyk leedwezen en mededogen doorgestraald, want na dat de gemelde besluiten door alle ondertekend waren, gingen zy ten getale van veertig Personen naar de Kerk, waar in de Heer *Bebic* met zyne Compagnons gevlucht waren; men geleide hen van daar naar huis, onder het storten van tranen en 't geven van zulke tedere blyken van genegenheid en mededogen, dat zelfs het hardste gemoed daar door getroffen wierd; en onaangezien de Erven van *Barrios* ruim viermaal honderd duizend Piasters, door 't ongeluk van voorsz. Comptoir verliezen, was echter bovengem. Executeur de eerste, welke den Eerwaarden Gryzaart *Bebic* deed moed scheppen, en hem teffens zyne geldbeurs aanbood; meer andere Crediteuren dewelke voor 40, 50 of 60 duizend Piasters by dit geval geïnteresseerd zyn, volgden dit loffelyk voorbeeld; zelfs begaf zich de Weduwe van den Brigadier *Romero*, geweezen Kolonel van het Regiment *Real America* na de onvertroostbare familie van den Heer *Bebic*, met aanbieding dat zy dezelve in deze drukkende behoeftigheid met eene evengelyke somme, als zy door den toestand van den Boedel kwam te verliezen, en die zestig duizend Piasters beloopt, ondersteunen wilde. Het smert ons de namen van alle deze goedhartige Schuldeisschers niet te weten, om ze ter navolging in onze dagen bekend te maken en der onsterflykheit toe te wyen: Stervelingen van dien aart verdienen zulks met meer recht dan menig Overwinnaar van Landen.

ITALIE. Rome. Den 29 February (1772) overleed alhier in den ouderdom van 75 Jaren, de Kardinaal *N. Perelli.*

Vermits omtrent op 't einde van 't Pausschap van Clemens

XIII. een groote schaarsheid van Granen ondervonden werd, zo zag men zich genoodzaakt uit den Schat van *Sixtus* V., dewelke op het Kasteel van St. Angelo bewaard word, eene somme van omtrent 500000 Romeinsche Scudis te lichten, om in vreemde Landen Granen in te kopen. Ter zelver tyd besloot men, dat de intressen voortspruitende uit de allodiale Goederen van den Huize *Rovero*, door de Apostolische Kamer aangekoft, gebruikt zouden worden, om de gemelde somme, uit dezen Schat geligt, allengs in denzelven te konnen storten. Toen nu eenige Kardinalen by 't laatstgehouden Consistorie van 't *Sacro Collegio* te kennen gegeven hebben, dat uit deze Revenuen reeds een Fonds van 100000 Scudie by 'Kasse was, heeft zyne H. ter bevordering van de circulatie der Geldspecien, niet raadzaam geacht, die Somme noch voor eerst in 't Kasteel *St. Angelo* op te sluiten.

INGERMERLAND. Petersburg. Vervolg der Verrichtingen onzer Vloot (ziet onze voorgaande bladz. 63).

Den 19 kreeg men narigt, dat 'er eenige Magazynen van Bouwhout, op den Oever, 15 wursten van *Lewinzi* aangelegd waren en maar door weinig Turken bewaakt wierden. Des namiddags kreeg de Kapitein Klingenau bevel, om met 100 mannen Albaniers derwaards te gaan, en dezelve te verbranden. De Vyand wierd onze Vaartuigen nauwlyks gewaar, of hy vlugte terstond in het Gebergte, met verlating der Magazynen. De Kapitein Klingenau stapte dus ongehinderd aan land, stak de Magazynen in brand, en keerde, na dat hy omtrent 4 uren lang aan land geweest was gebleven, weder te rug. Dien zelfden dag vereenigden zich het geheel Esquader. De Commandeur daar van rapporteerde, dat hy by zyne vaart langs de Golf *di Makri*, drie Vyandlyke Chebekken veroverd had, onder deeze was 'er een van eene buitengewoone grootte, naar *Rhodes* bestemd, en met Scheeps bouwhout, Yzer, Staal, en een kleine party Ryst en Koffy, de tweede met brandhout beladen, en de derde ledig.

Den 20 des morgens om 3 uren wierden de ankers geligt. By den uitgang uit de Haven ontdekte men 2 Driemast-Vaartuigen; om dezelve in te halen wierd aan het Fregat de *Roem* een sein gegeven. De Kapt. van dit Fregat, *Belitsch*, bragt ze aan het Schip, en men bevond dat het eene met Ryst en Koffy beladen zynde, aan den Vyand, maar het ander ledig wezende, aan eenen Griek toebehoorde. Het eerste wierd by de Vloot gehouden, doch het tweede terstond weder vry gegeven. Des namiddags maakte men jagt op eene kleine Turksche Chebecq, en bragt die, met zeven Turken die 'er in wa-

ren, op: deze zeiden, dat zy uit het Eiland *Cyprus* komende, wegens zaken van den Koophandel naar *Asia* wilden. Zy bevestigten de reeds voorheen ontfangen tyding, dat in de Golven *de Fini* en *de Satoli* 6 à 7 Turksche Vaartuigen ten anker lagen. Na dat men hen, ten opzichte der sterkte, noch naauwkeuriger ondervraagd had, kreeg de Kapt. Luit. *Politi* bevel, met zyn, met het ander Fregat, met de Polacre, met de Trekatara en de ledige Prys, die reeds van Kanon voorzien was, eerst in de Golf *de Fini*, en vervolgens in de Golf *de Satoli* te zeilen, en alle daar zynde Vyandlyke Schepen weg te nemen. Ten zelven tyd, zoude hy ondernemen om de Magazynen, die, volgens de ingeloopen berigten aan de Oevers aldaar waren, of te bemagtigen, of in brand te steken. Met het overig gedeelte van het Esquader en de gemaakte pryzen, die reeds bezwaarlyk begonden te worden, hield men de cours naar *Rhodes*, met oogmerk die tot agter het Kanaal te begeleiden, en van daar de Chebecq met dezelve naar *Paros* te zenden, maar met het Schip zelfs wederom by het Esquader te komen.

Den 21 des nagts, toen het Esquader, met een tegenwind, in het Kanaal van *Rhodes* laveerde, was de onvoorzigtigheit der Grieken oorzaak, dat 'er een der grootste pryzen tegen het Schip liep, waar door het zelve zeer beschadigt wierd.

Den 22 rapporteerde de Kapitein van het Schip, dat, alhoewel de schade aan het Schip niet gevaarlyk was, hy nochtans eene reparatie noodig achtte. De zorg om het Schip aan geen gevaar bloot te stellen, bewoog den Luit. Generaal Grave *Orlow*, om het, ter reparatie, naar de Haven te zenden, werwaards hem zyne ziekte sedert noodzaakte om zelfs te volgen.

Den 23 laveerde men om *Rhodes*, en toen men tegen over de Vesting was, geschiedden uit dezelve eenige kanonschoten op 2 voorby zeilende Felouquen. Deze twee Vaartuigen wierden, door de halve Galei en eene gewapende Sloep, aan het Schip gebragt. Het waren Visschers van het Eiland *Piscopi*, die, wegens hunne eigen zaken, in *Rhodes* geweest hadden. De Turken, die na deze hunne afvaart, ons Esquader ontwaar wierden, hadden hen bevolen terug te keeren, maar toen zy voor eene bestraffing vreesden, hadden zy verder van den Oever afgehouden, weshalven de Turken na hun schoten. Ook dezen bevestigden het bovengemelde berigt, dat alle Inwoners van het platte Land in de Stad geretireert, en dat de Turken zelfs in groote vreeze waren; dat den 15 Augustus, by den aanval op het Turksch Vaartuig, een kogel door het Huis van den Gouverneur was gevlogen; dat de gemeene man zulks als een kwaad teeken voor *Rhodes* aanzag; dat het Turksch Vaartuig in den nagt in de Haven gesleept, maar zoo doorboord was, dat het noch denzelven dag zonk; dat op dit Vaartuig 6 mannen dood gebleven en 4 gekwetst waren; dat by de kanonnade, uit de Vesting op onze

Sche-

Schepen, 2 groote ſtukken, die te zwaar geladen waren, terug geſlagen zyn, en veel manſchap beſchadigd hadden. De Felouquen wierden na deze ondervraging weder vry gelaten.

Den 24 wierd niet verre van het Eiland *Piſcopi* een tweemaſt Vaartuig, dat uit *Conſtantinopolen* naar *Alexandrien* gedeſtineerd, en met Hout beladen was, opgebragt. Van den 25 tot den 29 was men onderweg; den 30 bereikte men de Haven van *Auſa* en ankerde aldaar.

Den 5 September kwam de Chebecq *St. Alexander* weder in de Haven van *Auſa* aan, hebbende die, wegens tegenwind, niet met het Schip te gelyk kunnen bereiken.

Den 7 wierd die Chebecq met ordres naar den Kapt. Luit. *Politi* afgezonden.

Den 11 ligtte men, na dat het Schip volkomen was gerepareerd, het anker, en verliet de Haven van *Auſa*.

Den 12 kwam men op de Reede van *Micone* ten anker.

Den 13 kwam de Chebecq *St. Alexander* aan. Den Commandant deszelfs, de Vaandrig *Nicolai Kudin*, bragt een rapport van den Kapt. Luit. *Politi* mede, houdende, dat hy den 20 Auguſtus de hem opgedragen expeditie had begonnen; en den 22 by de Haven *Fini* eene vyandlyke Veſting met eene waaiende Vlag op het Baſtion, en voor dezelve een ten anker leggend Vaartuig ontdekt had. Om van beide kondſchap te krygen, had hy zyn Esquader een ſignaal gegeven, zich tot het gevegt gereed te houden; was toen nader en in de Haven ingezeild, alwaar hy niet alleen de Chebecq, maar ook de Veſting zelfs verlaten vond, doordien de vyand zich niet eens den tyd had gegeven om de Vlag af te nemen, maar in de grootſte wanorden van den Oever naar het Gebergte gevlugt was. Om zich dezer ontſteltenis des Vyands te nutte te maken, had hy, Kapt. Luit. *Politi*, den Luit. van de Kavallery, *Truſſow*, met een commando aan Land gezonden, om de Veſting en de Chebecq te bemagtigen, dat ook terſtond wierd volvoerd. In de Veſting waren 26 ſtukken kanon van verſcheiden groote, waar van 'er 7 mede op het Esquader genomen, en de overige, 19 wegens hunne grootte, vernageld en van de Baſtions afgeſmeten wierden.

Gedurende den tyd dat men hier mede bezig was, begonnen de Turken zig met groote hoopen te vertoonen, maar wierden door het kanonvuur van de Schepen, en de Muskettery der Albaniers terſtond op de vlugt gedreeven.

Na dat alles volgens het voorſchrift in 't werk geſteld, en de Veſting, na het demolieren de Gebouwen, in brand geſtoken was, heeft het Esquader den 23 de ankers geligt, en is naar de Golf de *Satoli* gezeild.

Den 17 heeft de Kapt. Luit. in deze Golf 3 vyandlyke Schepen, die met waaiende Wimpels ten anker lagen, aangetroffen, en hier op

op terstond het sein ten gevecht gegeven. Maar zoo dra het Esquader zich in slagorde stelde, en op den vyand loszeilde, stak deze, zonder den aanval af te wagten, zyne Schepen in brand, wierp zich hals over kop in de Sloepen, spoedende zich naar het Land, waar door het Esquader genoodzaakt was halte te houden, en te gaan leggen. De eene Chebecq was van 24 en de tweede van 8 stukken kanon, en zoo dra deze beide, als ook de halve Galei, tot aan de Kruitkamers in brand geraakten, vlogen zy alle drie in de Lugt.

Den 18 ligtte het Esquader de ankers, cours zettende naar *Rhodes*.

Den 3 October wierd door Kapitein *Lettekauz* eene Turksche Trekatara van 4 stukken kanon, die aldaar ten anker lag, opgebragt.

Den 6 wierd in de Haven *Repi* een vyandlyk Schip, dat met Brandhout beladen was, genomen, en door een commando dat alhier landde, wierden 3 Magazynen met Bouwhout verbrand.

Ten zelven dage heeft de Luitenant *Walsamaki* met zyn Polacre een klein vyandlyk vaartuig *Sokolewa* genoemd, met 9 Turken opgebragt.

Den 14 heeft de Polacre een vyandelyk Vaartuig tot op een kanonschoot van de Vesting *Rhodes* vervolgd, welke haar het hoofdbiedende; want, de groote en kruizeils brassen en de voormarszeilen door het kanon beschadigde, doch dit wierd ten spoedigste hersteld.

Het gebrek van zoet water noodzaakte den Kapitein Luitenant *Politi* om met zyn geheel Esquader door het Kanaal van *Rhodes* te gaan.

Den 17 wierp hy anker in de Haven van *Simi*, nam er versch water en eenige provisien in, liet zich van den toestand van het geheel Esquader berigt geven, en bevindende dat zoo wel zyn Fregat, als ook de overige Vaartuigen eenige reparatie nodig hadden, besloot hy naar de Haven *Ausa* te zeilen.

Den 23 ligte hy het anker.

Den 25 ontmoette hy de Chebecq die uit *Ausa* gezonden was, welks Bevelhebber hem rapporteerde, dat hy met eene order naar het Esquader afgezonden was, en by zyne doorvaart tusschen de Eilanden *Rhodes* en *Scarpanto* op den 14 September in de Bogten van *Fini* en *Satoli* was geweest, aldaar het Esquader niet had aangetroffen, en op zyn terugtogt den 16 September wegens tegenwind genoodzaakt was zich agter *Castel Rosso* ten anker te leggen. Op dienzelfden dag kwamen eenige oudsten der Grieken van het Eiland by hem aan boord, aan welken hy onder anderen verhaalde, dat hy van de Vloot derwaards was gezonden om de Haven te onderzoeken, leggende ook terstond zyne Sloep uit, en latende de dieptens sonderen. Op de vraag der Grieken, wanneer, hoe sterk dat de Vloot zoude aankomen? antwoorde hy, dat zy uit 10 zeilen bestond

ſtond alle ten Oorlog uitgeruſt zynde, en morgen zoude inloopen. De Grieken verhaalden by hunne t'huiskomſt dit alles aan den *Aga*, die in de Veſting commandeerde, en deze liet terſtond alle kleine Vaartuigen van het Eiland by elkander brengen, verlatende des nagts met het geheel Garniſoen de Veſting, vlugtende naar *Aſia*.

Toen de Bevelhebber der Chebecq, de Vaandrig *Nikolai Kudin* den volgende dag, naamlyk den 18 vernam, dat de Turkſche bezetting de vlugt had genomen, ſtapte hy aan land, bezette de Veſting, bragt 10 ſtukken Metaal kanon uit dezelve met zich mede naar de Chebecq, vernagelde de overige 15 en verbrande derzelver affuiten. Den 19 ligte hy de ankers, en kwam den 25 weder gelukkig by het Esquader.

Ten beſluit heeft de Luit. Generaal Grave *Orlow*, aan Hare Keizerl. Majt. van alle, zoo wel van de Land- als Zeetroepen, die by deze expeditie mede geweeſt zyn, Staf- en Opper-Officieren, als ook de Vrywilligers, ten aanzien van hun goed gedrag, den verdienden lof; en houd het voor zich en zyn geheel commando, een groot ongeluk, dat de kortheit des tyds en de beſchadiging van het Schip niet toegelaten hebben, hunnen yver ten dienſte van Hare Keizerl. Majt. naar hun eigen genoegen te toonen.

POLEN. Warſchauw. De Geconfedereerden zyn in 't Kaſteel van *Cracau* opgeſloten, hebben veele Zieken, en zullen, na alle waarſchynlykheid, genoodzaakt zyn, zich eerlang op diſcretie over te geven.

Den 29 February (1772) is de Kapitein *van Wrangel* uit het Ruſſiſche Leger alhier aangekomen, met de hoogſt aangename tyding, dat de Preliminaire van den Vrede, in het Leger van den Generaal-Veldmarſchalk Graaf *Romanzow*, ondertekend zyn; en dat de Turkſche Gevolmagtigde terſtond, aan alle de Hoven, die met de Ottomanniſche Porte in vriendſchap ſtaan, kenniſſe daar van had toegezonden.

Indien deze gewichtige gebeurteniſſe, als mede dat zeeker Groot Monarch, met voorweten van 't Roomſche Ryks Opperhoofd bezit heeft genomen van Poolſch-Pruiſſen, beveſtigd word, zullen de Geconfedereerden in Polen ras beteugeld zyn, en hunne heerſchappy een einde nemen.

DENEMARKEN. Koppenhagen. Verſcheide berichten van vreemde Landen, geeven een Hiſtoriſch verhaal van de Revolutie, den 17 February 1772 alhier voorgevallen, zo vol valſchheeden en verdigtſelen, dat sommigen 'er meede ſchertzen, en anderen 'er door verontwaardigd zyn. Wel verre van my de moeite te geeven die armhartige vertellingen te wederleggen, is het alleen de liefde tot

de

de waarheid, die my aanzet, u van het ware en valsche te informeeren, daar ik gelukkiglyk my niet in een geval bevinde, om dezelve op eenigerlei wyze te verbergen.

Onze Koning bemind zyn Volk, zyn voornaamste doelwit is altoos het welzyn van zyne Staaten geweest. Om het vertrouwen van dezen Vorst te winnen, maakte de Heer Struensee zyn Hof met zeekere Ontwerpen, die naar den smaak des Konings waren; kort daar op door de regeerende Koningin begunstigd, zogt hy niets dan zyne verheffing. Eindelyk zig geheel bevestigd agtende, rigte hy zelfs zyne stoutmoedige oogmerken, om deel aan de Opperste Magt te hebben.

Een iegelyk weet, dat hy zig een gezag aanmatigde, dat geen Onderdaan kan begeeren noch uitoeffenen, zonder zig, volgens het 7 en 26ste Art. van de Grond-Wet van dit Ryk, aan de misdaad van gekwetste Majesteit schuldig te maaken. Niet te vreeden zynde, van door zyn credit en konstenaryen de oude Constitutie van het Land te hebben om verre geworpen, misbruikte hy de groote magt op zulk een willekeurige en geweldige wyze, dat men zig niet anders kon voorstellen, of men was eensklaps te *Constantinopolen* overgebragt.

Binnen kort zal men zien, dat hy met de zynen, behalven veele snoode aanslagen, de kassen van zyn Souverein beroofd heeft. Daar is nog Regter nog onderzoek nodig, om te bewyzen, dat hy en zyne Aanhangers alle verschuldigde agting voor den Koning en deszelfs Huis vergeeten hebben. Men had maar slegts de oogen te openen. 't Is niet minder onwederspreeklyk, dat zy de dartelheid en bederving der Zeeden hebben aangemoedigd; dat zy den Godsdienst tot een spot gemaakt hebben, zonder zelfs den schyn van deeze misdaad verborgen te willen hebben; dat hunne Staatkundige kunstgreepen alle de Classen van den Staat in de moeilykste verwarring gebragt, en alle middelen om in stand te blyven, verhinderd hebben. De verontwaardiging die men zag, onteerde zelfs den Vreemdeling, en het geen 'er door een gedurig gerugt verspreid wierd, was schandelyk en beleedigend voor de Natie; de ongeloovigste wierd genoodzaakt ten laatsten meer dingen voor waar te houden, dan hy zelfs wilde.

Men moet den Deenen het regt doen, dat zy hunnen Koning en zyn Erflyk Huis teder beminnen, en dat zy hun Vaderland geneegen zyn, dog dat zy geene gesteldheid hebben, om veragtelyke Slaven van een Despotiek en zyne schandelyke Vrienden te zyn.

De iever van dit Volk voor den Koning, zyn Huis en het Vaderland, groeide binnen weinig maanden zo merkelyk aan, dat kundige Lieden eene Revolutie voorzagen; dog men vreesde dat het Gemeen den Staat, die het zogt te redden, een dodelyken slag zoude toebrengen; ter zelver tyd maakte de Ministeriaale party zekere schikkingen, die een snood Verraad te kennen gaven. De Crisis was ge-

geweldig, en moet toen te *Koppenhagen* geweest zyn, om 'er zig een duidelyk denkbeeld van te maaken.

De Koning, van alles onderricht, vond zig in de noodzakelykheid, om zyn Persoon te beveiligen, de eer van zyn Huis te redden, en het onweder, dat bereids rondom zyn Throon bulderde, te verdryven. Hy nam zyne maatregulen, en de uitkomst heeft de wysheid van zyn Ontwerp doen zien.

De groote en deugdzaame Vorstin Juliana-Maria, Koningin Douariere, was in het geheim, zo wel als de Prins haar Zoon. Nooit heeft zy deel aan de Regeering, ten tyde dat de Koning haar overleeden Egtgenoot leefde, willen hebben; zy verkoos zig in een afgezondert leeven, met stille beezigheden op te houden; zy onthield zig van alle groote bedryven tot het oogenblik toe, dat het gevaar des Konings, van zyn Huis en van den Staat, haar noodzaakte te verschynen, om heilige en onvermydelyke pligten te volbrengen.

Haar Zoon Prins Fredrik, dienstvaardige Broeder des Konings, en een rechtschapen Burger had het besluit genomen, veel eer te sterven, dan den luister van het Koninglyk Huis en de eer van zyn Vaderland te laten verderven.

Deeze Doorluchtige Vorstin, en de Prins haar Zoon, hadden niet nodig voor zig een aanhang te winnen. De getrouwe en aan hunnen Meester vastkleevende Onderdaanen beyverden zig, hunne handen en hun leeven tot zynen dienst en tot welzyn van het Vaderland aan te bieden. De yver van veelen al te sterk zynde, om in de voorzichtige langzaamheid van die Koninglyke Persoonen te berusten, wierd zo gevaarlyk beschouwd, dat door dezelve alle oogenblikken een onuitbluschlyk vuur kon ontstoken worden. Eindelyk bepaalde men zig tot den Graaf van Rantzau, den Generaal Major van Eichstätt, en den Kollonel Koller; de maatreegels wierden genomen, en men stelde den ochtenstond van den 17 January tot de aanstaande gelukkige verandering vast.

Prins Fredrik van het gemasquerd Bal gekomen zynde, ging niet te bed, beschouwende met een onverzaagt gemoed de nabyheid van het gevaar. Ten half 4 uuren begaf hy zig by zyne Doorlugtige Moeder, die hy in zyn apartement geleide, kwartier over 5 uuren traden de Heeren Ranizau en Eichstätt, met 5 Officieren van het Regiment van Falster, in de Audientie-Kamer van den Prins, en smeekten de Koningin Weduwe en haar Zoon, om zig aan het hoofd te stellen, en hun by den Koning te geleiden.

Zyne Majesteit door den Kamerdienaar opgewekt zynde, haaste zig de twee Bevelen te teekenen, die Prins Fredrik Hem vertoonde, en expedieerde daar na met een bedaard weezen en een gerust gemoed, al het geen 'er nodig was tot de Revolutie die zyne wysheid had besllooten, en zyne inwendige goedheid hem niet langer toestond, uit te stellen.

In een oogenblik wierden de Graven van Struenſée en van Brand, en de Profeſſor Berger, alle drie op het Kaſteel hun verblyf houdende, gearreſteerd. De Collonel Koller voerde de Commiſſie uit, hebbende de maatregelen zo wel genomen, dat alles in ſtilte en in zo goede order geſchiedde, dat 'er lieden op het Kaſteel waaren, die eerſt drie uuren daar na vernamen, het geen 'er geſchied was. De Heer Eichſtätt, denwelken Zyne Majeſteit tot Commandant van de Stad benoemde, ging aan het hoofd van een Detachement Dragonders aan het Arſenaal, aan de Wagten en aan de Gaſernen bekend maaken, dat de Koning hem die Poſt had toevertrouwd. De Generaal-Major van Gude, te vooren Commandant van de Plaats, ontfing bevel, om in zyn Huis te blyven; De Collonel van Falkenskiold en zyn Luit. Collonel van Heſſelberg wierden gearreſteerd.

Ter zelver tyd deed de Heer Koller den Luit. Generaal Gähler en zyne Egtgenoote op de Citadel brengen. De Gerigts-Raad Struenſée en die geene, welke men op het Kaſteel gearreſteerd had, namelyk de Baron van Bulow, de Vice-Admiraal van Hanſen, de Staats-Raad Wildebrand, en de Zee Luitenant Abo, wierden in hunne Huizen bewaard.

Wat aangaat de Gravin van Holſt en Mevrouw Fabricius, deeze zyn te onregt in de Nieuws-papieren onder het getal der Gearreſteerden, opgeteld.

De Koningin Carolina Mathilda vertrok tegens 9 uuren met haar Dogter Louiſa Auguſta naar *Kronenburg*, de Courantier, dewelke zeer kwalyk onderrigt is geweeſt, zoude wel gedaan hebben, indien hy van de Rudekavelingen gezweegen had, dat hy die Vorſtin nageeft.

Ondertuſſchen wierden de Inwoonders, die zig bereids heimelyk gewapend hadden, om met hun bloed, de eer en het leeven des Konings weeder te koopen, op eene aangenaame wyze met de tyding van deeze gebeurteniſſen verraſt. Zy liepen naar het Koninglyk Kaſteel, en zagen Zyne Majt. zig aan de Venſters, met de Koningin Juliana Maria en den Prins Frederik, vertoonen, en volgden ſlegts de aandoening hunner harten op, door de levendigſte en opregtſte toejuichingen te uiten.

Des middags deed de Koning, verzeld van zyn Broeder, een tour door de voornaamſte ſtraaten van de Stad, onder het vreugde geſchrei, niet alleen van het gemeene Volk, (zo als de Courantier zegt) maar ook van alle Burgers, die door hunne overgroote blydſchap verrukt, vreugde-traanen ſtortteden, de Koets van hunnen Koning omringden, en de Voorzienigheid dankten.

Des avonds was de geheele Stad geilumineerd. Het Graauw, doldriftig tegens de Vrouwlieden van een ſlegt gedrag verbitterd zynde, viel op de ontugtige Huizen aan en ruïneerde dezelve, zonder nogtans een eenige Wooning van brave Lieden, zelfs niet van de in ongunſt geraakte Perſoonen, aan te roeren. Wel

Wel is waar, dat het Hôtel van wylen den Graaf van Schulin, het lot der Bordeelen trof; dog de reden daar van is, dat zeeker Gabel, door Struensée begunstigd, het gekogt had, en zeer verdagt, het zelve tot een Tempel van Venus te maaken. Het geen 'er van de verkogte Bibliotheek van wylen den Graaf van Schulin overbleef is geroofd geworden.

Den volgenden dag wierd de rust door een Koninglyke Ordonnantie hersteld. Alle die geene, die in de Revolutie geholpen hebben, zyn naar waarde beloond. De Luit. Generaal Graaf van Rantzau van Aschberg is tot Generaal van de Infantery en Ridder van de Oliphants-Orden benoemd; de Generaal-Major van Eichstätt tot Generaal van de Cavallery, Ridder van de Danebrogs-Orde, en Lid van het Generaliteits-Collegie; de Collonel van Köller tot Luit. Generaal van de Infantery, Ridder van dezelfde Orde, Lid van het genoemde Collegie en eerste Aide de Camp Generaal des Konings. Alle Officieren der Regimenten van Eichstätt en van Köller, die deel in de Revolutie gehad hadden, wierden ieder een stap geavanceerd. De Heer Beringskiold ontfing de Sleutel van Kamerheer, waar mede de Heer Kaas kort daar na insgelyks begunstigd wierd.

De Koning heeft eene Commissie aangesteld, om het gedrag der gevangen genomen Persoonen te onderzoeken, en dezelve te vonnissen. De keuze van Zyne Majt. is algemeen toegejuicht.

Men verzeekerd, dat de Commissarissen reeds meer bewyzen van de euveldaaden der Gevangenen in handen hebben, als 'er nodig zyn om de buitengewoone uitstap, die men genoodzaakt is geweest te doen, te billyken.

De Graven van Struensée en van Brand, en de Broeder van Struensée, zyn in de boeijen; dog niemant ziet hun, dan die geene, die met hunne bewaring belast zyn.

De Koning heeft een Staats-Raad aangesteld, waar van de Leeden zyn de Heer Prins zyn Broeder, de Graaf van Thott, de Generaal van Rantzau, de Geheim-Raad van Schaak, de Generaal van Eichstätt, de Admiraal van Romelingen de Graaf van Osten. Niemand der Leeden van deezen Raad is Opperhoofd van een Departement. Op deeze wyze hebben de Collegien geene verandering ondergaan. Zy doen ieder op hun beurt rapport aan den Staats-Raad, alwaar de Koning adsisteert, als dan onderzoekt en men overweegt men de Zaak; de Koning in zyn Raad de nodige verklaringen zig hebbende doen geeven, doed zyne uitspraken, teekend de Beveelen en Brevetten, en laat dezelve door de respective Collegien uitvaardigen.

Men behoeft niet meer dan een gezond oordeel te hebben, om deze Regeering boven de volstrekte Heerschappy van Struensée te stellen. Hy had zig alleen meer magt aangematigd dan tegenswoor-

dig in den geheelen Staats-Raad en de Collegien te zaamen genomen, plaats heeft. Hy verdreef de geheele Magistraat van de Stad *Koppenhagen*, door een bevel van het Kabinet aan den Presidentzyn Creatuur geaddresseerd, zonder dat hy zig verwaardigde, om zelfs in Persoon aan de Burgemeester en den Raad van de Stad kennis te geeven. Dit staaltje schynd my genoegzaam, om handtastelyk de verregaande vermetelheid van dien Medicynmeester te doen zien. Zyn broeder Mathematicus te *Leignitz* zynde, wierd ontboden tot Bestiering der Finantien van *Deenmarken*, waar toe hy geen bekwaamheit bezat; tot verbetering der Zee zaken, liet hy zekeren Wildébrand komen, die 'er de minste kennis niet van had.

Men zou niet ten einde komen, indien men een Lyst van alle de dwaaze verrigtingen van deezen Struensée wilde geeven. De reeds opgetelde staaltjes zyn genoeg om de verdiensten te beöordeelen van dezen Man, die de Courantier ons voor zo schrander als eerlyk wil opgeven. Hy heeft voorzeeker zyn val aan niets anders dan aan de vermetelheit van zyn imborst, van zyne Staatskunde en van zyne Verlustigingen te wyten.

't Is voorwaar noch de Adel, noch de oude Ministers, die hem hebben doen buitelen: Want geene was geheel en al verzwakt, deeze hebben 'er niets aan toegebragt. Een bewys hier van is, dat men van die Heeren niemand dan den Graaf van Thott, in zyne Bediening oud geworden, en by de Natie geagt, heeft te rug geroepen. De Heer van Osten, die de Courantier tot oud Minister maakt, is het geheel niet, ook heeft hy niets in de Revolutie gedaan, die hem tot het oogenblik toe, dat de Koning hem ontbood, onbekend was.

De Aanstelling van den Raad, en de Form die men aan de Bestiering gegeeven heeft, bewyst, dat Prins Frederik geen eerste Minister zy; deeze Prins begeerd diergelyke Titel niet; en zyne Doorluchtige Moeder, heeft een Millioen Getuigen en Aanbidders tegens de aanhangers van de ontuchtige en volstrekte Regeering.

Men ziet alhier een gedrukt Tractaatje, behelzende een omstandig en authentiek Verhaal der voorsz. Resolutie, en dewyl daar veele byzonderheden in vervat zyn, die de twee voornaamste Staatsgevangenen betreffen, en als noch onbekend zyn, en dat een iegelyk het oog gevestigt heeft op deze zonderlinge Gebeurtenisse, zo menen wy den Lezeren geen ondienst te zullen doen, daar uit het merkwaardigste, met alle mogelyke bekorting aan dezelve mede te delen.

Het Hoofd, (*begind de Schryver zyn verbaal, na eene korte inleiding*) van het schandlyk Rot, het welk Denemarken met een geheelen ondergang dreigde, was *Johan Frederik Struensée*, Zoon van *Adam Struensée*, Koninglyke Deensche General Superintendent. Zyn Vader

der droeg voor zyne opvoeding en ſtudien alle mooglyke zorg, doch het liet zich al vroeg aanzien, dat hy tot een wellustig leven zeer genygd was. Hy ſtudeerde in zyne Jeugd in de Geneeskunde, doch maakte weinig voortgang in die Wetenſchap. Hy had egter het geluk om onzen goeden Vorſt *Christiaan* de VII op zyne reize als Lyf-Medicus te verzellen, en bleef ſedert in die hoedanigheit by den Koning na deszelfs terugkomſt; zelfs werd hy door eene zekere Voorſpraak op den 23 Janury 1771 in den *Gravenſtand* en vervolgens tot Kabinets- en Eerſte Staats-Miniſter verheven.

Opgezwollen door ſchandlyken hoogmoed, bewoog hy zyne hooge voorſpraak om eene Acte te doen opſtellen, waar by zyne Koninglyke Majt. hem het Hertogdom Plöhn zoude af ſtaan, doch deze Acte is egter nimmer te voorſchyn gekomen.

Verſcheiden verſchriklyke bevelen eenige weken voor zynen val, door hem gegeven, bragten de Inwoners van Koppenhagen in de uiterſte angſt, zoo dat niemand zich, als met de grootſte vrees, op ſtraat of te bedde begeven dorſt. Hy liet al het grof geſchut op de wallen, voor de Wagthuizen en in de Toorens met ſcherp laden, en het alle avonden, na het opſlaan van de nagtwagt, met de trompen naar de ſtraten der Stad keeren. De beide Regimenten Koninglyke Gardes wierden afgedankt, verſcheiden bekwaame Miniſters van hunne ampten ontſlagen, de wagten verdubbeld en aan ieder Soldaat 36 patroonen gegeven. Aan het Koninglyk Slot werden de wagten mede verdubbeld, het plein met kanon beplanten een ieder, die op het Slot iet te doen had, door 2 Zoldaaten uit en ingeleid.

Intuſſchen ging hy met de zynen voort, gebruikende allerlei middelen om alle welmeenende Vaderlanders uit 's Konings tegenwoordigheit te houden, en zoo zy al iemand by zyne Majt. toelieten, werd hem naawlyks tyd vergund om zyn zaak voor te dragen of antwoord te ontfangen; naderhand moeſt het ſchriftelyk geſchieden, en men kreeg ook ſchriftlyk antwoord. *Struenſée* en *Brand* waren altyd by den Koning; niets kwam zyne Majt. ter hand als door hen: de eerſte was altyd by den Koning als zyne Majt. opſtond en verliet hem niet, dan na dat hy weder te bedde was; terwyl de Graaf Brand zich in een naby gelegen vertrek ophielt, en wanneer het gebeurde, dat zy afwezig moeſten zyn, kregen de Wagten en bedienden bevel, om, op ſtraffe van hoogſte ongenade, niemand by den Koning te laten, dewyl zyne Majt. onpaſſelyk was en zich te ruſte begeven had. Zoo dra zy des morgens hunne zaken verrigt hadden, maakten zy by den Koning te wezen en deden hem wekken.

Wilde zyne Majt. uitryden en kwam het de Heeren *Brand* en *Struenſée* niet gelegen, dan wiſten zy zyne Majt. door allerlei konſtgrepen en vooral door het ingeven van Medicynen, daar van af te brengen; zoo dat zyne Majt. dikwils wel genoodzaakt was het bed te houden, gelyk ook zeker door alle die Medicamenten des Ko-

nings-

nings gezondheit voor het grootste gedeelte bedorven is. Dan, zoo de Koning al uitreed, was hy steeds door één van hun beiden verzeld, terwyl een sterk escorte belette dat niemand zyne Majt. naderen konde.

De Koning, verwonderd over al dezen toestel, vroeg den Grave van Struensée, (want zyne Majt. had hem altyd by zich) wat dat dit te beduiden had, waar op hy ten antwoord gaf: *dat het geschiedde om zyn dierbare Persoon te beveiligen, dewyl alle zyne onderdanen zeer tegen hem opgezet waren.* Zyne Majt. dit hoorende, sloeg de handen zamen, uitroepende: *Myn God! wat heb ik dan kwaads gedaan, dat myne lieve en getrouwe onderdanen my zoo haten!*

Toen hem in den meergemelden nagt van den 16 en 17 op het onverwagtst, door den Oversten Köller het Arrest wierd aangezegt, wilde hy niet gelooven, dat de Koning de order daar toe gegeven had, maar de Overste, merkende dat hy met zyn tegenspreeken tyd zogt te winnen, zette hem den degen op de borst, met byvoeging, dat hy order had om hem levend of dood op te brengen, het geen hem dermate verschrikte, dat hy in onmagt viel. Weder by gekomen zynde, verzogt hy om een kop Chokolaat, doch het wierd hem geweigerd, toen vroeg hy om zyn *Etui*, maar dit wierd hem ook afgeslagen. De Overste vermaande hem zich te haasten, want dat hy, als het dag wierd, geen kans zag om hem voor de woede des Volks te beschermen. Buiten zyn Kamer gekomen zynde werden zyne handen gebonden, (terwyl hy geweldig vloekte op zyn Kamerdienaar, om dat hy hem zyn Pels niet gegeven had) en hy in een Koets, onder bedekking van eenige Dragonders, naar het Kasteel gebragt: Daar komende droeg hy nog zorg voor den Koetzier, verzoekende dat hem eenig drinkgeld mogt gegeven worden; de Overste Köller gaf hem een Daalder, die de Koetzier aannam, doch met byvoeginge: *Ik zou het anders wel voor niet hebben willen doen.*

In het vertrek voor hem bestemd gekomen zynde, vroeg hy aan den Officier, die de Wagt hadde, *Waar zyn myne bedienden?* Ik heb niet gezien, dat ze u gevolgd zyn, gaf de ander hem ten antwoord. *Waar is myn Secretaris?* vroeg hy toen, die is 'er ook niet hervatte de Officier. *Het is hier koud,* zeide hy, *ik moet myn Pels hebben, het is hier om te bevriezen, ik wil een andere kamer hebben.* zyn oog vallende op den stoel die 'er stond dat een slegte houten stoel was, wilde hy dat men zyn sopha zoude halen; doch hier op gaf de Officier geen ander antwoord: als dat 'er van dit alles niets, buiten uitdruklyke order, tot zyn dienst was; dit verbitterde hem zoodanig, dat hy zyne armen over elkanderen sloeg en met het hoofd tegen den muur aanliep; doch de Wagten schielyk toeschietende, verhinderden, dat hy den kop niet aan stukken stootte; vervolgens wierd hy op den grond, in het midden van de gevangenis aan handen en voeten vastgeklonken, zoo dat hy zig geen letzel konde toebren-

brengen. Hy gebruikte zedert verscheiden middelen en listen om zich van kant te helpen; doch die alle mislukkende, wilde hy zich uithongeren en noch spys noch drank gebruiken; men liet dit tweemaal passeeren, maar toen kwam 'er order om hem, indien hy niet goedschiks wilde, zoo lang stokslagen te geven, tot dat hy appetyt zoude krygen. Men droeg zorg, dat hem geen mes, vork of lepel in handen kwam, maar liet het eten door de wagt hebbende Soldaten snyden en hem in den mond steken. In dezen toestand eenige dagen gezeten hebbende, beloofde hy beterschap; waar op hy kruisgewyze aan handen en voeten gesloten en met eene ketting van drie ellen aan den muur vastgemaakt wierd, ook werd hem een bed gegeeven. Voor het overige word hy gehandeld als de ergste misdadiger, hebbende eene blaauwe Vriesche Jak aan zonder knoopen, ook zyn hem de overige knoopen afgesneden, dewyl hy 'er reeds 2 van doorgeslikt had.

Het sterk gevraag het welk hy gedaan had naar zyn *Etui*, gaf aanleiding om dezelve te visiteeren, wanneer men 'er 3 kleine balletjes in vond, die door den Staatsraad en Lyf-Medicus Berger, (die men wel moet onderscheiden van den Lyf-Medicus Professor Berger) beproefd en een langzaam werkend vergift bevonden wierden.

Men verhaalt by deeze gelegenheit eene aanmerkelyke *anecdote* van den gevangen Grave *Struensée*, hier in bestaande: omtrent een Jaar geleden ontmoette hy, langs eene der straten van Koppenhage gaande, een Karel, die in de boeijen ging, dees verzogt hem om een aalmoes en te gelyk, om zyne voorspraak by den Koning, ten einde hy in vryheit mogt gesteld worden: De Graaf gaf hem een aalmoes, maar voegde 'er by *het is om uw deugd niet dat gy die ketenen draagd*. Na verloop van eenigen tyd, kreeg deze Karel zyn vryheit en wierd kort daar op Cipier van de Citadel. Hy dus ampts halve den Graaf moetende boeyen, voerde hem te gemoed: *Uwe Excellentie! het is om uwe deugd niet dat ik u deze kettingen moet aandoen.*

Belangende den Graaf Brand, zyn de volgende omstandigheden voorgevallen. Toen de Officier met de Wagt kwam om hem te arresteeren, sloot hy zich in zyn Kamer op; de Officier raadde hem, dat hy zich zoude gedragen als een verstandig man en zyn deur openmaken; hy liet zich ook gezeggen en deet de deur open, houdende zyn degen in de hand, en stelde zich in staat van verdediging; doch alle te gelyk op hem aanvallende, wierp hy zyn degen uit de hand, en trachte zich los te maken, zeggende: *Weest voorzigtig, Myne Heeren! Ik ben een Staats-Minister, en weet geene reden waarom men my zoude arresteeren.* De Officier beduidde hem, dat hy volgens zyne ordres te werk ging, en bragt hem naar de Citadel. Daar komende, en by den Commandant, den Generaal van Howen, in huis gekomen zynde, zeide hy: *Myn Heer! neemt niet kwalyk, dat*

ik

ik u zo vroeg morgens kom lastig vallen. Waar op de Commandant ten antwoord gaf: *gansch niet, Myn Heer! want ik heb u al voor lang gewagt.* Hy gedroeg zich egter manlyk, zong, en speelde naderhand op de fluit, zeggende: *dat een lage ziel zich door kleinigheden liet verschrikken, maar dat een groot hart zyn lot geduldig droeg.*

Het in hegtenis nemen van deze Heeren en andere Hovelingen werd in korten tyd, te weten van s' morgens ten 3 tot 6 uren ter uitvoer gebragt. Doch toen het gebeurde bekend wierd, grimmelden de straten wel haast van menschen en men bespeurde eene vreugde, even als of 'er een Koning tot den Troon gekomen was. De beide Regimenten Gardes, eenige dagen te vóren afgedankt, wierden terstond herstelt, en daar mede het volk van het Regiment Dragonders van Köller, dat 48 uuren agter elkanderen in de wapenen gestaan had, afgelost.

Des avonds van den 17 was de gantsche Stad geillumineerd en des nagts werden 'er verscheiden huizen geplunderd, en onder anderen het Graaflyke Schulinische Huis, het welk zekere *Gabel*, op aanraden des Graven van Struensée, gekogt had, om het tot een openlyk Hoerhuis aan te leggen; hebbende de Graaf ven Struensée hem daar toe de noodige penningen opgeschoten.

Gaarn had het gemeen het pragtig Rytuig van den Grave van Struensée, het welk hem 6000 Ryksdaalders gekost had, in handen gekregen; doch dewyl het in 't Koninglyk Slot stond, is dit oogmerk mislukt.

Wat nu aangaat, de wyze op welke deze Revolutie bewerkt is, hier omtrent, word het volgende gemeld. De Graaf van Struensée had met den Graaf Brand de uitvoering van een zeker Plan in het oog, in het welk zy den Generaal Majoor *van Eichstätt* en den Oversten *van Köller* trachten in te wikkelen. Met dit oogmerk werd de eerstgenoemde des middags van den 14 January aan de Koninglyke tafel genodigd en na den maaltyd door den Grave van Struensée in een byzonder vertrek geroepen. Hier leidde hy hem het gansche Plan open, vorderde hem de belofte af, dat hy met zyn Regiment zoude byspringen en den Oversten Köller tot dezelfde belofte overhalen; tevens kreeg hy order om niet zonder bevel het Slot te verlaten. Dees Officier beloofde, onder de grootste geheimhouding, al het geen men hem gevergd had en bleef ook in de daad op het Slot tot den 16 January, wanneer hy bevel ontfing om naar zyn huis te gaan en de noodige orders gereed te maken. Zoo dra hy thuis en in zyn Kamer gekomen was, zond hy alle zyne bedienden weg, verkleedde zich en begaf zich in stilte naar den Graaf van *Rantzau Aschbag* aan wien hy alles openbaarde. Dees ylde terstond met hem naar de Koningin Juliana Maria en den Prins Frederik. De Overste Köller, welke dien dag met zyn Regiment aan het Slot de wagt had, word met den Geheimen Raad van Osten tot deze conferentie ge-

geroepen. De Graaf van Rantzau, de bywezende een hart in 't lyf gesproken hebbende, eischte pen en inkt en schreef, ingevolge de beraamde schikkingen, de noodige orders. Voorzien met dezelve ging de Koningin, en de Prins Fredrik, verzeld door de bovengenoemde persoon, naar den Koning, die pas te voren van het Bal te rug gekomen en even te bedde gegaan was. Zyne Majt. eenig gerugt gehoord en zyne gordynen open geschoven hebbende was zeer verbaast, doch de Koningin zyne Majt. eenigzins gerust gesteld hebbende, vatten de Prins Frederik en de Graaf Rantzau het woord op, en ontdekten den Koning het geheele Plan, leggende teffens zyne Majt. de reeds ontworpen orders, ter onderteekening voor. De Koning aarzelde om die bevelen te onderschryven, zeggende: *Myn God! het zal stroomen bloeds kosten*, doch de Graaf van Rantzau voerde zyne Majt. te gemoed: *Uwe Majt. kan gerust wezen: ik neem onder den bystand des Allerhoogsten alle gevaar op my, en zal het zoo veel als mooglyk is trachten voor te komen.* Waar op de Koning, de orders onderschreef, gelyk de Prins Frederik insgelyks deed; wordende dezelve in den tyd van 3 uren, gelyk reeds gezegd is, zonder eenige bloedstorting ter uitvoer gebragt.

DUITSCHLAND. Wenen. In een der Engelsche Nieuwspapieren ziet men van onzen geliefden Souverein, Keizer *Josephus* II. het volgende.

C A R A C T E R.

De tegenwoordige Keizer is omtrent drie jaren jonger dan de Koning George III., *onze genadige Souverein. Hy is matig van lengte en ongemeen wel gemaakt, schoon eenigzins tot het lyvige overhellende, heeft Hy niets van dat logge, het welke zoo onaangenaam in een man is en een denkbeeld geeft van eene trage en lustlooze gesteldheit. Zyne Oogen, die withairig zyn, hebben niets van het doodsche, het welk zich veel al in de Oogen van die kleur vertoond, in tegendeel zyn houding en Weenstrekken drukken iets grootsch en manlyks uit. Zeer blond en eenigzins ros van gedaante zynde, is Hy egter vry van bladders en opdragtigheid, welke doorgaans eene ongesteldheid aanduiden. De natuur heeft Hem met een uitmuntend verstand bigiftigd, dat door eene wyze opvoeding is aan gekweekt. Hy is onderwezen in alle Ridderlyke oeffeningen, als paardryden, schermen, danssen enz. welke zoo veel toebrengen tot een bevallig voorkoomen: dan de voornaamste zorg is aan Zyne ziels vermogens besteed om Hem grondig in de konst van regeeren te onderwyzen. De Keizerin, zyne Moeder, heeft wyslyk gewild, dat Hy zynen tyd niet zoude verspillen met die beuzelingen, welke men den tyd*

tytel waardig geacht heeft van fraaije konsten en Natuurlyke Historie, als daar is de Kennis van Poartretten, Teekeningen, gegraveerde Gesteentens, Hoornen, Schelpen, Kappellen en duizend andere Kleinigheden, welker kennis nergens anders toe dient dan om het verstand grooter onderwerpen te doen verzuimen. Omtrent de Boeken, welke Hem van nut konden zyn, is de voorzigtigste keus gedaan. Hy is grondig onderweezen in de Geschiedenissen, het recht der Volkeren en in alles wat tot den oorsprong en doelwit der menschlyke zamenleving betreklyk is. Schoon door zyner geboorte geschikt tot een byna onbepaald gezag, zyn Hem egter zulke grondbeginzelen ingeboezemt, die by Hem omtrent de rechten der menschelykheit, de edelste gevoelens voeden. Het is met vermaak dat de Oostenrykers u zullen zeggen: dat hunnen Jongen Keizer op eene vriendlyke en gunstige wyze omgaat met zyne dienaaren, zonder zich ooit in dat soort van gemeenzaamheit in te laten, welke voor een Persoon van een hoogen rang (ten minsten op zekere Jaren) een teeken is van kinderagtige zotheid; dat Hy omtrent zyne Broeders en Zusters vry, boertig en gemeenzaam is en in kinderlyke eerbied zyns gelyk niet heeft. De groote innerlyke zuinigheid, welke Hy onder zyne Troepen heeft ingevoerd, is verwonderlyk; doch zyne zuinigheid bepaald zich niet alleen tot het kryg'swezen, maar ook tot alle de takken van zyne Regering en Levenswys ——— Geen gedeelte van alle de uitgestrekte Oostenrykscbe Landen heeft Hy onbezogt gelaten: in Moravie, Boheme, Silesie, Hongarye, Tyrol en zyne Italiaansche Bezittingen, heeft Hy verkeerd omtrent met allerlei zoort van Menschen, van den Vorst af tot den Landman toe, met eene gemeenzaamheid die het vertrouwen en den moed inboezemd: zich dikwils onbekend hier of daar bevindende, heeft Hy misbruiken ontdekt, die anders nimmer tot zyne kennis zouden gekomen zyn: Hy begrypt, dat de waare grootheid niet bestaat in menigte Lyfwagten die zyne Koets verzellen, maar in de deugden en luister zyner Regeering; en in de daad heeft er een zekere zoort van weelde plaats in zyne eenvoudige wyze van reizen, byzonder in zyne onbekende wandelingen, dewyl Hy dan daagelyks het onuitsprekelyk genoegen heeft, van zich zelven te hooren zegenen en toejuigen door menschen van allerlei stand en jaren.

GROOT BRITTANNIEN. Londen. Wanneer Man en Vrouw eenige Jaren te zamen geleeft hebben, zonder het geringste verschil met elkander te hebben gehad, zo geeft de Stad Dunmow, hen een Ham tot geschenk. Voor eenige dagen zette men in

de Courant dezer Stad, dat de Koning en de Koningin, op een reize die zy doen zouden, hunnen weg door *Dunmow* stonden te neemen, als wanneer men hen gewis een Ham ten geschenk zou aanbieden. Toen de Koning dit Artykel gelezen had, leide hy 't de Koningin voor, die by 't te rug geven van dit blad zeide: *de helft van deze Ham zal men zeekerlyk my toeleggen.* Zeker Hoveling, daarby tegenwoordig zynde, die de echte liefde al te burgerlyk aanmerkte, zei hier op tegen den Koning, dat dit Artykel eene zotterny was. *Gy moogt het zelve voor eene zo grote zoterny houden als gy wilt*, hernam de Koning, *ik weet niet wie 'er den uitvinder van is, maar wel dat men, gedUurende myn geheele Regeering noch niets van my gezegt heeft, dat my zo ongemeen aangenaam is geweest.*

Den 18 Maart (1772) bragt een Courier van *Dublin* gekomen, ten Hove tyding, van een gevaarlyken opstand in 't Noorden van *Ierland*. Dezelve was veroorzaakt door de onvoorzichtigheid van verscheide voornaame Landbezitters, die hunne Huurlieden hadden weg gejaagd, en andere weder aangenomen, waar door de eerste tot die buitenspoorigheden waren gebragt. Men had reeds eenige Troepen tegen hen laten marscheeren; dus men niet twyffelden of die onlusten zouden ras gestild zyn.

Van *Koppenhagen* komen als noch van tyd tot tyd Expressens aan, en andere gaan derwaarts; maar van hun medebrengen lekt niets uit, en ons Hof bewaard dien aangaande een diep stilzwygen.

VRANKRYK. Parys. De zaak van den ongelukkige *Calas* te *Toulouse* gebeurd, is zo wereldkundig dat men dezelve alhier niet behoeft te vernieuwen; een geval ten naasten by van dezelve natuur is vervat in 't navolgende

VERHAAL.

Claude Debeaux, *bygenaamd* Pelisse, *wonende te* Labatie Rolland *in Daupbiné, beschuldigd zynde van zyn Oom* Jean Grange *vermoord te hebben, werd door een Arrest van het Parlement van Dauphiné, den 6 May* 1746, *veroordeeld om levend gerabraakt te worden. Dees ongelukkige verklaarde, tot op zyn laatste oogenblik en in het midden van zynen pynen, dat hy onschuldig was. Zyne Weduwe en zyne twee kinderen bleven zederd* 14 *jaren lang voorwerpen van afschuwen en schanden tot dat op den* 27 *February* 1760 *zekere* Jean Baptiste Si-

bourg *bygenaamd* le Clerc, *een bekende deugniet in die Provincie, te* Valence *ter dood verwezen wierd. Dees, volgens gewoonte in dit Ryk, voor zyne terechtstelling op de Pynbank gebragt zynde, beleed, dat hy niet alleen schuldig was aan de misdaden hem te last gelegd, maar ook aan den moord van den Heere* Grange; *hy bekende, dat hy des avonds by hem gegeten en des nagts by hem geslapen hebbende, hem des morgens in een diepen rust zag liggen, en hem toen met een byl had doodgeslagen, nemende den volgenden nagt de vlugt met* 4000 *Livres. De Heer* Grange *destyds niemand by zich hebbende en dikwils van huis zynde, was zyne dood niet ontdekt dan eenige dagen daar na.* Pelisse *zyn Neef werd beschuldigd en gestraft als den dader van dit schriklyk bedryf, doordien verscheiden omstandigheden de Rechters in een vooroordeel gebragt hadden. De Koning, dit geval gehoord en de onschuld van* Debeaux *verstaan hebbende, liet aan de Weduwe en Kinderen van dien ongelukkigen* 1500 *Livres geven, en beval door een Arrest van deszelfs Staatsraad, gedagtekend den* 18 *Juny* 1764, *dat de Revisie van dit Proces het Parlement van Toulouse zoude opgedragen worden.* Bernard Arsac *midlerwyl Erfgenaam verklaard zynde van den Heer* Grange, *had de laagheit om zich aan te kanten tegen de herstelling der nagedagtenis van den onschuldigen* Debeaux *en verzuimde niets om het vonnis van het Parlement van* Grenoble *te doen billyken; maar de waarheit heeft eindelyk getriumpheerd en het Parlement van* Toulouse *heeft de nagedagtenis van dat ongelukkig Slachtoffer hersteld, hebbende dezen ontaarden Erfgenaam niet allien verwezen om de helft der nalatenschap aan Antonie en Maria Debeaux te rug te geven, maar hem daarenboven opgelegd om aan hun* 3000 *Livres voor kosten, schaden en Intresten te betalen. De Heer Bauvine Morel, Advokaat en Procureur voor het Parlement van Toulouse, heeft zich in deze zaak groote moeite gegeven en ongemeen veel toegebragt om hem, die zoo onverdient op het rad gelegt was, onschuldig te doen verklaaren.*

Vervolg der Memorie van den Hertog *van Aiguillon* (ziet onze voorgaande, bladz. 75).

In het Jaar 1668 wierd 'er aan den Spaanschen Ambassadeur in persoon een exploict gedaan, die daar over zyne klagten deed. *Bynkersboek p.* 188) De Staaten Generaal oordeelden dezelve gegrond te zyn, dewyl het exploict slegts aan de Lieden van den Ambassadeur gedaan moest zyn geworden.

Te *Berlin* wierd, in het Jaar 1723, de Baron *Van Posse*, Zweeds Minister, gearresteerd en bewaard, dewyl hy, in weerwil der herhaalde waarschouwingen van den Magistraat, eenen Zadelmaaker weigerde te betaalen.

Te

Te *Turin*, onder de Regeering van *Emmanuël*, wierd de Koets van eenen Spaanschen Ambassadeur gearresteerd. Wel is waar, dat het Hof van *Turin* zig verontschuldigde over dit geweld; dog dit is ook zeeker, dat niemand tegens het gedrag reclameerde, het welk geschied was, om den Ambassadeur zyne Schulden te doen betaalen.

Deeze voorbeelden schynen toereikende te zyn, om vast te stellen, dat een vreemd Minister genoodzaakt kan worden, om zyne Schulden te betaalen. Zy bewyzen zelfs de uitbryding, die men aan de Wet van Co-Actie gegeeven heeft.

Men heeft beweerd, dat het genoegzaam was eenen Minister te waarschouwen zyne Schulden te betaalen, om de geregtelyke wegen, zelfs de in beslagneeming der goederen, in geval van weigering, te billyken.

Grotius, L. II. C. 18. §. 9., zegt: „ Dat, wanneer een Ambassadeur Schulden gemaakt heeft, en hy geene onroerende Goederen „ in het Land zyner residentie bezit, men hem beleefdelyk tot „ betaaling moet verzoeken; by weigering zoude men zig by zynen Meester vervoegen; waar na men wegen insluit, die men tegens Schuldenaars, onder eene andere Jurisdictie behoorende, „ gebruikt".

Dus zyn deeze wegen wettelyke Regts pleegingen, omtrent de Goederen van den Ambassadeur, geheel andere dan die onmiddelyk nodig zyn tot uitvoering zyner Bediening, gelyk wy reeds hebben aangemerkt.

Het gematigste gevoelen is, dat 't in alle gevallen betaamlyk is, zig, zo veel mogelyk, te wagten, het aanzien, waarmeede het openbaar Caracter bekleed moet zyn, niet te kort te doen; dog de Souverein is gewettigd een zoort van dwang te gebruiken, die een verhindering in zyne Bediening te weeg brengt. Zy bestaat in het verbod van niet uit het Land te vertrekken, zonder zyne Schulden te hebben voldaan.

't Is in deezen zin, dat *Bynkershoek* raadzaam oordeeld, meer verbiedender dan beveelender wyze te handelen. 't Is dan niet meer dan een enkel verbod, en wie zoude durven beweeren, dat het niet ongeoorloofd zy, zig tegens eenen Ambassadeur te verdeedigen, die de rust der Inwoonders niet moet stooren door geweld te gebruiken, en meede te neemen het geen eenen anderen toebehoord?

Deeze grondregel komt alsdan nog meer te pas, wanneer byzondere en bezwaarende omstandigheeden de Minister met een verwyt van kwade trouwe en wraakbaare handelingen belasten.

Wanneer hy zelfs alzo de heiligheid van zyn Caracter en de algemeene rust stoord, kan hy niet eisschen, dat anderen 't ontzien.

Om deeze grondstellingen aan het byzonder geval van den Heer Baron *de Wrech*, Minister-Plenipotentiaris van den Landgraaf van Hessen-Kassel, toe te passen, is 't genoeg zyn gedrag, zedert zyn aan-

aankomst te *Parys*, en vooral zeedert agt Maanden, gehouden, te herinneren.

De onbetaamlyke middelen, door hem in 't werk gesteld, om zig Geld te verschaffen gestaakt geworden zynde, heeft hy zig aan allerlei handelingen overgegeeven, die de agting voor zyn Caracter verhinderd kenbaar te maaken.

Men vergenoegd zig met aan te merken, dat alles zamenloopt, om te denken, dat deeze Minister een ontwerp gesmeed heeft, zyne Schuld eysschers by zyn vertrek uit het Ryk te leur te stellen; en deeze omstandigheid is genoeg om te wettigen, van tegens hem dezelfde middelen te gebruiken, indien hy weezentlyk tot 't Ryk behoorde, na zyn Caracter, door de overgaaf van zyne Brieven van rappel, te hebben nedergelegt.

De Minister der Buitenlandsche Zaaken heeft hem door de Magistraat met de Burgerlyke Regeering belast, doen aanmaanen, en heeft in Persoon hem aangemaend, zyne Verbintenissen na te komen.

Van toen af aan wierden de vervolgingen wettig, die men tegen hem konde in 't werk stellen, dewyl zy de paalen, hier boven aangeweezen, niet te buiten gingen.

De Marquis *de Bezons* bevond zig zelve in een veel zeldzamer geval; de Baron *de Wrecb* was met hem schiftelyk overeen gekomen; hy had beloofd een Burgerlyke Borgtogt, tot betaaling van de Huur van zyn Huis, te zullen stellen. De Baron *de Wrecb* was dus overeen gekomen, om indirect die betaaling in den Persoon, dien hy als borg zou stellen, aan het plaatselyk Regtsgebied te onderwerpen. 't Is waar, dat hy niet goedgevonden heeft deeze Verbintenis na te komen; maar dewyl de Baron *de Wrecb* ontegenzeggelyk Borg voor zyn eigen daad is, zo kon de Marquis *de Bezons* volgens een gezond oordeel en alle reegelen van billykheid, aan hem zelven houden, kunnende het deezen niet geoorloofd worden een ontrouwheid te pleegen, die in de weigering van de nakoming van dat beding blykbaar is.

't Is volgens deeze aanmerkingen, dat op de meenigvuldige klagten der Schuld eischers van den Baron *de Wrecb*, de Minister der Buitenlandsche Zaaken nodig oordeelde, het verleenen van den Paspoort, om uit het Ryk te vertrekken, door deezen Minister verzogt, die zig op de beveelen van den Landgraaf, zynen Meester, beriep, zo lang uit te stellen, tot dat men het gevoelen van dien Vorst, door den Minister, van 's Konings wegen by Hem resideerende, zoude weeten.

Terzelver tyd oorloofde hy den Marquis *de Bezons*, zyn regt door wettelyke wegen te doen gelden, waar van hy den Baron *De Wrecb* te vooren kennis gaf.

Deeze Minister zig nogtans kort daar na beklaagd hebbende, dat men

men zig van dit verlof bediend, en zyn Deur met geweld geopend had, om hem een exploict wegens de verkooping zyner roerende Goederen te doen; en dewyl allerlei geweld in diergelyke gevallen vermyd moet worden, zo heeft men zich niet kunnen bedwingendie buitensporigheid te laaken, en alle verdere vervolging op te schorten. Dog om de bescherming, welke de Koning aan Zyne Onderdaanen verpligt is, met de verschuldigde agting voor het openbaar Caracter overeen te brengen, en om alle reegelen van het Regt der Volken in agt te neemen, heeft de Minister der Buitenlandsche Zaaken den Landgraf zelfs het oordeel over het gedrag van zynen Minister overgelaaten.

Deeze Vorst zal des te minder de handelwyze van zynen Minister kunnen af keuren dewyl hy by een onlangs gebeurd geval zyn gevoelen over de Vrydom der Ministers aan den dag gelegt heeft. Hebbende, vier of vyf jaaren geleeden, den Graaf *van Wartensleben*, Minister van *Holland*, inderdaad doen aresteeren, om hem te noodzaaken reekening van zeekere Stigting te doen, waar van hy de Uytvoerder was. De onderneeming op den Persoon van den openbaare Minister wierd, wel is waar, niet goedgekeurd; dog de Staaten Generaal betwisteden geenzints het Regts-Gebied van den Landgraaf; en in 't geval van den Baron *de Wrech* zullen de grondstellingen, door deezen Vorst beweerd, hem niet toelaaten zynen Minister aan de toereikende middelen te onttrekken, om de Regten de Onderdaanen des Konings te verzeekeren, noch om hen van het cenige Loon, voor de uitvoering van hunne Verbinteniffen, met hem aangegaan, te berooven.

NEDERLANDEN 's Gravenhage. Ter gelegenheid van den *Gezegenden Staat* van Hare Koninglyke Hoogheid, Mevrouwe de Prinses van Orange en Nassau, in onze voorgaande bladz. 78 gemeld, is door de Staaten van Holland en Westvriesland naa de respective Steeden dezer Provincie afgezonden, deze navolgende.

AANSCHRYVING.

Ernfeste, Wyze, Voorzienige, Discrete, Lieve, Getrouwe; Door zyn Hoogheid, den Heere Prince van Orange en Nassau, Erfstadhouder, Kapitein en Admiraal-Generaal van deze Provincie, aan ons kennis zynde gegeven, dat Hare Koninglyke Hoogheid, Mevrouwe de Princesse van Orange en Nassau, door Gods goedheid, zich in een gezegende toestand bevind, voor welke heughlyke kennisgevinge, wy zyn Hoogheid bedankt, onze blydschap betuigd, en onze hartgrondige wenschingen voor de verdere gelukkige voortgang en verlossinge op zyn tyd gewenscht hebbende, hebben wy goedgevonden ul. aan te schryven, ten einde ul. zorge draagen, dat in de Gebeden, die aan God almachtig gedaan zullen worden, door de Bedienaars des Goddelyken Woords in de publieke Kerken, zal worden gebeden

den dat het God Almachtig genadiglyk behagen moge Hare Koninglyke Hoogheid in derzelver *gezegende Toestand* in een gewenschte Gezondheid te bewaren, gelukkig te doen voortgaan, en ter zyner tyd een voorspoedige Verlossinge te geeven, ten besten van Land en Kerk, en van het Doorluchtig Huis van zyn Hoogheid.

Wy begeeren vervolgens, dat ul. deze onze Ordre, zo ras doenlyk van de Predikstoelen zullen doen publiceeren; doende hier van mede Advertentie aan de Walsche en Engelsche Kerken, die binnen ul. Stad zouden mogen zyn.

Waar op ons verlatende, bevelen wy ul. de beschherminge Gods. Geschreven in den Hage den 10 Maart 1772.

Ingevolge deze Aanschryving is alhier en in de verdere Stedė dezer Provincie, door de Eerw. Heeren Predikanten op den 15 der voorz. maand een begin gemaakt geworden, om Hare Koningl. Hoogheids gewenschte voortgang in de zwangerheid, en hoogstderzelver gelukkige bevalling van de Hemel af te smeeken.

Hun Ed. Gr. Mog. hebben hoogst derzelver Placcaat van den 20 December (1771.) omtrent het mouten der Granen en stoken der Koorn-Brandewynen tot den laatsten May 1772 geprolongeerd.

Hunne Hoog Mogende hebben den vryen *Invoer* van het *Tonnevleesch* onder betaling van 10 Stuivers de ton van 200 ponden, meerder of minder gewicht na proportie, verder geprolongeerd tot den 1. July 1772.

De Heeren Gedeputeerden Bewindhebberen der Oost-Indische Maatschappy dezer Landen, zyn ter Vergadering van Hun Hoog Mog. geweest en hebben by die gelegenheid aan hoogst dezelve gepresenteerd, de Heer *Kelger*, Commandeur der laast gearriveerde Oost-Indische Retoer-Vloot, de welke vervolgens van den toestand van Neêrlands Indiën verslag heeft gedaan.

Den 11. Maart heeft zyn Doorl. Hoogh. de Prins Erfstadhouder, als ook de Heere Gedeputeerden van Haar Hoog Mogende en de Raden van Staten enz., den Heer *Georg Fredrik Eckhard* de eer aangedaan by de inspectie en proefneeming van zyn nieuw uitgevonden *Water-Molen-Rad*, te assisteeren, het welk, wegens de eenvoudige zamenstelling, gemaklykheid van beweeging, en verwonderlyke uitwerking, de goedkeuring van hoogst gem. Vorst en van alle tegenwoordig zynde kenners heeft weggedragen.

Op den 6 April (1772) staat te *Vlissingen* plechtig gevierd te worden het *twee honderd jarig Jubilé*, dat de Spanjaarden die

Plaats

Plaats verlaaten hebben, en op welken tyd Prins *Willem* I., als Marquis, zeer ftatig ingehaald en gehuldigd is geworden. De Ingezeetenen zyn reeds bezig zo met het maken van Eere-Poorten, Vuurwerken, als andere Vreugde tekenen, in gereedheid te brengen, en dien dag met luifter te vieren.

Uit den *Brielle* heeft men dat de Magiftraat by Publicatie geboden had, den eerften April, als wanneer 't 200 Jaren zal zyn, dat die Stad door de zogenaamde Water-Geuzen onder beleid van *Willem*, Grave *van der Marck*, Heere van Lumey en andere Hoofd Officieren, is ingenomen, den Spanjaarden ontweldigd en aan de zyde van *Willem* I. Prins van *Oranje*, onfterflyker gedachtenisse is overgebragt, plechtig te vieren, zo door 't loffen van 't Kanon, als 't luiden en fpeelen der Klokken, waaijen van Vlaggen en Wimpels en wel voornaamlyk met eene op dien dag te houden plechtige Dank Predikatie enz.

MAGISTRATUREN EN *AMPTENAAREN.*

Op hooggunftige recommandatie van den Heer Prins Erfftadhouder is, by de Ed. Achtb. Regeering der Stad *Enkhuyzen*, tot Penfionaris aldaar aangefteld de Wel Ed. Geftr. Heer Mr. *Abel van der Willige*, in plaats van den Wel Ed. Gr. Achtb. Heer Mr. *C. J. Vaillant*, die tot Burgemeefter verkoren is.

Hoogft voorsz Vorft Erfftadhouder heeft, op den ordinaris Landdag des Landfchaps *Drenthe* gehouden te *Affen*, aangefteld tot Gedeputeerde Staten, uit het Lid der Ridderfchap, de Hoog Wel Geb. Geftr. Heer C. Z. Baron *van Schwartz*, Heer van Anzen; en uit het Lid der Eigenerfdens, de Wel Ed. Geftr. Heer *W. Lunfing*. De continueerende Leden van dat Collegie zyn, uit de Ridderfchap, de Hoog Wel Geb. Heer O. *F.* Baron *van Dornberg*, Heer van ter Burch, en uit de Eigenerfdens, de Hoog Wel Geb. Heer *H. R. W. van der Felft*, Heer van Vredeveld.

Op Electie van zyne Doorl. Hoogh. hoogft meergemelde Vorft, hebben hun Ed. Gr. Mog. aangefteld tot Commiffaris van 's Lands Pofteryen, in plaats van op deffelfs verzoek, in die qualiteit gedimitteerden Hoog Ed. Heer *Jacob Philip* Baron *van Boetzelaar*, Heer van Nieuwveen, den Heer Ruwaart en Opper-Dykgraaf van Putten *Dirk Bouwens*.

Door zyne Doorluchtigheid de Keurvorft van de Paltz, als Heer en Marquis der Stad *Bergen op den Zoom*, zyn op den 17 Maart, de gewoone dag van de verandering der Magiftraat dier Stad, tot Schepenen geëligeerd en aangefteld, de Ed. Achtb. Heeren Mr. *Jacob Lemmers*, *Johan Theodore Morin*, Mr. *Dingenis Johannes Hutspot*, Dr. *Johannes Biesman*, *Theodorus Heimerick Brouwer*, *Hugo Aelman*, *Jacobus Adrianus*, *Henricus Rupertus*, *Willem Lucas Faber* en *Pieter de Geep*. Wyders zyn door hun Ed. Achtb op recommandatie van hooggem Keur-Vorftl. Doorl. verkozen en aangefteld, de Wel Ed. Achtb. Heeren Mr. *Rocbus Heron* tot Burgemeefter der Gemeente of buiten de Bank, en Mr. *Jacob Lemmers* tot Burgemeefter van de Juftitie of binnen de Bank; tot Rentmeefters

de Wel Ed. Gestr. Heeren *Johan Drabbe* en Mr. *Rudolph Hartman van Hoek*; en tot Weesmeesteren de Wel Eerw. Heeren *Willem Plevier*, Predikant, *François Coenraad Hornman* en *Adriaan Petrus de Brauw*.

Met voorkennisse van den Heer Prince Erfstadhouder, zyn by 't Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit *t'Amsterdam*, in commissie gesteld twee Fregatten ieder van 24 Stukken Kanon, en de *Venus* aan Kapt. *Pieter Hendrik van Nimwegen*, en 't *Zeepaard* aan Kapt. *Anthony Levinus Haak*, ten commando opgedragen.

Op hooggunstige recommandatie van den Heere Prince Erfstadhouder, is by de Ed. Achtb. Regeering der Stad *Enkhuyzen*, op den 17 Maart 1772. tot Secretaris aldaar aangesteld, de Heer Mr. *Anthony Pieter Duyvensz.*, Oud-Schepen,

Den 13 Maart (1772) is de Graaf van *Colloredo*, Bisschop van *Gurk* tot Aartsbisschop van *Saltzburg* verkozen.

Hoogst voorsz. Prins Erfstadhouder, heeft, uit eene overgeleverde Nominatie, tot Hoog-Heemraad van Rhynland geëligeerd, den Hoog. Ed. Heer *Willem Lodewyk van Wassenaar*, Heer van Starrenberg, in plaats van den Hoog Ed. Heer van Wassenaar tot Wassenaar, die tot Bailjuw en Dykgraaf van Rhynland is aangesteld.

De E. E. Heeren Bewindhebberen der Oost-Indische Compagnie ter Kamer *Amsterdam* hebben de volgende Paasch-Schepen begeven en daarop aangesteld, als op 't Schip *Ridderkerk*, lang 140 voeten, tot Schipper *Michiel Hendrik Wunder*, Opperstuurman *Isaac Louis de Bellon*, Onderstuurman, *Pieter Andries Verbooren*, Derdewaaks *Jan van der Sloot* en *Carel Jordman*. Het Schip *Westerveldt*, lang 150 voeten; Sch. *Andries Bruyn*, Opperst. *Joost Kelder*, Onderst. *Jan Raatjes*, Derdew. *Barend Willemsz.* en *Dirk Gerrits*. Het Schip de *jonge Lieve*, lang 150 voeten, Sch. *Jan Fredrik Raatjes*, Opperst. *Pieter Hofham*, Onderst. *Martinus de Haas*, Derdew. *Klaas Klopper* en *Daniel Gotlieb Riebe*.

AANMERKELYKE ZAAKEN.

Twee jonge Dogters, de eene van 17 Jaren en de andere van 15 Jaren oud, hebben met behulp van een Engelsman, Galant van de eene Dochter, haare moeder, door verscheide houwen met een byl in haar bed vermoord. Deze Vrouw leefde op 't land na by *Rouen*.

De E. E. Heeren Bewindhebberen der Oost-Indische Maatschappye ter Vergadering van Zeventienen, zullen hunne gewoone Voorjaars Vergadering op den 7 April (1772) te Amsterdam beginnen.

De Heeren Staten Generaal hebben de moderatie der belasting van 20 tot op 5 Guldens op ieder RUNDBEEST wederom van den laatsten April tot den 24 Juny 1772 gecontinueerd.

By Placaat van de Staten van Vriesland in dato 5 Maart (1772) is den uitvoer van Rund-Vee uit derzelver Provincie onder eenige bepaling, van nu af tot den laatsten April desselven Jaars toegestaan.

De Ridderschap en Eigenerfden Staten des Landschaps *Drenthe* hebben den uitvoer van Rogge, Boekweit en Aardappellen naar de naburige Vereenigde Provincien weder open gesteld, doch het verbod van dien uitvoir naar *Munsterland* en 't Graafschap *Bentheim* tot den laatsten Augustus (1772) gecontinueerd, zo wel als 't verbod van den uitvoer van Genever naar buiten 't Landschap.

Zeeker Koopman te *Turin* genaamd *Giocinnetti*, welke een talryke familie, naamlyk 19 levendige kinderen en zyne van het vierentwintigste kind hoog zwangere Vrouw heeft, is door den Koning van Sardinie met een jaarlyks Pen-

Pensioen van 1600 Livres beschonken.

Op dingsdag den 17 Maart 's morgens ten 6 uren, ontstond in de Zuikerbakkery de *Maa-Baal*, op de Lauriergragt N. Z. by de Princegragt te *Amsterdam*, een hevige Brand op de bovenste Vliering, en sloeg drie verdiepingen nederwaarts, welke gantschlyk uitbrande, maar echter door de vigilantie der Burgerye en de menigte der Brandspuiten gebluscht werd.

Den 21 dito is de Wel Ed. Gestr. Heer *Christianus Besemaker*, Raad in de Vroedschap en Oud-President Schepen der Stad *Alkmaar*, aldaar in den ouderdom van ruim 62 jaren overleden.

Eene Bende zogenaamde Geconfedereerden, door zeekeren *Opulsky* aangevoerd, onlangs op den bewusten *Bilaner-Molen* aangevallen zynde, in den welken de Koning van Polen zich in den ongelukkigen nacht van den 3 November (1771) begaf, hebben den Molenaar op een erbarmelyke wyze mishandeld en zyn voornemens geweest, het jonggeborene kind, over 't welk zyn Koolsche Majesteit als Gevader gestaan heeft te rooven en mede te nemen, doch de Moeder in tyds met het Kind weg gevlucht zynde, hebben deze Barbaren den Molen in den brand gestoken.

Te *Parys* heeft zeeker Heer zich onlangs zelfs voor de kop geschoten; in zyn Kamer, welke hy had opengelaten, gekomen zynde, vond men hem met twee Pistolen in de hand, en op de tafel een briefje van den volgenden inhoud: *men heeft my om geen raad gevraagd toen ik in Wereld kwam, daarom meen ik 'er uit te konnen gaan zonder aan iemand raad te vragen.*

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het gewoone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 8 en 22 April (1772) onder voorzitting van Do. *J. Mulder*.

Ingevolge de Nominatie, in ons voorgaande Stuk medegedeeld, heeft op Zondag avond den 22sten Maart (1772), alhier in de Oude Kerk gepredikt, de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Christianus Retman*, Predikant te *Leyden*, over de navolgende opgegeven Text, te weten, Gal. 1. vs. 10. *Predik ik dan nu den menschen, of Gode ten dienst? Of, denk ik den menschen behaaglyk te zyn? Indien ik den menschen noch behaaglyk was, zo was ik Christus knecht niet*; voor werden gezongen de Liederen 57 en 60, en na Ps. 84. vs. 3. en 4.

Op Woensdag daar aan volgende, den 25 dito, heeft gemelde Leeraar andermaal zyne Gaven doen hooren, over een vryen Text uit *Handelingen der Apostelen* 2. vs. 22. en 23: *Gy mannen van Israël, hoort deze Woorden: Jesus van Nazareth, dien man van God onder u, met Daden en Wonderen en Tekenen bewezen, die God door hem dede midden onder u, gelyk gy dan ook zelven weet; denzelven, na dat hy uit bedachten raad en voorzieninge Gods overgegeven was, hebt gy genomen door de handen der onrechtvaardigen en hem aangehecht en gedood.* Voor werden gezongen de Liederen 87 en 59, en na 't 114 Lied, vs. 5-8.

NAAMLYST der OVERLEDENEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 29 *February* 1772. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Zaturdag den 29 February 1772.
'*t Kind* van Anthony Munnikhuysen. L. O. K.
Maandag den 2 Maart.
'*t Kind* van Hendrik Beyerink. O. K.
Dingsdag den 3 dito.
'*t Kind* van Christiaan Glausou. L. N. K.
Woensdag den 4 dito.
Pieter van Stadel. L. N. K.
Susanna Catharina van Limburg, Huisvrouw van Jacob Fortgens. N. Z. K.
Madelena Mose, Huisvrouw van Johannus Hafner. Z. K.
Marieke Brouwers, Huisvrouw van Juliaan Lanson. W. K. H.
Anna Silken. W. A. K.
'*t Kind* van Hendrik Veldman. W. K.
Donderdag den 5 dito.
Harmanus van der Kaay, *Beurt Schipper op Arnhem.* N. K.
Jacob Wekker. N. K.
Gerrit Corts. O. K.
Jan de Groot, *oudste Zoon* van Klaas de Groot. N. O. K.
Elisabeth Meyboom, Weduwe Johannes Salomon Coster. N. K.
Anna van den Bos, Weduwe van Cornelis Molenaar. N. O. K.
Styntje van der Veen, Weduwe van Wiggert Koster. E. Y. K.
Catharina de Wilde, Weduwe van Leendert van der Spit. N. O. K.
Dirkje Dominicus, Weduwe van Jacobus Wiem. L. N. K.
Elisabeth Le Clerc. W. A. K.
'*t Kind* van Christiaan de Bary. W. A. K.
'*t Kind* van Dirk Herderschie. Z. K.
Vrydag den 6 dito.
Christiaan Holm. O. K.
Jan Vos, *Bierdrager.* O. K.
Maria Gersthoven, Weduwe van Gosewyn van Ray. W. K.
Femmetje ten Brink, Huisvrouw van Albert Vreehuys. O. K.
Harmina Hartgens, Huisvrouw van Casper Gerard Balke. O. K.
Sara Elisabeth Munnikhuysen, Huisvrouw van Harmanus ten Katen. N. K.
'*t Kind* van Jacobus Walland. O. K.
Zaturdag den 7 dito.
Mr. Johannes Hendrik van Groin. O. K.
Gerrit ter Horst. O. K.
Jan Voortmeyer. L. O. K.
Hendrik Berkenmeyer. O. Z. K.
Hillegonda Schotvanger, Huisvrouw van Jacobus Kops Goedsschalksz. O. K.
Maandag den 9 dito.
Jan Klinkert. O. O. K.
Anna ten Dam, Weduwe van Dirk Kistemaker. N. K.
Zoutje Anker, Huisvrouw van Jacob Loos. O. K.
Dingsdag den 10 dito.
Philippus Doorwaart, *Boekverkooper.* Z. K.
Geertruy Houtenhuysen, Weduwe van Dirk Hilbes. K. K. H.
Magdalena Nieuwenhuysen, Huisvrouw van Hendrik van den Kommer. W. K.
'*t Kind* van Dirk Veelingh. O. K.
'*t Kind* van Johannes van Oosterhout. N. K.
Woensdag den 11 dito.
Jan van Geleyn. W. K.
Philip Kegler. L. N. K.
'*t Kind* van Abraham Domainge, W. A. K.
'*t Kind* van Johannes Christiaan Albrecht. N. K.
Donderdag den 12 dito.
Jacob Drewes. L. N. K.
Carsten Bruynjes. W. K.
Fredrik Christiaan Munnikhuysen. L. N. K.
Aaltje van Dalffen. L. K. H.
Jannetje Ojers, *bejaande Dogter.* W. K.

'*t Kind*

't *Kind* van wylen Carsten Bruynjes. W. K.

Vrydag den 13 *dito.*

Tryntje Corneliſſe Broers, Weduwe van Cornelis Smit. N. O. K.
Catharina Nieuwland, Huisvrouw van Johannes Marteling. W. K.

Zaturdag den 14 *dito.*

Abraham van Grol. N. Z. K.
Jasper Dabenis. N. Z. K.
Anna Catharina Lauverhek, Huisvrouw van Evert Pothoven. O. Z. K.
Hendrina Bushoff. Z. K.
't *Kind* van Pieter Godefroy. W. A. K.

Zondag den 15 *dito.*

Jan van Mill. L. K. H.
Antje Robbers, Huisvrouw van Pieter Withoos. K. K. H.

Dingsdag den 17 *dito.*

Abraham Smit. N. Z. K.
Pieter Ottefon. L. O. K.
Margaretha Hynekamp, Huisvrouw van Jan Scheffer. K. K. H.
't *Kind* van Nicolaas de Neff. N. Z. K.

Woensdag den 18 *dito.*

Jan van den Bergh, *Boekhouder in de Waag*. N. K.
Cecilia Beeke, laatſt Weduwe van Pieter Smit, N. O. K.
Eliſabeth Forees, laatſt Weduwe van Jan Noordbeek. O. K.
Alida Gilhuys, Huis en Kraamvrouw van Harmanus van Duyn. W. K.
't *Kind* van Jan Ulrich Dekker. L. O. K.

Donderdag den 19 *dito.*

Jan Metz. L. N. K.
Willem Ros, Mr, *Broodbakker*. O. K.
Magteld van Heerden, Weduwe van Jacobus Voskuyl. N. O. K.
Tryntje Jans de Wit, Weduwe van Jan Lont. N. O. K.

Vrydag den 20 *dito.*

Geertruy Winter, Weduwe van Mr. Jan de Dieu. N. K.
Maria Grauwhart, Huisvrouw van Jacob de Flines. O. K.
Jannetje Rouw, Huisvrouw van Johannes van de Wyde. O. O. K.
't *Kind* van Louis van der Voort. O. K.

Zaturdag den 21 *dito.*

Cornelis van de Put. N. K.
Mattys Rietveld. W. K.
Anthony Bolthoff. W. K.
Diewertje Hulk, Huisvrouw van Tobias Broekhuys. L. N. K.
Maria Wailars, Huisvrouw van Hendrik Karpheuve. N. O. K.
Maria Eliſabeth Martſen, *bejaarde Dogter*. Z. K.

Zondag den 22 *dito.*

Lourens Temmink. K. K. H.
Niezie de Graaf, Weduwe van Jan van der Poel. W. K. H.

Maandag den 23 *dito.*

Chriſtiaan Jurgen Brouwer. N. K.
Catharina van Solingen, Huisvrouw van Anthony van den Velden. N. Z. K.

Dingsdag den 24 *dito.*

Wigbold Nuhout. N. K.
Hendrik Jalink. N. K.
John Nuttall. E. Y. K.
Wouter Wynoxbergen. E. Y. K.
Kasper Vleertman. E. Y. K.
Agatha Voerman, Huisvrouw van Simon Fredrik Ingenatius. O. O. K.
Catharina Henrietta Spruyt. N. O. K.
Maria ten Sande. E. N. K.
Allegonda Wellekens. O. K.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderſtaande *Obligatien* op *Maandag*, den 16 *Maart* 1772. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amſterdam geveild.

Obligatien (*E. Croeſe*, Een) ten Laſten van de Generaliteit, in blanco 3 pap. zeedert 1735 in order groot *f* 1000. 106½ Pt. *Jan Schoonhoven.*
—— in blanco 2 dito 1720 in order *f* 1000. 106¼ Pt. in ſlag ¼ Pt. *Eduard Croeſe.*
—— op Naam 3 dito in order *f* 1000. 106¾

106¼ Pt. in flag ¼ Pt. *Eduard Croese.*
—— op Naam 3 pap. 1720. in order *f* 1000. 106¼ Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco 7 pap. 1712 in order *f* 1000. 106¼ Pt. *Jan Schoonhoven.*
—— op Naam en in blanco 6 pap. 1728, 800. 105¼ Pt. *P. van Eyk.*
Obligatien (Een) ten Lasten van Holland en West Vriesland, ten Comptoire 's Hage, op Name 8 pap. goed *f* 1000. 102¾ Pt. in flag ¼ Pt. *Abraham Martinus.*
—— op Naam 8 pap. *f* 1000. 102¾ Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.
—— op Naam 5 dito 1711. *f* 1000. 102¾ Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.
—— op Naam 2 dito 1720 *f* 600. 102¾ Pt. in flag ¼ Pt. *Gerrit Muller Jan Antbz.*
Obligatie (Een) ten Lasten als vooren, ten Comptoir Delft, op Naam 2 pap. 1720. *f* 1000. 101¼ Pt. in flag ¼ Pt. *T. van Duin.*
—— in blanco 6 pap. 1724 in order *f* 1000. 101¼ Pt. in flag ¼ Pt. *A. Martinus.*
—— op Naam 8 dito 1699 *f* 2000. 101¼ Pt. in flag ¼ Pt. *T. van Duin.*
—— in blanco *f* 765. 100¼ Pt. *Pieter de Mortier.*
—— op Naam en in blanco 10 pap. 1699, in order. *f* 800. *f* 100¼ Pt. in flag ¼ Pt. *Hoogenhuizen.*
—— op Naam 1699, redelyk goed. *f* 934 : 15. *f* 97 Pt. in flag ¼ Pt. *Eduard Croese.*
Obligatie (Een) ten Comptoire *Rotterdam* op Naam en in blanco 6 pap. 1716, in order. *f* 1030 *f* 101 Pt. in flag ¼ Pt. *A. Martinus.*
—— op Naam zeederd 1699, vry wel. *f* 1000. *f* 100¾ Pt. in flag ¼ Pt. *Eduard Croese.*
—— op Naam en in blanco 6 pap. 1699, *f* 1072. 99¼ Pt. in flag ¼ Pt. *Wouter Zeelt.*
—— op Naam en in blanco zeederd 1699 redelyk. *f* 1132 : 2 : 6 *f* 99¼ Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.
Losrenten (Een) ten Comptoire *Rotterdam* op Naam *f* 1800. *f* 94 Pt. in flag ¼ Pt. *M. Neeringh.*
—— op Naam *f* 1200. *f* 95 Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.
—— op Naam *f* 1000. 95¼ Pt. in flag ¼ Pt. *J. Steenbergen.*
—— op Naam *f* 1000. 95¼ Pt. in flag ¼ *M. Neeringh.*
Losrente (Een) ten Comptoire *Delft* op Naam *f* 700. 94¼ Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.
Losrente (Een) ten Comptoire *'s Hage*, op Naam *f* 1550. 95 Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.
Obligatien (*J. Schoonhoven* en E. *Croese*, Een) ten lasten van Holland en Westvriesland ten Comptoire *'s Hage*, op Naam 8 pap. *f* 1000. 103¼ Pt. in flag ¼ Pt. *ten Hoove.*
—— op Naam 8 pap. *f* 1000. 102¾ Pt. in flag ¼ Pt. *Abraham Martinus.*
—— op Naam 8 pap. *f* 1000. 102¾ Pt. in flag ¼ Pt. *ten Hoove.*
—— op Naam 8 pap. *f* 1000. 102¾ Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.
—— op Naam 8 pap. *f* 1000. 102¾ Pt. in flag ¼ Pt. *Abraham Martinus.*
—— op Naam 8 pap. *f* 1000. 102¼ Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.
—— op Naam 8 pap. *f* 1000. 102¼ Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.
—— op Naam 8 pap. *f* 1000. 103 Pt in flag ¼ Pt. *Broemer.*
—— op Naam 6 pap. *f* 2000. 103 Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.
—— op Naam 9 pap. *f* 1000 103 Pt. in flag ¼ Pt. *Abraham Martinus.*

Obli-

—— op Naam 9 pap. *f* 1000. 103 Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.

—— op Naam 9 pap. *f* 1000. 103 Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.

—— op Naam 9 pap. *f* 1000. 103 Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.

—— op Naam 9 pap. *f* 1000. 103 Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.

—— op Naam 9 pap. *f* 1000. 103 Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.

—— op Naam 8 pap. *f* 1000. 103¼ Pt. in flag ¼ Pt. *Eduard Croese.*

—— op Naam 10 pap. *f* 1000. 103 Pt. in flag ¼ Pt. *Abraham Martinus.*

Obligatie (Een klyne Prys) uit de Lotery van 12 Millioenen dato 1 Maart 1712. op Naam 9 pap. *f* 1000. 103 Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.

Obligatie (Een) ten Comptoire *Amsterdam* 9 pap. *f* 1000 105 Pt. in flag ¼ Pt. *Jacobus Steenbergen.*

—— op Naam 9 pap. *f* 1000. 105 Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.

—— op Naam 9 pap. *f* 1000. 104½ Pt. in flag ¼ Pt. *Laffrens.*

—— op Naam 5 pap. *f* 1000. 104½ Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.

—— op Naam 13 pap. 1729 in order *f* 2500. 103 Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.

—— op Naam 13 pap. *f* 2500. 104 Pt. in flag ¼ Pt. *Carel Roos.*

—— op Naam 13 pap. *f* 1000. 103¼ Pt. in flag ¼ Pt. *Jacobus Steenbergen.*

—— op Naam 8 pap. *f* 1000. 103¼ Pt. in flag ¼ Pt. *van Eyk.*

—— op Naam 8 pap. *f* 1000. 103¼ Pt. in flag ¼ Pt. *Hoogenbuizen.*

—— op Naam 8 pap. *f* 1000.. 103¼ Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.

—— op Naam 8 pap. *f* 1000. 103¼ Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.

Deeze volgende *Perceelen* zyn op Maandag den 22 *Maart* 1772 gev.

Baangraft (*P. de Hoen*, De Helft in een Huis en Erve, op de) tusschen de Angeliersgraft en Kromme Tuinstraat. *f* 575.

Brouwersgraft (*J. Broers*, Een Huis en Erve, op de) by de Braak. *f* 2850, in flag *f* 50. *Slagregen.*

Duyvesteeg (*P. de Hoen* en *E. W. Rietmeyer*, de Helft in een Huis en Erve, in de) Zuidzy. *f* 400, in flag *f* 80. *Cornelis Twisk.*

Duyvesteeg (Deselve, de Helft in een Huis en Erve, in de) Noordzy. *f* 175, in flag *f* 50. Deselve.

Duyvesteeg (Deselve, de Helft in een Huis en Erve, in de) daar naast. *f* 200, in flag *f* 50. Deselve.

Duyvesteeg (Deselve, de Helft in een Huis en Erve, in de) onverhuurt. *f* 275, in flag *f* 50. Deselve.

Duyvesteeg (Deselve, de Helft in een Huis en Erve, in de) daar naast. *f* 150 in flag *f* 30. Deselve.

Duyvesteeg (Deselve, de Helft in een Huis en Erve, in de) Noordzy. *f* 550. in flag *f* 4. verkogt.

Duyvesteeg Deselve, de Helft in een Huis en Erve, in de) Zuidzy. *f* 225, in flag *f* 10. *Cornelis Twisk.*

Elandstraat (*I. de Witt*, *J. Bousquet* en *A. E. de Witt*, Een Suiker Raffinadery met deszelfs vast staande Gereedschappen, Woonhuis en Erven, genaamd de drie Naalden, in de) bewesten de Huizestraat. *f* 8600, in flag *f* 400. *Ermeling.*

Fluweele Burgwal (*J. Jolles Laurensz.*, *N. J. van Buggen* en *B. de Bosch Jeronimusz.*, Een Huis en Erve, op de) beoosten de korte Niezel. *f* 6300, in flag *f* 500. *N. J. van Buggen.*

Gena-

Graavestraat *P. B. Bunel, D. van Schorrenberg, G. de Roy* en *A. Rutgers*, Twee Huizen en Erven in een koop, in de) in de Bakkers Gang. *f* 2375, in slag *f* 100 *Bunel en Broers.*

Haazestraat (*G. Tideman* en *G. Schelten*, Een Huis en Erve, in de) westzy. *f* 3550, in slag *f* 150 *Jan Sluiman.*

Heerengragt (*A. Buys, B. Twisk* en *P. Wessels*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Oude Lely en Drie Koningsstraaten. *f* 13300, in slag *f* 950. opgeh.

Nieuwezyds Agterburgwal (*N. Bremer* en *G. van Ophoven*, Een Huis en Erve op de) tusschen de Lynbaan en Mostertpotsteegen. *f* 4750, in slag *f* 200. opgeh.

Obligatie (*J. Broers*, Een) ten Comptoire Amsterdam op Naam groot *f* 2112:8: 101½ Pt. in slag ¼ Pt. *N. Breemer.*

Obligatie (Deselve, Een) op Naam *f* 1000. 105¾ Pt. in slag ¼ Pt. *C. Roos.*

Obligatie (Deselve, Een prys) op Naam *f* 850. 104 Pt. in slag ¼ Pt. *J. Broers.*

Overtoomsche Weg (*H. Campen* en *B. van Keyserswaart*, Een Huizinge Tuin en Loots of Stalling, genaamd de Oude Viskoper, op de) voorby de Pestbrug. *f* 4000, in slag *f* 400. opgehouden.

Servetsteegen (*P. de Hoen* en *E. W. Rietmeyer*, de Helft in een Huis en Erve, in de Rauvet of) Noordzyde. 575, in slag *f* 150. *Cornelis Twisk.*

Vriesensteeg (Deselve, Een Huis en Erve, in de Jan de) Zuidzyde. *f* 550, in slag 1. *Farman.*

Warmoesstraat (*A. Alens* en *C. Twisk*, Een Huis en Erve, zynde het Logement de eerste Liesveldsche Bybel, in de) over de Pylsteeg. *f* 24000, in slag *f* 1000. opgehouden.

De volgende *Makelaars* hebben deze onderstaande *Schepen*, op *Maandag* den 16 *Maart* 1772. in 't Nieuwezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Kof-Schip (*D. Tentye*, Een extraordinary Welbezeilt) genaamt de Jonge *Michiel*, Gevoert by Schipper *Pieter Wybrands*. Is in 't Jaar 1760. N. U., L. 88½ voet, W. 20 voet 9 duim, H. 10 voet 1 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 5000, in slag *f* 175. *V. de Vries, voor zyn Meester.*

Kof-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt *Rinske Swart*, Gevoert by Schipper *Laurens Hanse*, L. 90 voet, W. 22 voet 4 duim, H. 11 voet. Alles Amsterdammer voeten. *f* 1900, in slag *f* 9. *V. de Vries voor zyn Meester.*

Snaauw-Schip (*T. Beth Ysbrandsz.* en *H. Beth Tammesz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Hoopende Zeeman*, Gevoert by Capitein *Jan Mansen*, is in 't Jaar 1766. N. U., L. 94 voet. W. 26 voet 10 duim, H. 12 voet 6 duim, 't V. 5 voet 3½ duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is Verdubbelt met een Greene Huid, en in 't Jaar 1770 een Nieuwe groote en Fokke Mast ingezet) Gemonteert met 8 Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 11200, in slag *f* 1100. *F. J. Melissen voor zyn Meester.*

Dit volgende *Schip* op *Maandag* den 23 *Maart* 1772. geveild

Galjoot-Schip (*P. Woestenraad, J. de Flines, J. Blok* en *T. Beth Ysbrandsz.*, Een Extraordinary Welbezeilt Driemast) genaamt de Vrouwe *Sara* en *Anna*, Gevoert by Capitein *Pieter Pieterse Postma*, is in 't Jaar 1762. N. U., L. 122 voet, W. 25 voet 9 duim, H. 12 voet 6 duim, 't V. 5 voet 2 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 13000, in slag *f* 800. *Noteman* en *Moller voor haar Meester.*

MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE
MERCURIUS,

Voor de Maand APRIL 1772.

ASIE. SYRIE. *St. Jean de Acre.* In de maand January (1772), zyn de Troepen van *Ali-Bey* in den omtrek van deze Stad aangekomen, maar hebben als noch geenerhande Expeditien ondernomen. Gemelde Opperhoofd had eenige ſtukken Kanon gekogt, van de Koopvaardy-Schepen die in de verſcheide Havens van Egypten waren binnen gelopen.

De tyding, dat *Ali-Bey* het Eiland *Cyprus* op de Turken veroverd en den Ruſſen aldaar eene veilige Haven zou vergund hebben, word niet beveſtigd, maar het geheel geval verneemd men nu komt hierop uit: een Ruſſiſche Kaper van 12 Stukken en 130 man Equipagie, by zich hebbende een Griekſch Vaartuig dat hem tot een Oorlogs Feloucq verſtrekte, vermeeſterde op de Rhede van *Limilo* (eertyds *Amathus*) twee Turkſche Schepen, welke bezig waren eene Lading voor Egypten in te nemen. De Feloucq vermeeſterde in die zelven Haven een Turkſche Sambequin met Ryſt beladen. De Bevelhebber van dit Eiland *Omar-Aga* hiervan verwittigd, zond terſtond van *Nicoſia* (thans de Hoofdſtad van *Cyprus*, en voorheen *Leucoſia* genaamd) eene Bende van 50 Schutters, en naar *Larneca* eene Haven van dit Eiland) een Aga, om 't beſtier van 't overige Krygsvolk op zich te neemen. Maar ondertuſſchen was de Ruſſiſche Kaper reeds van daar vertrokken, en naar *Damiate* in *Egypten* gezeild. Aldaar vond hy ook 11 Vyandlyke Vaartuigen, en een Franſch Schip, dat met Ryſt naar *Latakie* in klein *Aſie* (oudtyds *Laödicea*) beſtemd was, welken hy allen wegnam. *Ali-Bey* dit vernomen hebbende, ruſte het Schip van Kapt. *Pierre Gaſel* van *Marſeille* uit, om, verzeld van twee Griekſche Cargas, uit zynen naam de wedergeving of loſſing van deze Pryzen te verzoeken, doch

toen dat Schip op *Cyprus* kwam, was de Kaper reeds lang voorheen van daar vertrokken.

Batavia. Zedert onze laatste (ziet Augustus 1771. IIde Stuk bladz. 64) is het volgende van hier te berichten.

Den 8 *January* wierd in plaats van den overleeden Schipper Jan Bergh op het Schip Nieuw-Nieuwerkerk in commando gesteld *Otto Hendrik Hoek*. Den 11 wierd aan den Adsistent *Will. Lod. Astug. Schuest* permissie gegeeven om als Procureur voor de beide Collegien van Justitie alhier te postuleeren.

Wyders wierd den 11 *January* op de Nominatie, door den Gereformeerden Kerkenraad gedaan, de Verkiezing goedgekeurd tot *Ouderlingen*: Uit de Compagnies-Dienaaren, *Jan Arend Meyer*: En uit de Burgers *Arnoldus Jens*, *Adr. Boesses*, *J. Fr. Eps*, *J. Andries* en Mr. *Joh. Christ. Schultz*: Verders tot *Diaconen*: Uit de Comp. Dienaaren *Abr. Armenauld*, *Ysbrand van Stamborst* en *Lamb. Corn. Radder*: Voorts uit de Burgers; *Dan. Adr. Beekman*, Mr. *Matth. van den Bogaard* en *Hendr. Sluyter*.

Teffens wierd goedgekeurd de Verkiezing, by den Lutherfen Kerkenraad gemaakt, naamentlyk: tot *Ouderlingen*, uit de Comp. Dienaaren *Hendr. Aug. Rossel*; en uit de Burgers *J. Coenr. Feilner*, en *H. G. Huisch*: Wyders tot *Diaconen*, uit de Comp. Dienaaren *Archibald Mesterton*; en uit de Burgers *Joach. Georg Christ. Klinsendorff*.

Eindelyk wierd op dien dag de Luitenant van het Corps Dragonders te Samarang, *Coert Hendr. Reygers*, met titel en rang van Kapt. Luit. gehonnoreerd; en de Wagtmeester *Jacob Klynhuysen*, tot Cornet bevorderd.

Den 20 *January* overleed alhier de Wel Ed. Heer *Will. Vinc. Helvetius*, President van den Raad van Justitie, en wierd den volgenden dag met de gewoone statie begraaven, zynde in deszelfs plaats den 25 Jan. het Presidentschap ad interim opgedraagen aan het oudste Lid in dien Raad, den Heer Mr. *Jacob van Haaften*, aan wien teffens Zitting gegeeven is in den Raad van Indiën na den jongsten Raad Extraordinair. En in plaats van den overleeden Mr. P. Houtingh is den 25 Juny tot Vendumeester dezer Stede aangesteld de Oud-Opper-Koopman en Commissaris van de Bank *Jan van Oordt*.

Den 5 *February* wierd besslooten, dat de geweezen Opper-Chirurgyn van het Kasteel te Ternaten, *Fr. Lod. Posse*, wederom derwaarts zal overgaan ter waarneeminge van zynen voorigen dienst, in plaats van den herwaarts verlosten Jan Valentyn Smith. Dien dag wierd Do. *Wasmuth* in de Portugeesche Gemeente beroepen, en de Burger *Jan van Aghem*; met readmissie in dienst van de Comp. voor Adsistent, tot Resident van Landpong Foulong Bauwang aangesteld. Den 19 wierd tot actueel Vendrig bevorderd de na Timor vertrokken Ingenieur *Jan Baptist Pilon*. Den 26 kreeg men met de Bark den

Arend

Arend, die van Malacca te rug kwam, narigt „ dat op Trangano „ door den Inlander was afgeloopen het Spaansche Scheepje El Spi- „ rito Santo y St. Anna, Kapt Thom. Gasper de Lion, die met zy- „ ne drie Zoonen gemassacreerd en 't overige Volk tot Slaaven ge- „ maakt was."

Den 8 *Maart* wierd de Verjaardag van zyne Doorl. Hoogheid den Prins van *Orange* en *Nassau* gevierd als na gewoonte door 't lossen van 't Geschut en 't uitsteeken van Vlaggen zoo van de Stads Wallen als van de op de Rhede leggende Schepen: En de Heer Gouverneur Generaal gaf een statieus Festyn op *Wel te Vreden*, alwaar ook een Kunst-Vuurwerk afgestooken wierd. Den 14 is (in plaats van den Heer Willem Schol) tot administreerend Hoofd-Participant in de Amphion Societeit verkooren de Oud-Scheepen en fungeerende Weesmeester *Arn. Jens*: En (in plaats van wylen Jan Diderik Severin) tot tweeden Pakhuis Meester te Nagapatnam de Onder-Koopman *Hend. Ambr. Johnson*: Voorts de Onder-Coopman *Jan Apping* tot Dispensier aldaar; en tot Secunde Fiscaal en Kassier te Paliacatta is bevestigd de Onder-Koopman, *Hendr. Schoffler*, in plaats van den herwaards verlosten Onder-Koopman Nicol. de Jonkheere.

Den 19 *Maart* is (in plaats van den naar gedagten vermisten Opper-Koopman Dan. Armenault) tot Opperhoofd van *Japan* aangesteld de Koopman *Arend Will. Feith* met Titel en Rang van Opper-Koopman: Tot Pakhuis-Meester de Onder-Koopman *Engelb. Casp. Stoesak* met Titel en Rang van Koopman: Tot Negotie-Boekhouder de Onder Koopman *Rudolph Fruideman*, alle by optreeding, als mede in plaats van den laatstgem., tot Dispensier de Boekhouder *Harringa* met Titel en Rang van Onder-Koopman: Tot Scriba de Boekhouder *Geerling*, in plaats van den ook naar gedagten vermisten Pieter Anth. van Bysterveld. Wyders is (in plaats van wylen Johannes Jaggie) tot derden Practisyn in het Compagnies-Hospitaal aangesteld *Hans Hendr. Vroom*: Tot vierden *Joh. Fredr. Schultz* ook by optreeding: En tot vyfden Practisyn de Opper-Chirurgyn *Lambert Uytting*, moetende de voorn. Schultz als eerste, en Uytting als tweede Verband-Meester dienst doen.

Den 25 *Maart* is tot Hoofd van de Compagnies-Militie in de Indiën aangesteld de Lt. Colonel tit. te Colombo, *Arnoldus Franken*, met de effective qualiteit van Lt. Colonel: Zynde aan den Heer Gouverneur *Falk* gedefereerd de Verkiezing van een der op *Ceylon* zynde Majors tot Hoofd der Militie aldaar, in plaats van den gem. Franken.

Den 2 *April* wierd het ordinair Lid in den Raad van Justitie, Mr. *Jac. van der Wyck*, na Nederland verlost. In plaats van wylen den eersten Opper-Koopman van dit Kasteel, Nic. Laur. van Engeldorp, is opgetreden de tweede Opper-Koopman, *Reinier van Vlissingen*; zynde ter preuve tot tweeden aangesteld de Koopman tit. *Hend. van*

Stokkum, om als Negotie-Boekhouder te worden opgevolgd door den Koopman tit. *George Thobeeren*, en deze als Factuurhouder door den Onder-Koopman *Jan Louw Luymes* met Titel en Rang van Koopman, in wiens plaats Pakhuis Boekhouder geworden is de Boekhouder *Gerrit Borsch*, met Titel en Rang van Onder-Koopman. Zynde tot Extract-Factuurhouder aangesteld de Boekhouder *Bonifacius Christian Schuman.*

Den 5 *April*, is als Negotie-Boekhouder te Colombo bevestigd, de Onder-Koopm. *Jac. de Bordus* met Titel en Rang van Koopman; én, in plaats van dezen, als Soldy-Boekhouder, de Boekhouder aldaar *Dirk Jacob de Moor*, met Titel en Rang van Onder-Koopman. Den 9 is (in plaats van den op den 2 April genoemden Heer van der Wyck) tot ordin. Lid van Justitie bevorderd het Extraord. Lid Mr. *Fred. Joh. Mand*, en (in plaats van wylen Joh. Matth. Costenbaden) tot Opper-Chirurgyn van de Equipagie-Werf de Opper Chir. *Amos Lambregts*. Den 11 wierd de Predikant te Colombo *Franc. Jansz.* in Gage verhoogd tot 120 Gulden 's Maands, en met Titel en Rang van Major aldaar vereerd de Kapt. Militair *Jan Hartbum*: Voorts zyn bevorderd, tot Luitenant de Vendrig *Bern. Fred. Krufft*; tot Vendrigs, de Sergeanten ... *Kerkenberg* en *Jon. Vinc. Godschal Koch*; tot ord. Luitenant van de Artillery de ordinaire Vuurwerker *Hans Lod. Brechet*; en tot ordinaire Vuurwerker de extraordin. Vuurwerker en Landmeeter *Thom. Nagel.* Den 16 is de Onder-Koopman en Journaal-Extendeerder op het Comptoir Generaal, *Jacob Roussiaux* behoudens Titel en Rang ontslagen.

Den 19 *April* is met behoud van Qualiteit en Gage na Nederland verlost de Koopman en Fiscaal te Samarang, *Fr. Ewoud van der Dussen*, wiens dienst is opgedraagen aan den Onder-Koopman *Barthold van Eis* met Titel en Rang van Koopman, om opgevolgd te worden als tweede Pakhuis-Meester en Cassier door den Onder-Koopman alhier *Jacob van Santen.* In plaats van den op den 14 April genoemden *Rossiaux* is aangesteld de Boekhouder *Herm. Ludewich*; en tot Suppoost (op het Comptoir van den Opper-Equipagiemeester (in pl. van wylen ... de Baar) de Boekhouder *Jan Hendr. Tang*, beide met Onder-Koopmans Titel en Rang. Den 24 wierd beslooten, om den Vendrig *J. G. Siebel* met het Na Schip *Duyvenbrug* na Nederland te zenden.

Den 3 *May* wierd als Gouverneur en Directeur van de Kust van *Coromandel*, op deszelfs herhaald verzoek met de grootste Eerbetuiging gedimitteerd de Raad Extraord. *Pieter Haksteen*, om ter adsistentie aan de Hooge Tafel over te komen; tot zynen Opvolger wierd verkooren, de eerste Opper-Koopman van dit Kasteel, *Reynier van Vlissingen*, in wiens plaats de tweede, naamentlyk *H. van Stokkum* opgetreeden is, welke provisioneel zal vervangen worden, door den Koopman titulair *George Thesbuyssen*, zynde in plaats van dezen tot

Ne-

Negotie-Boekhouder aangesteld de Onder-Koopman, *Job Sieberg* met den Titel en Rang van Koopman, wiens dienst als Principaal Journal-Extendeerder begeeven is aan den Boekhouder *Bonif. Chr. Schuman*, met Titel en Rang van Onder-Koopman, wordende als Extract-Factuurhouder opgevolgd door den Boekhouder *Melch. Dan. Amberg*.

Den 7 *May* wierd de Raad Extraordinair van Indiën, Heer *Job. Vos*, uit het Hoofd-Bestier van het Gouvernement van *Java*, Noord-Oost Kust, op het honorabelste ontslagen: Tot deszelfs Successeur wierd verklaard de eerste Secretaris van Hunne Hoog-Edelheeden, *Job. Robb. van der Burg*: De tweede Secretaris, *Pieter Gerard de Brun*, wierd bevorderd tot eersten en de Koopman Mr. *Jac. Roelof Thomassen* tot tweeden Secretaris: Voorts de titulair Onder-Koopman, Mr. *Henricus van Lis* tot Geheim-Schryver van zyn Hoog-Edelheid. Wyders is herwaards verlost de Sous-Luitenant onder het Corps Dragonders te Soura Carta, *Job. Ulr. Boccbers*, om behoudens Qualiteit en Gage te repatrieeren; zynde in deszelfs plaats bevorderd de Cornet *Sebast. Weber*; voorts tot Wagtmeester, *Hendr. Westdorp*, en tot Luitenant en Commandant van Bancattang de Vendrig *J. Fr. Wolter*, in plaats van den Luit. *Jac. Ram*, die op Grisse zyn verblyf heeft; als mede tot Vendrig de Sergeant *Jan Coert van Scboppenbergen*.

Den 10 *May* is, in plaats van wylen den Heer Schulst, als Procureur geadmitteerd de Burger. *Gerard van der Genst*. Tot Translateur van de Engelsche en Fransche taal is aangesteld de Boekhouder *Arcb. Mestorton*, met Titel en Rang van Onder-Koopman, in plaats van den provisioneelen tweeden Secretaris Thomassen. Den 14 wierd, in plaats van den overleeden Uytting, als vyfde Practisyn in het Binnen-Hospitaal van de Comp. bevorderd de Opper-Chir. *Beylon*. Den 16 toen het Schip *Rbynsburg* nog niet was opgedaagd, wierd *Walcberen* na Japan aangelegt, en den volgenden dag de Opper-Stuurman *Pieter van Weerth*, tot Schipper bevorderd. Den 21 wierd de Cadet *Eicbller*, die op Colombo militeerd, tot Vendrig verklaard, en de Resident van Rembang kreeg verlof om een Springtogtje herwaards te doen.

Den 28 *May* wierd uit het Collegie van *Scbeepenen* ontslagen de Heer *Trevyn*, uit de Burgeren, en de Heer *Dallens*, uit de Dienaaren. In plaats van den eerstgem. is tot Vice-President aangesteld de Heer *François de Valbert*; en tot Leden ter plaatsvervullinge van de Heeren *Dallens*, *Valbert*, en den overleeden Laurenson, *Jan Antb. Tbierens* uit de Dienaaren, als mede *Jan van der Heil*, en *Jan Hendrik Wigerman* uit de Burgers; zynde de President en overige Leden tot de continuatie verzogt.

Het Schip *Rbynsburg* den 28 *May* alhier gearriveerd bragt tyding, dat de Heer *Thomas Hoope* zyne Ampten van Representant en Bewindheb-

hebber had nedergelegt: dat de Heer *Hakſteen*, afgaande Gouverneur van Coromandel, tot Raad Ordinair, en de Heer *Senff*, afgaande Gouverneur tit. van Mallabar, tot Extr. Raad van Nederlands Indiën verkooren was: Dat de uit het Vaderland komende Schepen, de *Barbara Theodora*, de *Pallas*, het *Lam*, *Ooſt Capelle* en *Comp. Welvaaren* te zamen met 362 Dooden, van dewelke aan boord van de *Pallas* alleen zig 142 bevonden, aan de *Kaap de Goede Hoop* waren gearriveerd: Dat het Retourſchip *Vredeluſt* met verlies van de Fokke- en Bezaans-Maſt in de Nederlandſche Haven was binnen gekomen: En dat de Fiſcaal van de jongſte Retour-Vloot, *Abr. Caſimir Comans*, op de reis aan de Kaap overleeden was, zynde de Secretaris van de Vloot, *Adolph Six*, tot Fiſcaal, en de Adſiſtent, *Over*, tot Secretaris aangeſteld.

Den 9 *Jany* bragten de Amſterdamſche in de Straat Sunda gearriveerde Schepen, het *Loo* en *Oud-Haerlem* de confirmatie der benoeminge van de bovengem. Heeren *Hakſteen* en *Senff*, als mede dat de Extr. Raad van Juſtitie dezes Kaſteels, Heer *Lelyveld*, tot ordinairen, en Mr. *Theod. Bergsma* tot extr. Raad bevorderd was: Voorts als Advocaat, Mr. *Anth. Corn. Verſpyck*, en als Onder-Koopman, *Adr. van Duyn*, op Japara; zynde de Heeren *J. Abr. van der Voort* als Gouverneur van Ambon, en *B. Verſelevel Faure* als Directeur van Bengalen geapprobeerd; zoo als ook de volgende Heeren: *J. Robbert van der Burgh* als eerſte en *Pieter Gerrit de Bruyn* als tweede Secretaris der Hooge Regeering, *Chriſt. Roſe* als Commandeur van Jafnapatnam, *Olph. Elias* als Opperhoofd van Japan, *Joh. Math. Roff* als Hoofd Adminiſtrateur in Bengalen, Mr. *Pieter Luzac* als Opperhoofd van Surabaja, *Mart. Staal* als Secunde in Banda, *Gerr. Eng. Holſt* als Soldy-Boekhouder te Colombo, Mr. *Johan Schorer* als Opperhoofd te Trinconomale, Mr. *Ew. van der Duſſen* als Fiſcaal te Samarang, *Ar. Wil. Feith* als Pakhuismeeſter in Japan, *Abrab. Caſimir Comans* als Adminiſtrateur te Bintam, *Johannes van Echten* als eerſte Adminiſtrateur in 't Yzer-Magazyn, *Otto Willem Falck* als Opperhoofd te Patna, *Jan Hendr. Domis* als eerſte Pakhuismeeſter te Samarang, *Anth. Hardy* als Fiſcaal en Dorpmeeſter te Hougly, *Jan Matth. van Ryn* als tweede Reſident te Suracarta, *Bar. Reyke* als eerſte gezwooren Klerk ter generaale Secretary, *Car. Fredr. Metske* als eerſte Suppooſt op 't Generaale Viſite-Comptoir, *Jan Dan. van Janſen* als eerſte Suppooſt op 't Comptoir-Generaal, *Jac. Eilbracht* als Secretaris van Politie en Kaſſier te Hougly, *Joh. Adr. Dryer* als Soldy-Boekhouder en gezwooren Scriba te Sourabaja, *Engelbert Strup* als Soldy-Boekhouder te Banda, *Barthol. van de Walle* als Secretaris van Politie te Ternaten, *Joh. Heun* als gezwooren Klerk en Mr. *Jac. Roeland Thomaſſen*, als Geheim-Schryver by den Heer Gouverneur Generaal; *Gerr. Blauw Nicolaasz.*, als eerſte Reſident te Ponnecait, *Itjen Ittema* als Negotie-Overdraager te Batavia, *Rud.*

Fruydeman als Dispensier te Japan, *Pieter Job. Fabritius* als Marginalist, en *Jan de Vries* als Dag-Registerhouder, beide ter Generaale Secretary. Zynde in tegendeel niet geaccordeerd de verzogte Qualiteit van Koopman voor *Nic. Holmberg*, als PakhuisMeester van Suratte, zoo als ook niet die van Onder-Koopman voor *Fred. Damman*, Boekhouder in de Munt te Tuttocoryn; voor *Pieter Will. Meys*, op het Generaale Visite-Comptoir; voor *Job. Ger. Visscber van Gaasbeek*, als Secretaris van Huuwlyks en kleine Geregts-Zaaken; en voor *Hendr. Pieter Bangeman*, als Boekhouder van de Wapen-Kamer. Wat aangaat de voordragt van Mr. *Abr. Jos. Sluyskes*, als Hoofd-Administrateur te Souratte, tot Opper-Koopman zou nader gedisponeerd worden.

Den 11 *Juny* is als Commissaris van Huuwlyks-Zaaken ontslagen de Heer *Paludanus*, en in zyn plaats tot Lid verkooren de Burger, *Roelof Croese*; tot Boedelmeester van de Chineezen en andere onchristelyke Sterfhuizen, in plaats van den Scheepen van der Hiel, de Burger *J. Sybr. Braaks*; en tot Regent van het Lazarus-Huis, *Amos Lambrecbts*.

Den 13 *Juny* vielen ten aanzien van de Burgery deeze veranderingen voor: Van de *Oost-Compagnie* wierden ontslagen de Luit. *Beeke* en Adjut. *Slyck*: Tot Luit. avanceerde de tweede Vendrig *Job. Esaias de Lopes*, tot eersten Vendrig de Sergeant *Jos. Ad. Lecbler*, tot tweeden Vendr. *Hans Hendr. Hugo*, en tot Adjut. *Job. George Christoff. Kutsendorff*. Van de *West-Compagnie* kreegen hun ontslag de Luit. van der *Hiel*; de eerste Vendrig *Renneboom*, en de Adjut. *Scheppenbouwer*; in plaats van den overleeden Kapt. Diets is opgetreeden de eerste Vendrig van de Oost-Compagnie *Jacob Paludanus*. Voorts als Luit. de tweede Vendrig *Adam Kok*; als eerste Vendrig de Sergeant *Job. Groeneburg*, als tweede Vendrig de Sergeant van de Oost-Comp. *Jan Marcband Carelsz.*; en als Adjut. de Sergeant *Jocb. Will. Brinkman*. Onder de *Cavallery* is, tot Kornet, in plaats van wylen . . . Dooper, aangesteld de Quartier-Meester *Jan Cbr. Baltb. Roemer*; en tot Adjut., in plaats van wylen . . . Meyer, de Quartier-Meester *George Wyman*.

Den 14 *Juny* des ogtens vroeg begaf zig de tweede Secretaris der Hooge Regeering Mr. *Jac. Roeland Tbomassen*, met den tweeden Opper-Koopman van het Kasteel *George Tbeobeer*, na het Schip *Leekerlust*, om den Heer Extr. Raad van Indiën, en afgegaanen Gouverneur van Mallabar *Christ. Lod. Senff*, van boord af te haalen; vervolgens wierd dezelve met de gewoone Eerbewyzingen en Statie binnen het Generaal Gouvernement door den Heer Gouverneur Generaal &c. gerecipieerd.

(Het Vervolg hierna.)

EUROPA, *TURKYE. Constantinopolen.* Alhoewel men, gelyk wy in onze voorgaande meldden, groote hoop op een Ver-

gelyk met Rusland had opgevat, ſtaan nochtans de zaken alhier thans noch zo verward, dat zich weinig waarſchynlykheid tot den Vrede opdoed. De Onderhandelingen zyn wel niet afgebroken, doordien de Miniſters der Mogenheden, Bemiddelaars van dit werk, hunne Conferentien als noch van tyd tot tyd voortzetten, maar men ziet ook niet dat dezelve eenige vorderingen te weeg brengen. *Rusland* wil wel, behalven Tartarye, alle andere Wingeweſten, onder beding van eenige vooroordeelen aan de *Zwarte Zee*, te rug geven; doch eiſcht de onafhanglykheid der Tartaren volſtrekt, en dit is juiſt het groote punt waartoe de Sultan niet kan beſluiten: Ondertuſſchen is 't Gemeen zeer misnoegd, waarvan de veelvuldige rampen van brand kenlyke blyken zyn, en de levensmiddelen ſtygen noch ſteets in prys.

Dat de Turkſche Generaals, zo min uit hunne misſlagen in 't Krygshandwerk geleerd hebben, als tucht onder hunne onderhebbende Troepen te konnen brengen, en waarom zy altoos zelfs door een minder getal Vyanden uit het Veld zullen worden geſlagen, is wederom gebleken by 't volgende geval, op den 25 April 1772 in onze Voorſtad *Galata* gebeurd. Dien dag ontſtond aldaar tuſſchen de Matroozen en de Janitzaaren, die een ingebooren afkeerigheid tegen elkander ſchynen te hebben een wezendlyk gevecht; 't welk drie achter een volgende dagen duurde en een groote bloedſtorting veroorzaakte, zynde van weerskanten meer dan twee honderd Man, zo gedood als gekwetſt geworden; alle de vermaningen en bedreigingen van hunne wederzydſche Officieren konden niets baten om hen te bedaren, de Gouverneur zelfs van de gemelde Voorſtad vond zich verplicht om uit zyn Hotel in het Arſenaal te vluchten, de Regeering beducht zynde dat daar uit eenen algemeenen opſtand mocht ontſtaan, gaf bevel om de Poorten van gemelde Voorſtad te ſluiten, en deed op den derden dag in alle de Straten een order van den Sultan afkondigen van dezen inhoud: „ Indien Gyl. het Geloof van „ Mahomed beleid. moet gy myn bevel gehoorzamen; 't welk „ hierin beſtaat, dat gy u zult verzoenen, en de eene party, zo „ wel als de andere, na derzelver Garnizoen te rug keeren zal." Welke order zy dan ook, hoewel niet zonder nadruklyke vermaningen van hunne Opperhoofden, hebben opgevolgd: voor 't overige hebben zy gedurende hun gevecht aan de Grieken, Arme-

meniers en Joden, welke in meergemelde Voorſtad waren, geen het minſte leed toegebragt; en de Franken hebben zich gedurende die drie dagen in hunne Huizen gelyk als opgeſloten gehouden.

ITALIE. CORSICA. Baſtia. De Biſſchop van *Aléria* onlangs van *Corte*, eene der voornaamſte Steden van zyn Bisdom, naar *Cervione*, zyne Reſidentie-Plaaats, vertrokken zynde, werd, op den afſtand van een vierde myl van *Zuani*, door een troep Banditen overvallen. Hy was door dertig Grenadiers en den Baron van *Guerne*, zyn Broeder, 's Konings Luitenant van *Corte*, den Abt de *Creux*, Kannonnik van *Auxelle* en nog eenige andere Heeren verzeld. De Banditen die in een hinderlaag waren, ſchoten niet voor dat de Biſſchop met zyn Gevolg in een naauwe, met rotzen omringde Plaats, gekomen waren. Hunnen voordeeligen ſtand, door de rotzen beſchermd, liet de Eſcorte van den Biſſchop niet toe om hen aan te grypen, nochtans wierd door het hevig vuur der Banditen, 't welk een kwartier uurs duurde, ſlechts een Grenadier gekwetſt.

Eenige dagen na dien aanſlag ontſtond 'er oproer in een Dorp naby *Cervione*, waarby twee menſchen gedood en drie huizen in brand geſtoken werden. De Biſſchop, zich naar dit Dorp begeven hebbende, deed de gemoederen bedaren en herſtelde de ruſt. De Moorders hebben zich midlerwyl naar de Boſſchen begeven, ongenaakbaar voor alle die geene inboorlingen van dit Eiland zyn: zy voeden zich in dezelve met Kaſtanjes en Water en komen er niet uit, dan om te roven en te moorden: wanneer zy op deze wyze eenig Geld verzameld hebben, begeven zy zich naar *Livorno*, alwaar zy 't verteeren, terwyl zy nu en dan in 't Eiland te rug komen, om hunne roveryen te hervatten. Het getal dezer Banditen verminderd echter van dag tot dag, door de wyze voorzorgen van den Grave van *Marbeuf*. Ondertuſſchen heeft de Biſſchop van *Aleria*, om de Zeden van dit Volk te beſchaven, in zyn Bisdom achtien Scholen opgerecht, in welken de jeugd in de Wetenſchappen en de Gronden der zamenlevinge, en in die van het Chriſtendom onderweezen worden. Men hoopt langs dezen weg Chriſtenen en Burgers in dit Land aan te kweeken.

Men wil dat de gemelde Graaf *van Marbeuf*, moede zynde, om geſtadig met een hoop Banditen te ſtryden, eerlang naar

Vrankryk staat te rug te keeren, en dat de Heer van *Narbonne* de 12000 man Koninglyke Troepen in dit Eiland commandeeren zal: wat daar van is moet de tyd leeren.

Rome. Den 25 February (1772) is de Hertog van *Glocester* in deze Stad aangekomen. Zo dra de Paus vernam dat die Prins herwaarts stond te komen, gaf hy terstond beveelen aan de Gouverneurs van alle de Plaatzen in den Kerklyken Staat, dewelke zyn Koninglyke Hoogheid stond te passeeren, om de nodige paarden ten dienste van den Hertog gereed te houden. 's Avonds voor zyn aankomst alhier, werd hy op kosten van den Paus te *Velètri*, door den Major *Dome*, op een prachtig Soupé onthaald, en aldaar door de Amptenaaren van het Pauslyk Paleis, die zyne Hoogheid waren op gaan wachten, wegens zyne behoudene aankomst gecomplimenteerd.

Gemelde Hertog werden alle eerbewyzen en vermaaken aangedaan en een iegelyk bestreeft zich om deszelfs verblyf alhier, hem aangenaam te maaken. Toen zyne Hoogheid de tyding ontfing van 't overlyden van zyne Moeder, de Princes Douariere van Wales, verscheen dezelve op geene Assemblées, en bedankte voor de prachtige Festeinen, op welken hy, zo door den Kardinaal *de Bernis*, Ambassadeur des Konings van Vrankryk, als door den Venetiaanschen Ambassadeur en eenige andere Perzonen van rang en distinctie stond onthaald te worden, en hield zich gedurende eenige dagen in zyn Paleis opgesloten, tot op den 4 Maart, zynde Aschdag, wanneer die Prins in den diepen rouw gekleed, zich met zyn gantsche Gevolg naar de Pauslyke Hof-Kapel begaf, ter bywoning van de plechtigheden van dien dag, waarna hem veelerlei ververschingen wierden toegediend. De Hertog ging vervolgens de Pauslyke Tuinen bezichtigen, en ontmoete aldaar den Paus in een der Salons, dewelke zyne Koningl. Hoogheid, in zeer minzaame bewoordingen dankte voor de hem bewezene achting geduurende zyn verblyf in deze Hoofdstad, het geen zyne H. op een zeer minzaame wyze beantwoorde, zyn vergenoegen te kennen gevende wegens zyne Koningl. Hoogheids herwaards komst. Het mondgesprek duurde eenigen tyd, en zyn H. en zyn Koningl. Hoogheid scheidden vervolgens zeer voldaan van elkander.

Men heeft opgemerkt, dat voorhenen, toen de Hertog van

York

York zich in deze Stad bevond, de Ridder *Stuart*, Zoon van wylen den Pretendent, zich gedurende allen dien tyd niet op de Straten zien liet; doch jegenswoordig verschynd hy dagelyks als na gewoonte in 't openbaar, en onlangs gebeurde 't, dat de Hertog van *Glocester* den Ridder van verre ziende aankomen, aan zynen Koetzier beval, eenen anderen weg in te slaan, ten einde de begroeting van den Ridder te vermyden.

DENEMARKEN. Koppenhagen. Wy zouden onzen Leezeren thans verscheide byzonderheden van 't verhoor der bewust Staatsgevangenen en 't verdere alhier voorgevallene konnen berichten, byaldien 'er geene grondige vermoedens waren, dat veele van dezelve uit het brein van meenig Nieuws Schryver gesproten, niet met de waarheid overeenstemmen, waarom wy geoordeeld hebben veel beter te zullen doen de Vonnissen van de Gevangenen af te wachten, waartoe de bestemde tyd voor handen is, als wanneer wy in staat zullen zyn, zaken, met de waarheid overeenstemmende, te melden. Het gerucht is hier wel algemeen, dat de Koninginne *Karolina Mathilda* tot een altoosduurende Gevangenis verweezen, en haar Huwelyk met onzen Monarch zou gedissolveert zyn, als mede dat de voornaamste Staatsgevangenen desgelyks tot een eeuwigdurende Gevangenis zouden verweezen zyn, edoch men zal best doen daaraan als noch geen geloof te geven.

POLEN. Warschauw. Het blykt thans genoegzaam, dat het bericht nopens het teekenen der Preliminairen van Vrede tusschen Rusland en de Porte, in onze voorgaande bladz. 91. medegedeeld, geenzints van alle grond is ontbloot geweest. Een interval, welk het afzenden van Couriers naar *Petersburg* en *Constantinopolen* noodzakelyk maakte, om nieuwe instructien dien aangaande in te halen, heeft de voltooijing van dit heilzaam Werk op dien tyd gestremd. Zedert, heeft men nopens den staat der zaken tusschen de twee bovengemelde Mogendheden, zulke strydige geruchten verspreid, dat zy, nu eens hoope tot eenen naby zynde Vrede gaven, maar dan weder Europa verschrikte, door de waarschynlykheid niet alleen der voortzetting, maar zelfs der verdere uitbreiding van eenen vernielenden Oorlog. Zelfs ging 't zo verre, dat kwalyk gezinde Lieden, of die hun belang daarin meenden te vinden, hun best deden, het gemeen door

loutere giffingen en kwade tydingen op te houden. Doch thans kan men met goede grond verzekeren, dat niet alleen een *Stilstand van Wapenen* zeer naby, maar dat zelfs een *formeele Vrede* kort op handen is. De Brieven van *Weenen* en *Berlyn* bevestigen zulks eenparig, en berichten als uit eenen mond, dat alles in order en gereguleerd is; dat de Hoven van *Petersburg*, *Weenen* en *Berlyn*, overeenstemmig met malkander te werk gaan, en zelfs dat het Fransche Hof nu medewerkt tot de Vrede. En zo dit noch niet genoeg ware, kan men 'er noch byvoegen, dat men van goeder hand tyding heeft ontfangen, welke behelst, dat de laatste orders van het Hof van *Petersburg* reeds naar het Leger zyn afgevaardigd, tot de daadlyke tekening van den Stilstand van Wapenen, en de benoeming eener Plaats tot het houden van het Congres.

Ter meerder bekrachtiging van 't voorsz. kan dienen de navolgende echte en geloofwaardige uit *Petersburg*, in dato 28 Maart (1772) geschreven

BRIEF.

De Courier, zedert vyf Weken van ons Hof naar Weenen *afgevaardigd is hier reeds weder te rug gekomen. Hy heeft de aangename tyding medegebragt, dat de* Porte *den Wapenstilstand en het houden van een Congres met veel blydschap en genoegen heeft aangenomen. Dit staat nu ook ten eersten te worden bekend gemaakt, en wel op een wyze, dat 'er geen twyfel meer over blyft, of de Vrede tusschen ons Hof en dat van* Constantinopolen *is, niettegenstaande de pogingen der genen, die zulks gaarne anders zagen, op het punt van hersteld te worden, door de bemiddeling der Hoven van* Weenen *en* Berlyn, *die met eene allerlofwaardigste iever en goede trouwe, tot haaren onsterflyken roem daarin werkzaam zyn.*

DUITSCHLAND. Weenen. Ons Hof zedert lang alle moeiten aangewend hebbende, om te beletten dat het Oorlogsvuur, tusschen Rusland en de Porte ontstoken, zich niet verder zoude uitbreiden, en tusschen deze beide Mogendheden eenen duurzame Vrede te bewerken, zo verneemd men nu met blydschap, dat deze loflyke pogingen zyner Keizerlyke Majesteit, ondersteund door *Fredrik de Groote*, Koning van Pruissen, eerlang staan bekroond te worden.

Berlyn. Den 12 April (1772) heeft men alhier in alle de Kerken

ken begonnen te bidden voor den gelukkigen voortgang der Zwangerschap van Hare Koninglyke Hoogheid, Mevrouwe de Princes Gemalinne van zyne Doorluchtige Hoogheid den Prins van Orange, Erfstadhouder der Vereenigde Nederlanden.

VRANKRYK. Parys. Het Parlement heeft openen Brieven geregistreerd, waarby het recht van *Aubaine* tusschen Vrankryk en Denemarken, als mede tusschen 't eerstgemelde Ryk en Zwitzerland geen plaats meer hebben zal.

De buitengewoone Vergadering der Geestlykheid, waar aan de Koning een eisch van 12 Milioenen Livres doen zal, is in de aanstaande maand Juny bepaald.

De Diefstal van de gewyde Vaten, voor eenigen tyd alhier in de Kerk der Capucynen gepleegd, heeft men ontdekt door een Abt van het Bisdom van *Poiturs* begaan te zyn, waarom hy veroordeeld is *Amende honorable* te doen, daarna opgehangen, en vervolgens verbrand te worden, welk Vonnis den 2 April (1772) ter uitvoer is gebragt geworden.

De Heer *Marmontel*, bekend door de *Belisarius* en andere Werken, is tot Historie Schryver van Vrankryk benoemd.

Den 8 Maart heeft de Heer *Montagne* te *Limoges* een Comeet-Star geobserveert; deeze Comeet is klein, geeft weinig licht, en kan niet gezien worden, dan door de allerbeste Kykglazen. Den 26, 27 en 30 der voorsz. Maand is dezelve mede alhier door den Heer *Messier* waargenomen.

Een Kleermaker in deeze Stad, *Serrasin* genoemd, in het jaar 1770 aan de Koninglyke Maatschappy der Wetenschappen, eene beschryving der Regelen van de Kledermakers kunst overhandigd hebbende, zo heeft de Maatschappy hem onlangs na gedaan onderzoek op zyne voorgeschreven Regelen, met een getuigenis vereerd, inhoudende, dat hy zyne kunst tot eene groote volmaaktheid en nuttigheid gebragt had. Gemelde *Serrasin* overtreft dus niet alleen alle zyne Kunstgenooten in geleerdheid, maar munt ook boven hen uit, door de fraaiheid van zyn Kabinet: het zelve bestaat uit eene verzameling van oude en nieuwe fatzoenen van Klederen uit de vier Werelddeelen, met alle de veranderingen, die de Mode in dezelve van 10 tot 10 jaren voortgebragt heeft: hy heeft 80 verschillende snydzels van Klederen, die ieder na byzondere Grondregelen vervaardigd zyn: hy werkt

niet

niet alleen voor het Toneel en toond daarin zyn verheven zmaak, maar heeft ook een nieuw zoort van kleding voor de Soldaten uitgevonden. Men verwacht eerstdaags van hem in 't licht te zien eene nieuwe manier van Mantel, welke geene de minste hindering toebrengd aan de bewegingen van het lighaam, en van welke zich de Soldaten, niet alleen op hunnen marsch, maar zelfs in eene Bataille bedienen konnen.

NEDERLANDEN, 's Gravenhage. By Placcaat van den 24 Maart (1772) hebben Hun Hoog Mogende gecontinueerd, de moderatie van het inkomend Recht op het Rundvee, van den laatsten April tot den 24 Juny van 't voorsz. Jaar, onder betaling van 5 Gulden, in plaats van 20 Gulden het stuk.

Hun Ed. Mog. de Heeren Staten van *Vriesland* hebben by Placcaat gestatueerd, dat den Intrest der Obligatien ten lasten derzelver Provincie, moeten worden afgehaald, binnen den tyd van zes jaren na den laatste betaling die op de Obligatie is aangetekend, op verbeurte van de intressen enz.

Hun Ed. Mog. de Heeren Staten van *Groningen en Ommelanden* hebben goedgevonden, den uitvoer van Aard-Appelen binnen dé Provincien open te stellen.

Uit den *Brielle* heeft men, dat op den 1 April (1772) het *twee honderd jaarig Jubilé*, waar van wy gewag maakten in onze voorgaande bladz. 109. zeer staatig is gevierd geworden, door het lossen van het Kanon, het uitsteken van Vlaggen uit byna alle de Huizen, het luiden en spelen der Klokken, afsteken van Vuurwerken en Illumineeren der Huizen, oprichten van Eerepoorten, en door eene uitmuntende Leerreden van den Wel Eerw. Heer *C. Clein.* De Wel Ed. Gr. Achtb. Magistraat ging, voorgegaan door desselfs Bodens, plechtig naar de Kerk, en van daar in dezelfde order te rug; gelyk ook de gantsche Kerkenraad enz.

Den 13 April (1772) hebben de beide Mooren, in dienst van den Heer Prins Erfstadhouder, zedert eenigen tyd in de gronden der Gereformeerde Religie onderwezen zynde, hunne Geloofsbelydenis afgelegd, in handen van den Eerw. Predikant *Muilman*, in tegenwoordigheid van den Ouderling *Bernard Surmond*; zynde daarop door welgemelde Predikant tot Leden dier Gemeente aangenomen. De jongste dezer Mooren staat eerlang gedoopt te worden; zynde aangetoond dat de oudste, voor zyne

komst

komst hier te Lande, alreeds den H. Doop ontfangen heeft.

In *Vriesland* is den Uitvoer van *Garst* weder opengesteld, en in tegendeel den Invoer van *Rundvee* op nieuw verboden.

Amsterdam. Met Brieven (over Engeland,) van de Kaap *de Goede Hoop*, heeft men de aangenaame tyding bekomen, dat den 18 January aldaar waren aangekomen, de Oost-Indische Compagnies Retour-Schepen *Hoolwerf*, *de jonge Thomas* en *Asia*, en den 22 dito *de Vrouw Geertruida*, alle 4 van Batavia herwaards bestemd; als mede de uitgaande Schepen *de Princes van Orange*, Schr. *Carsten Eggers*, *de Both*, Schr. *Hendrik Staring* en *Westvriesland*, Schr. *Gerrit Springer*, alle 3 van deze Kamer naar Batavia gedestineerd.

Ook heeft men de volgende Lyst ontfangen van de O. I. Comp. Retourvloot, welke voor het Na-jaar 1771 en het Voor-jaar 1772 worden verwacht, als: voor de eerste Bezending, direct van Batavia, *Asia*, Schr. *Christoffel Blom*, aan boord hebbende den Wel Ed. Heer *Hasselaar*; *de jonge Thomas*, Schr. *Cornelis Pieters*, hebbende aan boord de Wel Ed. Heer *Vos*; *Landskroon*, Schr. *Andr. Lint*; *de Vrouw Geertruida*; Schr. *Willem Vos van Avesate*, *'t Huis te Byweg*, Schr: *Asmus Hendrik Startenberg* en *A. Schat*, Schr. *Jan Abel*, alle voor deze Kamer; *Ouderkerk*, Schr. *Jacob de Freyn* en *'t Huis Om*, Schr. *Michiel Hamelo*, voor de Kamer Zeeland; *Hoolwerf* (als Voorzeilder) Schr. *Gerrit van der Gragt*, voor de Kamer Delft, *de Vrouw Elizabeth*, Schr. *Pieter van der Werff* voor de Kamer Rotterdam; *Schagen*, Schr. . . . . voor de Kamer Hoorn, en de *Vrouw Margaretha Maria*, Schr. . . . . voor de Kamer Enkhuizen. Voor de tweede Bezending: *Blyenburg* voor deze Kamer; *'t Vredejaar* voor de Kamer Rotterdam; en tot een Na-Schip *den Tempel*; als mede over Ceylon, de Schepen *de Pallas*, Schr. *Klaas Roem* en *Borselen* of *Velsen*. Over Coromandel *de Bartha Petronella*, Schr. *Cornelis Brouwer*. Over Bengalen, *'s Lands Welvaren*, Schr, *Pieter Clement*, *Rhynsburg*, Schr. *Roelof Schot* en *Ysselmonde* Schr. *Fred. Dankwart*. Over China *'t Loo* Schr. *Wopke Popta*; *Oud-Haerlem*, Schr. *Jan Och*; *Oost-Capelle*, Schr. *Fredrik Pappegaay* en *'t Lam* of *Vredejaar*, Schr. *G. Harmeyer*.

Aan bovengemelde Kaap zyn gearriveerd de uitgaande Oost-Indische Schepen, als, den 24 Sept. *Blyenburg* van Amsterdam, vertrok 30 Octob., den 3 Octob. *de Tempel* van Rotterdam, vertrok

trok 16 Nov.; den 13 Octob. *Vredelust* van Amsterdam; den 11 Nov. *Popkensburg* uit Zeeland, vertrok 20 Jan.; den 14 Nov. *de Vrouw Margaretha Maria* van Enkhuizen; den 16 Nov. *Schagen* van Hoorn; den 12 Dec. *Botland* uit Zeeland, vertrok den 15 Jan.; den 22 Dec. *Zuid-Beveland* en den 7 Jan. *Vredestein* beide uit Zeeland, en den 8 Jan. *de Princes van Orange*, *Westvriesland* en *de Both*, alle drie van Amsterdam: deze Schepen hebben 1233 doden en 708 zieken gedurende hunne reis uit het Vaderland gehad.

Van voorsz. *Kaap* verneemd men ook noch, dat, het voor deze Kamer uitgaande Schip *Beekvliet*, den 8 Juny 1771 uit Tessel gezeild, den 22 January noch niet aan voorsz. Kaap was opgedaagd; dat het Schip *Scholtenburgh*, de wil van Batavia naar Ceylon hebbende, op de Malabaarsche Kust verongelukt was; dat het Schip 't *Vredejaar*, voor de Kamer Enkhuizen naar China gedestineerd, en den 11 January 1771 uit Tessel gezeild, half October noch niet op Batavia, noch den 22 January 1772 aan de Kaap verschenen was: men vreesde zeer voor dezelve alzo 'er nergens eenige tyding van was ingelopen; het Schip *de Burgh*, na Japan gedestineerd, was zeer ontramponeerd op Batavia te rug gekomen, en het andere naar Japan voorn. gedestineerd, en door Schr. *de Waal* gevoerd, was geheel verongelukt; het Schip *Lycochton*, zynde een Indisch-Vaarder, had het ongeluk gehad van te verbranden.

Ons is verzocht deze volgende te plaatzen.

BRIEF *van een* VRIEND *aan een* VRIEND *wegens den* OVERLAAT, geschreven uit het *Land van Heusden*, den 22 Maart 1772.

MYN HEER EN VRIEND.

Ik heb uwe missive in welstand ontfangen, en daar uitvernomen UE: verwondering over 't onlangs gegeven berigt uit *Heusden* in de Couranten, hier in bestaande, dat onze boven en beneden Landen van *Heusden*, byzonder door den Overlaat, zodanig geïnundeert zyn, dat zo daarin niet voorzien worde, een totale ruine van 't Land van *Heusden* te wagten zy; daar UE dog met de meesten van Neêrlands Inwooners van oordeel zyt, dat dezelve een heerlyk middel is tot voorkoming voor doorbraken en overstroomingen. Hier op dient tot antwoord, dat ik my zelve niet bevreemde over UE. begrip, wyl in dat zelve oordeel de meesten in de beneden Quartieren van Holland zullen zyn, en 't ware te wenschen, dat onze

Hoo-

Hooge Overigheid ook mede in dat begrip niet gebragt ware; en wyl UE. en andere mogelyk in dat vooroordeel zoûen blyven volharden, zo zal ik de vryheid gebruiken UE. eenigste nadere en waaragtige informatie te geeven, met verzoek, om van den inhoud dezes gebruik te maaken daar 't behoord; teffens met oogmerk, of 't een middel mogt zyn, dat veeler Lieden oogen geopend wierden. Ten dien einde moet ik berigten, dat 'er over eenige jaaren aan de Hooge Regeering deezer Landen verscheiden Projecten zyn voorgesteld, tot voorkoming van Innundatien, en onder anderen ook dit, om tusschen *Baardwyk* en *Drunen* te maaken een Overlaat of twee goe de suffisante Leidyken, om 't overtollige water uit loozen, en op 't *Beryse Veld* of in de *Biesbosch* te brengen; welke Leidyken wyd circa een groot quartier van elkander zyn, gemaakt van de aarde of zandagtige grond tusschen beide dezelve. Nu willen wy gaarne gelooven, dat bewuste Overlaad met een goed oogmerk uitgedagt en gemaakt zy, dog gelyk 't veeltyds gaat, men hangt in zyn gevoelens doorgaans af van 't oordeel van anderen, en zeker dezelve is ook by de uitkomst gantsch niet voldoende bevonden en 't mangeld dus grootelyks aan de deswegens opgevatte verwagting, gelyk weldenkende, en die de gesteldheid deezer Landen van naby kenden, reeds eer dezelve gemaakt was, deswegens meenigmaal hunne bezwaaren, en bekommernissen te kennen gegeven hebben: ondertusschen zien wy nu by de uitkomst, dat indien de Overlaat dus blyft, en daar in geen verandering komt, of soelaasgevende hulpmiddelen gegeeven worden, de zelve is tot verarming ja totalle ruine van 't Land van *Heusden*, want om nu niet te melden, dat als de overlaat loopt, de Posten daar door grootelyks gestremt worden, de negotie op de *Langstraat* en byzonder op *Waalwyk* werd afgesneden, ja ook de meeste plaatzen aan 't boven einde van de *Langstraat* mede daardoor gedeeltelyk overstroomt worden, zo gelieve UE. maar te consideren, dat 't nu drie winters agter elkander zyn, dat onze arme Bouwman door dit toeval zyn winter Koorn (dat de voornaamste tak van bestaan is in deeze Kwartieren) heeft moeten zien verdrinken, 't Land werd daar door verkoud en onbruikbaar, ja de wegen werden zodanig overstroomt en de Dorpen zodanig geïnundeerd, dat de eene buurman by de andere nauwlyks komen kan, dan door hulpmiddelen en Schuitjes; en dit alles hebben wy met den Overlaat nu alle jaaren te wagten, want als 't water zelfs maar te *Heusden* staat aan de pylpaal 11 voet of iets meerder, en derhalven, als 't nog maar boven *Heusden* aan de voet van den dyk is, zo loop 't water al door den Overlaat over onze buiten landen en stopt en overstroomt 't *Maasje*, en buite land zodanig dat 't zelve voor onze uitwaterende sluize zodanig begint te staan, dat daar door geen de minste loozing kan geschieden: al 't water, 't geen wy nu binnen 't Land hebben, blyft er, en word nog dagelyks vermeerdert door den regen en de quel dat dy-

dyken. Ik geef UE. nu in bedenking of dit alles niet hard zy voor onze Inwooners, vooral voor de Boulieden? ja vooral is 't zeer hard, dat juist doorgaans 't water is, en blyft staan voor onze sluizen, als de uitwatering 't meest noodig was, te weten in de maanden Maart en 't begin van April, want dan dient de Bouman al op 't gekwinkeleer van vogelen uit zyn hutten uit te gaan, zyn Land te beploegen en te bezaijen 't Gras begint dan ook al te wasschen; dog 't een en ander kan onmogelyk geschieden, door dat dan onze Landen nog met water bedekt staan; gelyk heden, terwyl ik deze schryve, dat alles aldus nog gesteld is, want of schoon 't water thans te *Heusden* maar 9 of 10 voet staat, zo blyft 't nog by *Doeveren* even beneden 't midden van onze Dyken, en blyft daar maar hangen als in een Kom, dus voor als nog de loozing onmogelyk, tot zo lang 't water door 't klyn *Maasje* gesleeten zy; waarby komt, dat indien 'er maar de minste aanwas geschied, 't zoude kunnen alle jaaren gebeuren, dat onze Bouw en Wylanden eerst in May droog raakten: Nu geef ik dit alles aan UE. eigen overweeging over, of 't zelve niet is strekkende tot ondergang van 't *Heusdenze* Land?

Dog Myn Heer UE. zal zeekerlyk hier tegen inwerpen; doed den Overlaad zo veel schade, dezelve brengt immers veel voordeel toe tot voorkoming van innundatiën, wyl 't dog naatuurlyker wyze volgt, hoe meerder loozing, of Canaalen een Rivier heeft, hoe minder gevaar van overstrooming? en derhalven daar in doet dezelve zyn werking? Nu zegt UE. immers, heeft de groote *Maas* agter *Heusden* eene nieuwe Canaal of loop gekregen door den Overlaat, wyl 't water tusschen de 2 Leidyken heen loopt, over 't Veld na de *Langestraat*, en door 't *Oudmarsje* na 't Bergse veld? Hierop gebruik ik de Vryheid te repliceeren, dat 't waar zy, hoe meerder Canaalen, een Rivier heeft, hoe meerder en schielyker 't water slyt. Dog zo is 't alhier niet mede gelegen, want, indien UE. hier van ooggetuigen was, (gelyk wy dagelyks bespeuren) men word ontwaar tot zyn nadeel, dat 't water door den Overlaat loopt, uit hoofde, dat de spys tot de Leidyken gebruikt, de grond al te diep hebbe gemaakt, maar 't blyft maar meest by en omtrent dezelve, ja nog iets laager zitten en hangen, als in een Kom, en verder tot *Capelle* of *Wasbeek* zal 't niet kunnen loopen, wyl de grondslag van 't Land veel hoger is beneden *Cappele*, *Wasbeek* en *Raamsdonk*, dan by den Overlaat, of ook als *Doeveren* en *Drongelen*. Nnu is 't immers onmogelyk dat 't wate tegen de hoogte op kan loopen! waarby komen veele Kaaden, ja zelfs klyne Dykjes van 't buiten Langstraats Land, die den loop van 't water, al kwam 't van de hoogte naar de laagte, ongemeen veel stremmen, want hoe hoog 't water ook door den Overlaat mogt geloopen hebben, zo zyn evenwel de hooge buite Landen by *Wasbeek* en *Raamsdonk*, nooit met 't water van de Overlaat bezet geweest, en derhalven 't slyt geen water, 't blyft maar hangen tusschen

schen *Baardwyk* tot 't *Hagoortse Sas*, waar toe 't zelfs wel 14 daagen of zomtyds langer tyd noodig heeft, om by *Hagoort* te komen: sleyt nu de Overlaat geen of weinig water, dan kan dezelve ook van geen voordeel zyn ter aftapping van 't water op de groote Rivier UE. zal hierop excipieren, schoon 't geen ruim schot heeft over en teegen de buitenlanden, zo loost immers 't *oud Maasje* veel water? dog MYN HEER dat Riviertje is op zommige plaatze zo nauw, als een sloot of wetering, welke nauwe spatie tot wegneeming van 't water op de groote Rivier (daar 't schielyk afvliet) niets of te minsten zeer weinig toe geeven kan. Ja ik moet UE. zelfs betuigen, dat de Overlaat thans geschikt is om 't Land van *Heusden* en *Altena* te inundeeren, want de Dyk van *Doeveren* tot zelfs even beneden *Hagoort* veel smaller en laager is dan aan de boven kant van *Heusden* op de groote Maas, alwaar den Dyk wel 18 a 19 voet of iets minder water kan teegen houden, daar de even gemelde Dykjes wegens hunne laagte en smalte minder resistentie kunnen bieden; en dus by voorkomend hoog water in gedurig gevaar zyn van overstroomt te worden; waarby komt als 't een storm uit den Noordwesten waait, (gelyk dikwils by hoog water;) dat dan 't water van 't Bergseveld hevig komt aanvloeijen, en dus 't water van de Overlaat met dit vereenigt word en eene geweldige opstopping veroorzaakt, zo dat onze Dyken 't dan niet zouden kunnen resisteren, gelyk wy voorleede jaar zagen, wanneer 't Land van *Heusden* en *Altena* door zo een opstopping van 't water teegen elkander in gevaar was geïnundeert te worden, zo dat de Overlaat geen voordeel, maar veel eer nadeel toebrengt tot verarming van veelen, in zo ver, dat onze ingezetenen liever alle 10 jaaren een gansche overstroming door den Bovendyk hadden, dan alle jaare door 't water van den Overlaaden zo bezet te blyven. (*Het Vervolg hier na.*)

Enkhuyzen. By Burgemeesteren en Raden dezer Stad is alhier gedaan deze navolgende

PUBLICATIE.

Alzo het op den 21 Mai (1772.), zynde Donderdag, twee honderd Jaaren zal geleden wezen, dat deeze Stad zig zelve, zonder magt en adsistentie van buiten, de Spaansche Regeering heeft ontrokken, en tot het bewind des Prinsen van Oranje, Willem den I., hoogloffelyker Memorie en glorieuser Gedagtenis, vrywillig heeft overgegeeven, waardoor de Vryheid en vrye oeffening van de Christelyke Gereformeerde Religie is gebooren, en in haar grondslag gelegt; zo hebben de Heeren Burgemeesteren en Vroedschappen, dit alles in haar omstandigheden in aanmerkinge en ter herten nemende, goedgevonden en verstaan, gemelde 21 Mai aanstaande plegtig te doen vieren; en wel voornamentlyk en in de eerste plaats, om God Almagtig door plegtige Dank-Predikatien te loven en te dan-

danken voor de aan deeze Stad en het gansche Vaderland daar door bewezene weldaden, en dat hy ons tot heden by de dierbaare panden van Vryheid en Godsdienst genadig heeft bewaart, gepaart met Gebeden en Smeekingen, dat hy zyne Goddelyke gunst en zeegen hoe langs hoe meer over het Vaderland en deeze Stad gelieve uit te storten; en in de Tweede plaatse, om met blyde nagedagtenisse te herdenken, en aan de onsterfelyke Memorie verder aan te bevelen de Yver, Liefde en Trouwe van de met het Vaderland en deeze Stad wel gemeent hebbende Burgeren, van den Jaare 1572, waardoor zy voor de Vryheid hebben geïvert, gewaakt en gestreeden, en dezelve beneveus de vrye oeffening van de Christelyke Gereformeerde Religie hebben te weeg gebragt, en met opentlyk tot voornoemde Heer Stadhouder over te gaan en zig tegens den Hertog van Alva te verklaaren, de Eerste Steen tot dit groote Werk alhier hebben gelegt; en hebben de Heeren Burgemeesteren, tot voldoeninge van de Qualificatie op haar Ed. Groot Agtb. verleend, om aan dit heilzaam oogmerk te voldoen, gearresteert een DANK- en BEEDE-DAG binnen deeze Stad, die wezen zal den 21 Mai aanstaande, om voor- en na-de middag, in allen de Gereformeerde Kerken, binnen deeze Stad te doen voorsz. Dank-Predikatien en Gebeeden; zullende de Godsdienst-Oeffening op dien dag beginnen en moeten eindigen als des Zondaags, en op dat niemand hier van ignorantie hebbe, zo zal deeze Resolutie van de Puie van het Raadhuis den Burgeren werden gepubliceert, en in de Gereformeerde Kerken den Gemeente op den 17 Mai aanstaande, na de namiddag Predikatien, werden voorgeleesen, op dat deeze Dag Christelyk en met betaamlyke Vreugde door dankbaare erkentenisse en herdenkinge van ontfangene en betoonde Weldaaden van God en Menschen van blyder herte worde doorgebragt.

MAGISTRATUUREN EN AMPTENAAREN.

Door zyne Doorl. Hoogheid de Prins Erfstadhouder zyn aangesteld tot Ordinaris Kapt. ter Zee onder het Admiraliteits Collegie in *Zeeland*, den Extraord. Kapt. *Dirk Wachtels*; en tot Extraord. Kapt. ter Zee by de Admiraliteit t'*Amsterdam*, den Commandeur *Wolter Jan Bentinck*.

Uit eene overgeleverde Nominatie zyn door den Prins Erfstadhouder tot Burgemeesteren der Stad *Dordrecht*, voor den tyd van twee jaren geëligeerd, de Wel Ed. Groot Achtb. Heeren Dr. *Hendrik van Couwen* en Mr. *Pieter Matthys Beelaerts*, Heer van Emmikhoven, Ganswyk en Weardhuisen.

Op voorsz. wyze is tot Bewindhebber der West-Indische Comp. ter Kamer *Amsterdam* aangesteld de Wel Ed. Gestr. Heer *Hendrik Hoofd Gerritsz.* in de plaats van wylen den Heer Jan Trip.

Met voorkennisse van zyne Doorl. Hoogh. den Prins Erfstadhouder, zyn by 't Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit t'*Amsterdam*, in dienst gesteld twee Schepen van 36 Stukken Kanon, en ter commando opgedragen aan de Kapiteinen *Sloot* en *Retraat*.

Hoogst meergem. Vorst heeft tot Schultus van *Steen* en *Zuidw* in 't Landschap *Drentho* aangesteld Mr. *Joannes Henricus Verschuer*.

Uit

Uit eene overgeleverde Nominatie zyn door den Heer Prince Erfstadhouder tot Burgemeesteren der Stad *Rhenen* aangesteld, de Wel Ed. Gr. Achtb. Heeren *Jan Adriaan van Deventer* en *Dirk Willem van Brienen*; en tot Raden en Vroedschap, de Wel Ed. Gestr. Heeren Mr. *Dirk Klerck* en Dr. *Adriaan Christiaan Mets*.

By 't Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit t'*Amsterdam* zyn tot Commandeurs benoemd: de Heeren, *A. Spengeler*, *M. Kuyper*, *H. J. Lutteken*, *W. Lichtevoort*, *G. A. van Overmeer*, *J. van Woensel*, *P. Braak*, *J. Croon*, *A. de Rook* en *T. S. Graaf van Byland*; tot Luitenants: de Heeren *Allien Tuningh*, *Glurion*, *Ort*, *Binkes*, *Pont*, *Blois van Treslong*, *van Holsen*, *Lenkhuysen*, *Holtey*, *Bert*, *Reanchemont* en Graaf *van Syrum*.

Hunne Hoog Mog. hebben de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Jacob Boreel*, aangesteld tot Raad en Advocaat - Fiscaal van het Collegie ter Admiraliteit t'*Amsterdam*, als geädjungeerd aan desselfs Heer Vader den Wel Ed. Gestr. Heer Mr. Jacob Boreel Jansz.

Tot Burgemeesteren der Stad *Hoorn* zyn geëligeerd, de Ed. Gr. Achtb. Heeren Mr. *François de Vicq*, Mr. *Jan Christiaan van de Blocquery*, *Floris Abbekerk Tromp* en Mr. *Pieter Schagen*.

De Heeren Bewindhebberen van de Oost-Indische Compagnie ter Vergaderinge van XVII. te *Amsterdam*, hebben tot Gouverneur en Directeur van de *Kaap de Goede Hoop* aangesteld, de Ed. Heer *Pieter van Rhede van Oudtshoorn*; tot Onder-Koopman en Secunde de Heer Mr. *Joachim van Plettenberg*, en tot Fiscaal independent de Heer Mr. *Adriaan Albertus van Lewick van Pabst*.

Zyne Doorluchtige Hoogheid de Heer Prins Erfstadhouder heeft de Heer *Hermanus van Breest Smallenburg*, aangesteld tot Secretaris en Vendumeester of Stadhouder van de Dorpen en Heerlykheden van *Benschop* en *Noord Polsbroek*, gelegen in de Baronnie van Ysselstein.

AANMERKELYKE ZAKEN.

Op het Slot *Test*, in *Opper-Silesie*, is op den 11 Maart 1772 in den ouderdom van 102 jaren overleden, de *Graaflyke Posadowskische* Opziener over de Diergaarden. Dezelve is in zyn gantsche leven byna niet krank geweest, en heeft 14 dagen voor zyn overlyden, een Schepel Tarwe 2 uren gaans ver, zonder moeite gedraagen.

Den 27 dito stierf te *Delft* in den ouderdom van ruim 73 Jaren de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Willem van der Lely*, Veertig Raad en Oud - Burgemeester dier Stad enz.

Tusschen den Hertog *Pieter van Courland* en desselfs Gemalinne *Carolina Louisa van Waldek* is eene Echtscheiding geschied, hebbende die Princes een jaarlyks onderhoud van 6000 Ducaten bekomen.

Zeeker Horlogiemaker te *Neukirchen* genaamd *Reichler*, een man 36 Jaren vielen in 't jaar (1771) alle zyne zwarte hoofdhairen uit en hy werd geheel kaal; eenige weken daarna kwam 'er in de plaats van dezelven, een soort van Sneeuw witachtig hair te voorschyn, dat weder zyn gehele hoofd bedekte. Kort daarop begon ook van langzamer hand zyn zwarte baard uit te vallen, die dus ook eindelyk geheel weg ging, en waarvan de plaats insgelyks met witte Wol vervuld wierd; zodanig, dat hy toen zo volmaakt de gedaante een Gryzaarts had, dat een zyner bekenden, die hem zedert deze zeldzame verandering niet gezien had by hem komende, om zyn uurwerk te laten herstellen, vroeg, of zyn zoon ook 't huis was? Deze vermomming om zo te spreé-

spreken, duurde dus eenigen tyd, en naderhand vielen deze witte lokken allengs uit, en hy kreeg zyne zwarte haairen en baard, gelyk te vooren, weder.

Op een Landgoed naby de Stad *Dax* (Vrankryk) is onlangs in den ouderdom van 112 Jaren overleden zeker *Vincent Paillet* hy diende zedert 50 Jaren als Tuinman op voorsz. Landgoed.

De Princes Gemalin van den Prins *Carel van Meklenburg Srelitz*. is van een Prins bevallen, die by den H. Doop de namen van *George Carel Fredrik* bekomen heeft.

Den 11 April overleed t'*Amsterdam*, in den ouderdom van ruim 74 Jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Pieter de la Court*, Oud-Burgemeester en Raad dier Stad enz.

De Heeren Bewindhebberen der O. I. Compagnie ter Vergadering van XVII. ter presidiale Kamer t'*Amsterdam*, zullen op den 11 May 1772 eene uitdeeling van 12½ Pt. aan de Geinteresseerdens doen.

Den 12 April overleed te *Nymegen*, in 't 40ste Jaar zyn's ouderdoms de Wel Ed. Gestr. Heer, Mr. *Jan Anthony Helvetius*, Lid van de Koninglyke Maatschappy der Wetenschappen te Londen, en Secretaris van den Manhaften Krygsraad der Stad Amsterdam.

Den 17 dito stierf t'*Amsterdam*, in den ouderdom van ruim 73 Jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer *Joan Thierry*, Heer van Wyk aan Zee en Wyk aan Duin enz. Oud-Secretaris der gemelde Stad.

Den 24 dito overleed t'*Amsterdam* in den ouderdom van 75 Jaren de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Harman Hendrik van de Poll*, Oud-Burgemeester der voorsz. Stad, Super-Intendant van de vier Noorder-Coggen, Zeedyk enz. enz.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het Gewoone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 6 en 20 Mai (1772) onder Voorzitting van Do. *Ericus Fredericus Alberti*.

Ingevolge de Nominatie in ons eerste Stuk van Maart laastleeden medegedeeld, heeft alhier in de Oude Kerk op Zondag avond den 29 Maart (1772.) gepredikt, de Wel Eerw. zeer geleerde Heer *Lucas Reeder*, Predikant te *Cuilenburg* over de navolgende opgegeven Text, te weten *Psalm* 49. 8. 9. *Kan doch niemand eene broeder verlossen; noch iemand God verzoenen: want het kost te veel hunne ziel te verlossen, zo dat hy 't moet laten aanstaan eeuwiglyk*; voor werd gezongen het 115 Lied, en na het 1. vs. van het 89 Lied.

Op de volgende Woensdag avond de 1. April heeft gemelde Leeraar andermaal zyne Gaven doen horen, over een vryen Text uit den Zendbrief *Pauli* aan de Hebreeën 10. 23. *En laten wy vasthouden aan de Belydenis der Hoope, en niet wankelen: want Hy is getrouw, die ze belooft heeft*; voor werd gezongen het 116 Lied, en na het 2 en 3 vs. uit het 125 Lied.

Op Zondag, en 5. dito in de Avondbeurt predikte in de Oude Kerk, de Wel Eerw. zeer geleerde Heer *Willem Noordenhout*, Leeraar te *Leiden*, over de volgende opgegeven Text, als uit *Pauli* Zendbrief aan de *Philippers* 3. 16: *Doch zo verre, dat wy naar eenen Regel, daar wy* in-

ingekomen zyn, wandelen, en gelyk gezint zyn; voor wierd gezongen de 103 Pfalm 2 de Comp. en den 19 Pfalm; na gezongen uit het 61 Lied vs. 8. 9.

Op Woensdag Avond den 8. dito verfcheen voorsz. Leeraar weder ter Cantzel, en predikte over een vryen Text uit *Pauli* Zendbrief aan de *Collossensen* 3. 3 en 4.: *Want gy zyt gestorven, en uw leven is verborgen met Christus in God. Wanneer nu Christus, uw leven, zich openbaren zal, dan zult gy ook met Hem openbaar worden in de Heerlykheid*; voor werden gezongen de Liederen 38 en 65 en na het 5 vs. uit het 62 Lied.

'S GRAVENHAGE. Volgens jaarlykfe gewoonte zyn alhier ter Nominatie gebragt, als

OUDERLINGEN.	DIACONEN.
Jacob Lodewyk van Bremen.	*Moses Pieter Heitfeld.*
Johannes Cyriacus Hooft.	*Gabriel Barckmeyer.*
Augustinus Terwesten.	*Fredrik Georg Snyders.*
Justus Fredrik Christoph Schede.	*Leopold Thomas.*

Uit welke op Paafch-Dingsdag, den 21 April (1772.) by meerderheid van ftemmen zyn verkoren.

Johannes Cyriacus Hooft.	*Moses Pieter Heitfeld.*
Justus Frdrik Christoph Schede.	*Gabriel Barckmeyer.*

AFTREDENDE

Cornelis Jacobus van der Spyk.	*Andries Coenraad Haagen.*
Marcus Harting.	*Johannes Martinus Brugman.*

IN DIENST BLYVENDE

Georg Schoel.	*Johan Joost Michels.*
Michaël Klefken.	*Fredrik Scheuer.*

KERKMEESTEREN continueeren.

Tot REGENTEN van het WEESHUIS zyn aangefteld

Johannes Cyriacus Hooft.	*Gabriel Barckmeyer.*

Blyvende de voorigen in Dienft gelyk ook de

REGENTESSEN.

WEESP. Op Zondag den 26 April heeft alhier de Eerw. Heer, *Nicolaas Reus*, Studiofus van den Wel Eerw. zeer Geleerden Heer Do. *Johannes Klap*, voor de eerfte maal zyne Gaven doen hooren, nemende tot zyn Text de woorden uit *Paulus* aan de Romeinen 4 't laatfte gedeelte van 't 25 vs. *en om onze gerechtigheid opgewekt*; voorgezongen 96 Lied 59 Lied, nagezongen de 2 eerfte verfen uit het 46 Lied.

NAAMLYST der OVERLEDENEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, federt den 24 *Maart* 1772. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Dingsdag den 24 Maart 1772.	*Woensdag den 25 dito.*
't *Kind* van Hendrik Molenberg. Z K.	Jan Koopman, *Scheeps Timmerman*. O. O. K.
Twee Kinderen van Johannes Ogelwigt. L. O. K.	

Ca-

Catharina van den Idfert, Huisvrouw van Cornelis van de Poll. O. K.
't *Kind* van Frans van Heukelom. N. K.
't *Kind* van Casparus Costerus. O. K.

Donderdag den 26 dito.

Leendert van den Berg. Z. K.
Hendrik de Bruyn. N. K.
Anna Tebbetman, Huisvrouw van Gerrit Perisonius. Z. K.
Agnes Ludolf, Weduwe van Gerrit de Barbanson. N. K.
't *Kind* van Jan Hendrik Claasen O. K.
't *Kind* van Harmanus van Coppenaal. N. O. K.

Vrydag den 27 dito.

Jan Ankersmit, *Schipper op Utrecht.* Z. K.
Willem Ploos van Amstel, *jongste Zoon* van Jan Ploos van Amstel. O. O. K.
Petronella van Betum, Weduwe van Jurrian Aldendorp. O. K.
Maria van den Ulft, Huisvrouw van Jurrian van Werven. N. Z. K.
Cornelia van Leeuwen, Huisvrouw van Fredrik Vosmeyer. N. K.
Catharina de Surjon. Z. K.
't *Kind* van Johannes van Gyen. N. K.

Zaturdag den 28 dito.

Jacob van Lunteren. Z. K.
Gerrit Koning. O. K.
Joannes de Wit. O. K.
Jan Philip Loorbeek. W. K. H.
Elsje Hessing, Weduwe van Adolph Wessels. O. K.
Johanna Kooymans, *Dogter van wyle* Jan Kooymans L. K. H.
't *Kind* van de Weduwe Hendrik van Heyning. Z. K.

Maandag den 30 dito.

Jacob Villele. N. K.
Catharina Moerkamp. L. O. K.
't *Kind* van Cornelis Kuyp. W. K.

Dingsdag den 31 dito.

Jacobus de Roeper. E. N. K.
Aarnoud de Jong. L. N. K.

Arnoldus Schouw, *tweede Zoon van* Jan Schouw. W. A. K.
Bartruida Maria Chanfleury, laatst Weduwe van Lambertus Grommé. N. Z. K.
Hendrika Helena Pietersz Borsz, *Dogten van wylen* Matthys Pietersz Borsz. L. N. K.
't *Kind* van Gerrit Springer O. Z. K.
't *Kind* van Jurrian Broers. N. Z. K.

Woensdag den eerste April.

Evertje Diena van Lint, Huisvrouw van Hendrik van Rikkinga. W. K.
Elisabeth van Corfie. N. Z. K.
't *Kind* van Isaac van der Schaft. E. Y. K.
't *Kind* van Melgert Zuydhoek. Z. K.

Donderdag den 2 dito.

Christiaan Kerkhoff. L. K. H.
Maria Waarensburg, Weduwe van Pieter Koolstadt. N. K.
Anna de Jong, Weduwe van Dirk Gontrok. K. K. H.
Hendrika Haaks, Huisvrouw van Evert Franke. N. K.
Hester van Staphorst. Z. K.
't *Kind* van Anthony van Limbeek. O. K.

Vrydag den 3 dito.

Sebastiaan Wenders, *oudste Zoon van* Hendrik Wenders. L. K. H.
Martha Margaretha van den Haselberg, laatst Weduwe van Olivier Senex. N. K.
Anna Riftenpat, Weduwe van Hendrik Jan Hesselinck. N. O. K.
't *Kind* van Jacob Petersen. L. O. K.

Zaturdag den 4 dito.

Jacobus van Hoek. N. K.
Lucas Hendriks van Eegden, *Schipper van het binnen en buiten Lands Vaders Gild.* N. O. K.
Lucas Conynenberg. O. K.
Helena Baare, Huisvrouw van Cornelis Bredal. O. O. K.
Margrietje Amman, Weduwe van Isaac Ellermans. L. O. K.

Zondag den 5 dito.

Bastiaan Coop. L. K. H.

Maan-

Maandag den 6 *dito.*
Luyther Ryk. W. K.
Cornelia Maria Brouwer, Weduwe van Reynier de Wolff. Z. K.
Maria Loos, Weduwe van Thomas Loots. O. O. K.
Catharina Swartwout. W. K.

Dingsdag den 7 *dito.*
Leveryn Buur. N. K.
Margaretha ter Hoeff, Weduwe van Gerrit de Wolff. W. K.
Anna de Vrind, Huisvrouw van Gerrit Pylsteker. W. K.
't *Kind* van Pieter Pieters. N. O. K.
't *Kind* van Andries de Raat. O. O. K.
't *Kind* van Johannes Oosterhout. N. K.

Woensdag den 8 *dito.*
Hendrik Steegman, Mr. *Smit*. O. K.
Nicolaas Baron van Deneker. N. K.
Johannes van Haamersveld, *Schipper op Haerlem*. W. K.
Hendrik Storm, Hendriksz. L. O. K.
Anna Rodius, Huisvrouw van Pieter Saal. N. O. K.
Agatha Blom, *behuwt Zuster* van Michiel Pieter Trellinger. W. K.
Delia Loof. L. O. K.
Adriana Wendelina Willink. O. K.
Anna Mastyn, *eenige Dogter* van Jacobus Mastyn. E. N. K.
't *Kind* van Fredrik Harshagen. N. Z. K.
't *Kind* van Charles la Fargeu. W. K.
't *Kind* van Pierre Isaac Menjolet. O. K.
't *Kind* van Hendrik Godfried Bömke. L. N. K.
't *Kind* van Dirk Rynberg. N. Z. K.

Donderdag den 9 *dito.*
Jean François Crôse. Z. K.
Johanna Marsman, Weduwe van Jan van Houthuysen. N. K.

Vrydag den 10 *dito.*
Abraham Scharenburg. E. N. K.
Joan Fredrik Broekman, Mr. *Katoendrukker*. W. K.
Pieter Persoy, *Koorndrager*. N. O. K.
Gerrit Baay, Mr. *Scheeps Timmerman*. O. O. K.
Johanna Rykers, Weduwe van Bruno van Kerpen. N. K.
Alyda Ernestina Egbers, Huisvrouw van Barend Wessels. N. K.
Margaretha de Vries, Huisvrouw van Emanuel de Haan. N. K.
Margrieta Poddewyn, Huisvrouw van Dirk Scheffers. W. K.
Marritje Stuyvenberg. W. K.
't *Kind* van Dirk van Reenen. N. O. K.
't *Kind* van Laurens van Hulst. N. O. K.

Zaturdag den 11 *dito.*
Casparus Sommer. Mr. *Boekdrukker*. L. O. K.
Abraham Smit. Z. K.
Jan van Ketwyk. N. K.
Jan Keyser. N. K.
Maria van der Meulen, Huisvrouw van Jacob Luden Hendriksz. N. Z. K.
Maria Hillegonda Hakkenbroek, Huisvrouw van Otto Stevens. N. K.

Zondag den 12 *dito.*
Elisabeth Schreuder, Weduwe van Seegers Donker. A. K. H.
Jacoba Dekkers Huisvrouw van Markus van de Capelle. L. K. H.
Giertje Klugt, *bejaarde Dogter*, K. K. H.

Maandag den 13 *dito.*
Margaretha Siebers, Weduwe van Gerrit ter Horst. O. K.
Alletta Renkink Huisvrouw van Gerrit Kotting, N. Z. K.
Jacomyntje Albers Velthof, Huisvrouw van Wouter Heuterman. N. K.

Dingsdag den 14 *dito.*
Robbert Meyknegt. Z. K.
Dirk Hokstee Anthoniesz. W. K.
Elisabeth Potman, Weduwe van Hendrik Luyt. N. O. K.
Maria Bylevelt, Weduwe van Anthony van Heerden. L. K. H.
Joanna Michtildis Becker, Huisvrouw van Harmanus Schildhuis. O. K.
Giertje Pieterse van Vlaardinge, Huisvrouw van Gerrit Jan Nuesink. L. K. H.
Harmyna Hoetink. N. O. K.
't *Kind* van Georg Fredrik Meyr. W. K.
't *Kind* van Pierre Useret. W. A. K.

Woensdag den 15 dito.

Cornelis van der *Meer*. N. K.

Maria Schraader, laatst Weduwe van Jan Arensz. L. O. K.

Ester Westerhof, Huisvrouw van Hendrik Volmers. O. O. K.

Anna Wilhelmina Valk, Huisvrouw van Willem Dorland. L. K. H.

Donderdag den 16 dito.

Mr. Pieter de la Court, *Burgemeester en Raad*. W. K.

Cornelis van Steyn. N. K.

Hendrik Beem. L. O. K.

Rynier Iwes, Mr. *Schoenmaker*. N. Z. K.

Aletta Wubbeek, Weduwe van Harmanus Drogé. N. K.

Vrydag den 17 dito.

Abraham Vermout. N. O. K.

Pieter Korman, *Waagdrager*. N. O. K.

Anna Bon, Weduwe van Frans Diederik Snitger. N. O. K.

Anna Maria de Vooy, Huisvrouw van Dirk Nieuwenhuys. W. K.

Marretje Vlasblom, Huisvrouw van Pieter Klyse. W. K.

Adriana Novissadi, Huisvrouw van Jan Lincklaan, L. O. K.

Adriana Susanna van Tarelink. W. K.

Zaturdag den 18 dito.

Gerrit ter.Plegt. O. O. K.

Hendrik Huterman, *Haerlemmer Bode*. O. K.

Frans Vlasblom. L. K. H.

Diena van Bynum, Huisvrouw van Philip de Bos. O. K.

Maria Boet, Huisvrouw van Christiaan Momsen. L. O. K.

Maria Anthony Eykens, *middelste Dogter* van wylen Evert Eykens. N. K.

Dingsdag den 21 dito.

Dirk Timmerman. L. O. K.

Hendrik Rubusch, Mr. *Vermillioenstoker*. L. O. K.

Alida Margaretha Evers, Huisvrouw van Engelbertus Kerkenaar. W. K.

Aaltje Oosterhout, behuwt Suster van Rasmus Pietersz Tselling. O. Z. K.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Obligatien* op *Maandag*, den 30 *Maart* 1772. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Actie (*J. P. Heimbach*, Een) ten lasten de Geoctroyeerde O. I. Comp. ter Kamer Amsterdam oud papier groot *f* 3000. 3 34½ Pt. *Gerrit Koek*.

Obligatien (Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie van Surinamen, ten Comptoiren van de Heeren *H. van Hermaal* en *van den Bosch*, staande in blanco, in dato 1 Augustus 1769. groot *f* 1000. 96¾ Pt. in slag ¼ Pt. *Croese*.

—— in blanco *f* 1000. 96¾ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 96½ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 96½ Pt. in slag ¼ Pt. *M. Huisinga*.

—— in blanco *f* 1000. 96¼ Pt. *Croese*.

—— in blanco *f* 1000. 96½ Pt. in slag ¼ Pt. *Huisinga*.

—— in blanco *f* 1000. 99½ Pt. *Croese*.

—— in blanco *f* 1000. 96¼ Pt. Deselve.

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 6 *April* 1772. geveyld.

Amstelgragt (*R. P. Schoonegevel* en *P. Vis*, Een Huis en Erve, genaamd het Groenewoud, op den hoek van de) *f* 3525, in slag *f* 15. *Hk Campen*.

Angeliersstraat. (*I. Bruyn* en *C. Lover*, Een Huis en Erve, zynde een Herberg, genaamd Vreedenburg, in de) *f* 4600. in slag, *f* 9. *A. van Ketwich*.

Bree-

Breukelen (*P. Weeftenraad*, Een Buiten-Plaatsje, genaamt Vecht-Zicht, met zyn Huizinge &c. in den Dorpe) *f* 3050, in flag 750. *J. Slebes Hksz.*

Brugmans Slootje (*N. A. van Hoorn*, *H. van den Heuvel*, *P. Veeckens*, *J. Speekman* en *A. Hennebo*, Een Huis en Erve, op 't) *f* 4325, in flag *f* 300. verkogt.

Foely Dwarsſtraat (*W. van Rhyn* en *D. Blaauw*, Een Huis en Erve, in de) Zuidzy. *f* 1025, in flag *f* 50. *G. Jarman*.

Groote Leidſche Dwarsſtraat (*P. Veeckens*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy, tuſſchen de Kruisſtraat en Spiegelgragt. *f* 2875, in flag *f* 200. *D. de Haan*.

Grimgragt, (*R. P. Schoonegevel* en *P. Vis*, Een Huis en Erve, op de) by het Gebed zonder End. *f* 3525, in flag *f* 600. *L. Buſch.*

Jonkerſtraat (*N. A. van Hoorn*, *H. van den Heuvel*, *P. Veeckens*, *J. Speekman* en *A. Hennebo*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy, by de Gelderſche Kaay. *f* 2425, in flag *f* 225. *A. Hennebo.*

Kalverſtraat (*P. de Hoen*, *G. de Roy* en *G. I. Pex*, Een Huis en Erve, in de) tuſſchen de Gapers en Duifjesſteegen. *f* 5800, in flag *f* 40. *P. de Hoen.*

Kerkſtraat (*N. A. van Hoorn*, *H. van den Heuvel*, *P. Veeckens*, *J. Speekman* en *A. Hennebo*, Een Huis en Erve, in de) het tiende beweſten de Weesperſtraat. *f* 3050, in flag *f* 200. verkogt.

Kerkſtraat (Deſelve, Een Huis en Erve, in de) tuſſchen den Amſtel en Weesperſtraat, Noordzy. *f* 2550, in flag *f* 60. *J. Rozemors.*

Lelygragt (*P. Weeftenraad*, Een Huis en Erve, op de) by de Princengragt. *f* 15000, in flag *f* 3000. *P. van der Schley.*

Lelygragt (Deſelve, Een Huis en Erve, op de) naaſt het bovengenoemde) *f* 15200, in flag *f* 1800 *A. de Lange.*

Nieuwezyds Agterburgwal (*R. P. Schoonegevel* en *P. Vis*, Een Huis en Erve, op de) op den hoek van de Spaarpotſteeg. *f* 2300, in flag *f* 850. *P. de Hoen.*

Nieuwezyds Agterburgwal (*N. A. van Hoorn*, *H. van den Heuvel*, *P. Veeckens*, *J. Speekman* en *A. Hennebo*, Een Huis en Erve, op de) tuſſchen de Lynbaan en Spaarpotſteegen. *f* 7100, in flag *f* 2200. *C. Twisk.*

Nieuwmarkt (Deſelve, Een Huis en Erve, op de) tuſſchen de Keizers en Koningsſtraaten. *f* 14000, in flag *f* 100. opgehouden.

Onkelboerſteeg (Deſelve, Een Huis en Erve, in de) Zuidzy. *f* 2775, *J. Speekman.*

Pylſteeg (Deſelve, Een Huis en Erve, in de) het 2de Huis van de Warmoesſtraat, Zuidzyde. *f* 2925, in flag *f* 50. *W.* H. *Steependaal.*

Ridderſtraat (Deſelve, Een Huis en Erve, in de) Zuidzy, tuſſchen de twee Dwarsſtraaten. *f* 3025, in flag *f* 80. *J. Lafrens.*

Schippersgragt (*D. van Scheirrenbergh*, *C. Brak*, *A. Wigman* en *M. van der Linden*, Een Huis en Erve, op de) tuſſchen de Buitenkant en Foely Dwarsſtraat. *f* 5925, in flag *f* 20. opgehouden.

Tichelſtraat (*N. A. van Hoorn*, *H. van den Heuvel*, *P. Veeckens*, *J. Speekman* en *A. Hennebo*, Een Huis, Agterhuis en Erve, in de) *f* 3200, in flag *f* 700. verkocht.

Tuinſtraat (*G. Jarman*, Drie Huizen en Erven, in een koop, in de) Zuidzy, tuſſchen de eerſte en tweede Dwarsſtraat. *f* 3675, in flag *f* 300. *J. van der Zaan.*

Uylenburg (*N. A. van Hoorn*, *H. van den Heuvel*, *P. Veeckens*, *J. Speekman* en

en *A. Hennebo*, Een Huis en Erve, op) in de Agterstraat over de Rozenobel. *f* 3025, in slag *f* 80. verkogt.

Uylenburg (Deselve, Een Huis en Erve, op) daar naast. *f* 1550, in slag *f* 60. *D. van Schorrenberg.*

Uylenburg (Deselve, Een Huis, Agterhuis en Erve, in een koop, op) in de Agterstraat, op den hoek van en in de Vinkensteeg. *f* 2000. *Petrus Veeckens.*

Deeze volgende *Perceelen* zyn op *Maandag* den 13 *April* 1772 gev.

Amstelveensche Weg (*H. Baars Willemsz.*, Een Boerdery met deszelfs Heeren Huizing, Huismans Wooning, Tuin, Stalling, Hooiberg en Schuur, op de) *f* 4100, in slag *f* 300. *D. G. Römer.*

Angeliersgragt (*B. Twisk* en *L. Kuyper*, Een Huis en Erve, op de) Zuidzy, op de Westerhoek van de Groeneveldsteeg. *f* 2100, in slag *f* 7. *J. Kwikx.*

Anthonies Breestraat (*H. Kampen* en *H. Menkens*, De Helft in een Huis, Agterhuis en Erve, op de) by de Nieuwe Markt. *f* 5700, in slag *f* 300. opgehouden.

Bierkaade (Deselve, Een Huis en Erve; op de) in de Schoutensteeg. *f* 1025, in slag *f* 60. opgehouden.

Boomstraat (*H. Menkens*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy. *f* 2400, in slag *f* 125. verkogt.

Brouwersgragt (*D. van Schorrenbergh*, *S. Kamerbeek* en *M. van der Linden*, Een Huis en Erve, op de) op de Zuiderhoek van de korte Prinsengragt. *f* 7550, in slag *f* 1200. *B. van Keiserswaart.*

Geldersche Kaay (Deselve, Een Huis, Pakhuis en Erve, op de) *f* 19800, in slag *f* 1200. *G. Scholte.*

Heerengragt (*O. C. Titsingh*, Een Huis en Erve, op de) benoorden het Hoekhuis van 't Koningsplyn. *f* 31600, in slag *f* 1900. *B. Stemberg.*

Heeren Weg (*J. Slebes Hendriksz.*, *W. Sikkes* en *H. Hoogewal*, Een Hofstede, genaamt Roozenbeek, met deszelfs Huisinge, Stallinge, Landeryen enz. geleegen aan de) tusschen de Sandpoort en Velzen. *f* 14000, in slag *f* 9500. *A. van Ketwich.*

Mouthaansteeg (*G. van de Riese*, *J. C. de Kaarsgieter*, *A. van der Glint* en *H. J. Spyker*, Een Huis en Erve, in de) tusschen de Brouwersgragt en Vinkestraat. *f* 650, in slag *f* 400. *P. de Hoen.*

Mouthaansteeg (Deselve, Een Huis en Erve, in de) tusschen de Brouwersgragt en Vinkestraat. *f* 875, in slag *f* 20. *G. van de Riese.*

Obligatie (*C. van Ophoven*, *J. Sluyman* *J. J. Schaay* en *G. Denninghof*, Een) ten Comptoire Amsterdam, op Naam, 2 Pap. groot *f* 1000. 105¼ Pt. *N. Breemer.*

—— op Naam 2 Pap. *f* 1000. 103¾ Pt. in slag ¼ *C. van Ophoven.*

—— op Naam 3 Pap. *f* 1000. 104½ Pt. Deselve.

—— op Naam 3 Pap. *f* 1000. 104½ Pt. Deselve.

Obligatie (Een) op de Deensche Tollen, in blanco, *f* 1000. 101¾ Pt. in slag ¼ Pt. *G. Scholten.*

—— in blanco *f* 1000. 102¼ Pt. *B. van der Woude.*

Prinsegragt (Deselve, Een Huis en Erven, op de) Noordzy, tusschen de Utrechtsestraat en Amstel, op het Weesper Veer. *f* 13000, in slag *f* 325. *C. van Ophoven.*

Prinsegragt (*J. Slebes Hendriksz.*, en *B. Twisk*, Een Stal, Koetshuis en Erve.

ve, op de) Zuidzyde, tusschen de Utrechtsestraat en Amstel. *f* 20800, in flag *f* 5200. *S. Broekhuysen.*

Recipis (*C. Koos Carelsz.*, Een) ten lasten de Oost Indische Compagnie, ter Kamer Zeeland, groot Banco *f* 6000. *f* 99¾ Pt. *W. van Aalst Wmsz.*

Roeters Eiland (*D. van Schorrenbergh*; *S. Kamerbeek* en *M. van der Linden*, Een Huis en Erve, op het) *f* 5000, in flag *f* 425. *L. Olivier.*

Schipperstraat (*B. Tideman*, *G. Scholten*, *G. Muller Joh. Anth*, en *H. Menkema*, Een Huis en Erve, in de Buiten) *f* 6900, in flag *f* 50. opgehouden.

Servetsteeg (*H, Kampen* en *H. Menkema*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy, daar Gaaren-Keuken in gehouden word. *f* 2525, in flag *f* 50. *H. Menkema.*

Tuin- en Madelievestraat (*J. van Leerdam* en *G. Ermelingh*, Een Huis en Erve, op de Zuid-Westerhoek van de) *f* 4725, in flag *f* 80. *H. Lauverbek.*

Utrechtsestraat (*E. de Crasto de Jonge* en *H. van den Bergh*, Een Huis en Erve, op de) Oostzy, tusschen de Keizersgragt en Kerkstraat. *f* 7200, in flag *f* 50. opgehouden.

Myne Heeren van den Geregte der Stad *Amsterdam* hebben op *Zaturdag* den 18 *April* 1772 deeze volgende Perceelen by Executie geveilt.

Ridderstraat, (Een Huis en Erve, in de) Noordzyde, daar de Koning van Zweeden heeft uitgehangen. *f* 2200, in flag *f* 40. *P. de Heen.*

Uilenburg, (Een vierde part in een Huis en Erve, op) in de Bataviersstraat, Noordzyde, het derde agter het hoekhuis van de Steenvoetsteeg. *f* 725, in flag *f* 40. *J. Carstens.*

Zwaanenburgstraat (Een Huis en Erve, in de) Zuidzyde, het tweede bezuiden het Diaconie Weeshuis, genaamt *Amstellust*. *f* 11050, in flag *f* 1800. *N. A. van Hoorn.*

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 27 *April* 1772. geveild.

Amstel (*B. Stemberg* en *L. Kuiper*, Een Buitenplaats, genaamd Wel Nr, met zyn Huizinge, Stallinge enz. op den) tusschen de vyf en zes honderd Roeden. *f* 3000. in flag *f* 550. *B. Stemberg.*

Dam (*J. Slebes Hendriksz.*, *C. van Ophoven C. Angel C. Twiks J. Speekman D. Eyssen* en *A. wils*, Een Huis en Erve, op den) tusschen de Beursstraat en Krom Elleboogsteeg. *f* 8850. in flag *f* 1400. opgehouden.

Egelantierstraat (*C. A. vanden Bosch*, Een Huis en Erve, in de) noordzy, tusschen de tweede en derde Dwarsstraat. *f* 2450. in flag *f* 100 *J. Breers.*

Elandsstraat (*P. Bucherus Bunel*, Den Huis en Erve, in de) Noordzyde, tusschen de Haazen en Konynenstraaten. *f* 4300. in flag *f* 600. opgeh.

Fluweele Burgwal *J. Speekman*, Een Huis en Erve, op de) by de Lombertsbrug. *f* 4900. in flag *f* 300. *A. Hennebo.*

Grafkelder (*J. Slebes Hendriksz.*, en *C, Twisk*, Een nieuwe) in de Nieuwe Kerk. *f* 2350. in flag *f* 1700. opgeh.

Jansstraat (*J. Speekman*, Een Huis en Erve, in de St.). *f* 6200. in flag *f* 275. opgehouden.

Jansstraat (*J. Slebes Hendriksz*, *C. van Ophoven C. Angel C. Twisk J. Speekman D. Eyssen* en *A. Wils*, Een Huis en Erve, in de St.). *f* 2950. in flag *f* 40. *Jan Kwikx.*

Kal-

Kalverstraat (*D. van Scherrenberg J. Lafrens P. van der Schley D. Leuveling W. Blink* en *G. Ignace Pex*, Een Huis en Erve, in de) op den hoek van de Spaarpotsteeg. *f* 5550. in slag *f* 500. *J. van Jagen.*

Kerkstraat (*J. Kwikx*, Een Huis en Erve, in de) Westzyde, tusschen de Reguliersgragt en Vyzelstraat. *f* 2900. in slag *f* 5 opgeh.

Konynestraat (*P. de Heen*, Een Huis en Erve, in de) oostzy. *f* 2425. in slag *f* 50. *G. Ermelingh.*

Oudezyds Agterburgwal (*D. van Scherrenberg J. Lafrens P. van der Schley D. Leuveling W. Blink* en *G. Ignace Pex*, Een Huis en Erve, op de) het vierde van de Bloedstraat. *f* 13100. in slag *f* 200. opgeh.

Plantagie (*N. Breemer* en *O. C. Tiding*, Een Tuin en Huizinge, op Stads Grond, in de) op den hoek van de Baangragt en fransche of stillen Laan. *f* 1800 in slag *f* 100. opgeh.

Raamgraft (*J. Siebes Hendriksz.*, *C. van Ophoven C. Angel C. Tenisk*, *J. Speekman D. Eyssen en A. Wils*, Een Huis en Erve. op de) tusschen de Colveniers en Groenen Burgwal. *f* 15350. in slag *f* 2600. opgeh.

Reguliersgragt (Deselve, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Heeren en Keizersgragt, en een Stal op de Keyzersgragt. *f* 22000. in slag *f* 2800. *J. Broers.*

Romboutsteeg (*J. Kwikx*, Een Huis en Erve, in de). *f* 1075. in slag *f* 10. *J. Kwikx.*

Romboutsteeg (Deselve, Een Huis en Erve, in de) daar naast. *f* 700. in slag *f* 1. *J. van Kuik.*

Schaagerlaan (*R. Pietersz. Schoonegevel* en *A. Hennebo*, Een Tuin en Huizinge, in de nieuwe) over de Hooge brug by Stadlander. *f* 925. in slag. *f* 60 opgehouden.

Spiegel Plyntje (*P. Muller J. Anthoniesz.*, Een Huis, Agterhuis en Erve, onder een Dak, op den Hoek van 't) en Baangragt. *f* 2800. in slag *f* 100. *G. Muller J. Anth.*

Slyppad *C. van Ophoven* en *C. van Muyswinkel*, Een Tuin en Huizinge, op Stads Grond. op het) tusschen de Leidsche en Raampoorten. 5525. in slag *f* 175. opgehouden.

Wittenburgstraat (*J. Speekman*, Een Huis en Erve, in de eerste) tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat. *f* 2525. *J. Speekman.*

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 27 *April* 1771. gev.

Obligatien (*H. Hoogewaal* en *J. van den Brink*, Een) ten lasten van Holland en Westvriesland, ten Comptoire Amsterdam op Naam, 2 pap. *f* 1000. 105¼ Pt. *H. Hoogewaal.*

Obligatie (Een) uit de Loterye van 8 Mill. gearresteert den 4 October 1752. ten Lasten en Comptoire als vooren. op Naam, 2 pap. *f* 1000. 106¼ Pt. Deselve.

—— op Naam, 2 pap. *f* 1000. 106¼ Pt. *B. de Bosch.*

—— op Naam, 2 pap. *f* 1000. 106¼ Pt. Deselve.

—— op Naam, 2 pap. *f* 1000. 106¼ Pt. Deselve.

—— op Naam, 2 pap. *f* 1000. 106¼ Pt. *H. Hoogewaal.*

—— op Naam, 2 pap. *f* 1000. 106¼ Pt. Deselve.

—— op Naam, 2 pap *f* 1000. 106¼ Pt. Deselve.

Obli-

—— op Naam, 2 pap. *f* 1000. $106\frac{1}{4}$ Pt. *B. de Bosch.*

Obligatien (Een) ten Lasten als vooren, ten Comptoire Haerlem op Naam, 6 pap. *f* 1000. $102\frac{1}{4}$. Pt. *O. C. Titsing.*

—— op Naam, 12 pap. *f* 1000. $106\frac{1}{2}$ Pt. *H. Hoogewal.*

Obligatien (Een) ten Lasten en Comptoire als vooren, uit de Lotery van 8 Mill. gearresteert den 4 October 1752. 3 pap. op Naam, *f* $103\frac{1}{2}$ Pt. *B. de Bosch.*

—— op Naam, 3 pap. *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt. *J. Doeble.*

—— op Naam, 3 pap. *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.

—— op Naam, 3 pap. *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.

—— op Naam, 3 pap. *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.

—— op Naam, 3 pap. *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.

—— op Naam, 2 pap. *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.

—— op Naam, 3 pap. *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.

—— op Naam, 3 pap. *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.

—— op Naam, 3 pap. *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt. *O. C. Titsing.*

—— op Naam, 3 pap. *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.

—— op Naam, 3 pap. *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt. *J. Doeble.*

—— op Naam, 3 pap. *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt. *B. de Bosch.*

—— op Naam, 3 pap. *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt. *J. Doeble.*

—— op Naam, 3 pap. *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt, Deselve.

—— op Naam, 3 pap. *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.

—— op Naam, 3 pap. *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt. *B. de Bosch.*

Obligatien (Een) ten lasten als vooren ten Comptoire 's Hage op Naam, 3 pap. *f* 2000. 203 Pt. *A. Kluft.*

—— in blanco, 16 pap. *f* 2500. $101\frac{3}{4}$ Pt. *D. Leuveling.*

—— op N. N., 14 pap. *f* 1000. $100\frac{1}{2}$ Pt. *J. van Wattens.*

—— op de Letters, 14 pap. *f* 1000. $100\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.

—— op Naam, 15 pap. *f* 1200. $100\frac{1}{2}$ Pt. *P. de Heen.*

Obligatien (Een) ten lasten en Comptoire als vooren, uit de Lotery van 6 Mill. gearresteert den 27 February 1751. op Naam, 2 pap. *f* 1000. 104 Pt. *Tideman en Scholten.*

—— op Naam, 2 pap. *f* 1000. 104 Pt. Deselve.

—— op Naam, 2 pap. *f* 1000. 104 Pt. Deselve.

—— op Naam, 2 pap. *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt. *H. Hoogewal.*

Obligatien (Een klyne prys) uit de Lotery van 6 Mill. in dato 1 July 1711. op Naam 9 pap. $101\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.

—— op Naam, 9 pap. *f* 1000. $101\frac{1}{2}$ Deselve.

Obligatien (Een klyne prys) uit de Lotery van 12 Mill. in dato 1 Maart 1712. op Naam, 9 pap. *f* 1000. $101\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.

—— op Naam, 9 pap. *f* 1200. $101\frac{1}{2}$ Pt. *J. van den Brink.*

De volgende *Makelaars* hebben dit onderstaande *Schip*, op *Maandag* den 30. *Maart* 1772. in 't Nieuwezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Kof-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de 2 Jonge Heeren *Heloma*, gevoert by Schipper *Zeeger Harmse Prins*, is in 't Jaar 1756,

N. U.,

N. U., L. 86½ voet, W. 9 voet 10½ duim. Alles Amsterdammer Voeten. (Is in 't Jaar 1770. een nieuwe Eeke Huid omgelegt, een nieuwe Mast, en nieuw opstaande Wand opgelegt). *f* 5250. *Jan Valk*, uit de hand. verk.

En deze volgende *Scheepen* op *Maandag* den 6 *April* 1772. geveild.

Boot Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt *Porto Gally* gevoert by Kapitein *Willem Hiddes Bok*, L. 91 voet, W. 24 voet, H. 12 voet 10 duim. Alles Amsterdammer Voeten. (Is in 't Jaar 1771. zwaar vertimmert tot Harlingen) Gemonteert met 2 Yzere Gotelingen en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 3700, in slag *f* 300. *Meyndert Jansz. Schaap*.

Fluit-Schips-Hol (*G. Blaaupot* en *G. J. van Rietschooten*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt Vrouwe *Elizabeth Maria*, laast gevoert by Kapitein *Reltje Jansz. Jongeboer*, is in 't Jaar 1733 N. U., L. 118 voet, W. 27 voet 3 duim, H. 12 voet, 't V. 5 voet 3 duim, de S. 8 voet. Alles Amsterdammer Voeten. *f* 2000, in slag *f* 50. *Roelof Hageman voor zyn Meester*.

Fregat-Schip (*T. Beth Ysbrandsz.*, *J. Swaan*, *I. Schus* en *H. Beth Tammesz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt *Middelo*, gevoert by Kapitein *Elias Hendriksz.*. is in 't Jaar 1752. N. U., L. 102 voet, W. 29 voet 6 duim, H. 13 voet 3 duim, 't V. 5 voet 8 duim, de B. 5 voet 8 duim, de S. 5 voet 7 duim. Alles Amsterdammer Voeten. Gemonteert met 18 Yzere Gotelingen, en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 4800, in slag *f* 100. *Zacharias Zenavent*.

Hoeker-Schip (*T. Beth Ysbrandsz.*, Een Extraordinary Welbezeilt Driemast) genaamt de *drie Gebroeders*, gevoert by Kapitein *Laurens Hendriksz*, L. 93 voet, W. 25 voet 8 duim, H. 11 voet 6 duim, 't V. 5 voet 2 duim. Alles Amsterdammer Voeten. Gemonteert met 8 Yzere Gotelingen, en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 4400, in slag *f* 100. *Cornelis Berkhout*.

En deze volgende *Schepen* op *Maandag* den 13 *April* 1772. gev.

Fregat-Schip (*T. Beth Ysbrandsz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt *Vriendschap*, gevoert by Kapitein *Klaas Kempes*, is in 't Jaar 1765. N. U., L. 163¼ voet, W. 29 voet 9 duim, H. 13 voet 3 duim, 't V. 6 voet 2 duim, de B. 5 voet 1 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1766. voor de eerste reis na Zee gezeilt, is in 't Jaar 1771. verdubbeld met een nieuwe Greene Huid, en een nieuwe Boegspriet ingelegt. Gemonteert met 10 Yzere Gotelingen en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 15200, in slag *f* 20. *Leendert Hoop voor zyn Meester*.

Kof-Schip (*V. de Vries*, en *T. Beth Ysbrandsz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de 3 *Gesusters*, gevoert by Schipper *Hendrik Janse Nobel*, L. 87½ voet, W. 21 voet 10 duim, H. 10 voet 7 duim. Alles Amsterdammer Voeten. *f* 3300, *Notemans en Muller voor haar Meesters*.

Dit volgende *Schip* op *Maandag* den 27 *April* 1772. geveild.

Kof-Schip (*V. de Vries*, *H. Moens*, en *J. N. Apostool*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Gerbrand* en *Josua*, gevoert by Schipper *Jacob Bakker*, is in 't Jaar 1754 N. U., L. 91 voet, W. 21 voet 9 duim, H. 10 voet 7 duim. Alles Amsterdammer Voeten. *f* 3800. de Wed. *L. Thym en Zoon*.

MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE
MERCURIUS,

Voor de Maand MAY 1772. EERSTE STUK.

ASIA. Batavia. Vervolg van 't geen van hier is te berichten (ziet onze voorgaande bladz. 123).

Den 17 *Juny* (1771) bragt het Scheepje *de Oranjeboom*, 't welk van Banjermassing arriveerde, narigt ,, dat het Fransche Scheepje *l'Epreuve*, ,, gevoerd door Kapt. *Marchis*, dewelke te vooren in dienst van ,, de Compagnie is geweest, door de Inlanders op Passir was afgeloopen."

Den 18 *Juny* wierd de ord. Leeraar in de Portugeese Gemeente alhier, *Joh. Adr. Wasmuth*, tot 120 Guldens in Gage verhoogd. Uit hoofde van den benoemden Gouverneur op Java, *Joh. Rob. van der Burg*, wierd tot Kapt. der Pennisten van 't Kasteel aangesteld de eerste Opperk. *Hendr. van Stokkum*; tot Kapt. Luit. de Luit. der Stads-Pennisten, *Adr. Boessens*: en tot Vendrig, der Stads-Pennisten, *Jac. van Heemskerk*, met continuatie der overige Opper- en Onder-Officieren: Voorts is onder de Stads-Pennisten tot Kapitein benoemd de Boekhouder Generaal, *Jan Arend Meyer*, in plaats van *Reinier van Vlissingen*, die als Gouverneur na Coromandel vertrokken is; tot Lt. de Vendrig van het Kasteel *Will. Vinc. Helvetius van Riemsdyk*; tot tweeden Vendr. Mr. *Isaac Titsing*, en de overige Officieren zyn gecontinueerd. Wyders is onder de Mariniers tot Kapt. benoemd, in plaats van wylen ... Vogelesang, de Commandeur en Opper Equipagiemeester *Assueris van den Bergh*, zynde als Luit. vervangen door den titulair Kapt. ter Zee en Onder-Equipagie Meester, *Georg Chr. Hartz* met continuatie der Officieren van de Ambagts-Gezellen voor nog een Jaar.

Den 20 *Juny* is (in plaats van Joh. Ger. Visscher van Gaasbeek, die zyn ontslag bekomen heeft) tot Secretaris van Huuwlyks en kleine Gerigts-Zaaken aangesteld, de by den Heer Gouverneur Generaal dienst doende Onder-Koopman, Mr. *If. Titsingh*, om vervangen te worden door den buiten emploi zynden Onder-Koopman *Joan Warner van der Velden*. Den 21 wierd beslooten, dat de Onder-Koopman buiten emploi alhier, *Will. Fegers*, ter afwagting van emploi, na Coromandel zal overgaan: Voorts ten zelfden einde na Suratte de bui-

ten emploi zynde Onder-Kooplieden *Will. Lod. Sontag* en *Jac. Igerman Boquet*; en na Bengalen Mr. *Petr. Brakel*. Den 25 is tot Baas van de Kruid-Moolen aangesteld, de Zwavel-Rafinadeur, *Joh. Hendr. Borbekker*, in plaats van wylen ... Houtman: En dien dag wierd aan den voorn. *W. Fegers* gepermitteerd hier te blyven. Den 28 zyn tot ordinaire Klerken ter Generaale Secretary bevorderd de Boekhouder, *Joh. Adr. Westplaaten*, en de Klerken Extr. *Pieter Bouschutt*, *George Ger. Lynslager*, *Dirk Vinkemulder* en *Ger. Wilh. van Hoogbeekveld*: Voorts op het Comptoir van den Heer Gouverneur Generaal, tot ordinaire Klerken, de Adsistenten *Zeger van Son* en *Will. Christoffel Eugert*.

Den 2 *July* [toen de Schepen voor de eerste Bezending wierden aangelegt, en aan den Heer *Robb. Hendr. Armenault*, Opper-Koopman en Resident van Cheribon, verlof gegeeven wierd om met zyne Vrouw en Dogter na Nederland te keeren] is tot Opvolger van dien Heer benoemd de Koopman tit. *Evert Jan van Nieuwkerken*, genaamd *Nyvenheim*; in wiens plaats als eerste Administrateur op het Eiland Onrust optreed de Onderk. *Will. Vinc. Helvetius van Riemsdyk*, met Titel en Rang van Koopman. Wyders als tweede Administr. aldaar de Onderk. buiten employ, Mr. *Anth. van Helsdingen*.

Den 2 *July* is in plaats van wylen den Heer Boudewyn Verselewel Faure tot Directeur van Bengalen verkooren de provisioneele Gezaghebber, *Joh. Bacheracht*: Voorts tot Opperhoofd te Cassimabar de Opper-Koopman tit. *Joh. Matth. Ross*: tot Hoofd-Administrateur te Hougly de Koopman en Fiscaal van Nagapatnam *Tammerius Canter Visscher*, met Titel en Rang van Opper-Koopman; tot Fiscaal van Nagapatnam de Koopman *Mart. Koning*; en tot eersten Pakhuismeester te Hougly, de alhier zynde Onderk. *Will. Baron van Dankelman*, met Titel en Rang van Koopman; tot tweeden Administrateur in de Pakhuizen aan de Westzyde de Onderk. *Hendr. ter Pelkwyk*; tot korte Notulist en Effensteller der positive ordres uit het Vaderland ter Generaale Secretary, de ledig loopende Onder Koopman *Ysbrand van Stamborst*.

In plaats van wylen. ... Overbeek is benoemd tot Pakhuismeester te Cassembasar de alhier buiten emploi zynde Onderk. *Rutgerd Reynier Keizer*: Als ordinaire Gecommitteerdens te Hougly zyn bevestigd de Onder-Kooplieden aldaar, *Will. Jan van Midlum* en *Abr. Martinus Brabé*; zynde wyders tot ordinaire Gecommitteerdens te Hougly en Cassembazar aangesteld de Onder-Kooplieden, *Adr. Ger. Krayenhoff* en *Lod. Reaal de Bas*.

Den 5 *July* is, in plaats van wylen Gerrit Bosch, tot Pakhuis-Boekhouder op het Negotie-Comptoir benoemd de Extr. Factuurhouder *Melchior Dan. Amberg*, met Titel en Rang van Onder-Koopman, zullende in zyne Qualiteit worden opgevolgd door den Boekhouder *Gerrit van Grol*.

Den

Den 21 *July* wierd behoudens Qualiteit, Gage en Bagage van Opper-Koopman na Nederland verlost de Oud-Scheepen en Boekhouder van het Hospitaals-Comptoir, *Jan Breekbout*; zullende vervangen worden door *Joh. Huysinga*, Onderk. en Soldy Boekhouder te Suratte, die zig voor een springtogtje alhier bevind; zynde in de laastgenoemde Bediening aangesteld de Onderk. *Robb. Corn. Vassy*, welke die Bediening ad interim heeft waargenoomen. Den 16 is in pl. van wylen Fredr. Bogaard tot Keurmeester van het Beśtiaal benoemd *Lod. Suurland*, wiens plaats als Doodgraaver van het Binnen-Portugeesche Kerkhof, begeeven is aan *Christoffel Klugh*.

Den 18 *July* wierd de Heer Raad Extr. *David Boelen*, die als afgegaane Gouverneur van Macasser des avonds te vooren met het Schip *Cattendike* was aangekomen, met de gewoone Ceremonien van boord afgehaald, en binnen het Generaal Gouvernement door den Heer Gouverneur Generaal en verdere Raaden van Indiën gerecipieerd, waarop dezelve aanstonds in de Vergadering van Hunne Hoog-Edelheeden Zitting nam. Den 19 is behoudens Qualiteit, Gage en Bagage na Nederland verlost de buiten emploi zynde Onderk. *Louis de Saumaisse*; zoo als ook den 23 de Oud-Luit. der Burgery alhier *Joh. Hendr. Beeke*; de Baas der Smits-Gezellen in het Ambagts-Kwartier, *Joh. Hendr. Loets*, en de Baas der Kuipers op de Werf, *Jurg. Phil. Poortkelder*: Als mede op den 26 de eerste Laborant alhier, *Joh. van Leeuwen*, in wiens plaats wierd aangesteld de tweede Apotheeker in de Medicinale Winkel *Vict. Fredr. Car. Hertzogenraad*: Wyders tot Baas der Smitsgezellen in het Ambagts-Kwartier de Meesterknegt, *Jac. Konings*, en tot Baas van de Kuipers op de Equipagie-Werf de Meesterknegt, *Jan Roose*.

Den 29 *July* kreeg men onder anderen tyding „ dat de uitkomen„ de Schepen *'s Lands Welvaren*, *Velsen*, *Ouderkerk*, *Borselen*, *de „ Vrouw Geertruida*, *A-Schat* en *'t Huis te Byweg* aan de Kaap waren „ aangekomen, met 656 Dooden, waar van *Ouderkerk* alleen 164 „ had. Wyders dat door de Franschen eene ongewoone sterke uit„ rusting van Schepen en Volk gedaan wierd, dewelke na Maurice „ bestemd was, op welk Eiland zig reeds tusschen de vier en vyf „ duizend Man gereguleerde Troepen bevonden."

Den 30 *July* wierd de Kwartiermeester *Joh. Vonk* aangesteld in pl. van den Organist van de Kasteels-Kapelle, *Laur. Skierenits*, die na Nederland verlost is.

Den 2 *Augustus* is besloten, dat in plaats van den Equipagemeester, *van der Kuyl*, dewelke van Suratte herwaards verlost is, zal overgaan de Opper-Stuurman, *Abr. van der Heggen*.

Den 6 *Aug*. des namiddags ten 5 uuren wierd uit hoofde van de ontfange tyding der geboorte van eene jonge *Princes van Oranje* het Geschut van het Kasteel en de Stads Wallen gelost.

Den 17 *Aug*. in den nagt overleed de Raad Extr. van Nederlands-

Indiën, *Christ. Lod. Senff*, wiens Lyk den 18 met de gewoone Avondstatie ten Grave verzeld wierd.

Den 27 *Aug.* wierd de Schipper *Jan Albert Engel* tot Commandant ten Eilande *Edam* aangesteld, in plaats van den vermisten ... van Leeuwen; Op het Schip *Vosmar* wierd in Commando gesteld de Schipper *Coert Holjes*; en op het Schip *de Jonge Thomas* de Schipper *Corn. Pietersz.*, in plaats van Laurens Molkenboer: Voorts wierd aan den Japara's Resident. .. *van den Beeke* een Springtogtje herwaards geaccordeerd.

Den 3 *September* is de Heer Raad Extr. *Hendr. Breton* benoemd tot Directeur van de Bank Courant en Bank van Leening, in plaats van den Wel Ed. Heer Hasselaar, als mede de Raad Extr. *Willem Fockens* tot President van het Collegie van Weesmeesteren.

Den 5 *Sept.* is tot Buiten-Regent van het Lazarus-Huis ten Eilande *Purmerend* aangesteld de Burger *Joh. Vogelpost*, in plaats van den verongelukten Klutsendorff. Tot honderd Gulden in Gage is verhoogd de Kapt. Ingenieur *Gideon Dulez*; en tot zestig Gulden de Visitateur van de Rhede *Laur. Kleynoodt*. Voorts is aan den Onder-Koopman, Mr. *Petrus Brakel*, die na Bengalen ter afwagtinge van emploi geprojecteerd was, verlof gegeeven om alhier te blyven. Wyders zyn tot Luitenants in het Garnisoen alhier bevorderd, de Vendrigs *Fredr. Hendr. Bartholms* en *Alb. Franc. Jos. Arch de Kin*; als mede tot Vendrigs de Hof-Meester van zyne Hoog-Edelheid den Gouverneur Generaal, *Carel Sigton*, en de Sergeanten *Lud. Kayzel*, *Joh. Will. Zimmerman*, *Fredr. Ostrowki*, *Will. de Visscher*, *Sigism. Will. van Beck*, en *Fr. Reinhard Riets*: zynde tot Cornet onder het Corps Dragonders, Lyf-Wagt, geavanceerd de Adjudant *Hendr. van Volkenaar*.

Den 13 *Sept.* is tot Luitenant van de Kasteels-Pennisten aangesteld de Luit. van de Stad *Will. Helvetius van Riemsdyk*, die gesuccedeerd is door de Vendrig van de Compagnie Pennisten, *Caspar. Hartman*; zynde tot Vendrig benoemd, de oudste Sergeant *Louis Luymes*.

Den 17 *Sept.* is *David Killy*, Opper-Koopman en Secunde van Mallabar gegageerd, en deze Dienst opgedraagen aan den Secretaris van Politie te Colombo, *Will. Jac. van de Graaf*, met Titel en Rang van Opper-Koopman; zynde de Bediening van dezen aan den Heer Gouverneur *Falck* gedefereerd.

Den 27 *Sept.* kreeg men door het in de Straat Sunda aangekomen Amsterdams Kamer Schip *'t Huis Om* van de Kaap de Goede Hoop tyding: „ Dat het ryk geladen Engels Comp. Schip *Verelst*, van „ Bengalen komende, by het Eiland Amboina niet verre van Maurice op de Klippen uit elkander gestooten was; als mede dat uit „ Portsmouth na de Indiën waren gezeild vier Engelsche Oorlogschepen van 74 St. Kanon, dewelke door nog tien zoodaanige „ Kielen zouden gevolgd worden."

Den

Den 1 *Octob.* is tot eersten Administrateur in 't Provisie-Magazyn opgetreeden de tweede, genaamd *Piet. Houque*, met Titel en Rang van Koopman; en in plaats van dezen tot tweeden, de Onderk. *Abr. Armenault*, die als Klein-Wikelier vervangen is door den Onderk. *R. H. Gansneb*, genaamd *Tengnagel*, wiens Functie als tweede Administrateur in het Kleede-Pakhuis begeeven is aan den Onderk. *Steven Poelman*, die als Archivarius en Bibliothecaris ter Generaale Secretary is opgevolgd door den Onderk. *Alex. de Champignet*, onder coursneeming van zyne Gages. Wyders is dien dag tot ordinair Lid in den Raad van Justitie opgetreeden, het Extr. Lid Mr. *Theodorus Bergsma*, zynde in dien Raad als Lid geassumeerd, de Advocaat Mr. *Anth. Corn. Verspyk.*

Den 4 Oct. zyn respectivelyk in hunne Diensten bevestigd, de tweede Secretaris der Hooge Regeering Mr. *Jacob Reland Thomassen*, en de beide Opper-Kooplieden van dit Kasteel, *Hendr. van Stokkum* en *George Theobeere.*

Den 9 October (1771) is alhier eene Algemeene *Dank- en Bededag* gehouden, welker uitschryving aldus luid:

Zal de mensch, het bekwaamste en verpligste schepzel op aarde, zynen Schepper loven en dienen, gelyk het betaamd, geen oogenblik behoorde 'er te zyn in zyn leven zonder herinnering; geen oogenblik zonder blymoedige betragting van dezen zoo onvermydelyken pligt. Maar, nademaal geen schepzel even daar toe trager bevonden word; geen, dat door een tegengesteld gedrag zynen heerlyken staat meer ontluisterd; geen ook, dat door booze tegenstrevingen tegen eenen Allerweldadigsten God deszelfs rechtvaardigste Wrake en Grimmigen Toorn voor tyd en eeuwigheid meer op zich laat, dan even den door zonden verdwaasden sterveling, behoorde 'er ook geen oogenblik by hem te wezen, waar in hy niet ernstig bedagt zy op ware boetvaardigheit, op hartgrondige betreuring en verbanning zyner zonden, en op middelen om zich met dien Eeuwiglevenden te verzoenen. Inzonderheit behoorde dit de wyze betragting te wezen van Christenen, dien het zalig voorrecht van den weg der verzoening te kennen door het Heil-Woord ten deele is gevallen, en die, zich in eene Christlyke Maatschappye en zamenlevinge bevindende, ook elkanderen tot het een en ander onophoudelyk behoorden aan te sporen; vooral, wanneer de Heere zelfs hunne personen in 't byzonder, en hun land en volk in het gemeen, daar toe komt op te wekken. En is 'er een land of volk, dat in dusdanige betrekking jegens dien Hoogen God van Hemel en Aarde staat, zoo zyn wy 't, het volk van Nederland en de Ingezetenen van deszelfs wingewesten. Bestraald met het licht van het zalige Euangelium, roemen wy de pligten van een beweldadigd volk te kennen, en 't is de langmoedige God, die ons daarenboven, in het midden Zyner Ontfermingen; door zigtbare Oordeelen en bewyzen Zyner Tegenheit; tot eene dadelyke overweging daar van kragtdadigst opwekt.

Immers niemand kan ontkennen, dat het de slaande Hand Gods is, die

de

de wateren weder een groot gedeelte van ons *Vaderland* hebbende doen overstroomen, deszelfs inwoners in nood en elende gebragt heeft; en dat zy het ook is, die, in weerwil van zoo velerlei aangewend wordende middelen, de sterfste onder het Rundvee ginder als noch haare verwoestingen laat voortzetten, waar door zoo wel, als door de rampen van naburige volkeren, de duurte der meestnoodige levensmiddelen in ons Gemenebest vermeerderd word. En wanneer wy daar benevens nagaan de groote, en eerder toe- dan afnemende sterfte, niet alleen onder de Zeevarenden en Militairen hier ter Plaatse, maar ook onder het volk van de uit Nederland komende Schepen, waar door de magt onzer Maatschappye niet weinig verzwakt, en aan de Hooge Regering dezer landen de uiterste bezorgdheit gegeven word tot bemanning van zeilvaardige kielen: wanneer wy in aanmerking nemen het beklaagtyk noodlot der van hier en Bengale in het Voorjaar 1770 naar Nederland vertrokken Schepen de Vrouwe Petronella Maria, Vaillant en Enkhuizen, die, volgens de berigten, daar noch niet geweest zyn, en de gegronde bekommering teffens voor het in dat jaar naar Japan verzonden Schip Gansenhoef, terwyl zyn reismakker Burg, van een hevigen Orkaan overvallen, maar naauwlyks ontkomen is het gevaar van in de grondlooze diepte neder te zinken: wanneer wy ons herinneren hoe de Bliksem van den Hemel het Schip Lycochton op de Reede en in het gezicht dezer Plaatse tot assche verteerd heeft: wanneer wy eindelyk onze aandagt vestigen op den kwynenden voortgang van den handel onzer Maatschappye, die zoo vele zielen voeden moet: wat kunnen wy ook daar uit anders opmaken, dan dat het de Oordeelen des Almagtigen zyn, die dat alles uitwerken?

Beschouwen wy daarentegen de voetstappen eener Ontfermende Weldadigheit, welke, in het midden van die Oordeelen, ons Vaderland, onze Maatschappy en de Landen onzer inwoninge in deze Gewesten, noch by blyven, hoe roepen zy ons niet tot eene verootmoedigende dankbaarheit jegens dien God, die, offchoon zeer door ons getergd, egter toond een God van oneindige Langmoedigheit te wezen? Immers het zyn zoo de Goedertierenheden des Heeren Heeren, dat wy niet ten eenemale vernield zyn, en dat Zyne Barmhertigheden geen einde hebben. Zyne Ontfermende Goedheit is 't, dat, daar vele andere Mogendheden zich in zorglyke omstandigheden bevinden, ons Gemenebest eene Vrede geniet, die hare ryke vrugten ook in deze afgelegen Gewesten komt uit te schudden, en dat de vreugde der welmeenende Nederlanderen aller wege niet weinig vermeerderd is door de geboorte van eene Prinses tot aanwas van dat Doorlugtige Huis, dat zich voor Land en Kerk zoo noodzaklyk en dierbaar gemaakt heeft. Zyne menschlievende Medogendheit is 't mede, die ons niet, gelyk andere volkeren, met schaarsheit, en reinheit der tanden, gestraft heeft, maar brood verleend voor den eter en zaad voor den zaayer; zoo dat wy overal onder onzen Wynstok en Vygeboom het goede des Lands genieten mogen. Ja de trouw van zyn eeuwigbezworen Verbond is 't, die ons doet verblyden in de ongestoorde bezittinge van de duuren Panden van Vryheit en Godsdienst, zelfs ook in deze Heidensche Gewesten.

Be-

Bedenkt men nu daar by de ongerechtige gesteldheit van ons volk in 't gemeen, en van de ingezeten dezer Hoofdplaatse in 't byzonder, en hoe dat, nevens trouwlooze ondankbaarheid, in weerwil van dit alles, de ongodsdienstigheit, onverschilligheit, zorgloosheid, weelde, wellust, pragt, hoogmoed, en ander heerschende zonden, zoo losbandig doorbreken, wie moet niet in verwondering wegzinken over de langmoedigheit van dien God, die, in het midden Zyns billyken toorns, zoo des ontfermens gedagtig is?

De overweging van het een en ander zoo wel, als het aannaderend vertrek van de Retourvloot, heeft de Hooge Regering dezer Landen op den 20 September 1771 doen besluiten, tegen den 9 der maand October uit te schryven, gelyk uitgeschreven word by dezen, een Algemeenen DANK- en BEDEDAG, om in alle de Kerken dezer Hoofdplaatse, op de Reede, en ten Eilande Onrust gevierd te worden, ten einde eenparig, in eene ware demoedigheit des harten, en met opregte deelneming in het algemeen belang, onze eigen zonden allereerst en allermeest belydende en verfoeyende, zoo tot den Koning der Koningen in den naam zynes geliefden Zoons te komen, Hem in de roede te vallen, en te bidden, dat Hy ons Vaderland, met de Landen onzer inwoninge en alle derzelver aankleve, genadig zy; dat Hy, terwyl Hy ons dreigt, ons tog niet sla, of slaande het niet doe in Zynen toorn, en ons verniele; dat Hy met de sterfte van het Rundgedierte in Nederland ook het gekerm van deszelfs bezitters eens doet ophouden, en de duurte verdryve; dat de Engel des verderfs, die zyne koker met schaadlyke pylen tegen vele Christen Landen gevuld heeft, dezelve nederlegge, en de onze voorbyga; dat de Heere met innerlyke bewegingen van barmhartigheit onze Land en Zeemagt aanzie, en de middelen tot derzelver behoud kragtdadig zegene.

Onze pligt zal ook zyn dat wy, met de demoedigste bekentenisse van onze allentbalvige onwaardigheit, den menschlievenden Hemel-Monarch verheerlyken en danken voor het genot van zoo vele onverdiende weldaden, als waar mede wy in zyne langmoedigheit tot nog toe bekroond zyn, yverigst by den troon zyner Genade aanhoudende, dat Hy Zyne goedertierenheit over ons lieve Vaderland, dierbare Maatschappye, en hare Bezittingen in deeze Gewesten, ook over haren Handel en Scheepvaart uitstrekke, dezelve met Zyne zegeningen besproeie, en den ouden luister daar over verspreide; dat Hy daar toe aan de Hooge Magten, nevens het Doorl. Huis van Oranje, de levendigste invloeden Zyner Genade schenke, met Zynen sterken arm onderschrage, haar aller bestier voorspoedig make, en hare ondernemingen met heugblyke uitkomsten bekroone: inzonderheit dat Hy, die over Zeën en Winden heerscht, de kostbare Schepen, die in dit Na- en het aanstaande Voorjaar, zoo van hier, als van Ceilon, Coromandel, Bengale en China, de reize naar Nederland staan aan te neemen, nevens derzelver Opperbevelhebbers, en alle de geenen, die 'er verder mede overvaren zullen, voor Zeenooden behoede, en door de woelste baren spoedig geleide naar de Havens hunner begeerte, tot roem van Zynen Allerheiligsten Naam en blydschap van wederzydschs Ingezetenen.

Nog

Nog zal een yder onzer den genadigen Hemel-Vorst op het vierigste moeten aanloopen en smeeken, dat Hy onze vrede, vryheit, en blyheit in den Godsdienst en Burgerstaat verlenge en bevestige, mitsgaders dat Hy, door den Geest der heiligmakinge en bekeeringe, de heerschende kragt van ongeloof, ongodsdienstigheit en onboetvaardigheit fnuikende, de menigvuldige zonden des Lands genadiglyk vergeve en verzoene om Jesus Christus, Zynes geliefden Zoons wille.

Aan boord van de Schepen der Retourvloot (in onze voorige gemeld bladz. 131) zyn naar 't Vaderland te rug gekeerd, deze volgende Persoonen, als:

Op het Schip *Asia* de Raad Extr. *P. G. Hasselaar*; de Onder-Koopman titulair *Foeyt*; de Oud-Commaddeur van de West Kust *van Staveren* met zyne Vrouw en twee Kinderen; het Zoontje van den Baas Timmerman *Pyl*; en het Zoontje van den Indigo Maaker *Bessenrood*.

Op het Schip de *Jonge Thomas* de Raad Extr. *Johannes Vos* met zyne Gemaalin en een Kind; de Boekhouder... *Martheze*; een Zoontje van den Commandeur *Smith*; de Boekhouder *Helmke* nevens zyne Huisvrouw en twee Kinderen; en het Dogtertje van den Opper-Koopman *la Pro*.

Op het Schip *Landskroon* de Baas Smit, *Loets* met Vrouw en Kind, en zyn Zoon den provis. Adsistent *Loets*; de Organist in de Kasteels Capelle *S. Kiernits*; het Zoontje van den Gezaghebber op de West-Kust *Palm*; de twee Zoontjes van wylen den Burger *Fred. Smith*; de Sergeant *Handsberg*; de geweezene Samarangse Burger *Derker* met twee Kinderen; en de Kok van de Logie *Meyer*.

Op het Schip *de Vrouw Geertruida* de jong-Adsistent *Scharvenburg*; de Heer ord. Lid in den Raad van Justitie *Mandt* met zyne Huisvrouw; de Sergeant *Bevestein*; het Zoontje van den Onder-Koopman *van Haaften*; en de Boekdrukker *van Heesel*.

Op het Schip *'t Huis te Byweg*, de Heer Ord. Lid in den Raad van Justitie *van der Wyk*; het Zoontje van den Onder-Koopman *Hartman*; de Huisvrouw van den Schipper *Hervenberg*; en de Koopm. *Binkhorst*.

Op het Schip *A-Schat* de Cheribonse Resident *Armenault*, met zyne Huisvrouw en Dogter, nevens een vrye Christen-Vrouw en Zoontje; en een tweede Zoontje van den Commandeur *Smith*.

Alle de bovengemelde zyn voor de Kamer *Amsterdam*.

Voorts repatrieeren voor *Zeeland*: Op het Schip *Ouwerkerk* de Koopman en Samarangse Fiscaal *van der Dussen*; en de Schipper *Raebel*.

Op 't Schip *'t Huis Om* de Sous-Luitenant op Souracarta *Burchers* en een Zoontje; de Sergeant *van Ossenbruggen*; de Sergeant *Schobbert*; en de jong-Adsistent *Sabel*.

Voor *Delft* repatrieeren op het Schip *Hoolwerf*, de Oud Burger-Luit. *Beeke*; de Baas Kuiper op de Werf, *Poortkelder*; de eerste Laborant *van Leeuwen* en zyn Huisvrouw; het Zoontje van den Opper-

Chi-

Chirurgyn *Kloot*; de Oud Bengaalsche Directeur *Vernet*, zyn E. Huisvrouw en twee Kinderen; en *E. F. C. van Dyk*.

Eindelyk voor *Rotterdam* repatrieeren, op de *Vrouw Elisabeth* de Koopman *Breekbout*, en de twee Kinderen van wylen den Heer *Scholl*.

EUROPA. *TURKYEN. Constantinopolen.* Met de uiterste blydschap heeft men alhier vernomen, dat op den 5 Maart (1772) tusschen de Hoge Porte en Rusland *een Stilstand van Wapenen* is gesloten geworden; en schoon dien aangaande noch niets is bekend gemaakt, zo heeft men echter dit volgende alhier uit ons Leger vernomen.

Na dat de Veldmarschalk, Graaf *Romanzow*, van het Hof van Petersburg de nodige Instructien, betreffende eene Vredens-Onderhandeling, had ontfangen, heeft dezelve een voornaam Persoon, verzeld door 200 Grenadiers te paard, en 40 Turksche Heeren, in het Leger van den Groot-Vizier gezonden. De Russische Afgezondene werd op weg door twee talryke Benden Janitzaren met hun Muzyk, en onder het losbranden van het grof Geschut ontfangen. De aanzienlykste Turksche Officiers, en de Wetgeleerden kwamen hun te gemoet, en alle deze Heeren geleidden den Russischen Afgezant tot aan de Tent van den Groot-Vizier. Deze ontfing hem met groote Eerbewyzen en met veele plechtigheden, onthaalde denzelven drie dagen lang na de wyze der Turken, op het prachtigste, en deed aan hem kostbare Geschenken. In den nacht werd 'er eene Conferentie gehouden, die lang duurde; en toen de Russische Afgezondene zyne commissie in allen haren omtrek had volbragt, nam hy afscheid van den Groot-Vizier, en keerde naar *Moldavie* te rug; doch hy liet een zyner Officiers in het Turkse Leger, die terstond den volgenden dag van daar, onder het geleide van vier Turksche Officieren naar herwaards aan de Porte werd gezonden. Toen de gemelde Russische Officier in deze Stad was aangekomen, begaf hy zich op staande voet tot den *Caïmakan* of Stadhouder des Groot-Viziers, en deed aan denzelven verslag van 't geen in het Turkse Leger gebeurd was. Hy hield zich alhier drie dagen op, waarna hy met andere Brieven aan den Groot-Vizier werd te rug gezonden, van waar hy met het antwoord aan den Veldmarschalk, Graaf *Romanzow*, weder naar *Moldavie* staat te keeren.

DENEMARKEN. Koppenhagen. Het gerucht is hier algemeen, dat het Huwlyk van onzen Monarch met de Koningin *Carolina*

Machtiklis vernietigd en die Vorstin veroordeeld is te *Aalburg* in *Jutland* haar verblyf te gaan neemen. Dit gerucht heeft stand gehouden tot op de terugkomst van den Koninglyken Cabinets-Courier *Brummer*, en de aankomst van twee Engelsche Cabinet-Couriers, als waar na verscheide Conferentien gehouden zyn, waar van zo veel is ruchtbaar geworden, dat in de bepaling der bovengemelde verblyfsplaats van de Koningin eene verandering voorgeslagen en door ons Hof goedgekeurd is, naamlyk dat die Princes niet naar *Aalburg*, maar zich uit de Staten van den Koning begeven en na *Zelle* in 't Hanoversche vertrekken zal, alwaar het Slot tot haar verblyf zeer bekwaam is; dat ook hare Hofhouding, niet uit Deensche, maar uit Engelsche en Hanoversche zal bestaan; en dat de jonge Princes hare Dochter, in het Adelyk Stift *Wallöe* en *Seeland* zal opgevoed worden.

De zaak der Koningin aldus afgedaan zynde, werd het lot van de beide voornaamste Staatsgevangenen, *Johan Fredrik Struensee* en *Enevold Brand* mede beslist. Hun Vonnis werd op Zaturdag den 25 April (1772) door de Inquisitie-Commissie uitgesproken, en aan den Staatsraad (waarin echter de Koning niet tegenwoordig was) gepresenteerd. Des Namiddags was de Staatsraad weder vergaderd, en des avonds ten 7 uren kwam zyne Majesteit van *Charlottenburg*, begaf zich in den Staatsraad, bevestigde het uitgesproken Vonnis, en ging daarop in de Italiaansche Opera.

Des middags ten 12 uuren werd den beiden Gevangenen hun lot bekend gemaakt door hunne Advocaten. *Struensee* ontfing het met veel bedaardheid, en las het geheel door zonder te veranderen; het welk hy daarover onderhouden zynde, zeide daar aan toe te schryven, om dat hy zich zulks al lang voorgesteld, en zich by tyds daar toe bereid had. Zelfs scheen hy meer aangedaan te zyn, toen hy vernam, dat *Brand* een gelyk lot te wachten had. *Brand* ontfing de tyding van zyn Vonnis ook met taamelyke gelatenheid; doch den volgenden morgen, toen hy vernam, dat hy niet zou geraseerd worden, ontviel hem de moed ten eenemaal. De Heeren *Munter* en *Hee*, hebben de beide Gevangenen zedert dien Zaturdag maar weinig verlaten, zynde byna altyd by hen geweest; zy gaven hunne Advocaten, toen die ten voorsz. dage van hun weggingen, eenen Brief aan den Koning en eenen aan de Commissie mede. Daags voor de Executie ontfingen zy beiden het Avondmaal.

Het

Het Vonnis van *Struensee* is vyf bladen groot. Daarin komen de beschuldigingen voor: *de aanmatiging van een al te grote macht, de benadeeling der Koninglyke Kassen voor meer dan vyftien tonnen Gouds; de vervalsching eener Assignatie; de afdanking der Garde; de verdachte schikkingen, welke hy binnen de Muuren deezer Residentiestad had laten maken, enz.*

In het Vonnis van *Brand* werd gezegt, *dat hy wegens misdaden, onmiddelyk tegens den geheiligden Persoon des Konings gepleegd en waar by zyne gemaakte exceptie geen plaats konden vinden, veroordeeld is.*

In het Slot van beide Vonnissen word gezegt: Volgens het Deensche Wetboek Lib. VI. Cap. IV. Art. I. hebben Graaf *Johan Fredrik Struensee* en Graaf *Enevold Brand* zich zelven ter welverdiende straf, en anderen ten voorbeelde, eere leven en goed verbeurd; zy werden van hunne Graaflyke en alle andere waardigheden, gedegradeerd; hun Graaflyk Wapen zal door Beuls handen worden verbroken; daarna zal hun ieder de rechterhand levendig worden afgehouwen, en daarna onthoofd; de lighamen zullen gevierendeeld en op het rad gelegd, en het hoofd met de handen op een paal gestoken worden.

Dingsdags den 28 der voorsz. Maand, 's morgens ten 8 uuren, werden de gemelde Doodvonnissen ter uitvoer gebragt. Op het Veld buiten de Oostpoort was een Schavot, 9 ellen hoog, en 8 ellen in 't vierkant, opgerecht. Zy werden ieder in een Huurkoets derwaarts gebragt. Vooraf reed de Koets van den Generaal Fiscaal, en eenige andere Bedienden, *Brand* kwam eerst op het Schavot, met een hoed met een gouden galon, een groen kleed met goud en laarzen aan. Hy sprak een tyd lang met den Proobst *Hee*. Waar na het voorgeleezen Vonnis volbragt werd. Het hoofd werd eenige malen aan de toeschouwers vertoond. Daarna kwam *Struensee*, door Dr. *Munter* verzeld, op het Schavot. Hy had zynen hoed in de hand, en een blaauw fluweel kleed aan. Na een kort gesprek met Dr. *Munter*, werd met hem op dezelve wyze gehandeld als met *Brand*, vervolgens wierden de Lyken naar de gewoone Executieplaats gebragt en opgericht. *Struensee* scheen zeer devoot, maar *Brand* stoutmoedig te zyn. Het Schavot was door vier reijen Militie en Matroozen omringd, en in de Stad waren de Wachten ook versterkt, schoon veele deze Executie niet hebben konnen aanschouwen, was de geheele Stad echter in beweging; doch alles is zeer stil afgelopen.

Vlissingen. Den 6 April 1772 (ingevolge 't geen wy in Maart II. Stuk Bladz. 108 gemeld hebben) in den morgen kwam de Burgery hier onder de Wapenen, zynde de Heeren Officiers alle in 't blaauw by wyze van eene nieuwe uniforme, uitgedoscht. De Vry-Compagnie trok reeds om half negen uren ter Rammekens Poorte uit en posteerde zich voor de Buitenplaats van de Heer Burgemeester *Lambrechtsen*: by den Boom op den Middelburgschen Weg, voor het Hek van die Buitenplaats was eene schoone Praalboog opgerigt, als zullende daar het Hooge Gezelschap der Heeren Staaten van deze Provincie plegtiglyk worden ontfangen en op een Dejeuné onthaald, gelyk geschiede. Hunne Edel Mogenheden, door Heeren Gedeputeerden afgehaald, reden vervolgens van gemelde Buitenplaats, door de Vry-Compagnie jonge Burgers, alle gelykelyk in eene keurige uniforme gekleed, begeleid, langs den buiten Cingel naar de zoogenaamde Middelburgsche Poort, welke naar Oud-Vlissingen ziet. Onderwylen was een Detachement van gemelde Vry-Compagnie, tot Escorte, aan drie Heeren mede gegeven, die den Standaard der Vryheit, behangen met een Vlag, opwelke een geharnasten Arm met een Sabel in de vuist verbeeld wierd, van het Stadhuis afhaalden en in 't gezigt van den aanrydenden trein van Hunne Edel Mogenheden, in drie Koetzen gezeten en nu aan de Poorte genaderd, boven op dezelve naast het Beeld van de Vlissingsche Maagd planteden en opregten. Deze Plegtigheit geschiedde onder een helder Veld-Muzyk, dat vervolgens aanhield, terwyl Hunne Edel Mogenheden binnen reden.

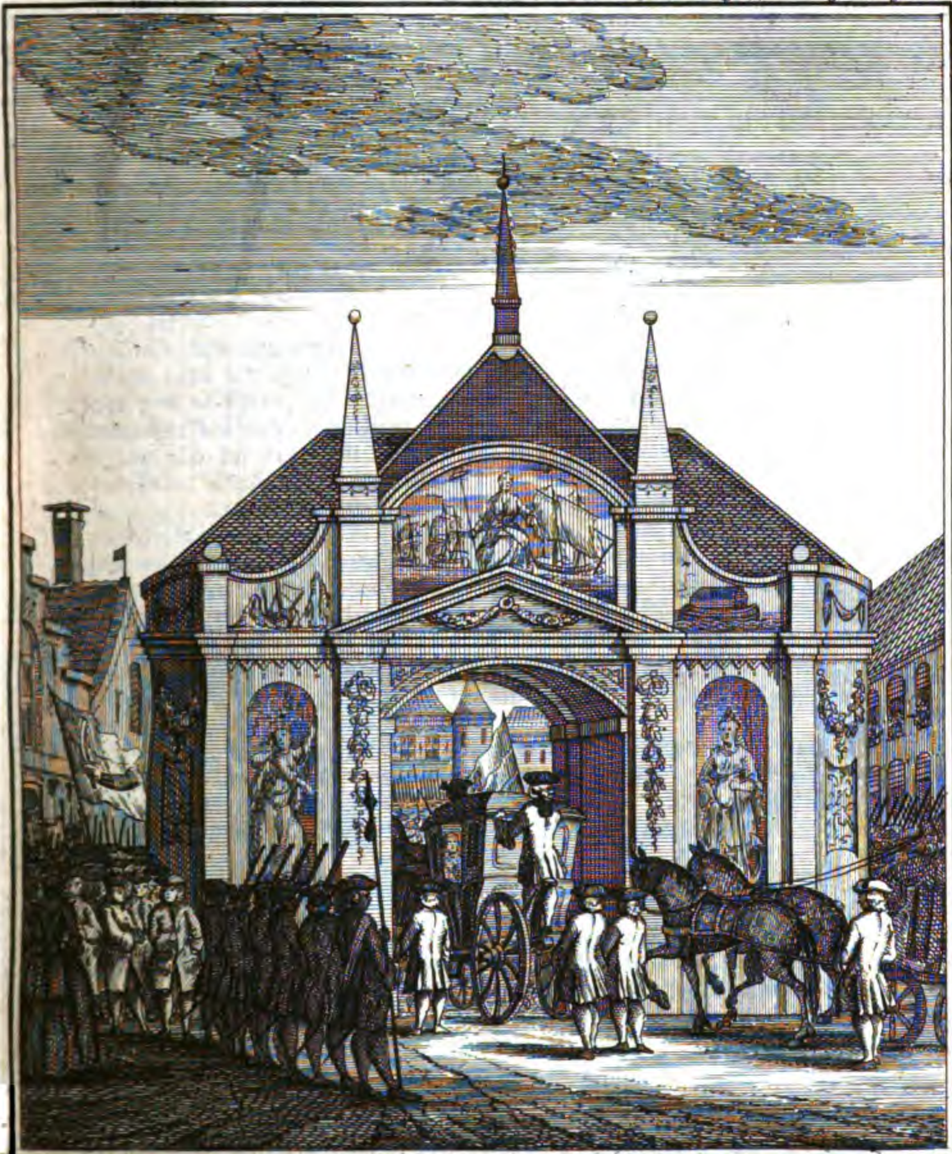
Ter wederzyden der Poorten waren Nissen, Festons gewyze geschilderd; aan de Linkerzyde las men:

Hier dreef men Vyand uit
En haalde Vryheit in,
't Viervoudig Jubelfeest,
Van Neêrlands heilbegin,
Vereischt een Welkoom Groet.
Aan Zeelands Achtb're Staten,

Ter regterzyde stont:

Men wagt ze aan 't Outer,
Door de Dankbaarheit gestigt,
Zoo kwyt zig Vlissingen
Het best van de offerpligt,
Wen 't Vorstlyk voorbeeld is
Ten spoor van de Onderzaten.

By het inryden der Strate, die naar de Markt loopt, en aan weerszyde van welke de Vlissingsche Burgery onder het Geweer stond, vonden Hunne Edel Mog: een plegtigen Eeren-Tempel. Boven vertoonde zich de Brielsche Maagd en de aanzeilende Schepen der Watergeuzen, wat lager op de Penanten een Schip tusschen de Klippen

Eere TEMPEL ter Gedagtenisse van't 200. JARIGE JUBILE te Vlissingen geviert den 6 April 1772.

B. MOURIK excudit.

pen in Storm, en aan de andere zyde Noachs Arke; en nog lager aan den eene kant een Beeld, schetzende de Vreeze, en aan den anderen een dergelyk vertoonende de Hoop, met dit Byschrift.

De helpers in den Briel, op Stroom des Vyands Vloot,
Waar schiep m'ooit vreemder Hoop? waar klemde ooit banger nood?

Aan de andere zyde vertoonde zich boven een Tempel de Vlissingsche Maagt, de Vryheid en Godsdienst binnen leidende, met dit Onderschrift

De Burger waagt en wint, dat rustige besluit!
Joeg Spanjerts Vloot te rug en dreef de Walen uit.

Op de Penanten, ter wederzyden, waren Hercules en Pallas als Standbeelden opgerigt.

Tans reed het Hoog Gezelschap voort, met Zyne Excellentie de Heer *van de Perre*, als representerende Zyne Doorlugtige Hoogheit onzen Erfstadhouder en Erfheer van Vlissingen, aan het hoofd; vervolgens de Heeren Staten naar den rang der Steden, benevens den Heer Raad Pensionaris, gaande voor uit de Vry-Compagnie en werdende gevolgd door de Bodens van Staat, terwyl de Lakkeyen ter zyde de Koetzen gingen. In elke Koets zat ook ter linkerhand een Heer van Vlissingen, ter begeleiding van het Hoog Gezelschap. Op de Markt stond het Garnisoen onder de Wapenen en formeerde den kring voor de Koetzen en de paraderende Burger Compagnien. De overige Leden der Regeringe, mitsgaders drie Heeren Gedeputeerden van de Burgerye, ontfingen de Heeren Staten en Zyne Excellentie op de puye van het Stadhuis: waar na Hunne Edel Mog: binnen traden.

Boven de puye van het Stadhuis was deze Inscriptie te lezen.

Tot Slaverny geschikt door Alba's wreede lagen,
Van magt, van hulp, van raad, van hoop, van troost ontbloot,
Durfde egter Vlissings Maagd het dappermoedig wagen,
Dat ze in Gods Mogenheit door dwang de Poorten sloot,
Tans mag ze in Vredes tyd als eerste van de Zeeuwen,
's Lands eerste Vryheits dag ten tweedemaal vereeuwen.

Wat lager vond men ter eener zyde geschilderd eene teedere Maagd, de Dwingelandy en Bygeloof onder de Voeten trappende, en boven *Sponte & Feliciter*; aan de andere zyde een Altaar met een rookend Reukvat daar op; en agter den Altaar eene van Steen opgerigte Piramide, en boven *Eben Haëzer*.

Toen Hunne Ed. Mog. uit de Vensters, op Kussens leggende, verschenen, in Gezelschap van de Edele Achtbare Magistraat, defileerden vervolgens de Burgery voorby, saluërende de Officiers met hunne Spontons en Vaandels, trekkende voorby het saluërende Garnisoen naar de Kaai af.

Na eenig vertoeven begaf zich het Hoog Gezelschap naar de Groo-

Groote Kerk, in welke ter receptie, van vele aanzienlyke Vreemdelingen ook grooten toestel gemaakt was. De Ingang der Kerke was met opgekoppelde Gordyneu behangen, en met uitspringende vleugelen, als eene Ereboog, opgeschikt. Aan de eene zyde was het Standbeeld des *Geloofs*, en aan de andere een diergelyk van de *Waarheid* opgerigt.

Onder de Waarheit las men, om dat die iemand met een teeken van laag bygeloof wegschopte.

Volksdwaling boeit het hart; de Waarheit maakt het vry.

En onder het Geloof.

Als kennis deugden baart in Jesus Heerschappy.

Boven waren de twee Jaargetallen aldus gesteld:

MDLXXII. MDCCLXXII.

By het inkomen van het hoog Gezelschap speelde het Orgel, en dat Muzyk duurde tot dat hun Ed. Mog. en Ed. Achtb. mitsgaders de Wel-Ed. Gestr. Krygsraad hunne plaatzen bezet hadden en Do. *Johan Jacob Brahé* in gereedheit was. Zyn Eerw. liet ter voorbereidinge zingen Psalm LXVIII. vs. 14 en 16 en deet de aandagt der Toehoorderen, met eene schetsgewyze, korte en zinryke ophelderinge vallen op het 41 vs. van den CVII. Psalm. *Hy brengt den nooddruftigen uit de verdrukkinge in een hoog vertrek, en maakt de huisgezinten als kudden.* Het overige was een allercierlykste en welsprekendste Redenvoering, in welke de Historie van Vlissingens verlossinge in het treffendste daglicht wierd voorgesteld, welke eindelyk met gepaste, verhevene en Godvrugtige Aanspraaken en Zegengroeten aan de Heeren Staaten, aan zyne Doorluchtige Hoogheid, en in zyne plaatse aan den Hoog Edel Geboren Heere van de Perre, aan den Magistraat, den Kerkenraad en de nabuurige Predikanten, aan den Burger-Krygsraad en laatstlyk aan de Gemeente besloten wierd, waar op in een treflyk Na-Gebed de hartelykste Gebeden en Dankzeggingen den Allerhoogsten werden toegebragt.

Iets dergelyks werd ook in de Kleine Kerk verrigt, door den Eerw. Heer Do. *Jona Willem te Water*, die, zonder Text af te leezen, aldeenlyk eene Historische Redevoering hielt, welke de goedkeuring van zyn aanzienlyk gehoor volkomen wegdroeg.

Verder wierden hunne Edel Mog. als mede de Heeren Predikanten, op het Stadhuis pragtig ter maaltyd onthaald, en onder het drinken van de hooge gezondheden, het Geschut van den Westdyk los gebrand.

Boven en ter zyden van de Beurs vond men vyf Historische Tafereelen, waar in de gebeurtenissen van het Jaar 1572 wierden afgebeeld.

Des avonds is het Stadhuis geillumineerd geweest met lampions en by de Decoratien waren ook slangsgewyze opklimmenden en in één punt uitloopende geillumineerde Piramiden opgerigt: ook zyn er eenige Pekronnen verbrand en eenige Vuurwerken afgestoken, en dus is dit plegtig *Jubelfeest* tot algemeen genoegen en zonder ongelukken afgeloopen.

Veere

Veere. Op Zondag den 3 May (1772) zynde juist 200 jaren geleden dat deze Stad het Spaansche juk afschudde, is die twee honderd jarige Gedenkdag, des namiddags met eene plechtige Dankpredikatie, en vervolgens door de Ingezetenen met alle Vreugdetekenen gevierd geworden.

Enkhuyzen. De Oud-Schepen dezer Stad, *Meindert Semeyns*, adverteerd hier mede aan het Algemeen, dat hy zich thans in staat bevind, om het lang verborgen geheim, naamlyk, om de *Lengte*, zo door de Theorie als de Praktyk, op alle Plaatzen van den Aardkloot te berekenen, en het zelve door eene Machine proefondervindelyk te bevestigen; wyders door die zelve Machine te doen zien, hoe dat alles met zyne voorgaande uitvinding omtrent de miswyzing der Compassen overeenstemt. Intusschen kan een ieder verzekerd zyn, dat alles ingericht is door de onfeilbaare werking der Natuur, en dat de Machine gantsch niet kostbaar is, en door een ieder accuraat Werkman kan vervaardigd worden. Maar gemerkt hy een man van 78 jaren is, die door gedurig zitten en blokken behebt is met ongemeen veel lighaamskwalen, welke hem buiten staat stellen, van in persoon te compareeren ter plaatze daar zulks zoude behooren, zo is hy echter ten allen tyden gereed, wanneer de daar in belang hebbende Mogendheden zich gelieven te declareeren, wat dat men hem voor zodanig eene importante uitvinding gelieft toe te leggen, om alles voldoende aan te toonen.

Amsterdam. Vervolg en Slot van den Brief geschreeven uit het Land van Heusden, *ziet onze voorgaande bladz.* 135.

Is dat alles nu zo, gelyk 't waarlyk is, dan moeten wy ons zeer bevreemden over 't berigt uit de Bommeler Waart van den 14 Maart in de Haarlemsche Courant geplaatst, aan 't einde zeggende (wanneer zy melden van hun overvloedig binnewater) dit kan onmogelyk aan het kwaad effect van den Overlaat in de *Langstraat* tusschen *Baardwyk* en *Drunen* worden toegeschreven, maar alleen aan de extraordinaire vogtigheid van de 3 laatst verlope jaaren, inzonderheid aan den veelvuldigen sneeuw van dit jaar 1772. Niettegenstaande onzen beklaaglyken staat, zou die oneindig erger zyn, indien wy die Overlaat niet hadden, wyl daar door onze Dyken, zo wel als die van 't Land van *Heusden* en de vesting van *'s Bosch* van de slag van 't hooge water zyn bevryd gebleven, 't geen considerabel veel kosten, om de zelve te herstellen, uitwint, en dus mag men met alle recht onbevooroordeeld stellen, dat wy

„ door

„ door behulp van den Overlaat van meer dan eenen dyk breuk, 't „ zy in de Bommelerwaart, 't zy in 't Land van *Heusden*, zyn bevryd „ gebleeven; hierop moet ik repliceeren, dat dit berigt waarlyk uit een vals begrip en vooroordeel ontſtaat; want laaten die van de Bommelerwaart komen zien by den Overlaat en wat laager, dan zullen zy moeten toeſtemmen, dat 'er geenzints water door word kwyt geraakt tot ontheffing van de grote Rivier, want van 't begin tot heeden toe is 't blyven hangen by *Doeveren* en *Drongelen*, en wie weet wanneer 't daar van daan zal ſchieten! niet tegenſtaande 't water te *Heusden* nu al op 8 à 9 voet is, en dus niet meer door de Overlaat kan loopen, zo is en blyft 't nog hangen voor de ſluizen van opgemelde plaatzen, en wel te *Drongelen* nog een voet: nu vraag ik dan die Lieden, waar dit alles van daan komt? en derhalven doet de Overlaat geen voordeel, maar groot nadeel! ja zelfs las ik onlangs in de Courant van *'s Boſch*, dat in de Meijery van 's Boſch in lange jaaren 't water zo hoog niet hadde geweeſt, en derhalven moeſt 't nooit zo hoog meer komen na 't begrip de Ingezeten van de Bommelerwaart, daar zulks nu niet geſchied zy!

Dog Myn Heer UE: zegt hierop mogelyk, met die uit de Bommelerwaart, dat (ſchoon de Overlaat onze uitwaatering wat mogt beneemen) wy 't meenigvuldig binnewater dan maar op dien tyd gemeen hebben met andere Diſtricten, en zulks zy toe te ſchryven aan de overvloedige reegen! Dog UE. gelieve te conſidereeren, dat wy nooit zo veel binnen water gehad hebben, als na dat de Overlaat 'er geweeſt is; dog vooral moet ik UE. zeggen, dat onze uitwatering van 't Land van Heusden geſchied op 't Oudmaasje, daar geen hoog of laag water, (eer 'er de Overlaat was,) te pas kwam, want wy zelfs konden uitloozen, ſchoon 't water te Heusden aan den top van den Dyk ſtond, daar ondertuſſchen nu andere Diſtricten, ſchoon loozende op de groote *Maas*, nog kunnen uitwateren met hunne molens, al is 't water te Heusden al 14 of 15 voet: daar wy nu al niet meer konnen uitloozen met de 11 voet als 't water door de Overlaat; maar zelfs begint te treinen; nu vraag ik, of wy in 't Land van Heusden, daar wy altoos konden uitloozen, nu door dit toeval zelfs niet meerder benadeelt zyn, dan andere Diſtricten? immers ja! ook moet ik zeggen, dat terwyl ik deze ſchryf in 't laatſte van de maand Maart, de ſluizen te *Drongelen* nog niet open kunnen, zelfs ſtaat 't water 'er nog wel een voet voor de zelve, ſchoon de Overlaat niet meer loopt, en zelfs 't water te *Heusden* maar 9 voet zy om de pyl paal: zyn wy dan niet meer benadeelt dan andere Diſtricten? ja zelfs als de Bommelerwaart, daar zy nu immers al kunnen loozen?

Die van *Gelderland* zoeken ons te ſteeken met hun bericht in de Courant, dat zy zelfs in de gepaſſeerde Zomer door 't overtollig regen water hunne Wylanden niet hebben kunnen gebruiken, en

zelfs

zelfs hunne paarden ter Wyde in 't Land van *Heusden* en *Altona* besteld hebben, en dat wy derhalven nog boven hen bevoorrecht zyn, dog MYN HEER, dit gesteld zynde, zo is dit argument niet voor, maar teegen Hun; en toont aan, de schade en 't nadeel, dien de Overlaat, als hy loopt, doet; want des Zomers legt 'er in den Overlaat een Kaade, tot voorkoming van overstroming en wegdryving van 't Langstraats Hooi, en dus kan dezelve in 't Zomer Saisoen niet werken, of ons schade tot stremming van onze uitwatering veroorzaken; waarby komt, dat onze Landen hooger leggen, dan Gelderland of de Bommelerwaart, en dus, zo onze uitwatering niet gestremt word, gelyk des zomers niet geschied, zo kunnen wy gemakkelyk ons water kwyt raaken door 't oud Maasje, gelyk altoos geschied is, eer de Overlaat 'er was, maar nu in 't voorjaar niet eerder geschieden kan, dan, als eerst alle de buiten velden droog zyn, en de Maas laag is, waar toe veel tyd verloopt.

Dog UE. zal mogelyk vraagen, waar 't dog van daan komt, dat het met den Overlaat dus vrugteloos afgeloopen zy, en die geen, of te minste zeer weinig water slyt; waar op ik UE. moet antwoorden, dat wy alhier in 't algemeen van oordeel zyn, dat door de opzigter de peil legging der Landen niet wel gecalculeert zy: 't Land tusschen de Leidyken is tot spys derzelve al te diep uit gegraven; de Landeryen, buiten by *Doeveren*, en *Drongelen*, liggen laag, nu heeft men niet genoegzaam gereflecteert, dat 't Land daar 't water na toe moet, en over dient te loopen, als by *Capelle*, *Wasbeek* en *Raamsdonk*, veel hooger zy dan de grond en 't Land by of omtrent den Overlaat; want al staat 't water te *Heusden* al 14 of 15 voet en te *Doeveren* en *Drongelen* al ver boven halver Dyk, zo kan 't egter nog niet tegen en over 't hoogere Land van de zo even genoemde Dorpen aanloopen; zelfs hebben zy te *Raamsdonk* en *Wasbeek*, hoe hoog 't water door de Overlaat ooit geloopen heeft, altoos droog Land gehad, en 't zelve kunnen graven en behandelen naar hun welgevallen; te meer, men heeft by 't maken van den Overlaat altoos gezegt, dat 't water 'er maar door zoude loopen, als 't halver Dyk en dus te *Heusden* al 15 en 16 voet was: daar dezelve nu al begint te werken met de 11 voet, als 't water nog maar aan den voet des dyks is, en dus nog geen 't minste gevaar zy, en bygevolg dan, als 'er nog geen de minste noodzake toe is, schoon 't al zelfs *linea recta* van de hoogte na de laagte liep: dog dit abuis wil men niet erkennen!

Ziet daar MYN HEER aan UE. verzoek voldaan, en teffens de tegenwerpingen beantwoord; ik twyfel nu niet, of iemand, die dit bericht leest, zal overtuigt worden, dat de Overlaat, zo als 't nog daar mede gesteld zy, geen het minste voordeel aan iemand, maar veel eer groot nadeel, byzonder aan 't Land van *Heusden*, en 't boveneinde van de *Langestraat* toe brengt; en dat derhalven de zaaken

 dus

dus blyvende niet anders te voorzien is, dan eene geheele verarming en ondergang van dit Land; want geen verandering komende, zullen wy niet in ſtaat zyn in 't vervolg onze laſten en ſchattingen te betalen; de Inwoonners zullen tot armoede al zagtjens vervallen, want 't Land word door 't gedurig water zodanig verkoud en vermindert, dat 'er geen Winterkoorn ('t geen egter alhier een voorname tak van inkomſten was) ja ook geen Zomerkoorn, zal kunnen gezaait worden; en al 't Land tot wyland te maaken, is onmogelyk voor de geſteldheid deezer plaatzen; dog wy wenſchen en hoopen, dat de oogen en ooren der Hooge Overigheid eens zullen open ſtaan voor 't geroep en gekerm van de Ingezetenen deezer Landen, wier ondergang dag op dag vermeerdert, zo 'er geen verandering, of eenig redres, of ſoulagement in deeze komt. En om UE hier van ook te berigten, zo dient, dat ofſchoon deswegens al propoſitiën mogten gedaan en eenige Projecten voorgeſlaagen worden by de Hooge Overigheid deezer Landen, 't te dugten is, gelyk wy helaas tot onze ſmert al moeten zien! dat dezelve weinig ingang zullen vinden; want de Overlaat is bekoſtigt door *Holland*, de *Generaliteit* en *Gelderland*; ofſchoon nu *Holland* een genegen oor leende tot verandering, zo zal 't *Gelderland* en de *Generaliteit* niet accordeeren, wyl die, ſchoon zeer ongegrond, (gelyk nu klaar betoogt is) in een vooroordeel zyn, dat de Overlaat hen helpt: want dit gaf zelfs 't berigt uit de Bommelerwaart te kennen. Nu geef ik 't aan uw eigen overweeging over, of 't niet hard zy, dat een goed en groot Diſtrict van Holland, uit een vooroordeel van een ander diſtrict, benadeelt, ja bedorven word? Evenwel word 'er niet geaccordeert tot eene geheele wegneeming van den Overlaat, zo zyn 'er nog andere ſoulaasgeevende middelen, die wy hoopen, dat in agt zullen genomen worden, als by voorbeeld: (1) een verplaatſing van den Overlaat, zo dat dezelve zyn loop kreeg niet voor, maar agter de Langeſtraat over de velden en meiren by *'s Gravemoer*, daar dezelve dan ook uitwaterde op 't Bergſe Veld: daar zegt men in 't algemeen, ligt 't Land dorſevender wys, daar is 't Land van minwaarde, meeſt moeraſſig, (2) of dat 'er een bern of kade wierd gemaakt in den Overlaat van 3 of 4 voeten hoog; dit zoude de minſte onkoſten voor 't land, en van 't meeſte nut zyn: want dan zoude 't water door de Overlaat maar loopen op de 14 of 15 voet als het te *Heusden* halverdyk was, en wanneer 'er eerſt eenige noodzake tot aftapping was; daar door zoude wy zo ſchielyk niet met 't water voor onze ſluizen bezet worden, en zo lang 'er ook niet voorſtaan als nu. Dan had *Gelderland* ook wat zyn zin. (3) of gelyk 'er 'thans een project is, dat 'er een dyk van *Drunen* tot 't *Hagoortſe Sas* gemaakt wierd, en voorts de kade daar tuſſchen geſlegt: dan zoude 't water aldaar beter ſchot krygen, en zo niet blyven ſtaan op de Landen: dog dit zoude wat veel geld koſten: hiermede aan UE. intentie voldaan

daan hebbende, eindige ik deze met toewensching van heil, en noeme my?

Myn Heer! UE. Dw. Dienaar,
JOH. PHILO-RUSTICUS.

MAGISTRATUREN EN *AMPTENAAREN.*

Door zyne Doorl. Hoogheid, den Heere Prins Erfstadhouder zyn uit een overgeleverde Nominatie tot Burgemeesteren der Stad *Purmerende*, geëligeerd: de Ed. Gr. Achtb. Heeren *Willem Bleydenbergh*, *Jacobus van der Vooren*, junior, Mr. *L. Peereboom* en *Pieter Wynhout*; tot Schepenen de Ed. Achtb. Heeren *Adam Lugtig*, *Cornelis Spruyt*, *Hendrik van Slype*, *Wigboldus Ryninck*, *Harmanus Tamboer*, *Boudewyn Peereboom* en *Gerardus Nienhuysen*, en tot Schepenen Commissarissen de Heeren *C. Spruyt*, *B. Peereboom* en *G. Nienhuysen*.

Uit eene Nominatie gemaakt door negen Keurmannen heeft hoogst voorsz. Prins Erfstadhouder tot Schepenen der Stad *Hoorn* geëligeerd, de Wel Ed. Achtb. Heeren *Jacob de Groot*, Matthysz., *Nicolaas Hinlopen*, *Jacob Grees*, Mr. *Jan Hendrik van Stralen*, Mr. *Dirk Gallis*, *Pieter Hellingwerf* en *Willem Schuurman*.

Hoogstmeergemelde Prins heeft de Heer Mr. *Pieter Verstolk* aangesteld tot Drossaart, Dykgraaf enz. van de Stad en Graafschap *Leerdam* mitsgaders Baronny d'Acquoy; en de Heer Mr. *Nicolaas van Slingerland*, Schout en Secretaris van de Baronny d'Acquoy tot Hoog-Dyk Heemraad van *Schoonderwoert* en *ter Leede*.

Voorsz. Prins Erfstadhouder heeft de Heer *Nicolaas Pesters* aengesteld tot Ordinaris Meesterknaap van de Houtvesterye van Gooyland, van Soest, Baarn en Ter Eem enz. als mede over de beide Eemnessen, in plaats van desselfs Heer Vader Nicolaas Pesters die daar van vrywillig afstand heeft gedaan.

Tot Commissaris van 't Kleinzegel van Holland is door de Ed. Mog. Heeren Gecommitteerde Raden aangesteld, de Heer *Fredrik Hendrik van der Beets*.

Den 29 April (1772) zynde de gewone nominatie dag tot verandering van de Regeering der Stad *Rotterdam*, zyn uit de Ed. Gr. Achtb. Vroedschap *Boonheeren* geworden, de Heeren Mr. *Gerard François Meyners*, Mr. *Jean Bichon*, Heer van Ysselmonde, *Izaak van Alphen*, Mr. *Johan Hendrik van der Does* en Mr. *Jacob Herman Vingerhoedt*. Vervolgens heeft hoogstmeergemelde Prins Erfstadhouder uit een overgeleverde Nominatie geëligeerd tot Burgemeesteren de Wel Ed. Groot Achtb. Heeren Mr. *Abraham Adriaan du Bois*, Heer van Molenaarsgraaf, Giessen en Steenhuizen, *Jacob Cossart*, *Abraham Gevers*, en Mr. *Gerrit Daniel Denick*. Tot Schepenen de Wel Ed. Achtb. Heeren *Bastiaan Molewater*, *Gerbrand de Reus*, Mr. *Pieter Cornets de Groot*, *Jacob Diederick van de Wall*, *Egbert Thesingh*, *Abraham Verstolk*, en M. *Reynier Fredrik van Staveren*. Tot Schepenen Commissarissen Mr. *P. Cornets de Groot*, *J. D. van de Wall* en *Egbert Thesingh*.

Op meergemelde wyze heeft de Heere Prince Erfstadhouder tot Raad der Stad *Zierikzee* verkozen, de Heer Mr. *Jan Jacob Cau*, in plaatze van wylen den Heer D. G. van Borrendamme.

Op voorsz. wyze zyn tot Burgemeesteren der Stad *Schiedam* geëligeerd, de Ed. Gr. Achtb. Heeren *Leendert van den Berg*, *Martinus Kneppelhout* en *Jan Jacob Mispelblom Beyer*, Heer

van

van Zuidſcharwoude. Tot Schepenen de Ed. Achtb. Heeren Mr. *Dominicus Doom*, Jacobsz. *Jacob Heereman*, *Daniel Pichot*, Mr. *Philippus Theodorus van Cloon*, Dr. *Wilhelmus Mattheus Keuchenius*, Mr. *Hendrik van der Heim* en *Jan David Pichot*. Tot Schepenen Commiſſariſſen de Ed. Achtb. Heeren *J. Heereman*, *D. Pichot* en Mr. *Ph. Th. van Cloon*.

Gelyk ook tot Burgemeeſteren der Stad *Vliſſingen* de Ed. Gr. Achtb. Heeren Mr. *Anthoni Pieter Lambrechtſen*, Heer van Ritthem en Mr. *Johannes Mauritz*. Tot Schepenen, de Ed. Achtb. Heeren *Hendrik de Zitter*, *Adriaan Jan van Borſſelen van Geldermalſen*, Dr. *Abraham Muller*, Mr. *Jan Cornelis van Hoorn*, *Pieter Jacob Clyver*, Dr. *Jan Baart*, Dr. *Arent Rochuſſen Jongerheld*, *Abraham Louyſſen* en *Matthys Cattau*.

Hun Hoog Mogende hebben den Heer *Jan Willem van Alphen*, Procureur voor den Hogen Raad, voor den Raad van zyne Hoogheid en voor den Hogen Krygsraad der Vereenigde Nederlanden, aangeſteld tot Procureur voor Hoogſtderzelver Collegie in plaats van wylen den Heer P. Ploos van Amſtel.

Den 17 April (1772) zyn tot Burgemeeſteren der Stad *Edam* verkoren, de Ed. Gr. Achtb. Heeren *Jacob Horn*, *Anthony Teengs*, *Pieter Pont* en Mr. *Jodocus Broek*. Tot Schepenen, de Ed. Achtb. Heeren Mr. *Nicolaas Theodorus de Leeuw*, *Jacob Teengs*, *Harmanus Dobber*, *Harmanus Scheer*, *Claas de Boer*, *Jan Druyſt* en *Nicolaas Coſterus*; en tot Schepenen Commiſſariſſen de Ed. Achtb. Heeren Mr. *N. T. de Leeuw*, *Nicolaas Teengs* en *Claas de Boer*.

AANMERKELYKE ZAAKEN.

Te *Parys* is het Cabinet Schilderyen van den Hertog *van Choiſeul*, voor 450000 Livres verkogt.

Den 11 April (1772) is de Erf Princes van *Thurn* en *Taxis* van een Prins bevallen.

Te *Dordrecht* eene Collecte ten behoeven der Nederduitſche Gereformeerde Diaconie gedaan zynde is daarby gecollecteerd 7105 Guldens.

Den 15 dito overleed te *Weenen*, in den ouderdom van 74 jaren, de Generaal Veldmarſchalk Graaf *van Bathiani*.

Ten voorsz. dage overleed te *Schaumburg* in den ouderdom van omtrent 79 jaren *Victor Amadeus Adolphus*, Vorſt van *Anhalt Bernburg* enz.

Den 23 dito overleed te *Buckeburg* in den ouderdom van omtrent 28 jaren, *Ferdinand Johan Benjamin*, Graaf en Edelheer van der Lippe, Kolonel in dienſt van Vrankryk enz. enz.

Den 26 dito ſtierf in de Provincie *Groningen*, de Hoog Welgeb. Heer Mr. *Willem van Roſſum*, Heer van Englumborg, en de vrye Heerlykheid de Campen, Regeerings-Raad der beide Graafſchappen *Lingen* en *Teklenburg*.

Onlangs overleed te *Fredrikshal* in Noorwegen in het 110de jaar zyn 's ouderdoms, *Jacob Asbiörnſen Twedt*.

Den 27 dito ſtierf te *Bruſſel* in den ouderdom van ruim 87 jaren, zyne Excellentie de Heer Grave *van Calenberg*, Heer van 't Graafſchap Moſcou in Luſatien, Erfmarſchalk van het Roomſche Ryk, Kamerheer en Generaal Veldtuigmeeſter van hunne Keizerl. Koningl. Apoſtoliſche Majeſteiten, Groot Provooſt van het Capittel Meiſſen enz. enz.

Den 10 May is t'Amſterdam in den ouderdom van 82 jaren overleden de Wel Ed. Geſtr. Heer *Joan Agges Scholten*, Heer van A-Schat, Out Schepen en Raad en Bewinthebber van de Ooſt-Indiſche Compagnie aldaar.

Op Maandag den 11 May 1772. des avonds ten half 9 uuren is 'er in de Schouwburg t'*Amſterdam*, aan de ſchermen

men schielyk Brand ontstaan, wanneer men in 't laatste Bedryf was, zynde ge. speeld *de kwualyk bewaarde Dogter* en na het zelve de *Deserteur*, *Vlaamsche Opera*, welke Brand, zo schielyk de overhand heeft genoomen, dat het geheele Gebouw als eene Vlam was, de schrik heeft de Aanschouwers zo bevangen, dat die niet schielyk konden weg loopen, of verbrand zyn of elkander vertreeden hebben. De Schouwburg en een Huis en Stal zyn weggebrand en eenige Wooningen daar agter staande, geruineerd, maar door de vigilantie der Burgery en Brandspuiten by tyds gestuit.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Op Woensdag den 15 April (1772) zyn by deze Gemeente ter Nominatie gebragt, als

OUDERLINGEN.	DIACONEN.
George Hendrik Sievers.	*Ernst Willem Jacobi.*
Jan Jacob Rouwenhoff.	*Joan Muysken*
Hermanus Meulman.	*Hendrik Grunelius.*
Jan Gefken.	*Jacob Gefken.*
Johan Augustus Sultz.	*Jan Willem Splietboff.*
Joan Christoph Linsen.	*Jacob Thomas Spilker.*
Joan Adam Bartelsman.	*Christoffel Telghorst.*
Christiaan Sprengel.	*Bartholomeus Weddik Wendel.*
Jonas Hoop.	*Johannes Blomhoff.*
Julius Akker.	*Johannes Smit.*
Diderich Coenraad Brauer.	*Hendrik Pens.*
Joan Bernhard Schömann.	*Jan Duyving.*

Op Zond. den 3 May zyn uit de bovenstaande Nominatie verkozen tot

OUDERLINGEN.	DIACONEN.
George Hendrik Sievers.	*Ernst Willem Jacobi.*
Jan Jacob Rouwenhof.	*Joan Muysken.*
Hermanus Meulman.	*Hendrik Grunelius.*
Jan Gefken	*Jacob Gefken.*
Johan Augustus Sultz.	*Jan Willem Splietboff.*
Joan Christoph Linsen.	*Jacob Thomas Spilker.*

Op Zondag Avond den 10 May heeft alhier op het beroep gepredikt, de Wel Eerw. zeer geleerde Heer *Johan Diederich Deiman*, Predikant te *Utrecht*, over de opgegeven text, *Pred.* 9. vs. 3. *dat is een arg ding onder allen dat onder de Sonne geschied, dat het den eenen gaat gelyk den anderen, daar af ook het hart der menschen vol quaats word, en dwaasheid is in haar hart terwyl zy leven, daarna moeten zy sterven*, voor wierd gezongen Psalm 73. nieuwe Rym, nagezongen het 3. en 4. vs. uit den 81. Psalm.

Op Woensdag den 13 dito predikte voorsz. Leeraar over een vrye text, *Jes.* 53. vs. 10. 11. 2de deel, *als hy zyn leven tot een schuldoffer heeft gegeven, zo zal hy zaad hebben en in de lengte leven, en des Heeren voornemen zal door zyne hand voortgaan, daarom dat zyne ziele gearbeid heeft, zal hy zynen Lust zien en volheid hebben, en door zyne kennis zal hy myn knecht de rechtvaardige, veele rechtvaardig maken, want hy draagt hare zonden*, voor gezongen de 11 eerste versen uit Ps. 89. nagezongen de 3 laatste versen uit den 72 Psalm nieuwe Rym.

NAAMLYST der OVERLEDENEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 13 *April* 1772. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Maandag den 13 *April* 1772.
't *Kind* van Louis Paul Jouquier. N. K.
Vrydag den 17 *dito.*
't *Kind* van Hendrik Martine. N. O. K.
Dingsdag den 21 *dito.*
't *Kind* van Jan Gerrit Waterhof. N. K.
't *Kind* van Hendrik Romberg. Z. K.
Woensdag den 22 *dito.*
Melfert van der Meer. N. K.
Martinus Loos. Z. K.
Willem Omeyer. W. K.
Elisabeth Schoonink, laatst Weduwe van Jacob Strueys. N. K.
Jacomina Verbrug, Weduwe van Jan Antonise van Eek. W. K. H.
Helena Geertrudis Schlebusch, Huisvrouw van Gerard Ignace Pex. N. Z. K.
Aaltje van Lett, Huisvrouw van Jan ten Bockel. Z. K.
't *Kind* van Jan Veenhuysen. N. K.
Donderdag den 23 *dito.*
Joan Thierry, *Heer van Wyk op Zee*, en *Wyk aan Duyn*. Z. K.
Elisabeth de Wit, laatst Weduwe van Petrus van Neck. N. O. K.
Catharina de Koning, Weduwe van Anthony Havelaar. E. N. K.
Helena Dorlmans, Weduwe van Gerrit Taah. O. K.
Judith Buys, Huisvrouw van Jan Joseph Watson. Z. K.
Helena Weinholtz, Huisvrouw van Harmanus Mencke. N. K.
Maria Machtildis Dekker, Huisvrouw Henricus Pullen. O. K.
't *Kind* van Jacobus van Hagen. N. K.
't *Kind* van Bastiaan Le Feber. E. Y. K.
't *Kind* van Jan Lassen. O. Z. K.
't *Kind* van Aarnoud Ostenoord. N. Z. K.
Vrydag den 24 *dito.*
Harmen Nieuwenhuysen, *Schipper op het Haerlemmer Binnen-Veer*. E. Y. K.
Engelina Bouricius, Weduwe van Arnoldus Luden. N. Z. K.
Helena Brandt, Weduwe van Harmanus Mulder. N. K.
Jannetje Indius, Weduwe van Jan Volkaart. N. K.
Hermina van Ghesel. O. K.
't *Kind* van Harmanus Meyrink. N. Z. K.
Zaturdag den 25 *dito.*
Engelbert Bennink, Mr. *Timmerman*. N. Z. K.
Fredrik Boterwyn. N. K.
Egbert Drayer. O. K.
Elisabet Abbing, Huisvrouw van Balthasar Lawarde. E. N. K.
Zondag den 26 *dito.*
Jan van Straalen. K. K. H.
Sara Drieling, *jongste Dogter* van Coenraat Drieling. L. K. H.
Maandag den 27 *dito.*
Laurens Zollicoffer. O. K.
Anthonie Roelofs. O. K.
Anna Walrave de Misch, Weduwe van Jacobus Castaing. N. K.
Johanna Hamaker, Weduwe van Willem van den Brink. L. K. H.
Neeltje Groen, Huisvrouw van Martinus Timman. W. K.
't *Kind* van Christiaan Gyn. N. O. K.
Dingsdag den 28 *dito.*
Gerrit ten Voorde. A. K. H.
Jenette Hackquardt, Weduwe van Pieter Mytens. O. K.
Hillegonda Bartelsz, Huisvrouw van Pieter van Offeren. N. K.
Woensdag den 29 *dito.*
Dirk Cloes Lutkemans. L. N. K.
Aaltje Wessels, Weduwe van Claas Harpenslager. N. Z. K.
't *Kind* van Joseph Middendorp. O. K.
't *Kind* van Gysbert van Scherpenseel. O. K.
't *Kind* van Pieter van der Biet. W. K.
Donderdag den 30 *dito.*
Mr. Harman Henrick van de Poll. N. K.
Dirk Bleeker. N. K.
Hendrina Klemrink, Huisvrouw van Jan de Wit. N. Z. K.

Ma-

Maria ten Brink. E. N. K.
Neeltje Janse Ankersmit. Z. K.
't *Kind* van Andrianus Paest van Trooftwyk. W. K.

Vrydag den 1 May

Jan van Breem. Z. K.
Adrianus van Zeenis. N. K.
Geertruy Bebber, Weduwe van Hendrik van Oosterhout. N. O. K.
Johanna Willemina Knippink, Huisvrouw van Barend Lutgers. N. Z. K.
Apolonia Nagels, Huisvrouw van Raay Reynders. W. K.
Marretje Breroo. W. K.
't *Kind* van Isaac Bilderdyk. N. K.
't *Kind* van Jan Fredrik Alstede. L. O. K.

Zaturdag den 2 dito.

Pieter van den Bergh. O. K.
Gerrit Bosgaart. O. K.
Jan Godfried Zegers. L. O. K.
Dominicus Molenaar. E. Y. K.
Jan Nieuwenhuysen. E. N. K.
Aaltje Lewendaal, Weduwe van Matthys van Mechelen. N. Z. K.

Zondag den 3 dito.

Pieter Vos. A. K. H.
Simon Vrybergen. K. K. H.
Jan Klaasze. L. K. H.

Maandag den 4 dito.

Fredrik Christoffel Thienen. N. K.
Catharina Gutersloon, Weduwe van Martinus Som. N. K.

Dingsdag den 5 dito.

Herman Krop. L. O. K.
Elisabeth Gansinga, Weduwe van Isaac de Visch. N. K.
Leena Crammer, Weduwe van Antonie Cloose. W. K H.
Elisabeth Kuyper, Huisvrouw van Jan Wesselink. N. K.
Hilletje Scholten, Huisvrouw van Jan Baukes Kraay. O. O. K.
Maria Catharine Brousson. W. A. K.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 11 *May* 1772. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Beemster (*J. J. Lindeman* en *J. Lindeman*, Een Bruikweer Lands, met zyn Huizinge, Stallinge, enz. genaamt Salmwyk, groot 19 Morgen, 547 Roeden, in de). *f* 6775. in flag *f* 750. *W. H. Seaopendaal.*

Beemster (Deselve, Een Stuk Land, groot omtrent 10 Morgen, in de). aan de Zuiderweg. *f* 5100. in flag *f* 300. *J. Leuning.*

Bovenkerker Polder, (*G. Muller J. Antbonisz.*, Een Plaisier Plaats, genaamt Slangenburg), met zyn Huizing, Schuur enz. in de). voorby de Hand van Leyden. *f* 550. in flag *f* 20. *H. H. Hennebo.*

Capelsteeg (*H. J. Spyker*, Een Huis en Erve, in de Oude) *f* 2025. *J. Scheltema.*

Dwars Boomsloot (*P. de Hoen*, Twee Derde Parten in een Huis, en Erve op) tusschen het Slootje en de Keizersstraat. *f* 1800. in flag *f* 550. *B. van Keyzerswaart.*

Geertruidsteeg (Deselve, Twee Derde Parten in een Huis, en Erve in de) zuidzyde, op de Nieuwezyds Voorburgwal, *f* 475. *H. Baars Wms.*

Haerlemmerdyk (*G. Angel A. de Clercq* en *H. Angel*, Een Huis en Erve, op de) noordzy, 't 13de van het Plein. *f* 4000. in flag *f* 500 opgehouden.

Melkmeisjessteeg (*P. de Hoen*, Twee Derde Parten in een Huis en Erve, in de) op de Pypemarkt. *f* 250. in flag *f* 15. *G. Muller Joh. Antb.*

Nieuw Maarsseveen (*H. van Keulen O. C. Titsing J. Marius* en *J. van Orsagen Pouluss.*, Een Buiten-Plaats, genaamd Leeuwhoff. (in de Laanen van) met desselfs Huizinge, Stallinge enz. *f* 3000. in flag *f* 1500. *D. de Wolff.*

Nieu-

Nieuwenbrugsteeg (*C. Twisk*, *R. Hagemam* en *J. Fey*. Een Huis en Erve, in de). *f* 7900, in slag *f* 100. opgehouden.

Oostenburgergragt (*D. Leuveling* en *H. Baars Willemsz.*, Een Huis en Erve, op de). *f* 4525, in slag *f* 16. verkocht.

Oudezyds Voorburgwal (*P. de Hoen*, Twee derde parten in een Huis en Erve, op de) in de Gooyersteeg. *f* 275. verkogt.

Passeerderstraat (*C. 's Graaveland* en *B. Stemberg*, Een Huis en Erve, in de) op den hoek van de Dwarsstraat. *f* 2700, in slag *f* 200. verkocht.

Prinsengragt (*D. des Ruelles*, *A. de Mol van Otterloo*, *B. van Keyzerswaart* en *I. Schut*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Leidsche en Spiegelstraat. *f* 11900, in slag *f* 550. opgehouden.

Purmer (*J. J. Lindeman* en *J. Lindeman*, Een Stuk Land, groot omtrent 11 Morgen, 22 Roeden, in de) aan de Ilpendammer Weg. *f* 5975, in slag *f* 30 *J. Leuning*.

Pypemarkt (*P. de Hoen*, (Twee Derde parten in een Huis en Erve, op de) op den Zuiderhoek van de Schaapherders Poort. *f* 1550, in slag *f* 50. *C. Dom.*

Raamgraft (*H. Louverbek*, Een Huis en Erve, op de) naast het hoekhuis van de Verwersgragt. *f* 2925, in slag *f* 225. *Jan Kwix.*

Sloterdyksteeg (*P. de Hoen*, Twee Derde parten in een Huis en Erve, in de) op de Pypemarkt. *f* 425, in slag *f* 14. verkogt.

Utrechtse Poort (*N. Bremor* en *H. H. Helmers*, Een Thuin en Huizing genaamd Stukwerk, buiten de) op het groote Verwerspad. *f* 1400. *H. Baars Wlmsz.*

Weesper Poort (*C. van Opboven*, *C. van Eelen* en *O. C. Titsingh*, Zeeven Campen Lands, groot zes Morgen, buiten de) aan den Amstel. *f* 5800, in slag *f* 300. *M. de Crasto.*

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 11 *May* 1772. gev.

Obligatien (*A. de Mol van Otterloo*, Een) ten lasten van Holland en Westvriesland, ten Comptoire Amsterdam, staande in blanco, in dato 2 September 1710 6 pap. in order. *f* 1000. 102 Pt. *C. Dom.*

Obligatie (Een) ten Comptoire 's *Hage* op Naam, 1 pap. in order. *f* 1000. 104 Pt. *Waarts* en *Koning*.

—— op Naam, 8 pap. reedelyk. *f* 2000. 100¼ Pt. *D. Leuveling*.

Obligatien (*H. van Keulen*, *O. C. Titsingh*, *J. Marius*, *J. van Orssagen Paulusz.*, Een) op Naam, 3 pap. in order. *f* 1000. 104¼ Pt. *J. van Orssagen.*

—— op Naam, *f* 1000. 104 Pt. *Waarts* en *Koning*.

—— op Naam, *f* 1000. 105¼ Pt. Deselve.

—— op Naam, 1 pap. in order. *f* 1000. 105¼ Pt. Deselve.

—— op Naam, 2 pap. in order. *f* 1000. 104½ Pt. *M. van der Linden.*

—— op Naam, *f* 1000. 104½ Pt. *Waarts* en *Koning*.

—— op Naam, 3 pap. in order. *f* 1000. 104 Pt. *Cornelis Dom.*

—— op Naam, 9 pap. in order. *f* 2000. 101¼ Pt. *J. Lafrens.*

—— op Naam, 9 pap. in order. *f* 2000. 101¼ Pt. *J. Menkema.*

—— op Naam, 9 pap. in order. *f* 2000. 101¼ Pt. Deselve.

Obligatie (Een) ten lasten de Keurvorstlyke Landschap Steuër, groot 600 Th. 28½ st. *O. C. Titsingh.*

MAANDELYKSE

NEDERLANDSCHE MERCURIUS,

Voor de Maand MAY 1772. TWEEDE STUK.

ASIA. *OOST-INDIE. Batavia.* Van den 1 January 1771 tot den 15 October deszelven Jaars zyn van hier vertrokken of aangekomen, de Schepen, niet alleen van onze Oost-Indische Compagnie, maar ook van vreemde Natiën, en de mindere Vaartuigen, vermeld in de navolgende.

L Y S T.

In *January* arriveerden den 5 de Engelsche particuliere Pantjalling *Nanci* van Bancahouloe. Den 7 *Landskroon* van Amsterdam. Den 12 *Duyvenburg* van Enkhuyzen. Den 22 *den Jonge Petrus Albertus* uit de Straat Sunda. In dezelve Maand vertrokken den 11 *de Gouverneur Generaal* naar Amboina. Den 13 de Sloep de *Taxisboom* na Java. Den 19. de *Zilvere Leeuw* na Rotterdam; en *Schoonzigt* na Zeeland. Den 20. *Damzigt* na Amsterdam; en de Bark de *Mossel*, over Amboina na Ternaten. Den 24. de Bark de *Phenix* na Bantam. Den 26. *Walcheren*; en *Noord-Beveland* na Java. En den 29. de Engelsche Pantjalling de *Nanci* na Bancahouloe.

In *February* arriveerden den 10. de *Burgh* van China; de *Bartha Petronella* van Hoorn; *Scholtenburg*; en de Sloep *Catharina Louisa* van Sumatras Westkust. En den 18. Het Portugeesch Schip, *St. Antonio dos Almes* van Macao. In dezelfde Maand vertrokken den 10. *Noordnieuwland* na Ternaten. Den 17. de *Jonge Petrus Albertus* na Timor. Den 21. *Ruyteveld* na Maccasser. Den 23. de Bark de *Phenix* na Bantam. En den 24. *Welgelegen* na Java.

In *Maart* arriveerden den 1. de Bark de *Arend* van Malacca. Den 8. de Bark de *Phenix* van Bantam. Den 14 *Blydorp* uit Zeeland. Den 20. de *Erfprins* van Ceilon. En den 25, het Engelsch Comp. Schip *Goeral d'Hanna* van Solok. In dezelfde Maand vertrokken den 5. *Scholtenburg*; en den 1. *Vlietlust* na Java. Den 13. het Scheepje de *Oranjeboom* na Banjermassing. Den 19. de Bark de *Phenix* na Bantam. Den 20. de Bark den *Arend*; en den 23. *Lycogthon* na Java. Den 25. de Bark de *Geertruy Susanna* na Palembang. En den 26. *Nieuw Nieuwerkerk*, na Banjermassing.

In *April* arriveerden den 6. de Bark de *Phenix* van Bantam. Den 13. *Noordbeveland*; den 14. de Sloep de *Taxisboom*; den 22. de Bark de *Arend* en *Lycogbton* van Java. Den 24. de Bark de *Phenix*. Den 28. de Sloep de *Ida Wilhelmina* van Sumatra's Westkust. Den 30. *Scholtenburg* en *Vlietlust* van Java. In dezelfde Maand vertrokken Den 3. *Landskroon*; en den 13. de *Erfprins* na Java. Den 14. de Sloep *Catbarina Louisa* na Sumatra's Westkust. Den 17. *Vosmar* na Java; de Bark de *Phenix* na Bantam. En den 23. het Engelsch particuliere Schip de *Phenix* na Bombay.

In *May* arriveerden den 3 *Asia* en *Alkemade* van Souratte. Den 4. *Walcheren* van Java. Den 8. de *Snoek* van Ceylon; de Vrouw *Elisabeth* van Bengalen. Den 9. de Bark het *Zeepaard* van Ceylon. Den 18. de particuliere Bark de *Willemina* van Souratte. Den 19 de Bark de *Phenix* van Bantam. Den 29. *Tulpenburg* van Banda; *Rbynsburg* van Amsterdam. En den 31. *Welgeleegen* van Java. In dezelfde Maand vertrokken den 1. de *Bartha Petronella* over Coromandel na Nederland. Den 2. het Engelsch Comp. Schip *Staagh* of *Elgin* na China. Den 8. *Scholtenburgh* na Ceylon; *Blydorp* over Java na Malacca; en de Bark de *Phenix* na Bantam. Den 17. de Sloep *Samarang* na Java. Den 20. *Duyvenbrug* naar Amsterdam. Den 24. *Asia* na Java; de Sloep de *Taxisboom* en de Bark de *Phenix*, na de Straat Sunda. En den 19. de *Snoek* na Java.

In *Juny* arriveerden den 7. de Bark de *Phenix* van Bantam. Den 2 het *Loo*; den 10. *Oud Haerlem* van Amsterdam; 't *Lam* van Delft; en *Yſſelmonde* van Rotterdam. Den 11. 's *Comp. Welvaaren* van Amsterdam; *Veltboen* van de Kaap; de *Barbara Theodora* uit Zeeland; en de Sloep de *Taxisboom* uit de Straat Sunda. Den 12. de *Pallas* van Amsterdam. Den 13. *Leckerlust* van Malabar. Den 16. het Scheepje de *Oranjeboom* van Banjermassing; de *Gouverneur Generaal* van Amboina. Den 17. de Engelsche Particulier Brigantyn *Nanci* van Malabar. Den 18. de Fransche Particulier Brigantyn *St. Jacques* van Pondichery. Den 19. *Oost-Capelle* uit Zeeland; 't Engels Comp. Schip *Patton* van Londen; en de Bark de *Phenix* van Bantam. Den 20. het *Huis te Boede* van Ceylon. En den 22. de Bark *Ida* van Java. In dezelfden Maand vertrokken den 3. *Noord-Beveland* na Coromandel. Den 5. *Welgeleegen* na Ceylon. Den 7. de *Vrouw Elisabeth* na Java. Den 10. de Bark de *Phenix* na Bantam. Den 12. de Sloep de *Ida Willemina* na de Westkust. Den 15. *Tulpenburg* en den 16. de Bark den *Arent* na Java. Den 18. de *Burgh* en *Walcheren* na Japan. En den 20. de *Gouverneur Generaal* na Java.

In *July* arriveerden den 2. 't Particulier Scheepje, de *Helena Adriana* van Bengalen. Den 3. 't Eng. Comp. Schip *Calcutta* uit Engeland. Den 7. 't Eng. particuliere Brigantyn *Albion* van Bengalen; het part. Portug. Schip *St. Vincent* van Timor; *Vosmar* van Java; 't Eng. Partic. Goerab *Dolphyn* van Bombay. De Bark de *Phenix*

van

van Bantam. Den 15. 't Eng. partic. Schip de *Nephtune* van Madras. Den 17. *Kattendyke* over Macaffer van Amboina; de Pantjall. de *Nephtun* van Maccaffer. Den 21. de Bark het *Zeepaard* van Bantam; de *Jonge Thomas* van Souratte; 't Eng. partic. Schip *the Indian Queen* van Madras. Den 24. de Bark de *Ida* van Bantam. Den 26. de Bark de *Geertruida Susanna* van Palembang; 't Eng. Comp. Schip *Grinwel* van Engeland. En den 26. *Hoolwerf* van Hoorn. In dezelfde Maand vertrokken den 2. het *Huis te Boede* na Java; *Rhynsburg* over Bengalen na Nederland. Den 3. 't Eng. Comp. Schip *Glatton*, 't *Loo* en *Oud-Haerlem* na China. Den 6. de Bark de *Ida* na Bantam. Den 14. 't partic. Portug. Schip *St. Vincent* na Macao. Den 15. *Oost-Capelle* na China; 't Engels partic. Brigantyn *Nanci*; en den 19. 't Engels Goerab *de Hanna* na Bombay; het Part. Portug. Schip *St. Anthonio de Almes* na Macao. Den 20. de Bark de *Phenix* na Bantam; de partic. Bark *Willemina* na Muscet. Den 22. 't Eng. partic. Goerab de *Dolphyn* na Trangono. Den 23. *Vlietlust* na Java; de Fransch partic. Brigantyn *Saint Jacques* na Mauritius. Den 26. 't Engelsch Comp. Schip *Calcuttha* en 't *Lam* na China. Den 30. *Leckerlust* over Coromandel na Bengalen. En den 31. *Ysselmonde* over Bengalen na Nederland.

In *Augustus* arriveerden den 2. de *Erfprins* van Java. Den 3. *Ruyteveld* van Macaffer; *Asia* van Java; de *Vrouw Geertruida* en 't *Huis te Byweg* van Amsterdam; 't Fransch Koningl: Schip de *Thetis* van Mauritius. Den 12. de Bark den *Arend* van Java. Den 16. de Bark de *Phenix*; de Bark het *Zeepaard*. Den 20. de Bark de *Geertruida Susanna* van Bantam. Den 21. 't Eng. part. Schip *Leon* van Coromandel. Den 22. *Landskroon*. En den 31. de *Snoek*, beide van Java. In dezelfde Maand vertrokken den 1. de Bark *'t Zeepaard* na Bantam. Den 2. 't Eng, part. Brigantyn-Schip *Alion* na Bengalen. Den 3. 't Eng. part. de *Neptune* na Madras. Den 8. *Alkemade*; 't *Comp. Welvaaren* en *'t Veltboen* na Souratte. Den 11 De *Pallas* over Ceylon na Nederland. Den 16 De *Oranjeboom* na Benjermassing. Den 19. 't Engelsch Comp. Schip de *Grinwel* na China; 't Eng. part. Goerab *Dolphyn* na Madras. Den 20. *Kattendike* na Java. Den 22. 't Patric. Scheepje *Helena Adriana* na Bengalen. Den 24. 't Eng. patric. Scheepje *the Indian Queen* na Madras. Den 19. *Ruiteveld* na Java. En den 30. de Bark *de Phenix* na Bantam.

In *September* arriveerden den 8. *Tulpenburg* en *Vlietlust* van Java. Den 9. *Admiraal de Ruyter* van Banda. Den 10. *A-Schat* van Amsterdam. Den 12. de Bark de *Phoenix* van Bantam. Den 14. 't Engelsch part. Schip *Fortune*, van Bengalen. Den 21. de *Gouverneur Generaal* en de *Vrouw Elisabeth* van Java; *Ouwerkerk* uit Zeeland. Den 28. *Overnes* van Banda. En den 29, 't *Huis-Om* van Amsterdam. In dezelfde Maand vertrokken den 4. de Engelsche part. Goerab de *Dolphyn* na Madras. Den 11. de Bark *Zeepaard* na Java. Den 12.

Sloep de *Nagelboom* na Palembang; de Bark de *Geertruida Susanna* en de Bark de *Ida* na Malacca; de *Erfprins* na Sumatras Westkust. Den 18. de Sloep de *Taxisboom* na Amanoeka. Den 21. de Pantjalling de *Concordia* na Malacca. Den 22. de *Admiraal de Ruyter* na Java. Den 23. de Bark den *Arend*, na Sumatras Westkust. Den 27. de Bark de *Phenix* na Bantam. Den 30. 't Fransch Konings Schip de *Thetis* na Mauritius. En het Eng. part. Schip *Leon* na Bombay.

In *October* arriveerden den 7. de Engelsche part. Gouting *Tryal* van Bancahoeloe. En den 15. 't *Huis te Boede* van Java. In dezelfde Maand vertrokken den 2. de *Barbara Theodora*, na Malabar; 't Eng. part. Schip *Fortune* na Bengalen. En den 7. de *Snoek* na Ceilon.

EUROPA. *TURKYEN. Constantinopolen.* De Porte zich thans genoegzaam verzekerd houdende, van den Vrede met Rusland, schynd hoe langs hoe meer bevestigd te worden, in het besluit van *Ali-Bei* met kracht te keer te gaan, en zynen hoogmoed te vernederen. Daarom heeft de Sultan eenen Osman tot Pacha van *Groot-Cairo* benoemd, en hem te gelyk tot Seraskier aangesteld; waarop deze nieuwe Bevelhebber, aan verscheide andere Gouverneurs last heeft gezonden, om zich met hunne Troepen by hem te voegen, en hem in Egypten te volgen. Hy heeft bevel ontfangen, om aldaar met geweld in te dringen, indien hy weerstand mogt ontmoeten. Het schynd zelfs, dat *Ali-Bei* met ernst bedacht is op de gevolgen, die het voornemen van de Porte zou konnen hebben, om hem uit zyne waardigheid te zetten, en men wil, dat hy, zo wel als *Scheik Daher* zyn Bondgenoot, naar middelen zoekt, om zich met de Ottomannische Porte te verzoenen, ten minsten schynt hy te verflaauwen in zyne onderneming, om *Syrie* te veroveren. Van den anderen kant echter, verneemd men, dat *Ali-Bei*, na dat hy zyne Schoonzoon *Mehemed Bei-Adoudaab*, die in den Jare 1771, zonder eenige reden *Syrie* verlaaten had, en buiten last, met zyn Leger in Egypten gekeerd was, uit *Cairo* had verjaagd, en vyf nieuwe Beis of Bevelhebbers met toestemming des Volks benoemd had.

PORTUGAL. Lissabon. zederd eenige maanden hebben wy hier niet dan regen en byna gestadige West- en Zuidweste winden gehad, edoch den 3 April (1772) veranderde het weer. Deze zo schielyke en grote verandering is den 5 dier maand, eenige minuten voor Middernacht, gevolgd door een Aardbeving, dewelke in 't eerst opkwam met een onderaardsch gedruis en een zeer gevoelige opstoot, hierop voelde men een heen weer gaan-

de beweging, die al vry ſterk was, maar wel haaſt ſtilde, en vervolgens zich weer verhefte, doch na verloop van twee minuten gantſch en al ophield: de ontſteltenis en vrees was in 't algemeen zo groot dat de geheele Stad in rep en roer kwam, doch gelukkiglyk is daar door geen merklyke ſchade geſchied; sommige van onze Inwooners verzeekeren gevoeld te hebben, dat in dien nacht tuſſchen 3 en 4 uren weder een ſchudding geweeſt is. Hoe het zy, men is voor het tegenwoordige van gedachten, dat men van de Aardbeving, die men een Aard-ziekte zou konnen noemen, voor deze keer weder bevryd is, terwyl de ondervinding doed zien, dat diergelyke ſchuddingen gemeenlyk by verandering van 't jaargety, en na omſtandigheden van weer of lucht meer of min hevig zyn.

SPANJE. Madrid. De Allerchriſtelykſte Koning zal het kind, waar van de Princes van *Aſturie* ſtaat te bevallen, ten Doop houden. Met Brieven van *Mogador* van den Febr. (1772); heeft men: dat de vreemde Kooplieden te *Saffy* en te *St. Croix* van den Keizer van Marocco bevel gekregen hebben, om die plaatzen binnen den tyd van 40 dagen te verlaten; dat de eerſte van deze Havens, met uitſluiting van alle anderen, was toegeſtaan aan de Genuaſche Compagnie, onder verplichting van daar in retour te ontfangen alle de Koopmanſchappen, welke twee door dezen Vorſt benoemde Joden voor zyne rekening moeten kopen en aan die Compagnie leveren, zonder dat 'er eenig gewag gemaakt is van den prys of kwaliteit dier goederen: de twede van deze Havens is aan twee andere ryke Joden afgeſtaan, doch op welke voorwaarden is onbekend. Deze tyding heeft eene algemeene verſlagenheid verwekt onder de vreemde Kooplieden, die zich in Barbaryen hebben ter neder gezet en men vreesd voor aanmerklyke Schade.

ITALIE. Napels. Hunne Majeſteiten hebben op Witten Donderdag, den 16 April, de voeten gewaſſchen van 12 arme Mannen en even zo veel Vrouwen. Na dat zy ter maaltyd onthaald waren, kreeg ieder van hen een witte zyde beurs met geld; verder werd al het geen 'er op de tafel overbleef, tot het linnen en de Schootels niet uitgezonderd, in een korf gedaan, en hun ten geſchenk gegeven; ook heeft het Hof hen alle in het nieuw doen kleeden.

Romen. Den 15 April (1772) is hare Koninglyke Hoogheid de Keurvorstinne Douairiere van Saxen alhier aangekomen.

Den 21 dito nademiddag had die Vorstin audientie by den Paus op het Quirinaal. De Oude Vader ontfing hoogstdezelve met eene Vaderlyke omhelsing. De audientie duurde byna een uur lang. Na dat hare Koninglyke Hoogheid de voeten van den Paus gekust had, vereerde deze haar eenen Kostbaren Rozenkrans van Jaspis, van bloed-koleur, in gout gevat, met eene fraaye Cornalyn, waarop aan weerskanten een beeldtenis gegraveerd is, zynde daarenboven met Diamanten en Robynen omzet. De Dames en Cavaliers van haar Gevolg, die ook allen ter voetkus werden toegelaten, kregen insgelyks Rozenkranszen ten geschenk. Daarna werd hare Koningl. Hoogheid door den Cardinaal Secretaris op eene menigte ververschingen heerlyk onthaald. Den volgende morgen zond de Paus, wegens de byzondere achting, voor gemelde hare Koningl. Hoogheid opgevat, aan hoogstdezelve noch een Massief gouden Crucifix, met edelgesteentens omringd, tot present. Ook werden dien dag volgens gewoonte, 15 manden met eetwaren van het Paleis, en 8 van den Gouverneur, aan de Keurvorstin Douairiere tot een geschenk gezonden.

De Prins *Stuart*, bekend onder den naam van *Pretendent*, met de Princes van *Stolberg* getrouwd zynde, is den 22, onder voorryding van verscheide Couriers, en een Gevolg van vier Koetzen ieder met 6 paarden bespannen, in deze Stad aangekomen, en twee dagen daarna door den Cardinaal *York*, zynen broeder, bezogt geworden.

Livorno. De Hertog van *Glocester* van *Romen* alhier aangekomen zynde, is eenige dagen daarna, aan boord van een Engelsch Oorlogs Fregat, naar *Nizza* onder zeil gegaan, om zich van daar naar *Turin* te begeven, van waar hy de reis vervolgens te Land naar *Londen* staat aan te nemen.

Den 27 April 's avonds ten 10 uren werd een Oorlogschip in den brand gestoken, 't welk voorleden jaar reeds tot den verderen Zeedienst onbekwaam verklaard was. 't Zelve was de *St. Barbara* genaamd, van staande en lopend wand voorzien, als of 't op nieuws tot eenen kruistogt gereed lag, aan boord hebbende buskruit en gevulde bomben, geballast en ten anker liggende:

en

en na dat het tot op twee mylen van de Mouille af was in Zee gebragt, deed de Graaf *Orlow* 't zelve in den brand ſteken, ten einde aan eenen by der hand zynden Schilder gelegenheid te geven, om een in volle vlam ſtaande Schip na 't leeven aftebeelden, de toevloet van Ingezetenen en Vreemdelingen was ongemeen groot, om die vertoning te zien, en de Hertog van *Glocester* deed zich mede daarby vinden.

POLEN. Warſchauw. De Commandant van 't Kaſteel van *Cracau* de Heer *Choiſy*, is genoodzaakt geweeſt te Capituleeren. De Ruſſen hadden reeds alle nodigen toeſtel gemaakt tot een generalen ſtorm, toen hy eindelyk den 20 April tot de overgave reſolveerde. Hy deed derhalven de Chamade ſlaan, en de Bezetting, beſtaande noch in 47 Officieren en 610 Gemeenen, heeft zich op discretie moeten overgeven.

Thans begind het in dit Ryk voor den Geconfedereerden zeer duiſter uit te zien. De Pruiſſiſche Troepen hebben dezelve by na uit geheel *Groot-Polen* verjaagd; en de Ooſtenrykſche ten getale van 40000 man in dit Ryk ingerukt, zyn voorzien van een aanzienlyke trein Artillery, en beſtemd om bezit te nemen van de beide Caſtleneyen *Halicz* en *Pocutie*, waarop het Keizerlyke Koninglyke Hof pretenſien vormd, welker recht in een Geſchrift van twee bladen werd aangewezen.

De Marſchalk der Geconfedereerden *Loſocki*, eenige Ruſſiſche Officieren en 15 Man van hun Gevolg, in een boſch, drie mylen van hier, overvallen en gevangen genomen hebbende, zond hy eenen Trompetter herwaards aan den Generaal *Bibikow*, met een voorſtel om dezelven uit te wiſſelen tegen gevangen genomen Geconfedereerden, of zo niet, dat hy ze dan zou laten ophangen. Doch de Generaal *Bibikow* deed hem antwoorden: dat hy met genen Rebel in onderhandeling kon treden, dat hy alle zodanige Ruſſen, die zich niet hadden weten te verdedigen, verachtte, en dat hy hem pleizier zou doen, als hy ze liet ophangen.

De Marſchalk der Geconfedereerden *Zaremba*, in tegendeel heeft een Officier herwaards gezonden met brieven aan den Koning en aan de Staats Miniſters. Hy bied in dezelve aan, dat hy genegen was, zich zelve en alle zyne Troepen ten getalle van vyftien honderd man, over te geven; maar dat hy begeerde te weten, aan wien hy zich moeſt overgeven? of hy zulks

moeſt

moest doen aan de Republiek, of aan de Russen, of wel aan de Pruissen, door welke hy zich omringd vondt? Het Ministerie deed hem daarop hoofdzaaklyk tot antwoord mede deelen: dat hy deze Confederatie had opgerecht, zonder dezelve raad te vragen; en dat men derhalven hem tegenwoordig ook geenen raad had te geven.

Men verneemt thans met zekerheyd, dat de stilstand van Wapenen tusschen Rusland en de Porte, voor twee maanden getekend en de Stad *Bucharest* tot het houden van het Congres bestemd is; als mede (met hoeveel of weinig grond kan men echter niet verzekeren) dat de Hoven van *Wenen*, *Petersburg* en *Berlyn*, met elkander, ten opzichte van *Polen*, volkomen eens zyn, en dat zo de Turken, op het gemelde Congres niet wilden by komen, om na den zin dier Mogendheden den Vrede te sluiten, zy alle drie alsdan hunne Wapenen tegen dezelve wenden zouden.

ZWEDEN. Stokholm. Men ziet thans alhier, de ter verzekering van 't Ryksbestier, door den Koning, op den 28 sten February laatstleden onderteekende en aldus luidende.

ACTE.

In de Inleiding verbind Zyne Majesteit zig van *onafgebroken* te regeeren. Deze uitdrukking is daar met Voordacht ingeplaatst, op dat de tegenwoordige Koning, naar het Voorbeeld van den overledenen Vorst, in 't jaar 1768, niet voor een wyl als de Ryks Raad niet in 't Byeenroepen der Standen wilde bewilligen, de Regeering, naar Tyds-Omstandigheid, zoude kunnen nederlegen. Vervolgens verzekert de Koning.

I. Dat hy by de zuivere Evangelisch-Luthersche Religie, tot aan Zynen Dood toe, zal volharden, en zyne gantsche Familie, benevens alle de Inwooners des Koningryks daar by bewaaren.

II. Zal hy niet gedoogen, dat ooit of ergens iemand, welke eene andere dan de voorgemelde Religie is toegedaan, veel minder zoodanig een, die openbaar als een Godlooze, als een Godloogchenaar of Vrygeest bekend is, in Dienst Zyner Majesteit of der Kroone zal treeden.

III. Word dit Artikel nogmaal herhaald en aangedrongen, met te beveelen, dat alle voornaame Bedienden, zoo wel Civile als Militaire, daar naauwkeurig acht op zullen geeven.

IV. Verbindt Zyne Majesteit zig van geen Vorstendom, Provincie, Vesting, Slot, Goed, of Leengoed, enz., te vervreemden, noch

noch eenige Stukken Gronds of Adelyke Goederen voor zich zelven, zyne Familie, de Prinsen zyne Broeders, of de Princessen zyne Zusters, aan te koopen, dewyl de eerste zig met hunne Apanagie in baaren Gelde, en de tweede met haar Huwelyks-Gift, indien zy komen te trouwen, moeten te vrede houden.

Belooft de Koning, voor God, voornaamelyk de Bestiering des Koningryks, de Onderhouding van deszelfs en der Ryks Standen Rechten, de Vryheid en Zekerheid aller zyner Onderdaanen, te zullen behartigen, en met Zachtmoedigheid en Rechtvaardigheid te regeeren, volgens de Wetten des Koningryks, de Bepaaling der Regeerings - Vorm van 1720, en den inhoud van deze Acte van Verzekering.

VI. Verklaard Zyne Majesteit voor den verachtelykften Vyand des Koningryks en den boosaartigsten Verraader des Vaderlands, volgens de Verklaaring der Ryksstanden, den geen welke Openlyk of in 't Geheim de Souvereiniteit wil invoeren, als iets, dat ieder vooraf verpligt is af te zweeren, eer hy eenige Bediening kan verkrygen.

VII. Dit Artikel betreft meest de Byzonderheden van het Cabinet en den Ryks-Raad; en daarin wordt bepaald, dat de Koning altoos volgens de Raadslagen van den Senaat, naar dien kant, daar de meeste Stemmem toe overhellen, en nimmer zonder hunne Goedkeuring, en nog veel minder tegen derzelver Raad zal regeeren.

VIII. Verder verzekert de Koning, dat hy zig niet met de Verkiezing der Afgevaardigden op den Ryks-dag, der Land-Maarschalken, of der Spreekers zal bemoeijen, of ook niet toelaaten, dat iemand anders (van zynent wege) zig daar mede bemoeije.

IX. Dit Artikel gaat over de Keuze der Ryks-Raaden, welke geduurende den Ryks Dag geschiedt, als mede over de Ampten, welke de Koning in Tegenwoordigheid van den Senaat, en niet in 't Cabinet vergeeft; dat is van den Rang van Veld-Maarschalk af, tot dien van Oversten toe, beide daar ingesloten.

X. Zal niemand afgezet worden, ten zy hy van te vooren veroordeeld is, noch tegen zynen Wil in eene andere Bediening geplaatst.

XI. Daar zullen geen Privilegien aan een der Ryks - Standen, zonder Medeweeten en Toestemming van alle vier de Ryks-Standen geschonken, noch in de voorige iets veranderd worden buiten de Bewilliging van alle te samen.

XII. Belooft Zyne Majesteit, de Inkomsten des Ryks volgens de Conventien der Standen te zullen aanwenden.

XIII. Geen Vreemdeling, van welk een Staat hy ook zy, zal mogen genaturaliseerd worden, zonder Inwilliging des Senaats of

der Ryks-Standen; ook niet in den Ryks-Raad of ten Hove worden aangenomen.

XIV. Buiten Toestemming der Ryks-Standen, zal het den Koning niet geoorloofd zyn, zig uit het Ryk te begeeven, ten zy de Verdediging van het zelve zulks in eenigerlei Opzichte vorderde. Insgelyks is dit den Prinsen niet geoorloofd, ten ware eenige Zaak van Gewigt hen naar vreemde Landen riep.

XV. De Ryks-Raaden zullen, by ziekte of Afwezigheid des Konings, alle Expeditien enz., onderteekenen.

XVI. Den zin van de Conventien der Ryks-Standen van den 23 sten Juny 1743, het Erf-Recht van den Zweedschen Troon, ten Opzichte van de daarin benoemde Erfgenamen betreffende, niet te veranderen.

XVII. De Koning begeert geen Oorlog aan te vangen, noch nieuwe Wetten te maaken, of de oude te veranderen; wanneer echter de Grenzen des Ryks mogte ontrust of aangetast worden, zal hy dezelve verdedigen, en met Medestemming van den Ryks-Raad Contributien opleggen, tot dat de Standen samen komen.

XVIII. Zal de Koning de Gouden en Zilveren Munten by hunne innerlyke Waarde behouden, gelyk mede de Bank der Ryks-Standen; en hy zal de Privilegien bekrachtigen, waarop dezelve gevestigd is.

XIX. De Koning verbindt zich ook den Geestelyken Stand, in 't algemeen genomen, in derzelver Macht, Aanzien, Voorrechten en Privilegien in 't byzonder, volgens de Wetten, gelyk mede ook alle Maatschappyen en Gemeenschappen, die daarvan afhanglyk zyn, te zullen handhaven.

XX. De Koning belooft, daar voor te zorgen, dat alle Giften ten voordeele der Studeerenden, zoo door de Koningen zyne voorzaaten, als door particuliere Persoonen, gemaakt, overeenkomstig met de Oogmerken en bepaalingen der Stigteren, worden aangewend.

XXI. Alle Steden des Koningryks zullen volgens de Regeerings-Vorm, ten opzichte van haare Rechten, Prerogativen en Privilegien, zoo wel openbaare als die byzondere Persoonen toekomen, beschermd worden.

XXII. De tegenwoordige en toekomende Manufacturen zullen onderhouden en aangekweekt worden, met de daar by gevoegde Beloften, van niet alleen de Bergwerks-Maatschappyen, omtrent de Rechten en Privilegien te zullen handhaaven, maar ook de Boeren der Kroon te ondersteunen, uit kracht van de bepaalingen der Ryks-Standen, tot betere bebouwing hunner Landeryen en Dorpen.

XXIII. Op dat de byeen-vergaderde Ryks-Standen van het onverbreeklyk voorneemen Zyner Majesteit, en deszelfs op rechte

Lief-

Liefde voor het Vaderland en 't algemeene Welzyn, des te beter mogen overtuigd wezen, zo verklaart de Koning de Standen geheel en al van hunnen Eed van Getrouwheid te ontſlaan, ingevalle hy opzettelyk zynen Eed, en deze zyne Verzekering, of wat de Standen nog verder ten opzichte der Regeerings-Vorm in deze Verzekering, tot Onderſteuning hunner Vryheid, Godsdienſt en Zekerheid noodig zullen vinden te beſluiten, mogte overtreden.

XXIV. Eindelyk dreigt de Koning Zyne Ongenade en hoogſte Ongenoegen aan den geenen, die roekeloos genoeg zoude zyn, om voor te ſtellen van aan Zyne Majeſteit meerder Macht en Aanzien te ſchenken, dan in deze Verzekering begrepen is, dewyl hy geen meerder Aanzien noch Vermogen verlangt of begeert, dan aan den eenen kant het Hart Zyner getrouwe Onderdaanen te winnen, en van de anderen hunnen ſterkſten Beſchutter tegen alle Inbreuken in hunne Gerechte Vryheden te zyn.

Deze Artikelen zyn alle door den Eed en de Ondertekening Zyner Majeſteit beveſtigd.

DENEMARKEN. Koppenhagen. In onze voorgaande bladz. 157 hebben wy onzen Lezeren een voorloopig Bericht medegedeeld van het vonnis der beide Graven *Struenſée* en *Brand* en derzelver uitvoering; thans leveren wy hier by, aangaande 't geen 'er voor, als gedurende en na de *Executie* met die gevangenen op den 28ſten April (1772) is voorgevallen, het navolgende.

OMSTANDIG VERHAAL.

NA dat den 25 April het doodvonnis by de Inquiſitions Commiſſie over de beide Graven was uitgeſproken, wierd hetzelve ten 7 uuren 's avonds door den Koning goedgekeurt en ondertekent. Toen dien middag ten 12 uuren aan de gemelde Staatsgevangenen dat vonnis door hunne Advokaten wierd ter hand geſtelt, nam *Struenſee* 't zelve met bedaardheid aan, las het, en gaf 't aan den Procureur *Uldall* te rug; doch toen hy vernam, dat het vonnis over den Grave *Brand* van eenzelven inhoud ware dan 't zyne, ſcheen hy daarover meer, dan over zyn eigen ongeval, aangedaan te weezen.

Een der omſtanders konde niet nalaten, zyn verwondering te kennen te geeven weegens *Struenſee* 's ongemeene bedaardheid van geeſt, doch deeze antwoordde; *Ik heb eenen zoo treurigen uitgang reeds langen tyd voorzien; ik heb dus tyd gehad, om my daartegen te wapenen; ik geloof, dat ik zelfs by myne vorige wyze van denken kloekmoedig den dood zou hebben kunnen onder de oogen zien, en hoe veel te meer kan ik zulks tegenwoordig doen, nu ik een Christen geworden ben? Daar benevens is myn vonnis veel zachter, dan ik my had voorgeſteld*, enz. Men verzeekert ook, dat hy niets anders verwacht had, dan leevend geradbraakt te zullen worden.

Brand ontfing zyn vonnis uit handen van den Kamer-Advocaat *Bang* insgelyks met een tamelyke gelatenheid, vermits hy, zoo als men naderhand verstond, zich toen noch met de hope vleide, pardon te zullen verkrygen; doch hy scheen zich geweldig 't ontstellen, wanneer hem des zondags, zynde twee dagen voor de executie, zoo min als *Struensée*, de baard geschoren wierd; en toen de officier, die hem bewaakt had, van hem scheidde, zeide hy jeegens denzelven, *Groetet alle myne medegezellen, die ik in de gevangenis heb leeren kennen*; *zegt hen, dat in deeze allertreurigste omstandigheid myne vreugde zeer groot is, wegens dat men my tot andere gedachten ten opzigte van den Godsdienst gebragt heeft, en dat my niets zoo zeer aan 't herte wee doet, dan dat ik den jongen Heer .... te Parys tot myne vorige wyze van denken heb verleid.*

Struensée en *Brand* gaven aan hunne Advocaten, toen dezelven den 25 's avonds hen verlieten, ieder een brief meede voor den Koning en een voor de Inquisitions Commissie. In den laatsten nacht voor hunne executie sliepen zy beide tamelyk gerust, en de Officieren, die by hen de wacht hadden, hebben derzelver welgemoedheid en stille gelatenheid niet genoeg konnen roemen. Alle de geenen, die hen kwamen zien, wierden door hen op een beweeglyke wyze aangemaant tot *het beminnen en oeffenen van Godvrucht en deugd, ten einde niet in zulke smertlyke omstandigheden te vervallen, als waarin zy zich thans bevonden*, enz, zulks niemand van hen konde weggaan, zonder traanen te storten.

Struensee heeft door den Prediker *Munter* afscheid genomen van zynen gevangenen broeder, zynde de geweezene Justitieraad *Struensée*. Het nodig houtwerk midlerwyl tot het schavot was eenige dagen te voren in gereedheid gebragt, zo dat het den 27, zynde daags voor de executie, slechts in elkander te zetten was, gelyk dan ook geschiedde op stads-grond in een veld buiten de Oosterpoort van Coppenhage, zynde 't schavot, (*zo als reeds is gemeld*,) 9 ellen hoog, en 8 ellen in 't vierkant breed; en dien dag eerst wierd afgekondigdt, dat den volgenden morgen de executie geschieden zoude.

Het oprechten van 't schavot wierd verricht met de by diergelyke gevallen gewoone plegtigheeden, en onder 't geschal van allerlei Musiek-Instrumenten. Dat treurgevaarte, 't welk zoo men meende, noch eenigen tyd tot een gedenkteeken zou blyven staan, doch den 29 reeds afgebroken is, bestond in twee zolderingen boven elkander, en rustede op 4 pylaren, dewelke met planken waren bekleed. Aan den ingang ter slinkerhand was een trap van 15 treeden na de onderste, en aldaar een tweede trap van 11 treeden na de bovenste zoldering, waaraan een valdeur was, dewelke open ging, wanneer men derwaards opklom.

Den 28 April, zynde de dag der executie, wierden de beide gevon-

vonnisden door de Preedikers, dewelken hen in hunne gevangenis ter dood bereid hadden, te weeten *Struensée* door den Prediker *Munter*, en *Brand* door den Prooft *Hee*, bezocht, en ontfingen uit derzelver handen 't H. Nachtmaal, waarna de Staatsraad *Ortwed* ten 8 uuren 's morgens op de citadelle *Fredriksbaven* verfcheen, om die Gevangenen van daar na de gerechtsplaats te begeleiden, wordende zy elk afzonderlyk in een huurkoets, met de wachthoudende Officieren by zich, derwaards overgebragt, en zynde die koetzen omringt door een escorte van 234 dragonders met ontblootte pallaffen, en door een Detachement Infanterie van 200 man met opgeplante bajonetten.

Een gedeelte der alhier in bezitting leggende Regimenten, beftaande in 1000 man, had eenen kring rondom 't fchavot geformeert, terwyl een Detachement van 200 dragonders buiten dien kring paradeerde, zynde dit alles door den Lt. Generaal *Eichftedt*, commandant van *Coppenhage*, op die wyze ingericht geworden, ten welke einde hy reeds ten half 8 uuren in perfoon op de gerechtsplaats verfcheenen was; en de devifien Zeetroepen of Matrozen togen compagniesgewyze met hun volle geweer uit, doch zonder een kring te flaan, pofteerende zy zich flechts hier en daar aan de toegangen. De toevloed van volk was ongemeen groot, en reeds ten 4 uuren 's morwas 't beginnen te famen te komen, om zich van goede plaatzen te verzien.

Omtrent kwartier na 8 uuren verfcheenen de beide bovengem. Predikers, ieder in zyn eigene koets gezeeten zynde, op de gerechtsplaats; en de fcherprechters zoo van de Stad als van den Zeeftaat waren beide insgelyks daar, en befchikten al 't nodige op 't fchavot, zynde de eerftgemelde van hen geftelt, om de executie te verrichten, gelyk dan ook gefchiedde, wordende hy door die van den Zeeftaat geaffifteert. Eer noch de fcherprechters aangekomen waren, en de Troepen den kring geflagen hadden, was 't een iegelyk, die daartoe luft had, gepermitteert, op 't Schavot te klimmen, en aldaar alles te bezien.

Een half uur daaraan, te weeten ten 9 uuren 's morgens, zag men op de gerechtsplaats aankomen een koets, waarin gezeeten waren de Koninglyk Fifcaal-Generaal *Wivet*, en de Opperrechter in 's Konings naam, zynde de Staatsraad *Ortwed*, welke laatfte met den by diergelyke gerechtlyke optogten gewoonlyken groten koperen deegen omgord was; en teegen hen over zat de Gevolmagtigde van gem. Opperrechter, met de beide graaflyke wapenfchilden van *Struenfee* en *Brand*, dewelken verbroken ftonden te worden. Achter die Koets volgden verfcheiden gerechtsdienaars, alsmede de fcherprechter, zynde deszelfs fubftitut benevens de beuls-knechten reeds eenigen tyd te voren derwaards vooräf gegaan.

Eindlyk kwamen onder de meergem. bedekking van dragonders en

en infanterie aannaderen de twee gevonnisten zelve, ieder afzonderlyk in een koets gezeeten, met eenen Officier naast, en twee onder-Officieren teegen over zich. De koets van den Graave *Brand* reed vooräf, hebbende hy een boek in de hand, waarin hy zeer aandachtig scheen te leezen; en achter hem volgde die van den Grave *Struensee.* Van beide die rytuigen, dewelken eigentlyk huurkoetzen waren, had men de glazen in de portieren needergelaten, op dat een eigelyk der toeschouwers die Verweezenen duidelyk zou kunnen in 't aangezigt zien.

De twee gevangenen wierden in de Koetzen niet tot aan 't schavot gebragt, maar zy moesten uitstappen buiten den kring der Troepen, dewelke nu door de aankomst van hun escorte drievoudig wierd, terwyl de Matrozen, bestaande in 4000 man, toen ook rondöm heenen een vierden kring formeerden. *Brand* trad allereerst uit de Koets, en *Struensee* moest in de Koets blyven zitten, tot dat de executie ten opzigte van *Brand* in allen deele verricht was, zynde dat rytuig geplaatst op eene wyze, dat hem zelfs de allergeringste omstandigheid van 't geen op 't schavot voorviel, niet ontgaan konde.

Zoo dra *Brand*, uit de Koets gestapt zynde, tot aan den ondersten trap van 't Strafstooneel genadert was, kwam de Proost *Hee* van uit hetzelve ten voorschyn, om hem t' ontfangen. De Fiscaal Generaal, de Koninglyke Opperrechter, en de gerechts dienaren waren hem voorgegaan, waarop hy nu volgde in gezelschap van gem. Geestlyken, gelyk men hen alle dan ook wel haast beneevens den scherprechter boven op 't schavot zag verschynen, als wanneer de Proost *Hee* den verweezenen geduurende byna een kwartier-uurs minzaam en ernstig aansprak, om hem te troosten en tot een zaligen dood te bereiden.

Vervolgens wierd hem door den Opperrechter *Ortwed* de hoofdzaaklyke inhoud van zyne Sententie voorgeleezen, te weeten vooreerst zyne by die Sententie bygebragte misdaden, geduurende welke leezing men hem telkens de schouderen zag ophalen, en met een gelaat, waarin 't berouw en leedweezen duidelyk te zien waren, den Heemel aanschouwen; en vervolgens ook 't slot der Sententie, behelzende de straffen, die hem desweegens waren opgelegt, kort voor welk tweede gedeelte van 't Vonnis de Troepen 't geweer presenteerden, en alle de aanweezende den hoed afnamen, zoo als *Brand* insgelyks deed, zettende hy denzelven daar na weder op 't hoofd, na 't voorbeeld der omstanders.

Eer hy echter zulks deed, en wel zo voort, na dat de Opperrechter met leezen ophield, keerde *Brand* zich tot de samengevloeide meenigte, verzoekende, *dat alle de geenen, wien hy eenigzins mogt misdaan hebben, hem zulks wilden vergeeven* en daarby voegende, *dat hy wenschte, dat de kragt des bloeds van Jesus Christus den Koning, den Koninglyken Huize, en den gantschen Lande, tot zeegen mogt gedyen*, welke laatste

ste woorden de Prooft *Hee* opvattede, en met luider stemme herhaalde, op dat een iegelyk dezelven hooren mogt.

De Prooft *Hee* hervattede toen zyne zeedenvoering, en sprak met veel nadruk en met luider stemme, welk alles door *Brand* met veel aandacht, en teffens met een geheel onverschrokken gelaat aangehoort, en nu en dan door hem beantwoord wierd, houdende hy 't oog gestadig op den Geestlyken gevestigt, zonder 't zelve ergens anders heenen te wenden. Eindlyk sprak de Prooft *Hee* den zeegen over hem uit, en overhandigde hem aan den scherprechter, die daar op deszelfs Graaflyk Wapenschild, 't welk op hout geschildert was, in de hand nam, rondom heenen aan de toegevloeide meenigte vertoonde, vervolgens voor de oogen van *Brand* verbrak, (na alvoorens aan hem gevraagt te hebben, *is dit niet uw Wapenschild?* al het geen *Brand* met *Ja* beantwoordde,) en de stukken teegen den grond wierp, uitroepende; *Dit geschied niet zonder oorzaak, maar volgens verdienste.*

Dit alles scheen by *Brand* niet de minste aandoening te verwekken, behoudende hy zelfs op 't oogenblik, toen hem de smertelyke doodstraffe stond aangedaan te worden; een bedaardheid van geest, die men van eenen zoodanigen Hoveling nimmer zou hebben durven verwachten; hy zelve doch wierp den pels, dien hy over zyne kleederen aanhad, needer, gaf zynen met een goud boordzel omzetten hoed over, toog zyn groen met goudene trensen bezet kleed en kamisool uit, na dat hy met verhaasting in alle de zakken getast had, (het geen hy na gedachten uit gewoonte deed,) en ontknoopte den das, dien hy om den hals droeg.

Dit verricht zynde, trad de scherprechter toe, om hem verder tot de executie gereed te maken, doch zulks was niet nodig, dewyl hy zelve t' hembd van zynen hals nederwaards trok, en eindlyk den rechten arm, waarvan hem de hand moest afgehouwen worden, tot aan den elleboog ontblootede. Vervolgens knielde hy needer voor twee blokken, leggende eerst de rechtehand op 't eene, en eindelyk ook 't hoofd op 't andere blok, als wanneer hem de hand en 't hoofd zeer spoedig na elkander, hoewel met twee verscheidene bylen, afgehouwen wierden, zonder dat de lyder de allergeringste beweeging maakte.

Die executie was dus als in een oogenblik volbragt, en men dient hierby niet te vergeeten, dat de Prooft *Hee* hem zonder aflaten bleef toespreeken, en dat hy, na zynen zeegen over hem uitgesproken en hem vervolgens in handen van den scherprechter overgelevert te hebben, niet ophield, hem allerlei troostspreuken voor te houden, tot op het oogenblik, toen hem 't hoofd van den romp gescheiden wierd, terwyl de lyder met genoegzaam zyn laatste ademhaling toe blyken gaf, dat hy hem zeer wel verstond, zynde hem ook de oogen niet verbonden geweest, zoo als anderzins de gewoonte is.

Zo

Zo dra de ſcherprechter zyn werk ontrent *Brand* verricht had, trad een der beuls knechten ten voorſchyn. Deeze ontkleede den romp t'eenemaal, ſneed de ſchaamdeelen af, en wierp ze in een by der hand ſtaande tobbe; den onderbuik en de borſt voorts geopent hebbende, rukte hy alle de ingewanden daaruit, dezelven insgelyks in de tobbe ſmytende, waarna hy den romp met den byl in vier Quartieren verdeelde, dewelken vervolgens een voor een aan touwen neêdergelaaten wierden op eenen dicht onder 't ſchavot ſtaande wagen.

Verder wierd ook de tobbe met het daarin zynde ingewand op gelyke wyze op den wagen geſtelt, waarna de beuls knecht het afgehouwen hoofd opnam, in de hoogte hield, en aan de toeſchouwers rondöm heenen vertoonde, en eindlyk 't zelve beneevens de afgeknotte hand, zonder hiertoe een rouw te gebruiken, van boven 't ſchavot af op den waagen ſmeet, die geſchikt was, om alle die bloedige ſtukken na 't Galgenveld over te brengen; waarna 't ſchavot met ſchoon zand beſtrooit wierd, om 't geplengde bloed te bedekken.

De Grave *Struenſee*, die dit alles uit de koets aanſchouwt had, trad vervolgens uit dezelve, en verſcheen ten ſtraftoneele in gezelſchap van den Preediker *Munter*, met een gelaat, waarin Godsvrucht, needrigheid en berouw duidelyk te zien waren. De Predikér ſprak eenige weinige woorden tot hem, waarop hy den hoed afnam, zonder zich weeder daarmede te dekken. Zyn vonnis wierd hem, eeven als omtrent *Brand* geſchied was, voorgeleezen, waarna de Heer *Munter* hem geduurende eenige weinige oogenblikken met trooſtreeden onderhield, vervolgens den zeegen over hem uitſprak, en hem aan den ſcherprechter overleeverde.

Na dat deeze daarop 't Graaflyk Struenſeeſche Wapenſchild in ſtukken gebroken en ter needer geſmeeten had, haalde *Struenſee* eenen witten doek uit den zak, en bood denzelven den ſcherprechter aan, op dat deeze hem daarmeede de oogen zoude verblinden, doch toen de ſcherprechter hem te kennen gaf, dat zulks niet nodig ware, ſtak hy dien weeder by zich. Hy leide vervolgens zynen pels af, trok zyn blaauw fluweel kleed met zilvere knopen uit, en ontblotede zynen hals en rechten arm, waarin hy nochtans door den ſcherprechter eenigzints geholpen moeſt worden, terwyl de Heer *Munter* hem geſtadig op een vertrooſtende wyze bleef toeſpreeken.

Hy knielde eindelyk needer, en na dat de ſcherprechter hem de rechte hand en 't hoofd behoorlyk op de twee blokken gelegt had, wierd hem eerſt de hand afgekapt, waarop de lyder 't hoofd een weinig van 't blok aflichtede, ter oorzake van een geweldige ſtuiptrekking door 't geheele lichaam, doch hem wierd door 't onmidlyk afhouwen van 't hoofd wel haaſt het maken van een verdere be-

beweeging belet. Onder 't schavot stond midlerwyl een tweede wagen gereed, om de kwartieren en verdere stukken van den geknotten romp t'ontfangen, en na 't Galgenveld te vervoeren, wordende met den romp op gelyke wyze als met dien van *Brand* gehandelt.

Op 't Galgenveld buiten de Westerpoort van Coppenhagen waren 8 nieuwe raderen geplaatst, beneevens twee hooge stangen of staken, doch zo, dat 4 van die raderen en eene staak een weinig van de andere afgescheiden waren. De 4 Kwartieren van jeder lyk wierden elk op een byzonder rad gevlochten, ieder met het hoofd by zich, 't welk boven op den staak gespiest wierd, waarna onder elk hoofd de rechte hand aan den staak wierd vastgenagelt, en de tobbes met ingewanden wierden vervolgens aldaar in daar toegegravene kuilen needergezet en met aarde overdekt.

Op deeze wyze wierd een executie ten einde gebragt, waarvan men hier te lande nimmer voorbeeld gezien had, en dewelke by gevolg by de toeschouwers niet zonder reeden een grote ontroering en aandoenlykheid moest verwekken; doch des niet teegenstaande heerschte onder de veele duizenden van dezelven van den beginne tot aan 't einde een zeer grote stilte; terwyl ook niet de minste wanorder is voorgevallen, hoewel veele van hen zich niet onthouden konden, tranen te storten, en zelfs veele der aanschouwers zoodanig aangedaan zyn geweest, dat zy zeedert door onpasselykheid genoodzaakt zyn geworden, 't bedde te houden.

By geleegenheid van de Revolutie, alhier voorgevallen, en inzonderheid van het droevig uiteinde van *Struensee* en *Brand*, zyn de volgende tydreegels in Duitschland onderworpen; Der baLD beI hof fLIegt In DIe höh / sInkt gar LeICht / VVIe graf strVensee / 1772; dat is; *Die ten hofe schielyk in de hoogte vliegt, loopt gevaar, om ook schielyk needer te storten, gelyk de grave van Struensee;* alsmeede zVgLeICh hat DIss zV spät erkannt / Der VngLVCkseL'ge graf Von branDt / 1772; dat is; *Dit heeft de ongelukkige Grave van Brand insgelyks te laat ondervonden.*

Ook ziet men met betrekking tot den schielyken opkomst en daarop gevolgden zwaren val van *Struensée* het volgende epigramma, opgestelt door den Heer *Stephan Szentivarius*, Leeraar der Latynsche Taal te *Babotsch* of *Babotza*; zynde een kleine vesting in Neder-Hongarie.

Heu! quantum infelix medicus sudavit & alsit,
Dum cupere Regi proximis esse suo.
Noctibus ille dies jungens, & mensibus annos
Officia, curâ, sedulitate, dolo,
Ad culmen celsi tandem eluctatus honoris,
Præceps ut rueret, nox fuit una satis.

Dat is; *Ach, hoe zeer heeft de ongelukkige Geneesheer gezweet en kou-*

 de

de geleeden, om dat hy verlangde, den hoogsten naast zynen Koning te weezen. Terwyl hy de nachten aan de dagen en jaren aan de maanden knoopte in de verrichting van zyne Ampten, in zorgen, in vlytigheid en in konststreeken, is nochtans, toen hy ten laatsten na veel moeite tot het toppunt van eere geraakt was, een eenige nacht lang genoeg geweest, om hem zeer laag te doen neederstorten.

Op Koninglyke approbatie van den 27 April, is tans over de beide Misdadigers van Staat, JOHANN FRIEDRICH STRUENSEE en ENEVOLD BRAND, den 25 dito uitgesproken, met den Druk gemeen gemaakt, het navolgende

VONNIS.

De Graaf Johann Friedrich Struensee, reeds aangeklaagt en overtuigt zynde van eene misdaad, ten hoogsten inhoudende eene beledigіng van 's Konings hoogheit, of wel, het *Crimen læsæ Majestatis*, en volgens de Wetten, byzonderlyk naar luid des eersten Artykels van het vierde Hoofdstuk uit het zesde Boek, reeds eene gestrenge doodstraffe verdiend hebbende; zoo is het daarenboven te over bekend en bewezen dat zyn gantsch doen en gedrag, zoo lang hy by het bestuur der Staatszaken is geweest, alleen bestaan heeft, eensdeels uit dwaze en roekeloze onbezonnenheit, en andersdeels uit enkele uitvindingen en lasten, strekkende om, met uitsluitingen van alle anderen, alle magt en vermogen aan zich te trekken: waarom hy zich ook niet ontzien heeft van alle middelen by der hand te nemen, welke hem, zyns oordeels, ter bereiking van zyn oogmerk dienen konden, zonder eenigermate acht te slaan, of dezelve, al of niet geoorloft waren, en in hoe verre zy met den vorm en gesteldheit der Regeringe, met den aart des volks, met 's Lands inzettingen en met de Burgerlyke zoo wel als Grondwetten overeenstemden of daar tegen aanliepen.

Zyn groot oogmerk bestond gedeeltlyk hier in, dat hy met een onbeteugelt en ongehoord geweld het Ampt van Kabinet Minister, zocht te verkrygen, waar in hy in de Maand July laatstleden ook geslaagt is; ten anderen poogde hy alle Onderdanen van hunnen Koning, en dezen van zyne Onderdanen te verwyderen; en voorts trachte hy naar eene zoo ongetemde heerschappy ten Hove en over het hoogste Gerechts zelfs, als men met verbazen hem heeft zien oeffenen.

Om dan aan dit einde te voldoen, stelde hy alles te werk om gedurende 's Koning reize buitenslands, hoogst deszelfs gunst te verwerven, door het voorwende eener allergrootste zorgvuldigheit voor zyner Majesteits gezondheit en vergenoegen. De Koning terug gekomen zynde hielt Struensee zich geheel en al stil, en scheen niets minder te bedoelen, als de Eerampten en Waardigheden, waar naar zyn eer- en heerschzugt zoo yverig haakten.

Hy

Hy woonde aan het Hof, vergenoegde zich, zogt geene vermeerdering van inkomsten, en scheen in rust en wellust zyn geluk te stellen. Dan, juist toen, was hy op het yverigst bezig, om den grond te leggen, waar op hy zyn verwaanden voorspoed meende te vestigen.

Ver af van zich te oeffenen in de tale, de gesteldheit, verordeningen, toestand en het waar belang des Lands, en deszelfs burgerlyke Wetten en grond-statuten te onderzoeken, als het welk den weg zoude geweest zyn, die hy had moeten bewandelen, zoo was, en bleef hy ten uiterste onwetend in alle deze stukken. Veel groter was zyn trek naar het onderzoek der grondregelen, welke zyne Majesteit by het aanvaarden der Regeringe voornemens was te volgen, op dat hy zich daar van bedienen mocht ter verberging zyner schadelyke aanslaagen. En daar hy noodzaaklyk te duchten had, dat of getrouwe mannen zyn oogmerken zouden ontdekken, of dat de Koning zelf die gewaar mocht worden: zoo wist hy, tot voorkoming van het eerste, alle die den Koning naderden, zonder onderscheit, zwart te maaken; en ter verhindering van het laatste, poogde hy zich eene magtige bescherming te verschaffen, en by den Koning eenen zoo bestendigen, getrouwen, en zyne Majesteit verzellenden vriend te hebben, dat het voor den Koning byna onmooglyk wierd, om zyne gangen en oogmerken te ontdekken.

Zoo haast had hy in den jare 1770 zyn werktuig niet tot stand gebragt, of hy begon terstond deszelfs dryfveren aan 't gaan te maaken.

Van den aanvang der onafhanglyke regeringen aan, hebben onze Koningen onafgebroken eenen Raad gehad, bestaande uit mannen die der wetten en inzettingen des Lands kundig waren, die het ware samenstel van Staat en het wezenlyk belang en voordeel des Lands volkomen verstonden, daar by ook die voorschriften wisten, welke ingevolge dier kundigheden by voorkomende gelegenheden gevolgt moesten worden.

Hun Ampt was den Koning te vergezellen, zoo dikwyls men hem zaken van gewigt stond voor te stellen en zyne Majesteit omtrent alles te onderrichten wat hy tot het doen van uitsprake verlangde te weten.

Voorts hadden deze mannen, als medeleden van den Rade geene stem, geene magt van uitschryvinge, geen Secretaris: want alles hing af van 's Konings wille, en alles wierd vervolgens door de respective departementen verrigt en uitgevaardigt. Dezen raad, welks stichting zoo oud, en met de natuur der zaake zoo overeenkomstig was, wilde Struensee en zyne aanhangers gantschlyk opgeheven en vernietig hebben; want deze man vreesde dat zoo lang dusdanig een raad bestond, hy alleen van zyne eige vrienden afhing, en men nochtans met 'er tyd zyne schaadlyke raadslagen zoude wederstre-

en die den Koning openbaren, terwyl hy de leden dier vergaderinge den toegang tot den Koning niet afsnyden, noch daar door beletten konde, dat ze hem voorstelden het geen tot zyn eigen en 's Lands welzyn dienstig waaren. *(Het Vervolg hier na).*

DUITSCHLAND. Wenen. De verscheiden Expressens die by ons Hof aankomen en afgaan, hebben waarschynlyk betrekking tot het Koningryk *Polen*, in welk Ryk eenige Regimenten Keizerlyke Troepen gerukt zyn. De Generaals en andere Staf-Officieren zyn mede derwaards vertrokken en hebben hunne Bevelen verzegeld ontfangen, die zy niet eerder dan ter bestemder plaatzen mogen openen. Hier uit kan men lichtelyk opmaaken, wat 'er met *Polen* of een gedeelte van 't zelve gaande is.

VRANKRYK. Parys, Men verzeekert alhier dat 'er tusschen den Roomschen Keizer, de Keizerin van Rusland en de Koning van Pruissen een Traktaat geslooten is, betreklyk tot het Koningryk *Polen*, waar by vastgesteld is: dat de *Roomsche Keizer* al het Land, strekkende van zyne Silesische Bezittingen tot aan *Cracau*, die Stad echter uitgezonderd, zal hebben; dat de *Koning van Pruissen* Poolsch Pruissen en een gedeelte van Groot-Polen zal krygen; dat de *Keizerin van Rusland* een gedeelte van het Hertogdom Lithauwen zal bekomen, en dat de *Koning van Polen*, die door deze drie Mogentheden erkend en gehandhaaft zal worden, het overige van Polen zal blyven bezitten, met vermeerdering van zyne Prerogativen, zelfs, zo men verzeekerd zal de Kroon in zyn Geslacht erflyk verklaard worden.

Men heeft alhier tyding uit *Koppenhagen* ontfangen van de Executie der Graven *Struensee* en *Brand*. De omstandigheden die hier by gemeld worden, verschillen veel van die welke in de buitenlandse nieuws papieren geplaats zyn. Onder anderen, zou de eerstgemelde, volgens deze berichten, op het hooren van zyn vonnis gezegd hebben: *zo speeld men met het leven der menschen?* en gedrongen wordende om God wegens zyne misdaden om vergiffenis te bidden gaf hy tot bescheid: *waarom zou ik God om vergiffenis bidden, daar ik nooit eenig mensch kwaad gedaan heb:* ook word in particuliere brieven van daar geschreven, dat de Koningin weigerd naar Engeland te rug te keeren, maar verkozen heeft op het Slot *Ahlburg* te blyven.

NEDERLANDEN. 's Gravenhage. Men ziet alhier de volgende

WAARSCHOUWING.

„ De Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, maaken mits-
„ dee-

„ dezen eenen iegelyken bekend, dat de Keizer van Marocco genoegzaam den Oorlog tegens den Staat heeft gedeclareerd, en dat derhalven allen en een iegelyk worden gewaarschouwd om op hun hoede te weezen tegens de Marocc-ynsche Kapers, om alle omzigtigheid te gebruiken, ten einde aan den eenen kant by de Koopvaardy-Schippers geen Vyandelykheden mogen worden begonnen, en aan den anderen kant zorg te dragen, dat zy niet onverhoeds overrompeld mogen worden."

De Staaten Generaal der vereenigde Nederlanden hebben goedgevonden, dat in de Gereformeerde Nederduitsche Kerken dezer Landen, een nieuwe Beryming der *Psalmen Davids* zal worden ingevoerd, tot het opstellen van dewelke eene Commissie zal benoemd worden.

Rotterdam. Op Zondag den 24 May (1772) zyn, by de Gereformeerde Nederduitsche Gemeente dezer Stad verkozen, deze navolgende Heeren, tot

OUDERLINGEN.	DIACONEN.
Jan Daniel Denick, Burgemeester.	*Nicolaas Brandenburg.*
Simon Bernelot.	*Ary Valkhof.*
Dirk van Dam.	*Leendert van Sipriaan.*
Petrus Plancius.	*Nicolaas van Laaren.*
Jan Samuel van Kerkhof.	*Dirk Bierman.*
Teunis van Egmont.	*Johannes Vierac*, Doctor.
Adrianus van der Burg.	*Folkert van der Giesen.*
	Cornelis Kolf.
	Pieter Verboom.
	Johannes Snelleman.

Enkhuizen. Op Donderdag den 21 May (1772) heeft men alhier met veel vergenoegen, en vreugde het *Twee honderd jaarig Jubilé* gevierd. Even voor het begin van den Godsdienst wierden allen de Klokken dezer Stad geluidt, en toen het Geschut van de wallen gelost, 't welk beiden op dien dag verscheidemaal is geschied. Na het eindigen van den Godsdienst, trokken eenige leden der Krygsraad op, welke allen wel uitgedoscht waren, verders hoorden men gedurig het Klokkenspel; en veele voornaame Gebouwen en Schepen zag men met Wimpels en Vlaggen pralen.

Het Stadhuis was 's avonds prachtig geïllumineerd, alwaar te dier tyd zich de geheele Regeering onder het gedurig steeken der Trompetten, ter Maaltyd bevond: de toeloop van Vreemdelingen op dezen dag was over groot, en men kon op de aangezichten van allen die Godsdienst en vryheid beminnen, de vreugde ten duidelykste lezen.

BE-

BEKNOPT EDOCH OMSTANDIG VERHAAL.

Wegens den oorsprong, voortgang *en* de gevolgen *van 't ongelukkig afbranden van den cierlyke* SCHOUWBURG der *Stad AMSTERDAM en eenige naby denzelven staande Gebouwen.*

Maandag den 11 May 1772 was de noodlottige dag van deze Schouwburg. De Troep Acteurs der *Vlaamsche Opera* vertoonde aldaar: *de kwalyk bewaarde Dochter*, en na het zelve: de *Deserteur*. Het getal der Aanschouwers was groot, maar vermits de Opera meest bezocht word door Lieden van zeeker aanzien, waren de Bak en Logies meest, en de twaalf stuivers plaats minst bezet. Het Toneel werd geopend met het Spel, *de kwalyk bewaarde Dochter*, op 't welke *de Deserteur* volgde. De voorgemelde Acteurs hadden het Toneel, zo veel hen mogelyk was trachten te verlichten; zy hadden de catoene pit in de lampjes ten dien einde, veel dikker gemaakt dan gemeenlyk geschied, als de *Nederduitsche Acteurs* eenig stuk vertonen, en meer dan na gewoonte met oly of vet opgevuld. In een der Bedryven van den *Deserteur*, het Toneel moetende verduisterd worden, schoof men voor de lampjes de blikke schuifjes die altoos daartoe gebruikt worden en by na tegen de lampjes aan sluiten. Een touw, aan het eerste Scherm, achter een der op het Toneel staande beelden, hangende, geraakte by toeval tusschen de schuif der aldaar hangende lampjes en tessens in brand, waardoor eerlang de geheele *Schouwburg* in lichte Vlam stond en tot den grond toe is afgebrand, benevens eenige nabystaande kleine Woningen en een grote Stal in de *Runstraat* gelegen. Dit touw aldus in brand zynde klom de Vlam zo schielyk opwaarts dat men 'er met de handen niet kon by komen om de verdere voortgang van dezelve te stuiten, 't geen men, mogelyk spoedig zou hebben konnen doen, byaldien men slechts eene ladder by de hand had gehad. Het Scherm, waarby de lampjes, zeer na hingen was sterk gevernist, zulks het zelve, door de opklimmende brand aan 't touw ras vlam vatte, die door de Aanschouwers gezien werdende, terstond een onbeschryflyke ontsteltenis en drift verwekte om de *Schouwburg* te verlaten. In deze verbaastheid kwam het doek na beneden, 't geen voor 't Toneel hangd, maar opgehaald was terwyl men speelde, waarschynlyk vermits, het touw, waardoor het opgehouden werd, was afgebrand. De schrik der Aanschouwers werd niet weinig vermeerderd door dit vallen van 't voorsz. doek, waarvan velen opstonden en naar de deuren spoedden. Men riep wel van het Toneel dat 'er geen gevaar was en dat men zich slechts stil zou houden; maar te vergeefsch; integendeel wakkerde de drift der Aanschouwers daardoor zo veel, als de brand van het Toneel, die in een ogenblik tot alle de andere schermen oversloeg, 't geen men had konnen verhoeden, met vaardig het eerste scherm omverre te halen. De Aanschouwers spoedden allen naar de deu-

deuren. Voor en alleer de eerste aan de deur genaderd was, werd hy zo schielyk door andere nagevolgd, dat hy niet te rug kon treden om dezelve te openen: 't geen meer en meer ondoenlyker werd door den aandrang der menschen van achteren; om dierhalven deze deur, welke binnenwaards open ging, te konnen openen, moesten alle aandringenden te rug wyken, 't welk by na ondoenlyk was of ten minste zeer langzaam geschiedde.

Inmiddels vielen de kronen met brandende kaarssen naar beneden en bragten de brand in de Bak. Het doek 't geen gemeenlyk voor 't Toneel hangd, had ook vlam gevat, en storte met brandende stukken na beneden, die door de zuiging van den wind, welke altoos van 't Toneel komt, en door de rook, gedeeltelyk in de Logies en gedeeltelyk in de Bak werden gedreeven, en dus ook zo hier als daar brand stoffen aanvoerden, welke zonder ophouden van het Toneel, 't geen reeds aan alle zyde en overal in lichte laaye vlam stond, werden aangestoken.

By diergelyke omstandigheden kan men zich de toestand der Aanschouwers voorstellen, die beneden in de Bak waren. Na traag te rug wyken geraakten eindelyk de beide deuren open. In 't opryzen van de plaatzen waren 'er reeds eenigen, die onder de voet geraakt doch opgestaan zynde, poogden te ontkomen, terwyl andere vertrapt en gewond werden. De overigen, die door de deuren trachte ontkomen, drongen zo geweldig op elkander, dat 'er aldaar mede verscheiden vielen en vertrapt werden, en door dien men achterwaarts als in een akelige vuurpoel zag, en de voorsten te traag aan de achtersten scheenen te zyn, drongen dezen zo geweldig aan dat zy anderen om verre liepen.

Aldus was het in de Bak gesteld, in de Logies zag 't 'er niet beter uit. Met de deuren was 't boven even als beneden, en toen dezelve open geraakten, was de uitgang hier noch trager, doordien men langs een steile en enge trap naar beneden moest klimmen, daar eenige personed van boven neder gedrongen werden, en zich deerlyk bezeerden, terwyl andere reeds boven in de eerste drift op den grond geraakt waren, waarvan echter de meesten, zo niet allen, zich zelven hebben konnen redden, ten minsten is als noch niet gebleken, dat iemand uit de Logies vermist is.

Allerbeklaaglykst was de toestand der Aanschouwers, boven de Logies op de plaats van twaalf stuivers. Het is bekend, dat deeze plaats, zedert de verandering van den Schouwburg, zyn uitgang door een enge steeg op de Princegragt gekregen heeft; terwyl den ingang, als van ouds op de Keizergragt gebleven is. Hier waren de deuren mede gesloten, gelyk men gewoon is onder 't laatste Bedryf te doen, ten einde de uitgang van de Logies niet belemmerd werde. De verbaasde Aanschouwers voor dezelve komende, zagen geen anderen kans dan ze op de vloer te loopen, edoch men was hier in 't zelve geval als beneden: die 't dichtst daar by waren hadden

den die moeten verbreken, maar de achter hen aankomende, drongen zo sterk op hen aan, dat zy geen ruimte hadden om de minste krachten te konnen gebruiken. Men moest derhalven te rug wyken, en dit ging noch bezwaarlyker dan beneden. Midlerwyl werden de driftigste als dol en razend, en die zich verbeelde de sterkste te zyn wilde het naast by de deur wezen om 'er zyne krachten aan te beproeven. Dit bragt minder spoed aan en deed zommigen tot wanhoop vervallen, zodanig, dat zelfs eenigen na beneden op een hoogte van omtrent dertig voeten, in de Bak sprongen, alwaar zy zwaar gewond, kermende en kruipende, na een goed heenkomen zochten. Een bejaard en zwaarlyvig Man volgde hun voorbeeld, maar schoot 'er zyn leven by in. Eindelyk geraakten de deuren open, waarop men in zulken wanorder naar beneden vloog, dat de meesten van de trappen vielen, waar van 'er zekerlyk verscheiden hebben moeten blyven leggen.

Tot noch toe is op te maken, dat de Brand als Brand niemand beschadigd had, en dat alle de ongelukken gebeurd zyn door de verbaasdheid en verwarde vlucht. Had men bezadigd en met bedaardheid te werk gegaan, men had binnen een groot half kwartier uurs allen den Schouwburg konnen ruimen, binnen welken tyd het menschelyker wyze onmooglyk was, dat de vlam zo verre zou zyn voortgeslagen, (alhoewel alles onbegryplyk ras in brand geraakte) dat zy iemand zou hebben konnen beschadigen. Misschien zal men vragen, waarom men de deuren niet opende? dit was onmooglyk: wie zou machtig genoeg geweest zyn de deuren, die na binnen moesten slaan, tegen dien grooten aandrang open te krygen, en wie zou dit, zo 't al mogelyk was geweest, gedaan hebben. Niemand van de Acteurs die gespeeld hadden, was 'er meer. De *Nederduitsche Acteurs* waren 'er niet. De Toneelmeesters *Brinkman* en *Knuem* waren de eenigsten, maar ontsteld en ieverig bezig gelyk zy waren, om den brand van het Toneel in den beginne te stuiten, verhinderde zonder twyffel om aan 't openen der deuren te denken. Deze beide Heeren, bygestaan door den Heer *Rauws*, Directeur der Stads Gebouwen, en *Jan Smit*, Mr. Timmerman van den Schouwburg, bestreeden zich vruchteloos; alles was op het Toneel zeer schielyk in de brand, in zo korten tyd dat men 'er zich bezwaarlyk een denkbeeld van kan vormen. Toen 't eerste, van de drie of vier kort by elkander staande schermen vuur had gevat, vlogen de overige, als mede de daar boven hangende, allen zwaar gevernist zynde, desgelyks in brand, waardoor 't Toneel, dan ook eerlang van boven in brand stond. Even voor negen uren, na gissing een kwartier uurs na dat de vlam eerst door de Aanschouwers ontdekt werd, kwamen de Burgers, om de Wacht te betrekken aanmarscheeren, en bezetten de Gragt aan de zyde van den Schouwburg op de Keizersgragt. Het volk met de brandspuiten kwam desgelyks spoedig aanrukken. Alvorens men echter water kon geven, stond het achterste gedeelte van den Schouwburg in volle vlam. De wind was toen Noord-Oost en

en was tamelyk ſterk, zulks de Huizen van achteren en na de zyde van de *Runſtraat* 't meeſte gevaar onderhevig waren. Echter zou het Huis van den Heer Raad en Schepen *J. Hope*, aan de andere zyde allernaaſt de Schouwburg gelegen, niet van den brand bevryd gebleven zyn, by aldien men 't niet door eenige Spuiten, zo van voren, als van achteren op de binnenplaats van dat Huis, beveiligd had. Aan de Zuid-Weſtzyde, in de zogenaamde *Kalvergang*, op de Princegragt ingaande, geraakten eenige huisjes in den brand, doch inzonderheid eene Sleepers-Stal, ſtaande in de *Runſtraat*, een vry net en zeer hoog Gebouw, 't welk meerendeels van binnen is uitgebrand. Het brandende Hooi van deze Stalling bragt eene groote menigte vonken en brandende vlokken voort, welke door de Wind over de Stad en zelfs daar buiten gedreven werden. Ten elf uuren was de vlam noch hevig, echter bragt men 't eerlang zo verre dat dezelve binnen weinig tyd tot bedaren kwam, terwyl de rook en damp op een geweldige wyze aanhield, en waarin men niet naliet geſtadig Water te geven. By dit treurig ongeval hebben verſcheide Lieden hun leven verloren. In de eerſte ontſteltenis en verbaasdheid begrootte zommigen derzelver getal op eenige honderd; anderen, wat bedaarder van gemoed, ſtelden 't zelve op een minder getal, terwyl het, voor zo verre men verneemd in 18 bekende Perſonen beſtaat, zynde derzelver namen als volgt: *Jacob de Neufville van Lennep* en zyn Huisvrouw *Cornelia Bierens*, *Louis André*, de Huisvrouw van *Govert Lups*, geboren *Feitama* en hunne Dochter, *François van Ooſtrum*, de Dochter van *Anthonie Wyland*, *Abraham de Haas*, de *Kleeremaker* van de Troep *van Neitz*, *Brinkman* Toneelmeeſter, de Huisvrouw van *Texceira de Mattos*, de Machiniſt *Teſſers*, *Pieter van Eyk* Zoon van *Jooſt van Eyk*, *Jan de Wolf*, *Cornelis Rauws*, een *bediende* van *Verbamme*, *Johannes Roos* vertrapt en te huis gebragt zynde overleden, *Gerrit Kuyk*, een *Pypgaſt* van de Brandſpuit, dood gevallen.

Aanmerkelyk is 't dat alle de Horlogien by de voornoemde Perſonen gevonden, op half tien of kwartier voor tien uuren ſtil ſtonden, waar uit men kan opmaken dat de Schouwburg in minder dan drie kwartier uurs in de aſſche geraakt is.

Dit allertreurigſt Schouwtoneel heeft alle menſchlievende harten op eene recht gevoelige wyze getroffen. De Leeraars ter Kantzel hebben daarvan gehandeld, ter gelegenheid van hunne daartoe verkozene Texten, als Amos 6. vs. 9. en 10. Klaagl. 3. vs. 11. De Dichters hebben daarby ſtoffe gevonden, om hunne zucht tot rymen te oeffenen, en de Boekverkoopers om dezelve te doen drukken en uit te venten. Onder zeer veelen, zo Klinkdichten als anderen, ziet men het volgende Tydvers:

De bIIen ſtorten hIer geen bonIng Meer of VVaſCh.
baar korf Is longſt Verbrant en Legt In ſtof en aſCh.

Deeze zo cierlyke en prachtige, maar nu zo deerlyk geteisterde en in puin en assche veranderde Schouwburg, heeft 135 Jaren gestaan, zynde ter plaatze, alwaar dezelve nu is afgebrand, in den Jare 1637, door de Vereeniging der te dier tyd bestaande beide *Redenryke Kamers* gebouwd geworden.

Vlissingen. By de Nederduitsche Gereformeerde Gemeente dezer Stad zyn op den 9 May de volgende Heeren verkozen, tot

OUDERLINGEN.	DIACONEN.
Jacobus Andriessen.	*Thomas Korbelyn.*
Samuel Bonnecroy, Adrz.	*Pieter Anteunissen.*
Lambrecht van der Woord.	*Jacobus Karreman.*
Leendert la Moote.	*Cornelis Brakman.*
Laurens Bakker.	*Pieter de Korte.*
Daniel de Feyter.	*Jacobus Schuys.*
François Pieter de Vry.	*Jacobus van Drongelen.*

MAGISTRATUREN EN AMPTENAAREN.

Den 8 May (1772) heeft de Heer Raadsheer, *Pieter Benjamin de Beaufort*, wegens de Domeinen van den Heere Prins Erfstadhouder, in 't Collegie van de Heeren Hoofd-Ingelanden van *Delftland* zitting genomen, in plaatze van wylen den Heer Baron van Wassenaar, Heere van beide de Catwyken enz.

Ten voorsz. dage is by welgemelde Collegie aangesteld tot Mede-Secretaris, den Heer Mr. *Pieter van Buusen*, Commis ter Finantie van Holland.

Door hun Ed. Gr. Mog. is de Heer *Pieter Adriaan Pla* aangesteld, tot Griffier van de Justitie en Leenhove van Vianen en Ameyde, mitsgaders geadjungeerd aan den Heer *Fredrik Kuenen* tot Hoog-Heemraad 's Lands van Vianen.

Tot de Commissie van den Raad van Staate zyn benoemd de volgende Heeren, als: naar Staats-Vlaanderen, Jr. *P. van Lynden*, Heer van Nieuwland, en de Heer Thesaurier *Gillis*, Heere van Waveren, Waverveen, Botshol en Ruyge Willis. Tot het verpachten der Thienden, de Baron *van Heekeren tot Kbell* en de Heer *Pesters*, Heer van Cattenbroek. Naar Westwoldingerland, de Heer *Lichtenberg*, en de Baron *Bentink tot Diepenheim*; en langs de Maaze, de Heeren de *Kempenaar* en *Alberda*, Heere van Menkema.

Door den Prins Erfstadhouder is aangesteld tot Meester-Knaap van de Houtvestery van *Gooyland*, en zyne Hoogheids Hooge en Vrye Heerlykheden, en de Jurisdictien van *Soest*, *Baaren* en *Ter-Eem*, als mede van de *Eemnessen* binnen en buiten Dyks, de Heer *Theodorus de Smeth*, in de plaats en by vrywilligen afstand van desselfs Heer Vader, den Heer Theodorus de Smeth, Heere van Alphen. enz.

Uit een overgeleverde Nominatie zyn, door Hoogstgem. Vorst tot Burgemeesteren der Stad *Tholen* geëligeerd, de Ed. Gr. Achtb. Heeren, *Gerrit ten Hage* en Mr. *Johan Hendrik Noey*; en tot Schepenen, de Ed. Achtb. Heeren, *Marinus van der Vliet*, *Johan Jacob van Lichtenbergh*, *Jacob Johan van Stapele*, *Adriaan van der Schoor*, *Samuel Johan Philippus Cras*, Mr. *Emmericus de Weert*, *Jan van Manen*, en Dr. *Gerhard Nieuwenhuis.*

Tot Leden Consultanten van het Bataafsch Genootschap der Proef-ondervindelyke Wysbegeerte te *Rotterdam*, zyn verkoren, de Wel Ed. Gestr. Heer *Jan Hope*, Schepen en Raad der Stad *Amsterdam*, *David de Gorter*, Philos. & Med. Doct. Oud-Prof. en Lyf-Arts van Hare Rus-Keizerlyke Maj., *A. Perrenot*, Raad en Rentmeester van het Graaffschap *Kuilenburg*, en *Andreas Bonn*, Prof. Anat. & Chir. aan 't *Illustre Athenaeum* t'*Amsterdam*. Tot Lid Correspondent, de Heer van *d'Auxiron*, Capitaine à la suite de la Legion de Loraine à *Paris*. Tot Leden, de Heeren *Isaac Boudewynsen*, Med. Doct. te *Middelburg*, *Hermanus Bezoet*, Med. Doct. te *Rotterdam*, *Johannis May*, Koopman t'*Amsterdam*, en *Jan Wyngaard*, Lector in de Ontleed- Heel- en Vroedkunde, Stads-Heel- en Vroedmeester te *Deventer*.

AANMERKELYKE ZAKEN.

De Kunst-Zaal tot Dienst van de Leden der Teken-Academie tot *Amsterdam*, is op Woensdag den 13 May (1772) geopend, en met het tekenen naar Plyster, een aanvang gemaakt geworden; zullende gedurende dit Zomer-Saizoen alle Woensdagen en Zaturdagen, 's namiddags van 5 tot 7 uuren vervolgd worden.

De Heeren Staaten van Vriesland hebben, tot favoriseering der Fabryken van gemalen Kryt- en Lootwit, binnen derzelver Provintie met octroy opgerecht, de honderd ponden gemalen Lootwit, van buiten inkomende, belast met zeven Stuivers, en het Krytwit van gelyke kwantiteit met een Stuiver.

Te *Rouan* is eene der Dochters welke hare Moeder vermoord hebben, (ziet Maart laatstleden II. Stuk bladz. 109) volgens Sententie levendig verbrand geworden, hebbende de andere als noch haar Vonnis niet ontfangen.

Te *Castres* in *Opper-Languedoc* is eene Vrouw van drie Dochters bevallen, waar van de eene het Vel en de kuleur van eene Moorin heeft.

In het Bisdom *Nismes* is een Boerin in de kraam gekomen van vier Kinderen.

In Vrankryk is zeeker Weduwe in den ouderdom van 106 jaren overleden.

Den 19 May zyn t'*Amsterdam* in de Kunstzaal de jaarlykse Pryzen van de Academie der Tekenkunst uitgedeeld geworden, ten overstaan van den Wel Ed. Gr. Achtb. Heer Mr. *Willem Huyghens*, Heere van Honcoop, Burgemeester en Raad dier Stad, mitsgaders Bewindhebber der Oost-Indische Compagnie ter Kamer aldaar, als Hoofd-Directeur dezer Academie. De Gouden Medaille als de eerste en hoogste Prys is toegewezen, aan *Anthony Andriessen*. De Prys van de tweede Classe aan *Daniel de Pree*. De Prys van de derde of laatste aan *Wybrand Hendriks*; en de Prys van de Boetzeerders aan *B. Huyink*.

Den 18 May is te *Delft* in den ouderdom van ruim 61 Jaren overleden, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Jacob van der Dussen*, Heer van Zouteveen en in Middelharnas, Raad en Oud-Schepen dier Stad.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het gewoone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 3 en 17 Juny (1772) onder Voorzitting van Do. *Paulus Weslingh*.

Ingevolge de Nominatie in ons Iste stuk van Maart laatstleden medegedeeld, heeft alhier in de Oude Kerk, op Zondag Avond den

17 May (1772) gepredikt de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Johannes Hamelau*, Predikant te *Bodegraven*, over de navolgende opgegeven Text, te weten, Zacharias 14. vs. 9. *En de Heere zal Koning zyn over alle landen: enz.* Voor werd gezongen Psalm 45 en na Psalm 93.

Op Woensdag daaraan volgende den 20 dito predikte voorsz. Leeraar over een vryen Text beschreeven by Paulus aan den Romeine 8. 31. 2de deel en 32: *Is God voor ons enz.*

ROTTERDAM. Op Woensdag den 13 May (1772) is alhier, met oplegging der handen, tot den H. Predikdienst ingewyd, de Eerw. Heer Proponent *J. Tissel*, na dat hy vooraf gepredikt had over 1 *Tim.* 3. vs. 1 en 2. (a). Hier op is gemelde Eerw. Heer (tot *Schiedam* beroepen zynde) op Zondag den 24 dito, aldaar in den H. Dienst bevestigd, door den Wel Eerw. zeer Gel. Heer *F. Munnikbuyzen*, zyn Eerw. Amptgenoot, predikende des Voormiddags over *Gal.* 1. vs. 10. Waarna de nieuwe Leeraar des Namiddags zyn Intree-Reden deed, met de woorden van Paulus aan *Tim.* 4. vs. 12 (a).

ENKHUYZEN. By het vieren van het Eeuw- en Vreugde Feest (op Donderdag den 21 May 1772) ter gedachtenisse van de door de welmeenende Burgeren, voor 200 jaren gelegde *Grond der Vryheid van Godsdienst en Geweten* in deze Stad, door de afzweering van Duc d'Alba, en aanneminge van zyne Hoogheid, Prins *Willem de I. van Orange* tot Stadhouder, heeft de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Jacobus Driebuys*, Leeraar by de Gemeente toe gedaan de onveranderde Augsburgsche Geloofsbelydenis dezer Stede, het zyne plicht geoordeeld, hart en mond, met de Wel Eerw. Heeren Leeraren der publieke Kerke te vereenigen, ter opwekkinge van de goeden Burgery in 't algemeen, en de hem toevertrouwde Schare in 't byzonder, tot schuldplichtige dank erkentenisse aan den albestierende God, die hunne Voorzaten tot middelen en werktuigen in zyne hand heeft gelieven te gebruiken, om het ondraaglyk Jok der Spaansche dwingelandy, en Land, ja volk verdervende *Inquisitie* van de halzen der vrye Hollanders in aanvang af te schudden, na aanleiding Davids woorden Ps. 44. 2-5; neemende zyne Vooraffpraak uit Ezechiel 24. 2de deel. By welke gelegenheid zyn Eerw. de gantsche opkomst en Voortgang van het Vaderland en desselfs Graaflyke Regeering kortbondig afhandelde en tegelyk aantoonde: dat de jaren 72 gedurende verscheide Eeuwen en wel van 't jaar 1072. tot 1672 zeer noodlottig en gedenkwaardig voor Nederland geweest, en de Ingezetenen by gevolg zo veel meer verplicht zyn de algenoegzamen Bond-God eenparig en ootmoedig te danken, dat hy hen (offschoon door verscheide andere oordeelen na verdiensten gedrukt en bedreigd) tot hiertoe zo gerust en vreedzaam onder het Vaderlyk opzicht van Protestantsche Overheden, een ongestoord genot van vrye Godsdienst oeffeninge heeft laten genieten; met ernstige afbiddinge van volgende Zegeningen over Staat en Kerk, Land en Stad, tot aan het einde der dagen. Vooraf werd gezongen: *Te Deum Ladamus* door Dr. *M. Lutherus* verduitscht; en na Ps. 44. 2-5.

NAAM-

NAAMLYST der OVERLEDENEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 4 *May* 1772. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Maandag den 4 May 1772.
't *Kind* van Willem Spiegel. N. K.
't *Kind* van Leonard Jan Blom. N. K.
Woensdag den 6 dito.
Cornelis van Angst. O. Z. K.
Rudolph Marcus. N. O. K.
Benine Bergignac, Weduwe van Pieter Durege. W. A. K.
Johanna ten Sande, Weduwe van Jan van den Idsert. O. K.
Donderdag den 7 dito.
Arendt Swart. O. O. K.
Louis Besse. W. K.
Willem Jan Vos. Z. K.
Maria Cornelia Eylander, Weduwe van Jacobus van Rootselaar. N. O. K
Jannetje de Wilde. N. O. K.
't *Kind* van Louis Barbaz. W. A. K.
Vrydag den 8 dito.
Arent ten Bosch. Z. K.
Christiaan Eykhoff. L. O. K.
Sara van der Beek, Weduwe van Jacobus Steen. N. K.
Zaturdag den 9 dito.
Maria Anna Appeldoorn, Huisvrouw van Alexander Willem Menkens. O. K.
Zondag den 10 dito.
Marta Kamp. A. K. H.
Jacobus Westerwal. K. K. H.
Maandag den 11 dito.
Pieter Smit. N. K.
Anthony Palthé. N. K.
Maghdalena de Nooy, Huisvrouw van Hendrik Wuysman. O. K.
Anna Elink, Huisvrouw van Hendrik Brinksken. W. K.
Johanna van Sundert. L. O. K.
't *Kind* van de Weduwe Gerrit Knuyt. Z. K.
Dingsdag den 12 dito.
Pieter Ellis. Z. K.
Jan van Deventer, *Binnevader in 't Gasthuis.* N. Z. K.
Hendrik Busker. O. K.
Ester Dieulefit, Huisvrouw van Pierre Uzuret. W. A. K.
Margaretha Cruymel. O. K.
't *Kind* van Hendrik ter Meulen. N. K.
't *Kind* van Michiel Luber. L. N. K.
't *Kind* van Jacobus Belleflam. N. Z. K.
Woensdag den 13 dito.
Bernardus Natrop, Mr. *Kleeremaker.* N. K.
Pieter Lenting N. K.
Hendrik Egberts. N. O. K.
Maria Loeterbach, Weduwe van Pieter Beets. N. O. K.
Marretje Abrahams, Huisvrouw van Niklaas van den Napels. K. K. H.
't *Kind* van Johannes Mölich. L. O. K.
Donderdag den 14 dito.
Gosewyn de Bie. Z. K.
Egbert Wynbergen. Z. K.
Geertruida ter Beek, Huisvrouw van Steven Meylink. N. Z. K.
't *Kind* van Ebeling. L. N. K.
't *Kind* van Martinus Mues. Z. K.
't *Kind* van Jeremias Boddens. Z. K.
't *Kind* van Anthony Barmentto. Z. K.
Vrydag den 15 dito.
Hendrik van der Sleeden. E. Y. K.
Elias Blavier. E. Y. K.
Jan Fredrik Guillermet. N. Z. K.
Barendina Luyten, Weduwe van Pieter Voerman. O. O. K.
Maria Katrina Dirksen, Huisvrouw van Steven Smit. Z. K.
Zaturdag den 16 dito.
Jan Agges Scholten, *Heere van A-Schot, Scheepen en Raad, mitsgaders Bewindhebber van de Oost-Indische Compagnie.* O. K.
Jacob de Neufville van Lennep, en desselfs Huisvrouw Cornelia Bierens. N. Z. K.
Margaretha Feitama, Huisvrouw van Govert Lups, en deszelfs Dogter, Margaretha Cornelia Lups. O. K.
Louis André. O. K.
Johannes Roos. Z. K.
François van Oostrum. W. K.
Hendrik de Haas, *oudste Zoon* van Willem de Haas. Z. K.

Nico-

Nicolaas Leuring, *Houtkoper*. W. K.
Frans Lodewyk Faber. N. Z. K.
Cornelis Brouw. W. K.
Hester van Aggelen, Huisvrouw van Jan Mulder. O. O. K.
Johanna Stokman, Huisvrouw van Barend Seldam. W. K.
Anna Catbarina Broeders, laatst Weduwe van Jan Lodewyk Remter. L. O. K.
Maria Duhen. L. K. H.
't *Kind* van Professor Andreas Bonn. L. N. K.

Zondag den 17 dito.

Anthonia de Groot, Huis en Kraamvrouw van Bastiaan Lissenberg. L. K. H.
Helena Mersier, *bejaarde Dogter*. L. K. H.

Maandag den 18 dito.

Cornelis Rauws, *Directeur Generaal der Stads Werken en Gebouwen, in een Jagt naar Woudrichem gebragt en aldaar begraaven.*
Willem van Stamhorst. O. K.
Claas Coorengel, *Mr. Metzelaar*. L. N. K.
Ursselina Toguina, Huisvrouw van Harmanus van Duyns. W. A. K.
Dicwertje Zouwes, Huisvrouw van Fredrik van den Berg. O. O. K.
Anna Felicitas Hellesm, Huisvrouw van Johannes Körnlein. W. K. H.
Margaretha van Wyland, *eenigste Dogter* van Anthony van Wyland. Z. K.
Sara Cornelia van Essen, *middelste Dogter* van Hendrik van Essen. N. Z. K.

Dingsdag den 19 dito.

Dirk Ballier, *Mr. Metzelaar*. L. N. K.
Dorothea Kooper, Weduwe van Franciscus Mulder. N. K.
Breggie Bult, Huisvrouw van Laurens van Gemert. O. O. K.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 25 *May* 1772. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Baangragt (*R. Pietersz. Schoonegevel*, *W. van Aalst Willemsz.* en *L. Jonkes*, Een Huis en Erve, op de) het 3de Huis van de Blomgragt. *f* 1250. *H. van Keulen.*

Blomgragt (Deselve, Een Huis en Erve, op de) Noordzyde tusschen de twee laatste Bruggen. *f* 9000 in slag *f* 1000. *C. Ab. van den Bosch.*

Braak of Palmgragt (*C. Roos Carelsz.* en *A. de Moll van Otterloo*, Een Huis en Erve, op de) Zuidzyde. *f* 5400, in slag *f* 150. verkogt.

Braak (*W. Sickes*, *J. van Orsoy*, *N. A. van Hoorn*, *G. de Myn* en *H. van den Bergh*, Een Huis en Erve, in de) by de Voorburgwal. *f* 600, in slag *f* 10. *Hk. van den Bergh.*

Buiksloot (*P. Slagregen*, Een Tuin en Huizinge, te) aan het Westeinde, voorby de Kerk. *f* 525, in slag *f* 10. verkogt.

Cingel (*W. Ebbenhorst*, *B. Twisk*, *P. Slagregen*, *G. Jatman*, *P. Veeckens* en *H. H. Helmers*, Een Huis en Erve, op de) over de Luthersche Nieuwe Kerk. *f* 40000, in slag *f* 1700. *P. Slagregen.*

Cingel (*W. Sickes*, *J. van Orsoy*, *N. A. van Hoorn*, *G. de Myn* en *H. van den Bergh*, Een Huis en Erve, op de) benoorden de Doelen. *f* 7100, in slag *f* 1000. *G. de Roy.*

Fransche Pad (*C. Roos Carelsz.* en *A. de Moll van Otterloo*, Een Huis Agterhuis en Erve, op het) Zuidzyde, op de Westerhoek van en in de Wortelboers Gang. *f* 1400, in slag *f* 9. verkogt.

Grafsteede (*P. de Hoen* en *C. Dom*, Een) in de Noorder Kerk, in het middelpark No. 29. *f* 225, in slag *f* 30. *G. Jatman.*

Graf

Graveland (*W. Sickes*, *J. van Orsoy*, *N. A. van Hoorn*, *G. de Myn* en *H. van den Bergh*, Een Huis en Erve, tot 's) tusschen de Kerk en Smits Bruggen. *f* 500, in slag *f* 350. *J. Schoonhoven.*

Gyn (*J. van Wettens*, *A. de Maaker* en *G. Denninghof*, Een Hofsteede, genaamd Westergeyn, met zyn Huizinge, Stallinge, Moestuinen en Weyland, aan de Westzyde van 't) de derde Plaats van de Weesperyaart by den afslag *f* 4000. *P. Slagregen.*

Hoedemaakers Pad (*P. de Hoen* en *C. Dom*, Een Tuin en Huizing, genaamd Standvastigheid, buiten de Utrechtsche Poort, op het) Zuidzyde. *f* 725, in slag *f* 5. opgehouden.

Jacobsstraat. (*W. Sickes*, *J. van Orsoy*, *N. A. van Hoorn*, *G. de Myn* en *H. van den Bergh*. Een Huis en Erve in de St.) *f* 2950, in slag *f* 750. *J. Schoonhoven.*

Langestraat (*W. Ebbenhorst*, *B. Twisk*, *P. Slagregen*, *G. Jorman*, *R. Veeckens* en *H. H. Helmers*, Een Huis en Erve, zynde een Sleepers Stal, in de) by de Brouwersgragt.

Langestraat (Deselve, Een Huis en Erve in de) in de Wyde Gang.

Langestraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de) in dito Wyde Gang. Deeze drie Perceelen zyn door den Koper van 't Huis op de Cingel, hier vooren gemeld, 'er by genomen voor *f* 6500.

Outwaalder Weg (*B. Tideman*, *C. van Ophoven*, *E. Doublet* en *E. Hosteyn*, Een Buitenplaats met zyn Huizinge, Tuinhuis, Tuinmans Wooning, Stalling, Boeren Wooning en Stallinge, Hooyberg en verdere Getimmertens, en nog een Herberg genaamd d'Oranje Boom, met zyn Huizinge enz. als mede twee Kampen Weyland, alles by den anderen, geleegen buiten de Muiderpoort, op den hoek van de) alles in een koop. *f* 12000, in slag *f* 500. *A. de Mol van Otterloo.*

Overtoomsche Vaart (*P. de Hoen* en *C. Dom*, Een Tuin en Huizinge, op Erfpagts Grond genaamd Welgeleegen, aan de overzyde van de) onder Nieuwer Amstel. *f* 2150, in slag *f* 50. opgehouden.

Plantagie *C. Roos Carelsz.* en *A. de Mol van Otterloo*, Een Tuin en Huizinge, op Stads Grond, in de) by de Muiderpoort, genaamd het Arkje. *f* 1225, in slag *f* 400. *P. Dissel*,

Raam en Saagmolens Poorten (*H. van Veen* en *J. Smit*, Een Houtzaag-Moolen, genaamd de Kop, met zyn Erve, Tuin, Huizinge, Loodsen enz. tusschen de) op het eerste Pad. *f* 13000. in slag *f* 500. opgehouden.

Reguliersdwarsstraat (*W. Sickes*, *J. van Orsoy*, *N. van Hoorn*, *G. de Myn* en *H. van den Bergh*, Een Huis en Erve, in de) benoorden de St. Jorisstraat. *f* 1425. *N. Breemer.*

Reguliersdwarsstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de) op de hoek van de Pottebakkerssteeg. *f* 1925. *A. de Maaker.*

Suikerbakkerssteeg (*C. Roos Barelsz.* en *A. de Mol van Otterloo*, Een Huis en Erve, in de) Noordzyde, in de Koningsstraat. *f* 1000, in slag *f* 100. verk.

De volgende *Makelaars* hebben deeze onderstaande *Scheepen*, op *Maandag* den 18 *May* 1772. in 't Nieuwezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Galjoot-Schip (*V. de Vries* en *T. Beth Ysbrandsz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de twee *Vrinden*, gevoert by Schipper *Erdman Benten*. Is in 't Jaar 1764. N. U., L. 74 voet, W. 26 voet 7 duim, H. 10 voet 10½ duim

duim. Alles Amsterdammer Voeten. *f* 2400, in slag *f* 18. *T. Beth Ysbrandsz. voor zyn Meester.*

Hoeker-Schip (*J. de Flines*, Een Extraordinary Welbezeilt Driemast) genaamt de Juffrouw *Neletta*, gevoert by wylen Kapitein *Claas Ubbels*. Is in 't Jaar 1763. N. U., L. 126½ voet, W. 29 voet 2 duim, H. 13 voet 8 duim, 't V, 5 voet 4 duim. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 5 Yzere Gotelingen, en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 16600, in slag *f* 1200. *Anthony* en *Daniel Bierens.*

Smak-Schip (*V. de Vries* en *W. Blink*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt *Wel te Vreeden*, gevoert by Schipper *Hemme Tadsen*, L. 76½ voet, W. 18 voet 3 duim, H. 7 voet 8 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 1000, in slag *f* 8. *V. de Vries, voor zyn Meester.*

En deze volgende Scheepen op *Maandag* den 25 *May* 1772. geveyld.

Dam-Schuit (*H. Beth Tammesz.*, Een Extraordinary Hartzylende) genaamt *de Hoop*, weinig minder als nieuw, L. 47 voet, W. 10 voet 6 duim, H. 4 voet 7 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 550, in slag *f* 10. opgeh.

Fregat-Schip (*I. de Witt*, *T. Beth Ysbrandsz*, *H. Beth Tammesz.*, en *A. de Witt*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Maria Catharina*, gevoert by Kapitein *Klaas Pieters Rymers*, L. 100 voet, W. 29 voet 5 duim, H. 12 voet, 't V. 5 voet 8 duim, de B. 5 voet 6 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1770 Verdubbeld met een Greene Huid, en verders zwaar vertimmert en vernieuwt) Gemonteert met 11 Yzere Gotelingen, en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 5000, in slag *f* 100. *Willem van Woensel.*

Galjoot-Schip (*T. Beth Ysbrandsz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) met 3 Masten, genaamt de Juffrouw *Dorothea*, gevoert by Schipper *Klaas Jacobsz.* is in 't Jaar 1749. N. U., L. 121½ voet, W. 26 voet 5 duim, H. 14 voet. Alles Amsterdammer voeten. Is in 't Jaar 1768. verdubbeld met een 2 duims Eeke Huid. Gemonteert met 4 Draaystukken, en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 11800. *Tamme Beth Ysbrandsz., voor zyn Mr.*

Paviljoen-Jagt (*V. de Vries* en *T. Beth Ysbrandsz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) is in 't Jaar 1765. tot Amsterdam N. U., L. 60¾ voet, W. 16 voet, H. 7 voet ½ duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 925, in slag *f* 100, *Cornelis Zeeman.*

Myne Heeren van den Gerechte der Stad *Amsterdam*, hebben op *Maandag* den 25 *May* 1772. deeze volgende *Scheepen* by Executie doen verkoopen.

Kof-Schip (Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Vrouw *Cornelia*, gevoert by Schipper *Jacob Janse Weell*, L. 93½ voet, W. 21 voet 9 duim, H. 9 voet 7 duim: Alles Amsterdammer voeten, *f* 2025 in slag *f* 400. *Jan Teenis en Zoon, tot Schiedam.*

Kof-Schip (Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Koopman*, gevoerd by Schipper *Jan Doede*, L. 61 voet, W. 13 voet 2 duim, H. 6 voet. Alles Amsterdammer voeten. 1025, in slag *f* 2. *Douwe Postma.*

MAANDELYKSE NEDERLANDSCHE MERCURIUS,

Voor de Maand JUNY 1772.

ASIE. *CHINA. Macao.* In 't einde van de Maand September 1771 is een Schip van een byzonder maakzel alhier aan den mond van de Rivier van *Canton* aangekomen, met 65 perſonen aan boord, meeſt Militairen; de Bevelhebber had den rang van Kolonel, en den tytel van Baron *Benyorsky*, welke hy gevoerd heeft in dienſt van Hare Keizerlyke Koninglyke Majeſteit. Onder deze perſonen waren vyf in Vrouwenklederen.

Die Kolonel verhaald, dat hy in de Voor-Zomer van 't Jaar 1769, in Polen onder de Geconfedereerden dienende, benevens het grootſte gedeelte derzelven in een ſlag werd gevangen genomen, waarna hy met verſcheide anderen naar het Koningryk *Caſan* werd vervoerd, alwaar zy naauw bewaard en wredelyk behandeld wierden. Dit deed hen beſluiten om door de vlucht te ontkomen; tot welk einde zy, toen hunne Wacht voor eenige dagen verminderd was, dezelve overmeeſterden, en zich van hun Geweer, doch met moeite, voorzien hebbende, namen zy den weg te land door geheel *Siberie* heen naar *Kamſchatka*, alwaar na veel zukkelens aangekomen, een byzonder Vriend van den Kolonel, hem voorzag van een Schip, waarin hy zig met 85 man van zyne Medegevangen embarqueerde, alzo hy eenige kunde van de Zeevaart had, als te vooren in Maltheeſchen Zeedienſt geweeſt zynde.

Hy beſloot naar *China* te zeilen, doch geen overvloedigen proviſien hebbende, bleef hy zo dicht mogelyk by de kuſten; maar een ſterken Weſten Wind dreef hem af, zo dat hy geen kans zag, om de Kuſt weder te bereiken, en was dus genoodzaakt Ooſt- en Zuidwaarts te ſtevenen, tot dat hy kwam op de Kuſt van Noord-America, op de Noorder-Breedte van 57 graden.

Na veele ongemakken en elenden uitgeſtaan, en ververſching inge-

ingenomen te hebben, poogde hy van daar naar *Aquapulca* te zeilen; doch door tegenwind belet, was hy genoodzaakt naar de Philippynsche Eilanden te steevenen. Alhier werd hy mede belet door de Winden, om *Manilla*, het voornaamste dier Eilanden aan te doen, maar wierd eindelyk herwaards gevoerd, alwaar hy na 5 maanden zeilens, van *Kamschatka*, met 65 personen behouden is aangekomen.

NATOLIE. *Smyrna.* De Russen hebben 5 Fransche Schepen met Ryst van *Alexandria* komende, weggenomen en naar het Eiland *Paros* gebragt. Een der Schippers van deze vyf Schepen heeft herwaards gezonden, eene door den Admiraal *Spiritoff* gedane

DECLARATIE.

De Oorlog tusschen de Russen en Turken is in de geheele Archipel bekend. Het Eiland *Paros* is met de omliggende Eilanden door het Esquader van Hare Keizerlyke Majesteit van geheel Rusland bemachtigd en dezelve bevinden zich tegenwoordig onder haare Heerschappy.

Al schoon de Rus-Keizerlyke Vloot de Dardanellen van *Constantinopolen*, zo wel als de Golf van *Smyrna*, en de in de nabuurschap liggende Plaatzen geblokkeerd houd, vergund dezelve echter aan alle neutrale Schepen de vrye passage na de gem. Plaatzen, om niet alleen geoorloofde Koop-Goederen derwaards te brengen, maar ook met of zonder Lading van daar te vertrekken, zo als noch werklyk geschied. Ook heeft men nooit neutrale Vlaggen in derzelver cours verhinderd; echter zou het ongerymd ja onredelyk wezen, als men deze vergunning van de vrye passagie wilde pretendeeren of uitrekken op Schepen, die Mond- en Oorlogsbehoeftens naar de gemelde geblokkeerde Plaatzen brengen.

Uit dien hoofde mogen geene Mond- en noch minder eenige Oorlogsbehoeftens, het zy aan boord van Christen Schepen, het zy op andere Vaartuigen, na de gem. Plaatzen gebragt werden; 't geen wy ook niet zonder uitdrukkelyke order zullen toestaan. Voor 't overige zullen wy geene Schepen van neutrale Vlaggen prys maken of in beslag nemen, maar wy vergunnen aan de Kapiteins van dezelve, om hunne Ladingen, indien dezelve in Mondbehoeftens bestaan, in zodanige Plaatzen, die niet geblokkeerd zyn, te verkopen, derhalven worden mits deze de Kapiteins der Schepen, in het vriendlyke gewaarschouwd en verwittigd, dat ingeval zy door eenige Schepen van onze Vloot gepreid en tegengehouden worden; om dat zy ongeoorloofde en voor de meergem. geblokkeerde Plaat-

zen:

zen bestemde Goederen aan boord hebben, zy zich zelfs moeten wyten, dat zy de oorzaak daar van zyn, enz.

EUROPA. *TURKYEN. Constantinopolen.* Schoon de Keizerlyke en Pruissische Ministers alhier zich in 't begin van de maand May (1772) gereed maakten, om zich eerlang naar *Buchareft* te begeven, en aldaar het Vredes-Congres by te wonen, was echter *Osman Effendi*, door den Sultan tot desselfs eerste Gevolmachtigden op dat Congres benoemd, te dier tyd noch niet derwaarts vertrokken. Men is hier ondertusschen genoegzaam verzeekerd dat de Onderhandelingen eenen gewenschten uitslag zullen hebben. Des niettegenstaande worden echter noch veele Troepen naar het Leger van den Groot-Vizier gezonden, en om dezelve niet af te houden om naar 't gem. Leger den marsch aan te nemen, mag hier niemand op zware straffe, van Vrede spreeken.

PORTUGAL. Lissabon. Onlangs werd den Heer *Desembargador Ricaldos*, des avonds ten 10 uuren naar zyn huis keerende, in zyn Koets door zeven vermomde Persoonen aangevallen, die op hem en zyne Bedienden verscheide Pistoolschoten deden, doch gelukkig niemand troffen, retireerende zich, terwyl de Koetzier doorreed, by de verschyning der daaromstreeks woonende Lieden, op het gehoor der schoten uit hunne huizen kwamen.

SPANJE. Madrid. Den Infant Don *Antonio* van de Kinderziekte aangetast, is, niettegenstaande de slechte toestand waarin die Prins zich heeft bevonden, genoegzaam hersteld maar houd als noch zyn Kamer. De Koning heeft ondertusschen geordonneerd dat dezelve in geen 40 dagen ten Hove mag verschynen, vermits eenige der andere Infants en Infanten deze ziekte noch niet gehad hebben.

ITALIE. Romen. Den 19 May (1772) vierde men den derden Verjaardag der komst van den Paus tot den Troon van St. Pieter, en des avonds wierd de Coupel der St. Pieters-Kerk ter eere van de Keurvorstinne Weduwe van Saxen geheel geillumineerd. Die Vorstin ontfing dien zelven dag eenige Presenten van den Paus, bestaande in het lighaam van de H. *Victoria*, Martelares, wier Kist met goude stoffe bekleed was; een kistje met fluweel bekleed, vol *Agnus Dei*; een Schildery, verbeeldende *St. Jan den Evangelist* en een ander, zynde een zeer wel gelykend portret van zyn H. Dien avond had H. K. H. audientie by den

Paus, van wien zy affcheid nam en hem de voeten kufte en den volgenden dag naar *Siena* vertrok.

Livorno. Men heeft tyding bekomen, dat de Vrede tusſchen Denemarken en de Regeering van Algiers den 5 May (1772) gefloten is.

Venetie. Vermits het flechte Weêr, heeft de jaarlykfe Plechtigheid van het trouwen met de Zee op Hemelvaartsdag geen voortgang gehad, echter heeft de Doge aan de Leden van den Senaat het gewoon Banket gegeven.

INGERMERLAND. Petersburg. De ftilftand van Wapenen tusſchen dit Ryk en de Ottomannifche Porte, kan thans als zeer gewis aangemerkt worden.

Men ziet alhier een Extract uit een Brief van den Heer *Guldenftadt*, Lid der Academie dezer Stad, en een der Geleerden, welke op bevel van Hare Keizerlyke Majefteit, onze Souvereine haare afgelegen Staten en de aangrenzende Geweften doorreizen. Dezelve is gedagteekend *Georgie* den 8 November 1771.

Ik zwerf tegenwoordig in *Georgië* om. Den 15den October, kwam ik in het Leger van den Czar of Vorft *Heraclius*, aan; en had nog dien zelfden Dag eene formeele Audientie by hem. Hy kwam my tot aan de Deur van het binnenfte gedeelte zyner Tente te gemoet, omarmde my, hy noodigde my, om op een Zetel voor hem te gaan zitten, en onderhielt my, onder 't drinken van een Kop Coffie, over de natuurlyke Voorbrengfelen zyns Lands, betuigende zyn Genoegen over myne Tegenwoordigheid en Verblyf in zyne Staaten, en beloovende my alle noodige Hulp en gemak te verfchaffen; gelyk ik ook reeden heb my daar ten hoogften over te beroemen. De Georgiërs zyn van Natuure blô en vreesachtig Volk, en niet alleen voor de gevaaren des Oorlogs, der Zee en dergelyke, maar ook voor de gewoone ziektens, die het Menschdom overkomen: daarom houden zy de Artzen, die onder hen zeer dun gezaaid, en zeer onkundig en onbekwaam zyn, in groote waarde; en daar aan moet ik het toefchryven, dat zy zoo veel werk van my maaken. Ik wende myne Geneeskunde ten hunnen voordeele aan, en daar door bevorder ik my genoegen en het oogmerk van mynen togt. Ik neem geen Geld van hen, maar in Vergelding daar van bezorgen zy myn gantfche gevolg, dat uit 32 Perfoonen beftaat, de noodige Leeftogt en anderen Behoeften, en zy bieden my daar en boven, telkens als ik eene Cuur doe, een fchoon Paard, of eene mooije Slavin aan: de eerfte neem ik doorgaans, om dat die my van dienft op myne Reizen kunnen wezen, maar de tweede weiger ik, om dat die my fomtyds zouden kunnen belemmeren. Ik

heb

heb my niet te vrede gehouden met den Czar in zyne Tenten te bezoeken, en gezelſchap te houden, maar ik heb met hem een Veldtogt tegen de Turken bygewoond. Thans bevinden wy ons in het Landſchap *Cardure* aanden vloed *Cur* (naar de Taal der Ouden in Iberie by den Stroom *Tyrus*.

Na dezen Veldtogt, waarin geene Omſtandigheden zyn voorgevallen die waardig zyn gemeld te worden, keer ik met den Czar terug naar zyne Hoofſtad *Teflis*, mede aan den vloed *Cur* gelegen, waar van wy nu nog maar drie dagreizens verwyderd zyn, en aldaar meen ik den korten Winter, die hier heerſcht, door te brengen. Thans is hier nog alles groen, maar het Loof aan de Boomen begint allengs te verwelken; doch tegen 't einde van 't Jaar ſtaat alles weêr in 't Blad.

In 't Voorjaar, denk ik, wanneer 'er geene andere Omſtandigheden voorkomen, een Reis naar *Armenie*, en den vermaarden Berg *Ararath* te doen. Ik zal miſſchien niet voor de Maand October des aanſtaanden jaars 1772, weder te *Kislas* kunnen terug zyn. Wanneer ik met den Czar *Heraclius* de Provinciën, welke onder zyn Gebied behooren, naamelyk *Carduel* en *Cacbetire*, zal doorzogt hebben, zal ik my naar *Emeratie* en *Mingrelie*, by den Czar *Salomon*, die aldaar het Bewind voert, begeeven. Aldaar ſtaat het overſchot der Ruſſiſche troepen, beſtaande naauwlyks in 4000 Man, welke na de Herroeping van den Graave van *Tottleben* onder Bevel van den Generaal-Major *Lapucbin* ſtaan. In weerwil van hun gering Getal, maaken zy, door de Georgiaanſche Benden onderſteund, die door hen een hart onder den riem word geſtooken, Progreſſen aan den kant van de Zwarte-Zee, en vleijen zig, dat ze ligt wel, door onze Flotille, die in de Rivier van *Aſoph* uitgeruſt wordt, uit het *Meötiſche Meir*, zullen verſterkt worden. Alle de Vorſten der Georgiaanſche Landen hebben, geduurende deze Eeuw, dan eens onder Ruſſiſche, dan onder Perſiſche, dan onder Turkſche Beſcherming geſtaan; maar nu hebben zy, in dezen Oorlog, Hulde en Trouw aan de Keizerinne van Rusland gezworen, en ageeren, gemeenſchaplyk met de Ruſſen, meer dan Vaſalen en Onderdaanen dan als Bondgenooten, tegen de Turken, en alles is daaromtrent zoo gezegend uitgevallen als men van het gelukkig Tydperk der Regeering van *Catbarina II.* verwagten kon.

Deze korte Berigten van den toeſtand dezer Landen, en den Staat der Zaaken aldaar, zal U, vertrouw ik, des te meerder Aangenaamheid verſchaffen, naar maate Gy mindere gelegenheid hebt, om uit deze ver-afgelegen en zo weinig bevolkte en beſchaafde Geweſten, eenige verzekerde tydingen tot Uwent te kunnen bekomen.

ZWEDEN. Stokholm. Den 27 May (1772) werd door een Koninglyken Herault op de gewoonlyke Plaatzen bekend gemaakt,

maakt, dat de Plechtigheid der Kroning van den Koning en de Koningin op den 29 der gemelde maand stond te geschieden.

Dien dag Predikte de Bisschop *Filenius* over Jos. 1. vs. 9. *Ziet, Ik heb u geboden, dat gy goeds moeds en kloekmoedig zyt, verschrik niet, en ontzet u niet: want de Heere, uw God, is met u in al het gene, dat gy doen zult.* Na de Predikatie leidden de Prinsen *Karel* en *Fredrik* den Koning naar den Altaar, daar zyne Majesteit op een zilveren Stoel ging zitten, en door de Ryksraden omringd werd. De Ryksraad *Duben* deed den Koning den Mantel om. Daarop knielde de Koning voor den Altaar, leidde de drie vingers op den Bybel, by *Jos.* 1. opgeslagen, en de gemelde Ryksraad zeide den Koning den eed voor. Noch knielende werd de Koning, onder een Gebed door den Aartsbisschop, gezalfd. Daarna stond de Koning op, en plaatste zich weder op den zilveren Stoel, waarna de Ryksraad *Horn* en de Aartsbisschop hem de Kroon opzetteden, en de andere Ryksraden de overige Regaliën overgaven. Vervolgens riepen twee Herauten uit. *Nu is Gustaaf de III. gekroonde Koning over Zweden, Hy en geen ander.* Terstond daar op werden 224 stukken Kanon gelost en alles riep: *lang leve Koning Gustaaf!* De kroning der Koningin, geschiede byna op dezelve wyze. Na dezelve werden 180 stukken Kanon gelost; en na de rug komst op het Slot werden 'er weder 224 Kanonschoten gedaan.

Den 1 Juny ontfing zyne Majesteit de Hulde van de Ryksstanden. De plechtigheid geschiedde in den Burghoff van het Koninglyke Slot. De Koning zat op eenen Troon, met de Kroon op het hoofd, en den Scepter in de hand. Daarna deed zyne Majesteit eene nadrukkelyke Redenvoering aan de vergaderde Ryksstanden, en aan ieder Stand in 't byzonder; welke geeindigd zynde, deden eerst de Ridderstand, en vervolgens de andere Standen, den eed van trouwe aan den Koning.

DENEMARKEN. Koppenhagen. Vervolg van het Vonnis van de Graven *Struensee* en *Brand*: *ziet onze voorgaande bladz.* 192.

Tot dat einde had Struensee, reeds in voorraad door allerhande toebereidzels, den toemaligen Staatsdienaar beklad, en zelfs zoodage bedryven, die ontwyffelbaar op 't belang des Konings en des Staats uitliepen, met de allerzwartste verwen afgemaalt.

De Koning, die zyn volk van harte bemind en daarom verlangt dat zyne Staatsdienaars billykheit betrachten, en die ook geen inbreuken op de rechten zyner onafhanglyke Regering dulden wil, om-

ontrok hier op den rade al zyn vertrouwen, willende die vergadering door andere mannen vervullen en eene andere schikking maken. Doch *Struensee* wist door de ongegrondste verdichtsels, en de listigste lagen, de oogmerken des Konings zoodaanig te dwarsboomen, dat de Raad naderhand ophielt, en eindlyk door een Acte van den 27 December 1770, geheel en al wierd afgeschaft.

Op even denzelven tyd werd hy zelf Requestmeester en vermits zyn ontwerp daar heen helde dat hy alleen mogt gerechtigt zyn om over zaken met den Koning te spreken, alle andere daarentegen hier van uit te sluiten, zoo schenen hem de overige Collegien nog hinderlyk te wezen.

Met dit doelwit deet hy den Koning, die van alle, uit de verscheiden Collegien ter beslissing by hem inloopende zaken, onderrigt wenschte te zyn, den voorslag, dat 'er tot dat einde niets nuttiger ware, als den Collegien te bevelen, voortaan hunne voordragingen schriftlyk in eene Portefeuille te zenden en in te leveren, op dat de Koning den behoorlyken tyd mogt hebben om dezelven te lezen en in overweging te nemen.

Door dezen verblindenden en schoonschynenden Raad bereikte deze man zyn wit, om namentlyk de Collegien van den Koning te verwyderen.

Wel haast bemagtigde hy de Portefeuilles, en was nu alleen Heer en Meester, om den Koning de zaken naar eigen goeddunken voor te stellen.

Wilden nu de Collegien de gronden, waar op men den Koning de zaken in een helder daglicht voorstellen, zoude, ingelevert hebben, zy moesten zich tot Struensee wenden: en op deze wyze vereenigde hy in zich alleen, alles wat te voren Raden en Collegien te samen geweest waren.

Onder voorwendsel eener schielyker afdoening van zaken, en tevens om het Koninlyk gezag in deszelfs grootste hoogte te doen zien zoo gaf hy verscheiden Kabinetbevelen uit, welke reeds voltrokken waren, voor dat het respective Collegie narigt daar van ontfing: een voornemen het welk noodwendig de uiterste verwarring moest voortbrengen, en ondernomen werd door een man, die noch het land, noch deszelfs wetten, noch deszelfs toestand noch tale eenigzints kende. Dan des bekommerde hy zich weinig mits hy maar daar door gelegenheid verkreeg om allen aanzien en vermogen naar zich te trekken.

Deze onwetenheit des Graven Struensee in alles, wat ieder Staatsdienaar in Denemarken weten moet, heeft den byzonderen persoonen, zoo wel als den staat in 't gemeen, ontallyk veel nadeelen toegebracht.

In die Collegien, alwaar men te voren steeds zich van de Deensche sprake bedient had, moest men nu tot het opstellen der Vertoogen,

gen, eenen byzonderen Bedienden gebruiken, om dezelve in 't Hoogduitsch over te zetten, op dat Graaf Struensee die in deze tale lezen mocht. De Deensche Kancelary, als het eenigste Collegie, dat aanhoudend deszelfs Vertogen in het Deensch inleverde, ondervond by meer dan te veel gelegenheden, hoe haar Geschriften in 't geheel niet gelezen werden, terwyl blootlyk een extract daar uit gemaakt werd, en zulks zo kort mogelyk, het welke vervolgens op de zogenaamde rolle moest geschreven worden, en in 't Duitsch overgezet om door Graaf Struensee gelezen te worden, waar op dan de resolutie in 't Hoogduitsch volgde, welke de Kancelary in het Deensch liet vertalen. Des moesten de resolutien dikwerf dubbelzinnig, onverstaanbaar en weinig ter zake dienende uitvallen, vermits hy die dezelve den Koning voorstelde, zelden een recht denkbeeld 'er van had.

Byzondere Personen, die aan het Kabinet een Smeekschrift hadden in te leveren, en dat in het Deensch deden opstellen, moesten iemand opzoeken, die het in 't Hoogduitsch overzette, wyl zy in het misschien niet ongegronde vermoeden waren dat hun Geschrift, wanneer het alleen in het Deensch was, in 't geheel niet gelezen mogt werden: daar integendeel ook deze Duitsche en goedkoop verkregen overzettingen dikwils zoo slaagden, dat men het eigenlyke oogmerk des verzoeks daar uit in geenen deele konde gewaar worden.

De onkunde des Graven Struensee, met opzicht tot de instelling der Collegien, zyn gebrek aan genegenheit om daar in kundig te worden, en zyn trek om de oude gesteldheit des Staats gantsch en al om te keeren en het aantal zyner aanhangeren te vermeerderen, wyl hy allerwegen mannen aanstelde, die hem hun geluk te danken hadden: dit alles vervoerde hem tot het aanstellen van het eene Collegie voor en het andere na, en daar hy zelf noch werken konde noch wilde, gebruikte hy tot deze gewigtige veranderingen, andere lieden, van welken sommige naderhand bekend hebben, dat zy van de gesteldheit, het voor- en nadeel der oude inrigtingen, geene de minste kennis gehad, noch daar naar gestreeft hebben, om dat hen alleenlyk bevolen werd, om naar zekere aangenomen grondregelen een ontwerp van nieuwe schikkingen te maken.

Naardien dan Graaf Struensée op deze wyze door afschaffinge des Geheimen Raads, en door het kragtloos stellen, veranderen en uitsluiten van mondelyke voorstellingen der meeste andere Collegien alle magt en geweld aan zich getrokken had, zoo bespeurden 's Konings Onderdaanen wel haast de uitwerkingen zyner willekeurige grondregelen en wyze van denken.

Uit kragte der vorengemelde vaderlyke en zagte Regering aan welke men in Denemarken reeds sedert langen tyd gewoon geweest was, en die tans door deszelfs aloudtheit een recht scheen te zyn

ge

geworden, heeft yder, die een Koninglyke bediening verkreeg, zich gewettigt om te gelooven, dat hy 'er zeker op rekenen konde dat ampt zoo lang te behouden als hy zich plichtmatig gedroeg, en dat hy niet te vreezen had het zelve kwyt te raken, zo lang hy niet door wangedrag, verzuim of dwaling, by Gerechtelyke uitsprake verklaard werd daar van vervallen te zyn. De gematigde grondregels welke het merkteeken waren der burgbare Regeringsvorm, waren gantsch niet naar den smaak van Struensee, die in geen geval, hoe genaamt, eenige palen kennen wilde, maar nog minder dan, wanneer het 'er op aankwam om lieden ongelukkig te maken, en daar door anderen een schrik en vrees aan te jagen.

Des hoorden men niet zelden, ja byna daaglyks, dat nu den een dan den ander der Koninglyke Bedienden, door een bevel van 't Kabinet van zyn Ampt was afgezet, zonder dat zy eens ontwaren konden, waar in zy zich vergrepen hadden, of wat zy verzuimt hadden.

Verscheiden hunner, verloren hunne Bedieningen zonder dat zy hier over 's Konings besluit eens te zien kreegen, of zonder eerder iets daar van te weeten, voor dat zy te gelyk hoorden dat hunne Bediening door een Kabinetorder aan een ander gegeven was. Dit strekte zich zelf uit tot geheele Collegien.

De gantsche Magistraat van Koppenhage, die uit 18, tot 20, of nog meerder Leden bestond, werd afgezet, en nieuwe Magistraatspersonen weder aangesteld, en zulks alleen door eene Kabinetorder van den 3 April 1771, gezonden aan den Opper-President, aan wien na het afzetten zynes Voorgangers, weinig dagen te voren, op gelyke wyze door een Kabinetorder, dit Ampt was opgedragen geworden, en welk Kabinet zich vergenoegde met by Missive aan den vorigen Magistraat te doen weten dat hy afgezet ware, en aan den nieuwen, dat hy zich op het Raadhuis in de Vergadering zoude hebben te bevinden, zonder dat de afgaande in 't minste gewaar werdent waar in zy zich vergrepen hadden en waarom men hen had afgezet.

Behalven de Magistraat was 'er te Koppenhage ook nog een ander Collegie, of openbare Vergadering, te weten, de zoogenaamde Tweeëndertig Mannen: nadien de Burgery der Stad Koppenhage, wegens betoonde trouw en dapperheit geduurende de belegering, en by overgang der Souvereiniteit, op den 24 Juny 1664 een Privilegie was toegestaan geworden, volgens het welke zy, met en benevens de Magistraat, uit de beste en aanzienlykste Burgeren 32 Mannen mogten verkiezen, die in gemeenschap met de genoemde Magistraatspersonen voor het beste en voordeel der Stad en Burgerye, zo ook voor inkomsten en uitgaven te zorgen hadden. Met dit oogmerk was hen ook de vrye toegang tot zyne Majesteit, verzeld van eenige Leden der Magistraat, vergund geworden.

Deze Vergadering, die als een kleinood der Stad werd aangemerkt, die

die in zo velen opzigten goed en nuttig was, en noch zyne Majesteit noch de Stad het minste koste, deze werd op gelyke wyze door dezelfde Kabinetsorder opgeheven, ingevolge van het welk men den Opper-President liet aanzeggen dat zy niet meer zouden hebben te vergaderen, en liet daar by de Zaal van deszelfs Vergadering op het Stadhuis geschikt toesluiten. Deze en vele andere voorbeelden van gelyken aart, welke alle toonden dat voor deeze, zoo onbezonnen als geweldoeffenende Mannen, die kloekheit en minzaamheit zo zeer als goede order en goede zeden hadden, niets heiligs was, maakten eenen verwonderlyken indruk op het Volk, het welk meendel dat zy op een oogenblik in een ander en Oostersch Gebied waren overgevoert.

Eenige klaagden en zugten; andere toonden hunne verwondering en verbittering, dan op deeze dan op geene wyze: Alle nogtans stemden zy daar in over een, dat 's Konings goed en Vaderlyk hart voor zyne Onderdanen nog immer het zelfde was, en het 'er maar op aankwam dat hunne zugten en klagten tot den Troon doordrongen, en de ware zamenhang der zaken aan zyne Majesteit voorgesteld wierden.

Dan van wegen de door Struensee daar tegen gemaakte schikkingen scheen dit onmooglyk te zyn. Hy had zynen naauw met hem verbonden Vriend, den Graaf Brandt, eene plaats by den Koning bezorgt, en daar hy veelligt, volgens het bekende spreekwoord *Nulla amicitia nisi inter bonis*, nu ten vollen overtuigd was dat deze vriendschap lang zoude duuren, zoo poogde hy de in standblyving derzelve door een gemeen belang te verzekeren, en wel, zoo als terstond aangetoond zal worden, op des Konings en der Koninglyke Kassen kosten.

Graaf Brandt die aanhoudend by den Koning was, versterkte hem in het geen Struensee voorstelde en aanbragt, en verhinderde, dat iemand zo ver kwame dat hy den Koning van de waarheit, zoo strydig met Struensee's voorstellingen, overtuigen konde.

'Er was geen Raad, en om zoo te spreken geen Staatsdienaar: Niemand verworf het geluk van den Koning alleen te spreken, dan alleen zy, wie Struensee meende te kunnen vertrouwen; of kwam zulks al eens te gebeuren, het was voor een oogenblik, of ten minste voor zeer korten tyd, zoo dat hen geene gelegenheit tot wydloopige voorstellingen of ophelderingen gegeven werd. Alle anderen werden op eenen afstand van den Koning gehouden, en dit strekte zich zelf uit tot op allerhoogst deszelfs Famillie en allernaaste Bloedverwanten denwelken zyne Majesteit steeds te voren eene sterke liefde toegedragen had. Maar van het oogenblik dat Struensee zich de regering van het Hof zoo wel als van het Land had aangematigt, kwamen zy niet dan zelden tot den Koning, en hadden nimmer gelegenheit om met hem alleen te spreken; daar zy anders

niet

niet zouden hebben nagelaten, om hem den nood, en ongelegenheden des Lands voor te stellen. Hier van hebben vervolgens deze Personagien, zoo haast de gelegenheit zich opdeed, de onbetwistbaarste bewyzen gegeven, zoo dat men hen deswegens nimmer genoeg roemen, nog dankbaarheit bewyzen kan.

Het natuurlyk gevolg van zulk een heerschzugtig, geweldadig en onverneuftig gedrag, moest noodzaaklyk zyn, dat Graaf Struensee algemeen gehaat werd.

Van zyne zendelingen en aanhangers waren 'er zommige, die zoo niet regtstreeks alle zyne ondernemingen rechtvaardigende, nogtans zyne voorgewende belangenloosheit, zeer zochten te roemen en uit te breiden, en zulks wel door dien hy zich met zyne middelmatige bezolding vergenoegde, zonder voor zich noch de zynen, geld of eer te begeeren. Men laat het niettemin aan zyne plaats in hoe verre zulks toenmaals voor waarheit opgenomen werd; daar het egter zeker is, dat Graaf Struensee, zyne maatregels wel had genomen, om zoo lang het duurde, zyne onbaatzugtigheit te verbergen. Naderhand heeft men egter al te klaar ontdekt en bewezen, dat hy een buiten mate baatzugtig man geweest is, van wien met goeden grond gezegt konde worden, dat hy 's Konings Kassen geplundert had.

Hy had een zeer ordentlyke en aanzienlyke Jaarwedde, waar mede hy des te beter rond schieten konde, naardien hy van alles ten Hove vry gehouden werd, de Gastmalen dien hy gaf zelf niet uitgesloten. Hy wist, en had het ook genoeg uitgeschreeuwd, in welken slechten toestand zyner Majesteits en de algemeene Kassen zich reeds in vorige tyden bevonden.

Des niettemin liet hy na de afschaffing van den Rade naauwlyks twee of drie maanden verloopen, wanneer hy Requestmeester geworden, des Konings goedhartigheit misbruikende, van Hoogstdenzelven voor zich zelven een Geschenk van 10000 Ryksdaalders verzogt en verkreeg, en éene diergelyke somme voor zynen Vriend den Grave Brandt. Een zoo aanzienlyk Geschenk voor deze twee Personen, waar van de eerste Requestmeester en de andere Directeur der Schouwtooneelen geweest was, en beide nog maar zedert korten tyd, zoude men denken mogen in staat te zyn geweest om voor eenen tyd lang hunne gierigheid te verzaden. Dan, het tegendeel was waar, naardien dezelve aanhoudend wies en toenam, wyl de Graaf Struensee, na dat hy het genoemd geschenk in February of Maart verkreegen had, in de Maand May, en dus na verloop van 2 of 3 maanden op nieuw uit 's Konings Kas 50 of 60000 Ryksdaalders, en even zo veel voor den Grave Brandt verkreeg, in diervoegen, dat deze beide personen in den korten tydkring van 2 tot 3 maanden behalven hunne vastgestelde Wedden, zyner Majesteits Kas 140 *duizend* of ten minsten 120 *duizend* Ryksdaalders gekost hebben, want welke van beiden getallen het geweest zy, kan men door de wanor-

der die in des Graven Struensee's rekeningen heerschte, noch niet regt bepalen. Behalven dit zyn 'er voor of na dezen tyd aan hunne goede Vrienden nog geschenken toegevoegt, als by voorbeeld den Justitie-Raad Struensee 4000 Ryksd. de Gravinne Holstein 3000 Ryksd. den Kamerheer Falkenschiold 3500 Ryksd. niet meer of min, en zoo nog aan andere.

Het blykt uit de listige beramingen die hy te werk gesteld had om dit geld te ontfangen, zonder dat het iemand wist, ten allerklaarsten, hoe wel overlegt en beraden deze onverantwoordelyke eigenbaat des Graven Struensee geweest zy.

Ten dezen einde sloeg hy voor om het zogenaamd *Tresor*, 't welk uit eene somme gelds bestaat, die aan een zyde gelegt word, om in onverwagten nood zich daar van te bedienen, te ligten en met de algemeene Kasse te vereenigen; wyl egter dat Tresor eerst het Kabinet passeeren moest, om in laatstgemelde Kasse te komen, zo sloeg hy zyne Majesteit op nieuw voor, om 'er 250000 Ryksdaalders van af te steken, en uit dit geld eene zoogenaamde speciale Kabinets-Kas te vormen, over welke hy alleen het opzigt zoude hebben. Een geschikt middel, waar door de Graaf Struensee aanzienlyke sommen onder zich kreeg, zonder dat iemand anders 'er kondschap van had.

Hy heeft met deze Kasse ook zodanig huis gehouden, dat toen dezelve in April 1771 werd opgeregt, en toenmaals uit 250000 Ryksdaalders bestond, 'er by het einde der daar aan volgende Maand May niet meer dan 118000 Ryksdaalders in te vinden waren, of schoon deze Kas geene andere uitgaven gedaan had, als zulke Geschenken.

Deze overige 118000 Ryksdaalders zouden vervolgens ook wel den zelfden weg gegaan zyn, ware Struensee maar tyd en middel gelaten.

'S Graven Struensee's verfoeilyke hebzugt en eigenbaat, is hier door zo klaar ontdekt, dat zy, welke zyn belangloosheit voorstaan, reden hebben om te belyden dat zy hem niet genoeg gekent, en slegte onderrigting wegens zyn karakter ontfangen hebben.

Dit is het niet al. Men heeft reden tot het allersterkst vermoeden, dat Graaf Struensee onder dezen handel eene onbeschaamde, schandelyke en hoogst strafbare bedriegery gepleegt hebbe.

De onder 's Graven Struensee's papieren gevonden en door den Koning goedgekeurde rekening der speciale Kabinets-Kasse, wegens ontfang en uitgave der maanden April en May 1771, verdagt bevonden, en derhalven zyne Majesteit voorgelegt hebbende, heeft deze terstond verklaard, dat hy zich wel konde herinneren op dien tyd aan de Koninginne 10000 Ryksdaalders, den Grave Brand 6000 Ryksdaalders, en den Grave Struensee 6000 Ryksdaalders geschonken te hebben, maar buiten dat niets. Vermits deze sommen 22000 Ryksdaalders uitmaken, zo is by het inzien des Geschrifts zonneklaar te ont-

ontdekken, dat het ondergestelde beloop, eerst 22000 Ryksdaalders geweest, en dat de voorste talletter 2 in een 3 veranderd is, ('t welk zo zichtbaar is, dat het aanstonds in 't oog loopt) en dat men 'er het getal 1 voor gezet heeft, waar toe zelf geen andere plaats was dan voor de lyn, die langs het blad op en neer gaat om de sommen van den inhoud te scheiden, het welk niet alleen in de andere Rekeningen gebruikt is, maar ook nog in dezelve Rekening op de voorgaande bladzyde van ontfangst: waar door dan de bovengemelde som van 22000 Ryksdaalders in 132000 Ryksdaalders, veranderd is, en 't geen ook uitkomt, doordien 'er 6000 Ryksdaalders aan Brand, en 6000 Ryksdaalders aan Struensee door byvoeging van een nul, op 6000 Ryksdaalders gebragt zyn; hier by komen 2000 Ryksdaalders aan den Kamerheer Falkenschiold, welke laatste daarom genomen, op dat by het veranderen van 22000 Ryksdaalders in 132000 Ryksdaalders, het niet noodig mogte zyn, om ook de tweede talletter 2, tot eene nul te versmeden. Deze vermoedens, van welker kragt niemand overtuigt kan zyn, die het Papier niet met opmerkzaamheit ingezien heeft, en 't welk door de stellingen der getallen en cyffers nog meer bewyzen aan de hand geeft, worden nog door andere samenloopende omstandigheden versterkt, als naamlyk, dat deze Rekening van de maanden April en May door 's Graven eigen hand geschreven is, terwyl de andere uittreksels en rekeningen door hen zyn geschreven, die Secretarissen in 't Kabinet zyn geweest, waar uit men opmaakt, dat het eene geschied is, om dat de Graaf Struensee geen medekundigen aan zyne bedriegeryen verlangde te hebben, en dat de Graaf Brandt van dezen tyd aan, geene rekeningen verder aan zyne Majesteit heeft overgegeven, als op het einde van October, of schoon de Kas in de maand Juny 2000 Ryksdaalders uitgegeven had, als zynde aan de Justitie-Raad Struensee vereerd geworden.

Dit verzuim of deze nalatigheit schynt voorbedagtelyk geschied te zyn, op dat zyne Majesteit na tusschenloop van zoo veel tyds, zich den vorigen inhoud en toestand der Kamer zoo naauwkeurig niet herinneren zoude. Hier by komt zyner Majesteit zelf bygebragt en zeer natuurlyk vermoeden dat het niet over een te brengen ware, hoe hy den Grave Struensee en Brandt yder of 50, of 60000 Ryksdaalders zoude schenken en de Koninginne maar 10000 Ryksd.

Graaf Struensee, die wel bekennen moet, dat hy uit eigenbaat deze gelden van den Koning verlangt heeft, zonder nogtans de bedriegery te belyden, en daar op staan bleef dat zyne Majesteit toenmaals op zyn aanhouden hem 50000 Ryksdaalders en Graaf Brandt 50000 Qyksdaalders gegeven had, die met de te voren geschenken en nog niet berekende 10000 Ryksdaalders in eene post waren belast, konde nogtans op het vertoonen des geschrifts of rekening in de Commissie 'er niet van tusschen om te bekennen dat alle omstandigheden te zamen liepen, om diergelyken vermoeden tegen hem

op

op te vatten, welk hy op geenerlei wyze wist te ontgaan, en alleen zyn gebrek aan naauwkeurigheit, en zyne nalatigheit bybragt.

Dat 's Graven Struensee's eergierigheit niet behoefde te wyken voor zyn geldzugt, en dat zyne gematigheit ten opzigte van eer, tytel en aanzien, niet grooter ware, dan ten aanzien, van geld en vermogen, is ook duidelyk gebleken.

Hy had in den tyd van twee jaren zulke vorderingen gemaakt, dat andere van meerder bekwaamheit en verdiensten, naauwlyks in 30 en meer jaren die hoogte bereikten.

In dusdanige omstandigheden zich dan bevindende, konde het niet missen, of hy moest ten Hove, zoo wel als in de Stad, een zeer groot aanzien bezitten, doch dit alles was hem niet genoeg.

Door herhaalde overredingen bragt hy het zoo wyd, dat zyne Majesteit hem op den 14 July 1771 tot Geheim Kabinets-Minister aanstelde. Zynen aanleg om hier toe te geraken wist hy, zelfs voor zynen vertrouwtsten vrienden, tot op het laatste oogenblik geheim te houden: ook werd hy eenige dagen daar na, met den Kamerheer Brandt tot den Graaflyken stand verheven.

Offschoon hy als Geheim Kabinets-Minister zich als de eerste Persoon naast den Koning in het gantsche Ryk beschouwde; was hy nogtans met den tytel alleen niet te vreden, noch ook met het aanzien dat hy te voren reeds bezeten had, maar hy wilde daar aan zulke voorregten verbinden, welke op geenerlei wyzen eenen onderdaan toekomen; maar voor een gedeelte aan de Souvereiniteit des Konings alleen gehegt zyn.

Graaf Struensee had reeds allen aanzien aan zich getrokken, en daar zy allen die den Koning omringden 's Graven belang waren toegedaan, zoo dat de Koning niet als goeds van dien man hoorde, viel het gemaklyk een soort van vertouwen in hem te doen stellen. Vermits hy, om zoo te spreken, de eenigste was die den Koning zag, en over zaken met hem handelde, zoo konde het naauwlyks missen, of zyne Majesteit moest zyne voorslagen toestemmen. Hy had derhalven alles wat hy wenschen konde, doch dit was niet genoeg om zyne dwaze eerzugt te verzadigen.

De Collegien en andere wilden niet alles volgen en uitvoeren, zonder 's Konings onderteekening te zien. Dit geviel Struensee niet, en men heeft reden om te denken dat dit met zyne geheime oogmerken niet strookte. Hy begeerde dat zyn handteekening zoo veel kracht zoude hebben, als die des Konings, en dat zy die dezelve zagen, verpligt zouden zyn te gehoorzamen, de een zoo wel als de andere.

Dit verkreeg hy ook door de by hem ontworpen Koninglyke order, welke den 15 July 1772 uit hoofde van zyn Ampt, als Geheim Kabinets-Minister, aan de Collegien werd afgevaardigt, welke dezelve verder bekend maakten. Want in het eerste Artykel de-

dezer orders worden alle bevelen door Struensee onderteekent en met het Kabinets-Zegel bestempelt, in allen opzigten gelyk gestelt, met die door den Koning zelfs onderteekent en door Struensee geparapheert waren: En in de vierde afdeeling word uitdruklyk bepaalt, dat yder zich der Kabinetsbevelen door Struensee onderteekent en uitgevaardigt, zal hebben te onderwerpen, en dezelve uit te voeren. Dit punt schynt wel eenigzints bepaalt te worden, door dien 'er gezegt word (in zoo verre geene der Koninglyke verordeningen of besluiten daar tegen stryden mogten) maar het daar op volgende toont aan dat het veel eer eene uitbreiding inhoud: want in plaatse dat men uit dien hoofde verwagtte dat in zoodanige gevallen de uitvoering zouden worden opgeschort, tot dat men een Koninglyk besluit daar over genomen had, zoo word 'er eenvoudig gezegt, (in zoodanigen geval zal 'er zonder uitstel kennis van worden gegeven aan het Kabinet), indiervoegen dat wanneer iemand zich bevoegt oordeelde om vertogen tegen Struensee of zyne bevelen te doen, hy zich tot Struensee zelf wenden moest, en wanneer hy beval te gehoorzamen en uit te voeren, 't geen hy bevolen had, zoo moest het daar by blyven. Op deze wyze heeft Struensee het ook begreepen en te werk gestelt. Hier door trok hy aan zich een gedeelte der Souvereiniteit, en uit het geen reeds geschied was, konde men eenigermate opmaken, dat hy voornemens ware, om die alleen te oeffenen.

Terwyl Struensee daar by volhard dat hy de Koninglyke Wet gelezen heeft, welker inhoud hy als Staatsdienaar, naauwkeurig kennen moet; zoo behoorde hy ook wel te weten, dat het 7 de Artykel derzelve begeert: „ dat alle zaken der regeringe, brieven en „ verrigtingen door den Koning zelfs zullen worden onderteekent" maar het Artykel dat voornaamlyk hier te passe komt, is het 26ste der Koningl. Wet, alwaar wyle de Koning en eerste Souvereine Heer, Koning Fredrik de Derde, een voorgevoel schynt gehad te hebben, dat 'er eens een Struensee in Denemarken zoude opstaan; want hy toont aan, hoe schandlyk het zy, wanneer de goedheit en vroomheit der Koningen en Heeren zoodanig misbruikt worden, dat men hen byna ongevoelig hun magt en aanzien besnoeit, en hoe zeer het te wenschen is dat Koningen en Heeren hun aanzien doen gelden; waar op dan den Koningen van Denemarken aanbevolen en ingedrukt word: „ dat zy met een opmerkzaam en waakzaam „ oog hunne Souvereinitiet en eigenmagt ongeschonden bewaren; „ wordende eindlyk hier mede besloten, wanneer iemand zich on- „ derwinden zoude om ietwes te verrigten of te verwerven, dat „ op de eene of andere wyze strekken konden om 's Konings vol- „ strekte Souvereine oppermagt afbreuk te doen, of te vervangen, „ zal zulks alles voor kragtloos, en als of het niet geschied was ge- „ houden worden, en zy die, zich zulks verworven of aangema-

„ tigt hebben, zullen als beledigers der Majesteit, en als grove „ schenders van 's Konings Oppermagt, Heerlykheit en Hoogheit. „ gestraft worden.

Hier had Graaf Struensee zyn vonnis kunnen lezen, al had hy toenmaals niet bereids eene zo grove misdaad en overtreding tegens 's Konings hoogheit begaan; want behalven dat hy niet alleen geweten en aangeraden heeft, zoo is hy ook aanschouwer geweest van het grove vergrypen zynes vertrouwden vriends Graaf Brand aan den persoon des Konings.

Ook verontschuldigt boven dien de wys, op welke Graaf Struensee zyn als Geheim Kabinets-Minister toevertrouwde magt en aanzien, geoeffent heeft, hem geenzints, maar strekt ten hoogste ter zyner bezwaarnisse, dewyl dezelve andermaal toont, dat hy welvaart, eer, leven, have en goederen van zyne Majesteits onderdanen, als aan zynen goeddunklyken wille overgegeven aanmerkte. By het uitvaardigen van de door hem en onder zyne handteekening uitgegeven Kabinetsorder, heeft hy gehandelt strydig met voorafgegane en hem bekende Koninglyke besluiten.

In de allergewigtigste zaken heeft hy dergelyke bevelen uitgevaardigt, zonder 's Konings voorkennisse, en heeft deels verzuimt in te leveren het extract dat hy volgens besluit van 15 July Artykel 3, weeklyks den Koning moest overhandigen, en gedeeltlyk heeft hy dat zoo ingerigt, dat men 'er onmooglyk uit zien konde, waar in eigentlyk de uitgegeven Kabinetsorders bestonden en wat ze mede bragten. Daar hem het bestuur over de byzondere Kas was toevertrouwd, (want hy wilde alle Kassen bestuuren), zoo vond hy goed, om den Kassier eene nieuwe instructie onder zyne handteekenig te geven, en wat deze hem voorstelde dat hy eene Koninglyke instructie had welke niets anders als door eene Koninglyke resolutie konde worden opgeheven; zoo kreeg hy een antwoord, dat een soort van berisping inhield, en waar by hy het bevel herhaalde om zich aan zyne order en instructie naauwkeurig te houden.

Het schoone Corps Gardes te Paard, dat uit louter inboorlingen van Denemarken en geboren Noormannen bestond, en even daarom den Grave niet aanstond, het welk maar twee Esquadrons sterk was, en derhalven niet veel koste, werd reeds in February 1771, op 's Graven Struenzee's voorslag en goedvinden, en tegen de vertogen der Generaliteits Collegien, afgedankt. De Garde te voet, die nu nog maar overschoot, en uit vyf Compagnien bestond, alle geschikte en vertrouwde lieden, welken men de wagten op het Koninglyk Slot, en voor de byzondere vertrekken van het Koninglyk Huis met alle gerustheit konde overlaten, had nochtans eene eigenschap, die haar by Graaf Struensee geene gunst verwerven konde, namentlyk, zy waren alle geboren Denen en Noormannen, en des

had

had hy reeds lang besloten om dat Corps te verminderen, en ten dien einde met verscheiden personen daar van gesproken, waar van de meeste het hem hadden afgeraden. Eindelyk ging hy door, en zonder 's Konings voorweten, (welke dit zelfs verklaard heeft) gaf hy eene Kabinetsorder in dato 21 December 1771 aan het Generaliteits en Commissariaats Collegie, by welke de vyf Compagnien Gardes te voet in vyf Compagnien Granadiers verandert, in de 5 Regimenten die het Koppenhaagsche Garnisoen uitmaakten, ingelyft werden, &c.

(*Het Vervolg hier na.*)

De Koningin *Carolina Mathilda* heeft zich in gevolge van 't geen wy in ons I. Stuk voor de Maand May laatstleden bladz. 158 melden, op Zaturdag den 30 May (1772) aan boord van 't Engelsch Esquader begeven, en is naar *Stade* vertrokken, van waar dezelve vervolgens op het Slot *Göhrde* aangekomen is.

De Koning heeft de Oversten Luitenant *Hesselberg*, de Vice-Admiraal *Hanssen*, de Luitenant *Aboë*, de Legations-Raad *Sturts*, de Staats-Raad *Willebrand* en de Professor *Berger* op vrye voeten doen stellen, gelyk ook de Luitenant Generaal van *Gähler*; maar de Justitie-Raad *Struensee* moet zich buiten de Staten van zyne Majesteit begeven, en de Kollonel *van Falkenshiold*, maar 30 jaren oud, moet, voor 't overige van zyn leven, in detentie op *Munkholm* blyven.

POLEN. Warschauw. Thans beginnen zich de zaken van dit Ryk te ontwinden. Van de Oostenrykschc Troepen, bevinden zich de Voortroepen te *Dukla*, *Sizko* en *Skole*. De Russen, welke de laatstgemelden Stad bezetteden, hebben dezelve aan de eerstgemelde Troepen ingeruimd; een Expresse by de Kroon Schats-Commissie alhier aangekomen, heeft de gewichtige tyding herwaarts gebragt: *dat een Koninglyke Pruissische Finantie-Minister aldaar aangekomen was, en de verklaring gedaan had dat dewyl Poolsch Pruissen aan den Koning, zynen Heer afgestaan was, alle de Bedienden der Oeconomie, die in Koninglyke Pruissische dienst wilden treden, op denzelven voet als voorheen, zouden blyven, en binnen 8 dagen zich moesten verklaren.*

De Steden *Dantzig* en *Thorn* zyn echter onder dezen afstand niet begrepen.

De Confderatien die zich tegen onze Monarch hebben opgeworpen, liggen nu als in haar laatsten doodsnik. Het eene Opperhoofd na het ander zoekt nu te capituleeren. Doch dewyl

zy het rechte tydstip hebben laten voorby gaan, zo is het niet te verwonderen dat zy geene Voorwaarden, gelyk zy dezelve gaarne hadden, konnen verkrygen. Daar is voor hen niet anders overig, dan zich op discretie, of genade over te geven.

DUITSCHLAND. Hamburg. By de nieuwe Ordonnantie op de faillissementen of bankroeten, tot dewelke den 24 April (1772) in den Senaat dezer Stad besloten is, zyn eenige Additioneele Artykelen gevoegd, en is de Resolutie genomen om voortaan de Vragtgelden en Avarygros als geprefereerde pretentien aan te merken. Dewyl nu de voorgemelde Artykels van dien aart zyn, dat de Buitenlanders, die op deze Stad handel dryven, daar by belang hebben, zal het niet ondienstig zyn 'er den korten inhoud van mede te deelen.

By Art. I. word gezegd: dat de Curateurs in een Insolventen Boedel, 6 maanden na de aangeving, geen accoord kunnende proponeren, intusschen gehouden zullen zyn om de aanwezende gelden onder de Crediteurs pro rato in minderinge te verdeelen, en op die wys van 6 tot 6 maanden voort te gaan.

II. Het aankoopen van pretentien ten voordeele des Boedels of der Curateuren geheel verboden.

III. Wanneer een derde een Boedel overnemen wil, zal hy zich binnen 3 maanden moeten aanmelden: die tyd daar zynde moeten roerenden en onroerende goederen verkogt worden ten zy drie vierde der Crediteuren voor het uitstellen stemmen.

Drie vierde der Crediteuren, naar de som te rekenen, moeten in de overneming consenteren.

Het vermogen van den Faillit moet door Makelaars getaxeerd worden.

Overnemer en Faillit moeten beide zweren dat 'er geen Collusien plaats hebben.

Zo lang de Crediteurs niet respective 80, 60 of 40 per Cent ontfangen hebben, word de Faillit, door zulk eene overneming, niet op vrye voeten gesteld.

IV. Iemand, die zyne Crediteuren het geheele kapitaal niet volrtuit betaald heeft, zal geenzins vermogen Wagen of Paard, zelfs niet op zekere dagen in de week, ook geene liverey bedienden te houden: hy zal ook geen Huis of Tuin in eigendom mogen bezitten; ook geen Tuin in huur hebben, en wanneer een Eigenaar verdagt word, dat hy de verhuring van een Huis of Tuin, pro forma, op naam van een derden gesteld heeft, zal zo wel de Faillit als de Verhuurder gehouden zyn zich deswegens met eede te zuiveren.

V. Die gefailleert heeft en noch aan namaning bloot gesteld is, zal zelfs door éénen Crediteur genoodzaakt kunnen worden om alle 5 jaren

jaren na het ontslag de Curateuren, by eede te verklaren, dat hy onvermogend is, of het geen hy heeft zal pro rato worden gedeelt. Een doorbrenger zal na verdienste gestraft worden.

VI. Die één of meer Crediteurs verzwygt zal zwaar gestraft worden. Yder Crediteur mag, in het verkiezen van Curateurs, maar ééne stem hebben.

VII. De Raad behoud de magt om by het eindigen van een breuk te verklaren of dezelve moedwillig, onbedagt of ongelukkig geweest zy.

VIII. De Faillit zal moeten verklaren, dat hy, schoon geaccordeert en weder in activiteit, zich binnen- noch buitenlands op geenerlei wyze de voldoening zyner schuld zal onttrekken.

IX. Die 100 mark moet hebben kan stemmen.

Omtrent de VRAGTGELDEN en AVARY-GROS word bepaald: „ dat indien 'er een Faillissement plaats heeft en de Reeder of „ Schipper de aangebragte goederen heeft laten volgen en dat Fail- „ lissement voor expiratie van 3 maanden na den dag der levering „ zich openbaart, of wel indien zulks na dien tyd eerst bekend word, „ maar de Schipper bewyzen kan, dat hy binnen 3 maanden na de „ levering citatie tot betaaling van de vragt heeft laten doen, zoo „ moet in beiden deze gevallen de vragt of pretensie als gepriviligeerd worden aangemerkt en de vragtgelden moeten zonder eeni- „ ge kortinge uit den Boedel worden betaald, het zy dat de goede- „ ren reeds in handen van een derden betaald of onbetaald zyn of „ niet. Is zoodanig eene citatie niet gedaan zoo worden de Vragt- „ penningen, die te vorderen zyn, als eenvoudige Boekschul- „ den aangemerkt al waren de goederen nog in natura in den Boedel. „ Al het zelfde zal plaats hebben omtrent Avary-Gros.

NB. Hier omtrent is aan te merken, dat dezelve somtyds in geen 6 maanden opgemaakt is, dus kunnen de 3 maanden gevoeglyk eerst ingaan van den dag dat dezelve is geregeld, of men moet recht hebben om provisioneel eenige percenten in te houden.

NEDERLANDEN. *'s Gravenhage.* Den 12 Juny (1772) is *Zelis Hadgi Abraham Aga*, Afgezant van Tripoli by de Hoven van Zweden en Denemarken, die gelast is, by 't doorpasseeren van deze Republiek, van wegens zyn Meester by Haar Hoog Mogende en zyn Hoogheid den Prins Erfstadhouder een compliment af te leggen, met den President van hoogstgem. Haar Hoog Mog. in gesprek geweest, en heeft by die gelegenheid afscheid genomen, als ook van den Prins Erfstadhouder; die Gezant wierd ten dien einde des Voormiddags door den Baron *van der Duyn*, Edelman van zyne Hoogheid, met statie in een Koets, met zes paarden bespannen van zyn Logement afgehaald

en naar het Lusthuis de *Orange Zaal*, begeleid, onder het roeren der Trom en met vliegend Vaandel, door de verdere Edellieden ontfangen, en vervolgens na binnen in de Audientie-Zaal geleid, alwaar hy aan zyne Doorl. Hoogh. een korte Aanspraak deed, die dezelve op een minzame wyze beantwoorde, daarna werd gemelde Afgezant, op gelyke wyze als hy afgehaald was, weder naar zyn Logement te rug gebragt, waarna hy den volgenden dag over *Amsterdam* naar Zweden enz. de reize aannam.

Den 13 deed den Prins Erfstadhouder een tour naar *Hellevoetsluis*, bezichtigde aldaar een Oorlogschip, als mede de Admiraliteits Werf, en wierd 's middags door de Heeren van de Admiraliteit van de Maze, aldaar ter Maaltyd onthaald.

Volgens berichten van *Cadix* zyn de verschillen tusschen den Staat en den Keizer van Marocco vereffent.

Hun Hoog Mogende de Heeren Staten Generaal hebben in dato den 10 Juny 1772 naar de respective Provincien doen afzende de navolgende

PUBLICATIE.

De Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden : Allen den geenen die dezen zullen zien of hooren leezen salut: Doen te weeten : Alzo Wy in ervaringe gekomen zyn, dat men, zo in Duitschland als elders, sedert een jaar of vier, heeft kunnen goedvinden, op een zeer kunstige wyze, na te maken Gouden Ducaaten na den Muntslag van Holland en Utrecht, met het Jaargetal van 1766 en vervolgens, waar van aan Ons verscheidene Stukken zyn overgezonden geworden, die Wy door Onze Raaden en Generaalmeesters van de Munten hebben doen examineeren, en zo in den Alloy als Gewigte, van Onze Nederlandsche Gouden Ducaaten by haar zeer verschillende en van den by Ons bepaalden voet afwykende gevonden zyn; zo hebben Wy nodig geagt, uit oorzaake dat van die nagemaakte Ducaaten reeds veele in Onzen Staat gevonden worden, en het zeer te vreezen is, dat van tyd tot tyd nog meerdere zullen worden ingevoerd, by Onze Waarschouwinge het zelve bekend te maken, en alle en een iegelyk van Onze goede Ingezetenen te verstaan te geeven, dat de gemelde nagemaakte Hollandsche en Utrechtsche Gouden Ducaaten met het Jaargetal van 1766 en vervolgens, van veel harder Stoffe, iets bleeker als de goede, en niet gemakkelyk te buigen zyn, dat in de Beenen, die op sommige Ducaaten gebogen staan, in de Broek en Pylen van de geharnaste Man, weezentlyke Veranderingen, geconfronteerd tegens de goede, te ontdekken zyn, en dat ook de Lofwerkjes rondsom de Letters, die mede verschillen en grooter zyn als op de goede, meer zyn uitgebreid

en

en aan malkanderen gevoegd; daar die op de egte ſtaan geſepareerd: Verklaarende derhalven alle de gemelde nagemaakte Gouden Ducaaten, zo die hier te Lande reeds zyn, of namaals mogten inkomen, voor Billioen, en als niet Uitgeefbaar of Aanneemelyk, en verbiedende dezelve voortaan ter kwader trouwe uit te geeven of te ontvangen, op pœne van de Waarde derzelver nagemaakte Ducaaten, en het viervout van dien, by den Ontvanger of Uitgeever van dezelve te verbeuren, &c.

Men ziet alhier een Waarſchouwing der Ed. Mog. Gecommitteerde Raden van de Staten van Holland en Weſtvriesland in dato (1772), beveelende aan een iegelyk, by den Invoer van Rundvee, in opzicht tot de Certificatien van gezondheid, zich extractelyk te blyven gedragen na den Inhoud van Hun Ed. Gr. Mog. Placcaat van den 28 Sept. 1768.

Leyden. Den 5 Juny (1772) 's morgens ten half negen uren kwam zyne Doorl. Hoogheid, en omtrent half elf uren, Hare Koninglyke Hoogheid de Princes deſſelfs Gemalin enz. in Koetzen een keer herwaards doen, en na een poos in het Huis van den Heer Profeſſor *Gaubius* geweeſt te zyn, hubben hnnne Hoogheden te voet een tour door deeze Stad gedaan, en de *Anatomie*, de *Bibliotheek*, de *Hortus Medicus* enz. bezichtigd, als mede vervolgens over de Bloemmarkt, door het Weeshuis, en zo verders door het voornaamſte gedeelte van de Kermis gewandeld, zynde by die gelegenheid ook een korte wyl op den Burg alhier geweeſt, in den namiddag omtrent 4 uren zyn Hoogſtdezelve, na een *Dejeuné* by gem. Heer Profeſſor gebruikt te hebben, in twee jagten naar *'s Hage* en verder naar het Huis de *Orange-Zaal* te rug gekeerd.

Amſterdam. In ons voorige ſtuk ſtaat gemeld dat, ter gelegenheid van het verbranden der Amſterdamſche Schouwburg, de Leeraars ter Kantzel tot hun Text hadden verkoren, onder anderen *Amos* 6. vs. 9. 10; diend tot nader bericht dat het zelve abuſivelyk aan ons is opgegeven, zynde dezelve niet gepredikt.

Van Enkhuiſen word berigt, dat *Meindert Semeyns*, Oud Schepen aldaar in overweging hadde genomen hoe dat alle die geene welke het welzyn van hun Vaderland, met betrekkinge tot den Zeevaard (als de ziel van onze Republiek zynde) ter herten gaat, niet onkundig zullen zyn, dat, door hem was uitgevonden (en wel in navolging van den alöm beroemden Heer *Edmund Halley*) om de miswyzing der Compasnaalde, ten allen tyden, en op alle plaatzen van den Aardbodem te bereekenen en aan te toonen; doch waarop tot heden noch weinig acht is gegeeven. Nademaal hy *Semeyns* nu

nu echter van deszelfs echtheid ten vollen verzekerd was als hebbende het zelve voor veele Luiden van kennis bewerkt en aangetoont. Zoo als ook noch jongst in den jaare 1767. voor twee kundige en neutrale persoonen, door een groote menigte voorbeelden, op alle oorden van den Aardbodem door hem ten vollen is beweezen en bewerkt: die dan ook het zelve met solemneele eeden voor Haar Ed. Gr. Achtb. de Heeren Burgemeesteren der Stad *Enkhuizen* hebben bekragtigt.

Zoo als men dit alles omstandig kan leezen in een door hem uitgegeven Tractaaten over het Nieuw ondekte Magneetische Systema gedrukt en te bekomen, by *Willem Palenstein Semyns* te *Enkhuizen*.

Dit alles zegt *Semeyns*, dat aanleidinge heeft gegeeven om zyn Patriotzen yver te verdubbelen, en niet tegenstaande zyn hooge jaaren, op nieuws te beproeven, of 'er door middel van den Hemelloop ook iets konden uitgevonden worden het welke ter bevestiging van zyn Magneetische Systema konde verstrekken. Dit dan zegt hy *Semeyns* dat hem met Godes hulpe zoodanig is gelukt, dat hy hem ten vollen verzekerd houdt en dierhalven door dezen komt te adverteeren, zich in Staat te bevinden, om door wiskundige regels volgens de Theorie en de Praktyk, de Lengtens op alle plaatzen van den Aardbodem, zoo wel ter Zee als te Land, te bereekenen, en aan te toonen, en het zelve Proefondervindelyk te bevestigen. Alles door de onfeilbare werkinge van de Natuur berustende in den Hemelloop; en waar meede dan ook zal komen te blyken, dat (de ware Lengte dus bekend zynde) daar mede zyn voorgaande uitvindingẽ, aangaande de Magneet-Naalde, volkomen over een zal stemmen: ten bewys dat door hem geene beuzelinge of hersenschimmen zyn voortgebragt.

Maar gemerkt hy *Semeyns*, een Man is van 78 jaren die door gedurig zitten en blokken, als ook andere toevallen, behebt is met ongemeen veel Lichaams qualen en ongemakken, de welke hem ten eenemaal buiten Staad stellen om zich in perzoon te kunnen addresseeren ter plaatze daar zulks zoude behooren.

Echter denke niemand dat hy zich zouden vermeeten (gelyk wel te meermalen is geschiedt over dat zoogenaamde Oost en West zonder dat ze zomtyds weeten wat dat het beduit) om zoodanigen stuk een toetze aan te bieden: Nemaar dat men zal gelieve te considereeren, dat hy Autheur zich vleid de gronden van den Hemelloop, in zoo verre hy die tot bereiking van zyn oogmerk noodig heeft, zeer wel te verstaan en te begrypen.

Wanneer nu de daar in belang hebbende Mogentheden haar gelieven te declareeren wat dat men hem *Semeyns* voor zoodanige importante uitvindinge zoude willen toe leggen zoo is hy gereed, om zyn voorgeeven op een duidelyke, klaare en voldoende wyze open te leggen en aan te toonen.

NB.

N. B. *De Lezer heeft in 't vervolg eene Afbeelding van den Brand der* Amsterdamsche Schouwburg *te verwachten.*

Middelburg. In de Maand May (1772) zyn by de Gereformeerde Gemeente alhier verkoren, tot,

OUDERLINGEN.

Mr. *Gilles Hermanus Middelaar.*	*Cornelis de Voet.*
Marinus van Burg.	*Jacobus Esserik.*
Pieter Blaauw.	*Jan Kok.*
Steven van den Bosch.	*Jacobus Aartzen.*
Johannes Snouw.	*Jan Gyze*
Pieter Buis.	*Abram de Smit.*

DIACONEN.

Henrikus van Brussel.	*Cornelis van den Driesen.*
Hendrik Brouwer.	*Ary van de Poele.*
Anthony Bevernage.	*Leonardus Boon*, Dacb.
Leendert Boon.	*Pieter Snyder.*
Martinus Engels.	*Pieter de Korte.*
Willem de Bruyn Leendrtsz.	*Pieter Jacobus de Jonge.*

MAGISTRATUUREN EN AMPTENAAREN.

Door Burgemeesteren en Vroedschappen der Stad *Brielle* is, op hooggunstige recommandatie van zyne Doorl. Hoogh. den Heere Prins Erf. Stadhouder, aangesteld tot eerste Secretaris der voorsz. Stad, in de plaatst van wylen den Heer Mr. Georg Meynard van Bueren, de Heer Mr. *Carel Willem Hoogwaard*, Secretaris van den Ed. Hove en Hoogheemraadschap van den Lande van Putten.

By de Ed. Mog. Heeren Gecommitteerde Raden is de Heer *Cornelis van Diepenbrugge*, in plaats van wylen zyn Heer Vader Jeremias van Dieppenbrugge, aangesteld tot Commis van 's Lands Magazynen te *Gorinchem.*

By den Raad van State zyn aangesteld de Heeren Mr. *Jacob Marten Druis*, als Leenman in de Leen- en Tol-Kamer te *'s Hertogenbosch* en *Henry de Lannoy*, als Ontfanger van de Gemeene Middelen voor de gem. Stad, beide in plaats van wylen den Heer A. J. de Vlieger.

Hun Hoog Mog. hebben den Heer Mr. *Everhard Harmen Putman* aangesteld, tot Contrarolleur van de Convoyen en Licenten te *Deventer.*

Zyne Doorl. Hoogh. de Prins Erfstadhouder heeft aangesteld tot Major-Commandant der Stad *Arnhem*, in plaats van zyne Vorstl. Doorluchtigheid den Heer Generaal Major W. Landgrave van Hessen-Philipsthal, die daar van op desselfs verzoek is gedimitteerd, den Colonel onder Hoogstdesselfs Regiment Orange-Gelderland; *Adolph Dominicus*, Grave *van Stirum.*

Hun Hoog Mog. hebben den Heer *Josua Waakhuizen*, aangesteld tot Secretaris van *Eerzel*, *Steensel* en *Duizel* in de Meyery van 's Hertogenbosch, en den Heer *Willem Ermerins* Pensionaris honorair, tot Schepen van 't Collegie 's Lands van den Vryen te *Sluis* in Vlaanderen, in de plaats van desselfs Heer Vader, die daar van vrywillig afstand heeft gedaan.

Den 18 Juny (1772) is by de Ed. Gr. Achtb. Heeren van de Grote Vroedschap der Stad *Leyden* tot Adjunct Griffier aangesteld, de Heer Mr. *Anthony Cornelis de Malnoë.*

AANMERKELYKE ZAKEN.

Den 18 May (1772) overleed in *den Brielle*, in den ouderdom van byna 85 Jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *George Meinard van Bueren*, Secretaris dier Stad.

Den 27 dito kwam een Wolf, die verscheide Lieden gekwetst had op zekere Plaats in 't Dorp *Fraise* loopen. Een Boer verstoutte zich om het beest aan te grypen, en had, na een wyl tyds met 't zelve te hebben geworsteld, het geluk van het te doden.

Den 22 dito stierf te *Maaslandsluis* in 't 48ste jaar zyns ouderdoms de Wel Ed. Gestr. Heer *Ary van der Aart*, Capitein ter Zee by 't Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit in 't Noorder Kwartier.

Den 31 dito werd het tydelyke met het eeuwige afgewisseld by den Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Joh. Ger. Franç Meyners*, Oud-President Schepen der Stad *Rotterdam*, Directeur van den Levantschen Handel en de Navigatie in de Middelandsche Zee, en Heemraad van het Waartschap van Woerden.

Den 1 Juny overleed t'Amsterdam in den ouderdom van ruim 58 jaren, de Wel Eerw. Heer *Joh. Boskoop*, Predikant by de Gereformeerde Gemeente aldaar.

Ten voorsz. dage stierf te 's Hertogenbosch in den ouderdom van ruim 53 jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Anthony Jan de Vlieger*, regeerend Schepen en Raad dier Stad enz. enz.

Te *Maixant* is eene Bakkers Vrouw, oud 40 jaren voor de zeven- en twintigste maal in de Kraam bevallen.

Zo uit de *Maas* als *Noord-Holland*, zyn op den 15 Juny (1772) naar de Neering gezeild 162 Haring Schepen, 23 Haring-Jagers en 118 Yslands-Vaarders.

Den 5 dito overleed te *Regensburg* in den ouderdom van ruim 40 Jaren, hare Doorl. Hoogh. *Maria Henrietta*, Gemalin van den Vorst van *Thurn* en *Taxis*, geborene Princes van Furstenberg-Stulingen.

Den 6 dito is de Koningin der beide Sicilien in de Kraam bevallen van eene Princes welke by den H. Doop is genaamd geworden *Maria Theresia Carolina Josepha Antoinetta Johanna Gaëtana Anna Amelia*.

Den 11 dito overleed te *Amsterdam* in den ouderdom van ruim 73 Jaren, de Wel Ed. Manhafte Heer *Theodoor Wynants*, Colonel over een Regiment Burgeren aldaar.

Te *Axel* is in een hogen ouderdom overleden, de Wel Ed. Heer *P. Paulus*, Oud-Schepen dier Stad, mitsgaders Dykgraaf van verscheide Polders.

Omtrent *Brünn* overleed onlangs zeekere Vrouw in den ouderdom van 116 Jaren.

Uit *Vrankryk* word bericht, dat aldaar zeeker jongen genaamd *Jean Jaques Parangue* geboortig uit het Dorp *Seon*, naby *Marseille*, gevonden werd, die 't Water onder de aarde zien kan. Zeer wonder-zeldzame dingen worden van dit Kind gemeld, welke echter door verre de meeste Lieden, als verdichtsels worden aangemerkt, dienvolgens zullen wy dezelve onzen Lezeren als noch voor gene Waarheden opgeven.

Voorbeelden van ontaarde Kinderen zyn 'er menigvuldig; zie hier wederom een nieuw: zeker Winkelier te *Parys*, veel met zyn handel winnende, gaf ieder zyner vier Kinderen zo veel mede ten Huwlyk dat hy naauwlyks genoeg behield om zyne zaken voort te zetten. Deze tegenspoed ondergaande, begaf de Vader zich tot zyne Kinderen, maar vond noch troost noch bystand. Vreemde hulp deed hem eenige Jaren leven, terwyl zyne ontaarde Kinderen niet eens na hem omzagen. Ondertusschen voegt de Voorzienigheid hem eene onverwachte Erf-

fenis

fenis van 18 duizend Livres jaarlykse renten toe. Dit klonk eerlang in de ooren zyner Kinderen, die hem nu wederom gaarne als hun Vader wilden erkennen, maar by dezelven een welverdienden afkeer ontmoetten, terwyl de man tot straffe hunner ondankbaarheid een jong Meisje van 19 Jaren huwde, welke hy teffens tot zyne universeele Erfgenaame verklaarde.

De beruchte Engelsche Occulist Ridder *Taylor*, die in zyne laatste omzwervingen vele vervolgingen van Faculteiten en Gerechten, over zyne slechte Operatiën ondergaan (waar van men in *Amsterdam* mede weet te spreken) en zich voor eenige maanden uit verdriet en wanhoop te *Praag* in een Klooster begeven heeft, is voor korte dagen in 't zelve overleden.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het gewone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 1 en 15 July (1772) onder voorzitting van Do. *Johannes Klap*.

Ingevolge de Nominatie in ons Iste Stuk van Maart laatstleden gemeld heeft alhier in de Oude Kerk, op Zondag avond den 31 May (1772) gepredikt, de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Johan Hendrik Vorstius*, Predikant te *'s Gravenhage*, over de navolgende opgegeven Text by *Paulus aan den Romeinen* 2 vs. 12: *Die zonder Wet gezondigt hebben, die zullen ook zonder Wet verloren worden; en die aan de wet gezondigt hebben, die zullen door de Wet veroordeeld worden.* Voor werd gezongen Psalm 75 en 't 109 Lied, en na het 3 en 4 vs. uit het 108 Lied.

Op Woensdag den 3 Juny (1772) predikte voorsz. Leeraar over een vryen Text, beschreeven in *Salomons Spreuken* 14. vs. 32. (b): *Maar de rechtvaardige is ook in zynen dood vrymoedig.* Voor werd gezongen 't 101 Lied, en na 't 102 Lied het laatste vers.

Hierop is uit meergemelde Nominatie, op Maandag den 15 Juny (1772) tot Leeraar by deze Gemeente verkooren, de Wel Eerw. zeer Geleerde Heer WILLEM NOORDENHOUT, thans Predikant tot *Leiden*.

WOERDEN. Op Zondag den 14 Juny (1772) heeft alhier gepredikt de Eerw. Heer *Nicolaus de Reus*, studeerende onder het opzicht van den Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Johannes Klap*, neemende tot zyn Text *Act*. 4. vs. 12.

NAAMLYST der OVERLEDENEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 7 *May* 1772. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Donderdag den 7 May 1772.
't *Kind* van Simon Blauw. N. O. K.
Maandag den 11 dito.
't *Kind* van Gosinius van der Monde. N. O. K.
Dingsdag den 12 dito.
't *Kind* van Arend Kappelhof. O. K.
Zaturdag den 16 dito.
't *Kind* van Roelof Schot. E. Y. K.
Maandag den 18 dito.
Jan van Mekeren de Wolff. O. K.
't *Kind* van Jooft van Eyk. O. K.
Woensdag den 20 dito.
Gerrit Brinkman. W. K.
Fredrik Kappelhoff, *Have en Marktmeester van de Appelmarkt.* N. Z. K.
Maria le Seutre, *Vry Vrouwe van Oud en Nieuw Goudriaan, Langerack enz.* Weduwe van Mr. Cornelis Trip, *Burgemeester*. W. K.
Geertruy Hermelink, *bejaarde Dogter.* W. K.

't *Kind* van Abraham Torenburg. N. Z. K.

Donderdag den 21 dito.

Jan Lanferberg. N. Z. K.
Adam Vinkel, *Mr. Boekdrukker.* K. K. H.
Batje Poppers, Weduwe van Pieter Koel. E. Y. K.
Anna Sophia Blaauw, *eenigste Dogter* van Johannes Blaauw. W. K.

Vrydag den 22 dito.

Myndert Vos. N. O. K.
Jochem Mulder. L. N. K.
Jacob Fredrik Stynman. L. O. K.
Josias Bellefaigne. W. A. K.
Davids Jugdhard. N. K. H.
Petronella van Chastelet, Weduwe van Tjalink Scholtens. W. K.
Anna Rosina Kuhn, Huisvrouw van Johan Philippus Wilie. W. K.
Hillegonda Haan, Huisvrouw van Stephanus Schutstal. E. Y. K.
Johanna Hookemulder, Huisvrouw van Jacob Kar. N. O. K.
't *Kind* van den Wel Ed. Gestr. Heer Joan Geelvinck. N. Z. K.

Zaturdag den 23 dito.

Hendrik Bresser en desselfs Huisvrouw Jentjen Daams. Z. K.
Hendrik Leering en desselfs Moeder Christina Pons. N. Z. K.
Gilles van der Helde, *Stads Roedragends Boden.* Z. K.
Johannes Körnlein. W. K. H.
Jan Heyderman. A. K. H.
Jean Anzowa. A. K. H.
Hendrina Immink, Huisvrouw van Bartholomeus Verkerk. W. K.
Hillegonda Swaneburg. E. N. K.
't *Kind* van Carel Jacob de Huyser. L. O. K.

Zondag den 24 dito.

Willem Koster, *eenigste Zoon* van Willem Koster. A. K. H.

Maandag den 25 dito.

Breggie Gerrits, Huisvrouw van Jacob Jan de Vries. O. O. K.

Dingsdag den 26 dito.

Antonie Vosmeyer. L. O. K.
Marritje Roos, Weduwe van Gerrit Meyboom. E. Y. K.
't *Kind* van Jan Dirk Casten. L. O. K.
't *Kind* van de Weduwe Klaas Doornwaard Z. K.

Woensdag den 27 dito.

Hermanus van Brevoort. O. K.
Maria Elisabeth Hobroek, laatst Weduwe van Alexander Volkering. N. Z. K.
Aletta de Graad, Huisvrouw van Klaas Bout. A. K. H.
't *Kind* van Adolf Meyer. O. K.
't *Kind* van Dirk Hoenebeek. O. K.

Donderdag den 28 dito.

Margareta Jacobs, Weduwe van Pieter Roemer. W. K. H.
't *Kind* van Steven Verbrugge. A. K. H.

Vrydag den 29 dito.

Willem van de Grinster. Z. K.
Abraham Joorman. N. K.
Jacob van Leerdam, *Makelaar* L. O. K.
Barend van Albesloo, *Binne Vader in het Diaconie Weeshuis.* Z. K.
Gerrit ten Sande Gerritz. E. N. K.
Frans Ryk. W. K.
Barbera Pieters Wittrop, Huisvrouw van Fredrik Grosman. L. O. K.
Elisabeth du Pré, Huisvrouw van Harmanus van Leeuwen. N. Z. K.
Catharina Roos, Huisvrouw van Harmanus van der Meer. W. K.
Johanna Christina Keun, Huisvrouw van Hermanus van Jever. W. K.
Jacoba Kloesen, *jongste Dogter* van Jan Lodewyk Kloesen. A. K. H.
't *Kind* van Jan Mortiere. N. K.

Zaturdag den 30 dito.

Jan Hansen, *gewesene Schipper om de West.* O. K.
Fredrik Oolsen. O. O. K.
Pieter Pouwels. W. K.
Willemtje Verkruyssen, Huisvrouw van Christiaan Meyer. L. O. K.
Anna Douwes. W. K.
Geesje van Loon. N. Z. K.
't *Kind* van Johannes Finckensaper. A. K. H.

Zondag den 31 dito.

Pieter Langenhoven, Mr. *Metselaar.* K. K. H.

Adri-

Adrianus Bos. A. K. H.
Albert Martens Dyken. N. K. H.
Pieter Proening. L. K. H.
Anna Catharina van Saxen, Huisvrouw van Cornelis de Groen. L. K. H.
Catrina Schierhorst. A. K. H.

Maandag den 1. Juny. 1772.

Fredrik Teute. L. O. K.
Johannes Drieman. L. N. K.
Flora Boots, laatst Weduwe van Andries de Vriend. Z. K.
Catharina Brinksen, Huisvrouw van Dirk Reinbach. O. O. K.
Cornelia Preys, *jongste Dogter* van wylen Gerrit Preys. N. K.
't *Kind* van Mathys Ramler. N. Z. K.

Dingsdag den 2 dito.

Jan Breedenoord, *Koornmeeter.* L. K. H.
Johanna Nolet, Weduwe van Harmanus de Bruyn. W. K.
Alida Glimmert, Weduwe van Nicolaas de Warm. W. K.
Susanna Hollebeek, Weduwe van Antonie van Niel Cornelisz. W. K.
Maria Bloemsaat, Huisvrouw van Jan Scheppetheym. N. Z. K.
Christina de Neufville, Huisvrouw van Jan de Lanoy. N. K.
Gesina Smits, Huisvrouw van Jan Edelkamp. L. K. H.
Grietje Colang, *Dogter* van Bard Colang. A. K. H.
't *Kind* van Barend Blom. Z. K.
't *Kind* van Gerardus Stammen van Haarlem. N. K.
't *Kind* van Willem Ketelhoed. N. O. K.

Woensdag den 3 dito.

Hendrik Brinsken, Mr. *Kleermaker.* W. K.
't *Kind* van Jan Wesseling. N. K.
't *Kind* van Albertus Boddens. Z. K.

Donderdag den 4 dito.

Johannes Plas. N. Z. K.
Frederik Kok. W. K. H.
Elisabeth Angel, laatst Weduwe van Pieter van der Parre. N. O. K.
Anna Driesing, laatst Weduwe van Jan van den Brink. A. K. H.

Maria Beukelaar, Weduwe van Cornelis van Arrewyne. N. K.
Grietje Teunis, Weduwe van Hendrik Hansen. N. K.
Cornelia Elevelt, Huis en Kraamvrouw van Johannes Bolius. N. K.
Elisabeth Pakhuys, Huisvrouw van Hendrik Greyman. L. O. K.
Magdalena Freudenberg, *oudste Dogter* van Everwein Freudenberg. N. K.
't *Kind* van Jacobus Laban. W. K.
't *Kind* van Jan van Styn. W. K.
't *Kind* van Pieter Willerman. O. K.
't *Kind* van Anthony Bruyning. N. Z. K.
't *Kind* van Barend Blom. L. N. K.

Vrydag den 5 dito.

Mr. Constantius Leleu de Wilhem *Heere van Abcoude en Baambrugge.* W. K.
Christoffel Kersten. N. K.
Aris Schellinger. O. O. K.
Samuel Hebert. L. K. H.
Constantia Boogaart, laatst Weduwe van Gerrit Stomen. W. K.
Elisabeth Schreuder, Weduwe van Jan Ludolf Brinkman. L. K. H.
't *Kind* van Nicolaas Meyink. Z. K.

Saturdag den 6 dito.

Johannes Boskoop, *Bedienaar des Goddelyken Woords.* O. K.
Cornelis Buddingh, *Provoost Geweldiger van de Oost-Indische Compagnie.* O. K.
Anna Sophia Oosterwals, Huisvrouw van Casper Hendrik Kettenbelt. L. O. K.
Anna Catharina Geertruy Filters, Huisvrouw van Zacharias George Thies. L. N. K.
Maria van Bemmel, Huisvrouw van J. W. Eggerstyn. K. K. H.
't *Kind* van Andries Westerhuis. N. Z. K.

Zondag den 7 dito.

Klaas Bly. A. K. H.

Maandag den 8 dito.

Anna Maria van der Waard. L. K. H.

Dingsdag den 9 dito.

Benjamin Hoed. W. K.

Sara de Wit, Weduwe van Jan Gewelt. N. O. K.
Marie Serourieu Durival, Weduwe van Isaac Seguela. W. A. K.
Agenieta van Lent, Huisvrouw van Joris Weenink. W. K. H.
Francina Elskamp, *bejaarde Dogter.* N. K.
't *Kind* van Christiaan Gip. N. O. K.
't *Kind* van Barend Swaan. E. Y. K.

Woensdag den 10 *dito.*

Egbert Lewerik. O. K.
Pieter Baert. O. K.
Anthony Meyeraan, Mr. *Silversmit.* E. N. K.
Johannes Muncher. W. K.
Anna Doeff, Weduwe van Hendrik Laarman. W. K.
Maria Rykers, Huisvrouw van Harmanus ten Clooster. N. K.
Geertruy Creda, *bejaarde Dogter.* N. K.
Agatha van Oosten, *bejaarde Dogter.* Z. K.
't *Kind* van Jan Fredrik Schumacher. L. O. K.
't *Kind* van Christoffel Harderwyk. W. K.
't *Kind* van Joseph Langeveld. W. K.
't *Kind* van Willem Slotboom. N. Z. K.

Donderdag den 11 *dito.*

Jan van Gelder. E. N. K.
Jean Baptiste Claude Pingré, *Medecinæ Doctor.* N. K.
Rut Roelofs. N. K.
Hermina ten Katen, Weduwe van Pieter Mulder. A. K. H.

Vrydag den 12 *dito.*

Gerrit Rompelman. O. O. K.
Abraham van Theenen de Jonge. N. K.
't *Kind* van Roelof Meyer. L. N. K.

Zaturdag den 13 *dito.*

Jacob de Jong Pietersz. N. K.
Anna Baas, Weduwe David Scholten. L. N. K.
Anna Ernst, Huisvrouw van Johannes Leenders. O. K.
't *Kind* van Harmanus Meyer L. N. K.
't *Kind* van Jan Croese. E. Y. K.

Zondag den 14 *dito.*

Elisabeth Veurster, Weduwe van Dirk Proening. L. K. H.
Andries Anderze. N. K. H.

Maandag den 15 *dito.*

Margaretha Wolphardt, Huisvrouw van Frans Hooge. O. Z. K.
Jacoba Otterbeek, Huisvrouw van Jan Carstens. Z. K.
Johanna Cluwen. W. K.

Dingsdag den 16 *dito.*

Theodoor Wynants, *Collonel der Burgery.* O. K.
Johannes van Bustrop. O. K.
Dina Houthuysen, Weduwe van Willem Langeraat. N. O. K.
Antje Clement, Huisvrouw van Jan Fredrik van Slouw. L. N. K.
Maria van Hooly, Huisvrouw van Lourens du Chesne. N. Z. K.
Hendrina Helena van Muster, Huisvrouw van Philippus Stork. E. N. K.
Engeltje de Vries, Huisvrouw van Carel Boogaart. O. O. K.
't *Kind* van Anthony van Echteren. N. Z. K.
't *Kind* van Harme Hendrik Rabe. W. K.

Woensdag den 17 *dito.*

Pieter Nessing Jansz. N. Z. K.
Angenieta Steenix. O. Z. K.
't *Kind* van Harmanus van Jever. W. K.

Donderdag den 18 *dito.*

Willem Verwoy. N. K.
Pieter van Hagen. O. O. K.
Geertruy Palant, Weduwe van Simon Visser. N. O. K.
Florentina Brouwer, Weduwe van Samuel Hebert. L. K. H.
Hendrina Bruynenburg. Z. K.
't *Kind* van Everard de Burles Junior. W. K.
't *Kind* van Andries Bryl. W. K.
't *Kind* van Willem Hof. W. K.
't *Kind* van Arnoldus Stoelman L. O. K.
't *Kind* van Pieter Toutelemonde. N. K.

Vrydag den 19 *dito.*

Hendrik Gravia. N. O. K.
Theodorus Meyeraan. N. Z. K.

Paulus Minjon. N. Z. K.
Johannes Bernardus De Meyer. E. N. K.
Pieter Christiaan Wiel. W. K.
Agatha Visser, Weduwe van Harmanus Jongbloet. N. O. K.
Anna 't Hooft, Weduwe van Thomas Ploos van Amstel. O. K.
Maria Magdalena Fredrichs, Huisvrouw van Simon Vriends. L. O. K.
Willemina Eerstenrik, Huisvrouw van Jan Brox. L. K. H.

Zaturdag den 20 dito.

Albert van Byleveld, N. K.
Mattys van der Steen. W. K.
Jan Christiaan Timan. Z. K.
Catharina Hartgers, Huisvrouw van Johannes Verschuur. N. Z. K.
Catharina Margaretha Beaune, Huisvrouw van Isaac Jacques Bousquet. O. O. K.
't *Kind* van Dirk Schumer, *Zuyder Kerkhof.*

Zondag den 21 dito.

Anna Bredeger. K. K. H.
't *Kind* van Jan Ernstbrincx. L. K. H.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 15 *Juny* 1772. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Cingel (*D. G. Rômer* en *G. Denninghoff*, Een Huis en Erve, op den) het 5de Huis van de Warmoesgragt, over de Witte Moolen. *f* 16950, in slag *f* 1100. *P. van Walree.*

Fluweele Burgwal (*D. van Schorrenbergh*, *G. de Roy*, *H. van den Bergh* en *H. H. Ryndors*, Een Huis en Erve, op de) op den hoek van de Armsteeg. *f* 6550, in slag *f* 1000. verkogt.

Foelystraat (*J. Schoonhoven*, Een Huis en Erve, in de) Zuidzyde, tusschen 7 dito Dwarsstraat en Raapenburger gragt. *f* 2025, in slag *f* 100. opgehoud.

Grafsteede (*A. Buys* en *W. H. Stoopendaal*, Een) in de Nieuwe Kerk, Letter C. No. 53. *f* 170, in slag *f* 30. *H. J. Spyker.*

Grafsteede (Deselve, Een) in de Nieuwe Kerk, Letter F. No. 44. *f* 165, in slag *f* 80. *R. Steenbergen.*

Haerlemmer Houttuinen (*P. B. Bynel*, *C. A. van den Bosch*, *B. Stemberg* en *J. Smit*, Een Pakhuis en Erve, genaamd het Waapen van der Schelling, zynde het middelste Pakhuis van de drie, mitsgaders twee Agterhuizen, getekent No. 3. en 4. agter gemelde Pakhuis, in een Koop, in de). *f* 3400, in slag *f* 425. *C. A. van den Bosch.*

Kattenburgerstraat *H. Baars Willemsz.*, Een Huis en Erve, in de groote) tusschen de 2de en 3de Dwarsstraat. *f* 2275, in slag *f* 60. opgehouden.

Kerkstraat (*D. van Schorrenbergh*, *G. de Roy*, *H. van den Bergh* en *H. H. Ryndors*, Een Huis en Erve, in de) tusschen den Amstel en Utrechtschestraat. *f* 3350, in slag *f* 10. *J. Havenaar.*

Losrente (*G. Jorman* en *A. van Ketwich*; Een) ten Comptoire Alkmaar, op Naam, groot *f* 400. 102¼ Pt. *D. Eyssen.*

—— op Naam, ten Comptoire Monnikkendam. *f* 1000. 102¼ Pt. *G. Jorman.*

—— op Naam, dito *f* 800. 102¼ Pt. *D. Eyssen.*

—— op Naam, ten Comptoire Haerlem, *f* 600. 96¾ Pt. *W. H. Stoopendaal.*

Obligatie (Een) ten Comptoire Haerlem. *f* 400. 101¼ Pt. *G. Jorman.*

Plantagie (*J. Kwikx*, *J. Lafrens* en *B. Stembergh*, Een dubbelde Tuin en Huizinge, mitsgaders twee Woonhuizen, Coepel enz. in de) schuin over de Stads-Herberg. *f* 10700, in slag *f* 200. opgehouden.

Kaam-

Raamgragt (*P. B. Bunel*, *C. A. van den Bosch*, *B. Stenberg* en *J. Smit*, Een Huis en Erve, op de) Noorzyde, tusschen de Cloveniers Burgwal en de Sanddwarsstraat. *f* 11650, in slag *f* 350. opgehouden.

Slooterweg (*A. Buys* en *W. H. Stoopendaal*, Een Boere Bruiker, Huismans Wooning, Weyland, enz. genaamd Zoutburg, op de) voorby het Huis de Vraag. *f* 6900, in slag *f* 100. opgehouden.

Tuinstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de) op den hoek van de Liefde Gang, uit de hand verkogt voor *f* 1825.

Weesperstraat (*D. van Schorrenbergh*, *G. de Roy*, *H. van den Bergh* en *H. H. Rynders*, Een Huis en Erve, op de laatste). *f* 4425, in slag *f* 1000. *R. Schroder.*

De volgende *Makelaars* hebben deeze onderstaande *Scheepen*, op *Maandag* den 1ste *Juny* 1772. in 't Nieuwezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Hoeker-Schip (*V. de Vries* en *T. Beth Ysbrandsz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) met een Snaauws Tuyg, genaamt de *Anna Galey*, Gevoert by Capitein *Hans Jurrian Luyt*. Is in 't Jaar 1763. N. U., L. 88 voet, W. 24 voet 4 duim, H. 11 voet, 't V. 4 voet 5½ duim. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 8 Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 8600, in slag *f* 600. *Pieter Berk voor zyn Meester.*

Kof-Schip (*D. Tentye*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Geesken en Elisabeth*, Gevoert by Schipper *Jelger Jansz.* Is in 't Jaar 1754. N. U., L. 87 voet, W. 20 voet 7 duim, H. 9 voet 10 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1766. een nieuwe Mast ingezet, en in 1768. verdubbelt met een Eeke Huid. *f* 3800, in slag *f* 50. *V. F. Friedrichsen.*

En deze volgende Scheepen op *Maandag* den 15 *Juny* 1772. geveyld.

Boeyer (*A. Roos* en *J. van Orssagen Pauliz.*, Een Extra Fraye en daar voor bekende Hartzeylende) genaamd *Europa*, L. 41½ voet, W. 12 voet 6 duim, H. 4 voet 10 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 900, in slag *f* 10. *A. Roos voor zyn Meester.*

Legplaats (Deselve, Een) in de klyne Kattenburger Haven: zynde No. 3. *f* 185, in slag *f* 5. *Harmanus Volkmar.*

Kof-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Jonge *Frederik*, Gevoert by Schipper *Sietse Johannes Stoeff*, L. 91½ voet, W. 21 voet 3 duim, H. 10 voet 4 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1770. een Nieuwe Steng, nieuw Wand, en een nieuwe Stag opgelydt. *f* 3200, in slag *f* 175. *Neteman Muller.*

Snaauw-Schip (*L. Groen* en *J. Buyn*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamd de 5 *Gesusters*, Gevoert by Capitein *Christiaan Frederik Winterbeym*, Is in 't Jaar 1764, N. U., L. 81 voet, W. 26 voet 5 duim, H. 11 voet 8 duim, 't V. 5 voet 8 duim, de B. 5 voet, de S. 5 voet 7 duim. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 8 Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 5400, in slag *f* 1400. *T. Beth Ysbrandsz. voor zyn Meester.*

REGISTER
VAN DE
MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE MERCURIUS,
TWEE-EN-DERTIGSTE DEEL.

Ma-

EINDE.

DE
MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE
MERCURIUS,

Geevende een volledig bericht van alles, wat 'er Aanmerkenswaardig ieder Maand, in EUROPA is voorgevallen, benevens de Origineele Stukken en Bewyzen daar toe dienende; als PLACATEN, MEMORIEN, BESLUITEN, VERWEERSCHRIFTEN, DECLARATIEN, TRACTATEN, CAPITULATIEN, ONTWERPEN, BESCHRYVINGEN &c.

Als mede het voornaamste KERKNIEUWS *der*

LUTHERSCHE GEMEENTENS

uit alle de Provintiën;

De *Verkoopingen* van de *Huizen*, *Obligatiën* en de *Scheepen* met de *Pryzen*, en Naamlyst der *Overleedenen*, dienstig voor MAKELAARS &c.

DRIE EN DERTIGSTE DEEL

AGT STUKKEN,

Van July tot December 1772.

Met Kunst Plaaten opgehelderd.

TE AMSTERDAM,
By BERNARDUS MOURIK,
Boekverkooper in de Nes, by de groote Vlees-Hal, 1772.

MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE MERCURIUS,

Voor de Maand JULY 1772.

EUROPA. *TURKYEN. Constantinopolen.* Door een Russisch Courier alhier aangekomen heeft men vernomen, dat de stilstand van Wapenen tusschen de wederzydsche Legers gesloten is. Gemelde Courier is vier dagen daar na van hier na het Eiland *Paros* vertrokken, om aan den Russischen Admiraal zekere ordres ten opzichte van den Wapenstilstand te overhandigen: De Porte heeft aan dezen Courier niet alleen een Galey tot die reis bezorgd, maar hem ook door den eersten Tolk en een der voornaamste Officieren derwaards doen verzellen.

Aan de Ministers der Hoven van *Wenen* en *Berlyn*, welke Ministers naar het Campement van den Groot-Vizier vertrokken zyn, heeft de Porte vyf- en twintig duizend Piasters of vyftig Beurzen aan elk, ter bekostiging van hunnen reis gezonden en daarenboven aan ieder een zogenaamde *Taim* of dagelyks Pensioen van twee honderd en vyftig Piasters of een halve Beurs, gedurende hun verblyf in het Campement by 't Vredes-Congres, ja zelfs tot dat de Vrede desentif zal gesloten zyn, toegelegt.

Men verzeekerd dat de Preliminaire Vredes-Artykelen bereids tot onderling genoegen van de beide Mogendheeden geteekend zyn, en dat in dezelve onder anderen bedongen is: *dat alle gedurende dezen Oorlog gemaakte Conquesten aan de Porte zullen worden te rug gegeven, uitgezonderd de Crim, welk Landschap onafhanglyk zal werden verklaard, en dat Rusland de vrye Scheepvaart op de Zwarte Zee hebben zal.*

Voor het vertrek der gemelde Ministers heeft de Heer *Thugut*, Minister van het Hof van *Wenen*, als Internuncius van dat Hof by de Porte, en den *Camaikan* of Vice-Vizier Audientie gehad, zynde hy door eene Compagnie Janitzaren (welke de Porte zedert dat deze Heer kennis gegeven heeft, dat hy het Caracter

van Internuncius zou aanvaarden tot Wacht van dien Heer bestemd heeft) als mede door twee Officieren en door vier Deurwaarders derwaards verzeld; de voorsz. Heer *Thugut* wierd by den Vice-Vizier met een Zabel-Pels van zeer groote waarde bekleed, welke zonderlinge blyk van eerbewyzing by de Ottomannen, (zedert dat de tegenwoordige Sultan den Troon beklommen en die gewoonte afgeschaft heeft) aan geen der Ministers van buitenlandsche Mogendheden is toegestaan, zynde zy slechts met een Caftan bekleed geworden. Vervolgens had de voorn. Internuncius ook by den Sultan Audientie by dewelke zyn Excellentie insgelyks met een kostbaren Pels bekleed is.

PORTUGAL. Lissabon. Onlangs werd de Heer *Ricaldos*, des avonds omtrent 10 uren op straat door vyf gemaskerde Personen moorddadiger wyze overvallen. Zy hielden zyn ryruig op, schoten op den Koetzier en op zyne Bedienden, doch by geluk werd niet een van dezelve getroffen. Op het gerucht een groot getal menschen op de beenen gekomen zynde, namen de Moordenaars de vlucht, en schoon men zedert, alle mogelyke navorschingen heeft gedaan, om de Moordenaars te ontdekken, zo is echter alles tot nu toe vruchtloos gebleven.

Men ziet hier uit verscheide berichten, waar onder een van *Larrache*, met verzeekering dat de geschillen tusschen den Keizer van Marocco en de Republiek der Vereenigde Nederlanden zouden gevonden worden, en dat de Kapers noch stil en zonder eenige order lagen, zynde dus voor geen Vredebreuk te vrezen.

SPANJE. Madrid. In eenige Provincien van dit Ryk werden de Veldgewassen door eene ontelbare menigte Sprinkhanen bedorven. Men heeft eenige Troepen afgezonden om de Landlieden dit ongedierte te helpen doden. In *Oud Castilie* zyn meer dan 3000 menschen daar mede bezig, men verneemt echter tot noch toe niet, dat dit alles iets baat, waarom men voor grote duurte beducht is.

Van *Tetuan* heeft men dat de Keizer van Marocco, om den invoer van valsche Munten in zyne Staten te verhinderen, aan alle de Consuls der vreemde Natiën een order gezonden heeft, door welke alle Capiteinen, Schippers, Matrozen of Passagiers, die op de Rheede of in de Havenen van zyn Gebied zullen aankomen, gelast word om terstond op te geven,

ven, en te vertonen al het geld 't welk zy by zich hebben, op ſtraffe tegen de Overtreders om terſtond tot Slaven gemaakt te worden.

ITALIE. Romen. Den 22 Juny (1772) hield de Paus een geheim Conſiſtorie en proponeerde in 't zelve verſcheide Kerken, daaronder die van *Saltzburg* voor den Graaf *van Colloredo*, voor wien vervolgens het *Pallium* verzocht wierd. By die gelegenheid gaf zyne H. het *Sacrum Collegium* kenniſſe van den gevaarlyken toeſtand van den Koning van Sardinien, en begaf zich na 't eindigen van 't Conſiſtorie naar de Kerk van den H. Zweetdoek, in welke de Piemonteeſche Natie driedaagſe Gebeden voor de herſtelling en 't behoud van 't leven van zyne Sardiniſche Majeſteit hield, die men zedert vernomen heeft dat merklyk gebeterd is.

Den 23 derzelver maand is de Heer *Guiſeppe Doria*, op bevel van den Paus, met de gewyde Luieren, voor den jonggeboren Infant van Spanjen, naar Madrid vertrokken.

Genua. Onze regeerende Doge, hieromtrent over een gekomen zynde met zynen Broeder, den Edelen *Nicolas Cambiazo*, en met zyne Neven *Giovanni Baptiſta Carolo Ignacio* en *Michaële Angelo Cambiaſo*, heeft eene aanbieding gedaan, om op zyn eigene koſten en op die van gem. zynen Broeder en Neven eenen Landweg te doen aanleggen van hier tot aan *Campo Marone*, met oogmerk, om door de vrye Communicatie den Koophandel van deze Hoofdſtad op *Lombardyen* te faciliteeren; en ten einde dezen Landweg des te dienſtiger te maken, zal zyne Doorl. ook eenige Bruggen doen ſlaan over den ſnelvlietenden Stroom, genaamd *la Policvera*, de oevers van die Rivier van Steenen en Kaayen doen voorzien, en daar benevens een Brug doen bouwen over de Rivier de *Lemno*, niet verre van *Gravi*.

De Hoge Collegien alhier hebben deze edelmoedige aanbieding met dankbetuigingen aangenomen, en den nieuwen Landweg den naam van *Opus Publicum* toegedacht, terwyl zy aan de Ed. Familie van *Cambiaſo* de nodige volmachten ter bevorderinge van dat nuttige Werk verleent hebben, en ten einde de nagedachtenis van deze Vaderlands-lievende en edelmoedige verrichting van onzen Doge te vereeuwigen, hebben de Collegien gereſolveerd, denzelven een Marmer Standbeeld te doen vervaardi-

 gen,

gen, 't welk in de Vergadering van den groten Raad geplaatst zal worden.

Voor eenige dagen is alhier afgekondigt, een, het dragen van Kleinodien en Juweelen betreffende

EDICT.

By de Wet van 't Edict, het welke stand gehouden heeft tot den 23. December 1750, zyn de Kleinodien ten eeuwigen dage verboden geweest, met last aan ons Onderzoekers van Staat, om 't zelve te doen nakomen, en onder anderen was daarby 't volgende vastgesteld.

Men vergunt generaallyk, zoo aan de mans- als vrouwspersonen, by wyze van kleinodien te draagen niet meer dan eenen ring, van welke hoedanigheid die ook moge weezen, alsmeede aan de dames een hoofdcieraad en oorknoppen van valsche paarlen, granaten of paarlmoer, verbiedende wy daarby 't gebruik van alle andere uweelen, zoo fyne als valsche, daaronder zelfs begreepen zoodanige, dewelken om hare geringe quantiteit slechts als een kleine overtreeding der tegenwoordige Ordonnantie zouden konnen worden aangemerkt; daarbeneevens verklarende, dat dit verbod zich uitstrekt over de optooizels zoo wel binnen- als buitenshuis, en in alle de Staten der Republiek.

Men vergunt zoo aan de mans- als aan de vrouwspersonen alleenlyk 't gebruik van goudene of zilvere snuifdozen en horologien met derzelver kettingen, doch zonder eenigen juweelen, 't zy fyne of valsche. De Overtreeders zullen aangemerkt worden, als op 't zelve oogenblik zich de hierna genoemde straffen waardig te hebben gemaakt, en zy zullen door 't Collegie der Staats-Onderzoekers, aan 't welk men teegen hen in deezen alle gezag verleent, tot die straffen verweezen worden. De gem. Onderzoekers zullen volgens hunne bedieningen gehouden weezen, onder de hand informatien in te neemen tegen de geenen, die de tegen woordige Ordonnantie overtreeden hebben; zoo dra zy van genoegzame bewyzen teegen de Overtreeders vermeenen voorzien te zyn, zullen zy hen by weege van aanmaning moeten verwyzen; en byaldien de verweezene nalaten, de hen opgelegde geldboete te betalen, zullen de Onderzoekers tot de executie moeten overgaan.

De Overtreeders zullen verweezen worden voor de eerstemaal tot een geldboete van 40, de tweedemaal van 60, en derde en volgende reizen van 100 zilvere Scudis. De vrouwen en kinderen van famille zullen worden verweezen tot een arrest in hunne kamer geduurende twee maanden, waarvan zy niet ontslagen konnen worden, dan door 't betalen van 40 Scudis voor de tweedemaal tot een arrest van drie maanden, ten ware zy 60 Scudis betalen; en voor de

derde en volgende reizen tot een arreſt van vier maanden, waarvan zy zich niet dan door 't betalen van 100 Scudis vrykopen konnen. Verklarende daarbeneevens, dat byaldien zy zich niet, gelyk gezegt is, vrykopen, zy geduurende hun arreſt van niemand, wie hy ook zy, zullen mogen bezoek ontfangen, uitgezondert alleenlyk van hunne nabeſtaanden in den eerſten graad, op pœne van een gelboete na believen van de Magiſtraat tuſſchen de 25 en 50 Scudſs, zoo voor de geenen, die een zoodanig bezoek afgelegt hebben, als voor de geenen, die 't hebben ontfangen.

De Magiſtraat zal niet vermogen, de geldboeten of arreſten te modereeren, maar de Verweezenen zullen alleenlyk hunne toevlugt konnen neemen tot de Doorl. Collegien, ten einde om afſlag te verzoeken; de Collegien zullen dien afſlag niet mogen verleenen, dan na dat alvorens de helft van den termyn van 't arreſt verlopen, of de helft der afkoopgelden betaalt zyn; en byaldien de verwezenen binnen acht dagen tyds op hun verzoek geenen afſlag verkrygen, dan ſtaat dezelve voor hen in 't geheel niet meer te verwachten. In gevalle zich by de Magiſtraat eenige leeden bevinden mogten, die onbevoegt waren, om eenen Overtreeder te vonniſſen, zullen die Leeden in dat geval de vergadering moeten verlaten, eer en alvorens de zaak onderzocht en uitgeweezen word; en offchoon na derzelver vertrek geen wettig aantal leeden mogt overblyven, zullen nochtans de teruggebleevene leeden, hoedanig hun aantal weezen moge, tot het onderzoek en den uitſpraak moeten overgaan. Alles wat hier boven gemeld is met betrekking tot de ſtraffen, zal moeten worden ter uitvoeringe gebragt zonder eenige voorafgaande formaliteiten van rechtspleeging of van dagvaarding, en alleenlyk volgens conſcientie.

Om die reeden is 't, dat wy, ons conformeerende met de deliberatien der Doorl. Collegien, op nieuws de publicatie van 't bovengem. ediƈt hebben geordonneert, ten einde niemand dienaangande eenige ignorantie zou konnen pretendeeren.

INGERMERLAND. Petersburg. Met een Courier, die den 15 Juny (1772) uit de eerſte Armee van hare Keizerlyke Majeſteit aangekomen is, heeft men de tyding ontfangen dat de commandeerende Generaal Veldmarſchalk Graaf *Peter Alexandrowitz Romanzow*, met de Groot-Vizier *Muſſun Sad Mehemed Baſſa*, tusſchen alle de Troepen, op het vaſte Land en op de Zwarte Zee eenen ſtilſtand van Wapenen heeft geſlooten, die gedurende den gantſchen tyd van het Congres, op welke de beide Krygvoerende Mogendheden met elkander over een gekomen zyn, nopens den Vrede in onderhandeling te treden, ſtand zal hebben. Terſtond na het ondertekenen van den Wapenſtilſtand,

vaar-

vaardigde de Graaf *Romanzow* direct over *Constantinopolen* een Courier af aan den Generaal en Chef, Graaf *Orlow*, die de Russische Zeemacht in den Archipel commandeert, op dat ook die Generaal, na ontfangen tyding, zich met den Bevelhebber der Ottomannische Porte aldaar zou konnen vergelyken, om de Vyandlyke Operatiën insgelyks in die Wateren te staken.

ZWEDEN. Stokholm. In onze voorgaande bladz. 209. hebben wy een bericht van de plechtige kroning van onzen Monarch medegedeeld. Zedert is ons ter hand gekoomen, een breedvoerig Verhaal van derzëlver optogt, 't welk wy ter volledigmaking van 't voorige alhier laten volgen. Die optocht geschiedde in deze order:

I. Een Pauker. II. Vier Trompetters te paard. III. Twee compagnien van 't Regiment Gardes te paard. IV. Twee Herauten van 't Hof, te voet. V. De Koninglyk Hof-Maarschalk Baron *Ralamb*, met zynen staf in de hand. VI. de helft van de Hof-Amptenaren, drie en drie. VII. De Gedeputeerden en Raaden van Pommeren en Wismar, alle te voet. VIII. De vier Standen, des Koningryks, meede te voet; 1. De Boerenstant, met hunnen Spreeker *Joseph Hansson*; 2. De Burgerstand, met hunnen Spreeker, den Burgemeester *Sebaldt*; 3. De Geestlykheid, met hunnen Spreeker, den Bisschop *Forsenius*; en 4. De Land-Maarschalk Baron *Gabriël Axel Leyenhufwud*, aan 't hoofd van den Ridder en Adelstand, voorafgegaan door twee Herauten.

IX. Een Pauker. X. Zes Trompetters van 't Hof, te paard. XI. De Veldmaarschalk Grave *Axel Fersen*, te paard, fungeerende dien dag als Opperstalmeester des Koningryks, gevolgt van een der Koninglyke Lopers, en van eenen Kamerdienaar des Konings. XII. Vier Herauten te paard. XIII. De Senateur Graave *Sinclair*, te paard, fungeerende als Opperhof-Maarschalk, by absentie van den Grave *Lieven*, en met den Opperhof-Maarschalks-staf in de hand.

XIV. De Senateur en President der Kanzelerie, Baron *van Duben*, te paard, dragende den Koninglyken mantel. XV. De Senateur Grave *van Walwyth* te paard, dragende den gouden sleutel. XVI. De Senateur Baron *Funck*, te paard, dragende de globe of werreldkloot. XVII. De Senateur Baron *Reuterholm*, te paard, dragende den Koninglyke Scepter. XVIII. De Senateur Grave *Kalling*, te paard, dragende het zwaard van Staat. XIX. De Senateur Grave *Horn*, te paard, dragende de Koninglyke Kroon.

XX. De KONING, omhangen met den Kroon-Prinssen-Mantel, en met de prinslyke Kroon op 't hoofd, gezeeten op een zeer fraai wit paard, 't welk aan zyn Maj. door den Koning van Denemarken ten geschenke was toegezonden; toen zyn Maj. te paard steeg,

wierd

wierd hetzelve by den toom gehouden door den Grave *Axel Ferſen*, in de hoedanigheid van Opperſtalmeeſter des Koningryks, en de ſtygbeugel door den Heer *Wattraug*, zyn Majets. eerſten ſtalmeester, die geduurende den ganſchen optogt ter rechter zyde van den Koning te voet ging, zoo als de Grave *Carel Ferſen* als Opperjagermeeſter ter ſlinkerhand van zyn Maj. deed. De Koning reed onder een verheemelte, gedragen door de Preſidenten *Hopken*, *Strömfelt*, *Lilienberg*, en *Cronſtedt*, den Baron *Rudbeck*, Gouverneur van Stokholm, de Lts. Generaal *Stackelberg* en *Spens*, en den Hofkanzelier Baron *Bunge*, ieder door eenen Kapitein geaſſiſteert, ter weederzyden van 't verheemelte gingen de commandeerende Officieren der Trawanten en Gardes, beneevens de Adjutanten des Konings, en meer buitenwaards 12 gepenſioneerde Officieren, aangevoert door twee Kolonels van de Infanterie.

XXI. De Koninglyke Opperkamerheer, Baron *Frederik Ridderſtolpe*, te voet, ophoudende den ſleep van zyn Majts. vorſtlyken Mantel, en geaſſiſteert door twee Kamerheeren. XXII. Een Koninglyke Stalmeeſter, dragende het dekkleed voor zyn Majts. zadel. XXIII. De Pages van den achtertrap, te voet. XXIV. De helft van de andere Pages, te voet. XXV. Vierentwintig Trauwanten of Helbaardiers, door hunne Officieren aangevoert. XXVI. Zestien Lakeijen des Konings, in zeer ryke livereijen, meede te voet. XXVII. De Senateur Baron *Ribbing*, te paard, dragende den Standaard des Koningryks.

XXVIII. Zyn Kon. Hoogh. de Prins CAREL, Groot Admiraal van Zweeden, te paard, omhangen met zyn vorſtelyke Mantel, en met de Prinslyke Kroon op 't hoofd; aan de rechter zyde van zyn Kon. Hoogh. gingen te voet twee van deszelfs Adjudanten, en de Korporaal en Vice-Korporaal der Trawanten of Helbaardiers, en ter ſlinkerzyde een Lieutenant van de gardes te paard, en de twee andere Adjudanten van den Prins. XXIX. De Pages van zyn Kon. Hoogheid. XXX. Deszelfs Lopers. XXXI. Deszelfs Lakkeijen.

XXXII. Zyn Kon. Hoogh. de Prins FREDERIK-ADOLPH, insgelyks te paard, eeven als de Prins zyn Broeder omhangen met den vorſtelyken Mantel, en met de prinslyke Kroon op 't hoofd, en ter wederzyden verzeld van zyne vier Adjudanten, van eenen Vice-Korporaal der Trawanten of Helbaardiers, en van eenen Luitenant van de Gardes te voet. XXXIII. De Pages van zyn Kon. Hoogh. XXXIV. Deszelfs Liverei-dragers alle te voet; de ſleep der vorſtelyke Mantels, zoo van den Prins *Carel* als van den Prins *Frederik Adolph* wierd ieder door hunnen Kamerheer opgehouden. XXXV. De Senateurs Baron *Sparre* en *Falkenberg*, dewelke geen byzondere bediening by deeze plegtigheid hadden. XXXVI. De Gedeputeerden der Armee, genaamt, de *Krigs-Befal*, te voet.

Hierop volgde de optogt van de Koningin; te weeten XXXVII.

twee Paukers. XXXVIII. Vier Trompetters, te paard. XXXIX. Twee Herauten, te voet. XL. De Hof-Maarschalk Baron *Manderstrom*, met den Maarschalks Staf in de hand. XLI. De weederhelft der Hof-Amptenaren, drie en drie. XLII. Een Pauker. XLIII. Zes Trompetters van 't Hof, te paard. XLIV. De Hofdames van Haar Maj., gezeeten in vier koetzen, ieder met zes paarden bespannen. XLV. Twee Kamerdienaars des Konings, te paard. XLVI. De Gravin *Hiärne*, Eerste Dame der bedkamer van de Koningin, alleen gezeeten in een koets, met zes paarden bespannen.

XLVII. De Lieutenant-Generaal Baron *Stierneld*, te paard, fungeerende als Opperstalmeester van de Koningin, en hebbende aan zyne rechterhand eenen van 's Konings Lopers, en aan zyne slinkerhand eenen Bedienden der Koninglyke stallingen. XLVIII. Twee Herauten, te paard. XLIX. De Senateur Baron *Ehrenscrona*, gezeeten in een koets met zes paarden, fungeerende als haar Majts. Opper-Hofmaarschalk, met den Maarschalks-staf in de hand. L. De Senateurs Grave *van Gyllenstierna* en Graven *Beckfriis*, ieder afzonderlyk in zyne met zes paarden bespannen koets gezeten, zynde die twee Heeren benoemt, om de Koningin uit de koets na de Kerk leiden.

LI. De Senateur *Arnell*, eeven gelyk de drie volgende Senateurs gezeeten in een koets, met zes paarden bespannen, dragende gem. Senateur *Arnell* den Koninglyken Mantel van de Koningin. LII. De Senateur Baron *Wrangel*, dragende de globe of wereldkloot. LIII. De Senateur Baron *Carel Ridderstolpe*, dragende den Scepter. LIV. De Senateur Baron *Christoph Falkengreen*, dragende de Koninglyke Kroon

LV. De KONINGIN, in de ongemeene prachtige Kronings Koets gezeeten, bespannen met acht fraaije Deensche Paarden, dewelken ieder door eenen Kapitein te voet by den toom geleid wierden; ter weederzyden van haar Majts. koets gingen de Lieutenants-Kolonels van de Gardes te paard, te voet, en Dragonders, beneevens eenige andere Lts. Kolonel en Majors, als meede de Opperkamerheer Grave *Gyllenstolpe*, de Kamerheeren Baron *Uggla* en Grave *van Hamilton*, en twaalf jonge Eedellieden, aangevoert door twee Kolonels, zynde de Grave *Posse* en de Baron *Duvall*.

LVI. De Pages van de Koningin, te voet. LVII. Zestien Trauwanten of Helbaardiers, door hunne Officieren aangevoert. LVIII. Twaalf Loopers van haar Maj., gaande zes en zes, te voet. LIX. De koets van de Prinses SOPHIA-ALBERTINA, leedig, bespannen met zes paarden. LX. Twee Kamerdienaars van de Koningin, te paard. LXI. De Gemalinnen der Senateurs, in hare eigene met zes paarden bespannen koetzen gezeeten, en van hare eigen lakeijen gevolgt. LXII. De overige Hofdames, gezeeten in met 6 paarden bespannen koetzen van 't Hof, ter weederzyden van dewelken der-

zel-

zelver livereidragers gingen; en LXIII. Twee compagnien van 't Regiment Gardes te paard floten den trein.

DENEMARKEN. Koppenhagen. Vervolg en Slot van het Vonnis van de Graven *Struensee* en *Brand.*

Hy liet den 21, 22 en 23 December verloopen, zonder zyne Majesteit daar iet van te laten weten (hetwelk zyne Majesteit verklaart heeft zich zeer wel te kunnen herinneren) of schoon Struensee den 23sten aan de Generaliteit eene Koninglyke Approbatie op gemelde Kabinet-Order van den 21 ter hand stelde, daar deze 'er op aandrong, om eene Koninglyke Resolutie te hebben, zonder welke zy de Kabinets-Order niet zouden voltrekken, als houdenden deze zaak voor zeer gewigtig, en misschien de gevolgen reeds voorziende, die hetzelve hebben zoude. Daar egter de Garde den 24sten verlangde, dat men aan de voorwaarde harer Capitulatie zouden voldoen, en het met dezelven streed hen te noodzaken, onder andere Regimenten te dienen, zoo vond Struensee zich genoodzaakt, om den Koning de gantsche zaak voor te stellen, radende teffens dat men geweld gebruiken, en hen daartoe dwingen zoude. Ingevolge van dien werd nog denzelfden dag de Koninglyke order van 24 December verzonden, by dewelke alle die onder de Garde te voet, welke niet als Grenadiers dienen wilden, hun afscheid bekomen konden. Het gevolg dezer Struenseesche uitvinding was, dat zyne Majesteit eenige hondert dappere, getrouwe mannen, en waar op staat te maken was, die daar en boven landskinderen waren, uit zyne krygsdienst verloor.

Men vind in het Protocol de bovengemelde orders van den 21 December behoorlyk genoeg vervat onder de juiste dagteekening, en onder N. 709, waar op eenige andere Kabinets-orders volgen, welke den 22, 23 en 24 December uitgegeven zyn, en tot N. 733 gaan; maar de andere laatstgemelde Kabinet order van den 24 December vind men aldaar niet en alleen by het slot van dien dag eene open plaats, om dezelve aldaar te kunnen inlassen; en in de uittrekzelen der Kabinet-orders van den 18 tot den 25 December, welke den 31 December opgemaakt, en daar na aan zyne Majesteit voorgelegt zyn, vind men deze beide Kabinets-orders van den 21 en 24 December by het slot agter malkanderen, als of zy beiden gelyktydig en onder denzelfden dato uitgegoven waren. Daar in tegendeel alle de Kabinets-orders, die tusschen den 22 en 23sten December uitgegeven waren, uitgelaten zyn, waar uit men in 't gemeen een besluit kan opmaken, omtrent de volledigheit dezer uittrekzelen, en zien kan welken staat daar op te maken is.

Dit genoemde Protocol toont ook aan, dat, offchoon de Graaf Struensee, reeds lang te voren, genoegzaam belet had dat iemand, het zy mondling het zy schriftlyk daar toe kwamen om zyne Maje-

 steit

ſteit iet aan te brengen, dat hem nadeelig was, zoo vond hy zich nochtans genoodzaakt by het afſchaffen der Garde te voet, ten dezen opzigte nieuwe voorzorgen te gebruiken: derhalve gaf hy den 23 December twee Kabinetsbevelen, de eene aan den Staatsraad Waits te Hamburg, dat alle Paquetten, die met de Poſt aan zyne Majeſteit kwamen, aan het Kabinet moeſten geadreſſeert worden, en de andere aan den Hof-Intendant Wagner, dat alle brieven en paquetten welke voor zyne Majeſteit aankwamen, zoo ook alle uit Koppenhagen komende brieven en portefeuilles, niet in 's Konings voorkamer gebragt moeſten worden, maar in het Kabinet-Komptoir. Van beide deze Kabinets-orders, offchoon dezelve zyne Majeſteit zelfs ſchenen te betreffen, is de eene in het bovengemelde uittrekſel geheellyk uitgelaten, en de andere gantſch onvolkomen ter neder geſteld; ook is zyne Majeſteit hier van gantſch onbewuſt.

Gelyk dan 's Graven Struenſee's wantrouwen omtrent den volke naderhand meer en meer aan den dag gelegt werd, zoo wies ook den haat der Natie tegen hem van tyd tot tyd, en vertoonde zich nu op deze, dan op geene wyze. Aldus zag men in den Zomer des jaars 1771 verſcheiden zoogenaamde Spotſchriften verſpreiden, en offchoon de ſtyl en inhoud der meeſten genoegſaam aantoonde, dat zy van gemeene lieden waren opgeſteld, zoo bleek 'er nochtans uit de allerſterkſte aankleving aan den Perſoon des Konings en eene bereidwilligheit, om goed en bloed voor hem te offeren. Daar in tegendeel de verbittering welke daar in was, geen ander voorwerp had, als den Kabinets-Miniſter en zyne aanhangers. Dit zoo wel, als het uittrekken eeniger Matroozen en andere welke zich te kort gedaan oordeelden en naar Hirſchholm gingen, om hunne bezwaren en belangens zyne Majeſteit zelf voor te dragen, joeg den Grave Struenſee zulk een ſchrik op 't lyf, dat hy gereed en vaardig was de vlugt te nemen, en het te ontloopen. Toen hy echter vermoedelyk op aanraden eenige zyner goede vrienden, dit voornemen varen liet, ſcheen hy in tegendeel bereid te wezen, om zich in zynen poſt op alle mooglyke wyzen en tegen allen en een ieder ſtaande te houden. Dit veroorzaakte eenige te voren gantſch onbekende ſchikkingen. Toen zyne Majeſteit ter Stad kwam, waar by de Graaf Struenſee altyd tegenwoordig was, wierd hy van een ongewoon escorte verzeld: En waar dezelve zich ook in de Stad onthield, het zy op het Slot of in den Schouwburg, daar werden de Wagten verdubbelt, enz.

Dit vermeerderde de verbittering des volks, en byzonder der Inwoneren van Koppenhagen, tegen den Grave Struenſee in meer dan een opzicht. Zy merkten het aan als een bewys, dat hy zyne Majeſteit zogt te overreden om te denken dat 'er onder de Inwoners kwalykgezinden tegen den Koning en het Koninglyk Huis waren. Zy werden ook daar door in het reeds opgevatte wantrouwen verſterkt,

sterkt, als of de Graaf Struensée noch andere wyd uitgestrekte en eerzuchtige, doch teffens hoogst vermetele en daar by ten uiterste strafbare oogmerken had. Men kan niet ontkennen dat verscheiden zaken daar in versterken en een groot vermoeden daar omtrent geven moesten: gelyk hy ook zelfs toegestemt heeft, dat verscheiden zyner maatregelen, geen ander oogmerk gehad hebben, als zich in den stand waar in hy zich bevond te handhaven. De Garde te Paard is, als gezegt, afgedankt geweest, maar om dat de Graaf Struensee, die aanhoudend in vreeze was, egter eenige Ruitery omstreeks het Hof hebben wilde, zoo werd 'er een *exercerende* Troep geformeert. Dan het duurde niet lang, of hy ondervond dat zoo wel de opperhoofden als gemeenen, van welken het grootste gedeelte uit inboorlingen bestond, in 't geheel zyn volk niet was, en hier door zyn vertrouwen verliezende, mosten ze in 't najaar weder scheiden. Hy liet hier op het Zeelandsch Dragonders Regiment naar het Hof en in de Stad komen. Dat deze ten zynen opzichten niet anders als de vorige gezint waren, daar van hebben zy de ontegenzeglykste bewyzen gegeven. Hy bewerkte vervolgens dat twee van de alhier in Garnizoen leggende Regimenten in 't voorjaar naar andere verlegt werden. In plaatse nu, dat dit, als gewoonlyk, den jongsten Regimenten zoude te beurt vallen, zoo wilde hy, om hem bekende en niet moeilyk te gissen redenen, dat het des Konings en zynes Heer Broeders, Prins Fredriks, Regimenten zyn zouden: en dit werd ter uitvoer gebragt offchoon de Generaliteit van een ander gevoelen was, en zonder zyne Koninglyke Hoogheit, als Chef van 't Regiment 'er van te spreken, en zyn toestemming te verzoeken. Hy bragt te wege dat 'er een nieuwe Commandant in Koppenhagen werd aangestelt, op welken hy meende zich volkomen te kunnen verlaten. 't Geen egter het grootste wantrouwen verwekte, en den aandagt der Inwoneren van Koppenhagen tot zich trok, was, dat zy noch ten laatsten zien moesten, hoe 'er op Struensee's lasten door des Commandants gemaakte schikkingen, in het Tuighuis Kanon in gereedheit gehouden wierd, met de noodige Manschap en Kardoesen voorzien, van welken men zich op den eersten wenk bedienen konde, welke schikkingen daarenboven voor zyne Majesteit verborgen gehouden wierden.

Eindlyk moest de Koning, het Koninglyk Huis, zoo mede het gansche volk het geduld verliezen, als zy daar beneven zagen hoe stout en vermetel hy was, met opzigt tot de harde en ongehoorde opvoeding, die hy den Kroon-Prins bestond te geven, by welken zyne Koninglyke Hoogheit dikwyls in het uiterste gevaar was om gezondheit en leven te verliezen. Tans was de verbittering ten hoogsten top gestegen, en zoude tot eenen gevaarlyken uitbraak gekomen zyn, wanneer 'er met de veruitziende inzigten en dwinglandy dezes ingebeelden, onbedagtzamen, geweldadigen en eergierigen Mensch,

Mensch, een gelukkig einde gemaakt werd. Daar het dienvolgens klaar is, dat Graaf Struensee op meer dan eene wyze, en in meer dan een opzigt, zoo wel zelfs de Majesteit beledigt als aan door andere gepleegde schending derzelven in den hoogsten graad deel genomen heeft, daar behalven dit, zyne gantsche huishouding een keten van geweldadigheden en eigenbaat geweest is, welke hy nog opeene schandlyke en strafwaardige wyze heeft gepoogt ter uitvoer te brengen, verachting van Godsdienst en goede zeden, niet alleen door woorden en daden heeft betoond, maar ook door opentlyke instellingen heeft getragt aan den dag te leggen, zoo word, ingevolge het 6de Boek der Deensche Wetten Kap. 4. Artykel 1. voor regt geoordeelt, &c.

VONNIS VAN DEN GRAVE ENEVOLD BRANDT.

Het blykt ten duidelykste, zoo wel uit des Graven Brandts eigen getuigenisse, als uit de verklaringe des gewezen Kabinets Ministers Joh. Fred. Struensee, en uit verscheiden omstandigheden, dat Graaf Enevold Brandt, niet alleen Struensee's goede vriend, maar ook zyn vertrouwling geweest is, aan wien hy zyne grootste geheimen heeft medegedeelt.

Het was derhalven zyne plicht geweest, om in aanmerkinge van het allergenadigst vertrouwen, waar in hy by zyne Majesteit gestaan heeft, alle bedenkelyke middelen aan te wenden, tegen alle dingen die hy, volgens zyne eigen verklaring by het verhoor, gewraakt en voor dwaas, verwaten, en schaadlyk geoordeelt heeft, zoo wel voor den Koning, als de regering en het gansche land en tegen Struensee's levenswys, manier van denken en schikkingen.

In plaatse van dien, heeft hy, als een strafschuldig onderdaan en onwaardig vertrouwde bediende des Konings, met Struensee te samen gespannen, is in vertrouwlykheit met hem gebleven, en heeft getracht hem te ondersteunen.

Hy heeft zich door Struensee laten gebruiken, om alle lieden van den Koning terug te houden, op dat niemand het schandlyke van Struensee's gedrag, en het deel waar aan hy zelf schuldig was, den Koning mogte te kennen geven.

Hy heeft zich zoo wel heimlyk, als voor het oog van de geheele wereld, tot de uiterste smarte zyner medeburgeren, stout en zonder behoorlyke eerbied voor zynen Koning gedragen.

Hy heeft zyne Majesteit den Koning niet die onderdanige eerbied, die elk onderdaan hem schuldig is, bewezen, en zulks by alle gelegenheden daarenboven uit het binnenste zynes harte met woorden en daden geuit; en heeft hem liever willen wederstreven, om Struensee gunst en genegenheit te behouden, en zich daar door een onbepaalt geluk te verschaffen, en eige voordeel te bevorderen.

De Memorien tusschen hem en Struensee gewisselt, zyn een bewys van zyne ongerymde vorderingen, en dat hy zyn schaadlyk

ge-

gedrag tegen den Koning erkent heeft. Volgens deze bekentenis had hy zich behooren te veranderen, en zyn gedrag daar naar te rigten, of eene bediening te laten varen, die hem tegenſtond, en waar voor hy gevoelde niet in ſtaat te zyn. Maar neen, hy wilde zynen begunſtiger en beſchermer Struenſee, niet gaarne tegenſtreven, welke wenſchte, hem tot volvoering zyner inzigten, om en by den Koning te houden, zo als Graaf Brandt zich van en by hem meerder geluk zoo wel in Ampten als gelde beloofde.

Hy is, in zyne bediening van Directeur der Schouwburgen, Struenſee behulpzaam geweeſt, en het verwekken van twiſt in de Koningl. Familie, waar door hy bewerkte dat de Prins Fredrik eene byzondere loge in den Schouwburg aangewezen werd, op dat zyne Koninglyke Hoogheit niet in de loge van zyne Koninglyke Majeſteit zyn zoude, en daar door gelegenheit bekomen, om Brandts allerſchandelykſt gedrag en dat van deszelfs vertrouwdſten vriend, den Koning te openbaren.

Hy heeft zich door Struenſee, uit de Koninglyke Kas, in korten tyd, 60000 Ryksdaalders laten geven en ſchenken, daar hy wiſt, of ten minſten had behooren te vermoeden, dat hy dezelve geenzints verdient had, noch door zyne gedane dienſten, noch door zyn gedrag.

Hy heeft, toen hy zyne Koningl. Majeſteit voor dit groot geſchenk bedankte, de ſom niet genoemt die hem Struenſee verſchaft heeft, vermoedlyk om dat hy wiſt, dat het daar mede niet naar behooren ware toegegaan, en Struenſee hem zulks verboden had uit vreeze dat zyne Majeſteit duidlyk zien mogt, het geen zich naderhand uit de extracten by Struenſee gevonden, ten klaarſten geopenbaart heeft.

Al dit ſtrafwaardige heeft Graaf Brandt uitgevoert, ongeagt zyn gewiſſe hem ieder oogenblik had moeten toeroepen, dat hy als een ongetrouw Onderdaan, en byzonderlyk tegen de pligt hem door den band van 's Koning vertrouwen opgelegt, handelde en niettegenſtaande de twee brieven van eenen onbekenden, die in zyne portefeuille gevonden zyn, hem zoo nadruklyk en regt gezint zyne pligten voorhouden, en hem raden wat hem te doen ſtaat in geval hy zyn hals 'er niet aan wagen wilde. Niets deed hem aan als overmoed, zugt naar geluk en begeerte naar geld.

Hoe ſtrafbaar dit alles ook reeds zyn mag, zoo is het nochtans niet te vergelyken met dat geen, het welk de Graaf Enevold Brandt zelf duidelyk en naar order in de Commiſſie heeft toegeſtemt, en het geen door verſcheiden getuigen bewezen en bekragtigt is, naamlyk het verbreken en vergrypen tegen en aan zynen Majeſteits, des Konings eigen hooge perſoon: want men kan het aanmerken als of hy had willen beſtaan om denzelven te vellen, daar men de misſlag van zulk een aanval niet voor uit weten kan, en een noodlottige ſlag.

ſlig op eene tedere plaats dikwyls den dood te wege gebragt en veroorzaakt heeft.

Hy heeft zich over den Koning vertoornt, en wilde vergoeding van zynen Heer hebben, wiens welverdiende veroordeeling hy met rouwe wegens zyn gehouden gedrag had behooren aan te nemen, en den waan te laten varen om hem verder te vertoornen.

Hy heeft in tegendeel met zynen vertrouwden vriend Struenſee overlegt, hoe en wanneer men den Koning zoude aanvallen en hy heeft by zich zelven de wapens uitgedagt, die hy hier toe gebruiken zoude, ook dezelve vervaardigt, dog by nadere overweging daar geen gebruik van gemaakt.

Na dat hy door Struenſee onderrigt was, dat de Koning alleen en het nu tyd was, ging hy met rypen rade, en met volkomen opzet om zich te wreeken naar binnen by den Koning, wees de twee jongelingen die den Koning bedienden, ter Kamer uit, ſchoof den grendel op de deur op dat niemand hem mogt verhinderen, en noodzaakte zyne Majeſteit door woorden en daden, zich te verweeren. Hier op beſchadigde hy zyne Majeſteit den Koning aan den hals, en beet hem in den eenen vinger, vergrypende zich teffens aan zynen weldoener en Koning door de ſtoutſte woorden en uitdrukkingen, die men niet zonder ſchrik zoude kunnen herhalen.

De Graaf Brandt heeft wel tot zyne verſchoning bygebragt dat de Koning hem deze zaak vergeven had. Maar ofſchoon dit zoo ware, kan zulks nochtans niet anders worden opgevat als dat zyne Majeſteit maar voor zekeren tyd een zoo grooten weldaad zynes onderdaans heeft willen door de vingers zien; en hoe wyd zich dit uitſtrekt, daar over kan zyne Majeſteit maar alleen oordeelen.

Deze zoo afſchuuwlyke en verwaten onderneming des Graven Brandt moet door yder menſch niet anders worden aangezien, als voor het grootſte vergryp tegen den Perſoon des Konings, en de grootſte belediging der Majeſteit, die immer bedagt kan worden, waar op de ſtraf by de wetten 6 Boek, 4 Cap. 1 Artykel vaſtgeſteld, volgen moet.

Wy zien ons bevoegt om den Graaf Brandt daar naar te beoordeelen, en ingevolge van dien erkennen wy voor recht, &c.

Ingevolge 't geen wy in onze voorgaande bladz. 221 meldden, is den Overſten *Falckenſchiold* den 25 Juny (1772), naar zyn Kerker of Grafplaats (want die moet *Munckholm* eindelyk worden) overgebragt, en de Juſtitie-Raad *Struenſee* is met de Paketboot naar *Lubeck* op reis gegaan. Alles wat die Broeder van den Opdermachtigen Miniſter, zo van 't geen hy zelf had medegebragt, als 't geen hem door de gunſt van den Monarch geſchon-

„ ken

ken, en door den Graaf zynen gemelden Broeder was toegevoegd, verzeekerd men dat niet meer dan 7000 Ryksdaalders in 't geheel belopen heeft.

Den 29 Juny (1772) ontfing men alhier tyding van *Lissabon*, dat de Vrede tusschen dit Hof en de *Algerynen*, op dezelve Voorwaarden als de voorige vernieuwd is.

Den 3 July is de Tripolitaansche Afgezant *Zelis Hadgi Abraham Aga* met zyn Gevolg alhier aangekomen.

POLEN. Warschauw. De Prins *Schachowsky*, als Courier van den Generaal Veldmarschalk Graaf *Romanzow* afgevaardigd, is by den Rus-Keizerlyken Ambassadeur alhier aangekomen, met de aangename tyding, dat de *Stilstand van Wapenen* tusschen de Russen en de Turken gesloten, en den 30 May (1772) in het Leger niet ver van *Giurgewo* door den Heer Staatsraad *Simolin*, uit naam van den voornoemden Generaal-Veldmarschalk, en door *Heze Seid Abdulkerim Effendi Mukabeladzy*, Groot-Notaris van den Divan, uit naam van den Groot-Vizier, geteekend is.

VLAANDEREN. Aardenburg. Den 27 July is alhier met veel plechtigheid de hondert jaarige Dankdag gevierd, wegens het gelukkig ontzet dezer Stad in 1672, wanneer 's nachts tusschen den 26 en 27 Juny deszelven jaars, de Koning van Vrankryk *Lodewyk de XIV*, met een Leger van 8 of 9000 man, deze Stad belegerde en bestormde, en nochtans (dank zy de Godlyke Voorzienigheid) door die van binnen de Stad, wier geheele macht, zo Militaire als Burgers, zamen genomen, bestond in 370 weerbare mannen, met veel dapperheid en heldenmoed, werd afgeslagen en genoodzaakt de Stad te verlaten.

NEDERLANDEN. Leeuwaarden. Den 12 July (1772) is alhier de Kerkenraad der Nederduitsche Gereformeerde Gemeente veranderd en zyn verkoren tot

OUDERLINGEN.	DIACONEN.
De Heer Mr. *Willem Coulon*, Burgemeester.	*Gysbert Heiman Surrema*, Hopman.
De Heer Mr. *Johannes Wesselius*, Oud-Burgemeester.	Mr. *Hendrik Frieswyk*.
Bernardus de la Rive.	*Wytze Hoitsma*.
Johan Georg Ombach.	*Johannes van Wyngaarden*.
Jan Nieuwenhuis, Notaris.	*Schelte Blaustra*.
Regnerus Elgersma.	*Johannes Lodema*.

's Hage. Het Hof van Holland in ervaring gekomen zynde

 dat

dat alhier een dolle hond heeft gelopen, waar door vermoedelyk andere honden gebeten zyn, gebied de honden van de publieke straaten en wegen te houden enz.

Deze dagen is het welgelykende *Portret* van zyne Doorluchtige Hoogheid, den Heer Prins Erfstadhouder, op hoge order geschilderd door den Konstschilder *Bolomay* alhier, in de Vergadering Zaal van den Raad van Staate, by de in zoortgelyke formaten geschilderde afbeeldzels der vorige Prinsen van Orange, Stadhouders dezer Landen, geplaatst.

Van wegens den Prins Erfstadhouder is in dato den 15 Juny eene Publicatie verzonden, tegen het schryven van Brieven, vervattende bedreigingen, van Brand-Stichtingen enz. in de Baronie van *Breda*, waarby ter ontdekkinge van de schuldigen eene premie van honderd Ducaten werd beloofd enz.

Op voorsz. dato is door hoogstgem. zyne Doorl. Hoogh. eene andere Publicatie afgezonden, behelzende verbod aan de Galjoot-Smak- en Snik-Schippers, mitsgaders aan allen en ieder, om tot Ballast van derzelver Schepen, Zand en Zoden te doen graven en halen op en van 't Eiland *Ameland*, op een boete van een honderd Caroli Guldens, enz.

Dewyl de tyd van haare Koninglyke Hoogheids gewenschte Verlossing begint te naderen, zyn reeds eenige Artilleristen gearriveerd en het Kanon op de Wallen geplant, om die heuglyke gebeurtenisse aan het Publiek bekend te maken.

N. B. *De Lezer heeft, de in onze voorgaande bladz. 227 beloofde Afbeelding van* den Brand der Amsterdamsche Schouwburg, *in ons stuk voor half Augustus te wachten.*

MAGISTRATUREN EN *AMPTENAAREN.*

Door de Ed. Gr. Achtb. Heeren van de Vroedschap der Stad *Rotterdam* is de Wel Ed. Gestr. Heer *Jacob Diederik van de Wal*, regeerende Schepen aangesteld tot Directeur van den Levantschen Handel en Navigatie in de Middellandsche Zee, in de plaats van wylen den Heer Mr. Johan Gerard François Meyners.

Den 7 July (1772) is de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Th. Adr. Clarisse* Predikant te *Schiedam*, tot Leeraar by de Nederduitsche Gereformeerde Gemeente t'*Amsterdam* beroepen.

De Ed. Achtb. Heeren Representant van zyne Doorl. Hoogheid en Gecommitteerde Bewindhebberen uit de respective Kameren van de Generale Geoctroyeerde West-Indische Compagnie ter Vergaderinge van Tienen, ter Presidiale Kamer *Amsterdam*, hebben de volgende Promotie gedaan op de Kust van *Guinea*: tot Opper-Commis en Raad *Jacob van de Puye*, tot Raad *Gilles Servaas Galle*; tot Commiesen ter Negotie *Willem Crbdo. Baces*; *Tjeert Grootenhuis* en *Hendrik Stadlander*; tot Commis ter Secretary Abraham van Ruyten Burman; tot Boekhouder *Leenard Halloy*; tot Equipagiemeester, *Guil-*

Guillaume du Cloi; tot tweede Ingenieur en Officier van de Artillery en Militie, met rang van Vaandrig Pieter Geerts; tot Vaandrig op d'*Elmina Joh. Anth. van Proftier*; tot Vaandrig op *St. Jago Pieter Loderus*; tot eerste Clerk ter Secretary *Philippus van der Stroom*; tot Magazynmeester *Jacobus van Rooyen*; tot onder Commiesen *Fredrik van Campen*, *Hendrik van Vondel*, *Rembrand Tobias Siekinge*, *Johannes Amersfoort*, *Willem Arend du Guay* en *David Rogier Pan*; tot Adsistenten *Samuel Houin*, *Johannes Gerhardus Verbeet*, *Jacob Ruble*, *Jacobus Hermanus de Laater*, *Samuel Pronk*, *Christiaan Fredrik Boekendaal*, *Theodorus van Rhyn*, ... *Roon*; *Jan Willem Rhylstan* .... *Ponjaar*, *Jan Christiaan Riedel*, *Hendrik Knippinga*, en tot Voorzanger en Schoolmeester, *Anthony Resteyn* met Rang van Adsistent.

Op *Curacao* tot Vendu Meester en Ontfanger der Recognatien *Cornelis Anthony Roelands*; tot Bode en Deurwaarder *Jonas Samuel de Burg* Jansz.; tot Adsistent *Abraham Bor*; tot twede Supernumerair *Nicolaas Bart*; tot Adjunc ten dito *Hendrik Jacob Wyts*; *Jan Matthias Graaf* en *Jacobus Pieter Giraudet*; tot Commandeur aan *Aruba Gillis Popper*; tot Vice-Commandeur *Harmen van der Biest*; tot Directeur Generaal op *Rio Essequebo* Mr. *George Hendrik Troitsz*; en tot Commandeur op *Demmerary Paulus van Schuilenburg*.

Zyne Doorl. Hoogheid de Heer Prins Erfstadhouder heeft den Heer Mr. *Scato Muntinge* aangesteldt tot Raad in de Vroedschap der Stad *Rheenen*.

Door de Ed. Mog. Heeren Gecommitteerde Raden ter Admiraliteit in Westvriesland en 't Noorder-Kwartier is, met voorkennis van hoogstgem. Prins Erfstadhouder in commissie gesteld 's Lands Fregat van Oorlog *Dieren*, en 't commando opgedragen aan Kapt. *François de Jonge*.

De Ed. Gr. Achtb. Heeren Burgemeesteren en Regeerders der Stad *Amsterdam* hebben den 16 July (1772) aangesteld tot Directeur Generaal van de Stads Gebouwen en Werken, den op desselfs verzoek gedimiteerden Luitenant Ingenieur ten dienste dezer Landen en Ingenieur van de kleine Hollandsche Fortificatien *Jacob Eduard de Witte* in plaats van wylen den Heer C. Rauws.

Hoogst meergem. Prins Erfstadhouder, heeft uit een Tripel getal gequalificeerde Perzonen geëligeerd tot Raad in de Vroedschap der Stad *Alkmaar*, den Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Jacob Baert*, Heer van Cranenbrouck, in plaats van wylen den Wel Ed. Gestr. Heer Christiaan Besemaker.

Ook heeft zyne Doorluchtige Hoogheid aangesteld tot President van den Hogen Krygsraad der Vereenigde Nederlanden in plaats van den overleden Lt. Generaal van de Cavallery Leonard Hoeuft van Oyen, den Generaal Major van de Cavallery Hans Willem van Rengers; het Tractament als eerste Lid van den Hogen Krygsraad, in plaats van bovengemelden Heer Rengers geconfereerd aan den Kolonel *Henrich Conrad van Kalm*; tot Major effectief van zyn Hoogheyds Regiment Gardes te paard, in plaats van den overleden Lt. Generaal L. Hoeuft van Oyen, den Kolonel *Leonard Robbert van Sonsbeek*.

Door de Ed. Gr. Achtb. Vroedschap der Stad *Rotterdam* is de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Gerardus Johannes Nabuis*, Predikant by de Nederduitsche Gereformeerde Gemeente aldaar, tot *Professor honorarius* aangesteld geworden.

Zyne Doorl. Hoogheid de Prins Erfstadhouder heeft aangesteld tot Over-Amptman der Stad en Graafschap *Vianen*, mitssgaders Stadhouder en Intendant Generaal der Leenen aldaar, den Heer *Christoffel Joseph Baring*, Heer van Oberveiler, enz.

Hoogst voorn. Vorst Erfstadhouder heeft aangesteld tot Lid van bovengemelde Krygsraad, den Kolonel by de Infantery *Barend Willem van Alphen.*

Ingevolge de Electie van zyne Doorluchtige Hoogheid den Prins Erfstadhouder zyn tot Schepenen der Stad *Leiden* aangesteld de Ed. Achtb. Heeren *Barthout Adriaan van Assendelft*, Mr. *Pieter Changuion*, Mr. *Hendrik Balthazar van Halteren*, Mr. *Pieter Marcus*, Mr. *Abraham van Alphen*, Mr. *Bernard Pieter van Snakenburg*, Mr. *Pieter Jan Marcus*, en Mr. *Jan Pompe van Meerdervoort*; zynde de zes laatstgemelde Heeren tot Schepenen Commissarissen benoemd.

AANMERKELYKE ZAKEN.

Den 18 Juny stierf te *Wenen*, in 't 73ste jaar zyns ouderdoms, den alom beroemden Heer *Gerard*, Baron *van Zwieten*, Commandeur der Koninglyke Orde van S. Stephanus, Geheime raad, eerste Lyf-Arts en Bibliothecaris hunner Keizerlyke Koninglyke Majesteiten enz.

Den 18 dito is de Gravin Gemalin van *Christiaan Carel*, Grave tot *Ysenburg* en *Budingen*, geborene Gravin van *Sayn* en *Witgenstein* in de kraam gekomen van een Princes, welke by den H. Doop is genaamd geworden *Philippina Henrietta Wilhelmina.*

Den 20 Juny (1772) overleed te *Parys* in 't Hotel der Invalides zeeker Soldaat *Jean Merot*, bygenaamd *la Branche*, in den ouderdom van 108 jaren.

Omtrent *Valence* is *Imbert Dierbel*, in den ouderdom van 108 jaren overleden.

Naby *Xanten*, eene Stad in 't Hertogdom *Kleef*, wierd onlangs een nest met jonge Wolven gevonden en uitgehaald, waardoor de ouden zo 't schynt razende geworden, verscheide Vee gebeten hebben, als mede een meisje van 20 jaren. Men had de Wolf gedood, maar de Wolvin noch niet konnen ontdekken.

Te *Newnham* in *Engeland*, is 't tydelyke met het eeuwige afgewisseld by zeeker Vrouw, genaamd *Keith*, oud zynde 133 jaren.

Den 27 en 29 Juny heeft menin de Nederlanden en elders een zwaar onweer gehad, verzeld van sterke Regen, Hagel en Stormwind, waardoor zeer veel schade veroorzaakt werd. Op veele Plaatzen is daarby een zware Hagel gevallen, welker stenen van vier tot elf loot wogen; dit Onweer heeft inzonderheid het Keurvorstendom *Trier* getroffen. Het Ampt *Saarburg*, uit 38 Dorpen bestaande, heeft het meest geleden. Zelfs zyn 'er vele Vogels door den zwaren Hagel gedood.

Den 30 dito is de eerste Haring zo te *Vlaardingen* als te *Maassluis* aangekomen, waarvan de eerste Ton *f* 256. de tweede a *f* 227 en de overige Tonnen a *f* 188 ieder, zyn verkocht geworden.

Den 3 July overleed te *Rotterdam* in den ouderdom van 70 jaren de Hoog Eerw Hoog gel. Heer *Cornelius van der Kemp*, *S S. Theol. Doctor*, Professor in de Illustre Schole, en Predikant by de Nederduitsche Gereformeerde Gemeente dier Stad.

Den 3 dito is de Gemalin van den Prins *Eugenius van Wurtenberg* in de Kraam bevallen van een Prins.

Den 7 dito was noch in leven en woonachtig in het Dorp *Vleuten*, twee uuren van *Utrecht* gelegen, zeekere Vrouw *Maria van Dyk*, Huisvrouw van *Jan de Groot* (waarvan wy in een onzer voorigen gesproken hebben), die zedert April 1767 niets gegeten, en ook zedert dien tyd geen Stoelgang ge-

gehad heeft. Zy drinkt niets dan Thee, met een weinig Zuiker zonder Melk, is echter welvarende, vermagerd niet, en blyft even sterk in krachten.

Den 9 dito is door de Regenten en Regentessen van het Nederduitsche Diaconie Armen Huis in *'s Hage*, aan alle Oude Vrouwen en Kinderen, daarin gealimenteert wordende, eene extraordinaire Middag maaltyd gegeven, uit de jaarlykse Gifte van zyne Doorluchtige Hoogheid, den Prins Erfstadhouder, zynde daarby geconsumeerd 800 gebakke Tongen, 80 Achelen Krop Salade, 550 potten Aardbezien, en 70 lange Broden.

Den 11 dito overleed in 't Slot *Gottorp*, in den ouderdom van ruim 3 jaren, Prins *Willem van Hessen*, oudste Zoon van zyne Doorluchtigheid Prins Karel van Hessen-Cassel.

Den 19 dito is Mevrouw de Princes *van Nassau-Weilburg* te *Kirchein* in de kraam gekomen van een Prins.

Den 20 dito overleed in *'s Hage* in den ouderdom van ruim 75 jaren, zyn Excellentie de Heer *Leonardus Hœuft*, Heere van *Oyen*, Luitenant Generaal van de Cavallery in dienst van dezen Staat, President van den Hogen Krygsraad der Vereenigde Nederlanden, Major effectif en Ritmeester van een Compagnie onder zyn Hoogheids Regiment Gardes te paard enz. enz.

Den 23 July is op desselfs Buytenplaats in de *Zype* in den ouderdom van ruim 59 jaren overleden de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Hendrik Nanning Daey* Raad en regeerend Burgemeester der stad *Alkmaar*, Ontfanger van de Convoyen en Licenten, Baljuw en Dykgraaf van de Zype en Hazepolder, Secretaris van de Wieringerwaart enz.

Een Jongman te *Marseille*, wanhopende ten huwelyk te verkrygen, een jonge Juffer, die hy beminde, uit hoofde van de ongelykheid der middelen die 'er tusschen zyne en hare Familien plaats had, heeft met inzicht om de eenige Erfgenaam van de zyne te worden, vyf Personen vergeven, en onder dezelve zyn Vader, Moeder, Broeder en Zuster, hy is door de vlucht zyn welverdiende straf ontkomen.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het gewone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 5 en 19 Augustus (1772). onder Voorzitting van Do. *Willem Noordenhout*.

Op Woensdag den 15 July (1772) heeft de Wel Eerwaarde zeer geleerde Heer *Johannes Klap*, waardig Predikant dezer Gemeente, den Wel Eerwaarden zeer Geleerden Heer WILLEM NOORDENHOUT, nieuw beroepen Leeraar (ziet onze voorige bladz. 229) alhier in de Oude Kerk, by een ongemeen talryke Vergadering, der Gemeente Voorgesteld en in den H. Dienst, bevestigd met een Leerrede uit den 1. Brief Petri 5 vs. 2. 3. 4.: *Weidt de Kudde van Christus, die u bevolen is, en ziet wel toe, niet gedwongen, maar gewillig; niet om schandelyk gewin, maar van grond des herten: niet als die over het volk heerschen, maar word voorbeelden der Kudde, zo zult gy (als de Aartsherder verschynen zal,) de onverwelkelyke Kroon der eere ontfangen.* Voor werden de 112 en 84 Psam, en na de Predikatie de 67 Psalm gezongen.

Op Vrydag den 17 daaraan volgende heeft voorsz. Leeraar de Wel Eerwaarde zeer Geleerde Heer WILLEM NOORDENHOUT zyn Intree rede gehouden in de Nieuwe Kerk uit Romeinen 1. vs. 15. 16: *Daarom, zo veel als in my is, ben ik geneigt ook u te Roemen het Evangelium*

te

te Prediken. Want ik schaam my het Evangelium van Christus niet: want het is een kracht Gods, die zalig maakt allen, die daar aan geloven: de Joden voornamentlyk, en ook de Grieken. Voor werden de 121 en 84 Psalmen, en nagezongen de 122 en 134 Psalmen.

Op Zondag den 19 dito nademiddag heeft meergemelde Leeraar, de Wel Eerwaarde zeer Geleerde Heer WILLEM NOORDENHOUT, zyn eerste Ampsverrichting, in de Nieuwe Kerk waargenomen, en verklaard uit de gewoone Epistel, 1. Petri 3. vs. 12.: *Want de Oogen des Heeren zien op de Rechtvaardigen, en zyne Ooren op hun Gebed: maar het Aangezicht des Heeren ziet op de genen, die kwaad doen.*

LEYDEN. Op Zondag den 5. July (1772) heeft onzen waarden en geliefden Leeraar, de Wel. Eerw. zeer Geleerde Heer WILLEM NOORDENHOUT, onder een grote toevloet van Toehoorderen, zo van deze als andere Gemeentens zyn Afscheids rede gehouden, uit Handelingen der Apostelen 20. vs. 31. en 32: *Daarom zyt wakker, en denkt 'er aan, dat ik niet nagelaten heb, drie jaren lang, dag en nacht, eenen iegelyken met traanen te vermaanen. En nu, lieve broeders, ik beveel u aan God, en 't Woord zyner Genade, die machtig is, om u op te bouwen, en te geven de Erffenis onder alle, die geheiligd worden.*

NAAMLYST der OVERLEDENEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 12 *Juny* 1772. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Vrydag den 12 Juny 1772.
'*t Kind* van Johannes Jasink. Z. K.
Donderdag den 18 dito.
'*t Kind* van Dirk Nolt. Z. K.
Zaturdag den 20 dito.
'*t Kind* van Jan Beuling. N. O. K.
Zondag den 21 dito.
'*t Kind* van Magiel Bernaal. K. K. H.
'*t Kind* van Pieter Swaan. N. K. H.
Maandag den 22 dito.
Marie Jeanne Salomon, Weduwe van Jean Plasteau. W. A. K.
Elsje Schouten, Huisvrouw van Jan Koeleman. N. K.
'*t Kind* van Jean Theodoore La Campagne. W. A. K.
Dingsdag den 23 dito.
Eliea ten Gentendam, Weduwe van Pieter Wiskort. A. K. H.
'*t Kind* van Jacob Hibma. Z. K.
Woensdag den 24 dito.
Maria de Hoed, Huisvrouw van Arend Wagemans. W. K.
Teuentje van Enst, Huisvrouw van Christoffel van den Broek. K. K. H.
'*t Kind* van Pieter Schyff. N. O. K.
'*t Kind* van Lambertus Thym. N. K.
'*t Kind* van Willem Hoff. W. K.
Donderdag den 25 dito.
Abraham Hartjens. N. K.
Jacob de Waal. N. K.
Berend Jan Barendz. N. K. H.
Anna Sombaart, Weduwe van Pieter Broers. N. Z. K.
Clara Eling, Huisvrouw van Michiel Sinnekes. Z. K.
Johanna Cornelia van Roodenburg. Z. K.
'*t Kind* van Dirk van der Storts. N. Z. K.
Vrydag den 26 dito.
Jan van Dam, *gewesene Broodbakker in het Aalmoessseniers Weeshuis.* O. Z. K.
Maria Hes, Huisvrouw van Cornelis Kreuger. N. K. H.

Ca-

Catharina Sebille Keer, Z. K.
Geertruy Noortwyk, *bejaarde Dogter*. O. Z. K.

Zaturdag den 27 dito.

Jan Jacob Soutman. N. Z. K.
Dirk Knuyt. L. K. H.
Jannetje de Roubay, Weduwe van Tjerk van Overwyk. W. K.
Anna Elisabeth Top, Weduwe van Willem Monnikhoff. O. Z. K.
Tymetje Brouwer, Huisvrouw van Cosen Albers Klomp. O. O. K.
'*t Kind* van Casper Stol. N. O. K.
'*t Kind* van Josina Wyland. N. O. K.
'*t Kind* Gerrit Vandrags Jr. O. Z. K.

Maandag den 29 dito.

Maria Modesta Giesken, Huisvrouw van Lucas Sellow. L. O. K.
Anna Christina Jans Odendaal, Huisvrouw van Joost Bres. O. K.
'*t Kind* van Egbertus Johannes Colmschoten. Z. K.
'*t Kind* van Jan Brouwer. O. K.

Dingsdag den 30 dito.

Jan Starrenburg. W. K.
Grietje Kraay, Weduwe van Dirk van Zyl. O. Z. K.
Alida Froon, Huisvrouw van Willem Poortenaar. W. K. H.
Christina Clattenburg. L. O. K.
Geertruy Bardon, *jongste Dogter* van Pieter Bardon. W. A. K.
'*t Kind* Harme Hendrik Ruben. W. K.
'*t Kind* van Nicolaas Meyns. Z. K.
'*t Kind* van Jan Hendrik Peirolet. N. Z. K.
'*t Kind* van Stephanus Abraham. O. K.

Woensdag den 1ste July.

Mattheus Swaving. N. Z. K.
'*t Kind* van Christiaan Fredrik Schryver. N. Z. K.
'*t Kind* van Jan Spyker. W. K.

Donderdag den 2 dito.

Willem Wesseling. O. K.
Elisabeth Knobbe, Huisvrouw van Gerrit de Hooge. W. K.
Lena van den Heyning, Huisvrouw van Carel Wolf. E. N. K.
Magdalena Maria Bly, Huisvrouw van Hendrik Kluyver. L. K. H.
Maria Bogaard, *bejaarde Dogter*. N. Z. K.

Vrydag den 3 dito.

Margaretha Craner, Huisvrouw van Hendrik van Maasland. E. N. K.
Elisabeth van Hoek, Huisvrouw van Anthony Kuyper, *Bedienaar des Goddelyken Woords te Wormer*. E. Y. K.
Alida Roosenknop, Huisvrouw van Gerrit Ploeg. E. Y. K.

Zaturdag den 4 dito.

Cornelis van der Hoef. O. O. K.
Pieter van der Kroes, *Schuytevoerder*. W. K.
Hendrik de Bosch, *Medecina Doctor*. N. O. K.
Fredrik Hendrik Floors. N. K.
Lena Sweeris, Weduwe van Ahaswerus Jacobze Vrolyk. A. K. H.
Maria Meyer, Huisvrouw van Roelof Rickers. O. K.
'*t Kind* van Johannes Verschuur. N. Z. K.
'*t Kind* van Lambertus Hamaker. O. K.

Zondag den 5 dito.

Hendrik Fokking. A. K. H.
Marretje Otto, Huisvrouw van Hendrik Steevenaar. A. K. H.

Maandag den 6 dito.

Abram Reyyers. A. K. H.
'*t Kind* van Jan Christoffel Klynsorg. O. O. K.

Dingsdag den 7 dito.

Alletta Volkmar, Weduwe van Christiaan de Jager. O. O. K.
Helena van Marle, Huisvrouw van Moses Sadyn. N. K.
Kaatje Moerkerk, Huisvrouw van Marten Ockes. O. O. K.
Hester Brinkman, *bejaarde Dogter*. L. N. K.
Maria van Nes. E. N. K.
Maria Onderdyk, *Dogter* van Pieter Onderdyk. W. K.
'*t Kind* van Josephus Langveld. W. K.
'*t Kind* van Joachim Keun. N. O. K.

Woensdag den 8 dito.

Gerrit Hesselman. A. K. H.

Pieter

Pieter Hégeman, Zoon van wylen Harmanus Hégeman. O. K.
't *Kind* van Hendrik Timmerman. N. O. K.
't *Kind* van Jan van Wyk. N. K.
't *Kind* van Hendrik Koster. N. Z. K.
't *Kind* van Roelof Meyer. L. N. K.
't *Kind* van Jan Redeker. W. K.
't *Kind* van Christoffel Frisse. W. K.

Donderdag den 9 *dito.*

Albert van Beest, Mr. *Timmerman.* W. K.
Hilletje van Dyk, Weduwe van Johannes Stokkers. W. K.
Alida Schiele, Huisvrouw van Barend Hendrik van de Poll. Z. K.
Neeltje van Eeden, Huisvrouw van Jan van Heldooren. A. K. H.
Wyntje Leeflang. K. K. H.
Jeanne Bordier, *eenigste Dogter* van Abraham Bordier. W. K.
't *Kind* van Cornelis Vollenhoven. W. K.
't *Kind* van Hendrik Immens. W. K

Vrydag den 10 *dito.*

Pieter Geuersen. A. K. H.
Anna Wilckens, Weduwe van Willem van Meurs. L. O. K.
Sara Mynard, *bejaarde Dogter.* N. O. K.

Zaturdag den 11 *dito.*

Casper Flick. N. K.
Jacobus Giesler. L. O. K.
Abraham Berg. L. N. K.
Jan Insma, *Stads Blikslager.* O. Z. K.

Zondag den 12 *dito.*

Alida van Keulen, *bejaarde Dogter.* K. K. H.
't *Kind* van Maggiel Bernsal. K. K. H.
't *Kind* van Cornelis van den Bos. A. K. H.
't *Kind* van Teunis Tymense. N. K. H.

Maandag den 13 *dito.*

Maria Wibbert, Weduwe van Jan Bekker. L. O. K.
Johanna Margreta Lief, Huisvrouw van Christiaan Tym. A. K. H.
Maria Onstenk. O. K.

Dingsdag den 14 *dito.*

Elisabeth van der Veen, Weduwe van Jan Hoobroek. W. K.
Margaretha ter Schegget, Huisvrouw van Jan David Kornmaul. L. K. H.
't *Kind* van Gerrit Lankhorst. N. O. K.
't *Kind* van Jan Zoon. W. K.
't *Kind* van Hendrik Meyer. L. O. K.
't *Kind* van Simon Huygen. K. K. H.
't *Kind* van Hendrik Meelpoel. K. K. H.

Woensdag den 15 *dito.*

Paulus van Hemert. O. K.
Johannes du Sart. O. K.
Arent Wagemans. W. K.
Hendrik Breukelman. N. K. H.
Magdalena Elisabeth Schuffelaar, Huisvrouw van Andries Dove. L. O. K.
Franscisca van Loenen, Huisvrouw van Jacobus van den Bergh. O. K.
't *Kind* van Christoffel Scholten. L. O. K.
't *Kind* van Gysbert Janzen. K. K. H.

Donderdag den 16 *dito.*

Dirk Seye. K. K. H.
Johan Theobald Samm. L. O. K.
Reyndert Kremer. N. O. K.
Eysbrand Roukes. N. K.
Clara Kufing, Huisvrouw van Huybert Broekhorst. O. K.

Vrydag den 17 *dito.*

Arnold Kooning. O. K.
Coenraad Floors. N. K.
Magdalena Leitner, Weduwe van Jacobus Wilhelmus Pruys. W. A. K.
Johanna Halleman, Huisvrouw van Pieter Bernard. W. A. K.
Hendrina Maria Woestenraad, oudste *Dogter* van Theodorus Woestenraad. N. K.

Zaturdag den 18 *dito.*

Jacob Amersfoort. N. Z. K.
Jacobus Greda. N. K.
't *Kind* van Wynand van der Wall. N. K.
't *Kind* van Henricus Esdre van Sandere. N. K.

Zondag den 19 *dito.*

Maria Meyer. K. K. H.

Maandag den 20 *dito.*

Claasie Gerritse Sichterman, Weduwe van Albert ten Tye. N. O. K.
Anna Tillis Burdett, Huisvrouw van Pieter Parlduyker. N. O. K.

't *Kind*

't *Kind* van wylen Jan Theobald Samm. L. O. K.
't *Kind* van Egbertus Slaghek. N. Z. K.

Dingsdag den 21 dito.

Wouter Golt. N. K.
Lourens Swartwout. E. Y. K.
Catharina Roofeboom, Weduwe van Adriaan Klyn. L. O. K.
Geysbertje van Ree, Huisvrouw van Jan Both. O. O. K.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 29 *Juny* 1772. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Angeliersstraat (*G. Jarman* en *H. H. Helmers*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy, tusschen de laatste Dwarsstraat en Baangragt. *f* 2025. *J. Sluyman*.

Anthonies Breestraat (*S. Bosma*, *N. J. van Baggen* en *P. Abelsz. Strunck*, Een Huis en Erve, op de St.) het twede beoosten de Snoekjessteeg *f* 13800 in slag *f* 500. *T. Bosma*.

Elandsstraat (*C. Angel* en *H. Moens*, Een Huis en Erve, op de Princegragt, Oostzy, over de) op den hoek van de Rotterdammer Gang. *f* 6500, in slag, *f* 200. verkogt.

Fluwele Burgwal (*B. Tideman*, *B. Stemberg* en *J. Smit*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Stoof en Oude Kennis Steegen. *f* 23100, in slag *f* 500, opgehouden.

Goudsblomgraft (*G. Jarman* en *H. H. Helmers*, Twee Huizen en Erven, in een Koop, op de) in de Willem Bakkers Gang. *f* 1525. *J. Speekman*.

Halfsteeg (*S. Bosma*, *N. J. van Baggen* en *P. Abelsz. Strunck*, Een Huis en Erve, in de) Zuidzy, by de Nes. *f* 2850, in slag *f* 400. verkogt.

Heeren Weg (*C. Twisk*, *H. Hoogewal*, *P. Stiffry*, *C. ten Kate* en *P. Posthumus*, Een Hof-Stede, genaamd Oud Berkenrode, met zyn Huizinge, Stallinge, Landeryen &c. groot ruim 19 Morgen, in een Koop, buiten Haerlem aan de) op den hoek van den Aardenhouts Laan. *f* 30000, in slag *f* 17000. opgehouden.

Heeren Weg (Deselve, Een Herberg, genaamd de Dorstige Kuyl. *f* 5000, in slag *f* 2200 *C. Twisk*.

Heeren Weg (Dezelve, Een Stuk Wyland, aan de) over de Leidsche Vaart ter zyde de Aarnouts Laan, groot vyf Morgen. *f* 1350, in slag *f* 450. *C. Twisk*.

Jonkerstraat (*G. Jarman* en *D. vander Saan Lodewyksz.*, Een Huis en Erve, in de) *f* 2575, in slag *f* 20. verkogt.

Kalverstraat (*C. Twisk*, *H. Hoogewal*, *P. Stiffry*, *C. ten Kate* en *P. Postumus*, Een vierde part in een Huis en Erve, in de) over de naauwe Kapelsteeg. *f* 2000, in slag *f* 900. *D. H. Stephan*.

Kathuizersstraat (*C. Roos Carelsz.*, De Helft in een Huis en Erve, in de). *f* 2400, in slag *f* 125. *C. Roos Carelsz.*

Laurierstraat (Deselve, Twee Huizen en en Erven, onder een Dak, in een koop, in de) Zuidzy, ten einde de Waale Weespoort. *f* 370, in slag *f* 50. verkogt.

Lange Spinhuissteeg (*S. Bosma*, *N. J. van Baggen* en *P. Abelsz. Strunck*, Een Huis en Erve, zynde twee Wooningen onder een Dak, op de Zuiderhoek van de) en Agterburgwal. *f* 3700, in slag *f* 600. *D. van Schorrenberg*.

Nieuwe Looyersstraat (*A. Follé*, Drie Huizen en Erven, naast malkanderen, mitsgaders vyf Woonhuisjes en een Leedig Erf, in een Koop in de) Zuidzy, by de Reguliersgragt. *f* 9650, in slag *f* 300. opgehouden.

Nieuwe Looyersstraat (Deselve, Twee Huisjes en Erven, onder een Dak, naast het boven staande, daar het Kallefsvel in de Geevel staat, uit de hand verkogt voor *f* 2500.

Noorderstraat (*H. Campen* en *C. Kopersmit*, Een Huis, Agterhuis en Erven, in de) Noordzy, het 4de beoosten de Dwarsstraat. *f* 4700, in slag *f* 100. *C. Kopersmit.*

Roozengragt (*W. van Otterloo*, *C. Schouten Ysbrandsz.* en *R. Steenbergen*, Een Huis en twee Agterhuizen en Erven, in een Koop, op de) Zuidzy, naast en beoosten het hoekhuis van de eerste Dwarsstraat. *f* 4600, in slag *f* 400, *D. Coster.*

Slooter-Weg (*A. vander Clint*, *B. Stemberg*, *A. de Mol van Otterloo*, *J. Smit* en *D. Boumeester*, Een Buiten-Plaats, genaamd Overmeer, met zyn Huizinge, Stallinge, Weyland &c. aan de). *f* 6400, in slag *f* 100. opgehoud.

Spierinxhorner Polder (*C. Twisk*, *H. Hoogewal*, *P. Stiffry*, *C. ten Kaate* en *P. Posthumus*, Een stuk Land, groot 545 Roeden, in de Banne van Osdorp, in de). *f* 625, in slag *f* 550. verkogt.

Tichelstraat (*C. Roos Carelsz.*, Een Huis en Erve, zynde twee Wooningen onder een Dak, in de) Oostzy. *f* 2250, in slag *f* 80. verkogt.

Tichelstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de) in de Bleekers Gang, Oostzy. *f* 750, in slag *f* 100. *H. H. Helmers.*

Tichelstraat (Deselve, Twee Huizen en Erven onder een Dak, in een Koop, in dito Gang. *f* 700, in slag *f* 150. Deselve.

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 6 *July* 1772.

Beursstraat (*C. van der Glas* en *J. Wagtels*, Een Huis en Erve, in de) op den Noorderhoek van de Opgang van de Beurshuis. *f* 6100, in slag *f* 300. opgehouden.

Capelsteeg (*J. Kwikx*, *C. Roos Carelsz.*, *H. Lauverbek* en *J. J. Schaay*, Een Huis en Erve, in de) tusschen den Nieuwendyk en het Water. *f* 2800, in slag *f* 100. *G. van de Riese.*

Cingel (*W. Ebbenhorst* en *L. Kuyper*, Twee Huizen en Erven, in een Koop, op den) Westzyde, op den Zuiderhoek van en in de Gasthuis-Moolensteeg. *f* 16000, in slag *f* 500. *D. Heydeman.*

Egelantierstraat (*J. Kwikx*, *C. Roos Carelsz.*, *H. Lauverbek* en *J. J. Schaay*, Een Huis en Erve, in de) Zuidzy, het zevende beoosten de tweede Dwarsstraat. *f* 2000, in slag *f* 60. *G. Jarman.*

Egelantierstraat (*G. van de Riese* en *P. Graauwenbaan*, Een Huis en Erve, in de) Zuidzy, by de laatste Dwarsstraat. *f* 1500, in slag *f* 50. *C. Roos Carelsz.*

Goudsbloemstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de) Noordzy, by de Baangragt. *f* 1675, in slag *f* 0. opgehouden.

Kerkstraat (*J. Kwikx*, *C. Roos Carelsz.*, *H. Lauwerbek* en *J. J. Schaay*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy, agter het hoekhuis van de Weesperstraat *f* 1150, in slag *f* 5. verkogt.

Leidschestraat (*H. Campen*, Een Huis en Erve, op de) Zuydzy, tusschen de Keizersgragt en Kerkstraat. *f* 8900, in slag *f* 300. *A. Buys.*

Loenen (*B. Stemberg* en *C. Krol*, Een Buitenplaats met zyn Huizinge, Stallinge, Koetshuis, Tuinmanshuis, Coupels en drie apart verhuurd werdende Woonhuizen en verdere Getimmerte, genaamd Rooze-Rust, in het Dorp) alles in een Koop. *f* 10000, in slag *f* 4000. *G. Jarman.*

Los-

Losrente Brief (*G. van de Riese* en *P. Graauwenbaan*, Een) ten Comptoire Alkmaar, 7 pap. *f* 400. 81½ Pt. *P. Graauwenbaan.*

Obligatie (*G. van der Riese* en *P. Graauwenbaan*, Een) ten Comptoire Amsterdam, op Naam, 8 pap. groot *f* 200. 103½ Pt. *W. Zeelt.*

—— op Naam, 8 pap. *f* 800. 101¾ Pt. *B. van der Woude.*

—— op Naam, 7 pap. *f* 1000. 101½ Pt. *W. H. Stopendaal.*

Obligatie (Deselve, Een) ten Comptoire Hoorn, op Naam, 5 pap. *f* 600. 102¼ Pt. *David Eyssen.*

Obligatie (Deselve, Een) ten Comptoire Alkmaar, op Naam, 3 pap. *f* 2000. 101¾ Pt. Deselve.

Palmstraat (*H. Campen*, Een Huis en Erve, in de) by de Brouwersgragt. *f* 1250. *G. Jarman.*

Prinsengragt (*A. Buys* en *G. Boerman*, Een Huis en Erve, op de) over het Weesper Veer. *f* 5800. in flag *f* 300. *O. C. Titsing.*

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 6 *July* 1772. gev.

Obligatie (*A. Hennebo* en *W. Zeelt*, Een kleine Prys) met Duplicaat, vry van Reclame, ten lasten van Holland en West-Vriesland, ten Comptoire *'s Hage*, staande ten Name van de Heer *Dirk Spruytenburg* in dato 1 April 1746. fol. 684. No. 1. No. Rec. 1883. geaggr. 7 Augustus 1747. No. 4566. Regta fol. 319. *f* 1000. 103¾ in flag ¾ Pt. *J. van Dyl.*

—— op Naam, *f* 200. 103⅝, in flag ¾ Pt. Deselve.

Obligatie (Deselve, Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie van *Suriname*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Clifford* en *Le Chevalier* a 5 of 5½ Pt., staande in blanco, gedateerd 1 October 1769. No. 2399. *f* 1000. 99½ Pt. *ten Kate.*

—— in blanco, *f* 1000. 99½ Pt. Deselve.

—— in blanco, *f* 1000. 99½ Pt. Deselve.

—— in blanco, *f* 1000. 99½ Pt. Deselve.

—— in blanco, *f* 1000. 99½ Pt. Deselve.

—— in blanco, *f* 1000. 99½ Pt. Deselve.

—— in blanco, *f* 1000. 99½ Pt. Deselve.

—— in blanco, *f* 1000. 99½ Pt. Deselve.

Obligatie (Deselve, Een) ten lasten eenige Planters op de Deensche Americaansche Eilanden *St. Croix*, *St. Thomas* en *St. Jan*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Abraham Ter Borch* en *Zoonen*, a 6 Pt. staande in blanco, gedateerd 1 January 1769. *f* 1000. 90. *W. Zeelt.*

—— in blanco, *f* 1000. 89½ Pt. *J. van Eyk.*

—— in blanco, *f* 1000. 90 Pt. *Ulbo van Katel.*

—— in blanco, *f* 1000. 90 Pt. Deselve.

Obligatie (Deselve, Een) ten lasten de Landstenden der Hertogdommen *Brunswyk Wolffenbuttel*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Luden* en *Comp.* a 4 Pt. staande in blanco, gedateert 1 February 1769 *f* 1000. 90½ Pt. *J. van Eyk.*

—— in blanco, *f* 1000. 90½ Pt. Deselve.

Obligatie (Deselve, Een) ten lasten de Magistraat der Stad *Leipzig*, op de inkomsten van de *Stads Waag*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Cesar Sardi* en *Comp.* a 4 Pt. staande in blanco, gedateert 1 November 1768. No. 575. *f* 1000. 92¼ Pt. *J. Schreuder.*

—— in blanco, *f* 1000. 92½ Pt. Deselve.

Lyf-Renten (Deselve, Een) ten laste van het Edel Mogende Collegie ter Admiraliteit alhier, belegt door de Heer *Dirk Spruitenburg* a *f* 2000 Capitaal, ten Lyve nu alleen Mejuffrouw *Catharina Spruitenburg*, oud 37 Jaaren, in dato 15 January 1749 fol. 24 L. B. Regta. fol. 4. No. 47. a 7 Pt. *f* 2000. 1170, in slag *f* 100. *Joost van den Berg.*

Drie Portien in het Contract van Overleeving No. 12. op een Capitaal van *f* 25000. Obligatien ten lasten van zyn Roomsch Keizerlyke en Koninklyke Majesteit op Boheemen, onder directie van de Wed. *Leonard Hobrink* en *Zoonen*, gepasseert 18 January en gesloten 2 February 1739. ten overstaan van de Notaris *Adriaan Baars*, ieder Portie belegt door de Heer *Dirk Spruitenburg*, a *f* 500. Capitaal. op Naam *f* 500 205½ in slag *f* 6. *J. van Dyl.*

—— op Naam, *f* 500. 320, in slag *f* 10. *J. van den Berg.*

—— op Naam, *f* 500. 335, in slag *f* 10. Deselve.

Myne Heeren van den Gerechte der Stad *Amsterdam*, hebben op *Zaturdag* den 11 *July* 1772. deeze volgende *Perceelen* by Executie doen verkoopen.

Keizersgraft (Een Huis en Erve, op de) Noordzyde, tusschen de Vyzelgraft en Reguliersgraft. *f* 11850, in slag *f* 700. *C. Twiks.*

Reguliers- of Botermarkt (Een Huis en Erve, op de) zynde een Smids Winkel, daar van ouds, *de Drie Nyptangen* op de Scheiding van de Gevel staan. *f* 5000, in slag *f* 200. *Dirk van Schorrenberg.*

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 20 *July* 1772. geveild.

Amstel Kerkstraat (*J. ten Broek*. *D. de Haan*, *J. van de Velden* en *C. van Eelen*, Een Huis en Erve, in de) tusschen de Reguliersgragt en Vyzelstraat, Westzy. *f* 7150, in slag *f* 800. *W. Zeelt.*

Amstel (*P. de Hoen*, *I. de Jonge Meyers*, *J. J. Hooft* en *J. van Orsagen*, Een Hofstede, genaamt Nieuw Roosenburg en Amstel Stroom, met zyn Huizinge, Wey en Veenland, aan den) onder Thamen. *f* 3950, in slag *f* 75. opgehouden.

Brouwersgragt (*R. Hageman*. Een Huis en Erve, op de) op de westerhoek van de Wieringerstraat. *f* 7650, in slag *f* 150, *C. van Muyswinkel.*

Goudsblomsgragt (*L. Hoop* en *G. van der Lingen*, Een Huis en Erve op de) by de Baangragt. *f* 1425, in slag *f* 225. *D. Eyssen.*

Goudsblomgragt (Deselve, Een Huis en Erve, op de) in de Vredenburger Gang. *f* 350, in slag *f* 10. *L. Hoop.*

Goudsblomsgragt (Deselve, Een Huis en Erve, op de) in dito Gang. *f* 350, in slag *f* 10. Deselve.

Goudsblomsgragt (Deselve, Een Huis en Erve, op de) in dito Gang. *f* 350, in slag *f* 10. Deselve.

Goudsblomsgragt (Een Agterhuis en Erve, op de) in de Ligtermans Gang. *f* 300, in slag *f* 125. *D. Eyssen.*

Goudsblomsgragt Deselve, Een Huis en Erve, op de) in dito Gang. *f* 300. *L. Hoop.*

Gouds-

Goudsblomsgragt (Deselve, Een Huis en Erve op de) in dito Gang. *f* 300, in slag *f* 20. Deselve.

Hoedemakers Pad, (*J. ten Broek*, *D de Haan*, *J. van de Velden* en *C. van Eelen*, Een Thuin en Huizinge, nevens drie apart verhuurd wordende Huisjes, op 't) Noordzy. *f* 2125, in slag *f* 50. *D. de Haan.*

Keizersgragt (*D. van der Saan Lodewyksz.*, Een Huis en Erve, op de) Oostzy, benoorden het hoekhuis van de Leidschegraft. *f* 9000, in slag *f* 200. opgehouden.

Korte Koningsstraat, (*J. C. de Kaarsgieter* en *W. B. de Roo*, Een Huis en Erve, in de) tusschen de Oude Schans en Konings Dwarsstraat. *f* 2600, in slag *f* 100. *G. Scholten.*

Korte Bleekers Padt. (*L. Hoop* en *C. van der Lingen*, Een Huis en Erve op Stads Grond, buiten de Raam-Poort, over het) *f* 3600, in slag *f* 400. opgehouden.

Laurierstraat (*J. C. de Kaarsgieter* en *B. W. de Roo*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy. tusschen de Princegragt en eerste Dwarsstraat. *f* 2325, in slag *f* 100. *D. van der Saan.*

Nes (*R. Hageman*, Een Huis en Erve, op de Oosterhoek van de) en Langebrugsteeg. *f* 8200, in slag *f* 1000. *P. de Hoen.*

Obligatie (*J. Havenaar* en *W. Zeelt*, Een) ten lasten Haar Rusch Keizerlyke Majestit, groot *f* 1000. 99½ Pt. *W. Zeelt.*

Obligatie (Deselve, Een) op de Saxische Steur, groot Thaalers 100. 28 St. Deselve.

Overtoomsche Vaart (*J. D. Wysman*, Een Huis op Erfpagts Grond, buiten de Leidsche Poort, aan de Ooltzyde van de) over Bramenburg. *f* 825, in slag *f* 20. *J. Speekman.*

Overtoomsche Vaart, (Deselve, Een Huis, gelegen als vooren, aan de) *f* 825, in slag *f* 20. Deselve.

Palmstraat (*L. Hoop* en *C. van der Lingen*, Een Agterhuis en Erve, in de) in de Drie Kaasen Gang. *f* 425, in slag *f* 20. *W. H. Stoopendaal.*

Princengragt (*P. Berk*. Twee Derde in zes en twintig zeven en veertigste parten in een Huis en Erve, op de) tusschen de Angeliersgragt en dito Straat. *f* 1150, in slag *f* 40. verkogt.

Zaagmoolens Padt. (*J. Havenaar* en *W. Zeelt*, Een Tuin en Huizinge, genaamt 't Gooyland, buiten de Utrechtse Poort, op het) digt by Stadlander, *f* 2675, in slag *f* 20 opgehouden.

Deeze volgende *Obligatien* zyn op *Maandag* den 20 *July* 1775 gev.

Obligatien *G. Muller Job Aub.* (Een) ten Lasten van Holland en West-Vriesland, ten Comptoire 's Hage, in blanco *f* 1000. 103 *G. Muller.*

Obligatien (Een) ten lasten van het Russische Keizerryk, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Raymond* en *Theodore de Smeth*, in blanco *f* 1000. 99 Pt. verkogt.

—— in blanco *f* 1000. 99¼ Pt. *C. van Eelen.*

—— in blanco *f* 1000. 99¼ Pt. *L. Kuyper.*

—— in blanco *f* 1000. 99½ Pt. *W. Zeelt.*

—— in blanco *f* 1000. 99½ Pt. *C. van Eelen.*

—— in blanco *f* 1000. 99½ Pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie van Suri-

Naamen ten Comptoire van de Heeren *Herman van de Poll en Comp.* in blanco *f* 1000. 101¾ Pt. *H. J. Spyker.*

Obligatien (Een) ten lasten als vooren, ten Comptoire van de Heer *S. F. Chastelain*, op de Plantagie *Practica*, in blanco *f* 1000. 97½ Pt. *G. Muller.*

—— in blanco *f* 1000. *f* 97½ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 97½ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 97½ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 98 Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 98 Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 98 Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 98 Pt. Deselve.

Obligatie (Een) ten lasten als vooren, ten Comptoire van de Heeren *Willem Clifford* en *R. le Chevalier*, in blanco *f* 1000. 99½ Pt. *W. Zeelt.*

—— in blanco *f* 1000. 99½ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 99½ Pt. *G. Haverkamp.*

—— in blanco *f* 1000. 99½ Pt. *G. Ermelingh.*

—— in blanco *f* 1000. 99½ *H. ten Kate.*

—— in blanco *f* 1000. 99½ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 99½ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 99¾ Pt. *G. Haverkamp,*

—— in blanco *f* 1000. 99½ Pt. *J. Schreuder.*

—— in blanco *f* 1000. 99½ Pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten eenige Planters in de Deensche Americaansche Eilanden *St. Croix*, *St. Thomas* en *St. Jan*, ten Comptoire van de Heeren *Abraham ter Borch* en *Zoonen*, in blanco *f* 1000. 91¼ Pt. *W. Zeelt.*

—— in blanco *f* 1000. 91 Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 91¼ Pt. *G. Haverkamp.*

—— in blanco *f* 1000. 91 Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 91 Pt. *W. Zeelt.*

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 27 *July* 1772. gev.

Obligatien (*C. van Ophoven*, Een) ten lasten van Holland en Westvriesland ten Comptoire *Amsterdam*. op Naam 3 pap. in order *f* 1000. 105¼ Pt. *Roelof Hageman.*

—— op Naam 8 pap. *f* 1000. 103¼ Pt. Deselve.

—— op Naam 8 pap. zeer goed *f* 1000. 102¼ Pt. Deselve.

—— op Naam 5 pap. *f* 1000. 104¼ Pt. Deselve.

—— op Naam 8 pap. zeer goed. *f* 1000. 102¼ Pt. *A. van der Glint.*

—— op Naam 8 pap. *f* 1000. 102¼ Pt. *I. de Wolff.*

—— op Naam 8 pap. *f* 1000. 102¼ Pt *C. Mol.*

—— op Naam 15 pap. *f* 1000. 102 Pt. *A. Kluft Lamjou.*

—— op Naam 13 pap. *f* 1000. 102¼ Pt. Deselve.

—— op Naam 13 pap. *f* 2000. 101¼ Pt. *G. de Roy.*

—— op Naam 15 pap. *f* 2000. 102 Pt. Deselve.

Obligatie (Een) ten lasten als vooren ten Comptoire 's *Hage* 13 pap. *f* 1000 100¼ Pt. in slag ¼ Pt. *C. Dem.*

Obli-

—— op Naam 13 pap. *f* 1000. 101 Pt. *T. van Duyn.*
—— op Naam 12 pap. *f* 2000. 100½ Pt. in slag ¼ Pt. *C. Dom.*
—— op Naam 15 pap. *f* 1000. 101 Pt. *P. B. Bunel.*
—— op Naam 7 pap. *f* 1000. 102 Pt. *D. Bouwmeester.*
—— op Naam 7 pap. *f* 1000. 102 Pt. Deselve.
—— op Naam 4 pap. *f* 1000. 103 Pt. Deselve.
—— op Naam 4 pap. *f* 1000. 103¾ Pt. *D. Grensteen.*
—— op Naam 3 pap. *f* 1000. 103½ Pt. Deselve.
—— op Naam 3 pap. *f* 1000. 103 Pt. *N. Braemen.*
—— op Naam 4 pap. *f* 1000. 102½ Pt. in slag ½ Pt. Deselve.
—— op Naam 6 pap. *f* 2000. 101 Pt. *C. van Ophoven.*
—— op Naam 10 pap. *f* 800. en een dito 11 pap. *f* 400. te zamen *f* 1200. 100¼ Pt. in slag ¼ Pt. *C. Dom.*
—— op Naam 5 pap. goed. *f* 800¾ Pt. *P. B. Bunel.*
Obligatie (Een) ten lasten als vooren, ten Comptoire *Haerlem* 8 pap. *f* 1000. 101½ Pt. *A. Malefyt.*
Obligatie (Een) ten lasten de Generaliteit. *f* 1000. 105¼ Pt. *A. van Vleeten.*

De volgende *Makelaars* hebben deeze onderstaande *Scheepen*, op *Maandag* den 29 *Juny* 1772. in 't Nieuwezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Galjoot-Schip (*M. J. Scheep*, *J. de Flines* en *A. C. van den Bosch*, Een Extraordinary Welbezeilt) met twee Masten, genaamt de Vrouw *Maria*, Gevoert by wyle Schipper *Hillebrand Kersies*, is in 't Jaar 1760. N. U., L. 89 voet, W. 23 voet 6 duim, H. 13 voet 2 duim: Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1771. een Nieuw Dek ingelegt.) *f* 7200, in slag *f* 225. *J. de Flines voor zyn Meester.*

Koff-Schip (*T. Beth Ysbrandsz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Vrouw *Geertruyda*, Gevoert by Schipper *Jacobus Piers*, is in 't Jaar 1768. N. U., L. 92 voet, W. 21 voet 8 duim, H. 10 voet 5 duim. Alles Amsterdammer voeten *f* 9600, in slag *f* 1200. *Jan en Laurens Laasbye.*

Kof-Schip (Deselve, Een Extraordinary Welbezeilt) met een Barkentyns Tuyg, genaamt de *Johanna* en *Pieter*, Gevoert by Schipper *Ysbrand Meutbaan*, is in 't Jaar 1752. N. U., L. 105½ voet, W. 23 voet, H. 11 voet 5 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is verdubbeld met een Eeke Huid) Gemonteert met 4 Draayſtukken, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 4600, in slag *f* 50. *T. Beth Ysbrandsz. voor zyn Meester.*

Snauw-Schip (Deselve, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt *Flora*, Gevoert by Capitein *Benedictus Christoffels*, is in 't Jaar 1760. N. U., L. 75 voet, W. 21 voet 10 duim, H. 11 voet 3 duim, 't V. 5 voet 3 duim, 't D. 6 voet 4 duim. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 3 Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant, uit de hand voor *f* 3150. *T. Beth Ysbrandsz. voor zyn Meester.*

En deze volgende Scheepen op *Maandag* den 6 *July* 1772. geveyld.

Galjoot-Schip (*T. Beth Ysbrandsz.*, *A. Goldberg* en *H. Beth Tammesz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) met drie Masten, genaamt de Vrouw *Anna Clementia*, Gevoert by Schipper *Siemon Jacobsz. Klyn*, is in 't Jaar 1762. N. U., L.

U., L. 94 voet, W. 27 voet 9 duim, H. 12 voet 6 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 7600, in slag *f* 275. *D. ten Tye voor zyn Meester.*

Snaauw-Schip (*J. Blok*, Een Extraordinary Welb-zeilt) genaamt de 2 *Gebroeders*, laast Gevoert geweest by Capitein *Michiel Ottens*, L. 90½ voet, W. 24 voet 6 duim, H. 14 voet 2 duim, 't V. 4 voet 8 duim, 't D. 5 voet 5 duim. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 10 Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 3600, in slag *f* 500. *S. A. Lenards voor zyn Meester.*

Snaauw-Schip (*T. Beth Ysbrandsz.*, *I. van Jogen* en *L. Joukes*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt het *Zeepaart*, Gevoert by Capitein *Dirk Pieters*, L. 72 voet, W. 23 voet, H. 11 voet 2½ duim, 't V. 4 voet 3 duim, 't D. 5 voet 9 duim. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 4 Yzere Gotelingen, 2 Draaystukken, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 2200. *Pieter Vis.*

En deze volgende *Scheepen* op *Maandag* den 13 *July* 1772. geveild.

Fluit-Schip (*V. de Vries*, *R. Benten*, *I. Schut* en *S. A. Lenaertsz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Vriendschap*, Gevoert geweest by Capitein *Jan Hessels Visser*, L. 101 voet, W. 25 voet 6 duim, H. 11 voet 9 duim, 't V. 4 voet 8 duim, de S. 7 voet 6 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1771. een nieuwe Fokke Raa en een dito Groot Marsse Raa opgelegt: en in 1772. een nieuw Groot Wand opgezet. Gemonteert met 5 Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 4000, in slag *f* 250. *Jan Vis.*

Fregat-Schip (*H. Volkmar*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Vrouw *Anna Maria*, Gevoert by Capitein *Cornelis Cock Senior.* L. 103½ voet W. 29 voet 3 duim, H. 11 voet 9 duim, 't V. 6 voet 2 duim, de B. 5 voet 7 duim, de S. 6 voet 2 duim. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 8 Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 8000, in slag *f* 800. *Pr. Nooy voor zyn Meester.*

Kof-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Jonge *Visser*, Gevoert by Schipper *Claas Piers Houwerop*, is in 't Jaar 1765. N. U., L. 99 voet, W. 23 voet 1 duim, H. 10 voet 9 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 8000, in slag *f* 100. *Hendrik de Haan.*

Smak-Schip (Deselve, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Catharina Margareta*, Gevoert by Schipper *Claas Ankes de Haan.* L. 80 voet, W. 20 voet 3 duim, H. 8 voet 10 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1770. en 1771. het Wand, Stag en het meeste Opstaande goed vernieuwt, en in 't Jaar 1772. een nieuwe Gaffel opgelegt.) *f* 2100, in slag *f* 50. *M. J. Schaap.*

Dit volgende *Schip* op *Maandag* den 20 *July* 1772. geveild.

Fregat-Schip (*B. Tideman*, *T. Beth Ysbrandsz.*, *J. Huygen*, *G. Jarman* en *B. Tideman Joannesz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt *Joan Coenraad*, Gevoert by wylen *Jacob Visser*, L. 104 voet, W. 27 voet, H. 12 voet, 5 duim, 't V. 5 voet 3 duim, de B. 5 voet 2 duim. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 6 Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 4400, in slag *f* 14. *Z. Senavond.*

MAANDELYKSE NEDERLANDSCHE MERCURIUS,

Voor de Maand AUGUSTUS 1772. EERSTE STUK.

ASIA. Batavia. Zedert onze laatfte, (ziet May laatftleden 2de Stuk bladz. 153) is by dit Gouvernement het volgende voorgevallen.

Den 8 *November* wierd (in plaats van den aan boord overleeden Mr. *François Ewoud van der Duffen*) op de voorftelling der Heeren Admiraals tot Fifcaal van de Retour-Vloot aangefteld de Boekhouder *Johan Godfried Helmke.*

Den 16 *Nov.* is de Raad Extr. van Nederlands Indiën, de Heer *Pieter Hakfteen*, dewelke van Coromandel is te rug gekomen, in den Raad van *Indiën* geintroduceerd. Den 22 is tot eerften Suppooft op het Comptoir van den Opper-Equipagemeefter aangefteld de Boekhouder *Hendr. Brugman* met Titel en Rang van Onder-Koopman. Den 26 wierd de Onder Koopman en Secretaris van Juftitie op Colombo, *Barend Kriekenbeek*, behoudens Rang met de ordinaire Gage ontflaagen. Voorts is de Onder-Koopman, Fifcaal en Secretaris te *Tutucoryn*, *Gilles Wouter Trek*, en de Boekhouder en eerfte Refident te *Kilbari*, *Fred. Jac. Belling*, beide tegen elkander in dienft verwiffeld, en wel de laatftgem. met Titel en Rang van Onder-Koopman: Zynde wyders tot Luitenant op *Colombo* bevorderd de Vendrig *Frans van Bifchbaufen*; en tot Sous-Luitenant aldaar de Vendrig *Auguft Berg.*

Den 3 *December* zyn de Opper-Stuurlieden, *Nic. van der Steen* en *Jan Andries Muller* tot Schippers bevorderd, zynde de eerfte op het Schip *Nieuw Nieuwerkerk*, en de tweede op *Vlietluft* in commando gefteld.

Den 23 en 24 *Dec.* arriveerden van *Japan* de Schepen *Walcheren* en *de Burg*, aan boord hebbende het Opperhoofd, den Heer *Dan. Armenault* en met tyding „ dat het Schip *Ganfenboeff* ('t welk in „ 't voorleeden Jaar 1770 derwaards vertrok, en 't geen men meen- „ de dat op zyne Reis verongelukt was) aldaar op zyn tyd, zonder „ eenigen Storm te hebben uitgeftaan, aangekomen was; doch dat „ hetzelve in de maand *December* 1770 wederom van daar herwaards „ was vertrokken, en dat ter zelver op het zelve waren aan boord „ gegaan het afgaande Opperhoofd, de Heer *Elias*, de Difpenfier

„ *Frudman*, en de Scriba *Bysterveld*;" Dewyl nu dit Schip nog niet is opgedaagd, bevind men zig omtrent deszelfs lotgeval op nieuw in onzekerheid.

Den 24 *December* is de Resident van *Goronta*, *Jan Witewaal*, van daar herwaards verlost om te repatrieeren; zynde in deszelfs plaats aangesteld de Onder-Koopman, *Reynier Houcque*, wiens Dienst, van Winkelier op *Amboina* begeeven is aan den Onder-Koopman aldaar, *Carel Frederik Treno*, die als Soldy-Boekhouder wederom zal vervangen worden door den aldaar buiten Employ zynde Onder-Koopman, *Jan Hendrik van Santen*. Voorts is de aldaar militeerende Sergeant . . . *De Wal* tot Vendrig bevorderd.

Dien zelfden dag is (in plaats van den overleeden Martin Staal) tot *Secunde* te *Banda* aangensteld de Onder-Koopman te *Ternaten*, *Johan Lybrecht Sydelman*, met Titel en Rang van Koopman; als mede (in plaats van *Jan Anthony Ravensberg*, die herwaards is opgekomen) tot Hoofd van *Poelo Ay* en *Run* de alhier buiten Employ zynde Onder-Koopman, *Johannes Reevoet*, ook met Titel en Rang van Koopman. Wyders (in plaats van den herwaards overgekomen titulair Onder-Koopman, *Georgius Everbardus Munnik*) tot Dispensier te *Ternaten* de alhier zynde Adsistent *Johan Gerard Visscher van Gaasbeek*; en tot Soldy-Boekhouder aldaar de Onder-Koopman . . . *Van Renesse*, dewelke van *Banda* voorn. herwaards gekomen is: Zynde de Vendrig . . *Le Cerff*, als Commandant op *Bima* bevestigd, in plaats van wylen den Onder-Koopman en Resident *Volkert Thomas Higt*.

Den 27 *Dec.* is de Onder-Koopman, *Jacob Hendr. Peringauw*, van den Dienst als Secretaris te *Amboina* ontslagen, waar tegen weder is aangesteld de Boekhouder en eerste Klerk aldaar *Elias Jacobus Baymon*: Wyders is de Adsistent *Visser van Gaasbeek*, die tot Dispensier van *Ternaten* verkooren was, van dezen Dienst ontslagen, zullende in zyn plaats derwaarts overgaan de alhier dienst doende Boekhouder . . . *Basse*. Voor het overige zyn de Schepen *de Burg* en *de Vrouw Cornelia Jacoba* geprojecteerd, om in plaats van de Schepen *Blyenburg* en *het Vredejaar* voor de *tweede* Bezending, en wel het eerste voor *Amsterdam*, en het tweede voor *Rotterdam* naar het Vaderland te keeren.

AFRICA. *EGYPTEN*. *Alexandrien*. De Bey *Mehemet Aboudaab*, door *Ali Bey* (van wiens progressen en overwinningen wy in verscheide onzer voorgaande gesproken hebben) genoodzaakt geworden zynde om *Cairo* te verlaten, begaf zich met zyne aanhangers naar Opper-Egypten. *Ayou Bey*, een vriend van Ali en die in dit land het bevel over een Corps Troepen voerde trachte vriendschap met *Mehemet* te maaken in het voornemen om

zich

zich daar door des te zekerder van hem te ontdoen. *Mehemet Aboudaab*, van dit voornemen onderrigt geworden zynde, kwam hem voor, want hem tot eene byzondere onderhandeling gelokt hebbende, sloeg hy hem zelfs het hoofd af. Terstond daar na voegde zich de Troepen van *Ayou* by die van *Mehemet*, welke met deze en andere nieuw geworven Troepen een Leger formeerde, waar mede hy naar Cairo op weg sloeg. *Ali Bey*, van zyne komst verwittigd, zond hem 10000 mannen uitgezogte Troepen te gemoet, onder het bevel van *Ismaël* en eenige andere Beys van zyne party. De beide Legers ontmoeten elkander drie dagreizens van Cairo, op eene plaats. welke de Toren of het Fort van Koning Aicar genoemd word. *Ismaël* begreep dat hy alleen verwerender wys moest te werk gaan, doch een andere Bey wilde hem dwingen om den Vyand aan te tasten: dit geschil kwam tot daadlykheden en *Ismaël* vermoorde zyn tegenparty: om de wraak van Ali over dit geval te ontgaan, liep hy met zyne vrienden en het corps onder zyn bevel tot *Mehemet Aboudaab* over. Dit voorbeeld wierd door een groot aantal Soldaten en verscheiden Officiers gevolgd. De andere Beys van Ali's Leger, dit ziende en vreezende eene algemeene desertie, besloten op staande voet slag te leveren, doch wierden met verlies te rug geslagen en genoodzaakt naar Cairo te wyken. Ali Bey, na in de zekerheit dier Stad voorzien te hebben, voegde zich met 5000 van zyne dapperste en getrouwste aanhangers by deze vlugtende Armée. Hy retrancheerde zich naby Cairo op eene hoogte, welke hy met Artillery voorzag en wagte in dien voordeeligen stand *Mehemet Bey* af, welke ook den 20 April (1772) kwam opdagen. Zy bleven eenige dagen in elkanders gezigt leggen. *Mehemet* bood hem den 24, 25 en 26 te vergeefs de Battaille aan. *Ali Bey* ontweek het gevegt, in hope dat *Mehemet* de onvoorzigtigheit zoude hebben om hem, in zyn wel versterkt Campement aan te tasten, of dat zyn Leger, bestaande uit opgeraapt Volk uit de Velden van Opper- en Neder-Egypten, zoude verloopen. Ondertusschen vond *Aboudaab* middel, om het overschot van het Leger, het welk *Ismaël* gecommandeerd had, en minder voordeelig geposteerd was, aan te tasten en versloeg dit gantsche Corps; het alarm sloeg over tot het Corps de reserve van Ali en de meeste van zyne Soldaten liepen over tot *Mehemet*.

 Ali

Ali Bey had naauwlyks tyd om zich naar Cairo te begeven en zyn schat bestaande in 5 Millioenen Sequinen, te bergen, nemende met 1500 mannen van zyn Volk, den weg naar Syrie. *Mehemet* kwam nog dien zelven dag zegepralende in Cairo, van waar hy 1500 paarden afzond om *Ali Bey* na te zetten, die hem egter niet inhaalden; doch omtrent drie dagreizens van Cairo, werd *Ali Bey*, door een troep van 3000 Arabieren van de party van Aboudaab, omcingeld: hy geraakte 'er egter van ontslagen zoo door den heftigen weêrstand, dien hy boodt, als door de ryke geschenken met welke hy verscheiden Chaïks op zyne zyde lokte.

Men zegt, dat hy de Garnisoenen van Seyde, Rama en andere plaatsen op de Kust van Syrie zal by een vergaderen, zich vereenigen met de 6000 mannen, welke hy aan den Cheïk Daher gezonden heeft, en uit deze Troepen en uit die, welke hy onder de Drusen werven zal, een Leger formeren, met het welk hy wederom in Egypten zal trachten te komen.

Mehemet Bey ziet, midlerwyl, zyn party versterkt door alle de misnoegden van het Ryk; al het Volk voegt zich by hem en de meeste Beys van Egypten hebben zich bereids aan hem onderworpen. Hy geeft voor, dat hy alles doed in name van den Grooten Heer, heeft *Ali Bey* verklaard voor een Rebel, aan de Porte en verscheiden vertrouwde persônen aan de Pacha's van Syrie gezonden om hen aan te manen van zich met hem te verbinden tegen hunnen algemeenen Vyand: hy heeft de voorzigtigheid gehad van te bevelen, dat de Piasters, welke *Ali Bey* heeft doen slaan en die zeer slegt zyn, derzelver gewone cours zullen houden. Dit bevel heeft de Kooplieden gerust gesteld, welke door eene schielyke vermindering van deze spetie volstrekt zouden geruïneerd geworden zyn.

EUROPA. *TURKYEN. Constantinopolen.* De Roomsch-Keizerlyke Internuntius en de Pruissische Envoyé, hebben den 6 Juny (1772) de eerstgemelde 's morgens ten 10 uuren, en de andere 's namiddags ten een uur, Afscheids-Audientie by de Porte, ten huize van den Vice-Vizir, gehad; beide deeze Heeren zyn met een kostbare Sabel Pels begiftigd, en de Porte heeft ieder van hun, door een Officier van den eersten rang en 8 *Bostangis*, zynde Officieren van des Sultans Lyfwacht, doen afhaalen.

Den 14 Juny is de bovengemelde Pruissische Envoyé, onder een

een Escorte van een *Meimandar* en twintig *Bostangis*, en dien zelven dag, *Osman Effendi*, Minister Plenipotentiaris van de Porte, zoo als ook de Heer *Jacovaki* (die in plaats van den Heer Caradgia, welke in aanmerking van zyne hooge jaaren en toenemende zwakheden, zyn Ampt heeft nedergelegd, door den Groot-Vizier tot Tolk is verkoren) van hier naar het Campement van den Groot-Vizier vertrokken, en de beide voorsz. Ministers der Hoven van Wenen en Berlyn hebben reeds eenige dagen te vooren hunne voornaamste Bagagie op twee verscheide Schepen over de *Zwarte Zee* naar *Ibraïlow* gezonden,

De Keizerlyke Internuncius is den 18 van hier naar *Daout Pacha*, zynde een Dorp omtrent drie mylen van deze Stad gelegen, en van daar naar het Campement van den Groot-Vizir met een diergelyke Escorte als de Pruissische Minister vertrokken, zynde voor zyn Excellentie daarenboven alomme de nodige Rytuigen en Relaas Paarden besteld.

Dewyl *Ismaël Effendi*, die tot twede Minister Plenipotentiaris van de Porte by 't aanstaande Vredes-Congres benoemd was, aan den Sultan verklaard heeft, dat hy geene genoegzaame kennis en bekwaamheid had om deze Commissie waar te nemen, en dierhalven verzocht om daar van bevryd te blyven, is een der Hoofden van de *Dervis* of Pelgrims, zynde een ervaren man, in plaats van den voorn. *Ismaël Effendi* daar toe benoemd.

Des daags voor het vertrek van den Pruissischen Envoyé heeft een tweede Russische Courier eenige Depeches aan denzelven komen overhandigen, en zekere tyding van den gesloten *Wapenstilstand* medegebragt: Den 15 Juny is deze Courier verzeld door twee Officieren van de Porte van hier naar het Eiland *Paros* vertrokken, om aan den Russischen Admiraal *Spiritow* insgelyks eenige Depeches over te leveren:

Men verzeekerd hier in 't algemeen, dat het *Vredens-Congres* onder Tenten begonnen, maar, ingeval de Ministers Plenipotentiarissen niet spoedig genoeg mogten overeenkomen, te *Bucharest* voortgezet en geeindigd zal worden.

De Porte heeft de aangename tyding gekregen, dat de beruchte *Ali Bey* van Egypten door zynen Schoonzoon en Generaal *Abou-daab*, die tegen hem opgestaan en door alle de Troepen van *Ali Bey* ondersteund was, genoodzaakt is geweest om te vluchten, zonder

zonder dat men weet werwaards, en dat de voorn. *Aboudaah* heeft verklaart dat hy een getrouwe Onderdaan van den Sultan zal blyven: hierdoor zal de Porte eensklaps van een groote verlegenheid bevryd, en de rust in *Syrie* in 't kort hersteld worden.

SPANJE. Madrid. Men heeft alhier tyding dat de Keizer van *Marocco* de Vrede gebroken en het Beleg van *Ceuta* ondernomen heeft.

PORTUGAL. Lissabon. Onlangs is alhier een aanmerkelyk Edict gepubliceerd, waarby op 't scherpste werd verboden zeeker Geschrift ten tytel voerende: *Overwegingen van de ware oorzaak der Aardbevingen, welke het Hof van Lissabon den 1 November 1755 ondergaan heeft, door Gabriel Malagrido*; moetende de Exemplaren daar van door Beuls handen werden verbrand enz.

INGERMERLAND. Petersburg. Op bevel van het Hof is alhier publiek gemaakt, de van den Turkschen Primo-Vizir, op de Artykelen der Wapenschorssing den 30 May 1772 gesloten, aan den Veldmarschalk Graaf *Romanzow* uitgewisseld en aldus luidende

RATIFICATIE.

De naar het welgevallen des Allerhoogsten, en door deszelfs eeuwige Genade allergenadigste, grootmagtigste, en regtvaardigste Keizer, onze allergenadigste Heer, begaaft met Keizelyke Eigenschappen en Menschen-Liefde ter Dienst-bewyzinge van de H. Stad *Mecca*, en gesteld om met eene menigte Volkeren over Landen en Zeën te heerschen, die onder de regtvaardigste Sultans de verstandigste, onder de hooggeagste Regenten de uitgeleezenste, en de beroemdste heerlyste Heerscher uit de hoog-verheevenste Stam op de Wereld is...., heeft de Nood en Elende van zyne hem meest toevertrouwde Onderdaanen ... ter harte genoomen, gelyk de gantsche Wereld hier van getuige geweest is. En als het moogelyk was de naderhand gebeurde Voorvallen en Omstandigheeden, die tot de Goddelyke verborge Wysheid behooren, naauwkeurig uit te leggen, zou het voor de Oogen der Wyzen en Schranderen duidelyk blyken, dat wegens eenige Voorvallen en niet klaare Redenen, de Vriendschap tusschen het Ottomannische Ryk en Rusland verbrooken, en het Oorlogs-Vuur eenige Jaaren lang met vergieting van veel Menschen Bloed voortgezet en onderhouden is.

Alschoon dit nu naar de te vooren bestemde Raadsbesluiten des almagtigen Scheppers geschied is, zyn egter van weerskanten de uiterste Onlusten en veele Verwoestingen veroorzaakt: Weshalven dan de beroemdste onder de groote Vorsten, die in *Jesum* geloo-

ven,

ven, de uitgeleezenste onder de voornaamste van het Volk van *Messias*, de Beslisser der Handelinge, die in het algemeen onder de Volkeren van *Nazareth* voorvallen, ... de hoogst-gezegende *Duitsche Keizer*, zoo als ook de *Koning van Pruissen*, wiens Einde gezegend zy en op den weg des Heils geleid werde, aan hunne Afgezanten by de glansryke Porte Missiven hebben toegezonden om tot het sluiten van een Vrede op een Congres by een te komen. ....

Vermits dan nu het besluit genomen is om Gevolmagtigden te benoemen, en de Keyzerin van Rusland, de beroemdste onder de groote Heerschers, die in *Jesum* gelooven .... deze goede Zaak insgelyks wenscht tot stand gebragt te zien, en dieswegens een Missive heeft doen afvaardigen: Dewyl ook bovengem. Afgezanten dien aangaande Voorstelling by den allerhoogste Keizerlyken Throon gedaan hebben; en alzoo dit Voorneemen ter bevorderinge van de Rust voor de Knegten Gods ook noodwendig, bestaat het voornaamste van den *Wapen-Stilstand* hierin, dat tot bereiking van dit Oogmerk de Schikkingen gemaakt werden: En derhalven &c.

POLEN. Warschauw. De zaken van dit Koningryk zyn als noch in den vorigen toestand. De verdeeling waar van zo veel gesproken is en thans noch gesproken word, is als noch niet geheellyk gebleeken, ondertusschen heeft zyn Roomsch Keizerlyke Majesteit ter gelegenheid van het inrukken van een Corps zyner Troepen in Polen doen publiceeren deze volgende

D E C L A R A T I E.

Zyne Keizerlyke Majesteit, zyne Troepen in *Poolen* doende trekken, en besslooten hebbende, het zelve onder zyne Bescherming te neemen, heeft ingevolge deezer gunstige Schikkingen, dienstig geoordeeld, aan my, Commandant Generaal deezer Troepen, te beveelen, het Gemeen te onderrechten en te verklaaren, dat niemand der Inwooneren, van welken rang of staat hy ook zy, zich afweezig houde of verwyderen, maar dat een ieder stil en gerust blyve (gelyk tot heden) in de Oeffening van zyne Waardigheid, Ampt. Bediening en Beroep, en zich schikke naar de Maatregels die ten eerste zullen worden bekend gemaakt, volgens welk alle de Inwooners moogen staat maaken, alle veiligheid en bescherming, gelyk de andere Onderdaanen in de Erflanden zyner Keizerlyke Majesteit, te zullen genieten. Men recommandeert derhalve, dat deeze Ordonnantie zyner Keiserlyke Majesteit in alle de Steden, Burgten en Dorpen aan de Inwooners bekend gemaakt worde door die geenen, welken de Jurisdictie hebben, en die zorg zullen draagen, dat zulks ter uitvoer worde gebragt. Indien integendeel de een of ander Lands-Inwooner zich zou willen weg begeeven, en

hy door de Keizerlyke Troepen wierdt ontmoet, zal hy verpligt worden naar de Plaats zyner Wooning te rug te keeren.

Gegeeven in het Hoofd-Kwartier, den 10 Juny 1772.

HADDICK.

Ook ziet men hier de Kopy van de MEMORIE, *welke het Poolsche Ministerie aan de buitenlandsche Ministers heeft te hand gesteld nopens de inrukking der Oostenryksche Troepen.* Dezelve luidt als volgt:

Het ongelukkig Lot van *Poolen* verpligt de Ondergeteekenden tot menigvuldige Onderhandelingen, schoon altyd droevige, over de verdrietige Ontmoetingen, welke *Poolen* van alle kanten schynen te overvallen. De Heer *van Essen*, Resident van het Hof *van Saxen*, wordt door deezen verzocht, zyn Hof te onderrechten, dat, terwyl alle onze oplettenheid gevestigd was op datgeen, 't welk *Poolen* te lyden en te vreezen heeft van de zyde van *Pruissen*, wy teffens verneemen, dat 'er twee onderscheiden Corpsen *Oostenryksche* Troepen in dit Ryk zyn getrokken, het een van den kant van *Bielliiz* naar de zyde van *Krakau*, onder het bevel van den Generaal *Althan*, en het ander van den kant van *Hongarye* in het Diftrikt van *Sanok*, onder bevel van den Generaal *Esterbazy*; en dat het eerstgemelde Corps niet alleen post gevat in verscheiden Plaatsen van de Domeinen der Republiek, in de Hertogdommen *Zator* en *Oswiczim*, en in het Palatinaat *Cracau*, te weeten te *Wieliczka* en te *Bocbia*, maar daarenboven ook de Bedienden in de Koninglyke Zoutwerken, welke zich in die twee Steden bevinden, genoodzaakt heeft, een Hoogduitsch Geschrift, waarvan de copy hier by gevoegd is, te ondereekenen. Dezelfde Generaal *Althan*, onderrecht, dat 'er een Detachement van het Regiment der Kroons-Garde te paard, op bevel des Konings te *Wielliczka* was geplaatst, tot bewaaring der Zoutwerken en om dat het, volgens de Wet van het Jaar 1717, uit het Palatinaat *Cracau* zyn gagie moet trekken, heeft aan de gemelde Troepen niet vergund daar te moogen blyven, maar heeft zelfs een Voeragie-Magazyn aan dat Detachement toebehoorende, in bezit genomen. Hoe meer dit gedrag onverwacht, en strydig is met de Rechten des Konings en der Republiek in hunne Bezittingen, hoe meer men U, Heer Resident, verzoekt, uw Hof desaangaande te onderrechten, verzoekende deszelfs goede Officien by dat van *Weenen*, ten einde 'er, volgens de Traktaaten, en de goede Nabuurschap, zederd eenen zo langen tyd tusschen de Staaten der Kroon *Poolen* en die van het Huis *Oostenryk* waargenomen, in voorzien worde.

Warschau den 19 Juny 1772.

MLODZIEJEWKI, Bisschop van *Posen*, Groot Kanselier van *Poolen*.
De Vorst CZARTORYSKI, Groot Kanselier van *Littbauwen*.
JOAN VAN BORCH, Kanselier van 't Koningryk.

Het bovengemelde Hoogduitsch Geschrift is van den volgenden Inhoud:

Wy

Wy Ondergeteekende belooven hiermede openlyk, dat wy alle onze opliggende pligtmaatige Verrichtingen by onvermydlyk volgende Caſſatie, getrouw, vlytig en ordentlyk willen nakomen en op het naauwkeurigſte vervullen, alle Penningen tegen Quitantie in de Kas, die op Verordening afgezonderd zal worden gehouden, af te geeven, *in Officioſis* aan niemand anders dan, aan den Kommandeerenden Keizerlyk Koninglyken Heer Generaal bericht mededeelen, en van niemand anders, dan van hem beveelen aanneemen willen. Actum *Wiliczka*, in het Woiwoodſchap *Krakau* den 11 Juny 1772.

Dit Geſchrift was door den Generaal Adminiſtrateur, en den Vice-Adminiſtrateur dier Zoutwerken, en vervolgens nog door den Generaal *Althan*, benevens door eenen Overſte en eenen Overſte-Luitenant onderteekend.

De Punten van den *Stilſtand van Wapenen*, in onze voorige bladz. 15 gemeld, beſtaan hoofdzaakelyk hierin

I. Alle de Vyandelykheden en Krygs Operatien zullen overal, waar zich *Ruſſiſche* en *Turkſche* Troepen bevinden, ophouden.

II. De *Ruſſiſche* Troepen by *Giurgewo* en aan deezen kant van den *Donau*, en de *Turkſche* Troepen welke tegen over deeze Stad en aan den overkant van den *Donau* ſtaan, reekenen den Wapenſtilſtand van den dag der Onderteekening, en in de andere Geweſten van *Europa* en *Aſia*, van den dag der aankomſt der Couriers, die terſtond na de Onderteekening door de Opperbevelhebbers der beide Armeën aan de Commandanten zullen worden afgevaardigd.

III. De beide Armeën zullen, geduurende den Wapenſtilſtand, in haaren tegenwoordigen ſtand blyven ſtaan. De *Donau* is tot een Grensſcheiding aangenomen tuſſchen de beide Armeën, die zich in de Provincien, aan de beide Oevers van deezen Stroom liggende, bevinden. Men zal geene nieuwe Veſtingwerken aan deszelfs Oevers aanleggen, noch de Plaatſen, op het einde van den laatſten Veldtogt verwoeſt, naamlyk *Babadagh*, *Tulcza*, *Iſaccia*, *Maczin* en *Hirſowa* laaten herſtellen.

IV. De *Ottomanniſche* Porte ſtaat toe, dat er van de Plaats van het Congres een Courier over *Konſtantinopel* naar den *Archipel* worde gezonden, om den Commandant der *Ruſſiſche* Troepen te Water en te Landen van de begonnen Onderhandeling en den geſlooten Wapenſtilſtand tyding te brengen; op dat dezelve ook van zyne zyde met den Commandant der *Turkſche* Troepen aldaar nopens de ophouding aller Vyandlykheden in den *Archipel* eene afſpraak zou kunnen maaken.

V. Deeze Stilſtand van Wapenen ſtrekt zich uit over de geheele *Crim*, en over de Zwarte Zee, zo dat geen gewapend *Turkſch* Vaartuig uit de Zwarte Zee, in den Mond van den *Donau*, noch langs de Oevers van *Beſſarabie* in den Mond van den *Nieſter* zal moogen inloopen;

pen; verder, dat geen *Turksch* Vaartuig, hoe ook genaamd, op de Hoogte, of in de Havens der *Crim* zal moogen verschynen; uitgenomen, wanneer eene onvermydelyke noodzaaklykheid hetzelve daartoe mogt dringen: integendeel laat men aan de Schepen, die zich tegenwoordig op den *Donau* bevinden, de Vaart langs dien Stroom vry. Indien 'er, niettegenstaande alle de genomen voorzorg, verschil tusschen de wederzydsche Inwooners ontstaan mogt, zullen de Commissarissen hetzelve naar inhoud der bewyzen en naar de billykheid beslissen.

VI. De *Ottomannische Porte* verpligt zich, de Bezettingen te *Oczakow* en te *Kiburn*, geduurende den Wapenstilstand niet te versterken, en geene Troepen, Munitie enz. derwaarts te laaten brengen, of 'er Magazynen aan te leggen. Doch het staat de *Ottomannische Porte* vry, voor het onderhoud der Troepen die zich thans aldaar bevinden, en der Inwooners zorg te draagen; en wanneer eenige Schepen, met Leevensmiddelen derwaards bestemd, door tegenspoed, op de Kust van *Bessarabie* of de *Crim* vervallen mogten, zal men hun den noodigen bystand verleenen, en hen in de voortzetting hunner reize niet verhinderen.

VII. Desgelyks, wanneer de *Russische* Schepen, met Leevensmiddelen of andere Mondbehoeften naar den *Crim* of den *Donau* bestemd, en langs de Kust van *Bessarabie* vaarende ook door tegenspoed mogten gedwongen werden, in eenige Havens der *Ottomannische* Staaten, 't zy in *Asia*, of in *Europa*, binnen te loopen, zullen zy insgelyks alle hulp erlangen, zonder van de zyde der *Turken* de geringste verhindering in de voortzetting hunner Reize naar de Plaats hunner bestemming te ontmoeten.

VIII. Ook zullen in de *Kuban* en *Georgie*, en overal alwaar zig Krygsvolk bevindt, de Vyandlykheden ophouden, zo dra men de wederzydsche Tyding des Wapenstands zal onvangen hebben. Alle Vestingen en Plaatzen zullen in de handen van die geene blyven, welken op het bekend worden deezer Tyding 'er Meesters van zyn, en aangaande die Oorden, alwaar men Linien van afzondering maaken moet, zo zal men, ingevolge deeze Stilstand van Wapenen, daarin in 't vriendlyke overeenkomen.

IX. Deeze Wapenstilstand zal in *Moldavie*, *Wallachye*, *Bessarabie*, *de Crim*, *de Kuban* en in de overige Provincien en Domeinen van van beide Partyen, gelyk ook aan den Oever en in de Wateren van de *Zwarte Zee*, zonder naauwe bepaaling van een zekeren tyd, voorduuren, tot dat de Vreedes Negotiatie bestemde Gevolmagtigden byeen gekomen zyn, welke ook het Congres terstond zullen openen; deze Gevolmachtigden zullen den Termyn vaststellen, en ook denzelve door wederzydsche Conventie verlengen, inzo verre de nood en het belang der beide Mogenheden het zullen vereisschen; maar in gevalle, dat de Vreede niet mogte volgen, zal de tyd van deeze Stilstand van

Wa-

Wapenen in *Georgie*, *Mingrelie* en de Landen daaromtrent totdeneer-ſten Octobervan dit loopend Jaar, duuren. Dewyl de groote afſtand dier Landen van de Plaats der Onderhandeling eene ſpoedige communicatie verhindert, en men aldaar den aanvang van deezer Wapenſtilſtand veel laater moet te weten komen, dan in de anderen bezittingen der Oorlogende Mogenheden in *Europa*. Voor 't overige kan deeze Stilſtand op geenerhande wyze of onder eenig voorwendſel, aan den een of ander dienen om hunne tegenwoordige Voordeelen uittebreiden en te vermeerderen.

X. De Plaats in *Moldavie* of *Wallachye*, alwaar men het Congres zal houden, zal benoemd en vaſtgeſteld worden, zo dra de Hoofden der beiden Armeën deeze Conventie binnen den tyd van agt dagen zullen geratificeerd hebben.

DUITSCHLAND. Altona. In de Brieventas van den onlangs te *Koppenhagen* geëxecuteerden Graaf *Enevold Brand*, heeft men gevonden deze navolgende ongetekende

B R I E F.

Myn Heer!

Gy zult u miſſchien verwonderen van een naamlozen Brief te ontfangen over een zaak, die van zo veel gewigt is. De ongenoemde Schryver is u een Vriend. By andere gelegenheden heeft hy u onbewimpeld de waarheid gezegt; doch in den tyd, dien wy thans beleeven, is niet raadzaam, zich bloot te ſtellen, mogelyk zonder eenig nuts uit te werken. Op de beide laatſte Courdagen in Hirſcholm heb ik gelegenheid gezocht, u eenige woorden in de ooren te luiſteren; dan zulks is my gemiſt. Gy hebt het konnen merken, zoo gy 'er op gelet hebt. Ik vond u met andere voorwerpen zo geoccupeerd, dat ik niet naby genoeg komen konde, om u een wenk te geven, en expres naar Hirſcholm te reizen, om u te ſpreken, vond ik niet goed. Eenmaal hebt gy getoont, dat gy de Eer van uwen Heer behartigt. Men wilde toen beweeren, dat de bronwel uwer onderneeming geen yver en trouw, maar eerzucht en eigenbaat ware. Gy had gehoopt als het u gelukte, den Graaf H— te doen tuimelen, zyn opvolger in gunſt en aanzien te worden. Ondertuſſchen vertrouwde de grootſte hoop toen, dat uwe intentien edel en oneigenbatig waaren. Het kan zeer wel zyn, dat de gevolgen, welke die handeling toen had, een zo ſterken indruk op u gemaakt hebben, dat gy niets verders meer wagen zult. Doch naderhand hebt ge gezien, dat de disgratie, waarin ge toen viel, u voordeeliger dan ſchadelyk geweeſt is. Denk niet myn Heer. dat dit alles door een bloot geval zy toegekomen: een magtige hand heeft die zaak beſtierd. Ik weet niet wat begrip gy u van God maakt; of ge een God gelooft, dan een louter ſtoffch Noodlot onderſtelt. Het zoude te overbodig zyn, dat ik my met u over een zo gewigtig Leer-

ſtuk in een disput inliet. De tyd zal komen, dat ge door ondervinding overtuigd zult worden, dat 'er een God is; dat die God alles ziet, alles weet, alles regeert; dat hy de deugd beloont en het kwaad vroeg of laat ſtraft. Van uwe Bekeering, myn Heer, ſpreek ik thans niet; maar ik zie hierop, dat gy beſluiten moet, uw plicht te vervullen, en wel een plicht, die een ieder Heiden, welk niet onder den gemeenen hoop van zyn volk behoort, erkennen zoude, zynen Koning, zyn Vaderland, zich zelven en den zynen verſchuldigd te zyn: een plicht, die de Heidenſche Wetten zelven eenen iegelyk opleggen, die op Eer eenige pretenſie maken wil.

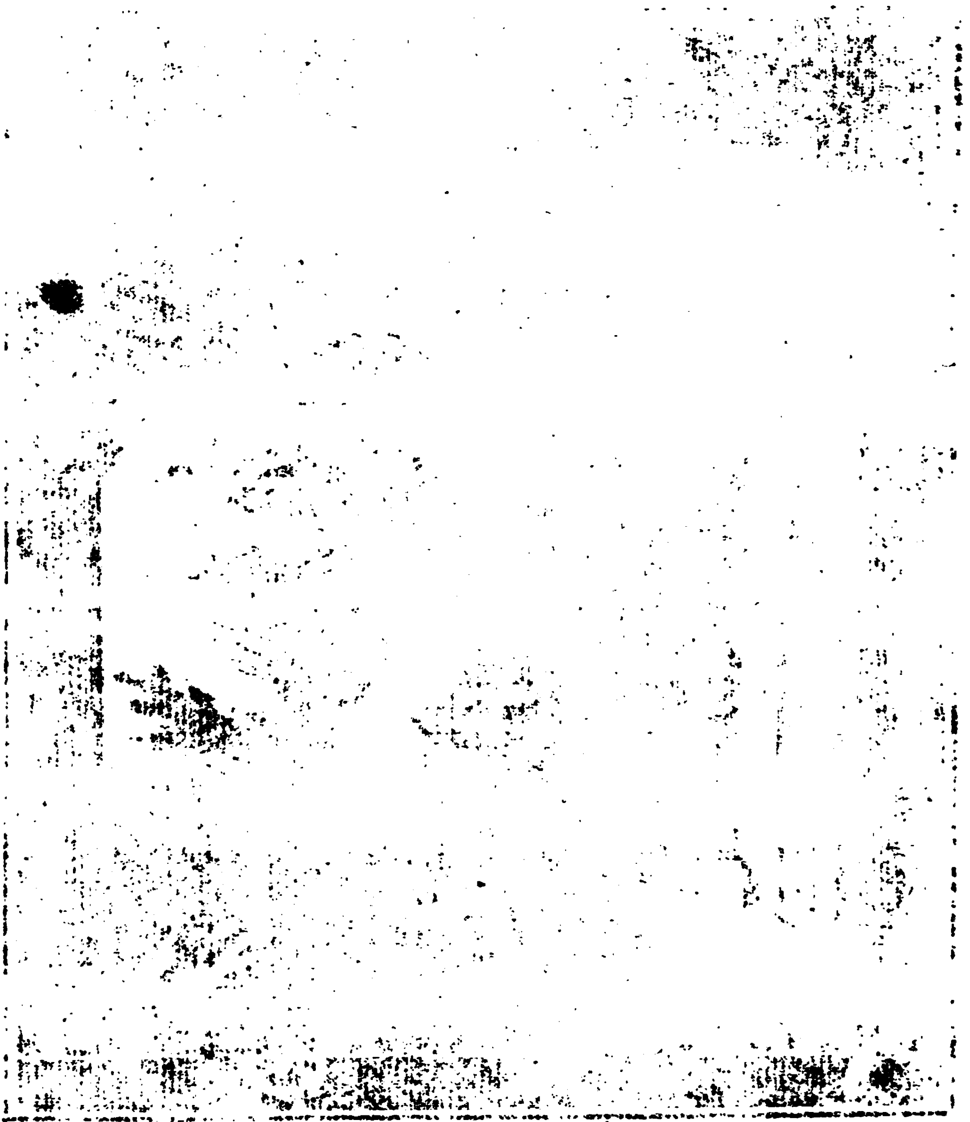
Onmooglyk is het, dat gy ook niet weten zoudt, hoe het publiek deeze zaak aanziet, en dat ten eenigen tyde het Leven en de Vryheid van dezen Vorſt van u gevorderd zal worden, daar gy thans ſteeds by hem zyt en alles ziet en weet. In 't kort of lange zal uw Kop het moeten boeten. Red u zelven, dit bid ik u om de vriendſchap, welke ik voor u heb. By uwe eige welvaart bezweer ik u! Immers kunt ge het doen. Gy ziet, dat die Heer het merkt. Uit zyne begeerte om zich te verwyderen van een plaats en van een gezelſchap, waarin Hy mishandeld word, en uit zyn tegenzin, om derwaaards te rug te keeren, kunt gy het afneemen. Hy zal u eenmaal ontſnappen of door eenig gelukkig geval uwe handen ontrokken worden; en hoe zal het alsdan met u ſtaan? Ware het niet beeter, dat gy uwen plicht deed en daar door op eene duurzaame en pryswaardige wyze uw Fortuin maakte. In zulk een geval had gy het u zelven, uwen yver, trouw en liefde jegens den Koning te danken. De Koning zoude uit erkentenis u met eere en goederen overladen, en nimmer zouden de Onderdanen u voor genoeg beloond reekenen. Thans hangen gy en uw geluk enkel af van de eigenzinnigheid van een Deugniet, die u gebruikt even als de Aap de Kat, en die, wanneer hy uwen dienſt niet langer nodig heeft, u in 't ſtof treden zal. Indien gy niet opzetlyk blind zyn wilt, moet gy het, geloof ik zeker, reeds meer dan eenmaal hebben konnen bemerken. Als de Koning in de Stad mogt komen, zoek Hem te disponeeren, dat Hy zich op 't Slot vervoege en aldaar een of twee zyner getrouwe Dienaren by zich ontbie, op dat deze Hem over de te nemen maatregelen met hunnen raad byſtaan. Ten ongelukke is het getal van zulke lieden zeer klein en komt mooglyk ſlechts op een of twee perſoonen uit: want de ſchranderſte Koppen zyn zorgvuldig van de hand gezonden. Gy zult die perſonen weten te vinden, zonder dat ik dezelve noeme. Dit konde ik doen, doch laat zulks liever, op dat ge niet meenen zoudt, dat ik hierin eenige byzondere oogmerken had. Zo veel echter moet ik zeggen, dat het noch de Heer— noch de Heer— zyn moet: want beide zyn zy by het Volk zeer gehaat. Uw leven hangt aan den raad, dien ik u als een Vriend en getrouw Dienaar des Konings geef.

In de Mercurius Augustus 1772 Eerste Stuk Pag. 46.

Origineele AFBEELDING van den BRAND in den SCHOUWBURG te Amsterdam, op Maandag avond den 11 May 1772.

B. MOURIK, excudit.

Zo gy dezen raad niet volgt en de getrouwheid jegens uwen Koning en Weldoener aan een zyde stelt, kunt ge gewis verzeekerd zyn, dat het u uw leven, eer en alles zal kosten, wat een eerlyk man het liefst ter wereld is: en niemant zal u beklagen. Indien gy daartegen zodaanig wilt handelen, als uw plicht vordert, zo kunt ge zeeker zyn, dat geene eer, geen geluk, geene welvaart uit te denken is, op welke gy met de toejuiching aller getrouwe Onderdanen staat kunt maaken. Mooglyk resolveert, ge, deezen Brief aan uwen Struensee te vertonen, om hem een bewys te geven van de getrouwheid, welke gy hem misschien gezworen hebt ten nadeele van die gy uwen Koning schuldig zyt, en om hem te beweegen, den Gemaal van de — eenige nieuwe voordeelen te verkrygen. Doch, geloof zeker, uw ongeluk is gewis, zo dra iets kwaads tegen den Koning zy uitgevoerd; en wie weet, of men als dan niet alle schuld op u schuiven zal. Ik declareer u by dezen, dat uw leven voor den Persoon des Konings moet instaan. Gy zyt altyd by Hem; gy verzeld Hem alomme; zyn Persoon is u toevertrouwd; en op dat ge u niet vleye, met het pretext van ignoratie door te komen, geef ik u myn woord van eer, dat in zodanig een geval het opstel van dezen Brief ter rechter tyd en plaatse tegen u zal worden ingeleeverd. Gedenk, om, hier in niet te dwalen, aan 't Cachet, waar op de eerste Letters van myn naam staan. Ook dit zal tegen u geproduceerd worden. 's Konings leven en gezondheid zyn zo wel als de Welvaart van uw Vaderland in uwe handen. Gedraag u dan zo, als ge meent het voor uwe gezamentlyke Medeburgeren te konnen verantwoorden: Ik wil niet zeggen voor God, vermits my onbekend is, wat Idée ge van God hebt. Indien ik oordeel uit de gesprekken, welke wy voor eenigen tyd in uwe kamer, en wel de eerstemaal op Christiansburg en de andere keer in Hirschholm met elkanderen hielden, is uw denkbeeld geenzins zodanig, als gy billyk behoorde te hebben. Gy ziet wel, dat ik geene zwaarigheid maak, u kenmerken te geeven, uit welke gy ligt ramen kunt, wie ik ben. By dit alles kan ik u dit verzekeren, dat, als ge handelt zodanig ik my aan uwen stand beloof, gy bevinden zult, geen getrouwer, geen dienstwilliger Vriende hebben dan my. Den 8 July 1771.

Hamburg. Zedert eenigen tyd ziet men hier een Geschrift, 't geen, in verscheiden Nieuws-Papieren is ingelast geworden, verstrekkende tot hoon en smaad van den Koning van Polen, en vervuld met velerlei verdichtzelen en strydigheden. Een welmeenende *Pool*, voorstander der Waarheid, heeft ter wederlegging van dit smaad schrift in 't licht gegeven deze navolgende

B R I E F.

Myn Heer!

De Schryver van 't libel verstout zich, den Koning van Polen te

vra-

vragen, *op wat wyze men zyn Majts. eed kan overbrengen met zyne batelyken handel te Radom*? en uit deeze woorden vloeit al 't vergift voor, het welk men in dat libel verspreid ziet. Ge weet zonder twyfel, dat te Radom een Confederatie ten voordeele van de Dissidenten ontstaan was, en dat aldaar de eerste ontwerpen wierden gemaakt tot de onderneeminge, waarteegen de natie zeedert is op de been gekomen. Byaldien men nu, gelyk de Schryver doet, voorgeeft, dat die Confederatie op 's Konings bevel zy geformeert, dan doet al 't hatelyke van die onderneeming alleenlyk op den Koning vallen, en dan is zyn Majt. de eenige oorzaak van alle verwerringen, onlusten en rampen, die daarop zyn gevolgt. Deeze onwaarheid is echter van een zevengelyken aard, als de geene, waarby de Koning, in dat lasterschrift beticht word met het beleg van Czenstochau, hebbende zyn Majt. zoo min aan 't eene als aan 't andere eenig aandeel gehad. Hier van zal ik u, *Myn Heer*, de duidelykste bewyzen bybrengen.

De hoofden deezer Confederatie waren allen tot één toe vyanden des Konings, (waarvan hieronder de oorzaken zullen worden aangetoont.) Zy besloten, zyn Majt. te detrôneeren; zy verzochten daartegen om de garantie van haar Rusk. Majt. omtrent een nieuwe regeeringsform, die zy onder elkander ontworpen hadden, tot het invoeren van een gelykstandigheid tusschen de Roomschgezinden en de Dissidenten; Zy stelden dat plan ter goedkeuringe voor aan den Russischen Ambassadeur, en zy deputeerden vier personen uit hun midden met den titel van Ambassadeurs na Moskau.

De instructien van die gedeputeerden behelsden bezwaarnissen tegen den Koning, (te vinden in 't protocol hunner acten, dewelken in 1768 in de archiven des Koningryks gelegt zyn,) een nader verzoek om de garantie, en een belofte, dat zy de Dissidenten in hunne vorige rechten herstellen zouden. De Keizerin van Rusland verwaardigde zich niet, op derzelver bezwaarnissen teegen den Koning te antwoorden, en zy wees 't ontwerp, om zyn Majt. van den troon te stoten, van de hand; doch daarenteegen vergunde zy den Gedeputeerden de toezegging harer garantie, en haar Ruskeizerl. Majt. accepteerde derzelver aanbieding ten opzigte van de Dissidenten.

De Hoofden te Radom, hun voornaamste oogmerk dus verydelt ziende, en zich nochtans op een onvoorzigtige wyze in de zaak hebbende ingelaten, zonder alvorens dezelve behoorlyk te overweegen, bevonden zich in de noodzaaklykheid gestelt, om hun aangevangen werk voort te zetten zonder ooit het beoogde doelwit te konnen bereiken. Zy voorzagen, dat zo dra deeze hunne onderneeming hun oogmerk zou hebben beantwoord, zy ten eersten voorwerpen van den algemeenen haat worden zouden; en dierhalven droegen zy alle mogelyke zorge, om de natie te misleiden, door de

dezelve te doen gelovén, dat zy alleenlyk de werktuigen van 's Konings-Staatkunde waren geweest. *Hy*, zeiden zy, *was de eenige en waare aanleider tot het hatelyk tractaat, waarby de gelykstandigheid der Dissidenten, en de garantie van de Keizerin van Rusland omtrent de regeeringsform waren vastgesteld.*

(Het Vervolg hier na).

NEDERLANDEN. 's Gravenhage. Den 28 Juny (1772) is in de hernieuwde Waalsche Kerk alhier voor de eerstemaal, in tegenwoordigheid van hunne Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden, als ook een talryke meenigte aanzienlyke en andere Toehoorders den openbaren Godsdienst verricht, zynde dezelve door de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Royer* op eene plechtige wyze ingewyd met eene gepaste Predikatie.

Den 7 Augustus zynde de 21ste Geboort-Verjaring van Hare Koninglyke Hoogheid, Mevrouwe de Princesse van Orange en Nassau, hebben hunne Doorl. en Koningl. Hoogheden dieswegens de complimenten van gelukwensching ontfangen, 's middags was *Groot Diné* aan 't Stadhouderlyke Hof op *de Oranje-Zaal*, en 's avonds *Groot Soupé* en Bal, by den Heere Veldmarschalk Hertog van Brunswyk Luneaburg, waar by veele Perzonen van Aanzien tegenwoordig waren; het Hotel van hoogstgemelde Heer Hertog was dien avond ter dier gelegenheid fraai geillumineerd, en de Ingezetenen dezer Hofplaats hebben hunne vreugde dieswegens betoond, door het uitsteeken van Vlaggen, en het afsteeken van Vuurwerken, enz.

Hun Ed. Groot Mog. hebben in dato 22 July (1772 naar de respective Steden verzonden het volgende

PLACCAAT.

Nademaal van tyd tot tyd verscheide Questien zyn ontstaan over de wyze, op welke de geborge Goederen uit reddelooze, gestrande of gezonken Scheepen, benoorden de Maaze, zouden worden behandeld, ter zaake, dat by geen Wet bepaald is, in welke Gevallen de Helpers en Bergers der Placaaten, op de Zeevonden geëmaneerd, of wel na de Ordonnantien op de Pilotage voor die van Vlieland en Ter Schelling, mitsgaders voor die van Huisduinen, Helder, Petten, Calantsoog, Tessel en andere Plaatsen daar omtrent, op den 24 October 1698 gearresteerd: En vermits het niet anders dan tot zeer groot Nadeel van de Commercie strekken kan, dat door diergelyke Questien de Goederen of Schepen, welke zodanig Noodlot hebben moeten ondergaan, doch echter geborgen of

gered

gered hebben kunen worden, niet zo spoedig en zo min kostbaar, als eenigsins mogelyk is, aan de Eigenaars van dezelve worden overgegeeven: En nadien Wy voorts nog tot faveur van de Commercie geneegen zyn, om de Ordres, welke reeds by de voorsz. Ordonnantien op de Pilotage benoorden de Maaze, ten aanzien van de Berging en Extraditie der voorsz. Goederen en Schepen, zyn vastgesteld, ook bezuiden de Maaze, en dus over de geheele Provincie te doen stand grypen.

ZO IS 'T dat Wy tot voorkoming van de hier voorgemelde Questien in het vervolg, en tot bereiking van Ons verder voor gestelde oogmerk, na daar op ingenomen te hebben de hoogwyze Consideratien en het Advis van Zyne Hoogheid, den Heere Prince van Orange en Nassau, Erf-Stadhouder deezer Provincie &c. &c. &c., goedgevonden hebben te statueeren, gelyk Wy statueeren by deezen:

Hierop volgen negen Artykelen, die hoofdzaaklyk van den volgende Inhoud zyn:

I. Dat voortaan alle en een iegelyk, zonder onderscheid waar zy woonachtig zyn, die eenige Goederen uit gestrande Schepen omtrent de Zeegaten en langs de Zeestranden deezer Provincie geborgen hebben, en door den Schipper geinformeerd zullen zyn geweest, waar die Goederen, binnen deeze Provincie te huis hooren, verplicht zullen zyn, alle vlyt aan te wenden, ten einde zoodaanige Goederen, zo spoedig doenlyk is, ter requisitie van den Schipper, worden getransporteerd, en ten Overstaan van den Kommissaris der Pilotage, of van den Gerechte der Plaats, aan den Schipper, onder behoorlyke Cautie voor de Voldoeningen der Loonen en Kosten, worden afgeleeverd; alles op pœne als in het Artykel gestatueerd.

II. Dat de Substituten van de Rentmeesters der Epargnes geene geborgen Goederen of Schepen onder hunne bewaaring zullen moogen neemen of ophouden; op pœne, dat boven de vergoeding der Kosten zy zullen moeten gedoogen, dat de voorschreeven Goederen ten hunnen Kosten worden getransporteerd naar de Plaatsen, alwaar zy te huis hooren: alles met dien verstande, dat door het geen voorschreeven is het Opzicht of de Beheering over de Zeestranden in geene deele zal worden verkort, enz.

(Het Vervolg hier na.)

Amsterdam. De ongelukkige Brand der Schouwburg dezer Stad, vinden onzen Lezeren breedvoerig en naauwkeurig beschreven, in onze Mercuur voor de Maand *May laatstleden IIde Stük bladz.* 194. *en volgende*, werwaards wy dezelve wyzen. Wy hebben alleen by *de origineele Afbeelding van dien Brand, welke wy hierby mededeelen te voegen*, dat deze ramp, gelegenheid aan Schryvers en Drukkers heeft gegeven om hunne Pennen en Drukperssen beezig te houden, zynde zedert dit rampspoedig tydmerk, verre meer dan

hon-

honderd Geschriften, op dit onderwerp, zo voor als tegen de Schouwspellen in rym en onrym, in 't licht gegeeven: van hoe veel waarde zommige van dezelven zyn, zal 't Publiek alreeds ondervonden hebben.

Het gemelde breedvoerig en naauwkeurig Verhaal van dit ongeval zal mede te lezen zyn in de Almanach voor den Jare 1773, getyteld *Vriendelyke Nieuwe Jaars Gift*.

Verbaazende Uitwerkselen der Natuur worden onder ons dikwils uit andere Landen verhaalt, die veeltyds met de waarheid der Zaaken niet overeenkomen, of in andere Ryken dus niet kunnen nagedaan worden. De Electryke Vlieger in andere Oorden opgelaaten, maakte zeer veel geruchts onder de Geleerden, en is echter bevonden eene zelfde uitwerking hier te Lande te hebben. De Heer *John Cuthberson*, Physisch Instrumentmaaker binnen deeze Stad, voornemens zynde om te toonen, dat de Blikzem een Electryke Stoffe is, vervaardigde onlangs eene Vlieger met een appartus of toestel om den Bliksem uit de Wolken af te leiden naar eene bekwaame plaats, om gelyke Proeven te doen, en liet op den 18 July laatstleeden, in het byweezen van eenige goede Vrienden en kundige Liefhebbers, zynde den Wind *Zuid West*, den Vlieger digte by deeze Stad op, en trok Vonken uit zynen toestel, omtrent 3 Lynen lang, laadde en ontlaadde etlyke reizen daarmede een Vles. Terwyl hy bezig was tot het vervaardigen van meerder Proeven, draaide de Wind en de Vlieger viel neer, waardoor dien dag de Proefneemingen een einde namen.

Op den 23 dito, wierdt de Vlieger weder ten naasten by op dezelfde plaats opgelaaten, zynde den Wind *Noord Oost*. De eigenste Proeven gebeurden, doch op een sterker wyze, en de Electryke Schok wierdt gegeeven aan tien Heeren (waaronder ook de Opgeever deezes) uit een Vles gelaaden met de Bliksem, net op dezelfde wyze, als of zy door eene Electrizeer Machine was gelaaden geweest, doch men vondt, dat de Vles niet tot eenen zeer hoogen Graad kon gelaaden worden, het welk, gelyk de Heer *Cuthberson* zich verbeeld, toe te schryven is aan de verandering van de Electriciteit in de Lucht, overgaande uit eenen positiven in eenen negativen staat, en uit eenen negativen tot eenen positiven; waardoor de positive Electriciteit in de Vles ver-

zameld zynde, ongevoelig door de negativen wordt weggedreeven. Hy is voornemens, zo het mooglyk is, om tegen een volgende keer, dat hy den Vlieger oplaat, een Werktuig te vervaardigen, waar door deeze twee Electriciteiten zeer gemaklyk kunnen ontdekt worden.

Utrecht. De Leeden van den Kerkenraad der Nederduitsche Gereformeerde Gemeente dezer Stad, twee achter een volgende jaaren in dienst blyvende, zo gaat jaarlyks een zeker getal af, en eenige nieuw verkoren Leden komen aan; de thans nieuw verkorene zyn op Zondag den 26 July (1772.) in hunnen dienst bevestigd geworden, door den hooggeleerden alomberoemden Heer Professor *F. Burmannus*, predikende by die gelegenheid over Psalm 90 vs. 16 en 17: *Laat uw Werk aan Uwe knechten gezien worden, enz.*

OUDERL. die aan blyven.	OUDERL. op nieuws verkoren.
Roelof van Ghiesen.	*Jan de Waal.*
Johannes Bosch.	*Lambertus van Geelkerken.*
Wouter Smit.	*Jan van Leemput.*
Gysbertus Bonnet, Professor.	*Jan Doedes.*
Arnoldus Kok.	*Paulus van Lanckom.*
Pieter van Straaten.	*Abraham Maas.*
Evert Schimmel.	
Dirk Egelingh.	
Roelof Mos.	
Wouter van Dyk.	
DIACONEN, die aan blyven.	DIACONEN op nieuw verkoren.
Nicolaas du Pree.	Mr. *Coenraad Willem Kelderman*, Boekhouder.
Albert Weppelman.	*Pieter van Schoonhoven.*
Steven van Schuppen.	*Dirk Verhoesen.*
Gerrit Westhuyzen.	*Rutgerus van Hamersveld.*
Abraham van Soomeren.	*Gerrit Heyveld.*
Hermanus Wanders.	*Hendrik van der Puyl.*
Kryn de Vaal.	*Reinier Keyser.*
Otto Johannes de Haart.	*Gerrit Houtsager.*
Pieter Wasman.	*Hendrik van der Wiel.*
Louis de Koff.	
Jacobus van Gulick.	
Justus Lammeree.	

MAGISTRATUREN EN *AMPTENAAREN.*

Zyne Doorluchtige Hoogheid de Prins Erfstadhouder, heeft uit eene Nominatie, aan hoogstdenzelven overgegeven door de Ed. Heeren Bewindhebberen der Oost-Indische Compagnie ter Kamer *Amsterdam*, geëligeerd en aangesteld tot Bewindhebber ter zelve Kamer, de Wel Ed. Heer Mr. *Fredrik Ale-*

Alewyn, in de plaats van wylen den Wel Ed. Heer Jan Agges Scholten.

Op gelyke wyze heeft hoogstgemelde Vorst tot Bewindhebber der West-Indische Compagnie ter Kamer van het Noorder-Kwartier te *Hoorn*, geëligeerd en aangesteld, de Wel Ed. Heer Mr. *Johan Bredehoff*, Heer van Oosthuizen, in plaatze van den Wel Ed. Heer Mr. Pieter van Avenhorn.

De Ed. Heeren Bewindhebberen der Oost-Indische Compagnie ter Kamer *Delft*, hebben het Schip *de Vrouw Anthoinetta Conrardina* aan Schipper *Jan Kaarsman* begeeven.

De Heeren Staten van Holland en West-Vriesland hebben aangesteld, op Electie van den Prins Erfstadhouder, tot Schout der Stad *Edam* en Bailjuw en Dykgraaf van *de Zeevang*, den Heer *Nicolaas Costerus*, in plaats van den Heer Willem Costerus, die vrywillig daar van is afgestaan.

Door Hun Hoog Mogende is de Heer *Ambrosius Daydery di Stephano*, aangesteld tot derzelver Consul te *Nissa*, in het Koningryk Sardinien.

Door Hoogst voorsz. Hun Hoog Mog. is tot derzelver Extraordinaris Envoyé en Plenipotentaris aan het Hof van Spanje benoemd, Jonkheer *Jacob Godefroy*, Grave *van Rechteren*, thans Extraordinaris Envoyé van dezen Staat aan het Hof van Rusland, in de plaats van den Heere Baron *van Heekeren tot Brantzenburg*, welke op zyn verzoek van die Post is gerappelleerd.

Door de Wel Ed. Gr. Achtb. Heeren Burgemeesteren en Vroedschappen der Stad *Monnikendam*, zyn op den 9 Augustus (1772) tot Burgemeesteren verkoren, de Wel Ed Gr. Achtb. Heeren Mr. *Arend van Sanen*, *Claas Molenaar*, Claasz. *Theodorus Egbertus van Marle* en *Jan Oossaan*; en zyn uit een overgeleverde Nomminatie, door zyn Doorluchtige Hoogheid den Heer Prins Erfstadhouder, tot Schepenen geëligeerd, de Ed. Achtb. Heeren *Claas Janssen Man*, *Dirk Moy*, *Muus Bruyn*, *Jan van Daalen*, *Dirk Capsz.*, *Dirk Port* en *Remmert Keus*: *Bos*; en tot Schepenen Commissarissen over de Gemenelands Middelen de Heeren *Claas Janssen Man*, *Muus Bruyn* en *Dirk Port*.

De E. E. Heeren Bewindhebberen der Oost-Indische Compagnie ter Kamer *Rotterdam*, hebben het Schip *de Juno* begeven aan Schipper *Pieter Verkerk*, om met het zelve over *Batavia* naar *China* te stevenen.

AANMERKELYKE ZAKEN.

Uit *Saxen*, en uit genoegzaam alle andere Gewesten van het Christenryk, bekomt men de aangename tyding, dat de Oogst, Gode zy hartgrondig dank gezegd, zo gezegend is, dat men dergelyken in veele jaren niet gezien heeft.

Den 25 July (1772) overleed te *Kirchheim Bobland*, de jonge Prins *van Nassau-Weilburg*, waar van Mevrouw desselfs Moeder den 19 dito bevallen was.

Den 31 July (1772) overleed in *den Brielle*, in 't 64ste Jaar zyns ouderdoms, de Wel Ed. Gestr. Heer *Pieter Lelyzee*, regeerend Schepen dier Stad, misgaders Schout en Secretaris van 't Brielsche Nieuwland.

De Hoog Welgeb. Heer *R. D. Baron van Tuyl van Serooskerken*, heeft den 20 July (1772) zyne plechtige Intrede te *Heeze* gedaan, als nieuwe Heer van *Heeze*, *Leende en de* zes *Gehuchten*, zynde eene der aanzienlykste *vrye Grond-Heerlykheden* in de Meyery van *'s Hertogenbosch* in het Kwartier ven *Peeland*, twee uren van *Eyndhoven*.

's Nachts tusschen den 4 en 5 Augustus is de *Rotte Kaai*, omtrent 3 uren van *Rotterdam* gelegen, ter wydte

van 7 roeden, en 10 of 11 voeten diepte doorgebroken, waar door niet alleen de Bleiswykſche Droogmakery onder water gezet, maar ook de *Rotte* van *Rotterdam* tot *Gouda* droog gelopen is, tot merkelyke ſtremming der Scheepvaart.

Vyf of zes jaaren geleden, is een Griekſch Heer genaamd *Gregory Suffras*, van *Ispahan* in Perſie t'*Amſterdam* aangekomen, hebbende mede gebragt een extra groote en koſtbare *Diamant*, van ongemeene groote waarde. wegende 779 Caraat. Gemelde Heer heeft dat koſtbare ſtuk te koop gepreſenſenteerd. Het zelve is gezien door de voornaamſte Juweliers dezer Stad, en wegens deszelfs ſchoonheid en zuiverheid zeer geadmireerd. Het is niet zonder reden dat zulk een Juweel niet aanſtonds een Kooper heeft gevonden; in dien tuſſchentyd is die Diamant in de Bank alhier in bewaring geſteld geweeſt. Eindelyk is dezelve verkogt aan de Keizerin van Rusland, voor de Somma van *twaalf tonnen Gouds*, en een jaarlyks Penſioen van 4000 Roebels aan den Verkooper. Half July (1772) is dit Juweel met Schipper *Arnoldus Banning*, het Schip *de Jonge Bouke*, de wil naar *Petersburg* hebbende afgezonden. Daar op is hier te Lande geasſureerd 550 duizend Guldens en in *Londen* een diergelyke Som.

N. B. de grootſte Diamant, die de vermaarde Reiziger *Tavernier* gezien heeft, is die van den grooten Mogol, welkers gewicht was 279$\frac{9}{16}$ Caraat.

Te *Weenen*, daar zes of zeven en noch meer Huishoudingen in een Huis woonen, valt ongedierte. Dit ſtoort ons in den ſlaap. Zal my dit de gunſt der geenen niet verwerven, die gaarne geruſt ſlapen? Vlooyen en Weegluizen zyn geſlagen Vyanden van 't *Mos* en beminnen alle ſoorten van Stroo. In de plaats van Stroozakken, bied ik onze gaarne geruſt ſlaapende Schoonen, een nieuw zoort van Matraſſen aan, om zich daarvan in de plaats van Stroozakken te bedienen. Ik ſluit daar van niet uit onze gemaklyke jonge Heeren en andere lieden, die zo gaarne geruſt en zagt als de Schonen ſlapen willen. Men moet zich by dit ſchone en warme Weêr van lange en zuivere *Mos* voorzien, waarmede de Boſſchen in deeze tyd des Jaars rykelyk geſtoffeerd zyn; men moet dezelve wel drogen, en dan laaten naaijen als een Stroozak. vermits nu 't *Mos* dringender kracht als 't Stroo bezit, zullen de Schoonheden veel geruſter ſlapen, beter 'er uitzien, meer Aanbidders verkrygen en my noodwendig dank weten, voor haar dit middel aan de hand gegeven te hebben.

Den 8 Auguſtus overleed in 's *Hage* de Wel Ed. Geſtr. Heer *Nicolaas de Beer*, ordinarir Kapitein ter zee, resſorteerende onder het Admiraliteits Collegie van *Amſterdam*.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. In ons ſtuk van de Maand January laatſtleden hebben wy aangemerkt, dat op den 13 dier Maand het *Beſtedelings-Huis*, ſtaande alhier op 't Weeſperveld plechtig ingewyd werd met een welgepaſte Leerreden, in de Oude Kerk, door den Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Paulus Weſlingh*, Leeraar dezer Gemeente. Deze doorwrochte Leerrede is thans gedrukt en publiek gemaakt, vercierd met eene fraaye afbeelding van voorn. Gebouw, en eene van de Gedenkpenningen op de ſtichting van dit Godshuis vervaardigt.

Wyders ziet men ook: Gezangen op den Bouw en Inwyding van bo-

bovengemelde Besteedelings-Huis, door eenige Beminnaars der Dichtkunde.

Vervolg van den Staat der LUTHERSCHE GEMEENTENS *in de* NEDERLANDEN. (ziet January laatstleden bladz. 22)

Nu werd gemelde *Pieter Cornelise van der Laake* verzocht, den dienst wederom waar te neemen, maar niet gelyk voorheen met voorlezen, maar door Predikatien, zo goed als in zyn vermogen was en gelyk *Hieronimus Vos* gedaan had; dit deed hy, op hun verzoek, gedurende byna 18 jaren, in welken tyd hy ook, op aanhoudend verzoek der Ouders, 5 of 6 kinderen doopte, terwyl echter voor 't overige den H. Doop en 's Heeren Avondmaal door meergem. Do. *Petrus Martini*, Predikant te Leeuwaarden is bediend geworden.

Den 25 July 1714 werd alhier beroepen JOHANNES BRECHLAUW, voormaals Leeraar te Oud-Houtland in Oostvriesland; hy stond de Gemeente met veel zorge en iever voor, collecteerde op verscheide Plaatzen met veel vrucht, maar kwam, den 17 January 1718, 's avonds om 5 uren, zeer ongelukkig op het ys om het leeven; acht dagen daar na werd hy alhier begraven, doende de Eerw. zeer Gel. Heer *Boekbold*, Predikant by de Gereformeerde Gemeente dezer Stad, een fraaje Lykreden over dezen ongelukkig gesneuvelden Leeraar. Na desselfs dood heeft de meergemelde *Pieter Cornelisz. van der Laake*, de Gemeente wederom eenigen tyd, door zyne eenvoudige Predikatien gesticht, tot dat de Voorstanders der Kerk op den 16 May 1718 tot hunnen Leeraar beriepen.

CONRADUS SCIPIO, in 1724 naar de Wildervank vertrokken, in wiens plaats in 1724 van Medenblik beroepen werd.

CHRISTOPHORUS HENNING, in 1738 overleden, en opgevolgd door den Proponent

CASPARUS THEODORUS SCHAFFER, in 1743 naar Campen vertrokken, werdende opgevolgd door

JOHAN ENGELBRECHT MEENING, van wien men niets aangemerkt vind, en gesucceedeerd werd door

JOHAN HENDRIK MEYER, die in 1748 van Bergen op Zoom beroepen, en in 1755 overleden is

ADAM FREDRIK CHRISTOPH ADAM, werd in 1756 beroepen en is in 't zelve jaar naar Campen vertrokken.

ANTHONY GLINDKAMP, geboortig van Amsterdam, werd noch Proponent zynde, op den 2 September 1757 door Do. *Wilhelm August Klepperbein*, in de Nieuwe Kerk t'Amsterdam ingezegend en bevestigd, na dat de Bevestigde alvorens verklaard had uit 2. *Tim.* 3. vs. 1, het laatste gedeelte, en vertrok in 1759 naar Purmerende.

(*Het Vervolg hierna*).

NAAM.

NAAMLYST der OVERLEDENEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 20 *July* 1772, voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Maandag den 20 *July* 1772.
't *Kind* van Philip Willemse. N. K.
Dingsdag den 21 *dito.*
't *Kind* van Jean Coustian. N. K.
't *Kind* van Gerrit Jasing. N. O. K.
Woensdag den 22 *dito.*
Gerrit Meester. N. Z. K.
Frans Brouwer, *Scheeps Timmerman.* A. K. H.
Maria Gallois. K. K. H.
't *Kind* van Gerrit Noppe. Hendriks. Z. K.
't *Kind* van Christoffel Frisse. W. K.
't *Kind* van Arnoldus Vlek. K. K. H.
Donderdag den 23 *dito.*
Jacob Obbens. O. Z. K.
Maria Vlak. O. K.
't *Kind* van Willem Rave. L. O. K.
't *Kind* van Frans Burel. A. K. H.
Vrydag den 24 *dito.*
Matthias Knibbe N. K.
Jan de Koning. N. K.
Antje Kool, Huisvrouw van Harmanus Meyer, *Junior.* L. N. K.
Christina Sophia Carp, *oudste Dogter* van Jan Hendrik Carp. O. K.
't *Kind* van Hendrik Heukenveld. N. K.
't *Kind* van Jan Zoon. W. K.
't *Kind* van Willem Menkens. O. K.
Zaturdag den 25 *dito.*
Margaretha Asschenberg, Weduwe van Wiggert Oosting. O. Z. K.
Engelina Roosing, Huisvrouw van Ernst Meyer. N. O. K.
Tryntje Heppel, Huisvrouw van Jan Vogelesang. N. O. K.
Zondag den 26 *dito.*
Nicolaas Cornet. A. K. H.
Hendrik Hermans. W. K. H.
Maandag den 27 *dito.*
Moise Say. W. A. K.
Anna Amelia de Leeuw, Weduwe van Goosen Schaay. E. Y. K.
Margaretha Floris, Weduwe Paulus Martens de Vries. L. O. K.
Hendrina van Keyserswaart, Weduwe van Michiel Christiaan Schoebart. L. N. K.
't *Kind* van Pieter Wytzes. W. K.
't *Kind* van Wigbolt Nuhout. N. K.
't *Kind* van Gerrit van der Vyg. A. K. H.
Dingsdag den 28 *dito.*
Mr. Pieter Gallé. W. K.
Elisabeth Sluyskens, Weduwe van Willem van Lindel. N. Z. K.
Johanna Tienneken, Weduwe van Jacobus Metelercamp. N. Z. K.
Jurrian Klaazen. N. K. H.
Woensdag den 29 *dito.*
Wierd van der Wal. N. K.
Leendert Dassonvielle, *Slepers Baas.* N. K.
Johan Willem Visser. A. K. H.
Matthys Burghof. A. K. H.
Cornelia van Dyk. K. K. H.
Reyntje van Ruyne, *eenigste Dogter* van wyle Wouter van Ruyne. W. K.
Françoisa Oreana Laar, *bebuwde Dogter* van Justus Hendrik Hotze. Z. K.
't *Kind* van Theodorus Adrianus de Man. O. K.
't *Kind* van Abraham Reering. N. Z. K.
't *Kind* van Jan van Gelder. K. K. H.
Donderdag den 30 *dito.*
Flores van der Helling. Z. K.
Dirk Ten Sande, Mr. *Brood Bakker.* W. K.
Pieter de Klerk. L. K. H.
Marie Allegre, Weduwe van Jaques Bauchere. W. A. K.
Anna Maria van Gelderrop, Huisvrouw van Johannes van Otterbeek. O. K.
Catharina Methusa, Huisvrouw van Gerrit Gerrewyn. W. K.
Barentje Taadema, *bejaarde Dogter.* A. K. H.
't *Kind* van Dirk Oortmond. O. K.

Vry-

Vrydag den 31 dito.
Pieter van de Velde. O. O. K.
Arie van den Boogaard. O. O. K.
Jan Milder. O. K.
Gerrit van Es. N. K.
Alida de Vries, Weduwe van Pieter Muyser. O. Z K.
'*t Kind* van Henricus Wernerus Laverge. O. K.
Zaturdag den 1ste Augustus.
Egbertus Bouman Johannesz. N. K.
Jan Lindstroom. L. N. K.
Jan Kylewer. W. K.
Geertruy Linthorst, Huisvrouw van Dirk Zombergen N. K.
Johanna Dorp, Huisvrouw van Andries Keys. L. K. H.
Adriaantje van Oosten, *bejaarde Dogter*. O. O. K.
'*t Kind* van Jan Jacob Voute Junior. W. A. K.
'*t Kind* van Jan Schoute. A. K. H.
'*t Kind* van Cs. Berkenbos. A. K. H.
Maandag den 3 dito.
Klaas van Santen. O. K.
Dingsdag den 4 dito.
Johan Hendrik Schuppelenberg. L. N. K.
Margaretha Bruineburg, Weduwe van Jacobus Cranendoncq. N. Z. K.
Catrina van Roye, Weduwe van Gerrebrand Imans. O. K.
Marie du Bois, Weduwe van Frans Bom. O. O. K.
Willemina Bierman, Huisvrouw van Simon Willem Muller. Z. K.
Cornelia van Nys, Huisvrouw van Harmanus van Hagen. O. O. K.
Johanna van Spankeren, *jonge Dogter*. L. K. H.
'*t Kind* van Hendrik Meerpoel. K. K. H.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 3 *Augustus* 1772. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Amstel (*I. van Eyk*, *A. Dykman*, *J. van Dyl*, *J. M. Stoltekamp* en *W. H. Stoopendaal*, Een Hofsteede, genaamd Waardhuizen, met zyn Heeren Huizingen, Chineesche Tent, Tuinmans Wooninge, Lootsen, Stallinge, Schuitenhuizen enz. mitsgaders een apart verhuurd werdende Huis en Erve naast elkanderen, aan den) boven Ouderkerk, 3000 roeden van Amsterdam, onder Nieuwer Amstel. *f* 8150, in slag *f* 200. opgehouden.
Angeliersstraat (*E. Croese* en *P. van Jaarsveld*, Een Huis en Erve, in de) in de Speldemaakers Gang. *f* 750, in slag *f* 450. *E. Croese*.
Baangragt (*J. Buyn*, *A. van der Glint* en *P. Graauwenbaan*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Angeliers en kromme Tuinstraat. *f* 2500, in slag *f* 450. opgehouden.
Egelantiersgragt (*I. van Eyk*, *A. Dykman*, *J. van Dyl*, *J. M. Stoltekamp* en *W. H. Stoopendaal*, Een Huis en Erve, op de) Noordzyde, tusschen de Prinsengragt en Helletjes brug. *f* 6225, in slag *f* 200. opgehouden.
Heerengragt (*M. H. Medina Junior*, *J. de Bosch Jeronimusz.*, *E. de Meza*, *A. I. Keyzer* en *A. L. Arons*, Een Huis en Erve, op de Nieuwe) over de Plantagie. *f* 9000, in slag *f* 1000. opgehouden.
Heerengragt (Deselve, Een Huis en Erve, op de Nieuwe) over de Plantagie. het tweede Huis voorby Middenhoff. *f* 8250, in slag *f* 750. ophouden.
Kwaakers dwarspad (*E. Croese* en *P. van Jaarsveld*, Een Tuin en Huizinge, buiten de Raampoort op 't). *f* 725. *G. Jarman*.
Oostenburgstraat (*A. Buis* en *W. H. Stoopendaal*, Zes Huizen en Erven onder een

een dak, aan de Noordzyde van de Groote) en in de Dwarsstraat, uit de hand verkogt voor *f* 4150.

Osdorper weg (*I. de Wit*, *W. Ebbenhorst*, *R. Steenbergen*, *J. van Orsoy* en *C. Dom*, Een Hofsteede, genaamd het Huis te Osdorp, met zyn Huizinge, Tuinmans wooning, Koetshuis, Stallinge, Watermoolen en Landeryen, groot ruim vyftien Morgen, aan de) de eerste Hofsteede van de Haerlemmer weg. *f* 3100, in slag *f* 400. *G. Pex.*

Raapenburgstraat (*J. van den Berg Dirksz.* en *L. Jaubet*, Een Huis en Erve, in de Nieuwe) of Laagte van den Cadyk. *f* 1300, in slag *f* 80 *Pieter Grensteen.*

Warmoesstraat (*I. van Eyk*, *A. Dykman*, *J. van Dyl*, *J. M. Stoltekamp* en *W. H. Steppendaal*, Een Huis en Erve, in de) Oostzyde, tusschen de St. Jans en St. Anna straaten. *f* 7025, in slag *f* 100. opgehouden.

De volgende *Makelaars* hebben deeze onderstaande *Scheepen*, op *Maandag* den 3 *Augustus* 1772. in 't Nieuwezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Boot-Schip (*V. de Vries*, *T. Beth Tsbrantsz.* en *H. Beth Tammesz.*, Een Extraordinary Welbezeilt Tweedeks) genaamt de *Brederode*, Gevoert by Capitein *Pieter Loopuyt*, L. 91½ voet, W. 24 voet 3 duim, H. 10 voet 8 duim, V. 4 voet 10 duim, de B. 5 voet. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 6 Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 4200, in slag *f* 100. *T. Beth Tsbrantsz voor zyn Meester.*

Fregat-Schip (*T. Beth Tsbrandsz.*, *L. Hoop*, *B. Carul* en *P. Waakbuysen*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Hoop*, Gevoert by Capitein *Dirk Nieman*, is in Jaar 1760. N. U., L. 110½ voet, W. 30 voet 5 duim, H. 13 7 duim, 't V. 5 voet 8 duim, de B. 5 voet 6 duim, de S. 6 voet 3 duim. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 12 Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 5400, in slag *f* 125. *Leendert Hoop voor zyn Meester.*

Smak-Schip (*De Gemeene Reeders*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Juffrouw *Margreta*, Gevoert by Schipper *Jan Hiddes Bok*, L. 80 voet, W. 19 voet 3 duim, H. 9 voet 1 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 3350. *Tymen Lubberts en Zoonen.*

Dit volgende *Schip* op *Maandag* den 10 *Augustus* 1772. geveild.

Fregat-Schip (*T. Beth Tsbrandsz.*, *L. Hoop*, *B. Carul* en *P. Waakbuizen*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Valk*, Gevoert by Capitein *Daniel Nieuman*, is in 't Jaar 1762. N. U., L. 106 voet, W. 30 voet 5 duim, H. 14 voet, 't V. 5 voet 7 duim, de B. 5 voet 7 duim, de S. 6 voet 1 duim. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 10 Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 4800, in slag *f* 100. *Jan de Vries Jsbeern.*

MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE MERCURIUS,

Voor de Maand AUGUSTUS 1772. TWEEDE STUK.

AFRICA. *Tunis.* In weerwil van het alhier verspreide gerucht van een Wapenstilstand tusschen Rusland en de Porte, doed onze Bey de uitrusting van het Esquader, het welk hy naar de Levant staat te zenden, sterk voortzetten, zo dat het in de Maand Augustus (1772) van hier zal kunnen vertrekken. De Ammunitie, welke door den Engelschen Kapitein *Bogod*, alhier ontscheept is, werd naar *Porto Farino* gezonden. Deze Kapitein heeft aan de Regeering 12 Stukken Kanon 24 ponders verkogt, welke op het Kasteel zullen geplaatst worden, waarvan de Vestingwerken merklyk staan verbeterd te worden, na een nieuw Plan, dat door een Italiaansch Ingenieur vervaardigd is; meer dan 100 Stukken Kanon verdedigen dit Kasteel, en de verbeteringen, die men 'er aan maken zal, zullen het volkomen tegen allen vyandelyken aanval beveiligen.

De Fransche Schepen, *le Seduisant* en *le Singe*, kwamen den 29 Juny alhier ten anker. De Bey liet terstond aan desselfs Commandeur, allerlei ververschingen aanbieden, doch deze Officier deed de Bey bedanken en ging, na met den Consul van zyne Natie gesproken te hebben, terstond onder zeil.

Het Deensch Esquader, bestaande in een Oorlogschip en twee Fregatten, onder bevel van den Admiraal *Hoogland*, is den 4 Juny, komende van Algiers, op onze Reede gearriveerd. Onze Bey, met deeze Natie den Vrede vernieuwende, heeft geeischt dat hem de waarde zou betaald worden, van de presenten die zy aan den Dey van Algiers hadden ingewilligd. De Deensche Plenipotentiaris, dezen eisch, in naam van zyn Hof toegestaan en daar voor zekerheid gegeven hebbende, had den 9 der voorsz. Maand gehoor by den Bey; vervolgens gaf hy een be-

zoek aan alle de vreemde Consuls en dezelven des anderen daags ter maaltyd onthaald hebbende, begaf hy zich aan boord van zyn Esquader en is zedert naar Denemarken vertrokken.

De Bey deed den 30 der gemelde Maand, aan boord van een Fransch Schip, het welk hy tot dat einde gehuurd had, de Presenten brengen, die hy aan zyne Allerchristlykste Majesteit zond, bestaande in Leeuwen, Tygers, Gouden, Zyden, Linnen en andere Stoffen, bewerkt in den smaak en door de Arbeiders van dit Land.

AMERICA. *BRAZILIE. St. Louis de Maragnan.* Op Zondag den 17 May (1772), 's morgens omtrent 5 uren, werden wy alhier in verleegenheid gezet, door een Zoldaat, die ons tyding bragt, dat de Negers en Indianen in de Land-Plantagien, in den vorigen nacht opgestaan waren, zich van Schietgeweer enz. 't geen zy vinden konden, meester gemaakt hadden, en ten getale van 3000 na de Stad kwamen, om alles te vermoorden en uit te plunderen, gelyk ook de Schepen in de Haven te vermeesteren, ten einde vervolgens met dezelve te vluchten. De verbaasdheid over dit verschriklyk nieuws was zo algemeen, dat wy geene toebereidzelen ter onzer verweering maken konden, dan toen het genoegzaam te laat was. Eindelyk deed de Heer *y Fuento de Pozo* met zyn Zoon de weinige Zoldaten die in het Fort waren, uittrekken, en monsterde zo veel als van 't Stads Volk in staat waren Wapenen te voeren, bedroegen wy in alles omtrent 800 Mannen, redelyk wel gewapend. Wy trokken terstond naar 't einde van de Stad, over welke de Rebellen noodzakelyk komen moesten, en wachteden hen aldaar af. In omtrent twee uren zagen wy hen verschynen in een grote meenigte en verscheide hopen; doch zo dra zy ons Corps waren ontwaar geworden, hielden zy schielyk halte, dromden te zamen en bleven een klein half uur by een, als of zy raad hielden. Eindelyk kwamen zy op ons aan, en tot dicht by ons zynde, vuurden zy uit het weinig Schietgeweer, 't geen zy hadden, waar door ongelukkig de Heer de *Paroo* en tien andere gedood en zeven en twintig gewond wierden. Toen gaven wy vuur op hen, 't geen van goede uitwerking was. Zy beantwoorden zulks uit hun Geweer, doch ons niet beschadigende, vielen zy met Houwers, Degens en Knuppels, ten allerwreedsten op ons aan. Toen 200 mannen

rechts

rechts en 200 links in gelederen ſtellende, omcingelden wy hen geheel en vuurden zeer heet in plottons. Hier op vochten zy noch een korten wyl; doch hun aanvoerder dood geſchoten zynde, wierpen zy hun Geweer neder en riepen om Kwartier, 't geen hen terſtond gegeven wierd; en na 30 der Belhamers gevleugeld te hebben, marſcheerden wy weder de Stad in, volgende ons de reſt. Des anderen daags wierden 'er 10 met de dood geſtraft en de overigen op belofte van een goed gedrag in vryheid geſteld. Dus is een Opſtand geëindigt, die ons met zeer gevaarlyke gevolgen bedreigd heeft. Van de Negers zyn 172 gedood en omtrent 100 gewond, en aan onze zyde 14 geſneuveld en 42 gekwetſt.

EUROPA. *TURKYEN. Conſtantinopolen.* De Heer *Zegelin*, Envoyé des Konings van Pruiſſen, heeft, voor dat hy van hier naar het Campement van den Groot-Vizir is vertrokken, (gelyk wy in onze voorgaande bladz. 34 meldden) niet alleen de vryheid verworven voor veele Ruſſiſche Krygsgevangenen, maar ook voor den Heer *Bourguignon*, dienſtdoenden Ridder van Maltha, en een Franſchman van geboorte, dewelke voor omtrent vyf jaren, op een klein Malthees Kaper-Schip in de Dardanellen het gebied voerde, maar door onze Vloot genomen, herwaards gebragt en aan den Sultan als deſſelfs Slaaf vertoond, en vervolgens in de *Bagne*, alwaar volgens gewoonte alle Maltheeſche Slaven worden opgeſloten, gebragt wierd, zo dat de voornoemde Heer *Bourguignon* (voor wiens vryheid de voorige Franſche Ambaſſadeur de Ridder *de Vergennes*, en de tegenwoordige Ambaſſadeur Ridder *de St. Prieſt* aanzoek gedaan en 7000 Piaſters aangeboden hadden) niet anders konde verwachten, dan dat hy het overige van zyn leven in dat gevangenhuis zou moeten doorbrengen: maar alzo hy aan verſcheide Ruſſen, die aldaar waren, en onder anderen ook aan een voornaam Ruſſiſch Officier, dewelke voor een Onder-Officier aangezien (want anders zou hy op de zeven torens gebragt zyn) en voor omtrent 2 maanden door tuſſchenkomſt van den gemelden Pruiſſiſchen Envoyé in vryheid geſteld is, zeer veele dienſten heeft gedaan, ja zelfs hunne wonden genezen, heeft deze Officier by zyn te rug komſt te Petersburg aan de Keizerin van Rusland daar van kennis gegeven; waar op dan

ook hare Rus-Keizerlyke Majesteit, door den Pruissischen Envoyé, om de vryheid van den meergem. Heer *Bourguignon* by de Porte aanzoek gedaan heeft: in den beginne werd wel eenige zwaarigheid daaromtrent gemaakt, maar op de verklaring van den Pruissischen Minister, dat hy niet zonder den Heer *Bourguignon* van hier zou vertrekken, heeft de Porte denzelven, nevens zyne twee Bedienden op den 14 July (1772) even voor het vertrek van den Pruissischen Envoyé, in vryheid doen stellen.

PORTUGAL. Lissabon. In ons laatst voorgaande Stuk bladz. 367 hebben wy gesproken van het verbod van zeeker Boek, dit verbod van aanmerklyken inhoud, is vervat in het navolgende

EDICT.

Don Joseph, door Gods genade Koning van Portugal, enz. Ik doe weten aan allen, die het tegenwoordig Edict zullen zien, dat myne Koninglyke Rechtbank van de Censoria kennis gekregen heeft van een zeker Geschrift, ten tytel hebbende: *Overwegingen van de ware oorzaak der Aardbevingen, welke het Hof van Lisbon den 1 November 1755 ondergaan heeft, door Gabriel Malagrada.* Na dat het gemelde Geschrift, met die voorzigtigheit en oplettendheit, welke het onderwerp vorderde ondersogt was, en 'er verscheiden zittingen over gehouden waren, is 'er eenpaarig besloten en verklaard, dat het geschreven is op eene strafbare wyze en met dweeperachtige, kwaadaartige, vermetele en ketterschc oogmerken; hebbende men daar aan den voorgemelden tytel gegeven om kwaadaartiglyk in te boezemen welke de ware en eenige doch voorgewende oorzaak van die verschriklyke Aardbevinge geweest zy; regtstreeks strydig met de getuigenissen der *Heilige Schriftuur*, dewyl men in het zelve tracht te beduiden; dat de reden van de aanbiddelyke oordeelen Gods niet boven het bereik der menschelyke kundigheden is; dat de oogmerken van den Schepper en zyne wyze van ze uit te voeren niet verborgen en de wonderlyke wegen van Zyne Godlyke Voorzienigheit geene diepe en ondoorgrondelyke geheimen zyn. Het schynt derhalve, dat dit Geschrift niet anders moet aangemerkt worden als eene vinding om eene oproerige en snoode Dweepery te verspreiden en te vereeuwigen; want, door deeze strafbare handelwyze, is het, dat men vermetelyk en ongodsdienstig aan de Godlyke wraak en kastydingen dingen toeschryft, die niet anders zyn dan de uitwerking van natuurlyke oorzaken; van welken God, de Schepper der Natuur en algemeene Oorzaak, den gantschen loop en orde zoude omkeeren tot straffe van eene Godsdienstige Famillie, eene heilige gemeenschap, of eene Stad van voorbeeldige zeden, gelyk dees

dees Ketterſche *Malagrida* opentlyk durft zeggen en ſchryven, en dat in Italie, zyn Vaderland, waar in de Aardbevingen veel gemeener zyn dan in eenig ander deel van Europa,

Het blykt daarenboven, dat in dit Geſchrift niets gevonden word tot eer van God, tot billyking van zyne Gerechtigheit of tot voorſtand der Chriſtelyke liefde en geeſtelyk nut der Geloovigen, maar in tegendeel, dat deszelfs Schryven, de Geeſtdryver en Ketter *Gabriel Maligrada*, die zelfde ſnoode ſtreeken in het werk geſteld heeft, van welken zyne Medebroeders gebruik maakten, toen de Stad Lisbon, onder de regeering van den overleden Koning *Don Sebaſtiaan*, door de Peſt wierd aangetaſt.

Men weet welk een verſchriklyk misbruik zyne Medebroeders, die zich naar *Jéſus* noemden, van deeze droevige gebeurtenis maakten. Zy bedienden zich van dien akeligen tyd van elende en algemeene verwarringe om het Koningryk te bederven, verblindende de zwakke en onwetende menſchen en verwekkende onruſt en verwarring onder het eenvoudig en bygeloovig volk dat door deszelfs onwetenheit, zwakheit en bloohartigheit, natuurlyk geſchikt is om allerlei denkbeelden te ontfangen, wanneer ze door vrees of door de tegenwoordigheit van een ongelukkig geval ingeboezemd worden.

Het is klaarblyklyk dat de Auteur in het opſtellen van dit Boek, twee byzondere oogmerken heeft gehad. Het eerſte was om myne getrouwe onderdanen over te halen, tot het bywonen van de zogenaamde *Geeſtlyke* oeffeningen in de Kloosters van St. Roch, van St. Antony van Lisbon en de Stad Settubal, welke oeffeningen alleenlyk tot bereiking der ſnoode en enkel *wereldſche* oogmerken van die Maatſchappye zyn aangelegd. Het ander oogmerk van den Auteur was, om de tydelyke goederen van zyne Societeit te doen vermeerderen en nieuwe fondatien te maken ten einde zulk een *Oeffeninghuis* aan het Hof te verkrygen, naar welk voorbeeld men dan zoude getracht hebben in de voornaamſte en volkrykſte Steden van myn Ryk andere dergelyke Huizen op te rigten. Zbekende onder anderen het gemeen het valſche, iedele en verwaande begrip in te boezemen als of God de Societeit, die zich naar *Jeſus* noemt, byzonder en uitdruklyk tot de beſtiering dier oeffeningen verkozen had: daarby voegende het niet minder godloos, ſnood en ketterſch voorgeven, dat die dwaalgeeſt *Malagrida* het geheele Hof van alle openbare en byzondere penitentiën zoude abſolveeren, indien het 6 dagen agter elkanderen in zyn Oeffeninghuis doorbragt; matigende zich die Ketter op eene vermetele wyze de macht aan om alle heilzame penitentien (zoo een noodzaaklyk en onvermydlyk middel tot verzoening der zondaren!) te veranderen in een verblyf van 6 dagen in het gemelde Oeffeninghuis der zoogenaamde Jeſuiten; daar het ondertuſſchen eene onloogenbare waarheit is, dat die Oeffeningen geen ander heimelyk oogmerk hebben, dan om de gemoederen

te

te verleiden en aanhangers voor hunne Societeit te winnen; om op zyn tyd, door hunne konstenaryen, tweedragt en oproer onder het verleidde Volk te verwekken.

Willende dan nemen uit de handen myner getrouwe Onderdanen zulk een schandelyk, beledigend, kwaadaartig en ketterſch Geſchrift, ſtrekkende om gaande te houden en te vereeuwigen de ſtrafbaarſte en oproerigſte Dweepery, en ter begunſtiging van de heerſchzugtige, wereldſche en heillooze oogmerken van de afgeſchafte Maatſchappye der Jeſuiten, beveel ik, dat het gemelde Geſchrift door Beuls handen zal verbrand, en binnen 30 dagen alle de Exemplaren in de Secretary van myne Koninglyke Rechtbank de Cenſoria gebragt, en aldaar bewaard zullen worden.

SPANJE. Madrid. Men heeft alhier tyding ontfangen, dat de Dey van *Algiers*, alle, aldaar zich bevindende Spanjaarden, had doen in hechtenis nemen, om dat dezelve bericht had ontfangen, dat ons Hof voornemens was, dat Roofneſt aan te tasten. Men heeft terſtond tyding derwaards afgevaardigd om de ongegrondheid van dusdanig vermoeden weg te nemen, en de arme Spanjaards in vryheid te doen ſtellen.

Eenigen tyd geleden is door dit Hof bevel gezonden aan den Onder-Koning van *Peru*, om drie Schepen uit te ruſten en wel te bemannen: deze Schepen zeilden naar het Eiland *Chiloe* op de Kuſt van *Chili*, alwaar zy order hadden eene plaats uit te kiezen tot het bouwen van een Stad en Fort, met oogmerk om de Inwoners in ontzag te houden, welke omtrent zeven jaar geleden, de Stad *Caſtro*, de eenigſte die de Spanjaarden aldaar bezaten, in brand geſtoken hadden. Ingevolge dan van het bovengemelde bevel, werden 'er drie kloeke en wel bemande Schepen derwaards gezonden: Zy vertrokken met een ſtyve Z. O. Wind uit de Haven van *Guaquil* op den 10 Maart (1772) en kwamen den 27 van die zelfde maand voor *Caſtro* ten anker; gereed zynde om met hunne boten naar het ſtrand te varen, zagen zy de Inboorlingen aan den Oever, gewapend met Zwaarden en Musketten en de Wapens van hun land, als Bogen, Pylen en Knodzen, voornemens ſchynende hun de landing te beletten. Op dit gezicht keerde ons Volk aan boord, lichtten hunne ankers, en liepen in de Baai; toen met de zyde van hunne Schepen naar het land gekeerd zynde, gaven zy op de Indianen de volle laag, die onder hen een grote uitwerking deed, zo dat zy te rug weken; de onzen dit ziende, begaven zich naa land, en begonnen terſtond, na dat

zy het in name des Konings van Spanje in 't bezit genomen hadden, een Fort aan te leggen, en wel op dezelve plaats daar het oude gestaan had. Al het Volk van de twee Schepen aan land gekomen zynde, werd het derde met het verhaal van den uitslag naar *Guaquil* te rug gezonden, alwaar het den 21 April (1772) aan kwam. Men zond een expresse naar Lima, en in minder dan drie Weken zeilden 'er negen groote Schepen naar *Chiloe*, met Ammunitie en andere noodwendigheden om de oude Stad te herbouwen en op de beste wyze te versterken.

Dit Eiland werd door de onzen aangemerkt als een plaats van groot belang voor hen, doch niet voor andere Natiën, van welke 'er geene met die van *Chili* handelen.

Verscheide geslachten van Inwooneren zyn 'er in *Chili*; ook is 'er een gedeelte van het Land, waar in Goudmynen zyn, welke niet onder het gebied van onzen Monarch behoren.

ITALIE. Genua. Ingevolge den Vrede, tusschen den Koning van Denemarken en de Regeering van Algiers gesloten, en het Vergelyk, (dat de zaken noch zes maanden op den ouden voet zullen blyven) met de Staten der Nederlanden en den Keizer van Marocco aangegaan, zullen daar door veele Schepen van die beide Natiën, met ryke Ladingen, in zekerheid gesteld zyn, om zich naar de plaatzen hunner destinatie naar de Middelandsche Zee te begeven.

Van *Turin* heeft men dat de Schouwspellen op nieuw verboden waren, om dat zyne Majesteit de Koning van Sardinie, in doodsnood lag.

POLEN. Warschauw. Uit het Leger van den Seraskier *Dagistanli Ali-Pachi* by *Rutschuk* heeft men ontfangen de navolgende, den 18 July 1772 gedagteekende

MISSIVE.

De Heer *Van Thugut*, die, wegens de schikking zyner particuliere affaires, één dag laater dan de Turksche Gevolmagtigdens en den Heer *Van Zegelin* van *Konstantinopolen* vertrok, heeft, door verhaasting van zyn reis, den 22 Juny te *Baba Eskisi*, 8 uuren van *Adrianopel*, de Turksche Plenipotentiarissen en den Heer *Van Zegelin* aangetroffen.

Den 25 dito wierd 'er te *Adrianopel* stil gehouden, en den volgenden dag naar het Leeger des Groot-Viziers, langs den weg van *Karna*

nabat, voortgereist. Dewyl hunne Bagagie op Wagens en Kameelen geladen was, en het Lands gebruik meedebrengt, flegts kleine dag-reizen af te leggen, zo zyn zy niet eerder als den 4 July te *Gulesie*, twee uuren van het Leeger des Groot-Viziers geleegen, aangekomen; werwaarts de Groot-Vizier hun een Corps van omtrent 15000 Man Voetvolk en Ruitery te gemoet gezonden had, welke Troepen, in twee reyen geformeerd zynde, hun den volgenden dag tot in het Leger van den Groot-Vizier escorteerden.

Den 7 hadden de Keizerl. Internuncius en den Heer *van Zegelin*, Audientie by den Groot-Vizier, en wierden ter zelver tyd ieder met een Zabel-Pels en een wel uitgedost Paard beschonken. Na dat ondertusschen de Overste *Petersen* door den Veldmaarschalk tot hunne verzelling naar *Fockzani* bestemd, den 17den uit *Jassy* was aangekomen, zo waren zy den 18den bezig hunne Bagagie af te zenden, met voorneemens om 's anderen daags na te volgen, enz.

Dewyl *Osman Effendi* met verscheide Zaaken van wegens de Porte by den Groot-Vizier belast was, zo zyn zy niet voor den 12den van daar vertrokken, op welke dag zy tot *Muradlar* voortgereist, en den 15den in het Leeger des Seraskiers *Dagistanli Ali Pacha* aangekomen zyn.

Denzelven dag hebben de Heeren *van Thugut* en *van Zegelin*, benevens *Osman Effendi*, den Rus-Keizerlyken Generaal *Igelströme*, die by de kleine Vesting *Yergowi* een Corps van omtrent 4000 Man commandeerd, hun aankomst bekend doen maaken, waar op die Heer aanstonds door een Collonel hun over derzelver gelukkig arrivement deed complimenteeren. Vermits den Veldmaarschalk Graaf Romanzow niet wel anders als uit het Leeger van den Groot-Vizier de tyding van hunnen aanstaanden overgang over den *Donau* by *Rutschuk* heeft kunnen gegeeven worden, en men aan de Rus-Keizerlyke zyde vermoed had, dat zulks by *Ibrail* geschieden zoude, zo heeft de bezwaarlykheid, om hun aan de overzyde van den *Donau* de nodige Paarden, Wagens en Provsie tot de voortzetting hunner reize, te bezorgen, hun genoodzaakt, zig aldaar zo lang op te houden.

Men kan zich hier nog niet genoeg verwonderen over de wyze, op welke de *Oostenrykers* in het bezit van *Zamosk* zyn gekomen. Die Stad en Vesting is het Majoraat van de Familie van *Zamoyski*, waar van de tegenwoordige Woiwode van *Podolie*, *Johan Zamoyski*, de Bezitter is. Tot hiertoe durfden noch *Russen* noch Geconfedereerden in die Vesting komen. Doch de *Oostenrykers* kwamen met eenen Brief van den gemelden Bezitter deezer Vesting aan den Commandant van binnen, in welken Brief de meergemelde *Zamoyski* (die zig nog in *Hongarye* bevindt, alwaar hy zich, reeds zederd dat hy aan de Generaal-Confederatie ge-

zwoo-

zwooren heeft, ophoudt,) aan den Commandant schryft en beveelt, de Vesting aan de *Oostenrykers* te moeten inruimen.

Volgens de jongste Brieven uit *Moldavie*, waren de lysten der Leevensmiddelen, welke van den *Russischen* kant aan de *Turksche* Gevolmagtigden staan geleverd te worden, bereids aangekomen. Hoe groot het getal der Paarden is, welken zy met zich voeren, kan men daaruit besluiten, dewyl zy voor eene Maand 20000 Schepels Haver vorderen. De *Russen* wenden van hunne zyde alle mooglyke zorgvuldigheid aan, om hen op het plechtigste te regaleeren; 't welk ook van veelvuldige Nuttigheden zal zyn. In 't kort zal zich de geheele zaak moeten ontwinden, en 'er zal eene groote verandering ontstaan, van welke men tegenwoordig nog niets weeten kan.

Volgens de Missive van eenen *Poolschen* Officier uit *Jassy* van den 10 July, was men in die Stad niet volkomen bevryd van een besmetlyke Ziekte. Hy hieldt ook daarom zyn verblyf op het Veld, een kwartier uur van *Jassy*, werwaards hy niemand van zyne Bedienden liet gaan; maar hy zelf begaf zich dagelyks in die Stad, hielt aldaar het Middagmaal, en keerde des avonds weder naar buiten. De besmetting is 'er echter niet sterk; en 'er worden maar hier en daar eenigen door weggerukt.

In *Lublin* is nu een commando *Oostenrykscbe* Troepen onder eenen Overste Luitenant aangekomen. De *Russen* staan echter ook nog daar in, en de Generaal *Romanius* is van *Cracau* aldaar aangekomen.

Tegenwoordig staat reeds op het Dissidenten Kerkhof alhier het prachtig Marmeren Monument, welk onze geliefde Monarch ter eere van den getrouwen Heiduk, *George Hendrik Butzow*, die in zyner Majesteits verdediging zyn leeven verloor, heeft laaten oprechten. Eenige dagen geleeden, heeft de Koning in eigen Persoon het zelve in oogenschyn genomen.

Men heeft alhier eene beschryving zien te voorschyn komen van de *Baskieren*, zeeker zoort van nieuwe Krygsvolkeren der Keizerin van Rusland, die onlangs in dit Ryk zyn aangekomen: deze beschryving oneindig met de waarheid verschillende, zal het navolgende Schryven omtrent hun uit- en inwendig Caracter een beter en echt denkbeeld van deze lieden doen verkrygen.

De Baskieren *zyn een klein en onaanzienlyk Volk, byna gelyk de*

Donfche Kofakken, *en zeer zwartachtig, 't welk door hunne omzwervende leevenswyze wordt veroorzaakt. Hun aangezigt is een weinig langachtig, en hunne oogen zyn niets minder, dan* Kalmukken *oogen. Hunne Paarden zyn even zo onaanzienlyk; maar zy loopen echter snel. Voor het grootste gedeelte zyn zy met Boog en Pylen en eenen Sabel gewapend; doch 'er zyn ook veelen onder hen, die met Schietgeweer gewapend zyn. Zy schieten met hunne Boogen en Pylen zeer accuraat. Zy zyn niets minder dan wreed en grouwzaam; zy zyn echter roofgierig, gelyk alle de* Tartaarfche *Volken. Schoon eene stipte Krygstucht wel hunne zaak niet is, hebben zy echter grooten eerbied voor hunne Overheden. De meeste ongeregeldheden en buitenspoorigheden, die men op hunne rekening stelt, komen daar van daan, dat de gemeene Man met Vooroordeelen tegen hen ingenomen is, en hunne Taal niet verstaat. Ik heb hier zelf eenen grooten oploop gezien, toen deeze Lieden voor de eerstemaal in de Stad kwamen. De* Baskieren *kwamen van den Marsch, en waren hongerig en dorstig. Zy zagen een Broodbakkers-Huis, gingen 'er in, en begaerden Brood. De Bakkers Vrouw verstondt hen niet. Zy weezen op het Brood. Men verbeeldde zich, dat zy het zonder Geld wilden weg neemen. Doch de* Baskieren *wierpen Geld op de Toonbank; maar dewyl het* Ruffifch *Kopergeld was, zo gooide men het hun naar het hoofd. Daarover ontstondt een Alarm. Het Gepeupel wierp hen met Steenen, zy verweerden zich, zo goed als zy konden. Midlerwyl kreegen zy versterking, en het gevolg daar van was, dat zy het Brood zonder Geld weg namen. Zy eeten Paardenvleesch, gelyk alle de* Tartaaren, *Maar alle de Vertelsels, dat zy Menschen en Kinderen eeten, zyn niets anders dan Kinder-Sprookjes.*

ZWEDEN. Stokholm. De Ryksftanden befloten hebbende, tot eene nieuwe Overzetting der Bybel, zo is het advys der geheime Commiffie thans, na door de vier Ordens der Standen geauthorifeerd te zyn, door zyne Majefteit den Koning geëmaneerd, en met den druk gemeen gemaakt. De daar toe behoorende Acten beftaan vooraf uit 2 Memorien van den Heer Biffchop Dr. Serenius ter aanmoediging van dat heilzaam oogmerk, met al 't geen desaangaande by de Ryksftanden op den vorigen en tegenwoordigen Rykdag is geproponeerd. Hierop volgt de aanrading tot het aanftellen van een Commiffie, waar toe de Medeleeden teffens zyn voorgefteld, ten einde door den Koning by Brieven van beroeping benoemd te worden. Die Commiffie, welke bin-

nen

nen deze Hoofdstad zitten zal, bestaat uit den Aartsbisschop en de Bisschoppen van Abo, Lund, Skarra en Gothenburg; uit de Professoren in de Oostersche en Grieksche Talen by de Universiteiten en uit eenige Theologanten, nevens twee Lectoren van verscheide Gymnasien, welke alle de Overzetting zelven zullen moeten bezorgen. Aangaande de juistheid der Zweedsche uitdrukking, is zulks den Bisschop Dr. Serenius met byvoeging van den wydberoemden Cancelary-Raad, Professor en Ridder, Heer Ihre toevertrouwd, en deze beide Heeren kunnen met den Veld-Marschal, den Justitie Cancelier, 's Konings Lyf-Medicus, den Secretaris van de Koningl. Academie der Wetenschappen en den Professor in de Botanie te rade gaan; doch zodanig, dat de vyf laatstgem. geen Honorarium nog Reisgeld daar voor genieten zullen. Tot de Correspondentie heeft de Commissie de vryheid van de Postery, en de Hoofd-Predikant van den Ritterholm, Dr. Rosen, zal die Correspondentie voeren. Tot Secretaris van dezelve is een Lector uit Hernosand, genaamd Ederhard en zynde op den tegenwoordigen Ryksdag Notaris van den Hoog Eerw. Priesterstand, benoemd met een jaarlyks Tractement van 1000 Dalers zilveren munt. De Medeleeden zullen in 't eerst naar mate van de omstandigheden worden by een geroepen, en genieten voor ieder Zitting, welke zy bywonen, vyf Dalers zilveren munt. Het Fonds tot deze merkwaardige onderneeming bestemd, bestaat uit het volgende. I, Uit de Capitalen van alle de Kerken in het Ryk zal een bepaald per Cent, naamlyk in het eerste jaar een geheel en vervolgens jaarlyks tot op den naastkomenden Ryksdag een half per Cent moeten worden opgebragt. II. Uit een vrywillige Gift van alle Stands Personen, Geestelyken, Militairen en Civilen, die een Kas hebben, en door een inschryving van Particulieren. III. Uit de Voordeelen, komende uit het drukken van het Zweedsche Gezangboek, zal een somme van agtien duizend Dalers kopere munt, ter dispositie van de Commissie worden opgeschoten. De Methode ter bearbeidinge word in de Instructie zelve voorgeschreven en men toont zekere Hulpmiddelen aan, die daar by te gebruiken zyn. Zo dra nu de Overzetting van een der Bybel-Boeken voltooid, en door de Leeden van de Commissie naauwkeurig gerevideerd en goedgekeurd zal wezen, zal het zelve in Royaal Quarto met een breeden rand worden af-

 ge-

gedrukt: en alsdan zal het een iegelyk vry ſtaan zyne Aanmerkingen dieswegens in te leeveren.

DENEMARKEN. Koppenhage. Men heeft tyding, dat de Overſte *Falkenſchiold* den Onder-Officier en de 4 Zoldaten, welke hem naar Munckholm moeſten brengen, onder weg op zyne zyde heeft weten te krygen en vervolgens met hun behulp den Stuurman en de Matrooſen van het Koopvaardyſchip, op het welk zy zich bevonden, heeft gedwongen om naar Engeland te zeilen, alwaar hy bereids is aangekomen.

Onlangs las men in de Engelſche Brieven, dat de Koningin Karolina Mathilda naar Engeland keeren en het Carltonhouſe (het Paleis van haar overleden moeder) betrekken zoude; dan dit berigt is zonder grond, in tegendeel word het Slot te Celle tot gebruik van die Prinſeſſe gerepareerd, zynde die reparatie voor 80000 Ryksdaalders aan beſteed, en men is bezig met de nieuwe Meubilen, die eenige jaren geleden voor het Slot te Lunenburg gekogt zyn, derwaarts over te brengen.

Met het van Tranquebar terug gekomen Schip de Kroonprins van Denemarken, heeft men de aangename tyding ontfangen van den gezegenden voortgang van het Bekeeringswerk onder de Indianen door de Koninglyke Deenſche Miſſionnariſſen. De Gemeente aldaar is in 5 kreitſen verdeeld, dragende de namen der 5 naast bygelegen Steden; daar zyn 13 Kathichizeermeesters, die de jeugd in de gronden van het Chriſtendom onderwyzen. Van het begin der Zendinge tot den 5 October des vorigen jaars, zyn 'er 13901 perſonen als Leden der Chriſtelyke Kerke opgeſchreven, en ſedert dien tyd is deze Gemeente nog met 162 Zielen vermeerderd. Men vleid zich met eene verdere gezegende uitbreiding van het Evangelium, nadien er wederom 2 Miſſionariſſen uit deze Stad aangekomen zyn. De Boekdrukkerye te Tranquebar, die door gebrek aan de noodige vertalingen heeft moeten ſtil ſtaan, is nu wederom aan de gang: men heeft in dezelve bereids een begin gemaakt van een tweeden druk der Vyf Boeken Moſis in de Maleitſche Taal en van den vyfden druk der Pſalmen Davids in 't Portugeeſch.

DUITSCHLAND. Wenen. Dezer dagen is alhier een Vreemdeling aan gekomen, dewelke, zo men verzeekert, een ontwerp gemaakt heeft om de twee gevaarlyke plaatzen in den *Donau*, te

we-

weten den (*) *Strudel* en den *Wirbel* uit den weg te ruimen, en daar door den Scheepvaart op die Rivier volkomen te herstellen. Men moet bekennen dat een zodanige welgelukkende onderneeming eenen grooten invloed op onzen Koophandel zou hebben, en by aldien de meening van dien Heer welgegrond is, die zich verbeeld, dat de zogenaamde *Wirbel*, niet gelyk zommige Natuurkundigen hebben voorgegeven, door een onderaardschen en grondlozen kolk, maar door een Zamen loop van aan elkander hangende verholen klippen veroorzaakt word, zo komt het ontwerp van gemelde Konstkundigen gantsch niet onaanneemlyk voor, die midlerwyl een keer naar Opper-Oostenryk is gaan doen, om 't wezen van de zaak ten dezen opzichte nader te onderzoeken.

De Keizer is voor eenige dagen van hier vertrokken, maar werwaards de reize gericht is blyft als noch een geheim.

Hamburg. Toen de Tripolitaansche Ambassadeur alhier uit den *Haag* aankwam, begaf hy zich direct naar het Raadhuis alwaar de Magistraat vergaderd was. Op zyn komst, werd hy beleefdlyk ontfangen en verzogt te zitten, doch hy weigerde het, zeggende, dat hy van die beleefde aanbieding geen gebruik konde maken, ten zy men hem een Stoel van Staat gaf en dezelve ter regterhand van den President plaatste. Dit volgens zyn begeren geschied zynde, nam hy plaats en zat 2 à 3 minuten zonder spraak, eindlyk brak hy de stilzwygenheit met deze Aanspraak, *Myn Meester ziet goedgunstelyk neder op deze Vrye en Keizerlyke Stad en Republyk.* Hebbende dus zyne gewigtige Ambassade met 14 woorden begonnen en geëindigd, stont hy op en ging de Raadkamer uit; doch de Regering, voor hem eene pragtige maaltyd in het Admiraliteitshuis aangelegd hebbende, noodigden hem beleefdlyk, doch hy gaf ten antwoord, dat hy als een waar Musulman daar van geen gebruik maken konde en vertrok nog dienzelfden dag naar Denemarken en Zweden.

(*) De *Strudel* of *Strutel* is een maalstroom of zeer gevaarlyke draaikolk in den *Donau*, niet verre van het oude Vlek *Strobm*, beneden *Grain*, en omtrent 7 mylen beneden de Hoofdstad *Lints* in Opper-Oostenryk; en de *Wirbel* of *Wurbel* is een diergelyke Wervelstroom slechts 200 schreden van den *Strudel* of beneden de fraaye Stad *Crems* in Neder Oostenryk. Deze twee maalstroomen zyn ten uitersten gevaarlyk, vermits het water aldaar met een ongelooflyk geweld rond draait, zulks de Schippers naauwkeurig moeten toezien, dat zy niet binnen de kring geraken, uit vrees van Leven, Schepen, en Lading te verliezen.

Hamburg. Vervolg van onze voorgaande (bladz. 43).

Ten einde aan hunnen leugentaal des te meer gewicht by te zetten, zag men hen wel haast beezig, de Confederatie van Barr te verwekken, dewelke dienen moest, om hunne eigene onderneeming te Radom te vernietigen. Een zoo teegenstrydige handel rechtvaardigde hen midlerwyl in de oogen van de minst-verlichte classe der natie, aan dewelke 't onmogelyk toescheen, dat lieden, die zich verbonden, om 't Radomer-Tractaat om verre te werpen, eenigen tyd te voren zelve, zonder door anderen daartoe genoodzaakt te weezen, gearbeid zouden hebben, om 't zelve tot stand te brengen; en dit had ten gevolge, dat de Koning alleen by de misleide meenigte allen den schuld daarvan dragen moest, onaangezien zyn Maj. geen aandeel daaraan had, ten zy dat hy alleen zich niet in staat bevond, om den verdwaasden stroom teegen te gaan.

Zoudet gy wel willen geloven, *Myn Heer!* dat een der gem. vier personen, dewelke zich in 1767 onder den naam van Gezanten van weegens de Radomer-Confoederatie te Moskau bevonden, om de Keizerin van Rusland hare garantie te verzoeken, en om haar Maj. hunnen dienst in der Dissidenten zaak aan te bieden, eeven dezelve is, die tans van weegens de Confederatie van Barr te Parys resideert om aldaar hulpe teegen Rusland te verkrygen, en de vernitiging uit te werken van de Radomer-Confederatie, by dewelke hy te voren een der voornaamste rollen pleeg te speelen? Zoudet gy konnen geloven, dat hy, die Maarschalk te Radom is geweest, jeegenswoordig een der Opperhoofden is by de Vergadering te Eperies alwaar de Regeering der Confederatie van Barr haren zeetel heeft?

De ongelykvormigheid en teegenstrydigheid der verrichtingen van die heeren ontdekte wel haast den waaren beweeggrond van derzelver zoogenaamden yver voor den Godsdienst, de wetten, en de vryheid. Ge hebt gezien, *Myn Heer*, wat zy te Radom en te Moskau gedaan hebben, in hope, dat zy den regeerenden Koning zouden konnen van den Troon stoten. Dan eens ziet ge hen te Eperies, onder den naam van voorvechters der wetten en vryheid de tusschen-regeering afkondigen, en den Koningsmoord gelasten; nu eens klagen zy den Koning by Rusland aan, dat hy hen hinderlyk geweest zy omtrent den goeden uitslag van de zaak der Dissidenten; en dan eens weederom hitzen zy de natie aan teegen zyn Maj. door voor te geeven, dat hy de eerste aanleider zy geweest van 't Radomer-Tractaat, het geen hun eigen werk pleeg te zyn.

Hoe ongewis ook en wankelmoedig zy dus in hunne handelingen weezen mogten, nochtans hielden zy altoos een en 't zelve doelwit in 't oog, te weeten den ondergang van hunnen rechtmatigen Beheerscher. Met dat oogmerk hebben zy de Turken na Polen geroepen; en ten einde aan hunnen wraaklust te voldoen, zyn Poolsch Ukraine en Podolie door de Musulmannen verwoest, de Steeden en

Dor-

Dorpen geruïneert en de inwoners vermoord of in slaverny weggevoert geworden. De pest, die den Poolschen bodem van 200000 zielen berooft heeft, is een der vruchten van den oorlog geweest, en bygevolg ook van den yver der kwalykgezinde gemoederen, dewelken dien oorlog hebben verwekt. Ruim 60000 Polen van allerlei rang, ouderdom en sexe zyn slagtoffers der algemeene overheeringen geworden. Ziet daar, *Myn Heer*, de voornaamste vruchten die een ongegronde haat heeft voortgebragt onder den sluijer van Godsdienst en Vryheid.

Lichtlyk zult ge my vragen, *Myn Heer*, van waar toch die verregaande haat teegen den Koning ontstaan zy, en op wat wyze de voorgem. Heeren dien haat aan een gedeelte der natie hebben konmeededeelen? Dit is 't geen ik u eenigzins omstandig verhalen zal.

De meeste opperhoofden der Comfederatie van Barr zyn lieden, die onder de Regeering van den laast-overleedenen Koning by denzelven in hoge gunst en in groot aanzien stonden; doch door 't overlyden van Augustus III. wierden zy met de overige weeder gelyk gesteld. Zy deeden eenige vruchtloze pogingen, ten einde dien Koning eenen opvolger uit zynen Huize te geeven, in staat, om de grootheid der geenen, dewelken dien Huize toegedaan waren, verder staande te houden. Ge weet echter, dat de omstandigheeden dit ontwerp niet begunstigden, en dat ten genoegen van 't overige gedeelte der natie een Piast of inboorling van Polen verkozen en op den Troon geplaatst wierd. De Opperhoofden der Confederatie van Barr zagen zich in de noodzaaklykheid gestelt, om de stemme des volks gehoor te geeven, en zy onderwierpen zich dan ook daaraan.

Eenen van die voorvechters hoorde men echter reeds van toen af zweeren, *dat hy zoo lange hy leefde, een Regeering verontrusten zoude, die niet na zynen smaak was*, en zulks niet teegenstaande hy zelf een van de geenen was geweest, die in persoon hunne stem tot de verkiezing des Konings gegeeven hadden. Dit is, *Myn Heer*, de eerste beweegreden geweest tot de verbittering van de hoofden der Confederatie teegen 's Konings persoon; en de tweede is te vinden in de bepalingen, gemaakt omtrent eenige der voornaamste eerampten van den staat, waarmeede die lieden pleegen bekleed te weezen. Ge zult hier onder een nader uitbreiding van dit laatste artikel aantreffen, 't welk ik alhier slecht als met den vinger aanroere.

Deeze beide zaaken te samen zyn intusschen de waare en eenige oorzaken geweest van den haat deezer persoonen teegen den Koning en van den roekeloozen uitstap, waartoe zy zich zedert hebben gegeeven; en uit het volgende zult ge konnen ontdekken, op wat wyze zy aan een gedeelte der natie dien haat hebben konnen inboezemen. Het is naamlyk bekend, dat de regeerende Koning zoo voor als na zyne verkiezing altoos van gedachten geweest zy, dat het

het verbeeteren van 't lot en de omſtandigheeden der Diſſidenten een zaak ware, niet minder wenſchlyk ten goéden des Koningryks, als met de menſchlievendheid ſtrokende; en uit hoofden van die geneigtheid ſchikte hy zich gewilliglyk na de inſtantien, die de Keizerin van Rusland op den Kronings-Ryksdag reeds liet doen, ten voordeele van de Diſſidenten.

Dat geene, 't welk Rusland toen ter tyd ten behoeve van de Diſſidenten verlangde, ging niet verder, dan alleenlyk zorge te dragen, dat dezelven verloſt wierden van onder de verdrukkingen, die zy leeden, en dat aan dezelven in hun vaderland een binnen behoorlyke perken bepaalde tolerantie wierd vergunt; want het ſyſtema rakende een volkomene gelykſtandigheid tuſſchen de Roomſchgezinden en Diſſidenten is door Rusland niet eerder aangenomen geworden, dan na dat 't gem. Hof door de verſtandeloze raadſlagen van 's Konings vyanden beleedigt geworden was, waarby was geresolveert, alles wat Rusland verlangde, zonder eenige uitzondering van de hand te wyzen.

Dit gevaarlyk uiterſte, te weeten de gelykſtandigheid, was 't geen de Koning trachtede voor te komen, toen hy alleen, (wanneer hy buitengewoonlyk in perſoon by een zeer talryke en onruſtige vergadering op den ryksdag in 1766 met veel nadruk ſprak, oorzaak was, dat de onbetamelyke wet afgekeurt wierd, dewelke door den Heer Soltyk, Biſſchop van Cracau, wierd op tapyt gebragt, welke wet in ſubſtantie behelsde, *dat elk en een iegelyk, die voortaan op den Ryksdag iets ten beſte of ten voordeele van de Diſſidenten zou onderneemen te zeggen*, *ipſo facto*, dat is op ſtaande voet, *in den ban verklaart behoorde te worden.*

Uit het teegengaan nu van die verdwaasde wet hebben gem. Biſſchop en de hoofden der Confederatie geleegenheid genomen, om 't grootſte aantal der Polen, die noch zeer teegen de tolerantie ingenomen zyn, te doen geloven, dat hunne Koning den Roomſch-Cath. Godsdienſt in verre na zoo zeer niet ware toegedaan, dan hy wel behoorde te weezen, offchoon zy ondertuſſchen zeer wel wisteſten, (en zy zyn onbeſchaamd genoeg geweeſt, om zulks voor de natie te loochenen,) dat de Koning ſteeds geweigert heeft, den Diſſidenten aandeel in de wet geevende magt te laten neemen, als zynde zyn Maj. overtuigt, dat dit een onveranderlyk en uitſluitend voorrecht ware van de domineerende religie, en dat een zoodanig voorrecht niet zonder een verregaande revolutie konde worden weggeſchonken.

Daarbeneevens zyn zy boosaartig genoeg geweeſt, om voor de natie verborgen te houden, dat men aan den Koning alleen, en aan deszelfs ſtandvaſtige en herhaalde inſtantien te danken hadde de in 1767 voorgevallene vernieuwing van de buiten gebruik geraakte wetten van ſtrafoeffening teegen zoodanige van de Poolſche natie, die den Roomſch-

Roomsch-Cath. Godsdienst verlieten, om eenen anderen te omhelzen. Onaangezien de Koning geheel vry is van waan, of bygelove en van den geest van vervolging, vermeende zyn Maj. echter, door den eed, dien hy by zyne komste tot den troon had afgelegt, gehouden en verpligt te weezen, om den Roomsch-Cath. Godsdienst in deszelfs ganschen ommekreits voor te staan en te handhaven; en zyn Maj. verbeeldde zich, dat zonder een zoodanige bescherm-muur de gelykheid der voordeelen, dewelken de omstandigheeden van den jaare 1767 aan de Dissidenten verschaft hadden, den Roomschgezinden wellicht tot een lokaas zou hebben konnen verstrekken, om tot de religie der Dissidenten over te gaan, te meer, vermids men by veele een grote geneigtheid daartoe vermeende te konnen bespeuren.

Door deeze twee zaken, te weeten dat men aan de eene kant verzweeg of ontkende, 't geen de Koning ten voordeele van zynen dat is, den Roomsch Cath. Godsdienst had gedaan, en aan de andere kant aan zyn Maj. toeschreef 't geen hy niet gedaan had ten nadeele van dien Godsdienst, hebben de Hoofden der Confederatie eindlyk zoo veel weeten ten weege te brengen en uit te werken, dat het herte van dat gedeelte der natie, 't geen den meesten yver voor den domineerenden Godsdienst betoonde, van den Koning afgetrokken en verwydert is geworden, in zoo verre, dat die lieden den Troon vacant verklaart, en een tusschen Regeering aangekondigt hebben.

Buiten twyfel is onnodig, u te doen opmerken, hoe zeer een zoo scheinende welgezinde beweegreeden byaldien dezelve billyk en wel gegrond ware geweest, in staat ware, om de gemoederen gaande te maken van zoodanige lieden, die niet beeter wisten, of men sprak de waarheid, en die daar benecvens yveraars waren voor hunnen Godsdienst, en om dus van die lieden de toestemming tot de verschriklykste onderneemingen te verkrygen; en dit was juist het geen de Hoofden der Confederatie in 't werk stelden. Men heeft dan ook een publieke acte zien ten voorschein komen, van alle bewyzen van gezag voorzien, waarby het ombrengen van den Koning niet alleen duidelyk bevolen, maar ook als een pligt van den Godsdienst en van de liefde tot het vaderland opgegeeven wierd.

De ten opzigte van de voordeelen harer Religie bedrogene natie is terzelver tyd ook met betrekking tot hare politieke voordeelen misleid geworden. Men heeft de natie trachten te doen geloven, dat de Koning niets anders bedoelde, dan de grondvesten harer vryheid te ondermeinen, en hare oorspronglyke Ryksgesteldheid of Constitutie 't onderste boven te keeren. De hoofd-zaken, waarop die ongegronde aanklagte steunde, waren de drie volgende; naamlyk.

I. De laatste oorlog in Duitschland was oorzaak van 't veranderen en versmelten van de Poolsche geldspetien. Dit te doen, en daardoor de Poolsche munt op eenen beeteren voet te brengen, was onvermydelyk. De Republiek voorzag zeer wel, dat daaruit veel verwerring en zware onkosten zouden ontstaan; en daarom droeg ze

 zulks

zulks aan den Koning op, aan hem 't munt-recht overlatende, 't welk ze aan zich zelven voorbehouden had, zonder geduurende verscheide vorige regeeringen gebruik daarvan te maken. Een diergelyke verandering omtrent het muntweezen is een zaak, waarvan de eerste ondervindingen voor den particulier altoos smertelyk vallen; en daarom bedienden de Hoofden der Confederatie zich reeds te Radom daarvan, ten einde 't volk misnoegd op den Koning te maken. Zy schilderden dit teeken van opentlyk vertrouwen, 't welk den Koning ten zynen koste niet dan te zeer gebillykt heeft, eeven eens af, als of zulks tot een zeer groot voordeel voor zyn Maj. en ter onderdrukkinge van de natie diende; en veele geloofden hunne aanstokers op hun woord, zonder de zaak nader te onderzoeken.

II. De laatste voorzaten van den regeerenden Koning bezaten in hunne hoedanigheid als Keurvorsten van Saxen een werklyke en hen eigene magt. Dit was de reeden, waarom de Republiek uit yverzucht aan hen alleenlyk een bepaalde magt inwilligde over 't regiment gardes, 't welk in hunne betaling stond; doch vermids de regeerende Koning geen andere militaire steun zyner waardigheid had, dan alleenlyk die gardes, zoo wierden zy by de Koninglyke Capitulatie aan zyn Maj. nader onderworpen. Hieruit nu hebben de Hoofden der Geconfedereerden aanleiding genomen, om den Koning by 't gemeen voor te stellen als een gewapenden en de vryheid zynes lands bedreigenden Souverein; en zulks niet teegenstaande de gardes niet meer uitmaken, dan het tiende deel der Troepen van het koningryk, terwyl de neegen overige deelen onafhanglyk van zyn Maj. gebleeven zyn.

III. In een land, alwaar men 't Koninglyk gezag zoo zeer vreest en beperkt, was 't natuurlyk, dat de in Polen alleenlyk aan den Groot Veldheer met een meer uitgebreid gezag, dan voorheen dat der Connetables in Vrankryk, onbepaald aanvertrouwde militaire magt voor de zoodanige burgeren, die daarmeede bekleed zyn, te groot en te gevaarlyk toescheen, te meer, om dat verscheide bedryven, waarvan 't aandenken noch nieuw was, de waarheid deezer aanmerking noch krachtiger betoogden. Derhalven ordonneerde de Kronings Ryks-dag, dat het gezag van den Groot-Veldheer voortaan tusschen hem en eenen krygsraad verdeeld zou weezen; en de Groot-Veldheer onderwierp zich des te gewilliger aan die beschikking, vermids daardoor de invloed van zynen Koning op 't krygsweezen bezwaarlyker wierd, als zynde het voorheenen den Koningen van Polen vry gemaklyker gevallen, zich in den Groot-Veldheer niet meer dan een hem toegedaan creatuur te verschaffen, dan jeegenswoordig, nu een Koning zich van de beraadslagingen eenes krygsraads van 16 burgers moet trachten meester te maken.

Voor het oprechten van dien krygsraad, en noch geduurende de Tusschen-Regeering, had men een kollegie ingesteld, bestaande in eeven zoo veele leeden, als waarin naderhand de krygsraad bestond

om

om beneevens den Groot-Schatmeester de Finantien van den Staat onder zich te hebben. De Groot-Schatmeesters hadden dezelven te voren met een onbepaalde magt beheert, waardoor zy onnoemlyke schatten aan zich trokken, en de altoos uitgeputte Publieke Schat naauwlyks toereikende was voor de dringendste noodwendigheeden van den Staat. Het nieuwe kollegie of de schat-commissie heeft dit misbruik verbeetert; de Staat is tans, ryker, dan te voren, en de stipter ingevorderde en met meer overleg en spaarsaamheid uitgegeevene Finantien beloofden reeds voor de teegenwoordige onlusten een welgereegelde beheering.

Het instellen midlerwyl van die zoo nuttige en met de goede order zoo zeer strokende commissien, te weeten den krygsraad en de schat-commissie, verwekte den Koning in allen opzigte veel onverzoenlyke vyanden, om dat derzelver aanzien en gezag daardoor was verzwakt geworden. De voordeelen, die 't vaderland daaruit trok, en 't geluk en de magt van 't zelve, dewelke met deeze reforme zoo weezendlyk verbonden waren; hebben nimmer toereikende beweegreedenen konnen weezen, om die lieden te overreeden, dat zy van hunne gevoeligheid weegens de hen onttrokkene particuliere voordeelen zouden hebben afgezien; en 't groot geschreeuw 't geen zy daarover, als over een hen aangedaan onrecht maakten, heeft veele onkundige lieden vervoert.

Jeegenswoordig word by dat gedeelte der natie, aan 't hoofd van 't welk die misnoegde persoonen zich bevinden, voor een onteegenzeglyke waarheid gehouden, dat de Koning door 't verminderen der voorrechten van die eerampten, en inzonderheid van dat van den Groot-Veldheer, niets anders beoogt hebbe, dan een bolwerk om te stoten, 't welk geschikt was, om de Poolsche vryheid teegen de magt des Scepters te beschermen; en veele, die geduurende 't misbruik van deeze aanzienlyke ampten in de hoedanigheid van mindere bedienden insgelyks hunne reekening daarby pleegen te vinden, en aandeel aan den buit te hebben, galmen den naklank uit van de klagte hunner geweezene overheeden, en doen hun best om de gem. veranderingen als aan den Staat toegebragte gevoelige wonden, te doen aanzien.

Deeze nu, *Myn Heer*, zyn de bezwaarnissen en klagten, dewelken aan de eene zyde door de onkunde, en aan de andere zyde door de listigheid der geenen, die ze uitboezemen, teegen den Koning opentlyk beschuldigt, *dat hy de voornaamste wetten veracht, de aanzienlykste familien verneedert, en 't gezag der groten vernietigt heeft.*

Behalven 't rechtmatig berispen van de zulken, die de natie bedrogen hebben, behoort men ondertusschen ook dat geene niet te vergeeten, 't geen dienen kan ter verontschuldiging van de gemaklykheid, waarmeede de natie zich heeft laten misleiden. Als in den slaap gewiegt, door eenen stilstand zonder voorbeeld van 30 achtereenvolgende jaren, dat is, geduurende de gansche Regeering van

 Ko-

Koning Augustus III., onder welke Regeering niet eene Ryksdag tot stand gebragt, en by gevolg ook niet eene wet gegeeven, en niet een misbruik verholpen was, nu op eenmaal uit dien slaap opgewekt te worden door vier kort op elkander volgende Ryksdagen, die zeedert 1764 tot 1766 alle de verbeeteringen voortbragt, waarvan wy hierboven hebben gewag gemaakt, was 't gansch niet bezwaarlyk, om het kwalyk onderrechte gedeelte der natie te overreeden, dat ieder nieuwigheid gevaarlyk ware, en dat hunne Koning zulks onmogelyk enkel en alleen uit liefde tot het algemeen welzyn konde uitgewerkt hebben.

Die verblinde lieden wierden dus welhaast door de reeds bygebragte konstgreepen in duizenderlei ongerustheeden, bekommeringen en ydele verschrikkingen ingedompelt, en die verdwaasde vreeze wierd zoo gestadiglyk gaande gehouden, dat de publieke geschriften, de welken in den 1767 te Warschau ten voorschyn kwaamen, (en die zonder echter iets by name te noemen,) slechts in algemeene uitdrukkingen bestonden rakende beogingen van een onbeperkte heerschzucht, en rakende ontwerpen, die niet minder verre uitziende dan voor de vryheid gevaarlyk waren, enz. toen reeds die algemeene beweeging en misnoegdheid hoe langs hoe verder uitbreiden, waarvan men jeegenswoordige wrange vruchten inzamelt.

De strafbare opsteller van 't libel maakt zyn kwadaardigheid en leugentaal hiermede volleedig, dat hy den Koning van Polen aanklaagt, als of zyn Maj. *medepligtig zy geweest aan 't oplichten der drie Gevangenen by den ryksdag van den jare* 1767.

Hoe kan iemand zynen Souverein diergelyke daden aantygen, zonder zyne beschuldigingen te gronden op zoodanigen bewyzen, die niet verdacht gehouden konnen worden, en wat toch brengd de opsteller ondertusschen by tot staving van deezen zynen verregaande laster? *Men heeft*, schryft hy, *by den Koning die vaderlyke aandoening niet bespeurt, dewelke 't verlies van drie zulke deugdzame burgers by zyn Maj. had behoren te verwekkn.*

Zonder twyfel heeft de opsteller die vaderlyke aandoening in den Koning niet gezien, om dat hy dezelve niet zien wilde, dewyl zoo volstrekt waar is, dat zyn Maj., weegens dat droevig en onverwacht voorval, ('t oplichten naamlyk der drie bovengem. personen,) ten uitersten met smerte aangedaan, en ten eersten onleedig zy geweest met bekwame middelen, om zulks te verhelpen, dat zyn Maj. onmidlyk daarop een plegtige Deputatie door de Rykstenden deed benoemen, om op het herstellen van die gevangenen in hunne vryheid met allen nadruk aan te houden.

Daarbeneevens, met deezen gedanen uitstap noch niet te vreeden zynde, deed het Poolsche Ministerie op 's Koning bevel een memorie in zeer krachtige bewoordingen opgestelt, aangaande die zelve zaak aan 't Russisch Ministerie overhandigen; en die publicke verrichtingen wierden vervolgens door herhaalde en telkens vernieuwde

de byzondere en onderhandsche instantien ondersteunt, dewelken nochtans geen beeteren uitslag hadden, dan de eerste. 't Is hier de plaats niet, om dezelven te herhalen, doch men kan by al wat heilig is verzeekeren, dat ze gedaan zyn; en men beroept zich op 't getuignis van lieden, die zich aan beide de Hoven bevinden, en dus volkomen in staat zyn om de waarheid hiervan te bevestigen.

De Russische Gezanten, dewelke zeedert den aanvang der onlusten tot op heeden toe elkander in Polen opgevolgt zyn, konnen der waarheid van 't hiervoren gemelde getuigenis geeven. Zy konnen ook verhalen, hoe veel moeite, aanhoudingen, en zelfs dringende afvorderingen zy van weegens den Koning ondervonden hebben, ten einde den slechten krygstucht onder de Troepen te verbeeteren, de gewone oorlogsrampen zoo veel mogelyk te verzachten, het moorden en branden voor te komen, en de ongelukkige by te staan, die in de handen van de Commandanten der Troepen gevallen waren; hebbende de Koning deeze zyne vaderlyke pogingen aangewend zelfs ten behoeve van zodaanige Geconfedereerden, die zyn Majts. eigene goederen wel meest geruïneert, en hem van zyne inkomsten grotelyks berooft hebben. Deeze, *Myn Heer*, zyn alhier bekende zaken, en eeven zoo waar en werklyk gebeurt, als is de zelfstandigheid van 't Hoge Opperweezen, 't welk men ten bewyze van de echtheid der zaak ten getuige daarvan durft aanroepen.

Byaldien de Schryver van 't libel een mensch ware, die de waarheid schryven wilde, zou hy onmogelyk van ondankbaarheid jegens zyne Natie en van inhaligheid konnen beschuldigen eenen Koning, wien men zelve op de Ryksdagen den voorslag en de aanbieding heeft zien doen, dat hy gewilliglyk zoude afzien van verscheide aanmerkelyke voordeelen, dewelken zyn Maj. zoo uit krachte van de Landswetten als ingevolge van de *Pacta Conventa* of Kronings-Capitulatie genoot, byaldien slechts de Staat of 't Koningryk uit een zoodanigen afstand eenig voordeel konden trekken.

Toen de Koning in den jare 1766 op den toenmaligen Ryksdag de afschaffing der tolrechten uit de eene Provintie in de andere voorsloeg, wierd door de leeden van dien Ryksdag aan zyn Maj een aanbieding gedaan tot het vergoeden der revenuën, dewelken de Koninglyke kasse door 't afschaffen der gem. tolrechten zou komen te missen; doch zyn Maj. wees deeze aanbieding ten zynen opzigte eedelmoedig van de hand, en verzocht, dat die revenuën voortaan aangelegt zouden worden tot het jaarlyks onderhoud van 't Corps Cadetten, waarvan de Koning alle de onkosten der oprechting reeds als een louter geschenk aan de Republiek op zyn eigen beurs gedragen had.

Het repareeren der Vestingwerken van Kaminieck en de herstelling der Geschutgieteryen en van andere artikelen, de Artillerie der Republiek betreffende, welk alles op 's Konings kosten geschied is; de door-

door zyn Maj. uitgeschotene aanzienlyke sommen gelds tot onderhoud der Troepen van den Staat, op verscheidene tyden, wanneer de Schatkamer der Republiek van geene genoegzaame penningen daartoe verzien was, als meede tot het betaalen van de Poolsche Ministers, aan vreemde Hoven resideerende; deeze alle zyn authentike gebeurtenissen, die uit de Registers van den Staat beweezen konnen worden, en waartoe geen wet, geene verbindtenis den Koning verpligteden, maar die alleen door zyn Maj. uit liefde tot zyn Vaderland zyn verricht geworden.

Deeze Koning nu, die de helft van zyn eigene Domeinen opoffert, ten einde zyne Onderdanen in hunne gewoonlyke contributien en uitgaven ten dienste van den lande ter hulpe te komen en hen verlichting toe te brengen; deeze Koning, wien men gezien heeft, de Kroon te willen nederleggen, byaldien zulk niet alleen tot voordeel, maar ook zelfs tot genoegen van de Natie gedyen konde; deeze zelve Koning is 't, wien de snoode Schryver van 't libel zich niet ontziet te beschuldigen, niet alleen als geen aandoening hebbende weegens de rampen van zyn Vaderland, maar ook als een meedepligtigen en een oorzaak van die rampen.

Dienvolgens behoort men dat libel in allen opzigte niet anders dan als een verregaande Smaadschrift aan te merken, 't welk door eenen roekelozen Schryver, in een boosaardige razerny van haat tegen den Koning geheel verblind zynde, is opgestelt, ten einde zyn Maj. indien mogelyk ook buitens lands gehaat te maken; en ik twyfel niet, *Myn Heer*, of ge zult het publiek zeer gaarne van de ongegrondheid en onwaarheid van dat geschrift willen onderrechten, het geen eigentlyk het oogmerk is, waarom ik u deeze myne tegenbedenkingen aangaande 't zelve heb toegezonden. Ik ben enz.

VRANKRYK. Parys. Kapitein *Trebuchet*, commandeerende het Schip *la Sevre*, dezer dezer dagen van S. Domingo op de Rivier van *Nantes* aangekomen, heeft op zyne reis de volgende zeldzame ontmoeting gehad: op den zestiende dag van zyne reize, gevoelde hy, des avonds ten 11 uuren, eene sterke schudding, waar uit het Volk zich verbeeldde, dat het Schip tegen Rotzen stootte. Men begon te pompen en men vond zeer veel water in het ruim, het welk eene algemeene ontsteltenis veroorzaakte. Toen de dag aanbrak, ontdekte hy een monstreusen Visch, die 30 à 40 voeten lengte had en die zig aan den bodem van het Schip op eenige voeten van den kiel, had vastgehegt. De Heer *Trebuchet* deet een touw om den Visch slaan en liet het vervolgens aan een takel vast maken, doch wat moeite men ook deet, het was niet mooglyk den Visch van het Schip los te krygen.

gen. De Kapitein besloot hier op te wenden naar één Schip, het welk omtrent drie mylen van hem onder de wind was, en gaf aan het zelve een teken dat hy hulp nodig had. Dit was een Engelsch Schip, gecommandeert door den Heer *Smith*. Dees kwam hem te hulp en na zeer veel moeite en arbeid kreeg men eindelyk de visch van het Schip af. De Heer *Trebuchet* heeft geen beschryving van dit schepzel konnen geven, dewyl hy, met het aanbreken van den dag niet anders dan een ongeschikten romp gewaar wierd: ook hadden de Haayen, die het zelve omringden, 'er een gedeelte van verscheurd. Men dorst de Duikelaars niet in 't water laten om den stroom te onderzoeken, uit vreze dat ze door de Haayen mogten verslonden worden. Des anderen daags onderzogt men het Schip, en men bevond, dat het op twee plaatsen, omtrent 4 voeten van de kiel, met gaten was doorboord, welke byna eenen voet van elkanderen af waren, en die schenen gemaakt te zyn door een soort van hoornen, welke aan hun mond drie duimen middellyns hadden. Men was verpligt dag en nagt te pompen en de Engelsche Kapitein heeft de attentie gehad, om het Fransche Schip herwaards te volgen, om te zien, of het ook zyn bystand mogt noodig hebben.

NEDERLANDEN. Rotterdam. *Het Bataafsch Genootschap der Proefondervindelyke Wysbegeerte dezer Stad*, heeft op desselfs algemeene Vergadering, gehouden den 10 Augustus (1772) onder het *præsidium* van den Heere *Leonardus Pasyn*, Stads *Med. Doct. Professor honorarium* alhier, geoordeeld.

Dat de Vraag: *Is 'er eenig Middel om onze Landen, die door Regen of Opperwater overstroomd zyn, en het Water uit zich zelven niet loozen kunnen, op eene spoediger en gereeder wyze, en met geen meerder kosten, dan tot hier toe door Wind en Moolenwerk geschied is, van het zelve te ontlasten? zoo ja? welk?* voorgesteld den 14 July 1770, om te beantwoorden voor den 1 May 1772, door geen der twee ingekomene Antwoorden zoodanig voldoende beantwoord is, dat aan het zelve de Prys kan toegewezen worden.

Dat egter beide die Antwoorden hunne byzondere verdiensten hebben, en wel zoo veel, dat de Schryvers 'er van behooren aangemoedigd te worden om dezelve verder te onderzoeken en te volmaaken.

Dat naamlyk in het Antwoord, met de Zinspreuk: *Een Inwooner van de laage Landen aan eene van de op- en afloopende Rivieren.*

Een Middel word opgegeven om de overstroomde Landen, aan de Rivieren, waar in Eb en Vloed gaan, gelegen, zonder Wind- Water- Molens droog te maalen; welk Middel, zoo niet in allen

decle

deele, ten minste in de toepassinge geheel nieuw schynt te zyn, en waarschynlyk met winst van tyd en minder kosten ter bereikinge van dat oogmerk zou kunnen in 't werk gesteld worden; edog dat de Schryver had behooren te geven eene omstandiger en naauwkeuriger beschryving van het samenstel des Werktuigs, met bygevoegde Profil- of Standteekeningen van de noodige Raderwerken, benevens een Plan of Kaartje van de verdeeling der Boezems, de legging der Waterleidingen en de plaatsing der ontworpene Werken; dat 'er daarenboven in ontbreekt eene betooging van de vereischte uitwerkinge en eene behoorlyke begrooting der kosten.

Dat in het Antwoord, met de Zinspreuk: *Door Reden en Ondervinding*, ook eenige nieuwe en nuttige Voorslagen, Ondervindingen en Proeven voorkomen; dog dat de Schryver zyne byzondere Stellingen en Beöordeelingen in het eerste Lid van zyn Antwoord niet breedvoerig genoeg ontvouwd, nog naar vereisch betoogd heeft; dat hy ook eene behoorlyke Afteekening met de vereischte maten had dienen te geven van het tweede Middel, dat hy ter verbetering van de Wind-Water-Molens voorstelt; en dat over het geheel dit Antwoord minder dan het voorige voldoet aan het uitdrukkelyk geëischte in de Vrage: het welk eigenlyk bestaat in het opgeven van eenig ander Middel dan een Wind-Water-Molen, om de overstroomde Landen droog te maken.

Om al het welke het Genootschap besloten heeft den Schryver van het Antwoord, onder de Zinspreuk: *Een Inwooner van de lage Landen &c.* den Prys van de *Gouden Medaille* toe te zeggen, mits dat hy zyn Antwoord, volgens de bovengemaakte aanmerkingen ten genoegen van het Genootschap verbeterd, op de gewone wyze aan het zelve toezende voor den 1 Maart 1773, of zo veel eerder als zulks hem doenlyk zyn zal.

Dit niettegenstaande dezelfde Vraag nu voor de tweede maal, onder uitbiedinge van denzelfden Prys eener *Gouden Medaille* ter zwaarte van 30 Dukaten voor te stellen, om te beantwoorden voor den eersten Maart 1773, waar toe het zelve te meer bewogen is, om dat het meent, dat 'er, behalven de aan hun opgegeevene Middelen, nog anderen uit te denken of aan te wyzen zyn, die, zonder Wind- of Molen-Werk, aan het geëischte in de Vrage zouden kunnen voldoen.

Onderwyl blyft het Genootschap by de laatst voorgestelde Vragen, verlangende dezelven naar eisch beantwoord te zien.

De Heer *Johannes Nicolaus Sebastianus Allamand A. L. M. Phil. Doctor en Professor te Leiden*, *Lid Consultant van het Genootschap*, heeft aan de Vergaderinge het *Model* van eene *Vuur-Machine*, naar de laatste verbetering vervaardigd, vertoond; deszelfs zamenstelling en werking verklaard, waar na hy ze heeft laten werken, wyzende ook by deze gelegenheit aan, het groot nut, dat 'er ons Land uit trekken zoude, indien men Vuur-Machines in plaats van Water-Molens gebruikte.

Ver-

Verders zal het Genootschap, om het één of de twee jaren, naar goedvinden, een Prys uitdeelen aan hem, die volgens deszelfs oordeel, gedurende dien tyd, de nuttigste *Ontdekking* of *Uitvinding* in eenigen Tak der Proefondervindelyke Wysbegeerte gedaan zal hebben, mits dezelve van belang zy, en de Auteur ze aan het Genootschap, om die door het zelve gemeen te maken, medegedeeld hebbe. *(Het Vervolg hierna).*

's Gravenhage. Vervolg van onze voorgaande bladz. 45.

III. Dat, nadien het ligtelyk gebeuren kan, dat de Schipper of die dezelve representeerende, verhinderd worden, by opvissing der Goederen tegenwoordig te zyn; de Bergers in dien gevalle gehouden zullen zyn, de geborgen Goederen terstond aan te geeven, en onder bewaaring te stellen van den Officier der Plaats, alwaar zy met zodaanige Goederen het eerst binnen deeze Provincie aankomen, enz.

IV. Dat de gemelde Officier zorge zal moeten draagen, dat de voorsz. Goederen op de beste en minstkostbaare wyze bewaard worden, en van het voorsz. geval kennis moeten geeven aan de Heeren Gecommitteerde Raaden, waar onder hy ressorteert, mitsgaders daar van Advertentie moeten laaten doen in de Couranten.

V. Dat, by aldien de Schippers, Eigenaar, of derzelver Representanten, de voorsz. geborgen en in bewaaring gestelde Goederen, binnen den tyd van 14 dagen, na dat de voorsz. Advertentie in de Couranten zal zyn gedaan, komen te reclameeren, de gemelde Officier gehouden zal zyn, de voorsz. Goederen op vertooning van Cognoscement, Factuur of ander gelyk Bewys van Eigendom te laaten volgen, op den voet zo als in de onderscheidene gevallen Articul I. is gemeld, enz.

VI. Dat de voorsz. tyd van 14 dagen geëxpireert zynde, zonder dat de Schipper, Eigenaar, of hunne Representanten zig daartoe hebben opgedaan de voorsz. Scheepen en Goederen gehouden zullen worden voor *Zeedrift.*

VII. Dit Artykel behelst eene bepaaling, hoe de Questien en misverstanden, over de Loonen en Kosten ontstaande, zullen moeten worden beslist.

VIII. Hier worden de Taxen van die geenen, welke de gemelde questien zullen hebben afgedaan, bepaald.

IX De Schippers of Eigenaars van geredde Schepen of Goederen, mitsgaders de Bergers zullen voor den Commissaris der Pilotage moeten verscheinen, en driemaal behoorlyk op hunne kosten gedagvaard zynde, en niet compareerende, zal tegen dezelve defaukt recht worden gedaan.

Eindelyk dat 'er ten koste der Eigenaars der geborgen Goederen, een Schip of Schuit zal moogen worden gehuurd, om de geborgen Goederen daarmede te verzenden; enz.

Op Maandag den 24 Augustus (1772) 's morgens een kwartier voor 5 uren, is Hare Koninglyke Hoogheit, de PRINCES VAN ORANGE, zeer spoedig van eenen welgeschapen PRINS verlost. Hare Koninglyke Hoogheid was den vorigen avond ten 6 uren noch met Hare Dames een tour naar *Scheveningen* gaan ryden, en zag 'er vrolyk en wel uit. De Vroedmeester *Titsingh* van Amsterdam, heeft die Vorstin geassisteerd. De Princes ende jonggeborene zyn, na tyd en omstandigheeden zeer welvaarende. De Hollandse Gardes moest dien morgen exerceeren, maar was naauwlyks in de Maalibaan aangekomen, toen een Courier van het Huis in 't Bosch of *d'Orange-Zaal*, alwaar het Stadhouderlyke Hof den gantschen Zomer verblyf gehouden heeft en de Kraam-Kamer in gereedheid was, deze heughlyke tyding aanbragt, waarop dezelve, na een drievoudig Salvo gedaan te hebben, aftrok. Verscheiden Expressens zyn met deze blyde maare naar de met het Stadhouderlyke Hof vermaagdschapte Hove afgevaardigd. Vervolgens hebben op Hoge order, alle de Klokken geluid en is 't Canon gelost. Ook heeft zyne Doorluchtige Hoogheid, dien ochtend, in hooge Perzoon, aan de illustre Vergaderingen van de Heeren Gecommitteerde Raden, als ook van de Staaten Generaal en Raad van Staaten, deze blyde en gewenschte Gebeurtenis bekend gemaakt, waarop terstond door de Staaten Trompetters het bekende Lied: *Wilhelmus van Nassouwen* uit eene der Vensters wierd geblaazen. Daarna heeft zyne Doorluchtige Hoogheid zich weder naar het Stadhouderlyk kwartier begeven, en aldaar niet alleen van de plechtige Deputatie uit de respective Hooge Collegien, maar ook van de veele andere Perzonen van Aanzien, de complimenten van Gelukwensching ontfangen. Ondertusschen is de vreugde van deze gedenkwaardige dag zo groot en zo algemeen dat dezelve alle uitdrukkingen te boven gaat.

De echte Berichten wegens den toestand van Haar Koninglyke Hoogheid, zyn als volgt:

Maandag den 24 Augustus. Hare Koningl. Hoogheid dezen morgen ten 5 uren, door Gods Zegen, aller voorspoedigst van een welgeschapen en gezonden PRINS verlost zynde, bevind zich, na goede verkwikking door een stille rust, dezen avond zeer wel, gelyk ook de jonggeboren Prins goede tekens van gezondheid blyft geven.

Dings-

Dingsdag den 25 dito, 's morgens. De tweede dag ſteld zich wederom voorſpoedig in; hebbende Haar Koningl. Hoogheid zeer wel geruſt, en de jonggeboren Prins ook wel, doch zynde deze nacht een weinig laſtig geweeſt. *(Het Vervolg hierna.)*

MAGISTRATUUREN EN AMPTENAAREN.

Op den 21 May (1771) zyn tot Directeuren der Hollandſche Maatſchappy der Wetenſchappen te *Haerlem* aangeſteld, de Wel Ed. Geſtr. Heer Mr. *Abraham Calkoen*, Bailluw en Dykgraaf van Amſtelland; Mr. *Jan van Loon*, Secretaris der Stad *Amſterdam*; Mr. *Rutgerus Paludanus*, Raad en Hoofd-Officier der Stad *Alkmaar*, *Jacob Cornelis van Lennep*, Raad in de Vroedſchap der Stad *Haerlem*, Mr. *Cornelis van Lennep* enz. enz. te *Haerlem*. Voorts tot Leden, de Heeren Mr. *Jan van Lier*, Ontfanger Generaal des Landſchaps Drenthe te *Aſſen*, *Georg Brugmans*, Med. Doct. en Burgemeeſter te *Dockum*, *P. Boddaart*, Med. Doct. Oud-Raad der Stad *Vliſſingen* enz. enz. te Utrecht, Mr. *Henricus Johannes Arntzenius*, Prof. en Rector te *Zutphen*, *Gerardus Nicolaas Heerkens*, Lid van verſcheide Genoodſchappen enz. te *Groningen*, *C G. Wagler*, Med. Doct., Hof-Medicus van Z. D. H. den Heer Hertog van Brunswyk-Wolffenbuttel te *Brunswyk*, *Benjamin Carrard*, Min. du St. Evangile à *Orbe*; *François Hemſterhuis*, Commis van den Raad van Staten enz. in *'s Hage*, *Adamus Gottlob Schirack*, Predikant in klein *Budiſſin*, in de Opper-Lausnitz, Lid van verſcheide Genoodſchappen, en *Jean Gottlob Wilhelmi*, Paſteur de *Diebſe* en Lid van verſcheide Maatſchappyen.

Door zyn Doorluchtige Hoogheid, den Heer Prins Erfſtadhouder, zyn tot Burgemeeſteren der Stad *Middelburg* verkozen, de Ed. Gr. Achtb. Heeren, *Herman Evertſen*, en Mr. *Johan David Ghyſelin le Sage*; en tot Schepenen de Ed. Achtb. Heeren, Mr. *Anthony Huysman*, Mr. *Engelbert Johan van der Mandere*, Mr. *Bonifacius Matthias Pous*, Mr. *Martinus Johannes Veth van de Perre* en Mr. *Wilhem van Citters*, W. Z.

De E. E. Heeren Bewindhebberen van de Ooſt-Indiſche Compagnie ter Kamer *Amſterdam*, hebben de volgende Kermis Scheepen begeven, als *Aſia*, lang 150 voet, Schipper *Chriſtiaan Blom*, Opperſt. *Swerus Vrolyk*, Onderſt. *Teunis Hazebroek*, Derdew. *Johannes Ley* en *Dehtloft Johan Auguſt Belingh*. *Voorbergh*, lang 150 voet, Schipper *Fredrik Viſſer*, Opperſt. *Jan Brommer*, Onderſt. *Pieter Fruyt*, de Jonge, Derdew. *Jan Huyer* en *Jan Pieterſſe*. *Overhout*, lang 150 voet, Schipper *Hendrik Willems*, Opperſt. *Jochem Eilifs*, Onderſt. *Aſuerus Brinkman*, Derdew. *Jan Velthuyſe*, en *Fooke Sielkens*. *Holland*, lang 150 voet, Schipper *Hans Hanſen*, Opperſt. *Jacob de Lange*, Onderſt. *Jeremias Baſtiaanſſe*, Derdew. *Jacobus Thomas* en *Harmanus Burggraaff*. *De Jonge Thomas*, lang 150 voet, Schipper *Barend Lamaire*, Opperſt. *Benjamin van der Speck*, Onderſt. *Melis Steven Smith*, Derdew. *Jan Jacobſe* en *Wilhelmus Johannes Stefanus Engelbrenner*. *A-Schat*, lang 150 voet, Schipper *Ryndert den Uyl*, Opperſt. *Cornelis Corneliſſe*, Onderſt. *Pieter Hendrik Regel*, Derdew. *Abraham Thim* en *Pieter Levien*. *Bartha Petronella*, lang 140 voet, Schipper *Jacob Hendrik Johanſen*, Opperſt. . . . . . . Onderſt. *Benjamin ter Kinderen*, Derdew. *Jan Hendrik Booy* en . . . . *Duyf* en *Brugh*, lang 140 voet, Schipper *Willem Hartsz*. Opperſt. . . . . Onderſt. *Marten Tietjes*, Derdew. *Gerrit Brouwer* en *Andries Kuyper*.

AANMERKELYKE ZAKEN.

Den 5 Augustus overleed te *Stetterburg*, in den ouderdom van byna 54 Jaren, de Princes *Frederica Albertina van Brunswyk Beyeren*, Abdisse aldaar.

Den 8 Augustus (1772) is de Gemalin van Prins *Willem van Hessen-Cassel*, twede Zuster des Konings van Denemarken, gelukkig van een Prins verlost.

Den 10 dito overleed te *Haerlem* in den ouderdom van 78 jaren, de Heer *Jacob de Bucquoi*, wegens zyne Zestienjarige Reizen in de Indiën en uitgegeven Schriften alomme bekend.

Op Maandag den 17 dito is de Grond of Erf van den afgebranden Schouwburg tot *Amsterdam* in drie Perceelen opentlyk verkogt als No. 1. à *f* 12700. No. 2. à *f* 5050 en No. 3 à *f* 9750, te zamen *f* 27500.

Ten voorsz. dage omtrent den middag is van het Steedje *Heukelum*, gelegen aan de *Linge*, twee uuren van *Gorinchem*, meer dan de helft door een zware brand in de assche gelegd geworden.

Te *'s Hertogenbosch* is in een hogen ouderdom overleden, de Wel Ed. Gestr. Heer Baron *van Keversberg*, Collonel by de Armee in dienst van dezen Staat.

Den 19 dito overleed te *Waverveen* op desselfs Buitenplaats in den ouderdom van 60 Jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer *Jan Mulder*, Raad in de Vroedschap en Electeur der Stad Schoonhoven, mitsgaders Schout en Secretaris van Waveren, Waverveen, Potshol en Ruigewilnisse.

Ten zelven dage stierf te *Haerlem*, in den ouderdom van ruim 36 jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Albert Fabricius*, Raad in de Vroedschap en Schepen dier Stad.

Den 24 dito overleed te *'s Hertogenbosch* in den ouderdom van 28 jaren, de Heer Mr. *Theodore Boendermaker*, Oud-Schepen der Stad *Amsterdam*.

Op den 28 dito (1772) is te *Groningen* en den 30 dito in de geheele Provincie een byzondere *Dank* en *Bededag* gehouden, in erkentenis van de laatste verlossing der voorsz. Stad uit de macht der Vyanden in den jare 1672.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het gewoone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 2 en 16 September (1772,) onder Voorzitting van Do. *Wilhelm August Klepperbein*.

Op Zondag den 9 Augustus, des namiddags heeft alhier in de Nieuwe Kerk gepredikt de Eerw. zeer Gel. Heer *Anthony Christiaan Maas*, Leeraar by de Gemeente te *Edam*, over het Epistel op den 8sten Zondag na de H. Drievuldigheid Rom. 8 vs. 12.

Op Zondag den 16 dito des namiddags heeft alhier in de Nieuwe Kerk gepredikt de Eerw. zeer Gel. Heer *Hendrik Volkersz*, Predikant te *Woerden* over het gewoone Epistel op den 9den Zondag na de H. Drievuldigheid, 1 Corinth. 10. vs. 6.

NAAM-

NAAMLYST der OVERLEDENEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 29 *July* 1772. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Woensdag den 29 July 1772.

't *Kind* van Aarnoud Wildman. W. K.

't *Kind* van Pieter Mydam. W. K.

Vrydag den 31 dito.

't *Kind* van Adriaan Otter. E. Y. K.

Zaturdag den 1. Augustus. 1772.

't *Kind* van Casparus Stoll. N. O. K.

Woensdag den 5 dito:

Abraham Hartman. N. Z. K.

Hillegonda Louwrens, Weduwe van Jacob Lodisio. N. O. K.

Lucretia Sara Ibnken. W. K.

't *Kind* van Arend Koning. W. K.

't *Kind* van Abraham Planter. E. Y. K.

't *Kind* van Carel van Bliek. N. K.

't *Kind* van Rutgerus van Meurs. N. Z. K.

't *Kind* van Geysberd Janz. K. K. H.

Donderdag den 6 dito.

Debora Elias, Weduwe van Dirk van der Meer, *Oud President Schepen en Raad, mitsgaders Bewintbebber der O. Comp.* N. K.

Hermyntje Floots, Huisvrouw van Dirk Steenkuyk. A. K. H.

Clara Catrina Stevens. L. K. H.

't *Kind* van Henri Louis Montanni. O. K.

't *Kind* van Abraham Vinkenra. O. K.

't *Kind* van Jan Christoffel Tigges. W. K.

Vrydag den 7 dito.

Hendrick Hoogenbergh. W. A. K.

Jan Uters. L. O. K.

Jan Jacob Meyer. O. K.

Thomas Perker. W. K.

Albertus Kreeteling. W. K. H.

Maria Soer, Huisvrouw van Johannes Vos. N. O. K.

Joanna Maria Schoneveld, Huisvrouw van Everard Korte. E. N. K.

Anna de Keyser. O. K.

Alida Groenewoud, *jongste Dogter* van wylen Pieter Groenewoud. W. K.

Zaturdag den 8 dito.

Pieter Dronryp, Mr. *Beeltbouwer.* L. K. H.

Johannes Schets, *eenigste Zoon* van wylen Johannes Schets. Z. K.

Sara Hendrina Swartwoud, Huisvrouw van Johannes Chemet. E. Y. K.

Alida Timmer, Huisvrouw van Jan de Wolf. L. K. H.

't *Kind* van Jan Kat. N. O. K.

't *Kind* van Gerrit Piephof. L. O. K.

Zondag den 9 dito.

Joseph Schonber. L. K. H.

Grietje de Laagen, Huisvrouw van Jan Corneliffe. A. K. H.

't *Kind* van Jan Postheuer. L. K. H.

Maandag den 10 dito.

Jacobus van Reenen. W. K.

Marritje Franse, laatst Weduwe van Jacob Stoelematter. N. K.

Catharina Seeden, Weduwe van Harmanus Albertsz. Z. K.

Susanna Chapon, *jongste Dogter* van Jaques Chapon. W. A. K.

Twee *Kinderen* van Hendrik Heurenboom. N. K.

't *Kind* van Pieter Fruytier. A. K. H.

't *Kind* van François Richemont. W. A. K.

't *Kind* van Hendrik Molkenboer. L. N. K.

't *Kind* van Johannes Muller. N. K.

't *Kind* van Gerard ten Have. N. K.

't *Kind* van Guillam van den Broeke. N. K.

't *Kind* van Johannes Textor. N. K.

Dingsdag den 11 dito.

Elisabeth Bos, Huisvrouw van Adriaan Groen. Z. K.

't *Kind* van Pieter Piers. O. Z. K.

't *Kind* van Barend Blom. L. N. K.

't *Kind*

'*t Kind* van Frans Apostool. W. K.

Woensdag den 12 *dito.*

Gerrit Tormyn. Z. K.

Gerard Chevalier te *Baanbrug begraven*.

Geertruy Mens, Huisvrouw van Jan Weemeyer. W. K.

'*t Kind* van Fredrik Belot. W. K.

'*t Kind* van Jan Hendrik Claasen. O. K.

Donderdag den 13 *dito.*

Barend Smekes. O. K.

Jan Hendrik Aldenberg. N. O. K.

Pieter Hanse Nabel. L. O. K.

Elisabeth Mysart, Huisvrouw van Cornelis van Schorrenbergh. O. K.

Antje Dominicus, Huisvrouw van Gerrit Remmers. W. K.

Sara Maria Reeringh. N. K.

Vrydag den 14 *dito.*

Geertruy van den Enden, Weduwe van Harmanus Del. E. Y. K.

'*t Kind* van Jan van Houtte. E. Y. K.

Zaturdag den 15 *dito.*

Arnout Drost. E. Y. K.

Abraham van Eyk Cornsz. W. K.

Coenraad Jurrian Albregs. L. O. K.

Agnéta Pipke. O. K.

'*t Kind* van Floris Kat. N. O. K.

'*t Kind* van Jan Kramer. O. K.

'*t Kind* van Pieter Beverburg. O. K.

Zaturdag den 16 *dito.*

Philip Smit. W. K. H.

Maandag den 17 *dito.*

Hendrik van der Kisten. N. Z. K.

Cornelis Minnense Rob. N. O. K.

'*t Kind* van Reynders Kremer. N. O. K.

'*t Kind* van Jacob Stol. N. O. K.

Dingsdag den 18 *dito.*

Hendrik Zeegers. O. K.

Hendrik Leeuwendaal. L. K. H.

Antje Corneliffe de Vries laast Wed. van Carel Planto. N. O. K.

Geertruy van Wyk, Huisvrouw van Jan Diepenhorst. N. Z. K.

Catharina Beuker, Huisvrouw van Dirk Zwart. L. O. K.

Elisabeth van Leuven, *Eenigste Dogter* van Johannes van Leuven. W. K.

Hilletje Cool, *bejaarde Dogter* van wylen Jan Cool. W. K.

Treintje Meyer, *Oudste Dogter* van Gerrit Meyer. L. O. K.

'*t Kind* van Hendrik Eckelboom. O. K.

'*t Kind* van Dirk van Meyrik. N. Z. K.

Woensdag den 19 *dito.*

Hendrik Ovendorp. L. N. K.

Josina Oland, Huisvrouw van Hendrik Byster. W. K.

Hendrina Herfst, *jongste Dogter* van Mattys Herfst. L. O. K.

'*t Kind* van Boudewyn Mekman. N. Z. K.

'*t Kind* van Henri Louis Montanni. O. K.

'*t Kind* van Pieter Jukkenekke. L. K. H.

Donderdag den 20 *dito.*

Cornelis Cats, *Viskooper*. N. O. K.

Andries van Schoone. O. K.

Jan van Hoek, Mr. *Sleeper*. K. K. H.

'*t Kind* van Roelof Hageman. O. K.

Vrydag den 21 *dito.*

Hendrik Diderich Auffmordt. W. K.

Zaturdag den 22 *dito.*

Sara ten Kate, Wed. van Theunis Blok N. K.

'*t Kind* van wylen Jan Witmond. O. K.

Maandag den 24 *July* 1772.

Agatha Maria Sena Wed. van Jacob Muhl. O. K.

Anna Catharina Bertelink Huisvrouw van Lambert Wyk. N. K.

'*t Kind* van Johannes Adam Berkenpas. N. Z. K.

'*t Kind* van Bernard Fredrik Baum. L. N. K.

'*t Kind* van Christoffel Trebbe. L. O. K.

Dingsdag den 25 *dito.*

Catharina Beeldemaker Wed. van Abraham Hennebo. N. Z. K.

Cornelia van Reenen Wed. van Willem Gyzelmeer. K. K. H.

'*t Kind* van Gerrit Rogge. L. N. K.

'*t Kind* van Michiel Stiegel. L. N. K.

De

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 17 *Augustus* 1772. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Amstelveensche Weg (*N. Bremer* en *J. de Bosch Jeronimusz*, Een Boere Bruikweer Lands, met deszelfs Huizinge, enz. aan de) by Amstelveen, benoorden de Kerk. *f* 3250, in slag *f* 700. *Spyker.*

Anthonies Breestraat (*J. Rocamora*, *M. H. Medina Junior*, *G. Jarman* en *I. A. Mendes Junior*, Een Huis en Erve, op de) en hoek van de St. Anthonis Sluys, en een dito agter het bovengemelde Perceel op de korte Houtgragt, in een koop. *f* 11500, in slag *f* 950. opgehouden.

Blomstraat (*J. Broers*, Een Huis en Erve, in de) tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat. *f* 2925, in slag *f* 125. *G. Mulier J. Antbz.*

Buyksloot (*W. B. de Reo*, Een Huis, Agterhuis en Erve, te) aan het Westeinde, voorby de Kerk. *f* 200, in slag *f* 300. *J. van Wattens.*

Haerlemmer Weg (*P. B. Bunel*, *F. J. Melissen*, *B. de Bosch Jeronimusz.*, *H. Angel* en *J. Elders de Jonge*, Een Hofsteede, genaamd Post-Rust, met desselfs Huizinge, Stallinge, enz. aan de) aan de 300 Roeden *f* 5000, in slag *f* 3400. verkogt.

Houtgragt (*A. L. Arons*, Een Huis en Erve, op de lange) Zuidzy, over de Roomsche Kerk van Moses en Aron *f* 5000. *A. Lion Arons.*

Kattenburgstraat (*B. Stemberg*, Een Huis en Erve, in de kleine) Noordzyde, het derde van het End. *f* 1100, in slag *f* 30. verkogt.

Kattenburgstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de kleine) aan het End. *f* 1100. *Wouter Zeelt.*

Keizersgragt (*J. Schoonhoven*, *A. Alens*, *J. Slebes Hendriksz.*, *C. Twisk*, *S. Bosma*, *B. Stemberg*, *B. Twisk*, *J. Smit* en *D. Heydeman*, Een Erf met de Huizinge enz. daar op, op de) by de Runstraat. *f* 12150, in slag *f* 550. *D. Schorrenberg.*

Keizersgragt (*D. Kaselits* en *H. ten Katen*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Heerestraat en Lelygragt. *f* 39300, in slag *f* 6500. *G. Jarman.*

Kulting Brief (*M. van der Linden*, Een) groot per resto *f* 3225, op een Tuin en vier Woonhuisen, op het Hoedenmakers Pad. *f* 75 Pt. opgehouden.

Laurierstraat (*G. Homburg*, Een Huis en Erve, in de) Zuidzy, tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat. *f* 4930, in slag *f* 30. opgehouden.

Mynden (*J. de Stoppelaar*, *C. van Vreede*, *B. Stemberg*, *B. Meyer Junior*, *J. Smit* en *J. vanden Brink*, Een Erfpacht Grond, onder). *f* 250, in slag *f* 20. *H. J. Thol.*

Prinsengragt (*J. Schoonhoven*, *A. Alens*, *J. Slebes Hendriksz.*, *C. Twisk*, *S. Bosma*, *B. Stemberg*, *B. Twisk*, *J. Smit* en *D. Heydeman*, Een Erf met de Muuren, op de) by de Runstraat. *f* 5050. *B. Stemberg.*

Prinsengragt (Deselve, Een Huis en Erve, op de) benoorden de Runstraat. *f* 9250, in slag *f* 500. *P. Suyderhof.*

Ringsloot (*M. van der Linden*, De Helft in een Snuif Tabaks Moolen, met zyn Huizinge, Schuuren, Lootsen, Tuin, enz. aan de Weesper Trekvaart of). *f* 5350, in slag *f* 250. opgehouden.

Vecht (*J. de Stoppelaar*, *C. van Vreede*, *B. Stemberg*, *B. Meyer Junior*, *J. Smit*,

Smit en *J. vanden Brink*, Een Hofsteede, genaamd Beereveld, met zyn Huizinge, Stallinge en Landeryen enz. aan de Rivir de) by de Nieuwersluis. *f* 20000, in slag *f* 3300. *H. J. Tholl.*

Wetering (*S. Camerbeek*, *H. Hoogewal* en *C. Krol*, Een Plaisier Plaats, met zyn Huizinge, Wasbleekery, Werkhuis en Gereedschappen, by malkanderen aan de) als mede drie Campen Weyland, alles in een koop. *f* 20000, in slag *f* 500. opgehouden.

Weeterings-Poort (*J. Broers*, Een Tuin en Huizing, genaamd Landtzigt, met zyn Huizinge, buiten de) op 't Groenhovens Pad. *f* 1950, in slag *f* 250. opgehouden.

Zoutkeetgragt (*P. B. Bunel*, *F. J. Melissen*, *B. de Bosch Jeronimusz.*, *H. Angel* en *J. Elders de Jonge*, Een geweezene Zoutkeet, van oud genaamd de Paauw, nu gebruikt wordende tot Teer-Pakhuizen, op de) Noordzyde, over de Werf 't Schaap. *f* 2000, in slag *f* 600. verkogt.

De volgende *Makelaars* hebben deeze onderstaande *Scheepen*, op *Maandag* den 17 *Augustus* 1772. in 't Nieuwezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Galioot-Schip (*P. Woestenraad* en *J. Blok*, Een Extraordinary Welbezeild Tweedeks) met 3 Masten, genaamt *Noortholland*, Gevoert by Capitein *Jan Spanjaart*: Is in 't Jaar 1744. N. U., L. 90 voet, W. 24 voet 6½ duim, H. 11 voet 7 duim, 't V. 4 voet 5½ duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1770. een nieuwe Spyker Huid omgelegt.) Gemonteert met 6 Yzere Gotelingen, 2 Draaystukken, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 4200, in slag *f* 12. *Gerrit de Jongh mede Reders.*

Hoeker-Schip (*J. de Flines*, *T. Beth Ysbrandsz.* en *A. Kluft Lamlou*, Een Extraordinary Welbezeilt) met 3 Masten, genaamt de *Catharina* en *Jan*, Gevoert by Capitein *Heertje Claas Swart*. L. 131¾ voet, W. 29 voet 4 duim, H. 14 voet 1¼ duim, 't V. 5 voet 2½ duim. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 4 Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 5800, in slag *f* 800. *N. J. van Baggen*, *voor zyn Meester.*

Kof-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Vrouw *Dorathea*, Gevoert by Schipper *Frederik Bleeker*. Is in 't Jaar 1759. N. U., L. 97½ voet, W. 22 voet 3 duim, H. 12 voet. Alles Amsterdammer voeten, is in 't Jaar 1768. een nieuwe Mast ingezet, en in 't Jaar 1769. een nieuw Wand en Stag opgelegt. *f* 4600, in slag *f* 100. *Volkert de Vries*, *voor zyn Meester.*

Smak-Schip (*T. Beth Ysbrantsz.* en *H. Beth Tammersz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt *Propatria*, Gevoert by Schipper *Simon Stoffels*. L. 77½ voet, W. 19 voet 4 duim, H. 10 voet. Alles Amsterdammer voeten. *f* 1700, in slag *f* 100. *T. Beth Ysbrantsz. voor zyn Meester.*

Snaauw-Schip (*T. Beth Ysbrandsz.* en *I. Schut*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Vlyt*, Gevoert by Capitein *Matthys Daalgreen*, is in 't Jaar 1760. N. U., L. 77½ voet, W. 23 voet, H. 11 voet 7 duim, 't V. 5 voet, 't D. 6 voet 3 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 1900, in slag *f* 1100. opgehouden.

MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE
MERCURIUS,

Voor de Maand SEPTEMBER 1772.

AFRICA *Algiers.* By het vernieuwen der Vrede met het Hof van *Denemarken*, waarvan wy in onze laast voorgaande gesproken hebben, heeft desselfs Admiraal *Hoogland* aan onzen Dey en de Regeering alhier moeten toestaan 50000 Algerynsche Zechynen, makende ieder 4 guldens 16 stuivers hollands, teweten 30000 voor het vernieuwen van den Vrede, en 20000 voor 30 Deensche Slaven, aan de Beylik behoord hebbende; wyders 4 metaale mortieren, 400 Bomben, 40 stukken yzer Canon, naamlyk 20 van 24 ponden, en 20 van 18 ponden; 4000 Kanon Kogels, 500 Quintale Buskruid, 50 grote Masten met 50 Kabeltouwen, 5000 Quintaale klein Touwerk, 1000 zware eike planken; daarenboven de jaarlyksche geschenken, en de twee jaarige Consulaire Regalen.

EUROPA TURKYE. *Constantinopolen.* De nederlaag van *Aly-Bey*, welke wy in ons stuk van Augustus laatstleeden hebben medegedeeld, en alhier veel vergenoegen heeft verwekt, is eensklaps verdweenen, dewyl de tydinge uit *Syrie*, dezer dagen ontfangen, geheel nadeelig luiden en in 't volgende bestaan: dat naamlyk *Aly Bey*, in gezelschap van *Cheik-Daher*, door eene meenigte Troepen in *Syrie* versterkt zynde, den te rug gebleeven *Kihaja-Bey* van den nieuwen Stadhouder van *Egypten*, en den Stadhouder van *Damascus*, met de Pelgrims van *Mecca* te rug gekomen, by *Seide* verslagen heeft, en dat 'er ter zelver tyd tien Grieksche Koopvaardy Scheepen onder Russische Vlaggen verscheenen zyn, waar van het Scheepsvolk by *Baruth* aan land gegaan, dien Oord geplunderd en eene brandschatting van 60 Beursen uitgeschreven had.

ZEVENBERGEN. Hermanſtadt. Men heeft hier tyding dat de Vrede tuſſchen Ruſchland. en de Porte zou geſlooten zyn op de volgende

VOORWAARDEN.

I. De Crim blyft onafhanglyk. II. Rusland zal van alle deſſelfs veroveringen der Turkſe Landen niets anders behouden dan *Aſoph.* III. De Porte zal aan Rusland tot ſchadeloosſtelling van deſſelfs Krygstoeruſtingen 80 milioenen livres (omtrent 4 milioenen hollands) betalen. IV. Alles, wat voor 't overige door de Ruſſen is veroverd geworden, zullen zy weder aan de Porte te rug geven. V. Rusland zal zich ſtellen in 't bezit van het Waiwoodſchap van *Podalockie*, en zich uitbreidende naar 't Zuiden, zal het aan de eene kant tot grensſcheiding hebben de Rivier de *Dwina*, en aan den anderen, den linker Oever van den *Boriſthenes* of den *Nieper.* Daar door zullen de Ruſſen in ſtaat geſteld zyn, om het groot ontwerp ter uitvoer te brengen, van door middel van de zamenvoeging dezer rivieren, de drie Zeën, de Ooſt-Zee, naamlyk de Zwarte- en de Caspiſche Zee, met elkander te vereenigen. Daar en boven is dit Land ook ongemeen vruchtbaar en in ſtaat om voort te teelen. VI. Zal het Huis van Ooſtenryk in bezit geſteld worden, van de diſtricten *Lyts*, *Halics*, *Sendomir*, *Leopold*, en *Pocutia.* Daarby zullen gevoegd worden de Zoutwerken van verſcheiden andere diſtricten. VII. Om den Koning ſchadeloos te ſtellen wegens het verlies van de inkomſtent der Zoutwerken, die zich de Keizer heeft toegeëigend, zal hy de Ordinatien genieten, welke voor heen in handen van de Poolſche Magnaten waren, die door zulk een ſlag geheel en al zouden kunnen geruineerd wezen. VIII. De Koning van Pruiſſen zal in 't bezit blyven van de Landen, die tegenwoordig reeds door zyne Troepen bezet zyn; en van den 1. tot den 10 Septemb. is de tyd bepaald dat 'er noch 20000 man vreemde Troepen zullen inrukken.

POLEN. Warſchauw. Ingevolge de laatſte berichten van *Foczany* is de eerſte zwarigheid, na het openen van het Vredes-Congres van weerskanten met genoegen vereffend; zulks de gevolmachtigde Miniſters der hoge contracteerende Mogendheden, den 7. den 10 en 12 Auguſtus (1772) hunne conferentien, in de daartoe beſtemde zaak gelukkiglyk hebben voortgezet. Zy beginnen gemeenlyk 's ochtends ten 8 uuren, en eindigen de con-

conferentie omtrent den middag. Men roemt zeer grootlyks, dat de Turkſche Gevolmagtigden zich zeer handelbaar betonen, latende zy noch eigenzin, noch hoogmoed, noch onverzetlykheit blyken. Men heeft door plechtig getekende Acten vaſtgeſteld, dat de geſloten Stilſtand van Wapenen tot den 21 September ſtand zal houden. Ook is men daarin overeengekomen, dat de Miniſters der Hoven van *Wenen* en *Berlyn* by de Conferentien zelve niet zullen aſſiſteeren, maar dat zy ſtiptelyk van alles wat 'er voorvald en verhandeld word, zullen worden onderrecht. De puncten, die tot grondſlag van de Onderhandelingen en den Vrede zullen dienen, worden ſchriftlyk overgegeven, en de antwoorden geſchieden mede ſchriftlyk.

De Koning ten zynen koſten, voor wylen den Heiduk *Butzow* alhier een Gedenkteken hebbende doen oprechten, heeft het zelve dezer dagen in hooge Perſoon beziechtigd. Men heeft uit het Graf waarin *Butzow* by zyne openbaare begraafenis gelegd was, de Kiſt met zyn Lyk weder uitgenomen, na dat in het midden van het Proteſtantſche Kerkhof alhier een Grafkelder was opgemetzeld, waarin men de kiſt met het Lyk van *Butzow* weder heeft neergezet, zynde daarna de Grafkelder toegemetzeld. Het zelve beſtaat in vier trappen, waarop een Pedeſtal, en op het zelve een *Obelisque* te zien zyn. Aan de twee zyden der *Obelisque* ziet men het welgetroffen Beeltenis van gemelden Heiduk, in metaal en ſterk verguld, en aan de twee zyden van het Pedeſtal leeſt men een Opſchrift, zo in de Latynſche, als in de Poolſche talen door den Koning zelven ontworpen. Het zelve is van den volgenden inhoud:

Hier ligt HENDRIK BUTZOW, *die terwyl by den Koning* STANISLAUS AUGUSTUS *tegen de moordgeweeren; den* 3 *November* 1771, *door de Koningsmoorders tegen denzelven gericht, met zyn eigen borſt, als met een Schild verdedigde, en met twee Wonden doorboord wierd, roemwaardig zyn leven eindigde. Den dood van eenen zo getrouwen Onderdaan, betreurd de Koning; en by recht dit Gedenkteken op tot deſſelfs roem, en anderen ten voorbeelde.*

ZWEDEN. Stokholm. In verſcheide Provincien van dit Ryk en inzonderheid in *Schonen* zyn onluſten ontſtaan. Het was op den 12 Auguſtus (1772) dat de Kapitein *Häxülius*, Commandant van *Christianſtadt*, zyn Garniſoen beſtaande in 300 man by een verzameld en alle de nodige toebereidzelen tot verdediging dier Stad gemaakt hebbende, aan 't zelve voorlas 't volgende

MANIFEST.

„ Dat de Bezetting aan de te onrecht zogenaamde *Ryks-Standen* „ alle achting en gehoorzaamheid op zeide; dewyl zy in genen dele „ ten besten van het Ryk bedacht waren, maar vreemde oogmerken „ trachten te bevorderen, en zich ook niet toeleiden om het gebrek „ van den honger, door welke de meeste Provinciën van het Ryk „ gedrukt wierden, te keer te gaan, maar zelfs den Koning de ver- „ eischte gehoorzaamheid weigerde en derhalven het Garnisoen, „ alles wat deze lieden gedaan hadden, verklaarde voor nul en van „ geener waarde, doordien het de plicht van alle redelyke Zweden „ was een einde te maken van het onbegrenste geweld van deze zo- „ genaamde *Ryks-Raden*, een plicht die zy zich zelven, den Vader- „ lande en den Koning schuldig waren, en waarom zy ook de Wa- „ penen niet zouden nederleggen, voor dat zy dit oogmerk zouden „ bereikt hebben. Ten besluite verklaarde hy, dat hy en de zynen „ de zuiverste oogmerken hadden, *en Gode wilden geven dat Godes*, „ *en den Koning dat des Konings is*, nodigende eindelyk de Inwoners „ der Stad van zich by hem te voegen.

Dit Manifest benevens een diergelyk aan de Landlieden gerigt, was van die uitwerking, dat de Burgery van *Christianstad*, en de Boeren van 't omliggend Land zich by hem voegden.

Beide deze Manifesten zyn gedagteekend van den 12 Augustus 1772 in 't laatstgemelde zegt voorsz. Commandant, dat zyn Zinspreuk is: *voor God, den Koning en 't Vaderland.*

Des Konings oudste Broeder, Prins *Karel*, die naar *Schonen* was vertrokken om de Koningin zyne Moeder, van hare naar *Berlyn* gedane reize te rug keerende, te gemoet gegaan, bevond zich te *Landskroon* toen hy van dit gebeurde verwittigd werd. Den 18 Augustus brak die Prins op met eenige Artillery en het Regiment van *Springporten*, en zond aan de beide in *Schonen* liggende Regimenten Ruitery bevel om daarmede naar *Christianstad* te trekken, en die Stad weder tot gehoorzaamheid te brengen; gelyktydig deed die Prins afkondigen het volgende:

MANIFEST.

„ Met de uiterste bekommering heb ik vernomen het ontstane tu- „ mult en de onrust in myn waarde Vaderland, veroorzaakt door het „ oproer het welk den 12 dezer te Christianstad begonnen is. De „ Eed, die ik onzen gezamentlyken Koning gedaan heb, de Eed, „ die ik het Koningryk gezworen heb en de sterke band, door wel- „ ke ik aan beide verknogt ben, gedogen niet dat ik de verstoring „ van myn Vaderland, myn eigen en myner Medeburgeren onder- „ gang alleenlyk met een treurig en hangend hoofd, een kleinmoe-

„ dige

„ dige Ziel en met eene koude onachtſaamheid verdrage: door alle
„ deze beweegredenen dan aangezet, heb ik, met inſtemming van
„ de voornaamſte Officieren en Landshoofdluiden dezer Provincie,
„ het beſluit genomen, van eenige vonken uit te dooven, gelyk in
„ den aanvang ligtlyk geſchieden kan, welke naderhand tot een
„ vlam uitgeborſten zynde, niet zonder het bloed van verſcheiden
„ perſonen kan gebluſcht worden. Ik heb daar tegen reeds de noo-
„ dige maatregelen genomen en ik biedde my zelfs met vergenoe-
„ aan om het gevaar te voor komen, het welk onzen dierbaren Ko-
„ ning, het Vaderland en onze gelukkige Vryheid dreigt. Ik ver-
„ maan derhalven by deze alle inwoneren van de Provintie myne
„ pogingen, door eene onderdanige gehoorzaamheid, in alles wat
„ ik hun nu en in 't vervolg omtrent deze zaak mogt gebieden, te
„ onderſteunen. Verder vemaan ik alle inwoneren des Lands, dat
„ zy met my de handen in een ſlaan en tot herſtelling der ruſt
„ arbeiden, zonder door den ouden haat of vyandſchap tot mis-
„ trouwen aangedreven te worden, en ten minſten dien Helſchen
„ Verleider verlaaten, die ons van tyd tot tyd in dien treurigen toe-
„ ſtand gebragt heeft, en wel op het oogenblik dat het zwaard
„ van verſtoring over onzer aller hoofden hangt, en den Burger
„ in zyn Huis, den Boer in zyn Dorp, de Armen in hunne Hutten
„ en de Kinderen in de wiegen dreigt.

Landskroon den 15 *Auguſtus* 1772, KAREL, *Erf-Prins van Zweden.*

Tot demping van voorn. Opſtand werden op den 17de der gemelde maand by den *Senaat* en het *geheime Committé* twee Heeren benoemd dewelke, ſchoon den tytel niet voerende, echter in der daad niet ſchenen te verſchillen van de oude Romeinſche Dictatores, in zulke gevallen, daar de Republiek in het alleruiterſte gevaar was: want de Raadsheer Baron *van Funk*, kreeg volle macht om in *Schonen* de onluſten terſtond te gaan ſmooren, en de Raadsheer Graaf *van Kalling*, om als Gouverneur Generaal voor de veiligheid van *Stokholm* en *Zweden* te waken.

Hoe zeer ook Prins *Karel* zyne manmoedige bereidwilligheid getoond had, gelyk wy hier voor gemeld hebben, om den bovengem. Opſtand te keer te gaan, derfde echter de *Senaat* of *Domineerende Party* op de geneigtheid van de Troepen niet vertrouwen, en begeerden derhalven, dat de Koning zo wel aan die Prins, als aan den Prins *Fredrik*, die tot het gebruik der Baden zich te *Medwi* in *Oſtro-Gothland* bevond, ordre zou zenden om ten eerſten herwaards te rug te keeren.

Den 18 *in den ogtent* riep de *domineerende Party* de Ryks-Vergadering by één, en de Maatregelen, tot Veiligheid van den Staat genoomen, wierden door alle de Stenden goedgekeurd; doch alles geſchiedde buiten kennis van den Koning, wiens Advis nergens in gevraagd

vraagd wierd, en men deed slegts door zyne Majt. die Orders teekenen, welke uit Ongerustheid en Mistrouwen by den *Senaat* raadzaam geoordeeld wierden."

„ Dus was de Koning in een netelígen toestand; Hy had reeds ontdekt, dat men hem binnen de Poorten van deze Stad houden, ja zelfs, zoo dra het Regiment van *Upland* ('t welk in den nagt tusschen den 19 en 20 verwagt wierd) zoude binnen gekomen zyn, zig van zyn Persoon verzekeren zou: De Lieden, op dewelke Hy vertrouwen konde, waren van hem verwyderd: Zelfs wilde de gem. Graaf *van Kalling* alle de Brieven, die de Koning onfing, openen, en eerst in de *Senaat* doen leezen, Zyne Majt. moest dan op zyn eigen zelve bestaan om zig te redden; En in der daad heeft zyne Kloekmoedigheid en Schranderheid alles voor Hem ten beste gekeerd."

„ *Den* 19 *'s morgens* ging de Koning in het Arsenaal de Parade zien: Hy deed de Gardes voor zig defileeren, en volgde te voet het Detachement, 't welk de Wagt op het *Kasteel* ging houden; en toen de daar zynde Garde wilde aftrekken, ordonneerde hen zyne Majt. aldaar geposteerd te blyven: Hy bragt aan de Officieren, die ten getale van by de *twee honderd*, zoo hooge als mindere, hem omringden, het verdrietig uiterste oogenblik, waar in men hem gebragt had, onder 't oog: „ Hy was, *zeide hy*, gereed om tot vernietiging „ van de *Hoofdelooze Regeering*, die de Ramp van den Staat en van „ de Particulieren veroorzaakte, zig zelve op te offeren, als zy „ hem wilden volgen." Hier op beloofden zy zulks tot in den dood toe te zullen doen, en zwoeren Hem alle hunne Trouw uitgezonderd alleen *twee* Kapiteins, aan dewelke men straks hunne Degens afvroeg, en een *derde*, die, terwyl hy weigerde, in flaauwte viel. Wyders stelde de Koning het zelfde aan de Soldaaten voor, die onder het uitroepen van *Vivat de Koninig!* insgelyk den Eed deeden.

„ De Leden van den *Senaat* waren aan de Vensters van hunne Vergader-Zaal van dat alles Ooggetuigen; en op staande voet zond de Koning de Generaals, Baronnen *van Horn* en *Carnal* met een Detachement, om de *Senateurs* te verwittigen: „ Dat zy in die Zaal in „ Arrest waaren: en dat men voor hun Onderhoud en Veiligheid zou „ zorg draagen; *En toen zy spreeken wilden*, deed men hen zwy„ gen, en men zeide, dat hunne *Aristocratie* ten einde geloopen „ was, en men hen niet meer voor *Gevolmagtigden van de Natie* „ erkende."

„ De Koning stapte te paard, en trok met de overige Troepen na het Artillery-Park, daar het Regiment Artillery Hem ook hulden deed: Na verscheide Straaten en Posten wierd Kanon gebragt, en men droeg zorg, dat niemant uit de Stad gaan konde.

„ De Burger-Wagt te paard, te vooren in de Tegenparty van den Koning onder den Naam van de *Mutsen*, kwam zig door den Eed

aan

aan zyne Majt. onderwerpen: Vervolgens deed zulks de Admiraliteit by wyze van *Deputatie*, aan welke de Koning beval, dat zy haare Onderhoorigen in teugel houden moesten."

„ Een Secretaris van Staat, door den Koning ontbooden, moest een Ordre komen opstellen, om de Regimenten *Upland* en *Sudermanland* naar huis te doen keeren: De Officieren, welke die Ordre bragten, namen den Baron van *Cederstrom*, Lt. Colonel van het eerstgem. Reg., ('t welk toen maar 4 Mylen van hier af was), zynde één der Hoofden van de *domineerende* Party, gevangen, en bragten hem herwaards; hierop verzogten de andere Officieren van dat Reg. om ook de hulde aan den Koning te doen, 't geen hun vergund wierd."

„ Naderhand reed de Koning met zyne Trawanten *enz.* na het *Noorder-* en *Zuider-Kwartier* van de Stad, en wierd overal door de Troepen gehuldigd; en *in passant* ontfing zyne Majt. ook op het Stadhuis den Eed van de Magistraat: Op het zoo genaamde *Scheeps-Eiland* liet men de Ophaal-Brug nedervallen, om den Koning te ontfangen. Op de Koopvaardy-Scheepen was het opgepropt van Matroozen en ander Volk tot in den top der Masten toe, en by den oneindigen toevloed van Menschen hoorde men niet dan eenen Galm *Lang leef de Koning*! en alle de Corpsen van de Admiraliteit zwoeren ook hunne Trouw."

„ De Koning ondertusschen verwittigd dat de Generaal *Rudbeck*, Gouverneur van deze Stad, by aanhoudendheid weerspannig bleef, gaf bevel om hem te arresteeren: Doch eer dit geschidde deed zyne Majt. de buitenlandsche Minister verzoeken, om tot hunne Veiligheid na het *Kasteel* te komen: Dit wierd door sommigen gedaan, door anderen geweigerd, weshalven de Koning deze laatste verwittigde, dat Hy dan genoodzaakt zou zyn om tot dezelver gerustheid wagten voor hunne Hotels te plaatsen; doch toen begaven zy zig alle, naar het Voorbeeld der Oude Ministers, na het *Kasteel*."

„ Hier op wierd voorn. Generaal *Rudbeck* gearresteerd; na dat de Koning de *Wapen-Heraulten* naar alle Straaten, Hoeken *enz.* uitgezonden had, om onder Trompetten- en Pauken-geschal *drie* byzondere VERKLAARINGEN, alle *op denzelven dag van den* 19 *dezer* alhier in de Koninglyke Drukkery by *Hendrik Fougt* gedrukt, en door zyne Majts. Naam GUSTAAF onderteekend, bekend te maaken. De *eerste* van deze is *eene genadige* VERZEKERING *van zyne Majt. aan zyne* Lyf-Garde, Artillery *en gezamentlyke getrouwe* Onderdaanen *in deze Residentie Stad* STOKHOLM &c., zynde woordelyk aldus:

„ Mits dezen verzeker ik, dat myn eenigste voorneemen is om
„ aan myn lieve Vaderland wederom Rust te verschaffen door on-
„ derdrukking van de Ongeregtigheid, door afschaffing van de
„ Aristocratische Magt, door Opbeuring van de aloude Zweedse
„ Wetten, op dien voet, als zy voor het Jaar 1680 geweest zyn:

„ Ik

„ Ik zie thans af, zoo als ik reeds gedaan heb, van het Koninglyk „ onbepaald Geweld, waarvan men een affchuwen hebben moet „ ofte van de zoo-genaamde Souverainiteit; en reeken het, zoo als „ voor dezen, tot myne grootfte Eer, de eerfte Medeburger onder „ een regtfchapen vry Volk te zyn. Zoo waar helpe my God aan „ Lyf en Ziel! Te STOKHOLM op het Slot den 19 Aug. 1772.
„ GUSTAAF.

De altoos in onze Jaarboeken gedenkwaardige dag van den 19 Auguftus gaf in het algemeen veel meer een gelaat van vreugde dan van neerflagtigheid: de Koning door de Straaten rydende zag de bejaarde Lieden met blydfchap hunne Dankzeggingen ten Hemel opheffen, dat zy nog voor hunnen Dood deze gebeurtenis hebben mogen beleven; en Vrouwen en Kinderen hielden zyn Paard tegen en kuften zyne Laarzen enz. Deze vreugde wierd des te meer aangefpoord door des Konings *genadige Bekendmaaking aan zyne Onderdaanen* in deze Refidentie-Stad, waar by zyne Majt. hen in allen ernft vermaande „ om met ontzag en ftille ruft de Maatregelen af te wag„ ten, die ter handhaavinge van het Ryk en de regte vryheid moes„ ten genoomen worden, terwyl zyne Majt. genoodzaakt was ge„ weeft de Magt, die hem nog overig was, te gebruiken, om het „ Ryk van het *Ariftocratifch* Geweld te bevryden enz."

Hier by kwam eene andere *Bekendmaaking nopens eenige fchådelyke Onderneemingen, die men tegens zekere wettige* Voorregten *van den Koning, tegen de* beftaanbaarheid *van het Ryk en tegen de* regte Vryheid *in 't werk gefteld heeft.*

„ In deze Ordonnantie begeerde de Koning dat een ieder tegen „ den nagt geruft zou flaapen, en ftelde niet alleen overal fterke „ Wagten met trouwe Officieren, maar deed zelfs de patrouille, „ het welk door Officieren elders ook gedaan wierd".

„ Den 20 *Augufty* kreeg de Koning narigt van de Prinffen zyne Broeders, die Hem van hunne aankleving en getrouwheid verzekerden; Voorts ontfing zyne Majt. de Hulde van de Collegien van de Burgery en van de andere Corpfen: En by Trompet gefchal wierd gepubliceerd „ dat de *Stenden* den volgenden ogtent moeften ver„ gaderen, en dat een ieder, die weg bleef, volgens de Wetten, „ als *Verrader des Vaderlands* zou geftraft worden."

„ De *Senaat*, als komende niet meer in aanmerking, was daar by niet tegenwoordig: Zyne Majt. kwam derwaards, en deed in een Aanfpraak. „ den voorflag om de oude en waaragtige *Zweedfche Re„ geerings Form* te veftigen, zoo als die zedert *Guftavus Adolphus* „ tot op *Karel* XI. in het Jaar 1680 geweeft was; *zeggende*, dat Hy „ dieswegens een Schets had opgefteld, die men terftond zoude „ voorleezen." Dit deed één der Secretariffen, en alle de Leden riepen ftraks met opheffing der handen, even als tot het doen van den Ede bereid, eenftemmig uit: *Wy keuren het goed*! En de Koning hen wel

wel uitdrukkelyk vraagende: *keurd Gyl. het goed?* hoorde Hy eenpaariglyk een *drie-* ja *vier voudig* Antwoord, *Ja!* Hier op deed zyne Majt. den *Maarschalk* van den Ryksdag en de *Spreekers* van de *vier Ordens* komen om het Plan te teekenen, 't geen zy deeden: En toen zy na hunne plaats gekeerd waren, vroeg de Koning aan de *Stenden*: *Wilt Gyl. nu op deze Regeerings-Form den Eed doen?* Waar op zy alle *ja* zeiden en zwoeren".

„ Vervolgens sprak zyne Majt.: *Looven wy nu Godt met Eerbied!* En begon het *Te Deum Laudamus* in de Zweedsche Taal op te heffen, waar in Hy door de gantsche Vergadering gevolgd wierd; waar na een iegelyk by zyne Majt. ter handkus wierd toegelaaten.

„ Dit Werk kan met recht een Meesterstuk des Konings genoemd „ worden, want alzoo hy alles heeft voor uit gezien, heeft hy ook „ voor alles onvermoeid zorg gedraagen, en alles ten einde gebragt: „ Dus heeft *Gustavus* III. in den Ouderdom van 26 Jaaren getoond, „ dat hy alle de grootheid van ziel en alle den Helden-Moed van „ de *twee* eerste *Gustaven* alleen bezit. Alle de aan hem gedaane „ Beledigingen heeft hy vergeeten, en vergeeven; ja zelfs heeft hy „ op de veiligheid gedagt van die geenen, welke te vooren zyne „ Vyanden waren. Verscheide Persoonen, die in arrest genoomen „ waren, verzogt hubbende om den Eed te mogen afleggen, zyn op „ vrye voeten gesteld, en aan 't hoofd van deze is de Gen. *Rudbek.*

„ *Zyne Koningl. Hoogheid* de Prins *Karel* heeft, in naam des Ko„ nings de Hulde der Onderdaanen in *Schoonen* en *Gothland* ontfan„ gen: En de Generaal *Sprengporten* is ten zelfden einde na *Finland* „ gezonden, in welke Provincie men daar toe geen mindere bereid„ willigheid als in de andere betoond heeft."

„ *Den* 22 *Augustus* zond de Koning een circulaire *Missive* met zyne onderteekening en die van *Joh. v. Heland* aan de gezamentlyke Heeren Ryks-Raaden, dewelke hunne dimissie kreegen met deze Woorden: " Getrouwe Man, Heer en Raad van ons en het Ryk „ N. N. Vermids uit kragte van de Regeerings Form, die nu door „ de Ryks-Stenden aangenoomen en door ons in Genade vastgesteld „ is, het aan U vertrouwde Raads-Ampt voor Uwe Persoon ophoud „ willen Wy U mits dezen van dit Ampt in Genade dimiteeren; Waarby Wy teffens niet konnen nalaaten Ons genadig Genoegen „ en Welgevallen over Uw Gedrag, geduurende den tyd, dat Gy „ uw Ampt bekleed hebt, te betuigen. Wy beveelen U Gode.

„ Terstond na het afvaardigen van die *Missive* heeft de Koning de volgende 17 Heeren tot *zyne Raden* en tot *Senateuren van het Ryk* benoemd: 1.) den Graaf van Liewen, die teffens *Ryks-Maarschalk* is: 2.) den Gr. G. A. van Hiärne; 3.) den Gr. J. van Walwick; 4.) den Baron F. Ribbing; 5.) den Gr. Erich van Stockenström; 6.) den Gr. Nils Bielcke; 7.) den Gr. U. Scheffer, die teffens *President in de Kancelary van den Koning en het Ryk* is; 8.) den Gr. M.

van Hermanson; 9.) den Gr. J. Beckfries; 10.) den Gr. J. Ph van Schwerin; 11.) den Gr. M. Posse; 12.) den Gr. U. Brek; 13.) den Gr. C. Fr. Sinclair, zynde teffens *Gouverneur van Pommern*; 14.) den Baron Ch. Falkengren; 15) den Baron A. R. Wrangel; 16.) den Heer M. Falckenberg, zynde teffens *Raad* of *Vice-President in de Koninglyke en Ryks-Cancelary*, en 17.) den Veldmaarschalk Gr. Axel Fersen. By dezen zullen (zoo als de Koning terzelver tyd verklaard heeft) nog twee *Senateuren* komen, dewelke, wanneer zyne Majt. dezelve bekend maakt, als op denzelfden dag benoemd aangemerkt zullen worden."

„ De Beroepings-Brieven tot de voorsz. Waardigheeden zyn overeenkomstig met het Formulier, 't welk onder de Regeering van Koning *Gustaaf Adolph* gebruikelyk was; zynde zaakelyk aldus:

GUSTAAF .... Wy kunnen vóór U, Heer N. N, . in Genade niets verbergen, dat Wy voor Uwe Trouw en in allen opzigte aan Ons tot nu toe beweezene goede Diensten, en uit hoofde van Ons Vertrouwen op Uwe Vroomheid en goede Wil, U tot raad van Ons en het Ryk aangenomen hebben: En vermits Wy om Uwe Trouw U deze Eer bewyzen, twyfelen Wy niet of Gy neemt dezelve dankbaar aan, en zult U daar in gedragen als het een oprecht eerlyk Zweeds Man, en een getrouwen braaven Raadsheer en Dienaar betaamd: Wy vergunnen U de Appointementen en den Rang, die tot het Ryks Raads Ampt behooren, zoo als men die op de Lyst aangeteekend heeft, of aanteekenen zal *enz.*

„ *Den* 23 *Aug.* (Zondag) is den Allerhoogsten in de Groote Kerk, daar de Koning des voormiddags de Hoofd-Predikatie bywoonde, als mede in alle de overige Kerken van de Stad, plegtiglyk gedankt met het zingen van het *Te Deum* onder lossing van 't Kanon *enz.* Des middags was by den Koning de eerste Cirkel en daar na open Tafel."

„ Uit medelyden omtrent de Behoeftigen heeft zyne Majt. tien duizend *Lys-Pond* Meel ter uitdeelinge onder hen bezorgd."

„ *Den* 25 *'s ogtents ten* 10 *uuren* vergaderde op des Konings bevel
„ de Ridderschap en de Adel nevens de overige Stenden in de Ryks-
„ Zaal, als wanneer de nieuw benoemde Ryks Raaden in hun Raads
„ heers Gewaad den Eed afleiden; en vervolgens de *Propositien* tot
„ de *nieuwe Regeerings form* ontfangen wierden, op dewelke zyne
„ Majt. hunne Verklaaring binnen twee Weeken geëischt heeft:
„ Waarna dan deze lange en allermerkwaardigste Ryksdag een ein-
„ de neemen zal."

(*Het Vervolg hierna*)

NEDERLANDEN. *'s Gravenhage.* Vervolg der echte berichten wegens den toestand van hare Koninglyke Hoogheid. (ziet onze voorgaande bladz. 80)

Woens-

Woensdag den 26 Augustus 's morgens. Hare Koninglyke Hoogheid vaart wel en heeft zeer wel geruſt. Ook is de Erf Prins veel ſtiller en meer ſlapende. Den 27ſten den vierden Dag blyſt Hare Koninglyke Hoogheid wel vaaren. Ook is de Erf-Prins volmaakt ruſtende en graag in 't zuigen. Den 28 dito. Hare Koninglyke Hoogheid vaard wel, en neemd merklyk toe in krachten; en met de Erf-Prins gaat ook alles voorſpoedig. Den 29 dito. In allen opzichten blyſt het voorſpoedig voortgaan omtrent den gelukkigen toeſtand van Hare Koninglyke Hoogheid en van den Erf-Prins. Den 30 dito. Zo gezegend als de zwakheid van Hare Koninglyke Hoogheid zich herſteld, even zo gezegend vermeerderen de heughlyke blyken van de gezondheid en krachten van den Erf-Prins. Den 31 dito. Allergezegenſt blyſt het voortgaan zo ten opzichten van de gelukkige herſtelling der zwakheid van Hare Koninglyke Hoogheid, als ten opzichte der aangename en heughlyke toeneming en gezondheid van den Erf-Prins. Den 1. ſten September. Niet minder voorſpoedig dan giſteren begint wederom dezen dag, zo wel voor hare Koninglyke Hoogheid als voor den Erf-Prins. Den 2 September. Gelyk door den goeden zegen des Allerhoogſten de bevalling van Hare Koninglyke Hoogheid allergemaklykſt en allervoorſpoedigſt was toegegaan, zo zyn ook de daarop volgende dagen met veel ſtille ruſt, zonder bykomſt van ſmertelyke toevallen, koortzen of ongemakken, maar met gelukkige aangroeiïeng van krachten doorgebragt, zo dat de herſtelling ook op den tienden dag, even gezegend, voortvarende, alle gegronde hoope geeft, dat Hare Koninglyke Hoogheid ſpoedig tot voorige volmaakte gezondheids krachten zal weder gebragt worden.

Den Erf-Prins van den beginnen af met veel geruſtig ſlapen, met behoorlyk nemen van voetzel, en met alle verdere blyken van welgeſtelde gezondheid, zeer gelukkig in ſchoonheid en ſterkte zynde toegenomen, zo mag men ook uit dien hoofde, het aangenaam en vrolyk voor uit zicht hebben, dat deze Vorſtelyke Telg, onder de aanhoudende zegeningen des Heeren, met beſtendige gezondheid en voorſpoed opwaſſen zal.

Den 24 Aug. (1772), 's morgens quartier voor 5 uuren, is Haare Koningl. Hoogheid, Mevrouwe de Princeſſe, Gemalin van den Heere Prince Erf-Stadhouder, zeer voorſpoedig bevallen; deeze blyde gebeurtenis wierd het allereerſt uit naam van Zyn Doorl. Hoogheid, door

den Edelman Baron van de Capelle, aan Zyn Hoogheid, den Hertog van Brunswyk Lunenburg, dewelke dien ogtend op de ordinaire Exercitie-plaats, bezyden de Malibaan, bezig was om de Hollandsche Guardes te Voet hunne Militaire Manœuvres te laaten verrigten, bekend gemaakt, als ook aan de voornaamste Leeden der Regeering; gem. Heer Hertog begaf zig terstond naar de *Orange-Zaal*, om Zyn Doorl. Hoogh. over dit gelukkig Evenement te feliciteeren, retourneerde ten spoedigsten, en gaf ordre dat het voorn. Regiment over deeze blyde gebeurtenis, drie generale Salv'os zoude doen, waar door de Inwoonders het allereerst wierden opgewekt; vervolgens wierd de Exercitie gestaakt, en het Regiment trok, onder het speelen van het aangenaame Air: *Wilhelmus van Nassauwen*, af.

Kort daar op wierden de 21 stukken Konon losgebrand, de Oranje Vlaggens van de Groote Kerk-Tooren, het Stadhuis en verdere by de Ingezeetenen uitgestooken; by tusschenpoosingen wierd 'er dien gantschen dag op het Carillon gespeeld, de Klokken geluid en door de Inwoonders met vreugde doorgebragt.

Zyn Doorl. Hoogh., die van deeze gelukkige Bevalling aan de Hooge Aanzienlyke Vergaderingen kennisse had gegeeven, ontfing dien zelven dag daar over, op het Stadhouderlyke Hof, de Complimenten van Felicitatie, en wierd by die gelegenheid het PETERSCHAP over den Jonggebooren ERF-PRINS aangeboden, het welk vervolgens door byzondere plegtige Deputatien uit de andere Provintiën meede geschied is.

'sZondags wierd 'er in alle de Kerken alhier, over de gelukkige Bevalling Dankzegging gedaan, en de Gezangen in de Luthersche Kerk, wierden voor- en namiddag, zo wel als 'savonds, met allerley Muziek-Instrumenten geaccompagneerd.

Donderdag den 17 September, zynde de Dag bestemt tot de Bediening van het BONDZEGEL *van den Heiligen* DOOP aan den Jonggebooren PRINS VAN ORANGE en NASSAU, is deeze Hooge Plegtigheid op de volgende wyze verrigt geworden.

's Morgens om 9 uuren, zyn de respective HOOGE DEPUTATIEN, welke by den *Heiligen Doop* als GEVADERS moesten assisteeren, van het Binnenhof afgereeden, door de Prins Mauritz-Poort, langs de West- en Zuidzyde van het Plein, de Pooten, de Heerengragt, over de Bezuidenhoutse Brug, langs de Bezuidenhoutse Weg naar de *Oranje Zaal*.

Ten 11 uuren vertrok de Train van de Oranje-Zaal. Dezelve wierd geopend 1. Door een Detachement Guardes te Paard, bestaande uit een Ritmeester, 2 Officieren, 3 Wagtmeesters, 2 Trompetters en 50 Ruiters. 2. Een Onderstalmeester te Paard. 3 Een Koets met zes Paarden bespannen, waar in de Kamerjonkers Baron *van Aylva*, en Baron *van Hardenbroek*. 4. Een Koets met zes Paarden, waarin de Ka-

Kamerjonkers Baron *van de Capellen*, Baron *van den Boetzelaar*, Baron, *van der Duyn*, en Graaf *van Randwyk*. 5. Een Koets met zes Paarden, waar in de Opper-Garderobemeester Baron *van Dalwig*, en de Kamerheeren Baron *van der Borch*, Baron *Pieck van Zoelen*, en Baron *van Brantzenburg*. Naast ieder der voorsz. Koetsen gingen 2 Laquyen van Z. Hoogh. en 2 Palfreniers.

Hier op volgde: 6. Een Hof-Fourier te Voet. 7. Tien Jaagers. 8. Drie Valkeniers. 9. Vier Lopers. 10. Vier-en-Twintig Laquyen. 11. Twee Mooren. 12. de Gouverneur van de Pages te Paard. 13. Vier Pages te Paard. 14. De Stalmeester Heer *de Bigot*, te Paard. 15. De Parade-Koets van Zyne Hoogheid met zes Paarden bespannen, waar in ZYN HOOGHEID zig bevond, zittende over Hoogstdenzelven de Heeren Opper Hofmeester *de Bigot*, en Opper-Stalmeester Baron *van Wulkenitz*; voor op de Koets 2 Pages, naast de Paarden gingen zes Palfreniers, en aan beide zyden van de Koets de Cent Suisses. 16. Een Escorte van de Guardes du Corps, bestaande uit eene Lieutenant, 2. Exempts, 2 Brigadiers, 4 Sous-Brigadiers, 2 Trompetters en 60 Guardes du Corps.

Hier op volgden de Heeren GEDEPUTEERDENS van Haar Hoog Mogenden de Heeren Staaten Generaal; die der respective Provintiën en Steeden, welke by den *Heiligen* DOOP als PETERS over den Jonggebooren ERF-PRINS moesten staan. Te weeten.

De Heeren Gedeputeerdens van Haar Hoog Mogende de Heeren Staaten Generaal, in 4 Koetzen, te weeten: In de eerste de Heer *De Cocq van Haafte* en de Heer *van der Does van Noordwyk*, wegens de Provintiën Gelderland en Holland. In de tweede de Heer *Cau* en de Heer *van Hardenbroek* tot *Lockhorst*, wegens de Provintien Zeeland en Utrecht. In de derde de Heer *Du Tour* en de Heer *van Palland tot Glintbuis*, wegens de Provintien Vriesland en Overyssel En in de vierde de Heer *Alstorphius*, wegens de Provintie Stad en Lande, benevens de Heer Griffier *Fagel*.

De Heeren Gedeputeerdens van haar Edele Groot-Mog. de Heeren Staaten van Holland en West-Vriesland, in 6 Koetzen, namentlyk: in de eerste de Wel-Ed. Heer *Bentink*, Heere van Rhoon, en de Wel Ed. Heer *van Boetzelaar*, Heere van Nieuwveen, weegens de Ordre van de Ridderschap en Edele. In de tweede, wegens de Stad Dordrecht, de Heer Burgemeester *Pompe van Meerdervoort*, Heere van Swyndrecht, en wegens de Stad Haarlem, de Heer Burgemeester *Fagel*. In de derde, wegens de Stad Delft, de Heer Burgemeester *Blommesteyn*, en wegens de Stad Leyden, de Heer Burgemeester *van Alphen*, in de vierde, wegens de Stad Amsterdam, de Heer Burgemeester *Hooft*, en wegens de Stad Alkmaar, de Heer Burgemeester *Du Tour*. In de vyfde, wegens de Stad Hoorn, de Heer Burgemeester *van de Blokquery*, en wegens de Stad Enkhuyzen, de Heer Burgemeester *Westwoude*. En in de zesde, de Heer Raad-Pensionaris *Steyn*.

De

De Heeren Gedeputeerdens van de Ed. Mog. Heeren Staaten van Zeeland: de Heer Mr. *J. A. van de Perre*, Heere van Nieuwerve, Welsingen en Westhoven, weegens de Edelen; en weegens de Steeden, de Heer *Herman Evertsen*, Burgemeester te Middelburg; de Heer Mr. *Pieter Paul van Gelre*, Gecommitteerde Raad weegens Zirckzee, de Heer *Johan Ijsebree*, Burgemeester te Goes; de Heer *Gerrit Ten Haage*, Burgemeester te Tholen; de Heer Mr. *Johannes Mauritz*, Burgemeester te Vlissingen; de Heer *Stephanus van der Loef*, Burgemeester te Veere, en de Heer en Mr. *J. J. Blanckert*, Secretaris van de Ed. Mog. Heeren Staaten van Zeeland.

De Heeren Gedeputeerdens van hun Edele Mogende de Heeren Staaten van Utrecht: Uit den eersten Staat, de Heeren Geëligeerden Baron *D'Ablaing*, Vryheer van Giessenburg: Graaf *van Rechteren*, Heer van Westerveld: en *Pesters*, Heer van Cattenbroek: Uit de Orden der Heeren Edelen en Ridderschappen, Jonghr. *Diderik Jacob van Tbuyll van Serooskerken*, Heer van Zuylen; Jonghr. *Balthazar Constantyn van Lynden*, Heer van Lunenburg; Jonghr. *Joost Taats van Amerongen*. Heer van Naterwisch: En uit den derden Staat, de Wel-Ed. Groot Agtb. Heeren M. *Meynard van Bueren*, en M. *Cypriaan Berger*, Regeerende Burgemeesteren dier Stad, en de Heer. Mr. *Willem Metborst*, Burgemeester der Stad Amersfoort, met en benevens den Heer Baron *De Milan-Visconti*, Secretaris van Staat.

De Heeren Gedeputeerdens van hun Edele Mogende de Heeren Staaten van Vriesland. Wegens Oostergo: *J. J. de Schepper*, Grietman over Ferwerderadeel; *M. L. Haarsma*, Grietman over Smallingerland. Wegens Westergo: Jr. *G. F. Baron Thoe Schwartzenberg en Hohenlandsberg*, Grietman over Menalduradeel; Jr. *E. S. G. J. van Burmania Rengers*. Wegens Zeevenwoude: *A. Lyklama à Niebolt*, Grietman over Ulingeradeel; Jr. *U. A. Rengers*, Grietman over Gaasterland. Wegens de Steden: Mr. *A. Bergsma*, Burgemeester der Stad Sneek: Jr. *C. Bigot*, Burgemeester der Stad Staveren, benevens Jr. *H. W.* Baron *van Pietteaberg*, Secretaris der Ed. Mog. Heeren Staaten van Vriesland.

De Heeren Gedeputeerdens van hun Edele Mogende de Heeren Staaten van Overyssel: de Baron *Sloet tot twee Nyenhuyzen*, Landdrost van Zalland; Graaf *van Heiden Hompesch tot Ootmarsum*, Landdrost van Twente; Baron *De Vos van Steenwyk tot den Hogenhof*, Landdrost van Vollenhoven; de Heeren *Jordens*, *Daandels en Greven*, Burgemeesters van Deventer, Campen en Zwol; benevens van de Ridderschap en Steeden, de Griffier *Dumbar*.

De Heeren Gedeputeerdens van hun Edele Mogende de Heeren Staaten van Stad en Lande: de Heeren Burgemeester *A. A. van Iddikhinge*, *Starkenborg*, *van Wehe*, Raadsheer *L. Trip*, *Alberda van Bloemersma*, Raadsheer *J. van Gesselder*, *D. Alberda*, Syndicus *Tiddens*, en Syndicus *Upmeier*.

De

De Heeren Gedeputeerdens van hun Edele Mogende de Heeren Staaten van het Landschap Drenthe, de Heer Graaf *van Heiden*, de Heeren *van Dornbergh Heiden*, *van der Feltz*, en *Ellents*, Raad en Secretaris.

De Heeren Gedeputeerdens van de Steeden *Amsterdam*, de Heer Burgemeester *G. P. Boudaan*, de Heer *Jacob Elias*, Schepen en Raad, en de Heer Pensionaris *van Berckel*; van *Rotterdam* de Heer Burgemeester *A. A. du Bois*, de Heer Burgemeester *Jacob Coffart*, en de Heer Pensionaris *Nederburg*; en van *Middelburg*, de Heer Burgemeester *Le Sage*, Heere van Reimerswal, en de Heer Pensionaris *Cappeyne*.

Voornoemde Deputatien waaren alle door hunne Bodens verzeld.

De Train wierd geslooten door een Detachement van de Guardes te Paard, het zelve bestond uit 1 Ritmeester, 2 Officieren, 3 Wagtmeesters, 2 Trompetters en 50 Ruiters.

Het vervolg van deze Plechtigheid zal in 't stuk voor half October aanstaande, benevens een Kunstige plaat van den Train, geplaast worden.

Hun Ed. Gr. Mog. hebben by Publicatie bekend gemaakt, dat, op voorstel van zyne Doorl. Hoogheid, den Heer Prins Erfstadhouder, op den 17 Sept. (1772) den dag des Doops van den Jonggeboren Prins van Orange en Nassau, de Illiumenatien, in aanmerking van de als noch continueerende duurte van de meest benodigde levensmiddelen, achter gelaten zullen worden, waardoor aan een iegelyk gelegenheid gegeven word, in plaats van die onkosten, liefde gaven aan armen en behoeftige te doen enz.

Ook heeft hoogst. voorsz. Prins Erf Stadhouder by Publicatie gestatueerd: dat van nu voortaan niemand binnen de Stad en Graafschap *Leerdam*, mitsgaders Baronnie van *Acquoy*, zal onderstaan om op den dag der begraafenisse eenige zogenaamde Rouw- of Doodmaaltyden, voor andere Perzonen dan de Erfgenamen van den overledenen enz. te geven, op een boete van honderd Caroli guldens.

Heukelum. Een Steedje gelegen aan de *Linge*, eertyds aanmerklyk maar zedert ruim twaalf jaren van zyne Poorten beroofd, is nu voor de vyfde maal door brand bezocht geworden. In den jare 1699 in Maart brande de Toren af, aangestoken door een onweêr; in Augustus 1719, trof de zuidwestelyke hoek van dit Steedje een diergelyk lot; in de maand July 1727 ontmoete dezelve hoek een evengelyke ramp; in May 1757. brande aldaar de Koorn Molen af, aangestoken door het onweêr, edoch geen brand is aanmerklyker, groter en yslyker geweest dan die van den 17 Augustus 1772 (*waarvan wy in onzen Mercurius voor de Maand* Augustus IIde *Stuk laatstleden* gewag

gewag gemaakt hebben). Dien dag voormiddags ten half elf uuren, werd dit Steedje in rep en roer gesteld. Verscheiden Inwoners, waren toen juist ter markt naar *Gorinchem* vertrokken, werwaards velen gewoon zyn zich te begeven, en wel inzonderheid om dat het dien dag aldaar kermis was. De Dienstmaagd van den Huisman by wien de brand zich eerst openbaarde, was mede derwaards gegaan, en hy aan zyn arbeid zynde, stond dit Huis ledig en gesloten. Deze woning was gelegen in het westen van de Stad en aan de zuidzyde van de Straat. Hier werd de brand ontdekt, en schoon men de deur met geweld opende, en het gevaaar poogde voor te komen, was alles te vergeefsch; het vuur verkreeg de overhand, de vlam sloeg naar buiten, en ontstak met ongeloofiyke schielykheid het eene huis voor en 't ander na: de vlam verkreeg voedzel, door de langdurige droogte, en men zag eerlang de huizen van alle zyden in brand staan, althans in den tyd van een en een half uur werden omtrent 36 Huizen, 10 Hooibergen, mitsgaders veele Hooimyten en hout tot assche verteerd, zulks ruim de helft van dit Steedje vernield en verwoest is geworden.

Men zal zich bezwaarlyk een denkbeeld konnen vormen van de schrik en angst, van het gekerm en gehuil dewelke deze ramp onder de Inwooners moet veroorzaakt hebben; Mannen, Vrouwen en Kinderen maakten misbaar en poogden te bergen wat zy konden, zonder echter dat 'er van 42 huisgezinnen iets van belang in veiligheid heeft konnen gebragt worden. Alle deze ongelukkige menschen en onder dezelve, eenige, na hun staat welgestelde lieden, zyn daar door tot de beklaaglykste armoede vervallen, als niets anders dan 't geen zy ophun lyf hadden, uit de brand behouden hebbende.

De bewooners van 't oostlyk gedeelte voor dit plaasje, werkte met verdubbelden iever en vlyt om hunne goederen in veiligheid te brengen, waartoe het *Slot van Heukelum* voor een gedeelte diende terwyl de Wel Ed. Heer en Vrouwe van het zelve, hunne Ingezetene alle hulp en bystand boden. De vrees van deze lieden was niet ongegrond, want was de Wind, die gedurende de Brand meer noordelyker schoot, West of Zuidwestelyk gelopen, waarschynelyk was *Heukelum* niet meer.

Het ontbrak ondertusschen aan geene hulpmiddelen, want behalven de Stads brandspuit vloogen die van *Leerdam*, *Asperen* en *Beesd* tot hulpe toe. Deze werktuigen ter blussing van 't vuur deden wonderen; nochtans is 't behoud van het overige deel van dit Steedje naast God, alleen toe te schryven aan den iever der arbeidslieden en inzonderheid aan de Glasblazers van *Leerdam*; deze menschen aan de gloed gewoon, hebben zich, om zo te spreeken te midden in 't vuur begeven, om deszelfs voortgang te stuiten en hun vlyt is door den Hemel bekroond geworden.

By 't ontstaan van brand werd gemeenlyk gevraagd: hoe is 't aange-

gekomen? Dit is byna alle menschen eigen; dus is 't hier ook gelegen, zonder dat men tot noch toe den rechten oorsprong daarvan heeft konnen ontdekken. Onder 't gemeen redeneerd men als of de brand gesticht was, en den Huisvader in wiens woning deze ramp ontstaan is, horende spreken, zou dit niet gansche lyk van grond ontbloot zyn; hoe 't is, zeeker iemand, is op vermoeden in hechtenis gezet: de tyd zal de waar- of valschheid van dit vermoeden openbaren.

Men zal de schade, door deze brand veroorzaakt niet begroten, als men den zelven op 20000 guldens schat.

Rotterdam. Vervolg van het *Bataafsch Genoodschap*, ziet onze voorgaande bladz. 79.

Ingevalle hy, die zoodanige Ontdekking of Uitvinding zal gedaan en aan het Genootschap medegedeeld hebbe, wegens gebrek aan geld of tyd, buiten staat ware, om de Proeven, die ter bevestiginge van dezelve vereischt worden, in 't werk te stellen, zal het Genootschap zulks goedvindende, zelf de noodwendigheden daar toe vervaardigen en de onkosten 'er van op zich nemen: voor zo verre naamlyk deszelfs Fondsen in deze toereikende zyn zullen.

De *Vragen* zullen ook mogen beantwoord worden door de Leden, die over dezelve niet geraadpleegd zyn, doch de Prys zal alleen toegeweezen worden aan het best voldoend Antwoord van den geenen, welke geen Lid van het Genootschap is.

De *Antwoorden* op de *Vragen* en de medegedeelde *Ontdekkingen* moeten niet met den eigen naam der Schryveren, maar met een *Zinspreuk* geteekend, en met een verzegeld Billet, 't welk dezelfde Zinspreuk tot Opschrift heeft, en waar in der Schryveren naam en Adres zeer leesbaar, in 't *Nederduitsch*, *Fransch*, *Engelsch*, *Hoogduitsch* of *Latyn* geschreven, verzegeld en *franco*, voor den bepaalden tyd, gezonden worden aan den *Directeur* en *Eersten Secretaris* van het Genootschap den Heere *L. Bicker, Medicinæ Doctor, Lid van de Hollandsche Maatschappye der Wetenschappen te Haerlem, van de Keizerlyke Academie der Natuur-Onderzoekeren en Lid-Correspondent van het Genoodtschap ter aanmoediginge der Konsten, Manufacturen en Commercie te Londen.*

De Auteurs zullen de *Verhandelingen*, op welken zy een Prys behaald hebben, niet mogen laten drukken, dan met goedvinden van het Genootschap, en 'er geen gebruik van maken, voor dat het Genootschap dezelven zal hebben uitgegeven; welk laatste mede zal plaats hebben omtrent alle andere *Verhandelingen*, *Ontdekkingen*, *Proeven* en *Waarnemingen*, die men het zelve heeft ter hand gesteld, en welken het zelve, van wien zy ook aangeboden worden, altoos met genoegen zal aannemen, om, wanneer zy goedgekeurd zyn, onder deszelfs *Verhandelingen* uit te geven, mits zy met den eigen naam der Schryveren onderteekend zyn, zullende het Genooootschap

geen ontfangene Schriften te rug geven, en aan zich de vryheid behouden, om dezelven geheel, of ten deele, of in 't geheel niet, te doen drukken.

Amsterdam. By myne Heeren van den Gerechte dezer Steden is, by renovatie en ampliatie van voorige Keuren, in dato den 15 July 1772 gestatueerd, dat niemand voortaan eenige goederen, boven van de Zolders zal mogen nederwerpen, maar met windaazen neder laaten, en telkens en by tyds de voorbygangeren behoorlyk waarschouwen. Als mede dat alle degene dewelke deuren of vengsters in haare woon-en pakhuizen, stallen of loozen hebben, door of langs dewelke eenige goederen na boven worden opgeheist, en de welke daar door uit haare duimen zouden konnen geligt worden, gehouden zullen zyn, boven de duimen van de hengzels van gemelde deuren en vengsters klampen te laten slaan enz. binnen den tyd van 6 weken op eene boete van 12 gulden, welke voorsz. boete mede zal moeten betaald worden by de gene die binnen voorsz. tyd deze keur niet zullen in acht genomen hebben enz.

MAGISTRATUUREN EN AMPTENAAREN.

Op den 24 Aug. (1772), de dag der Geboorte van den Erf-Prins, hebben hun Hoog Mog., op de voorstellinge van zyne Doorl. Hoog., den Heer Prins Erfstadhouder de volgende de groote Militaire Promotie gedaan en aangesteld: tot *Luitenant Generaals van de Cavallery* de Generaal Majoors, *E. J. W.* Graaf *van Hompesch*, *Falaiseau*, *van Thuyl van Serooskerken*, *A. van Lynden tot Ressen*, *van der Dussen*, *Robbertsen*, *Rengers*, *Stavenisse Pous*, *Prins van Hessen Cassel*: Tot *Luitenants-Generaals van de Infantery*, de Generaal Majoors *Escher*, *Trip*, Baron *van Aylva*, *Bouquet*, *Hertel*, Vorst *van Salm*, Vorst *van Anhalt*, Burggraaf *van Kirchberg*; *Mackay*, *van Volbergen*, *Casembrood*, *C. A.* Vorst *van Waldek*, Prins *August van Saxen Gotha*. Tot *Generaal Majoors van de Cavallery*, de Collonels, *van Sonsbeek*, *Meyners*, *van de Graaf*, *Greven*, *van Wulkenitz*, *van Stöcken*, *Eckhard*, *van Heekeren*, *O.* Grave *van Byland*: Tot *Generaal Majoors van de Infantery*; de Collonels, *W. C.* Baron *Snouckaart*, *J. H. Marrelt*, *J. R. Martfelt*, *B. L. Steigueur*, d'*Aulbonne*, Graaf *van Erbach*, *van Kalm*, *de Roock*, *Schmil*, *Bedaulx*, *Houstoun*, *Matty*, *Gokkinga*, *Tulleken*, *A. de Roode van Heekeren*, Baron *van Dongen*, *R. F.* Grave *van Bylandt*, *G. G. van Haarsolte*, *Hardy*, *Elias*, *Collins*, *F. W. M. van Steprot*, Baron *van Dopf*, Graaf *Henckel van Donnersmark*, *Stuart*, *Stuten*, *Sommelsdyk*, *Kretschmar*, *van Weyhe*, *Keller* en *May*.

Door de Ed. Groot Achtb. Heeren Burgemeesteren der Stad *Haerlem*, zyn uit een overgeleverde Nominatie van een dubbeld getal, tot Opper-Officieren in den Burger-Krygsraad aldaar geëligeerd, de Wel Ed. Gestr. Heeren tot Collonellen Mr. *Cornelis Ascanius van Sypesteyn* en Mr. *Zacharias Steenis*; Fiscaal Mr. *Gysbert Adriaan Patyn*; Kapiteinen Mr. *Herman Gerlings*, *Jacob Cornelis Sylvius van Lennip*; Mr. *Cornelis Baart*, Dr. *Adrianus Dicken*, *Johan Harmen Graswinckel*, Mr. *Librecht Jacob Hooreman*, Heer van Rhynzaterwoude, Dr. *Nicolaas*.

colaas van Wyk de Vos, en Arent Jan van Eibergen; Luitenanten Nicolaas van Leyden, Dr. Henricus Franciscus Bernard, Hermanus de Tomeze, Mr. Johannes Enschede Junior, Floris van Styrum, Mr. Christiaan Beeresteyn en Pieter Piers.

Zyne Doorluchtige Hoogheid de Prins Erfstadhouder heeft de volgende Promotie van Zee-Officieren gedaan en aangesteld tot Schouts by Nacht van Holland en West-Vriesland onder het Collegie ter Admiraliteit op de Maze, de Kapitein Daniel Pichot; en onder het Collegie ter Admiraliteit te Amsterdam, de Kapiteins Andries Hartsink, Pieter Hendrik Reynst, en Jacob Hendrik van Stöcken.

Door de Ed. Achtb. Heeren Electeuren der Stad Schoonhoven, is tot mede Electeur aangesteld de Wel Ed. Heer Cornelis van den Bosch, oud-Schepen dier Stad, in plaats van den Wel Ed. Heer Mr. Jan van Oorschot, Heere van Bunschoten, Spakenburg, en Dykhuyzen, die daarvan vrywillig afstand heeft gedaan.

Uit eene overgeleverde Nominatie zyn door den Prins Erfstadhouder tot Burgemeesteren der Stad Haerlem, geëligeerd, de Wel Ed. Gr. Achtb. Heeren Mr. François Benjamin Fagel, Anthoni Kuits, Mr. Christoffel Jan van Dam en Isaac Clifford. Tot Schepenen, de Wel Ed. Achtb. Heeren Mr. Gysbert Adriaan Patyn, Mr. Cornelis Arnout van Brakol, Mr. Adolf Heebuyzen, Jacob Cornelis Sylvius van Lennip, Jean Fredrik Godfried, Baron van Freisheym, Mr. Casper Clotterboke Junior en Mr. Jan Henri van Heemskerk, zynde de vyf laatstgemelde Heeren tot Schepenen Commissarissen aangesteld.

Den 3 September (1772) is door de Ed Achtb. Vroedschap der Stad Haerlem tot Raad in de Vroedschap aldaar verkozen de Wel Edele Gestr. Heer Johan Harmen Graswinckel, in plaats van wylen den Wel Ed. Gestr. Heer Mr. Albert Fabricius.

Hun Hoog Mog. hebben tot derzelver Consul om te Nizza te resideren aangesteld, den Heer Ambrosius Dayden di Stephano.

Door den Heer Prins Erfstadhouder is aangesteld tot Meester Knaap der Houtvesterye van Brederode den Heer Joan Fredrik Godfried, Baron van Freisheim, in plaats en vermits den vrywilligen afstand van den Heer Mr. Cornelis Deuts van Assendelft.

Hun Ed. Gr. Mog. hebben den Wel Ed. Gestr. Heer Mr. Johan Adriaan Bichon, Oud-Schepen der Stad Rotterdam aangesteld tot ontfanger der Gemeenelands middelen binnen gemelde Stad.

Door het Collegie van Mannen van Veertigen der Stad Dordrecht zyn tot Medeleden van het zelve verkoren de Heeren Jacob Staats van Hoogstraten en Samuel Crena.

Door Hooggemeldem. Prins Erfstadhouder is uit eene overgeleverde Nominatie geëligeerd tot Raad in de Vroedschap der Stad Alkmaar de Wel-Ed. Gestr. Heer Dr. Isaac du Bois Hoolwerff, in plaats van wylen den Heer Mr. Hendrik Nanning Daey.

Hun Ed. Gr. Mog. hebben den Heer Mr Gerardus Beelaarts van Wieldregt, Secretaris van de Generaliteits Munt-Kamer aangesteld tot Secretaris van de Provinciale Reken-Kamer van Holland en West Vriesland, in plaats van den Heer Mr. Gerardus Beelaats, Vryheer van Blokland, enz. die daar van Vrywillig afstand heeft gedaan. Ook hebben hun Ed. Gr. Mog. den Heer Mr. Arent Jan van der Steen, Raad in de Vroedschap der Stad Alkmaar aangesteld tot Bailljuw en Dykgraaf van de Zype, enz. in plaats van wylen den Heer Mr. Hendrik Nanning Daey.

Den 21 September is door de Wel Ed. Achtb. Vroedschap der Stad Haerlem gedispicieerd, de Wel Ed.

Gestr. Heer Mr. *Anthonis Slicher*, Raad en Oud-Schepen, tot Gecommitteerde Raad ter Admiraliteit te Amsterdam tegens *May* 1773, in plaats van den Wel Ed. Gestr. Heer Mr. Mattheus Valkenburg, wiens Commissie, in die qualiteit als dan staat te expireeren.

Den 21 September is door de Ed Achtb. Heeren van de Vroedschap der Stad *Schoonhoven* tot mede-Vroedschap aangesteld, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Cornelis Parker* de Jonge, in plaats en by vrywilligen afstand van den Wel Ed. Gestr. Heer Mr. Jan Thomas van Oorschot, Heer van Bunschoten, Spakenburg, en Dykhuyzen.

AANMERKELYKE ZAKEN.

Den 14 Aug. 1772 is haar Koningl. Hoogheid de Groot Hertogin van *Toscanen* van een Prins verlost.

Den 16 dito overleed te *Betleburg*, in den ouderdom van 51 jaren, de regeerende Gravin van *Sayn* en *Witgenstein*.

Den 27 dito overleed te *Utrecht* in den ouderdom van omtrent 50 jaren, de Wel Eerw. zeer gel. Heer *Hubertus Swanenburg*, Predikant by de Nederduitsche Gereformeerde Gemeente der voorsz. Stad.

Op maandag den 31 Augustus (1772) had men te *Leverpool* in *Engeland* een geval, niet ongelyk aan 't geen t' *Amsterdam* by den brand van den Schouwburg gebeurd is. Ten voorsz. dage wanneer den Schouwburg of *Theatre Royal* zeer opgepropt was met volk ontstond 'er een geweldige Schrik voor brand, die, schoon ze geen gevolg had, (hebbende alleen de pitten in de tinne Olybakken, die tusschen het Toneel en het Orchester hangen, de daarin zynde Oly aangestoken,) echter voor een groot deel der aanschouweren fatale gevolgen gehad heeft. Verscheide Dames zyn 'er in onmacht gevallen en eene van schrik dood gebleven. Het volk op de Galdery, ziende dat het onmogelyk was de deur open te krygen, wierd op een ogenblik als uitzinnig, zo dat 'er eene menigte van boven neder in de Bak sprongen, waar door ook een groot gedeelte de armen, en beenen en ribben gebroken heeft, en een zeker Schryver van een sloep dood getrapt wierd.

Den 8 September overleed te *Delft* in den ouderdom van byna 71 jaren de Wel Ed. Gest. Heer M. *Adriaan Mouchon*, Raad in de Vroedschap en Oud-Burgemeester dier Stad, mitsgaders, Hoofd-Ingeland van Delfland enz. enz.

Ten zelven dagen is Hare Koninglyke Hoogheid van Pruissen te *Berlyn* bevallen van eene Princes welke by den H. Doop is genaamd geworden *Frederica Christina Amalia Wilhelmina*.

Den 5 dito stierf te *Steinfort*, in 't 20ste jaar zyns ouderdoms, *Karel* oudste zoon van den regeerenden Graaf van *Bentheim-Steinfort*.

Den 11 dito overleed te *Rotterdam* in den ouderdom van 64 jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer *Herman van Koopstad*, Oud-Schepen der voorsz. Stad.

Den 13 dito overleed te *Hoorn* in den Ouderdom van ruim 71 jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer *Petrus Lambertus Velius*, Secretaris en Oud-Schepen der voorsz. Stad.

Den 21 dito overleed t' *Amsterdam* in 't 63ste jaar zyns Ouderdoms de Wel Ed. Gestr. Heer *Jan Cliffort*, Oud-Burgemeester dier Stad, mitsgaders Bewindhebber der Oost-Indische Compagnie ter kamer aldaar, Ambachtsheer van Ouwerkerk, enz. enz.

Uit de *Langestraat* werd bericht, dat de Ziekte onder het Rundvee te *Raamsdonk* en *Waspiek*, niet verre van *Geertruidenberg*, weder sterk woede.

Te *Livorno* is een Fransch Vaartuig, komende van *Tunis* gearriveerd, aan

aan boord hebbende een Wondheeler, met zyn Vrouw en Kinderen, welke geboortig is van *Turin*, doch zedert 14 jaren te *Tunis* gewoond heeft. Deze man heeft onder zyne kinderen eene Dochter van 12 of 14 jaren, van zulk eene uitmuntende Schoonheid, dat de Zoon van den Bey 'er zmoorlyk op verliefd werd: de Bey hier van verwittigd, deed alwat hem mogelyk was om de Ouders te bewegen tot het omhelzen van den Mahometaansche Godsdienst, dan zyn Oogmerk niet konnende bereiken, zond hy eindelyk aan den Vader 24000 Sequinen en een bondel stroppen met deze boodschap: *indien gy met uw huisgezin den Godsdienst van Mahomed omhelzen en uwe dochter myn zoon trouwen wil, dan is dit geld voor u, doch zo gy het weigerd zult gy met de uwen geworgd worden.* Op deze boodschap gaf de Wondheeler, met eene grote bedaardheid van geest ten antwoord; *dat hy in zulk eene bagblyke zaak in geen enkel ogenblik besluiten kon, en derhalven 24 uren tyd van beraad verzocht.* Dit hem toegestaan zynde maakte hy gebruik van dien tyd en wetende dat 'er een Fransch Schip zeilreelag, deelde hy onder eenige Mooren 4000 Sequinen uit, zynde al het geld dat hy in de Wereld had, om hem met de zynen aan boord te helpen: dit is hem gelukt en hy behouden te *Livorno* aangekomen.

De Heeren Staten van Vriesland hebben den uitvoer van ossen en Bullen van den 12 Sept. tot den 12 Nov. dezes jaars open gesteld.

Hendrik Wagdonel, Vader van den waardigen Officier, die, toen hy in 1702 den Marschalk van Vrankryk, Hertog *van Villerai* te *Cremona*, gevangen nam, 10000 Louis d'or benevens een Regiment, hem door dien Marschalk aangeboden indien hy hem zyne vryheid wilde Schenken, van de hand wees, is onlangs te *Madruz*, in *Croatie*, in den ongemeen hogen ouderdom van 118 Jaren overleden.

Den 15 October (1772) zal de op witte arduin steen gebouwde Vuur Baak te *Ostende* die de hoogte van omtrent 100 voeten heeft, voor de eerstemaal vuur gebrand worden, 't welk zeer verre in Zee zal konnen gezien worden Deze Vuur-Baak staat bewesten de Haven der voorsz. Stad, en is ongevaar het Middelpunt der Oostenryksche Vlaamsche Kusten. Voorts zal aldaar zo wel by nacht als by dag, altoos een Vaartuig gereed leggen en ervaren Lootslieden by der hand zyn, om aanstonds noodlydende Schepen hulpe te bieden enz.

Den 25 Sept. 1772 overleed op desselfs Buiten plaats by *Haerlem* in 't 71ste jaar zyns ouderdom, de Wel Ed. Achtb. Heer *Dionys Muilman*, Raad in de Vroedschap der Stad *Amsterdam*.

's Gravenhage den 27 Septemb. Haare Koninglyke Hoogheid heeft deezen middag, met zyne Doorluchtige Hoogheid, den Prins Erfstadhouder, voor de eerste maal na Haare bevalling, in de Kloosterkerk onder het gehoor van Do. *Nieuwland*, den openbaaren Godsdienst bygewoond.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het gewoone Consistorie dezer Gemeente staat gehoudente worden op Woensdag den 7 en 21 October (1772) onder Voorzitting van Do. *Jan Mulder*.

Op Zondag den 30 Augustus heeft alhier des namiddags in de Nieuwe Kerk gepredikt de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Johannes Fredrik Scheffer*, Leeraar by de Gemeente te *Alkmaar*, over de gewoone Epistel op den 11 Zondag na de H. Drievuldigheid, beschreven by 1. Cor. 15. 1. enz.

Op

Op vrydag avond den 4 September heeft de Eerw. Heer *Jeremias Schill*, Proponent en *Studiosus* van den Wel Eerw. zeer Gel. Heer *A. F. Adami* Predikant te *Campen*, in de Nieuwe Kerk zyne Gaven doen hooren, hebbende zyn Text uit 1 Petr. 1. vs. 18. 19. *En weet dat gy niet met verganglyk Zilver of Gout verlost zyt van uwe ydele wandelinge na de vaderlyke wyze: maar met het dierbaar bloed van Christus als eens' onschuldigen en onbevlekten Lams.*

Op Zondag den 6 September predikte des namiddag in de Oude Kerk, de Wel Eerw. zeer Gl. Heer *Izaac Scholten*, Predikant tot *Hoorn*, over de inleidinge in de 1 ste Bede van 't Gebed des Heeren.

Op Zondag den 13 dito predikte des namiddags in de Oude Kerk de Eerw. Heer *Hendrik Bergh*, Proponent over de 11 Bede des Heeren.

Ten voorsz. dage des avonds is de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Jan Mulder*, voor de eerstemaal na zyne herstelling van een zware krankheid, ter Cantzel verschenen, predikende over de woorden van *Paulus aan de Romeinen* 14. 1. 2. *Want niemand van ons leeft zich zelven enz.*

'S GRAVENHAGE. Ter gelegenheit van de *Gewenschte en Gelukkige Geboorte van den* ERFPRINS, heeft de *Euangelisch Luthersche Gemeente* alhier, op *Zondag den* 30 *Augustus*, in derzelver Kerke des Morgens Namiddags en Avonds, *eene plechtige Dank-en Vreugdeviering* gehouden, waarvan wy onzen Lezers het volgende Relaas mededeelen.

Des Morgens omtrent half 8 uuren wierden aan de ingangen der Kerke gepost eerd eenige Grenadiers om allen aandrang te beletten, gelyk ook des Namiddags en des Avonds geschiede. Ten 8 uuren opende men alle de Kerkdeuren en wierd een iegelyk ingelaten. Wel haast zag men zo op de Galderyen als beneden in de Kerk, alle de zit en staanplaatzen bezet met een ontallyke meenigte Persoonen van hoogen en minderen Rang uit deeze en andere Gemeentens.

Intusschen hadden alle die tot het *Vocaal en Instrumentaal Musiek* behoorden ten getale van 50 Persoonen, zo Meesters als Liefhebbers zich in Ordre voor hunne Partyen geplaatst en hunne Instrumenten gesteld naar het Orgel, waarvan het Oxaal door het wegneemen van een der Zybeschotten, met der Weeskinderen bank, nu veeläl vergroot en behoorlyk geäproprieerd was.

Ten half 9 uuren begon den H. Dienst. Voor af wierd een *Præludium* op het Orgel gespeeld: waarna men de 1*ste Ouverture van Bach* met Pauk en Trompetten, toen een *Recitative* met stemmen, gevolgt van een *Allegro*, liet hooren. Straks daarop gaven Pauk en Trompetten het *Signaal*, om het bekende Gezang het *Te Deum Laudamus* op te heffen, het welk voorts met het Orgel geschiede, en door de Gemeente, onder het geluid van alle de stemmen en speeltuigen van het *Orquest*, wierd gezongen tot het 12. vers, wanneer een tweede *Signaal* van Pauk en Trompetten den Zangeren een poos deed rusten: Gelyk zulks andermaal gedaan wierd tusschen het 20 en 21. Vers.

Dit

Dit Gezang geëindigt zynde begon de Wel Eerw. en zeer Gel. Heer VORSTIUS zyne *Predicatie* met eene Inleiding uit Pf. LXXXIX vs 4 en 5; en verklaarde zynen *Text*, genomen uit het 1 Boek Mos. XLIX vs. 25-27. Intusfchen wierd met alle de gemelde ftemmen opgeheven den CL Pfalm.

Na de Predicatie wierden de 6 laatfte verfen van den *CXXXII Pfalm*, insgelyk onder het geschal van Pauken, Trompetten en Accompagnement van alle de Inftrumenten met de Gemeente gezongen, en den Dienft voorts befloten met een fraai Confert waarin met de 14 *Symphonie* en *Prefto* van *Toëfchi* het Muziek van dien Morgen ten 11 uuren eindigde.

's Namiddags ten half 2 uuren wederom de Kerk ontfloten zynde, was de Toeloop en Aandrang van allerlei Perfoonen niet minder als des Voormiddags, te meer, toen het zyne *Doorluchtige Hoogheit* DE HEER PRINS ERFSTADHOUDER behaagde den H. Dienft by te woonen. Hoogstgemelde Vorft nam plaatze nevens den *Heere Hertog van Wolfenbuttel*, in de Vorftelyke Bank recht over den Predikftoel: aanftonds lieten zich die van het Orqueft hooren en wierd, gelyk 's Morgens met een *Voorfpel op het Orgel* een Aanvang gemaakt van het Mufiek. De 1fte *Symphonie van Zwindel* wierd gevolgt van een *Aria gezongen by Juffrou Polhauzen*. Wyders met een *Allegro*, *Adagio* en *Præfto*.

Daar op volgde het *Signaal tot den Voorzang*. Zynde wederom het *Te Deum Laudamus*, dat, even als des Morgens, met alle de Stemmen en Speeltuigen van het Orqueft en met gelyke tusfchenpoofingen door de Gemeente wierd gezongen.

Nu predikte de Wel Eerw. en zeer Gel. Heer SANDER, ten *Text* hebbende Pf. CXLVII. vs. 12. - 13. met eene *Inleiding* uit Pf. CXVIII. vs. 24. en wierd voor den Text gezongen met het Orqueft en Gemeente Fol. 594. vs. 1. en 2. gelyk ook by het Nagezang Fol. 576. met het volle Mufiek gefchiede. Waar na men de gemelde *Symphonie* andermaal met Pauk en Trompetten liet hooren en daar mede den Dienft op dezen Achtermiddag ten 4. uuren befloot.

Des Avonds ten half 6. wierd wederom de Kerk geopend, de meenigte Menfchen was onbefchryflyk en het gedrang zo groot dat veelen zich genoodzaakt vonden, om of te rug te keeren, of om in de Portaalen en Gang te blyven ftaan; aan de zyde van de Burgwal ftonden veele Toehoorderen tot op de kant van de Gragt, en vernoegden zich, door de geöpende Deure, het Mufiek op dien afftand te hooren en de luifteryke vertooning der gantfch verlichte Kerk van binnen met het Orgel en Oxaal in 't verfchiet, als in een ongemeen Perfpectief, te aanfchouwen.

Men begon den Dienft, gelyk als Voor en Namiddags, met het *Orgelfpel*; en voorts met meergemelde *Symphonie van Zwindel*; waarop een *Alegretto* met Stemmen gehoord wierd; voorts wierd na het *Signaal* van Pauk en Trompetten met de Gemeente gefpeeld en gezongen:

gen den CXLV. *Psalm.* Vervolgens nam de Wel Eerw. en zeer Gel. Heer VAN DER HEYDE zyne Inleiding uit Ps. CXVIII. vs. 4. en predikte over de Textwoorden uit Genes. XXI. vs. 1--3. Tot Besluit van den H. Dienst op dien Dag, wierd het 30 *Lied* der N. O. Gezangen met alle de Instrumenten en Stemmen nagezongen, en eindelyk deze plechtige Dank en Vreugde Viering met bovengemelde *Symphonie*, onder 't geschal van Pauk en Trompetten, des Avonds om half 9 uuren geëindigt.

Voor het overige waren deze Drie Predicatiën doorwrogt toepaslyk, en zeer geschikt naar de heuchelyke Omstandigheden waar in ons *Nederland* benevens het *Doorluchtige Huis van Oranje en Nassau* zich thans bevinden, en gepaard met treffelyke Aanspraken hertgrondige Zegenwenschen en Gebeden, zo ten aanzien van Land en Kerk, als inzonderheid aan en voor hoogstgemelde Vorstelyke Huis en deszelfs Koninglyke en Hoogvorstelyke Nabestaanden, enz.

LEYDEN: Op Dingsdag den 25 Aug. 1772. is door den Wel Eerw. Kerkenraad dezer Stede tot Predikant alhier beroepen, de Wel Eerw. zeer Geleerde Heer *Johannes Hamelau*, Leeraar te *Bodegraven*, in plaatze van den Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Willem Noordenbout*, thans Predikant t' Amsterdam.

DELFT. Op Zondag den 6 Sept. nademiddag heeft de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *J. M. Boen*, Leeraar dezer Gemeente, onder een ongeloofflyken toevloed van lieden van allerlei rang en staat, een cierlyke en wel doorwrochte Dank-Predikatie gedaan over de woorden van Psalm 115. 12--15. zo wegens het twede Eeuwgetyde der Nederlandsche Vryheid, als wegens de heughlyke bevalling van Hare Koninglyke Hoogheid, Mevrouwe de Prinses van Orange en Nassau van eenen Prins; wordende het *Te Deum* en de verdere Gezangen zo voor als na de Predicatie gezongen onder 't geschal van Keteltrommen en Trompetten en allerlei Muziek-Instrumenten die 't Orgel accompagneerden.

BODEGRAVEN. Vakant.

NAAMLYST der OVERLEDENEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 4 *Augustus* 1772. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Dingsdag den 4 Augustus 1772.
't *Kind* van Lambertus Honthors. Z. K.

Donderdag den 6 dito.
't *Kind* van Jacob Vink. Z. K.

Dingsdag den 11 dito.
't *Kind* van Arend Fokke. Z. K.

Donderdag den 13 dito.
't *Kind* van Moses Masurel. Z. K.

Dingsdag den 18 dito.
't *Kind* van Theodorus Wynbrom. N. K.
't *Kind* van Mattys Westendorp. N. K.

Donderdag den 20 dito.
't *Kind* van Cornelis van Tiel. N. K.
't *Kind* van de Weduwe Johannes Bernardus de Meyer. N. K.

Vrydag den 21 dito.
't *Kind* van Cornelis Lever. W. K.
't *Kind* van Onne Jurrian Meyer. N. Z. K.

Ze-

Zaturdag den 22 dito.
't *Kind* van Jan Jacob Voute. W. A. K.
Zondag den 23 dito.
Kempe Poulus. A. K. H.
't *Kind* van Jan Blom. A. K. H.
Maandag den 24 dito.
't *Kind* van Jan Smit. Z. K.
Woensdag den 26 dito.
Mattheus Londonk, *Makelaar.* W. K.
Pieter van Veen. O. K.
Johannes Woutman. N. Z. K.
Henri Abraham Chatelain W. K.
Pieter van Twister. K. K. H.
Geertruy van Hern, Weduwe van Dirk Bleker. N. K.
Johanna Sara Heeger, Huisvrouw van Christiaan Sprengél. L. O. K.
Maria Vermolen, Huisvrouw van Hendrik Serwouters. E. N. K.
't *Kind* van Christoffel de Groot. O.K.
't *Kind* van Jan Duyvens. L. O. K.
't *Kind* van François Xaveer Schorer. N. K.
Donderdag den 27 dito.
Pieter van Linschoten. W. K.
Sara Catharina van der Vlies, Huisvrouw van Roelof Benten. Z. K.
Anna Catharina Boot, Huisvrouw van Hendrik van der Veen. N. O. K.
Clasina Arendina van Eck *eenigste Dogter* van Willem van Eck. Z. K.
't *Kind* van Fredrik Farneck. W. K.
't *Kind* van Jan Willem Kop.
't *Kind* van Jan Havenaar. O. O. K.
't *Kind* van Johan Jacob van Holst. Z. K.
't *Kind* van Jan van Houthuysen. N. K.
Vrydag den 28 dito.
Wiwek Wendel, Huisvrouw van Christian Stegman. L. N. K.
Susanna Heust, Huisvrouw van Jaques Chapon. W. A. K.
Clara Evers, Huisvrouw van Jan Nieuwenhuyse. Z. K.
't *Kind* van Willem Schreur. O. K.
't *Kind* van Hendrik Wunder. O. K.
't *Kind* van Jacob Otten Husly. Z. K.
't *Kind* van Arnoldus Franciscus Kanjer. N. K.

Zaturdag den 29 dito.
Abraham Ducan. W. K.
Huybert van Beest. W. K.
Jacob du Pré. O. K.
't *Kind* van Gerrit Mol. L. O. K.
't *Kind* van Johannes van Oort. N. O. K.
Zondag den 30 dito.
Lourens Beer. A. K. H.
Simon Vrybergen. K. K. H.
Annatje Boode, Weduwe van Mattys Waldhuysen. A. K. H.
Jacoba van Eldere, Huisvrouw van Jan Schouten. A. K. H.
Anne Rarion. W. K. H.
't *Kind* van Coerd Barteling. K. K. H.
Maandag den 31 dito.
Mr. Theodore Boendermaker, *Oud Schepen.* N. K.
Michiel Touw. N. O. K.
Harme Adolph Graad. W. K. H.
Maria Crap, Huisvrouw van Jan Tuken. N. Z. K.
't *Kind* van Lourens Eelders. L. O. K.
Dingsdag den 1ste September 1772.
Hendrik Hermelink. W. K.
Elias Snellebrand. N. O. K.
Catrina Huybens, laatst Weduwe van Hendrik Boukamp. W. K.
Catharina Elisabeth de Meyer, Weduwe van Fredrik Schoonweer. L. O. K.
Johanna Paasen, Huisvrouw van Simon Hoogenbrink. W. K.
Maria Waggels, Huisvrouw van Jan Fikken, *te Diemen begraven.*
't *Kind* van Willem Carp. N. Z. K.
't *Kind* van Lucas van Hekeren. N. Z. K.
't *Kind* van Dirk Stoete. N. K.
't *Kind* van Fokke Hengen. L. N. K.
Woensdag den 2 dito.
Gerrit Janze Klyn. N. K. H.
Margaretha Schoonweer, Weduwe van Johan Diederik Schoonweer. L. O. K.
Anna Coudere, Weduwe van Willem Guichet. W. A. K.

Hillegonda Bouman, Huisvrouw van Jacob Noordhoorn. O. K.
Anna Margreta Bierman, *Dogter* van Hendrik Bierman. L. O. K.
Zwaantje Voorrinkel, *jonge Dogter*. K. K. H.
't *Kind* van Hendrik Meylink. Z. K.
't *Kind* van Jan-Michiel Gerstel. N. K.
't *Kind* van Anthon de Grave. W. K.
't *Kind* van Gerrit Waardenburg. W. K.
't *Kind* van Harmanus Lodewyks. O. K.
't *Kind* van Rommard Tuyninge. K. K. H.

Donderdag den 3 dito.

Cornelis van Kortryk. Z. K.
Jaques Chapon. W. A. K.
Hendrikje Jacobsz., Weduwe van Meylof van der Horst. Z. K.
Anna Catharina Wichelhaus, Huisvrouw van Jan Harme de Ruyter. L. N. K.
Johanna Colonius. O. K.
't *Kind* van wylen Carstens Bruynjes. W. K.
't *Kind* van Bernardus Bon. L. O. K.

Vrydag den 4 dito.

Fredrik Coenraad Arens. W. K.
Arnoldus Mes, Zoon van Arnoldus Mes. W. K. H.
Diena Boerman. N. K.
Geertruy Burlamachi. N. Z. K.
't *Kind* van Pieter Symoons. N. K.
't *Kind* van wylen George David Bruynings. N. K.
't *Kind* van Jacobus Watar. N. K.
't *Kind* van Pieter Jukkenekke. L. K. H.

Zaturdag den 5 dito.

Gysbert Duyts. N. K.
Johanna van de Laak. O. K.
Pieter Fuyk, *jongste Zoon* van Ari Fuyk. K. K. H.
Elisabet Wynlakker, Huisvrouw van Hendrik Westenend. K. K. H.
't *Kind* van George van Hekhuysen. N. K.
't *Kind* van Dirk de Leuw. N. K.
't *Kind* van Jan Meyer Gerrits. N. K.
't *Kind* van Jan Huyding. N. Z. K.

Zondag den 6 dito.

Philippus Warenaar. A. K. H.
Anna de Vogel, Weduwe van Hendrik de Wolf. W. K. H.
Catrina Seuffert, Huisvrouw van Dirk Loeman. N. K. H.
't *Kind* van Pieter de la Coste. W. K. H.

Maandag den 7 dito.

Johannes van den Bos. W. K. H.
Elisabeth Leyssen, Huisvrouw van Dirk Burgers. N. O. K.
Anna Doretea Rymers, Huisvrouw van Luder Harmze. K. K. H.
Wyntje Engelenberg, *oudste Dogter* van Roelof Engelenberg. Z. K.
't *Kind* van Jacob Christiaan Issera. L. O. K.
't *Kind* van Johannes van Alken. O. K.

Dingsdag den 8 dito.

Jurriaan Blok. L. K. H.
Heyltje van der Laaw, Weduwe van Cipranus Crans. W. K.
't *Kind* van Jacob Blok. N. O. K.
't *Kind* van Jan Vree. A. K. H.
't *Kind* van Lammerd Schot. A. K. H.

Woensdag den 9 dito.

't *Kind* van Johannes Everdinge. O. K.
't *Kind* van Samuel Welsing. W. K.
't *Kind* van Jan Rensen. W. K.
't *Kind* van Cornelis Willebordus Duyvens. N. Z. K.
't *Kind* van Joan Bernardus Schöne. L. O. K.
't *Kind* van Hendrik Soetekoek. Z. K.

Donderdag den 10 dito.

Gerardus Josephus Hongelman, Zoon van Berend Hongelman. N. K.
Geesje ter Maat, Huisvrouw van Willem Smit. W. K.
Elisabeth Bergbeyk, Zuster van Jacob de Geus. O. Z. K.
't *Kind* van Jacob Hendrik Valk. W. A. K.
't *Kind* van Hendrik van der Linde. N. K.

De-

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 31 *Augustus* 1772. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Baangragt (*B. van den Noort* en *H ten Hove*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Elands en Looyersgragten. *f* 1125, in slag *f* 50. *Arent Buys.*

Binnen-Amstel of Erretemarkt (*D. van Schorrenberg* en *E. T. van Duyn*, Een Huis en Erve, op den) in 't Waapen van Delfsteegje. *f* 1000, in slag *f* 250. *Jan Kwiks.*

Blauwburgwal (*H. J. Spyker*, Een Grutery met desselfs Gereedschappen, op de) by de Heeregragt. *f* 12400, in slag *f* 100. opgehouden.

Bleekers Pad (*C. Lover*, Een Thuin en Huizinge, op Stads Grond, buiten de Raampoort, op het korte) naast de Wolwassery. *f* 875, in slag *f* 50. *E. Croese.*

Foely Dwarsstraat (*J. Kwikx*, *A. Onstein*, *P. Graauwenbaan* en *J. Fey*, Een Huis en Erve, in de) op den hoek van 't Schippersgragtje. *f* 4000, in slag *f* 100. *N. Breemer.*

Gapersteeg *J. Kwikx* en *B. Stembergh*, Een Huis en Erve, in de). *f* 4050. in slag *f* 50. *W. van Eelen.*

Grafsteede (*D. van Schorrenberg* en *E. T van Duyn*, Een) in de Oude Kerk tweede Laag No. 15, in de Huis Sitten Capel. 215, in slag 30 *B. Stemberg.*

Grafsteede (Deselve, in dito Kerk, No. 16. *f* 225, in slag *f* 40. Deselve.

Grafsteede (Deselve, in dito Kerk, No. 18. in de Hamburger Capel. *f* 145, in slag *f* 10. *Jan Kwikx.*

Hartestraat *C. van den Broek Cornelisz.*, *J. Schreuder*, *J. van Dyl*, *B Tideman Joannesz.*, *O. C. Titsingh* en *D Boumeester*, Een Huis en Erve, in de) Zuidzyde by de Keizersgragt. *f* 10500, in slag *f* 30 opgehouden.

Kalverstraat (*J. Kwikx* en *B. Stembergh*, Een Huis en Erve, in de) op den hoek van de Gapersteeg. *f* 6000, in slag *f* 500. *P. de Hoen.*

Keizersgragt (*C. van den Broek Cornelisz.*, *J. Schreuder*, *J. van Dyl*, *B. Tideman Joannesz.*, *O. C. Titsingh* en *D. Boumeester*, Een Huis en Erve, op de) by de Spiegelstraat. *f* 11990, in slag *f* 2. opgehouden.

Lyfrenten (*D. van Schorrenbergh* en *E. T. van Duyn*, Een Verstorve) ten laste de Heer Jean Paul Bombardo, groot *f* 600. *f* 265, in slag *f* 40. *G. Muller Joh. Anthz.*

Obligatie (Deselve, Een) ten laste eenige Planters in Suriname in blanco, groot *f* 1000. 95¼ Pt. *A. van Vleten.*

—— (Deselve) in blanco *f* 1000. 95¼ Pt. Deselve.

—— (Deselve) in blanco *f* 1000. 95¼ Pt. Deselve.

Obligatie (Deselve, Een) ten laste de drie Prinsen van Pruissen in blanco, groot *f* 1000. 100 Pt. *D. G. Römer.*

—— in blanco *f* 1000. 100. Pt. *P. Heydeman.*

Prinsengragt (*C. van den Broek Cornelisz.*, *J. Schreuder*, *J. van Dyl*, *B. Tideman Joannesz*, *O. C. Titsingh* en *D. Boumeester*, Een Huis en Erve. op de) tusschen de Angeliersgragt en Tuinstraat. *f* 10990, in slag *f* 4. opgehouden.

Reguliers Dwarsstraat (*J. Kwikx*, *A. Onstein*, *P. Graauwenbaan* en *J. Fey*, Een Huis en Erve, in de) tusschen de Vyzelstraat en Botermarkt. *f* 1575, in slag *f* 225. *A. de Maaker.*

Warmoesstraat (*C. van den Broek Corneliszs.*, *J. Schreuder*, *J. van Dyl*, *B. Eideman Joannez.*, *O. C. Titsingh* en *D. Bouwmeester*, de Helft in Een Huis en Erve, in de) by de Niezel. *f* 1990, in slag *f* 14. *Leurens Joukes.*

Watergraafs of Diemermeer (*C. Ploos van Amstel Jacob Cornelisz.*, *B. Twisk*, *D. H. Stephan*, *D. Seuvryn* en *I. de Wolff*, Een Hofsteede, genaamd Landzigt, met zyn Huizinge, Stallinge, enz. in de) aan de Middelweg, Oostzy. *f* 4200, in slag *f* 3000. *C. van Opboven.*

Watergraafs of Diemermeer (Deselve, Negen Campen Weyland, groot 8 Morgen, voetstoots., in de) aan den Ringdyk. *f* 5300, in slag *f* 100. *W. Möller.*

Wittenburg (*V. de Vries*, *H. Planter*, *A. Kramp*, *A. Roos*, *A. Noteman*, *J. van Orsingen Paulusz*, *I. Schut* en *H. Beth Tammetsz.*, Een Scheeps Timmerwerf, met zyn Lootsen en Getimmertens, genaamd Hollandia, aan 't end van) op Stads Grond en een Woonhuis met zyn Tuin nevens de Poort, samen voor *f* 17700. opgehouden.

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 14 *September* 1772. gev.

Amstel Kerkstraat (*P. B. Bunel*, *J. Broers* en *T. Bosma*, Een Huis en Erve, in de) Westzyde, tusschen de Vyzel en Spiegelstraaten. *f* 4125, in slag *f* 800 *T. Bosma.*

Amstel Kerkstraat (Deselve, Een Sleepers Stal, in de) Westzyde, tusschen de Vyzel en Spiegelstraaten. *f* 3375, in slag *f* 600. *P. B. Bunel.*

Anthonis Breestraat (*J. Kwikx* en *G. Muller Joh. Anth.*, Een Huis en Erve, op de St.) N. Westzyde, by de Moddermolensteeg. *f* 14500, in slag *f* 125. *Jan Kwikx.*

Gelderfche Kaay (*D. van Seborrenbergh*, *M. van der Linde*, *G. de Roy*, *F. van der Schley*, *O. C. Titsing* en *W. Blink*; Een Huis en Erve, op de Noordzyde van de). *f* 6900, in slag *f* 600. *G. de Roy.*

Halvemaanssteeg (Deselve, Een Huis, Pakhuis en Erve, in de). *f* 7000, in slag *f* 2200. *C. van Eelen.*

Halvemaanssteeg (Deselve, De helft in twee Huizen, of Pakhuizen en Erven, in de). *f* 1175, in slag *f* 100. *D. van Schorrenberg.*

Heerengragt (*E. Croese* en *A. van Katwico*, Een Stal en Erve, op de) tusschen de Romyns-Arms en Gasthuis-Moolensteegen. *f* 8150, in slag *f* 4200. *D. van Schorrenberg.*

Heerengragt (*H. Breemer*, *J. Kwikx*, *J. de Bosch Jeronimusz.*, *J. Schreuder Willemsz.* en *C. Nieuwout*, De helft in een Huis en Erve, op de korte) naast het Hoekhuis van de Raapenburgergragt. *f* 2525, in slag *f* 200. *G. Muller.*

Houtstraat (Deselve, Een Huis, Agterhuis en Erve, in de korte) Zuidzyde, het 5de van Vloyenburg. *f* 2050. in slag *f* 950. verkocht.

Hoedemaakers Pad (*J. Broers* en *D. Bouwmeester*, Een Tuin en Huizinge enz. genaamd Ipen en Linden, op het). *f* 3950. in slag *f* 90. opgehouden.

Joode Houttuynen (*D. van Seborrenbergh*, *M. van der Linde*, *G. de Roy*, *F. van der Schley*, *O. C. Titsingh* en *W. Blink*, Een Huis en Erve en Wal, in de) tusschen de Marken en Steenvoetsteegen. *f* 4800, in slag *f* 1400. *J. Ottens.*

Joode Houttuynen (Deselve, Een Huis en Erve, in de) tusschen de Marken en Steenvoetsteegen. *f* 5025, in slag *f* 500. Deselve.

Jooden Groenmarkt (*N. Bremer*, *D. Eyssen*, , *J. van Orssagen Pauluss.*, *H. Menkens*, en *J. Fey*, Een Huis en Erve, op de) op den hoek van de Leproozensteeg. *f* 5225, in slag *f* 125. *D. van Schorrenberg.*

Kattenburgstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de kleine) Z. Westzyde, voorby de eerste Dwarsstraat. *f* 1625, in slag *f* 7. *J. Schreuder Wmsz.*

Kerkstraat (Deselve, De helft in twee Huizen en Erven, in een koop, in de) Noordzy, tusschen den Amstel en Weesperstraat. *f* 2000, in slag *f* 1. *Isaac de Klerck.*

Kromme Tuinstraat (*G. Jarman*, *J. Wachtels* en *D. van der Saan Lodewyksz.*, De helft in twee Huizen en Erven, in een koop, naast elkanderen, op de hoek van de) en Groeneveltsteegje, op de Angeliersgragt ingaande. *f* 775, in slag *f* 30. *J. van Ketwigh.*

Lindengragt (Deselve, Een Huis en Erve. op de) Noordzy voorby de laatste Dwarsstraat. *f* 3550, in slag *f* 175. opgehouden.

Marxensteeg (*N. Bremer*, *D. Eyssen*, *J. van Orssagen Pauluss.*, *H. Menkens* en *J. Fey*, De helft in een Huis en Erve, in de) Noordzyde. *f* 1100, in slag *f* 20. *P. de Hoen.*

Oude Schans (*D. van Schorrenberg*, *M. van der Linde*, *G. de Roy*, *P. van der Schley*, O. C. *Titsing* en *W. Blink*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Keizers en Koningsstraaten. *f* 7600. in slag *f* 1000. *P. de Hoen.*

Oudezyds Kolk (Deselve, Een dubbeld Pakhuis en Erve, op de) Oostzyde, by de Kolksluis. *f* 7500, in slag *f* 5000. opgehouden.

Oudezyds Kolk (*N. Bremer*, *D. Eyssen*, *J. van Orssagen Pauluss.*, *H. Menkens* en *J. Fey*, Een Huis en Erve, op de) agter het Hoekhuis van den Zeedyk. *f* 2325, in slag *f* 3. *C. Angel.*

Princegragt (Deselve, Drie Huizen en Erven, onder een Dak op de) aan de Oostzyde van de Weesperstraat, in een koop. *f* 4575. in slag *f* 4. *J. Kwikx.*

Princegragt (*C. Roos Carelsz.*, *E. Hosteyn* en *G. Ermeling*, Een Huis en Erve, op de) over de Angeliersgragt. *f* 11400, in slag *f* 3200. *C. Roos Carelsz.*

Schipperstraat (*P. B. Bunel*, *J. Broers* en *T. Bosma*, Een Huis en Erve, in de) Noordzyde. *f* 1750, in slag *f* 1100. *C. van Eelen.*

Treeftsteeg (*E. Croese* en *A. van Ketwich*, Een Stal en Erve, in de) Zuidzy, by de Heerengragt. *f* 600, in slag *f* 100. *D. van Schorrinberg.*

Treeftsteeg (Deselve, Een Stal en Erve, in de) Zuidzy, by de Heerengragt. *f* 525, in slag *f* 125. Deselve.

Utrechtsche Dwarsstraat (*N. Bremer*, *J. Kwikx*, *J. de Bosch Jeronimusz.*, *J. Schreuder Willemsz.* en *C. Nieuwout*, Een Huis en Erve, in de) Noordzyde, het 17de van den Amstel. *f* 2600, in slag *f* 150. verkocht.

Uylenburg (*D. van Schorrenberg*, *M. van der Linde*, *G. de Roy*, *P. van der Schley*, O. C. *Titsingh* en *W. Blink*, Een vierde part in een Suyker Raffinadery en Woonhuis op de Oostersche Kaay op) mitsgaders een vierde part in een Huis en Erve, op Uylenburg in de Bataviersstraat agter het voorgemelde, in een koop. *f* 5100, in slag *f* 1800. verkogt.

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 28 *September* 1772. gev.

Agterburgwal (*J. Slebes Hendriksz.*, *M. van der Linden*, *C. Twisk*, *J. Broers*, *J. van Dyl*, *J. Hageman*, *P. Graauwenbaan*, *J. Boom* en *J. J. van Megen*, Een Huis en Erve, op de Oudezyds) over de Bloedstraat. *f* 6300, in slag *f* 900. *J. Kwikx.*

Ag-

Agterburgwal (Deselve, Een Huis en Erve, op de Oudezyds) naast het hoekhuis van het Wale Kerksplyn. *f* 5000, in slag *f* 200. *C. Twisk.*

Amstel (*J. Stuyman*, *H. Aams* en *D. Batailby*, Vier Huizen en Erve, en een Camp Wyland, in een koop, aan den) by de Schulpbrug. *f* 6000, in slag *f* 300 opgehouden.

Berbice (*L. Graen*, *J. Buyn* en *H. Volkmar*, Een Cacao, Coffy en Catoen Plantagie, in de Coloni de) genaamd de Juliang groot 500 Akkers. *f* 16500, in slag *f* 1500. *C. Lover.*

Buitenkant (*J. Slebes Hendriksz*, *M. van der Linden*, *C. Twisk*, *J. Broers*, *J. van Dyl*, *R. Hageman*, *P. Graauwenbaan*, *J. R. Boom* en *J. J. van Megen*, Een Huis en Erve, op den) tusschen de Kalkmarkt en Schipperstraat. *f* 61000, in slag *f* 6500. opgehouden.

Keizersgragt (*C. Schouten Ysbrandsz.*, *C. van Eelen* en *C. J. Spillenaar*, Een Huis en Erve, op de) by de Heerenstraat. *f* 8950, in slag *f* 400. opgeh.

Korte Prinsengragt (*P. B. Bunel* en *S. A. Lenaarts*, Een Huis en Erve, op de) agter het Hoekhuis van de Houttuinen. *f* 5775, in slag *f* 325. *P. Slagregen.*

Korte Prinsengragt (*J. Slebes Hendriksz.*, *M van der Linden*, *C. Twisk*, *J. Broers*, *J. van Dyl*, *R. Hageman*, *P. Graauwenbaan*, *J. R Boom* en *J. J. van Megen*, Een Huis en Erve, op de) op de hoek van de Houttuinen, met twee Lootsen op den Wal, in een koop. *f* 8075, in slag *f* 1800, *B. Stemberg.*

Kromme Tuinstraat (*C. Schouten Ysbrantsz.*, *C. van Eelen* en *C J. Spillenaar*, Een Huis en Erve, in de). *f* 825, in slag *f* 225. *H. H. Helmers.*

Langenstraat (*D. de Haan* en *H. Lauverbek*, Een Huis en Erve, in de) Westzyde, benoorden de Korsjessteeg. *f* 2100, *J. Kokenbos.*

Lindengragt (*G. Ermeling*, Een Huis en Erve, op de) Zuidzyde. *f* 1125, in slag *f* 9. *G. Ermeling.*

Nieuwe Lelystraat, *C. Schouten Ysbrandsz.*, *C. van Eelen* en *C. J. Spillenaar*, Een Huis en Erve, in de) Noordzyde, by de Prinsengragt. *f* 5700, in slag *f* 300. *G. Jarman.*

Nieuwe Looyersstraat (*D. de Haan* en *H. Lauverbek*, Een Huis en Erve, in de) Zuidzyde, by de Vyselgragt. *f* 1575, in slag *f* 30. verkogt.

Nieuwendyk (*J. Slebes Hendriksz.*, *M. van der Linden*, *C. Twisk*, *J. Broers*, *J. van Dyl*, *R. Hageman*, *P. Graauwenbaan*, *J. R. Boom* en *J. J. van Megen*, Een Huis en Erve, op den) over de Herberg de Zon. *f* 5200, *C. Dom.*

Overtoomsche Weg (Deselve, Een Huis en Erve, aan het einde van den) *f* 1200, in slag *f* 100 *G. Muller.*

Overveen (*C. Twisk* en *C. ten Kaate*, Een Buitenplaats genaamd Schoonoord, met zyn Huizinge, Stallingen enz. nevens zes Morgen Weyland, voor de Plaats, tot) buiten Haerlem, onder den Geregte van Tetroden. *f* 13500. in slag *f* 1000. opgehouden.

Prinsegragt (*J. Sleebes Hendriksz.*, *M. van der Linden*, *C. Twisk*, *J. Broers*, *J. van Dyl*, *R. Hageman*, *P. Graauwenbaan*, *J. B. Boom* en *J. J. van Megen*, Een Huis en Erve, op den) tusschen de Vyzelgragt en Weeteringstraat. *f* 9300, in slag *f* 200. *J. A. Dederiks.*

Prinsenstraat (*C. Schouten Ysbrandsz.*, *C. van Eelen* en *C. J. Spillenaar*, Een Huis en Erve, in de) Zuydzyde. *f* 2950. *H. ten Hoeve.*

Rockin (*J. Sleebes Hendriksz.*, *M. van der Linden*, *C. Twisk*, *J. Broers*, *J van Dyl*, *R. Hageman*, *P. Graauwenbaan*, *J. R. Boom* en *J. J. van Megen*, Een

Een Huis en Erve, op het) over de Capel Steeg. *f* 8050, in flag *f* 900. opgehouden.

Spuy (Defelve. Een Huis en Erve, op het) op den hoek van de Voetboegftraat. *f* 3500, in flag *f* 8. *G. Muller J. Antbz.*

Vlooyenburg (*D. van Schorrenberg* en *P. Slagregen*, Een Huis en Erve, zynde twee Wooningen onder een Dak, op) op de hoek van de Houtgragt. *f* 9200, *Jan Kwiks.*

Voetboogftraat (*J. Sleebes Hendriksz.*, *M. van der Linden*, *C. Twisk*, *J. Broers*, *J. van Dyl*, *R. Hageman*, *P. Graauwenbaan*, *J. R. Boom* en *J. J. van Megen*, Een Huis en Erve, in de) by het Spuy. *f* 3700, in flag *f* 750. *J. Smit.*

Voetboogftraat (Defelve, Een Huis en Erve, in de) by het Spuy. *f* 1750, in flag *f* 200. *J. Smit.*

Voetboogftraat (Defelve, Een Huis en Erve, in de) naaft de Parffersgang. *f* 2625, in flag *f* 10. *C. Dom.*

De volgende *Makelaars* hebben deeze onderftaande *Scheepen*, op *Maandag* den 14 *September* 1772. in 't Nieuwezyds Heeren Logement te Amfterdam geveild.

Fluit-Schip (*De Gemeene Reeders*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Jonge *Lieve*, gevoert by Kapitein *Eldert Brandaris*, L. 100 voet, W. 27 voet, H. 11 voet 2 duim, 't V. 5 voet 10 duim. Alles Amfterdammer voeten. Gemonteert met 2 Yzere Gotelingen, en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 4400. *Cornelis Zeeman.*

Fregat-Schip (*De Gemeene Reeders*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt *Flora*, gevoert by Kapitein *Pierom Dickert*, is in 't Jaar 1744. N. U., L. 113 voet, W. 28 voet 1 duim, H. 13 voet 3 duim, 't V. 5 voet 7 duim, de B. 5 voet 4 duim. Alles Amfterdammer voeten. Gemonteert met 12 Yzere Gotelingen, en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 4600, in flag *f* 600 *J. W. Beth, voor zyn Meefter.*

Fregat-Schips-Hol (*J. de Flines*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt *Surinaamen*, is in 't Jaar 1755. N. U., gevoert geweeft by Kapitein *Cornelis Kans*, L. 112½ voet, W. 31 voet 8 duim, H. 3 voet 8 duim, 't V. 5 voet 7½ duim, de B. 5 voet 9 duim, de S. 6 voet 2 duim. Alles Amfterdammer voeten. *f* 2400, in flag *f* 20. *Hk. J. Spyker, voor zyn Meefter.*

Galjoot-Schip (*V. de Vries* en *T. Beth Ysbrandsz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Petronella Cornelia*, gevoert by Schipper *Roelof Barends*, is in 't Jaar 1764 N. U., L. 76½ voet, W. 21 voet 3 duim, H. 11 voet 4 duim. Alles Amfterdammer voeten. Gemonteert met 4 Draayftukken, en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 5400, in flag *f* 10. *V. de Vries, voor zyn Meefter.*

Galjoot-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) met drie Maften, genaamt de *Kolke Jan* en *Maria*, gevoert by Kapitein *Claas Janse Vryburg*, is in 't Jaar 1750. N. U., L. 93 voet, W. 23 voet 1 duim, H. 13 voet. Alles Amfterdammer voeten. *f* 3200, in flag *f* 300. *Gerrit van der Lingen.*

Hoeker Schip (*V. de Vries* en *T. Beth Ysbrandsz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) met een Snaauws Tuig, genaamt de *Abraham Jacob*, gevoert by Kapitein *Wiggele Tjebbes Swart*, is in 't Jaar 1759. N. U., L. 101 voet, W.

25

25 voet 9 duim, H 12 voet 8 duim, 't V. 4 voet 8 duim. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 6 Yzere Gotelingen en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 12600, in slag *f* 600. *Albert Meyer.*

Hoeker-Schip (*L. Groen*, *G. Blaaupot*, *M Kly* en *E. Schilte*, Een Extraordinary Welbezeilt) met drie Masten, genaamt de Vrouw *Hendrica*, laatst gevoert by Kapitein *Sweerus Vastberg*, L. 100 voet, W. 27 voet, H. 14 voet 6 duim, 't V. 5 voet 4 duim. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 10 Yzere Gotelingen en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 7200, in slag *f* 200. *M. Gumber*, *voor zyn Meester.*

Hoeker-Schips-Hol (*J. de Flines*, Een sterk gebouwt) L. 71½ voet, W. 16 voet 6 duim, H. 10 voet 5 duim. Alles Amsterdammer voeten, zynde van boven geheel nieuw opgetimmert met een nieuw Dek, Balken, Knies, nieuwe Cajuit, en verder van agteren, nieuw Roer, enz. *f* 400, in slag *f* 100. opgehouden.

Kof-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Juffrouw *Catharina*, gevoert by Schipper *Hendrik Garrels*, L. 91¾ voet, W. 21 voet 5 duim, H. 10 voet 3 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 5200, in slag *f* 300. *T. Beth Ysbrandsz.*, *voor zyn Meester.*

En deze volgende *Scheepen* op *Maandag* den 21 *September* 1772. geveyld.

Hoeker-Schip (*T. Beth Ysbrantsz.*, *J. W. Beth* en *H. Beth Tammesz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) met drie Masten, genaamt de *Goede Saak*, gevoert by Kapitein *One Cornelis*, L. 89¾ voet, W. 25 voet 6 duim, H. 11 voet 10 duim, 't V. 4 voet 8 duim. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 3 Yzere Gotelingen, 2 Draaistukken, en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 3400, in slag *f* 225. opgehouden.

Kof-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt *Utingeradeel*, gevoert by Schipper *Albert Sybes*, is in 't Jaar 1761. N. U., L. 96¼ voet, W. 23 voet 10 duim, H. 11 voet. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1771. een nieuw Wand en twee Pardoens opgelegt). *f* 5600. *D. ten Tye voor zyn Meester.*

Kof-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt 't vergulde *Lam*, gevoert by Schipper *Douwe Anskes Lam*, is in 't Jaar 1747. N. U., L. 87½ voet, W. 21 voet 6 duim, H. 10 voet 7 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 2900, in slag *f* 10. *V. de Vries voor zyn Meester.*

En deze volgende *Schepen* op *Maandag* den 28 *September* 1772. gev.

Fluyt-Schip *J. Blok*, *V. de Vries*, *T. Beth Ysbrandsz.* en *A. Kramp*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Zeepost*, gevoert by Commandeur *Cornelis Vriesman*, is in 't Jaar 1756. N. U., L. 113 voet, W. 29 voet 10 duim, H. 13 voet 1 duim, 't V. 7 voet, de S. 9 voet 2 duim. Alles Amsterdammer voeten *f* 9000, in slag *f* 1200. *T. Beth Ysbrandsz.*, *voor zyn Meester.*

Walvisvangers Gereetschap (*V. de Vries*, *T. Beth Ysbrandsz.*, *A. Dykman* en *A. J. Dankers*, Een Extraordinary Welgestoffeert) laast gevoert by Commandeur *Fredrik Gerrits Visser.* *f* 3000, in slag *f* 300. *T. Beth Ysbrandsz.*, *voor zyn Meester.*

MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE
MERCURIUS,

Voor de Maand OCTOBER 1772. EERSTE STUK.

AFRICA. *BARBARYE. Larrache.* Omtrent vyf of zes weeken geleden, ging een Engelsche Matroos van een Schip van *Gibraltar*, het welk in de Rivier van Tetuan ten anker lag, aan land, om zich met schieten te vermaken, doch had het ongeluk om eene Vrouw, die niet verre van daar was om Kruiden te zoeken, eenige Hagels in de hand te schieten, zy schreeuwden en ging zich by den Gouverneur beklagen; men maakte veel gerucht van dit geval om 'er des te meer van te trekken, de Engelsche Consul bleef borg voor den Matroos en nam hem na dat de zaak afgedaan was, voor zes Piasters, in zyn huis. Een der Zoonen van den Keizer, kort daar op te *Tetuan* komende, maakten den Consul hem zyn compliment, en verzogt van de borgtogt van den Matroos, die de Gouverneur nog in handen had, te rug te mogen hebben: dit verkreeg hy, en de Matroos maakte zich weg. De Keizer, zedert van het geval onderricht, beval dat de Matroos aan hem zou gezonden worden, doch men gaf hem bericht, dat hy zich geborgen had by den Engelschen Consul, die hem niet wilde overgeven. Hier op kwam 'er bevel dat alle de Consuls en Christenen, en zelfs de Joden uit de Stad moesten vertrekken, of 'er met geweld uit zouden gedreven worden, en dat voortaan geen Christen een voet in die Stad zou hebben te zetten. De Engelsche Consul is zedert naar *Gibraltar* vertrokken, die van Venetie naar *Tanger* en de Spaansche Consul is hier aangekomen, om de herroeping van dit bevel te bewerken en de vryheid te verkrygen van naar hunne huizen te rug te keeren, in welke zy alle hunne Goederen en Meubelen gelaaten hebben.

SPANJE. Gibraltar. De Gouverneur dezer Vesting de gemelde tyding van *Tetuan* ontfangen hebbende, heeft daarop alle

Onderdanen van den voorsz. Keizer van *Marocco* geordonneerd, binnen den tyd van dertig dagen, de gemelde Vesting te ruimen; en vermits tegenwoordig twaalf Kapers van *Tangar* en *Tetuan* in Zee zyn, vreest men voor onaangenaame gevolgen.

POLEN. *Warschauw.* Met twee Couriers, den 15 Sept. (1772) alhier van *Fokzany* aangekomen, heeft men de gewisse tyding dat de Vredes Onderhandelingen aldaar afgebroken waren, hebbende de Turkse Gevolmagtigdens de onafhanglykheid der *Crim* absolut niet willen toestaan. Hier op had de Graaf *Orlow* de reize naar *Petersburg* werklyk aangenomen en de Generaal *Romanzow*, de hem staande Russische Troepen aan zich getrokken, om de vyandlykheden noch voor den Winter te hervatten.

Thans is de knoop ontwonden, en 't geen wy gevreesd hebben gebeurd: de Oostenrykische, Russische en Pruissische Troepen hebben bezit genomen van die gedeeltens des Koningryks, die by het tusschen hen geslooten Verdeelings-Traktaat hen waren ten beurte gevallen; en is door de Hoven van *Weenen*, *Petersburg* en *Berlyn*, aan den Koning en de Republiek van Polen gedaan deze volgende

DECLARATIE.

De nabuurige Mogendheeden van Polen zyn zo meenigmaal in de onlusten in dat Koningryk, door het grootste gedeelte van deszelfs Tusschen-Regeeringen ontstaan, ingewikkeld geworden, dat van den tyd af aan, toen de Throon, door het overlyden van wylen Koning Augustus III., was vacant geworden, de herdenking van het voorleedene dezelve heeft aangezet om zig ernstig bezig te houden met de zaaken van dat Land.

Om deeze reeden, en om de ongelukkige gevolgen der oneenigheeden voor te komen, die gelyk by voorgaande Tusschen-Regeeringen aldaar ontstaan konden, by gelegenheid dier laatste Throons-Vacature, heeft het Hof van *Petersburg* met allen yver gearbeid aan de vereeniging der gemoederen, ten voordeele van den Verwagteling, die den Throon het waardigste, en het geschikste voor zyne Meedeburgers en Nabuuren konde zyn, en heeft ter zelver tyd zyne diensten aangewend, om verscheide dwalingen en gebreeken in de constitutie te doen herstellen, waar by het Ryk en deszelfs Nabuuren zig zo dikwerf, kwalyk hadden bevonden.

Het Hof van *Berlyn* heeft de pogingen van zynen Bondgenoot ondersteund; en het Hof van *Weenen* van zyne zyde willende meede helpen tot den goeden uitslag van zulke loflyke oogmerken, om het gevaar te myden van misschien de moeilykheeden te vermeenigvul-

digen, door het vermeerderen van het getal der geenen, die zig regtstreeks met de inwendige zaaken van Polen zouden bemoeien, heeft geöordeeld de volkomenste onzeidigheid te moeten kiezen, niet alleen ten dien opzigte, maar ook ten aanzien van den Oorlog, door het gevolg van die zaak tusschen Rusland en de Ottomannische Porte ontstaan.

Door alle die maatregelen heeft men het genoegen gehad om ook aanstonds de vrye en wettige verkiezing van den thans regeerenden Koning *Stanislaus*, als meede verscheide nuttige en behoorlyke inrigtingen te voorschyn te zien komen, en alles scheen nu voortaan eene allerbestendigste gerustheid aan Polen en zyne Nabuuren te voorspellen.

Maar ongelukkig, zelfs toen men alles van dien toestand van zaaken moest hoopen, deed de geest van tweedragt, door zig van een gedeelte der Natie meester te maaken, in een oogenblik alle die verwagtingen verdwynen. De Burgers wapenden zich tegen elkanderen; Partyschappen matigden zig het regtmatig gezag aan, en misbruikten het met veragting der Wetten, van de goede order, en zelfs der algemeene Rust; Regt, Burger-Regeering, Koophandel, tot den Akkerbouw toe, alles is verwoest, of drygt eene aanstaande omkeering, en de buitenspoorigheden van allerlei soort, die uit deeze Regeeringloosheid moeten voortkomen, zouden, indien ze langer duurt, het geheele verderf van dit Ryk na zig sleepen.

De natuurlyke gemeenschap tusschen de aangrenzende Natien doet bereids den Onderdaanen der nabuurige Mogendheeden van Polen, de onaangenaamste gevolgen van alle die wanordens ondervinden. Hier door worden zy zedert lang tot de kostbaarste voorzorge genoodzaakt, om de gerustheid hunner eigene Grenzen te verzeekeren, en worden door de twyffelagtigheid der mogelyke gevolgen van het verderf van dit Koningryk aan het gevaar bloot gesteld, om misschien de vriendschap en de goede overeenkomst te zien verflaauwen, die 'er tusschen dezelve gelukkig plaats heeft, en welkers bestendige voortduuring door hunne onderlinge gerustheid te verzekeren, te gelyk geheel *Europa* betreft.

Niets is 'er derhalven in deezen toestand van zaaken zo dringende, dan een spoedig hulpmiddel teegens zo veele onheilen, waar door de Onderdaanen der aangrenzende Staaten van nu af aan, de droevigste weeslagen reeds ondervinden, en welkers gevolgen, indien 'er niet in voorzien was, waarschynlyk allergevaarlykste veranderingen voor de algemeene rust in het Staatkundig *Systema* van dit gedeelte van Europa zouden meede sleepen.

Zo veele redenen van het allergrootste gewigt, oorloven derhalven Zyne Majesteit den Koning van Pruissen, Haare Majesteit de Keizerin-Koningin van Hongaryen en Boheemen, en Haare Majesteit de Keizerin van Rusland, geen langer uitstel, eene beslissende party

in zulk eene hachelyke omstandigheid te kiezen; weshalven Hunne gemelde Majesteiten onder elkanderen besloten hebben, om zonder verlies van tyd, met onderlinge overeenkomst door zaamverbondene en kragtige middelen te werken, om de rust en goede order in Poolen, op eenen bestendigen voet, de oude Constitutie van dat Ryk en de vryheid der Natie te herstellen.

Maar hoe zeer Zy thans het verderf en de willekeurige verwarring van dat Ryk door eene ongelukkige uitwerking van vriendschap en goede verstandhouding, die thans tusschen hen plaats heeft, voorkomen, kunnen zy egter geen vasten staat op een gelyk gewenscht gevolg in alle toekomende tyden maaken; en dewyl Zy op verscheide Bezittingen der Republiek aanmerklyke Aanspraaken hebben, die Zy niet aan de uitkomst der mogelyke Gebeurtenissen in de aanstaande tyden konnen overlaaten, hebben Zy goedgevonden en ook onder elkanderen besłooten, om ter zelver tyd hunne oude Regten en wettige Aanspraaken op de Bezittingen der Republiek te doen gelden, welke ieder Hunner op zyn tyd en plaats gereed zal zyn te bewyzen met Documenten en ontegenzeglyke Deductien; maar op welke de toestand der Republiek Hun nooit door de gewoone middelen regt doet hoopen. Weshalven Zyne Majesteit de Koning van Pruissen, Haare Majesteit de Keizerin-Koningin van Hongaryen en Boheemen, en Haare Majesteit de Keizerin van Rusland, elkanderen van Hunne gemelde Regten en Pretensien kennis gegeeven, en van dezelve eene gemeene Zaak gemaakt hebbende, een daar van ge-eevenreedigd Equivalent neemen, en zig stellen in de weezentlyke bezitting der gedeeltens van Poolen, die het geschiktste zyn, om in 't vervolg tusschen Hun en deeze Mogendheid, een natuurlyker en zeeker der Landpaal op te rigten. Ieder der drie Mogendheden behoud aan zig, om in 't vervolg een nette opgaaf van zyn gedeelte te geeven. Door welk middel Hunne gemelde Majesteiten van nu af aan afzien van alle Regten, Eisschen, Aanspraaken, Vergoedinge van Schaade en Interest, die Zy anders op de Bezittingen en Onderdaanen van de Republiek zouden konnen hebben en maaken. Zyne Majesteit de Koning van Pruissen, Haare Majesteit de Keizerin Koningin van Hongaryen en Boheemen, en Haare Majesteit de Keizerin van Rusland, hebben goedgevonden hunne voorneemens aan de geheele Poolsche Natie bekend te maaken, onder vermaaning van den geest van tweedragt of verleiding te verbannen, of ten minsten tegen te houden, op dat zy zig wettiglyk ten Landdage vergaderende, gezamentlyk met hunne genoemde Majesteiten kunnen arbeiden aan de middelen, om de order en rust by hen op een bestendigen voet te herstellen, en om, door formeele en vriendschaplyke Acten, de verwisselingen der Tytels en Pretensien van Hun ieder tegens het Equivalent, waar van Zy bezitting neemen, te bevestigen.

Wyders heeft zyne Pruissische Majesteit aan de gezamentlyke

Stan-

Standen en Inwooneren der Landen *Pruisſen en Pommeren*, welke de Kroon *Polen* tot hier toe bezeten heeft, gelyk mede het Diſtrikt van Groot Polen, aan deze zyde de *Netze*, gericht het volgende

PATENT.

WY FRIDERICH, door Gods genade, Koning van Pruiſſen, Markgraaf van Brandenburg enz. Den gezamentlyken Standen, Bisſchoppen, Abten, Prelaten, Waywoden, Kaſtellanen, Staroſten, Kamerheeren en Landsrechteren, den leden der Ridderſchap, Vaſallen en Edellieden, den Magiſtraten en Inwoonderen der Steden, den Landlieden en allen Overigen, zoo wel Geeſtlyken als Weereldlyke Ingezetenen en inwoneren des lands Pruiſſen en Pommeren, welke de Kroon Polen tot hier toe bezeten heeft, zoo ook het tot hier toe aan Groot-Polen gerekend Diſtrict aan deze zyde de Netze, Onzen toegenegen wille, Koninglyke genade en alles goeds! Geve de Wy hen by deze van het navolgende allergenadigts kennis. Het is allen in de geſchiedenis ervarenen bekend, en Wy hebben ook door een geſchrift met beveſtigende en gerechtelyke bewyzen voorzien en door den druk gemeen gemaakt, aan de ganſche Wereld voor oogen doen leggen, op welk eene wyze de Kroon Polen, zoo wel het gedeelte des Hertogdoms Pommeren, tot aan de Weichzel en Netze, het welk zy tot hier bezeten heeft en dat gemeenlyk Pomerellen genoemt word, reeds ſedert vele Eeuwen den Hertogen van Pommeren en vervolgens den Keurvorſtlyken Huize van Brandenburg, als mede aan het laatſte Huis, het Diſtrict van Groot Polen aan deze zyde de Netze op eene onrechtmatige wyze ontnomen en onthouden heeft, zoodanig dat nadien de manlyke ſtam des Hertogen van Pommeren uit Dantziger linie, in den jare 1295 uitgeſtorven is, de Hertogen van Pommeren uit Stettyner linie, als hunne naaſte ſtam en leenerven, die met hen uit eenen gemeene ſtamvader geſproten zyn, hen had behooren op te volgen, maar van zulk eene rechtmatige erfopvolginge, door de overmagt der Duitſche Ridder-Ordre, en naderhand door den Koning van Polen, op eene geweldadige en onbillyke wyze ontzet zyn geworden, nochtans nimmermeer hunne gerechtlyke aanſpraak, op dit hun oud vaderlyk Erf-Hertogdom Pommeren of Pommerellen hebben afgeſtaan, maar veel meer het zelve, na hun in den jare 1637 gevolgd uitſterven op hunne algemeene Erven en Opvolgeren, de Keurvorſten van Brandenburg vermaakt en nagelaaten hebben. En wat vervolgens den Diſtricte van Groot-Polen, tuſſchen de Drage en Netze aangaat, zoo heeft het zelve oorſpronglyk tot de Nieuwmark Brandenburg behoort, en is tot den aanvang der vyftiende Eeuwe, door de Markgraven van Brandenburg geruſt bezeten geworden, echter hebben nader-

derhand, toen Sigismond Koning van Hongaryen en Keurvorst van Brandenburg, in den jare 1402 de Nieuwmark aan de Duitsche order verpande, de Koningen van Polen, by gelegenheit hunner Oorlogen met de Duitsche orde, bovengemeld Distrikt op eene geweldadige manier aan zich getrokken en behouden, zonder dat het zelve hem immer, noch door de Duitsche orde, noch door de Keurvorsten van Brandenburg, noch ook door het Duitsche Ryk, by eenig Traktaat, gerechtlyk is afgestaan geworden. By zulk eene onrechtmatige bezitting dezer beiden landen, kan, volgens de grondregelen aller beschaafde volkeren, niet te stade komen dat dezelve reeds aan de Kroon Polen verjaard zy. Behalven die hebben wy ook nog andere aanzienlyke en gegronde vorderingen tegen de Kroon Polen, gelyk zulks alles in bovenaangehaalde Deductie ten breede aangevoert en bewezen is.

Overmits Wy nu niet gehouden noch geneigt zyn een, onzen Koninglyken Keurvorstlyken Huize aangedaan en zoo groot een onrecht langer te dulden, maar in tegendeel vast besloten hebben alle de ons van God verleende magt aan te wenden, om niet alleen onzen aanspraak en ons recht op die Landen, welke de Kroon Polen ons Hertogdom Pommeren, en Mark-Brandenburg onttrokken heeft, te doen gelden, maar ons ook eene rechtmatige en toereikend schadeloosstelling te verschaffen, wegens het genot dezer, ons, en onzen voorvaderen, sedert zoo vele Eeuwen onthoudene en aanzienlyke Landschappen: zoo hebben Wy goedgevond en om, zoo wel de Distrikten van Groot-Polen aan deze zyde de Netze, als mede de gezamentlyke Landen van Pruissen en Pommeren, aan deze en geene zyde des Weichsel's gelegen, en tot hier toe door de Kroon Polen onder den name van Poolsch Pruissen bezeten (buiten de Steden Thorn en Dantzig) in ons bezit te nemen en door ons Krygsvolk te doon bezetten; waar by Wy hopen dat de Republiek Polen, by nadere overweginge der omstandigheden, en onzer zoo wel gegronde aansprake, zich van zelfs bedenken, en zich vervolgens bereid toonen zal om zich in het minlyke met ons deswegens te verstaan. Wy hebben dit ons vast genomen en ryplyk beraden besluit allen bovenvermelde Standen en inwoneren der Landen Pruissen en Pommeren, welke de Kroon Polen tot hier toe bezeten heeft, gelyk ook de tot hier toe tot Groot-Polen gerekende Distrikten aan deze zyde de Netze, door deze opene brieven ernstlyk bekent maken, raden, vermanen, en hen zoo genadig als serieuslyk aanbevelen willen, dat zy zich tegen deze onze bezitneming, en de door ons ten dien einde aangestelde Bevelhebbers en Krygsmagten niet zullen hebben te verzetten, maar veel meer zich onze regeringe gewillig te onderwerpen, ons van nu voortaan voor hunnen rechtmatigen Koning en Landsheer aan te zien en te erkennen, zich als onze getrouwe en gehoorzame onderdanen te gedragen, en zich alle gemeenschap met de Kroon Po-

Polen te ontrekken. Waar tegen wy ook genegen zyn en vast besloten hebben, hier by ook aan allen gezamentlyk en in het byzonder verzekeren, hen by hunne bezittingen en Rechten, in 't Geestlyke en Wereldlyke, byzonder hen die den Roomsch-Katholyken Godsdienst toegedaan zyn, by de volkomen oeffening hunner Godsdienst, te zullen laten, te zullen beschermen en handhaven, en in 't gemeen het gantsche Land derwyze te regeren, dat verstandige en weldenkende inwoners gelukkig en te vreden kunnen zyn, en geene oorzaak hebben zullen om zich de veranderingen te beklagen.

Om ons voorts hunne trouwe en onderwerping, door eene openlyke en algemeene Erflandshuldiging te verzekeren, zoo hebben wy goedgevonden daar toe eenen dag in onze Stad Marienburg te verordenen en tot dat einde den veertienden dag, na dato dezes Patents, naamlyk den 27 September vastgesteld. Wy beveelen derhalven allen de hier aan het hoofd genoemden, der Landen Pommeren, Pruissen enz. zich twee dagen voor den bestemden Huldigingstermyn in de Stad Marienburg te laten vinden, en zich by onze daar toe aangestelde Commissie aan te melden, hunne komst ten prothecolle op te geven, derzelver volmagten te vertoonen, wyders zich op den gezetten tyd en plaatze te laten vinden om ons den Eed van getrouwheit en onderdanigheit af te leggen, ons en onze Erven en Nakomelingen voor hunnen regtmatigen Koning en Landheer te erkennen en aan te neemen. Verder is het onze wil en begeeren, dat de Bisschoppen, Abten, Prelaten, Waywoden, Kastellanen, Starosten, Kameraren en Land-Richteren in persoon, alle en een ieder in 't byzonder, zich door genoegzaam gevolmagtigde Gedeputeerden te Marienburg laten vinden, en dat de andere Standen, daar toe uit hun midden verkozene en met genoegzaame volmagten voorziene Gedeputeerden aldaar op deze wyze verschynen zullen, te weten, dat uit ieder District ten minsten vier personen van den Adel, vier Geestlyken en Priesters en zes Schouten uit de Dorpen en uit de Magistraaten, van iedere Stad twee Burgemeesteren en een Syndicus tot deeze algemeene landshuldiging gevolmagtigd zullen worden, en dat alle deze Gevolmagtigden met zich zullen brengen en aan onze Commissie zullen vertoonen en overgeeven, een voldoende Lyst, door hun Gedeputeerden en door de Land Gerichten in behoorlyke form gerechtelyk onderteekend, van alle de in hunne respective Districten en Steden bevindende Riddermatige en Adelyke Ingezetenen, als mede der Geestlyke en Magistraatspersoonen uit ieder en Oort, in welker Zielen deze algemeene Landshuldiging staat te geschieden.

Wy hopen, dat een ieder zich hier na gehoorzaamlyk zal gedragen. Indien egter iemand der Ingezetenen van gemelde Landen, tegen alle verwagting, den inhoud van deze opene Brieven niet gehoorzaamen, ons den Eed van getrouwheid niet doen, noch zig onzer

zer heerschappye onderwerpen wilde, of tegen onze Bevelhebberen en Troepen mogten ondernemen eenigen wederstand te bieden, en zich aan eenige ontrouw of ongehoorzaamheit schuldig of verdagt makte, die kan verzeekerd zyn, dat wy hen zonder aanzien van persoon, op eene wyze in dergelyke gevallen gebruiklyk, straffen zullen.

En op dat niemand zich met onweetendheid zouden behelpen of ontschuldigen, hebben wy dit Patent eigenhandig onderschreven, met ons Koninglyk Zegel bekragtigd, behoorlyk doen afkondigen, en door den druk gemeen maaken.

Gezegeld en gegeven te BERLYN *den* 13 *September* 1772. FRIDRICH.

Ook heeft de Keizerin-Koningin, overeenkomstig met de voorsz Geschriften, wereldkundig gemaakt deze navolgende

DECLARATIE.

Dat uit hoofde der oude Pretensien ten laste van *Poolen* door de Oostenrykscke Troepen die Landstreek bezet is, dewelke met die Pretensien overeenstemd en in deze Grenzen besloten legt, *naamentlyk*, aan de regter Oever van de *Weixel*, van het Hertogdom *Silesien* af boven *Sendomir* tot aan de Mond van de *Saw*, gaande van daar door *Fronepol* na *Zamosc* en *Rubiessow* tot aan de Rivier *de Bog*, vervolgens aan de overkant van *de Bog* langs de Grenzen van *Rood-Reusland*, daar de Frontieren beginnen van *Volhynien* en *Podolien* tot aan de Grenzen van *Zbaraz*; daar van daan in een regtgaande Linie na *den Dnieper* na die plaats, daar het Beekje *Podorze* in die Rivier loopt, doorsnydende aldus een klein gedeelte van *Podolien*: Eindelyk de Frontieren, waar door *Pocutien* en *Moldavien* word afgescheiden.

Ter bezitneeming en bestiering der evengem. Territoiren is de Graaf *van Pergen*, Staats-Minister, fungeerende Maarschalk in Neder-Oostenryk en Commissaris in Poolen gevolmagtigd. . . . Zullende de dag dat de Inwooners, zoo Geestelyken als Wereldlyken, onder de protectie van de Keizerin-Koningin komende, den plegtigen Huldigings Eed zullen moeten afleggen, ten eersten bepaald worden, terwyl Haare Keizerl. en Konìngl. Majt. ondertusschen vertrouwd, dat dezelve zig zoo stil en gerust zullen houden, als of zy reeds werkelyk dien Eed gedaan hadden. enz.

ZWEDEN. Stokholm. Den 21 Augustus (1772) deed de Koning aan de Stenden de volgende, in onze voorgaande bladz. 94. aangeroerde

AANSPRAAK.

„ Dewyl ik door innerlyke droefheit over den toestand, waar in
„ zich het Vaderland tans bevind, vervuld en tevens gedwongen
„ ben om ul. daar het Ryk op den oever van deszelfs ondergang gekomen is, de waarheit in een helder daglicht voor te stellen; zoo ver-

„ verwondere het ul. niet, wanneer ik ook heden niet aangedaan „ ben door die aangename gewaarwordingen welke myn hart altoos „ by ulieder verſameling voor den Troon vervuld hebben. Myn „ hart kan my niet verwyten, dat ik iets voor ul. verborgen heb. Ik „ heb tweemaal eene Redenvoering tot ul. gedaan, met die waarheit, „ welke myne beroepingen vereiſchte en met die opregtheit, die door „ de waare eer gevorderd word. Die zelfde opregtheid zal nu het „ woord voor my voeren, daar het voorledene moet gemeld worden „ om het tegenwoordige te heelen.

„ Het is eene bedroefde, maar overal erkende waarheit, dat „ Haat en Tweedragt dit Ryk geſcheurd hebben. De Natie is ſe- „ dert langen tyd herwaards onderling verdeeld geworden, die haar, „ om zoo te ſpreken, in twee, alleen ten verderve des Vaderlands „ vereende volken onderſcheiden hebben. Gyl. weet het hoe deze „ verdeeldheit Toorn, de Toorn Wraak, de Wraak Vervolging en de „ Vervolging eene nieuwe Omwenteling veroorzaakt heeft, uit „ welken eindlyk eene tuſſchenpozende krankheit ontſtaan is, die „ de gantſche Maatſchappy gekweſt en beledigd heeft. Deze be- „ wegingen hebben, om de Eerzugt van ſommige menſchen te vol- „ doen, het Ryk geſcheurd. Stroomen van bloed zyn 'er, dan „ door de eene dan door andere party vergoten, en het volk „ was altyd het ſlachtoffer dier misverſtanden, die het zelve niet „ aangingen en welkers ongelukkige gevolgen het nogtans in de eer- „ ſte plaats en op de ſterkſte wyze heeft moeten ondervinden. De „ verkregen magt te beveſtigen is altyd het oogmerk geweeſt van „ hun, die de overhand hadden. Dit moeſt vervolgens ten nadeele „ van den een of ander hunner medeburgeren maar altyd ten ver- „ derve des Ryks uitvallen. Waren de Wetten duidlyk, dan ver- „ anderde men de letters en ſtreden ze openbaar met hunne oog- „ merken dan wierden ze verbroken. Niets is voor eene door Haat „ en Wraak uitzinnige Gemeente heilig geweeſt. Eindelyk is de „ verwarring zoo ver gegaan, dat men openbaar bekende dat de „ meerderheid van ſtemmen boven de Wetten ging en het goed- „ dunken alleen de rigtſnoer was.

„ Op deze wys is de vryheit, de edelſte onder alle menſchlyke „ voordeelen, in eene ondraaglyke Ariſtocratiſche willekeur, in „ handen der bovenleggende party, veranderd en dezelve dus on- „ derdrukt zynde, heeft men zich naar het goeddunken van eenige „ weinige mannen laten regeren. Men ſidderde op de tyding van „ eene nieuwe Ryksvergadering en men zag ten laatſten geen an- „ der middel om de onheilen des Ryks te voorkomen, dan door „ zich alleen te bemoeyen om zyne partye de meerderheit te be- „ zorgen, ten einde daar door de onwettige indrangen en het ge- „ weld der andere partye konde te keer gegaan worden.

„ Indien dusdoende de inwendige geſteldheit des Ryks in gevaar „ geweeſt is, hoe beklaaglyk is dan niet deszelfs uitwendige toe- „ ſtand?

„ ſtand? Ik ſchame my daar van te gewagen. Voor my een gebo-
„ ren Zweed en een Zweedſche Koning moeſt het eene onmooglyk-
„ heit zyn te gelooven, dat Zweedſche mannen zich door vreemde
„ oogmerken konden laten beheerſchen en nog minder, dat zy zich
„ door de laagſte middelen daar toe lieten brengen. Gyl. weet wat
„ ik bedoele, en myne ſchaamte is voor ul. genoeg om te zien
„ in welke eene ſchande en verdeeldheden dit Ryk neergeſtort is.

„ In zulk een toeſtand vond ik het Ryk toen ik door de voorzienig-
„ heit des Allerhoogſten den Zweedſchen Scepter ontfing. Gyl.
„ weet, dat ik geene moeite geſpaard heb om ul. te vereenigen.
„ Ik heb ul. zoo wel in myne Aanſpraak van den Troon als by an-
„ dere gelegenheden, tot eensgezindheit en gehoorzaamheit aan de
„ Wetten vermaant. Ik heb niet alleen alles wat my in 't byzonder
„ aanging, maar ook alles wat my als Koning lief was, opgeofferd.
„ Geene verbindteniſſen geene pogingen zyn my te zwaar geweeſt
„ om ze aan te gaan of te doen tot bereiking van dit heilzaam oog-
„ merk. Is 'er iemand onder ul. die deze waarheit loogenen kan,
„ hy ſpreke vry uit? Ik hoopte, dat myne pogingen ul. los zouden
„ maken van die kluiſters, met welke gyl. door buitenlandſch Goud
„ en inlandſchen Haat en Wrevel geboeid waart, en dat de ver-
„ ſchriklyke voorbeelden van andere Landen ul. tot eene dreigen-
„ de waarſchuwing zouden dienen. Dan alles is te vergeefs ge-
„ weeſt! Gyl. wierd verleid deels door uwe eige aanvoerders en deels
„ door u eigen wraak, alle voormuren wierden afgebroken, alle
„ overleg vernietigd. De wrevel heeft vryheid gehad te woeden
„ en is, hoe meer men dezelve trachte te keer te gaan, hoe toom-
„ loozer geworden. Oude, yverige en door eene veeljaarige trouw
„ bekende Amptenaars zyn kleinigheden aangedaan, geheele Rege-
„ ringen afgezet ja zelfs het gantſche volk gedrukt, deszelfs klagten
„ voor oproer gehouden en eindelyk de vryheit in een Ariſtocratiſch
„ en voor yderen Zweedſchen man ondraaglyk jok veranderd. De
„ Allerhoogſte zelfs heeft over de ongeregtigheit van hun, die het
„ Roer der Regeringe in handen, vertoornd geſchenen. Het Aard-
„ ryk heeft haar gewas geweigerd en een dure tyd heeft het gantſche
„ Land met honger en gebrek gedrukt.

„ Wel verre van in tyds om middelen tot verbetering, waar op ik
„ ſteeds aangedrongen heb, te denken, ſchynt gyl. meer bedagt
„ geweeſt te hebben om ul. eigen wraak uit te voeren als op de hulp
„ van hun die ul. gevolmagtigd hadden. Toen eindlyk de nood ul.
„ dwong om maatregelen te nemen tot redding van het noodlydend
„ volk, is het byna te laat geweeſt. *(Het Vervolg hierna).*

NEDERLANDEN, 's Gravenhage. Den 21ſten Sept. (1772) is alhier de *Generaliteits* 57ſte *Lotery*, van twee Millioenen zes honderd veertien duizend Guldens, gearreſteerd: Dezelve beſtaat uit 45000 Loten, 24000 winnende pryzen en 513 Præmien.

Den

Den Inleg van de Eerste Classe is 5 Gulden, en daar in te trekken. Een Prys van 20000, een van 10000, een van 7500, een van 5000, een van 2500, twintig van 1000, vyf- en twintig van 500, dertig van 250, veertig van 100, tagtig van 50, honderd van 40, twee honderd van 30, vyf-honderd van 20, duizend van 15, en duizend vyf-honderd van 10 Guldens, beneevens 52 Præmien. *Den Inleg van de Tweede Classe is* 10 *Guldens, zynde daar in te trekken.* Een prys van 25000, een van 15000, een van 10000, een van 5000, een van 2500, twintig van 1000, vyf-en-twintig van 500, dertig van 250, veertig van 100, tagtig van 60, honderd van 50, twee-honderd van 40, vyf-honderd van 30, duizend van 25, en duizend vyf-honderd van 20 Guldens, beneevens 52 Præmien. *Den Inleg van de Derde Classe is* 14 *Gulden, en daar in te trekken.* Een prys van 30000, een van 20000, een van 10000, een van 5000, een van 2500, twintig van 1000, vyf-entwintig van 500, dertig van 250, veertig van 100, tagtig van 70, honderd van 60, twee-honderd van 50, vyf-honderd van 45, duizend van 40, en duizend vyf-honderd van 35 Guldens, beneevens 52 Præmien. *Den Inleg van de Vierde Classe is* 16 *Gulden, en daar in te trekken.* Een prys van 40000, een van 20000, een van 10000, een van 5000, een van 2500, twintig van 1000, vyf-en-twintig van 500, dertigvan 250, veertig van 100, tagtig van 90, honderd van 80, tweehonderd van 70, vyf-honderd van 65, duizend van 60, en duizend vyf-honderd van 55 Guldens, benedvens 52 Præmien. *Den Inleg van de Vyfde Classe is* 20 *Guldens, en daar in te trekken.* Een prys van 50000, een van 30000, een van 20000, een van 10000, een van 5000, een van 2500, vier van 1250, twintig van 1000, vyf-en-twintig van 500, dertig van 250, veertig van 120, vyf-en-zeventig van 110, honderd van 100, twee-honderd van 95, vyf-honderd van 90, duizend van 85, en twee-duizend van 80 Guldens, beneevens 62 Præmien. *En den Inleg van de Zesde Classe is* 10 *Guldens, als ook* 2 *Guldens Præmie voor 't Land, en daar in te trekken.* Een prys van 100000, een van 80000, een van 60000, een van 40000, een van 20000, een van 10000, vier van 5000, tien van 2500, honderd van 1000, honderd en tien van 500, honderd en twintig van 250, honderd vyftig van 125, twee honderd van 120, vier-honderd van 110, zeven-honderd van 100, duizend twee honderd van 95, en drie-duizend van 90, neevens 243 Præmien, daar onder een van 5000 voor 't eerste, een van 5000 voor op een na 't laatste, en een van 10000 Guldens voor 't allerlaatste Lot.

De Collecte zal beginnen op Maandag den 9 November 1772, en uiterlyk op Saturdag den 28 derzelver Maand gesllooten worden, en de compleete trekking der eerste Classe als dan beginnèn op Maandag den 4 January 1773.

De trekking der tweede, derde, vierde, vyfde en zesde Classen zal geschieden vyf weeken de eene na de andere, te reekenen van

het begin der trekkinge van de eerste Classe af, moetende de verwisseling van de ongetrokkene Loten, op absolute verbeurte van het regt der verwisseling, des Vrydags voor de respective trekdagen zyn volbragt, waar na de Inleggers zig moeten reguleeren.

Van het betaalen der Præmie voor 't Land, zullen de Loten waar van den vollen Inleg van 75 Guldens betaald is, vry weezen.

By de Heeren Staten van Holland en West-Friesland is eene Publicatie gedaan ter Ampliatie en nadere Elucidatie der Ordonnantien van het Heeren en Redemptie Geld, enz.

Vervolg der Doop-plechtigheid van den jonggeboren Prins van Orange en Nassau (ziet onze voorgaande bladz. 101.)

De Train ging van de *Orange-Zaal*, langs den Bezuydenhoutsche Weg, de Princessegragt, het Nieuw Voorhout, het Tournoy-Veld, de Vyverberg, over de Plaats, door de Hoogstraat, over de Groenmarkt, tot aan de Groote Kerk.

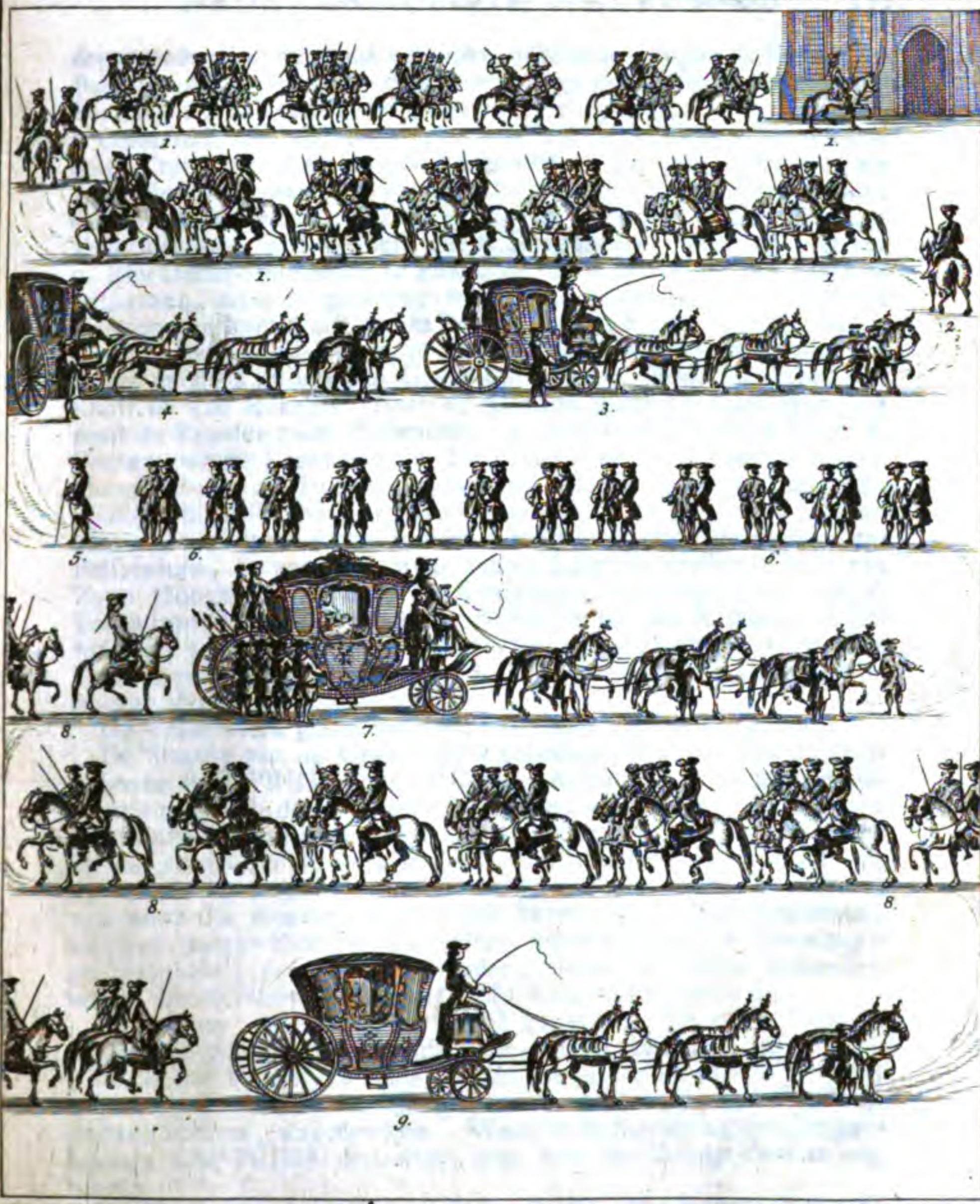
Ondertusschen begonnen de Klokken te luiden, tot waarschouwing van het aangaan der Godsdienst.

Aldaar gekomen zynde, trad zyn Doorl. Hoogheid, onder een bedekte Gallerye, met groen Laaken bekleed en Engelsche Klokken verligt, met deszelfs Edellieden, benevens de Heeren Gedeputeerdens en Gecommitteerdens, onder 't zingen van Ps. 115 eerste Pause agter den ingang van de Predikstoel de Kerk in. Zynde het ordinaire Doop Hek weggenomen en een ander Parquet daar toe in gereedheid gebragt, op order van Gecommitteerde Raaden, vervaardigt door den Contrarolleur *Van der Linden* en de Hof-Behangers *A. Deel* en *Zoon*, het welk met Groen Laken bekleed en belegt was, in het midden een Tapyt, waar op een Pedestal, om het zelve een Rood Fluweel, met Goude Passementen gegarneerd Kleed, daar op de Zilvere Doop-Bekke of Schotel; het Gestoelte van Zyn Doorlugtige Hoogheid, was verheeven door vier Treeden, met een Lessenaar voor dezelve, die van den ERF-PRINS, waar op gezeeten de Freule van Dankelman, met een dito Lessenaar, naast deze Gestoeltens, aan de regter zeide waren zeeven Banken van dezelfde hoogte, voor de Provinciën, aan de linker zeide een Bank voor Haar Ed. Groot Mog. de Staaten van Holland, en drie Banken voor de Heeren Gedeputeerden der Steeden Amsterdam, Rotterdam en Middelburg; ter regter-en linker zeide vier Banken, voor de Heeren Edellieden en Dames van het Hof; en aan weerzeide der Predikstoel, die van de Respective Kerken Raaden. Agter het Gestoelte van zyn Hoogheid was geplaatst één Exempt, met een Sous-Brigadier, één Trompetter en 15 Guardes du Corps, en aan beide kanten van het Doop-Hek, twee Detachementen Grenadiers, van de beide Regimenten Guardes.

Zyn Doorl. Hoogheid in deszelfs Gestoelte, en de Heeren Ge-

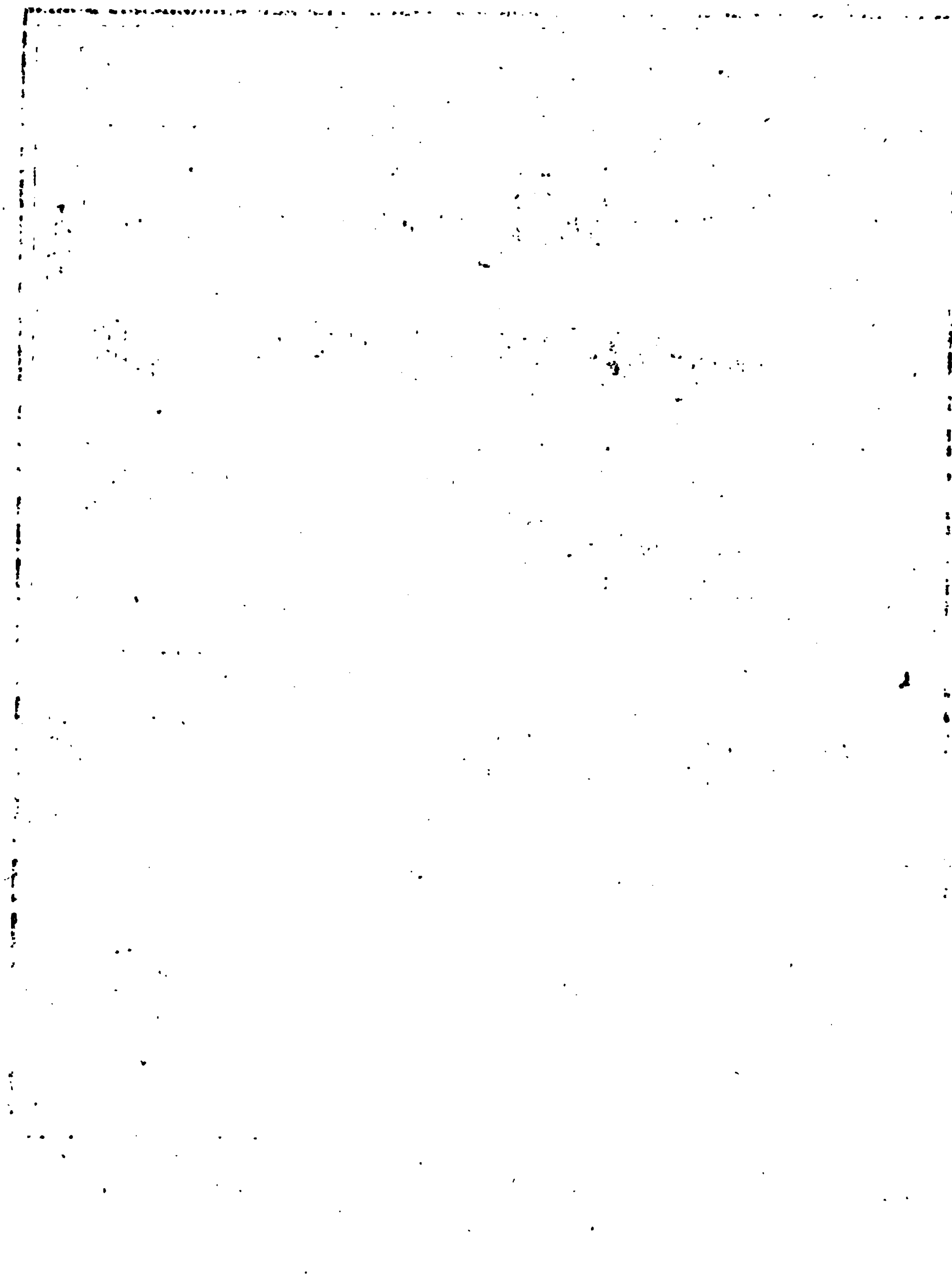
de-

In de Mercurius October 1772. Eerste stuk Pag. 130.

Afbeelding der LUISTERYKE STAATIE *by den* H. DOOP
van PRINS WILLEM DE VI. *in 'S Gravenhage den 17 September 1772.*

B. MOURIK *excudit*.

deputeerden hunne plaats genomen hebbende, begon de Eerw. Do. *Johannes Munnekenmoolen*, eene korte edoch zaakelyke Reedenvoering over Gen. 1. vs. 28. *Zyt vrugtbaar en vermenigvuldigd.*

Ondertusschen was de Jonggeboren ERF-PRINS met Hoogstdeszelfs Train van de *Orange-Zaal* afgereeden, die denzelfden weg als de eerstgemelde nam, en wierd geöpend door: 1. Een Detachement Guardes Dragonders, bestaande uit een Kapitein, 2 Officieren, 3 Wagtmeesters, 2 Tamboers en 50 Dragonders. Daar op volgde: 2. Een Onder-Stalmeester te Paard. 3. Een Koets met zes Paarden bespannen, waar in gezeeten waaren de Kamer-Jonkers Grave van Heyden van Reinestein en De Bigot. 4. Een Koets, meede met zes Paarden bespannen, waar in de Heer Hof-Maarschalk Baron van Voigt en de Kamerheeren Grave van Marsay, Baron Heekeren van Kbell en Van Rengers. Naast de Koetzen gingen 2 Lacquayen, en naast de Paarden twee Palfreniers. 5. Een Hof-Fourier te Voet. 6. Vier-en-twintig Lacquayen. 7. De Parade-Koets van Haare Koningl. Hoogheid met zes Paarden bespannen, waar in zig bevond de Jonggeboren ERF-PRINS, wordende begeleid door de Freule Dankelman. Voor op de Koets stonden twee Pages, naast de Paarden zes Palfreniers, en aan beide zyde van de Koets de Hellebaardiers van Zyne Hoogheit. 8. Agter de Koets een Detachement van 't Lyf-Esquadron Guardes Dragonders, bestaande uit een Kapitein, 2 Officieren, 3 Wagtmeesters, 2 Tamboers en 54 Dragonders. 9. Een Koets met zes Paarden, waar in de Freules van Bigot, van Byland en van Wassenaar Starrenburg.

De Train wierd geslooten door een Detachement Dragonders.

De Staatsie aan de Groote Kerk gekomen zynde, wierd de jonggeboren ERF-PRINS door de Freule Dankelman, eerst in de Consistorie en eeven daar na in het Doop Hek gebragt, (in die tusschen tyd namen de leedige Koetzen een omweg om zig vervolgens weder op hun rang voor de Kerk te posteeren,) waar na de Predikant zyn Redenvoering besloot en het Formulier van den H. Doop voorlas; wordende die plegtigheid door den Eerw. Do. *Petrus Nieuwland*, aan den Jongen ERF-PRINS verrigt, dewelke door Zyn Doorlugtige Hoogheid, deszelfs Heer Vader, onder den Doop gehouden wierd, en de Naamen van WILLEM FREDERIK bekwam.

Vervolgens wierd het Na-Gebed gedaan en het vierde vers uit Psalm 128. gezongen, en eindelyk de zeegen over den Jongen ERF-PRINS, het Vorstelyke Huis, en de Hoogaanzienlyke persoonen, welke als Gevaders over Hoogstgemelde PRINS in den H. Doop gestaan hebben, uitgesproken. Waar na de Statie van den Jonggebooren ERF-PRINS denzelven weg naar de Orange-Zaal te rug keerde.

De Train van zyne Hoogheid reed kort daar na meede van de Kerk af en begaf zig langs den weg die dezelve gekomen was, weder,

derom te rug tot aan den hoek van de Lange Houtstraat, alwaar dezelve inreed, en zo voorts langs de Noordzyde van het Plein, door de Prins Mauritz-Poort op het Binnen Hof, alwaar zyn Hoogheid en de Heeren Gedeputeerden aan de Groote trap van de Stadhouderlyke Departementen uit de Koetzen stapten, enz.

Na dat Hoogstgemelde zyne Hoogheid, en de verdere Heeren, de Schutterye door de Stadhouders Poort hadden zien defileeren, hebben dezelve zich naar het Oude Hof begeeven, alwaar een pragtig Middagmaal in gereedheid was gebragt.

De Staatsie in den *Hage* gekomen, en den Kerken-Raad, bestaande uit Predikanten, Ouderlingen en Diaconen, daar van verwittigd zynde, is *en Corps*, uit het Huis van de Heer *Moll*, alwaar dezelve vergaderd was, naar de Kerk gegaan, en heeft van de voor hun geschikte plaatsen bezit genomen.

De Collecte is geschied binnen het Parket, door den Heer en Mr. *Ysbrand de Kock*, C. F. Advocaat-Diacon, en den Boekhouder der Diaconie *Jan Abraham Bouvink*, terwyl buiten het zelve door de Diaconen *Gerard van Brakel*, *Johannes van Drunen*, en aan den ingang der Deur, tegen over den Predikstoel, door *Hendrik van den Ende* en *Hendrik van Nuys*, de Liefde-gaven zyn opgezameld, bedraagende de somme van *f* 4927 9 0.

De Haagsche Schuttery had zig 's morgens quartier voor neegen uuren in 't Voorhout vergaderd, vervolgens gemarcheerd langs het Tournoy-Veld, de Lange Vyverberg, de Plaats, de Hoogstraat, de Groenmarkt, voorby het Stadhuis, tot aan de Gallery, die aan de Groote Kerk gemaakt was, en van daar, tot, zo verre als op de Vyverberg dezelve strekken kon, zig in reyën geschaart. De Staf, bestaande uit den Heer en M. *Mestre*, Collonel, den Heer Lt. Collonel en de 6 Vaandels, mitsgaders de Musikanten en 12 Tamboers, was geplaatst op de plaats voor 't Huis van den Heer Advocaat *Kempenaar*. Na dat de Ceremonie was verricht en de Statie te rug marcheerde, trokken dezelve voorby het Stadhuis, over de Groenmarkt, de Hoogstraat, de Plaats, door de Gevangen Poort langs het Buiten-Hof door de Stadhouders-Poort, over het Binnen-Hof, door de Grenadiers Poort voor by het Huis van Prins Maurits, langs de Korte Vyverberg en het Tournoy-Veld, naar het Voorhout, alwaar dezelve wierd bedankt.

Het Regiment Zwitzersche Guardes heeft geparadeerd den weg langs het Nieuw Voorhout, en na dat de Train van den Jonggeboren PRINS by deszelfs retour naar de *Orange-Zaal* aldaar gepasseerd was, is het zelve naar het Pleyn gemarcheerd, en heeft zig aldaar in parade gesteld by het passeeren van den Train van zyn Hoogheid naar het Binnen-Hof. Het Regiment Hollandsche Guardes te Voet is dien morgen om zeeven uuren op het Plein vergaderd, en van daar afgemarcheerd, om de respective Wagten en Posten te bezetten.

Dee-

Deeze Luisterryke Staatsie is in de uiterste order geschied. Zo dra den H. Doop. verrigt was, wierden 3 salvo's uit de 21 stukken Kanon gelost; de toevloed der Aanschouwers, de Vreugden en Vreugde-tekenen zyn algemeen en onbeschryffelyk; en deeze heugelyke dag, die 's morgens met het gebulder der 21 stukken Kanon van de Wal begonnen is, eindigde ook dien avond daar mede.

By het voorsz. diend noch aangemerkt te worden, dat het gewone Doophek in de Kerk van zyn plaats was weggenomen, en een ander Parket ter lengte van 75, en ter breedte van 50 voeten, onder opzicht van den Contrarolleur *van der Linden* en door den Hof-Tapissier *Abraham Deel en Zoon* vervaardigd, in deszelfs plaats gemaakt was. In het zelve stonden de nodige Gestoeltens, banken en verdere vereischtens, zynde grotendeels met groen laken bekleed, eenige ook beleid met rood fluweele kleden met goude galonnen omzet, en alle geschikt, tot zitplaatzen zo voor zyne Doorluchtige Hoogheid en de Freule *van Dankelman*, die den Erf-Prins in de Kerk bragt, als de Hooge Peters de Heeren en Dames enz, Op den grond lag insgelyks groen laken, en voor den Predikstoel een turksch Tapyt: ter rechterhand voor, eenigzins op zyde van den Predikstoel, stond een Pedestal, desgelyks met rood fluweel met gouden galonnen overkleed, voor het Doophek. Achter de zitplaats van zyne Doorl. Hoogh. stond een Detachement Granadiers geposteerd van de Regimenten Hollandsche en Zwitsersche Gardes. Binnen dit Parquet plaatste zich de staatsie in rang en order: zo dra zy ter Kerk inkwamen, werd de Pause uit Psalm 115 beginnende: *Maar gy Israël*, enz. en voorts een gedeelte van den 145 Psalm gezongen: hier na werd door den Wel Eerw. Heer *Johannes Munnekemolen*, over de Woorden uit *Gen.* 1. het middelste ged. van 't 28 vs. *Weest vruchtbaar ende vermenigvuldigd*, eene korte, doch zeer stichtelyke wel doorwrochte en toepasselyke Leerrede gedaan, die van eene ter zake dienende Aanspraak aan zyne Doorl. Hoogh. en allerlei Zegenwenschen over het Doorl. Huis, de Hooge Vermaagdschap enz. verzeld was. Wyders werd het gewoone Doop-Formulier geleezen en de Erf-Prins ondertusschen in de Kerk gebragt. Dezelve was Vorstelyk uitgedoscht, en het kleed over den Prins werd door twee Heeren van het Hof van den Prins Erfstadhouder gedragen, na het eindigen van het Formulier, nam zyne Doorl. Hoogh. deze zyne geliefden Zoon en Erf-Prins en hield hem ten H. Doop, dewelke door den Wel Eerw. Heer *Petrus Nieuwland* toegediend en de jongeborenen genaamd werd: WILLEM FREDRIK. Tot slot van de Godsdienst werd het laatste vers uit den 128 Psalm gezongen, en de Zegen uitgesproken.

De Heeren Gedeputeerden en Gecommitterden, welke by deze plechtigheid assisteerden om het Peterschap te bekleden, waren: van de Heeren *Staten Generaal*, de Heeren, Baron *de Cocq van Haaften*, Heer van Ophemert, Baron *van der Does*, Vryheer van beide de

Noort-

Noortwyken, *Cau*, Baron *van Hardenbroek*, Heer van Lockhorst, Baron *du Tour van Warmenhuizen*, Baron *van Pallant tot Glinthuis* en *Alstorphius*, alle wegens de Zeven Provincien in de Vergadering van Hunne Hoog Mog. zitting hebbende, met en benevens den Heer Griffier *Fagel*.

Van de Heeren *Staten van Holland en Westvriesland*, de Heeren Graaf *van Bentink*, Heer van Rhoon en Pendregt, en de Baron *van Boetzelaar*, Heer van Nieuwveen, wegens de Ridderschap en Edelen; de Heeren Mr. *C. P. Pompe van Meerdervoort*, Heer van Zwyndregt, Mr. *F. B. Fagel*, Dr. *W. van Blommestein*, Mr. *N. van Alphen*, Mr. *G. Hooft Gerritsz.*, Mr. G. *M. du Tour*, Mr. *J. C. C. van Blocquery* en *L. Westwoude*, Burgemeesteren der Steden *Dordrecht*, *Haerlem*, *Delft*, *Leiden*, *Amsterdam*, *Alkmaar*, *Hoorn* en *Enkhuizen*, met en benevens den Heere Raad-Pensionaris Mr. *P. Stein*.

Van de *Heeren Staten van Zeeland*, de Heeren Mr, *J. A. van de Perre*, Heer van Nieuwerve en Welzinge, Representant van zyne Doorl. Hoogh. als eerste Edele van de Provincie, *H. Evertsen*, Burgemeester der Stad *Middelburg*, Mr. *P. P. van Gelree*, gecommitterde Raad van de Ed. Mog. Heeren Staten van *Zeeland* wegens *Zierikzee*, *J. Isbree*, Burgemeester der Stad *Goes*, *G. ten Hage*, Burgemeester der Stad *Tholen*, Mr. *J. Mauritz*, Burgemeester der Stad *Vlissingen*, *S. van der Loef*, Burgemeester der Stad *Veere*, benevens den Secretaris van welgemelde Staten, Mr. *G. J. Blankert*.

Wegens de *Heeren Staten van Utrecht*, de Heeren Baron *de Ablaing*, Vryheer van Giessenburg, Graaf *van Rechteren*, Heer van Westerveld, *Pesters*, Heer van Kattenburch, Jr. D. J. *van Tuyll van Serooskerken*, Jr. *B. C. van Lynden*, Heer van Lunenburg, Jr. *J. Taats van Amerongen*, Heer van Natewisch, de Burgemeesters der Stad *Utrecht* Mr. *M. van Bueren* en *C. Berger*, de Burgemeester der Stad *Amersfoort*, Mr. *W. Methorst*, benevens de Secretaris van Staat *de Milaan Visconti*, Heer van Hinderstein.

Wegens *de Heeren Staten van Vriesland*, de Heeren *J. J. de Schepper*, Grietman over Ferwerdaradeel, *H. L. van Haarsma*, Grietman over Smallingerland, Jr. *G. F. Baron tot Schwartzenberg en Hohenlandsberg*, Grietman over Menaldumadeel, Jr. *E. S. G. J. van Burmania Rengers*, Grietman over Winbritseradeel, *A. Lyclama à Niebolt*, Grietman over Uringeradeel, Jr. *W. A. Rengers*, Grietman over Gaasterland, Mr. *A Bergsma*, Burgemeester der Stad Sneek, Jr. *C. Bigot*, Burgemeester der Stad Stavoren, benevens de Secretaris der Staten van gemelde Provincie, Jr. *H. W.* Baron *van Plettenberg*.

Wegens *de Heeren Staten van Overyssel* de Heeren Baron *Sloet tot twee Nyenhuizen*, Landdrost van Zalland, Graaf *van Heiden Hompesch tot Ootmarsum*, Landdrost van Twente, Baron *Vos van Steenwyk*, tot den Hogenhof, Landdrost van Vollenhoven, Mr. *H. G. Jordens*, Mr. *L. G. Daandels*, Mr. *H. J. Greven*, Burgemeesteren der Steden

De-

Deventer, *Kampen*, *Zwolle*, benevens den Griffier Mr. *D. Dumbar*.

Wegens *de Heeren Staten van Stad en Lande*, de Heeren Burgemeester *A. A. van Iddekinge*, *L. J. van Starkenborch*, Heer van Wehe, Raadsheer *L. Trip*, *E. R. Alberda*, Heer van Bloemersma, Raadsheer *J. van Gesseler D. Alberda*, Gedeputeerde, benevens de Syndici *T. Tiddens* en *H. Upmeyer*.

Wegens *het Landschap Drenthe*, de Heeren *A. C.* Graaf *van Heiden*, Heer van Laarwoud, Droft van Coeverden en van het Landschap Drenthe, *F. Q.* Baron *van Dornberg* genaamd *Heiden*, Heer van Terborch, Assessor enz. *H. R. W. van der Feltz*, Gedeputeerde en de Secretaris *C. W. Ellents*.

(Het Vervolg hier na.)

MAGISTRATUREN EN *AMPTENAAREN.*

Zyne Doorluchtige Hoogheid de Heer Prins Erfstadhouder heeft aangesteld tot tweede Secretaris der Hoge Gerechts-Banken van *Deyl* in den Thielerwaard, de Heer Mr. *Dominicus van Hoytema*, Raad der Stad Bommel.

Door hoogstgemelde Prins Erfstadhouder zyn uit eene overgeleverde Nominatie tot Schepenen der Stad *Dordrecht* verkozen, voor den tyd van 2 jaren, ingaande op Michaelis, de Wel Ed. Achtb. Heeren Mr. *Barthout van Slingeland*, Vryheer van Godschalxoord, Mr. *Willem Bartholomeus van den Santheuvel*, *Anthony Balthazar van den Brandeler*; Dr. *Bartholomeus van Schellebeek* en Mr. *Boudewyn de Roo*, Heer van Wulvershorst: in de plaats van de Heeren Mr. P. van den Santheuvel, Mr. J. de Roo en Mr. P. Pompe van Slingelandt, zynde de aanblyvende Heeren Mr. *R. J. Faassen Noltbenius*, Heere van Rysoort, Mr. *N. Bacbus*, Mr. *P. Belaarts van Blokland* en Mr. *A. A. van Tets*. Tot Schepenen Commissaris is verkoren, de Heer Mr. *B. de Roo* en de aanblyvende Heeren Mr. *R. J. Faassen Noltbenius* en Mr. *N. Bacbus*.

Door de Heeren Staten 's Lands van *Utrecht* is aangesteld tot Hoog-Heemraad van den Lekkendyk-Benedendams, Jr. *Benjamin*, Grave *van den Boetzeldar-Asperen*, in de plaats van den Wel Ed. Gestr. Heer Mr. Jan Pit, Decan van St. Marie.

Uit eene overgeleverde Nominatie zyn door hoogst voorsz. Prins Erfstadhouder tot Schepenen der Stad *Brielle* geëligeerd, de Ed. Achtb. Heeren *Jan Aarnoud Gallas*, Mr. *Theodorus Beels*, *Jacob Cornelis Warry van Blotenburg*, Mr. *Ocker Gevaarts*, Heer Johsz., Mr. *Adriaan Dirk van der Eyk*, *Pieter Leening* en Dr. *Gerard Fauvarcq*; tot Schepenen Commissarissen de Ed. Achtb. Heeren Mr. *Th. Beels*, Mr. *O. Gevaart*, en *Pieter Leening*; voorts op hoogstdesselfs recommandatie tot Oud-Schepenen, de Ed. Achtb. Heeren Mr. *Adriaan Louis van Alderwereld*, Heer van de Oude en Nieuwe Streuyte en Mr. *Jan Melvill*; tot Burgemeester, de Ed. Gr. Achtb. Heeren *Jan Aarnoud Gallas* en Dr. *Cornelis van Dam van Aerden*; tot Raden in de Magistraat, de Heeren Dr. *Adriaan de Mirell* en *Pieter Poortermans*; en tot Thesaurier-Ordinaris dier Stad voor den tyd van 6 jaren, de Heer Oud Burgemeester Dr. *Adriaan de Mirell*.

Hoogst meergemelde Prins Erfstadhou-

houder heeft tot Scheepenen der Stad *'s Hertogenbosch*, voor den jare 1773 aangesteld, de Ed. Achtb. Heeren Mr. *Didericus Gregorius van Teylingen*, President; Mr. *Willem van der Does*, *Johan Philip van Eys*, Mr. *Johan Hendrik van Heuren*, *Jacob van Brandwyk*, Mr. *Willem Cornelis Ackersdyck*, *Stephanus Roosendaal*, Arnsz., Mr. *Darker de Kempenaar* en *Caudius Anthonius Lormier*.

Gemelde zyne Doorl. Hoogheid heeft aangesteld en gecommiteerd tot Stadhouder van de Leenen des Furstendoms *Gelre* en Graafschaps *Zutphen*, den Heer eersten Raad in den Hove des voorsz. Furstendoms en Graafschaps Mr. *Willem Engelen*, in de plaats van wylen den Heer Johan Vygh, Heere tot de Snor en Appelenburgh.

Door hun Hoog Mog. is de Heer *P. A. Beelaarts van Blokland*, aangesteld tot Secretaris van de Generaliteits Munt-Kamer, in plaats van desselfs Broeder, den Wel Ed. Gest. Heer Geraad Beelaarts van Wieldrecht, thans Secretaris van de Provinciale Reken-Kamer van Holland en West-Vriesland.

Hoogstvoorsz. Prins Erfstadhouder heeft aangesteld en gecommitteerd tot Lingegraaf van het Nederbetuwsche Blok *Lingewater*, den Heer *Cornelis de Cocq van Delwynen*, in de plaats van den overleden Heer Lingengraaf J. Vygh.

AANMERKELYKE ZAAKEN.

's Nachts tusschen den 21 en 22 Augustus (1772) is te *Smirna* een geweldige brand ontstaan, waar door eenige duizend Gebouwen in de assche gelegd zyn en onnoemlyke schaden veroorzaakt is geworden.

Den 19 Sept. 1772. overleed in desselfs Abdye, de Princes *Henriette Louise Françoise Gabrielle de Bourbon Condé*, Abdisse van Beaumont les Tours.

Den 26 dito s'avonds omtrent 11 uur ontstond te *Hoorn* in de voorname Herberg *het Huis van Gemak* genaamd, een zware brand waar door dit Gebouw en noch vier daar achter staande Huizen, als mede een Paardenstal in de assche gelegd en drie perzonen deerlyk bezeerd zyn.

Den 27 dito overleed in *'s Hertogenbosch* de Heer *D. L. de Kempenaar*, Grietman van Lemsterland, en wegens de Provintie Vriesland in den Raad van Staate Sessie hebbende.

Den 29 dito overleed te *Groningen* in den ouderdom van 62 jaren en omtrent 8 maanden, de Hoog Eerw. Heer *M. Bertling*, Theol. Doct. en oudste Professor der Godgeleerdheid by voorsz. Universiteit.

Den 30 dito ontstond te *Delft* in een Verwerswinkel brand waardoor het achterhuis in de assche gelegd, maar door de Vigilantie der Schuttery en bedienden by de Brandspuiten, alle verdere ongeval behoed wierd.

Den 1 October overleed tot *Rotterdam* in den ouderdom van 67 jaren de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Dirk Cornelis van der Staal*, Raad in de Vroedschap en Oud-Burgemeester dier Stad.

De E. E. Heeren Bewindhebberen der Oost-Indische Compagnie ter Kamer *Amsterdam* hebben by notificatie alle Participanten in deze Kamer verzocht, dat dezelve den 19 Octob. (1772) 's morgens ten half negen uren op het Oost-Indische Huis willen compareeren, ter verkiezing van vier Hoofd-Participanten, om volgens de Resolutie van de Heeren Staten Generaal in dato 12 July 1728 te horen opneemen en sluiten de vierjarige Reekening van de Compagnie in de voorsz Kamer, beginnende met het slot van de jongst opgenomen en gesloten Reekening.

De voorsz. Heeren Bewindhebberen ter gemelde Kamer, verzoeken alle Participanten in de Kamer *Amsterdam*

dat

dat hun Ed. op Vrydag den 23sten October 1772, 's morgens ten 10 uren gelieven te compareeren op het Oost-Indisch Huis aldaar, om te helpen procedeeren van een Nominatie tot een Tripel getal gequalificeerde Personen, Hoofd-Participanten wezende, om daar uit een vaceerende Bewindhebbers Plaats in gem. Kamer te suppleeren.

Op Woensdag den 4 November (1772) 's avonds ten 6 uren, zal de Heer *B. Bosman* te Amsterdam met zyne Winter Collegien over de Proefondervindelyke Natuurkunde wederom eenen aanvang maken.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam. Op Woensdag avond den 30 September (1772) heeft alhier in de Oude Kerk gepredikt, de Eerw. Heer *Nicolaas de Reus*, eerste *Studiosus* van de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Johannes Klap*, geacht Leeraar dezer Gemeente, neemende tot Textwoorden uit de 1 Zendbrief van Paulus aan de Corinthiers 1. 21. *Want dewyl de Wereld door hare wysheid God in zyne wysheid niet kende, zo behaagde 't Gode wel, door de dwaze prediking zalig te maken de genen, die daar aan geloven.* Voor werd gezongen Psalm 112 en Psalm 19.; nagezongen het 3 en 4 vs. uit het 108 Lied.

Op Vrydag avond den 2 October deed de Eerw. Heer *Johannes Franciseus Schwenke*, Studiosus van de Wel Eerw zeer Gel. Heer *Willem Noordenhout*, geacht Leeraar dezer Gemeente, zyne Gaven alhier in de Nieuwe Kerk hooren over de woorden, beschreven in 't 5 de Boek van Moses 18. 15. *Eenen Propheet, als my, zal de Heere, uw' God, u verwekken, uit u en uit uwe broederen: naar dien zult gy horen.* Voor werd gezongen Psalm 40; nagezongen het 5 en 6 vs. uit het 61 Lied.

Deze beide Heeren staan naar Duitschlands Hoge-School te vertrekken ten einde hunne Studien aldaar verder voorttezetten.

Leiden. Op Zondag den 11 October (1772 is de alhier nieuw beroepen Leeraars de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Johannes Hamelau*, des Voormiddags deze Gemeente voorgesteld, door den Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Christiaan Retman*, zo met eene cierlyke, liefstalige, als zielroerende Leerrede, over de woorden van Paulus 1 Thess. 5. vs. 12. 13. *Maar wy bidden u, lieve broeders, dat gy erkend die aan u arbeiden enz.*

De voorsz. Leeraar, de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Joh. Hamelau* hield daarop des Namiddags zyne Intree-Rede, onder een buitengemeen groot en aanzienlyk getal Toehoorderen, over de Woorden Handel. 18. vs. 9. en 10. *En de Heere sprak door een gezicht, in den nacht, tot Paulus: vrees niet maar spreek en zwygt niet: want ik ben met u enz.* zynde de Voorafspraak over de Woorden uit Marcus 16. vs. 3. *Wie wenteld ons den steen van des Grafs deure?* Waar by zyn Eerw. betoogde, nu ook alzo in deze mogt vragen, wie wenteld my de steen van het harte? nademaal het zyne Eerw. zeer zwaar op 't harte lag.

NAAMLYST der OVERLEDENEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, federt den 11 *September* 1772. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Vrydag den 11 September 1772.
Harmanus Bloemink, Mr. *Kok en Basty Bakker*. O. K.
Salomon Gefner. N. Z. K.
Diederik Reus. L. O. K.
Harmtje Reynders, Huisvrouw van Hugonius van Nueborch. L. N. K.
Elifabeth Vreehuis, Huisvrouw van Johannes van der Elft. Z. K.
Catrina Werleman, *oudfte Dogter* van Arie Werleman. K. K. H.

Zaturdag den 12 dito.
Hendrik Zielkens. O. K.
Ari Goedhard. K. K. H.
Jacoba van Doorne, Weduwe van Coenraad Jooften. W. K.
't *Kind* van Stephanus Schutftal. E. Y. K.

Zondag den 13 dito.
Grietje Verfchoor, Huisvrouw van Hendrik Roos. K. K. H.

Maandag den 14 dito.
Johannes Albertus Bennewitz. L. O. K.
Helena van Duuren, Weduwe van Willem Neffing. O. O. K.
Maria Henrietta van Couwenhoven, Huisvrouw van Nicolaas Muilman, *Oud Schepen*. N. K.
Willemeyntje Gilles, Huisvrouw van Gerrit Hanfelaar. N. K.
't *Kind* van Jan Cornelis de Haan. N. K.

Dingsdag den 15 dito.
Hendrik Hagedoorn. L. O. K.
Gerrit Remmers, Mr. *Timmerman*. W. K.
Barendina van Eyfendoorn, laatft Weduwe van wylen Adrianus Roofendaal. W. K.
't *Kind* van Cafper Leverens. L. N. K.

Woensdag den 16 dito.
Jan Guliker. O. K.
Ifaac Cordes. W. A. K.
Maria Jofina Dumolyn, Weduwe van Dirk Heere. N. K.
Johanna van der Hoogh, Weduwe van Pieter van Ophoven. N. O. K.
Anna Lugeringh, Huisvrouw van Johan Hendrik Helfcher. N. K.
Claasje Jongkindt, Huisvrouw van Claas Tymens Steenbergen. N. Z. K.
Rebecka Willink. W. K.

Donderdag den 17 dito.
Abigaël Brouwer, Weduwe van Jan van Saffom. W. K.
't *Kind* van Cornelis 's Graveland. E. Y. K.
't *Kind* van Pieter Aubert. W. A. K.
't *Kind* van Johannes Tuutkens. E. N. K.
't *Kind* van Hendrik Serwouters. E. N. K.

Vrydag den 18 dito.
Anna Rofina Hubener, Weduwe van Jan Schreuder. L. N. K.
Marritje van Schyk, Huisvrouw van Jacob van der Kars. N. O. K.
't *Kind* van Pieter Byl. Z. K.
't *Kiud* van Johannes Beft. W. K.
't *Kind* van Johannes Schepens. L. N. K.

Zaturdag den 19 dito.
Ernft Godliep Scheekel. Z. K.
Jan van Goor. N. K.
Cornelia ten Bofch. N. K.

Maandag den 21 dito.
Ifac Bart. W. K.
Carel Roofen. N. K.
Jacob Blyenberg, *oudfte Zoon* van Gerrit Blyenberg. W. K.
Emilia Lobé, *oudfte Dogter* van Willem Lobé. Z. K.
't *Kind* van Lourens Elders. L. O. K.
't *Kind* van Adrianus de Groot O. K.
't *Kind* van Barend ter March. N. Z. K.

Dingsdag den 22 dito.
Roelof Peereboom, *Junior*. Z. K.
Jan Knuyver. Z. K.
Abraham Laft. A. K. H.
Evert Beeker. N. K. H.
Gerrit Ameshoff, *oudfte Zoon* van de Weduwe Gerrit Ameshoff. O. Z. K.
Engeltje van der Kamp, Weduwe van Hendrik Rype. W. K.

Woens-

Woensdag den 23 dito.
Jodocus Moolemeester. O. K.
Donderdag den 24 dito.
Cornelis Roskamp, Mr. *Paruikemaaker.* A. K. H.
Geertruy Rykstyn, Huisvrouw van Jan Almeloo. N. K.
Zusanna Bateman, Huisvrouw van Willem Koek. O. K.
Agnes Heyma, Huisvrouw van Honoré Dessoré. O. K.
Eva Hemink, Huisvrouw van Barend Wyter W. K.
Johanna Wigmans. W. K.
't *Kind* van Gysbert van der Linde. N. Z. K.
't *Kind* van Gysbert Baak. N. Z. K.
't *Kind* van Jan Meyer. N. K.
Vrydag den 25 dito.
Leonardus van de Poll, *Commies ter Recherches van 't Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit alhier.* Z. K.
Johannes Koevoets. O. K.
Jurrian Lugt. W. K.
Gysbert Haverkamp. Z. K.
Johannes Albertus Huddig. W. K. H.
Gerritje Uffink, laast Weduwe van Jurrian Bonk. W. K.
't *Kind* van Carel Jacob Keyser. L. N. K.
't *Kind* van Wessel Brinkman. L. N. K.
't *Kind* van Hendrik Antony Bacher. N. Z. K.
't *Kind* van Jan Harms Haakman. O. K.
Zaturdag den 26 dito.
Jan Clifford. N. Z. K.
Jan Jacob Mol, *eenigste Zoon* van Jan Mol Pieters Zoon. W. K.
Catrina Maria Vos, Weduwe van Christoffel Hillige. L. O. K.
Margareta Willers, Huisvrouw van Gerrit Bouman N. K.
Anthonia de Hen, Huisvrouw van Jacobus van der Bank. N. K.
Petronnella Schimmelpenning. W. K.
't *Kind* van Johannes Klehman. L. O. K.
't *Kind* van Jan Koelhoove. O. K.
Zondag den 27 dito.
Lodewyk Lammerze. A. K. H.
Casper Luten, Mr. *Broodbakker.* K. K. H.
Johanna ter Beek, Huisvrouw van Hendrik Ploeger. K. K. H.
Maandag den 28 dito.
't *Kind* van Elders Kraay. E. Y. K.
't *Kind* van Hendrik Roelofs. N. K.
Dingsdag den 29 dito.
Jan Jongering. W. K.
Jacoba Eyk, Weduwe van Gysbert Duyts N. K.
't *Kind* van Hubert Joseph Deklasius. N. Z. K.
't *Kind* van Pieter Benard. N. K.
't *Kind* van Jan Jansen. O. O. K.
't *Kind* van Hendrik Bisterveld. L. O. K.
't *Kind* van Abraham Vooy. O. K.
Woensdag den 30 dito.
Susanne Robelot. W. A. K.
't *Kind* van Dirk van Grootveld. W. K.
Donderdag den 1. October. 1772.
Geertruy Wybeek, laast Weduwe van Dirk Steenkuyl. L. O. K.
Riske Gosses Ryntema, Huisvrouw van Thomas Boltsma. W. K.
Elisabeth Montagne. W. A. K.
't *Kind* van Harmanus ter Edeeg. W. K.
't *Kind* van Franciscus Schrauwen. O. K.
Vrydag den 2 dito.
Klaas Abels, *Sleepers Baas* en desselfs Huisvrouw Willemyntje Blyenbeek. N. Z. K.
Abraham Post, *middelste Zoon* van Gerrit Post. N. K.
Anthonia Solling, laast Weduwe van Jan Otto. L. O. K.
Zaturdag den 3 dito.
Gerrit Boverhoff. W. K.
Hendrik Brandligt. N. K.
Hendrik Somveen. N. K.
Abraham Sackkelu. A. K. H.
Anna Boonmeester, Huisvrouw van Willem van der Linde. N. Z. K.
Jannetje Stuurman, Huisvrouw van Sikke Klyn. L. N. K.
Zondag den 4 dito.
Evert van Slingerlant. A. K. H.
Maandag den 5 dito.
Pieter Ligthart. N. O. K.

Hen-

Hendrina van den Brink, Huisvrouw van Jan Gerbrants van der Hart. W. K.
Henriette Guerin, Huisvrouw van Fredrik Roeloffen. Z. K.
't *Kind* van Willem Hols. W. K.

Dingsdag den 6 dito.
Tomas Weggelder. W. K.
Ferdinand Gerke. E. N. K.
Anna van Vaftriek. O. O. K.
Antje de Groot, *jongste Dogter* van Dirk de Groot. O. O. K.
't *Kind* van Hendrik Hoving. W. K.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 5 *October* 1772. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Agterburgwal (*J. van Orssagen Pauluszn.*, Een Huis en Erve, op de Oudezyds) Oostzy, tusschen de Bloedstraat en het Sluisje, uit de hand verkogt voor *f* 8300.

Bethanje Dwarsstraat (*G. Jarman* en *D. Leuveling*, Een Huis en Erve, in de) het tweede agter het Hoekhuis van de Hoogstraat. *f* 4800, in slag *f* 600 *C. Lover.*

Blomgragt (*G. Muller Johann Anthonisz.*, Een Huis en zeeven Agterhuizen en hunne Erven, in een Koop, op de) Zuidzy, op den hoek van, en in de Tuins Gang. *f* 9100, in slag *f* 800. *G. Ermeling.*

Blomgragt (*N. Bremer*, *B. van Stemberg*, *P. Posthumus* en *B. de Bosch Jeronimusz.*, Een Huis en Erve, op de) Zuidzyde, tusschen de twee middelste Bruggen. *f* 6650, in slag *f* 500. *B. Twisk.*

Blomgragt (Deselve, Een Hoedemakery en Woonhuis, op de) agter bovengemelde Perceel. *f* 1325, in slag *f* 700. *H. Angel.*

Elandsgragt (*A. van der Glint* en *C. Blasius*, Een Huis nn Erve, op de) Noordzy, in de Zevenhuisen Gang. *f* 325, in slag *f* 80. *G. Ermeling.*

Elandsgragt (Deselve, Een Huis en Erve, op de) Noordzy, in de Zevenhuisen Gang. *f* 265, in slag 18. Deselve.

Elandsgragt (Deselve, Een Huis en Erve, op de) Noordzy, in de Zevenhuisen Gang. *f* 250, in slag *f* 130. *T. Bosman.*

Heeregragt (*M. van der Linden* en *A. Lion Arons*, Een Huis en Erve, op de) over de Plantagie. *f* 13750, in slag *f* 50. *A. de Lion Arons.*

Hekelveld (*A. de Clercq* en *I. Rynders*, Een Huis, Agterhuis en Erve, op 't) 't 6de van den Nieuwendyk. *f* 4650, in slag *f* 2250. *Cs. de Man Jansz.*

Leidsche Dwarsstraat (*P. de Hoen*, De Helft in een Huis en Erve, in de korte) Noordzy, het 5de van de Leidschegragt. *f* 1475, in slag *f* 80. *Jan Scheltema.*

Leidsche en Weterings Poorten (*P. Suyderhoff* en *D. Beumeester*, Een Loots en Opstal met een Woonhuis, daar annex, op Stads Grond, tusschen de) *f* 2250, in slag *f* 100. opgehouden.

Y-Gragt (*C. van Ophoven* en *P. Veeckens*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Bantemer en Schippersstraaten. *f* 9250, in slag *f* 950. *C. ten Kate.*

Zwaanenburgwal (*J. Schoonhoven*, *J. Havenaar* en *S. Bosma*, Een Huis en Erve, op de) Z. Oostzy, 't agste Huis van de Zwaanenburgstraat. *f* 8200, in slag *f* 1800. *S. Bosma.*

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 12 *October* 1772. gev.

Annastraat (*J. Menéven*, Een Huis en Erve, in de St.) Noordzy, het vierde bewesten de Dwarsstraat. *f* 2200. *C. Dom.*

Blaauw-

Blaauburgwal (*J. Lambers de Jonge*, *A. Cramp*, *C. van den Broek Cornelisz.*, *A. van der Glint*, *H. Hogewal* en *I. de la Fontaine Verwey*, Een Huis en Erve, op de) Noordzy, agter het Hoekhuis van de Heerengragt. *f* 5700. verkogt.

Cloveniers Burgwal (*R. P. Schoonegevel*, Een Huis en Erve, op de) op den hoek van de Koestraat. *f* 12000, in slag *f* 50. opgehouden.

Diemer Meer (*I. de Witt*, *J. Bousquet*, *B. Schroder Dirksz.* en *H. Mol Anthonisz.*, Een Buiten Plaats genaamd Laanlust, met zyn Huizinge, Stallinge enz. groot circa twee en een halve Morgen in de) in de midden van de Schaager Laan. *f* 4050, in slag *f* 125. opgehouden.

Droogbak (*J. Lambers de Jonge*, *A. Cramp*, *C. van den Broek Cornelisz.*, *A. van der Glint*, *H. Hogewal* en *I. de la Fontaine Verwey*, Een Huis op 't) tusschen de Visser en Wieringerstraaten. *f* 17000, in slag *f* 1000. opgehoud.

Gnephoeksche Polder (*H. van Toll*, *G. de Roy*, *G. I. Pex* en *J. Tey*, Een Buiten Plaatsje genaamd Zuidzigt, met zyn Huizinge, Stallinge enz. aan den laagen Ryndyk, in de) onder Oudshoorn. *f* 3000, in slag *f* 400. *P. Stiffry.*

Heerengragt (*J. Lambers de Jonge*, *A. Cramp*, *C. van den Broek Cornelisz.*, *A. van der Glint*, *H. Hogewal* en *I. de la Fontaine Verwey*, Een Huis en Erve, op de) agter het Hoekhuis van de Korsjesteeg. *f* 9500, in slag *f* 500. opg.

Heerengragt (*I. Bruyn*, *R. P. Schoonegevel* en *M. Poortermans*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Oude Spiegelstraat en Romyns-Armsteeg. *f* 15000, in slag *f* 1000. opgehouden.

Laurierstraat (*C. van Eelen* en *H. van den Berg*, Een Huis en Erve, in de) tusschen de laatste Dwarstraat en Baangragt, in de witte Klokke Gang. *f* 1275, in slag *f* 100. *J. Fey.*

Leidschegragt (*D. des Ruelles*, *J. Schoonboven*, *P. B. Bunel*, *W. Sickes*, *B. Twisk*, *H. de Winter*. *A. van Ketwich* en *A. Hennebo*, Een Huis en Erve, op de) het vierde beoosten de Kerkstraat. *f* 14000, in slag *f* 1000. *Cs. Twisk.*

Leidsche Poort (*B. Stemberg* en *W. van Aalst*, Een Tuin en Huizinge, op het Zandpad, buiten de Leidsche Poort, eigen Grond. *f* 2500, in slag *f* 60. opgehouden.

Passeerdergragt (*J. Lambers de Jonge*, *A. Kramp*, *C. van den Broek Cornelisz.*, *A. van der Glint*. *H. Hogewal* en *I. de la Fontaine Verwey*, Een Huis en Erve, op de) Noordzy. *f* 9500, in slag *f* 500. opgehouden.

Teerketelsteeg (*A. van Ketwich* en *B. van van der Woude*, Een Pakhuis en Erve, genaamt het Ooker Vat, in de). *f* 6300, in slag *f* 750. *G. Jarman.*

Vinkestraat (*J. Lambers de Jonge*, *A. Cramp*, *C. van den Broek Cornelisz.*, *A. van der Glint*, *H. Hogewal* en *I. de la Fontaine Verwey*, Een Huis en Erve, in de) Z. Westzy, het 4de van de Dommerstraat, Een dito, het 5de van de Dommerstraat, by malkanderen verkogt voor *f* 1725. *G. Scholten.*

Warmoesstraat (*J. Menéve*, De Helft in een Huis en Erva, in de) het 5de benoorden de Niesel. *f* 3025, in slag *f* 400. *A. Buys.*

Weterings Dwarsstraat (*J. Tver*, *J. van Orsjagen Poulusz.* en *J. Lindeman*, Een Huis en Erve, in de eerste) Noordzy, hat 5de Huis van de Wetering-straat. *f* 4150, in slag *f* 100. *J. Speekman.*

Wetering Dwarsstraat (*C. van Eelen* en *H. van Berg*, Een Huis en Erve, in de eerste) Zuidzy, beoosten de Spiegelgragt. *f* 3025, in slag *f* 100. *B. van der Woude.*

De

De volgende *Makelaars* hebben deeze onderstaande *Scheepen*, op *Maandag* den 5 *October* 1772. in 't Nieuwezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Fluyt-Schip (*T. Beth Tsbrandsz.*, en *A. Kramp*, Een Extraordinary Welbezeilt en sterk vertimmert) genaamt de *Pieter* en *Johanna*, gevoert by Commandeur *Riewert Klaase*, is in 't Jaar 1727. N. U., L. 118½ voet, W. 30 voet 6 duim, H. 12 voet 6 duim, 't V. 7 voet 1 duim, de S. 9 voet 2 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 8000, in flag *f* 500. opgehouden.

Hoeker-Schip (*V. de Vries* en *T. Beth Tsbrandsz*, Een Extraordinary Welbezeilt Twee Mast) met een Barkentyns-Tuig, genaamt de *Goede Vrinde*, gevoert by Schipper *Euwe Pieters*, L. 84½ voet, W. 24 voet 6 duim, H. 13 voet 4 duim, 't V. 4 voet 5 duim. Alles Amsterdammer voeten, *f* 2500, in flag *f* 100. opgehouden.

Kof-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Frerik Fongers de Haan*, gevoert by Schipper *Pieter Eelkens*, L. 99½ voet, W. 23 voet 6 duim, H. 10 voet 9 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1770 een nieuwe Steng, Stenge Wand, Stenge Stag en Stenge Pardoens opgelegt, en is in 't Jaar 1772. een nieuwe Boegspriet ingelegt). *f* 4500, in flag *f* 60. *V. de Vries*, *voor zyn Meester.*

Walvisvangers-Gereetschap (*T. Beth Tsbrandsz.*, en *A. Kramp*, Een Extraordinary en meer als gemeen Welgestoffeert) gevoert by Commandeur *Riewrt Klaasse*. *f* 3000, in flag *f* 500. opgehouden.

Walvisvangers-Gereetschap (*T. Beth Tsbrandsz.*, *N. A. van Hoorn* en *G. de Myn*, Een Extraordinary Welgestoffeert), laatst gevoert geweest by Commandeur *Dirk Cornelis Hogerduyn*. *f* 2900, in flag *f* 100. opgehouden.

Deeze volgende *Scheepen* op *Maandag* den 12 *October* 1772. geveild.

Boeyer *T. Both Tsbrandsz.*, en *H. Beth Tammesz.*. Een Extra meer als gemeen hartzeilende) genaamt de *Commercie*, L. 33 voet, W. 10 voet, H. 3½ voet. Alles Amsterdammer voeten. *f* 450, in flag *f* 4. *J. de Flines voor zyn Mr.*

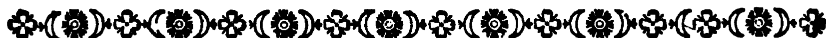
Fluit-Schip (*V. de Vries*, *T. Beth Tsbrandsz.*, *A. Kramp*, *A. Dykman*, *T. van Lingen* en *G. de Myn*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Susanna* en *Maria*, gevoert by Commandeur *Ryk Harmens*, is in 't Jaar 1738. N. U., L. 112½ voet, W. 28 voet 6 duim, H. 13 voet, 't V. 6 voet 8 duim, de S. 9 voet 4 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 8000, in flag *f* 600, *Jan Franc Eitelwyn.*

Snaauw-Schip-Hol (*T. Beth Tsbrandsz.*, en *H. Beth Tammesz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt *Hollandia*, gevoert by Capitein *Pieter Pieterse Prott*, L. 80½ voet, W. 23 voet 10 duim, H. 12 voet 2 duim, 't V. 5 voet 6 duim, 't D. 6 voet 6 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 350, in flag *f* 200. *T. Beth Tsbrandsz.*, *voor zyn Meester.*

Walvisvangers-Gereetschap (*V. de Vries*, *T. Beth Tsbrandsz.*, *A. Kramp*, *A. Dykman*, *T. van Lingen* en *G. de Myn*, Een Extraordinary Welgestoffeert) Gevoert by Commandeur *Ryk Harmens*. *f* 2700, in flag *f* 125. *T. Beth Tsbrandsz.*, *voor zyn Meester.*

MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE MERCURIUS,

Voor de Maand OCTOBER 1772. TWEEDE STUK.

AFRICA. *Caap de Goede Hoop.* Met het Schip *Borsselen* zyn van *Ceylon* overgebragt twee Onderstuurlieden en twee Matrozen, dewelke aan boord geweest zyn van de Hoeker *de Snelheid*, die door den Gouverneur en Raad alhier in het Jaar 1770 wierd uitgezonden, ter opspeuring van de twee vermiste Bengaalsche Retour-Schepen *Enkhuizen* en *Vaillant*. Toen de voorn. Hoeker in de maand Augustus op de hoogte van *Rio de la Goa* gekomen was, wierd de gemelde Manschap met noch negen man van hun Schip ter ontdekking van het land naar de Wal gezonden; maar alzo de jol en Schuit omsloeg (waarby een man ongelukkig omkwam) waren zy genoodzaakt aan Strand te blyven, terwyl alle aangewende moeite vruchtloos was, om weder aan boord van de voorsz. Hoeker te komen; daar en boven wierden zy door de Zwarten steeds bewaakt, en naderhand over de Zandduinen langs een daar achter lopende Rivier landwaards in als in gevangenis weggevoerd naar de Negeryen, bestaande slechts in hutten of ronde van Riet gevlochten Korven, met Stroo-matten gedekt, alwaar zy een gantschen nacht onder een grooten en bladenryken boom (wiens vrucht na onze Vaderlandsche Peul-Erweten zweemde) zonder eenig voedzel of drank moesten doorbrengen; des anderen daags wierden zy door de Zwarten een halven dag reizens ver in eene Bosschadie gevoerd, alwaar zy hun verlieten.

Zo haast als deze Strandelingen zich van hunne onaangenaame Geleidslieden, de Negers, verlaten zagen, weken zy na het Strand te rug, langs het welke zy drie achtereenvolgende dagen noordwaards aanmarscheerden, tot dat zy op den vierden dag kwamen aan den mond van een Rivier, die hun toen onbekend was, maar, zo als zy naderhand door de Portugeezen vernamen,

Rio de Oro genaamd is: hier zagen zy een Neger, die even als de vorigen gewapend en gekleed was, maar, zo haast als hy hen zag, op de vlucht ging.

Het Land in die streek bevonden zy vlak te zyn, en scheen hen voor 't overige vruchtbaar, zynde doorsneden door de gem. Rivier *Oro*, die in Zee loopt; aan den mond ligt een Zandbank, alwaar verscheide wrakken van Schepen dreven, doch zy konden niet onderscheiden, of dezelve van onze Compagnies-Schepen waren.

Zy zochten die Rivier te doorwaden, maar wierden eensdeels door de diepte en ten anderen door eene ongemeene groote Zee-Koe daarin verhinderd, terwyl daarenboven een troep van meer dan acht honderd gewapende Zwarten, hen kwam omcingelen, en van de Rivier af te rug na een hoog Zand-Duin voerde, daar zy, op de aannadering van een groter troep gewapende Negers van de andere zyde van de Rivier, op de vlucht gingen en hen verlieten.

Door deze laatstgemelde Zwarten wierden zy vier uuren ver, langs de Rivier door een modderigen weg, en naderhand met een *Cano*, waar in maar twee man konden zitten, over de Rivier gevoerd; toen werden onze Reizigers weder verlaten, en begaven zich ten tweedenmale weder te rug naar Strand, genietende by al hun omzwerven niets anders tot hun voedzel dan wilde Vruchten of Kruiden.

Op nieuws aan strand gekomen, vervolgden zy even als te voren hun cours Noordwaards tot aan een Bosschadie op het Zand-Duin, daar zy door afgematheid en geleden honger vernachten moesten. Des anderen daags gingen zy Noord-Oostwaards het land op, om te zien of zy niet in de één of andere Negery wat eeten krygen konden: dit gelukte hen, zo dat zy door een Neger met wat zaad en drank tot voedzel geryfd zynde, na een andere Negery gebragt wierden. Hier vervielen zy wederom in handen van gewapende Zwarten, die hen vyf dagen en nachten na eene andere Negery vervoerden, alwaar zy een tyd lang gevangen gehouden, maar vervolgens door een ouden Neger na een bosch gebragt, en door hem verlaten werden.

Nu niet meer wetende waar heen, verdeelden zy zich in twee partyen, waar van de eene strandwaards en de andere landwaards

ging;

ging na verloop van twee etmalen, kwamen zy wederom aan een Negery by malkander, zonder in dien tusſchentyd iets genuttigd te hebben, waar door twee van hunne makkers, ziek wordende, moeſten achter blyven.

De overigen zetteden acht of negen dagen den weg door Wildernisſen voort, en kwamen na veel honger en ongemak te hebben uitgeſtaan, eindelyk by een ſoort van Negers, die hen minzaam behandelden, en van de eene Negery na de andere lieten brengen, tot aan het Portugeeſch Comptoir *Ibambany*, leggende op 23 gr. 30 min. Zuiderbreedte aan een Rivier, vyf mylen landwaarts in van het Eiland *Majoronko*: hier werden zy vriendelyk met eeten, drinken, kleederen en huisveſting verzorgt: door de geledene ongemakken ſtierven 'er twee van de Reisgezellen; drie gingen in Portugeeſchen dienſt, en de overige vyf vertrokken met een Portugeeſch Vaartuig, naar het Hoofd-Comptoir van de Natie *Moſambique*, alwaar zy den 13 Auguſtus 1771 aankwamen.

Vervolgens gingen zy, na één van hunne makkers in het Hoſpitaal van *Moſambique* voorn. gelaten te hebben, aan boord van een ander particulier Vaartuig, waar mede zy hunne reis over *Diu* naar *Suratte* voortzetteden: aldaar arriveerden zy den 3 November, en eindelyk bragt hen ons Ooſt-Indiſch Compagnies-Schip *Alkemade* naar *Ceylon*, van waar zy met het Schip *Botſſelen*, zo als in 't begin van dit Verhaal gezegt is, alhier terug gekomen zyn.

ASIA. *Smirna*. Den 21 Auguſtus (1772) trof deze Stad een der grootſte rampen; dien avond ten 11 uuren ontſtond in een Pypenmakerswinkel in de Turkſche of Joodſche buurt, een alleryslykſte brand, welke ſchielyk tot andere Gebouwen overſloeg, en gedurende 28 uuren aan hield. De publieke en andere Geſtichten, welke door de woede dier verſchriklyke vlammen verteerd en in de asſche gelegd zyn, beſtaan in 16 Moskeën of Turkſche Tempels, zo grote als kleine; 12 Carevanſeraas; 7 Baden die geborſten zyn; 4000 Winkels, 3000 Huizen; 9 Synagogen; het Bazar of de Markt der Schoenmakers; als mede de Bazars der Zydewerkers, Catoenwerkers, Goud- en Zilverſmits; de Bazars van de Vleeſch-hal, Koffy, Ryſt, Torpoſen of Mutzen, van 't Stroo, van de Garſt en van het Koorn, als mede de Vodden of Kleerenmarkt. De ontſteltenis, elende en ſchade, door dien

vreeslyken brand veroorzaakt, zyn onbeschryflyk groot, nadien wel het vierde gedeelte van de Stad in een puinhoop is veranderd, en bykans de helft van den rykdom dezer Plaats door de vlammen vernield, vermits dat ongeluk het voornaamste kwartier dezer Stad getroffen heeft. Door de groote ontsteltenis en verwarring was men in 't eerst beducht, dat daaruit een oproer zou ontstaan, maar door de goede orde van den Gouverneur *Cara Osman Oglou* kwam men weder tot bedaren, doordien hy verscheide Turken, welke in den brand wilden stelen, terstond liet in stukken hakken, en in het vuur smyten, om anderen door dit voorbeeld af te schrikken. Gemelde Gouverneur met desselfs *Boulouk Bachier*, en zyn Broeder, verzeld van 2000 man zyn bestendig rond gegaan om beveelen uit te delen; ook werd het Volk door den Gouverneur, die gestadig by een der Brandspuiten was, telkens aangemoedigd, tot het blussen van dien vreeslyken brand, maar dezelve was zo geweldig, door de Oly, het Vet, Hout en Stroo, welke in de Bazars en Winkels waren, toegenomen, dat men de woede der vlammen niet kon meester worden en stuiten; intusschen is de Berestan, daar de Lakens in verkogt worden, door de waakzaamheid, en het gebruik der Brandspuiten noch behouden gebleven. De armoede door deze brand verwekt, is verschriklyk groot en deerniswaardig, maar den Hemel zy gedankt, de Straat der *Franken* of *Europeaanen*, met de by en omliggende Straten, waarin de voornaamste huizen der Griekssche Kooplieden zyn, is bevryd gebleeven.

EUROPA. TURKYEN. *Constantinopolen.* Over de Berichten, welke de Porte den 20 Aug. (1771) door twee Expressens van den *Groot-Vizier* en *Osman Effendi* heeft ontfangen, zyn op de twee volgende dagen, zo in 't Serail als by *den Mufti*, in het byzyn van den Sultan, den Vice-Vizier en de geheele Wet, verscheide Raadsvergaderingen gehouden, en den 23 is door de gemelde twee Expressens, het besluit in de laatste Raadsvergadering gegenomen, aan den *Groot-Vizier* en *Osman Effendi* afgevaardigd: dit doed vermoeden dat de Russische Plenipotentiarissen te *Fokzany* aan *Osman Effendi* zodanige VredesVoorwaarden zullen hebben voorgeslagen, dewelke hy niet gemachtigd was aan te nemen, en dat onder anderen de eisch, omtrent de onafhanglykheid van de *Crim* onder dezelve zal begrepen zyn, welk point volgens het

voor-

voorgeven der Turken volstrekt met de Mahometaansche Wet stryd, om dat 'er geen *twee Souvereine Turksche Prinsen of Sultans* konnen wezen.

Men verzeekerd, dat de Sultan, toen hy in de Raadsvergadering van den 21 van het evengem. Point aan den Divan kennis gaf, zich niet heeft konnen onthouden van tranen te storten, en dat in de twede Raadsvergadering besloten is aan *Osman Effendi* bevel te zenden, om den Vrede, zo veel doenlyk is, te sluiten, tot onderling genoegen van de daarin belang hebbende Partyen, edoch zonder dit Ryk al te zeer te benadeelen.

Ondertusschen zyn hier Lieden, welke beweeren dat onze Vyanden den boog zo styf spannen, om dat zy voorzien hoe de Porte, met geene mogelykheid de eisschen konnende aannemen, zich nog meer Vyanden op den hals zal halen. Ook schynt men hier alreets eenig mistrouwen in zeeker Hof te stellen, en uit dien hoofde heeft de Sultan aan *Hallil Pacha*, die eertyds Groot-Vizier was, maar nu Pacha van *Philipopoli* is, bevel gezonden, dat hy zich ten eersten naar *Widin* in *Servien* begeven, en aldaar een Campement van 50000 man formeeren zal.

De Regeering heeft de *Imans*, zo als ook de Bedienden van de Gouverneurs, in alle de wyken van deze Hoofd-Stad en hare Voorsteden nadruklyk gelast, dat zy alle zodanige Perzonen, die geen ambacht of konst oeffenen, en niet in Turkyen geboren, noch getrouwd, noch gehuisvest zyn, naauwkeurig moeten opzoeken en naar hun Land te rug zenden. Ook hebben de Koffyschenkers bevel gekreegen, dat zy niet elk een zonder onderscheid in hunne huizen moeten toelaten of toestaan, om, onder den dekmantel van tydkorting, een pyp tabak te roken, of over de tegenwoordige tydsomstandigheden te redeneeren; met dit alles heeft de Regeering geen ander oogmerk, als om het land van lediglopers en kwaadwillige lieden te zuiveren, en, ingeval de Vrede voor den aanstaanden Winter mogt gesloten worden, waarop men echter als noch geen vast vertrouwen steld, deze Hoofdstad by de terugkomst der Troepen, voor een Opstand te beveiligen.

Den 18 Augustus (1772) zag de Sultan, uit een der Vengsters van het *Serail* een groot getal grieksche Mannen en Vrouwen, na de nieuwste mode gekleed, een wandeling doen naar de zogenaamde *Kritto-Sottiri*, zynde een Lustplaats, alwaar een fontein is, in welker water de Grieken groten smaak hebben; de Sultan

was

was over het optooifel dezer Vrouwen zodanig gebelgd dat hy den volgenden morgen aan verscheide van dezelve de klederen en kuiven deed aan stukken snyden, en kennis geven, zo als ook in alle de kwartieren dezer Stad gedaan wierd, dat de eerste Vrouw de beste, welke hy in diergelyke onordentlyke opschik op straat mogt ontmoeten, op staande voet in een zak gestoken en in Zee geworpen zou worden. By aldien deze wet, in veele andere Landen plaats had, zou 'er een ontelbaar aantal zakken nodig zyn.

ITALIE. Romen. Na dat in de maand May des jaars 1771 op Pausselyk bevel, de Visitatie van het vermaarde Jesuiten-Collegie, bekend onder de benaming van *Seminari Romano*, 't welk in den tyd van 200 jaren, in welken het door de Jesuiten is bestierd geweest, onder zyne opkweeking telde 4 Paussen, 96 Cardinaalen, waarvan 'er als noch elf in leven zyn, zeer veele Bisschoppen, Generaals perzonen, Dogen van Republieken, enz., door de Cardinalen *Marefoschi*, *York* en *Colonna* begonen, en onlangs ten einde gebragt was, is 'er eindelyk een Pauslyk Decreet van de 11. Sept. (1772) opgevolgd, om het gemelde Romein-*Seminarium* te sluiten. Het zelve is den 17 der voorsz. maand ter uitvoer gebragt. Het *Seminarium* werd dien morgen door een detachement Troepen bezet, om allen oploop te beletten. Daarna kwam eerst de Secretaris der Visitatie *Caraffa de Columbrano*, en vervolgens de drie voorschreve Heeren Cardinaalen, met eenen grooten trein van Koetzen, aldaar aan. In het *Seminarium* gegaan zynde, werd het gemelde Pauslyke Decreet voor den *Pater Rector*, de overige Paters Jesuiten, de Cavaliers en Studenten gelezen. Het zelve behelsd, dat het meergemelde *Seminarium*, by wyze van suspensie, gesloten word; dat de Cavaliers, Studenten en Kostgangers ten eersten zullen worden gedimitteerd, doch dat de Jesuiten tot het einde van de gemelde maand daarin konnen blyven; en dat alle de goederen, zo beweegbare, als onbeweegbare, aan het gemelde *Seminarium* toebehoorende, door de voorschreeve Heeren der Visitatie zullen worden bestierd enz. Dus is die grote zaak geëindigd, op eene wyze die aan de Eerwaarde *Paters* voorsz. geene gunstige vooruitzicht geeft.

Maltha. Onze Groot-Meester, meer dan 90 jaren oud, door een zware ziekte aangetast, is, onaangezien dien last der jaaren, in gezondheid hersteld.

Livorno. De Groot-Hertog van Toscanen, onze Souverein heeft by een publiek Edict, het aflezen in de Kerken, der verfoeilyke *Bulle in Coena Domini* in zyne Staten afgeschaft en strengelyk verboden.

Van *Smirna* heeft men, dat aldaar tyding van *Paros* was ingeloopen, dat de Graaf *Theodoor Orlow*, broeder van den Opperbevelhebber van de Russische Krygsmacht in de Middellandsche Zee, aldaar aan een kwaadaartige koorts overleden was.

Venetie. De groote Staats verwisseling in Zweeden voorgevallen, weet men, dat geschied is, onder het bestier van den Heer *de Basquiat*, een Franschman van geboorte, en die Legations-Secretaris aan het Hof van Romen is geweest.

De Regeering heeft aan de Hospitalen dezer Stad 14000 Ducaten laten uittellen, voortkomende uit de Verkoping der Goederen en Effecten, aan de Kloosters toebehorende welke zedert eenigen tyd in dit Gemeenebest vernietigd zyn.

INGERMERLAND. Petersburg. Op den dag van Johannes-Onthoofding woonde Hare Keizerlyke Majesteit den Godsdienst alhier in de Cathedrale Kerk van *S. S. Petrus en Paulus* by, alwaar de Aartsbisschoppen, Leden van het H. Synode, voor de rust der zielen, van hen die het leven voor de Religie en het Vaderland in den oorlog opgeofferd hebben, en plechtigen dienst deden.

En vermits voor eenigen tyd door den Opperbevelhebber over de Russische Vloot in den Archipel, Grave *Orlow*, aan Hare Majesteit de Zegentekenen by *Tschesme* en *Metelino*, op de Turksche Vloot veroverd, en in Turksche Vlaggen en Wimpels bestaande, overgezonden zyn, zo wierden dezelve aan de deur der Kerk door de leden van het Admiraliteits-Collegie, de Vlag- en andere Zee-Officieren, met afgenomen Vlag-stokken, voor Hare Keizerlyke Majesteit ter aardegespreid. Na de geeindigde *Liturgie*, wierd de zogenaamde *Bastarta*, of voornaamste Vlag van den Hoofd-Commandeur der Galeyen, die met een Pacha van twee Paardenstaarten gelyken rang heeft, en die in dit jaar by *Metelino* veroverd is, door den Vice-President van het Admiraliteits-Collegie, Grave *Tschernitschew* aan Hare Majesteit overhandigd. Hoogst dezelve ging daarmede naar het Graf van Keizer *Pieter den Groten* en leidde dezelve aan de voeten van dien Monarch. Hier door wilde Hare Majesteit voor de gehele Wereld be-

betuigen, dat zy deze zo volkomen als heerlyke Overwinningen op zulke verafgelegenen Zeën, dien Groten en roemruchtigen Vorst, als eerste Stichter der Russische Zeemacht, mède te danken had.

POLEN Warschauw. Ingevolge de Declaratien der Hoven van *Wenen*, *Petersburg* en *Berlyn*, in onze voorgaande medegedeeld, hebben derzelver Troepen ieder het aandeel der nieuwe Landen hunner Souvereinen 't in bezit genomen, hebbende de Ingezetenen ook allen den Eed van getrouwheid aan de Keizerinne van Rusland en aan den Koning van Pruissen met alle bereidwilligheid afgelegd. Ondertusschen is hier alles in de uiterste verslagenheid, uit aanmerking van deze Verdeeling des Ryks. Het Hof des Koning en zelfs zyne Tafel is een derde verminderd. Zyne Majesteit bevind zich zelfs zederd eenige dagen onpasselyk. De bedruktheid word hier noch vergroot; door dien men noch gene toebereidzelen ziet maken tot eenen Ryksdag die echter onvermydelyk noodzakelyk schynt te wezen. Om nu van de inkomsten des Konings, die byna alle zyne Tafelgelden heeft verloren, niet te spreken, zyn ook de Troepen der Republiek in de grootste verlegenheid, dewyl de Provincien tot onderhoud der Regimenten bestemd, door de Krygsbenden der drie gemelde Mogendheden bezet zyn.

Het *Senatus Consilium*, onlangs uitgeschreven, is wel begonnen, doch daar by is maar een klein getal Raadsheeren tegenwoordig. De Koning heeft verklaard, dat hy de Correspondentie, met de buitenlandsche Hoven, gevoerd, voor den Senaat wil open leggen, en deze zou verzeekerd hebben, dat 'er niets kon besloten worden, en dat men even zo weinig in staat zy, de Declaratien, door de vreemde Hoven overgegeven, te beantwoorden, om dat dit geval eene zaak is, waar in de geheele Natie belang heeft; en omtrent het houden van een Ryksdag schenen die Heeren het niet eens te zyn.

Men heeft hier nu zekere tyding, dat de gemelde huldiging in Poosch-Pruissen, den 27 September (1772) met alle pracht en in de beste order geschied is. Het Land dat de Russen zich aanmatigen is byna honderd mylen lang, en van vyftien tot dertig mylen breed. De Graaf *van Pergen*, Roomsch-Keizerlyken Gevolmachtigden, is onder het losbranden van het Geschut te *Lemberg*

burg aangekomen. De inrichtingen gaan aldaar zeer langzaam voort, om dat de zaken 'er ongemeen verward zyn.

Het afbreken van het Congres te *Fokzani*, word voornaamlyk aan het Oostenrykſche Hof toegeſchreven, echter verneemd men zedert, van goeder hand, dat het zelve ſtaat hervat, en, zo men hoopt, tot een geweuſcht einde gebragt te worden.

De Waywode van *Kiow*, Heer *Potocki*, die byna altyd een klein Leger onderhouden kon, is van de Roomſch-Keizerlyke Generaliteit aangezegt, dat hy alle zyne Militie moet afdanken, zynde hem ſlechts vier Zwitzers ter zyner bediening vergund. Men wil dat de Oostenrykſche huldiging, tot den 1 January 1773 is uitgeſteld geworden.

ZWEDEN. Stokholm. Vervolg van des Konings Aanſpraak, gedaan aan de Stenden, (ziet onze voorgaande, bladz. 128).

„ Op zulk eene wys heeft men byna een gantſch jaar, met een „ voor het land drukkenden en volſtrekt noodeloosen Ryksdag door- „ gebragt, en daar nu alle myne bemoeyeniſſen te vergeefs waren, „ heb ik, met zorg over het noodlot van myn Vaderland, ſtilzwy- „ gende afgewagt wat de Natie van de daden harer gevolmagtigden „ met betrekking tot my en u zelven denken zoude.

„ Een gedeelte van de Natie heeft dat jok met zugten en klagen, „ doch egter met ſtilzwygen, gedragen, zonder te weten hoe men „ redding zou vinden of wat middel men daar toe gebruiken zou- „ de. In een der oorden van het Ryk heeft men de Wapens op- „ gevat en terwyl het Ryk de ware vryheit en zekerheit (ik wil niet „ van myn leven ſpreken) zich in het grootſte gevaar bevonden; „ heb ik geen anderen weg kunnen vinden als met den byſtand van „ den Allerhoogſten die middelen by derhand te nemen, welke an- „ dere vrye volkeren en Zweeden zelfs, onder Guſtavus Waſa's „ baniere, van onlydlyk geweld en onderdrukking bevryd hebben. „ God heeft myn werk gezegend en ik heb, in de gemoederen my- „ nes volks, den yver, die in de *Engelbrechts* en *Guſtaaf Erichzoons* „ harten gebrand heeft, op eenmaal zien uitberſten. Alles is ge- „ lukkig afgeloopen en ik heb my zelven en het Ryk, zonder ee- „ nige myner Medeburgeren nadeel, verloſt.

„ Gyl. begrypt het zeer verkeerd, wanneer gyl. gelooft, dat ik „ iets anders als vryheit en recht gezogt heb. Ik heb belooft een „ vryvolk te regeren en deze belofte is te heiliger geſchied om dat „ ik ze vrywillig gedaan heb en het geen 'er nu gebeurd is zal my „ niet van een voorneemen afbrengen, het welk op geene nood- „ zaaklykheit maar op overtuiging gegrond is.

„ Wel verre van de vryheid te beledigen, is het eenig en alleen „ de wrevel die ik wil afſchaffen en de goeddunklyke handelwyze

„ van hun, die het roer der regeringen in handen hadden, welke
„ ik in eene wettige Regering, door Zweedens oude Wetten be-
„ vestigd en naar welke het Ryk door myne groote Voorvaderen
„ beheerscht is, zal trachten te veranderen.

„ Dit is het eigenlyk oogmerk van alles wat ik ondernomen heb,
„ naamlyk eene regte vryheid vast te stellen, welke ul. myne lieve
„ onderdanen, alleen kan gelukkig maken door de zekerheit onder
„ de wetten in alle uwe bezittingen, door eene onbedwongenheit
„ in alle uwe loffelyke neringen, door de handhaving der gerech-
„ tigheid, door de goede orde in Stad en Land, door eene zorg-
„ vuldige bemoeying omtrent alles wat den gemeenen welstand kan
„ bevorderen en eindlyk door eene opregte Godsvrugt zonder hui-
„ chelary en bygeloof.

„ Dit alles kan niet verkregen worden zonder dat het Ryk gere-
„ geerd worde naar onverzetbare wetten, welke zoo wel den Koning
„ als de Ryksstanden verbinden, die niet kunnen vernietigd of ver-
„ anderd worden zonder vrywillige toestemminge, en die aan ee-
„ nen voor het Vaderland welgezinden Koning toelaten met de Stan-
„ den te raadpleegen, zonder hem als een schrikbeeld aan te zien,
„ en eindlyk zulke wetten, welke te gelyk den Koning en de Stan-
„ den tot een algemeen belang, waar in des Ryks welzyn bestaat,
„ verbinden. Zoodanig een wet, die my en ul. verbind, is het,
„ welke ik ul. zal laten voorlezen.

„ Gyl. zult, uit alles wat ik tot hier toe gezegd hebbe, ligtlyk
„ bezeffen, dat ik wel verre van een byzonder inzigt te hebben,
„ alles tot welzyn van het Ryk verrigt heb; en wanneer ik gedwon-
„ gen ben geworden om ul. de waarheit in haar helder daglicht voor
„ te stellen, zoo is zulks van myne zyde uit geene bitterheit zon-
„ der blyken van liefde tot ul. welzyn geschied. Ik twyfel ook niet
„ of gyl. zult dit alles met erkentenis beantwoorden en daar door
„ met ons een vasten en onbeweeglyken grond tot ul. geluk en vry-
„ heit leggen.

„ Groote en onsterflyke Koningen hebben den Scepter gevoerd,
„ die ik tans drage. Het was onloogenbaar eene groote vermetel-
„ heid van my, wanneer ik my op eenigerhande wyze met hen gelyk
„ wilde schatten: dan met opzigt tot de liefde voor ul., zoek ik
„ met hen om den voorrang te stryden, en wanneer gyl. op dezelf-
„ de wyze voor het Vaderland gezint zyt, hoop ik dat de Zweed-
„ sche naam, die eer en achting wederom verkrygen zal, welke
„ dezelve ten tyde van onze Voorvaderen verworven heeft.

„ De Hooge God, voor wien niets verborgen is, kent myne ge-
„ dagten op dit oogenblik: zyne genade en zegen zy over ul. be-
„ fluiten!

Hamburg. Men ziet alhier een Verhaal van eene stoutmoedi-
ge onderneeming door een klein Esquader Grieken in Russischen
dienst,

dienst, getrokken uit het omstandig verslag daar van aan den Generaal en Chef *Alexis Orlow*, by zyne aankomst te *Paros* medegedeeld.

Dit klein Esquader vertrok van Paros den 5 January, onder bevel van den Heer *George Riso*, een Macedonier, Kapitein in Russischen dienst en Adjudant van den Generaal Grave van Orlow: het bestond uit de Chebek de *St. Nicolo* van 12 st. kanon en 90 mannen; de Polacre, genoemd *N. D. de Monte Spileo* van 12 stukken en 80 mannen; die genoemd de *St. Katharina* van 16 stukken en 90 mannen; de Pink *N. D. da Calicota* van 12 stukken en 70 mannen en nog drie kleine Vaartuigen, de een en ander te samen op hebbende 300 mannen, alle Grieken.

Na dat dit Esquader verscheiden maanden omstreeks Volo, Negroponte en Salonika gekruist had, verspreidde de schrik voor het zelve zig langs de Kusten van Macedonie en zelfs tot aan de Golf van Smyrna, terwyl egter deszelfs oogmerk, om te Sanderli op de Kusten van Natolie eene landing te doen, mislukte en de Schepen, door het stormachtig weer, een tyd lang bloot stonden voor het vuur uit de Vestinge; doch daar tegen hadden zy het geluk om zich, onder bereik van Volo, van 14 kleine Turksche Vaartuigen, geladen met Granen voor Konstantinopolen, meester te maken en nog eenige andere Pryzen te nemen. Vervolgens voegde zich by dit Esquader de Chebek *de Grieksche* genoemd, gewapend met 20 stukken en 300 mannen, onder het bevel van *Antonio Psaro* een Grieksch Ridder der militaire Orde van St. George en Luitenant ter Zee, die nog een Galjoot mede bragt. De twee Bevelhebbers besloten naar de Reede van Damiaten te zeilen om den handel en het onderhoud hunner vyanden meerder nadeel toe te brengen; doch eenige nadere berigten ontfangen hebbende, besloten zy van een te scheiden, kiezende de Ridder naar de Kust van Scarpanto te zeilen om te kruissen en dat Eiland te dekken, waar in hy verscheiden Dulcignootsche Vaartuigen had. De Heer Riso nam voor eene onderneeming op Syrie te doen, met het stoute denkbeeld, het welk hy reeds voor eenigen tyd gevormd had, om het beroemde *Tyrus*, hedendaagsch *Sur* genoemd te belegeren, en in de daad, zoo dra hy met zyn Esquader voor de Stad gekomen was, maakte hy zich gereed om, onder het geschut van zyne Schepen, eenig volk aan Land te zetten, wanneer 'er een Felouk aankwam met een brief van Ali-Bey, geschreven te *Caiffa*, waar in hy den Commandant, in de allerdringenste bewoordingen, verzogt, het aantasten der Stad uit te stellen en by hem te komen om over zaken, voor beiden van het alleruiterste gewigt, te raadplegen. Door deze Felouk kreeg men tevens de confirmatie van de tyding, die men reeds door een Venetiaansch Schip bekomen had, te weten, van Ali-Beys onverwachte nederlaag,

laag, waar door hy genoodzaakt was geworden naar Caiffa te vluchten, eenen Stad toebehoorende aan Dalger Omar, een onafhangłyk Vorst van dat Land, een vyand der Turken en zyn Bondgenoot en by wien hy zich met het overschot van zynen troepen en vrienden bevond. De Heer Riso zond terstond den Major *Giacomacbie-Gavala*, met een Tolk derwaarts, om den waren staat van zaken te onderzoeken en te zien wat magt hem nog overgebleven was, stellende midlerwyl de attacque tegen Sur uit tot dat 'er antwoord zoude ingekomen zyn.

De gemelde Major vond Ali Bey met omtrent 8000 mannen gelegerd omstreeks Caiffa; hy had de houding van een overwonnen man, maar niet die van iemand welke den moed verloren heeft: Ali Bey ontfing den Major in een Tent met zeer veel teekenen van achting en deed hem een geschenk van een Caftan of eerkleed. Hy betuigde eene onuitspreeklyke vreugd van zich, op het onverwagst, door eene overwinnende Vlag onderfteund te zien, daar hy reeds zoo naar verlangt had: hy zond hem vervolgens aan den Commandant, verzeld door één zyner Officieren terug, verzoekende, dat hy hem wilde bystand bieden, den aanval op Tyrus staken en terstond by hem te Caiffa komen om de manier te overleggen van zich te verzetten tegen den Pacha van Damas, die met 15000 van zyn volk en even zoo veel van Mir Miglier, den Prins der Drusen, een Bondgenood van de Porte, de Stad *Sidon*, (hedendaagsch Seyda), de eenigste plaats die hem nog overig was, belegerde.

Op de aankomst van den gemelden *Gavala* by het Esquader, besloot de Commandant, na alles ryplyk overwogen te hebben, om Ali Bey te ondersteunen. Te Caiffa gekomen zynde den 28 April (O. S.,) zond Ali Bey hem terstond een Kolonel Ali-Aga aan boord om den Commandant wegens zyn komst te begroeten, hem tevens aanbiedende twee Brieven, de een geschreven door Ali Bey en de andere door den Prins Dalger Omer zyn Bondgenoot, in welken zy betuigden het uiterste genoegen van zich ondersteund te zien, door de roemrugtige Russische Vlag, tevens verzoekende om aan land te stappen tot het beramen van de noodige schikkingen om den gemeenen vyand te Land en ter Zee aan te tasten.

Dien zelfden avond kwam de Ridder Psaro, met zyn klein Esquader, mede op de Reede van Caiffa, hebbende op de Kust van Cyprus den droevigen toestand van Ali Bey vernomen en daar op besloten, zoo hy hem al geen hulp konde toebrengen, hem ten minste aan boord te nemen en naar de Keizerlyke Vloot te geleiden. Naauwlyks was hy aangekomen en met den Heer Riso vereenigd, of hy vernam den hachlyken toestand der zaken van Ali Bey en zyn verzoek om onderstand, waar op zy te samen besloten hem ten spoedigste de verzogte hulp te verleenen.

Hun volk nog niet ontscheept zynde, zagen zy des anderen daags mor-

morgens *Ziffil-Car-Bey*, eerste Minister van Ali Bey, en de Secretaris van Dalger Omer aan hun boord komen, brengende twee andere Brieven van den zelfden inhoud als de voorgaande, maar deden daar by mondeling nog twee verzoeken; het eerste, dat de Commandant de goedheit wilde hebben om een Vaartuig te ontslaan, door den Heer Psaro genomen en met deszelfs ladinge 3000 sequinen waardig geschat, behoorende, gelyk uit de Papieren bleek, aan Dalger Omer, dit wierd, hun edelmoediglyk terug gegeven: het ander verzoek was, om terstond een gedeelte van het Esquader af te zenden tot hulp van de Stad Seyda, die door den Pacha van Damas ingesloten was en zelfs ter Zee, hebbende hy daar voor eene groote Polacre van 14 stukken en 300 mannen, benevens eenige andere kleine Vaartuigen zoo dat 'er een spoedige bystand vereischt wierd. De Commandanten zonden terstond drie Scheepen en een Galliot derwaarts onder het bevel van *Jean Balsamachi*, welke op de Reede van Seyda komende aldaar de Turksche Schepen vond, die hy terstond aan boord klampte, doch de Turken verschrikt zynde wierpen zich met verhaasting buiten boord en zetten de groote Polacre op strand, welke vervolgens, na dat 'er verscheiden stukken kanon en twee standaarden uitgenomen waren, in brand gestoken wierd, terwyl de Turken naar het Gebergte vlugten en door het kanon en klein geweer nagefchoten wierden.

De Heer *Balsamachi* vervolgens zyne Schepen, in het gezigt van het Turksch Leger, het welk de Stad belegerden, in een ry geschaard hebbende, begon zo geweldig op de Vyanden te vuren, dat zy wel haast genoodzaakt wierden naar de hoogtens te wyken. Dalger Omer, die met alle zyne Troepen en met die van Ali Bey op die hoogte was komen campeeren, dat ziende, maakte van hunne wanorde gebruik en taste hen met zulk een gelukkigen uitslag aan, dat hy, na een hevig gevegt van 3 uuren, hen geheel versloeg, zich van 't slagveld meester maakte en verscheiden Paardenstaarten, Standaarden en andere zegetekenen veroverde.

(Het vervolg hier na)

NEDERLANDEN. *'s Gravenhage.* Aangezien het Schoone Herfst-Weêr werd by hunne Doorl. en Koningl. Hoogheden besloten een reis naar 't Lusthuis *Soestdyk* te doen; hoogstdezelve vertrokken ten dien einde derwaarts benevens de jonge Princes, den 8 October 1772, terwyl de jonggebooren Erfprins van de *Orange-Zaal* herwaards en op 't Stadhouderlyk Kwartier gebragt is; passeerden in den achtermiddag te *Utrecht* en arriveerden eenige uuren daarna in volmaakte welstand op gemelde Lusthuis.

De Vorstlyke Personen aldaar tot den 16 in steedsduurend welzyn doorgebragt hebbende, gingen dien dag met een klein gevolg een tour naar en langs de Vecht tot *Utrecht* doen. Des voormiddags over 't *Graveland* en *Loenen*, aan de *Nieuwer Sluis* gekomen zynde, bezich-

zichtigden hunne Doorl. en Koningl. Hoogheden de Fortificatien en het Gemeenelands-Huis aldaar, en vervolgens te *Maarssen* de Buitenplaats *Luxenburg*, als mede de aanzienlyke Plaats van Mevrouwe *van Ter Meer*, die hunne Hoogheden met een keurig Dejeuné onthaalde. Omtrent half 5 uuren te *Utrecht* komende, wierden hoogstdezelve door den Heer President-Burgemeester *Berger*, aan de Roode Brug gerecipieerd en geleid naar den vermaarden Lusthoff *Zydebaalen*, van wylen den Heer *van Mollem*, thans bezeten wordende door Mevrouw de Weduwe *Syderveld*, alwaar hunne Hoogheden niet alleen de prachtige Zaal, en in den Tuin de Fonteinen, Grotwerken en zo antique als moderne Beelden, maar ook de Zyde Fabriek met den Molen en de verdere Werken ten naauwkeurigsten bezichtigden. Van daar geleide de gemelde Heer Burgemeester hunne Doorl. en Koningl. Hoogheden, die den *Hortus Academicus*, de bekende afbeelding van den beroemden *Tempel Salomons* van wylen den Heer Professor *Mill*, en de Anatomie meende te bezichtigen, derwaards door de voornaamste Wyken dier Stad. Hunne Doorl. en Koningl. Hoogheden bezagen aldaar de gemelde afbeelding, welke aan hoogstdezelve door den Heer *S. Rau*, der Oostersche Taalen en Joodsche Oudheden, Hoogleeraar ter Universiteit aldaar, aangetoond wierd. Dan de duister invallende stelden hunne Hoogheden het bezichtigen van den Tuin enz. uit, tot dat dezelve in een ander jaar alhier zynde, die en andere merkwaardigheden zo binnen als buiten deze Stad, volgens derzelver voornemen, naauwkeurig zullen beschouwen. Van hier begaven zich hunne Doorl. Hoogheden, steeds door den Heer President Burgemeester geleid, op desselfs nodiging naar 't huis van zyn Wel Ed. Gr. Achtb. en vonden aldaar een Collation geprepareerd, waarom hunne Doorl. en Koningl. Hoogheden tot half 8 uuren by dien Heer vertoefden en vervolgens zeer vergenoegd met derzelver gevolg naar *Soestdyk* keerden.

Den 17 vertrokken hunne Doorl. en Koningl. Hoogheden van *Soestdyk*, nemende hunnen weg, te weten Hare Koninglyke Hoogheid over *Alphen*, alwaar hoogstdezelve benevens de jonge Princes, en derzelver Gevolg het middagmaal hield in het Rechthuis by den Castelein *Adr. Betting*, en nadenmiddag ten 5 uuren in volmaakte welstand op het Stadhouderlyke Kwartier alhier arriveerde. Zyne Doorluchtige Hoogheid in tegendeel nam zyne route op *Naarden*, arriveerden aldaar en trad 's morgens ten 8 uren te voet door de Utrechtsche Poort ter Stad in, alwaar de eerste Burger-Compagnie in 't Geweer geschaard stond, en de tweede Compagnie op het Plein aan de Poort met hunne Kapiteins, Luitenants, Vaandrigs, Tamboers en Pypers, die allen in 't voorby passeeren voor zyne Hoogheid, hunne Manœuvres verrichteden, onder het gestadig luiden der Klokken, en 't speelen van het Orgel, als mede 't waaijen van Vlaggen van de Toorens en van de Schepen. Onze Vorst werd buiten

Poort gerecipieerd door den Wel Ed. Gestr. Heer Commandant *van Spanbroek*, en de onder de Wapenen staande Burgers gepasseerd zynde begaf zich hoogstdezelve op de Wallen, nam dezelve gelyk ook het Kruit-Magazyn in ogenschyn, en begaf zich na het bezichtigen der Stad, naar het Huis van den Wel Ed. Gestr. Heer Commandant *van Spanbroek*, werwaards de gewapende Burgers inmiddels mede getrokken waren. Aldaar werd zyne Doorl. Hoogheid gerecipieerd door verscheide Heeren en Dames, ook hadden de Ed. Achtb. Heeren, Schout, Burgemeesteren en Officieren, gelyk ook de Kerkenraad, Audientie by den Vorst, aan 't hoofd van denwelken de Eerw. zeer Gel. Predikant *van Loo* eene Aanspraak deed verzeld van Zegenwenschen. Ten 12 uuren op den middag begaf zyne Doorl. Hoogheid zich benevens zyn gantsche Gevolg, wederom te voet naar buiten tot by de Rytuigen, werwaards hoogstdezelve verzeld wierd door duizenden van menschen, en vertrok over *Muyden* naar *Weesp*, aldaar aangekomen zynde, passeerden zyne Hoogheid nevens hoogstdesselfs aanzienlyk Gevolg, door de Compagnien geschaarde Burgers, terwyl de Vlaggen van de Torens en Gebouwen waaiden en het Klokkenspel gehoord werd, trad af ten huize van den Wel Ed. Gestr. Heer *A. d'Arrest*, Burgemeester en Raad in de Vroedschap, mitsgaders Hoog-Heemraad van Zeeburg en Diemerdyk, en ontfing aldaar de Deputatien, zo van de Magistraat, aan het hoofd hebbende zyne Excellentie den Graaf *van Gronsfeld*, als Drossaart en Bailluw van 't Gooyland enz. enz., als van de Gereformeerde en Luthersche Kerkenraden, bekleed door de Heeren *den Appel*, *van Varik* en *Brinkman*; beantwoordende zyne Doorl. Hoogheid derzelver Aanspraken op de gracieuste wyze. Vervolgens ging zyne Doorl. Hoogheid het nieuw gebouwd wordende fraaije Stadhuis en de Fortificatien bezichtigen en keerde weder te rug naar het huis van den Heer *d'Arrest*: alwaar zyne Doorl. Hoogheid gebruik geliefde te maken van het Dejeuné voor hoogstdenzelven vervaardigd, en aldaar tot half vier uuren te vertoeven, wanneer zyne Doorl. Hoogheid, na hoogstdesselfs genoegen gunstig betuigd te hebben, de reize verder doorzette onder toejuighing der gantsche Burgery en toegevloeide meenigte, uitende hunne blyde dankbaarheid voor de minzaamheid van dien geliefden Vorst, door gestadig roepen van *hoezé* en *vivat Oranje*.

Zyne Doorl. Hoogheid vervolgens aan de *Diemerbrug* gearriveerd zynde stapte, terwyl men alhier van paarden verwisselde, uit de Koets en trad in de Herberg, genaamd *het huis van Jan voor de Wind*, by welke gelegenheid een wel bekend Amsterdamsch Dichter een kunstig Gedicht, op de Geboorte van den jonggeboren Erfprins, onder het gejuigh van *hoezé*, *vivat Oranje* enz., aan den Vorst overhandigde, waarna zyne Doorl. Hoogheid verder naar *Amsterdam* vertrok, aldaar des namiddags tusschen 4 en 5 uren, zittende in zyn Reis-

Reis-Koets met 6 paarden bespannen, en gevolgd door noch een Koets, met 6 paarden, onder het losbranden van het geschut der nieuwgeboude Muyderpoort, welke de Vorst met opmerking beschouwde, inreed, en zyn tocht, stapvoets, op dat een iegelyk het genoegen kon genieten om hoogst denzelven in 't rytuig te zien, voortzette door de Plantagie, langs de Muiderstraat, voorby de Joodsche Synagogen, langs de Botermarkt, door de Kalverstraat, over den Dam, langs den Nieuwen- en Haerlemmer Dyk en dus de Haerlemmer Poort uit, alwaar zyne Doorl. Hoogheid weder door een Salvo uit het grof Geschutwerd gesalueerd, onder eene algemeene toejuighing eener groote menigte menschen, die daar en elders by een gekomen waren, omden doortogt van dien Vorst te zien, arriveerende zyn Doorl. Hoogheid vervolgens dien zelven avond, ten half twaalf uren in gewenschte welstand op 't Stadhouderlyk Kwartier.

Door zyn Doorl. Hoogheid, den Heer Prins Erfstadhouder enz. enz. als onafhanglyk Heer van de Vrye en Souvereine Erf Heerlykheid *Ameland* is een ample Interpretatie en Ampliatie der Statuten en Ordonnantien van *Ameland* voorn. in 't licht gegeven, zo ten opzichte van Huwelyken van Protestanten met Roomschgezinden, wegens het tappen en Fiool-Speelen op Zon- en Feestdagen; het belenen van Goederen tegen hoogen intrest; dat 'er een Bank van Leening zal opgerecht worden; het eyken van kannen maten, gewichten, ellen, enz; dat alle de gene die eenige Onderstand van de Diaconie genieten tot haar zestigste jaar een teken moeten dragen met de letters G. A. of D. A. op de linker arm hunner klederen enz. Alles op de boeten pænaliteiten, daar by breder gespecificeerd.

Vervolg en Slot der *Doop-Plechtigheid* van den jonggeboren *Prins van Orange en Nassau* (ziet onze voorgaande bladz. 135)

Wegens de Steden *Amsterdam*: de Heeren Mr. G. *P. Boudaan* Burgemeester, Mr. *J. Elias* Arnoudsz., Schepen en Raad, en de Pensionaris Mr. *E. F. Berckel. Rotterdam*: de Heeren Burgemeesteren Mr. *A. A. du Bois*, Heer van Molenaarsgraaf Giesen, en Steenhuizen en *J. Cossart*, benevens de Pensionaris *H. Neederburg. Middelburg*: de Heeren Burgemeesteren *Evertsen*, en *J. D. Ghyselin le Sage*, benevens de Pensionaris Mr. *D. Fiers Kappeyne*, alle van hunne Bodens verzeld.

Den dag na den Doop hebben welgemelde Heeren Gedeputeerden en gecommitteerden by Hare Koningl. Hoogheid Mevrouw de Princes van Orange en Nassau, in Hoogstdesselfs Kraamkamer audientie gehad, en respectivelyk, de navolgende Pillegiften voor den jonggeboren Erfprins en de Presenten voor de Kraamkamer overhandigd.

De

De voorsz *Pillegiften* zyn geweest van *de Generaliteit f* 10000, de Provincie *Holland f* 7000, de Provincie *Zeeland f* 3000, de Provincie *Utrecht f* 2000, de Provincie *Vriesland f* 5000, de Provincie *Overyssel f* 1500, de Provincie *Groningen f* 2000, van het Landschap *Drente f* 800, van de Stad *Amsterdam f* 2500, de Stad *Rotterdam f* 1500, van de Stad *Middelburg f* 1000; tezamen *f* 36300.

De Presenten in de Kraamkamer zyn geweest van de *Generaliteit* 400 Ducaten, van de Provincie *Gelderland* 300 Ducaten, de Provincie *Holland* 300 Ducaten, de Provincie *Zeeland* 120 Ducaten, de Provencie *Utrecht* 100 Ducaten, de Provincie *Vriesland* 150 Ducaten, de Provencie *Overyssel* 80 Ducaten, de Provincie *Groningen* 100 Ducaten, 't Landschap *Drente* 60 Ducaten, de Stad *Amsterdan* 100 Ducaten, de Stad *Rotterdam* 80 Ducaten, deStad *Middelburg* 50 Ducaten, in alles 1840 Ducaten.

Voorts is ter dier tyd op veelerhande wyze vreugde bedreven, en in veele Steden en Plaatzen van Holland en andere Provincien zyn op den dag der H. Doop de Klokken geluid, het Geschut gelost en op eenige plaatzen andere vreugde en blydschaps bewyzen aan den dag gelegd.

Op de voorsz. gewenschte Geboorte zyn ook verscheide Gedenkpenningen te voorschyn gekomen, en onder dezelve eene, vervaardigt door den Medailleur *B. Chr. van Calkar*, te Zeist en de anderen door *Gysb. van Moelingen*, Medailleur in *'s Hage*.

Op de voorzyde van de eerstgemelde vertoond zich de *Vryheid* met Helm, Speer en Hoed, zynde eene Beschermster van den Godsdienst, verlicht door *'t Evangelie*, 't welk verbeeld word door de *Lamp* en den *Bybel*, op eenen *vierkanten Steen*, waar op de Griekscha Naam van *Christus* geschreven staat. Zy ontfangt met de rechterhand den *jongen Prins*, als een Geschenk van de *Goddelyke Voorzienigheid*, die door eene Vrouw, nederdalende uit de wolken en boven zich hebbende een *stralende Driehoek* met een oog, werd aangeduid, terwyl tot dankbaarheid wegens deze heuglyke gebeurtenis de *Wierook* op het *Altaar* ontstoken, brand. Het omschrift luid. NOVA MUNERA COELI, dat is: EEN NIEUW GESCHENK DES HEMELS. En onderaan leesd men: GUILIELMUS VI. NASSAVIÆ PRINCEPS, NATUS HAGÆ COMITUM D. XXIV. AUG. MDCCLXXII; dat is: WILLEM DE VI., PRINS VAN ORANGE, GEBOREN IN 'S GRAVENHAGE DEN 24 AUG. 1772.

Op de tegenzyde ziet men een *Gedenkzuil*, met de Wapens van den Prins en Princes, die door een *Snoer* gehecht zyn aan 't *Wapen van de Vereenigde Provincien*. De *Zeevaart*, *Compas*, *Octant*, *Graadboog* en *Drietand*; en de Koopmanschap door den *Slang* en *Staf*, de *Spiegel der Voorzichtigheid* en eenige *Papieren*, terwyl de *Hoorn des overvloeds* welvaart en ryke Schatten uitstort. In 't verschiet vertoonen zich noch twee Gedenkzuilen, waarop de Jaargetallen 1572, 1672 en 1772 als tekenen, dat deze drie Eeuwen zeer aanmerklyke Ge-

Gebeurtenissen ten voordele van Nederland hebben uitgeleverd, gegraveerd staat. Het Omschrift is: ÆVUM MEMORABILE BELGIS; dat is: EEN GEDENKWAARDIGE EEUW VAN DE NEDERLANDERS.

Op de voorzyde van de andere Gedenkpenning vertoond zich het Borstbeeld van zyne Doorluchtige Hoogheid den Heer Prins *Willem den V.* van Orange en Nassau, Erfstadhouder in 't harnas gekleed, met dit Randschrift: WILHELMUS V. D. G. PRINC. AURIÆ. & NASS; dat is: WILLEM V. PRINS VAN ORANGE EN NASSAU.

Op de tegenzyde ziet men Nederlands Bescherm-Engel, in de gedaante en in 't gewaad van eene Maagd, in eene blyde, dankbare en biddende gestalte, binnen in haar welomheinde en door aangename bloemen groenende Tuin. Zy heeft aan hare zyde eene tedere Vrouwelyke Spruit, verbeeldende de *jonge Princes Louisa*, thans ruim anderhalf jaaren oud, die haar met de uiterste liefde vast houd, en vrolyk deel neemd in hare ongemeene genoegens, terwyl zy in hare armen ter bescherming overneemd, en ter zegening aan het Opperwezen aanbied *eene Vorstlyke mannelyken Telg*, op de Gebeden van gantsch Nederland aan haar geschonken, met dit Omschrift: SPES RATA PIGNUS FELICITATIS; dat is, HIER DOOR IS DE HOOP VAN NEDERLAND EN 'T DOORLUCHTIG HUIS VERVULT EN BEVESTIGD; EN HIER IN ONTFANGEN WY DOOR 'S HEMELS ONEINDIGE GOEDHEID EEN VAST ONDERPAND VAN 'T GELUK VAN BEIDEN. En onder de afsnyding vind men deze Woorden: NAT. COMES BURENSIS XXIV. AUG. MDCCLXXII; dat is: OP DE GEBOORTE VAN DEN GRAVE VAN BUUREN, VOORGEVALLEN DEN 24 AUG. 1772.

Ter gelegenheid van de Geboorte en den Doop van Hooggemelde Erf-Prins, zyn verscheide Dicht-Stukken in 't licht gekomen, en onder dezelve dit

TYDSCHRIFT.

Leef Lang heILrIJk VVILLeM FreDerIk PrIns Van OranJe.

De Prins *Gallitzin*, Rus Keizerlyke Minister alhier, heeft tyding van *Warschauw*, dat de Generaal *Romanzow*, na herhaalde aanzoekingen van den Groot-Vizier, met denzelven overeen gekomen was, om niet alleen den *Stilstand van Wapenen* veertig dagen te verlengen, maar ook de *Vredes-Onderhandelingen* met hem te hervatten, zodra de Gevolmachtigde Turksche Ministers in zyn Hoofd-Kwartier zouden aangekomen zyn.

Amsterdam. Men ziet alhier de volgende

NOTIFICATIE.

De Heeren Burgemeesteren en Regeerders dezer Stad hebben

goed-

goedgevonden, met overleg van den Kerkenraad, dat voortaan op Zondag den tyd van den Godsdienst zal aanvangen.

Des *Winters*. Van den eersten Zondag in October tot den laatsten Zondag in Maart (dit Jaar te beginnen op aanstaanden, Zondag, zullende zyn den 25 October 1772) de Vroeg-Predikatie ten half agt uuren. De Voormiddag-Predikatien ten half tien, doch in die Kerken, daar de Bedieninge des H. Avondmaals gehouden worden, ten negen uuren. De Namiddag-Predikatien ten twee uuren, doch in het Gasthuis ten half twee. De Avond-Predikatien ten vyf uuren.

Des *Zomers*. Van den eersten Zondag in April, tot den laatsten Zondag in September. De Vroeg-Prdikatien ten zeven uuren. Den Voormiddag-Predikatie ten negen uuren, doch in die Kerken, daar de Bedieninge des H. Avondmaals gehouden word, ten half negen uuren. De Namiddag-Predikatien ten half twee, doch in het Gasthuis ten één uur. De Avond-Predikatien ten half vyf uuren.

Als mede dat voortaan geduurende den Wintertyd des Zondags maar één Vroeg-Predikatie, en wel in het Gasthuis, zal worden gehouden.

Dat de Dingsdags-Vroeg-Predikatie des Winters ten negen uuren, en des Zomers ten agt uuren beginnen zal.

Dat by invallende Kers-Dagen en Bede-Dagen, de gewoonelyke Week-Beurten van den onmiddelyk voorgaanden en volgenden Dag, in het midden der Week, Dinsdag, Woensdag en Donderdag, zullen stilstaan als in de meeste Steeden, en dat ook de Avond-Beurt op den tweeden Kers Dag niet zal gehouden worden, ten waare de tweede Kers-Dag komt op een Zondag, zullende zo dezelve komt op Saturdag (de Dag der Voorbereidinge des H. Avondmaals) des Namiddags de Predikinge daar toe ingerigt worden.

Van *Batavia* heeft men, zedert onze laatste (ziet ons IIte Stuk van Augustus laatstleden bladz. 32.) ontfangen de navolgende

BERICHTEN.

Den 3 January (1772) werd na *Ternaten* aangelegt het Scheepje de *Oranjeboom* met de Bark het *Zee-Paard*, in plaats van den *Arent*; na *Macassar* de Bark de *Ida*; na *Timor* de *Geertruida Susanna*, en de *Arent* in plaats van het *Zee-Paard*.

Den 7 wierd op zyn verzoek, behoudens qualiteit naar Nederland verlost de uit Bengalen te rug gekomen Luit. Militair *Christ. Wit*; de ordinaris Vuurwerker alhier *Joh. Mich. Schenk*, werd tot Luitenant van de Artillery bevorderd om naar *Banda* over te gaan; en tot ordin. Vuurwerker aangesteld de extraord. Sr. *Hendr. Heyen*; tot Adjudant onder de Burger-Infantery aan de Oostzyde de Sergeant *Fr. Chr. Siebold*, zynde teffens op den 14 goedgekeurd de verkiezing by de Gereformeerde Gemeente van *Joh. van Echten*, *J. van de Polder*,

J. Crans, Mr. *J. Ant. Tierens* en *Joh. Gabr. van Gheeren*, tot Ouderlingen uit de Diaconen; voorts van *Joh. Huizinga*, *Am. Lambrechts* en *David Beylon*, tot Diaconen uit de Dienaren van de Compagnie met *Jac. Rossieaux*, *Roel*, *Croese* en Mr. *Isaac Titsing* uit de Burgers. Ook wierd den 14 January tot ord. Vuurwerker in de Artillery aangesteld de extraord. *Bern. Jac. Biesenbroek*.

Den 17 werd naar *Banda* gecommandeerd, de Cornet onder het Corps Dragonders alhier *Gabr. Nic. van Guerike*, onder bevordering van Luitenant, zynde tot Cornet benoemd de Wachtmeester *J. G. Heesberg*.

Den 21 January werd tot Weesmeester aangesteld de Oud-Kapitein *van Vessem*, in plaats van den overleden Abr. Greeving.

Den 24 dito bekwam men zo uit *Japan* als *China* tyding dat zeeker Poolsch Edelman, zich noemende *Maurice August Aladar*, Raad van den Prins Hertog *Albert van Saxen*, Colonel van de Armee van hare Keizerlyke Majesteit van Hongaryen en Veldmarschalk van de Geconfedereerden in *Polen*, omtrent twee jaren geleden in een gevecht tegen de Poolsche Dissidenten niet verre van *Kaminieck*, na het bekomen van zeven zware wonden, door de Russen gevangen en naar de uiterste Grenzen van *Siberie* in ballingschap gezonden was, alwaar hy aantrof een Banneling van Staat Prins van *Soltki*, Bisschop van *Cracau* door wiens raad gemelde *Aladar* aangemoedigt tot ontvluchtig ter Zee besloot. Hy bezat daar toe een genoegzame kennis van de Mathesis en had by zich de Reizen van *Anson*, waar in was een kaartje van dat deel des Oceaans, dat hy moest doorkruissen, ten dien einde vertrok hy met een party mede bannelingen, door den voorschreven Bisschop met eenige duizenden Ducaten ondersteund, naar de Oost Kust van *Siberie*, en kwam eindelyk in *Kamschatska*, alwaar hy in een Haven, gelegen op 59 Gr. Noord. Breedte en 176 Gr., vond een 1 Mast Galjoot, toebehorende aan een Tartaarsche Familie, die bekoord door de ryke aanbiedingen, gezamentlyk Mannen en Vrouwen, op den 9 May 1771 hunne verdere bezittingen verlieten. Zy stevenden om den N. O. ten einde een korten doortocht naar *Europa* te vinden, doch op 65 Gr. N. Br. noodzaakte hen het Ys, dat de Zee bedekte, te rug te keeren; zy landden vervolgens op de Kust van *America*, vervoerden van daar een Inboorling, en de *Marianes Eilanden*, op welke *Anson* geweest was, aangedaan hebbende, kwamen zy op den 17 July 1771 dicht by *Nangezakky* om water en andere levensmiddelen, waaraan zy het uiterste gebrek hadden, op te zoeken, doch, na een kort verblyf aldaar, met de Japanders, die hun met geweld wilden doen verhuizen, slaags geraakten, en eenigen van dezelven neder gezabeld hebbende, staken zy direct over naar de Chineesche Kust, zochten, hoewel te vergeefs te *Limpbo* te landen, en kwamen eindlyk door den Mandaryn met twee Lootzen geassisteerd, den 19 September 1771

on-

onder een Hongaarsche Vlag, ten getalle van 75 Perzonen, daar onder 4 Vrouwen, op de binnen Rhede van *Macao* ten anker, alwaar zy het vaartuig voor ruim 3000 Ropyen verkochten, van den Senaat alle benoodigheden, met een wooning tot huisvesting ontfingen, en vervolgens de protectie der Fransche Vlag verzocht hebben, onder dewelke zy naar *Europa* zouden overvaren.

Den 2 February ontfing men met het in de straat *Sunda* gearriveerde Amsterdamsche Schip *Blyenburg* tyding dat de Heer Raad Extraordinaris van Indien, mitsgaders Gouverneur en Directeur aan de Kaap de goede Hoop *Ryk Tulbag*, op den 11 Augustus 1771 is overleden; en het Hoofdbestier provisioneel was opgedragen aan den Opperkoopman en prov. Seconde Mr. *Joachim van Plettenberg*, mitsgaders en deszelfs plaats het Presidie van Justitie aan den Major en Hoofd van 's Compagnies Militie aldaar *Hendrik van Preehn* en het Fiscalaat aan den Koopman en Secretaris van Politie *Martini Bergh*; dat wyders het Na-Schip *Duivenbrug* den gemelden Uithoek had aangedaan, uit hoofde van lekkagie en verlies van eenige rondhouten; wyders dat *Vredelust* met 120 doden en 81 Zieken, en de *Tempel* met 109 doden en 74 zieken, beide uitstevenende Schepen, aan voorn. Kaap waren aangeland.

Den 3 werden de Schepen de *Burg* en de *Jongvrouw Cornelia Jacoba* geexcuseerd van de reis naar Nederland, en bepaald het Schip *Welgelegen* den 20 dezer en het Na-Schip den 1 April derwaards te laten zeilen; mitsgaders de Bark het *Zee-Paard* in de plaats van naar *Ternaten* naar *Java* aangelegd: en tot Lid in het Collegie van Weesmeesteren alhier aangesteld de Burger *Jan Dat*, in de plaats van den op zyn verzoek ontslagen *David du Fau de la Longue*,

Den 7 werd, behoudens kwaliteit en gagie, naar Nederland verlost, de Luitenant Militair *Fredrik Burgere*; de Bark de *Arent* van de reize naar *Tinior* geëxcuseerd en de Sloep de *Taxisstroom* naar Java aangelegd.

Den 17 kreeg men tyding met het in de straat *Sunda* gearriveerde Rotterdamsche Schip den *Tempel*, dat aan de *Kaap de Goede Hoop*, gearriveerd waren de uitkomende Scheepen *Blyenburg* met 63 doden en 60 zieken; *Popkensburg* met 64 doden en 80 zieken, de Vrouw *Margaretha Maria* met 113 doden en 51 zieken; mitsgaders, dat het mede uitkomende Schip *Schagen* met 68 doden en 100 zieken, gepraid was, zynde op de Noorderbreedte van 3 Gr. 24 Min. en Lengte van 356 Gr. 42 Min.

Dien dag kreeg men ook noch bericht, dat 200 mannen, vissende (na Noordkapers gelykende Visschen, waarvan de kleinste 3 vademen lang was) zich den 14 April 1771 in de Baai *Tupaten*, digt by *Paulo Cinto*, op Sumatra's Westkust op strand hadden geworpen, dat die allen daar gecreveerd zyn, hebbende die Visschen door derzelver onverdraaglyken stank veele Inlanders van daar doen verhuizen,

zen, vele ziekte en zelfs de dood aan verscheiden menschen veroorzaakt, zo dat alle die Visschen, om de infectie der lucht te beletten, verbrand zyn.

Den 18 werd het Schip *Blyenburg*, in plaats van den *Tempel* tot een Na-Schip voor *Amsterdam* aangelegd.

Den 25 werd, in plaats van den overleden Reinier Jacob Maarten, tot eerste Administrateur in de Pakhuizen aan en bezyden de Waterpoort, aangesteld de Onder-Koopman *Wilhelmus Velingius* met tytel en rang van Koopman, om als twede in de Administratie vervangen te worden door den Onder-Koopman en Garnisoen-Schryver *Pieter Coster*; en tot Stads-Chirurgyn, in plaats van den overleden Johan Andries Kramer, benoemd, de vyfde Practizyn van het Binnen-Hospitaal, *David Beylon*; mitsgaders den Dienst van dezen vervuld met den Opper-Chirurgyn *Joh. David Jacquet*; voorts het Commando op het van de Caap de Goede Hoop noch verwacht wordende Schip de *Vrouwe Margaretha Maria* gedefereerd den Schipper *Steendekker*, en dat op het Schip de *Barbara Theodora* aan den Schipper *Julianus Razel*, in plaats van den overleden Schippers de *Vries* en *Cauvas*, en teffens naar Sumatra's Westkust aangelegd de Bark *den Arent*.

Den 6 Maart werd tot Major van de Artillery, Lid in het Collegie van Heemraden en Buiten-Regenten van de Hospitalen, in plaats van den overleden Engelstroom aangesteld, de Kapt. van het Corps *Gédeon Dulez*, om gesuccedeert te worden door den Kapt. Supernumerair *Joh. Car. Biesenbroek*, en in plaats van voorgen. Coster tot Garnisoen-Schryver benoemd, den buiten emploi zynde Onder-Koopman *Mr. Petrus Brakel*.

Den 10 werd tot voorzittend Lid in den Raad van Justitie dezes Kasteels aangesteld, het oudste Ordinaris Lid des gemelde Raads Mr. *Pieter van der Vorm*, in de plaats van den overleden van Haaften, en zyn Ed. Sessie gegeven in den Rade van Indie na den jongsten Raad extraordinair; wyders tot Luitenant onder het Garnisoen alhier, in de plaats van den gerepatrieerden Burger, bevorderd, den Vaandrig *Charles Estoppy*; en tot Vaandrigs de Sergeanten *Hendrik Lodewyk Morgenster*, *Hendrik Rammekens*, *Godfried Fredrik van Boltog*, *Carel van Echtirek*, *David Boudon en Johannes Bisbarner*.

Den 20, in plaats van den overleden tweden Practezyn in 's Comps. Binnen-Hospitaal Anthony de Vos, is opgetreden de derde Practizyn *Frans Hendrik Vroom*, om door den vierden *Johan Frans Christiaan Schultz* en dezen door den vyfden *Johannes David Jaquet*, als derde en vierden Practizyns gesuccedeerd te worden, mitsgaders tot vyfde Practizyn verkozen den Opper-Chirurgyn *Hendrik Gerewyn*, moetende de gemelde Schultz als eerste en Gerewyn als twede Verbandmeester blyven continueeren.

Den 27, in plaatze van den overleden Jan Adam Spinold, werd tot hoofd van de Chirurgie en Buiten-Regent van de Hospitalen, aan-

aangesteld der Chirurgyn Major van de Lyfwagt, *Johannes Themaar*, om in den laatsten dienst vervangen teworden door de Opper-Chirurgyn *Rudolph Jeeke*; mitsgaders onder de Militie op Java's Oostkust, tot Kapt. Luitenant de Luitenant *Johan Gustaaf Willem Heinrich* en *Johan Fredrik Walter*, de laatste onder de Dragonders, in plaats van den overleden Reygers; alsmede tot Vaandrigs bevorderd, de Sergeanten, *Jan Daniel Rood* en *Fredrik Kroegel*, tot Vaandrigs gechangeerd de Cornet *Abraham Mathburne*; ook noch tot Cornet de Vaandrig *Hendrik Lodewyk Morgenster*; mitsgaders het Soldy-Boekhouderschap te *Samarang* begeven aan den Boekhouder aldaar *Paulus Jacobus Bly*, met tytel en rang van Onder-Koopman, in de plaats van den overleden Francois Beens.

Den 3 April wierd geapprobeerd de Verkiezing van de Onder-Koopman *Steven Poelman*, tot Diaken by de Gereformeerde Gemeente; in plaatze van den ontslagen David Beylon, de Lampang Samancas Resident *Hans Wiebens* herwaards opgeroepen; de Boekhouder op het Japansche Vaarwater *Hendrik Godfrid Duurkop* in den dienst van Negotie-Boekhouder bevestigd met tytel en rang van Onder-Koopman; en de overige Bediendens van den handel op dat Ryk noch voor één jaar gecontinueerd.

Den 6 werd naar *Malacca* aangelegd de Bark *de Leervis*, en de alhier bescheiden Opper-Chirurgyn *Jeronimus Gherchichiwic* nevens den Vaandrig *Jan Jacob van Smieteck* naar Nederland verlost, met aanstelling van den Sergeant *Stoeker* tot Vaandrig in des laatsten plaats.

Den 7 werd in plaats van den gemelden Gherchichiwick tot Opper-Chirurgyn van het Kasteel te *Mallacca*, aangesteld de Opper-Chirurgyn alhier *Jan Diederik Winkelman*.

Den 10 wierd het Schip *Alkemade* over Coromandel en het Schip *de Vrouw Cornelia Jacoba* over *Bengalen* naar Nederland aagelegd; mitsgaders tot Resident van *Lampang Samanca* aangesteld, de aldaar zynde Sergeant *Hegelmeyer*, in plaatze van den te voren gemelden Wiebens.

LYST *van de Schepen die in* February *en* Maart *te* BATAVIA *aangekomen*, of *van daar vertrokken zyn.*

Den 4 February arriveerde aldaar het Schip *Blyenberg* van *Amsterdam*; den 10 het Engelsch particulier Brigantyn Schip the *Nancy* van *Mallabar*; den 13 de Bark *den Arend*, van *Sumatra's Westkust*; den 14 het Schip *de Tempel* van *Rotterdam*; den 15, 20 en 21 de particuliere Portugeesche Schepen (1) *Sancta Cicilia*. (2) *N. S. da Luz* en (3) *Sancta Catharina*, alle drie van *Macao*; den 23 het Schip *de Barbara Theodora* van *Mallabar*; den 25 het particulier Portugeesche Schip *Sancto Anthonio* van *Macao*; den 28 de Bark *de Leervis* van *Mallacca*, en den 26 Maart het Engelsch particulier Snaauw-Schip *Betzy* van *Bengalen*.

In tegendeel vertrokken van *Batavia*: op den 15 February het Scheepje *de Oranjeboom* naar *Ternaten*, de Bark de *Geertruida Susan-*

na

na, naar *Timor*, de Bark de *Ida* en de Sloep *de Verloren Zoon*, beide naar *Macassar*, en de Sloep *de Taxisboom* naar *Java*; den 20 het Schip *Welgelegen* naar het Vaderland voor de Kamer Hoorn; den 27 't Scheepje *de Jonge Petrus Albertus* naar *Ternaten*, en den 29 de Bark *het Zeepaard* naar *Java*: wyders op den 1 Maart het particulier Portugeesche Schip *Sancta Catharina* naar *Timor*; den 6 het Schip *de Burgh* naar *Java*; den 7 het Engelsch particulier Schip *Nancy* naar *Bombay*; den 13 het Schip *de Tempel* naar *Bantam*; den 26 het Schip *Pigot Indiaanen* naar *Madras*; en den 23 de Bark *den Arend* naar *Sumatra's Westkust*.

MAGISTRATUREN EN *AMPTENAAREN*.

Den 10 Octob. (1772) is door de Ed. Achtb. Vroedschap der Stad *Schoonhoven* tot Mede-Vroedschap aangesteld, de Wel Ed. Gestr. Heer *Cornelis van den Bosch*; en by 't Collegie van Heeren Electeuren tot Mede-Electeurs, de Heer Mr. *Dirk Hola van Nooten*, beiden in de plaats van wylen den Heer Jan Mulder.

By zyn Doorluchtige Hoogheid, de Heer Prins Erfstadhouder is aangesteld tot extraordinaris Hoogheemraad van *Rhynland*, de Hoog Welgeb. Heere *Willem Lodewyk*, Baron van *Wassenaar* tot Catwyk, Heere van Valkenburg, beschreven in de Ridderschap en Edelen van Holland en West-Vriesland enz.

Den 12 zynde de gewoone dag des jaarlyksche Verandering van de Regeering der Stad *Utrecht*, zyn aangesteld tot Burgemeesteren, de Wel Ed. Gr. Achtb. Heeren Mr. *Cypriaan Berger*, en Mr. *Cornelis Jan van Reyen*; tot Schepenen, de Wel Ed. Achtb. Heeren Mr. *Arnout Anthony van Zurck*, Mr. *Bartholomeus de Gruyter*, Heere van Groenewoude, Mr. *Jan Fredrik van Beek*, Heere van Dykveldt, Mr. *Arnout Loten*, Mr. *Abraham Jacob van der Dussen*, Heere van Darthuizen, *Maximiliaan Tuoy*, Mr. *Arnoldus Pit*, Mr. *Adriaan van Bronckhorst*, Mr. *Jan Jacob van Westrenen*, *Hendrik Maurits van Weede*, Mr. *Adriaan Cornelis de Beek* en *Pieter Lodewyk Daunis*; tot Gecommitteerden ter Directie van de Momboir-Kamer, de Heeren Mr. *Nicolaas Kien*, Mr. *Hendrik van Asch van Wyk*, Mr. *Thomas Adriaan Beddens*, en Mr. *Steven Jan van Muyden*; tot Gecommitteerden ter Directie van de Stads-Finantie, de Heeren Mr. *Meynard van Bueren*, *Jacob van Dam*, Mr. *Justus Godin*, Heere van Papendorp en Mr. *Adriaan van Romondt*; tot Thesaurier de Heer *Hendrik Verbeek*; tot Kameraar, de Heer *Adriaan Hendrik Eyk*; tot Gecommiteerden ter Waarneming van de Posteryen, de Heeren Mr. *François van Veldthuizen* en Mr. *Joseph Elias van der Muelen*, Heere van Maarssenbroek; tot Drossaart der Stads hoge Heerlykheid Vreeswyk, gezegd de Vaart, gecontinueerd de Heer Mr. *Jan Leonard Wintgens*, tot Commissarissen tot den ontfang van den Impost op de Bieren en 't Gemaal, de Heeren Mr. *Willem Jan van der Does* en Mr. *Jan Jacob Godin tot Cockengen*, Heere van Vuylkoop; tot Commissarissen tot den ontfang van den Impost op de Wynen, 't Geslacht, Zout en Zeep, de Heeren Mr. *Johan Fredrik van Sanden*, en Mr. *Cornelis Anthony van Wachendorff*, en tot Commissaris van de Erfhuizen en publieke Verkopingen, de Heer *Thomas Adriaan de Joncheere*. Wyders is de Heer Oud-Burgemeester Mr. *Everard van Harscamp*,

camp, gecommitteerd ter Finantie der Staten van de Provincie.

De Ed. Achtb. Raad der Stad *Maastricht* is aldus veranderd en zyn aangesteld tot Burgemeesteren, van de *Luiksche zyde*, Lt. *W. A. Olislagers*, van de *Brabandsche zyde*; Mr. *C. R. van der Haer*; Schepenen, van de *Luiksche zyde*, Lt. *P. Banes*, Lt. *H. J. Wichters*; *J. de Mee*, Lt. *J. G. Gillissen*, Lt. Chevalier, *L. G. J. B. de Brienen*, Heere van Geusfeldt, Lt *F. van Vreeken*, Lt. *F. X. Beuls*; van de *Brabandsche zyde*, Mr. *C. de Jacobi*, Mr. *P. H. van Slype*, Mr. *W. H. van Panhuis*, Mr. *H. L. Pelerin*, Mr. *J. W. Heldevier*, Mr. *E. B. Bogaart*, Mr. *J. van Schuylenburg*. Gezworen Raden van de *Luiksche zyde*, Lt. *B. Lousberg*, Lt. *G. H. Loyens*, Med. Doct., *Machure*, Med. Doct., *P. H. Fermin*, van de *Brabandsche zyde*, Mr. *Q. Collard*, Mr. *J. H. van Slype*, Mr. *P. van den Heuvel*, Lt. *M. C. Lenaartz*. Paaymeesters, van de *Luiksche zyde*, Lt. *G. H. Crubs* en van de *Brabandsche zyde*, Mr. *Q. Reinick*.

Zyne Doorl. Hoogheid de Heer Prins Erfstadhouder heeft, uit eene overgeleverde Nominatie aan hoogstdenzelven overgegeven door de Wel Ed. Heeren Bewindhebberen der Oost-Indische Compagnie ter Vergadering van Zeventienen, tot Raad ordinaris van *Nederland-Indiën* aangesteld, de Wel Ed. Heer *Hendrik Breton*; en tot Raden Extraordinaris, de Wel Ed. Heeren *Adriaan Moens*, Commandeur van Mallabar; *David Joan Smith*, Gecommitteerd tot en over de zaken van den Inlander, en *Isaac Reynst*, Sabandhaar over de Christenen te *Batavia*.

Voorsz. Heeren Bewindhebberen hebben tot Kooplieden te *Batavia* aangesteld, de Heeren *Adrianus Johan Franse* en *Johan George Hasselaar*, en tot Advocaat de Heer *Hubertus Henriques van Dam*.

By den Raad van Staate is de Heer Mr. *Johan Coenraad Druman* aangesteld tot Commis van 's Lands Magazynen in de Bellingwolder Schans, in plaats van wylen den Heer Johannes Walman.

Hoogstgemelde Prins Erfstadhouder heeft de Heer *Johan Bierman*, Schepen in den Hoge Gerechte van *Deyl*, aangesteld tot Heemraad van den Hogen Dyk Stoel van *Tielrewaart*.

In de plaats van wylen den Heer C. R. van der Haar, is door hun Hoog Mog. de Heer Mr. *Jan Huibert van Slype* tot Burgemeester en de Heer *J. R. Vrythoff* in plaats van den Heer van Slype tot Schepen der Stad *Maastricht*; als mede door den Raad van Staat de Heer Mr. *Johannes van Schuylenburch*, ook inplaats van den voorn. overleden Heer tot Ontfanger Generaal van de Beden en Domeinen van hunne Hoog Mog. in de drie Landen van *Over-Maze* en de *Vroenhove* benoemd.

Den 20 October (1772), zynde de gewoone dag van de Verandering der Magistrature der Stad *Wyk-by Duurstede*, zyn door den Heere Prins Erfstadhouder uit een overgeleverde Nomminatie aangesteld tot Burgemeesteren, de Wel Ed. Achtb. Heeren Mr. *Nicolaas van Ossenberg*, en *Dirk Bruyn*, Georgiusz.; tot Schepenen, de Ed. Achtb. Heeren *Willem Verbel*, *Maximiliaan van Leeuwen*, *Wynand du Bois*, *Theodorus Jan Caspar Plucker*, *Bernardus Frykenius*, *Aarnout de Joncheere*, en *Tibrand Bruyn*; tot Cameraar de Heer *Willem Verbell*; tot Kerk- en Postmeester de Heer *Abraham Wenweerd*; tot Rentmeester der gebeneficeerde Goederen de Heer *Wynand du Bois*; tot Heemraad binnen, de Heer *Aarnout de Joncheere*; tot Heemraad buiten *Pieter van Bemmel* en tot Molenmeester *Arie van Bemmel*.

Uit een overgeleverde Nominatie is door den Heer Prins Erfstadhouder tot Bewindhebber der Oost-Indische Compagnie ter Kamer *Amsterdam* aange-

steld, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Isaac Sweers*, Oud-President-Schepen en Raad der voorn. Stad.

De Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Claudius van der Staal* is door zyn Doorl. Hoogh. de Prins Erfstadhouder, tot Raad in de Vroedschap der Stad *Rotterdam*, geëligeerd, in de plaats van wylen desselfs Heer Vader Dirk Cornelis van der Staal.

AANMERKELYKE ZAAKEN.

Den 9 October (1772) is de Huisvrouw van *Pieter Wusthoff*, Burger en Koopman te *Elberfeldt* van *drie* Zonen in de Kraam bevallen, welke by den H. Doop zyn genaamd geworden *Abraham*, *Isaac* en *Jacob*.

Den 9 dito overleed te *Aarhuus* in *Jutland*, de alom wegens zynen zeldzamen hogen ouderdom beruchte *Christiaan Dracbenberg*, hebbende zyne levensdagen op 145 Jaren en 10 maanden gebragt.

Den 10. dito overleed op het H. Geest-Hofje in *'s Hage*, in den ouderdom van ruim 107 jaren, *Orselina Leffering*, Weduwe *Johannes van Tongeren*.

Ten voorz. dage overleed te *Dordrecht* in den ouderdom van 51 Jaren, de Wel Ed. Gest. Heer Mr. *Pieter Cornelis Pompe van Meerdervoort*, Oud-Raad dier Stad.

Te *Maastricht* is overleden de Heer Mr. *Cornelis Rosa van der Haar*, Schepen der gemelde Stad, mitsgaders Ontfanger Generaal van de Beden van Haar Hoog Mog. in de drie Landen van Overmaze en de Vroenhove.

Te *Ste Marie aux Mines* in *Lotharingen* is onlangs in den ouderdom van 103 Jaren overleden *Jeanne Leonard*, Weduwe *Antoine Colotte*; en te *Sées*, in de Generaliteit van *Alençon* in den ouderdom van 101 Jaren, *Jacqueline Louvet*, Weduwe *Christoph Loise*.

In deze Maand October 1772 ziet men te *Amsterdam drie* konstige Paard-Ryders, als *twee* Mannen en *eene* Vrouw welke hunne Exercitiën verrichten op het zo genoemde Slag- of Drilveldt, by de Utrechtsche Poort.

By 't eindigen van de Kerkmis des Jaars 1772 te *Amsterdam*, zyn de Opera, mitsgaders de Spellen weggebroken, zulks men in die Stad thans noch Opera noch Schouwburg heeft.

Op Woensdag den 28 October (1772) is zeeker *Hendrik Sar*, als stichter van de yslyke Brand te *Heukelum* op den 17. Augustus laatstleden, waarvan wy in ons 11de Stuk dier Maand en 't volgende breedvoerig gesproken hebben, aldaar gerabraakt en geblaakt geworden.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het gewoone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 4 en 18 November (1772) onder Voorzitting van Do. *Ericus Fredericus Alberti*.

Den 7 January (1772) is de Verkiezing van Kerkenraad te *Batavia* door het Gouvernement goedgekeurd, als, van *Lambert Daniel Kreps*, uit de Dienaren van de Compagnie en van *Joh. W. Wolff* uit de Burgers tot Ouderlingen; als mede van *Dan. Godl. Klyn* uit de Dienaren, met *Joh. G. Weisman* en *Jac. Hendr. Duurkoop* uit de Burgers tot Diaconen.

NAAM-

NAAMLYST der OVERLEDENEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 23 *September* 1772. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Woensdag den 23 *September* 1772.

Maria Geertruy van Feldt, Huisvrouw van Hendrik Hendriksz. N. O. K.

Woensdag den 30 *dito.*

Dionis Muilman, *Raad*, N. K.

Catharina Rentrop, Huisvrouw van Hendrik Balthezar van Aalst, *Collonel der Burgerye.* N. K.

't *Kind* van Johannes Adam, Berkepas. N. Z. K.

't *Kind* van Adrianus de Vries. Z. K.

Zaturdag den 3 *October* 1772.

't *Kind* van Elisabeth Woestenraad. E. Y. K.

Maandag den 5 *dito.*

't *Kind* van Cornelis Berg. O. Z. K.

Dingsdag den 6 *dito.*

't *Kind* van Christiaan Pryslar, Junior. O. K.

't *Kind* van Willem Bor. N. K.

't *Kind* van Harmanus Meyerink. N. Z. K.

't *Kind* van Nicolaas Sweeren. N. K.

Woensdag den 7 *dito.*

't *Kind* van Pieter Beenhuysen. O. K.

Donderdag den 8 *dito.*

Harmanus Uytert. O. K.

Reyndert van Veen. E. Y. K.

Neeltje Vasthoff, Weduwe van Antoni Vis. E. Y. K.

Anna Kistemaker, Weduwe van Lambert Gosseling. N. Z. K.

Catharina Kok. N. K.

't *Kind* van Jan Abel. N. Z. K.

't *Kind* van Carel Jacob Keyser. L. N. K.

't *Kind* van Johannes Altrecht. L. N. K.

Vrydag den 9 *dito.*

Harmanus van der Oudermeulen. W. K.

Jan ter Swaak. N. O. K.

Helena van Maurik, Huisvrouw van Ybbrand Centen. N. K.

Anna Maia Poets. N. Z. K.

't *Kind* van Jan Hamerslag. E. N. K.

Zaturdag den 10 *dito.*

Jannetje Opdekamp, Huisvrouw van Nicolaas van Oosten. N. O. K.

Doetje Verstel. Z. K.

Grietje Floris. Z. K.

't *Kind* van Dirk van Bosse. Z. K.

Zondag den 11 *dito.*

Isaias Tangerman, Mr. *Keurslyfsmaker.* A. K. H.

Henderina Keetelaar, Huisvrouw van Harman Christoffel Reese. K. K. H.

Maandag den 12 *dito.*

Elisabeth Scholten, Weduwe van Harmanes ten Clooster. N. K.

Elisabeth Hobers, Huisvrouw van Cornelis van der Does. N. O. K.

Dingsdag den 13 *dito.*

Joachim di Raphael. O. K.

Poulus Andriese. L. O. K.

Henderika van Sutem, Huis en Kraamvrouw van Jacob Cornelis Outhoff. A. K. H.

Catharina Elisabeth du Marchie, Huisvrouw van Abraham Saffelée. Z. K.

't *Kind* van Jan Jansen. O. O. K.

Woensdag den 14 *dito.*

Jacob Schouten, *Makelaar.* O. Z. K.

Geevert Cornelis van Brink. L. K. H.

Harmen Nolle. A. K. H.

Marianne L'admiral, Weduwe van Elie Grellet. W. A. K.

Deliana van Rietveld, Weduwe van Wouter Schaap. Z. K.

Anna Magdalena Voitus, Huisvrouw van Jan Wilsterman. L. O. K.

Marianne du Chemin, Huisvrouw van Jean Néel. W. A. K.

't *Kind* van Jacobus Castaing. N. Z. K.

Donderdag den 15 *dito.*

Pieter Meyboom. N. K.

Maria Sleimmer, Huisvrouw van Lambertus Wilmes. O. K.

Vrydag den 16 *dito.*

Willem Fontyn. O. K.

Elsje Lee, Huisvrouw van Jacob Edeling N. Z. K.
't *Kind* van Jelle Schryver. N. Z, K.
't *Kind* van Joseph Cattener. E. N. K.

Zaturdag den 17 dito.

Matheus van Heyningen. O. K.
Geertruyd Elisabeth Scharff, Weduwe van Daniel Planck. L. N. K.
Aaltje Pieters, Huisvrouw van Jan Martyn. E. Y. K.

Maandag den 19 dito.

Jacob Jansen. Z. K.
Pierre Leignest. W. A. K.
Anna Geertruyda Raadt, Huisvrouw van Johan Martin Schik. N. Z. K.
't *Kind* van Carolus Wieneke. N. Z. K.

Dingsdag den 20 dito.

Pieter Bloemink. N. Z. K.
Willem Roelofs. N. K.
Henricus Willink, *Medecinæ Doctor.* W. K.
Barbara Hollidai, Weduwe van Jan de Wit. O. Z. K.
Jannetje Verwer, Huisvrouw van Cornelis Borwinkel. O. O. K.
't *Kind* van Anthony van den Velden. N. Z. K.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 19 *October* 1772. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Angelierstraat (*C. van Eelen* en *H. Lauwerbek*, Twee Derde Parten in een Huis en Erve, in de) Noordzy, het derde beoosten de Violettestraat. *f* 1925, in slag *f* 50. *C. van Eelen.*

Dwarsboomsloot (Deselve, Twee Derde Parten in een Huis en Erve, op) by de Snoekjes Brug. *f* 2250, in slag *f* 100. Deselve.

Foelystraat (*J. Fey*, De Helft in een Huis en Erve, in de) Noordzy, 't vierde van de Buitenkant. *f* 1150, in slag *f* 50. opgehouden.

Heerengragt (*A. Buys* en *H. H. Helmers*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Blaauwburgwal en Korsjessteeg, uit de hand verkogt voor *f* 6000.

Korte Keizersstraat (*G. de Roy*, Een Huis en Erve, in de). *f* 5050, in slag *f* 600. *J. Speekman.*

Laurierstraat (*J. Speekman* en *H. Lauwerbek*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy, het 10de voorby het Weespad. *f* 2775 *C. Dom.*

Slooter weg (*L. Olivier*, *E. Croese*, *R. Steenbergen* en *M. Poortermans*, Een Buiten Plaats, genaamd Veldzigt, met deszelfs Huizing, Stalling en annexe Bruikweer Lands, met zyn Huismans Wooning, Stalling enz. op de) digt by Slooten. *f* 4000, in slag *f* 3400. opgehouden.

Slooter weg (Deselve, Een Bruikweer Lands, genaamd Lissabon, met zyn Huismans Wooning, Stalling en verdere Huizing, op de). *f* 2600, in slag *f* 900. opgehouden.

Tuinstraat (*J. Speekman* en *H. Lauwerbek*, Een Huis, Agterhuis en Erve, in de) Noordzy, in de Haring Gang. *f* 800, in slag *f* 50. opgehouden.

Weterings Dwarsstraat (*N. Bremer* en *D. Leuveling*, Een Huis en Erve, in de eerste) of Waale Weestraat, Zuidzy, het agste van de Vyzelgragt. *f* 3275, in slag *f* 30. *L. Kuyper.*

En

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 26 *October* 1772. geveyld.

Amstel (*J. Postumus*, *B. Twisk*, *P. Postbumus* en *A. de Moker*, Een Hofstede genaamd Meerhuizen, met zyn Huizinge, Stallinge en Landeryen, aan den) by de Drie honderd Roeden. *f* 14000, in flag *f* 600. *N. Breemer.*

Binnen Amstel (*J. Schreuder* en *J. van der Bank*, Een Huis en Erve, op den tusschen de Utrechtsche Straat en Binnen Amstel. *f* 7500, in flag *f* 150. G. *Muller Job, Antb.*

Capelsteeg (*J. Gaubert* en *P. van der Schley*, Een Huis en Erve, in de). *f* 10000, in flag *f* 300. opgehouden.

Heerengragt (*J. Schreuder* en *J. van der Bank*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Oude Lely en Drie Koningstraaten. *f* 13200, in flag *f* 700. *J. van der Bank.*

Heerengragt (Deselve, Een Huis en Erve, op de) tusschen de oude Lely en Drie Koningstraat. *f* 8550, in flag *f* 1000. *A de Mol van Otterloo.*

Heerengragt (*J. Lambers*, *W. van Eelen*, *W. Sickesz*, *P. Suyderhoff*, *A. Buys* en *H. Angel*, Een Huis en Erve, op de) Westzy, over de Korsjessteeg. *f* 51000, in flag *f* 1000. opgehouden.

Heerengragt (Deselve, Een Huis en Erve, op de) over de Korsjessteeg na de Brouwersgragt. *f* 39500, in flag *f* 2600. *B. Stemberg.*

Heerengragt (Deselve, Een Huis en Erve, op de) over de Korsjessteeg na de Heerenstraat, en een Huis en Erve, naast het bovengemelde. *f* 40500, in flag *f* 9000. *J. Eberlein.*

Heerengragt (Deselve, Een Stal, Koetshuis en Erve, op de) Oostzy, tusschen de Blaauw-Burgwal en Korsjessteeg. *f* 12500, in flag *f* 1400. *H. Planter.*

Heerengragt (*J. P. Heimbach*, Een Huis en Erve, op de) Noordzy, tusschen den Amstel en Utrechtsestraat. *f* 14600, in flag *f* 500. *Jan Siebes Hkz.*

Keizersgragt (*J. Schreuder* en *J. van der Bank*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Spiegel en Vyzelstraaten. *f* 45000, in flag *f* 5000. opgehouden.

Keizersgragt (*J. Lambers*, *W. van Eelen*, *W. Sickesz*, *P. Suyderhoff*, *A. Buys* en *H. Angel*, Een Huis, Stal en Erve, op de) over de Groenlandsche Pakhuizen, uit de hand verkogt voor *f* 41000.

Niesel (*N. Bremer*, *J. van der Bank* en *H. Baars Willemsz*. Een Huis en Erve, in de lange Liesdel of). *f* 2625, in flag *f* 400. *G. Muller Job. Antb.*

Palmstraat (*P. de Hoen* en *J. Scheltema*, Een Huis en Erve in een koop, in de) Zuidzy, tusschen de Brouwersgragt en Dwarsstraat. *f* 3525. *H. H. Helmer.*

Tichelstraat (*N. Bremer* en *W. J. Mooy*, Een Huis en Erve, in de) Oostzy. *f* 2225, in flag *f* 400. *A. de Mol van Otterloo.*

Verwerstraat (*P. Ermeling*, Een Huis en Erve, in de) Westzy, by de Staalstraat. *f* 3000, in flag *f* 30. *Teunis Bosman.*

Weterings Dwarsstraat (*W. van Eelen*, *N. A. van Hoorn* en *C. Twisk*, Een Huis en Erve, in de derde) of Vlakke Veld, Zuidzy. *f* 7100, in flag *f* 800. opgehouden.

En

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 26 *October* 1772. geveyld.

Obligatien (*J. Lambers*, *J. Lambers de Jonge*. O. C. *Tiffingh*, *W. Zeelt* en *W. van Hoogenhuizen*, Een) ten lasten van Holland en Westvriesland ten Comptoire *'s Hage*, op Naam 6 pap. *f* 3000. 71 Pt. in slag 3½ Pt. *Waarts en Koning*.

—— op Naam 6 pap. *f* 2000. *f* 50 Pt. *F. J. Melissen*.

Obligatien (Een groote prys) ten lasten en Comptoire als vooren op Naam *f* 1000. 80½ Pt. *W. Zeelt*.

—— op Naam *f* 1000. 80¼ Pt. *F. J. Melissen*.

—— op Naam *f* 1400. 80 Pt. Deselve.

—— op Naam *f* 1000. 80½ Pt. Deselve.

—— op Naam *f* 1000. 80½ Pt. Deselve.

—— op Naam *f* 1000. 80½ Pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten de Provincie Vriesland, op Naam *f* 1000. 77 Pt. *J. Lambers*.

—— op Naam *f* 1000. 76½ Pt. Deselve.

—— op Naam *f* 1000. 76 Pt. Deselve.

—— op Naam *f* 1000. 77 Pt. *J. van Eyk*.

—— op Naam *f* 2500. 76½ Pt. *Bunel en Broers*.

—— op Naam *f* 1000 76¾ Pt. Deselve.

—— op Naam *f* 2500. 77¼ Pt. Deselve.

Obligaten (Een) ten lasten van de Nederlandsche Geoctroyeerde Oost-Indische Comp. ter Kamer *Amsterdam*, op Naam *f* 1400, 68½ Pt. in slag ¼ Pt. *J. Menkema*.

—— op Naam *f* 2000. 69 Pt. *H. Angel*.

—— op Naam *f* 2000. 69½ Pt. *W. Zeelt*.

—— op Naam *f* 1000. 67¼ Pt. in slag ¼ Pt. *J. Menkema*.

—— op Naam *f* 4000. 68½ Pt. *J. Fredie*.

—— op Naam *f* 3000. 68¼ Pt. *M. van der Linden*.

Losrente (Een) ten lasten de Thesaurie Ordinaris der Stad *Amsterdam*, op Naam *f* 1475. 50½ Pt. *A. van Ketwich*.

—— op Naam *f* 1550. 50¼ Pt. *F. J. Melissen*.

Lyfrenten (Een) ten lasten Holland en Westvriesland ten Comptoire van *Amsterdam* op Naam *f* 80. *f* 605, in slag *f* 10. *Bunel en Broers*.

—— op Naam *f* 80. *f* 645, in slag *f* 5. *J. Steenbergen*.

—— op Naam *f* 80. *f* 590, in slag *f* 10. *Bunel en Broers*.

—— op Naam *f* 110. *f* 500, in slag *f* 20. *A. Blom*.

Obligatien (Een) ten lasten van Zyn Roomsch Keizerlyke Majesteit *Karel* de VI. genegotieerd op 't Kwikzilver ten Comptoire van wylen de Heer *W. G. Deutz*, waar van de Interest thans à 4 Pt. betaald werd ten Comptoire van de Heeren *Clifford en Zoonen* op Naam *f* 1000. 104 Pt. *W. Zeelt*.

—— op Naam *f* 2000. 103½ Pt. verkogt.

Obligatien (Een) ten lasten 't Koningryk *Zweeden*, genegotieert ten Comptoire van de Heeren *Hope en Comp.* à 5 Pt. Interest op Naam *f* 1000. 100½ Pt. verkogt.

—— op Naam *f* 1000. 100½ Pt. verkogt.

—— op Naam *f* 1000. 100½ Pt. verkogt.

Obligatie (Een) ten lasten van 't Landschap Oostvriesland ten Comptoire

toire *Aurik* gedateerd 22 January 1772. op Naam Ryxd. 237 : 13 : 10. *f* 180, in slag *f* 90. *A. van Ketwich.*

Obligatien (Een) ten lasten van Zyn Roomsch Keizerlyke Majesteit *Karel* de VI. onder de guarantie van de Vorsten en Stenden van Opper en Needer-Silesien, genegotieerd ten Comptoir van de Heer *W. G. Deutz.* op Naam *f* 1000. 21 Pt. *J. van Eyk.*

—— op Naam *f* 1000. 21 Pt. Deselve.

Actien (Een) in de Colonie de *Berbice* op Naam Banco *f* 1000. *f* 205. *G. Muller J. A.*

—— op Naam *f* 1000. *f* 200. Deselve.

—— op Naam *f* 1000. *f* 200, in slag *f* 1. *D Leuveling.*

—— op Naam *f* 1000 *f* 205. *H. Volkmor.*

—— op Naam *f* 1000. *f* 205, in slag *f* 1. *G. Muller Joh. Anth*

—— op Naam *f* 1000. *f* 205. Deselve.

—— op Naam *f* 1000. *f* 205, in slag *f* 1. *H. Volkmar.*

—— op Naam *f* 1000. *f* 205, in slag *f* 2. *G. Muller J. A.*

—— op Naam *f* 1000. *f* 205. Deselve.

Obligatien (*E. Croese*, *C. Nieuwout de Jonge* en *W. Zeelt*, Een) ten lasten de Stenden van *Bronswyk Lunenburg Wolffenbuttelse* gedeelte, genegotieerd ten Comptoire van de Heer *Luden* en Comp, gedateerd primo February 1769, staande in blanco, en rentende 4 Pt. *f* 1000. 89¼ Pt. *A. Rutgers.*

—— in blanco *f* 1000. 89¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 89¾ Pt. *D. Leuveling.*

—— in blanco *f* 1000. 89¾ Pt. *J. Fey.*

—— in blanco *f* 1000. 89¼ Pt. *E. Croese.*

—— in blanco *f* 1000. 89 Pt. *J. van Eyk.*

—— in blanco *f* 1000. 88¾ Pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie *Surinamen*, genegotieerd ten Comptoire de Heeren *Willem Clifford* en *Rudolf le Chevalier*, staand: in blanco, en gedateerd primo October 1769. *f* 1000. 98½ Pt. *C. van den Broek.*

—— in blanco *f* 1000. 98¾ Pt. *D. Leuveling.*

—— in blanco *f* 1000. 98½ Pt. *G. Muller J. A.*

—— in blanco *f* 1000. 98¾ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 99½ Pt. Deselve.

Obligatie (Een) als vooren, genegotieerd ten Comptoire de Heeren *Hubert van Hermaal*, en *van den Bosch*; staande in blanco en gedateerd primo Sept. 1770. *f* 1000. 96 Pt. *E. Croese.*

Obligatien (Een) op de Plantagie *Vissers zorg*, genegotieerd ten Comptoire Mevrouw, Wed. de Heer *A. Hamilton*, en de Heer *A. Mynders*, a Rotterdam, staande in blanco, gedateerd primo July 1772. *f* 1000. 101 Pt. *J. Scheltema*

—— in blanco *f* 1000. 101 Pt. *M. van der Linden.*

Obligatien (Een ten lasten eenige Eigenaars van Landgoederen, Yzermynen, Smederyen enz. in *Zweeden*, genegotieerd ten Comptoire de Heeren *C. van Orsoy en Zoonen* en *B. van den Santheuvel en Zoon*, zynde dezelye hier ter Steeden, onder de generale negotiatie door diverse Assuradeurs verzekert, rentende 4 Pt. staande in blanco, gedateerd Primo February 1771. *f* 1000. 99¾ Pt. *D Leuveling.*

—— in blanco *f* 1000. 99½ Pt. Deselve.

De

De volgende *Makelaars* hebben deeze onderstaande *Scheepen*, op *Maandag* den 19 *October* 1772. in 't Nieuwezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Hoeker-Schip *J. de Flines*, *V. de Vrie* en *T. Beth Ysbrantsz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamd *Valkenburg*, Gevoert by Schipper *Gerrit Barendsz. Kuyp*, is in 't Jaar 1763. N. U., L. 121½ voet, W. 27 voet 6 duim, H 13 voet 5½ duim, 't V. 5 voet 5 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1772. tot Cadix, een nieuwe Greene Huid omgelegt en verder vertimmert) Gemonteert met 2 Yzere Gotesingen, 2 Draaystukken, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 14000, in slag *f* 1100. *Claas Mats voor zyn Meester.*

Kof-Schip (*A. Swartwout*, *A. Kramp* en *A. de Clercq de Jonge*, Een Extraordinary Welbezeilt) met een Barkentyns Tuyg, genaamd de *Hoop*, Gevoert by Schipper *Fopke Foppesz. Baas*, is in 't Jaar 1758. N. U., L. 100 voet, W. 23 voet 2 duim, H. 11 voet. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1771. een nieuwe Fokke Mast, en in 1772. een nieuwe Groote Mast ingezet en een nieuw Groot Wand opgelegt). *f* 6000, in slag *f* 500. *Cornelis Berkhout.*

Walvis-Vangers Gereetschap (*V. de Vries* en *T. van Lingen*, Een Extraordinary Welgestoffeert) laast Gevoert geweest by Commandeur *Barend Pietersz.* *f* 3000, in slag *f* 300. opgehouden.

Deeze volgende *Scheepen* op *Maandag* den 26 *October* 1772. geveild.

Boots-Schips-Hol (*T. Beth Ysbrantsz.*, Een Extraordinary Welbezeilt, genaamd de *Breederode*, laast Gevoert by Capityn *Pieter Loopuit*. L. 91½ voet, W. 24 voet 3 duim, H. 10 voet 8 duim, 't V. 4 voet 10 duim, de B. 5 voet. Alles Amsterdammer voeten. *f* 1225, in slag *f* 100. *Jacob de Flines voor zyn Meester.*

Fluit-Schip (*V. Vries*, *T. Beth Ysbrantsz.* en *A. J. Dankers*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamd de Jonge *Visser*, Gevoert by Commandeur *Abraham Mooy*. Is in 't Jaar 1749. N. U., L. 113½ voet, W. 29. voet 2 duim, H. 13 voet, 't V. 7 voet, de S. 9 voet 3 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1770. een nieuwe Schuurgang omgelegt.) *f* 7600, in slag *f* 800. *T. Wesling* en *Determeyer.*

Smak-Schip (*J. de Flines* en *L. Hoop*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamd de *Vriendschap*, Gevoert by Schipper *Jan Teunisz*, is in 't Jaar 1768. N. U., L. 70 voet, W. 19 voet 7 duim, H. 9 voet 5 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 8800. in slag *f* 450. *Leendert Hoop voor zyn Mr.*

Walvis-Vangers-Gereetschap (*V. de Vries*, *T. Beth Ysbrandsz.* en *A. J. Dankerc*, Een Extraordinary Welgestoffeert) laast Gevoert geweest by Commandeur *Abraham Mooy*. *f* 3600, in slag *f* 1. *Claas Mats voor zyn Meester.*

MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE MERCURIUS,

Voor de Maand NOVEMBER 1772.

ASIA. *PALESTINA. Rama.* Door de grote verdeeldheid, die tegenwoordig onder de Arabieren is, zyn wy alhier zedert eenigen tyd, zeer ontrust geworden. De Party der Arabieren, welke genoemt is *Olial di Sarsraff* kwam deze Stad een en andermaal aanranden, met oogmerk om verscheide van hunne *Chekis*, die alhier in ketens geboeid gehouden worden, op vrye voeten te krygen. De Arabieren van *Bekir*, vyanden van de eerstgemelde, kwamen ons te hulp, en eindelyk geraakte de beide Partyen op den 23 July (1772), tusschen Hebron en Jerusalem in een hevig gevecht, waarin de Arabieren van *Bekir* de overhand hadden, en vervolgens meer dan zestig Dorpen in de Nabuurschap verwoesteden. De Overwinnaars, aldus in hun voorigen staat van Struikrovers hersteld, hebben vervolgens hunne buitensporigheden in volle vryheid op de grote wegen gepleegd, zo dat men zelfs onlangs gehele Familiën, waaronder eene meenigte Vrouws-Perzonen, gantsch naakt heeft te *Jerusalem* zien binnen komen.

De Sultan heeft de diensten en dapperheid van *Mustapha*, Bey van *Naplouse* beloond met hem tot Pacha van twee Paardenstaarten en teffens tot Gouverneur dezer Stad, alsmede van *Gaza* en *Jaffa* te benoëmen, zynde hem teffens uit de Stad *Damascus* vyf en zeventig Vaandels met al de Equipagie, overeenkomstig met zyne waardigheid, toegezonden, maar deze eerbewyzingen werden hem duur aangerekend, zynde gevolgd door een wisselbrief ten zynen laste, luidende om 40 beurzen (bedragende omtrent dertig duizend gulden hollands geld) op zicht te betalen, welke Somme hy, zonder zyn volk met geld afperssingen te kwellen, geenzints zal konnen voldoen.

De Cheik *Sable*, Zoon van *Daher*, en de Cheik *Kerim* zyn Kleinzoon, zyn met omtrent vyfhonderd Ruiters alhier en te *Hidde* zonder slag of stoot ingetrokken, vermits de Gouverneur met alle de Arabieren reeds te voren de vlucht genomen had, terwyl Cheik *Daher* en *Ali-Bey* de Stad *Jaffa* teffens hebben beginnen aan te tasten.

Smirna. Zedert den verschriklyken brand (in onze laatstvoorgaande bladz. 145 beschreeven) die een gedeelte dezer Stad verteerd heeft, ontdekt men dagelyks hier en daar brand Stoffen in de nabuurschap der verbrande huizen. Onlangs ontdekte men rook, door komende tusschen een muur, die aan het Tolhuis raakte, het welk dicht by het Oude Kasteel gelegen is, ook vond men een balk die noch brande. Dit veroorzaakte veel schrik aan de Inwooners, om dat dicht by de plaats daar men den rook ontdekte, een Kruid-Magazyn was, waarin driehonderd quintalen buskruit, gedeeltelyk in zakken en gedeeltelyk op de planken nedergestort gevonden wierden. De Christen Consuls en de voornaamste Inwooners verzochten, dat het Kruit naar het Waterkasteel mogt gebragt worden, doch de Turken weigerden zich in het Magazyn te begeven. Gelukkig lag 'er op de Rheê een Engelsch Fregat en een Fransche Chebek. De Canonniers en Matrozen dier Schepen haalden het kruid weg en bevryden dus de Stad van het yslyk gevaar aan 't welk dezelve blootgesteld was, dewyl dezelve buiten twyfel geheel en al zou verwoest zyn geworden, indien het vuur tot het Magazyn was overgeslagen.

AFRICA. *BARBARYEN*. *Algiers*. Twee van onze halve Galeyen hebben den 6 September (1772) alhier opgebragt een Napelsche Tartaan met timmerhout, de wil naar *Carthagena* hebbende, waarop zich negen man bevonden, welk vaartuig en lading prys verklaard, en 't volk tot slaven gemaakt zyn.

Den 18 der voorz. maand arriveerden alhier een Engelsch Oorlogs Fregat, gevoerd by Kapt. *Wilkenson*, en kwam dicht aan de Stad ten anker. In de eerste audientie verklaarde deze kapitein, dat de Dey zorge had te dragen voor de Slaven, dewyl, in gevalle 'er eenige, op wat wyze het ook zy, aan zyn boord mogten komen, hy dezelve niet zou overgeeven, en dat de Engelsche Schepen voortaan dezelve privilegien in dat opzicht als de Franschen moest hebben; waarop de Dey antwoorde, dat zulks niet

in

in de Tractaten vermeld was; dat ook hy Kapitein, en die der anderen Schepen in het vervolg, ter plaatze mosten ankeren, daar de Fransche Schepen zulks altyd deden. De Dey gaf dienzelven dag bevel om de Slaven op te sluiten; ondertusschen heeft de gemelde Kapitein zyn ankerplaats niet willen verlaaten, maar is eenige dagen daar na, zeer onvergenoegd, wederom onder zeil gegaan: byaldien deze Commandant op bevel van zyn Hof aldus is te werk gegaan, zou die zaak gevolgen konnen hebben.

Tunis. De tydingen welke men hier uit Europa krygt, van den slechten Oogst en den prys der Granen aldaar, doed den prys alhier, in weerwil van de overvloedige inzameling en 't verbod van uitvoer, mede ryzen. Onze Bey heeft tot noch toe de voordeelige aanbiedingen der kooplieden, welke den vryen uitvoer van Granen verzochten, van de hand gewezen; doch deze vlyen zich echter van dezelve eindelyk te zullen verwerven: om dat in der daad dit Land in verscheiden jaren niet kan verteeren de vierden der Granen, welke dit jaar heeft voortgebragt.

De uitrusting in den Haven van *Porto Farino* is volbragt en wacht alleen naar bevelen van den Bey, om onder zeil te gaan. Het vertrek van dezelve heeft dien Vorst uitgesteld, om dat hy 't gerucht vernomen had van een aanstaande Vrede in den *Levant*; maar hy wil dezelve tot een ander einde aanwenden, indien zy niet kan dienen tot het oogmerk waar toe hy haar bestemd had.

Zedert twee maanden, dat is gedurenden July en Augustus, heeft men hier zulk een geweldige hitte gevoeld, dat het den Inboorlingen van het Land niet geheugd, immer diergelyke ondervonden te hebben. Het veld is alomme gezengd en de grond overal van een gebarsten.

EUROPA. *TURKYEN. Constantinopolen.* De Porte schynd berouw te krygen over het blinde vertrouwen, 't welk dezelve in zeker Hof gesteld heeft, om dat deszelfs Minister, toen hy op de Conferentien te *Fokzany* aan *Osman Effendi* de voorwaarde aanbood, op welke *Rusland* de Vrede met de *Porte* wilde maken, zich van dreigende uitdrukkingen heeft bediend: zo dat eenige van gedachten zyn dat de Porte die voorwaarde niet aanneemen, maar veel liever alles wagen en zich aan 't uiterste gevaar bloot zal stellen. Andere zyn echter van een tegenstrydig gevoelen, en

meenen dat de Porte van de nood een deugd moet maaken, te meer; daar de tegen woordigheid van de Russische Vloot in den *Archipel*, en het gevaar van zich een vyand meer op het vaste land te zullen op den hals te halen, twee zaken zyn welke ernstige overweging verdienen.

Den 5 September (1772) is alhier een zware brand gesticht die des morgens ten half vier uren begonnen en eerst ten 9 uren geblust is: deze brand heeft veroorzaakt, dat de Audientie, welke de Zweedsche Envoijé by den Vice-Vizier moest hebben, en in dewelke hy door denzelven met een kostbare Pels van Zabel-Vel bekleed is, eenige uren is opgeschort geworden. Den 15 dito had de voorn. Envoijé audientie by den Sultan, by dewelke hy insgelyks met een Zabel-Pels van groote waarde bekleed werd, zynde vervolgens door den Ceremonie meester van de Porte tot aan zyn Paleis te rug verzeld.

Voor eenige dagen heeft de Sultan drie honderd Muilezels beladen, met goude en zilvere Geld specien, maar het Campement van den Groot-Vizier doen afvaardigen, ten einde hem in staat te stellen om aan de Janitzaren, die zedert eenigen tyd aan het muiten zyn geweest, de achter stallige Soldy te betalen.

Het schynt wel dat het Fransche Ministerie, 't geen gemeenlyk aandeel in alle de Negociatien der Europische Volkeren heeft, echter geene betrekking met die van *Fokzani* heeft gehad, aangezien de Minister van Vrankryk by de Porte, dezer dagen zyn eersten Tolk by den Reis Effendi of Minister der Buitenlandsche Zaken zond, om te vragen, of het waar was, dat de Stilstand van Wapenen tusschen dit Hof en Rusland noch voor drie maanden was verlangd: doch de Reis Effendi heeft zulks met dove oren aangehoord zonder aan den Tolk een decisief antwoord op die vraag te geven.

Den 27 der gemelde Maand ochtends ten 9 uren ontstond hier wederom brand in het *Serail*, en wel in één der Vertrekken van den *Helvagi-Bachi* of Chef der *Zuiker en Pasty Bakkers* van den Sultan, dewelke zodanig de overhand nam, dat binnen derdehalf uur alle de vertrekken zo wel van de Zuiker- en Pasty-Bakkers als van de Kok, en verscheiden daar naast aanliggende, tot assche verteerd zyn. De *Harem*, zynde het vertrek der Byzitten van den Sultan, was in het uiterste gevaar, te meer, om

dat

dat de Poorten van het Serail in 't begin van den brand gesloten waren en niemand daar in gelaten werd, om te blussen. De Sultan had kort voor den brand zich *incognito* by den Vice-Vizier begeven, om met denzelven en den Mufti te confereeren, maar zo dra hy bericht van dit geval kreeg, werd de conferentie afgebroken, en zy begaven zich met allen spoed naar het Serail.

SPANJE. Madrid. De Koning heeft den Baron *van Heekeren van Brantzenburg*, in qualiteit van Envoijé extraordinaris van Hun Hoog. Mog. de Heeren algemeene Staten der Vereenigde Nederlanden aan dit Hof geresideerd hebbende, Hoogstdesselfs Portret met diamanten bezet, geschonken.

Cadix. De Keizer van *Marocco* heeft aan alle Christenen doen aanzeggen, dat zy de Stad *Tetuan* moesten ontruimen, en zy, die met de uitvoering van dit bevel belast zyn, maken zulk een drift even als of de Stad stond belegerd te worden. De vreemde Kooplieden hebben zich naar *Tanger* moeten begeven, schoon aldaar geen één huis voor hen is om te logeeren, doch de Keizer heeft hen daardoor willen noodzaken om in die Plaats huizen te bouwen. De Vice-Consul van Spanje en de Engelschen zyn mede genoodzaakt geweest spoedig van daar te vertrekken. De eerste heeft zich naar *Larrache* begeven, terwyl de laatsten naar Gibraltar vertrokken zyn. De Europische Joden zullen het zelfde lot ondergaan, ten minsten zo zy het zwarte kleed, dat de Joden daar te Landen dragen, niet aannemen, doch zo dra zy dat doen, kan de Keizer hen als zyne Onderdanen, of dat het zelfde is, als zyne Slaven aanmerken.

Carthagena. Op 't einde van de maand September (1772), kwamen twee Fregatten van den Keizer van *Marocco* in deze Haven aan. Ieder van dezelve was met 20 stukken Canon gewapend, en met 250 man Equipagie voorzien. De Admiraal ging aan de wal, om een bezoek by den Gouverneur af te leggen. Hy had tot zyn Gevolg 20 Officiers en 15 Zoldaten, welke achter hem gingen, met de Snaphaan op den Schouder, geschaard in drie ryen, ider van vyf man, welke zyne perzoneele Lyfwacht uitmaakten. De Gouverneur omfing hem in zyn Hotel.

ITALIE. Rome. De Paters Jezuiten beginnen te gevoelen dat hun Ryk ten einde loopt. Het voorgevallene omtrent het *Senimario Romano*, in onze voorgaande bladz. 148 gemeld, doed hen 't

voorsz. gevoelen. Zy hebben verscheide Geschriften ter hunner verdediging uitgegeven.

Venetie. Men verzekerd dat de Keizer by den H. Stoel aandringt, om den Bisschop van Passau, Graaf van *Firmian*, tot het Purper te verheffen.

Padua. Zyne Eminentie, de Cardinaal *Antonio Marino Priuli*, Bisschop dezer Stad, is alhier na een langdurige ziekte, in den ouderdom van ruim 68 jaren overleden.

INGERMERLAND. Petersburg. De Groot-Vorst, dewelke den eersten October (1772) den ouderdom van 18 Jaren bereikt heeft, is dien dag als *Hertog van Holstein*, meerderjarig verklaard. Uit dien hoofde heeft, de Keizerin onze Souvereine, en hooggemelde zyne Keizerlyke Hoogheid de complimenten van gelukwenschingen ontfangen van de Geestelykheid, den Adel, de buitenlandsche Ministers enz., die hare Keizerlyke Majesteit en den voorn. Groot-Vorst naar de Hoofd-Kerk verzelden.

POLEN. Warschauw. In ons 1ste Stuk voor de maand October laatsleden hebben wy onzen Lezeren medegedeeld de Declaratien der Hoven van *Wenen*, *Petersburg* en *Berlyn*, met betrekking ter verdeeling van dit Ryk. Ziet hier het daarop door ons Ministerie gegeven.

ANTWOORD.

Nadien de ondergeschreven Ministers van zyne Majt. den Koning en de Republiek van Polen aan den Koning hebben ter hand gesteld de Declaratien die den 26 September 1772 door den Heer Baron van Rewitzki, buitengewoon Gezant en Gevolmagtigden Minister van hare Keizerlyke an Koninglyke Majt. en den 18 van die zelfde maand door de Heeren Gevolmagtigde Ministers van Stakelberg en van Benoit zyn overgegeven, zoo hebben de ondergeteekenden, na dat de Koning daar over het Advys van zynen Raad had ingenomen, bevel gekregen het volgend Antwoord op dezelven mede te deelen:

De gelukkige en belangelooze bemoeyingen, door welke hare Majt. de Keizerin Aller-Russen tot behouding der rust in Polen, gedurende het laatste Interregnum, en tot de vrye verkiezing van den tegenwoordigen Koning zoo veel heeft toegebragt, de byval des Konings van Pruissen tot datzelfde oogmerk en de toenmaals, door hare Majt. de Keizerin Koningin van Hongaryen en Bohemen, aangenomen grondstelling van Neutraliteit, zyn alle Omstandigheden, die door den Koning zoo hoog geschat worden als zy moeten worden en die nimmer uit zyn hart en geheugen verdwynen zullen.

Het

Het is hem ook zeer aangenaam te bevinden, dat alle de binnelandsche beschikkingen en verordeningen, welke door den Ryksdag, die het eerst na den dood van Augustus den III gehouden wierd, gemaakt zyn, in de verklaringen der drie Mogenheden als nuttig en voordeelig aangemerkt worden en had ook daarom wel gewenscht de uitwerking van de door alle deszelfs Naburen zoo gunstig beoordeelde Magt der Republiek te mogen zien. Europa is tog sedert langen tyd onderrigt, welke deels de oorspronglyke en deels de toevallige oorzaaken van de onlusten in Polen geweest zyn. Het is niet minder bekend, hoe de Koning en het beste deel der Natie alle de van hun afhangende middelen hebben aangewend om die onlusten te voorkomen en derzelver voortgang te stuiten, dan hunne bemoeinissen zyn ongelukiglyk vrugteloos en de gevolgen dezer wanordens buiten tegenspraak onoverkoomlyk geweest. De wettige Oppermagt is door vele niet erkend geworden en de Regeringloosheit heeft zich byna in alle de Provinciën uitgebreid; gantsch Polen is onderdrukt, arm gemaakt en verwoest, deels door deszelfs eige Burgers, deels door vreemde Troepen, in zoo verre, dat de wyze hoe de laatsten zich gedurende dien tyd gedragen hebben, de bevelen van derzelver respective Hoven, en de manier hoe die door hen ter uitvoer gebragt zyn aan gantsch Europa bekend zyn geworden.

Kortom vyf jaren van plagen en verwoesting hebben het Ryk ten gronde doen gaan, zoo dat de herstelling van den Vrede voor het zelve hoognoodig en onontbeerlyk geworden is; indien derhalven het getroffen verdrag tusschen de drie Mogenheden met dit oogmerk bearbeid en uit loutere menschenliefde ontworpen ware, zou de Koning de bekendmaaking daar van met de yverigste dankbaarheit aangenomen hebben, doch het tweede gedeelte dier Declaratien bevat zulke gevoelens, die voor de diepste smerte plaats overlaten. Men leest daar zelfs de aankondiging van die aanmerklyke Aanspraken, welke de drie Hoven op het ongelukkig Polen gemaakt hebben en het vastgesteld plan om zich zelven recht te verschaffen, wordende de werkelyke bezitneming dier Landen een Equivalent genoemd.

De zorgvuldigheit met welke de Koning en de Republyk Polen getracht hebben derzelver verbindtenissen met deze Mogenheden te vervullen; de wetten van eene goede Nabuurschap, die van de Poolsche zyde altyd heilig zyn in acht genomen; de vriendlyke en achtingtoonende wyze met welke de Koning, by zoo vele voorvallen, zyne verschillende redenen van klagten, die hy ongelukkiglyk over zyne Naburen had, heeft voorgesteld en de toestand zelfs van Polen, welke alle medelyden van edelmoedige en voor aandoening vatbaare gemoederen verdiend, zyn alle omstandigheden, die eene weerkeerige goedwilligheit hadden moeten te weeg brengen, en hem bevryden voor onderneemingen, welke voor zyn Recht en de Wettigheit zyner bezitnemingen zoo beledigende zyn.

De Rechtsgronden, op welken de Republyk haar eigendom aan alle die Provinciën vestigd, hebben alle deugdlykheit en rechtmatigheit voor zich. Een bezit van vele Eeuwen, het welk door de heiligste Verdragen erkend en toegestaan is: naamlyk door de Tractaten van Oliva en Wehlau, welke door het Huis van Oostenryk en de Kroonen van Vrankryk, Engeland, Spanje en Zweden geguarandeerd zyn, door het Tractaat van 1686 met Rusland, door de uitdruklyke en nieuwe Declaratie van dat zelfde Hof, gelyk mede door die des Konings van Pruissen in den jare 1764, en eindlyk door de Tractaten met het Huis van Oostenryk, die nog in wezen zyn. Op deze gronden staat het recht der Republyk, men haalt ze hier maar blootlyk aan, behoudende het recht om dezelven in tyd en wyle omstandiger voor te dragen.

Op welke gronden tog kunnen nu de drie Hoven zich daar tegen aankanten? Zyn het zulke die uit de duisterheit der lang verloopen tyden gehaald zyn? Of uit die der Revolutien in welke de Staten verheven, verwoest, gegeven en te rug genomen worden binnen den tyd van maar weinige maanden of jaren? Indien dit de gronden zyn, dan moesten volgens dezelven verscheide Provinciën wederom met Polen vereenigd worden, welke voorheen aan het zelve hebben toebehoord en die sedert langen tyd door die Mogenheden, welke nu pretensiën op Polen maken, zelfs bezeten worden; dan dewyl niemand looghnen kan, dat alle die verdragen reeds in de vergetenheit van vele eeuwen bedolven zyn, maar ook dat alle dergelyke verdragen door latere overeenkomsten vernietigd en alle die latere verbintenissen met de Naburen van Polen volstrekt strydig zyn met deszelfs verdeeling; zoo kunnen de gronden, waar op men zich beroept niet in aanmerkinge komen, ten zy men te gelyk de zekerheit der Bezittingen van alle Souvereine Staten in de Wereld vernietigen en de grondvesten van alle Troonen wilde doen wankelen.

Die zelfde Mogenheden, welke in hare voorgemelde Declaratiën zeggen: *dat de tegenwoordige toestand van Polen niet toelaat om langs de gewone wegen recht te verkrygen*, kunnen niet ontkennen, dat de tegenwoordige toestand van Polen maar toevallig en sedert korten tyd zoo geworden is; en het van haar zelfs afhangt daar een einde van te maken; zo dra zy daar toe besloten, zou de Republyk Polen het gerust, wettig en vrye bezit van deszelfs Souvereiniteit weder verkrygen, en dan zou het tyd zyn derzelver pretensiën voor te dragen en zich in het onderzoek daar over in te laten. Zulk een gedrag had men te regt van de billykheit der drie Hoven te verwagten gehad en men heeft eenige grond van hoop daar toe opgevat uit den brief door hare Majt. de Keizerin Koningin van Hongaryen en Boheme, den 26 January 1771. aan den Koning geschreven. Dan dewyl het gedrag der drie Hoven van dien aart is, dat het reden tot de allerzwaarste klagten aan den Koning geeft en de pligten aan zy-

ne

ne Kroone niet gedogen, dit alles ſtilzwygende voorby te gaan, zoo verklaart hy door deze plegtiglyk, dat hy de werklyke in bezitneming der Provinciën van de Republiek Polen, door de Hoven van Weenen, Petersburg en Berlyn, aanmerkt als onrechtmatig, geweldadig en ſtrydig tegen zyn wettig recht, beroepende zich uitdruklyk op die Tractaten door welken de aan zyn Ryk behoorende Landen geguarandeert zyn. Vervuld met vertrouwen op Gods geregtigheit, legt hy zyn zaak aan den voetzy nes Troons neder als aan den Opperſten Rechter der Koningen en der Volkeren en in afwagtinge van zyne hulpe proteſteert hy plegtig voor het oog der gantſche Wereld tegen alle verdeelingen van Polen, welke reeks geſchied zyn of nog ſtaan te geſchieden.

Warſchauw den 17 October 1772.

(Was geteekend)

Andreas Mlodztejowski, Biſſchop van Poſen, Kroons Groot-Cancelier.

Michaël Vorſt van Czartoryſki, Groot-Cancelier van Litthauwen.

Johan van Borch, Kroons Onder-Cancelier.

De Ruſſiſche Veldmaarſchalk *Romanzow* heeft den Heer *Obrezkow*, en de Groot-Vizier eenen Miniſter naar *Buchareſt* gezonden om de Vredes Onderhandelingen weder te beginnen; en volgens de laatſte berichten van den Donau, wend men van weerskanten alle vlyt aan, om den Vrede tot ſtand te brengen. Men wil ook dat 'er een *Franſche Chargé d'Affaires*, doch maar *incognito*, daar by tegenwoordig is, om den Vrede, zo men zegt, te helpen bevorderen. Dit laatſte oordeelen wy echter op de ley te moeten ſtellen.

De Paus heeft onlangs door zynen *Nuncius*, aan de Rus-Keizerlyken Miniſter eene Memorie doen overgeven, waarin om de vryheid der Poolſche Biſſchoppen en der overige Staatsgevangenen word aangehouden, met byvoeging, dat ſchoon de Ruſſiſche Keizerin in dien tyd ook rechtvaardige oorzaak tot hunne oplichting mogt gehad hebben, de omſtandigheden echter zedert dien tyd zo merklyk waren veranderd, dat zy thans wel op vrye voeten konden werden geſteld. De Ruſſiſche Miniſter heeft die Memorie zeer gunſtig aangenomen, en ook beloofd daar van by zyn Hof gebruik te zullen maken.

De Kroons *Inſtigator* zo wel, als de *Litthauwſche*, hebben bevel ontfangen, alle de Leden des Ryks, die zich buiten 's Lands bevinden, te citeren, en men heeft ook reeds tyding, dat veelen derzelven, voornaamlyk uit *Vrankryk* te rug komen.

Ten Hove worden dikwils Conferentien gehouden. Het is tot

noch toe onbekend hoe het zal afloopen met den *Groten-Raad* die geconvoceerd zal worden. Men wil alle Senateurs daar by hebben, doch de naburige Machten zullen niet toelaten dat de Senateurs in de hen ten deel geworden Provinciën, indien zy anders in andere Waywoodschappen gene goederen hebben, daar by verschynen.

Dantzig. De by deze Stad op 't Eiland *Platen* opgerechte Pruissische Tol-Kamer heeft aan de Kooplieden alhier, als mede aan de Schippers en alle de genen, die onzen Haven bezoeken, doen bekend maken, dat zy by hun aankomst en vertrek hunne Waaren en Koopmanschappen by de Tol-Kamer aangeven, en hunne Vrachtbrieven en Cognoscementen vertonen en vertollen moeten, en dat zy, daaromtrent niet oprechtlyk handelende, gevaar loopen zullen, dat niet alleen hunne Koopmanschappen verbeurd verklaard, maar zy ook daarenboven tot een geëvenredigde geldboete verwezen zullen worden.

De Tol-Kamer vaart midlerwyle nochtans steeds voort, van alle in-en uitlopende Schepen en Vaartuigen, niet alleen byzondere Tol-Rechten, maar ook de genen, die tot nu toe in den Haven dezer Stad betaald plegen te worden, in te vorderen.

De Schepen, de welke zedert van hier vertrokken zyn, na het betalen van het geëischte Pruissische Tol-Recht, hebben van die Tol-Kamer Pruissische Passen bekomen, waartegen zy de Passen dezer Stad, die zy anderzints plegen mede te nemen, aldaar hebben moeten te rug geven.

Op de gedane vertogen van weegens het bezitneemen van verscheide aan deze Stad behorende Districten, heeft de Pruissische Resident ten antwoord gegeven en verklaard, dat de Koninglyke Pruissische Adelaar ten eersten weder weggenomen zou worden van alle zodanige Plaatsen waarvan deze Stad haar recht van eigendom op een deugdelyke wyze zou konnen betogen voor Pruissische Commissarissen, dewelke ten dien einde zullen worden benoemd.

DUITSCHLAND. Weenen. De Poolsche Gezant, Graaf *Oginsky* heeft aan ons Hof een Manifest overgegeven, waarin tegen de Verdeeling van Polen word geprotesteerd. Integendeel is het Keizerlyke Koninglyke wydlopiger Manifest wegens de bezitneming van een deel van Polen reeds op de pers, en zal tot Tyteł

heb-

hebben: *Grondige onvouwing der rechtmatige Beweegoorzaaken, waarom men een gedeelte van Polen in bezit heeft genomen.*

In de Oostenrykſche Poolſche Landen zou volgens particuliere narichten van daar, een zoort van verradery of opſtand ontdekt zyn, die voor den Graaf *van Pergen*, en anderen, ſlechte gevolgen had konnen hebben, indien men niet by tyds de nodige maatregels daar tegen had genomen. Zelfs wil men, dat 'er, wegens dat voorval, verſcheiden Perzonen in hechtenis zyn genomen. Men verneemd ook, dat deze tyding door een Officier herwaards is gebragt, die ook reeds weder te rug is gezonden.

Berlyn. De regeerende Landgraaf van *Hessen-Cassel*, door zynen buitengewonen Afgezant, Graaf van *Oynhausen*, by zyne Majt. den Koning, om hare Koninglyke Hoogheid, de Princes *Philippina Augusta Amalia van Brandenburg-Swedt*, tot zyne Gemalin hebbende doen verzoeken, zulks vervolgens ook by hare Koninglyke Hoogheid zelve op het Luſtſlot *Fredrichsfeldt* geſchied zynde, is dit aanſtaande Huwlyk thans ten Hove opentlyk bekend gemaakt.

Men ziet alhier het volgende door den Koning geëmaneerde

E D I C T.

FREDERIK, door Gods genade Koning van Pruiſſen, Markgraaf in Brandenburg &c. &c. &c. Aan alle die het tegenwoordige zien of zullen zien, ſalut; De genegenheit tot onze onderdanen ons naar middelen hebbende doen omzien om hunnen koophandel te vermeerderen, hunne Zeevaart uit te breiden en onder hun aan te kweken allerlei ſoort van koſtwinningen, die tot verryking van eene Natie en bevordering van den overvloed onder dezelve ſtrekken kunnen, zoo hebben wy met dat oogmerk opgerigt eene Maatſchappyvan ZEE-HANDEL, welke, door den uitvoer van de producten onzer Landen, onder onze eige Vlaggen, zich uit de eerſte hand zal kunnen voorzien van al het geen onze onderdaanen noodig hebben, waar in tog de wezenlyke voordeelen van den koophandel gelegen zyn; en dewyl wy den gelukkigen voortgang dier Maatſchappye op eenen vaſten voet willen ſtellen en den inkoop der noodige Waren voor hunne Ladingen zoo gemaklyk willen maken als mooglyk is, hebben wy noodig geöordeeld aan haar toe te ſtaan een uitſluitend Privilegie tot inkoop van het WASCH, komende langs de Weichſel uit Polen, tien mylen aan weerszyden van die Rivier.

Om deze en anderen redenen, hebben wy na rypen rade, uit onze regte wetenſchap, volkomen magt en Koninglyk gezag, door dit tegenwoordig Edict geſtatueerd en geordonneerd; zeggen, ge-

gelasten, gebieden en willen als ons hoogste welbehagen.

I. Het uitsluitend Privilegie van aankoop van Wasch, het welke, komende uit Polen langs de Weichsel 10 mylen aan weerszyden dier Rivier, door onze Landen gevoerd word, is gegeven en toegestaan, gelyk wy geven en toestaan by deze aan de Maatschappye van Zee-Handel te Berlyn voor den tyd van vyf en twintig agter een volgende jaren, te beginnen van de dagtekening van dit tegenwoordig Edict.

II. Staan wy toe aan de gemelde Maatschappye van Zee-Handel eene stapelplaats te *Bromberg* of te *Vordon*, naar dat zy zulks zal geraden vinden, aan te leggen en willen, dat al het Wasch, 't welke, komende langs de Weichsel 10 mylen van weerszyden van die Rivier, door onze Landen gevoerd word, naar die stapelplaats gebragt en aldaar vyf agter een volgende dagen, te rekenen van den dag der aankomste af, bewaard zal worden. Gedurende de gemelde vyf dagen konnen de Poolsche of andere eigenaars hun Wasch verkoopen aan de Factoors van de gemelde Maatschappye en aan niemand anders, het zy vreemdeling of onderdaan, op straffe van verbeurd verklaring van het Wasch en een geldboete van het vierde der waarde der verhandelde Waren, van welke verbeurd verklaring en geldboete de eene helft aan ons en de andere aan de gemelde Zeehandel Compagnie zal behooren: dan indien na verloop van die vyf dagen de eigenaars het met de Factoors van die Maatschappye over den prys niet konden eens worden, zal het hun vrystaan hetzelve wederom terug te voeren, zonder het egter door onze Staten passerende op den weg te mogen verhandelen, overdoen of onder iemand te laten om het verder te verzenden. Verbiedende om, onder welke reden of voorwendsel het ook wesen mag, eenigen handel met Wasch elders dan in de gemelde stapelplaats en met iemand, buiten die Factoors dier Maatschappy, te dryven.

III. Het Wasch, dat aan onze Grenzen, uit de Landen 10 mylen aan weerszyden van de Weichsel gelegen, zal worden aangebragt, zal niet verder mogen werden gevoerd, en zullen de Tol-Bedienden en de Grensbewaarders den Eigenaren of vervoerderen hier van verwittigen en den weg naar de voornoemde stapelplaats aanwyzen; verbiedende dienvolgens aan alle Voerlieden en Schippers van een anderen weg in te slaan op straffe van verbeurdverklaring en eene geldboete van 100 Ryksdaalders te verdeelen als in het voorgaande Artikel.

IV. Het Wasch, door de Zeehandel-Compagnie in de gemelde stapelplaats van Bromberg of Vordon gekogt, zal betaalen alle de rechten die op dat Artikel gesteld zyn en die 'er werklyk van betaald worden; dog wy willen niet dat de gemelde rechten, ten aanzien van die Maatschappye, zullen vermeerderd worden en verklaren dezelve daarom vry en bevryden ze by deze, gedurende den tyd van hare Privilegie van alle anderen rechten, welke, behalven die 'er

te-

tegenwoordig van geheven worden, in het vervolg van tyd op het Wasch zullen gelegd worden.

V. Belastende aan alle onze Accys - Tol - en Licent - Bedienden om de hand te houden aan de uitvoering der bevelen omtrent de voorgemelde stapelplaats, langs de gansche uitgestrektheid der Grenzen, welke wy op 10 mylen aan weerszyden van de Weichsel bepaald hebben.

Ook is van wegens zyne Majesteit gepubliceerd dit navolgende

E D I C T.

Wy FREDERIK, door Godts genade Koning van Pruissen Markgraaf in Brandenburg &c. &c. &c. Dewyl de bekende veranderingen in het Koningryk Polen vereischen, dat wy al dat gene in allergenadigste overweging nemen, het welk in alle onze Landen tot meesten welzyn van den Staat en tot algemeen voordeel van den Koophandel en hier door aan ieder Inwoner en den particulieren handel onzer onderdaanen in 't byzonder het nuttigste en het voordeeligste zy, zoo is ons hier omtrent voorgekomen, dat het ZEE-ZOUT in onze Pruisische Steden, voornaamlyk te Koningsberg en Memel op die wyze gedreeven word, dat 'er altoos eene bestendige onzekerheit plaats heeft tusschen het gebrek van het noodige Zout tot den uitvoer naar buiten 's Lands en de onverwagte ophooping dier Ware, zoo dat of de noodige vorderingen niet voldaan konden worden of, dat door den onverwagten invoer van vreemd Zout, de daar in handelende kooplieden zeer vele schade lyden; terwyl veelmalen de toevoer van het Zout blootlyk van vreemde en op vragt varende Schippers afhangt.

Om deze en vele andere nog gewigtiger redenen, van welker wezenlykheit wy door het naauwkeurigst onderzoek overtuigd zyn geworden, hebben wy allergenadigst besloten om tot het debiet van het Zee-Zout aan de Buitenlanders eene byzondere Compagnie op te rigten, welke alleenlyk geregtigd zal weezen om al het uit Zee in ons Koningryk Pruissen inkomen de Zout op te koopen en wederom aan de Buitenlanders te debiteren.

Wy bevelen derhalven uit kragte dezes, dat, buiten onze gemelde Zouthandel-Compagnie, niemand, wie hy ook zyn moge, zig onderstaan zal om in ons Koningryk Pruissen eenig Zout over Zee te laten komen of zonder uitdruklyk verlof aan vreemden te verkoopen, op straffe van 50 Ryksdaalders boete voor ieder Centenaar. Wyders willen wy, dat alle verkoop van Inlandsch Zout aan de Buitenlanders, van den dag dezer Publicatie af, zal ophouden, waar tegen in onze Steden Koningsberg en Memel de voorraad van Fransch en Spaansch Zee-Zout, het last tegen 50 Ryksd. of 150 Pr. Gl. courant, en het slegt Engels Zee-Zout na proportie, door onze nieuwe Zouthandel

handel Compagnie van de Bezitters zal overgenomen en betaald worden, zullende, wanneer zulks binnen zekeren bepaalden tyd, niet geschieden kan, hun den billyken intrest van dien tyd, dat zy het hadden moeten overgeven, betaald worden; en of schoon ons wel bewust is, dat de tegenwoordige Pryzen minder zyn en maar 100 of 110 Pruisische Guldens komen, zoo willen wy egter aan die Kooplieden, welke meenen, dat zy hun Zout met meerder voordeel ter Zee uit Pruissen kunnen uitvoeren, zulks geduurende den tyd van drie maanden na de afkondiging dezes toelaten, doch zy zullen gehouden zyn hunnen voorraad aan te geven, dewyl die genen, by welken, na verloop van drie maanden Zee-Zout gevonden word, in de voorgemelde boete van 50 Ryksd. voor ieder Centenaar en verbeuring van het Zout vervallen zal.

Wat de Schepen en Ladingen betreft, welke met Zout onderweg zyn en die voor het einde van November, wanneer gemeenlyk de Zeevaart in de Oostzée, gesloten word, zullen inkomen; zoo willen wy, wanneer die ladingen onze Pruisische kooplieden werklyk in eigendom toekomen, dezelven mede door de Zouthandel Compagnie laten overnemen; doch zal zulks geen betrekking hebben op dat Zout, het welk by hazard en door op vragt varende vreemde Schippers word ingevoerd, maar zal de inkoop daar van geschieden naar mate het aan de opgeregte Compagnie gelegen komt.

Daarentegen word by dezen op het nadruklykste en op de daar toe gestelde straffe aan allen en een ieder verboden, om na dato dezes eenig Zee-Zout te ontbieden en te laten inkomen.

En op dat onze getrouwe kooplieden in de gezamentlyke Steden van ons Koningryk Pruissen en byzonder die van de voornaamste Zee-Steden als Koningsberg, Elbingen, Memel en Braunsberg niet de minste gegronde oorzaak zouden schynen te hebben, als of wy door een zoodanige Compagnie een Tak van den algemeenen Handel wilde afkorten, zoo willen wy daar tegen onze Pruisische Steden een veel aanmerklyker handel bezorgen door den exclusiven inkoop van Garen, Lynwaad, Potasch, Wasch, Hennip- en Lynzaad, welke goederen door het tans aan ons onbehoorig Vorstendom Ermeland naar vreemde Landen en Steden, ons niet toebehoorende, plagt verzonden te worden,

Wy bevelen en gelasten derhalven op het nadruklykste, dat alle de producten en Lands-Fabrieken op geenerlei wyze naar eenige andere Oorden als naar de Steden van ons Koningryk Pruissen zullen mogen vervoerd worden.

Hamburg. Vervolg en Slot van het Verhaal eener stoutmoedige onderneming door een klein Grieksch Esquader, (ziet onze voorgaande 155.)

Het verlies der Turken in dit gevegt wierd berekend op 10000 mannen zoo dooden als gekwetsten, daar dat der overwinnaren niet meer

dan

dan 1000 beliep. Het Turksch Leger bestond uit 15000 mannen, benevens die van Damas, welke 4000 mannen by zich had en 15000 Drusen. De Commandanten van het Esquader begaven zich vervolgens naar Caiffa by Ali Bey, die hen buiten die Stad ontfing, onder een pragtige Tent, staande tusschen twee andere voor zyne Gardes: hy kwam hen te gemoed en ontfing ze met allerlei blyken van eene volmaakte vriendschap; hy liet hen op kostbaare Stoelen nederzitten en allerhande ververschingen en reukwerken naar den Oosterschen trant aanbieden; betuigende zich ten hoogsten verpligt te achten aan de Doorlugtige Souvereine van Rusland, die hy benoemde met de namen van Beschermster der onderdrukten en Verdedigster dier Natiën, welke onder de Ottomannische Tieranny zugten: hy bedankte voor den bystand en drukte zich omtrent den Generaal Graaf Alexis Orlow, in bewoordingen uit, die de hoogste achting en erkentenis, welke hy hem toedroeg, aanduiden, gevende hem den naam van den schrik der Zee en meer andere dergelyke Oostersche Eertytels. Wyders deed hy voor hun twee pragtige Sabelbonte Mantels brengen, welke zyne *Civaddari* of Kamerdienaars, hen naar de gewoonte, moesten omhangen; doch de beide Commandanten verontschuldigden zich met te zeggen, dat zy zulks niet konden toestaan, dewyl zy de Uniforme van hunne Souvereine droegen en hen derhalven geen vreemd kleed voegen zoude. Ali Bey begreep dit en zond die mantels naar boord, met nog eenige andere van mindere waarde voor de Officieren van lageren rang. Vervolgens verzogt hy hen, dat zy als eene erkentenis wilden aanneemen 3 fraaije Arabische Paarden, 1 Dromedaris, 2 Snaphanen en 1 Sabel van een byzonder maaksel om het een en ander aan den Generaal ter hand te stellen, aan wien hy als Envoyé zond zyn eersten Minister Zefil-Car-Bey, die zich met zyn gevolg aan boord begaf van een der Schepen van het Esquader.

Den 3 May van Califfa vertrokken zynde, ontmoetten zy, op de hoogte van Seyda, den Kaptein Caliga, die hun het aangename nieuws mededeelde van de behaalde overwinning op de Turksche Vloot. De Heer *Balsamachi* vertoonde zich wyders op de Reede van Baruth, om zich meester te maaken van de kleine Vaartuigen, die uit het gevegt ontkomen waren; doch hy werd uit de Stad zo hevig beschoten, dat hy om hulp moest vragen ten einde zyne schade wegens het geleiden verlies te herhalen. Hier op wierd in het gezigt van de Stad door de beide Bevelhebbers overlegt, wat hun in dezen te doen stond; zy besloten eenparig hunnen togt nog roemrugtiger te maken door het innemen van Baruth; in der daad eene onderneming, die ten uitersten stoutmoedig was, uit hoofde van de weinige Troepen, die zy konden ontschepen, en de gesteldheid van hunne Vaartuigen, dan in weerwil van alle deze tegenstanden bragten zy ze op de volgende wyze ter uitvoer.

Het

Het was op den 17 May, dat zy op die Reede aankwamen, en een Turk aan den Bevelhebber en de Regeringe dier Stad afzonden, met een brief, inhoudende eene vermaning om binnen den tyd van 24 uren vergiffenis te komen vragen voor de belediging der Russische vlagge aangedaan en hulde te doen aan de Doorlugtige Keizerinne van Rusland hunne Souvereine, teffens betalende dezelfde belasting, die zy gewoonlyk aan de Porte opbragten. Dien tyd verliep niet alleen zonder eenig antwoord, maar men ontdekte zelfs, dat men in de Stad, steunende op deszelfs sterk Garnisoen en oude beroemde Torens, het klein getal Vaartuigen der Belegeraren bespotte.

Na dat de Kapteins van het Esquader met de overige Officieren geraadpleegd hadden, spraken de Heeren Riso en Psaro hun volk in dezer voegen aan: *Broeders! wy zien hier voor onze oogen eene onderneming even zoo gevaarlyk als onoemrugtig voor ons en onze Doorlugtige Voorvaderen: Gedenkt welke eene onverwinnelyke Souvereine wy de eer hebben te dienen en dat wy, onder hare vlag, die overal zegepralende is, moeten sterven of overwinnen.*

Deze korte Aanspraak van een algemeen geroep: *lang leve Katharina* gevolgd zynde, besloten zy op deze wyze tot den aanval.

300 Mannen, bestaande uit Cretenzers, Macedoniers en Epiroten, wierden, onder het bevel van den Majoor Gavala, tot deze landing uitgekozen, die door 4 Galioten, onder den Luitenant Pieter Aloysopulo, bestuurd wierd; de Schepen die de landing dekken en midlerwyl de Stad door een gestadig vuur uit hun kanon moesten ontrusten, wierden in eene ry geschaard van het begin der Rivier tot aan de Voorstad omtrent Dandon.

Den 9 des morgens ten 8 uren begon het vuur van de Schepen, waar tegen dat van de Stad op verre na niet konde opwegen. Ten 9 uren wierden de Troepen, aan de Westzyde der Stad, gelukkig aan land gezet; verscheiden van dezelven sprongen in 't water uit ongeduld om het eerste aan Land te zyn, en hebbende by zich een stuk kanon, het welk verscheidenmaal met schroot afgeschoten wierd, en deed zulks eene verwonderlyke uitwerking; zy vielen vervolgens op de Turken aan, die hen onverschrokken afwagten; dan na een hardnekkig gevegt van een uur, werden zy op de vlugt geslagen en naar de Stad gedreven, werwaards zy door hunne stoutmoedige aanvallers vervolgd wierden, die in alle de straten een geweldig bloedbad aanrigten, terwyl de overige de vlucht namen naar het Fort, alwaar zy door deszelfs Artillery beschermd wierden.

De Stad wierd, 24 uren lang, aan de plonderinge bloot gesteld; de kleine Turksche Vaartuigen, welke in den Haven gevlugt en die tot deze onderneming aanleiding gegeven hadden, vielen in de handen der overwinnaren.

Na dat dit verrigt was wierden 'er verscheiden Huizen in brand gestoken en gedreigd, dat zy, die in het Fort gevlugt waren, wanneer

zy

zy in handen vielen, alle over de kling zouden springen indien zy zich niet overgaven; dit deed de Turken besluiten om te verzoeken van in onderhandeling te komen het welk hun bewilligd wierd, waar op zy vier van de Voornaamste onder hen afgezonden, welke aan boord van den Commandant gebragt wierden en zich, na eenige debatten, met denzelven verdroegen, op voorwaarden: *dat zy terstond zouden betalen de tribut, welke zy alle drie maanden gewoon waren aan de Porte op te brengen, ter waarde van 20 Beursen; dat zy de party der Turken verlaten en voortaan goede vrienden van Ali Bey zyn zouden en eindelyk, dat hunne gevangenen terug moesten gegeven worden.*

Dit verrigt zynde, eindigde dit Esquader deszelfs Expeditie, vertrok van Syrie, met den buit en verscheiden pryzen en kwam den 18 July (O. S.) te Paros aan.

De Luitenant by de Rus-Keizerlyke Zeemagt *Panacotti Alexiano*, met eenige Vaartuigen zyn post hebbende in het Kanaal, tusschen het Eiland Samos en het Fort van Budrum in Natolie, formeerde het roekeloos Plan om zich meester te maken van het Fort van Stancio, gelegen in het Eiland van dien naam en de verblyfplaats van den vermaarden Zefir Bey Pacha, die genoegzaam meester van den Archipel was voor dat zyn Esquader te *Chesme* verbrand wierd. Het Garnisoen dier plaatse bestond uit 1500 Turken en was in het Fort met een genoegzaam getal stukken kanon voorzien, zoo dat de magt die hem tegenstond verre te sterk was voor zulk eene onderneming, te meer daar zyne Grieksche Equipagie maar een gering getal uitmaakte en niet in staat was om een formeel beleg te ondernemen; dan in weerwil van dat alles bleef die Officier by zyn voornemen om die onderneming ter uitvoer te brengen; doch door dien hem de magt ontbrak, nam hy zyn toevlucht tot list. Hy verdeelde eenige Sloepen en Barken aan verscheiden oorden van het Eiland even als of hy van zins ware hier of daar eene landing te ondernemen: dit had den bedoelden uitslag, alle Turken verdeelden zich naar die plaatsen naar welke zy de Barken zagen naderen. *Panacotti* speelde dit spel den geheelen dag, met oogmerk om des nagts zyne voorgenomen onderneming ter uitvoer te brengen. Die nagt was zeer donker en dienvolgens zeer gunstig voor deze stoutmoedige daad, op welke geene der Turken, die langs de Kusten kruisten, eenig denkbeeld hadden. *Alexiano* taste, aan het hoofd van 160 Grieken, het Fort aan en zich van een poort meester gemaakt hebben, trok hy 'er te vuur en zwaart in, deed het grof geschut vernagelen en bragt 'er 11 stuks van naar zyn boord, benevens verscheiden Turken met hunne vrouwen. Vervolgens de Stad geplunderd hebbende, keerde hy overwinnende naar zyne kleine Vloot te rug. De Commandant van het Fort zich dus bedrogen ziende, nam toevlugt tot de goedertierenheit van den Overwinnaar en verzogt om de slaking der gevangen die tegen Ossen, Schapen en Verkens uitgewisseld wierden. Zulk eene

heldhaftigen daad deedt den Luitenant *Alexiano* zeer veel eer aan en verdient ter kennisse van een yder gebragt te worden, die onderscheid weet te maken tusschen dapperheit en lafhartigheit.

NEDERLANDEN. *'s Gravenhage.* Hunne Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden, mitsgaders de Heere Erf-Prins en Mevrouw de Princes *Louisa*, genieten, door de gunst van den Allerhoogsten, eene bestendige gezondheid.

Uit *Vriesland* heeft men dat de *extraordinaris Landdag* der Heeren Staten van die Provincie gescheiden is, en dat Hun Ed. Mog niet alleen den *Uitvoer van Rundvee*, voor den tyd van een maand, hoewel niet zonder eenige bepaling, maar ook den *Uitvoer van Aard-Appelen* en *Boekweit* tot op het einde van den lopenden jare (1772) toegestaan hebben.

De Heeren Gecommitteerde Raden ter Admiraliteit op de *Maze*, hebben goedgevonden het verbod van den uitvoer van Aardappelen uit de respective Provincien en het Distrikt van de Generaliteit naar buiten, by provisie te continueeren, tot den 1 January 1773.

Hun Hoog Mog. hebben een Publicatie in dato den 17 November 1772, naar de *Meyerye van 's Bosch* en den Lande van *Cuyk* afgezonden, waarby het opkopen of doen opkopen van Boter en andere Waaren, de Granen daar onder begrepen, buiten de geoctroijeerde Week- en Jaarmarkten verboden werd enz.

MAGISTRATUUREN EN AMPTENAAREN.

Den 3 November 1772 is door de Ed. Gr. Achtb. Heeren van de Vroedschap der Stad *Schoonhoven* gecommitteerd met Mey 1773, voor den tyd van drie jaren, tot ordinaris Gedeputeerde ter Vergadering van hun Ed. Gr. Mog de Wel Ed. Gestr. Heer *Gerardus Jacobus van den Bosch*.

Met voorkennisse van zyne Doorl. Hoogh. den Heer Prins Erfstadhouder zyn by het Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit t'Amsterdam in Commissie gesteld de Oorlogs-Fregatten *Boreas* en *Westerstellingwerff*, ieder van 24 stukken Kanon, en ten commando opgedragen aan de Kapiteinen *Jacob Andr. van de Velde* en *David Hendrik Cras*.

Door hun Hoog Mog. is de Heer Mr. *Willem Thibout*, Heer van *Aagtekerk*, aangesteld tot Secretaris van het Collegie ter Admiraliteit in *Zeeland* in plaats van den Baron van Lynden, die daarvan vrywillig afstand heeft gedaan.

Uit een overgeleverde Nominatie zyn door Hoogstgemelde Prins Erfstadhouder, tot Goede Lieden van Achten der Stad *Dordrecht* voor den tyd van een jaar geëligeerd, de Heeren Dr. *Gysbert Beudt*, *Gerard de Bevere*, *Anthony den Bandt*, *Hendrik Josselet* Mr. *Philip Vrolykbert*, Mr. *Jasper Perduin*, *Cornelis Rees* en Mr. *Hendrik Onderwater*.

Den 10 November zyn tot Burge-

mee-

meesteren der Stad *Leiden* aangesteld, de Wel Ed. Gr. Achtb. Heeren Mr. *Cornelis Chastelein*, eerste en presideerende, Mr. *Hendrik van Buren*, Mr. *Theodorus Schrevelius* en *Jacob van der Meer*, Heere van *Hogeveen*; Voorts is als Thesaurier ordinaris gecommitteerd de Heer Mr. *Maarten Marcus*: zynde wyders gecommitteerd om als Raad ter Admiraliteit te *Amsterdam* zitting te nemen de Heer Mr. *Cornelis Speelman*, Heere van *Heeswyk* en *Dinter*, Raad in de Vroedschap en Oud Burgemeester; als mede in de Provinciale Reekenkamer de Heer Mr. *Laurens Theodorus Gronovius*, Raad in de Vroedschap en Oud-Schepen.

Uit een overgeleverde Nominatie heeft Hoogstmeergemelde Prins Erfstadhouder tot Burgemeesteren der Stad *Schoonhoven* geëligeerd, de Wel Ed. Gr. Achtb. Heeren *Thomas van Kempen* en *Andries van Oosterhout*; tot Schepenen de Ed. Achtb. Heeren *Johannes van Salen*, *Nicolaas de Fremery*, *Gerardus Jacobus van den Bosch*, Dr. *Willem van Lil*, *Jan van der Geer*. Dr. *Carolus Carnier* en *Gerbrandt van Overveldt*, en uit de zelven tot Schepenen Commissarissen de Ed. Achtb. Heeren *N. de Fremery*, Dr. *W. van Lil* en Dr. *C. Carnier*.

By den Wel Ed. Achtb. Raad der Stad *'s Hertogenbosch*, is het Professoraat in de Oostersche Talen aldaar opgedragen aan den Hooggel. Heer *Johannes Jacobus van Drunen* geliefd Leeraar by de gereformeerde Gemeente aldaar.

Door Hun Hoog Mog. is den Heer Mr. *Daniel Ellinkhuizen* aangesteld als Ontfanger van de Convoyen en Licenten te *Maastricht*, in plaats van den Heer Mr. Joh. van Schuylenburch.

De Ed. Heeren Bewindhebberen der Oost-Indische Compagnie ter Kamer *Amsterdam*, hebben de navolgende Kers-Schepen begeven, en op dezelven aangesteld; als, op 't Schip *'s Lands Welvaren*, lang 140 voeten, Schipper *Fredrik Kelger*, Opper-Stuurman *Dirk Schoon*, Onderstuurman *Jan Fredrik Volmer*, Derdewaaks *Christoffel Mildau* en *Dirk Roem* junior. Op 't Schip *Landskroon*, lang 150 voeten Schipp. *Michiel Hamelo*, Opperst. *Andries Swerus*, Onderst. *Axel Land*, Derdew. *Dirk Coenraats* en *Teuger Abo*. Op 't Schip *'t Loo*, lang 150 voeten, Schipp. *Klaas Roem*, Opperst. *Gerrit Bergh*, Onderst. *Jan Willem Nider*, Derdew. *Albert by 't Vuur* en *Jan Cornelisse*. Op 't Schip *Oost-Cappelle*, lang 150 voeten, Schipp. *Jan Abel*, Opperst. *Christiaan Klokker*, Onderst. *Juriaan de Groot*, Derdew. *Theunis Hans Bergh* en *Lucas Aams*. Op *'t Huis te Byweg*, lang 150 voeten, Schipp. *Jan Paardekoper*, Opperst. *Jurgen Rupke*, Onderst. *Jan Otto van Ingen*, Derdew. *Alexander Lewis* en *Dirk Hulsenbos*. Op den Hoeker *de Zon*, lang 110 voeten, Schipp. *Andries Hansen*, Opperst. *Cornelis Andriesse*, Onderst. *Matthys Verhagen*, Derdewaak *Piter Matthyse Aastrop*.

Zyne Doorluchtige Hoogheid, de Heer Prins Erfstadhouder, heeft op den 25 Nov. (1772) uit eene overgeleverde Nominatie, tot Burgemeesteren van *'s Gravenhage* geëligeerd, de Wel Ed. Gr. Achtb. Heeren, Mr. *Adriaan van der Goes*, President, Mr. *Carel de la Bassecour* en Mr. *Philippus Mattheus Mestre*, tot Schepenen de Ed. Achtb. Heeren; Mr. *Jan Hudde Dedel*, President, Mr. *Johan Dierquens*, Mr. *Johan Patyn*, Mr. *Abraham van Neck*, Mr. *Pieter van de Poel* en Mr. *Jan Slicher*. Tot Schepen van *Scheveningen*, *Boudewyn de Witt*; en tot Schepenen-Commissarissen de opgem. Heeren, *J. Dierquens*. Mr. *J. Patyn* en Mr. *Abraham van Neck*.

AANMERKELYKE ZAKEN.

Den 25 October (1772) is te *Groningen* in den ouderdom van 64 jaren overleden de Hoog Ed. Gestr. Heer Mr. *H. J. Veldman*, Raadsheer der gemelde Stad, en Gedeputeerde der Provincie enz.

Den 26 dito is de zogenaamde Hengst of gewoonlyke Veerschuit der Stad *Thiel* door den geweldigen Stormwind op de *Waal* voor de gemelde Stad omgeslagen, waar door van de *Veertig* menschen, die zich in dat Vaartuig bevonden, *een en dertig* verdronken en maar negen ter naauwernood gered zyn geworden.

Den 29 dito werd in *'s Hage* het tydelyke met het eeuwige afgewisseld by den Heer Mr. *Antboni van der Laan*, Advocaat voor de Respective Hove van Justitie, zedert den jare 1714.

Den 5 November overleed in *'s Hage* in den ouderdom van ruim 66 jaren, de Hoog Ed Gestr. Heer Mr. *Pieter Steyn*, Raad Pensionaris mitsgaders Groot-Zegelbewaarder, Stadhouder en Registermeester der Leenen van Holland en Westvrisland, Hoog Heemraad van *Rhynland*, Hoofd-Ingeland van *Delftland*, Curator van 's Lands Hooge-Schole te *Leyden*, enz. enz.

Ten voorsz. dage is te *Doesborg aan den Yssel* ter aarde besteld geworden zeeker *Harmen Diedericks*, hebbende den ouderdom van byna 103 jaren bereikt.

Den 6 dito gebeurde te *Chester* in *Engeland*, 't volgende droevig geval. Een meenigte menschen van beide de Kunne, en verscheide Kinderen, zich naar zeeker Huis begeven hebbende, om aldaar een Poppen of Marionetten Spel te zien, geraakte het Buskruit, 't welk in de Kelder onder dit gebouw gelegd was en aan een Kruidenier behoorde, in de brand, en deed het huis met alle die 'er in waren in de lucht springen, zulks daar door 40 Perzonen gedood en 42 of gebrand of deerlyk gewond werden.

Den 7 dito overleed te *Haerlem* in den ouderdom van 100 jaren en 10 Maanden *Maria Coulon*, Wed. *Esäe Reneaux*.

Den 11 dito toen de Koning en de Koninginne van Groot-Britannie, zich te *Londen* in de Schouburg in *Drury Lane* bevonden, ontstond 'er op 't einde der vertooning een allarm, als of 'er brand in den Schouwburg was. Edoch men ontdekte ras dat het onwaar, en het gerucht alleen uit misopvatting ontstaan was. Ondertusschen verwekte het grote opschudding, en elk was reeds op vluchten bedacht. Hunne Majesteiten betoonden zich ondertusschen zeer bedaard en kloekmoedig; bleven zo lang tot dat de Vergadering weder stil was en verlieten toen eerst den Schouwburg.

Den 14 dito is te *Amsterdam* in den ouderdom van 57 jaren min 3 dagen overleden, de Hoogeb. Heer *Bertram Philip Sigismund Albert*, Grave *van Gronsfeldt*, *Diepenbroek* en *Rees*, Heere van *Wyngaarde* en *Ruybroek*; beschreeven in de Ordre der Ridderschap en Edelen van Holland en Westvriesland, en wegens dezelve gecommitteerd in het Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit der voorsz. Stad, Castelein van den Huize van *Muyden*, Baillüw en Dyk Graaf van *Naarden* en *Gooiland*, Hoofd-Schout van *Weesp*, *Weesper-Carspel* en *Hoog-Bylmer* enz.

Den 16 dito overleed te *Utrecht*, in den ouderdom 64 jaren en 8 maanden, de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Johannes van Ysseldyk*, geliefd Predikant by de Nederduitsche Gereformeerde Gemeente der voorsz. Stad.

Den 17 dito stierf te *Amsterdam* in den ouderdom van omtrent 63 jaren, de Wel Ed Gestr. Heer *Theodorus de Smeth*,

Smeth, Vryheer van Deurne en Liessel, Heere van Alphen en Rietveld, Oud President Schepen der gemelde Stad.

Den 18 dito werd het tydlyke met het eeuwige afgewisseld by den Wel Ed. Gestr. Heer *Dirk Farret*, Oud-Schepen der Stad *Amsterdam*, hebbende den ouderdom van 68 jaren 4 maanden en 20 dagen bereikt.

Op 't einde van Augustus en in 't begin van September 1772 heeft men op de *Eilanden onder de Wind*, en inzonderheid op den 2 der laastgemelde maand te *St Eustatius*, een yslyke Orkaan gehad, waardoor onbeschryflyk schade, zo aan Gebouwen, Koopmanschappen, Scheepen als aan Veldvruchten is veroorzaakt geworden.

Te *Limoges* in *Vrankryk* is onlangs het volgende voorgevallen: De Heer *Grelet*, aldaar woonachtig, vertrok met een Post-Chais naar *Bordeaux*, en des nachts van paarden verwisselende, ontmoette hy aan het Posthuis eene andere Chais, waarop, zo hy vernam, zich den Heer *Nourrissant* bevond, één zyner beste Vrienden, die van *Bordeaux* naar *Limoges* terug keerde: hy begaf zich naar dat rytuig, en ziende dat zyn Vriend sliep, stelde hy eene aartigheid in 't werk die hem droevig bekwam, want hem willende bang maken, riep hy: *Nourrissant, u beurs of u leven*! doch zyn Vriend zeer verward ontwakende en denkende, dat hy een Struikrover voor had, greep zyn pistool en trof den Heer *Grelet* zo wel dat hy dood ter aarde viel.

Den 10 November stierf te *Amsterdam* in den ouderdom van 84 Jaren 10 Maanden en 10 dagen, de alom beroemde Konst-Portret Schilder de Heer *Jan Maurits Quinkhard*, zynde den 28 January 1688 te *Rees* in 't Hertogdom *Cleve* geboren.

Den 20 dito overleed te *Rotterdam* in den ouderdom van ruim 73 Jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer *Johan Osy*, Heer van Palenstein en Zegwaart, Raad en Agent van zyne Keizerlyke Majt. Franciscus den I. roemruchtiger Gedachtenisse.

Den 21 dito overleed te *Hoorn* in den ouderdom van 59 Jaren en 6 maanden, de Heer Mr. *Jan Mossel van Stralen*, Secretaris van de Magistraten, en Gedeputeerden van de Steden in Westvriesland, en de Noorderkwartieren, mitsgaders van de Heeren Gecommitteerde Raden van de Staten van Holland en Westvriesland in gemelde Stad residеerende.

Te *Roye* in *Picardye* is onlangs de Klooster Zuster *Margaretha le Sueur* in den ouderdom van 101 Jaren overleden.

Volgens eene onlangs gemaakte uitreekening van den Abt d'*Expilly* is Vrankryk thans bevolkt door 10562631 Mans- en 14451726 Vrouws-Perzonen van beneden de 20 Jaren af tot boven de 80 Jaren toe.

Van *Isequebo* heeft men, dat niet alleen eene Plantagie omtrent *Demerary* aan den Zeekant afgelopen was, waarop 200 Negers en 5 Blanken zouden vermoord zyn; maar dat 'er ook boven *Demerary* 2 of 3 Plantagien zouden afgeloopen zyn.

Van de Kust van *Africa* heeft men, dat de stilstand van Wapenen tusschen den Staat der Vereenigde Nederlanden en den Keizer van *Marocco*, voor 6 maanden verlangd is.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het gewoone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 2 en 16 December (1772) onder Voorzitting van Do. *Paulus Weslingh*.

Op Zondag den 15 November heeft alhier des namiddags in de Oude Kerk gepredikt, de wel Eerw. zeer geleerde Heer *Anthoni Christiaan Maas*, geliefd Leeraar by de Gemeente te *Edam*, hebbende

tot onderwerp zyner Verhandeling gehad *de eerste Vrage van het H. Avondmaal.*

Van *Aarhuis* in *Noorwegen* heeft men dat, de door zyne hoge jaren bekende *Christiaan Jacobse Drakenberg*, den 9 October 1772 overleeden, op den 16 dier maand aldaar met veel plechtigheid is begraven geworden. Zyn Lyk werd in den Rouwagen der Kooplieden naar de Dom Kerk gereden en aldaar in een open Graf gezet. In beide Kerken werden de Klokken van 12 tot half 2 uren geluid, en de Stifts-Prooft *Monard*, deed een fraaije Lyk-Reden, nemende tot Text, het 8 en 9 vers uit het 4 Kap. van het Boek der Wysheid: *Want de ouderdom is eerlyk, niet die lang leeft of vele jaren heeft: vernuftigheid onder de menschen is het rechte gryze haair; en een onbevlekt leven, is de rechte ouderdom.* Tot Inleiding had gemelde Godgeleerden, Leviticus 19 vs. 32. *Voor een grys hoofd zult gy op staan, en den ouden eeren; want gy zult vrezen voor uwen God: want ik ben de Heere.* Op de Grafsteen staat de navolgende Opschrift: „ Hier rust een door de Voorzienigheid bewaarde Gryzaart van 146 jaren, de zaalige *Christiaan Jacobse Drakenberg*, eertyds Hoog-Bootsman by het Dok te *Koppenhage*, geboren te *Blomsholm* in 't Kersspel *Skiede* in *Noorwegen*. Zyn Vader was de Hoog Ed. en Welgeb. Heer Kapitein *Jacob Drakenberg*, en zyne Moeder de Hoog Ed. Welgeb. Vrouwe *Margretha Elizabeth Hiul*. In den ouderdom van 111 jaren trouwde hy met eene oude eerwaardige Matrone van 60 jaren, genaamd *Maren Michelsdochter Bage*, welk hawlyk den 24 October 1737 te *Koppenhagen* voltrokken wierd, en wel in 't Hotel van den Grave *Danneskiold*, alwaar die twee oude Lieden door de Graven *Ulrich Adolph* en *Christiaan Conraad Danneskiold* tot voor het trouwbankje begeleid wierden. Na het overlyden van zyne Huisvrouw, leefde hy steets fris en gezond tot den 9 October 1772 als wanneer hy in den ouderdom van 146 jaren overleed, en dus 40 jaren, na dat hy, reeds 106 jaren oud zynde, te voet naar *Blomsholm* gegaan was, om ten bewyze van zyn toenmaligen hogen ouderdom zyn Doopcedul te lichten; en nu legd hy hier in de hope eener luisterryke Opstandingen.

NAAMLYST der OVERLEDENEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 3 *October* 1772. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Zaturdag den 3 October 1772.
Elisabeth Woestenraad, Huisvrouw van Johannes van Sligt. E. Y. *K.*
Woensdag den 14 dito.
'*t Kind* van Christiaan Prysler. W. K.

Donderdag den 15 dito.
'*t Kind* van Petrus de Nyssen. Z. K.
Zaturdag den 17 dito.
Volkardus Vork. L. N. *K.*
Marretje Gillis, Weduwe van Salomon Pereboom. K. K. H.

Maandag den 19 dito.

Johannes van der Winden. N. O. K.
't Kind van Jan Christiaan Sepp. L. O. K.
't Kind van Johannes Blomme. W. K.

Dingsdag den 20 dito.

't Kind van Michiel Willem Schols. L. O. K.
't Kind van Abel Abels. W. K.
't Kind van Dirk Stellingwerf. N. K.
't Kind van Willem Ruttigen. O. K.

Woensdag den 21 dito.

Benjamin Oyers. N. Z. K.
Madelaine Gillot, Weduwe van Jean Henry Châtelain. *In leven Bedienaar des Goddelyken Woords in de Walsche Gemeente tot Leyden.* W. A. K.
Marritje Borst, Weduwe van Laurens Kintjes. O. O. K.
Neeltje Stoelematter, *bejaarde Dogter.* Z. K.
't Kind van Jan Cordes. W. A. K.
't Kind van Jan Fredrik Huysman. L. O. K.
't Kind van Pieter Maarsen. N. O. K.
't Kind van Jan Have. N. K H.

Donderdag den 22 dito.

Estienne Renouard. W. A. K.
Jan Loosjes, *Houtkoper.* N. O. K.
Teupke Westendorp, laatst Weduwe van Evert Steffens. N. O. K.
Helena Stoffels, Weduwe van Andries Spaan. O K.
Anna Dorothea Zeegeman, Huisvrouw van Willem van den Nutet. L. O K.
Roelofje Neervoort, Huisvrouw van Dirk Willem Speel. E. Y. K.
't Kind van Arend van Egdom. O. Z. K.

Vrydag den 23 dito.

Jan Barendsz. Mr. *Smit.* Z. K.
Catherine Mouvilain, Weduwe van Pierre Babin. W. A. K.
Catharina van der Stors, Huisvrouw van Frans Willem Stevens. N. K.
Elise Elisabeth van Sel. L. O. K.
't Kind van Willem van Homrig. Z. K.

Zaturdag den 24 dito.

Jan Rooye. N. Z. K.
Jan Nicolaas Loofs, *twede Zoon* van Harmanus Loofs. W. K.
Margaretha Vaalhout, Weduwe van Harme Hendrik van Dorsten. N. K.
't Kind van Dirk van Vliet. K. K. H.

Maandag den 26 dito

Cornelia Croese, Weduwe van Myndert Cornet. N. Z. K.
Agatha van Velsen, Huisvrouw van Lucas Bakker. O. Z. K.
't Kind van Abel Abels. W. K.
't Kind van Willem Pouel. N. Z. K.
't Kind van Jacob Eenebeek. L. O. K.
't Kind van Jan Smyders. L. O. K.

Dingsdag den 27 dito.

Martinus van de Camp. N. K.
Johanna Christina Berens, Huisvrouw van Diedrich Coenraad Brauer, L. O. K.
Geertje Voorn. O. K.
Johanna Nieuwenhuys. Z. K.
Alida Vermeulen. A. K. H.
't Kind van Mattys Knegjes. Z. K.
't Kind van Abraham Geurs. N. K.
't Kind van Gerrit Gares. N. K.

Woensdag den 28 dito.

Johannes van Beesting. N. Z. K.
Bernardus Delhey, Mr. *Robynslyper.* L. K. H.
Helena Ottingh, Huisvrouw van Mathys Hardie. O. K.
't Kind van Bartholomeus van Keyserswaart. O. K.

Donderdag den 29 dito.

Hendrik Bieben, *Makelaar.* Z. K.
Jan van der Colf. L. K. H.
Maria Zegelaar, Huisvrouw van Andries Voortman. L. K. H.
Marie Elisabeth Chaillé. W. A. K.
't Kind van wyle Gerrit van Alstede. N. K.
't Kind van Dirk Klyn. L. O. K.
't Kind van Johannes Kats. L. K. H.

Vrydag den 30 dito.

Mattys Loman. L. K. H.

Alletta Steenbergen, Huisvrouw van Jan de Groot. O. K.
Judith Oudendyk, Huisvrouw van Jan Knaap. E. Y. K.
Catharina Woortman, Huisvrouw van Paulus Boote. N. Z. K.

Zaturdag den 31 *dito.*

Margaretha Keulders. W. K.
Alletta Klyn, *bejaarde Dogter.* A. K. H.
't *Kind* van Cornelis Slaap. W. K.
't *Kind* van Johannes Martinus Dinger. N. Z. K.
't *Kind* van David van Dyk. N. Z. K.

Zondag den 1. *November* 1772.

Johanna Margareta Kerkstroom, Huisvrouw van Casper Bos. L. K. H.

Maandag den 2 *dito.*

Adolph Torner. L. N. K.
Christoffel Kersten. K. K. H.
Maria Hofman, Weduwe Pieter van Linschoten. W. K.
't *Kind* van de Wel Ed. Gest. Heer Q W. van Hoorn. N. K.
't *Kind* van Hendrik Molkenboer. L. N. K.
't *Kind* van David van Dyk. N. Z. K.
't *Kind* van Alexander Bernardus Moreu. K. K. H.

Dingsdag den 3 *dito.*

Dirk van Eyl. L. K. H.
Alida Kerkhof, Weduwe van Anthony du Marchie. N. K.
Catharina Hofingius, Weduwe van Jan Philip Bellous. N. O. K,
Maria Hendrina Karreman, Huisvrouw van Harmanus Tymen. O. K,
Angenits Brants, Huisvrouw van Willem van Vonderen. O. K.
Catharina van Buysen Zeel. O. O. K.
't *Kind* van Nicolaas van Veen. N. K.
't *Kind* van Pieter Maarsen. N. O. K.
't *Kind* van Cornelis Mulder. O. Z. K.
't *Kind* van Johannes Kats. L. K. H.

Woensdag den 4 *dito.*

Johan Joseph Ruetz. E. N. K.
Hendrik van Emmerhorst. K. K. H.
Rosa Margaretha Padella, Weduwe van Willem Burggraaff Z, K.
Gerretje Koster, Weduwe van Hendrik Muller, L. K. H.
Lena Blom, Huisvrouw van Barend Marechal. W. K.
Margaretha der Kinderen, N. K.
't *Kind* van Dirk Beyer. N. K.

Donderdag den 5 *dito.*

Wouter Riesenbosch. N. K.
Hendrik Holland, Mr. *Broodbakker.* N. K.
Baltus Endepoodt. N. Z. K.
Hendrik Kruyf, K. K. H.
Eevert Dekker. A. K. H.
Lambert Geers, *te Sloterdyk begraven.*
Willemyntje Vernink, Weduwe van Abraham Kemp. K. K. H.
Alida Wiebe, Weduwe van Coenraad Broekman. K. K. H.
Eva Blank, Weduwe van Dirk Steen. A. K. H.
Elisabeth Goesee, Huisvrouw van Abraham Voraux. W. A. K.
Maria Velten, Huisvrouw van Klaas de Haan. Z. K.
Maria van Vyfhuysen, Huisvrouw van Nicolaas Groen. W. K.
Dorothea Kreps, Huisvrouw van Johannes Storm. O. O. K.
't *Kind* van Jacobus van Hagen. N. K.
't *Kind* van Dirk Willem Speel. E. Y. K.

Vrydag den 6 *dito.*

Catrina Nieuwhof, Weduwe van Willem Grypskamp. O. K.
Cornelia Potardt, Huisvrouw van Carel Bartelink. L. K. H.
't *Kind* van Nicolaas Zweeren. N. K.
't *Kind* van Frans van Heukelom. N. K.
't *Kind* van Jan Christiaan Sepp. L. O. K.
't *Kind* van Jacob Kluntrop. L. O. K.
't *Kind* van Sjoert Hamersma. K. K. H.

Zaturdag den 7 *dito.*

Harmanus Volkers, *behuwd Zoon* van Gerrit Weddelink. O. K.
Ida Teunis, Weduwe van Anthony Moolenaar. W. K.

't Kind

't Kind van Frans Windman. O. K.
't *Kind* van Jan Abel. N. Z. K.

Zondag den 8 dito.

Anna Susanne Ravey, Huisvrouw van Jeramie Besançon. W. K. H.
Johanna van Turenhoudt. K. K. H.
Johanna Boeg. A. K. H.

Maandag den 9 dito.

Walraat Scholten. L. O. K.
Nomme Poulles. L. N. K.
Mattys van Duykeren. E. Y. K.
Jan Mens, *Jongman.* W. K.
Magdalena Emsink, Huisvrouw van Abraham van den Kommer, *Krankbezoeker.* O. K.
't *Kind* van Anthonie Harmanus Huard, L. O. K.
't *Kind* van Cornelis Zeeman. O. Z. K.
't *Kind* van Joachem Volraad Medderman. O. O. K.
't *Kind* van Jurrian Kobelyn. O. O. K.

Dingsdag den 10 dito.

Wyna van Lennep, Weduwe van Mattheus David van Lennep. N. K.
Aaltje Doornik, Huisvrouw van Jurrian Nubroek. Z. K.
Elisabeth Huen, Huisvrouw van Salomon Hoelson. W. K. H.
Jane Louise Judet Lejeer, Huisvrouw van Dirk van der Gel. K. K. H.
Lysje Timmer, *oudste Dogter* van Dirk Timmer. N. K. H.
't *Kind* van Isaak Trecture. L. K. H.

Woensdag den 11 dito.

Isaac Ruysch Pool. W. K.
Abraham Rutgers, *Makelaar.* Z. K.
Elbertus Verlee. N. Z. K.
Pieter Suyderhout. W. K. H.
Sara van Mourick, Weduwe van Hendrik van Esse. N. Z. K.
Antje Voskuyl, Weduwe van Pieter van Westerryse. L. O. K.
Maria van den Broek, Huisvrouw van Mattys Steen. K. K. H.
Josina Pieterse Bolsen A. K. H.
't *Kind* van Jan Haye. L. K. H.

Donderdag den 12 dito.

Johan Philippus Prankhuysen. L. N. K.
Jan Rat, *Pryseerder van het Beestejaal.* W. K.
Hendrika Blink, Weduwe van Jan Spyker. N. Z. K.
Maria van Dyk te *Slooten begraven.*
Anna Catharina Middeweg, *eenigste Dogter* van Mattys Middeweg. W. K. H.
't *Kind* van Jean Jacob Griot. W. A. K.
't *Kind* van Dirk Klanes. N. K.
't *Kind* van Harmanus Stromberg. N. K.
't *Kind* van Jacobus Swart. L. N. K.

Vrydag den 13 dito.

Ryndert Hagestyn. N. O. K.
Anna Jongh, Weduwe van Abraham Gerrardus Blasius. Z. K.
Antje Koop, Weduwe van Jan van Grouw. E. Y. K.
Maria Catauna Caveio, Weduwe van Pierre Petureau. A. K. H.
Alida Vehof, Huisvrouw van Jan van Loon. E. N. K.
Alida Maria Huisinga, Huisvrouw van Petrus Neuman. N. K.
Margaretha Tiedeman, Huisvrouw van Johannes de Water. N. O. K.
Hendrikje Dirks Boom, Huisvrouw van Pieter Karree. N. Z. K.
Anna Bruynenburg. Z. K.

Zaturdag den 14 dito.

Hendrik Boldering. O. Z. K.
Laurens le Febvre. W. A. K.
Gerrit Vrymoet. N. Z. K.
Antje le Febvre, Wesluwe van Benjamin Hoet. L. K. H.
Marretje Jansz. Weduwe van Hendrik Overing. W. K. H.
Alida Floor. O. K.
't *Kind* van Hendrik Wuurman. N. Z. K.
't *Kind* van Johannes Hermanus Muller. N. K.

Zondag den 15 dito.

Antoon Staakman. W. K. H.
Lena van Veggele, Weduwe van Barent Hendrik de Korte. L. K. H.
't *Kind* van Albert Strobbe. W. K. H.
't *Kind* van Fredrik Everhardt. L. K. H.
't *Kind* van Pieter Witlam. A. K. H.

Woensdag den 16 dito.
Jan Maurits Quinkhard. L. O. K.
Christina Wythof, Huisvrouw van Jan Ermeling. N. K.
Dingsdag den 17 dito.
Herman Blok. O. K.
Gerrit Lindeman. O. O. K.
Harme Mulder. W. K.
Anna Kerkkeson, Weduwe van Paulus Wendelburg. O. O. K.
Johanna Overbeek, Weduwe van Samuel Mooy. A. K. H.
Anna Catharina Visser, Huisvrouw van Coenraad Roelofs. L. O. K.
Johanna Schmit. W. K. H.

Myne Heeren van den Gerechte der Stad *Amsterdam*, hebben op *Zaturdag* den 31 *October* 1772. deeze volgende *Perceelen* by Executie doen verkoopen.

Amstelgragtje, (Een Stal, Koetshuis en Erve, op het) *f* 2550, in slag *f* 1300. *J. J. Hooft.*

Hartestraat (Een Huis en Erve, in de) daar de Gouden Kop uitsteekt. *f* 8550, in slag *f* 1200. *W. Ebbenhorst.*

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 2 *November* 1772. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Blomstraat (*I. Bruyn* en *G. Muller Joh. Anthoniesz.*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy, voorby de laatste Dwarsstraat. *f* 2525, in slag *f* 70. *H. Lauverbek.*

Brouwersgragt (*H. van den Bergh*, Een Huis, Pakhuis en Erve, op de) Noordzy, tusschen de Roomsche Kerk en korte Prinsengragt. *f* 19800, in slag *f* 175. opgehouden.

Groene Burgwal (*B. Twisk*, Een Verwery, Wooning en Gereedschappen op de) daar 't Swarte Lam voor staat. *f* 4350, in slag *f* 175. opgehouden.

Nieuwe Schaagerlaan (*P. de Hoen*, *V. de Vries*, *E. Croese*, *H. Haak van Veen*, *W. Rebel* en *L. Jonkes*, Een Tuin en Huizinge, in de) aan de Wetering. *f* 1225, in slag *f* 300. *H. H. Helmers.*

Nieuwezyds Voorburgwal (Deselve, Een Huis en Erve, op de) naast en benoorden het Hoekhuis van de Stilsteeg. *f* 18000, in slag *f* 1100. *B. Twisk.*

Nieuwezyds Voorburgwal (*D. van Schorrenberg*, *G. de Roy* en *R. H. Kocb*, Een Huis en Erve, op den) op den hoek van de Graavestraat, mitsgaders vyf Huizen en Erven, in de Graavestraat, in een koop. *f* 15350. *G. Homburg.*

Reguliersgraft (*P. de Hoen*, De Helft in een Huis en Erve, op de) Westzy, het derde van de Prinsengraft. *f* 1425, in slag *f* 90. *J. J. Hooft.*

Roozengraft (*I. Bruin* en *G. Muller Johan Anthoniesz*, Een Huis en Erve, zynde twee Wooningen onder een Dak, op de) Noordzy, in de Foeliestagers Gang. *f* 775, in slag *f* 3. *J. van Orssagen Paulusz.*

Zwaanenburgwal (*D. van Schorrenberg*, *G. de Roy* en *R. H. Kocb*, Een Huis en Erve, op den hoek van de) en lange Houtstraat, mitsgaders drie Huizen en Erven, in de lange Houtstraat, in een koop. *f* 13000, in slag *f* 1200. opgehouden.

En

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 9 *November* 1772. geveyld.

Obligatie (*G. Denninghoff*, Een) ten lasten van Holland en Westvriesland, ten Comptoire *'s Hage*, op Naam 4 pap. *f* 1000. 100¾ Pt. *G. Kok*.
—— op Naam 3 pap. *f* 2000. 100½ Pt. *P. de Mortier*.
—— op Naam 3 pap. *f* 2000. 100½ Pt. Deselve.
—— op Naam 3 pap. *f* 1000. 102 Pt. *A. van der Glint*.
—— op Naam 3 pap. *f* 800. 100½ Pt. *P. de Mortier*.
—— op Naam 3 pap. *f* 1000. 103¼ Pt. *A. van der Glint*.
Obligatien (Een kleine prys-) uit de Lotery van zes Millioenen 3 pap. *f* 600. 99½ Pt. in slag ½ Pt. *G. Denninghoff*.
—— op Naam 8 pap. *f* 3600. 100. *P. Hoogenbuizen*.
—— op Naam 5 pap. *f* 600. 100½ *Bunel en Broers*.
—— op Naam 3 pap. *f* 600. 101¼ Pt. *P. Hoogenbuizen*.
Obligatie (Een groote prys-) uit de Lotery van 12 Millioenen, op Naam *f* 500, 49¾ *C. Dom*.
Obligatie (Een) ten lasten als vooren, ten Comptoire *Haerlem*. op Naam 8 pap. *f* 1000. 101¼ Pt. *G. Kok*.
Obligatie (Een) ten lasten de Generaliteit op Naam 6 pap. *f* 2000. 104½ *P. de Mortier*.
—— op Naam 3 pap. *f* 200. 104 Pt. *C. Dom*.
Obligatie (Een) ten lasten Groningen en Ommelanden, ten Comptoire van de Unie in *'s Hage*, op Naam 3 pap. *f* 2000. 102 Pt. *P. de Mortier*.
Obligatie (Een) ten lasten van het verhoogde Last en Vylgeld, ten Comptoire Generaal in 's Hage, op Naam 3 pap. *f* 1000. 100½ Pt. *Waarts en Koning*.

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 16 *November* 1772. gev.

Angeliersgragt (*G. Homburg*, De Helft in twee Huizen en Erven, op de) Zuidzy, by de Baangragt. *f* 625, in slag *f* 30. opgehouden.
Botermarkt (*D. des Ruelles*, *J. Posthumus*, *J. Sluyman*, *D. des Ruelles de Jonge* en *D. Leuveling*, Een Huis en Erve, op de) het eerste agter het hoekhuis van de Reguliers Dwarsstraat. *f* 6100, in slag *f* 550. opgehouden.
Cingel (*J. Slebes Hendriksz.*, Een Huis en Erve, op den) tusschen de Warmoesgragt en Driezoningstraat, in de Schildersteeg. *f* 600. *J. Speekman*.
Cloveniers Burgwal (*D. des Ruelles*, *J. Posthumus*, *J. Sluyman*, *D. des Ruelles de Jonge* en *D. Leuveling*, Een Huis en Erve, op de) het tweede bezuiden Blaauw Jan. *f* 15000, in slag *f* 1000. verkogt.
Foelystraat (*D. van Schorrenberg* en *R. Hageman*, Een Huis en Erve, in de) het vierde Huis van de Rapenburgergragt. *f* 2325, in slag *f* 300. verkogt.
Haerlemmerdyk (Dezelve, Een Huis en Erve, op den) Westzy, op den hoek van de korte Prinsegragt. *f* 3025, in slag *f* 550. verkogt.
Kadyk (*D. des Ruelles*, *J. Posthumus*, *J. Sluyman*. *D. des Ruelles de Jonge* en *D. Leuveling*. Een Huis en Erve, in de Nieuwe Kerkstraat, op de laagte van den). *f* 6950, in slag *f* 1000. *J. Kwikr*.
Kadyk (Deselve, Een Huis en Erve, op de laagte van den). *f* 3525. *D. de Haan*.
Kadyk (Deselve, Een Huis en Erve, op de laagte van den). *f* 2225, in slag *f* 50. opgehouden.

Kadyk (Deselve, Een Huis en Erve, op de laagte van den). *f* 2375, in slag *f* 20. opgehouden.

Kadyk, Deselve, Een Huis en Erve, op de laagte van den). *f* 2475, in slag *f* 30. opgehouden.

Kerkstraat (*D. van Schorrenberg*, G. *de Roy* en *P. van der Schley*, Een Huis en Erve, in de) zuidzy, agter het westelyke hoekhuis van de Vyzelstraat. *f* 4350, in slag *f* 200. *T. Bosman*.

Loyerstraat (*G. Homburg* (Twee Huizen en Erven, onder een Dak, in de oude) zuidzy, tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat. *f* 725, in slag *f* 20. *J. Sluyman*.

Marken (*J. Slebes Hendriksz.*, Een Huis en Erve, op) by de Raapenburger Brug. *f* 1500. in slag *f* 40. *P. de Hoen*.

Teertuinen (*R. Steenbergen*, *H. Broekhuizen*, *J. Broers* en *N. J. van Baggen*, Een Huis, Pakhuis en Erve, in een koop, in de Oude). *f* 25000, in slag *f* 7000. *R. Steenbergen*.

Verwersstraat. (*D. van Schorrenberg*, *G. de Roy* en *P. van der Schley*, Een Huis en Erve, in de). *f* 3300, in slag *f* 7. *S. Booma*.

Voorburgwal (*G. Muller Joh. Antb.*, Een Huis en Erve, op de Oudezyds) op de hoek van de Suikerbakkerssteeg. *f* 9900, in slag *f* 70. opgehouden.

Zwaanen Burgwal (*D. van Schorrenberg*, *G. de Roy* en *P. van der Schley*, Een Huis en Erve, op de) over de lange Houtstraat. *f* 6250, in slag *f* 1100. *J. Schreuder*.

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 16 *November* 1772. geveyld.

Obligatien (*D. des Ruelles*, *J. Posthumus*, *J. Sluyman*, *D. des Ruelles de Jonge* en *D. Leuveling*, Een) ten lasten de Vereenigde Nederlanden ten Comptoire van de Generaliteit in 's Hage, op Naam 2 pap. *f* 1000. 107½ Pt. *J. de Wolff*.

—— op Naam *f* 1000. 5 pap. 106¼ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.

—— op Naam 7 pap. *f* 2000. 105¾ Pt. *A. Buys*.

—— op Naam 7 pap. *f* 1000. 105¼ Pt. Deselve.

—— in blanco 8 pap. *f* 1000. 104¾ in slag ¼ Pt. *H. Esser*.

—— in blanco 8 pap. *f* 1000. 105 Pt. *A. Buys*.

—— in blanco 4 pap. *f* 1000. 105¼ Pt. *J. de Wolff*.

—— in blanco 4 pap. *f* 1000. 105¼ Pt. in slag ¼ Pt. *N. Breemer*.

—— op Naam 7 pap. *f* 300. 104½ Pt. in slag ½ Pt. *H. Esser*.

—— op Naam 7 pap. *f* 200. 103½ Pt. Deselve.

—— op Naam 7 pap. 200. 103½ Pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten de Admiraliteit op de wederhelft van het Last- en Vylgeld op Naam 1 pap. *f* 1000. 102 Pt. *E. W. Rietmeyer*.

—— op Naam 1 pap. *f* 1000. 102 Pt. Deselve.

—— op Naam 1 pap. *f* 1000. 102¼ Pt. in slag ¼ Pt. *N. Breemer*.

—— op Naam 1 pap. *f* 1000. *f* 102¼ Pt. *J. Sluyman*.

—— op Naam 1 pap. *f* 1000. 102¼ Pt. *E. W. Rietmeyer*.

—— op Naam 1 pap. *f* 1000. 102¼ Pt. Deselve.

—— op Naam 1 pap. *f* 2000. 102½ Pt. *G. Scholten*.

—— op Naam 1 pap. *f* 1000. 102½ Pt. *N. Breemer*.

—— op Naam 1 pap. *f* 1000. 102½ Pt. *E. W. Rietmeyer*.

op

—— op Naam 1 pap. *f* 1000. 102¼ Pt *H. Esser.*
—— op Naam 1 pap. *f* 1000. 102½ Pt. *E. W. Rietmeyer.*
—— op Naam 1 pap. *f* 1000. 102¾ Pt. Deselve.
Recepissen, (Een) ten lasten de Nederlandsche Geoctroyeerde Oost-Indische Compagnie ter Kamer *Amsterdam*, op Naam *f* 3000. 103¾ Pt. *E. W. Rietmeyer.*
—— op Naam *f* 3000. 103½ Pt. *J. Steenbergen.*
—— op Naam *f* 3000. 103½ Pt. *B. Jansen.*
Recipis (Een) ten lasten als voren ter Kamer *Enkhuizen*, *f* 2000. 102 Pt. *J. Sleyman.*
—— op Naam *f* 4000. 103¼ Pt. *J. Posthumus.*
Obligatien (*E. Croese*, *D. Leuveling* en *W. Zeelt* Een) ten lasten van Haar Roomsch Keizerl. Koningl. Majesteit, genegotieerd op de Bank van *Weenen*, ten Comptoire van de Heeren *Verbrugge* en *Goll*, allen in dato 1 January 1772. à 3½ Pt. in blanco *f* 1000. 100 Pt. *J. Oorvest.*
—— in blanco *f* 1000. 100 Pt. *O. C. Titsing.*
—— in blanco *f* 1000. 99¾ Pt. *M. van der Linden.*
—— in blanco *f* 1000. 99¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 98¾ Pt. *O. C. Titsing.*
—— in blanco *f* 1000. 99½ Pt. *M. van der Linden.*
—— in blanco *f* 1000. 99¼ Pt. *O. C. Titsing.*
—— in blanco *f* 1000. 99¼ Pt. *M. van der Linden.*
—— in blanco *f* 1000. 99¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 99½ Pt. Deselve.
Obligatien (Een) ten lasten eenige Planters op de Deensche Americaansche Eilanden *St. Croix*, *St. Thomas* en *St. Jan*, genegotieerd ten Compt. van de Heeren *Abraham ter Borch en Zoonen*, rentende 6 Pt. dato 1 January 1769. in blanco *f* 1000. 85½ Pt. in flag ½ Pt. *P. B. Bunel.*
—— in blanco *f* 1000. 85½ Pt. *C. Dom.*
—— in blanco *f* 1000. 85½ Pt. *D. Leuveling.*
—— in blanco *f* 1000. 85½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 85½ Pt. *J. van Wattens.*
—— in blanco *f* 1000. 85¾ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 85½ Pt. in flag ¼ Pt. *P. B. Bunel.*
—— in blanco *f* 1000. 85½ Pt. *D. Leuveling.*
—— in blanco *f* 1000. 85½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 85½ Pt. *G. Kok.*
—— in blanco *f* 1000. 94¼ Pt. *C. Dom.*
—— in blanco *f* 1000. 92 Pt. *D. Leuveling.*
—— in blanco *f* 1000. 92 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 92 Pt. *J. Fey.*
—— in blanco *f* 1000. 92 Pt. *J. Kluppel.*
—— in blanco *f* 1000. 92 Pt. *J. van Geleyn.*
—— in blanco *f* 1000. 92 Pt. *A. van der Glint.*
—— in blanco *f* 1000. 92 Pt. *J. Kluppel.*
Obligatien (Een) ten lasten van de Magistraat der Stad Leipzig, genegotieerd op de Stads Waag, ten Comptoire van de Heeren *C. Sardi en Comp.* rentende 4 Pt. gedateerd 1 November 1768. in blanco *f* 1000. 29 Pt. *J. Kluppel.*

in

Kof-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Jonge Haaye*, gevoert by Schipper *Piebe Jans Sipma*, is in 't Jaar 1763. N. U., L. 92 voet, W. 21 voet 7 duim, H. 10 voet 7 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1772. een nieuw Wand opgelegt). *f* 9000, in slag *f* 600. *V. de Vries*, *voor zyn Meester.*

Snaauw-Schip (*L. Hoop* en *J. Kokenbos*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Vrindschap*, gevoert by Kapitein *Alexander Griepman*, L. 73 voet, W. 21 voet, H. 11 voet 6 duim, 't V. 4 voet 9 duim, 't D. 5 voet 3 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 2300, in slag *f* 200. *L. Hoop*, *voor zyn Mr.*

En deze volgende *Schepen* zyn op *Maandag* den 16 *November* 1772. geveild.

Barkentyn-Schip (*V. de Vries*, *T. Beth Ysbrandsz.*, en *A. Kluft Lamius*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Vriendschap*, gevoert by Kapitein *James Miller*, is in 't Jaar 1765. N. U., L. 55 voet, W. 19 voet 1 duim, H. 12 voet 2 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 1900, in slag *f* 100. *G. Blaaupot voor zyn Meester.*

Fluit-Schip (*V. de Vries*, *T. Beth Y.brandsz.* en *H. Beth Tammesz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Vrouw *Helena*, gevoert by Kapitein *Sietze Pieters*, L. 92 voet, W. 23 voet, H. 12 voet, 't V. 4 voet 5 duim, de S. 6 voet 5½ duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 2700, in slag *f* 125. *H. J. Spyker voor zyn Meester.*

Smak-Schip (*D. ten Tye*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de 2 *Gezusters*, gevoert by Schipper *Jacob Ides*, is in 't Jaar 1765. N. U., L. 76½ voet, W. 18 voet 10 duim, H. 8 voet 8 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 4400, in slag *f* 275. *V. de Vries voor zyn Meester.*

Smak-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Zee Pandour*, gevoert by Schipper *Leurd Teunis*, is in 't Jaar 1758 N. U., L. 81½ voet, W. 20 voet, H. 9 voet 7 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 4000, in slag *f* 10. *V. de Vries voor zyn Meester,*

En deze volgende *Schepen* op *Maandag* den 23 *November* 1772. gev.

Galjoot-Schip (*J. de Flines*, Een Extraordinary Welbezeilt 3 Mast) genaamt de *Sara Elisabeth*, gevoert by Kapitein *Tjebbe Rinkes*, is in 't Jaar 1764 N. U., L. 112½ voet, W. 27 voet 5 duim, H. 13 voet 1 duim, 't V. 5 voet 2 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 25600, in slag *f* 900. *J. Swartenbolt.*

Galjoot-Schip (*A. Swartwout*, *T. Beth Ysbrandsz.* en *P. Brak Cornelisz.*, Een Extraordinary Welbezeilt 3 Mast) genaamt de *Post van Dantzig*, gevoert by Schipper *Jan Hanse Metz.*, is in 't Jaar 1749. N. U., L. 104 voet, W. 24 voet, H. 12 voet 8 duim, 't V. 4 voet 4 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 6000, in slag *f* 550. *T. Beth Ysbrandsz.*, *voor zyn Meester.*

Kof-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Michiel Ysselmunde*, gevoert by Schipper *Eeuwe Fokeles*, is in 't Jaar 1759. N. U., L. 92 voet, W. 22 voet 8 duim, H. 11 voet 6 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1769. een nieuwe Mast ingezet, en in 't Jaar 1772. een nieuwe Boegspriet ingelegt.) *f* 4800, in slag *f* 200. *V. de Vries*, *voor zyn Meester.*

MAANDELYKSE

NEDERLANDSCHE

MERCURIUS,

Voor de Maand DECEMBER 1772.

ASIA. *SYRIE. Sour.* Op 't einde van de maand September 1772 was *Ali-Bey* en *Cheik Daher*, noch steeds met de Belegering van *Jaffa* bezig. Deze beide Opperhoofden oordeelen de verovering daar van noodzaakelyk te zyn, om een voorbeeld te statueeren, nochtans kan dit Beleg noch veele gevolgen hebben, want de Commandant der Plaats heeft gezworen, dat hy zich niet voor den laatsten druppel bloed zal overgeven, en *Ali-Bey* heeft van zyn kant insgelyks een Eed gedaan, dat hy veel eerder zyn hoofd wil verliezen, dan van zyne onderneming afstaan. Zedert de Kruistochten der Christenen naar 't H. Land, is 'er in de Geschiedenis geen beleegering van zulk een lange duur bekend, als die tegenwoordig voor *Jaffa* geschied.

Onlangs hebben gemelde *Ali-Bey* en *Cheik Daher*, door eenige gedetacheerde Troepen, de Stad *Gaza* overrompeld, en een Caravaan met levensmiddelen voor *Naplouse* en *Jerusalem* beladen, opgelicht. De laatstgemelde Stad heeft daar door de hoop verloren, om provisiën te ontfangen, 't welk van dit gevolg is, dat men dagelyks van het Volk aldaar, 't welk tot de uiterste elende gebragt is, een opstand te gemoet ziet.

Na 't innemen van *Gaza*, is *Zulfkian Bey*, welke *Ali-Bey* met Geschenken aan den Generaal *Orlow* gezonden had, met vier Russische Officieren in het Leger aangekomen. Ook ontlaade men Oorlogs-Ammonitie, 3 Mortieren en 4 stukken Kanon, door den gemelden Russischen Generaal aan *Ali Bey* gezonden. Deze bystand heeft de hoop van *Ali-Bey* en de *Cheik Daher* zeer versterkt, zulks zy toebereidzelen maken, om een generalen storm tegen *Jaffa* te wagen.

EUROPA. *TURKYE. Constantinopolen.* Gedurende het afbree-

ken van het Congres van *Fokzany*, en dus ook het opouden der stilstand van Wapenen, kwamen eenige Cozakken, tot onder het geschut van *Widdin*, hunne Pistolen vertonen, en een ieder als tot den stryd uitdagen, maar dit bekwam hen euvel, want een gedeelte van de Bezetting uitgetrokken zynde, viel hen op 't lyf, kwetste 'er eenige van, en verstrooide de overige, welk lot desgelyks te beurt viel aan een Officier die met een Detachement Troepen tot hun hulp was toegeschoten.

De Sultan *Mohemed*, twede Zoon van den Groten Heer, is den 12 October (1772), na eene ziekte van eenige uuren, en volgens alle waarschynlykheid, aan de Pest overleden. Deze jonge Vorst hoewel noch geene zes jaren oud, beloofde ongemeen veel goed, waarom de Grote Heer over dit verlies uitermaten bedroefd is.

Dagelyks komen hier levensmiddelen van allerlei soort aan; dit verwekt overvloed en rust onder 't Volk, 't geen thans zeer onderworpen is. Alhoewel het Congres tot het maken van den Vrede hervat is, en dat men grote hoop heeft tot een goeden uitslag; verzuimd men echter niet, de nodige toebereidzelen tot voortzetting van den Oorlog te maken, en Recruten, benevens Munitie naar ons Hoofd-Leger te zenden. Deze afzendingen zyn thans veel grooter en aanzienlyker dan in den Jare 1771. Niettegenstaande de nadeelen welke de Sultan tot dus verre geleden heeft, neemt hy echter de dienstigste maatregelen, om de zaken een anderen keer te doen neemen. Hy heeft aan de Werklieden op de Scheepswerven dubbele dagloon beloofd, indien zy binnen zekeren tyd een bepaald aantal Schepen leveren, mitsgaders een grote somme gelds aan den Groot-Vizier gezonden: met een woord, zyne Hoogheid stelt zich in staat, om den Oorlog met nadruk voort te zetten, by aldien de Vrede, tegen alle verwachting, niet mogt getroffen worden.

Het Leger midlerwyl onderricht van de harde Voorwaarden door de Russische Gevolmagtigden, te *Fokzany* geeischt, heeft een Geschrift aan den Groot-Vizier overgegeven, eenparigelyk onderteekend door alle de Officiers, waar in zy beloven, liever den laatsten druppel van hun bloed te zullen opofferen, dan de eer van het Keizerryk en deszelfs Opperhoofd niet te handhavenen. Het zal dus den Russen waarschynlyk zeer moeijelyk vallen, om op het nieuw begonnen Congres te *Bucharest*, dezelfde

Pre-

Pretensiën te doen gelden, die zy te *Fokzany* gevormd hebben

SPANJE. Madrid. De Keizer van *Marocco* het Eiland *Fedala* zoekende bewoonbaar te maaken, zonder daar door zyn Schatkist te verminderen, heeft aan alle de Europeesche Kooplieden van *Mogador* last gegeven om zich aldaar te gaan nederzetten en 'er ieder een huis te bouwen. Hy belooft hen tot schadeloosstelling voor de kosten, die zy daar toe moeten doen, de uitgaande Rechten op de Granen, welke alleen in dat Eiland mogen gescheept worden, te verminderen. Drie maanden heeft hy toegestaan om dit bevel ter uitvoer te brengen, zullende zy, die weigeren zich aan 't zelve te onderwerpen, na verloop van die tyd uit zyne Staten moeten vertrekken.

ITALIE. Napels. Men spreekt hier thans meer dan ooit van een aanstaande vernietiging van de Orde der Jesuiten. Zeker is het, dat de Hoven van Vrankryk en Spanje en vooral het laatste sterk aanhouden om die vernietiging by den H. Vader te bewerken, die daar door de te rug gave van het Graafschap *Avignon* en het Hertogdom *Benevento* zal verkrygen, en het is buiten twyffel dat de Paus om eenig genoegen aan de beide Hoven te geven, van tyd tot tyd den Jesuiten dan eens een *Seminarium*, dan eens een Collegie, en dan wederom het een of ander oud recht ontneemt. Het algemeen oordeeld hier uit, dat de H. Vader geheel en al de handen van die Geestlyken afgetrokken heeft en hen eerlang den laatsten slag zal toebrengen, maar zy die menen verder te zien, oordeelen, dat deze kleine nadeelen welke de Maatschappy toegebragt werden, alleenlyk geschieden om tyd te winnen, op hoop, dat de een of ander gebeurtenis van belang, het zy in Vrankryk, het zy in Spanje den staat van zaaken mogt veranderen. Ondertusschen zal echter de Paus, zo 'er niets van dien aart gebeurd, zich eindlyk genoodzaakt zien tot het uiterste te komen, en het is op dezen grond, dat men de volstrekte vernietiging der instellinge van de Maatschappy eerlang te gemoet ziet.

Parma. De Heer van *Llano*, Minister van den Infant onzen Souverein, welke door het Hof van Spanje gezonden was om den Heer de *Felino* te succedeeren, heeft van den Hertog zyn ontslag gekregen. Die Prins gaf hem te kennen, dat hy zyn dienst niet meer nodig had, het welk hy beantwoorde met te zeggen,

 dat

dat hy door de Hoven van Spanje en Vrankryk gezonden was en derhalven zyn post niet kon verlaten, buiten uitdruklyk bevel dier beide Hoven. De Infant hervatte dat hy naar *Madrid* kon gaan, dewyl hy wel een Minister maar geen Voogd nodig had, en dat de Waardigheid van Souverein Vorst niet gedoogde dat hy zyne Staten zyn's ondanks, door een Vreemdeling liet regeeren. Vervolgens heeft die Prins een Decreet uitgevaardigd, waar in hy verklaard, dat die Minister geen gezag in zyne Staten heeft en derhalven niemand hem meer behoeft te gehoorzamen.

Zedert heeft men vernomen dat de Infant-Hertog gewichtige redenen heeft gehad om dien Minister zyn Demissie te geven, Want men verzeekerd, dat hy den Hertog eene zekere Som, die hy van noden had, en welke hy uit de Vorstelyke Schatkist wilde nemen, geweigerd heeft, en daarenboven was de Heer *de Llano* zo vermetel, dat hy eenen Zoldaat, die gedeserteert was geweest, maar van den Souverein reeds Pardon had ontfangen, noch door de Spitsroede wilde doen lopen.

Rome. Het Brevet tot verdryvinge van de Jesuiten te *Frescati*, het welk op verzoek van den Kardinaal *York* vervaardigd doch wegens opgekomene beletzelen noch niet uitgegeven was, is hen eindelyk den 9 November (1772) aangekondigd met bygevoegd bevel om binnen 24 uren die Plaats te ruimen. De Kardinaal *York* heeft terstond daarna hunne Kerk, Huis en Goederen in bezit genomen, zo dat hen thans in die Stad niets meer overig is.

De Boekverkooper *Palliarini* verkoopt alhier eene Memorie, behelsende de redenen, welke de Kardinaal *Marefoschi* bewoogen hebben om de Jesuiten uit hun Collegie te verdryven; indien hy dit in voorige tyden gedaan had, zou hy gevaar gelopen hebben om verbrand te worden. De Jesuiten hadden zich gevleid, dat zy hunne goederen uit hun Huis te *Frescati* zouden hebben mogen uithalen, doch de Kardinaal *York* heeft het hen belet en ze tot een ander gebruik bestemd.

Men spreekt zeer verschillende over het lot van die Maatschappy, doch zeker is het, dat de Spaansche Minister een plan van bevrediging, het welk hy met zyne Heiligheid ontworpen had, naar zyn Hof afgevaardigd heeft, maar dat zyn Catholyke Majesteit hem het zelve heeft te rug gezonden, met bevel om de nieuwe Instructien, welke hem dien aangaande toegezonden

wier-

wierden, letterlyk te volgen, en dat de uitflag daar van verwondering zal verwekken.

Men maakt fterke giffingen uit de openbare gebeden, welke de Paus tot aanftaande Paafchen heeft ingefteld en die gewoonlyk de voorbodens zyn van eene gewichtige gebeurtenis.

INGERMERLAND. Petersburg. De nieuwe Ruffifche Onderdanen, inwooners der verkregene Poolfche Provinciën worden zeer zacht behandeld. Het ftaat hen vry uit het Land te vertrekken en hunne goederen en bezittingen te verkopen of mede te nemen, doch flechts zeer weinige, en onder dezulken, maar alleen die genen, welke niets te verliezen hebben, zoeken hun geluk buiten 's Lands. Op de Adelyke Goederen zyn noch gene belaftingen gelegd; daar en tegen word op alle Onderdanen, die gene Adelyken zyn, een Hoofdgeld van 25 Copieken jaarlyks gefteld, en een naauwkeurige aantekening van alle Perfonen gemaakt. De Boeren worden eenigzints vryer gehouden, en zullen, volgens de oude Inventaris contribueeren; wyders kunnen zy hunne Producten verkopen aan wien zy willen. De Edelman betaald geen Hoofdgeld, doch hy moet zyn Adeldom, en het recht der bezitting zyner Goederen bewyzen. Op de drank zal een Impoft gereguleerd worden, doch naderhand zal het een ieder vryftaan te brouwen en brandereyen te ftooken, zo als hy wil. Alle Geeftlyken moeten hunne Stichtinge aanwyzen, en het getal der Geeftelyken opgeven. De Adel en de Steden behouden hunne Privilegiën en Rechten. Het leveren van Proviant en Fouragie heeft een einde; maar daar en tegen moeten de aangrenzende Poolfche Diftricten dubbeld betalen.

In ons ftuk voor de Maand Juny laatsleden hebben wy verflag gedaan van de Reis van den Heer *Benyowsky* van *Kamfchatka* naar *China*; in 't verhaal van die tocht werd voorz. Heer afgebeeld, op een voor hem beledigende wyze, waarom hy in 't licht gegeven heeft deze navolgende

HISTORISCHE AANMERKINGEN.

Ik ben geboren (*dus fchryft de Heer Benyowsky*) den 22 September 1741, in het Graaffchap Neutra in Hongarye, uit een oud en adelyk geflacht. Myn Vader *Samuel Benyowsky*, Heer van Benyowa en Urbanova, was Kolonel van een Regiment Huffaren in dienft van Hare Roomfch Keizerlyke Majefteit, myne Moeder was de Baronneffe *van Revay*.

Na

verstrekken tot het grootste nadeel der Steden en der de Geestlykheid; en de Inwoners zyn noch door gene Geconfedereerden, of door eenige vreemde Troepen, meer gedrukt, dan door deze verbintenis. De Adel dier Provincie heeft ook daarom willen vergaderen, omzich van dezelve los te maken.

De Pruisfische Troepen lichten zeer zware imposten van alle de Koopgoederen, dewelken van *Dantzig* naar *Polen*, of van *Polen* naar *Dantzig* worden overgebragt; ook is van wegens dezelve verboden geworden voortaan eenige Geldspeciën hoegenaamd naar *Elbing* of andere Plaatzen te verzenden, anders dan door den Pruisfischen Postryder, als wanneer van ieder Somme tweemaal 5 van 't honderd moet betaald worden.

De gemelde Troepen hebben nu het Dorp *Zigonckendorp*, aan de Stat *Dantzig* behorende, mede in bezit genomen, even gelyk zy omtrent het Dorp *Scharpau* gedaan hebben, vermits de Koning van Pruissen op de Dantziger Dorpen pretentie maakt, als in vroegere tyden meerendeels tot *Pommeren* of *Pomerelie* behoord hebbende, niettegenstaande de Magistraat van *Dantzig* dezelven op verscheiden tyden en van verscheide Eigenaars heeft aangekogt.

Daar benevens is de Magistraat van *Dantzig* ten uitersten bekommerd voor een gantschelyk verval des Koophandels van hunne Stad, dewyl verscheide Scheepen met Zout geladen, zedert eenige dagen van *Dantzig* en vervolgens in de *Weichsel* gearriveerd zyn zonder dat de Schippers zich onderworpen hebben aan het Stapelrecht, dat is, zonder dat zy hunnen lading aldaar publiek hebben te koop gesteld; en men is niet zonder reden beducht, dat de Pruisfischen wel haast dat schadelyk voorbeeld zullen volgen, ook met betrekking tot den Handel in Granen en andere Koopgoederen.

Een der Privilegien van *Dantzig* bestond mede hierin, dat binnen den omtrek van vyf mylen buiten die Stad niemand een Fabriek oprechten, of eenig tot een of ander Gild behorende Handwerk oeffenen, of eenigerhande Koophandel dryven mogt; en uit krachte van dit verbod mogten de Inwooners der Voorsteden *Scheidlitz*, *Stoltzenburg* en *Schottland* zelve generlei Koopmanschappen, Manifacturen of Handwerken binnen die Stad inbrengen; doch men verneemd nu dat de Koning van Pruissen de gemelde drie Voorsteden tot afzonderylke Koninglyke Steden verheven

en

en aan dezelve Vryheid van Commercie en vertier ingewilligd heeft; dat die nieuwe Steden van Poorten en Wallen zullen werden voorzien, als wanneer derzelver Graften in die van *Dantzig* zoude uitlopen; en dat zyn Pruisfischen Majefteit de Stad *Graudentz* tot eene fterke Vefting zal doen maken.

Tot overmaat der Ongelukken van *Dantzig* word ook verzekerd dat de Koning van Pruiffen voornemens zy, den Havens van de Stad *Camin* merklyk te doen vergroten, want by aldien dit ontwerp ter uitvoer gebragt werd en de Vlag van *Camin* zich eenmaal in de Ooftzee begint te vertoonen, zal de Vrydom, dewelke ze door middel van den doorvaart van *den Sond* geniet, dezelve in korten tyd de overhand doen verkrygen boven verfcheide andere Havens, die thans met voordeel in de Ooftzee handel dryven, niettegenftaande *Camin* aan de Tol-Rechten van *Elfeneur* onderhevig is.

De Rus-Keizerlyke Minifter, Baron *van Stackelberg* heeft den 18 November (1772) gedaan deze volgende, hoofdzaaklyk behelzende.

D E C L A R A T I E

Dat alle de Magnaten en voornaame Amptenaars, die, gedurende de onluften van *Polen*, dit Ryk verlaten of zich in Confederatien begeeven hebben (indien zy met de gewone Plechtigheden, van hun voorgaande verkeerde gedrag afftand willen doen,) niet alleen veilig in dit Ryk zullen mogen terug komen, maar ook de nodige Paspoorten daartoe konnen bekomen; te meer, om dat hunne tegenwoordigheid vereifcht word tot de te houdene Deliberatien, die eene algemeene Bevrediging van dit Ryk ten doelwit hebben.

De voorsz. Ruffifche Minifter heeft van den Heer *Obreskoff*, Rus - Keizerlyken Plenipotentiaris op het Vredens-Congres te *Bucharefl* eenen Courier ontfangen, met Depeches van den 11 der bovengemelde Maand, inhoudende „ dat de Vredens Onder„ handelingen reeds weder hervat zyn, en dat, den 9 dier Maand, „ met de Turkfche Gevolmachtigden, de *Stilftand van Wapenen* „ tot den 20 Maart, of de Lente Equinoxie, (welke dag de „ Turken als zeer gunftig tot allerlei ondernemingen aanmerken,) „ verlengd is; uitgenomen in *Georgie* en *Mingrelie*, alwaar, we„ gens de afgelegenheid dier Provincien, de Wapen-Stilftand „ noch een Maand langer zou ftand houden: zullende naar alle „ waarfchynlykheid, voor 't einde van dat tydftip, een vafte en „ gewenfchte Vrede getroffen worden".

ZWEDEN. Stokholm. Vermits het Hof van Denemarken zedert eenige tyd, zekere bewegingen aan deszelfs Troepen deed maken, naar de kant van *Noorwegen*, was onzen Monarch mede bedacht, om insgelyks naar dien kant de nodige voorzorgen te nemen, en zyne Grenzen aldaar voor alle vyandlyke aanval te dekken. Deze werderzydsche toebereidzelen, hebben zedert eenigen tyd aanleiding gegeven om voor een Vredebreuk der beide Natiën te vreezen; edoch deze vreze is thans verdwenen, hebbende, zyne Majesteit bevel gezonden aan desselfs Minister te *Koppenhagen*, aldaar over te geven deze navolgende

DECLARATIE.

De Koning heeft zedert zynen komst tot den Throon zig beyverd, om aan geheel Europa, en byzonderlyk aan zyne nabuurige Mogendheeden de sterkste bewyzen te geeven van zyne Vreedelievenheid en van zyn verlangen, om met dezelve in eene naauwe Vriendschap en volmaakte Eensgezindheid te leeven. Zyne Majesteit heeft alle gelegenheeden waargenomen, die strekken konden om zyne vreedzame oogmerken te doen blyken, en indien men in een tydstip van beslissing, die geen andere betrekking dan op zyn eigen Ryk had, eenige bewegingen gezien heeft, zo zyn dezelve ook aanstonds weder opgehouden en alle zaaken in de gewoonlyke order en gerustheid hersteld. De geheele wereld is 'er getuigen van geweest, het welk Zyne Deensche Majesteit ook niet onbewust kan zyn. Zeedert die gebeurtenis is 'er niet de allerminste maatregel genomen, die Zyne Deensche Majesteit, of Hoogst deszelfs Onderdaanen, eenige agterdogt konde veroorzaaken. — In weerwil van dit naauwkeurig opgevolgd gedrag, is Zyne Majesteit, door egte en herhaalde tydingen, onderrigt, dat allerlei Krygstoerustingen, in *Noorweegen* begonnen, met een ontzaghlyken spoed worden voortgezet; in zo ver dat Zyne Majesteit, onbewust zynde tegens wien men dezelve maakt, zig genoodzaakt vind, om op zyne eige zekerheid, en de verdediging zyner Grenzen, te denken. Egter valt het Zyne Majesteit bezwaarlyk te gelooven, dat Zyne Deensche Majesteit, zonder oorzaak of de allerminste reeden, zyne Staaten zoude willen aantasten en een Oorlog beginnen, die ongelukkige gevolgen voor de Rust en Zeekerheit van Europa konde hebben; maar, vermits het noodzaaklyk is, zig door opregte vriendelyke Verklaringen tusschen de beide nabuurige en nabestaande Vorsten te verzekeren, zo staat Zyne Majesteit geenzints in bedenken, om op nieuw op de plegtigste wyze te verklaaren, dat zyn voorneemen, zo veel in Hem is, zy en zal zyn, den volmaaksten Vreede, Eendragt en Vriendschap, met Zyne Deensche Majesteit te handhaven, en indien de Koning van Dene-

mar-

marken het zelfde verlangen in zig vind, zal Hy zonder twyffel gelyklyk gezind zyn om Verklaringen over dit Poinct te geeven, om den Koning te overtuigen van de opregtheid zyner Vriendschap, met verwydering van alle agterdogt en wantrouw, die Zyne Majesteit van zyne zyde tragt te vermyden.

Met dit heilzaam oogmerk is 't, dat de ondergetekende Extraordinaris Envoyé van Zyne Zweedsche Majesteit bevel heeft, deze Declaratie van Zyne Excellentie den Graaf *Van Osten*, Minister en Staats-Secretaris aan Zyne Deensche Majesteit, over te geeven, in vertrouwen dat die Minister den Koning, zynen Meester, over die voor de beide Hoven zo gelukkige en nuttige schikkingen, wel zal willen onderhouden, &c."

DENEMARKEN. Koppenhagen. De Baron *van Sprengporten* Extraordinaris Envoijé van den Koning van Zweden by dit Hof, de hier voorens gemelde Declaratien, hebbende overgegeven, zo heeft zyne Majesteit onze Souverein tot Antwoord doen overgeven deze navolgende

DECLARATIE.

De Koning heeft met het uiterste genoegen de verzeekeringen van opregte en standvastige Vriendschap van Zyne Zweedsche Majesteit ontfangen, die in de Declaratie, door den Baron *van Sprengporten*, Extraordinaris Envoyé van het Zweedsche Hof, aan den ondergetekenden Staats Minister van Zyne Deensche Majesteit, den 7 deezer schriftelyk overgegeeven, vervat zyn.

Dewyl Zyne Majesteit niets meerder ter harten neemd, dan de gelukkige altoos tusschen Hem en den Koning van Zweeden plaats gehad hebbende Vereeniging, dien Hy met vreugde als zynen nabestaanden en byzonderen Vriend aanmerkt, met vermyding van al het geen de geringste twyffeling wegens zyne gevoelens zouden kunnen baren, en de vertrouwdheid, die Hy zonder ophouden opregtlyk tusschen de beide Hoven gevestigd wenst te zien; ZO staat Zyne Majesteit geen ogenblik in twyffel, om op de plegtigste en opregste wyze te verklaaren, dat alle Krygstoerustingen, en die in *Noorwegen* geschied zyn, waar van in de gemelde Declaratie van Zyne Zweedsche Majesteit gewag gemaakt word, geen ander oogmerk hebben noch gehad hebben, dan de veiligheid zyner eigene Staaten, en dat Zyne Majesteit het minste voornemen niet heeft noch gehad heeft, om die van Zyne Zweedsche Majesteit aan te tasten of te beledigen, noch op eenigerly wyze de Rust te stooren, of den Vreede en de goede Overeenkomst, zo gelukkig tusschen de beide Hoven bestaande, en welkers eindelooze duurzaamheid Zyne Majesteid opregtlyk wenst, te breeken. Zyne Majesteit bereid zynde om by alle gelegenheeden te bevestigen de waarheid van deeze zyne gevoelens, die de ondergetekende Minister in zynen naam, en op zyn uitdruk-

druklyk bevel, verklaard, vleid zig, dat Zyne Zweedsche Majesteit dezelve met dezelfde opregtheid beantwoorden zal, en dat 'er derhalven, om geene twyffelingen noch wantrouwen tusschen Hen meer gedagt zal worden; maar dat zy voortaan, gelyk eertyds in de volmaakste eensgezindheid en goede verstandhouding zullen leeven, die tusschen twee Monarchen, door de Banden van Vermaagdschap, van belang en eene opregte vriendschap vereenigd, moeten plaats hebben.

De Ondergetekende heeft de eer deeze Declaratie aan den Baron *van Sprengporten*, Extraordinaris Envoyé van Zyne Zweedsche Majesteit ter hand te stellen, met verzoek om dezelve spoedig ter kennis van den Koning, zynen Meester, te doen komen, op dat het gelukkig Vertrouwen tusschen de beide Hoven volkomen hersteld worde.

Koppenhagen den 9 November 1772.

A. VAN OSTEN.

DUITSCHLAND. Berlyn. Men verspreid alhier, dat onze Monarch onlangs tegen den Baron *van Zwieten*, Keizerlyk Koninglyke Gezant by dit Hof, toen hy van zyne Majesteit afscheid heeft genomen, om voor eenige Maanden naar *Wenen* te verreizen, zou gezegd hebben: *Verzekerd Hare Keizerlyke-Koninglyke Majesteit, dat Zy wegens den tegenstand der Polakken, ten aanzien van Haar aandeel aan dat Ryk, niet ongerust moet zyn; honderdduizend man, benevens myn Persoon aan 't hooft derzelven, staan ten haren dienste gereed?*

Hamburg. De Ottomannische Porte zich van den Stilstand van Wapenen met de Russen willende bevoordeelen, om de Rebellen van *Syrie* en *Egypten* tot reden te doen brengen, heeft aan den Bassa van *Scutari* gelast, een aanzienlyk Corps van derzelver Troepen derwaarts over te voeren, ten welken einde de daartoe vereischt werdende Vaartuigen van de Republiek *Raguza* gevorderd zyn geworden; vreezende ondertusschen dat deze Expeditie van de zyde der Russen als eene schending van de voorsz. Stilstand van Wapenen zou worden aangemerkt en onaangename Gevolgen hebben, zo schreef de *Caimacan* of Stedehouder van den Groot-Vizier, aan den Grave *Alexis Orlow*, Commandant der Russische Zee-Macht in den *Archipel*, dezen navolgende.

BRIEF.

De Doorl. Porte den *Testisadgi* van den roemruchtigen *Kiaja Mustapha Bey* gelast hebbende, den stilstand van Wapenen te sluiten, is dezelve in der daad tot stand gebragt; de artikelen der conventie zyn uitgewisselt, en de aangekondigde Oorlog is opgeschort geworden

den. Wy wenschen, dat die goede verstandhouding van langen duur moge weezen.

Hoewel by het Tractaat der Wapenschorssing vastgestelt is, dat de Scheepen van 't Ottomannische Ryk zouden blyven leggen in de Havens, waarin ze zich toen bevonden, en dat byaldien de Algiersche en Dulcignotsche Vaartuigen genoodzaakt mogten weezen, om de Witte Zee te verlaten, dezelven als dan niet verder zouden mogen voortzeilen, dan tot *Cerigo* en de Wateren van *Candia*, zoo is nochtans bevel gegeeven, dat *Mustapha Bassa*, Zoon van den Vizier *Mehemet Bey*, Commandant van *Oori*, zich aan 't hoofd van een Armee na de Ommelanden van *Damascus* moest begeeven.

Deeze expeditie is in geenen deele strydig met het Tractaat der Wapenschorssing, vermits dezelve een zaak betreft, die 't Ottomannische Ryk alleen en in 't byzonder raakt, en de route, dewelke de Troepen moeten volgen, volstrekt met de reglementen van het Tractaat overeenstemt; doch indien onze Scheepen by ongeluk door tegenwind zodanige plaatzen mogten aandoen, alwaar Russische Schepen leggen, heeft men de nadruklykste beveelen gegeeven, zo aan bovengem. Vizier, als aan deszelfs Zoon, om daarvan aan de Russische Kapteins kennisse te geeven, en de voorwaarden van den Stilstand van Wapenen heiliglyk na te komen. Ten dien effecte hebben wy u deezen vrienden-brief geschreeven, denwelken God u doe ter hand komen, en waarvan wy verzoeken, dat communicatie gegeeven werde aan de Russische Scheepen, ten einde de goede verstandhouding en vriendschap, tusschen de twee Natien Subsisteerende, te onderhouden.

Vermits echter de Grave *Alexis Orlow* noch 't oogmerk noch de redenen van den *Caimacan* konde goetkeuren, zoo heeft hy den zelven den volgenden brief ten antwoord toegezonden.

Hassan Aga heeft my by afweezenheid van den Admiraal *Spiritow* den brief ter hand gestelt, waar van hy den brenger was. Ik kan de verwondering niet na behoren uitdrukken, die dezelve in my veroorzaakt heeft, wanneer ik zag, dat uw Excell. den inhoud van dien Brief als een enkel advis wilde doen doorgaan, als of dezelve alleenlyk een zaak betrof, die niet de minste betrekking had tot de tusschen de twee Ryken in deezen landen geslotene Wapenschorssing, terwyl ik in tegendeel de zaak in questie aanmerke, als volstrekt strydig zynde met de gronden, waarop die Conventie gebouwt is.

De eigentlyke meening en de grondslag van eenen Stilstand van Wapenen zyn deeze, dat zo lange die Stilstand duurt, geen der twee oorlogende Partyen op eenigerhande wyze zyne voordeelen mag uitbreiden, en dat de een en de andere zich na 't eindigen van denzelven by aldien de gewenschte Vreede niet gesloten mogt weezen, in denzelven stand bevinden moet, als by 't aangaan der Conventie.

Die

Die fundamenteele voorwaarde is daarenboven voorgeschreeven by de Artikelen van de tegenwoordige Wapenschorsfing, dewyl daarby is vastgestelt, *dat geduurende den Stilstand van Wapenen niet eene plaats met nieuwe Vestingwerken versterkt, nochte van een talryker Bezetting voorzien, nochte ook eenig Oorlogschip van de Werf in 't water gebragt mogt worden*, en met een woord, *dat men niet de minste Krygstoerustingen zou mogen maken.*

Wat moet ik derhalven denken van de Expeditie, dewelke uw Excell. op de kusten van *Syrie* wil onderneemen, door middel van de Barbaarsche en Dulcignotsche Escaders, gewapend en met Landtroepen geladen zynde? Uw Excell. schynt te verlangen, dat ik myne toestemming tot dezelve geeve, en dat ik een beweeging van dien aard goedkeure, dewelke, byaldien ze voortgang had, zoude konnen dienen ter versterkinge van zoodanige Zeeplaatzen, die natuurlyker wyze binnen het toneel des Oorlogs begreepen zyn.

(*Het Vervolg hier na.*)

NEDERLANDEN. *'s Gravenhage.* By Publicatie van Hun Ed. Gr. Mog. omtrent het lichten der Zalm-Fuiken en het steelen der daarin zynde Visch, word een premie van honderd zilveren Ducatons ter ontdekking van de Daders beloofd enz.

Hun Hoog Mog. hebben, het verbod op den uitvoer van Aardappelen tot den 1 April 1773 geprolongeerd.

Hun Ed. Gr. Mog. hebben by een Publicatie in dato den 3 December (1772) gestatueerd „ dat de Trafiqanten, Neeringdoen„ de Luiden en Bedienden of Werkers van eenige Waren, im„ post subject, die gehouden zyn jaarlyks den gewonen Eed te „ vernieuwen, verstaan zullen worden, als of zy denzelven Eed „ voor den aanstaanden jare 1773 op nieuw hadden afgelegt.

Men ziet hier verscheide Brieve van *Suriname* van den 28 September (1772) melding makende van twee attaques tegen de Bosch-Negers, welke zich aldus hadden toegedragen: „ dat het Dorp „ der Bosch-Negers bekent onder den naam van *Baron Troep* ge„ attaqueerd was, maar vruchtloos; dat de attaque op de 20 „ hervat en 't toen gelukt was door middel van zeeker kryslist, „ het Dorp in te nemen; dat men 53 gevangenen bekomen had „ als 9 man (waarvan 5 doden en 4 levende) en de overige wy„ ven en kinderen waren; dat de gevluchte Negers dieper Bosch„ waarts in geretireerd waren, alwaar zy bezwaarlyker zouden „ te vernestelen zyn, en dat men aldaar rykhalsde naar het ver„ wacht wordende renfort Troepen enz".

Amsterdam. Men ziet alhier een relaas van de rampspoedige Reize

van

van den uitgaanden Nederlandſchen Ooſt-Indiſchen Bodem *Beekvliet*, de wil hebbende naar *Batavia*, behelzende in ſubſtantie, dat dit Schip den 8 Juny 1771 in gezelſchap van de Schepen *Vreden-Luſt* en *Blyenburg* uit *Teſſel* gezeild den 15 aan de mond van het Kanaal in de Spaanſch Zee kwam; dat het den 16 zwaar weer maakte en toen van de twee andere Schepen afraakten. Den 29 bevond zich dit Schip nagiſſing 7 mylen bezuiden *Madera*. Den 3 July zagen de Schepelingen het land van de Canarien. De 13 dito bevonden zy zich op de breedte van *St. Jago*, zynde een der grootſte en aanzienlykſte Eilanden van *Capo-Verde*. Den 8 Auguſtus waren zy op 5 graden N. breedte en moeſten zich ſpaarzaam met het water behelpen, ieder man ontfing maar een en een halve Fles daags. Den 9 was 'er na by 't Schip zulk een ſterke beweging in Zee, dat men zou gezegd hebben dat alle de Winden als in een middelpunt te zamen liepen, veroorzaakt door de vliegende Viſſen, die als een dikke nevel uit en over 't Water vlogen; het Volk werd toen ſterk door de Scheurbuik aangetaſt. Den 23 paſſeerde men de Linie na een maand te hebben gezukkeld. Den 11 September ſtevenden zy de *Abrollos* voorby. Den 12 paſſeerden zy 't Eiland *Trinidad*, Den 30 wierd een Caapſche Duyf gevangen. Den 3 October waren zy op 35 gr. 19 min. Zuider br. en lengte 357 gr. 15 min. Den 23 zag men groente van een Eiland en een Vogel *Pinguy*. Men had toen 55 doden en geen een dag ging voorby zonder lyken overboord te zetten, geen 40 man gezond Volk vond zich ter dier tyd aan boord Den 24 ſtierven drie en den 25 en 26 vier man van 't Volk, 't geen dagelyks continueerde. Den 3 November ſtierven wederom 4 man en een vyfde gaf teekens van leven toen hy ingenaaid zou worden. Den 14 had men reeds 97 doden en byna zo veele zieken. Den 17 zagen zy Zeegroentens genaamd *Trompetten*, kenmerken van eene naby zynde wal, waarop de Schipper (zo men meend tot hun ongeluk) deed wenden. Den 10 December bevonden zy zich in een wanhopigen Staat zynde meeſt al het overige Volk ziek. Den 11 zagen zy de Kuſt van *Africa* maar moeſten om dat zy op te lage breete waren en de Kuſt hen onbekend was weder Zee kiezen. Den 18 lieten zy voor de woeſte Kuſt van *Africa* 't anker vallen. Den 21 ging men met alle man die gezond waren in de ſloep en na de wal maar vonden aldaar niets.

(Het Vervolg hier na.)

MAGISTRATUREN EN *AMPTENAAREN.*

Den 16 November (1772) is door de Heeren Staaten van Zeeland aangeſteld tot Ontfanger Generaal, de Heer *Johan Valentyn Sprenger*, eertyds eerſte Commies ten zelve Comptoire; als mede tot Rekenmeeſter in de Rekenkamer wegens *Zierickzee*, de Heer Mr. *H. J. Staveniſſe Pous*.

Hun Ed. Gr. Mogende hebben tot Groot-Zegelbewaarder, Stadhouder en Regiſtmeeſter van de Leenen van Holland en Weſtvriesland, aangeſteld, (in plaats van wylen den Heer Mr. P. Steyn) den Hoog Ed. Heer Jonkhr. *Willem Bentink*, Heer van *Rhoon*: en op electie van den Heer Prins Erfſtadhouder

houder, tot Curator van de Universiteit te Leiden, mede in plaats van gemelde Heer Steyn) den Heer Mr. *Jan Hop*, Oud-Thesaurier Generaal van de Unie; tot Castelein van den Huize van Muyden, Bailjuw en Dykgraaf van Naarden en Gooiland, Hoofd-Schout van Weesp, Weesper-Carspel en Hoog-Bylmer, de Hoog Ed. Heer *Dirk van Boetzelaar*, Heere van Kyfhoek enz. in de plaats van wylen den Grave van Gronsfeld-Diepenbroek. Tot Bailjuw van de Beyerlanden de Heer Mr. *Nicolaas Backus*, Raad in de Vroedschap der Stad Dordrecht: als ook tot Contrarolleur van de Graaflykheids Tollen te Dordrecht, de Heer Mr. *Pieter Matthys Beelaerts*, Heer van Emmikhoven, enz. Raad in de Vroedschap der gemelde Stad, beiden in de plaats van wylen den Heer Mr. P. C. Pompe van Meerdervoort. Hoogst. voorsz. hun Ed. Gr. Mog. hebben aangesteld in plaats van wylen den Heer Mr. P. Steyn, tot Raad-Pensionaris van Holland en Westvriesland, den Heer Mr. *Pieter van Bleiswyk*, Pensionaris der Stad Delft.

Den 7 December zyn door de Ed. Gr. Achtb. Vroedschap der Stad *Rotterdam*, tegens den 1 May 1773 aangesteld: tot Hoofd-Officier by continuatie voor den tyd van drie jaren, de Wel Ed. Gest. Heer Mr. *Jan Cordelois*, Vryheer van Wiltenburg; tot Bailjuw en Dykgraaf van Schieland, voor den tyd van vyf jaren de Wel. Ed. Gestr. Heer. Mr. *Johan Adriaan van der Hoeven*, en tot Gecommitteerde wegens de voorsz. Stad in de Generalitaits Rekenkamer, voor den tyd van drie jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Pieter Johan van Berkel*.

Door hun Hoog Mog. is aangesteld tot Consul te *Algiers*, in plaats van den Heer Pieter Ellinkhuyzen, die op desselfs verzoek zyne demissie heeft bekomen, de Heer *Simon Reys*, thans Consul te *Tripoli*, en in desselfs plaats tot Consul aldaar den Heer *Nathanael Warnsman*, als mede tot Consul te *Seville*, *St. Lucar* en *Ayamzonte*, in plaats van wylen den Heer J. Menting, den Heer *Bernardus Fallon*.

Den Heer *Jan Gildemeester* Jansz., door den Koning van Portugal tot desselfs Consul Generaal in de Vereenigde Nederlanden aangesteld zynde, om te Amsterdam te resideeren, is door hun Hoog Mog. in die Qualiteit erkend en geadmitteerd.

Door de Heeren Burgemeesteren en Regeerders der Stad *Delft*, is tot Pensionaris aldaar aangesteld, de Heer Mr. *Gullielmus Balthazar Emants*, thans twede Pensionaris der Stad Dordrecht.

Den 16 dito zyn door de Wel Ed. Achtb. Heeren Veertig Raden der Stad *Delft*, tot Mede Veertig Raden geëligeerd de Wel Ed. Gestr. Heeren Mr. *Jan Anthony van Heemskerk* en Mr. *Alexander Willem van Hoeke*, in plaats van wylen de Wel-Ed. Gestr. Heeren Mr. Adriaan Mouchon en Mr. Willem van der Lely, beide Raden in de Vroedschap en Oud-Burgemeesters der voorsz. Stad.

By hun Hoog Mog. is op voorstel van den Heere Prinse Erfstadhouder en in plaats van wylen den Baron *Hobbe van Aylva*, tot Generaal van de Infantery aangesteld met het Tractament daartoe staande den Luitenant Generaal *Barent Leewe*.

Zyne Doorl. Hoogheid de Heer Prins Erfstadhouder heeft tot Gouverneur van *Maastricht* in de plaats van wylen den gemelden Baron van Aylva aangesteld, zyne Vorstl. Doorl. C. C. Prins van *Nassau-Weilburg*.

Den 19 dito is door de Wel Ed. Achtb. Heeren Veertig Raden der Stad *Delft*, tot Mede Veertig Raad geëligeerd de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Canzius Ondewyngaart*, in plaats van wylen den Heer Mr. G. H. Oosterdyk.

Den

Den 21 December is de Heer Mr. *Joost Romswinkel* tot Veertig in Rade der Stad *Leyden*, in plaats van wylen den Heer Mr. Joh. van der Marck, Aeg. Z. verkoren.

Den 23 dito werd de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Jacob Gael*, Raad en Oud-Burgemeester te *Delft*, gecommitteerd om van wegens voorsz. Stad met den 1 May (1773) zitting te nemen in 't Ed. Mog. Collegie van Gecommitteerde Raden, in plaats van den Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Franco Pauw*, wiens Sessie als dan staat te expireeren.

Den 24 dito heeft de Prins Erfstadhouder uit eene overgeleverde Nominatie tot Burgemeesteren der Stad *Alkmaar* verkoren, de Ed. Gr. Achtb. Heeren *Carel de Dieu*, Dr. *Johannes Menssingh*, Jr. *Gerrit Martyn du Tour* en *Jacob van Bodegben*; tot Schepenen de Ed. Achtb. Heeren *Hendrik Houttkamp*, Jr. *Johan du Tour*, Dr. *Isaac du Bois Hoolwerff*, *Anthony Meerlaan*, Mr. *Jan Govert de Mey*, Mr. *Isaac Groen* en Mr. *Willem Jacob Domis*, zynde wyders daaruit tot Schepenen Commissarissen benoemd de Heeren *Houtkamp*, *du Tour* en *du Bois Hoolwerff*. Tot Thesaurier de Wel Ed. Gestr. Heer *Jan Fredrik de Mey*.

AANMERKELYKE ZAKEN.

Den 23 November is de Regeerende Hertogin van *Saxen-Gotha*, in de Kraam gekomen van een Prins die by den H. Doop de namen van *Aemilius Leopold August* ontfangen heeft

Den 24 dito is de Gemalin van Prins *Ferdinand van Pruissen* in de kraam bevallen van een Prins, die by den H. Doop is genaamd geworden *Fredrik Lodewyk Christiaan*.

Den 26 November overleed te *Amsterdam*, in den ouderdom van 69 jaren, de Wel-Ed. Heer *Carel Lynslager*, Oud-Schepen en Raad dier Stad; als mede de Heer *Johan Adolf Winter*, Agent van den Koning van Groot-Brittannien.

Te *Nymegen* is in den ouderdom van 80 jaren overleden, de Hoog Ed. Heer Baron van *Haeften*, Heere van Wadenoyen, Ophemert en Zennewynen, Oud-Amptman van Bommel, Tielre- en Bommelreweerden.

Den 2 Decemb. overleed te *Alkmaar* in den ouderdom van ruim 49 jaren, de Wel-Ed. Gestr. Heer *Gerardus Asjuerus Avenhorn*, Raad in de Vroedschap en Oud-President Schepen dier Stad, Leenman van de Bailluagie van Nieuwburgen en Heemraad van de bedykte Schermeer enz.

De Heer en Mr. *Cornelis Molengraaf Juyn*, Oud-Schepen der Stad *'s Hertogenbosch*, heeft het tydlyke met het eeuwige, in den ouderdom van 55 jaren, aldaar afgewisseld.

Ten voorsz. dage overleed te *Amsterdam*, de Wel-Ed Heer Mr. *Pelgrom ten Grootenhuys Boendermaker*.

Dien zelve dag ontstond te *Zwyndrecht* naby *Dordrecht*, een zwaare brand, waar door twee Zout-Keten in de assche gelegd zyn geworden.

Den 8 dito is de Huisvrouw van *Jan Kamps*, zynde een stokersknegt te Groningen, in de kraam bevallen van drie zoonen.

Den 9 dito overleed te *Utrecht* in den ouderdom van omtrent 83 jaren Jonghr. *Philip Jacob*, des H. R. Ryks Graaf *van Boetzelaar*, Heere der Stad en Baronnie Asperen en Langerak, beschreven in de orde der Edelen en Ridderschap 's Lands van *Utrecht* en wegens dezelve Gecommitteerd ter Vergadering der Heeren Ordinaris Gedeputeerden van de Ed. Mog. Heeren Staaten dier Provincie.

Ten voorsz. dage heeft de Wel-Ed. Gestr. Heer Mr. *Johan van der Marck* Aeg. Z, oud Burgemeester en nu laatst Hoofd-Officier der Stad *Leyden*, in

in den ouderdom van 65 jaren het tydelyke met het eeuwige aldaar afgewisseld.

Den 12 dito overleed te Delft in den ouderdom van 30 jaren en 10 maanden, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Gerrit Hermanus Oosterdyk*, Raad in de Vroedschap en Weesmeester dier Stad enz.

Den 14 December 1772 sprong een, naby *Berlyn* staande, Kruit-Magazyn of Drooghuis met 50 Quintalen Buskruit in de lucht, waarby 7 werkliedēn en een voorbyganger het leven verlooren en eenige Schildwachten gekwetst werden, in die Stad zyn daar door eenige Glazen verbryzeld.

Den 15 dito overleed te *Maastricht* in den ouderdom van 77 jaren zyne Excellentie den Heer *Hobbe*, Baron van *Aylva*, Generaal van de Infantery, Gouverneur der voorsz. Stad, Kollonel van een Regiment Voetvolk, ten dienste dezer Landen enz. enz.

Den 16 dito overleed in 's *Hage* in den ouderdom van 52 jaren de Wel Ed. Gestr. Heer *Jacob van Stökken*, Schout by Nacht ten dienste dezer Landen, ressorteerende onder het Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit t' *Amsterdam*.

Den 16 dito overleed op desselfs Buitenplaats in den ouderdom van ruim 70 jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Engelbert Tielemans Grothe*, Oud-Burgemeester der Stad Arnhem.

Den 17 dito overleed in 's *Hage* in den ouderdom van 64 jaren, de Wel-Ed. Gestr. Heer Mr. *Jan Hop*, oud-Thesaurier Generaal van de Unie, mitsgaders Curator van de Universiteit te *Leyden* enz. enz.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het gewone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 6 en 20 January (1773) onder Voorzittinge van Do. *Paulus Wesling*h.

BODEGRAVEN. Op Zondag den 6 December (1772) hadden wy het genoegen, dat de Wel Eerw. zeer geleerde Heer *Johannes Hämelau* (die van hier naar *Leyden* vertrokken is) onzen geliefden nieuwberoepen Leeraar, den Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Christiaan Forsman*, als zyn Wel Eerw. Opvolger by deze Gemeente, plechtig voorstelde, met eene welgepaste Leerrede uit *Num.* 27. 15.-20. *Ende Moses sprak met den Heere zeggende: de Heere, de God over alle levendig vleesch zette doch eenen Man over deze Gemeente, die voor haar uit ende inga, ende ze uit ende inleide; op dat de Gemeente des Heeren niet en zy, als de schapen zonder Herder. En de Heere sprak tot Moses: neemt Josua tot u, den Zoon van Nun, die een Man is, in welke de Geest is, en leg uwe hand op hem: Ende stel hem voor den Priester Eleäzar, en voor de gantsche Gemeente; en gebied hem voor hare oogen, en leg uwe heerlykheid op hem, dat hem de gantsche Gemeente der kinderen Israels gehoorzaam zy.*

Zyn Eerw. beschouwde daar by *Gods Vaderlyke voorzorge voor Israëls Gemeente, door het aanstellen van Josua in de plaats van Moses.* De verdeling was I. *Moses hartelyke bede om een getrouw Opvolger voor Israels Gemeente*, vs. 15. 16. 17. en II. *Het antwoord des Heeren op deze bede* vs. 18 19 20. De Inleiding van zyn Eerw. was Psalm 68 vs. 36.

Waarop onze nieuwe Leeraar, de Wel Eerw. zeer geleerde Heer *Christiaan Forsman*, zyn eerste Ampsdiening by deze Gemeente, on-

der

dier een groot getal ledemaeten, aanvaart heeft, met eene zeer deeftige gepafte Leerrede over Nehemia 2 vs. 20 het eerste gedeelte. *De God van den Hemel zal 't ons laten gelukken; want wy zyne knechten, zy opgekomen en zullen bouwen.*

BREDA. Onze geliefde Leeraar, de Wel Eerw. zeer geleerde Heer *Christiaan Forsman*, die den tyd van ruim drie jaren deze Gemeente met alle herderlyke trouwe en iever gesticht heeft, beroepen zynde by de Gemeente te *Bedegraven*, en dit beroep in de vreeze des Heeren hebbende aangenomen, heeft op Zondag den 22 November (1772) afscheid van deze Gemeente genomen, met de teerhartige woorden van Paulus Handel. 20 vs. 31-32 *Daarom zyt wakker, en denkt er aan, dat ik niet na gelaten heb drie jaren lang dag en nacht, eenen iegelyken met traanen te vermaanen. En nu lieve Broeders, ik beveel u aan God, en 't woord zyner Genade, die magtig is, om u op te bouwen, en te geven de Erffenis onder alle, die geheiligt worden.*

Dus is deze Plaats van Predikant, by 't alhier gesticht Fonds, *vacant.*

NAAMLYST der OVERLEDENEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 28 *October* 1772. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Woensdag den 28 October 1772.
Evers Ruys. L. O. K.
Donderdag den 5 November 1772.
'*t Kind* van Hendrik Tiedeman. Z. K.
Dingsdag den 10 dito.
'*t Kind* nan wylen Roelof Peereboom. Z. K.
Zondag den 15 dito.
Daniel Gefke en deszelfs Dogter Jannetje Gefke. W. K. H.
Urias Sujé. L. K. H.
Elisabeth van Veggele, Weduwe van Jan Harmen Korten. A. K. H.
'*t Kind* van Jan Heyligebeuke. W. K. H.
Maandag den 16 dito.
'*t Kind* van Nicolaas Kantelaar. N. K.
'*t Kind* van Nicolaas Offman. O. K.
'*t Kind* van Johannes Wythoop. O. K.
Dingsdag den 17 dito.
'*t Kind* van Maximilliaan Kappers. O. O. K.
Constantinus Carul. L. O. K.
Pieter Moorman. W. K. H.
Hermina Lomans, Huisvrouw van Hendrik Kramer. Z. K.
'*t Kind* van Gerrit Lebbing. N. Z. K.
Woensdag den 18 dito.
'*t Kind* van Harmanus Ridder. N. O. K.
'*t Kind* van Johannes Vork, N. O. K.
Donderdag den 19 dito.
Hendrik Bekker. L. O. K.
Jacobus Velters. L. O. K.
Laurens Meyboom. O. O. K.
Jan Klaasse. A. K. H.
Anna Elisabeth Brinkman, Weduwe van Hendrik de Witt. N. O. K.
Johanna van Es, Huisvrouw van Jan Marsman. E. Y. K.
Sara Cruys. W. K.
Anna Wouters. N. Z. K.
Anna Lindermans. E. N. K.
'*t Kind* van Dirk Wyhuysen. L. N. K.
'*t Kind* van Jan van Santen. E. Y. K.
'*t Kind* van Jan Schuurman. W. K.
'*t Kind* van Wouter van Diest. N. O. K.
'*t Kind* van Willem de Wolff. Z. K.
Vrydag den 20 dito.
Dirk Werninк. E. N. K.
Willem van Dries. L. K. H.

Johanna Willemina Boomhoff, Huisvrouw van Coenraad Bulthoop. E. Y. K.
Cornelia van Buytendyk, Huisvrouw van Isaac Dekker. N. O. K.
Geertruy Gysberts, Huisvrouw van Willem Pruysenaar. W. K.
Elisabeth Cranen. N. K. H.
Magtelt van Egmond. W. K. H.
't *Kind* van Jan Esser. N. K. H.

Zaturdag den 21 *dito.*

Pieter Jan Entrop, *Boekverkooper*. N. Z. K.
Hendrik Struys. N. O. K.
Hendrik Meyer van Haerlem. W. K.
Alida van Breen, Weduwe van Barend Wessingh. O. K.
Margaretha Veldink, Huisvrouw van Pieter Dingemans. E. Y. K.
Maria Hendrina Korten, Huisvrouw van Thomas van den Broek. L. O. K.
't *Kind* van Philippus Bax. N. Z. K.
't *Kind* van Harme Meyer. K. K. H.

Zondag den 22 *dito.*

Margretha Elisabeth Straatsburg, laatst Weduwe van Barend Kuns. K. K. H.
Styntje Laurens, W. K. H.
't *Kind* van Meeuwis van der Woude. K. K. H.
't *Kind* van Joost Schreuder. W. K. H.
't *Kind* van Jan Mensma. L. K. H.

Maandag den 23 *dito.*

Pieter Pylsteker. W. K.
Harmanus Fult. L. N. K.
Maria van der Heyde, Huisvrouw van Jan Trokkels. N. Z. K.
Anna Kattenberg. Huisvrouw van Gerrit Stulen. W. K.
Maria van Gelder. N. Z. K.

Dingsdag den 24 *dito.*

Dirk Farret, *Oud Schepen*. N. Z. K.
Jacob Pett. E. Y. K.
Marie Anne Helof, Weduwe van Pierre Isaac le Cordier. W. A. K.
Alida Maria van Barneveld, Huisvrouw van Harmanus Halfman. O. K.
Anna Christina Bleeker, Huisvrouw van Jan Harmen Schuurman. N. K. H.
Juliana Sophia Sorg. N. K.
't *Kind* van Johannes van Oort. N. O. K.
't *Kind* van Joost Zaal, Junior. W. A. K.
't *Kind* van Christiaan van Orsoy. O. K.
't *Kind* van Jacobus Ryke. W. K.
't *Kind* van Johannes Bunk. N. K.
't *Kind* van Jan Dirk Ziekman. Z. K.

Woensdag den 25 *dito.*

Jacob Joon. L. N. K.
Pieter Adriaansz. Mr. *Schilder en Glasemaker*. O. K.
Christiaan Graauw O. K.
Jan Huysman. L. K. H.
Pieter Hoogewal. L. K. H.
Jean Aubru L. K. H.
Christina Maria van Esse, Huisvrouw van Lodewyk Schreuder. N. K.
't *Kind* van Johannes Barkmeyer. W. K.
't *Kind* van Abraham du Sard. N. Z. K.
't *Kind* van Hendrik Kost. N. Z. K.

Donderdag den 26 *dito.*

Jan Isaac de Neufville. N. K.
Jurrian Niermans. N. Z. K.
Jan van der Linden Troppesz. O. O. K.
Elisabeth Verdier, Huisvrouw van Jean Henry François. W. K.
't *Kind* van Jacob Swart. L. N. K.

Vrydag den 27 *dito.*

Cornelis Goutkaas. Z. K.
Pieter van Lakervelt, *Schuytevoerder*. L. K. H.
Helena Maria de Bordes, Weduwe van Jacob Obbens. O. Z. K.
Catharina Voorenhout, Weduwe van Gerard Scharphoff. E. N. K.
Anna Catharina Schelten, Weduwe van Andries Wagenaar. L. O. K.
Adriana Richardina Karsseboom. W. K.
Johana Maria van Essen. N. Z. K.
Sofia Henrietta van Halem. A. K. H.
Elisabeth Margaretha Muyderman, *Dogter* van Wessel Muyderman. O. O. K.
't *Kind* van Olof Daalboom. L. N. K.

Zaturdag den 28 *dito.*

Jan Jacob Maurits Brahe. O. K.
Gerrit Hegeman. N. K.
Jan Houtman. L. K. H.
Catharina Kramer, Weduwe van Willem Serwouters. O. K.

Agne-

Agneta van Lintburg, Weduwe van Albertus Voltelen. W. K.
Magdalena Stampers, Huisvrouw van Pieter de Maaker. L. K. H.
't *Kind* van wylen Harmanus Marinus Geluk. N. K.
't *Kind* van Estienne Joseph le Chaille. N. Z. K.
't *Kind* van Pieter Stork. L. K. H.

Zondag den 29 dito.

Willem Heslevoort, Zoon van Domikus Heslevoor A. K. H.
Hendrina Gerrits, laatst Weduwe van Willem Pieper. K. K. H.
Antje Gerritse van der Wilt, Weduwe van Arie van Leeuwen. L. K. H.
Fryntje Broekhoorn, *oudste Dogter* van Pieter Broekhoorn. A. K. H.
't *Kind* van Willem Rynders. W. K. H.

Maandag den 30 dito

Bernardus Kemper, *Chirurgyn.* W. K.
Willem Hendrik Groll, *Krankbezoeker.* W. K.
Johanna Maria Vlotman, W. van Rudolp Steenbergen. N. K.
Catharina Jas, *Dogter* van Pieter Jas W. K.
't *Kind* van Hendrik Kruyff. L. K. H.

Dingsdag den 1 December 1772.

Carel Lynslager, *Schepen en Raad.* O. K.
Pieter Wyder. N. K.
Henricus Milius. O. K.
Hendrik de Geus. N. Z. K.
Jacobus van Boekhoven. N. Z. K.
Anna Lankhorst, Weduwe van Wouter Riesebosch. N. K
't *Kind* van Gerrit ter Horst. O. K.
't *Kind* van Abraham du Sart. N. Z. K.

Woensdag den 2 dito.

Johan Adolph Winter, *Koninglyke Groot Brittannische en Brunswyk Luneburgse Agent* W. K.
Johan Bernard Schöne, *Essayeur.* L. O. K.
Pieter de Maaker. L. K. H.
Maayke Paas, Huisvrouw van Johannes Taakens. K. K. H.
't *Kind* van Joost du Bois. O. K.
't *Kind* van Jacobus van Stralen. L. K. H.

Donderdag den 3 dito.

Cornelis van den Berg. Z. K.
Andries Dove. L. O. K.
Elisabeth Louwe, Weduwe van Jan Bloet. W. K.
Geertruy Hoedemaker, Weduwe van Barend Paaschen. K. K. H.
Maria van Maurik, Huisvrouw van Volkert de Vries. N. K.
Sara Koedyk, *middelste Dogter*, van Warnar Koedyk. O. O. K.
't *Kind* van Jacob Benebeek. O. K.
't *Kind* van Johannes Pots L. K. H.
't *Kind* van Jan Korterman. K. K. H.
't *Kind* van Jan Esser. N. K. H.

Vrydag den 4 dito.

Roelof Winters. W. K.
Harmanus van Herwerde. Z. K.
Gerrit Meyboom. O. O. K.
Johannes Timman L. K. H.
Hendrik Hendrikse Cremer. A. K. H.
Hillegonda de Goyer, laatst Weduwe van Jacob de Jong Pieters. N. O. K.
't *Kind* van de Weduwe Jacob Giesle. L. N. K.
't *Kind* van Matthys Schuurman. O. K.
't *Kind* van Albert Kreuger. Z. K.

Zaturdag den 5 dito.

Robbert Neel. W. A. K.
Jan Marienhoff. E. Y. K.
Jean Philippe le Sieur, *eenigste Zoon* van Madelaine Richard. W. A. K.
Maria Berk, Weduwe van Jan Engering. N. O. K.
Anthonia Maria Bergacker, Huisvrouw van Hendrik ten Oever. O. K.
Jannetje van der Napels, Huisvrouw van Hendrik Geurse. O. Z. K.
Anna Catharina Sparna, Huisvrouw van Frans Herbers. N. Z. K.
Antje Tromp, *Dogter* van Claas Tromp. K. K. H.
't *Kind* vant Gerrit Janse. L. K. H.

Zondag den 6 dito.

Sara Schreuder, Weduwe van Florus Eykhoud. L. K. H.

Teun-

Teuntje van Rigteren, Huisvrouw van Marten Vosding. A. K. H.
't *Kind* van Jan Hulder. L. K. H.
't *Kind* van Harmen Jurriaans. N. K. H.

Maandag den 7 dito.

Mr. Pelgrom ten Grootenhuys Boendermaker. N. K.
Hendrina van Houten, Huisvrouw van Pieter Brandts. W. K.
Catrina Smit, Huisvrouw van Steven Calvet. W. K. H.
Sara Fult. L. N. K.
Catharina Eyssingh. W. K.
Susanna Maria Borgers, *oudste Dogter* van Hendrik Borgers. L. K. H.
't *Kind* van Jan Gerard Schuman. L. N. K.
t *Kind* van Dirk Hendrik Westerman. L. K. H.

Dingsdag den 8 dito.

Jacob Levers. W. K. H.
Johanna van Nek, Huisvrouw van Antonie Hassink. A. K. H.
't *Kind* van Jan Gotliep Silo. L. O. K.

Woensdag den 9 dito.

Willem Oosterbach. Z. K.
Aaltje Koers, Weduwe van Barend Tenthof. W. K.
't *Kind* van Do. Willem Noordenhout. L. O. K.

Donderdag den 10 dito.

Herman van Loofs Abrahamsz. N. K.
Johann Georg Stuntz, *Medicinæ Doctor*. N. Z. K.
Christiaan de Groot, *Boekverkooper*. N. Z. K.
Hector Johan Ferdinand Wiggers. L. N. K.
Maria van Ditmer, Weduwe van Jurrian Kolder. W. K.
Thalya Sinnings, Weduwe van Casper Hokhuysen. N. K.
Cornelia Velthuysen, Weduwe van Willem Bergmeyer. K. K. H.
Twee *Kinderen* van Nicolaas Kasius. N. Z. K.

't *Kind* van Justus Wedding. W. K.
't *Kind* van Pieter Arnoué. L. O. K.
't *Kind* van Jan Scholten. Z. K.

Vrydag den 11 dito.

Andreas Boelema. N. K.
Cornelis Valk. N. K. H.
Catharina Ruiters, Weduwe van Constantinus Carull. L. O. K.
Geertruy van Munster, Huisvrouw van Hendrik Vallet. L. K. H.
Sophia Elisabeth Simmermuth, Huisvrouw van Gerrit van Dyk. L. K. H.
Cornelia Goetblye, Huisvrouw van Hendrik Braams. L. K. H.
't *Kind* van Rutgerus van Meurs. N. Z. K.
't *Kind* van Gerrit van Raalte. E. Y. K.

Zaturdag den 12 dito.

Nicolaas Sas. N. Z. K.
Geertruy Simons, Weduwe van Johannes Polsoo. N. O. K.
Petronella Val, Weduwe van Pieter Voorbeek. W. K.
Maria van Velsen, Huisvrouw van Otto van Westreenen. N. K.
't *Kind* van Anthony Lanklaan. L. O. K.

Zondag den 13 dito.

Pieter Willemse. L. K. H.
Harmanus Braams, *Spaanse Stoelemaker*. L. K. H.
Ryk van Diest. N. K. H.
Adrianus Tasseron. L. K. H.
Hendrik Lek. K. K. H.
Johannes Waart. L. K. H.
Frans van Berkenvelr. A. K. H.
Barber Franke, laatst Weduwe van Gabriel de Louwer. W. K. H.
Maria Angnesa Sievekes, Weduwe van Otto Hendrik Demmer. W. K. H.
Maria Schoute, Huisvrouw van Joseph Fredriks. K. K. H.
Maria Verbrost. L. K. H.
Maria Verkroost. L. K. H.
't *Kind* van Klaas van Eesen. N. K. H.
't *Kind* van Fredrik Hunders. K. K. H.
't *Kind* van Willem van Rossum. K. K. H.

De

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 30 *November* 1772. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Angeliersstraat (*G. Jarman* en *D. van der Saan Lodewyksz.*, Een Huis, Agterhuis en Erve, in een koop, in de) Noordzy het vyfde van de Baangragt *f* 2500. *P. de Hoen.*

Angeliersstraat (*N. Breemer* en *G. Homburg*, Een Huis en Erve, in de) Noortzy, het 8ste bewesten de tweede Dwarsstraat. *f* 2175, in slag *f* 100. verk.

Baangragt (*J. Lafrens* en *M. van der Linden*, Een Huis en en Erve, op de) tusschen de Leidsche Kruisstraat en het Spiegel Plyntje. *f* 2625, in slag *f* 475. *J. Lafrens.*

Baangragt (*N. Breemer* en *G. Homburg*, Twee Huizen en Erven, onder een Dak, in een koop, op de) tusschen de Elandsstraat en Gragt, in de Steenhouwers Gang Noortzy. *f* 775. *G. Homburg.*

Goudsbloemstraat (*N. Breemer* en *G. Homburg*, De helft in een Huis, Agterhuis en Erve, in de) Noordzy, het 4de benoorden de 2de Dwarsstraat. *f* 500, in slag *f* 100, opgehouden.

Groene Burgwel (*A. Kramp* en *S. A. Leenaers*, Een Huis, Pakhuis en Erve, op de) Westzy, by de Binnen-Amstel. *f* 15000, in slag *f* 1000, opgehoudo.

Keizersgragt (*J. Lambers*, *T. Beth Tsbrandsz.*, *J. Lambert de Jonge*, *J. Buyn*, *C. Twisk*, *J. P. Heimbach*, *J. W. Beth*, *D. Heydeman*, *O. C. Tiesingbb*, *W. Zeelt*, *W. van Hoogenbuizen* en *J. Teyler de Bree*, Een dubbeld Huis en Erve, op de) Zuidzy, tusschen de Vyzelstraat en Reguliersgragt, mitsgaders een Stal. Koetshuis en nog een Huis en Erve, agter het eerstgemelde, in de Kerkstraat, alles te zaamen in een koop. *f* 111000, in slag *f* 9000. opgehouden.

Lavendelstraat (*N. Breemer* en *G. Homburg*, Een Huis en Erve, in de) Westzy, tusschen de Lauriergragt en Straat. *f* 975. verkogt.

Moutmaansteeg (*A. de Lange* en *S. Bosma*, Twee Huizen en Erven, onder een Dak, in een koop, in de) Westzy, naast het hoekhuis van de Vinkenstraat. *f* 1300, in slag *f* 20. *J. van Orsogen.*

Oude Gragt (*R. Benten*, *M. van der Linden*, *J. Speekman* en *J. Toer*, Een Huis, Stal, Pakhuis en Woonhuis, daar agter een Royaale Tuin en Erven, aan de Zuidzy van de) te Alkmaar. *f* 9750, in slag *f* 250. opgehouden.

Oude Looyersstraat (*N. Breemer* en *G. Homburg*, Een Huis en Erve, in de) Noortzy in de Speelmans Gang. *f* 490. *G. Homburg.*

Plantagie (*V. de Vries* en *R. Pietersz. Schoonegeevel*, Een Thuin en Huizing op Stads Grond, genaamd Lust Rust, in de) in de Middelweg. *f* 3000, in slag *f* 1000. opgehouden.

Prinsengragt (*A. de Lange* en *S. Bosma*, Een Huis en Erve, op de) Oostzy, het 14de huis benoorden de Beerenstraat. *f* 9000, in slag *f* 1500. *H. Brakhuisen.*

Prinsengragt (Deselve, Een Huis en Erve, naast en bezuiden het voorgaande. *f* 7325, in slag *f* 400. *H. Lauwerbek.*

Prinsengragt (*N. Breemer*, *H. van den Heuvel*, *A. van Ketwich* en *H. Holbroek*, Een Huis en Erve, op de) op het Weesper Veer. *f* 10950, in slag *f* 3400. *O. C. Tiesing.*

Schildersteeg (*N. Breemer* en *G. Homburg*, Een Huis en Erve, in de) of 't Weespad, tusschen de Laurier en Roosenstraaten. *f* 925, in slag *f* 20. *P. de Hoen.*

Tuin-

Tuindwarsstraat (*G. Jarman* en *D. van der Saan Lodewykz.*, Een Huis en Erve, in de kromme) het vierde van de Angeliersstraat. *f* 1225, in slag *f* 6. *J. Sluyman.*

Vinke-Veen (*R. Benten*, *M. van der Linden*, *J. Speekman* en *J. Tvere*, Een Bruikweer Lands met zyn Hulsmans Woninge en Stalling, mitsgaders 24 Morgen Wey en Hooy land, onder den Geregte van) te Veldewaards. *f* 1025, in slag *f* 20. *G. Homburg.*

Wittenburg (*W. Ebbenhorst* en *J. Rocamora*, Een Huis en Erve, op) aan het End. *f* 1200, in slag *f* 30. *T. Bosman.*

Myne Heeren van den Gerechte der Stad *Amsterdam*, hebben op *Zaturdag* den 5 *December* 1772. deeze volgende *Perceelen* by Executie doen verkoopen.

Antonie-Breestraat (Een Huis en Erve, op de St.) op den Zuiderhoek van de Salamandersteeg. *f* 8900, in slag *f* 200. *W. Blink.*

Binnen-Amstel (Een Huis en Erve, op den) by de Hooge Sluis. *f* 11200, in slag *f* 100. *J. Kakenbos.*

Overtoomsche Vaart (Een Huis en Erve, aan de stille zyde van de) het tweede van de Buiten-Cingel. *f* 2250, in slag *f* 400. *B. van Keyserswaart.*

Spaarpotssteeg (Een Huisje en Erve, in de) in de Drie Aschtonnen-Steeg. *f* 325. *G. Homburg*

Spaarpotssteeg (Een Huisje en Erve, in de) op den hoek van de Drie Aschtonnen Steeg. *f* 425. verkogt.

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 7 *December* 1772. gev.

Binnen Bantemerstraat (*G. van der Rieje* en *M. Kly*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy. *f* 7950, in slag *f* 300. *N. Breemer.*

Egelantierstraat (*J. Sluyman* en *D. Leuveling*, Een Huis Agterhuis en Erve, in de) Zuidzy, tusschen de tweede en derde Dwarsstraat. *f* 2200, in slag *f* 150. verkogt.

Elantsgragt (*B. Stemberg*, *N. J. van Baggen*, *H. Baars Willemsz.* en *N. J. Fabius*, Een Huis en Erve, op de) Zuidzy, het vyfde voorby de laatste Dwarsstraat. *f* 2775, in slag *f* 400. *D. Koster.*

Heerengragt (*W. Ebbenhorst*, *F. J. Melissen*, *A. de Lange*, *F. J. van Meegen*, en *R. H. Koch*, Een Huis en Erve, op de) Oostzy, op den hoek van de Oude Spiegelstraat. *f* 7200, in slag *f* 20. *J. Kwikx.*

Heerengragt (*L. Nieuwenhuis*, *A. Buys* en *L. R. Bosch*, Een Huis en Erve, op de Nieuwe) over de Plantagie. *f* 2400, in slag *f* 200. opgehouden.

Keizers Dwarsstraat (*B. Stemberg*, *N. J. van Baggen*, *H. Baars Willemsz* en *N. J. Fabius*, Een Huis en Erve, in de korte) Noordzy. *f* 3200, in slag *f* 250. *J. Kakenbos.*

Kerkstraat (*D. Seuvryn*, Een Huis en Erve, in de) Zuidzy, tusschen de Reguliersgragt en Vyzelstraat. *f* 5050, in slag *f* 550. *N. Breemer.*

Kerkstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de) Zuidzy, tusschen den Amstel en Utrechtsestraat. *f* 3425, in slag *f* 250. *L. Kuyper.*

Lindengragt (*B. Stemberg*, *N. J. van Baggen*, *H. Baars Willemsz.* en *N. J. Fabius*, Een Huis en Erve, op de) Zuidzy, tusschen de Kerkbrug en Brouwersgragt. *f* 3675, in slag *f* 500. verkogt.

Nieuwendyk (*J. Broers* en *H. Volkmar*, Een Huis, Pakhuis en Erve, in een koop, op den) Zuidzy, tusschen de twee Haerlemmer Sluizen. *f* 13800, in slag *f* 200. opgehouden.

Obli-

Obligatie (*W. Ebbenhorst*, *F. J. Melissen*, *A. de Lange*, *J. J. van Meegen* en *R. H Koch*, Een) ten lasten de Provintie van Vriesland, op Naam, groot *f* 500. 76¼ Pt. *J. Lafrens.*

Peepersstraat (*H. Boon*, Een Huis en Erve, in de) Westzy, agter het West-Indisch buiten Huis. *f* 3050. *G. Jarman.*

Raapenburgstraat (*L. Nieuwenhuis*, *A. Buys* en *L. R. Bosch*, de Helft in een Huis en Erve, in de Nieuwe). *f* 2500, in slag *f* 200. opgehouden.

Raapenburgstraat (Deselve, De Helft in een Huis en Erve, in de Nieuwe) over de Pakhuizen de vyf Zinnen. *f* 2325, in slag *f* 200. opgehouden.

Raapenburgstraat (Deselve, De Helft in een Huis en Erve, in de Nieuwe) *f* 1450, in slag *f* 200. opgehouden.

Reguliers Dwarsstraat (*B. Stemberg*, *N. J. van Baggen*, *H. Baars Willemsz.* en *J. J. Fabius*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy, tusschen de St. Joris en Geelvinckssteegen, *f* 4500, in slag *f* 150. *H. van den Berg.*

Swaanenburgstraat (*A. Semach*, *A. Isaaks*, *J. Rocamora* en *A. Cardoso Junior*, Een Huis en Erve, in de) over het Diaconie Weeshuis. *f* 9600, in slag *f* 700. opgehouden.

Utrechtschestraat (*D. Seuvryn*, Een Huis Agterhuis en Erve, in een koop, op de) Oostzy, agter het Hoekhuis van de Keizersgragt. *f* 7100, in slag *f* 600. *C. Roos Carelsz.*

Utrechtsche Dwarsstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de) Noordzy, by den Amstel. *f* 1525, in slag *f* 175. *J. Broers.*

Wyde Lombertsteeg (*J. Sluyman* en *D. Leuveling*, Een Huis en Erve, in de) *f* 6150, in slag *f* 50, opgehouden.

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 7 *December* 1772. gev.

Obligatien (*P. van Soomerdyk*, *C. Blasius*, *P. Veeckens*, *O. C. Titsingh* en *D. Bouwmeester*, Een) ten lasten van Holland en Westvriesland, ten Comptoire *Amsterdam*, op Naam 9 pap. *f* 1000. 103¾ Pt. *A. Kluft.*

—— op Naam 9 pap. *f* 1000. 103½ Pt. Deselve.

—— op Naam 6 pap. *f* 1000. 104¼ Pt. *J. Steenbergen.*

—— op Naam 6 pap. *f* 1000. 104¼ Pt. Deselve.

—— op Naam 6 pap. *f* 1000. 104¼ Pt. Deselve.

—— op Naam 6 pap. *f* 1000. 104¼ Pt. Deselve.

—— op Naam 6 pap. *f* 1000. 105 Pt. *N. Breemer.*

—— op Naam 7 pap. *f* 1000. 104 Pt. *J. Steenbergen.*

—— op Naam 7 pap. *f* 1000. 104¾ Pt. *A. van der Glint.*

—— op Naam 7 pap. *f* 1000. 104½ Pt. Deselve.

—— op Naam 10 pap. *f* 1000. 101½ Pt. *C. Dom.*

—— in blanco 10 pap. *f* 1000. 101½ Pt. in slag ½ Pt. Deselve.

—— op Naam 7 pap. *f* 500. 102¾ Pt. *C. Blasius.*

—— op Naam 7 pap. *f* 500. 102¾ Pt. *J. Eberlein.*

—— op Naam 7 pap. *f* 500. 102¼ Pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten als vooren ten Comptoire 's *Hage* op Naam 9 pap. *f* 1000 101¼ Pt. *O. C. Titsingh.*

—— op Naam 9 pap. *f* 1000. 102 Pt. *P. Veeckens.*

—— op Naam 9 pap, *f* 1000. 102 Pt. Deselve.

—— op Naam 9 pap. *f* 1000. 102½ Pt. *J. van Dyl.*

—— op Naam 6 pap. *f* 1000. 102½ Pt. *J. Fey.*

—— op Naam 6 pap. *f* 1000. 102$\frac{1}{4}$ Pt. in flag $\frac{1}{4}$ Pt. Defelve.

—— op Naam 9 pap. *f* 1000. 102$\frac{1}{2}$ Pt. Defelve.

—— op Naam 9 pap. *f* 1000. 101$\frac{1}{4}$ Pt *O. C. Tiffing.*

—— op Naam 12 pap. *f* 1000. 100$\frac{1}{2}$ Pt. *D. Leuveling.*

—— op Naam 10 pap. *f* 1000. 100$\frac{1}{4}$ Pt. *D. Bouwmeester.*

—— op Naam 7 pap. *f* 1400. 102$\frac{1}{2}$ Pt. *O. C. Tiffingh.*

—— op Naam 8 pap. *f* 1400. 100$\frac{1}{4}$ Pt. *D. Leuveling.*

Obligatien (Een) ten laften als vooren, ten Comptoire *Haerlem* 8 pap. *f* 1000. 101$\frac{1}{2}$ Pt. *A. de Waal van Malefyt.*

—— op Naam 8 pap. *f* 1000. 101$\frac{1}{2}$ Pt. *J. Doeble.*

—— op Naam 12 pap. *f* 2000. 101 Pt. *P. Hoogenbuisen.*

Obligatien (Een) ten laften als vooren, ten Comptoire *Leyden*, op Naam 7 pap. 2000. 101$\frac{1}{2}$ Pt. Defelve.

—— op Naam 8 pap. *f* 570. 100 Pt. *O. C. Tiffingh.*

—— op Naam 9 pap. 500. 101$\frac{1}{2}$ Pt. Defelve.

Obligatien (Een) ten laften als vooren, ten Comptoire *Delft*, 9 pap. *f* 1200. 100$\frac{1}{4}$ Pt. Defelve.

Obligatien (Een) ten laften de Keurvorftelyke Saxifche Steuer Credit Caffa, gedateerd Leipziger Neujahrmarkt 1764. à 3 Pt. Intereft. in blanco Thalers 1000. 27$\frac{1}{4}$ Pt. *J. van Wattens.*

—— in blanco Th. 1000. 27$\frac{1}{4}$ Pt. Defelve.

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 14 *December* 1772. gev.

Angeliersgragt (*A. Alens*, *C. Twisk* en *D. Heydeman*, Een Huis Agterhuis en Erve, op de) Zuidzy, tusfchen de middelfte Bruggen. *f* 5200, in flag *f* 200. verkogt.

Bikkersftraat (Defelve, Een Huis en Erve, in de) Weftzyde. *f* 3600, in flag *f* 100. opgehouden.

Cingel (*B. Tideman* en *G. Scholten*, Een Huis en Erve, op den) het tweede Huis van het Konings Plyn. *f* 7650, in flag *f* 50. *M. van der Linden.*

Elandsgragt, *P. de Hoen*, Een Huis en Erve, op de) Noordzyde, voorby de eerfte Brug. *f* 3400. verkogt.

Elandsgragt (Defelve, Een Huis en Erve, op de). *f* 2900, in flag *f* 10. *G. Ermeling.*

Heiligen Weg (*C. Roos Carelsz.*, en *C. Blafius*, Een Huis en Erve, op de) Noordzyde, bewesten de Handboogstraat, *f* 10800, in flag *f* 800. opgeh.

Kalverftraat (*D. de Haan*, Een Huis en Erve, in de) naaft het Hoekhuis van de Heilige Weg. *f* 6800, in flag *f* 100. opgehouden.

Oostenburg ftraat, *D. Leuveling*, Een Huis en Erve, in de kleine) Ooftzyde. *f* 1000, in flag *f* 125. verkogt.

Pasfeerder Dwarsftraat (*J. Speekman*, Een Huis en Erve, in de) Weftzy, tusfchen de Pasfeerderftraat en Looyersgragt. *f* 1450, in flag *f* 60. opgeh.

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 21 *December* 1772. geveyld.

Bergftraat (*C. Angel*, *D. de Haan*, *D. Seuvryn*, *P. van der Biet*, *P. Grauwenbaan* en *D. Leuveling*, Een Huis en Erve, in de) het vyfde van de Heerengragt. *f* 4175, in flag *f* 50. *G. Ermeling.*

Foely

Foely Dwarsstraat (*G. Ermeling*, Een Huis en Erve, in de) *f* 1125, in slag *f* 60. *A. Jolles.*

Foelystraat (Deselve, Een Huis en Erve, zynde twee Wooningen onder een Dak in de) in de Wyde Gang. *f* 1450, in slag *f* 100. Deselve.

Grafsteede (*C. Angel*, *D. de Haan*, *D. Seuvryn*, *P. van der Biet*, *P. Graauwenbaan* en *D. Leuveling*, Een) in de Ooster Kerk, No. 46. *f* 50, in slag *f* 2. verkogt.

Halsteeg (Deselve, Een Huis en Erve, in de) Zuidzyde, agter het hoekhuis van de Fluweele Burgwal. *f* 5150, in slag *f* 700. *C. Dom.*

Kadyk (*G. Ermeling*, Een Huis en Erve, op den) Westzyde. *f* 2650. *S. Bosma.*

Kalverstraat (*N. Broemer*, *G. Jarman*, *J. van Orssagen Paulusz.* en *G. J. Muller Joh. Antb.* Een Huis en Erve, in de) tusschen de Olislaagers en St. Joris Steegen. *f* 8500, in slag *f* 300. opgehouden.

Karthuyser en Gieterstraaten (*D. van Schorrenberg* en *M. van der Linden*, Een Huis en Erve, op den hoek van de). *f* 2975, in slag *f* 1. *D. van der Zaan Lodewyksz.*

Keizersgragt (*C. Angel*, *D. de Haan*, *D. Seuvryn*, *P. van der Biet*, *P. Graauwenbaan* en *D. Leuveling*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Utrechtsche Straat en Binnen-Amstel. *f* 9150, in slag *f* 400. *G. Scholten.*

Keizersgragt (Deselve, Een Huis en Erve, op de) naast het bovengemelde. *f* 9200, in slag *f* 1100. *J. J. Hooft.*

Leidsche Dwarsstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de lange) Zuidzyde, by de Kruisstraat, bewoond by een Chirurgyn. *f* 3750, in slag *f* 6. *D. Leuveling.*

Leidsche Dwarsstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de lange) naast het voorgaande. *f* 3325, in slag *f* 200. verkogt.

Leidsche Dwarsstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de lange) naast het bovengemelde. *f* 3400, in slag *f* 100. *D. Leuveling.*

Lindengragt (Deselve, Een Huis Agterhuis en Erve, op de) Noordzyde, tusschen de Brouwersgragt en eerste Dwarsstraat. *f* 3525, in slag *f* 450. *P. Graauwenbaan.*

Nieuwezyds Armsteeg Deselve, Een Huis en Erve in de) Noordzyde. *f* 2450, in slag *f* 70. *B. Twisk.*

Nieuwezyds Armsteeg (Deselve, Een Huis en Erve, in de) over het voornoemde. *f* 2975. in slag *f* 7. *C. Dom.*

Nieuwendyk (*B. Twisk* en *C. van Eelen*, Een Huis en Erve, op den) tusschen de Vrouwe en Mandemakers Steegen. *f* 9300, in slag *f* 500. opgehouden.

Prinsengragt (*H. Campen*, Een Huis en Erve, op de) op de Zuiderhoek van de Passeerder Gragt. *f* 6050, in slag *f* 800. verkogt.

Rhyn (*C. Twisk*, Een Buitenplaats genaamd het Slot van Paanderen, met deszelfs Boere Wooning enz. groot ruim 24 Morgen, aan den) onder Koude Kerk. *f* 5825, in slag *f* 300. verkogt.

Spinhuis Steeg (*D. van Schorrenberg* en *M. van der Linden*, Een Huis en Erve, in de). *f* 5900, in slag *f* 400. *L. R. Bosch.*

Tiggelstraat (Deselve, Een Huis, Agterhuis en Erve, in de) tusschen de Angeliersgragt en Gietersstraat. *f* 3300, in slag *f* 100. *M. van der Linden.*

Vleeshal (*D. C. Angel*, *D. de Haan*, *D. Seuvryn*, *P. van der Biet*, *P. Graauwenbaan* en *D. Leuveling*, Een Huis en Erve, agter de groote) *f* 3025. *G. Jarman.*

Voetboogstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de) het vyfde van de Heilige Weg. *f* 4075, in slag *f* 150. *C. Dom.*

Vyfelstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de) tusschen de Keizersgragt en Kerkstraat. *f* 5200, in slag *f* 20. Deselve.

Weesp (*C. Twisk*, Een Boeren Bruiker, met zyn Huismans Wooning, enz. groot ruim 30 Morgen, buiten) voorby de Klompweg, benoorden de Hofsteede Overnes. *f* 5700, in slag *f* 1400. *G. Muller Joh. Anth.*

En deze volgende *Perceelen* op *Dingsdag* den 22 *December* 1772. geveyld.

Angeliersgragt (*C. Roos Carelsz*, *G. Jarman*, *J. Speekman*, *H. H. Helmers* en *G. W. Lobman*, Een Huis en Erve, in de Raamegang, op de) tusschen de laatste Brug en Baangragt. *f* 725. opgehouden.

Baangragt (Deselve Een Huis, Agterhuis en Erve, in een koop, op de) 't tweede Huis van de Goudsblomsgragt. *f* 700, in slag *f* 250. *H. H. Helmers.*

Cingel (*A. Alens*, Een Huis en twee Agterhuizen, in een koop, op den) op de hoek van de Kaatersteeg. *f* 7550, in slag *f* 225. opgehouden.

Cingel (*J. Speekman* en *G. Ermeling*, Een Huis en Erve, op den) Oostzy, tusschen de Raam- en Schoorsteen Veegers Steegen, *f* 12000, in slag *f* 800. *C. Nieuwout de Jonge.*

Dommerstraat (*J. Schreuder Willemsz. G. Muller Joh. Anth.* en *C. Dom*, Een Huis en Erve, in de) het derde Huis van de Houttuinen, Zuidzy. *f* 2625, in slag *f* 16. opgehouden.

Egelantiersgraft (*L. Hoop*, *J. van den Bergh Dirksz.* en *J. von Orssagen Paulusz.*, Een Huis en Erve, op de) Noordzy, tusschen de twee laatste Bruggen. *f* 2925, in slag *f* 70 opgehouden.

Egelantiersgragt (*C. Roos Carelsz.*, *G. Jarman*, *J. Speekman*, *H. H. Helmers* en *G. W. Lobman*, Een Huis en Erve, op de) Noordzy, het sesde Huis van de Baangragt. *f* 2425. *J. van der Heyde Dirksz.*

Foelystraat (*J. van Orssagen Paulusz J. Fey*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy, 't vierde Huis van de Buitekant. *f* 1800, *J. Fey.*

Goudsblomsgragt (*A. van Ketwich*, Een Huis en Erve, op de) op den Oosterhoek van de Roozenboom Steeg. *f* 2325, in slag *f* 20. opgehouden.

Graf steede (*J. Schreuder Willemsz.*, *G. Muller Joh. Anth.* en *C. Dom*, Een) in de Ooster Kerk, in de Middel Kerk. *f* 50, in slag *f* 1. *C. Dom.*

Haantjenhoeksteeg (*P. de Hoen*, Een Huis en Erve, in de) Zuidzy, circa in 't midden. *f* 5200, in slag *f* 275. *L. Kuyper.*

Haantjenhoeksteeg (Deselve, Een Huis en Erve, in de) Noordzy, over het voorgemelde. *f* 2925, in slag *f* 2. *T. Bosman.*

Houtstraat, *D. van Schorrenberg* en *S. Bosma*, Een Huis en Erve, in de lange) tusschen het Smalle Padt en korte Houtstraat. *f* 1000, in slag *f* 9. *G. Jarman.*

Konings Plyn (*J. Schoonhoven*, *D. de Haan*, *H. Volkmar* en *G. W. Lobman*, Een Huis en Erve, op het) Zuidzy. *f* 14000, in slag *f* 500. opgehouden.

Leidsche Dwarsstraat (*J. Schreuder Willemsz.*, *G. Muller Joh. Anth.* en *C. Dom*, Een Huis en Erve, in de lange) het zesde van de Leidsche Gragt. *f* 1550, in slag *f* 100, *G. Muller Joh. Anth.*

Lindestraat (*W. Ebbenhorst*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy, tusschen de Dwarsstraat en Kathuisers Kerkhof. *f* 1600, in slag *f* 80 *W. Ebbenhorst.*

Nieuwe Markt (*P. Veeckens*, Een Huis en Erve, aan de) het vyfde van de Barnesteeg. *f* 6350. in slag *f* 150. opgehouden.

Spie-

Spiegelgragt (Deselve. Een Huis en Erve, op de) Westzy, het vierde van het Plyn. *f* 1850, in slag *f* 17. *C. Dom.*

De volgende *Makelaars* hebben de onderstaande *Scheepen* op *Maandag* den 30 *November*, 1772, in 't Nieuwezyds Heeren Logement geveild.

Fregat-Schip (*T. Beth Ysbrandsz.* en *P. Berk*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Vrouwe *Catharina*, gevoert by Kapitein *Ernst Boermeester*, is in 't Jaar 1760. N. U., L. 116½ voet, W. 29 voet 9 duim, H. 14 voet 7 duim, 't V. 6 voet 4 duim, de B. 5 voet 8 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1770. een nieuwe Fokke Mast ingezet, en een nieuwe Spykerhuid omgelegt). Gemonteert met 12 Yzere Gotelingen, en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 6600. *D. ten Tye, voor zyn Meester.*

Galjoot-Schip (*T. Beth Ysbrandsz*, *J. W. Beth* en *H. Beth Tammesz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) met 3 Masten, genaamt de *Cornelis*, gevoert by Schipper *Sietje Jansz*, is in 't Jaar 1758. N. U., L. 96 voet, W. 24 voet 2 duim, H. 12 voet 5 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 5600. *D. ten Tye en Medereders.*

En deze volgende *Scheepen* zyn op *Maandag* den 7 *December* 1772. geveild.

Galjoot-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt 3 Mast) genaamt de *Jonge Johannes*, gevoert by Schipper *Jochem Scholts*, is in 't Jaar 1762. N. U., L. 106 voet, W. 25 voet 3 duim, H. 13 voet 7 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 8600, in slag 325. *V. de Vries voor zyn Meester.*

Kof-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Distelbloem*, gevoert by Schipper *Ipe Fokkes*, is in 't Jaar 1755. N. U., L. 92½ W. 22 voet 5 duim, H. 10 voet 9 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1770. een nieuwe Mast ingezet). *f* 3500, in slag *f* 250. *S. A. Lenaerts voor zyn Meester.*

Snaauw-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Vrouw *Alexanderina*, gevoert by Kapitein *Roelof Tenger*, is in 't Jaar 1758. N. U., L. 71 voet, W. 21 voet 2 duim, H. 10 voet 10 duim, 't V. 3 voet 10 duim, 't D. 4 voet 9 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 2500, in slag *f* 50. opgehouden.

En dit volgende *Schip* op *Maandag* den 14 *December* 1772. gev.

Fregat-Schip (*T. Beth Ysbrandsz.*, *J. Steenbergen* en *J. Swam*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Maria* en *Margareta*, gevoert by Kapitein *Daniel van Hek*, is in 't Jaar 1754. N. U., L. 93½ voet, W. 26 voet 7½ duim, H. 12 voet 7 duim, 't V. 5 voet 2 duim, de B. 5 voet. Alles Amsterdammer voeten. (is in 't begin van 't Jaar 1772. in Engeland, een nieuwe Spykerhuit omgelegt en vertimmert.) Gemonteert met 8 Yzere Gotelingen en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 5400, in slag *f* 550. opgehouden.

En deze volgende *Scheepen* op *Maandag* den 21 *December* 1772. geveyld.

Barkentyn-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Jonge *Jelle Hollander*, gevoert by Schipper *Abe Jansz.*, is in 't Jaar 1752. N.

N. U., L. 102½ voet, W. 24 voet 1 duim, H. 11 voet 5 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is zwaar vertimmert, en 1769. Nieuwe Mast ingezet, en 1772. geheel nieuwt Wand opgelegt; hebbende zyn noodige Ballast in.) *f* 6000., in slag *f* 900. *V. de Vries voor zyn Meester.*

Galjoot-Schip (*V. de Vries*, *T. Beth Ysbrandsz.*, *S. A. Lenaertsz.* en *H. Moens*, Een Extraordinary Welbezeilt 3 Mast) genaamt de Vrouw *Margaretha*, gevoert by Kapitein *Cornelis Hiddes*, is in 't Jaar 1763. N. U., L. 106 voet, W. 24 voet 1 duim, H. 11 voet 6 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1769. een nieuwe grote Mast en in 't Jaar 1770. een nieuwe Fokke-Mast en Voorsteng ingezet en in 't Jaar 1772. een Fokke Ra en grote steng en nieu Fokke wand opgelegt, behalven een Span dat nog nieuwt by 't Schip is. *f* 5400. *V. de Vries voor zyn Meester.*

Deeze volgende *Scheepen* zyn op *Maandag* den 28 *December* 1772. geveyld.

Fregat-Schip (*V. de Vries*, *T. Beth Ysbrandsz.*, en *P. Graamwenbaan*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Generaal Gouverneur *Roepstorff*, gevoert by Kapitein *Lourens Jochem Hanson*, is in 't Jaar 1764. N. U., L. 94 voet, W. 25 voet 6 duim, H. 13 voet 3 duim, 't V. 6 voet 7½ duim. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 2 Yzere Gotelingen, en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 4400., in slag *f* 350. *G. van de Riese voor zyn Meester.*

Kof-Schip (*V. de Vries*, *A. de Clercq de Jonge* en *P. van Jaarsveldt*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Juffrouw *Maria Elisabeth*, gevoert by Schipper *Edlof Marcus*, is in 't Jaar 1755. N. U., L. 82½ voet, W. 20 voet 8 duim, H. 9 voet 1 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 1700, in slag *f* 30. *V. de Vries.*

Getal der Perceelen, Hofsteden, Landen, Obligatien en Schepen &c. welke in 't Jaar 1772. t'Amsterdam in de Oude en Nieuwe Zyds Heeren Logementen zyn Verkogt, mitsgaders derzelver gantsche beloop.

435	Perceelen	Somma *f* 2271457.
341	Obligatien	450753.
93	Schepen en Walvis-Vangers Gereedschappen	573038.

Deeze volgende dagen zyn ter Secretary *t'Amsterdam* vastgesteld tot het houden der willige Verkoopingen van Huizen Landen en Obligatien enz. gedeurende den Jare 1773.

Den 18 January
—— 1 February
—— 15 dito
—— 1 Maart
—— 15 dito
—— 29 dito
—— 5 April
—— 19 dito
—— 26 dito
—— 10 May
—— 24 dito

Den 7 Juny
—— 21 dito
—— 5 July
—— 19 dito
—— 2 Augustus
—— 16 dito
—— 30 dito
—— 13 September
—— 27 dito
—— 4 October

—— 11 dito
—— 18 dito
—— 25 dito
—— 1 November
—— 15 dito
—— 29 dito
—— 6 December
—— 13 dito
—— 20 dito
—— 22 dito

RE-

REGISTER
VAN DE
MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE MERCURIUS,
DRIE-EN-DERTIGSTE DEEL.

H.

REGISTER.

EINDE.

DE
MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE
MERCURIUS,

Geevende een volledig bericht van alles, wat 'er Aanmerkenswaardig ieder Maand, in EUROPA is voorgevallen, benevens de Origineele Stukken en Bewyzen daar toe dienende; als PLACATEN, MEMORIEN, BESLUITEN, VERWEERSCHRIFTEN, DECLARATIEN, TRACTATEN, CAPITULATIEN, ONTWERPEN, BESCHRYVINGEN &c.

Als mede het voornaamste KERKNIEUWS *der*

LUTHERSCHE GEMEENTENS

uit alle de Provintiën;

De *Verkoopingen* van de *Huizen*, *Obligatiën* en de *Scheepen* met de *Pryzen*, en Naamlyst der *Overleedenen*, dienstig voor MAKELAARS &c.

VIER EN DERTIGSTE DEEL

AGT STUKKEN,

Van January tot Juny 1773.

Met Kunst Plaaten opgehelderd.

TE AMSTERDAM,

By BERNARDUS MOURIK,

Boekverkooper in de Nes, by de groote Vlees-Hal, 1773.

VOORBERICHT

AAN ONZEN

GOEDGUNSTIGEN LEEZEREN.

Onder de genadige bescherming des Albestierders thans wederom een Jaar afgelegd hebbende, genieten wy het vergenoegen, onzen Lezeren, na Stand en Staat, in den aanvang van dit Nieuwe toe te wenschen, dat de Voorzienigheid hen ook in den loop van het zelve, en gedurende een reeks van volgende jaren, met zegen en welvaart begunstigen, en aan een iegelyk van hen geven moge, wat hunne begeertens in allen opzichte zal konnen vergenoegen.

Het Oorlogs-Zwaard, 't geen zedert eenige tyd zo hevig gewoed heeft, hoopte men op 't einde van het afgelopen Jaar in de Schede te zullen zien steken, door 't beleggen van een Congres ter bewerking van Vrede, maar 't vruchtloos afbreken van 't zelve, heeft toenmaals die hoop te leur gesteld, terwyl 't echter daarna wederom hervat is en thans noch stand houd.

Niet tegenstaande eenen gezegenden en overvloedigen Graan-Oogst van 't voorleden Jaar, houd de duurte der levensmiddelen als noch aan, misschien door de woeker en winzucht van de zulken die hun byzonder voordeel boven het welzyn van het menschdom schatten.

Het afgelopen jaar heeft aanmerklyke Gebeurtenissen opgeleverd, als in Denemarken *eene omwenteling van Staat welke aan twee Ministers het leven heeft gekost; in* Zweden, *daar het Oppergezag, tot daartoe in de handen der*

Ryks-Standen, is aan Koning Gustaaf *de III. gekomen; het Poolsche Ryk, door innerlyke oneenigheden zo deerlyk geteisterd, heeft eene Verdeling ondergaan ten behoeven der Oostenrykscbe, Russische en Pruissische Kronen, wier Souvereinen zich ieder een zeker aandeel van dit Ryk toegeeigend en in bezit genomen hebben, en eindelyk de voor ons Vaderland zo heughlyke* Geboorte *van den Erfprins van Oranje, die wy hopen en wenschen dat de Hemel tot in den allerhoogsten Ouderdom gelieve te behoeden ten besten van Land en Kerk.*

De Personen, die ons door het toezenden van Luthersch Kerknieuws en andere berichten ondersteund hebben betuigen wy daar voor dank, met herhaald verzoek, ons ook in 't vervolg te willen behulpzaam zyn.

Thans hebben wy noch te berichten dat, daar wy voorheen, alleen de overledenen, in de onderscheiden Kerken en eenige weinigen op de Kerkhoven begraven wordende, hebben konnen opgeven, in't vervolg een groter aantal van de laatsten zullen mededelen; en wyders alles aanwenden wat dit werkje aangenamer kan maken.

Voor 't overige onzen Leezeren welvaart en vergenoegen toegewenscht hebbende, treden wy tot het vervolg van onzen arbeid.

MAAN-

MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE MERCURIUS,

Voor de Maand JANUARY 1773.

EUROPA. *TURKYEN. Constantinopolen.* Men maakt hier zekerlyk vasten staat, dat de Vrede wel zal gesloten zal zyn voor 't eindigen van den tot het Congres bestemden tyd, vermits op de bekomen tyding, van desselfs hervatten, alle Krygstoerustingen tot den aanstaande Veldtocht zyn opgeschort; en byaldien zeeker berichten uit *Wallachye* gegrond zyn, naamlyk dat onze Gevolmagtigden, de vrye Scheepvaart der Russen op de *Zwarte Zee*, ende onafhanglykheid van *Crimsch-Tartarye* reets toegestaan hebben, dan is 'er geene reden meer om aan de gelukkigen uitslag der Negotiatien te twyfelen.

De Heer *Guys*, Vice Consul van Vrankryk by de *Dardanellen* heeft het Mahometaanschdom aangenomen.

Van *Fockzani* bericht men, dat de Turksche Gevolmchtigde Minister *Osman Effendi*, na het afbreeken van het Congres, den Russischen Minister, om een Getuigschrift wegens zyn gedrag by het Congres, verzogt heeft; vermoedelyk, om zyn leven wegens den slechten uitslag van de Onderhandelingen, in zekerheid te stellen, maar dat hem zulks is geweigerd. Het is derhalven ongewis hoe het met hem zal aflopen. By den Groot-Vizier is hy by zyn te rug komst van *Fockzani*, niet zeer vriendlyk ontfangen. Ook is de Sultan nooit zyn vriend geweest, vermits deze hem, enkel om den Vizier te behagen, uit zyn Ballingschap te rug geroepen heeft.

PORTUGAL. Lissabon. De Indianen en slaven, in verscheide Colonien van andere Natien oproerig, zyn zulks mede in de onze. De laatste Schepen uit *Amerika* brengen tyding mede, dat hun getal hoe langer hoe groter werd. Het Hof houd derhalven

een goed aantal Troepen in gereedheid om dezelven naar *Brazilie* in te Schepen, ten einde den opſtand aldaar te dempen.

ITALIEN. Romen. De Paus heeft de Biſſchop van *Paſſau*, Graaf *van Firmian*, tot Cardinaal gecreëerd.

Toen de Jeſuiten uit *Portugal* werden weg gezonden, kwamen 'er ruim 1000 van dezelve alhier aan, tot welker onderhoud eene grote ſom geld werd vereiſcht. *Clemens* de *XIII.* aſſigneerde aan den Pater Generaal op de Apoſtoliſche Kamer eene Som van 10000 Scudis, welke zedert dien tyd jaarlyks prompt zyn betaald; maar onlangs begaf zich de Theſaurier by den Generaal hem verklarende, dat de Paus de betaling van die Som niet langer wilde continueeren Waarop de Gemelde Generaal aan ieder dier Jezuiten betuigde, dat hy hen niet langer dan noch vier Maanden zou konnen onderhonden, en zich genoodzaakt vond, hen na dien tyd aan hun lot over te laten.

Zedert eenigen tyd beſpeurd men eene diepe droefgeeſtigheid by den Paus, 't geen na alle waarſchynlykheid veroorzaakt is door de verklaring, welke de Hoven van Bourbon aan den H. Vader hebben laten doen: *dat, zo by hen geen recht in de Zaak der Jeſuiten wilden verſchaffen, zy het zich zelven zouden doen.* Men weet daarenboven ook dat de Catholyke Koning zeer onvergenoegd is op den Paus, om dat die ook aan zeker Vorſt uit dat zelve Huis het recht geweigerd heeft van Penſioenen te leggen op de Bisdommen zyner Staten, tot oprechting en onderhoud van verſcheide Hospitalen. Dit laatſte geval word in eenige berichten met zeer ſterke koleuren afgeſchilderd, en wel zodanig als of de uitruſting ter Zee, waaraan in Spanje gearbeid word, tegen *Civita-Vecchia* zou gericht zyn: de tyd zal beſt de gegrond-of ongegrondheid daarvan doen zien.

INGERMERLAND. Petersburg. Vervolg van de Hiſtoriſche Aantekeningen van den Heer *Benyowszky* enz. ziet onze voorgaande bladz. 213.

Van *Kaluga* terug keerende, nam ik den weg naar *Petersburg* met voornemen om te beproeven of ik aldaar myne vryheit voor geld konde bekomen. Doch een nieuw voorval verydelde al myn hoop. Ik werd den derdendag na myn aankomſt in hegtenis genomen. Om deze daad, die ik niet verdiend had, dewyl ik niet uit myn Herberg en zelfs niet uit myn bed geweeſt was, een glimp te geven, dagt ik wel, dat men my het een of ander aantygen zoude;

doch

doch ik was niet weinig verwonderd uit de verhooringen, die men my deet ondergaan, te vernemen, dat ik, tegen alle reden en waarheit en zelfs tegen alle waarschynlykheit beschuldigd wierd van te *Casan* met de andere krygsgevangenen eene samenzwering te hebben gesmeed om de Tartaren aldaar tot een opstand aan te zetten en van het verspreiden der Manifesten van de Poolsche Magnaten onder den Russischen Adel. Deze verhooringen en tegen verhooringen duurde verscheiden dagen, gedurende welke men my, gelyk mede de Poolsche Senateurs, telkens van de eene gevangenis naar de anderen liet brengen.

Terwyl ik aldus gevangen gehouden wierd, kwam de Heer *Gregorius Orlow* my zien om my een middel tot myne vryheit aan te bieden, maar dewyl dit middel van dien aart was dat iemand, die gevoelens van eer en deugd heeft, het niet konden aannemen, verwierp ik zyne aanbieding met verontwaardiginge.. Vervolgens wierd ik den 26 November naar *Peterhof* gebragt en aldaar genoodzaakt, in tegenwoordigheit van den Graaf *Panin*, eene belofte te teekenen, door welke ik my op levensstraf verbond, *in erkentenis van de vryheid welke Hare Rus-Keizerlyke Majt. my door eene byzondere genade verleende*, om nimmer de wapenen tegen hare Troepen te voeren en nooit over de Grenzen van het Russisch Ryk te komen. Na zulk eene belofte geteekend te hebben, dagt ik in vryheit gesteld te zullen worden, doch ik vond my bedrogen. My wierden boeyen aangedaan en te kennen gegeven dat ik met den Heer *Vymblad*, Major in dienst van de Confœderatie, naar *Kamtschatka* gebragt zouden worden.

Onze kleederen uitgetrokken en schapen vellen aangedaan zynde, wierden wy in eene slede gezet om naar onze bestemde plaats te vertrekken onder geleide van één Officier en 8 mannen. Gedurende de geheele reis, wierden wy van het genoegen verstoken om met elkanderen te mogen spreken: wy leden honger, (want wy kregen niet dan brood en water en dat nog in een geringe hoeveelheit) en stonden vreeslyke koude uit, maar vooral leden wy door de wreetheit en brutaliteit van onze Geleiders. En om myn ongeluk nog grooter te maken, leed ik nu en dan hevige pynen aan de wonden, die ik ontfangen had, toen ik in handen der Russen viel: eindlyk na dag en nagt gereistd te hebben, kwamen wy na verloop van 10 maanden te *Ochotski*, alwaar wy in een Galjoot scheep gingen om verder de reis naar *Kamschatka* ter Zee te doen.

Op dien togt wierden wy overvallen door een geweldigen stormwind, die ons op de Kusten van *Japan* wierp. Ons Schip was beschadigd, het scheepsvolk moedeloos en de Kapitein ziek. In dien wanhopigen toestand, verzogt de Kapitein dat ik het bestuur van het Schip op my zoude nemen, het welk ik deet en had het geluk om het behouden te *Bolsaica* in *Kamtschatka* binnen te brengen. Dees gewigtige dienst deet my niet alleen de vriendschap der kooplieden win-

winnen, die in dit Schip deel hadden, maar verworf my ook veel achting onder het gemeene volk.

Om de orders van het Hof van *Petersburg* ter uitvoer te brengen was de Commandant van *Kamtſchatka* in 't eerſt van zins my in eene gevangenis op te ſluiten, doch de *Promisleni*, of Jagers noodzaakten hem my in vryheit te ſtellen. Ik werd ondertuſſchen in de eerſte dagen na myne aenkomſt tot den allerlaagſten arbeid verwezen en byzonder om in het Boſch brandhout te hakken. Ik onderwierp my volkomen aan myn lot, trachtende maar alleen het karakter te kennen van hun, die met my omgingen en middelen uit te denken om my uit de handen myner vyanden te redden. Ik maakte vriendſchap en won het vertrouwen van eenige dier Jagers welke beſloten hadden *Kamtſchatka* te verlaten en, even gelyk anderen voor hun gedaan hadden, een verblyf in eenig Eiland te zoeken. Hun ontbrak een Opperhoofd en my werklieden. Wy vereenigden ons dan wel haaſt en beſloten in Zee te ſteken zoo dra het jaargety zulks zou toelaten. De Winter was zeer geſtreng en de Haven van *Bolſaica*, alwaar de Schepen van de Compagnie lagen, was 40 mylen ver. Deze omſtandigheit, gevoegd by de ſchikkingen die wy moeſten maken, verpligten ons het vertrek tot in de maand May uit te ſtellen.

Dan een onverwagt voorval deet ons de uitvoering van ons voornemen verhaasten. In de maand April 1771 werd ons plan aan den Commandant van *Kamtſchatka* ontdekt, doch tot een groot geluk voor my en de mynen, ontfing ik gelyk- tydig berigt, dat die Officier 20 mannen had afgezonden om myn huis te omringen en my levend of dood op te brengen. Ik had dus tyd om my in ſtaat van tegenweer te ſtellen en had het geluk van hun, die my zouden gevangen nemen, te repouſſeren. Om alle bloedſtorting voor te komen, bood ik den Commandant aan om met hem in onderhandeling te komen, eisſchende van myne zyde de vryheit om heen te gaan en my met myn volk in te ſchepen.

In plaats van in myn voorſlag te bewilligen, berſtte de Commandant in lachgen uit en dreigde my met de allerwreedſte ſtraffe, makende teffens toebereidzelen om my met geweld te noodzaken van my over te geven; doch hy bedroog zich, ik was niet gewoon de wapenen op eene laf hartige wyze neder te leggen. Ik trok met een corps van 56 mannen naar het Fort: by de Kerk ſtonden 14 mannen gepoſteerd, die 2 ſtukken Kanon by zich hadden, doch in plaats van op ons te vuren, voegden zy zich by ons. Met die zelfde ſtukken deet ik de poorten van het Fort open ſchieten en trok 'er in aan het hoofd van myn volk. Het Garniſoen, eenige ſchoten gedaan hebbende, gaf zich over, uitgezondert een klein getal Soldaten, die in de binnenſte plaatſen weken en van daar op ons vuurden. Zes mannen van myn volk wierden gekwetſt, ook werd ik, ſchoon ligtlyk, door een ſnaphaankogel geraakt. Ik gaf bevel om op de venſters

te schieten. De Commandant werd door een kogel getroffen, zoo dat hy dood ter aarde viel, waar op de anderen zich overgaven. Ik begaf my terstond naar de Cancelary, deed de Secretarissen roepen en beval dat men my al het geweer zoude overgeven, het welk op staande voet geschiedde. Ik deet het geld uit de kasse van *Kamschatka* onder de Jagers uitdeelen om hunne schulden te betalen. Daar was niet meer dan 4000 Livres aan koper geld in. De Heer *Gsurin*, die in de Haven het bevel voerde kwam by my en bood aan my te volgen. Gedurende dien tyd had het detachement het welk ik naar de Haven gezonden had, zich meester gemaakt van de Vaar tuigen, die 'er in lagen. Ik deet het Galioot de *St. Pieter* uitrusten en ging den 11 May 1771 aan boord en desanderendaags onder zeil. Binnen weinig dagen zal ik mooglyk in het licht geven het Journaal van myne Zeetogt, schoon ik daar mede andermaal den Russen mishagen zal.

(Het overige behelst eene wederlegging van het geen den Heer *Benyowsky*, in het Verhaal zyner ontkominge, door de Russen uitgegeven is ten laste gelegd.)

POLEN. Warschauw. De voorstellingen, die de Koning van Pruissen door den Heer *Reichard* aan de Magistraat van *Dantzig* heeft laten doen, moeten niet zeer aangenaam geweest zyn; dewyl kort daarna al het grof geschut op de wallen en de buitenwerken gebragt is.

Hier werden verscheide Geschriften, en onder dezelve zommigen van merkwaardigen inhoud, bekent gemaakt. Men wil ook dat 'er noch meer aan 't licht zullen komen, en met oogmerk verspreid werden, om 'er zich op het aanstaande *Senatus Concilium* van te konnen bedienen.

DUITSCHLAND. Weenen. Door een Placcaat van den 20 December (1772) maakt haar Majt. de Keizerin Koningin bekend, dat, nademaal in Duitschland een groot aantal Hollandsche Ducaten van een al te licht aloy rouleeren, welke na behoorlyke proef bevonden zyn, zes percent minder te zyn dan hunne rechte waarde, en niet te onderscheiden, dan door de uiterste oplettenheid, zy om het groot nadeel van hare Onderdaanen voorte komen, in alle hare Erflanden, den cours verbied van alle de Hollandsche Ducaten zonder onderscheid, te beginnen met den eersten Maart 1773. Blyvende niet te min het *transit* van dezelve vry, mits behoorlyk verzegeld en aangegeven zynde.

Berlyn. Op Zondag den 10 January (1773) is het hoge Huwlyk van den regeerenden Landgraaf *Fredrik van Hessen-Cassel* met de Princes *Philippina Augustina Amalia van Brandenburg-Swedt* alhier

voltrokken geworden. Vermits de Landgraaf belydenis doed van de Roomsch-Cath. Godsdienst, dien zyne Doorl. Hoogh. in 1754 omhelsd heeft, zo verrichte de Prins-Bisschop van *Wermeland*, die zich in deze Stad bevind, de inzegening van dat Huwlyk volgens het Roomsch-Catholyke Kerkgebruik in het Paleis van den Prins *Ferdinand*, en nademiddag sprak de Koninglyke Hofprediker *Peltre*, in de appartementen van 's Konings Paleis den Huwlyks zegen uit over het Doorl. Paar met de by den Gereformeerden Godsdienst gewoonelyke plechtigheden.

By de eerste inzegening hebben zich niemand bevonden, dan alleenlyk haare Koninglyke Hoogheden, de Prins *Ferdinand* van Pruissen en de Princes zyne Gemalin, als mede de Staats Ministers *van Finckenstein* en *van Hertzberg*, en de Heer *Wittorf*, Kamerheer van den Landgraaf; doch nademiddag, toen de twede Inzegening geschiede, zo als wy gemeld hebben, waren hunnen Majesteiten, de Princen van den Bloede, en de gantsche Hofstaat, op een zeer luisterryke wyze, daarby tegenwoordig.

Hamburg. Vervolg van den Brief van den Grave *Alexis Orlow* aan den *Caimacan*, of Stedehouder van den Groot Vizier, (ziet onze voorgaand bladz. 219.

Wat zou 'er in zulken gevalle worden van het eevenwigt der weederzydsche positien, het welk ter goeder trouwe tot op het einde der Wapenschorssing onverandert blyven moet in denzelven staat, waarin 't zich bevond, toen de Stilstand van Wapenen gesloten wierd? En hoe zou ik my voor my zelven konnen rechtvaardigen, wanneer ik my ten eenigen dage genoodzaakt zag, door de kracht van wapenen dat geene te vernietigen, 't welk ik geduurende de Wapenschorssing als onder myne oogen onverhindert had laten geschieden? Alhoewel ik voor 't overige niet twyfele, of uwe wenschen strekken zich uit tot de verhaasting van de Vreede, kan ik nochtans op een enkele waarschynlykheid een provisioneele Wapenschorssing geenzins als een bestendige Vreede aanmerken.

In allen opzigte erkennende de hand van den Almagtigen, die na zyn welbehagen beschikkingen maakt over 't lot der Landen en Natiën, mag ik echter met reeden beweeren, dat wy nimmer als de zwakste hebben konnen worden aangemerkt; weshalven uw Excell. my zal gelieven te vergunnen, dat ik hem zegge, dat de wyze, hoe wy de hand hebben geboden tot het sluiten van de Wapenschorssing in alle de landstreeken, alwaar onze heerschappy onbetwistbaarlyk opgerecht was, tot een nieuw bewys verstrekt van de toegeevenheid van Haar Keizerl. Majt., myne hoge, roemruchtige, magtige en zeegenpralende Souvereine.

't

't Zou overbodig weezen, uw Excell. te herinneren, dat niettegenstaande wy meester waren van de Middellandsche Zee, van den mond der Dardanellen af tot aan de oorsprongen van den Nyl; meester van een aanmerklyk getal Eilanden, en meester van een groot gedeelte van 't vaste Land, en dus een barriere formeerden voor de communicatie der Domeinen van de Porte met vreemde landen, wy nochtans 't grootste gedeelte van die voordeelen opgeoffert hebben, niet alleen door aan de Ottomannen hunne communicatie en hunne vryheid van commercie weeder te geeven, maar ook door toe te staan, dat wy ons niet zouden aankanten tegen 't overvoeren van leevensmiddelen na hunne Steeden en Plaatzen.

Ik vlei my derhalven, dat wanneer uw Excell. alle deeze eeven zeer welgegronde beweegreedenen en alle de omstandigheeden daarvan behoorlyk in aanmerking neemd, uw Excell. aanstonds raadzaam achten zal, de orders in te trekken, dewelken ten opzigte van het transport in questie uitgevaardigt zyn, als tot het welk ik in geenerlei maniere myne toestemming geeven kan, vermids 't volstrekt met den Stilstand van Wapenen strydig is.

Buiten en behalven de reeds bygebragte reedenen zyn 'er ook noch andere, die my doen duchten, dat byaldien uw Excell. het herroepen zyner beveelen eenige dagen 'mogt uitstellen, daaruit wellicht een of ander voorval zou konnen ontstaan, 't welk u mishagen en de gelukkig herstelde rust benadeelen zoude; want ik zal eerlang door een nieuw Escader Oorlogscheepen versterkt worden, aan 't welk ik voor myn vertrek uit Italie order gezonden heb, om na de kust van Africa cours te houden; en dat Escader, niets van uw eigenlyke intentie weetende, zou zonder twyfel, een gewapende vloot ontmoetende, dezelve niet ongemoeit laten passeeren.

Aan de andere kant, uit krachte van 't Manifest, waarby ik de vryheid van commercie aan de neutrale scheepen toegezegt heb, door hen te verzeekeren, dat ik de zeën zoude zuiveren van zee rovers, kruissen verscheide van myne schepen tans op verschillende hoogtens. Ik heb zelfs 't getal daarvan vermeerdert, op de tyding, dat zich hier en daar eenige Barbaarsche Roofscheepen lieten zien en ik zou hen teegen allen onverhoedschen voorvallen myne beveelen niet tydig genoeg konnen doen toekomen. Hoe meer ik derhalven de zaak bedenk, hoe meer ik voorzie, dat lichtelyk daar uit iets zou konnen ontstaan, 't welk onaangename gevolgen had; en die bekommering treft my des te gevoeliger, vermids niets in staat is, om de oprechtheid te vermeerderen van myn voorneemen omtrent het onwrikbaar in acht neemen van den Stilstand van Wapenen.

Ik hou my zo zeer overtuigt van de goede trouwe en van de voorzichtigheid van uw Exeell.., dat ik vermeene, u te zullen verongelyken, byaldien ik een oogenblik twyfelde, of gy wel met my van eenzelve gedachten waart, en of ge wel u beieveren zouden, om uwe uiter-

uiterste pogingen in 't werk te stellen, tot afwendinge van een onweêrsbui, dewelke in staat zou weezen, om de kalmte te verontrusten, die thans regeert, en die weederzyds met zoo veel omzigtigheid vastgestelt is.

Eindlyk kan ik niet begrypen, om welke reeden de Hoge Porte den voorrang zou willen geeven aan de moeijelykste en zoo verre van de hand zynde middelen, door Troepen na *Damascus* te doen transporteeren in eenen tyd, daar de wyduitgestrekte Provincie van zyn ryk, dewelken die stad omringen, aan dezelve veel eenvoudiger middelen aan de hand geeven, die alle ongeleegenheeden voorkomen, en terzelver tyd een duidelyk bewys opleeveren zouden van haren eerbied voor 't geheiligde zeegel der conventien.

(*Was geteekent*; ALEXIS ORLOW.

In weerwil van gemelde Schryver van den voorsz. Russischen Zee Voogd ging echter de Expeditie voort, welker uitslag men ziet uit dit volgende, van *Patras* ontfangen.

RELAAS.

Den 26 October (1772) kwamen 26 *Turksche* Schepen, onder commando van *Mustafa*, Zoon van den Bassa van *Scutari*, op de Reede van *Patras*. Den 5 November bemerkte men 7 Schepen omtrent Kaap *Pape*, wendende om in de Golf te komen. *Mustafa* oordeelende, dat het Vyandlyke Schepen waren, ging onder zeil en maakte 'er jagt op; maar by 't ondergaan van de Zon merkende, dat zy ten Oorlog gewapend waren, keerde hy weder na de Reede zonder evenwel te ankeren. 's Anderendaags, de *Russen* den *Turken* op den afstand van 3 Mylen genaderd zynde, hadden de laatsten de onvoorzigtigheid hen op te zoeken. De *Russische* Vloot bestond uit 2 Schepen van 60, twee Fregatten van 30, een Polacre van 20, een Bark van 16 en een Chebecq van 14 Stukken, werdt gecommandeerd door den Admiraal *Greigh*, een Engelsman, en had 2000 Man aan Boord. Op 't naderen der *Turken* schaarden de *Russen* zig in eene linie, en zogten de Wind te winnen; op deeze verrichting zette het *Mustafa* met volle Zeilen op de loop naar de Golf van *Lepanto*, wordende door de *Russen* vervolgd, die 18 Schepen op het Strand joegen. De overigen ontkwamen niet, dan onder faveur van 't Geschut der twee Forten, welken den ingang der Golf bewaaren. Den zevende November met het krieken van den dag, tasten de *Russen* de Schepen aan, die den voorigen dag ten Noorden van *Patras* gestrand waren. Zy verjoegen door hun Kanon, met Kogels en Schroot geladen, de *Dulcignotten*, die 'er op waren, en kwamen met hunne gewapende Sloepen aan boord, namen de Krys- en Mond Provisien weg, en staken in veertien den brand. Vier anderen, die recht over het Tolhuis van *Patras* lagen, werden door den Gouverneur van de Stad verbrand, die door deeze daad van onder-

wer-

werping de Stad voor het Kanon der Vyanden zogt te behoeden. Den volgende dag vierde de Admiraal *Greigh* zyne Overwinning met 416 Kanonschoten en drie Salvo's zonder scherp, waarna de *Russen* onder zeil gingen, hebbende de *Turksche* Vlaggen aan hunne Boegsprieten hangen, en zetten het naar *Zante*. Het verlies der *Russen* is gering, maar dat der *Turken* considerabel; de laatsten hadden 2500 Man aan boord van hun Vloot, welke uit 10 groote *Ragusaansche* Schepen, door den Grooten Heer gekogt en ten Oorlog toegerust, twee Chebecquen van 18 Stukken, veertien Polacres en Barken, de minste van 10 Stukken, bestondt; zynde in 't geheel 26 Vaartuigen.

NEDERLANDEN. *'s Gravenhage.* Hunne Hoog Mog. besloten hebbende om eene *nieuwe Beryming der Psalmen Davids*, ten gebruike van de publieke Kerken dezer Landen te introduceeren, en Hun Hoog Mog. aan de respective Provinciën en Landschap Drenthe verzocht hebbende, om ieder een Predikant te benoemen en aan Hun Hoog Mog. op te geven, om, onder opzicht van twee Heeren Commissarissen door hooggem. Hunne Hoog Mog. te committeeren, om dat werk by de hand te nemen, zo hebben Hunne Hoog Mog. tot derzelver Commissarissen gecommitteerd, de Hoog Ed. Heer Jonkheer *Willem*, Baron *van Lynden tot Hemmen*, wegens Gelderland ter Hooggem. Vergadering gecommitteerd, en de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Thomas Hoog*, Raad in den Hogen Rade over Holland, Zeeland en Vriesland; welke Heeren tot derzelver *Amanuensissen* hebben aangesteld Mr. *J. Visser* en Mr. *L. van den Kasteele*; en zyn door de Heeren Staten der respective Provincien en Landschap Drenthe aan Hun Hoog Mog. voorgedragen de navolgende Predikanten: wegens *Gelderland*, *A. van den Berg*, Predikant te *Barneveld*; wegens *Holland*, *J. van Spaan*, Predikant in *'s Gravenhage*, en *R. Schutte*, Predikant te *Amsterdam*; wegens *Zeeland*, *J. van Iperen*, Predikant te *Veere*; wegens *Utrecht*, *J. Hinlopen*, Predikant te *Utrecht*, wegens *Vriesland*, *G. Lemke*, Predikant te *Harlingen*; wegens *Overyssel*, *D. Semeins van Binnevest*, Predikant te *Deventer*, of by indispositie van denzelven, *J. Cuperus*, Predikant te *Vollenhove*; wegens *Stad en Lande*, *T. Lubbers*, Predikant te *Groningen*, en wegens *Drenthe*, *H. J. Felmer*, Predikant te *Dwingelo*.

Ingevolge het voorsz. begaven zich de Heeren hunner Hoog Mog. Gedeputeerden, den 12 January (1773) voormiddags ten 10 uuren, ter plaatze tot het houden der *Besoignes* over het Werk der *nieuwe Beryminge van de Psalmen Davids*, te weten naar

een

een der Vertrekken in 't Huis van Prins *Maurits*; en de gecommitteerde Predikanten zich een weinig daarna mede derwaarts begevende, wierden dezelve in een byzonder Vertrek geleid, en aldaar eenigen tyd vertoefd hebbende, verzocht in de Besoignes-Kamer te komen. Toen zy zulks gedaan en plaats genomen hadden, wierd die byeenkomst door Do. *J. van Spaan* met een Gebed, en door Do. *van den Berg* met een toepaslyke aanspraak geopend, dewelke door den eersten Heer van hunner Hoog Mog. Gecommitteerden, zynde de Baron *van Lynden tot Hemmen*, met een cierlyke en wel gepaste Redenvoering beantwoord werd. Gemelde Do. *van den Berg* heeft de eerste week als *Preses* dezer aanzienlyke Vergadering gezeten, en is de volgende Week, aangemerkt het Presidentschap weekelyks onder de Heeren Predikanten beurtelings na de order der Provincien, en het Landschap *Drenthe* zal waargenomen worden, door Do. *van Spaan*, wegens de Provincie Holland en speciaal wegens het Zuider-Kwartier opgevolgd; zynde tot *Scriba* verkoren, Do. *Semeins van Binnevest* en en tot *Vice-Scriba* Do. *van den Berg*.

De Uitschryving van den *Algemeenen Dank- Vast- en Beede-Dag* voor den Jare (1773), by Hun Hoog Mog. de Heeren Staten Generaal, op Woensdag den 17 February vastgesteld, luid als volgt,

Het Jaar dat wy komen te eindigen is voor ons een Jaar geweest van Gunstbewys en Zegening. In een tyd dat veele andere Volkeren de onheilen van den Oorlog, Tweedrágt en Hongersnood, met de bittere gevolgen van die alvernielende Plaagen hebben moeten ondergaan, hebben wy de Eenigheid en de Vreede zien regeeren binnen onze Landpaalen. Door een gezeegend en aangenaam Jaar Saisoen zyn wy voor het gebrek, waarvoor wy zo veele reeden hadden beducht te zyn, bewaard geworden; Onze Voorrechten en Vryheeden zo wel Burgerlyke als Godsdienstige, verre van eenige aanstoot te lyden, hebben een nieuwe Trap van vastigheid en bestendigheid gekreegen, door de geboorte van een Prins uit het Doorluchtig Huis van Oranje en Nassau, waar door de wensch van alle welgeaarde Nederlanders is vervuld en aan ons de hoop is bevestigd van dat Illustre Huis, het welk in de hand des Allerhoogsten het roemruchtig Werktuig van de Grondlegging deezer Republiek is geweest, en meer dan eens tot een middel van dessels Behoud en Verlossing heeft gediend, te zien voortduuren tot het laatste nageslagt.

Alle deeze blyken van Goedertierendheid behooren onze Harten te vervullen met erkentenis aan dien God, die onze hulp en toevlucht in alle tyden is geweest: Maar terwyl wy die met gevoelens van needrige en leevendi-

ge

ge Dankbaarheid verheffen, moeten wy onze Oogen niet sluiten voor de Bezoekingen, waarmede die onwaardeerlyke Weldaaden van de Voorzienigheid evenwel vermengt zyn. De Sterfte onder het Rundvee blyft in onze Gewesten nog aanhouden. De Schaarsheit van een gedeelte der aller noodigste dingen is nog niet geëindigt; een aanzienlyke Tak van Onze Commercie, die daaraan te gemoet konde komen, loopt gevaar van een slag te krygen, die dezelve gevoelig zoude kunnen treffen. De gesteldheid van deezen Staat en onze geleegenheid zyn zodanig, dat geen merklyke Verandering in Europa byna kan voorvallen, of dezelve heeft meer dan in een opzigt invloed op deeze Republiek. En als dit zelfs zo niet was, als wy geenerly soort van gevaar hadden te vreezen, als alles van binnen en van buiten ons het aangenaamste Vooruitzigt konde geeven, zoude deeze uiterlyke Voorspoed nog zeer bedriegelyk zyn, zo lang de Harten niet veranderd zyn, en zo lang die overgegeeven blyven aan dezelve verkeerde Driften en Ongereegeldheden, waar van wy de droevige gevolgen zederd lange beklaagt hebben. Wy zouden te vergeefs doch trachten voor ons zelve te verbergen, dat dit onze ongelukige toestand is, terwyl de vermeenigvuldigde Zonden en Overtreedingen van de Inwoonders des Lands daarvan doorslaande bewyzen zyn. Wy zien vooral met een smertelyke aandoening de smaadheeden, die de heilzaame Leere van het Heilig Evangelie dagelyks moet lyden door den openbaaren aanval van sommige, en koele onverschilligheid van andere, zo wel als door de openlyke strydigheid die 'er is tusschen de Zeeden en de Belydenis van veele die den naam van Christenen en Gereformeerde Christenen dragen.

Het vertrouwen dat wy nogtans hebben in Gods oneindige Barmhertigheid, zo meenigmaalen by ons beproefd, doet ons hoopen, dat hy zyne beschermende Hand van ons niet ten eenemaal zal aftrekken, en dat, zo wy met een ootmoedig en oprecht Berouw tot hem wederkeren, hy ons nogmaal in Genaade zal aanneemen, en ons lieve Vaderland onder de Schaduwe zyner Vleugelen zal neemen.

Om deeze reedenen hebben wy goedgevonden uit te schryven een Algemeenen DANK-, VAST- en BEDEDAG over alle de Geünieerde Provinciën, Geassocieerde Landschappen, Steeden en Leeden van dien, tegens Woensdag, die weezen zal den zeventiende February eerstkomende, om ten zelven dage in alle de Kerken deezer Landen God Almachtig aan te bidden en groot te maaken, en ons en onzen Staat op nieuw aan zyne genadige Bescherming op te draagen, om met Harten vol van Dankbaarheid zyne Weldaaden aan ons beweezen te erkennen, en te bidden om de aanhoudenheid van dezelve: Om te smeeken, dat hy alle gevaaren die ons drukken of dreigen, van ons wil afweeren, en om voorts met berouw en leedweezen oprechte belydenis en afstand doende van onze Overtreedinge, derzelver Vergeeving af te bidden, tegelyk met de Goddelyke bystand tot verbeetering en bekeering van een zondig Land.

Een van onze eerste Pligten van deeze Beededag zal weezen, dat wy de zeegen des Allerhoogsten afbidden over de Persoonen en Regeering van de hooge

hooge Overigheid deezer Landen, ten einde haare Onderneemingen en Raadslagen voorspoedig mogen weezen, om te strekken tot bevordering van Godsdienst en Deugd, behoud van onze Vreede, Welvaart van de Commercie, aanmoediging van nuttige Konsten en Wetenschappen, en vermeerdering van het Geluk en den Voorspoed van deeze Republiek.

De Doorluchtige Erfstadhouder en zyne Koninglyke Gemalin, behooren ook een byzondere plaats te hebben in onze Gebeeden, die wy ten Hemel opzenden, en moeten wy God bidden dat hy allerlei Zeegeningen in een ruime maate over haar, over den Erfprins en de jonge Prinses wil uitstorten dat haare dagen lang, roemruchtig en gelukkig mogen weezen: Dat Land en Kerk onder de bestiering van zyne Hoogheid mogen bloeijen, en een luisterryke Nakomelingschap van zyne Hoogheid zyn onsterffelyke Naam moge overbrengen tot het laatste der Tyden, en altoos uitleeveren edelmoedige Voorstanders en Beschermers van de Vryheid deezer Vereenigde Nederlanden. Ook moeten wy by deeze geleegenheid God Almachtig smeeken, dat het hem behage moge de Harten van Koningen en Prinsen te neigen tot Vrede de herstelling daarvan spoedig te doen voortkomen, en van deeze Republiek en andere Staaten van Europa alles afwenden, wat dezelve zouden kunnen verbreeken of hinderlyk weezen.

Eindelyk behooren wy onze Gebeeden ook uit te storten voor de welstand der Protestantsche Kerken in alle Plaatsen, inzonderheid die zig hier te Landen bevinden, ten einde die meer en meer mogen bloeijen in Godvrucht, Waarheid en Deugd, en dat den arbeid derzelver Leeraaren bekroond moge worden met weezendlyke en duurzaame Vruchten. Alles tot grootmaaking van des Heeren Allerheiligsten Naam, Voortplanting en Aanwas van de waare Christelyke Gereformeerde Religie, conservatie van onze duurgekogte Vryheid, en onzer aller Zielen Zaligheid.

Amsterdam. Vervolg van het Relaas der rampspoedige Reize van den uitgaanden Oost-Indischen Compagnies Bodem *Beekvliet*, onder bevel van Schipper *Thomas Brunel*, (ziet onze voorgaande bladz. 221.)

Wyl deze Schepelingen nu hier niets vonden en 't laat wierd begaven zy zich weder naar hunne Schuit, die echter midlerwyl op 't droge gevallen was, waarom zy de nacht onder den bloten hemel moesten doorbrengen, om met hoog water te vertrekken. Maar hunne verslagenheid was ongemeen groot toen zy zagen in welk gevaar zy zich gezet hadden, vermits zy over eene Keten van spitze klippen gekomen waren zonder die te ontdekken en nu wederom over dezelven moesten te rug keeren, terwyl de brandingen op deze klippen zo yslyk waren dat de stoutste zeeman daar voor moest vrezen, en de Schuit ook werklyk een gat bekwam, 't geen zy den volgenden dag den 22 December wederom zo goed zy konden dicht maakten. Dien dag moesten zy zich schaars behelpen, dewyl hunne provisie van kaas en brood, slechts voor een dag mede van boord ge-

genomen, benevens vier fleffen wyn en een kruik met genever, onder hen ten getalle van zeven mannen op den eersten dag verteerd was. Zy schoten eenige *Flamingos* vogelen die zy braadden by 't vuur van hout gestookt, dat zy in overvloed op 't strand vonden, aten dezelve en eenige Mosselen die zy gezocht hadden en dronken een teug water toe. Dien avond hebben zy onder het zeil van hunne Schuit geslapen, houdende telkens twee van hun de wacht, om niet door Wilden of wild Gedierte overvallen te worden. Den 23 zochten zy wederom eenige Mosselen, en deden met drie man een landtocht recht landwaarts in over hoge bergen, ontdekten niets dan voetstappen van menschen, van honden, leeuwen of tygers; daarom wendden zy zich zuidwaard, na 't Strand toe, alwaar zy vele tekens vonden dat op deze kant menschen woonden, waarom zy 's avonds ten 11 uren weder by hun ander volk te rug kwamen.

Op het sein van een kanonschoot op 't Schip gedaan, begaven zy zich in de Schuit, maar moesten dezelve over 't water schuiven of draagen; niemand durfde daarin gaan en die het langste waren, moesten voor aan de Schuit gaan, om te beletten dat die, wanneer de zee te rug liep, niet weder op de klippen aan stukken stiet; na veel zukkelen en gevaar te hebben uitgestaan, kwamen zy eindelyk nog tegen zonnen ondergang gelukkig wederom aanboord, tot blydschap van allen en inzonderheid van den Schipper, vermits zy de gezondste en sterkste manschap van het Schip uitmaakten.

Den 24 moesten zy met alle aan man het spil om 't anker te lichten. Den 25 wierd in den Scheepsraad besloten naar *Caap Negro* te zeilen. Den 26 overleed de Scheeps-Doctor en de Opper-Kuiper. Van den 27 Decemb. tot den 2 January 1772 niets merkwaardigs. Den 3 January ontdekten zy land. *Caap Negro* voorby geraakt zynde werd den 6 in den Scheepsraad besloten naar *Leando St. Paulo* te stevenen. Van den 7 tot den 16 niets voorgevallen. Den 17 hadden zy by de 200 doden, en van 63 Militairen, was niets meer over dan de Commandeur, één Corporaal en één Zoldaat, niet temin was dien dag aangenaam vermits zy land zagen; zy zagen een Vaartuig met een Portugeesche vlag, deden noodschoten, waarop het by hem aan boord kwam; zy kregen een man van dit Vaartuig zynde een Neger te *Leando St. Paulo* geboren en by de zee opgevoed tot Loots om hen derwaarts te brengen. Den 18 kwam een Konings Loots aan boord, die hunne zwakheid van manschap ziende, zyn volk deed overkomen om het Schip te regeeren, dezelve bragt hen des nachts op 25 vademen zwarte zandgrond ten anker. Den 19 ging de Lands Schuit naar de wal, waarmede zy de Onderstuurman naar den Gouverneur zonden om bystand te verzoeken, die des avonds te rug kwam, met bevel om het Schip nader aan de wal te brengen, als wanneer men visitatie doen en ververschingen zou me-

debrengen. Den 20. ligten zy 't anker, doch moesten het weder laten vallen, vermits het Schip over geen boeg wilde vallen; omtrent de middag ging de Sloep weder van boord om meer volk te halen en water aan te brengen en kwam tegen den avond daarmede met een Bootsman en 34 Negers te rug. Den 21 lichtten zy wederom 't anker doch moesten door stilte wederom op het zelve gaan liggen op 18 vademen Slykgronden, wanneer zy het eerste Fort salueerden met 11 Schoten, en met 3 bedankt werden. Den 22 kwamen zy ten anker voor *Leando de St. Paulo* en salueerden de andere Forten desgelyks. Die Stad ligd op een uithoek van een hogen berg en heeft drie Water-Kastelen en een Land-Kasteel; de meeste inwoners zyn Negers en Caffers; de Portugezen zyn zeer vriendelyk; de twede Directeur die hunne Scheepszaken bestierde, sprak een weinig neêrduitsch; men heeft hier Koeijen, Schapen, Hoenders, overvloed van Visch, inlandsche fruiten, kool, edoch anderzins weinig groente, maar alles is 'er duur, en inzonderheid Coffy en Thee voor de Schepelingen niet te bekomen, doordien, gelyk lichtelyk te vermoeden is, by hen gebrek aan geld heerschte.

Men ziet uit dit verhaal dat dit ongelukkige Schip van den 8 Juny 1771 tot den 22 January 1772, en dus meer dan 7 maanden, by de Zee gezworven, en meest alle zyne manschap verloren heeft, waarom dan ook, op 't einde van 't jaar 1772, de Hoeker *de Zon*, op bevel van de Heeren Bewindhebberen uit *Texel*, derwaarts is gezeild om dien Boden met versche manschap, is 't mogelyk, in behouden haven te brengen.

Wegens de tegenwoordige omstandigheden, waarin zich de Commercie bevind, heeft de Ed. Achtb. Raad alhier geresolveert, zekere schikkingen te beraamen, waardoor men met reden verwacht, dat onder het bestier van eenige der voornaamste Kooplieden 't algemeen discredit en de vreze tot volkomen gerustheid zal voor en teboven gekomen worden; als mede dat de contante penningen van particulieren vervolgens niet langer zullen worden ingehouden, om de Commercie dus met dezelven te souteneeren en de nodige circulatie geheellyk te bevorderen. De voorsz. Schikkingen hun beslag gekregen hebbende, is op den 15 January (1773) in de Regenten-Kamer van het Burger-Weeshuis alhier een Comptoir geopend tot het belenen van Goederen, geen bederf onderhevig, van Generaliteits- en Lands-Obligatiën, Actien Recepissen van de O. I. Compagnie enz. tot een modique Interest, welk Comptoir onder de Directie staat van *Acht* Heeren Commissarissen, als *twee* uit den gemelde Raad, zynde de

Ed.

Ed. Achtb. Heeren *Volkert van Jever* en Mr. *Pieter Hartsink*, en zes uit het Corps der Kooplieden, zynde de Heeren *Adriaan Floris Raap*, *Abraham Dedel*, *Jan C. van Natten*, *Jan Nicolaas van Eys*, *François Lilaar* en *Cornelis Jacob Gilles*.

MAGISTRATUUREN EN AMPTENAAREN.

Den 25 December (1772) hebben de Ed. Wel Achtb. Heeren van de Vroedschap der Stad *Alkmaar*, op hooggunstige recommandatie van zyne Doorl. Hoogheid den Prins Erfstadhouder, gecommitteerd de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Jan Hendrik Carpentier*, Raad en Oud-Burgemeester dier Stad, om met den 1 February (1773) zitting te nemen in 't Ed. Mog. Collegie van de Heeren gecommitteerde Raden in West-Vriesland en 't Noorder-Kwartier, in de plaats van den Wel Ed. Gestr. Heer Dr. Johannes Menssing, regeerende Burgemeester en Raad dier Stad, wiens Commissie als dan staat te eindigen; en gedispicieerd de Wel Ed. Gestr. Heer *Jacob van Catz*, Heer van Catz, enz. Raad en Oud-Burgemeester dier Stad om met den 1 February 1773 zitting te nemen in 't Ed. Mog. Collegie van den Raad ter Admiraliteit in West-Vriesland en 't Noorder-Kwartier, in de plaats van den Wel Ed. Gestr. Heer Jacob van Bodeghem, regeerend Burgemeester en Raad der voorsz. Stad, wiens commissie als dan mede staat te eindigen, en laatstlyk noch gedispicieerd, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Jacob van Foreest*, Vryheer van Petten en Nolmerban, Raad en Oud-Schepen dier Stad, tot de driejarige Commissie in de Provinciale Rekenkamer, die met den 1 May 1773 wegens de voorsz. Stad, volgens Tour beurte moet worden vervuld.

Ten voorsz. dage zyn tot Burgemeesteren der Stad *Zierikzee* verkoren, de Wel Ed. Gr. Achtb. Heeren *Jan Jacob de Jonge* en Mr. *Leonardus van Tysselstein*.

Den 27 December (1772) is tot Bailluw en Schout der Stad *Schiedam* tegen den 1 May. 1773, in de plaats van den Heer Pieter Schouhamer, aangesteld, de Heer *Jan Jacob Mispelblom Beyer*, Heer van Zuidscharwoude, en van wegens die Stad in 't Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit op de Maze, mede tegen den voorsz. tyd gecommitteerd de Heer Mr. *Hendrik van Bulderen*, in de plaats van den Heer Jacob Morgan.

Den 29 December zyn uit eene overgeleverde Nominatie tot Schepenen der Stad *Gorinchem* en den Lande van Arkel geëligeerd, de Ed. Gr. Achtb. Heeren Mr. *Hendrik van der Graaf de Vapour*, Mr. *Johan Schildbouwer van Hoey*, *Adriaan Pompe*, Dr. *Theodorus van Diepenbrugge*, *Jacob van Dam*, Mr. *Lodewyk van Toulon*, Dr. *Anthony Blom*; en tot Schepenen Commissarissen, Mr. *J. Schildbouwer van Hoey*, *Adriaan Pompe* en Mr. *L. van Toulon*.

De Wel Ed. Gr. Achtb. Heeren Burgemeesteren en Vroedschap der Stad *Utrecht*, hebben de Hooggel. Heer *Petrus Bondam*, Professor in de Rechten te *Harderwyk* en Historie-Schryver van *Gelderland*, beroepen tot *Prof. ord.* in 't *Jus civile Romanum*, het *Jus publicum Belgicum* en 't *Jus Feudale* by derzelver Universiteit.

Den 31 dito zyn op hooggunstige recommandatie van den Prins Erf. stadhouder tot Burgemeesteren der Stad *Medenblik* verkoren, de Ed. Gr.

Den 12 January zyn door de Ed. Manhafte Krygs-Raad der Stad *Amsterdam* tot Colonellen verkoren, de Heeren Capiteinen *Isaac van Goudoever* en *Bartholomeus van den Santheuvel* in de plaats van wylen de Heeren Jacob Elias en Theodoor Wynants.

Door Hun Ed. Gr. Mog. is op Nominatie van den Prins Erfstadhouder, aangesteld tot Commissaris van Hun Ed. Gr. Mog. Posteryen te *Amsterdam*, de Wel Ed. Gestr. Heer *Nicolaas Geelvinck*, Heer van Stabroek, Schepen en Raad der voorsz. Stad, en wegens dezelve zitting hebbende in het Collegie van Gecommitteerde Raden van de Staten van Holland en West-Vriesland, mitsgaders Bewindhebber van de West-Indische Compagnie ter Kamer van gemelde Stad, en zulks in de plaats van wylen den Heer Mr. E. Schellinger.

Den 16 January is tot Hoofd-Officier der Stad *Leyden* geëligeerd, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Nicolaas van Alphen*, in de plaats van wylen den Heer Johan van der Marck, Aeg. Z.

Door de Ed. Heeren Bewindhebberen en Hoofd-Participanten der Oost-Indische Compagnie ter Kamer *Amsterdam*, is den 19 January tot Mede Hoofd-Participant verkoren, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Willem Cornelis Backer*, Oud-Schepen der voorsz. Stad, in de plaats van den Wel Ed. Gestr. Heer Isaac Sweers, Oud-Schepen en Raad, enz. en Bewindhebber der voorn. Compagnie ter gemelde Kamer,

Hun Ed. Groot Mog. hebben Mr. *Paulus Heyer van Brakel*, Junior Advocaat voor den Hove van Justitie in Holland, aangesteld tot Adjunct en tweede Fiscaal van 's Lands Gemeene Middelen.

Den 21 dito is tot Stads Medicinæ Doctor, te *Haerlem* aangesteld de Heer *Jacobus Rocquette*, Med. Doct., Prælector in de Ontleed- Heel- en Vroedkunde, Operateur en Vroedmeester, in de plaats van wylen Dr. Joan van Woensel.

Hoogst voorsz. Prins Erfstadhouder heeft uit eene Nominatie van Heeren Bewindhebberen der Oost-Indische Compagnie ter Kamer *Amsterdam*, tot Bewindhebber ter voorn. Kamer geëligeerd en aangesteld den Heer *Gualterus Petrus Craeyvanger*, Commissaris van Hun Hoog Mog. buitenlandsche Depeches, in de plaats van wylen den Heer Mr. E. Schellinger.

Door de Ed. Heeren Bewindhebberen der Oost-Indische Compagnie ter Kamer *Delft* is het Schip *Hoolwerff* aan Schipper *Willem Dona* begeven, om daar mede naar Batavia te zeilen.

Zyne Doorl. Hoogheid de Prins Erfstadhouder heeft aangesteld tot Gouverneur van *Sluis en Vlaanderen*, mitsgaders van de Steden en Forten daar onder behorende, in plaats van zyne D. H. de Prins van Nassau-Weilburg, die tot Gouverneur van *Maastricht* aangesteld is, de Generaal *B. Lewe*.

Tot Burgemeesteren der Stad *Nymegen* zyn voor den Jare 1773, ingaande met den 2 January aangesteld, de Wel-Ed. Gr. Achtb. Heeren Mr. *François van den Steen*, en *Gerrit Willem*, Baron *van Balveren*.

Van wegens de Stad *Dordrecht* zyn tegens May 1773, voor den tyd van drie jaren Gecommitteerd in 't Collegie van den Raad van Staate, de Wel-Ed. Gestr. Heer Mr. *Bartholomeus van den Santbeuvel*, in den Oud-Raad dier Stad, mitsgaders Baljuw van Zuid-Holland; in de Generaliteits Rekenkamer, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Willem Snelle* mede Oud-Raad der voorsz. Stad.

Zyne Doorl. Hoogheid de Prins Erfstadhouder, heeft aangesteld tot Gouverneur van Bergen *op den Zoom*, in de plaats van den Generaal Lewe, de Luit. Gen. *Gideon Salomon Deutz*; en in desselfs plaats tot Commandeur

van

van 's *Hertogenbosch*, de Generaal Major *Johan Adolph van en tot Hardenbroek*, en tot Groot-Major van de voornoemde Stad, mede in plaats van bovengemelde Luitenant Genneraal Deutz, de Collonel *Willem Fredrik*, Baron van *Wilcke*.

Den 26 January zyn door den Ed. Manhaften Krygsraad der Burgery te *Amsterdam*, verkozen: tot *Kapiteins* in Wyk 7. *Balthasar Elias Abbema*; Wyk 25. *Arend van der Waeijen Warin*; Wyk 35. *Pieter Constantyn Nobel*; Wyk 39. *Hendrik Nicolaas Hasselaer*; Wyk 52. *Iperus Wiselius*: en Wyk 60. *Justus de Veer*.

Tot *Luitenants* in Wyk 16. *Ernst Willem Boer*; Wyk 15. *Adriaan Vlasvat*; Wyk 35. *Gerardus Cornelis Tilenus Kruythoff*; Wyk 41. *Paul Audrouin*; Wyk 46. *Joan Anthoni de Röthe*; en Wyk 60. *Thomas Johannes Sanderson*.

En tot *Vaandrigs* in Wyk 15. *Jan Leendert Steenbouwer*; Wyk 40. *Willem Brommelkamp*; Wyk 41. *François Beeldsnyder* Gerardsz; en Wyk 50. *Pieter Ploeg*.

Den 28 January zyn tot Raden der Stad *Amsterdam* geëligeerd, de Wel Ed. Gestr. Heeren Mr. *Willem Backer*, Mr. *Joban Graafland* Pietersz., Mr. *Bartholomeus van den Santheuvel*, Mr. *Adrianus Pompeus van Leyden*, Heer van Hardinxvelt en Mr. *Zacharias Hendrik Alewyn*, Heer van Mynden en beide de Loosdrechten, in de plaats van wylen de Heeren Mr. Pieter de la Court, Mr. Elias Schellinger, Mr. Jan Agges Scholten, Mr. Dionys Muilman en Mr. Carel Lynslager.

Zyne Doorl. Hoogh. de Prins Erfstadhouder heeft uit eene Nominatie van en tripel getal Personen, tot Raad der Stad *Alkmaar* geëligeerd, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Lucas Dyl*, in plaats van wylen den Heer G. H. Avenhorn.

AANMERKELYKE ZAKEN.

Straatsburg heeft onlangs een der zeldzaamste voorbeelden van Godvrucht en menschen liefde binnen hare Muren gevonden. Eene Poolsche Princes welke aldaar zedert eenigen tyd residieerde, had nodig 'er ader gelaten te worden, zy deed ten dien einde een der beroemdste Wondhelers komen, die het ongeluk had de Pols ader te door snyden, waarby de kanker kwam, zulks men haar de arm moest afzetten, aan welke Operatie zy vervolgens overleed. Twee dagen voor haar dood maakte zy haar Testament waarin zy onder anderen ook deed stellen: *nademaal ik overtuigd ben van 't nadeel, 't welk myn ooval den ongelukkigen Wondheler, die de oorzaak van myn dood is, op den hals zal halen, zo legatere ik hem op een myner beste Landgoederen, een jaarlyksche Lyfrenten van 200 Ducaten en vergeef hem van gantscher herte zyne onvoorzichtigheid, niets vieriger wenschende, dan dat deze ongelukkige, daar door schadeloos moge gestelt worden ten aanzien van den kwade naam die myn droevig geval hem zal doen verkrygen.*

Den 7 December (1772) Stierf te *Beaujolois* in den Ouderdom van 111 Jaren *Annex Ate*.

Den 24 December (1772) overleed te Maastricht in den Ouderdom van 72 Jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer *Franco van der Cragbt*, Oud-Schepen der voorsz. Stad en van het Graafschap Vroenhove, mitsgaders Commies van 's Lands Magazynen te Maastricht voornt.

Den 25 dito werd het tydlyke met het eeuwige afgewisseld door den Ed. Giovanni *Batista Cambiaso*, Doge van *Genua*.

Den 28 dito stierf te *Mitlau* zyne Doorl. Hoogheid. *Ernst Joan*, Hertog

tog van Courland, in den Ouderdom van 83 jaren.

In den nacht van den 28 op den 29 December (1772) omtrent één uur ontstond Brand in 't Groot Hospitaal te *Parys*, genaamd *l'Hôtel Dieu* in een Kelder, alwaar Smeer gesmolten werd; het vuur kreeg zodanig de overhand dat het gantsche Noordlyke Gedeelte van dat Gebouw 't welk drie ruime Zalen vol zieken bevatte, 'er door in de assche gelegd werden, en veele Menschen omkwamen.

Den 29 dito werd de *Petitie en Staat van Oorlog*, van den aanstaanden Jare 1773, door den Raad van Staate der Vereenigde Nederlanden en *Corps*, aan welkers Hoofd zyne Doorlugtige Hoogheit bevind, ter Vergadering van de Heeren Staaten Generaal overgebragt.

Ten voorsz. dage is te *Schiedam* in den Ouderdom van 78 jaren overleden, de Wel-Ed. Gestr. Heer *Cornelis Voogd*, Raad in de Vroedschap en Burgemeester dier Stad.

Tusschen de Zoons van twee voorname Kooplieden te *Thoulouse* verschil ontstaan zynde, daagde de een de ander tot een gevegd uit 't geen deze weigerde, waarom de ander zyn degen trok en hem dood stak, dan de dader gevat zynde werd binnen 24 uren levendig gerabraakt.

Den 30 stierf t' *Amsterdam* in den Ouderdom van 56 jaren de Wel-Ed. Gestr. Heer Mr. *Elias Schellinger*, Oud-Schepen en Raad der voorsz. Stad, Commissaris van de Posteryen van Holland en West-Vriesland, mitsgaders Bewindhebber van de Oost-Indische Comp. ter Kamer der gemelde Stad.

Den 2 January (1773) overleed te Vlissingen in den Ouderdom van ruim 82 jaren, de Wel-Ed. Gestr. Heer *Cornelis Evertzen*, Luitenant Generaal en Colonel van een Regiment Voetvolk ten dienste dezer Landen.

In *s' Hage* is in een hogen Ouderdom overleden, de Wel-Ed. Gestr. Heer *George*, Baron *de Villegas*, Luitenant Generaal van 't Voetvolk ten dienste dezer Landen enz.

Den 2 dito overleed te *Vianen* in den Ouderdom van 81 jaren de Heer *Johan Godfried Hogenheim*, Kapitein ten dienste dezer Landen.

Den 3 dito stierf te *Zutphen* in den ouderdom van 79 jaren, de Heer Mr. *Lambert Welmers*, Secretaris van de Heeren Gedeputeerde Staten van 't Graafschap Zutphen, als mede van de Ridderschap aldaar, mitsgaders Amptman en Rechter der Banner-Heerlykheid van *Bahr* en *Latbum*.

Den 11 dito stierf te *Amsterdam* in den ouderdom van 104 jaren *Geertruy Koning*, Weduwe *Simon van Gelder*.

Ten voorsz. dage overleed te *Hanover*, de Princes *Carolina Augusta*, jongste Dochter van Prins *Carel van Meklenburg Strelitz*, in het twede jaar harers ouderdoms.

Den 12 January overleed te *Lisse*, een Dorp tusschen *Haerlem* en *Leyden* gelegen, *Meyndert Huygen van Beyeren*, Oud zynde 102 jaren en 4 Maanden.

Den 12 dito overleed te *Amsterdam* in den Ouderdom van 55 jaren de Heer *Jacob van Loon*, Commissaris dier Stad.

Te *Sauveterre* in *Bearn* is in den ouderdom van 109 Jaren overleden, *Jacques Noguez*, Wondheler aldaar.

Voor den Jare 1773 werden in *Holland* naar de *Straat Davids* geëquipeerd 43 Schepen en te *Hamburg* 2. In *Holland* naar *Groenland* 90, en te *Hamburg* 42 ter Vissery en Robbenvangst.

In den Jare 1772 zyn in de volgende Landen en Steden.

	Gebor.	Overl.
Aalburg (Stift)	2205	2649

	Gebor.	Overl.
Amsterdam	(*) 4607	10609
Cassel	611	853
Dantzig	1606	2279
Deventer	373	397
Dresden	1190	3052
Eisenach	169	549
Erffurth	337	1112
Frankforth	783	1312
Giessen	140	137
Groningen		746
Haerlem	779	1005
's Hage		1338
's Hertogenbosch	372	568
Holum (Stift)	451	300
Koningsbergen	2107	2914
Leeuwaarden	342	
Leiden	1024	1209
Leipzig	705	1341

* De Kinderen der Mennoniten, Roomschgezinden en Joden zyn onder dit getal niet begrepen.

	Gebor.	Overl.
Londen	17916	20053
Middelburg	892	930
Parys	18713	20374
Rotterdam		2443
Sneeberg	113	789
Skaalholt (Stift)	1235	1036
Sleeswick en *Holstein*	10869	11937
Stokholm	1560	2786
Utrecht		817
Wiborg (Stift)	1443	1771

Getal der Schepen gedurende den Jare 1772 in de onderstaanden Havens

	Ingek.	Uitgez.
Cadix	927	
Dantzig	1025	1036
Goerée	884	433
Koningsbergen	826	847
Maas	568	864
Oostende	483	
Riga		1025
Texel	1794	

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam. Het gewoone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 3 en 17 February (1773) onder voorzitting van Do. *Johannes Klap*.

Op Vrydag den 22 January (1773) is in de Nieuwe Kerk alhier door den Wel Eerwaarden zeer Geleerden Heer *Paulus Weslingh* geliefd Leeraar by deze Gemeente, met oplegging der handen tot het H. Predikampt ingezegent, de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Julianus Croon*, beroepen te *Breda*, na dat dezelve vooraf onder een groot aantal van Toehoorderen verklaard had, de woorden van den Apostel *Paulus aan den Romeinen* cap. 10. 13, 14, en 15 't eerste deel: *Want wie den Naam des Heeren zal aanroepen, die zal zalig worden. Maar hoe zullen zy aanroepen, in wien zy niet gelooven? En hoe zullen zy gelooven, van welken zy niet gehoord hebben? En hoe zullen zy hoorem zonder Prediker! En hoe zullen zy prediken, is 't, dat zy niet gezonden worden?*

Alkmaar. Den 23 December (1772) heeft het Eerwaarde Groot-Consistorie der Gemeente alhier tot electie van nieuwe Kerkendienaaren op de Nominatie gebragt van

OUDERLINGEN

Jan Donkmeyer, Kerkenraad. en *Andries Siepke*, O. D.

DIACONEN.

Christiaan Groenhof, O D.
Harmanus Helling, O. D.
Jacob Struik en
Jan Herman Louwhovenaar.

En na dat den 1 January (1773), na geëindigde Godsdienst *Harmanus de Vos*, President Ouderling, benevens *Andries Snyder* en *Antonie Moot*, Diaconen, van hunnen dienst behoorlyk waren uitgezegend, wierd tot Ouderling verkoren *Andries Siepke* en tot Diaconen *Harmanns Helling* en *Jan Herman Louwbovenaar*; zynde dus in dienst als

OUDERLINGEN	DIACONEN
Matthys Zenger, Presid.	*Hendrik Maalstee*, Presid.
Gerrit Smit, Vice Pres.	*Jan Molenberg.*
Andries Siepke	*Harmanus Helling*, Vice Pres.
	Jan Herman Louwbovenaar.

Vervolg van den Staat der LUTHERSCHE GEMEENTE *in de* NEDERLANDEN. (ziet Augustus 1772. Eerste Stuk bladz. 51.)

JOHAN HENDRIK BUCH, werd den 16 July 1760 in de Oude Kerk door Ds. Henricus Hageman tot het Predik-Ampt ingezegend en bevestigd, na dat de Bevestigde gepredikt had over *Matth.* 20 vs. 7.

JOHAN WILLEM TERITZ, noch Proponent zynde werd beroepen den 3 November. 1762, en in de Oude Kerk 't Amsterdam door Do. Hermanus van Garel tot het Predik-Ampt ingezegend en bevestigd na dat de Bevestigde gepredikt had over *Ephes*, 4. vs. 12.

Deze Gemeente heeft haare Vergaderingen op onder scheidene Plaatzen gehouden; als I. In een groot huis by de Zuiderpoort aan de Vest- of Stadsmuur. II. In het huis van den Schoenmaker Cornelis Pieters, Vader van den voorgemelden Pieter Cornelis van der Laake. III. In het Vlaamsche Doopsgezinden Vermaning huis en thans IV. in de Huiskerk van het kleine Hoopje der Doopsgezinden.

(*Het Vervolg hier na.*)

NAAMLYST der OVERLEDENEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 14 *December* 1772. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Maandag den 14 December 1772.

Casparus Dirkse. L. O. K.
Wiggert Lakeman. L. K. H.
Hendrik Vos. K. K. H.
Marretje Keyser, Weduwe van Jan Menso Backer. W. K.
Anna Christina Ackerman, Weduwe van Laurens Simon van Meegen. N. O. K.
Johanna Grimaun, Huisvrouw van Adrianus van Groningen. N. Z. K.
Maria Catharina van Santen, Huisvrouw van Adrianus Lutterot. L. O. K.
Doratea Oldilia Baget, Huisvrouw van Barend Kramer. O. O. K.
Femmetje van Spyk, *jongste Dogter* van Pieter van Spyk. W. K.

Dingsdag den 15 dito.

Hermanus Cornelis Strantwyk, *oudste Zoon* van Johannes Lodewyk Strantwyk. N. Z. K.
Mattys Vet, *Zoon* van Dirk Vet. E. Y. K.
Susanne Morville, Weduwe Louise Clergus. W. A. K.
Anna Leesen, *eenigste Dogter* van wylen Ernst Christoffel Leesen. N. Z K.
't *Kind* van Jan Bernardus Lampe. O. K.
't *Kind* van Johannes Tornaar. O K.
't *Kind* van Anthony Poppe. L. O K.
't *Kind* van Michiel Ferdinand Leydeoet. W. K. H.
't *Kind* van Nicolaas de Bank. A. K H.
't *Kind* van Hendrik Ingeraam. K. K. H.

Woensdag den 16 *dito.*
Ole Kierulf. L. O. K.
Sybrand Klink. N. K.
Jan Klabou. L. K. H.
Susanna Helena Marcus. N. K.
't *Kind* van Jacob Otten Husly. Z. K.
't *Kind* van Jan Christiaan Freger. L. N. K.
't *Kind* van Jacobus van Kuyk. N. Z. K.
Donderdag den 17 *dito.*
Mr. Willem Damhoff, *Baljuw van Zeist en Driebergen.* O. K.
Lambertus Key. W. K.
Matthys Fredrik Weber. L. N. K.
Fredrik Matthys Schroder. N. K.
Samuel Roskam. L. K. H.
Arnoldus Commelin, *jongste Zoon* van de Weduwe Johannes Commelin. O. K.
Thomas Snell Stallard, *jongste Zoon* van William Stallard. E. N. K.
Maria Lindeman. W. K. H.
't *Kind* van François Walbeek. N. K.
't *Kind* van Jan Christoffel Tigges. W. K.
't *Kind* van Jacob van der Meer. Z. K.
't *Kind* van Gerrit Matthys. O. K.
't *Kind* van Jan de Jong. O. K.
't *Kind* van Samuel Christoffel Chemet. W. K. H.
Vrydag den 18 *dito.*
Michiel Calkoen, *Contra-Boekhouder in de Wisselbank.* O. Z. K.
Jan Hendrik Busse. W. K.
Dirk de Vry. N. Z. K.
Rynier Venema. A. K. H.
Christina Sleeswyk, Weduwe van Johannes Timmerman. K. K. H.
Maria Elisabeth Fauvarcq, Huisvrouw van Dirk Hoogeboom. O. K.
Wytske Hiddema, Huisvrouw van Pieter Tetrode. Z. K.
't *Kind* van Johannes Nessing. N. K.
't *Kind* van Lambertus Sanders van Loo. N. Z. K.
't *Kind* van Jan Hamaker. N. O. K.
't *Kind* van Jacobus van Hoorn. L. K. H.
Zaturdag den 19 *dito.*
Arend Westinghuysen. O. K.
Bernard van der Werff. O. K.
Willem van der Heyde. O. K.
Pieter Rynier van Beül. O. K.
Jan Muldering. N. Z. K.
Anthony Mensendyk. N. K.
Johannes Lodewyk Strantwyk, *eenige Zoon* van Johannes Lodewyk Strantwyk. N. Z. K.
Maria Johanna Josepha Brentano, Huisvrouw van Dominico Martino Brentano. O. K.
Cornelia Francisca van Kuyl, Huisvrouw van Hubertus van Roermund. N. K.
Elisabeth Vry. A. K. H.
't *Kind* van Joost Joenis. O. Z. K.
't *Kind* van Cornelis Fabritius. W. K.
't *Kind* van Andries Bert. A. K. H.
't *Kind* van Hendrik Lankhoorn. L. K. H.
Zondag den 20 *dito.*
't *Kind* van de Weduwe Isaak Gybel. L. K. H.
't *Kind* van Jacob Cornelis Hitsinga. N. K. H.
't *Kind* van Gysbert Kokke. K. K. H.
Maandag den 21 *dito.*
Christoffel Liberom. N. O. K.
Daniel Hoevenaar. W. K.
Hendrina van der Gier, laatst Weduwe van Andries van Eysecum. N. O. K.
Johanna Bos, Weduwe van Pieter van de Velde. Z. K.
Engelina Koster, Weduwe van Joachim Walman. L. O. K.
Cornelia Langevelt, Huisvrouw van Jan Hendrik Wend. O. K.
't *Kind* van Jacob Estienne Sevestre. W. A. K.
Dingsdag den 22 *dito.*
Jan Simon Heuneman. L. N. K.
Jan Hoppe. Z. K.
Albert Bussing. N. O. K.
't *Kind* van Anthony Harmanus Stuart. L. N. K.
't *Kind* van Marcus van Sellouw. W. K.
't *Kind* van Mr. Nicolaas Bont. N. O. K.
't *Kind* van Cornelis Matje. L. K. H.

Woensdag den 23 *dito*.
Jan Willem Ernst. L. N. K.
Barend Jan Helgers. O. K.
Marretje Cornelis, Weduwe van Jacob van Slingeland. N. O. K.
Johanna Lot, Huisvrouw van Barend Hegeman. K. K. H.
't *Kind* van Casper de Jonge. L. O. K.
't *Kind* van Frans van der Straaten. Z. K.
Donderdag den 24 *dito*.
Jan Tiers. N. K.
Bernardus Alberts. O. K.
Jurrian van Werven. N. Z. K.
Willem Carel Witmans, *eenigste Zoon* van Isaac Witmans. Z. K.
Elisabeth du Sauset, laast Weduwe van Henry du Sauset. W. A. K.
Margaretha van Berkel, laatst Weduwe van Dirk Bouman, N. Z. K.
Marretje de Haas, Weduwe van Tedde de Vries. W. K.
Sara Franse, Weduwe van Pieter Mastwyk. O. O. K.
Sara van Eysden, Huisvrouw van Cornelis de Bruyn. O. O. K.
Christina Margaretha Pieters, Huisvrouw van Hans Mourse. L. N. K.
Johanna Stysel. W. K.
't *Kind* van Johan Herman Schuymer. W. K.
't *Kind* van Jan Nieuwenhuysen. N. O. K.
Zaturdag den 26 *dito*.
Jan Klompenhouwen. N. K. H.
Geertruy Bergers, Weduwe van Jan Klyn. L. K. H.
Zondag den 27 *dito*.
Jacob van Giersbergen. K. K. H.
Johannes van der Linden. A. K. H.
Maria Magdalena Heline, Weduwe van Jacob Sellig. B. K. H.
Maandag den 28 *dito*.
Johannes Volkers van der Velde. W. K. H.
't *Kind* van Guillaume Lesgnes. W. A. K.
't *Kind* van Hendrik Dierker, Junior. L. O. K.
't *Kind* van Johannes Molich. L. N. K.
't *Kind* van Johannes Tholez. L. K. H.
't *Kind* van Johannes Christoffel de Haas. L. K. H.
Dingsdag den 29 *dito*.
Jan van Eyl. O. K.
Jan Harmen Philip Cramer. O. K.
Johannes Puykerbrink. N. K. H.
Abraham Bartels. K. K. H.
David Volkman de Jonge. L. N. K.
Gerbrand Slegt, *eenige zoon* van Mr. Jan Gerbrand Slegt. O. K.
't *Kind* van Hendrik Jacob Kaverle. W. K.
't *Kind* van Johan Dirks. N. K.
't *Kind* van Theunis de Graaff. N. Z. K.
't *Kind* van Jan Wullen. O. K.
't *Kind* van Evert Visser. W. K. H.
't *Kind* van Nicolaas Hoefnagel. A. K. H.
't *Kind* van Johannes Hulsing. K. K. H.
Woensdag den 30 *dito*.
Pieter Binkes. N. O. K.
Antje Hikke, Weduwe van Elias van Norden. L. O. K.
Catharina Elisabeth Meyers, Huisvrouw van Barent Loogeman. K. K. H.
Elisabeth Outman, Huisvrouw van Dirk Otken Muller. W. K. H.
Ida Cornelia Marcus. N. K.
't *Kind* van Charl le Fever. N. Z. K.
't *Kind* van Gerrit Matthys. O. K.
't *Kind* van Evert Janzen. K. K. H.
't *Kind* van Antoni Bres. L. K. H.
Donderdag den 31 *dito*.
Johannes Klynpenning Jacobs. W. K.
Willem Koudys. K. K. H.
Elena Lubbers, Huisvrouw van Swerus Manusse. L. O. K.
Willemina Kessen, Huisvrouw van Fredrik Strootman. A. K. H.
Magdalena van der Wagt. Z. K.
Catrina Spaan. A. K. H.
Vrydag den eersten January 1773.
Sara Smit. W. K. H.
't *Kind* van Abraham van Dyk. O. Z. K.
Zaturdag den 2 *dito*.
Albert Machielse. N. K.
Hendrik Godlob Jäger. N. Z. K.

Eli-

Elisabet Wreesman, Weduwe van Barend Schildering. O. K.
Maria Toll. O. K.
Ide Bastiaansz. K K. H.
't *Kind* van Cornelis Hendrik Molenaar. N. O. K.
't *Kind* van Marcus van Selouw. W. K.
't *Kind* van Jan Vredevelt. W. K. H.
't *Kind* van Hendrik Lieshoud. W. K. H.

Zondag den 3 dito.

Coenraad Benedet Nonweiler. W. K.H.
Jurrian Bartelse. W. K. H.
George Wilhelmus Muller. A. K. H.
Johannes Groen. A. K. H.
Susanna Aggee. W. K. H.
't *Kind* van Christiaan van Leuwen. W. K. H.
't *Kind* van Pieter Kemper. W. K. H.
't *Kind* van Hendrik Leuring. W. K. H.
't *Kind* van Pieter Cassor. W. K. H.
't *Kind* van Jan Schreuder. L. K. H.

Maandag den 4 dito.

Petrus Voltelen. O. K.
Jacobus Duran. Z. K.
Antonie Salembien. N. K.
Johanna Blom, Weduwe van Jan Evert Schaapman. E. N. K.
Clasina Eelaards, Huisvrouw van Pieter Quint. O. Z. K.
Seytje Wesseling, Huisvrouw van Hendrik Scholte. L. K. H.
't *Kind* van Willem Dibbets. K. K. H.

Dingsdag den 5 dito.

Mr. Elias Schellinger, *Schepen en Raad, mitsgaders Commissaris van Haar Ed. Gr. Mog. Posteryen van Holland en Westvriesland en Bewintshebber van de Oost-Indische Compagnie ter Kamer alhier.* O. K.
Hendrik van Ginkel. W. K.
Marten Schol. L. O. K.
Jan de Wit. E. Y. K.
Jan van Vledder. E. Y. K.
Christoffel Grootenhuyse. L. K H.
Martha Maria Roos, Huisvrouw van Jacobus Mulder. N. O. K.
Maria Elisabeth van der Burg, Huisvrouw van Jan Casper Lints. A. K. H.
Antje Lievers. L. K. H.
Anna Glos. W. K. H.
't *Kind* van de Weduwe Jan van Ryn. N. K.
't *Kind* van Jan de Beer. Z. K.
't *Kind* van Jan Eerig. W. K. H.
't *Kind* van Evert Coenraad Buddeke. K. K. H.

Woensdag den 6 dito.

Laurens Laasbye. L. O. K.
Jan Lanting. A. K. H.
Jan van Lingen. A. K. H.
Willem Spruyt, *jongste zoon* van Harmanus Spruyt. L. K. H.
Neeltje van Schalkwyk, Weduwe van Gerrit Heggers. O. O. K.
Johanna Oosthuyzen, Huisvrouw van Cornelis Verwey Gysberts. N. Z. K.
Sovia Kleyn, Huisvrouw van Pieter Sievers. A. K. H.
Maria van Wyngaarde. W. K. H.
Elisabeth Lubs. W. K. H.
twee *Kinderen* van Jan Vogelaar. W. K. H.
't *Kind* van Gerrit van der Beek. Z. K.
't *Kind* van Paulus Poupart. O. K.
't *Kind* van Martinus van Maren. W. K. H.

Donderdag den 7 dito.

Jean Pierre Boissonnier. W. A. K.
Gysbert van Weerdesteyn. N. Z. K.
Willem van Leuwen. N. O. K.
Grietje Welmans, Weduwe van Jacob Vliet. L. O. K.
Anna Elisabeth Veeling, Huisvrouw van Michiel Allebé. N. Z. K.
Harmyntje Teunisse van der Velde, Huisvrouw van Salomon van der Steen. K. K. H.
't *Kind* van Jacobus Walland. O. K.
't *Kind* van Dirk Blankert. K. K. H.

Vrydag den 8 dito.

Anna Geertruyda Valk, Huisvrouw van Johannes Michiel Donnee. N. Z. K.
Cornelia de Witte, Huisvrouw van Jan Apostool. Z. K.

Mar-

Marretje Verstap, Huisvrouw van Roelof van Dixxele. L. K. H.
Christina Vlas. K. K. H.

Zaturdag den 9 dito.

Jan van der Tuyn. O. O. K.
Hendrik Roghe. Z. K.
Jan Lauwerier. W. K.
Johannes Kuyper. W. K. H.
Willem Janse van der Mole. W. K. H.
Catharina van Braacamp, Huisvrouw van Jacobus Woudenberg. O. O. K.
Maria Bras, Huisvrouw van Abraham Gros. W. K. H.
Barbera van Beek, Huisvrouw van Gysbert van Rietveldt. W. K. H.
Johanna Beets, Huisvrouw van Willem Geerken. K. K. H.
Bretac werus, Huisvrouw van Hendrik RafsShen. N. K. H.
Catrina Metzing. W. K. H.
Maria Roodbol. W. K. H.
't *Kind* van Cornelis van Oostrum. W. K.
't *Kind* van Lubertus Tollenaar. O. Z. K.
't *Kind* van Daniel Russe. W. K. H.

Zondag den 10 dito.

Bernardus Ludding. K. K. H.
Barent Knuyt. K. K. H.
Anna Margaretha Plukkers, Weduwe van Dirk de Graaf. L. K. H.
Maria Elisabeth Minsel, Huisvrouw van Koert Harmen Regh. A. K. H.
Elisabeth Auger, Huisvrouw van Christiaan Meyer. W. K. H.
Twee *Kinderen* van Theodorus van der Wal. W. K. H.
't *Kind* van Johannes Ysverdink. L. K. H.
't *Kind* van Jan Hendrik Boiteur. W. K. H.
't *Kind* van Jan Dumon. W. K. H.
't *Kind* van Arnoldus Warnink. W. K. H.
't *Kind* van Hendrik Mommel. W. K. H.

Maandag den 11 dito.

Salomon Onderdyk Pieters W. K.
Hendrik Jansen. W. K. H.
Otto Huurman. W. K. H.
Maria Wiers, Weduwe van Florus Lely. Z. K.
Anna Geertruy Geurts, Weduwe van Simon Hendrik Gelhuys. N. Z. K.
Geertruy Koning, geboren in 't Jaar 1670. Weduwe van Simon van Gelder. K. K. H.
Maria van Bemmel, Huisvrouw van Hendrik van der Veg. W. K.
Maria Hillege. N. Z. K.
't *Kind* van Gerrit van Veen. O. Z. K.

Dingsdag den 12 dito.

Simon Klijnt. L. N. K.
Andries Tolenaar. O. K.
Antonia Kempenaar, Huisvrouw van Hendrik Bosman. N. Z. K.
Elisabeth Henkels, Huisvrouw van Hendrik Houthuyse. W. K.
Susanne Gouidelius. O. O. K.
't *Kind* van Gerrit Lageman. Z. K.

Woensdag den 13 dito.

Anthony Paul. L. K. H.
Pieter van Beusekom. L. K. H.
Marretje Koeling, Weduwe van Gustavus Stadig. Z. K.
Gesina Hartgering, Huisvrouw van Willem Ziegel. N. Z. K.
Catharina van den Berg, Huisvrouw van Jan Modder. W. K. H.
't *Kind* van Jan de Wit, O. K.
't *Kind* van Henritus Anrae. N. K.
't *Kind* van Jaques Marc Fraisinet. N. K.
't *Kind* van Simon Jansen. W. K. H.
't *Kind* van Christoffel Gras. W. K. H.

Donderdag den 14 dito.

Jacobus Bodet. L. K. H.
Hillegonda de Waart, laatst Weduwe van Thomas Bosman. N. Z. K.
Johanna Muurman, Weduwe van Volkert Kemp, O. K.
Elisabeth Willems, Weduwe van Christoffel Scholte. L. O. K.
Engeltje Christiaanse Bok, Huisvrouw van Barend Sybrandse Mulder. L. N. K.
Antje van den Berg, Huisvrouw van Jacob Hansen. W. K. H.
Jacoba de Wilde. Z. K.

't *Kind*

't *Kind* van Christoffel Courier. N. Z. K.
't *Kind* van Dirk van Lier. L. K. H.
't *Kind* van Ary Daniels. W. K. H.
't *Kind* van Jan Smit. W. K. H.
't *Kind* van Gerrit Grave. W. K. H.

Vrydag den 15 dito.

Hendrik Kroeg. L. O. K.
Cornelis Hoog. L. O. K.
Jan Valentin Paltzgraaff. N. Z. K.
Jan Swaters, Mr. *Kastemaker.* O. K.
Roelof van der Werff. K. K. H.
Jacobus Catoor. W. K. H.
Sara Oillaarts, Weduwe van Jacob Pryger. N. Z. K.
Antonetta Hesselink, Huisvrouw van Hendrik van Elvervelt. N. Z. K.
Christina Diepenbroek. E. Y. K.
Tryntje de Leeuw. N. O. K.
't *Kind* van Andries Hupkes. N. K.
't *Kind* van Gerrit Soet. W. K. H.

Zaturdag den 16 dito.

Johannes Baert. O. K.
Roelof Verschuyl. O. Z. K.
Hendrik Wiens. O. K.
Johannes van der Meyde, *oudste Zoon* van Hendrik van der Meyde. K. K. H.
Helena Wanters, Weduwe van Cornelis Mol. W. K. H.
Cornelia Huyser. N. Z. K.
Margareta Geertruida Slegt, *Dogter* van Mr. Jan Gerbrand Slegt. O. K.
't *Kind* van Dirk van Raalt. E. N. K.
't *Kind* van Hendrik de Haas. W. K.
't *Kind* van Maghiel Smit. O. K.
't *Kind* van Jan Mot. W. K. H.

Zondag den 17 dito.

Jan van Zyl. W. K. H.
Aaltje Floriants, laatst Weduwe van Coenraad Essenhorst. L. K. H.
Barbara Rab, Weduwe van Abraham van Linnink. W. K. H.
Hermyntje Alberts, Weduwe van Fokke Fokkes. W. K. H.
Cornelia Cornelisse Rynders. N. K. H.
't *Kind* van Coert Levens. W. K. H.
't *Kind* van Hendrik Meyboom. W. K. H.
't *Kind* van Arent Meeuwisse. W. K. H.
't *Kind* van Hendrik Brinkman. Z. K.

Maandag den 18 dito.

Jacob van Loom, *Commissaris* W. K.
Jillis van Hilten. K. K. H.
Pieter Limmig. W. K. H.
Johanna Welman, Huisvrouw van Wigman Argelo. N. Z. K.
Anna Matthysse, Huisvrouw van Christoffel Magnus Marck. K. K. H.
Petronella Jacoba Verhaazen, Huisvrouw van Willem Gabriel Gootsen. L. K. H.
't *Kind* van Asuerus Borselen. W. K. H.
't *Kind* van Jurriaan Hendrik Koning. W. K. H.

Dingsdag den 19 dito.

Jan Willem van Diepen. N. K.
Gerrit Wissink. N. K.
Jurrian Werningh. N. K.
Willem Laarman. L. N. K.
Maria Hennekelaar, Weduwe van Johannes Zeeburg. O. O. K.
Maria Hardens, Huisvrouw van Arie Lampe. N. K.
Gesie Hytes, Huisvrouw van Hendrik Janzen. A. K. H.
't *Kind* van Jan Joorsten Kroes. W. K. H.
't *Kind* van Carel Andries. W. K. H.
't *Kind* van Jan Hendrik Konink. W. K. H.
't *Kind* van Frans du Pon. W. K. H.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 18 *January* 1773. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Binnen-Amstel (*P. van der Schley*, *B. Carul*, *J. J. Hooft* en *O. C. Tiling*, Een Huis en Erve, en Royaale Tuin en Tuinhuis, op den) Westzy, by de Hooge Sluis. *f* 12850, in slag *f* 400. *C. Roos Carelsz.*

Ege-

Egelantiersgragt (*J. Buyn* en *R. Pieters Schoonegevel*, Een Huis en Erve, op de) beoosten de tweede Lely Dwarsstraat. *f* 3800, in slag *f* 400. *J. Sluyman.*

Engelsche Steeg (*R. Steenbergen*, *S. Bosma* en *H. Baars Willemsz.*, Een Huis en Erve, in de) het derde agter het hoekhuis van de Stroomarkt. *f* 3000, in slag *f* 100. *J. Kwix.*

Grafsteede (*J. Kwix*, *A. de Mol van Otterloo* en *J. Broers*, Een) in de Nieuwe Kerk, Letter B. No: 53. *f* 310. *P. Slagregen.*

Grafsteede (Deselve, Een) in dito Kerk, Letter F. No. 357. *f* 410, in slag *f* 20. Deselve.

Grafsteede (Deselve, Een) in de Engelsche Kerk, onder de oude Graaven, No. 4. *f* 90, in slag *f* 20. verkogt.

Grafsteede (Deselve, Een) in dito Kerk, No. 5. *f* 195, in slag *f* 15. verkogt.

Hoolendregtsche Polder (*G. Jarman* en *G. W. Lubman*, Een Boeren Bruiker genaamd Oversigt, met zyn Huizinge enz. in de). *f* 7200, in slag *f* 850. opgehouden.

Keizersgragt (*J. Kwikx*, *J. Sluyman*, *J. Kakenbos* en *T. Bouwmeester*, Een Huis en Erve, op de Keizersgragt over het Molenpad. *f* 12500, in slag *f* 550. *A. de Lange.*

Keizersgragt (*J. ten Broek*, *C. Blasius*, *J. van Dyl de Jonge*, *P. van der Biet* en *A. van Vlooten*, Een Huis en Erve, op de) Westzy, het vierde van de Leidschegragt. *f* 26000, in slag *f* 2000. *D. Suyderhof.*

Koestraat (*R. Steenbergen*, *S. Bosma* en *H. Baars Willemsz.*, Een Huis en Erve, in de) Zuidzy. *f* 5225, in slag *f* 500. *J. Kwix.*

Lauriergragt (*C. Mol*, *H. Hollenberg*, *J. Bousquet*; *B. Schroder Dirksz.* en *G. de Roy*, Een Suiker Raffinadery en Gereedschappen, Woonhuis en Pakhuis genaamd Berlyn, in een koop, op de) Noordzy, tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat. *f* 48900, in slag *f* 300. *J. Schreuder Willemsz.*.

Lauriergragt (Deselve, Een Huis en Erve, op de) tusschen de bovengemelde Suiker-Raffinadery en Pakhuis. *f* 6000, in slag *f* 10. *G. de Roy.*

Oude Waal (*P. Stiffry*, *J. W. Beth*, *C. Dom* en *J. van der Bank*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Kraansluis en Durgerdammer Styger. *f* 8000, in slag *f* 900. *P. de Hoen.*

Princengragt (*B. van der Noot* en *H. H. Helmers*, Een Huis en Erve, op de) Westzy, tusschen de Lelysluis en Egelantiersgragt. *f* 7150, in slag *f* 50. *D. Koster.*

Princengragt (*R. Steenbergen*, *S. Bosma* en *H. Baars Willemsz.*, Een Huis en Erve, op de) bezuiden het hoekhuis van de Beerestraat. *f* 4425, in slag *f* 70. *R. P, Schoonegevel.*

Roozenstraat (*J. Speekman*, Een Huis en Erve, in de) op de Zuidhoek van de tweede Dwarsstraat. *f* 2800, in slag *f* 175. *W. Ebbenhorst.*

Zwaanenburgstraat (*J. Kwix*, *A. de Mol van Otterloo* en *J. Broers*, Een Huis en Erve, in de) Oostzy, over het Diaconie Weeshuis. *f* 3950, in slag *f* 100. opgehouden.

MAANDELYKSE NEDERLANDSCHE MERCURIUS,

Voor de Maand FEBRUARY 1773.

ASIA. *Smirna.* De ongelukkige brand, waar van wy in ons IIde Stuk voor de Maand October laatstleden verslag deden, bragt deze Stad in grote verwarring; een diergelyke verwarring is ons 's nachts tusschen den 10 en 11 December (1772) overgekomen. *Ayvas Aga*, een doodelyk Vyand van *Osman Oglou*, Gouverneur dezer Stad, een Bevel-brief van den Sultan hebbende weten te verkrygen, om gemelde Gouverneur te onthoofden, kwam die zelve nacht ten 2 uren, met 400 man alhier aan, om dit bevel ter uitvoer te brengen. *Osman Oglou*, kort voorheen de lucht daar van gekregen hebbende, versterkte zich in zyn Paleis met Manschap en Ammunitie. *Ayvas* moest hem dus opentlyk met schieten attaqueeren, 't geen veertien uuren achter elkander duurde, zonder iets te vorderen, waarom hy resolveerde eenige nabuurige Huizen in brand te steken, om dus het Paleis zelfs door de vlammen te vernielen, 't geen ondertusschen mede niet gelukte, vermits 't vuur door middel van brandspuiten gebluscht werd. De Gouverneur had zich midlerwyl onder bedekking van eenige Janitzaren, door eenen anderen weg naar de Stad *Magnesia*, niet ver van hier, begeven, en zedert verspreidde zich het gerucht, dat de Gouverneur zich werklyk aan 't hoofd van acht duizend man bevond om herwaards te keeren; *Ayvas Aga* zich aldus door deze en andere redenen gedwarsboomd ziende, heeft den 19 December een anderen Bevel brief ook van den Sultan, bekend gemaakt waarby de voorn. *Osman Oglou* niet alleen als Gouverneur van deze Stad en het Eiland *Scio* gecontinueerd, maar ook als hoofd van de Troepen verklaard word.

EUROPA. *TURKYE. Constantinopolen.* Van het Congres te *Buchareft* verneemd men noch niets zekers, dan dat de *Reis-Effen-*

di met den Heer *Obrescoff* gestadig in onderhandeling is. De tydingen welke de Sultan van daar ontfangt, geven aanleiding tot verscheide Raadsvergaderingen by den *Mufti*, maar van derzelver inhoud lekt niets uit.

SPANJE. Madrid. Op bemiddeling van het Fransche Hof en van den Prins van *Asturie*, betoond onzen Monarch zich genegen om toe te staan, dat de Jesuiten in zeekere Congregatien werden gebragt.

ITALIE. Napels. De Koning is dezer dagen van de windpokjes aangetast geworden, edoch schoon zyne Majt. dezelve vry sterk had, echter binnen twee dagen hersteld.

Florentie. Onze Groot-Hertog is voornemens eenige kleine Kloosters van reguliere Geestlyken in te trekken, welkers aantal men op 39 begroot. De inkomsten dezer Kloosters zullen ten behoeven der noodlydende worden besteed.

Milaan. Het gebrek aan Granen is alhier noch zo groot, dat men het gewicht van het Brood wederom heeft moeten verminderen.

Rome. Men was hier in 't vertrouwen, dat de Heer *Doria*, buitengewoon Nuntius van den H. Stoel aan het Hof van *Madrid*, op den dag van *Epiphanius* de gewyde Luijeren voor den Infant ten Hove zou gepresenteerd hebben; doch zedert verneemd men, dat zyne Catholyke Majesteit aan den Nuntius heeft doen weten, dat hy voornemens was die plechtigheid tot in den Zomer uit te stellen. Dit antwoord strookt, zo men wil, met den tyd, tot welken de Paus de beslissing van de zaak der Jesuiten heeft uitgesteld, en strekt tevens tot een bewys, dat deze gewyde Luijeren juist niet volstrekt tot welvaart van den jonggeboren Vorst vereischt worden.

INGERMERLAND. Petersburg. Het merkwaardig *Ontwerp*, door ons Hof en de Hoven van *Weenen* en *Berlyn* geschetst, om aan het *Senatus Concilium*, dat op den 8 February (1773) te *Warschauw* staat te vergaderen, overgegeeven te worden, bestaat hoofdzakelyk in de volgende Artykelen.

I. Dewyl zyne Majesteit, de *Roomsch-Keizer*, en zyne Majesteit de Koning van *Pruissen*, hunne Rechten op die Provincien van *Poolen*, welke tot onlangs door de Republiek bezeeten zyn, uitvoerig hebben beweezen, zyn zy ook niet in gebreeken gebleeven, dezelve aan alle de Mogenheden van Europa bekend te maaken; waarop

ook,

ook, door zommigen dier Mogenheden, hunne Rechten als gegrond erkend zyn. Ook voegt zich haare Majesteit, de *Keizerin van Rusland*, met haare Pretensien by de twee genoemde Mogenheden, niet wegens een gedeelte van *Rood-Russen*, noch wegens eenig Recht op de *Ukraine* en *Litthauwen*; maar wegens de groote Kosten, die aan de Russische Troepen onder de Regeering van de Koningen Augustus den II. en III., en onder de tegenwoordige Regeering van Koning Stanislaus Augustus, zyn besteed, en welke Troepen door de Republiek zelve naar *Poolen* geroepen zyn. De *Poolsche* Standen zullen derhalve, op de aanstaanden Ryksdag, onder hunnen Koning, de Rechten der voorschreeven Mogenheden als gegrond, en het Bezit als rechtmaatig verklaaren.

II. Op dien Ryksdag zullen de Grenzen van het Koningryk *Poolen* (na dat men aan de Pretensien der drie Mogenheden zal voldaan hebben,) vastgesteld, en dezelve door de Standen des Ryks voor eeuwig bekrachtigd worden.

III. Om deeze vergelyking of overeenkomst wegens de Grenzen aan alle de Inwooners van *Poolen* des te meer en te beter bekend te maaken, zal 'er eene Landkaart worden vervaardigd, waarin alle de Grenzen van het Koningryk *Poolen* op het naauwkeurigste zullen bestemd worden, en welke Grenzen de Standen op den Ryksdag zullen moeten bevestigen en voor altoos aanneemen.

IV. Op dat dit alles des te onveranderlyker mooge blyven, zullen de voorschreeve Mogenheden zich door Traktaaten met de overige Mogenheden van Europa deswege vergelyken.

V. Dewyl ook de voorige Staatsgesteldheid van *Poolen* aan het Koningryk zelve voorheen zeer veele schaade veroorzaakt heeft, dewyl ook de Magt van de Beheerschers van dat Koningryk zeer verminderd en bepaald is geworden; en dewyl zelfs in de nabuurige Landen daar door Wanorde is te weeg gebragt; zo moet in dezelve eene merklyke Verandering worden voorgenomen, die door de Standen van *Poolen* als noodzaaklyk en als rechtmaatig zal moeten worden erkend, en in de volgende Puncten zal bestaan:

(I.) De Senaat zal worden afgeschaft. Alleenlyk zal de Commissie, waarvan de Koning het Hoofd zal zyn, blyven. Daarenboven zal 'er nog eene kleiner Commissie plaats hebben, waarvan de Primaat van het Koningryk President zal zyn. Welke Commissien uit Leden van de Voornaamsten des Lands zullen bestaan.

(II.) De Ministers van den Staat blyven dezelfde, die zy geweest zyn; maar van de Kroons- en Hof Bedienden zullen maar eenigen in hunne Ampten worden gelaaten.

(III.) De Maarschalken met hunne onderhoorige Leden bestieren hun Ampt in Tribunaalen, en verplaatsen hunnen Zetel alle halve Jaaren van *Petrikau* naar *Grodno*, en van daar weder naar *Petrikau*.

(IV.) De Kanselaryen der Grod-Gerechten en der overige Land-

 schap-

schappen, zullen beëedigde Regenten, voor den tyd van drie Jaaren hebben, *cum libera Appellatione*, of met Vryheid om aan de Marschalken te kunnen appelleeren; en deeze zullen ook alle Grens-Strydigheden beslissen.

(V.) De Rechtsgeleerden kunnen ten behoeve van alle Standen der Inwooneren eene Rechtszaak bepleiten, *prævio juramento et servato jure*, na gedaanen Eed en behoudens het Recht.

(VI.) In de gemengde Gerichten of *mixti fori in foro Seculari* zullen wel door den wereldlyken arm de Beslissingen worden gedaan; maar in dezelven zullen echter tot byzitters Geestlyken worden genomen. In tegendeel zullen in Geestlyke Zaaken, naamlyk by den Aartsbisschop en de Pauslyke Nunciatuur alleenlyk Geestlyken worden toegelaaten.

(VII.) Alle de Starostdyen en de Koninglyke Goederen, dewyl zy uit de Gunstbewyzingen der Koningen zyn verkreegen, worden op nieuw tot het bezit der Koningen bestemd.

(VIII.) In alle groote Steden, Landschappen en Woiwoodschappen, alwaar Grods zyn, zullen Kasteelen gebouwd, en, daar dezelve reeds zyn, verbeterd worden, om aldaar de Acten te bewaaren, en by zulke Gerichtshoven zullen, veiligheidshalve, bezettingen worden gehouden.

(IX.) Alle de Goederen, die aan de Geestlyken zo Waereldlyke als Orde-Priesters behooren, zullen gesecularifeerd worden. De Aartsbisschoppen, Bisschoppen, Abten, Prelaten, Proobsten, Monniken en Pfarherren, met een woord alle de Geestlyken, zullen, naar ieders Stand en Waardigheid, eene zeekere Jaarwedde aan Geld genieten, waarvoor zy aan de Stichtingen van Overleedenen, *oneribus fundatoris*, moeten voldoen.

(X.) De Kerspels of Parochie-Kerken zullen allen door verordende Commissarissen op eenen vasten voet worden gezet, welken de Orde-Priesters ook zullen moogen bedienen.

(XI.) De Rechten tot de Parochie behoorende, naamlyk de Inkomsten van doopen, trouwen, begraaven, *cura animarum*, enz., zullen by dezelve blyven, maar volgens eenen Tax, door den Bisschop voorgeschreeven.

(XII.) De vrye Godsdienst-Oeffening wordt aan een ieder vergund, behalve dat het niet geoorloofd zal zyn, van den eenen Godsdienst tot den anderen over tegaan.

(XIII.) Aan een zeeker getal Jooden zal het worden vergund, een zeeker soort van Koophandel te dryven; maar de overtollige Jooden zullen het Land moeten verlaaten.

(XIV.) De Handwerkslieden en Burgeren zullen de Akkers en liggende Gronden worden ontnomen, op dat zy genoodzaakt worden zich op hun Handwerk en op den Koophandel des te meer toe te leggen.

(XV.)

(XV.) In de Steden *Warſchau*, *Petrikau*, *Poſen*, *Kaliſch*, *Grodno* en *Wielau*, zullen Koninglyke Magazynen van Franſche en Hongaarſche Wynen worden aangelegd; ook zullen 'er voor andere buitenlandſche Dranken, Magazynen worden opgerecht, met verbod aan een ieder, om dergelyke Dranken elders anders, dan in die Magazynen te koopen.

(XVI.) Bier, *Wisniak*, *Melnik*, Meede en Brandewyn te maaken, zal maar op zeekere Plaatſen, en door zeekere Lieden (door de Wetten daartoe gerechtigd,) moogen worden verricht.

(XVII). De Adel zal, in alle de Woiwoodſchappen, tot een zeeker getal worden bepaald, maar zonder het voorrecht van *nie pozwalam*, of het *Liberum veto.*

(XVIII.) De Boerenſtand wordt van het Lyfeigenſchap bevryd, en in ieder Kerſpel zullen de Boeren zelve hunne eigen Richters verkiezen, van welke men eerſt tot den Erfheer, en vervolgens van dien tot den Regent van het Landſchap of tot het Grod zal moogen appelleeren.

(XIX.) De meeting van alle de Diſtricten en Landeryen zal door de beëedigde Landmeeters zyner Majeſteit worden verricht, en elk nieuw ſtuk Lands zal op vyf honderd Geometriſche Schreeden in de lengte en in de breedte worden gereekend.

(XX.) De Huſſaaren zullen worden afgeſchaft, en in hunne plaats zal 'er Voetvolk, Ruitery en ligte Cavallery tot dertig duizend Man worden opgerecht; voor welken de Koning de Ammunitie, en de Inwooners des Koningryks de overige Noodwendigheden, gelyk ook de Soldy dier Troepen zullen leeveren.

(XXI.) De Troepen van hunne Majeſteiten den Roomſch-Keizer, den Koning van *Pruiſſen*, en de Keizerin van *Rusland*, van ieder vyf duizend Man, wanneer dezelve in de Soldy hunner reſpective Heeren voortgaan, maar desniettegenſtaande in de Poolſche Grenzen blyven, zullen hunne Kwartieren bekomen in die Plaatſen, welken de Koning en de Standen van *Poolen* hun zullen aanwyzen.

(XXII.) Het onderhouden van Soldaaten op Adelyke Goederen houdt op; doch moet in ieder Adelyk Huis, ten dienſte zyner Majeſtiet, des Konings, een Soldaat met al zyn toebehooren ſteeds in gereedheid worden gehouden.

(XXIII.) Ook zal 'er een Voorſchrift worden gemaakt van de Kleederdragt naar ieders Staat en Stand; als ook hoe veele Bedienden iemand zal moogen houden, en met hoe veele Paarden hy zal moogen ryden.

Dit alles zal op den aanſtaanden Ryksdag in zyne Byzonderheden ontvouwd, en door eene nieuwe Conſtitutie ter uitvoer gebragt worden.

ZWEDEN. Stokholm. Den 24 January (1773) toen onzen geliefden

den Vorst, in 't 28ste jaar zyn's ouderdoms trad, was Voormiddags talryk Cour by zyne Majesteit, die benevens de Koningin en het gantsche Koninglyke Huis by de Koninginne Douarriere spysden en soupeerden.

Het behaagde den Koning ook op dien vreugderyken dag, den Magistraat en de Burgery met zyne tegenwoordigheid op het Stadhuis te vereeren. De Magistraatspersoonen, de 50 oudsten der Burgery en veele anderen waren op hoog bevel, aldaar vergaderd. Omtrent een uur des middags kwam zyne Majesteit, verzeld door den Hertog van *Oost-Gothland*, en een talryk Gevolg aldaar aan, wordende door den Hertog van *Sudermanland*, die een weinig te vooren aldaar aangekomen was, ontfangen. De Trappen waren met een rei Officiers der Burgery bezet. Voor zyne Majt. gingen de Onder-Stadhouder en Commandeur *Axelson*, de geheele Magistraat en de 50 Oudsten. Zyne Majesteit plaatste zich in de Zaal van het voorsz. Stadhuis aan 't midden der tafel, hebbende de gemelde Hertogen zyne Broeders aan weerskanten. De Burgemeester *Falk* deed, uit naam der Magistraat en der Burgery, een korte en gepaste aanspraak aan den Koning. Daarop gebood zyne Majt. den Staats-Secretaris *van Heland*, het Privilegie voor te lezen, welk zyne Majt. by zyne tegenwoordigheid op het Stadhuis den 12 September (1772), aan de Burgery dezer Stad, voor haren iever en trouwe, by de gelukkige verandering der Regeering van den 19 Augustus deszelven jaars, had belooft, dat, naamlyk de Officiers der Burgery gouden galonnen, of geele zogenaamde brandeburgs, op hune Klederen mogen dragen, en een wit lint om den arm, wanneer zy in Uniforme verschynen. Na dat het voorgelezen was, behaagde het den Koning, het zelve aan den Burgemeester *Falk* over te geven, om het onder de overige Privilegien dezer Stad te bewaren. Daarna deelde zyne Majt. eenige Gouden en Zilveren Medailles uit. Die genen der Burgery, voor welken de Koning die bestemd had, werden door den Onder-Stadhouder den een na den ander opgeroepen, en ontfingen ze uit handen zyner Majesteit, waarby zy ook de eer hadden ter handkus te worden toegelaten. Dit alles geeindigd zynde, besloot de Burgemeester *Schaldt* de plechtigheid met eene dankzegging en hartlyke Zegenwensch over den Koning en het Koninglyke Huis. Waarna zyne Majt. vertrok, op gelyke wyze als die Vorst was aangekomen.

Dien

Dien zelven dag, des Namiddags ten 3 uuren, waren alle de Onder-Officieren by de Koninglyke Lyfguarde, die den 19 Aug. (1772) de Wacht hadden gehad, op ontfangen bevel, in zyn Majesteits Appartement vergaderd, en wierden allen aan den Koning gepresenteerd. Zyne Majesteit bedankte hen in de genadigste uitdrukkingen voor hunne bewezen trouwe en goed gedrag, en deed aan ieder van hen een Pensioen-Brief van 300 Daalders 's jaars voor hun geheele Leeftyd, benevens een Zilveren Medaillon aan een blaauw lint om in 't Knoopgat te dragen, ter hand stellen.

De Koning heeft aan het Hoge Krygsgericht bevel gezonden, om den Generaal-Major *Pechlin*, uit zyn Arrest te ontslaan, in vryheid en in zyne Waardigheden te herstellen en hem de eed van trouwe en hulde af te nemen, en aangezien het voorsz. Gericht, na gehouden onderzoek aan den Koning verslag heeft gedaan, dat hy niet vry te spreeken en ook niet volkomen schuldig te verklaren was, verkoos zyne Maiesteit de goedertierene weg, en zoekt dus niet dan gelukkige Onderdaanen te maaken.

POLEN. Warschauw. Men ziet hier een Ontwerp, 't welk door den Heer *Kwielecki* aan den Kroons-Cancelier gezonden, en na men verneemd, door den in Groot-Polen *en chef* commandeerende Generaal aan eenige Edelen aldaar medegedeeld is: dit Ontwerp behelsd 26 Afdeelingen, waarover op den aanstaanden buitengewoonen Ryksdag een Regeeringsform na die in Groot-Brittannien zou worden ingevoerd.

Volgens dit evengem. Ontwerp zou de Koning in het *Hoger-* en de Vorst Primaat in het *Lager-Huis* voorzitten, alle Starostdyen en alle Koninglyke Distributie-Goederen, alle Bisdommen en Abdyen, mitsgaders alle Dranken, die in 't Land gemaakt worden, zou zyne Majesteit als eige Domaine-Goederen en Regalien behouden, doch aan de Bisschoppen en Abten daaruit hunne jaarwedden betalen, en een Leger van 30000 man op den buitenlandschen voet, na 't asschaffen van alle Poolsche en Thowarische Vaandels, met Geweer en Wapenen voorzien, maar de Soldy voor de Troepen, zou uit andere Ryks-Lasten bezorgd worden.

In *Polen* en *Litthauwen* zouden alle Christelyke Gezintens de vrye oeffening van hunnen Godsdienst en gelyke Vrydommen en

Voor-

Voorrechten hebben, als mede Waardigheden en Eer-Ampten kunnen bekleden. De Ryks en Land-Dagen zouden in 't geheel worden afgeschaft enz. enz.

Dantzig. Men vleid zich als noch in deze Stad, dat wy, door bemiddeling der verscheide Commercieerende Mogendheden, een voor ons gunstig vergelyk met den Koning van Pruissen nopens onze Scheepvaart, zullen treffen, edoch onze hoop word merklyk verflaauwd, wanneer men nagaat het Geschrift by het Hof van *Berlyn* uitgegeven, en by den Hofdrukker aldaar in 't Fransch gedrukt, voerende tot tytel: BEWYZEN *en* VERDEDIGING *van de* RECHTEN *des* KONINGS, *op den* HAVEN *en de* TOLLEN *van de* WEIXEL, met een daarby gevoegt Landkaartje. Dit Staatkundig Geschrift beslaat 28 Bladzyden in quarto, waar by komen vier justificeerende Stukken. I. Het Privilegie, 't welk in 't Jaar 1235 door SUANTEPOLC, Hertog van *Pommeren* aan het Klooster van OLIVA gegeven is. II. Uittrekzel eener Correspondentie tusschen den Magistraat van DANTZIG en de Abdy van OLIVA. III. Rescript van Justitie en Citatie, het welk den 1 September 1724 door den Koning van Polen AUGUSTUS II. aan den Magistraat van DANTZIG op de klagten, door de Abdy van OLIVA ingebragt, toegezonden is. En IV. Sententie *interlocutoir* tusschen het Klooster van OLIVA, en den Magistraat van DANTZIG.

Dit Geschrift al te uitgebreid, om 't in zyn geheel te kunnen plaatzen, zullen wy onzen Lezeren, by wyze van kort begrip, om desselfs merkwaardigen inhoud hierby mededeelen.

Men weet, dat de Koning het Land van *Pomerellien* en het overige van het *Westelyk Pruissen*, tot nu toe *Pools-Pruissen*, genaamd, zoo als ook eenige Districten van *Groot Poolen*, leggende aan de Rivier de *Netze*, den 13 Sept. laatstleeden door zyne Troepen heeft doen bezetten, om zyne regtmaatige Regten op *Pomerellien* of *Klein-Pommeren*, en op eenige andere aanmerkelyke Districten, welke door de *Polen* onregtvaardiglyk aan zyne Voorzaaten ontnoomen zyn, te doen gelden; *het geen de Koning wereldkundig gemaakt heeft door de Declaratie van zynen Minister te Warschau, den* 18 *Sept., en door Patenten, die den* 13 *Sept. aan de Inwoonders van de in bezit genoome Landen geadresseerd zyn, terwyl de Regten van Zyne Majt. zyn beweezen in eene byzondere gedrukte Deductie, tot Titel hebbende:* Exposé des Droits de Sa Majt. le Roi de Prusse, sur le Duché de Pomerellie, & sur plusieurs autres Districts du Royaume de Pologne.

De Koning zoude zig op dezelfde Gronden de Stad *Dantzig* zelfs hebben

ben kunnen weder toeëigenen, vermits dezelve, als zynde door de oude Hertogen van Pommeren gevestigd en gebouwd, altoos de Hoofd-Stad en de voornaamste *pars integrans* van Pomerellien geweest is: Des onaangezien heeft zyne Majt. geen gebruik van zyne Regten op die *considerable* Stad gemaakt door een Beweegrede van Gematigheid, door een Gevolg der Schikkingen, met de twee Keizerlyke Hoven bepaald, en in de Vooronderstelling, dat de Kroon *Poolen* een formeelen Afstand van voorn. Landen aan Hem doen zal.

Maar by het bezetten van *Pomerellien* heeft de Koning niet kunnen nalaaten om teffens bezit te neemen van de Mond en de Haven van de *Weissel* als mede van de Regten en Tollen, die daar van afhangen, dewyl deze Haven, als leggende op het Terrein der *Abdye* van *Oliva* ten aanzien van den Eigendom aan die Abdy, en wat aangaat de Grond-Heerlykheid aan *Pomerellien* toebehoord, en om dat de Stad *Dantzig* nooit den wettigen Eigendom van die Haven, maar slegts een genot voor een tyd en als by gunst gehad heeft, door Usurpatie en willekeurige Uitbreiding van een *Contractus Emphyteuticarius*, [Erf-Pagts-Contract] het welk die Stad op eene weinig wettige wyze van 't *Klooster* van *Oliva* heeft weeten te verwerven.

Onaangezien nu de Magistraat van DANTZIG zelfs van alle deze Waarheeden overtuigd mogt zyn, heeft dezelve egter goedgevonden zig over al gebelgd te toonen over de bezitneeming der Haven van de Weissel: Deze Magistraat zou daar van de *generaale Zaak* der NATIEN willen maken, en daar in belang doen nemen alle de *Mogentheeden* van EUROPA, aan welke dezelve ten dien einde een Geschrift zou hebben toegezonden onder den Titel van: *Reflexions sur la Proprieté du Port de Dantzig.*

Tot volkome Regtvaardiging van 's Konings Gedrag zal men maar de volgende *Propositie* behoeven tot grond te leggen en te bewyzen.

„ Dat de actueele Haven van de Weissel legt op een Grond, die,
„ wat aangaat den Eigendom aan het *Klooster* van OLIVA, en ten
„ opzigte van de Grond-Heerlykheid [*Superiorité Territoriale*] aan
„ den *Souverain* van POMERELLIEN *toebehoord*; En dat by ge-
„ volg de Stad DANTZIG geen Regt heeft om, nogte op den *Ei-*
„ *gendom* nogte op de *Grond-Heerlykheid* eenige pretensie te maaken."

Deze als waaragtig aangenoome Stelling, dewelke, zoo als men by vervolg zien zal, de gantsche grond van de Twist-Zaak moet beslissen, word on-overwinlyk beweezen door de oude Handvesten, en de Privilegien van het *Klooster* van OLIVA.

SUANTEPOLC, Hertog van Pommeren, Kleinzoon van *Subislaus* I., die het *Klooster* van OLIVA gevestigd heeft, verzekerd aan dat *Klooster*, by de *Confirmatie der* BEZITTINGEN *van dat Klooster in 't Jaar* 1235, volgens het Latyns dien aangaande gegeeven PRIVILEGIE, behalven een groot getal Dorpen, *de Grond zelfs, waar op* OLIVA *gebouwd is* . . . . . *het Meir* SASPI *tot aan den Beek* STRIZA *en wel deze geheele Beek tot in de Weissel, en daar van daan door de geheele Weissel de vrye*

Vischvangst tot aan de Zee. . . . . als mede het Strand van de Zee binnen derzelver Paalen vervat wordende met alle Voordeelen, hoe ook genaamd, van Vischvangst, Scheepvaart &c. Wyders word gezegt: „ Dat
„ als hy, SUANTEPOLC, of zyne Opvolgers eenige Vergunningen
„ aan de de Stad DANTZIG verleenden, het *Klooster* van OLIVA geen
„ het minste nadeel daar door in deszelfs Bezittingen en Grenspaalen
„ lyden moest." [Dit alles word nog breeder en met sterker overtuiging in het PRIVILEGIE zelfs BYLAGE No. 1. aangetoond.]

De Hertog MITVIN II., Zoon van SUANTEPOLC, bevestigd in een Latyns Handvest van het Jaar 1283. nog stiptelyker de Bezitting van het zelfde Terrein aan het *Klooster* van OLIVA, door aan het zelve te verzekeren „ de Beek STRIZA tot in de Weissel, en van die
„ Plaats af de vrye Vischvangst door de geheele Weissel tot in de Zee;
„ *maar van de Haven der Weissel af naar het Westen, het gantsche Strand*
„ *van de Zee met alle Voordeel en Vryheid tot aan de Beek* SVILINA,"

BOGISLAUS, Hertog van Pommeren in de *Linie* van *Stettin*, bevestigde de *Privilegien* der Abdy OLIVA in 't Jaar 1291. met even dezelfde Bewoordingen, zoo als blykt uit de Confirmatie-Brief, te vinden by de gedrukte *Deductie*: *Exposé des Droits du Roi sur la Pomerêllie* &c. En *Louis Koenig*, Groot-Meester der Duitsche Orde, geevende aan de meergem. *Abdy* in 't Jaar 1342 de *Confirmatie* van haare Privilegien [welke Confirmatie zelfs in het Geschrift van de Stad Dantzig word bygebragt] beschryft de Paalen van de *Abdy* in het *Latyns* Origineel aldus: „ Door de Stroom van de Svilina tot in de Zee, *van daar langs*
„ *het Strand tot aan de Haven van de Weissel*, en langs den Westerschen
„ Oever van de Weissel tot aan de Plaats, daar de Beek *Striza* in de
„ Weissel loopt".

Dus zyn de Privilegien van het *Klooster* van OLIVA door de volgende Souverainen van Pommerellien tot op de nieuwe tyden woordelyks bevestigd: en als men dezelve nafpeurd volgens de hier bygevoegde plaats-beschryvende Kaart, ziet men duidelyk „ dat aan dit Klooster
„ de onherroepelyke eigendom verzekerd is van de gantsche Westelyke
„ Streek tusschen de Oost-Zee, de Weissel, en de Beeken *Striza* en
„ *Svilina* met den Oever niet alleen van de Weissel maar ook met het
„ Strand van de Oost-Zee, en dat dit aan het Klooster toegeëigend Zee-
„ Strand begon NB. *in de Haven van de Weissel*, dat is, *in 't zoogenaamde* Norder Gat, *of in de* Oude Haven *van de Weissel*, dewelke
„ toen alleen in weezen was, *en strekkende van daar tot aan de* Svilina,
„ *ook vervattede de* actueele Haven *en de* Plaat, *dewelke tusschen de* Oude
„ Haven *en de* Svilina *legt*."

De Magistraat van DANTZIG heeft zelfs deze Bezittingen en Grenspaalen der Abdye van OLIVA moeten erkennen; Want toen de Scheepen, ter oorzaake van de Verzanding, niet meer door de *Oude Haven* van de Weissel, genaamd het *Norder-Gat*, of *Fahrwasser* konden passeeren,

feeren, en de Stad DANTZIG een *nieuwe Haven*, die de tegenwoordige is, en het *Wester Farhwasser* genaamd word, maaken wilde, was de Magistraat genoodzaakt in het Jaar 1647 een *Erfpagts- Contract* met het *Klooster* van OLIVA aan te gaan, waar by het zelve voor den tyd van 93 Jaaren, en tegen een jaarlykse Cyns van honderd Ryksd. afstand deed „ van den Grond, op welken de Herberg *Ballast - Krug* en de *Wes-* „ *ter - Schans* geleegen zyn, met een Terrein tusschen het Meir van *Saspi* „ en een Gragt tot aan het uiteinde van het Strand der Zee aan weers- „ zyden."

Door dit Terrein der Abdye van Oliva op Cyns en voor een bepaald getal Jaaren over te neemen, heeft derhalven de Magistraat erkend, dat dit Terrein zig uitstrekte tot aan het uiteinde van het Zee - Strand aan beide kanten: Ook bekend de Magistraat in de REFLEXIEN *over den Eigendom der Haven van* DANTZIG: „ Dat verscheide Gebouwen „ van de tegenwoordige Haven afhanghelyk aangelegt waren op een „ Terrein, 't welk oudstyds aan de *Abdy* van OLIVA behoord had; en „ dat die Abdy nog hedendaags genot had van het *Dominium directum* „ op dat Terrein." Maar de Magistraat zou het Publiek willen misleiden door allerhande verstrikkende Redeneeringen, en wel eerst „ dat, „ vermits de Abdy, 93 Jaaren geleeden, het *Dominium utile* [of nut aan- „ brengend Eigendom] van den Grond in Quæstie met alle daar toe be- „ hoorende Regten aan de Stad heeft afgestaan, dit *Dominium utile* een „ soort van *Proprietas* [of eige Bezitting] voortbragt, en dat by gevolg „ die Grond niet anders konde worden aangezien, dan als een Gedeelte „ van het *Territoir* van DANTZIG uitmaakende."

Deze Redeneering kan men op meer dan eene wyze wederleggen; want vermits het *Klooster* van OLIVA den Grond in quæstie volgens het *Canonique* of *Rooms - Geestelyk* Regt niet heeft kunnen vervreemden, heeft het zelve daar van niets anders als het *Vrugtgebruik voor een tyd* of het *Dominium utile*, (in diervoege als gemeld is) aan de Stad DANTZIG opgedraagen, en het *Dominium directum*, volgens eige bekentenis van de Stad, voor zig behouden. Dit *Dominium utile* brengt wel eens, wat aangaat het Vrugtgebruik, Uitwerkselen met zig, die zeer naby een *eige bezitting* komen, zoo lang als het geval naar het Burgerlyk Regt tusschen de Leden van een zelfden Staat moet beslist worden, ['t geen men een *half-volkomen Eigendom*, *Dominium semiplenum*, noemd] maar nooit komt een *volkomen Eigendom*, en nog veel minder een *Territoriaal Regt* daar uit voort.

Eigentlyk bezit de Stad DANTZIG geen Territoir, en het is niet dan by misbruik, en ten aanzien van een buitenlandsen Staat, dat de naam van *Territoir* aan het Terrein, 't welk dezelve in *eige bezitting* heeft, gegeeven is; Maar om den naam van *Territoir* aan haar Grondgebied te geeven, moet dezelve een *volle eige bezitting* daar toe hebben, en niet eenvoudig een *Dominium utile*.

Ook heeft de *Abdy* niet kunnen aan DANTZIG een Territoriaal Regt

overgeeven, 't welk zy zelfs niet had; Zy heeft 'er geen kunnen verkrygen; en een diergelyke Overdragt van Territoir zou niet hebben kunnen geschieden als door den Souverain van het Territoir 't geen nooit gebeurd is.

Vermits dan de Koning *jure postliminii* (door hernaasting van zyn oud Regt) in de bezitting van *Pomerellien* en het *Territoriaal Regt* over alle de Bezittingen der *Abdye* van OLIVA gekomen is, kan Zyne Majt. met regt een Contract vernietigen, 't welk deze Abdy tot op een bepaalden tyd met DANTZIG gemaakt heeft: Hy kan zulks doen door de Gevolgen van de *eminente Magt*, welke ieder Souverain krygt door het *Natuurlyk Regt* om het Gebruik, 't welk zyne Onderdaanen van hunne Goederen maaken moeten, te schikken en te bestieren, en de Conventien, door hen tegen het Welzyn van den Staat gemaakt, te verbreeken [PUFFEND. *Jus Nat.* 1. 8. *Cap.* 5. §. 7. WOLEF *Jus Nat.* P 8. *Cap.* 1. §. 110.] Als de Koningen van *Poolen* aan de *Abdy* vergund hebben van haar Goed te disponeeren, is de Koning van *Pruissen* niet verpligt het zelfde te doen, alzo de Belangen van *Pruissen* en *Poolen* verschillend, en de *Abdy* van OLIVA en de Stad DANTZIG niet meer Leden van een zelfden Staat zyn.

Ook zou de Koning, als Souverain en Patroon van de *Abdy* dit *Contract* kunnen vernietigen en herroepen, 't geen het Klooster heeft aangegaan tegen de *Canonique* Wetten, dewelke niet alleen verbieden te vervreemden, of zelfs *voor langen tyd* (dat is naar den zin der Wetten *voor meer dan* tien *Jaaren*) in pagt te geeven eenige Kerkelyke Goederen, die men niet gewoon was te verpagten, gelyk als de Grond in quæstie is, maar dewelke ook de Straf van *nulliteit* leggen op zoodanige Verhuuringen, die gedaan worden zonder de voorgeschreevene Solemniteiten, naamentlyk de Kennis-neeming van de zaak, een Decreet, een publike Aanbesteeding, en de goedkeuring van de *Orde* en den *Paus*, van welke Solemniteiten niet ééne in dit Geval in agt genomen is.

Eindelyk als men het meergem. *Contract* van naby onderzoekt, raakt dit zelfs niet eigentlyk den grond, waar op de actueele Haven van de Weissel legt, maar slegts een grond, die daar aan belend.

De Stad DANTZIG heeft dan door dit Erfpagts Contract geen Territoriaal Regt het zy op de actueele Haven, het zy op het daar aan belendend Terrein verworven of kunnen verwerven: Ook steld de Schryver van de *Reflexions* &c. alle vermogens in 't werk om deze verwerving op andere kragtiger Titels of Bewyzen van Bevoegdheid te staaven: Hy beschryft de Historie van de actueele Haven, en trekt zyne Conclusien daar uit: hoofdzaakelyke in dezer voege:

„ Dat, alzoo de Mond van de Weissel, genaamd *Norder Tief* of
„ *Fahrwasser* van tyd tot tyd hinderlyker voor de Scheepvaart geworden was, en terwyl men aan de zyde van het vaste Land, op een
„ zekere distantie van het Terrein, aan de *Abdy* van OLIVA toebehoorende, een aanmerkelyken grond ontdekte, de Stad DANTZIG,
„ een

„ een Eeuw geleeden, aldaar had doen graaven en lootsen het Kanaal of de tegenwoordige Haven, onder den naam van het *Wester Fahrwasser; dat dit Kanaal op den Grond van de Zee was aangelegt*; dat by deze graaving, door de Aarde, uit den grond weggenoomen, aan weerskanten op te werpen, men de twee Zoomen van dat Kanaal gemaakt „ had, van welke beide die na het *Westen* aan de oude Grenspaalen van „ de *Abdy* belendde, en die na het *Noorden* aan de *Plaat*; dat de Stad „ DANTZIG door dit Middel *het Eiland van de Plaat*, 't welk te vooren slegts een Zand-bank was, en daarenboven dikwils van gedaante „ veranderde, gereformeerd heeft; en dat de Stad aldus de tegenwoordige Haven van de Weissel, haare Zoomen, en de *Plaat* uit de grond „ van de Zee getrokken en op haare Kosten gemaakt heeft."

„ Dat wyders de Stad hier toe gemagtigd was zoo wel door haar „ Regt om een Haven te hebben en te bestieren, als door het Privilegie, in 't Jaar 1457 door *Casimir*, Koning van Poolen, aan haar gegeeven om op eene volstrekte wyze de Scheepvaart en de Kusten in „ de gantsche uitgestrektheid van *Pools-Pruissen* te bestieren; dat de *Abdy* „ van OLIVA op een Kanaal, leggende op den grond van de Zee, „ geene pretensie maaken konde; dat zy nogte op de Haven, nogte op „ de Zee eenige Regts-bevoegdheid had; dat haare Grens niet verder „ ging als tot aan den *Westelyken* Zoom van de actueele Haven; dat „ volgens het Privilegie van 1312, het Regt van *eige bezitting* der *Abdye* „ zig niet verder konde uitstrekken, als tot aan het Zee-Strand, waar „ onder men geen ander verstaan konde als dat 't welk werkelyk in 't „ Jaar 1342 geëxsteerd had; Dat men, door aan haar het Regt van „ Aangroei van haar Strand niet te betwisten, geensints aan haar een „ Aangroei konde toestaan op de Zoomen van een Haven, door de „ Stad gebouw; dat de *Abdy* wel het Strand van de Zee en de Zoom „ van de Weissel konde eisschen, maar niet de Zee en de Rivier zelfs, „ op welker grond de Haven lag; dat zy nog veel minder konde begeeren *het Eiland van de Plaat*, het welk voor een Eeuw de zyde van „ den *Noorder-Zoom* der Haven gemaakt, en altoos door een vasten „ grond van de *Wester-Kust* afgezonderd geweest was: en eindelyk dat „ de Stad in de *eige bezitting* van deze Zoomen van de Plaat door een „ Koninglyk RESCRIPT *in dato* 17 *April* 1732, bekragtigd geworden „ was, en by gevolg die *eige bezitting* een gedeelte van haar *Territoir* „ uitmaakte."

Alle deze Argumenten steunen alleen op *Daaden*, die zonder bewys worden bygebragt, en zyn niet minder in de beginselen als in de Gevolgtrekkingen valsch.

Het kan zyn, dat de Stad DANTZIG tot het formeeren van de Haven door de Uitgraavingen het haare heeft toegebragt; maar deze Omstandigheid alleen kan aan haar geensints eene *onwederroepelyke eige Bezitting* in eens anders Territoir verzekeren; en zy heeft lang genoeg van die Haven genot gehad ter Vergoeding van de Kosten, welke zy daar toe mogt besteed hebben.

Het

Het wezentlyk Stuk, 't welk de beslissing van de geheele Twist uitmaakt, betreft deze Vraagen

Of de Stad het Regt heeft gehad om de Haven ter plaatse, daar zy werkelyk is, te maaken: Of dezelve op den grond van de Zee en buiten den Oever der *Abdye* van OLIVA geplaatst is: En of de Stad daar door een *onwederroepelyk eigen Bezittings-Regt* op de actueele Haven heeft kunnen verkrygen. (*Het Vervolg hier na.*)

DUITSCHLAND. Weenen. Ten Hove worden noch dagelyks Conferentien gehouden, zonder dat echter van derzelver inhoud iets uitlekt.

De zich noch te *Landshuth* in Beyeren bevindende Hoofden van de Poolsche Generaal-Confederatie, welke, volgens berichten van daar, noch in omtrent 18 of 20 Hoofden bestaan, willen zich, by de tegenwoordige haghlyke omstandigheden van hun Vaderland, noch geenzints laten afschrikken voor de vryheid der Republiek te stryden, en voor het ongelukkig Vaderland den laatsten druppel bloeds te wagen. Hoe benaauwd het ook aan alle kanten uitziet, en ondanks de verklaring van het Fransche Ministerie, dat het Hof hun in de tegenwoordige tyds omstandigheden geen bystand kon verleenen, zyn zy echter niet te bewegen om tot hunnen Koning te rug te keeren, en met hem eene gemeene zaak te maken. De Prins van *Radzivil*, welke zich niet by de overige Hoofden te *Landshuth*, maar by het Keur-Paltzische Hof te *Manheim* bevind, is niet voornemens het aanstaande *Senatus Consilium* te *Warschauw* by te woonen. Dessels Goederen zyn gesequesteerd en in Russische handen. Zyne inkomsten bedraagen jaarlyks twee Millioenen Poolsche Guldens, en hy kan 20000 man in 't veld stellen en onderhouden. *Rusland* heeft hem aangeboden alle zyne Goederen, uitgenomen zyne Bibliotheek en Zilverwerk, weder te geven by aldien hy te rug komen, en zich als een Vasal erkennen wilde maar hy heeft geantwoord: *Ik ben vrygeboren; myne Voor-Ouders zyn 't altyd geweest, en ik wil ook vry sterven* Die Voor-Ouders hebben, om zo te spreken, den tegenwoordigen en gelukkigen Staat voorzien. Dezelve hebben twaalf beelden der Apostelen, van Goud, ieder van anderhalve voet lang doen maken, en in de Kerk *Dievich*, een van hunne Goederen, te doen plaatzen, die de Deken van de kerk jaarlyks eenmaal aan den regerenden Prins van *Radzivil* tonen moest. Deze twaalf Apostelen waren de eenigste toevlugt, die hem by de tegenwoordige onlusten in *Polen* overig bleef. Zo dra nu de Prins van *Radzivil* den burgerlyken

ken Oorlog zag ontstaan en de Russische Troepen den meester speelden, deed hy die twaalf Apostelen in stilte uit de gemelde kerk weg nemen, en heimelyk naar *Munchen* in Beieren transporteeren, waar van reeds vier gesmolten zyn, en de overige zullen by deze omstandigheden het zelve noodlot hebben. Omtrent 50 Poolsche Edellieden, welke hun Vaderland vrywillig verlaten hebben en hem gevolgd zyn, vinden aan hem een grootmoedigen Vriend die hen tot hun onderhoud en nooddruft byspringt.

VRANKRYK. Parys. Men ziet alhier eene nadere meestendeels zeer naauwkeurige Berekening der grootte van de Ryken en Staten van *Europa*, by Geographische Mylen, waar uit men met een opslag van 't oog van de grootte van *Europa* oordelen kan. Volgens dezelve beslaat: Het *Russische Ryk* zonder *Siberie* 57600; *Polen* en *Litthauwen* 12900; *Zweden* en *Finland* 12800; *Duitschland* 11236; het *Turksche Ryk* met het Schier Eiland *de Crim* 10544; *Vrankryk* 10000; *Spannie*; 8500; *Denemarken* en *Noorwegen* 6100; *Groot Brittannie* en *Irland* 6000; *Hongarye*, *Sevenbergen*, en *Slavonie*, met het Oostenryks *Croatien* en *Dalmatien* 4760; *Portugal* 1875; *Napels* en *Sicilie* 1836; *Sardinien*, *Piemont* en *Savoyen* 1224; de *Switzersche Cantons* 1090; de *Kerklyke Staat* 800; *Pruissen*, zonder de nieuwe Aanwinningen 722; de *Vereenigde Nederlanden* 625; Het *Venetiaansch Gebied* en Opper Italie 625; Het *Groot-Hertogdom Florentie* 400; de *Republiek Genua* 90; *Corscie* 200; de Landen van den *Hertog van Modena* 90; en die van den *Hertog van Parm* 90 mylen: dus is gantsch *Europa* groot 149507 Geograpische mylen.

NEDERLANDEN. 's Hage. De Verandering der Garnizoenen van de Troepen dezer Landen, voor den Jare 1773, is als volgt: Het 1 ste en 2 de Batt. van *Orange Gelderland* na Sluis. Het 1 ste en 2 de Batt. van *Orange Friesland* na Zwoll. Het 1 ste Batt. van 't 1 ste Regiment *Orange Nassau* na Vlissingen en het 2 de Batt. van 't zelfde Regiment na Philipine, Yzendyke en Axel. Het 2 de Batt. van het 2 de Regiment *Orange Nassau* (geleid wordende door den Markgraaf van *Baden Dourlach*) na Nymegen. Het 1 ste en 2 de Batt. van het 3 de Regiment *Orange Nassau* na Brielle, en Helvoetsluis. Het 1 ste en 2 de Batt. van *Acronius* na Deventer: Het 2 de Batt. van *d'Envie* na Tholen en Lillo. Het 1 ste en 2 de Batt. van *Gordon* na Venlo. Het 1 ste Batt. van *Byland* na Thiel, Bommel &c. Het 1 ste Batt. van *Nassau Weillburg* na Hulst, en het

het 2de Batt. van 't zelfde Regiment na Sas van Gent. Het 1ste en 2de Batt. van *Nassau Usingen* na Maastricht. Het 1ste en 2de Batt. van *Onderwater* na Gorcum en Schoonhoven. Het 1ste en 2de Batt. van *Raders* na Nymegen. Het 1ste en 2de Batt. van *Smissaart* na Veere, Zierikzee en Goes. Het 1ste en 2de Batt. van *Saxen-Gotha* na Naamen. Het 1ste en 2de Batt. van *Stuart* na Zutphen. Het 1ste en 2de Batt. van *Sturler* na Breda. Het 1ste en 2de Batt. van *Schmid* na Maastricht. Het 1ste en 2de Batt. van *Aerssen van Sommelsdyk* na 's Hertogenbosch. Het 1ste Batt. van 't 1ste Regiment van *Waldek* na Dendermonde, en het 2de van 't zelfde Regiment na Willemstad en Steenbergen.

By Publicatie van Hunne Hoog-Mogende in dato den 2 Febr. (1773) werd hoogstderzelver Placcaat van den 20 December 1771 opgeheven en buiten effect geschied, mitsgaders aan alle In- en Opgezetenen van het District der Generaliteit, welke haar met het stoken van Brandewyn geneeren, gepermiteerd om hunne Branderyen, onder zekere bepalingen, by deze Publicatie vermeld, wederom aan den gang te helpen enz.

Volgens brieven van *Mogador*, was aldaar een Expressen van den Hollandsche Consul, den Heer *Rossignol* aangekomen, met tyding: dat de Verschillen tusschen de Staten Generaal en den Keizer van Marocco waren vereffend en de Vrede vernieuwd was, welk aangenaam nieuws door brieven van *Cadix* bevestigd werd

Amsterdam. Voor den Jare 1773 zyn by de Nederduitsche Gereformeerde Gemeente dezer Stad verkoren tot

OUDERLINGEN.

Pieter Pauw.	Johannes Billstyn.	Willem Gideon Kleman.
Claudi Henrdrik van Herwerden.	Jan Klad.	Abraham Engelbregt.
Jacobus Sas.	Hendrik Brandt.	Dirck van Nulck.
Claas Veeckens.	Hendrik Leuveling.	Petrus Schouten.
Elias van Ysendyk.	Coenraad Westinghuizen.	Cornelis van Bevoord.
	Cornelis Bruyn.	

DIACONEN.

Willem Slotboom.	Willem van der Meulen	Willem Best.
Pieter Mouritz.	Jan Wyndels.	Jacobus Matthyzse Maarzen.
Willem Muiderman.	Daniel Desmarez.	Hendrik Hop.
Petrus Benier.	Dirk Coolhaas Barendsz.	Albertus Boddens.
Philippus Reurop.	Gerardus Gleuwink.	Martinus van Sprang.
Dirk Koning.	Dirk Boerrigter.	
Jan Bonket.	Pieter van Coevenhoven.	

LYST

LYST DER TEXTEN, gepredikt op den algemeenen DANK- VAST- en BEDEDAG, gehouden op Woensdag den 17 February 1773, in de Gereformeerde enz. Kerken, der navolgende Steden en Plaatzen.

Te HAERLEM.

GROTE KERK.
Voorm. *H. Spykers*, Jer. 4. 14.
Nam. *J. Trelions*, Jer. 3. 22-25.
Avond *G. de Breuwer*, Hoz. 14. 2, 3.

NIEUWE KERK.
Voorm. *A. Herbiusius*, Jer. 8. 21. 22.
Nam. *Dezelve*, Jes. 26. 9. (b)

BAKENESSER KERK.
Voorm. *L. Luyken*, Jer. 26. 1-3.

JANS KERK.
Voorm. *A. T. van Hulstyn*, Rom. 11. 22.
Nam. *W. Mobachius Quast*, Luc. 19. 41. 42.

WALSCHE KERK.
Voorm. *J. B. de la Riviere*, Jer. 14. 9 (b)
Avond *A. P. de la Rochette*, Rom. 11. 22.

Te 's GRAVENHAGE.

GROOTE KERK.
Voorm. *Castendyk*, Ps. 50. 21-23.
Nam. *Nieuwland*, 2 Chron. 15. 1. 2.
Avond *Scrrurier*, Jer. 3. 21. 22.

KLOOSTER KERK.
Voorm. *Frieswyk*, 1 Kon. 18. 37-39.
Nam. *Heringa*, Rom. 2. 4-6.

NIEUWE KERK.
Voorm. *Muilman*, Jer. 6. 10.
Nam. *de Koning*, Hos. 7. 1.

Avond Prof. *Barkey*, Hoogd. Rom. 11. 22.

FRANSCHE KERK.
Voorm. *Echauzier*, 2 Chron. 30. 9.
Nam. *de la Fite*, Jer. 2. 21.
Avond *Guicberit*, Jes. 5. 4-6.

ENGELSCHE KERK.
Voorm. *Maclain*, Jes. 42. 20 (a)
Nam. *Ernst*, Garn. Pred. Hoogd. Jes. 1. 2. 3.

REMONSTRANTSCHE KERK.
Voorm. *Maas*, Zeph. 1. 11.
Nam. *Jonkbroer*, Jer. 18. 1-11.

Alhier is in de Neder- en Hoogduitsche Gereformeerde Kerken gecollecteerd. f 4193 : 3.

Te ROTTERDAM.

GROOTE KERK.
Voorm. *J. Habbema*, Mich. 6. 1-5.
Nam. *J. van Marle*, Jer. 44. 10. 11.
Avond *Is. de Leeuw*, Ezech. 18. 23.

PRINSE KERK.
Voorm. *J. Patyn*, Joh. 12. 35. 36.
Nam. *D. Barbe*, Jer. 2. 31.

ZUYDER KERK.
Voorm. *J. Z. van Laaen*, Jer. 2. 31 't midden en laatste deel.
Nam. *G. J. Nahuys*, Matt. 6. 24.
Avond *J. Habbema*, Mich. 7. 7.

OOSTER KERK.
Voorm. *B. van Velsen*, Ps. 11. 3.
Nam. *W. Knock*, Jer. 2. 19.

WALSCHE KERK.
Voorm. *J. de Locher*, Hos. 11. 8. 9.

Nam. *J. Guiot*, Deut. 8. 18 (a).
Avond *S. Geraud*, Dan. 4. 27.

ENGELSCHE KERK.
Voorm. *T. Greaves*, Mich. 6. 6. (a)
Nam. *B. Sowden*, Pf. 33. 12. (a)

Dingsdag avond in de Voorbereiding, en op de Bededag, is in de Nederduitsche Gereformeerde Kerken voor de Diaconie en voor de Weezen, als mede in de Walsche Kerk gecollecteerd f 5250: 13.

IN SCHIELAND.

Te SCHIEDAM.
GROOTE KERK.
Voorm. *J. van Eyk*, Jer. 25. 1-7.
Nam. *W. Schouten*, Hof. 4. 1-3.
Avond. *G. Soetens*, Ezra 9. 5. 6. (b)
WALSCHE KERK.
Voorm. *H. A. Certon*, een Gebed en Vooráfspraak.
Avond *Dezelve*; Jer. 18. 7-10.
Te KRAALINGEN.
Voorm. *T. van der Groe*, Jef. 24. 5.
Nam. *Dezelve*, Jer. 8. 18 (a)
Te BERGSCHEN HOEK.
Voorm. *A. Bruining*, Klaagl. 3. 38-41.
Nam. *Dezelve*, Pf. 74. 19. 20.
Te HILLEGONSBERG.
Voorm. *D. Campingh*, Pf. 145. 17. 18.
Nam. *Dezelve*, Jer. 2. 19.
Te ZEVENHUYZEN.
Voorm. *A. Fenema*, Pf. 85. 9.
Nam. *Dezelve*, Jacobi 4. 9. 10.

Te CAPELLE AAN DEN YSSEL.
Voorm. *B. van de Kasteele*, Zeph. 1. 10-18.
Nam. *Dezelve*, Gen. 18. 22 (b) -32.
Te HOOGVLIET.
Voorm. *T. Sprenger*, Jef. 5. 4 (a).
Nam. *Dezelve*, Deut. 10. 12-16.
Te BLEYSWYK.
Voorm. *W. H. s'Jacob*, Jef. 24. 17.
Nam. *Dezelve*, Jef. 21. 10.
Te MOERCAPELLE.
Voorm. *A. Holstein*, Jef. 26. 9 (b).
Nam. *Dezelve*, Jef. 26. 10.
Te YSSELMONDE.
Voorm. *A. Dryfbout*, Mich. 6. 1-5.
Nam. *Dezelve*, Mich. 6. 6-8.
Te PORTUGAL.
Voorm. *C. van den Kerkboven*, Jer. 6. 10. 11 (a).
Nam. *Dezelve*, Pf. 85. 10-14.
Te RHOON.
Voorm. *J. Hubert*, Matt. 11. 20-24.
Nam. *Dezelve*, Amos 4. 12.
Te PERNIS.
Voorm. *N. van der Poel*, Hof. 5. 12.
Nam. *Dezelve*, Hof. 14. 2.

Te LEYDEN.

PIETERSKERK.
Voorm. *A. Koppiers*, Hof. 7. 2.
Nam. *G. Zoutmaat*, de Zoon. Ez. 18. 31.
HOOGLANDSCHE KERK.
Voorm. *H. Caan*, Jer. 13. 15. 16 (a)
Nam. *C. van der Mey*, Hof. 14. 10.

LOOTS KERK.
Voorm. *H. Scholten*, Prof. Jer. 4. 22.
Nam. *C. Streso*, Ezech. 36. 32.
MAARE KERK.
Voorm. *A. Munnekemoolen*, Jer. 8. 4-7.
Nam. *G. Zoutmaat*, Pf. 7. 10.

GAST-

GASTHUIS KERK.

Avond *W. B. van de Kasteele*, Gebed, Jes. 55. 6. 7.

WALSCHE KERK.

Voorm. *J. L. Flournoy*, Jes. 43. 21 26.

Nam. *J. A. Brunier*, Hos. 11. 8. 9.

In de 4 Hoofdkerken der Nederduitsche Gereformeerde Gemeente dezer Stad is ten behoeve der Diaconie-Armen gecollecteerd f 1714: 15.

In NEDER-RHYNLAND.

Te OESTGEEST.

Voorm. *J. Dagevos*, Matth. 24. 12.

Nam. *Dezelve*, Ps. 51. 12.

Te RHYNSBURG.

Voorm. *Th. van der Bell*, Jer. 2. 11-13.

Nam. *Joh. Gibbes van der Bell*, Th. Fil. Jer. 3. 22.

Te VALKENBURG.

Voorm. *S. van Hardeveldt*, Ez. 9. 4.

Nam. *Dezelve*, Hos. 14. 2.

Te KATWYK AAN DEN RHYN.

Voorm. *D. Benedictus*, Jes. 1. 2.

Nam. *Dezelve*, Mal. 4. 7.

Te KATWYK AAN ZEE.

Voorm. *W. van Waanen*, Openb. 3. 15. 16.

Nam. *Dezelve*, Jer. 8. 22.

Te NOORDWYK AAN ZEE.

Voorm. *A. van Rooyen*, Ps. 119. 158.

Nam. *Dezelve*, Ps. 119. 159. 160.

Te NOORDWYK BINNEN.

Voorm. *A. Oudemans*, Jer. 3. 25

Nam. *Dezelve*, Jer. 4. 1. 2.

REMONSTRANTSCHE KERK.

Voorm. *W. Westerbaen*, K. Z. Jes. 1. 10-15.

Nam. *Dezelve*, Jes. 1. 16-18.

Te VOORHOUT.

Voorm. *J. de Vooght*, Hos. 9. 12 (a).

Nam. *Dezelve*, Jes. 55. 8.

Te SASSENHEIM.

Voorm. *C. van Oudendorp*, Jes. 1. 16 18.

Nam. *Dezelve*, Jes. 1. 19. 20.

Te LISSE.

Voorm. *A. B. Smits Gordon*, Matt. 3. 12.

Nam. *Dezelve*, Hos. 10. 12.

Te HILLEGOM.

Voorm. *A. van Hasselt*, Jes. 59. 1. 2.

Nam. *Dezelve*, Jer. 25. 5. 6.

Te HAZAERTSWOUDE.

Nam. *H. J. Vatebender*, Spreuk. 28. 13.

REMONSTRANTSCHE KERK.

Voorm. *C. van Rossen*, Pred. 8. 11 13.

Nam. *Th. Frets*, Klaagl. 3. 38-42.

Te BENTHUISEN.

Voorm. *A. J. Vatebender*, Pred. te Hazaertswoude, Spr. 28. 13.

Te KAAGE.

Voorm. *J. Koek*, Deut. 29. 10-13 (a).

Nam. *Dezelve*, Jer. 13. 15 16.

Te WARMOND.

Voorm. *H. Janson*, Jes. 29. 10-14.

Nam. *Dezelve*, Mal. 3. 7 (b).

Te LEYDERDORP.

Voorm. *P. Schim*, Esra 9. 5 (b) 6. 7 (a).

Nam. *Dezelve*, Jer. 3. 22.

Te HOOGMADE.

Voorm. *Th. Spaan*, Esra 8. 22 (b).

Nam. *Dezelve*, Esra 8. 23.

Te WOUBRUGGE.

Nam. *Alex. Comrie*, Emer. Klaagl. 3. 41. 42.

Te KOUDEKERK.

Voorm. *J. P. Holtius*, maar heeft in desselfs plaats gepredikt, *A. van Assendelft*, Pred. te *Leyden*. Josua 24. 23.

Te BOSKOOP.
Voorm. *H. van Toll*, Gen. 6. 5 (a).
Nam. *Dezelve*, Pf. 74. 19. 20.

REMONSTRANT. KERK.
Voorm. *G. van der Wallen*, Pf. 146. 5. 6.
Nam. *Dezelve*, Pred. 8. 11.

Te ZOETERWOUDE
Voorm. *S. L. van der Gree*, Zeph. 1. 11. 12.
Nam. *Dezelve*, Jacobi 4. 8. 9.

Te VOORSCHOTEN.
Voorm. } *M. Rummerink*, Jer. 8.
Nam. } 4-7.

Te ENKHUYZEN.

WESTER KERK.
Voorm. *W. J. Roldanus*, Jer. 26. 13.
Nam. *J. Tiedeman*, Jer 14. 7-9.

ZUYDER KERK.
Voorm. *W. van Eyken*, Gen. 18. 20.
Nam. *J. van Binnevest*, Hof. 4. 1 3.
Avond. *H. Stocbius*, Openb. 3. 19.

KLEINE KERK.
Nam. *W. van Eyken*, Gen. 18. 23-30.

Te ALKMAAR.

GROOTE KERK.
Voorm. *F. Serrurier*, Pred. te Amfterdam. Ez. 9. 4.
Nam. *Hallesheim*, Mal. 3. 6.

KAPEL.
Voorm. *Lefier*, 2 Chron. 30. 8.
Nam. *van Harsselaar*, Hof. 5. 15.

Te OOST- en WEST-ZAANDAM.

Voorm. Klaagl. 3. 40-42.
Nam. Hof. 7. 9 (b).

Voorm. Pf. 103. 7-10.
Nam. Matth. 4. 12.

TE UTRECHT.

		Gecollecteerd.
DOMS-KERK.	Voorm. *Van Kortenhoef*, Pf. 50. 14-22.	*f* 788: 2
	Nam. *Seguar*, Prof. Efra 9. 13. 14.	840: 3
	Nm. Bedeft. *Rutgers*, Hof. 13. 9.	430: 9
JANSKERK.	Voorm. *Schouw*, Neh. 9. 32-35.	767: 9
	Nam. *Hinlopen*, Luc. 13. 6-9.	1028: 4
JACOBIKERK.	Nam *Du Toict*, Neh. 1. 4-10.	665: 15
	Nm. Bedeft. *Bürmannus*, Prof. Jac. 4. 10.	190: 15
BUURKERK.	Voorm. *Heifing*, Prop. Spreuk. 28. 13.	45:
	Nam. *Bachiene*, Zeph. 3. 7.	170: 5
NICOLAI KERK.	Voorm. *Elsnerus* Prof. Jef. 48. 17-19.	724: 2
GEERTE KERK.	Nam. *Bolhuis*, Hof. 11. 8. 9.	85: 11
CATHARINE KERK.	Voorm. *Rutgers*, Hof. 13. 4-8.	289: 12
	Nam. *Roemer*, Dan. 9. 8. 9.	297: 5
		f 6322 : 12

Te

Te LEEUWAARDEN.

GROOTE KERK.
Voorm. *H. Mentes*, Rom. 11. 22.
Nam. *H. Sypkens*, Ps. 80. 9-16.

GALILEER KERK.
Voorm. *C. Blom*, Ps. 48. 10.
Nam. *J. H. Schrader*, Jes. 1. 19. 20.

WESTER KERK.
Voorm. *A. Snetblage*, Jes. 1. 2.
Nam. *Th. Te Bokkel*, Ps. 50. 14-23.

WALSCHE KERK.
Nam. *J. Courtonne*, Jes. 58. 5 (a).

In deze Stad is door de Diaconen in de Nederduitsche Gereformeerde Gemeente gecollecteerd; f 2573:5:-

Te VLISSINGEN.

GROOTE KERK.
Voorm. *Vrolikbert*, Jes. 31. 5-7.
Nam. *Brabé*, Hagg. 1. 3-8.

MIDDEL KERK.
Voorm. *Hoog*, Zeph. 3. 7. 8 (a).
Nam. *Kimyser*, 2 Chron. 36. 15. 16.

OOST KERK.
Voorm. *Te Water*, Jer. 7. 1-4.
Nam. *Schrader*, 2 Chron. 33. 10-13.

ENGELSCHE KERK.
Voorm. *Tjeenk*, 1 Petri 5. 6.
Nam. *Dezelve*, Jes. 57. 9.

WALSCHE KERK.
Voorm. *Jay*, Jes. 64. 6-9.
Nam. *Marel*, Jer. 6. 8.

DOOPSGEZINDE KERK.
Voorm. *G. Rekker*, Jer. 7. 19-24.
Nam. *G. Boothamer*, Leeraar der Doopsgezinden te Middelburg Mich. 6. 3-9.

MAGISTRATUUREN EN AMPTENAAREN.

Den 1 February (1773) zyn door den Ed. Achtb. Groten Oud-Raad tot Burgemeesteren der Stad *Amsterdam* verkoren, de Wel Ed. Gr. Achtb. Heeren Mr. *Gualtherus Petrus Bouman*, Mr. *Pieter Clifford* en Mr. *Pieter Cornelis Hasselaar*, dewelke uit de afgaande Heeren Burgemeesteren tot President Burgemeester hebben geëligeerd, de Wel Ed. Gr. Achtb. Heer Mr. *Gerrit Hooft*, Gerritsz.

Den volgenden dag zyn uit eene, door den Ed. Achtb. Raad geformeerden Nominatie van Veertienen, door zyne Doorl. Hoogheid de Prins Erf Stadhouder enz. enz. enz. tot Schepenen der voorsz. Stad verkoren, de Wel Ed. Achtb. Heeren Mr. *Nicolaas Fads*, Mr. *Willem Cornelis Backer*, Mr. *Adolf Willem Tersmitten*, *Jan Karssenboom*, Mr. *Gilles Alewyn*, Mr. *Willem Munter* en Mr. *Abraham Muyssart*; zynde de zes laatstgemelde Heeren aangesteld tot Schepenen Commissarissen over de Gemeenelands Middelen. Vervolgens zyn uit het afgaande Collegie van Schepenen verkoren de Ed. Achtb. Heer Mr. *Jan Elias Huydekoper van Maarsseveen*, Heer van Maarsseveen en Neerdyk tot President en *Bartholomeus van den Santheuvel* tot Vice-President.

Den aangaanden rang van den Raad der Stad *Groningen* voor dit politieke Jaar 1773 staan uit te maaken, de op de 3 January ingekorene, en door den Prins Erfstadhouder geapprobeerde Ed. Mog. Heeren *H. van Sysen*, *W. Siccama*, *J. van Heerm*, *L. L. T. Sikkinghe*, *J. Cranssen*, *L. A. Trip A. H. van Swinderen* en *H. Wolthers*.

De Prins Erfstadhouder heeft den Heer Mr. *Daniel Gerard Hoppenbrouwer*, aangesteld tot Ontfanger van de *Cuykze*, *Litse* en *Gennipper* Tollen, mitsgaders het *Cleefs* Licent tot *Grave*.

Uit

Uit een overgeleverde Nominatie zyn door den Prins Erfstadhouder tot Burgemeester der Stede *Montfoort* geëligeerd, de Ed. Achtb. Heeren Mr. *Hendrik Anthonie Gobius* en *Arnoldus Uitee*; en tot Schepenen, de Heeren *Jan Hendrik van Dam*, *Jan Story*, Heere van Willescop en Blokland, *Jacobus van Eik*, *Willem Noteboom*, *Jan de Beus*, *Olyvier van Wyngaarden* en *Willem Spendel*.

Hoogstgemelde Prins Erfstadhouder heeft aangesteld en gecommiteerd tot Momboir der Furstendoms Gelre en Graafschap Zutphen, de Heer Subsistut-Momboir *Bernard Hendrik Cremer*, in plaats van den Heer Mr. *J. C. Copes van Hasselt*, die door zyn Hoogheid is aangesteld tot ordinaris Raad in den Hove Provinciaal van Gelderland; en tot Subsistut Momboir des gem. Furstendoms en Graafschaps den Heer Mr. *Abraham Otto Florentyn Bomble Vatebender*. Voorts tot Rechter van *Groesbeek*, den Heer Mr. *Siegebert Abraham Haverkamp*, in plaats van den Heer Pieter van de Velouw die, vermits zyn hogen ouderdom, daarvan vrywillig afstand heeft gedaan; en eindelyk tot Scholt van *Eelden*, in plaats van den Heer Mr. Dubbelt-Willinge, die daarvan vrywillig afstand heeft gedaan, den Heer Mr. *Pieter Ketel*.

De op den 15 January tot Gezworens der Stad *Groningen* ingekorene, en door den Prins Erfstadhouder, verder geapprobeerde, zyn de volgende Ed. Achtb. Heere *E. T. de Drews*, *J. Winsbemius*, *C. Barlinckhof*, *S. Gockinga*, *H. G van Bulderen*, *L. Bosch*, *J. Camphuis*, *N Fockens*, *E. P. Smith*, *P. Ottinga*, *H. Nauta*, en *H. F. Siebterman*.

Zyne Doorl. Hoogheid, de Prins Erfstadhouder heeft in *Vriesland* aangesteld in 't Mindergetal, de Heer en M. *Bavius Nauta* en Jonkh. *H. W. van Plettenberg* ieder voor één jaar; in de Staten Generaal Jonkh. *S. van Hiemstra* voor den tyd van twee Jaren; in de Gedeputeerde Staaten de Heeren Mr. *N. Arnoldt* voor één en een half Jaar, ingaande met May 1773 en *H. van Sloterdyk* voor één en een half jaar ingaande met November des voorsz. jaars; in de Admiraliteit te *Harlingen* Jonkhr. *H. W. van Plettenberg*, voor den tyd van twee jaaren; in de Provinciale Rekenkamer Jonkhr. *H. van Hambroick*, voor twee jaaren. en tot Monster-Commissaris Mr. *W. Ouwens*, voor twee jaaren.

Door de Ed. Mog. Heeren Staaten van Zeeland, is, in de plaats van wylen de Heer Paulus de Wind, tot Operateur dier Provincie aangesteld de Heer *D. H. Gallandat*, Anatomiæ, Chirurgiæ & Artis Obstetricandi Lector, Stads Operateur, Heel- en Vroedmeester te Vlissingen, Lid van de Keizerlyke Academie der Natuur-onderzoekeren en Thesaurier van het Zeeuwsch Genootschap der Weetenschappen.

Zyne Doorl. Hoogheid, de Heer Prins Erfstadhouder, heeft aangesteld tot Secretaris van de Houtvesteryen van Goiland, mitsgaders van de Hooge en Vrye Heerlykheid en Jurisdictie van Soest, Soestdyk, Baren en ter Eem, &c. als ook over de Emmeressen binnen en buitens Dyks, in plaats en vermits den vrywilligen afstand van den Heer Mr. Abraham Muyssart, den Heer Mr. *Jan Anthony Delpierre*.

Voorts heeft Hoogstgem. zyn Doorl. Hoogheid, de Heer Prins Erfstadhouder aangesteld den Heer en Mr. *Willem Hendrik Klinkenberg van Echten*, Advocaat voor den Hoven van Gelderland, tot Amptman en Landschryver in de Banner Heerlykheid van Bahren en Lethem, in plaats van Dr. Lambert Welmers.

AAN-

AANMERKELYKE ZAAKEN.

De 17 January (1773) overleed te *Wertheim* in den ouderdom van 63 jaren, de Gamalin van den regeerenden Graaf *Fredrik Lodewyk van Löwenstein Wertheim.*

Den 20 dito had men in Schotland een zo geweldige stormwind, dat in de Steden *Glasgow*, *Aberdeen*, *Montrose* enz. zeer weinige huizen en gebouwen onbeschadigt zyn gebleven.

Tusschen den 24 en 25 January (1773) zynde 's nachts tusschen Zondag en Maandag, is te *Waververn*, een Dorp omtrent 4 Uren van Amsterdam gelegen, een geweldige Diefstal gepleegd aan 't huis van zeker *Pieter Groenewout*, door 10 of 12 Karels, die allen hunne aengezichten zwart hadden gemaakt, om onbekenbaar te zyn, en den Man, benevens zyne Vrouw (die hoog zwanger was) en de Huisgenoten, uitgenomen twee kleine kinderen, zwaar hebben gebonden, den gemelden *Groenewout* deerlyk op 't hoofd geslagen en gekwetst, zulks hy wel licht had konnen dood bloeden, waarna de Dieven Kisten en Kasten open gebroken hebben en Geld, Zilver, Juwelen en andere kostbaarheden mede genomen.

Den 27 January (1773) is de Koninginne van Groot Brittannie van een Prins bevallen.

In 's *Hage* is het tydelyke met het eeuwige afgewisseld by den Heer *Albert Nicolaas*, Baron *Snouckaart van Schaumburg*, Colonel en Ritmeester van een Compagnie onder zyn Hoogheids Regiment Gardes te Paard.

's Nachts tusschen den 26 en 27 January ontstond in het Logement *de Rode Os* te *Frankforth* aan den *Mayn*. een gevaarlyke Brand, waardoor dat Logement, benevens een naburig huis in de assche gelegd, en eenige andere beschadigd zyn.

's Nachts van den 29 op den 30 dito, ontstond in de Slotgebouwen te *Meissen* een zware brand, waardoor zeer veel schade, aan de heerlyke Porcelein Fabriek aldaar geschied is.

Den 31 dito ontstond brand in het Benediktyner Jongvrouwen Klooster op den zogenaamdende *Nonnenwerder*, een Eiland ruim een myl boven de Stad *Bonn* in den Rhyn gelegen, waardoor de Kerk en het Klooster in de assche gelegt zyn.

Den 1 February overleed te *Alpen* naby *Rheinberg* gelegen, zeker Akkerman, genaamd *Hendrik Junkerman*, in pen Ouderdom van omtrent 108 jaren.

Den 5 February overleed te *Zierikzee* in den Ouderdom van ruim 36 jaren, de Wel-Ed. Gestr. Heer *Martinus Bonefacius de Jonge*, Raad en Oud-Burgemeester, Thesaurie en Griffier dier Stad.

Ten zelven dage overleed ook te *Zierikzee* in den Ouderdom van 33 jaren, de Heer Mr. *Adam Campbuyzen*, Rector der Latynsche Schole aldaar.

Den 7 dito stierf te *Rotterdam* de zeer Geleerden Heer Dr. *Henricus Vink*, A. L. Med. Doct. en Lector. in de Ontleed- en Heelkunde aldaar, als mede Schepen enz van *Schieland*.

Den 13 dito stierf te 's *Hertogenbosch* in den Ouderdom van 48 jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer *Daniel Velters*, Oud schepen en Raad dier Stad.

Den 13 dito stierf te *Gottingen* de Generaal Luitenant en Commandant dier Stad, Heer *Zastrow*.

Te *Gouda* is op den 15 Febr. overleeden, de Wel Ed. Gestr. Heer *Dirk Verryst*, Raad in de Vroedschap en regeerend Burgemeester dier Stad, oud zynde ruim 65 jaren.

Den 17 dito overleed in 's *Hage*, de Heer *J. van Velsteren*, Luit. Col. en Kap. Commandant onder zyn Hoogheid Regiment Gardes te Voet enz.

Den

Den 18 dito werd te *Schoonhoven* het tydelyke met het eeuwige afgewisseld by den Wel Ed. Gestr. Heer *Johannes van Salen*, Raad in de Vroedschap enz. Oud Burgemeester mitsgaders President Schepen der voorsz Stad.

Den 19 dito overleed in *'s Hage*, de Heer L. S. Baron *van Creutznach*, Luit. Gen. en Colon. en chef van het Corps Artilleristen, in dienst van dezen Staat.

Zedert eenigen tyd heeft zig eene sterke bende Roovers en Moordenaars in het Hertogdom *Berg* en in het Neder-Keurvorstendom *Keulen* opgehouden, en veele Dieftallen en Moorden begaan, zonder dat de een of de ander daarvan in de handen der Justitie gevallen is, maar voor omtrent 14 dagen des nachts ontmoette eene bende van 7 Jooden, van hetzelve verfoeijelyke gespuis, eenen Vleeschhouwer in de nabuurschap *Radingen*, eenige uuren achter *Dusseldorp*, vermoorden denzelve, beroofden hem van zyn Geld, zynde omtrent 300 Ryksdaalders, sneeden hem het Hoofd af, trokken hem het Vel van boven tot den navel af, staken beide deelen in een Zak, en namen dezelve mede naar *Dusseldorp*. Des anderen daags vond een Jager het mishandelde Lighaam, en ging naar *Dusseldorp* in eene Herberg, om het by de Justitie aan te geven. In de Herberg vond hy de 7 Joodsche Moordenaars heel vol en dol. De Jager een argwaan op die onbekende Gasten opvattende, vervoegde zig terstond by een Heer van de Justitie, verhaalde hem wat hy bevonden en gezien had, waarop de 7 gemelde Jooden gearresteert, en in de Gevangenis gebragt werden, by welke men noch den Zak met het afgesneeden Hoofd en het afgetrokken Vel vond, en zedert word hun het Proces gemaakt. Nogeene andere Bende Roovers zwerft in het Opper-Keurvorstendom *Keulen*, en in het *Gulikscbe* by de *Brabandsche* Grenzen, waarvan een te *Hertzogenrade* by *Aken* gevangen zit, welke in een Verhoor bekent heeft, dat haar Bende over de 300 Man sterk was, waaronder zig veele ingebooren Landslieden bevonden.

Op den Algemeenen *Dank-Vast- en Bededag*, gehouden den 17 Feb. (1773) is in de navolgende Steden gecollecteerd, als te *Amsterdam f* 15063 : 5. behalven 't geen in de Fransche en Engelsche Gemeente, mitsgaders voor de Huiszittenhuizen, het Gast- en Burger-Weeshuis is verzameld.

Groningen f. 3371 : 2 : 2. *'s Hertogenbosch f.* 350. Te *Dordrecht f.* 8194.

In de navolgende Steden en Plaatzen zyn gedurende den Jare 1772

	Geb.	Overl.
Bergen (Stift)	3681	3952
Carelscroon	271	316
Korsoer	55	70
Lyons	5320	4250
Nordkoping	288	392
Olensee en onderho. Dorp.	169	261

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het gewone Consistorie dezer Gemeente Staat gehouden te worden op Woensdag den 3 en 17 Maart (1773) onder voortzitting van Do. *W. Noordenhout*.

Van den 4 February 1772 tot den 31 Jannuary 1773 zyn in de beide Kerken dezer Gemeente begraven geworden, als:

In de *Oude Kerk*.	84 Oude en 43 Kinderen,	dus	127 *Lyken*
In de *Nieuwe Kerk*.	57 Oude en 83 Kinderen,	dus	95 *Lyken*
			222 *Lyken*

Op

Op den Algemeenen *Dank-Vast en Bededag*, gehouden op Woensdag den 17 February (1773) is in de Onderstaande Steden en Plaatsen over de by gevoegde *Texten* gepredikt, als te

'S GRAVENHAGE. Voorm. *Van der Heide* Jes. 1. 10-18.

Nam. *Vorstius*, Ps. 75. 4-9.

ROTTERDAM. Voorm. *P. Munnikhuizen*, Jes. 48. 17-19.

Nam. *F. Smit*, Micha 6. 6-9. Avond. *A. L. Kolver* Klaagl. 3. 22-24.

LEYDEN. Voorm. *J. Hamelau*, Ps. 90. 11-13.

Nam. *C. Retman*, Jes. 1. 2-5 (a)

HAERLEM. Voorm. *C. C. H. van der Aa*, Jer. 36. 5-7 (a)

Nam. *C. van Brands Holtzapffel*, Jer. 2. 19.

BODEGRAVEN. Voorm. *C. Forsman*, 2 Chron. 15. 1. 2.

Nam. *Dezelve*, Esra 9. 6.

SCHIEDAM. Voorm. *F. Munnikhuizen*, Jes. 20. 8. 9 (a)

Nam. *J. Tissel*, Luc. 13. 1-5.

ALKMAAR Voorm. *J. F. Scheffer*, Ps. 2. 5.

Nam. *Dezelve*, Jer. 23. 16.

SAANDAM. Voorm. *J. Meyer*, Joël 2. 12. 13. Nam. *Dezelve*, Jes. 24. 5, 6.

UTRECHT Voorm. *Veltgens*, Jes. 44. 21. Nam. *Deyman*, Luc. 13. 6-9.

LEEUWAARDEN. Voorm. *W. G. Jutting*, Dan. 9. 15.-19.

Nam. *Dezelve*, Spreuk. 1. 24-31.

VLISSINGEN. Voorm. *W. Reuter*, Hebr. 17. 7.

Nam. *Dezelve*, Jes. 1. vers 8 en 9

THOLEN. Op verzoek der Evangelisch Luthersche Ledematen dezer Stad en den Lande van *Tholen* gedaan aan het Eerw. Consistorium onzer Gemeente te *Amsterdam*, is door derzelver liefdadryke mildheid, benevens de vriendelyke goedgunstigheid van den Ed. Achtbaren Magisstraat dezer Stede, op Zondag den 7 February des namiddags, in de Fransche Kerk alhier, voor gemelde Ledematen, het woord Gods gepredikt en aan dezelven het H. Avondmaal uitgedeeld, door den wel Eerw. zeer gel. Heer *J. Alb. Heitfeldt*, Leeraar by de Gemeente te *Bergen op den Zoom*, predikende by die gelegenheid over 1 Joh. 2. 1. 2 *Myne Kindertjes, dat schryf ik u, op dat gy niet zondigt; en of iemand zondigde, zo hebben wy eenen Voorspraak by den Vader, Jesus Christus, die Rechtvaardig is; en die zelve is de Verzoening voor onze zonden, en niet alleen voor de onze, maar ook voor de [de Zonden] der geheele Waereld.* Zyn Eerw. besloot deze zyne Leerreden, met een allergepast Gebed op deze heuglyke omstandigheden, dankende teffens openlyk het Eerw. Ministerium van *Amsterdam*, voor de vrye liefde Gifte van haar Eerw. ter bekostiging van dezen, en pryzende de roemwaardige Goedheid van den Ed. Achtb. Magistraat dezer Stede, welke de Vryheid van Godsdienst zo gunstiglyk heeft gelieven te verlenen, zullende onder derzelver vriendlyke Bescherming nu voortaan, alle vier maanden eens, met die H. Handeling worden voortgegaan, ter eere van den groten God, en tot Stichting en opbouw der Ledematen toegedaan de onveranderde Augsburgsche Geloofsbelydenis, binnen deze Stad en den Lande van *Tholen*.

NAAMLYST der OVERLEDENEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 15 *January* 1773. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Vrydag den 15 *January* 1773.
't *Kind* van Jan van Houten E. Y. K.
Dingsdag den 19 *dito*.
't *Kind* van Alexander van Hoogstraten. N. K.
't *Kind* van Simon Donker. N. K.
't *Kind* van Pieter Ruyl. N. K.
Woensdag den 20 *dito*.
Willem Clyn. W. K. H.
Johannes Schouten, te *Slooten begraven*.
Maria Gounart, Weduwe van Alexander Crenier. W. A. K.
Jannetje Maas, Weduwe van Abraham de Rooy. K. K. H.
Elisabeth de Jong, Huisvrouw van Carel Baugart. W. K. H.
Maria Martyn, Huisvrouw van Jan Copyn. W. K. H.
Johanna de Wit, *bejaarde Dogter*. K. K. H.
't *Kind* van Jan van der Heyde. L. K. H.
't *Kind* van Hermanus Creuger. W. K. H.
Donderdag den 21 *dito*.
Hendrik Meyer. O. O. K.
Anna de Bruyn, Weduwe van Andries Brunel. W. A. K.
Alida Brugman, Weduwe van Pieter Stil. L. N. K.
Christina Mengers, Weduwe van Jan van Essen. K. K. H.
Elsie Hubbeling, Weduwe van Albert Visser. A. K. H.
Barta van Tongeren, Huisvrouw van Daniel Steenbergen. L. K. H.
Catherina Lewis. W. A. K.
Anna Cornelissen. K. K. H.
Geertruyda Beth, *eenigste Dogter* van wylen Ysbrand Beth. E. Y. K.
't *Kind* van Harmanus van Coppennaal. N. O. K.
't *Kind* van Willem Ruyl. L. N. K.
't *Kind* van Adrianus de Groot. O. K.
't *Kind* van Anthonie Rabeling. L. K. H.
't *Kind* van Matthys Blieger. L. K. H.
't *Kind* van Frans Mulder. W. K. H.
't *Kind* van Jan Dirksen. W. K. H.
Vrydag den 22 *dito*.
Barent Lubeley. O. K.
Jaques Gillot. W. A. K.
Jan Stanhoff. E. N. K.
Cornelia Warnars, Weduwe van Gysbert van Dullemen. N. K.
Tryntje Jans, Weduwe van Pieter Bosman. A. K. H.
Zaturdag den 23 *dito*.
Johannes Kruydel, Mr. *Schilder*. Z. K.
Jan Konyn. Z. K.
Jan Lely. N. O. K.
Fokke Houtekam, Mr. *Schilder*. N. Z. K.
Elisabeth Roos, Huisvrouw van Egbert Madderste g. E. Y. K.
't *Kind* van Johannes Kok. W. K.
't *Kind* van Jan Pardu W. K. H.
Zondag den 24 *dito*.
Jacobus Faber. A. K. H.
Aaltje Hobbesak, Weduwe van Barent Hendrik Meyer. A. K. H.
Christina Wolting, Weduwe van Jan Coerdes. L. K. H.
Christina Westerhoff, Huisvrouw van Jakob Pauwls van Nes. A. K. H.
Jannetje Pyl, *eenigste Dogter* van Bastiaan Pyl. W. K. H.
't *Kind* van wylen Jan van Zyl. W. K. H.
't *Kind* van Gerrit Geerdeegh. W. K. H.
't *Kind* van Arnoldus Warnink. W. K. H.
't *Kind* van Daniel Fruyt. W. K. H.
Maandag den 25 *dito*.
Cornelia Margaretha Dibbetz, Huisvrouw van Johannes le Grand. W. K.
Jeanne Marie Roquerbre, Huisvrouw van Jurrian Andriessen. W. A. K.

Jan-

Jannetje Punt. N. Z. K.
Johanna Bleuk. O. K.
't *Kind* van Abraham Gros. W. K. H.

Dingsdag den 26 *dito.*

Harmanus Lambertus Toe. N. O. K.
Gerrit van Soelen. E. Y. K.
Jonas Jonasz. A. K. H.
Hendrik Jannink. A. K. H.
Aaltje Vermeulen, laatst Weduwe van Evert Peereboom. N. Z. K.
Aaltje Levendig, Weduwe van Jan Kervel. O. O. K.
Anna Geertruy Deters. N. Z. K.
Gerarda Elisabeth Eylers. A. K. H.
Elisabeth Nieuwhage. L. K. H.

Woensdag den 27 *dito.*

Willem van Dieden. Z. K.
Catharina de Haas, Huisvrouw van Dirk de Boer. N. O. K.
Catharina van der Glas, Weduwe van Jan Brink. L. K. H.
Maria van Goor, Huisvrouw van Jacobus Netelenbos. W. K. H.
't *Kind* van Jaques Marc Fraisinet. N. K.
't *Kind* van Andries Hendrik Dirksen. L. N. K.

Donderdag den 28 *dito.*

Wynanda van Goor, Weduwe van Pieter Nessing Jansz. N. Z. K.
Elisabeth Grecie. L. O. K.
't *Kind* van Jan Hendrik Johansen. O. O. K.
't *Kind* van Pieter Steerenberg. N. Z. K.
't *Kind* van Pieter Berger. W. K.
't *Kind* van Claudius Hendrik van Herwerde. O. K.
't *Kind* van Willem de Radelaar. A. K. H.
't *Kind* van Jan Hendrik Knoop. K. K. H.

Vrydag den 29 *dito.*

Dirk van Rynbergh, Mr. *Broodbakker*. N. Z. K.
Guillaume Surnemon. W. A. K.
François Bonket. W. K.
Jan Bierman. Z. K.
Daniel Blaauw. L. K. H.
Hermanus Ottingmeyer. W. K. H.
Anna Margaretha Heudschen, laatst Weduwe van Willem Clercq. O. K.
't *Kind* van Arent ter Plegt. O. K.
't *Kind* van Gerrit van Ingen. Z. K.
't *Kind* van Abraham Stofferius. W. K. H.

Zaturdag den 30 *dito.*

Jan van Santen. N. Z. K.
Nicolaas Hofman. O. K.
Jacobus Bolina. O. K.
Jacob Reessen. O. K.
Johanna van Maasland, laatst Weduwe van Louis André. O. K.
Elisabeth Hekma, Weduwe van Michiel van Broekhuizen, en haar *bedaagd Zoon*. Johan Conraad Blanke. N. K.
Hendrina van Heemen, Weduwe van Hendrik Pot. K. K. H.
Elisabeth de Moor, Weduwe van Jan Hansen. W. K. H.
Barendina Dobbrentz, *Dogter* van Martinus Dobbrentz. W. K.
't *Kind* van Jan de Wit. O. K.
't *Kind* van Jan Hendrik Duys. W. K. H.

Zondag den 31 *dito.*

Christoffel Hondius. W. K. H.
Johannes Kwikot. W. K. H.
Helena de Graaf, laatst Weduwe van Carel Hummel. N. K. H.
Eyda de Koning, Weduwe van Adriaan Verspekke. W. K. H.
't *Kind* van Jan Visser. W. K. H.
't *Kind* van Theodorus van der Wal. W. K. H.
't *Kind* van Christiaan Kok. W. K. H.
't *Kind* van Joost de Vries. W. K. H.
't *Kind* van Jan Hendrik Schreler. W. K. H.

Maandag den 1 *February* 1773.

Hurbartus Moolenberg. L. K. H.
Hendrik Bekker. E. Y. K.
Constantinus Blikman, *jongste Zoon* van Pieter Blikman. W. A. K.
Elisabeth Bisdom, Huisvrouw Cornelis Harthals. K. N. K.
Henrica Nab. N. K.
Anna Christina Brinken. W. K. H.
't *Kind* van Martinus Daniel de Grant. W. K.

't Kind van de Weduwe Jurriaan Leemans. L. K. H.
't Kind van Barent Schafman. W. K. H.

Dingsdag den 2 dito.

Jan Roelof Pattenfen. W. K. H.
Anna Elifabeth van Weftrik, Weduwe van Joghem Ras. N. K. H.
Anna Gilthuyfen. L. K. H.
'tKind van Gerrit Pompe Junior W. K.

Woensdag den 3 dito.

Barbara van Willigen, Weduwe van Hendrik Meyeringh. W. K.
Sara Jonaffen, Weduwe van Jan Bruyn. A. K. H.
Cornelia van Midlum van Lyde O. K.

Donderdag den 4 dito.

Ambrofius de Roubay. W. K.
Jan Symenze Klyn. E. Y. K.
Jan Adam Wal. W. K. H.
Tryntje Remmers, Huisvrouw van Chriftiaan Hendrik Brinkman. Z. K.
Marretje van Dyk, Huisvrouw van Ifaak Waaken. W. K. H.
Maria Coetsé. O. K.
't Kind van Pieter van Engelen. Z. H.
't Kind van Johannes van Zoolen. N. Z. K.
't Kind van Jan Hendrik Meulman. W. K. H.
't Kind van Jan Carel Randerman. A. K. H.

Vrydag den 5 dito.

Jacobus van Drongelen. O. K.
Johan Fredrik Noorthof en deffelfs Huisvrouw Johanna Magdalena Zurlagen. W. K. H.
Anna Margaretha Beufer, Weduwe van Egbertus Beerens. L. K. H.
't Kind van Willem Mulder. Z. K.
't Kind van Denys ten Tye. N. O. K.

Zaturdag den 6 dito.

Jan Pietersz Al. W. K.
Frans Wapenkamp. O. K.
Hendrik Goudrok. A. K. H.
Maria van Mollem, Huisvrouw van Jan Willem Cochanowsky. Z. K.
Anna Dorothea Bosch, Huisvrouw van Jacob Ooms. O. K.

Anna Maria Glimmer, Huisvrouw van Everard de Burlete, Junior. W. K.
't Kind van Symen Alders. N. K.
't Kind van Hendrik Triepes. L. O. K.

Zondag den 7 dito.

Jan van Zutphen. L. K. H.
Albertje Elders, Weduwe van Jan Cramer. W. K. H.
Cornelia Renfe, Weduwe van Jacobus ten Orgel. W. K. H.
Elifabeth van Zeyl, oudfte Dogter van Jan van Zeyl. W. K. H.
't Kind van Hendrik de Jong. W. K. H.
't Kind van Cornelis Hoog. W. K. H.
't Kind van Jan Harmen Blafer. W. K. H.
't Kind van Jacob Kool. W. K. H.
't Kind van Jurriaan Walich. W. K. H.

Maandag den 8 dito.

Evert Theodorus van Duyn, *Makelaar*. O. O. K.
Poulus Vroomhoff Dirksz. W. K.
Jofeph Doner. O. O. K.
Gerrit Stroeve. W. K. H.
Barend Schaarsman. W. K. H.
Margaretha Wiens, Huisvrouw van Antonius van Delden. O. K.
Maria Petronella de Neufville. N. K.
't Kind van Hendrik Broekmeyer. A. K. H.

Dingsdag den 9 dito.

Arnoldus Hackeman. Z. K.
Dirk Nieuwenhuys. N. Z. K.
't Kind van Jan Klyn. E. Y. K.
't Kind van Christoffel Hendrik Klump. L. O. K.
't Kind van Jan Boelhouwer. W. K. H.
't Kind van Jan Steen. W. K. H.

Woensdag den 10 dito.

Agnes Italiaender, Weduwe van Jan Ewalt. N. K.
Catharina Regters, Weduwe van Abraham Walles. N. Z. K.
Maria Stuykers, Weduwe van Albertus Sluyter. L. O. K.
Elifabeth van der Linden. N. K.
Anna Catharina van de Velde. N. K. H.
Cornelia Harmina Reman, oudfte Dogter van Timotheus Reman. N. O. K.

't Kind

't Kind van Anthony van Egteren. N. Z. K.
't Kind van Jacob Holthuyse. W. K. H.
't Kind van Pieter Pieterse. W. K. H.
't Kind van Bernardt Johannes Smelt. K. K. H.

Donderdag den 11 dito.

Gerrit Putting. Z. K.
Jacobus Braam. E. Y. K.
Klaas van Keese. W. K. H.
Isaak Collet. K. K. H.
Sibilla Willems, Weduwe van Jan Hendrik Blom. W. K. H.
Catharina van Waard. O. O. K.
Ida Baag. W. K. H.
't Kind van Franciscus van den Yver. N. K.
't Kind van Ds. Henry Munting. N. K.
't Kind van Pieter Bakker. N. K.

Vrydag den 12 dito.

Evert Wille Mr. Klander. O. K.
Wybregt van den Bergh. O. O. K.
Fredrik Kleman. W. K. H.
Evert Coenraad Buddeken. W. K. H.
Barend Renfing. K. K. H.
Sophia Sibilla Leickherin, Weduwe van Johan Fredrich Rudolphi. W. K.
Susanna van Velse. W. K.
Anna Bouche. W. K. H.
't Kind van Cornelis Smit. N. O. K.
't Kind van Jacobus Schubbe. W. K.
't Kind van Geurt va Oyen. N. K. H.

Zaturdag den 13 dito.

Antonie Harsebroek. A. K. H.
Pieter van der Maas. W. K. H.
Margaretha ten Brink, Weduwe van Harmanus ten Dam. O. K.
Magdalena Star. O. O. K.

Zondag den 14 dito.

Lourens Oostendorp. N. K. H.
Dirk Meyer. A. K. H.
Jan Steen. A. K. H.
Pieter Kuyper. W. K. H.
Magdalena Michon, Weduwe van Guillaume Rondau. L. K. H.
Antje van Diepen, Huisvrouw van Jeroen Belders. N. K. H.
Catharina Elisabeth Bangart, Huisvrouw van Roelof Berg. W. K. H.
Maria Hendriks, *bejaarde Dogter.* W. K. H.
't Kind van wylen Cornelis Ysebout. W. K. H.
't Kind van Harme Kyk. W. K. H.
't Kind van David Thomson. W. K. H.

Maandag den 15 dito.

Geertruy Homo, Weduwe van Gysbert Verkuyl. N. Z. K.
Arriaantje van Jetsveld, Huisvrouw van Roelof Schlenkhoff. W. K.

Dingsdag den 16 dito.

Isaac uan Nes, *Commissaris van 't Volkschuyts Veer.* O. K.
Joannes Baptista Esser. E. N. K.
Abel Raymond Gaignan de Laml. N. Z. K.
Frans Willemse. W. K. H.
Harmen Dirk Grol, Mr. *Kleeremaker.* A. K. H.
Oepke Oepkes. K. K. H.
Rutger Nooteling, *eenigste Zoon* van Rudolph Nooteling. L. K. H.
Hendrikje Mulderink, Weduwe van Christiaan van der Hart. W. K.
Maaske Lam, Weduwe van Abraham Asschenbergh. N. K.
Pietertje Schraak. N. O. K.
't Kind van Jan Hardenberg. O. Z. K.
't Kind van Isaac Ruttens. N. O. K.
't Kind van Jan Hendrik Eede. A. K. H.

Myne Heeren van den Gerechte der Stad *Amsterdam*, hebben op *Zaturdag* den 30 *January* 1773. deeze volgende *Perceelen* by Executie doen verkoopen.

Egelantiersgraft (Drie Agtste Parten in een Huis en Erve, op de) Noordzyde, op den Westerhoek van de Maagdepliesenstraat. *f* 975, in slag *f* 80 verkogt.

Eland-

Elandstraat (Een Huis en Erve, in de) Noordzyde, in 't midden. *f* 4525, in slag *f* 400. verkogt.

Langestraat (Een Derde Part in een Huis en Erve, op den Zuidwesterhoek van de) en Roomoolensteeg. *f* 1550, in slag *f* 600. *G. Jarman.*

Lindengragt (Een Huis en Erve, op de) Noordzy, by de Brouwersgragt, op de Oosterhoek van de Schuitenmakers Gang. *f* 6550, in slag *f* 200. verk.

Oudezyds Voorburgwal (Een Huis en Erve, op de) Westzy, het derde bezuiden de St. Jansstraat. *f*5000, in slag *f* 1200. *Koch.*

Tuinstraat (Een Huis en Erve, in de) Noordzyde, tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat, bewoond by een Broodbakker. *f* 1225, in slag *f* 30. *Carel Roos Carelsz.*

Waal (De Helft in een Huis en Erve, op de) by de Kraansluis. *f* 1975, in slag *f* 175. *J. van Orssagen Paulusz.*

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 1 *February* 1773. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Elandsgragt (*J. Broers* en *A. van Ketwich*, Een Huis en Verwery daar agter en Erve, op de) beoosten de Haazestraat. *f* 7800, in slag *f* 200. opgeh.

Elandstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de) in de Dolphyns Gang. *f* 500, in slag *f* 200. opgehouden.

Elandstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de) in dito Gang, ter linkerzyde het derde van de Straat. *f* 300, in slag *f* 100. opgehouden.

Paardenstraat (*B. de Bosch Jeronimusz.*, Een Pakhuis en Erve, genaamd het Scheepje, in de) tusschen den Amstel en Amstelstraat. *f* 2025, in slag *f* 450. verkogt.

Prinsengragt (*J. van Bergen* en *J. Purmer*, Een Huis en Erve, op de korte) Noortzy, tusschen de Houttuynen en Haarlemmerdyk. *f* 6000, in slag *f* 60. opgehouden.

Realen Eiland (*B. de Bosch Jeronimusz.*, Twee Derde Parten, in Drie Pakhuizen en hunne Erven, genaamt de Hooywagen, op het). *f* 5750, in slag *f* 300. verkogt.

Usufruct of Lyftogt (*R. Pietersz Schoonegeevel* en *J. Speekman*, Een) van de Helft in zeekere Nalaatenschap, ten Lyve van iemand oud 67 Jaaren, bedraagende dezelve Helft jaarlyks ruim *f* 1600. *f* 4900, in slag *f* 100. *J. Speekman.*

Vierwinde Dwarsstraat *J. Kakenbos*, *D. de Haan* en *C. Dom*, Een Huis in de) *f* 650, in slag *f* 10. *D. van Schorrenberg.*

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 1 *February* 1773. gev.

Obligatien *E. Meza*, Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie van *Surinamen*, genegotieerd ten Comptoire *Clifford* en *Le Chevalier* a 6 Pt. in blanco *f* 1000. 81 Pt. in slag 2 Pt. *E. de Meza.*

—— in blanco *f* 1000. 81¼ Pt. in slag ½ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 82¼ Pt. in slag 1 Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. in slag ¼ Pt Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 83¾ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 83¾ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84¼ Pt. Deselve.
Obligatien (*J. Ottens de Jonge*, *M. van der Linden* en *S. Bosma*, Een) ten lasten en Comptoire als vooren, in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in slag ¼ Pt. *G. Jarman voor zyn Meester.*
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in slag ¼ Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 83¾ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 82¼. Pt. in slag ¼ Pt. *G. Kok*,
—— in blanco *f* 1000. 81½ Pt. in in slag ¼ Pt. *G. Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 81 Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 80 Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 80 Pt. in slag ¼ Pt. *H. van Vliet*,
—— in blanco *f* 1000. 80 Pt. in slag ¼ Pt *P. Brak voor zyn Meester.*
—— in blanco *f* 1000. 80¾ Pt. in slag ¼ Pt. *J. Schreuder.*
—— in blanco *f* 1000. 80¼ Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 80 Pt. in in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 80 Pt. in slag ¼ Pt. *H. van Vliet.*
—— in blanco *f* 1000. 80¼ Pt. *van der Mey.*
—— in blanco *f* 1000. 80¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 80¼ Pt. *P. Brak.*
—— in blanco *f* 1000. 80¼ Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 80¼ Pt. *van Ketwich.*
—— in blanco *f* 1000. 80¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 80¼ Pt. in slag ¼ Pt. *J. Scheltema.*
—— in blanco *f* 1000. 80¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 80¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 80¼ Pt. Deselve.
Obligatien (Een) op de Plantagie *St. George* tot *S. Croix*, ten Comptoire van de Heeren *Abraham ter Borch en Zoonen*, rentende a 6 Pt. van dato 1 Juny 1772. in blanco *f* 1000. 58½ Pt. in slag 1½ Pt. *Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 60¼ Pt. *Planta.*
—— in blanco *f* 1000. 60¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 60½ Pt. *Ar van Vloten.*
—— in blanco *f* 1000. 60½ Pt. in slag ¼ Pt. *Planta.*
—— in blanco *f* 1000. 60½ Pt. in slag ¼ Pt. *Benten*
—— in blanco *f* 1000. 60½ Pt. in slag ¼ Pt. *Planta.*
—— in blanco *f* 1000. 60¼ Pt. in slag ½ Pt. *P. Brak.*

In

—— in blanco *f* 1000. 60¾ Pt. in slag ¼ Pt. *Scheltema.*
—— in blanco *f* 1000. 60¾ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 60¾ Pt. in slag ¼ Pt. *P. Brak.*
—— in blanco *f* 1000. 60¾ Pt. in slag ¼ Pt. *P. Cappelen.*
—— in blanco *f* 1000. 60¾ Pt. in slag ¼ Pt. *D. Leuveling.*
—— in blanco *f* 1000. 60¾ Pt. in slag ¼ Pt. *H. de Guliker.*
—— in blanco *f* 1000. 60¾ Pt. in slag ¼ Pt. *D. Korten.*
—— in blanco *f* 1000. 60¾ Pt. in slag ¼ Pt. *J. Scheltema.*
Obligatien (Een) op de Plantagie de Morgenstar tot *St. Croix*, ten Comptoire van de Heer *Abraham ter Borch*, rentende à 6 Pt. van dato 9 April 1771. in blanco *f* 1000. 66¼ Pt. *I. van Eyk.*
—— in blanco *f* 1000. 67¾ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 67¼ Pt. in slag ¼ Pt. *J. Scheltema.*
—— in blanco *f* 1000. 68¾ Pt. in slag ¼ Pt. *B. Janzen.*
Obligatien (Een) ten lasten eenige Planters op de Deensche Americaansche Eilanden *S. Croix*, *St. Thomas* en *St. Jan* ten Comptoire de Heer *Abraham ter Borch*, rentende 6 Pt. dato 1 July 1767. in blanco *f* 1000. 78¾ Pt. in slag ¼ Pt. *Scheltema.*
Obligatien (Een) ten lasten zyn Koninglyke Hoogheid Fredrik Hendrik Lodewyk Prins van Pruissen, ten Comptoire van de Heeren *Raimond* en *Theodore de Smeth*, rentende 5 Pt. van dato 1 May 1769. in blanco *f* 1000. 96¾ Pt. in slag ¼ Pt. *Bunel en Broers*
—— in blanco *f* 1000. 96¾ Pt. in slag ¼ Pt. *A. van Vloten.*
Obligatien (Een) ten lasten Adolph Fredrich, Hertog van Mecklenburg Strelitz, ten Comptoire de Heer *Rutgerus Braamkamp*, in blanco, 1 November 1768. rentende 5 Pt. *f* 1000. 82½ Pt. in slag 2 Pt. *Tideman en Schuiten.*

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 15 *February* 1773. geveyld.

Amstelstraat (*J. Jolles Laurensz.*, De Helft in twee Huizen en Erven, in de) vooraan, voorby de Bootermarkt, in een koop. *f* 2500, in slag *f* 275. *J. Kwix.*
Angeliersstraat (*A. Buys*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy, tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat. *f* 3850, in slag *f* 50. opgehouden.
Bleauburgwal (*I. Han*, Twee Derde in een Huis en Erve, op den) tusschen de Cingel en Langestraat. *f* 3550, in slag *f* 1400. *D. Leuveling.*
Heerengraft (*J. van Monnom*, *E. W. Rietmeyer*, *A. van Vloten* en *A. de Mesker*, Een Huis en Erve, op de) 't vierde bezuiden de Leidsche Straat. *f* 16400, in slag *f* 1000. *J. Speekman.*
Roozengragt (*N. Bremer* en *Z. Handler*, Een Huis en Erve, op de Noordzy, van de) agter het hoekhuis van de Princengragt. *f* 6000, in slag *f* 600. *H. Lauverbek.*
Verwers of Wildemansgragt (*H. Planter* en *M. van der Linden*, Een Huis en Erve, op de korte) over het Diaconie Weeshuis. *f* 7100, in slag *f* 900. *A. de Lion Arons.*
Vyzelstraat (*B. Stemberg* en *D. Koster*, Een Huis en Erve, in de) in de Spuitpotsteeg, op den hoek van de Diamante Gang. *f* 1025, in slag *f* 80. *D. Heydeman.*

MAANDELYKSE

NEDERLANDSCHE MERCURIUS,

Voor de Maand MAART 1773. EERSTE STUK.

ASIA. *Smirna.* Thans is hier alles weder in rust. Op den dag dat wy de voorige tyding afzonden (ziet onze Mercurius der voorleden Maand, bladz. 29.) arriveerde alhier een Tartaar in zes dagen van *Constantinopolen*, dewelke tot de gunstige keer der zaken gelegenheid gegeven heeft; dezelve was kort te vooren te *Magnesia* aan geweest, en door onze Gouverneur *Cara Osman Oglou*, van de voorgevallene omstandigheden verwittigd geworden zynde, deelde hy onmiddelyk een Edict mede, waarby de Porte den evengem. *Oglou* weder benoemde tot *Protector* van deze Stad en het Kasteel, zo lang de stilstand van Wapenen duuren zou, onder zeer nadruklyke aanbeveeling, dat hy die Post met alle zorgvuldigheid waar te nemen had.

Dit Edict wierd ten spoedigsten op het Raadhuis gelezen, en vervolgens onderzoek gedaan of *Ayvas Aga* ook die zelve order van continuatie gekregen had, in welken gevalle hy dezelve dan ook vertoonen, of anderzins zich haasten moest om binnen twee maal vier en twintig uuren het Gouvernement te verlaten, vermits *Osman Oglou* binnen dien tyd wederom in zyn Paleis zou te rug komen, om op nieuw zyn plicht waar te nemen, en de bevelen van de Porte te volvoeren.

Naderhand werd 'er een *Divan* of Vergadering belegd, maar de voornaamsten, die zelfs tot den Opstand hadden mede gewerkt, konden *Ayvas Aga* niet bewegen om uit de Stad te vertrekken, te meer dewyl alle de passagies met het Volk van *Eles Oglou* en *Cara Osman Oglou*, ten getale van by de tien duizend man bezet waren: hy verzocht dan aan de Hoofden der Janitzaren, den *Cadi* en den *Mufti*, dat zy, gelyk zy voor *Osman Oglou* gedaan hadden, ook voor hem een vrye passagie bezorgen wilden. Dit verzoek ver-

wierf hy, doch niet ten vollen daarop durvende vertrouwen; reed hy twee dagen daar na, dat is op den 21 December (1772) in den ochtend ten 3 uuren voor af uit de Stad door die Passagie, zyn Volk weg trekken, en begaf zich daarna met een Vaartuig naar *Canabarnar*, zyne gewone Verblyfplaats, hoewel niet zonder ten uiterften misnoegd te zyn over de aanzienlyke Perzonen, welke aanleiding tot zyne onderneming hadden gegeven, zo als hy baarblyklyk toonde door brieven, waar in dezelve hem aangespoord en tessens vele beloften gedaan hadden. Daaruit ziet men nu duidelyk, dat de *Bevel-Brief* welke *Ayvas Aga* op den dag van den Opstand, zynde den 19 December deed afkondigen, niet echt was.

Na dat nu *Ayvas* deze Stad geruimd had, is *Cara Osman Oglou* den 24 der voorsz. Maand des namiddags ten 3 uren tot onzer aller vreugd onder geleide van meer dan drie duizend menschen in dezelve te rug gekomen.

Den 26, 27 en 28 dier Maand, zynde de dagen van het *Bairam-Feest*, is alles in gewenschte rust afgelopen, onaangezien de Stad met het Krygsvolk van onzen Gouverneur als opgepropt was: voor het overige is deze gebeurtenis tot groot voordeel van den meergem. *Osman Oglou* uitgevallen, want alle de Aga's en *Boulouk Bachi* van *Natolie* en zelfs de Aga's der *Turcomannen*, wel zestig in getal, hebben hem hulde gedaan en tot hun Hoofd verkoren; zulks hy thans in staat is om, indien 't de nood vereischte een Leger van zestig duizend man op de been te brengen.

EUROPA. *TURKYEN. Constantinopolen.* Men verneemd als noch niets van den inhoud der Depeches, welke de Pruissische Minister Heer *van Zegelin* door een Russisch Courier ontfangen en aan de Porte medegedeeld heeft, zo min als van het antwoord, 't welk de Porte op dezelve gegeven, en waar mede de voorn. Minister die Courier naar *Bucharest* heeft te rug gezonden. Deze omstandigheid houd de Ingezetenen dezer Stad omtrent den uitslag van het tegenwoordig Vredes Congres tusschen vrees en hoop, te meer, daar men in ons Arsenaal nog gestadig bezig is, met het bouwen van nieuwe Oorlogschepen van linie, en dat de Regeering nadrukkelyke en herhaalde bevelen naar *Asien* afgezonden heeft, ten einde aldaar eene menigte Recruten te lichten, en naar ons Leger te zenden.

ITALIE. Maltha. Den 24 January (1773) is onze Groot-Meester, *Don Emanuel Pinto*, in den ouderdom van omtrent 92 Jaren alhier overleden, zynde te *Lamego* in *Portugal* den 13 Maart 1681 geboren. Hy heeft zederd 62 Jaren alhier geresideerd, en zyne Ordre 32 Jaren en 6 dagen bestierd, zonder ooit door ziekte zyn bed gehouden, of iemand eene audientie geweigerd te hebben tot in December (1772). Hy leesde zelfs alle de Requesten en Memorien die men hem presenteerde, 't zy in 't Fransch, in 't Italiaansch, of in 't Spaansch. In deszelfs plaats werd op den 28 January, met eenparigheid van stemmen tot Groot Meester verkoren, *François Ximenez de Texada*, Groot-Prior van *Navarre*. Hy is 71 Jaren oud, en geniet eene goede gezondheid. Zyn Geslacht is oorspronglyk uit *Arragon*, en hy heeft noch een Broeder die in *Spanje* is.

Genua. Den 30 January (1773) is de Heer *Petrus Franciscus Grimalde*, door den Groten Raad, tot Doge dezer Republiek verkoren.

Romen. De zaken van de Maatschappye der Jesuiten zyn in een baghlyken staat: zy is thans gelyk aan de meeste Maatschappyen van Europa, welker Actien merklyk dalen. Den 31 January onderging zy wederom een hevige schok. Dien dag kwam 'er, op bevel van den Cardinaal *Marefoschi*, een Notaris by den Generaal der Jesuiten, hem aanzeggende, dat hy, op straffe van exommunicatie, moest doen opschorten, den dienst van den Cappellaan van *Fuccioli*, welke verplicht is dagelyks mis te doen in de Kerk *Del Gesu* voor de rust der Ziele van den Prelaat van dien naam, welke aldaar begraven is en zyn Graftombe heeft. De Pater Generaal was ongemeen gevoelig over deze boodschap en gaf op staande voet aan den Notaris ten antwoord: *dat hy niet geloofde ooit in gebreke gebleven te zyn in de gehoorzaamheid aan de bevelen van zyne Overheid, en het derhalve niet nodig was geweest om die boodschap met zulk eene bedreiginge te verzellen; dat 'er eens een dag zou komen om aan de Godlyke Rechtbank rekenschap te geven van de belediging gedaan aan een arme Superieur, zuchtende onder het gewicht der wederwaardigheden.*

INGERMERLAND. Petersburg. Onze grote Souvereine heeft wederom een nieuwen doorslaande blyk van grootmoedigheid en menschenliefde gegeven. De gewichtige faillissementen, onlangs

in *Holland* voorgevallen, hebben 'er ook eenige in *Engeland* na zich gesleept. Een der Engelsche Kooplieden alhier geraakte daar door in verlegenheid. Zyn Geassocieerde, dien hy in *Londen* heeft, hield op met betalen. Dit moest men van dien Engelsche Koopman alhier mede verwachten. Deze had aan eenige voorname Heeren eene vordering van 96000 Roebels, welke zy, om dat zy wegens een noch grooter som met de Kroon in Proces waren, niet konden betalen. In zyne verlegenheid wendde hy zich direct aan de Keizerin; en schoon de pretensien dier voorname Heeren noch niet genoegzaam bewezen waren, heeft echter hare Majesteit de 96000 Roebels, welke hy van die lieden te vorderen had, laten uittellen, en tessens door den Keizerlyken Hof-Bankier, Heer *Friderichs*, aan alle de buitenlandsche Kooplieden alhier doen bekend maken, dat 'er één millioen Roebels gereed lag, waarvan zy, in geval van nood, gebruik konden maken; waartegen men alleenlyk begeerde eene naauwkeurige opgave van de gesteldheid hunner omstandigheden, of eenige zekerheid wegens de opgeschoten penningen.

POLEN. Warschauw. De Prins *Soltyk*, Bisschop van *Cracau*, is alhier den 12 February (1772) verzeld van een aanzienlyk getal Heeren, die hem te gemoet getrokken waren, en onder een groot gejuich en *vivat* geroep van menschen, te rug gekomen.

Den 15 dito is het *Senatus Consilium* geëindigt, en of schoon het besluit daarvan noch niet in druk verschenen is, verneemd men echter, dat het, behalve de bepaling der uitschryving van den Ryksdag tegen den 19 April (1773) noch de volgende Artykelen bevat; als I. *Dat de Declaratien der drie Mogendheden* (in ons 1ste Stuk voor de Maand October laatstleden medegedeeld) *zullen beantwoord worden.* II. *Dat de Guarandeurs der Vrede-Verdragen van* Oliva *en van* Welau, *zullen worden verzocht, op de aanstaanden Ryksdag hunne goede diensten voor de Republiek aan te wenden.* III. *Dat het Ministerie by het Hof van* Petersburg *om het ontslag der gevangen zittende Geconfedereerden zal aanhouden.* IV. *Dat over de genen, die in den voorgenomen Koningsmoord hebben deel gehad, op den gemelden Ryksdag gericht zal gehouden worden, en dat die genen, welke het* Interregnum *in voorslag hebben gebragt, zullen worden gedagvaard door den* Kroons Instigator.

Dantzig. Vervolg en Slot van het Geschrift, voerende tot

tytel

tytel, BEWYZEN *en* VERDEDIGING *van de* RECHTEN *des* KONINGS *van* PRUISSEN *op den* HAVEN *en de* TOLLEN *van de* WEIXEL enz. (ziet onze voorgaande bladz. 42.)

Al het geen men verder bybrengt doet tot het weezentlyk Voorwerp van de Twist-Zaak niets, en strekt alleen om de Waarheid te bewimpelen en te verduisteren.

Als de Stad verzekerd, dat zy de actueele Haven *op den grond van de Zee* gemaakt heeft, verzekerd zy een Daad, die zoo gewigtig en strydig is met het gezigt van de Plaats-gesteldheid zelve, dat zy niet kan eischen om op de enkelde Verzekering geloofd te worden, maar dat zy zulks volstandig bewyzen moet; terwyl alles, wat zy bybrengt, slegts doet zien, dat zy een Haven of Canaal, ter plaatse daar dezelve werkelyk is, heeft doen graaven, maar niet, dat de Plaats toen ter tyd een gedeelte heeft uitgemaakt *van de hooge Zee*, en niet *van den Oever der* ABDYE *van* OLIVA, het geen beweezen diende te worden. Ook bewyst zy niet, en kan door haare Kaarten niet bewyzen, dat zy de Zoomen van het Canaal en van het *Plaat-Eiland* gemaakt heeft; En wat aangaat haar gevolg-trekkend Bewys uit het Privilegie der *Abdye* in 't Jaar 1342 is het voor eerst valsch, dat haare Grenzen voor altoos en onveranderlyk bepaald moesten blyven aan die Stranden van de Zee, zoo als zy in 't Jaar 1342 waren: In tegendeel dewyl de Zee-Stranden veranderen, moeten de Grenzen van de *Abdy* door die bepaaling zelfs, en door het Regt van *Aanspoeling* ['t welk de Stad DANTZIG aan haar ook niet betwist] steeds de Stranden van de Zee volgen na maate zig deze uitbreiden, en wel te meer, om dat dit Privilegie van 1342 niet het *eerste* nogte het *laatste* is, 't welk die *Abdy* gekreegen heeft, maar steeds tot op de nieuwste tyden in dezelfde Uitdrukkingen vernieuwd is: waar uit volgd, dat de Stranden van de Zee, zoo laanig als zy op den *datum* van het nieuwste Privilegie waren, de Grenzen uitmaaken.

De Stad DANTZIG steld wyders, doch zonder bewys, dat de Zee-Stranden zig in 't Jaar 1342 niet tot aan de *actueele* Haven en tot aan het *Plaat-Eiland* uitstrekten: Zelfs verzwygt zy eene *Clausule* in het Privilegie van dat Jaar, die juist het tegendeel bewyst: Want daar word duidelyk gezegt „ dat de Grenzen der Abdye gingen van de Mond van de „ Beek Svilina af langs het Zee-Strand tot aan de Haven van de Weissel. Nu was 'er in dien tyd geene andere als de *oude Haven* of *Norder-Gatt*; en reeds van dien tyd af moest de Oppervlakte van de *nieuwe*, zoo als ook van het *Plaat-Eiland* aan de *oude* Haven belenden, en zig bevinden, zoo als ook nog hedendaags, op het gezigt van de Plaats-gesteldheid, in de Uitgestrektheid van het Zee Strand van de *Svilina* af tot aan de *oude* Haven: Deze Oppervlakte behoorde dan in 't Jaar 1342 aan het *Klooster* van OLIVA, en alzoo de Souveraine van Pomerellien dit Privilegie dikwils in dezelfde Bewoordingen vernieuwd hebben; is ook telkens dat zelfde Strand, en by gevolg ook de eige Bezitting der Oppervlakte, die de *actueele* Haven en het *Plaat-Eiland* vervat, aan dat Klooster bekragtigd geworden.

Uit de bewoording der Privilegien, *dat het gantsche Strand van de Svilina af tot aan de* oude Haven *van de Weissel aan de Abdy behoorde*, volgd dat de Oppervlakte van de tegenwoordige Haven en van de Plaat, door de Zee bespoeld wordende, ook Strand of Terrein, en niet de Zee zelfs, weezen moest, vermits, ingeval deze Oppervlakte aan de Zee behoord had, men niet zou hebben kunnen zeggen, *dat het Strand van de Abdy tot aan de oude Haven ging*, maar daar van afgezonderd zou gebleeven zyn.

Als men ook zonder Voor-inneeming de Kaart van de gantsche Streek met de Privilegien van de *Abdy* vergelykt, moet men overtuigd zyn, dat DANTZIG nooit een Oever aan de West-zyde van de Weissel gehad heeft, dat het *Plaat-Eiland* aan het vaste Land der *Abdye* belend, en dat deze niet daar van is afgescheiden, als door de gemaakte Haven van de Stad DANTZIG: Zoo aldaar een Diepte geweest is, of als het Terrein een tyd lang door de Zee is overstroomd geweest, had egter de *Stad* daar op geen meerder Regt als de *Abdy*, maar deze had ten minste het Regt om haar Terrein weder te krygen, het zy by *hernaasting van haar oud Regt*, het zy door het Regt van *Aanspoeling*: En de Stad heeft aan de *Abdy* openbaar Onregt gedaan, doordien zy door het graaven van 't Kanaal deze *Aanspoeling* belet heeft.

Wat verders het Regt van de Stad DANTZIG aangaat om een Haven te maaken daar deze werkelyk is, en of zy een onwederroepelyk eigen bezit op dezelve gekreegen heeft *enz.* vind men in dit *Staatkundig* GESCHRIFT nog de volgende Betoogingen, die niet minder door de Gronden van het Regt, als door de Gebeurtenissen gestaafd worden.

Het gepretendeerde Privilegie van Koning *Casimir* heeft aan de Stad geen Magt gegeeven om Havens te bouwen op de geheele Kust van Pools Pruissen. . . . Daarenboven heeft dezelfde Koning in den tyd van dat Privilegie ook alle de Voorregten van 't Klooster van OLIVA bekragtigd, . . . weshalven de Stad geen ander Voorregt kan gekreegen hebben als dat, om een Haven op haaren eigen particulieren Oever of op den grond van de Zee aan te leggen, het geen zy wel beweerd, maar niet beweezen heeft.

Toen de *Abdy* by den Magistraat van DANTZIG bezwaarnis inbragt, om dat deze buiten haare toestemming en tot haar groot nadeel een nieuw Canaal op haaren grond maakte, antwoordde de Magistraat „ dat dit Canaal in geenen deele een nieuw Werk was, en dat het Terrein der *Abdye*, in plaats van daar door benadeeld te worden, verbeterd wierd door de vette Aarde, die men uit den grond van het Canaal daarop bragt." Dit Antwoord, in 't Jaar 1691 gegeeven, wierd eenige Jaaren daarna by het doen van de evengem. klagte herhaald [BYLAGE No. II.] De Abdy . . . begon een formeel Proces tegen den Magistraat in 't Jaar 1724... Des Konings *Gerechtshof* te Warschauw zond den 1 Sept. van dat jaar een Rescript van Justitie en Citatie aan dien Magistraat [BYLAGE.

No.

No. III.] verbiedende onder anderen op straffe van 5000 Ducaaten alle Usurpatien, waarover zig de Abdy bezwaarde. . Den 1 Febr. 1725] gaf dat zelfde Geregtshof een *Sententie interlocutoir* [Bylage No. IV, die het Hoofd-geschil tot op een andere Zitting uitstelde, maar tessens op nieuw het houden van een Herberg op het *Plaat-Eiland* verbood, dewelke dan ook door den Magistraat vernietigd wierd. . . Deze Zaak is nog in Regten hangende, en niet definitif beslist door het *Rescript* van 1732, 't welk de Magistraat bybrengt, doch waar van de Abdy geen de minste kennis heeft. . .

Onderstellende zelfs, maar geenfints toestaande, dat de Stad DANTZIG de actueele Haven op den grond van de Zee tegen over het vaste Land der *Abdy* van OLIVA gebouwd heeft, zou die Stad egter het eigen bezit daar van by de tegenwoordige Omstandigheeden niet kunnen behouden. Want volgens de Grondbeginselen van het Regt der Volkeren behoord de Zee-Kust, waar van de Havens *enz.* buiten tegenspraak een gedeelte zyn, aan den Souverain van het daar aan leggende Territoir: Dus behoorde in het onderstelde Geval de Grond van de Haven aan de Koningen van *Poolen*, als Souveraine van *Pomerellien*. . . Maar nu de Koning van Pruissen zig dit *Pomerellien* weder toegeëigend heeft kan deze van een Haven, die hem toekomt, naar goedvinden disponeeren, en heeft geene verpligtende reden om een Stad, die Hem zoo vreemd als DANTZIG is, langer het genot van die Haven te laaten behouden. . .

Men wil niet volstrektelyk aan die Stad het Regt betwisten om een Haven op haar particulier Terrein te hebben; maar zy heeft dit Regt niet exclusif op de *geheele* Kust van *Pools-Pruissen*. . . De Privilegien der Koningen *Casimir* en *Stephanus*, en byzonderlyk dat van den laatstgem. in 't Jaar 1585, bekragtigen wel voor DATZIG de Magt „ om de „ Scheepvaart en de Kusten van geheel *Pool-Pruissen* te bestieren, en de „ Scheepvaart aldaar te vergunnen of te verbieden; maar evenwel NB „ *volgens goedvinden der Koningen van Poolen*" Deze Uitdrukkinge, hoe duister ook, kunnen egter geen exclusif Regt voor de Stad mede brengen om Havens zelfs buiten haar particulier Terrein aan te leggen. Ook konden deze Privilegien niet te kort doen aan die van de *Abdy* van OLIVA . . . dewelke, zoo zy het Regt op de Haven niet heeft nogte begeerd, egter het eigen bezit heeft van den *Grond* der Haven; terwyl het Regt van de Haven, als zynde een algemeene Lands-Zaak, aan den Souverein van het Territoir toekomt. . .

Al was het, dat de Koningen van *Poolen* een gedeelte van hunne Souverainiteits-Regten door het verleenen van een uitsluitend Haven-Regt en volstrekten Scheepvaarts bestiering aan DANTZIG vergund hadden, geeft zulks egter aan den Koning, die zyn Successie Regt niet van de Koningen van *Poolen* maar van de ouden Hertogen van *Pomerellien* afleid, geen Verbintenis om . . . het eigen bezit der Haven van de Weissel, in zyn Territoir leggende, aan de Stad over te laaten, na dat deze van zyn Territoir is afgezonderd; na dat de Belangens der beide Staaten af-

ge-

gescheiden geraakt zyn ; en na dat de Beweegredenen der particuliere Vergunningen, aan die Stad verleend, opgehouden hebben. Zy zal haar Haven-Regt kunnen blyven oeffenen op haaren Oever en haar Territoir, en voornamentlyk in haare oude Haven, *het Nordergat*, alwaar tegenwoordig de Hoofd-Stroom van de Weissel is; ja zelfs zal zy mogen gebruik maaken van des Konings-Haven, maar zy kan niet eischen, dat men het Genot en de Inkomsten van deze Haven, dewelke niet op haar Territoir legt, aan haar langer overlaate. . . .

Door de thans voorgevalle Scheiding van het Territoir heeft de Koning door de Grondstellingen van het *Naatuurlyk Regt* een onwedersprecklyk Regt op de *Weissel* tot in het midden van de Stroom in de gantsche Uitgestrektheid, daar die Rivier de beide Territorien afzonderd, en ter plaatse, daar de beide Zoomen aan zyn Grondgebied behooren, komt Hem de geheele Rivier toe met de Havens en Monden, die zig aldaar bevinden. . . . De onmiddelyke Uitwerking en het natuurlyk Gevolg daar van is, dat de Heffing van de Regten en Tollen insgelyks aan Hem komen moet: Deze Regten, ten dienste van de Haven betaald wordende, zyn aan dezelve verknogt, schoon zy elders mogten betaald worde: De Stad heeft daar van wel langen tyd het genot gehad, doch niet dan *by vergunning* der Souverainen . . . en uit dien hoofde is de Koning van Poolen *Stephanus Bathori* de eerste geweest, die door het *Haven-Regts-Tractaat* in 't Jaar 1585 de Stad verplichtte om de helft der *Haven Regten*, genaamd *Pfalgelder*, aan hem te betaalen. . . .

Als nu de Koningen van *Poolen*, die de Haven van de Weissel en de Stad *Dantzig* onder hunne Heerschappy vereenigden, niet dan de helft der Haven-Inkomsten aan de Stad overlieten, zoo heeft de Koning van Pruissen, als geworden Grond-Heer der actueele Haven, zonder de Stad DANTZIG te bezitten, des te meerder Magt om alle Inkomsten en Regten, aan die Haven verknogt, zig toe te eigenen . .

Wat aangaat de *politike Redenen*, die door den Auteur van de *Reflexien* &c. worden bygebragt, dat DANTZIG in haare Bezitting moet gehandhaafd worden . . . bepaald men zig slegts daaromtrent aan de volgende Wederlegging. . . .

,, Daar is geen de minste Beweegreden, die den Koning verpligt om
,, zyne Regten en Belangen aan de Welvaart van DANTZIG op te
,, offeren: Des onaangezien kan men niet toestemmen, dat de behou-
,, denis en het bestaan van die Stad en haaren Koophandel kan en moet
,, verknogt zyn met de bezitting van de tegenwoordige Haven, en van
,, de Regten, die daar van af hangen. De Magistraat zal wat minder In-
,, komsten, maar teffens ook minder Kosten tot Onderhoud van de Ha-
,, ven hebben De Koophandel van de Stad en van de buitenlandsche Natien
,, zal door de Verandering niet gekrenkt worden, als maar de Magi-
,, straat luisteren wil naar eene redelyke Schikking, die de Koning aan
,, dezelve door een Commissaris, ten dien einde na Dantzig gezonden
,, aangeboden heeft, en mits dat de Regering niet verder op de dubbel-

de

„ de heffing der Tol-Regten aandringe, zoo als tot nu toe geschied is:
„ In zulken gevalle zullen de andere Natien niet dan aan den Magistraat
„ van DANTZIG de schuld moeten toeschryven van het Nadeel, 't
„ geen haare Commercie mogt komen te lyden. Andersints is Zyne
„ Majt. zoo wel uit Genegenheid als om zyn eigen Belang zeer bereid-
„ willig om den Koophandel van DANTZIG, en van de vreemde Na-
„ tien aldaar te begunstigen, en het zal aan Zyne Majt. niet schorten,
„ als die Koophandel niet, zoo het mogelyk is, in een nog bloejender
„ staat gebragt word."

Hamburg. Zeker Comptoir Bediende alhier, 20 jaren oud, verviel den 7 February (1773) in eene Slaapziekte, en bleef zonder eenig voedzel, ondanks alle aangewende sterke middelen om hem te doen ontwaken, slapende tot den 5 Maart daar aan volgende wanneer hy weder teekens van kennisse gaf.

Vier Bedienden van den Baron *de la Houze*, Minister des Konings van Vrankryk by den Neder-Saxischen Kreits, alhier resideerende, werden onlangs door onze Nachtwacht gevat, en in verzekering gebragt, vermits zy zonder Lantaarn op de straat gevonden werden. Voorsz. Minister hiervan onderricht, eischte voldoening, aangezien het licht, dat deze Lieden by zich hadden, door de sterke wind was uitgewaaid. De Magistraat heeft daarop de Commandant der Nachtwacht afgedankt, en de Nachtwachten veroordeeld om drie dagen aan de kaak te staan. Doch de Baron *de la Houze*, vergenoegd met de bereidwilligheid om hem voldoening te willen geven, verzocht de Magistraat, aan den schuldigen pardon te willen verleenen; 't geen vervolgens ook geschied is.

GROOT-BRITTANJE. Londen. Deze dagen is de Prins, waarvan de Koningin den 27 January (1773) bevallen is, den H. Doop toegediend, en heeft daarby de namen van *Augustus Fredrik* bekomen.

NEDERLANDEN. Maastricht. Na dat 'er gedurende de laatste dagen van de Maand January (1773), in 't Ardenner-Bosch en de omleggende Landen eene groote meenigte sneeuw gevallen was, en dezelve door de strenge koude in 't begin van February belet was te dooijen, zo heeft de aanhoudende regen, verzeld met stormwind op den 21, 22 en 23, der laastgem. Maand, dezelve zodanig doen smelten, dat de *Maas* binnen 38 uren tot zulk eene hoogte is opgezwollen als by menschen geheugen gebeurd

 is;

is; staande daar door geheel *Wyk* en de Velden buiten de Wyker- en Bosch poorten onde water.

LYST DER TEXTEN, gepredikt op den algemeenen DANK- VAST- en BEDEDAG, gehouden op Woensdag den 17 February 1773, in de Gereformeerde enz. Kerken, der navolgende Steden en Plaatzen.

Te DORDRECHT.

GROOTE KERK.

Voorm. *P. Brouwer*, Prof. 2 Chr. 12. 1-8.

Nam. *J. Barueth*, Luc. 7. 31-35.

Avond *H. van Hiltrop*, Ezech. 33. 10. 11.

AUGUSTYNE KERK.

Voorm. *H. G. van Breugel*, Ps. 143. 5. 6.

Nam. *A. B. Semrias*, Amos 4. 12.

Avond *N. van Rhyn*, Rom. 2. 4. 5.

NIEUWE KERK.

Voorm. *A. Mackay*, Prop. Ps. 32. 6 (a).

Nam. *Dezelve*, Jes. 26. 11 (a).

WALSCHE KERK.

Voorm. *P. L'Ange*, 2 Chron. 7. 13. (b) en 14.

Nam. *L. A. Maizonnet*, 2 Kon. 13. 20 (a).

ENGELSCHE KERK.

Nam. *J. Milne*, Prov. 14. 34.

CLASSIS VAN DORDRECHT.

Te ZWYNDRECHT.

Voorm. *W. Snetblage*, Openb. 2. 4.

Nam. *Dezelve*, Openb. 2. 5.

Te HENDRIK IDO AMBACHT.

Voorm. *P. Cazenove*, Ps. 103. 10-12.

Nam. *Dezelve*, Jer. 7. 4-7.

GR. LIND EN HEEROUTSLAND AMBACHT.

Voorm. *G. Wuyster*, Jes. 5. 1-7.

Nam. *Dezelve*, Matt. 3. 8.

Te RYSOORT.

Voorm. *G. Loeff*, Jer. 2. 31.

Nam. *Dezelve*, 2 Chron. 7. 13. 14.

Te DUBBELDAM.

Voorm. *F. R. E. Nibbelinck*, Ps. 34. 2-5.

Nam. *Dezelve*, Ps. 34. 6-8.

Te RIDDERKERK.

Voorm. *J. H. van de Groe*, Jer. 7. 23-29.

Nam. *Dezelve*, Ezech. 9. 4.

Te STRYEN.

Voorm. } *T. Bymbolt*, Klaagl. 3. 40.
Nam. }

Te MYNSHERENLAND VAN MOERKERKEN.

Voorm. *H. van Reverhorst*, Ez. 14. 13.

Nam. *Dezelve*, Deut. 26. 15.

Te 's GRAVENDEEL.

Voorm. *A. Cramer*, Mich. 6. 8. 14 (a).

Nam. *Dezelve*, Ez. 18. 31 (b).

Te CLAASWAAL.

Voorm. *S. J. Colthoff*, Hos. 4. 1-3.

Nam. *Dezelve*, Jer. 3. 12. 13.

Te WESTMAAS.

Voorm. *B. J. Fabritius*, Luc. 13. 1-3.

Nam. *Dezelve*, Mich. 6. 6-8.

Te St. ANTONIE POLDER.

Voorm. *J. de Wilde*, Jer. 5. 1-3.

Nam. *Dezelve*, Klaagl. 3. 38-42.

ZUID-BEIERLAND genaamt DEN HITSERT.

Voorm. *L. Kluis*, Deut. 33. 29 (a).

Nam. *Dezelve*, Luc. 24. 29 (a).

Te

Te PAPENDRECHT.
Voorm. *W. Kock*, Ezra 9. 13.
Nam. *Dezelve*, Ezra 9. 14.
Te WYNGAARDEN.
Voorm. *J. Thoe Poel*, Ps. 107. 35-39.
Nam. *Dezelve*, 1 Petr. 5. 6.
Te SLIEDRECHT.
Voorm. *P. van Doeren*, Jz., Ez. 21. 13.
Nam. *Dezelve*, Jer. 31. 18. 19.
NIEUW-LEKKERLAND.
Voorm. *H. Bakker*, Ez. 36. 32.
Nam. *Dezelve*, Mich. 6. 9.

Te OTTELAND EN NEDERBLOKLAND.
Voorm. *G. O. Aberson*, Jes. 63. 7.
Nam. *Dezelve*, Joel 2. 12-14.
Te OUD ALBLAS.
Voorm. *P. Bosveld*, Ps. 107. 38. 39.
Nam. *Dezelve*, Rom. 11. 22.
Te WILLEMSTAD.
Voorm. *N. Zegers*, Klaagl. 3. 22. 23.
Nam. *Dezelve*, Jer. 14. 9 (b).
Te GEERTRUIDENBERG.
Voorm. *J. van Nuyssenburg*, Jer. 2. 31. 32.
Nam. *A. Spoor*, Rom. 2. 4.

Te DELFT.

OUDE KERK.
Voorm. *J. van Stendel*, Jer. 3. 12.
Nam. *P. Tiquet*, Luc. 19. 41. 42.
Avond *P. H. Hugenboltz*, Jes. 30. 9-13.
NIEUWE KERK.
Voorm. *P. onder de Wyngaart*, Jer. 14. 12.
Nam. *P. Rietveld*, Mich. 6. 2-8.
Avond *J. Bertling*, Jes. 33. 6.
WALSCHE KERK.
Voorm. *A. Clarion*. Ps. 81. 14-17.

Nam. *J. L. Maizonnet*, Jes. 48. 18. 19.
GASTHUIS KERK.
Voorm. *Schols van Asperen*, Klaagl. 3. 40. 41.
Nam. *Dezelve*, Spr. 22. 3.
REMONSTRANTSCHE KERK.
Voorm. *Jongeboer*, Predikant in 's Hage, Jer. 18. 1-11.
Avond *Abr. Maas*, Zeph. 2. 11.

Te GOUDA.

GROOTE KERK.
Voorm. *P. Blaauw*, Jes. 1. 2.
Nam. *D. J. Mitske*, Mal. 2. 2.
Avond *P. T. Couperus*, Zeph. 1. 11.
WALSCHE KERK.
Voorm. *Willet*, Mich. 6. 6-8.

In deze Stad zyn by de Gereformeerde Gemeente voor den Jare 1773. verkoren, tot

OUDERLINGEN.	DIACONEN.
J. W. Meynicbus, Dr.	*P. Meyer*.
W. van Os.	*J. de Wit*.
J. van Meerten.	*G. van Leeuwen*.
J. Pluym.	*F. Grendel*.
F. Gibbon.	*H. Montree*.
D. Spyker.	*Q. Carlier*.

's Gravenhage. Den 8sten Maart, zynde de vyf- en -twintigste Verjaardag van den Heer Prince Erfstadhouder, ontfingen de Hoogvorstelyken Personen, dieswegens de complimenten van felicitatie, en de Ingezetenen dezer Hofplaats betoonden hunne Vreugde door het uitsteken van Vaandels enz.

De Schutters van het *Orange-Vaandel*, geleid wordende door den Heer Kapitein *Adrianus van Thomeese*, onder het Rot van den Luitenant *Johannes Thierry*, staan op hunne beurt dezen jare alhier de MAY-BOMEN te planten, en doen, ten dien einde reeds het nodige vervaardigen, zullende de *Zinnebeelden* en *Byspreuken* zyn, als volgt:

VOOR HUNNE EDELE GROOT-MOGENDE, DE HEEREN STAATEN VAN HOLLAND EN WEST-VRIESLAND.

De *Hollandsche Maagd* in haaren *Tuin*, beplant met veelerhande soorten van *Boomen*, begietende eenen *Olyfboom*; met het Devies:

HUIUS MAXIMA CURA EST. (Dat is:)

Voor deezen draag ik de meeste zorg.

VOOR HUNNE HOOG-MOGENDE, DE HEEREN STAATEN GENERAAL DER VEREENIGDE NEDERLANDEN

De *Hoed* van *Vryheid* op eenen *Pilaar*, rustende op den *Godsdienst*, verbeeld door eenen *Altaar*. Ter zyde staat de *Neederlandsche Leeuw*; met dit Byschrift:

TUETUR UTRUMQUE. (Dat is:)

Hy beschermdze beide.

VOOR ZYNE DOORLUCHTIGE HOOGHEID, DEN HEERE WILLEM DEN VYFDEN, PRINCE VAN ORANJE EN NASSAU, ERF-STADHOUDER, enz. enz. enz.

Een *Pellikaan*, voedende zyne *Jongen* met zyn eigen *bloed*; en daar onder deeze Woorden:

PRO GREGE. (Dat is:)

Voor het Volk.

VOOR HAARE KONINGLYKE HOOGHEID, MEVROUWE DE PRINCESSE VAN ORANGE EN NASSAU, enz. enz. enz.

Eene *Vrouw* geheel in 't wit gekleed, staande voor eenen brandenden *Altaar*. In de rechte hand heeft zy een *Hart*, aan de linke een *Kind*, dat eenen *Oranje-krans* om 't hoofd heeft; met dit Byschrift:

GRATIA QUANTA DEO! (Dat is:)

Welk eene dankbaarheid ben ik Gode niet verschuldigd!

VOOR ZYNE DOORLUCHTIGE HOOGHEID, DEN HEERE ERF-PRINS, enz. enz. enz.

Eene *Heldere Zon*, even boven de *Kim*; met het Devies:

TERRIS LUX GRATA BATAVIS. (Dat is:)

Een aangenaam Licht voor Nederland.

VOOR DE ERF-PRINCESSE VAN ORANJE EN NASSAU, enz. enz. enz.

De *Hollandsche Tuin* met eenige *bloemen* vercierd. In 't midden van denzelven ziet men eene *Roos*, staande in een' *bloempot*, en bestraald wordende door de *Zon*; met deeze Woorden:

FLOREBIT, PROSPICIENTE DEO. (Dat is:)

Door Gods Zorg, zal zy bloeijen.

VOOR

II. Afbeeldingen van de MAY-BOOMEN, *door de Schutterye Geplant, in 's Gravenhage 1773.*

B. MOURIK. *excudit.*

VOOR HAARE DOORLUCHTIGE HOOGHEID, MEVROUWE DE PRINCESSE VAN NASSAU-WEILBURG, enz. enz. enz.

Aan de rechte zyde ziet men eenen brandende *Altaar*; aan de linke eene *Kroon*; met dit Devies:

NON CEDIT GENERI PIETAS. (Dat is:)

Haare Godsvrucht wykt niet voor haare Geboorte.

VOOR ZYNE HOOGHEID, DEN HEERE PRINCE VAN NASSAU-WEILBURG, enz. enz. enz.

Een *Held*, houdende in de hand een bloot *Zwaard*, om het welk zich eene *Slang* kronkeld; daar onder leest men:

FORTIS AC PRUDENS. (Dat is:)

Dapper en Voorzichtig.

VOOR ZYNE HOOGHEID, DEN HEERE VELDMAARSCHALK, HERTOG VAN BRUNSWYK-WOLFFENBUTTEL, enz. enz. enz.

Een geharnaste *Arm*, houdende een bloot *Zwaard*, omvlochten met eenen *Olyftak*; het Zwaard den *Oorlog*, de Olyftak den *Vrede* verbeeldende: met dit Byschrift.

CLARUS UTROQUE. (Dat is:)

In beide beroemd.

VOOR DEN WEL-EDELEN AGTBAAREN MAGISTRAAT VAN 'sGRAVENHAGE.

Aan de rechte zyde een *Spiegel*, waar in eene *Slange* zich zelve beziet; aan de linke een *Zwaard*, gestoken door het oog van een *weegschaal*, die zeer naukeurig in evenwicht hangd; met dit Devies:

PRUDENTIA ET JUSTITIA. (Dat is)

Door Voorzichtigheid en Gerechtigheid.

VOOR DEN WEL-EDELEN GESTRENGEN HEER, COLONEL, MR. PHILIPPUS MATTHIAS MESTRE, BURGEMEESTER, enz. enz.

Een *Held*, houdende in de rechte hand een blooten *Degen*, in de linke een helder brandende *Fakkel*, staande by een *Vaandel*, daar het Wapen der *Haagsche Schuttery* in geschilderd is; met deeze Woorden:

ET VIGIL ET FORTIS. (Dat is:)

Waakzaam en Dapper.

Hunne Hoog Mogende hebben de ZEKERE TYDING ontfangen van hoogstderzelve Consul Generaal in 't Ryk van *Marocco*, den Heer *François de Rosignol*, dat de *Vrede*, *Vriendschap* en *goede harmonie*; met den Keizer van *Marocco*, volkomen hersteld is, *op den voet van het vorige Tractaat.*

MAGISTRATUREN EN AMPTENAAREN.

Op ingekomene approbatie van zyn Doorl. Hoogh., de Prins Erfstadhouder, staan de Generaliteits en Provinciale Commissien wegens de Stad *Groningen*, van dit Politique jaar bekleed te worden door de navolgende Heeren:

zen: In de *Staten Generaal*, de Heeren *H. Gockinga*, *A. Gerlacius* en *J. Gockinga*. In de *Raad van Staten*, de Heer Burgemeester *P. Alstorphius*. In de *Generaliteits Rekenkamer*, de Heer Raadsheer *B. van Iddekinga*. In de *Admiraliteit te Harlingen*, de Heer Raadsheer *R. de Drews*. In de *Gedeputeerde Staten*, de Heeren Burgemeesteren *C. Tjassens*, *J. W. Folckers* en *J. Woldring*, en de Heer Raadsheer *J. van Gessler*. In de *Provinciale Rekenkamer*, de Heeren Raadsheeren *H. van Syssen*, *W. H. Lehman* en *R. Eunen*.

Hoogstgem. Prins Erfstadhouder heeft tot regeerend Schepen der Stad *Schoonhoven* aangesteld, de Wel Ed. Gestr. Heer *Willem van Sellingen*, in plaats van wylen den Heer Johannes van Salem.

Den 22 February, zynde de dag van de gewone jaarlyksche Keuse der Stad *Deventer*, zyn aldaar tot *Gemeents Lieden* verkoren, in plaats van wylen de Heeren Mr. Wilhem Bannier en Hendrik Budde, de Heeren *Willem Gysbert Lemker*, en Mr. *Anthony ten Brinck*, en in de plaats van den Heer Jan van Suchtelen, in den voorleden Jaare Burgemeester geworden, de Heer *Christiaan Schlichtenbree*; zynde deze keuse door den Prins Erfstadhouder vervolgens goedgekeurd.

Op hoogst gunstige recommandatie van hoogst voorsz. Prins Erfstadhouder, is door de Ed. Gr. Achtb. Heeren Burgemeesteren en Vroedschappen der Stad *Purmerende* Gecommitteerd, om met May (1773) voor den tyd van twee Jaren Zitting te nemen in het Collegie van de Ed. Mog. Heeren Gecommitteerde Raden van Staten van Holland en West-Vriesland, in West-Vriesland en het Noorder-Kwartier, de Wel Ed. Gestr. Heer *Willem Blydenbergh*, Hoofd-Officier, regeerend Burgemeester en Raad, in de plaats van den Wel Ed. Gestr. Heer Claas Louwen, Oud Burgemeester en Raad dier Stad, wiens Commissie alsdan staat te eindigen.

Ter Vergaderinge van Hun Hoog Mog. heeft de Wel Ed. Gestr. Heer *Willem van Heemskerk*, Burgemeester der Stad *Amsterdam*, den eed afgelegd, als Raad in het Collegie ter Admiraliteit in het Noorder-Kwartier.

Den 1 Maart is *Fredrik Willem Lodewyk*, Baron van *Westphalen Furstenberg* en *Lhar*, Bisschop van *Hildesheim*, tot *Coadjutor* van het *Stift Paderborn* verkoren.

Door den Koning van Groot-Brittannie, als Keurvorst van Brunswyk-Lunenburg, is aangesteld tot desselfs Agent, den Heer *J. F. Wernier*, Junior te *Amsterdam*, in de plaats van wylen den Heer Winter.

AANMERKELYKE ZAAKEN.

Den 15 February (1773) des avonds onder het eten, wierd in de Kamer met een Snaphaan door het Vengster na den Hof-Predikant te *Greeweiler* geschoten; hy en zyne Dienstmaagd wierden daar door doodelyk gewond en zyn kind gedood. De Dader is drie dagen daar na gevat, om loon na werken te krygen.

In den nacht tusschen den 19 en 20 February overleed te *Turin* in den ouderdom van byna 72 Jaren, *Karel Emanuel* de III. Koning van Sardinie, enz. enz. enz.

Den 27 dito overleed te *Amsterdam* in den ouderdom van ruim 58 Jaren, de Wel Eerw. zeer geleerde Heer *Nicolaas Tetterode*, Predikant by de Nederduitsche Gereformeerde Gemeente dier Stad.

Den 28 dito overleed te *Gorinchem* in den ouderdom van ruim 62 Jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer *Nicolaas van Slype*, Secretaris dier Stad en den Lande van Arkel.

Den 1 Maart is binnen *Amsterdam*, het tydelyke met het eeuwige afgewisseld

feld by den Heer *Jan Wagenaar*, Historie-Schryver dier Stad en eerste Clerk ter Secretary aldaar, hebbende den ouderdom van 63 Jaren, 4 Maanden en 8 Dagen bereikt.

In *Vriesland* is in eenen hoogen ouderdom overleden Jongkh. *Johan Vegelin van Claarbergen*, Grietman van Doniawarstal enz. enz. en eertyds zitting gehad hebbende ter Vergaderinge van Haar Hoog Mog. wegens gemelde Provincie.

Den 6. dito overleed te *Delft*, in den ouderdom van ruim 33 Jaren, de Wel Ed. Geb. Heer Mr. *Julian van Groenewegen*, Veertig Raad en Weesmeester dier Stad.

Te *Enkhuyzen* is in den ouderdom van 78 Jaren overleden de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Andries Kluppel*, Raad en Oud-Burgemeester, mitsgaders Ontfanger van de Gemeene Lands Middelen over de Stad en desselfs Kwartier.

In den Jare (1772) zyn te *Petersburg* gebooren 4759 en overleden 4727 persoonen.

LUTHERSCHE KERKNIEUWS.

DELFT. Op den Algemenen *Dank-Vast- en Bededag*, gehouden op den 17 Febr. (1773) is alhier over de volgende Texten gepredikt, als Voorm. *J. M. Boon* 2 Chron. 15. 12. Nam. *Dezelve* 2 Chron. 15: 13--15.

DORDRECHT. Op de voorz. Dag heeft alhier gepredikt Voorm. *Ritter* Jes. 1. 2-5. (a) Nam. *Dezelve*, Ez. 33. 11; en te

GOUDA. Voorm. *R. Kemper*, Hoz. 11. 8 9. Nam. *Grensteen* Proponent, Joël 2. 12--14.

NAAMLYST der OVERLEDENEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 13 *February* 1773. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Zaturdag den 13 February 1773.

Constantia Petronella van der Hoop. N. K.

Maandag den 15 dito.

Hubert Johanna Burgkly, Huisvrouw van Jan Everwyn Glimmer. W. K.

Dingsdag den 16 dito.

't *Kind* van Hendrik Schildering. O. K.

't *Kind* van Gerrit van Ingen. Z. K.

Woensdag den 17 dito.

Jan Leman. W. K. H.

Jan Bloes. W. K. H.

Magteld Kaar, Huisvrouw van Egbert van der Waart. W. K. H.

't *Kind* van Willem van Woensel. W. K. H.

't *Kind* van Matthys Manuel. W. K. H.

Donderdag den 18 dito.

Adrianus Liebergen, *Wyndrager*. N. K.

Jan Jacob van Suyken. L. O. K.

Cornelis de Warm. W. K. H.

Anthony Beuker, *jongste Zoon* van Jan Beuker. W. K.

Geertruy Engelbrecht, Weduwe van Jan Bos. L. O. K.

't *Kind* van Fredrik Jacobus Sleumer. L. O. K.

't *Kind* van Dirk Offerman. N. Z. K.

't *Kind* van Charle la Fargeu. W. K.

Twee *Kinderen* van Jan Hendrik Krogius. W. K. H.

Vrydag den 19 dito.

Jan Abbink. O. K.

Bartholomeus van der Hoelck. N. K.

Hendrik Stenvort. W. K. H.

Gysbert van Beest. L. K. H.

Marie Marguerite Monnet, Huisvrouw van Louis de La Chaumette, *Bedienaar des Goddelyken Woords*. W. A. K.

Gesie Smit, Huisvrouw van Jan Fredrik Volmer. W. K. H.

Maria Schone, *Dogter* van Herme Schone. W. K. H.

't *Kind* van Gerardus Clemens Halfman. O. K.

't *Kind*

'*t Kind* van Harmanus Schut. N. Z. K.
'*t Kind* van Jacob Hendrik Meyblom. N. Z. K.
'*t Kind* van Hendrik Boldoot. O. Z. K
'*t Kind* van Michiel de Winter. O. Z. K.
'*t Kind* van Pieter Blom. W. K. H.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 1 *Maart* 1773. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Angeliersgragt (*M. van der Linden*, *P. Slagregen*, *H. H. Helmers*, en *J. Fey*, Een Huis en Erve, op de) Noordzy, 't derde Huis van de laatste Dwarsstraat. *f* 2950, in slag *f* 500. *N. Breemer.*

Binnen Wieringerstraat (Deselve, De Helft in een Huis en Erve, in de) Westzy. *f* 1250, in slag *f* 100. *P. Slagregen.*

Blinde Looyersstraat (Deselve, Drie Huisjes en Erven, in een koop, in de) in de Adam en Evaas Gang. *f* 1200, in slag *f* 50. *J. Fey.*

Bloemstraat (Deselve, Een Huis en Erve in de) 't vierde Huis van de Baangragt. *f* 1073. *D. van der Saan Lodewyksz.*

Brandewynsteeg (Deselve, Een Huis en Erve, in de) op den Haerlemmerdyk by de Vischmarkt. *f* 800, in slag *f* 50. *P. de Hoen.*

Diemer-Meer (*J. Freni*, *A. de Mol van Otterloo* en *J. Maurik Jansz.*, Een Tuin en Huisinge, in de) in de Paauwe Laan, genaamd Namaals Beeter. *f* 350, in slag *f* 150. *G. Scholten.*

Egelantiersgragt (*J. Kwix* en *G. van de Riese*, Een Huis en Erve, op de) Noordzy, voorby de laatste Brug. *f* 3250. *G. van de Riese.*

Goudsblomstraat (*M. van der Linden*, *P. Slagregen*, *H. H. Helmers* en *J. Fey*, Een Huis en Erve, in de) Zuidzyde, voorby de tweede Dwarsstraat. *f* 1825, in slag *f* 175. verkogt.

Kadyk (*J. Buyn*, *R. Pietersz. Schoonegevel* en *G. Homburgh*, Zeeven vieren twintigste Parten in vier Huizen, op de laagte van de) over de Overhaalsgang. *f* 1125. *J. Kwix.*

Leidsche Dwarsstraat (*M. van der Linden*, *P. Slagregen*, *H. H. Helmers* en *J. Fey*, Een Huis en Erve, in de korte) 't zevende van de Leidschegragt. *f* 1225, in slag *f* 150. verkogt.

Lindegragt (Deselve, Twee Agterhuizen en Erven, in een koop op den) in de blaauw Haanengang. *f* 430. *D. van der Saan Lodewyksz.*

Palmstraat (Deselve, Een Agterhuis en Erve, in de) Zuidzyde, by de Baangragt in de Haakemakers Gang. *f* 425. Deselve.

Princegragt (*W. Ebbenhorst*, *J. Kwix* en *D. van der Saan Lodewyksz.*, Een Gruttery op de) op de hoek van de Weieringstraat. *f* 12000, in slag *f* 200. opgehouden.

Slootstraat (*J. Buyn*, *R. Pietersz. Schoonegevel* en *G. Homburg*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy, het derde bewesten de Grossierdery. *f* 650, in slag *f* 200. opgehouden.

Verwersgragt (*J. Freni*, *A. de Mol van Otterloo*, en *J. van Maurik Jansz.*, Een Huis en Erve, op de) of Groene Burgwal. *f* 9050, in slag *f* 1100. *E. Doublet.*

Verwersgragt (Deselve, Een Huis en Erve, geapproprieert tot een Stookery, op de). *f* 4550, in slag *f* 1400. *A. de Mol van Otterloo.*

Verwersstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de) Noord Westzyde. *f* 2000. in slag *f* 100. Deselve.

Verwers

Verwers Pad G: *Muller Job. Anthonisz.*, Een Herberg, genaamd de Vriendelyke Byeenkomst, buiten de Utrechtsche Poort, op het lange). *f* 575, in slag *f* 7. opgehouden.

Watersteeg (*M. van der Einden*, *P. Slagregen*, *H. H. Helmers* en *J. Fey*, Een Huis en Erve, in de). 1775, in slag *f* 100. *D. Heydeman.*

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 15 *Maart* 1773. geveyld.

Angelierstraat (*W. van Otterloo*, *M. Kley*, *H. Louverbek* en *A. de Maaker*, Een Huis en Erven, in de) Zuydzy, by de Baangragt. *f* 2600 in slag *f* 8. *P. de Hoen.*

Foely Dwarsstraat (*J. Kwiks* en *P. Jaarsveld*, Een Huis en Erve in de) 't 9de Huis van het Schippersgragje. *f* 2150 verkocht.

Halve Maansteeg *J. Posthumus*, *A. van der Glint*, *I. de La Fontaine Verwey*, *F. Reyne*, *D. Heydeman*. *A. Henneboo*, *C. Dom* en *P. Jaarsveld*, Drie Huizen en Erven op den hoek van de) en Botermarkt. *f* 16300 in slag *f* 700 verkocht.

Jonkerstraat (*W. van Otterloo*, *M. Kley*, *H. Louverbek* en *A. de Maaker*, Een Huis en Erve, in de) agter het hoek of Pakhuis, van de eerste Dwarsstraat. *f* 2950 in slag *f* 40 opgehouden.

Kalverstraat (*E. Croese*, *F. Ryne* en *H. Aams*, Een Huis en Erve, zynde een Koffyhuis, in de) op den zuiderhoek, van de Jonge Roelofsteeg. *f* 15000 in slag *f* 475 opgehouden.

Korte Houtstraat (*W. van Otterloo*, *M. Kley*, *H. Louverbek* en *A. de Maaker*, Een Huis en Erve, in de) Westzy, 't 6de van de Swaanenburgstraat. *f* 3975 in slag *f* 125. *J. Speekman.*

Korte Reguliers Dwarsstraat (*J. Posthumus*, *A. van der Glint*, *I. de La Fontaine Verwey*, *F. Reyne*, *D. Heydeman*, *A. Hennebo C. Dom* en *P. van Jaarsveld*, Een Stal en Bovenhuis, in de) *f* 4800 in slag *f* 1000 *C. Twisk.*

Korte Reguliers Dwarsstraat (dezelve, Een Koetshuis en Erve, in de) *f* 3050 in slag *f* 450 *C. Roos Carelsz.*

Meulensteeg (*P. de Hoen*, Een Huis en Erve, in de) Zuydzy, by de Agterburgwal. *f* 2100 in slag *f* 150 *A. Buys.*

Muider Poort (*J. Posthumus*, *A. van der Glint*, *I. de La Fontaine Verwey*, *F. Reyne*, *D. Heydeman*, *A. Hennebo*, *C. Dom* en *P. van Jaarsveld*, Vyf Kampen Weyland, buiten de) aan de Houtwaalder Weg. *f* 5500 in slag *f* 125 *G. de Roy.*

Moddermansgang (*W. van Otterloo*, *M. Kley*, *H. Louverbek* en *A. de Maaker*, Twee Huizen en Erve, op de Palmgragt in de) *f* 460 in slag *f* 8 *M. Kly.*

Nieuwe Waals Eiland (*J. Gaubert* en *S. Bosma*, Een Huis en Erve, op het) tusschen de Buiten Bantemerstraat en Kraansluis. *f*. 9150 *f* 1000 opgehoud.

Nieuwe Zyds Achterburgwal (*P. de Hoen*, De Helft in een Huis en Erve, op de) Oostzyde, naast het Pakhuis, op de Zuiderhoek, van de Huiszittensteeg. *f* 925 in slag *f* 20 *P. de Hoen.*

Plantagie over het Weesper Veld (*J. Posthumus*, *A. van der Glint*, *I. de La Fontaine Verwey*, *F. Reyne*, *D. Heydeman*, *A. Hennebo*, *C. Dom* en *P. van Jaarsveld*, Een Tuin en Huizinge, op Stads Grond, in de) genaamd Rust vol genoegen. *f* 2250 in slag *f* 400 *J. van Jagen.*

Palmgragt, (*W. van Otterloo*, *H. Louverbek* en *A. de Maaker*, twee Huizen en Erven, onder een Dak, op de) in de Huyper Sleepersteeg, *f* 1180. in slag *f* 6. *Jarman.*

Reguliers Breestraat (*J. Posthumus*, *A. van der Glint*, *I. de La Fontaine Verwey*, *F. Reyne*, *D. Heyman*, *A. Hennebo*, *C. Dom en Pieter van Jaarsveld*, Een Stalmeesters-Stal en Erve, op den hoek van de) en Botermarkt. *f* 11150, in slag *f* 1200. *M. van der Linde*.

Reguliers Breestraat (dezelve, Een Huis en Erve, naast de hoek van de) *f* 7200, in slag *f* 1000. verkogt.

Reguliersgraft (Dezelve, Een Huis en Erve, op de) Noordzy tusschen de Heerengraft en Reguliers Dwarsstraat. *f* 5650, in slag *f* 400 *J. Posthumus*.

Utrechtsche Dwarsstraat (*B. Tideman*, *G. Scholten* en *B. Tideman*, *Johannesz.* Een Huis en Erve, in de) tusschen de Amstel en Utrechtschestraat. *f* 2425, in slag *f* 5. *J. Kakenbosch*.

Utrechtsche Dwarsstraat (Dezelve, Een Huis en Erve, in de) *f* 2325, in slag *f* 60. verkocht.

Utrechtsche Dwarsstraat (*J. Posthumus*, *A. van der Glint*. *I. de La Fontaine Verwey*, *F. Reyne*, *D. Heydeman*, *A. Hennebo*, *C. Dom* en *P. van Jaarsveld*, Een Stal en Erve, in de) tusschen dito Straat en Reguliersgragt. *f* 3100, in slag *f* 1000. *C. Twisk*.

Vlooijenburg (Dezelve, Een Huis en Erve, op) op den hoek van de Lange en Korte Houtstraat. *f* 6650, in slag *f* 1200. *G. de Roy*.

Waale Weesstraat (Dezelve, Twee Huizen onder een Dak, op den hoek van de) en Weteringstraat. *f* 7325, in slag *f* 250. *J. Kakenbosch*.

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 15 *Maart* 1773. gev.

Obligatien (*J. T. de Bree*, Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie van *Surinamen* genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Willem Clifford* en *Rudolph le Chevalier*, alle in blanco in dato 10 October 1769. *f* 1000. 82¼ Pt. in slag ¼ Pt. *G. Ermeling*.

—— in blanco *f* 1000. 81¾ Pt. in slag ¼ Pt. *Tideman en Scholten*.

—— in blanco *f* 1000. 83¾ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 83¾ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.

Obligatien (*W. Brambach*, *E. Croese*, *C. Blasius* en *C. Dom*, Een) ten lasten en Comptoire als vooren *f* 1000. 84¼. Pt. in slag ¼ Pt. *Tideman en Scholten*.

—— in blanco *f* 1000. 84½ Pt. in slag ¼ Pt. *W. Brambach*.

—— in blanco *f* 1000. 85¼ Pt. in slag ¼ Pt. *Tideman en Scholten*.

—— in blanco *f* 1000. 85¼ Pt. in slag ¼ Pt. *G. Ermeling*.

—— in blanco *f* 1000. 85½ Pt. in slag ¼ Pt. *Tideman en Scholten*.

—— in blanco *f* 1000. 85¼ Pt. in slag ¼ Pt. *W. Brambach*.

—— in blanco *f* 1000. 85½ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 85¼ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 85 Pt. in slag ¼ Pt. *Tideman en Scholten*.

—— in blanco *f* 1000. 85 Pt. in slag ¼ Pt. *W. Brambach*.

—— in blanco *f* 1000. 85 Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 84½ Pt. in slag ¼ Pt. *A. Kramp*.

—— in blanco *f* 1000. 84½ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. in slag ¼ Pt. *W. Brambach*.

in

—— in blanco *f* 1000. 84½ Pt. in flag ¼ Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 84¼ Pt. in flag ¼ Pt. O. C. *Titsing.*
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. in flag ¼ Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. in flag ¼ Pt. O. C. *Titsing.*
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in flag ½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 83¾ Pt. in flag ¼ Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 83¾ Pt. in flag ¼ Pt. *Waakhuysen.*
—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. in flag ¼ Pt. *W. Brambach.*
—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.

Obligatien (*E. Croese*, *D. Seuwryn* en *A. Haverkamp*, Een) ten lasten van de Generaliteit der Vereenigde Nederlanden, op Naam *f* 1000. 107 Pt. in flag ¼ Pt. *G. Muller Joh. Antb*
—— op Naam *f* 1000. 108 Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 2000. 103½ Pt. in flag ¼ Pt. *Hk. Baars Willemsz.*
—— in blanco *f* 1800. 103½ Pt. in flag ¼ Pt. *Menkema.*
—— in blanco *f* 1000. 104 Pt. in flag ¼ Pt. *P. de Mortier.*

Obligatien (Een) ten lasten van Holland en Westvriesland, ten Comptoire *Amsterdam* op Naam *f* 1000. 106 Pt. in flag ¼ Pt. *J. Steenbergen.*
—— op Naam *f* 1000. 107 Pt. in flag ¼ Pt. *H. Baars Willemsz.*
—— op Naam *f* 400. 104¼ Pt. in flag ¼ Pt. *C. Cramer.*

Obligatien (Een) ten lasten als boven ten Comptoire *'s Hage*, op Naam *f* 1000. 104¾ Pt. in flag ¼ Pt. *H. Baars Willemsz.*
—— op Naam *f* 600. 102½ Pt. in flag ¼ Pt. *C. Cramer.*

Obligatien (Een) ten lasten als vooren ten Comptoire *Haerlem*, op Naam *f* 1000. 103¾ Pt. *A. de Lange.*
—— op Naam *f* 1000. 103¾ Pt. *D. Seuwryn.*

Obligatien (Een) ten lasten van de Provincie *Utrecht*, op Naam *f* 1200. 103½ Pt. in flag ¼ Pt. *H. Baars Willemsz.*
—— op Naam *f* 800. 103¼ Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.

Obligatie (Een) ten lasten van de Provintie *Friesland*, in blanco *f* 1000. 79 Pt. *A. van Ketwich.*
—— in blanco *f* 1000. 78¾ Pt. *Bunel en Broers.*
—— op Naam *f* 1000. 78 Pt. in flag ¼ Pt. Deselve.
—— op Naam *f* 1000. 75½ Pt. in flag ¼ Pt. *J. Myhs.*

Obligatien (Een) ten lasten van de Provintie *Zeeland*, alle uit de Lotery van den Jaare 1751. op Naam *f* 1560. 78½ Pt. in flag ¼ Pt. *P. Eswyler.*
—— op Naam *f* 1010. 78½ Pt. in flag ¼ Pt. *Menkema.*
—— op Naam *f* 1000. 79½ Pt. in flag ¼ Pt. *E. Croese.*
—— op Naam *f* 2000. 79½ Pt. in flag ¼ Pt. *Menkema.*
—— op Naam *f* 1286. 79½ Pt. in flag ¼ Pt. *Leuveling.*
—— op Naam *f* 1024. 79¼ Pt. in flag ¼ Pt. *Waarts en Koning.*
—— op Naam *f* 2020. 78¾ Pt. in flag ¼ Pt. *Waarts en Koning.*
—— op Naam *f* 1080. 79¼ Pt. in flag ¼ Pt. *Menkema.*
—— op Naam *f* 1436. 79¼ Pt. in flag ¼ Pt. *Waarts en Koning.*
—— op Naam *f* 1632. 79¼ Pt. *J. Schreuder Willemsz.*

Obligatien (*G. Jarman* en *G. W. Lobman*, Een) ten laften eenige Planters in de Colonie van *Surinamen*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Willem Clifford* en *Rudolph le Chevalier*, in dato primo October 1769. ftaende in blanco *f* 1000. 83 Pt. in flag $\frac{1}{4}$ Pt. *Sapportas*.

—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. in flag $\frac{1}{4}$ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. in flag $\frac{1}{4}$ Pt. *A. Montyn*,

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. in flag $\frac{1}{4}$ Pt. *G. W. Lobman*.

—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. in flag $\frac{1}{4}$ Pt. *Kramp*.

—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. in in flag $\frac{1}{4}$ Pt. *C. ten Kate*.

—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. in flag $\frac{1}{4}$ Pt. *H. Campen*.

—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. in flag $\frac{1}{4}$ Pt. *C. ten Kate*.

—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. in flag $\frac{1}{4}$ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. in flag $\frac{1}{4}$ Pt. *H. Campen*.

Obligatien *E. Croefe*, *F. J. Mélissen*, *G. Jarman*, *J. Speekman* en *P. Dissel* (Een) ten Laften van de Planters in de Colonie Surinamen, genegotieerd onder directie van de Heeren *Wm. Clifford* en *R. le Chevalier*, alle In Blanco, in dato 1. October 1769. in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. *Tideman en Scholten*.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ P. *Stopendaal*.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. *H. Campen*.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. *Stopendaal*.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. *Waakbuyfen*.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{2}$ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. Defelve

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{2}$ Pt. *G. Jarman*.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. *E. Croefe*.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. *G. Jarman*.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{2}$ Pt. *Tideman en Scholten*.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. *H Campen*.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. *Waakbuyfen*.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. *E. Croefe*.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. *Waakbuyfen*.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. Defelve.

Obligatie (Een) ten Laften als boven, genegotieerd onder directie van de Heeren *Laurens Brandligt en Zoon*, alle in blanco, in dato 1. July 1769. in blanco *f* 1000. 86$\frac{1}{2}$ Pt. in flag $\frac{1}{4}$. *A. Honftyn*.

—— in blanco *f* 1000. 87$\frac{1}{4}$ Pt. *Waakbuyfen*.

—— in blanco *f* 1000. 87$\frac{1}{4}$ Pt. in flag $\frac{1}{4}$ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 87$\frac{1}{2}$ Pt. in flag $\frac{1}{2}$ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 88$\frac{1}{4}$ Pt. Defelve.

Obligatien *B. Stemberg*, *G. Jarman*, *G. H. Westerloo* en *G. W. Lobman*, (Een) ten Laften eenige Planters in de Colonie van Surinamen, Genegotieert ten Comptoir van de Heeren *Wm. Clifford en R. le Chevalier*, gedateert 1 October 1769, Rentende 5 Pt. intreft in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{2}$ Pt. in flag $\frac{1}{4}$ Pt. *B. Stemberg*.

—— in blanco *f* 1000. 83$\frac{1}{4}$ Pt. in flag $\frac{1}{4}$ Pt. Defelve.

In

—— in blanco *f* 1000. 84¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84¾ Pt, Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84¼ Pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten Lasten, Vrouwe *Catharina Heyliger*, Wed. de Edele Heer *B.P. de Nully*, op Haar Ed. Plantagie Mar'ys Fancy en St. Croix, Genegotieert ten Comptoire van de Heeren *Abraham ter Borch en Zoonen*, gedateert 6 September 1772. in blanco *f* 1000. 69¼ Pt. in slag ¼ Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 69¼ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 69¼ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000, 69¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000; 70¼ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 70½ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 70½ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 70¼ Pt. in slag ¼ Pt. *P. Brak Cornelis.*
—— in blanco *f* 1000. 71¼ Pt. *Eleazar de Meza.*
—— in blanco *f* 1000. 70½ Pt. in slag ¼ Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 70¼ Pt. in slag ¼ Pt. *Eleazar de Meza.*
—— in blanco *f* 1000. 70½ Pt. in slag ¼ Pt. *Tideman en Scholsen.*
—— in blanco *f* 1000. 70½ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 70½ Pt. in slag ¼ Pt. Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 70¼ Pt. in slag ¼ Pt. *Waakbuyssen.*
—— in blanco *f* 1000. 70¼ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 70¼ Pt. in slag ¼ Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 70¼ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 70¼ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 71¼ Pt. in slag ¼ Pt. *Waakbuyssen.*
—— in blanco *f* 1000. 71¼ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 71½ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 71¼ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten Lasten de Heer *Johannes Heyliger Pietersz.* op zyn Ed. Plantagie, *St. George a St. Croix*, genegotieert ten Comptoire als vooren, gedateert primo Juny 1772. in blanco *f* 1000. 63⅝ Pt. in slag ¼ Pt. *E. Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 64½ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 65½ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 66¼ Pt. in slag ¼ Pt. *Waakbuyssen.*
—— in blanco *f* 1000. 66¼ Pt. in slag ¼ Pt. *E. Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 66¼ Pt. in slag ¼ Pt. *Waakbuyssen.*

Obligatien (*I. de Wolff* en *J. Pater*, Een) ten lasten van eenige Planters op de Deensche Americaansche Eilanden, *St. Croix*, *S, Thomas* en *St. Jan*, ten Comptoire van den Heer *Abraham ter Borch*, genegotieerd a 6 Pt. staande in blanco, van dato primo January 1767. *f* 1000. 73½ Pt. in slag ¼ Pt. *E. Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 74¾ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 74¼. Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.

in

—— in blanco *f* 1000. 76 Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 76½ Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 76¾ Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 77¾ Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 77¾ Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 79¼ Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 77¼ Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 77¼ Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.

Obligatien (G. *Jarman*, Een) ten laſten eenige Planters in de Colonie van *Surinaamen*, genegotieert ten Comptoire van de Heeren *W. Clifford* en *R. le Chevalier*, gedateert 1 October 1769. à 5 Pt. intereſt in blanco *f* 1000. 84½ Pt. in ſlag ¼ Pt. *G. Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 84¼ Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 84½ Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 84½ Pt. in ſlag ¼ Pt. *Waakbuyſſen.*
—— in blanco *f* 1000. 84¼ Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. in ſlag ¼ Pt. *G. Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 83¾ Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 83¾ Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in ſlag ¼ Pt. *Burel en Broers.*
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in ſlag ¼ Pt. *H. Campen.*
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in ſlag ¼ Pt. *G. Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in ſlag ¼ Pt. *E. Croeſe.*
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in ſlag ¼ Pt. *Koch.*
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in ſlag ¼ Pt. *J. van Maurik Jansz.*
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in ſlag ¼ Pt. *Koch.*
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in ſlag ¼ Pt. *E. Croeſe.*
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1009. 83¼ Pt. in ſlag ¼ Pt. *G. Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.

Obligatien (Een) ten laſten de Staaten van Bronswyk Lunenburg en Wolffenbuttel, genegotieert ten Comptoire de Heeren *Luden, en Comp.* gedateert 1 February 1769. à 4 Pt. in blanco *f* 1000. 91 Pt. in ſlag ¼ Pt. *J. Sluyman.*
—— in blanco *f* 1000. 91½ Pt. in ſlag ¼ Pt. *H. Baars Willemsz.*
—— in blanco *f* 1000. 91 Pt. in ſlag ¼ Pt. *J. Sluyman.*
—— in blanco *f* 1000. 91 Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 91 Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 91 Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 100. 91 Pt. in ſlag ¼ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 91 Pt. in ſlag ¼ Pt. *G. Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 91 Pt. in ſlag ¼ Pt. *J. Sluyman.*

—— in blanco *f* 1000. 90½ Pt. in slag ⅛ Pt. *P. Dissel.*
—— in blanco *f* 1000. 90¼ Pt. in slag ¼ Pt. *H. Baars Willemsz.*
—— in blanco *f* 1000. 90½ Pt. in slag ¼ Pt. *J. Sluyman.*
—— in blanco *f* 1000. 90 Pt. in slag ¼ Pt. *J. van Mourik Jansz.*
—— in blanco *f* 1000. 90 Pt. in slag ¼ Pt. *P. Dissel.*
—— in blanco *f* 1000. 90 Pt. in slag ¼ Pt. *A. van Ketwich.*
—— in blanco *f* 1000. 90 Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
Obligatie (Een) ten lasten de Prins van Pruissen, genegotieert ten Comptoire van de Heeren *Raymond* en *Theodorus de Smeth*, gedateerd 1 May 1769. in blanco *f* 1000. 96¼ Pt. in slag ¼ Pt. *A. Muller.*
Obligatien (Een) ten lasten eenige Planters op de Deense Americaanse Eilanden *St. Croix*, *St. Thomas* en *St. Jan*, genegotieert ten Compt. van de Heeren *A. ter Borch* en *Zoonen*, gedateert 1 July 1767. in blanco *f* 1000. 80 Pt. in slag ¼ Pt. G. *Ermeling.*
—— in blanco *f* 1000. 80¼ Pt. in slag ¼ Pt. *Waakbuysen.*
Obligatie (Een) ten Comptoire als boven, gedateert 6 September 1772. in blanco *f* 1000. 72 Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
Obligatien (*H. Hoogewal*, *G. Jarman* en *A. van Ketwich*, Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie van *Surinamen*, genegotieert ten Comptoire van de Heeren *W. Clifford* en *R. le Chevalier*, gedateert 1 October 1769 in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in slag ¼ Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 83¾ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. *E. Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanko *f* 1800. 83½ Pt, Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *E. Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 83¾ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000 83¾ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 83¾ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 83¾ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. *f* 84 Pt. *H. Campen.*
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *E. Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *E. Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000 84 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000, 84 Pt. Deselve.
Obligatien (*E. Croese*, *J. Steenbergen*, en *G. Jarman*, (Een) ten Lasten van eenige Planters in de Colonie Surinamen, genegotieerd onder directie van de Heeren *Wm. Clifford* en *R. le Chevalier*, alle in dato 1. October 1769. in blanco *f* 1000. 84¼ Pt. *H. Campen.*
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84½ Pt. *Steenbergen.*
Obligatien ten lasten van de Eygenaar van de Plantagie de *Morgenster* op *St. Croix*, genegotieerd onder directie van de Heeren *Abm. ter Borch en Zoonen*, alle in dato 24. Jannuary 1772. in blanco *f* 1000. 75¼ Pt. *P. Onstein.*
—— in blanco *f* 1000 75. ¾ Pt. Deselve
—— in blanco *f* 1000. 75. ¾ Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 75 Pt. *Onsteyn.*
—— in blanco *f* 1000. 75. ¾ Pt. Deselve.

in

—— in blanco *f* 1000. 75 ½ Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 75 Pt. Dezelve.
Obligatie ten lasten van de Eigenaars van de Plantagien *Lekkenlund* en *Koke*, *Altona de Wonderlyke Berg* en *Flamingo Pan*, alle op 't Eiland *St. Thomas* genegotieerd, onder directie van de Heeren *A. ter Borch en Zoonen*, in dato 1. December 1771, in blanco *f* 1000 65½ *Ketwich.*
Obligatie (Een) ten Lasten van de Eigenaar van de Plantagie *l'Esperance*, geleegen op 't Eyland *St. Jan*, genegotieerd onder directie van de Heeren *Hk. Hofbam en Zoon*, in dato 1. Augustus 1770. in blanco *f* 1000. 97½ Pt. *C. Cramer.*
Obligatien (*D. Leuveling*, Een) ten Lasten van Planters in de Colonie Surinamen, genegotieerd onder directie van de Heeren *Wm. Clifford* en *R. le Chevalier*, alle in blanco, en in dato 1 October 1769. in blanco *f* 1000. 84½ Pt. *H. Campen.*
—— in blanco *f* 1000. 84½ Pt. *E. Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 84½ Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 84½ Pt. *van Eyk.*
—— in blanco *f* 1000. 84½ Pt. *E. Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 84½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000, 85. Pt. *van Eyk.*
—— in blanco *f* 1000. 85. Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 85½ Pt. *E. Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 85½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000 85½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000, 85½ Pt. Deselve.

De volgende *Makelaar* heeft dit onderstaande *Schip* op *Maandag* den 15 *February* 1773, in 't Nieuwezyds Heeren Logement geveild.

Galjoot-Schip (*T. Beth Ysbrandsz.*, Een extraordinaris Welbezeilt) met 3 Masten, genaamt de *Nicolaas* en *Magdalena*, gevoerd by Kapitein *Barend Evers*, is in 't Jaar 1761. N. U., L. 83 voet, W. 18 vozt 6 duim, H 11 voet 6 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 2100, in slag *f* 300. *Otto Ernst Wiettel.*

Deeze volgende *Scheepen* zyn op *Maandag* den 1 *Maart*, 1773. geveyld.

Kof Schip (*D. ten Tye*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Juffrouw *Blok*, gevoert by Schipper *Pieter Revrds*, is in 't jaar 1763. N. U., L. 97½ voet, W. 22 voet 3 duim, H. 10 voet 3 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 4600. in slag *f* 10. *V. de Vries voor zyn Meester.*

Kof-Schip (*T. Beth Ysbrandsz*, en *H. Beth Tammesz*, Een Extraordinary Welbezilt) genaamt de *Eykeboom*, gevoert by Schipper *Pieter Sloff*, is in 't Jaar 1763. N. U., L. 89 voet, W. 21 voet 5 duim, H. 10 voet 9 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 4600. *Pieter Vis*, en weder herveild mogt doen gelden. *f* 3300, in slag *f* 300 *T. Beth Ysbrandsz. voor zyn Meester.*

N. B. Dit Schip vaart onder Directie van de Heeren *Franco* en *Adrianus Dubbeldemuts* tot *Rotterdam.*

Snaauw-Schip (*V. de Vries* en *I. Schut*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Getrouwe Margaretha*, gevoert by Kapitein *Klaas Scheltes van der Mey*, is in 't Jaar 1755. N. U., L. 78 voet, W. 21 voet 5 duim, H. 10 voet 6 duim, 't V. 5 voet 6 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 2500, in slag *f* 40. *V. de Vries voor zyn Meester.*

MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE
MERCURIUS,

Voor de Maand MAART 1773. TWEEDE STUK.

EUROPA. *TURKYEN. Constantinopolen.* De tyding die men gekregen heeft, dat *Jaffa* door *Ali Bei* en *Cheik Daher* veroverd was, is ongegrond bevonden; men verzekerd thans in het tegendeel, dat die Stad zich tot het uiterste verdedigd heeft, in zo verre dat de Belegeraars genooddrongen geweest zyn het Beleg op te breken.

Ten blyke, hoe zeer de Ottomannische Regeering genegen is het Bestand tusschen haar en Rusland heilig te onderhouden, strekt, dat een Oorlogschip der laatstgemelde Natie, door een hevigen storm in 't *Naauw der Dardanellen* gedreven zynde, aldaar op 't strand was geraakt, doch dat de *Capitan-Pacha* zulks vernomen hebbende, terstond bevel heeft gegeven, om allen bystand aan het zelve te bieden en van 't strand af te helpen, waarop het ook vervolgens weder van daar naar desselfs Vloot te rug gekeerd is.

Den 2 February (1773) zyn de achterstallen van twee vierendeelen jaars Soldy, welke de Porte noch aan de Troepen verschuldigd was, aan dezelve voldaan, bedragende 2800 Beurzen, of één Millioen en 400000 Leeuwendalers.

Cara Osman Oglou, Gouverneur van *Smirna*, is niet, gelyk het gerucht gelopen heeft, in zyn Gebied bevestigd, maar de Sultan heeft in zyn plaats benoemd *Halil Aga*, eertyds Bevelhebber van *Galeta*, eene onzer Voorsteden. Hy zal echter aldaar niet gaan resideeren, maar een ander in zyn plaats derwaarts zenden.

PORTUGAL. Lissabon. Onze Patriarchale Hoofdkerk, welke zedert de Aardbeving van Allerheiligen dag des jaars 1755 van hout was opgebouwd, geraakte voor omtrent 3 jaren in brand en werd geheellyk door het vuur verteerd. De Toren mede van

hout, bleef tot ieders verwondering onbeschadigd, maar geraakte tien of twaalf dagen later, op klaren middag ook in brand, zonder dat iemand wist, hoe dit bykwam en werd mede tot den grond toe in de assche gelegd. Hier op verplaatste men de Hoofdkerk in 't Klooster van *St. Benedictus*, doch ook aldaar, na verloop van zes maanden, ontstond brand in dezelve, waardoor niet tegenstaande de vlammen gelukkig gestuit werden, voor omtrent vier maal honderd duizend *Crusado's*, aan kostbaarheden verloren wierd. Van daar ten derden male verplaatst in 't Klooster van *St. Vincent*, ontstond ook wederom brand in dezelve, doch zonder gevolgen, vermits dezelve tydig ontdekt en gebluscht werd. Niemand kon de oorzaak dezer driewerf herhaalde ongelukken bedenken, tot dat het geval dezelve openbaarde. Een welgestelde Burger alhier, wiens broeder zelfs in dienst van het Hof is, had de brand in de Kerken gestoken. Hy had de kostbare tapyten der Kerken verkocht, en die niet konnende leveren op dien dag van 't *Corpus Christi*, waarop men de gewoonte heeft deze Kerk op het allerprachtigste uit te dosschen, nam hy 't besluit, tot bedekking zyner ontrouwe de Kerk in brand te steken, en dit heeft hy, zo dikwils hy 't nodig oordeelde, herhaald. Hy was noch een jongman en naar *Spanje* gevlucht, edoch weder herwaards willende komen, werd hy op de grenzen gevat. Hy beleed terstond zyne misdaad, en werd dienvolgens veroordeeld om levendig verbrand te worden; maar de Koning dit vonnis verzagt hebbende is hy alvorens geworgd geworden.

INGERMERLAND. Petersburg. Hare Keizerlyke Majesteit onze roemwaardige Souvereine heeft, door Haren Minister, den Baron *van Stackelberg*, aan het Poolsche Ministerie te *Warschauw* doen overgeven deze navolgende

DECLARATIE.

De Keizerin van *Rusland* heeft, door haare *Declaratie*, welke zy den 7 September door haaren Minister aan den Koning en de Republyk *Poolen* heeft laaten presenteeren, daartoe genoodzaakt door de Anarchie, die zederd zo veele jaaren den Staat verwoestte, haare wettige Pretensien, die zy ten laste der Republiek hadt, opgeëischt; tot vergoeding van welke zy zich metterdaad in 't bezit stelde van eenigen haarer Bezittingen; en ten zelven tyde heeft hy ook de geheele *Poolsche* Natie genoodigd, om den Geest van verwarring en verlei-

ding

dinge te verbannen, of ten minste op te schorten, op eenen Ryksdag te vergaderen, en aldaar gemeenschaplyk met haare Rus-Keizerlyke Majesteit, en met haare twee geällieerde Hoven, te arbeiden aan de Middelen, om de goede orde en rust op eenen vasten voet te herstellen, en door plechtige Acten de ruillingen der Tytels en Pretensien van ieder dier Hoven tegen het Equivalent, waarvan zy bezit hebben genomen, te bevestigen. Dit was het waare Oogmerk dier Declaratie, en haare Majesteit verwachte met geduld de billyke uitwerking daarvan. Doch met het grootste ongenoegen heeft zy vernomen, dat de Koning, tot Antwoord op die Declaratie, uit eigen beweeging en gezag, aan haaren Minister heeft doen ter hand stellen, en publyk maeken een Protest, strekkende om de gemelden Pretensien haarer Majesteit, gelyk ook de voorschreeve Bezitneeming, te ontzenuwen.

Het is met geen minder droefheid, dat haare Keizerlyke Majesteit aan den anderen kant gezien heeft, dat de Poolsche Natiën, in plaats van met yver en genegenheid de byeenroeping van een Ryksdag te bevorderen, zonder welke zy noch de binnenlandsche Onlusten kan bevreedigen, noch de zo dringende Affairen, welke zy met haare Nabuuren uitstaande heeft, in orde brengen, zich nog overgeeft aan de verleidingen, de intrigues en de eigenbaat van byzondere Persoonen, welke in staat is, dat zo verwyderde tydstip van Vrede en zekerheid der Bezettingen te verwyderen. Maar hoe groot is haare verbaastheid en verontwaardiging door een schakel van stappen van de Regeering der Republiek duidelyk te zien het doodelyk ontwerp om de zo binnen-als buitenlandsche Onrust des Staats tot aan de afgelegenste Eeuwen te willen uitstrekken, van het Geduld der drie nabuurige Moogenheden te vermoeijen over het Recht, hetwelk zy van de Republiek eisschen, en door listige vertraging der Rechtvaardigheid van haare Aanspraaken aan de Wisselingen van het Geval overtegeeven. Men vergadert een *Consilium* niet talryk of eensgezind genoeg, nog van een voldoend gezag voorzien; men scheide zonder iets te besluiten; men zegt de byeenkomst van een ander aan, maar, als of 'er de onverschilligste Zaak voor de Natie behandeld zou worden, men verzet de Zamenkomst op de ongegrondste voorwendzels tot een zeer langen tyd, en onder de hand rooit men de Geesten op, men zet alle Cabalen en Factien in beweeging, met oogmerk om alle mogelyke hinderpaalen in den weg te zetten tegens de binnenlandsche bevrediging, en de Negotiatie geëischt door de drie Hoven.

De respective Ministers hebben reeds, door eene tweede Declaratie, herhaalde aanzoekingen by den Koning en de Republiek gedaan, om eenen Ryksdag uitteschryven, en de gevaaren, uit eene zo groote traagheid voortspruitende, aan het Hof van Warschau onder 't oog gebragt.

Ondertusschen wil haare Majesteit, op dat men haar geene der

 rampen,

rampen, die Poolen nog mogt ondergaan, zou kunnen wyten, in deeze hachlyke tydsomstandigheden nog eene laatste pooging doen, om eene zo onbegrypelyke eigenzinnigheid te overwinnen. Ten dien einde vernieuwt haare Majesteit op het nadruklykste haare Instantien by den Koning en de Natie, om eenen Ryksdag uitteschryven, en een finaal Vergelyk tusschen de Republiek en de drie nabuurige Mogenheden te maaken.

En ten einde het gewicht van deezen nieuwen Stap der Keizerin voor de Oogen der Poolsche Natie niet verminderd worde; bepaald zy den tyd der houding van den Ryksdag op den 19 April, en dien tot het finaal Vergelyk op den 8 Juny deezes Jaars. Welke termynen vruchtloos verstreeken zynde, verklaart haare Majesteit zich van nu af aan ongehouden tot eenigen afstand, in haare eerste Declaratie gemeld, zullende zodanige Middelen gebruiken, welken zy dienstigst zal oordeelen, om zich volkomenlyk recht te verschaffen.

Warschau den 2 February 1773.

POLEN. Warschauw. Ons Ministerie heeft, op de Declaratie des Keizerinne van *Rusland*, hier boven onder *Petersburg* gemeld, en die der Hoven van *Weenen* en *Berlyn* gegeven, dit volgende

ANTWOORD.

De ondergetekenden den Koning verslag gedaan hebbende van de Declaratien, den 2 February (1773) door de Ministers der Hoven van *Weenen*, *Petersburg* en *Berlyn*, aan hen overgegeven, en zyne Majesteit daarop het advys van den Senaat in genomen hebbende, zyn gelast het volgende Antwoord te geven:

De gronden van inschiklykheid, volgens welken de Koning en de Senaat van Polen zich in de tegenwoordige omstandigheden verplicht vinden derzelver gedrag jegens de drie gemelde Hoven te richten, genoegzaam bekend zynde, door de Ministeriale *Nota* van den 14 December 1772 ten antwoord gegeven op de gelykluidende Declaratien dier Hoven, van den 4 van dezelve Maand, en door hunne met die gronden overeenkomende daden, beroepen zich de ondergetekenden op dezelve, en bepalen zich voor het tegenwoordige.

I. Om den Heren Ministers der drie Hoven te doen begrypen, dat zy met hunne eischen, die niet alleen streng zyn, maar noch daarenboven bezwaard door den Styl der Uitdrukking, en den toon van beschuldiging en verwyt, voorbedachtlyk in de voorgem. Declaratien gebruikt, den Koning en den Senaat bedroefd hebben, en dat zy met die vorderingen van de verschuldigde agting voor de waardigheid des Konings, wiens gedrag hunne beschydenheid verdiende, en voor de Republiek, zig eeven zeer verwyderen.

II. De Ondergetekenden moeten den gemelden Heeren Ministers kennis geeven, dat de Koning, na alvoorens met den Senaat de ernstige bedrygingen en de dringende gevaaren, die Hem, in gevallen

val van weigering, zyn aangezegt, in overweging genomen te hebben, de begeerte der drie Hoven opgevolgd, en de opening des Ryks-Dags op den 19 April bepaald heeft.

III. Ten laatsten hebben de Ondergeteekenden bevel den gemelden Heeren Ministers het allerernstigste verzoek te adresseeren, het welk de Koning, met advys van den Senaat, aan de drie Geallieerde Hoven doet, naemlyk: Te bezorgen dat derzelver Troepen de Domeinen der Republik, voor het houden der *anticomitiale* Land-Dagen, ruimen, op dat dezelve en de Ryks-Dag met volkomen vryheid geschieden, en de Nationaale Wil zig ongedwongen en zonder gevaar, verklaare.

Warschouw den 19 February 1773.

(*Getekend*) ANDREAS MODZIEJOWSKI,
Bisschop van *Poosen*, Groot Cancelier.
MICHIEL, *Prins* CZARTORYSKI,
Groot-Cancelier van *Litthauwen*.
JAN BORCH, Ryks-Cancelier.

ZWEDEN. Stokholm. Dat 'er onder de Turken mannen gevonden worden die Beminnaars en Beschermers der Geleerdheid zyn, bewyst het volgende, aan onze Academie der Wetenschappen, door den zich alhier thans bevindenden Afgezant van Tripoli gerichte

S C H R Y V E N.

Onder alle de Instellingen, die de oplettendheit van een vreemdeling naar zich trekken en die my byzonder getroffen hebben, zyn ook die Gezelschappen van geleerde Heeren en Mannen, die niet alleen voor dat geen, het welk voor tegenwoordig ten beste des Lands verstrekken kan maar ook voor het geen de nakomelingschap van nut kan wezen, de ledige uren; die van hunnen zwaarwigtigen arbeid overschieten, besteden tot het nasporen van het geen in de Huishouding, in den Landbouw, in de Natuurlyke Historie en dergelyken opmerklyk is, maar zelfs onderzoeken wat de Natuur aan andere Landen medegedeeld heeft om het zich eigen te maken en beronder de Hemelsstreek onder welke zy wonen aan te kweken.

En offchoon ik uit een Land geboortig ben en het grootste gedeelte mynes levens in een oort heb doorgebragt, daar soortgelyke instellingen in geen gebruik zyn, zoo heb ik toch van een vriend, die zich lange Jaren met my op dezelfde plaats heeft opgehouden, vernomen, dat de Koninglyke Maatschappy der Wetenschappen Persoonen naar verscheiden Landen, tot onderzoek van de voortbrengzelen der Nature, afgezonden heeft: ook heb ik gehoord dat een *Hasselquist* van Egyptenland, het welk in de Nabuurschap van myn Geboorte Stad Tripoly gelegen is, geschreven heeft.

Het is waar, dat het Koningryk Tripoly niet op zulke vrugtbare Velden roemen kan als die Landen, welke derzelver vrugtbaarheit

aan

aan de overstroominge van den Nyl verschuldigd zyn; echter is 'er geen gebrek aan bloemen en vruchtdragende Velden door de Overstrooming der Rivieren, door de schaduwe van den Berg Atlas en door den overvloedigen regen in de Wintermaanden, welke alle door hare verscheidenheit den Natuurkundigen een geruimentyd kunnen bezig houden.

Tot dankbaarheit voor het Brood en Zout (eene Oostersche uitdrukking het levens onderhoud beteekenende) dat ik hier te Lande geniete, en uit eene begeerte om het oogmerk van de Koningl. Maatschappye der Wetenschappen te bevorderen, zoo wel als uit eerzugt om de voordeelen van myn Vaderland, den goeden naam en de menschlykheit myner Landgenooten meer bekend te maken en dat het voorhangsel der vooroordeelen, het welk de Wereld daar voor heeft, weggenomen worde, neem ik de vryheit voor te stellen om een Man, die in de Natuurlyke Historie en Geneeskunde wel bedreven is, naar Tripoly te zenden om aldaar waarnemingen te doen.

Hy zoude met my, zonder eenigen kosten, kunnen reizen. Zyn onderhoud zou hem niet veel komen te staan, dewyl hy myn tafel zou kunnen genieten, schoon hy het aangenamer by de daar zynde Christenen zoude hebben, die 'er toch een vergenoegen en pligt van maken om een Europiaan dienst te doen. Ik zou hem by de Grooten en Voornaamsten van het Land in kennis brengen. Hy zoude met zekerheit kunnen reizen van het Land van Tunis tot in Egypten en verder Landwaarts in naar *Garean*, *Ben Olib* en het Koningryk *Taizan*, aan welk het land grenst der Negers, die aan myne Regeringe cynsbaar zyn. Ik wil er wel voor in staan, dat men hem op de handen dragen en als een kind van het Land aanzien zal. Alleenlyk dient hy eenige smaak in de taal te hebben en zyn tong aan de Arabische uitspraak te gewennen, om in gezelschappen zyn oogmerk te beter te bereiken, de noodige verlichtingen en het regt begrip van zaken te kunnen verkrygen.

Dezelfde voordeelen zal ik hem in het Tunisch Ryk verschaffen, voor zoo ver ik myne reis door het zelve nemen zal.

Ik hoop, dat de Koninglyke Maatschappy der Wetenschappen dezen mynen voorslag, wanneer zy bevind dat die ten nutte der nakomelingen strekken kan, zal aannemen; en anders dien aanzien als met een goed oogmerk geschied. *Stokholm* den 27 January 1773.

SEIDNE HAGGI ABDRAHMAN AGA.

DENEMARKEN. Koppenhagen. Men is hier als noch wel bezig met het uitrusten van Oorlogschepen, maar echter niet meer met zo veel iever als voor heen. Men verneemd ook niet dat 'er een Opperbevelhebber over het Esquader benoemd is, en de verlofgangers der nieuwgeworven Regimenten is geen bevel gezonden om by de dezelve te rug te komen. Alle deze dingen doen ver-

vermoeden dat wy voor geen Oorlog te vrezen hebben.

's Konings Oorlogschip *de Noordsche Kroon*, onder bevel van den Baron *van Uhlfeldt* heeft een tocht gedaan om ontdekkingen te doen onder de *Pool*.

Dit Schip vertrok den 1 January 1769 van *Bornholm*, voor 18 maanden geproviandeerd, aan desselfs boord waren eenige bekwame Sterrekundige, Landschap-Schilders, en alles wat tot het groot oogmerk vereischt werd; zy richtten vervolgens hunnen cours naar 't Noord ten Oosten half Oost, 37 dagen daarna ontdekte zy met goed Weêr en slechte Zee een groot veldachtig Eiland, dat voorby gezeild zynde, hielden zy West Noord West aan tot op den 17 September, als wanneer zy, tusschen twee hoge Landen, in een sterken storm geraakten, welke hen in drie dagen tyds verbazend ver heen dreef, wanneer zy tot hunne grote vreugde het vaste land van *America* ontdekten, dat tusschen de Westlyke gedeeltens der Etablissementen van *Hudsons-Baay* en *California* ligt. Hier ankerden zy, en vonden eene meenigte Reën en Buffels, waarvan zy 'er veele schoten, toen zeilden zy Zuidwaards aan, kwamen in drie maanden in de stille Zee en namen hunnen te rug weg door de Straat van *le Maire* en de West-Indische Eilanden. Zy hebben verscheide zeldzaamheden mede gebragt, waaronder uitmunt eene *Condor*, zynde een Vogel die tot het geslagt der Adelaren behoord; hy is 6 voeten hoog, en desselfs Vleugelen beslaan, uitgebreid zynde, 22 voeten en 4 duimen.

Dit Schip is ter Rheede van 't Eiland *Rosses* in het Graafschap *Donegal* gearriveerd, en staat, zo ras het ys zulks zal toelaten, herwaards te zeilen.

Dantzig. In de twee laatste voorgaande Stukken van dit werkje hebben wy het STAATKUNIGE GESCHRIFT *tot verdediging der* RECHTEN *des* KONINGS *van* PRUISSEN *op de* HAVEN *en* TOLLEN *van de* WEIXEL medegedeeld, niets is derhalven billyker dan dat wy ook verslag doen van 't geen de Magistraat dezer Stad hoofdzakelyk daar tegen inwend in de navolgende

MEMORIE.

De Stad GDANSK. . . . . zynde een oude *Deense Colonie*, heeft reeds zedert het midden van de *tiende* Eeuw geëxsteerd, en was toen de eenigste aanmerkelyke Stad in *Pruissen* en *Pools-Pommeren*:

Haar

Haar Territoir strekte zig uit tot aan het Strand van de Zee, en de Stad wierd reeds van dien tyd af voor een *Zee-Plaats* gehouden, en dus meer dan *twee* Eeuwen, voor dat de *Abdy* van OLIVA, uit welker naam de Koning van Pruissen de Souvereiniteit der Haven van Dantzig eischt, gestigt is.

Na dat nu de Stad uit hoofde van hare legging de noodwendige Stapel-plaats geworden was van alle Goederen, die men uit *Poolen* vervoerde, wierd zy langzamerhand meester van de Scheepvaart langs de nabuurige Kusten; en men heeft niet vergeeten, dat de Koning van *Poolen*, BOLESLAUS III., in 't Jaar 1125. toen hy eene Expeditie ter Zee tegen de *Deenen* in de zin had, alle zyne toerustingen deed maaken in de Haven van Dantzig, dewelke Hy waarschynlyk veroverd had van de Vorsten der WENDEN, die toen ter tyd in deeze Streeken heerschten: Maar de Poolse Heerschappy was aldaar niet van langen duur.

Weinig Jaaren daarna vind men een Vorst SOBISLAUS, de eerste wiens Familie het Christendom aannam, en, na dat hy zyne Residentie in Dantzig gevestigd had, in 't Jaar 1170 de *Abdy* van OLIVA stigtte. Een zekere Acte gepasseerd in 't Jaar 1209 geeft ons kennis wegens een Geslagt van Prinsen van *Gdansk*, zoo als ook wegens hun Kasteel van *Gdansk* en wegens de Stad *Dantzig*, als beroemd door haaren Koophandel en *Tol-Regt*, zynde zulks alles in een tyd toen de *Abdy* van OLIVA ter naauwer nood uit de Stof opgekomen was.

Deze zelfde Stad ging alleen, geduurende meer dan 70 Jaaren, de Poogingen van de *Duitsche* ORDE te keer, en bleef bestendiglyk aan haare Vorsten, zoo als ook, na derzelver uitsterving, aan de Markgraaven van Brandenburg verbonden, tot dat eindelyk de Markgraaf *Waldamar* dezelve aan de gem. ORDE verkogt.

Wel verre nogtans dat de gem. Verandering van Heerschappy de minste krenking aan de Regten en den aangroei van de Stad toebragt, wierd deze in tegendeel daar door tot zulk een top van grootheid en magt verheeven, dat zy voor alle haare Nabuuren ontzaggchelyk wierd. De Groot-Meesters van de *Duitse* ORDE bevestigden aan de Stad het oude Stapel-Regt, uit welkers hoofde het aan de Vreemdelingen niet geoorloofd is om aldaar met andere Vreemdelingen Handel te dryven, maar zy in tegendeel verpligt zyn om hunne Goederen en Waaren aan de Burgers van de Stad te verkoopen, ten einde deze alleen dezelve naderhand aan andere Vreemdelingen by Verkooping kunnen afleeveren.

Insgelyks wierd door de voorn. Groot-Meesters het Regt onder den naam van *Pfalgeld* bevestigd, het welk de Stad, als zynde in het Genootschap der *Hanzee-Steden* verbonden, op alle de Koopgoederen gelegt had, dewelke in haar Haven gelaaden of ontlaaden zouden worden.

Dit zyn de twee oude Regten, dewelke tegenwoordig het Hoofd Voor-

Voorwerp der Pretensien des Konings van Pruissen uitmaaken.

Het is onnoodig den aangroeienden bloei der Stad DANTZIG uitvoerig aan te toonen: Dit zy daaromtrent genoeg, dat die Stad, toen zy de voornaamste Plaats van de vierde *Divisie* der Hanzee-Steden geworden was, met bystand van de andere Steden in *Pruissen* en *Lyfland*, als gezamentlyk de gem. Divisie uitmaakende, verscheide gewigtige Oorlogen tegen de Koningen van *Deenmarken*, de *Hollanders* en de *Duitsche Orde* zelfs uithield.

In 't Jaar 1395, zag zy zig meester van de Stad *Stokholm* en van een gedeelte van *Zweeden*, en men weet dat de Steden *Lubeck* en *Dantzig* in 't Jaar 1523, den Koning GUSTAVUS WASA op den Throon van het Zweedse Ryk gevestigd hebben. Omtrent dezen tyd sloot de Stad met de meeste Zee-Mogentheeden van *Europa* TRACTAATEN van Koophandel, die tot een Grondslag hebben gestrekt van de Reglementen, welke nog tegenwoordig stand houden.

Eindelyk, zoo door haare vrywillige onderwerping als door den afstand van de Duitsche Orde, met de Kroon *Poolen* vereenigd, verwierf de Stad van de Koningen van *Poolen* de uitvoerigste Bekragtigingen van haare Privilegien, Regten en oude Vrydommen, en wel uitdruklyk het uitsluitend Voorregt van de Scheepvaart in de Zeestreeken van *Pools-Pruissen*, en het onbepaald Bestier van alles, 't geen daar van afhangt.

Deze evengem. Voorregten, vergeleeken met die, welke de *Abdy* van OLIVA van dezelfde Souvereinen verworven heeft, en die aan deze *Abdy* slegts den Eigendom van haar Territoir *tot aan het Strand van de Zee* bevestigd hebben, maaken wyders de voornaamste Bewys-gronden uit, welke de Magistraat van DANTZIG bybrengt, om te doen zien, dat de Grond-Heerlykheid der *Abdye* van OLIVA zig geenzints kan uitstrekken over een Haven, die men in den bodem van de Zee, op eene verre afgelegenheid van het Zee-Strand der *Abdye*, en wel op eene Plaats, daar de uitsluitende Scheepvaart van ouds af aan de Burgers van DANTZIG toekwam, gegraaven heeft &c.

Berlyn. Zyne Majesteit heeft, om gewichtige redenen, en tot vermindering der Vierdagen in de Gereformeerde en Luthersche Kerken zyner Staten, geëmaneerd het navolgende

E D I C T.

Wy FREDRIK, door Gods genade Koning van Pruissen, Markgraaf te Brandenburg &c. &c. &c.

Doen kond en laten by dezen een ieder weten: hoe wy overwogen hebben, dat, zoo loflyk ook het oogmerk der genen geweest is welke de viering van byzondere Feestdagen in de Christelyke Kerke ingesteld hebben, nogtans de ondervinding geleerd heeft, hoe de menigte dezer Feestdagen het oogmerk hunner instellinge veel eer

hinderlyk geworden is, invoegen de allerminste menschen deze dagen het nadenken hunner pligten en der Religie wyden, maar dezelve doorgaans met onchristelyke lediggang, en dikwils in gulzigheit en zwelgery doorbrengen.

De openlyke Godsdienstige handelingen en derzelver veelvuldige bywoning zyn ook op zich zelf nog geene Godzaligheit, maar alleen middelen om de gemoederen daar toe op te wekken, en zy bewyzen hoofdzaaklyk hare nuttigheit, wanneer deze Godsdienstigheit zich op de overige dagen in werklyke handelingen van billykheit, vlytigen arbeid, menschenliefde, trouwe jegens God en de Overheit, en in eene geduldige verdraging der lastigheden dezes levens vertoond.

Wy zyn van de waardigheit der Religie en hare nuttigheit te zeer overtuigd, dan dat wy derzelver Grenzen zouden willen beperken, wy willen maar verhinderen, dat zy niet eene gelegenheit van tegenstrydige gevolgen worde, en alzoo wy ons verzekerd houden, dat die Predikanten, welke het ware beste der hun aanvertrouwde Gemeentens behartigen, op de ingestelde Zondagen en overblyvende Feesten gelegenheit genoeg hebben, hunne toehoorders die onderwyzingen te geven welke de ware Godsdienst en vroomheit vordert; zoo hebben Wy besloten, de navolgende algemeene verordening deswegens te geven:

Wy willen en bevelen derhalven:

§. 1.

1. Dat de *derde Vierdag* van de zoogenaamde hooge *Feesten*, Kersmis, Paasschen en Pinxteren, geheel afgeschaft en als een Werkdag aangemerkt en by gevolge maar de 1ste en 2de dag gevierd worden zal: egter met deze bepalinge, dat als de eerste Kersdag op een Vrydag of Maandag invalt, 'er nogtans 2 Feestdagen behalven den volgenden of voorgaanden Zondag op de gewone wyze en met onthoudinge van den beroeps-arbeid gevierd zullen worden.

II. Dat het vieren van den *Groenen Donderdag* geheel agter blyven doch echter de gewoonlyke Week-Predikatien en Biegt-Zitting, die op sommige plaatsen des Donderdags gehouden word, in stand blyven zal, maar anders deze dag als een gewoonlyke Werk- of Arbeidsdag betragt zal worden.

III. Dat het Feest der *Hemelvaart van Christus* op den naastvolgenden Zondag verlegt en alsdan mede gevierd zal worden.

IV. Dat in die week, in welke Kersmis, Paasschen of Pinxteren invalt, geene Week-Predikaatsie gehouden zal worden.

V. Dat de tot nu gehouden *Vierendeeljaarige Boetedagen* geheel afgeschaft zullen worden en alleenlyk den *Woensdag na Jubilate*, als een dag van algemeene veroormoediging voor God, op welke de Menschen aan de groote Geestlyke Weldaden Gods en aan de daar uit ontstaande plichten der byzondere Dankbaarheit herinnerd worden,

den, gevierd, en op den eersten Zondag na *Michaëlis*, altyd een Dankfeest voor den gelukkig volbragten *Oogst* gehouden, doch op die plaatzen alwaar reeds een byzonder *Oogstfeest* ingevoerd is, zulks op dezen Zondag verlegd zal worden.

§ 2.

Er zyn dus volgens deze Onze verordening voortaan behalven de Zondagen nog de volgende Vierdagen, met onthoudinge van allen arbeid, te vieren:

Den Nieuw-jaarsdag. Den eersten en tweeden dag der drie hooge Feesten. Den Goeden Vrydag; en, den op Woensdag na *Jubilate* te houden algemeenen Bededag.

§. 3.

Maar vermits ons oogmerk geenfints is, om onze onderdanen ten platten Lande daar door een nieuwen last op te leggen; zoo stellen wy by dezen uitdrukkelyk vast: dat aan die Plaatsen, alwaar de onderdanen tot alledaagsche diensten verpligt zyn, hun deze afgeschaft Vier- en Boete-Dagen zoodanig te goede zullen komen, dat zy hunne Landheeren of den Pagteren en Bestierderen derzelven op deze ingetrokken Vier- en Boete-Dagen geene Hofdiensten, (van welken zy anders op een werkelyken Vierdag bevryd waren), te doen schuldig zyn, behalven in zoo verre zulke dagen in den Zaai- en Oogsttyd invallen. Daar tegen aan die Plaatsen, alwaar de Landheer maar 3 of minder dagen in de week bevoegt is te eisschen, het in deszelfs willekeur zal staan, of hy deze bestemde diensten op een dergelyken afgeschaften Vierdag gedaan wil hebben.

§. 4.

Indien het op de een of andere Plaats tot nu toe gebruiklyk mogt geweest zyn, om de ten Avondmaal toebereide Jeugd, op Groenen Donderdag voor de Gemeente te examineeren of in te zegenen; zoo zal zulks van nu af aan op goeden vrydag verzet worden.

§. 5.

Wat de vastgestelde Collecten op de tot dus verre gehouden Boete-Dagen, ten behoeve der Halsche Vry-Tafels, belangd; zoo is onze wille, dat twee dezer Collecten op den hier voor §. 1. No. V. verordenden *Bededag* en op het *Oogstfeest* ingezameld, en de twee overigen op den 1sten Zondag in de Vasten en den 1sten Advent Zondag verschoven zullen worden, en dat ook deze dagen, zoo wel als den naastvoorgaanden en volgenden Zondag, van alle andere uitgeschreven Collecten bevryd worden.

Derhalven zullen voortaan de Collecten, ten behoeve der in Halle zynde arme Studenten, op de volgende tyden in 't Jaar geschieten.

1. Op den eersten Zondag in de Vasten. 2. Woensdags na Jubilate. 3. Den eersten Zondag na Michiel. 4. Den eersten Advents Zondag.

§. 6.

Dat overal, daar volgens de tot hier toe gewezen gesteltheid van

 onze

onze *Provinciale Consistorien*, de Texten tot de boetedagen telkens voorgeschreven zyn geworden, zulks ook nog verder, ten aanzien van den in derzelver plaats komende Bededag en het Oogstfeest zal geschieden, doch gem. Consistorien zullen niet in gebreken blyven, ten dien einde met het oogmerk overeenkomende Texten uit te kiezen en dezelve den Predikanten voor te schryven.

§ 7.

Vermits door deze beperking der Feestdagen der Predikanten eene merkelyke verligting word te wege gebragt. Zoo verwagten wy zoo veel te meer, dat zy de hun overblyvenden tyd ten bezoek der hunner opzicht aanvertrouwde Scholen, ook tot onderrigt der Jeugd, en ter betere onderrigting der Schoolmeesteren zoodanig aanwenden zullen, dat de kinderen tot eene duidelyker erkentenis van God en van hunne plichten en tot het dadelyk Christendom, met meer vlyt als wy tot hier toe bemerkt hebben, opgeleid zullen worden.

§ 8.

Eindelyk willen wy, dat dit Edict in alle onze Provincien en Landen, op een en denzelven tyd ingevoerd worde, en dat het zelve met het uiteinde van de maand van dit loopende Jaar zyn volle beslag zal hebben, bevelende deswegen hier mede eenen iegelyken zich hier naar allergehoorzaamst te gedragen, en dat onze Regeringen, Justitie-Consistorien en Kerken-Directeuren op deszelfs naauwkeurige nakoming alle agtinge hebben.

Ter oirkonde onder onze hoogsteigenhandige ondertekening en bygedrukt Zegel.

Frankforth. Men ziet alhier eene door het Hof van *Weenen*, in deszelfs nieuw verkregen Poolsche Provincien, gedaane merkwaardige

VERKLARING.

Wy, harer geheiligde Keizerlyke, Koninglyke en Apostolische Majesteits gevolmagtigde Commissaris en Stadhouder van de Koningryken *Gallicien* en *Ludomirien*, hebben by ons laatste Edict van den 21 December des voorleden jaars, den Bezitteren der Koninglyke Goederen aanbevolen, dat zy, op dezelfde wyze als die, welke Goederen door Erfrecht bezitten, hunne Inventarissen op nieuws moesten vervaardigen, wordende het besluit van hare geheiligde Keizerl. Koningl. Majesteit, met betrekkinge tot de Koningl. Goederen in de wederverkregen Koningryken *Gallicien* en *Ludomirien*, volgens den aan allen inwoneren dier Koningryken opgelegden Huldiging-Eed, die eerlang zal afgenomen worden, hier mede openlyk bekend gemaakt. Dan nadien de meeste van de Bezitteren dier gemelde Goederen begeerig zyn om van dat besluit en beschikking onderrigt te wezen, zoo hebben wy, om hunne bezorgdheid te verminderen en om hen tot meerder vlyt in het vervaardigen der Inventa-

venterissen aan te sporen, dienstig geacht hun het volgende bekend te maken.

Ieder een weet, dat de in Polen liggende zogenaamde Koninglyke Goederen van ouds af en oorspronglyk het ware en eigenlyke Erfgoed der Doorlugtigste Koningen van Polen uitgemaakt hebben, doch dat dezelve by verloop van tyden in een gantsch anderen stand geraakt zyn, en wel zoo, dat die Goederen, welker gezamentlyke inkomsten voorheen in de Koninglyke Schatkisten kwamen, vervolgens aan mannen van verdiensten voor hun leven lang ter bezitting zyn uitgedeeld geworden, en alleenlyk het vierde gedeelte dier inkomsten aan het bestuur der Republiek gebleeven is.

Doch hare Keizerl. Koningl. en Apostolische Majesteit, onze allergenadigste Vorstin, zich verpligt ende gerechtigd achtende, om de Goederen, die van de oudste tyden af aan haar Allerdoorlugtigst Stamhuis toegekomen hebben, ongeschonden te behouden, heeft ons bevolen in hoogst haren name te verklaren: dat zy alle zulke Goederen, zonder uitzonderinge, naar derzelver ouden aart en toestand, als het ware en eigenlyk Erfgoed van haar en hare Opvolgeren zal aanzien en wil dat het ook van alle andere voor zoodanig zal gehouden worden, weshalven zy, uit dien hoofde en ongeacht het gebeurde in later tyden, dezelven met het volkomenste recht hunne Bezitteren ontnemen en tot hare inkomsten trekken kan.

Dan hare Geheiligde Majesteit heeft, door eene aangeboren goedgunstigheit en toegenegenheit voor de tegenwoordige Bezitteren der gemelde Goederen, beslöten, dat de bestuuring over dezelve den tegenwoordigen Bezitteren, welke voor de inneming van deze Koningryken door de Keizerl. en Koningl. Troepen, uit hoofde van een Koninglyk Privilegie of door inwilliging en overlating, rechtmatig in het bezit geraakt zyn, hun leven lang zal overgelaten worden, ten ware Hoogstdezelve om gewigtige redenen anders goedvinden mogt.

Op deze wyze voor het belang der tegenwoordige Bezitteren gezorgd zynde is het ten hoogsten billyk, dat ook het voordeel der Keizerlyke Schatkiste zoo veel mooglyk daarmede verknogt worde, en derhalve gebied hare Geheiligde Majesteit den Bezitteren en respective Houderen der Koninglyke Goederen, dat zy midlerwyl jaarlyks de helft van alle Inkomsten, van welken aart zy ook zyn mogen, in de gewoonlyke termynen van Maart en September, zonder eenig verzuim of nalatigheit aan deszelfs Schatkiste overleveren; zullende wanneer iemand eene valsche rekening van zyne inkomsten maakt, of verzuimen mogt, het geen hy schuldig is, op den gezetten tyd te betalen, daar door van alle gebruik en bezitting verstoken worden en het gantsche goed aan de Keizerlyke Kamer vervallen. Wyders wanneer een dezer Bezitteren één of meer van de kleine Koninglyke Goederen of één groot met een klein te gelyk bezit,

zal

zal het derdendeel der inkomsten en daar tegen wanneer hy maar een der kleine Beneficien heeft, een vierde deel als de hoogste schatting en onder gelyke straffe opgelegd worden.

Hier van worden egter, deels uit staatkundige redenen en deels tot het algemeen welzyn, de volgende goederen uitgezonderd, welke door de Keizerlyke Schatkist zullen aangeslagen worden, naamlyk die Bezittingen, welke met het ampt van Waywoden of ander hooge Amptenaren, wier amptsverrigting bereids afgeschaft is, verknogt zyn; gelyk mede die Bedieningen, welke zich binnen den omtrek der Koninglyke Huishoudingen bepalen, en eindelyk die, welke aan de Zoutkeeten gehegt zyn, de eerste om Oeconomische redenen en de laatste om dat de Zoutkeeten, als Regalien van den Vorst aangemerkt zynde, in 't vervolg niet meer in handen van byzondere personen zullen kunnen blyven; terwyl met betrekkinge op deze, als ook op de Rechtbanken, welke met de waardigheden en Koninglyke Goederen verbonden zyn, in 't vervolg het noodige zal worden bekend gemaakt.

Voor het overige, daar ingevolge het bovengemelde den anderen Bezitteren alleenlyk het bestuur en vrugtgebruik van deze Keizerlyke aangewonnen Erfgoederen over gelaten is, onder betaling van de helft derzelver inkomsten, zoo volgt daar uit, dat alles wat eigenlyk behoord tot de *Jure Regalia* en de openbare en de staatkundige gesteldheit alleenlyk afhangt van de schikkingen die hare Allerdoorlugtigste Majesteit zal gelieven te maken, en dat zulks van de bestiering volmaakt afgescheiden is.

Insgelyks behoort den Heeren van een Vaderlyk goed het recht om op zynen Directeur acht te slaan, de ware inkomsten uit het Rekeningboek na te speuren en vooral zorg te dragen dat het goed niet verminderd worde; dus heeft hare geheiligde Majt. ons ook aanbevolen acht te geven, dat de Boeken en Registers der inkomsten ons alle jaren, of zoo dikwils als wy het geraden vinden, voorgelegd worden en de Bestuurders en Commissarissen dezelver rekenschap geven; wyders dat wy, al het geen ten beste der Koninglyke Bosschen in acht diend genomen te worden, zullen bevelen en zorg dragen, dat die bevelen naauwkeurig nagekomen worden.

Wy gebieden derhalve by herhaling met betrekkinge tot de gemelde Bosschen, dat uit dezelven geen Hout verkocht of vervoerd zal worden, bevestigende ons Edict van den 16 October des vorigen jaars en verklarende verders, dat op die plaatsen, alwaar het de gewoonte is, om aan ieder inwoner het noodige hout tot zyn eigen gebruik te vergunnen, het voortaan allen zal geoorloft wezen het afgevallen hout, hier en daar in Bosschen liggende, op te zamelen, doch wat belangd het gezonde en het hout dat geveld moet worden, hier omtrent zullen alle Privilegien vernietigd zyn: daar tegen zal van de hoeveelheid en gesteldheit van het hout, dat tot gebruik der

Bestuur-

Bestuurderen zelfs en tot verbetering der Gebouwen, aan de Koninglyke Goederen behoorende, gebruikt kan worden een lyst opgemaakt en het verlof om het te hakken by ons verzogt moeten worden.

Wat het Hout belangt, het welk voor het uitvaardigen van dit Edict niet alleen gehakt maar ook reeds beärbeid is geworden, zulks kan tot het oogmerk, waar toe men het bestemd heeft, gebruikt of binnen de Koningryken *Galicien* en *Ludomirien* verkogt wôrden, doch evenwel met dien verstande, dat men een lyst van de Quantiteit en Qualiteit, benevens eene Atteslatie, dat het voor den 16 October gehakt en beärbeid is geworden, aan ons toezende.

Gegeven te LEMBERG *den* 28*sten January* 1773.

Des H R. R. Graaf van Pergen.

Hamburg. In ons voorgaande stuk bladz. 69 hebben wy met weinig woorden gewag gemaakt van zeker slapende Comptoir-Bediende; dit, ongemeen geval, zedert door onzen eersten Stads-Geneesheer *J. F. Bolten*, breedvoeriger omschreven in alle desselfs omstandigheden, en publiek gemaakt, is te zeldzaam dan dat wy 't zelve onzen Lezeren niet zouden medeelen.

Den 6 February dezes Jaars (1773) gevoelde J. L. A. M. zynde een gezonde en bloedryke Jongeling van 20 Jaren, zich des avonds eenigzins onlustig, na dat hy 's middags van een soort van gekookte Meelbollen (*) vry hartig gegeten had. Den volgenden morgen vond men hem op zyn bedde buiten beweeging, styf en in een zware bedwelming leggen, in welken toestand hy uit het huis van zyn Patroon na dat van zyne hier wonende Bloedverwanten wierd overgebragt, by dewelken hy zich als noch bevind, wordende hy door hen met alle liefde en vlyt bediend en opgepast.

De heer Färber, zynde een zeer ervaren wondheeler, by den lyder ontboden zynde, opende hem ten eersten een ader aan den arm, en vervolgens twee dagen daaraan noch eenmaal; doch onaangezien 't bloed vry dik was, zonder echter eenig teeken van inflammatie te hebben, deeden die herhaalde aderlatingen nochtans niet de minste uitwerking, weshalven de lyder den 11, zynde den vyfden dag zyner ziekte, aan myne zorge wierd aanvertrouwt, als wanneer ik, hem in de volgende zonderlinge omstandigheeden aantrof;

Hy lag met geslotene oogen en half openstaanden mond op den rug: de ademhaling was ruim en vry, en 't aangezigt was genoegzaam natuurlyk blozende; doch desnietteegenstaande bespeurde men iets treu-

(*) Deze Meelbollen anders ook Kluitjes genaamd, werden gemaakt met Tarwen Meel, Corinthen, 2 of 3 Eijeren, Spek aan dobbelsteenen gesneden en een weinig gist en dan in Soup of Vleeschnat gaar gekookt.

treurigs in zyn gelaat, het welk een bedwelming en verstandloosheid te kennen scheen te geeven; de pols was langzaam, en een weinig hard of vol; de warmte des lichaams was eeven als dat van een gezond mensch; zyne leeden waren wel niet meer onweeeglyk doch echter veelëer styf, dan buigzaam; zynen mond konde men nochte sluiten, noch te verder openen, moetende men 't laatste door middel van een spatel verrichten; en de geslotene oogleeden konde men wel van elkander scheiden, doch als dan draaide zig de oogappel zoo zeer na de hoogte, dat daar van niets te zien was.

Ik achtede niet raadzaam, het aderlaten andermaal in 't werk te doen stellen, dewyl hem by de twee vorige aderlatingen in 't geheel ten minsten 2 ℔ bloeds was afgetapt geworden; weshalven ik hem alleenlyk een mixtuur voorschreef als mede Spaansche vlieg-plaaisters aan de beenen, en een krachtig lavement. Men had veel moeite, hem 't mixtuur te doen doorzwelgen, maar de Spaansche vliegen en 't lavement deeden hunne behoorlyke werkingen, hoewel 't laatstgem. een weinig langzaam.

Desniettegenstaande, en offschoon de plaaisters dagelyks vernieuwt, en 't lavement op den derden of vierden dag telkens herhaalt wierden, bleef de lyder nochtans in zyne bedwelming leggen; hy zweetede by tusschenpozingen zeer sterk, en gaf niet de minste bewyzen van kennisse, zelfs niet by de door de lavementen ten weege gebragte stoelgangen, nochte ook wanneer men hem iets in den mond goot, het geen schier altoos zeer langzaam doorgezwolgen wierd. Zyn toestand heeft ongemeen veel overëenkomst met dien van een vast slapend mensch, en die slaap word zeer zelden door eenige onrustigheid, of door 't gevoel van hem aangedane smerte afgebroken.

Zonder eenige merklyke verandering bleef de lyder leggen tot op den 21 sten dag, wanneer zyn gelaat vrolyker wierd, en zyn tong zich van een dikken zwarten schors begon te ontdoen, om welke reeë ik hem dan ook Spaansche vlieg plaaisters achter beide de ooren deed leggen, niettegenstaande de andere plaaisters noch vry sterk etterden. Deeze nieuwe plaasters trokken ook zeer grote blaren, en verwekten den Lyder zoo veel pyn, dat wanneer men de van den opperhuid ontbloote plaatzen zachtkens met den vinger aanroerde, hem onaangezien zyne bedwelming de tranen uit de oogen geperst wierden.

Zedert (te weeten na 't leggen der Spaansche vliegplaaisters achter de ooren op den 21sten dag,) schynt de gevoeligheid van den Lyder in der daad toegenomen te weezen, vermits hy tans 't aangezigt vertrekt, wanneer hy met koud water besprengt word; hy heeft verscheide malen geniest, na dat ik hem een weinig snuiftabak aan den neus had gehouden; een hem toegediende purgatie heeft tweemaal gewerkt, en het laat zich aanzien, dat hy jeegenswoordig kan bemerken of horen, wanneer men hem eenige artzenyen wil geeven, en desniettegenstaande schynt hy niets te verstaan van 't geen

men tot hem spreekt, vermids hy geen beweeging maakt, om te antwoorden.

Zyn in de hoogte opgeheevene arm blyft onbeweeglyk staan, tot dat men dien aanroert, en als dan valt dezelve als leevenloos neder; hy spreekt niet een woord; slechts eenmaal scheen 't, als of hy *neen* zeggen wilde, en eenmaal heeft men eenen glimlach in hem bespeurt; daar beneevens heeft men opgemerkt, dat hy somtyds met een soort van gesnork als van een vast slapende den adem haalt; en al 't voedzel, 't geen hy tans gebruikt, bestaat alleenlyk in een weinig vleeschnat, het welk men hem in den mond geeft.

Heeden, wanneer ik dit schryve, is 't reeds de dertigste dag der wonderbare ziekte van den zoogenaamden Slaper. Ik was voorneemens, het volkomen uiteinde daar van in te wachten, eer en alvorens eenig bericht dienaangaande wereldkundig te maken; doch vermids dit geval teegen mynen wille en verlangen reeds het discours van de geheele Stad geworden is, en men 't zelve dagelyks met nieuwe verdichtzelen en onwaarheeden opciert, terwyl ook allerlei ongerymde liefdeloze en verkeerde beoordeelingen daar over geschieden, zoo heb ik my genoodzaakt gezien, door dit, hoewel noch niet volleedig bericht, aan de algemeene nieuwsgierigheid te voldoen.

Hier by moet ik voegen, dat de Moeders broeder van deezen welopgevoedden jongeling voor etlyke jaren meede een soort gelyk toeval gehad heeft; en dat de jongeling zelve verleeden jare omtrent het midden van july verstyft, spraakloos en zoo 't scheen zinneloos geweest is, welke ongelukkige toestand wel is waar toen slechts drie dagen duurde, maar echter een soort van verdoving naliet, waar van hy eerst na een toevallige braking en eenen vyfdaagschen slaap in 't begin van September op eenmaal volkomen herstelt geworden is.

By het toeval van verleeden jare wist hy na zyne geneezing zich alles te herinneren, wat men geduurende de eerstgem. drie dagen had in 't werk gestelt, om hem wakker te maken; en hy verklaarde, dat de lavementen hem inzonderheid zoo veel smerte hadden aangedaan, als of hem kolen vuurs in 't lichaam gebragt waren, waar door zyne ingewanden wierden verschroeit; en dat hy teffens ook duidelyk zyn onvermogen had gevoelt, om zelfs 't allergeringste teeken van zyne smerte te konnen geeven, waar uit blykt, dat hy toen inwendige kennisse had.

Daar beneevens diend ook aangemerkt te worden, dat de Lyder zich by een functie bevind, waar toe apothecars-waren behoren, en dat hy altoos een groten lust tot leezen heeft gehad, en steeds, wanneer zich daar toe slechts eenige geleegenheid opdeed, zoodanige boeken heeft doorleezen, die eenige betrekking tot zyne functie hadden, welke werken een diepe overdenking vereisschen, en derhalven de verbeeldings-kracht ongemeen beezig houden.

Den eigentlyke naam zyner ziekte of toeval weet ik niet te noemen, ver-

vermits dezelve ter oorzake van hare zeldzaamheid toenu, voor zoo veel ik weet, geenen naam heeft.

Dezelve schynt wel tot de classe der slaapziekten te behooren, en echter van de werklyke slaapziekte en de bekende soorten van dezelve onderscheiden te weezen; een eigentlyke verstyvende betoverheid is ze ook niet, want daar by zyn de aanvallen korter van duur, en men kan zulke Lyders met minder moeite opwekken en doen bykomen, zoo dra zy slechts eenig gevoel beginnen te krygen, daar men in teegendeel onze Lyder tot nu niet heeft konnen doen ontwaken, niettegenstaande de prikkeling, 't gevoel, en na allen schyn ook de inwendige kennisse en bewustheid in hem niet ontbreeken. Derhalven denk ik, dat zyn toeval ontstaat door een teegennatuurlyke gesteldheid der hersenen, waar door zeekere zeenuwen ter plaatse van haren oirsprong gedrukt, en zulke wonderbare, voor ons onbeschryflyke en tot nu onnagaanbre verschynzelen in 't lichaam van een leevend mensch voortgebragt worden.

Hoedanig het einde van deeze verdoving, en de schier algemeene verlamming der spieren, waar meede die verdoving gepaard gaat, en welke de verdere gevolgen daarvan weezen zullen, weet ik niet; want men heeft voorbeelden, dat diergelyken Lyders ruim drie maanden lang in een zelven toestand gebleeven, en eevenwel geneezen zyn, wanneer een harde, onverstandige of te zeer afmattende behandeling der Lyderen 't noch overig zynde leeven niet heeft afgesneeden. Ik zal midlerwyl niet nalaten, hoedanig ook de uitslag deezer ziekte weezen moge, dienaangaande aan 't publiek nader bericht te geeven.

Hamburg den 8 *Maart* 1773. *(Was geteekent:)*

J. F. Bolten, *M. D. en Stad-Physicus*

Zedert den dag der voorenstaande onderteekening, is de toestand van bovengemelden Jongeling genoegzaam even eens gebleven, uitgezonderd dat hy allengskens eenige tekenen van gevoelen geeft, en den 11 dier maand, voormiddag even na 10 uuren, trachtte hy voor de eerste maal eenige woorden voort te brengen; doch vermits hy, gelyk men lichtlyk denken kan, ten uitersten verzwakt is, sprak hy die woorden zo zacht en onverstaanbaar uit, dat men 't oor genoegzaam aan zyn mond houden moest, om iets daar van te begrypen. Dit is nochtans een goed begin, 't welk aanleiding geeft om te hopen dat hy nu binnen korten tyd volkomen tot vorige gezondheid en krachten hersteld zal geraken.

De hoop van den voorn. Heer *Bolten*, is ook vervuld, naardien hy dezen Jongman op den 16 Maart (1773) van zyn onge-

mak gantsch bevryd en by vollen verstande gevonden heeft, en zyn leven dus, na allen schyn behouden is.

GROOT-BRITTANIE. Londen. De 12 Maart besloot de Burgery dezer Stad eene Remontrantie aan den Koning te presenteeren, betreffende de Verkiezing van *Midlesex*, het arresteeren van twee Magistraats Perzonen, het confineeren in den *Tower*, en de Veranderingen die in Judiciele Registers gemaakt zyn.

De jongste berichten uit *Bengalen* melden, dat *Hyder Ali-Kan* op nieuw aan 't hoofd van een talryk Leger op marsch was gegaan; 't welk nieuwe ongerustheit in onze Bezittingen aldaar veroorzaakte.

VRANKRYK. Parys. Onlangs kwam een Courier, met gewichtige Depeches, aangaande de zaken van het Noorden, van het Wener-Hof alhier aan. Kort daarop zond het Ministerie van Oorlog bevel aan de Kolonels van acht Duitsche Regimenten, die in dienst van deze kroon zyn, om terstond met dezelven naar *Duynkerken* te marcheeren.

De keuze van deze Troepen en het verhaastend bevel van dezelve uit de afgelegendste plaatzen van het Ryk en zelfs uit *Corsica*, alwaar zich een van deze Regimenten bevind, te doen optrekken, geeft aanleiding om te denken, dat dezelve tot de een of andere onderneeming zullen gebruikt worden.

Zedert de Maand Juny des jaars (1772) tot den 16 January (1773) heeft men in den omtrek *Clansayes*, en voornaamlyk in dat Dorp op een Berg, een halve myl van *St. Paul des Trois Chateaux*, in *Dauphiné* gelegen, eenige lichte Schuddingen van Aardbeving gevoeld, doch zedert dien tyd verscheide veel sterker waargenomen, waar door de klok aan 't slaan geraakte en een gedeelte der muren van de Kerk ingestort zyn.

Dewyl men door de Ondervinding weet, dat de Indische Commercie niet wel anders dan door eene Compagnie geschieden kan, verlangen eenigen dat zich eenige vermogende Lieden associëeren mogen. Ten dien einde, zegt men, zal 'er gezocht worden een Capitaal van 40 Millioenen, door Middel van Actien, die ten minsten 7 Percent intrest zouden doen, by een te brengen.

NEDERLANDEN. 's Gravenhage. Hunne Doorlugtige en Koninglyke Hoogheden, mitsgaders de Erf-Prins en Mevrouwe des-

 selfs

zelfs Zuster genieten eene gewenschte Gezondheit.

Van *Leeuwaarden* heeft men dat de Edele Mogende Heeren Staten van Vriesland, den vryen Uitvoer van *Erwten*, *Bonen* en *Aard-Appelen*, wederom open gesteld en gepermitteerd hebben; zynde den Uitvoer van *Rogge* alleen daar van uitgezonderd.

Van *Maastricht* verneemd men, dat zyne Hoogheid de Heer Prins van *Nassau-Weilburg*, nieuwe Gouverneur dier Vesting, aldaar op den 17 Maart (1773) s'avonds ten 6 uren gearriveerd, en den volgenden dag, door den Ed. Achtb. indivisen Raad, en door de Gedeputeerden van de Geestlykheid der beide Dominante Godsdiensten is verwelkomt geworden.

MAGISTRATUUREN EN AMPTENAAREN.

De Ed. Heeren Bewindhebberen der Oost-Indische Compagnie ter Kamer *Amsterdam* hebben de volgende Paasch-Schepen begeven, en op dezelve aangesteld; als op 't Schip *Blyenburgh*, lang 140 voet tot Schipper *Barend de Rüst*, Opperstuurman *Hendrik Elders*, Onderstuurman *Jonas Roosendaal*, Derdewaaks *Andries Green* en *Casper Beker*; op 't Schip de *Pallas* lang 150 voet Schipper *Asmus Starrenbergh*, Opperst. *Christiaan Fredrik Winterheim*, Onderst. *Pieter Edam*, Derdew. *Jan Christoffel Snobel* en *Christiaan Philip Kamrath*; op 't Schip de Vrouw *Geertruyda*, lang 150 voet, Schipper *Willem Bruellé*, Opperst. *Casper Meyer*, Onderst. *Johan Godfried Smit*, Derdew. *David Blessingh* en *Hans Zuur*; op 't Schip de *Maria Catharina*, lang 136 voet, Schipper *Michiel Koplyn*, Opperst. . . . . . Onderst. . . . Derdew. . . . . . en *Hans Jesse*.

Voorsz. Heren Bewindhebber ter Kamer *Enkhuyzen* hebben het Schip 't *Lam*, aan Schipper *Olke Andringa* begeven.

Zyn Doorluchtige Hoogheid, de Heer Prins Erfstadhouder, als *Rector Magnificentissimus* en *Curator Primarius* der Universiteit *te Groningen*, en de Ed. Mog. Heeren *Curatoren*, hebben den Hoog Eerw. Heer *P. Abresch*, Predikant aldaar aangesteld tot Professor der Theologie en Academie Prediker, in de plaats van wylen de Heer M. Bertling.

Hoogstvoorsz. Prins Erfstadhouder heeft, uit eene Nominatie van de Vroedschap der Stad *Gouda*, in de plaats van wylen den Heer Burgemeester Dirk Verryst, tot Burgemeester voor den Jare 1773 geëligeerd, Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Jacob Speelman*, Heere van Nulandt, Raad en President Schepen dier Stad, in wiens plaats vervolgens tot Schepen is geëligeerd, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Adriaan Pieter Twent*

Den 16 Maart is op hooggunstige Recommandatie van de Prins Erfstadhouder tot Raad in de Vroedschap der Stad *Enkhuyzen* aangesteld de Heer Mr. *Abel van der Willige*, Pensionaris, in de plaats van wylen den Heer Mr. *Andries Kluppel*.

Den 17 dito, zynde de gewone dag van de verandering der Magistraat te *Bergen op den Zoom*, zyn door zyne Keurvorstl. Doorluchtigheid van de Paltz, als Heer en Marquis dier Stad, tot Schepenen geëligeerd en aangesteld, de Ed. Achtb. Heeren *Willem Plevier*, *Alexander Pieter Faure*, Mr. *Dingenis Johannes Hutspot*, *Adriaan Petrus de Brauw*, *Theodorus Heimerick Brouwer*, *Hugo Aalmans*, *Pieter de Geep*, *Cornelis*

lis Biesman en *Simon van Henneveld.* Wyders zyn door Hun Ed. Achtb. op Recommandatie van hoogstgem. Keurvorst verkozen en aangesteld, de Wel Ed. Achtb. Heeren Mr. *Rudolph Hartman van Hoeck*, tot Burgemeester der Gemeente of buiten der Banke, Mr. *Willem Plevier*, tot Burgemeester van de Justitie of binnen der Banke. Tot Rentmeesters de Wel Ed. Gestr. Heeren *Johan Drabbe* en *Johan Theodore Morin*; en tot Weesmeesteren, de Wel Eerw. Heeren, Mr. *Rocbus Heron*, President, *François Coenraad Hornman* en *Johan Gysbert Drabbe.*

Op Electie van zyn Doorluchtige Hoogheid, den Heer Prins Erfstadhouder, hebben hun Ed. Gr. Mog. aangesteld, tot *Curator* der Universiteit te *Leiden*, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Willem Huyghens*, Burgemeester der Stad *Amsterdam*, in de plaats van wylen den Heer Mr. Jan Hop; de Heer Mr. *Cornelis Chastelein* Burgemeester der Stad *Leiden*, tot Rentmeester van dezelve Universiteit, in plaats van den Heer Mr. J. van der Marck Aeg. Z. en de Heer Mr. *Hendrik Onderwater*, tot Watergraaf van de Graaf en Alblas in de Nederwaard van den Alblasserwaard, in de plaats van den op desselfs verzoek gedimitteerden Heer Mr. P. Hoeuft.

Door de Ed. Mog. Heeren gecommitteerde Raden ter Admiraliteit t'Amsterdam, zyn met kennis en approbatie van den Prins Erfstadhouder, 's Lands Schepen van Oorlog, de *Waakzaamheid* en de *Thetis* ten commando opgedragen, aan de Kapiteins *Constantinus van Vlierden* en *Jan Testas.*

AANMERKELYKE ZAKEN.

Den 1 Maart (1773) heeft men te *Wurtzburg* een zeldzaam Luchtverschynsel waargenomen. Des avonds omtrent half 8 uuren verscheen om de Maan een witte doorzichtige ring, in eenen zo verren afstand van dezelve, dat de Middellyn van den ring omtrent 40 Graden uitmaakte, Dezelve was na genoeg Cirkelrond. De ring ging met de Maan steeds voort en over de Sterren heen, zonder dezelve te bedekken. Na 8 uuren verdween hy by een heldere lucht, doch hy kwam ook weder schielyk te voorschyn. Na 10 uuren werd de Maan met wolken bedekt, doch de ring bleef noch zichtbaar. Den volgenden avond ten 7 uuren zag men dien ring om de Maan weder, doch des nachts verdween dezelve by een heldere lucht. Den 3 's avonds zag men nog een gering overblyfzel van dat Luchtverschynsel, 't welk echter kort daarna gantschelyk verdween. De Barometer was al dien tyd op dezelfde hoogte gebleven.

Te *Berleburg* is in den ouderdom van 62 Jaren overleden, de Regeerende Ryksgraaf *Lodewyk Ferdinand van Sayn en Witgenstein*, enz.

De Edele Mog. Heeren Staten van Vriesland hebben by eene Publicatie geordonneerd, dat de Runderbeesten, die van de thans heerschende ziekte zyn gebeterd, zullen moeten worden aan de hoornen gebrand; waar voor betaald zal moeten worden 2 stuivers voor ieder Beest, enz.

Den 3 dito overleed te *Weenen*, Vorst *Andreas Poniatowski*, Broeder des Konings van Polen, Keizerlyke Koninglyke Generaal der Infantery enz. hebbende slechts den ouderdom van omtremt 38 Jaren bereikt.

Ten voorsz. dage is te *Rome* het tydelyke met het eeuwige afgewisseld door zyne Eminentie, de Cardinaal *Frederigo Marcello Lante*, Bisschop van *Porto*, en Onder-Deken van het *Sacro Collegio*, hebbende den ouderdom van byna 78 Jaren bereikt. Door dit sterfgeval zyn thans 14 Cardinaalshoeden vacant.

Den

Den 12 dito is de Kruidmolen by Gladbach, omtrent 3 mylen van Keulen in de lucht gevlogen, waarby een meisje het leven verloren heeft.

Den 15 dito overleed te Rotterdam in den ouderdom van 100 Jaren en 12 dagen, de Heer Samuel de Wit, hebbende viermaal als Diaken en zevenmaal als Ouderling in de Gereformeerde Gemeente dier Stad in dienst geweest, en tot het laatste toe zyn volkomen verstand behouden.

Te Maastricht heeft den Heer Otto Willem Berg, Generaal Major van de Infantery, mitsgaders Luit. Coll. ten dienste dezer Landen, het tydelyke met het eeuwige, in den ouderdom van ruim 89 Jaren, afgewisseld.

De Aarts-Bisschop van Arras, onlangs in een gezelschap speelende, ontdekte dat een der Speelders valsch deed en gaf hem zulks te kennen, doch deze voor eerlyk willende doorgaan, antwoordde; indien ik geen achting voor u caracter had, zou ik voldoening van u eisschen. Wel nu hernam de Aarts-Bisschop die kunt gy krygen, begaf zich daarop met hem naar buiten, en stak hem onder den voet. Zedert is deze Prelaat naar Romen vertrokken, om zich door den Paus te doen reinigen, van de vlak, waarmede hy zyn Caracter bezmet heeft.

Den 27 dito overleed te Gouda, in het Aalmoessseniers Huis in den ouderdom van ruim 93 Jaren Paullina Sockpenning, zynde zedert den Jare 1690. in 't voorn. Huis gealimenteerd geworden.

In dit Jaar 1773 zullen de Joodsche Feestdagen, den 8, 9, 14 en 15 April invallen.

LUTHERSCHE KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het gewoone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 7 en 21 April (1773) onder Voorzitting van Do. Wilhelm August Klepperbein.

Vervolg van den Staat der LUTHERSCHE GEMEENTE *in de* NEDERLANDEN. (ziet January laatstleeden bladz. 22.)

IN DE PROVINCIE GRONINGEN.

Van de Luthersche Gemeente binnen de Stad GRONINGEN.

Na dat zich eenige Ledematen der Evangelische Leeren nu en dan, inzonderheid des Zondages vergaderd en onder elkander, Gode met bidden, zingen en leezen gediend, als mede alle drie maanden een Predikant uit Oost-Vriesland JULIUS CÆSAR genaamd, ter bediening van des Heeren Avondmaal bekomen hadden, werd by de Voorstanders eenpariglyk besloten een ordentlyk Leeraar by de Gemeente te beroepen. Dit werd in den Jare 1659 volbragt en verkoren BERNHARDUS UPHOF, geboortig van Aurik, dewelke na de Gemeente 2 of 3 jaren getrouwlyk gediend te hebben, benevens WILHELM BOND, een der oudste Ledematen dezer Kerk, naar Denemarken werd gecommiteerd, ten einde van zyne Deensche Majesteit een Voorschryven aan de Regeering dezer Provincie, ter vergunning van de vrye Godsdienstoeffening der onveranderde Augsburgsche Confessie te verwerven. Deze Leeraar kwam gedurende zyn verblyf aldaar, te overlyden, en staande deszelfs afzyn behielp zich de Gemeente met voorleezen en ook wel met de een of ander Proponent, terwyl het

het Avondmaal viermaal 's jaars door den Heer Arnoldus, Predikant in de Riepe, werd toegediend. De Voorstanders der Kerk ondertusschen het overlyden van hunnen Leeraar vernemende, namen raad met elkanderen, besloten tot het beroepen van een ander Predikant; Lucas Hermentz Fok werd door de Gemeente naar Utrecht gezonden, ten einde het Herder-Ampt aan Eralius Friccius, zich aldaar ter studie onthoudende, aan te bieden, 't welk dan ook door hem wierd aangenomen, en hy zich te Amsterdam deed ordineeren. Met groten roem, doch onder onophoudlyke Vervolgingen en verdryving van de eene plaats der Stad tot de anderen, alwaar zy hunne Vergadering hielden, nam hy zynen dienst waar, tot dat hy naar zyn Vaderstad, op welks kosten hy gestudeerd had, beroepen werd.

(Het Vervolg hier na.)

NAAMLYST der Overledenen die Begraven zyn binnen Amsterdam, sedert den 20 February 1773. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Zaturdag den 20 dito.

Dirk Erkelens. O. K.
Pieter Albert de Groot. N. O. K.
Cornelis Schellinger. N. O. K.
Trijntje Vet, Weduwe van Hendrik Kuyter. E. Y. K.
Marie Rauling, Weduwe van Andries Hassel. E. Y. K.
Alida van Westerloo, Huisvrouw van Hendrik Duyff. O. K.
Maria Julia Josepha Outdemoeir, Huisvrouw van Jan Baptist Dessény. N. K.
Elisabeth Sassin. Z. K.
't Kind van Arnout Lucas Wildeman. W. K.
Twee Kinderen van Jonas de Gaaf. W. K. H.
't Kind van Ed Broekendorp. W. K. H.

Zondag den 21 dito.

Frans Hiecke. K. K. H.
Barent Aapenberg, Turfdrager. L. K. H.
Jan Barent Borinkhof. W. K. H.
Johannes Capteyn. L. K. H.
Coenraad van der Laat. W. K. H.
Hendrik van Gelder. W. K. H.
Catrina van Rhe, Weduwe van Abraham Robee. K. K. H.
Hartemyntje Nieuwlandt, Huisvrouw van Barend Hilgers. L. K. H.
Judik Bolefelet, Huisvrouw van Maghiel Farfalje. L. K. H.
Hendrina Hagen, Huisvrouw van Frans Berkhoven. L. K. H.
Anna Margretha Hart, Huisvrouw van Johan Fredrik Tessendorp. N. K. H.
Leena Sulleman. L. K. H.
't Kind van Willem Janse. W. K. H.
't Kind van Govert Kwast. W. K. H.
't Kind van Albert Broekhage. W. K. H.
't Kind van Thomas Nubel. W. K. H.
't Kind van Hendrik Lysthout. W. K. H.
't Kind van Jan Ernst Mynberg. W. K. H.

Maandag den 22 dito.

Johanna Preyn, laatst Weduwe van Jan David Burghard. L. N. K.
Constantia van Collen, Weduwe van Diederik Grommee. Z. K.
Elsje Wettenduin, Huisvrouw van Dirk Rappé. L. O. K.

Dingsdag den 23 dito.

Everhard Smit. L. O. K.
David Keyser. L. O. K.
Marcus Lemp. O. K.
Jan Schumer. A. K. H.
Andries Visser. L. K. H.
Jan Anthonie Scheffen. A. K. H.
Johan Stephan Schaeffer. A. K. H.
Fookeltje Faber, Weduwe van Jan Haage. O. O. K.

Johanna Nieduwenhuys, Weduwe van Cornelis de Fay. W. K.
Jannetje van Os, Huisvrouw van Cornelis Sibelius. K. K. H.
Geertruy Morsel, Huisvrouw van Bernardus Lebbing. L. K. H.
Diewertje Cornelisse Rynders. N. K. H
Maria Webergh, *jongste Dogter.* van Joseph Webergh. N. K.
't *Kind* van Frans Hoefnagel. O. K.
't *Kind* van Jan Braams. N. K.
't *Kind* van Harmanus Esser. E. Y. K.
't *Kind* van Barend Wynveld. N. K.
't *Kind* van Arent Beukhuysen. Z. K.
't *Kind* van Pieter van der Wal. W. K. H.
't *Kind* van Lourens Montezaan. W. K. H.

Woensdag den 24 dito.

Bartholomeus Julion. N. Z. K.
Henry Gribb. E. N. K.
Hillegonda Magdalena Doode, Weduwe van Willem Smit. W. K. H.
Catharina Tannen, Huisvrouw van Klaas Monsees. N. O. K.
Hendrina Anker, Huisvrouw van Jan Bon. N. O. K.
Anna de Haan, Huisvrouw van Jan van Slingeling. L. K. H.
't *Kind* van Willem Scheffer. Z. K.
't *Kind* van Jacobus Schouten. O. O. K.
't *Kind* van Dirk Beukhuyse L. K. H.
't *Kind* van Christoffel Siebel. W. K. H.
't *Kind* van Jan Vingerling. W. K. H.

Donderdag den 25 dito.

Willem Alberts du Clou. N. K.
Jacobus Carius. O. K.
Johannes François Jas W. K.
Coenraat Logman. W. K. H.
Jan van Rosmalen. A. K. H.
Femmetje Kraayhaan. W. K. H.
't *Kind* van Evert Brants. W. K. H.
't *Kind* van Hendrik Gravensteen. W. K. H.

Vrydag den 26 dito.

Gerard Wittemeyer. O. K.
Jan Hendrik Doorwaart. O. O. K.
Tryntje Schouten, laatst Weduwe van Jan Evenbly N. K.
Klaasje Marrees, Huisvrouw van Hendrik Boerrigter. K. K. H.
't *Kind* van Daniel Chenau. W. A. K.
't *Kind* van Gerrit Veenstra. W. K. H.
't *Kind* van Anthony Krens. W. K. H.
't *Kind* van Pieter du Saar. W. K. H.

Zaturdag den 27 dito.

Hendrik Waayenberg. O. O. K.
Cornelia Vooren. W. K. H.

Zondag den 28 dito.

Jan Hendrik Nieman. A. K. H.
Jan Voorhout. L. K. H.
't *Kind* van Jan Westhof. W. K. H.
't *Kind* van Dirk Schreuder. W. K. H.
't *Kind* van Dirk Paes. W. K. H.
't *Kind* van wylen Hendrik Coenraad Harst. W. K. H.
't *Kind* van Jan Lafeber. W. K. H.

Maandag den eersten Maart 1773.

Lambertus Boskemps. N. Z. K.
Maria Geurts. Weduwe van Pieter Rooth. N. Z. K.
Cornelia Kyser. W. K.
't *Kind* van Pierre Frecarod. W. A K.
't *Kind* van Oyen. Z. K.
't *Kind* van Hendiik Kreuger. W. K. H.

Dingsdag den 2 dito.

Cornelis de Kemp. Z. K.
Anna Ekkelboom, Weduwe van Lodewyk de Roël. N. K.
Otto Omzelen. K. K. H.
Jan Lindeloo. L. K. H.
Susanna Backer, Huisvrouw van Mr. Gerrit Hooft Gerritz. *President Burgemeester.* O. K.
Bartruyda Kuyper, Huisvrouw van Lambert Stenvers. O. Z. K.
't *Kind* van Christoffel Knopper. W. K. H.

Woensdag den 3 dito.

Hans Martens, *Schipper ter Zee.* L N. K.
Willem Kraay, Mr. *Timmerman.* O. O. K.
Dirk Verburg. W. K. H.
Maria Catharina Berewout, Weduwe van Jacobus Trip, *Secretaris.* N. K.
Catriena Sitmans, Weduwe van Elisa Lynslager. O. O. K.
Elisabeth Catrina Dorin, Weduwe van Jan Robe, W. K. H,

Catharina

Catharina ten Haaf, Huisvrouw van Hendrik Verhulsdonk. E. N. K.
Clara Hogendyk, Huisvrouw van Robert Schoning. L. K. H.
't *Kind* van Gerrit Benvelt. N. Z. K.
't *Kind* van Myndert Hendriks. L. N. K.
't *Kind* van Jan Dorhaas. L. K. H.

Donderdag den 4 dito.

Jacobus Esser. E. N. K.
Hendrik Bodisco. Z. K.
Hendrik Willem Wiegman. L. O. K.
Pieter Orselman, Mr. *Broodbakker.* O. K.
Petronella Lucretia Cremer, Huisvrouw van Lucas Wolffers. O. K.
't *Kind* van Mathys Versluis. L. K. H.
't *Kind* van Jan Willem Slaake. W. K. H.

Vrydag den 5 dito.

Nicolaas Tetterode, *Bedienaar des Goddelyken Woords.* W. K.
Jean André du Frannoy E. N. K.
Daniel Masyn. W. K. H.
Hendrik Offerman. W K. H.
Dirkie van Koot, Weduwe van Tymen de Bruin O. O. K.
Aaltje Hendriks Kamp, Huisvrouw van Rynier van Thiel. K. K. H.
Honoré Dessoré. O. K.
't *Kind* van Jan Pander. W. K. H.
't *Kind* van Jan Hody. W. K. H.
't *Kind* van Christiaan Willem Coster. W. K. H.

Zaturdag den 6 dito.

Jan Wagenaar, *Eerste Clercq ter Secretary en Historieschryver dezer Stad.* N. K.
Arnoldus Gatte, *Onderbaas van de Stads Timmertuy.* Z. K.
Jan Bon. N. O. K.
Barend Rothuis, *eenige Zoon* van Arent Rothuis. K. K. H.
Jenetta Petronella Tierens, laatst Weduwe van Mr. Mathurin Louis le Heulle. W. K.
Anna Maria Zela Leonora Oostmans, Weduwe van Hendrik Luyke. L. O K.
Elisabeth Albers, Weduwe van Jan van Dasthorst. W. K. H.

Zondag den 7 dito.

Lukas Hopman. L K. H.
Laurens Collet. W. K. H.
Jacobus van der Steen. W. K. H.
Cornelis Heyne. W. K. H.
Pieter Masse. W. K. H.
Anna Iges, Huisvrouw van Jan Nieuvelt. L. K. H.
Ida Kistra, Huisvrouw van Johannes Fredricus Klat. A. K. H.
't *Kind* van Jan Hendrik Woortman. K. K. H.
't *Kind* van Willem Willemse. W. K. H.
't *Kind* van Evert Ruyg. W. K. H.
't *Kind* van Cornelis van Wyk. W. K. H.
't *Kind* van Klaas Boelhouwer. W. K. H.
't *Kind* van Frans Hendrik Harms. W. K. H.
't *Kind* van Leendert Elders W. K. H.
't *Kind* van Hendrik Pars. W. K. H.

Maandag den 8 dito.

Adrianus Pelt, *Medicinæ Doctor.* N. Z. K.
Gesina Mulder. W. K.
't *Kind* van Anthony Kehler. K. K. H.

Dingsdag den 9 dito.

Frans Heytman. L. K. H.
Mathys van Vuuren. K. K. H.
Rebekka Wiebinga, Huisvrouw va Hendrik Hoedemaker, L. K. H.
't *Kind* van Hendrik Kreuger. W. K. H.

Woensdag den 10 dito.

Pieter Cloppenburg. O. K.
Jan Rattink, *oud Overman van 't Bierdragers Gild.* W. K.
Willem Cramer, *Corporaal van de Lands Werf.* Z. K.
Jan Alberts. A. K. H.
Christiaan Fredrik Lemke. W. K. H.
Agneta Fremery, Weduwe van Hendrik Willink Juriaansz. N. K.
Geertruy Riedemeyer, Weduwe van Jan Jacobi. L. K. H.
Christina Sleutelenburg, Huisvrouw van Johannes Koster.
Hendrina Bruyn, Huisvrouw van Capityn Marten Hansen. N. O. K.
Clara Osingh. L. O. K.
't *Kind* van Johan Daniel Schooke, A. K. H.

Donderdag den 11 *dito.*

Hartwyk de Will. L. N. K.
Ida Meun, Huisvrouw van Gerardus Joost Beyman. W. K.
Lucretia Goudkuyl, *eenigste Dogter* van Andries Goudkuyl. N. K.
't *Kind* van Pieter Overbeek. N. Z. K.
't *Kind* van Lucas Tegelaar. N. Z. K.

Vrydag den 12 *dito.*

Joan Godlieb Fredrichs. L. N. K.
Gerrit Luystenaar. W. K.
Teuntje Jager. Huisvrouw van Jacob Breders. N, Z. K.
Hendrikje Leunk. Z. K.
Grietje Weesman. W. K. H.
't *Kind* van Guilhelmus Titsing. N.Z.K.

Zaturdag den 13 *dito.*

Johanna Kuypers. W. K. H.
Marie Anne le Page, laatst Weduwe van Jean de Mortier. W. A. K.
Antje Jacobs, Weduwe van Jan Bood. E. Y. K.
Geertruy Bekx, Weduwe van Hendrik Kriegh. K. K. H.
Maria Elisabeth Coltenobel, Huisvrouw van Johannes Tollens. N.Z.K.
Margaretha Napels W. K.
't *Kind* van Hendrik Siboom. W.K.H.

Zondag den 14 *dito.*

Clara Maria van der Schalk, Weduwe van Thomas van der Kuyn Abramsz. W. K. H.
Anna Crap, Weduwe van Jan Boes. W. K. H.
Anna Visbeek, Huisvrouw van Jan Breede. A. K. H.
Leyje Leenderse, Huisvrouw van Johannes van Genderen. W. K. H.
Bastejaantje Betemers, Huisvrouw van Johannes van der Veen. W. K. H.
't *Kind* van Hendrik Knoppers. L.K.H
't *Kind* van Jan Dinslager. K. K. H.
't *Kind* van Jan Vink. W. K. H.
't *Kind* van Christoffel Welxner. A. K. H.
't *Kind* van Willem Boom. W. K. H.
't *Kind* van Jan Eynsens. W. K. H.
't *Kind* van Jan Bylderman. W. K. H.
't *Kind* van Gerrit Boumeester. W.K.W.
't *Kind* van Jan Bengard. W. K. H.
't *Kind* van Jan Pelgrim. W. K. H.
't *Kind* van Hermanus Teegt. W. K. H.

Maandag den 15 *dito.*

Willem Beckerhoff. N. Z. K.
Jan Blekenberg. K. K. H.
Klaas Korf. L. K. H.
Balthasar Vogelley. A. K. H.
't *Kind* van Guilliaume van den Broek. N. K.
't *Kind* van Casper Kempf. K. K. H.

Dingsdag den 16 *dito.*

Jacob Mackay. O. K.
Lucas Bakker, *Mr. Schoenmaker.* O. Z. K.
Pieter Sebastiaan Gerhoult. K. K. H.
Catharina Mulder, Huisvrouw van Rudolf Matthys Kassenbroek. L. N. K.
Anna van Marle, Huisvrouw van Fredrik Ten Broek. L. K. H.
Teuntje de Wit. N. K.
't *Kind* van Hendrik Verheyer. L.K.H.

Woensdag den 17 *dito.*

Fredricus Nachenius. Z. K.
Aaltie van Dyk, *eenigste Dogter* van de Weduwe van Jan van Dyk. N. Z. K.
't *Kind* van Johannes van Baalen. N. K.
't *Kind* van Hendrik Schutte. A. K. H.
't *Kind* van Jan Zeegel. W. K. H.
't *Kind* van Hendrik Swiferyn. L. K. H.

Donderdag den 18 *dito.*

Adrianus Sandvoord. W. K. H.
Catharina Jans Hollimaker, laatst Weduwe van Arnoud Ludolph Gerrits. L. O. K.
Gerarda Ponstyn, Weduwe van Johannes Philippus Grutteling. Z. K.
Maria Portefait, Huisvrouw van Jan Goriou. W. A. K.
Rebecca Peetersen, Huisvrouw van Jan Fredrik Keyser. O. O. K.
Clara Behaagen, Huisvrouw van Jacobus van der Tooren. W. K. H.
Elisabeth Amels, Huisvrouw van Hendrik Lyshoud. W. K. H.
't *Kind* van Floris Everhard. L. N. K.
't *Kind* van Zacharias Ditlof. N. Z. K.
't *Kind* van Nicolaas Bakker. W. K. H.

Vrydag

Vrydag den 19 dito.

Dionies Pieter van Aalst, *jongste Zoon* van Hendrik Balthazar van Aalst, *Collonel der Burgerye.* N. K.

Anna Renaut, Huisvrouw van Daniel Collin. N. O. K.

Zaturdag den 20 dito.

Gerrit Pannebakker. L. K. H.

Catharina Mentjes, Huisvrouw van Carel Betrand. O. K.

Johanna van Vogelpoel, Huisvrouw van Willem Beumer. Z. K.

Maria Ester Couderc, Huisvrouw van Philip Guillaume Chion. W. A. K.

Maria van Heyning, Huisvrouw van Jan Knegjes. Z. K.

Margaretha Daajers, Huisvrouw van Jan Verlooy. L. O. K.

't *Kind* van Anthony Heystok. N. Z. K.

't *Kind* van Johannes Lieden. O. K.

't *Kind* van Johan Michel Bernaal. A. K. H.

Zondag den 21 dito.

Kaarel Lem, *Jongman.* A. K. H.

Maandag den 22 dito.

Anna Susanna Weveringh. O. K.

Dingsdag den 23 dito.

Jan Hollebeek. L. N. K.

Anna Greve, Huisvrouw van Dirk Schults. O. K.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Obligatien* op *Maandag*, den 22 *Maart* 1773. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Obligatien (*G. Jarman* en *J. van Maurik Jansz.*, Een) ten lasten van eenige Planters in de Colonie van *Suriname*, ten Comptoire van de Heeren *W. Clifford* en *R. le Chevalier*, gedateerd 1 October 1769. staande in blanco *f* 1000. 84¾ Pt. in slag ¼ Pt. *L. Huisinga.*

—— in blanco *f* 1000. 85½ Pt. *T. A. Dedriks.*

—— in blanco *f* 1000. 85¾ Pt. *A. de Waal de Malefyt.*

—— in blanco *f* 1000. 85¾ Pt. *H. de Guliker.*

—— in blanco *f* 1000. 85⅝ Pt. *Tideman en Scholten.*

—— in blanco *f* 1000. 85¾ Pt. *G. I. Pex.*

—— in blanco *f* 1000. 85¾ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 85¾ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 85¾ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 85¾ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 85¾ Pt. *Tideman en Scholten.*

—— in blanco *f* 1000. 85¾ Pt. *N. J. van Baggen.*

—— in blanco *f* 1000. 85¾ Pt. *H. de Guliker.*

—— in blanco *f* 1000. 85½ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 85¾ Pt. *N. J. van Baggen.*

—— in blanco *f* 1000. 85¾ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 85¾ Pt. *Tideman en Scholten.*

—— in blanco *f* 1000. 85¾ Pt. *G. I. Pex.*

Obligatien (*G. I. Pex*, Een) ten lasten van eenige Planters op de Deensche Americaansche Eilanden *St. Croix*, *St. Thomas* en *St. Jan*, genegotieert ten Comptoire van de Heeren *A. ter Borch en Zoonen*, a 6 Pt. staande in blanco gedateerd primo January 1769. *f* 1000. 71 Pt. *Blombergen.*

—— in blanco *f* 1000. 71¼ Pt. *Matthieu*

—— in blanco *f* 1000. 71¼ Pt. *J. van Maurik Jansz.*

—— in blanco *f* 1000. 71¼ Pt. *C. van den Broek Cornelisz.*

—— in blanco *f* 1000. 71¼ Tt. *G. I. Pex.*

—— in blanco *f* 1000. 71¼ Pt. *G. Jarman.*

—— in blanco *f* 1000. 71 Pt. Deselve.

Obligatien (*E. Croese* en *W. Zeelt* Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie

lonie van *Surinaamen* genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *H. van de Poll en Comp.* staande in blanco, gedateerd 1 September 1769. à 5 Pt. *f* 1000. 98¾ Pt. *Huisinga.*
—— in blanco *f* 1000. 98¾ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 99¼ Pt. Deselve.
Obligatien (Een) ten lasten als vooren ten Comptoire van de Heeren *Lever en de Bruine* in blanco gedateerd 1 Maart 1771. à 6 Pt. *f* 1000. 98 Pt. *A. van Vloten.*
—— in blanco *f* 1000. 97½ Pt. *Lentfrink.*
—— in blanco *f* 1000. 97½ Pt. *J. van Maurik Jansz.*
—— in blanco *f* 1000. 97 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 97 Pt. *C. van den Broek Cornelisz.*
—— in blanco *f* 1000. 97 Pt. *J. van Maurik Jansz.*
Obligatien (Een) ten lasten als vooren genegotieert ten Comptoire van de Heer *George Hendrik de Wilde*, in blanco gedateert 1 April 1770. a 6 Pt. *f* 1000 82 Pt. *Menkema.*
—— in blanco *f* 1000. 82¾ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. Deselve.

En deze volgende *Perceelen*, op *Maandag* den 29. *Maart* 1773: gev.

Blomstraat (*J. vander Bank* en *C. Boen*, Een Huis, Agterhuis en Erve, in een Koop, in de) voorby de tweede Dwarsstraat. *f* 2450, in slag *f* 100. opgehouden.

Drie Koningstraat (*P. B. Bunel*, *J. Broers* en *A. van Ketwich*, Een Huis en Erve, in de). *f* 2300, in slag *f* 1100. *A. Buys.*

Elandsstraat (*C. Coopman*, *J. Bousquet*, *J. Rietveld*, *A. van der Glint*, *H. Mol Anthonisz*, *J. Broers*, *H. van den Berg*, *A. E. de Witt* en *J. T. de Bree*, Een Suiker Raffinadery, met alle desselfs vast-staande Gereedschappen, Woonhuis, Pakhuis en Erven, in een Koop, genaamt *Concordia*, in de) Zuidzy, voorby de Hazestraat. *f* 38000, in slag *f* 300 Opgehoude.

Fluweele Burgwal (*G. de Roy*, *H. vanden Berg* en *P. Graauwenhaan*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Hal en Pylsteegen. *f* 9850. in slag *f* 200. *P. Graauwenhaan.*

Heerengragt (*C. van Vrede*, *P. Woestenraad*, *C. A. vanden Bosch*, *P. Slagregen*, *B. Stemberg*, *J. Smit* en *P. Brak Cornelisz.*, Een Huis en Erve, op de) Westzy, het vyfde benoorden de Leidschegraft. *f* 70000, in slag *f* 7000. *C. Twisk.*

Jacobstraat, (*B. Tideman*, *D. van Schorrenbergh* en *W. Blink*, Een Huis en Erve, in de St.) het 6 de van de Voorburgwal. *f* 3250, in slag *f* 250. opgehouden.

Kalverstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de) tusschen de Osjes-Sluis en de Roosenboomsteeg *f* 3050, in slag *f* 750. *J. Sluiman.*

Kalverstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de) naast het bovenstaande. *f* 2800, in slag *f* 300. *Gt. Scholten.*

Keizersgraft (*J. Lambers*, *T. Beth Tebrandsz.*, *J. Lambers de Jonge*, *J. Buyn*, *C. Twisk*, *J. P. Heimbach*, *J. W. Reth*, *D. Heydeman*, *O. C. Tiffingh*, *W. Zeelt*, *W. van Hoogenbuysen* en *J. T. de Bree*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Reguliersgraft en Vyzelstraat. *f* 80000, in slag *f* 10000. opgehouden.

Korte Prinfegragt (*P. B. Bunel*, *J. Broers* en *A. Ketwich*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Haerlemmerdyk en Brouwersgragt Oostzy. *f* 5850, in flag *f* 300. *G. Jarman*

Korte Leidsche Dwarsstraat (*C. Koopman* en *H. Mol Anthonisz.*, Een Huis en Erve, in de) tusschen de Leidschegragt en Leidsche Plyn. *f* 4300 in flag *f* 100. *H. Mol Anthonisz.*

Lange Dykstraat (*L. Idemans*, Een Huis en Erve. in de, *f* 10000, in flag *f* 300. *J. Lafrens.*

Leidschestraat (*C. van Vrede*, *P. Woestenraad*, *C. A. vanden Bosch*, *P. Slagregen*, *B. Stemberg*, *J. Smit* en *P. Brak Corneliz.*, Een Stal en Koetshuis, op de) Zuidzy, by de Heerengragt. *f* 12000, in flag *f* 4000. *C. Twisk.*

Lynbaansgragt (*C. Koopman* en *H. Mol Anthonisz.*, Een Suiker-Raffinadery, met alle deszelfs vaste Gereedschappen, Woonhuis, Pakhuis en Erven, genaamt *De Granaat-Appel*, in een Koop, op de) tusschen de Leidschegragt en dito Plyn. *f* 26000 in flag *f* 4200. *H. Mol Anthonisz.*

Nieuw Lelydwarsstraat (*A. van Asperen* en *P. Slagreegen*, Een Huis en Erve, in de) Westzy. *f* 5975, in flag *f* 20. opgehouden.

Roozeboomsteeg (*B. Tideman*, *D. van Schorrenbergh* en *W. Blink*, Een Huis en Erve, in de) het vierde van de Kalverstraat. *f* 5000, in flag *f* 600. opgeh.

Utrechtse Poort (*J. Schreuder*, *W. Zeelt* en *H. van Tange*, Een Hout-Zaag-Molen, genaamd *De Juffer*, met zyn Huizinge en Lootzen, buiten de) op Stads Grond. *f* 1250, in flag *f* 1500. *J. Smit.*

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 29 *Maart* 1773. gev.

Obligatien (*B. Tideman*, *C. Blasius*, *G. Scholten* en *E. Hosteyn*, Een) ten Lasten van eenige Planters in de Colonie Surinamen, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *W. Clifford* en *R. le Chevalier*, alle in blanco, in dato 1 October 1769. in blanco *f* 1000. 84 Pt. *P. de Mortier.*
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *A. de Lange.*
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *Heimbach.*
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000, 84 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *Bunel.*
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *Kok.*
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten *Carel Hertog van Brunswyk Lunenburg* enz. genegotieerd, ten Comptoire van de Heeren *Luden en Comp.* à 4 Pt. staande in blanco, van dato 1 February 1769. *f* 1000. 90¼ Pt. *G. Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 90¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 90¼ Pt. *W. H. Stoopendaal.*
—— in blanco *f* 1000. 90¼ Pt. in flag ½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 90½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 90½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 90½ Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 90½ Pt. *W. H. Stoopendaal.*

Obligatien (*G. Jarman* en *J. Scheltema* Een)

Een) ten Lasten, Vrouwe *Catharina Heyliger*, Wed. de Edele Heer *B.P. de Nully*, op Haar Ed. Plantagie Mary, Fancy en St. Croix, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Abraham ter Borch en Zoonen*, gedateert 6 September 1772. in blanco *f* 1000. 69¾ Pt. *G. Jarman.*

—— in blanco *f* 1000. 70¾ Pt. in flag ¼ Pt *Croese.*

—— in blanco *f* 1000. 71¼ Pt. in flag ¼ Pt. *G. Jarman.*

—— in blanco *f* 1000. 71¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 71¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 71½ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 71½ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 71¾ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 71½ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 72 Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 71½ Pt. *D. Leuveling.*

Obligatie (*J. Speekman*, Een) ten lasten van eenige Planters in de Colonie van *Surinamen*, genegotieerd onder directie van de Heeren *W. Clifford* en *R. le Chevalier*, alle in blanco, in dato 1 October 1769. *f* 1000. 84¼ Pt. *G. J. Pex.*

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *A. de Waal en Malefyt.*

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *van Eyk*

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *Kramp.*

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. Deselve.

Obligatien (*W. Zeelt*, Een) ten Lasten van eenige Planters in de Colonie van *Surinamen*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Willem Clifford* en *R. le Chevalier*, alle in blanco dato den 1 October 1769, *f* 1000. 84 Pt. *W. Zeelt.*

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *Heimbach.*

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *van Eyk.*

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *Kok.*

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *A. de Waal en Malefyt.*

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *W. Zeelt.*

—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. *H. Campen.*

—— in blanco *f* 1000 83¼ Pt. *Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. *Medina.*

—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. *Stoopendaal.*

Actie (Een) ten lasten de Oost-Indische Compagnie van Engeland groot Lst. 1000. 153¼ Pt. Pt. *M. H. Medina.*

—— een dito als vooren Lst. 153¼ Pt Deselve.

Obligatien (*G. Bremer*, Een) ten lasten van eenige Planters in de Colonie van *Surinamen*, Genegotieerd onder Directie van de Heeren *Willem Clifford en Rudolph Le Chevalier*, alle in Blanco, en in dato 1 October 1769. *f* 1000. 83¼ Pt. *van Eyk.*

—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. *Scheltema.*

—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. *Campen.*

—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. *de Waal en Malefyt.*

—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. *Kenwich.*

—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten van de Eigenaar van de Plantagie *L'Esperance*, geleegen op 't Eiland *St. Jan* in America, genegotieerd onder directie van de Heeren *H. Hoffham en Zoon*, alle in blanco in dato 1 Augustus 1770. *f* 1000 96¼ Pt. *E. Croese.*

—— in blanco *f* 1000. 96¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 96¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 96½ Pt. Deselve.

De volgende *Makelaars* hebben de onderstaande *Schepen* op *Maandag* den 8 *Maart* 1773, in 't Nieuwezyds Heeren Logement geveild.

Fluyt-Schip (*L. Jacobs*, *A. Roos*, *C. Ploos van Amstel J. Cornelisz.*, *N. van Noorle* en *A. A. Aukes*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Petronella*, gevoert by Schipper *Homme Sierds*, is in 't Jaar 1749. N. U., L. 124 voet, W. 30 voet 5 duim, H. 13 voet 10 duim, 't V. 6 voet 5 duim, de S. 8 voet 7 duim. Alles Amsterdammer voeten. En is verdubbeld met een Eeken Huid en in 1772. Nieuw Fokke Want opgelegt. *f* 10000, in slag *f* 2000. *Noteman en Muller voor haar Meester.*

Fluyt-Schip (*H. Planter*, *M. Gunter Davidsz. C. Ploos van Amstel*, *J. Cornelisz.* en *A. A. Aukes*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt 't *Zeepaart*, gevoert by Schipper *Anne Willems*, is in 't jaar 1755. N. U., L. 138 voet, W. 32 voet 6 duim, H. 16 voet, 't V. 7 voet 7 duim, de S. 9 voet 8 duim. Alles Amsterdammer voeten, en is in 1770 een Greene Huit omgelegt. Gemonteert met 2 Yzere Gotelingen, Draaystukken, en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 17000, in slag *f* 4000. *A. Roos voor zyn Meester.*

Fregat-Schip (*V. de Vries*, *T. Beth Ysbrandsz.*, *H. Beth Tammesz.*, en *J. F. Bromstrop* (Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Princesse *Frederica Sophia Wilhelmina*, gevoert by Kapitein *Fredrik Bekker*, is in 't Jaar 1760. N. U., L. 99½ voet, W. 29 voet 6 duim, H. 13 voet, 't V. 5 voet 8 duim, de B. 5 voet 7 duim. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 10 Yzere Gotelingen, en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 3300, in slag *f* 125. *Z. Zonnevont.*

Hoeker-Schip (*T. Beth Ysbrandsz.*, *P. Vis* en *D. Bouwmeester*, Een Extraordinary Welbezeilt) met 3 Masten, genaamt de *Geertruyda Wilhelmina*, gevoert by Kapitein *Paulus Blandauw*, is in 't Jaar 1758. N. U., L. 90½ voet, W. 23 voet, H. 11 voet 7 duim, 't V. 4 voet 8 duim, 't D. 5 voet 4 duim. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 8 Yzere Gotelingen en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 5800, in slag *f* 500. *A. van der Glint voor zyn Meester.*

Hoeker-Schip (*V. de Vries*, *T. Beth Ysbrandsz.*, *H. Beth Tammesz.* en *J. F. Bromstrop*. Een Extraordinary Welbezeilt 3 Mast) genaamt de jonge *Gerrit Cornelis*, gevoert by Kapitein *Jan Berggraaf*, is in 't Jaar 1762. N. U., L. 91½ voet, W. 20 voet 7 duim, H. 11 voet 4 duim. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 2 Yzere Gotelingen, 6 Draaystukken, en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 3000, in slag *f* 35. *Klaas Mats voor zyn Meester.*

Kof-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Juffrouw *Elisabeth Catharina*, gevoert by Schipper *Lubertus Schut*, is in 't Jaar 1761. N. U., L. 87 voet, W. 21 voet 5 duim, H. 9 voet 9 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 3900, in slag *f* 300. *A. A. Aukes voor zyn Meester.*

En deze volgende *Scheepen* op *Maandag* den 15 *Maart* 1773. geveyld.

Hoeker-Schip (*D. des Ruelles*, *V. de Vries*, *T. Beth Ysbrandsz.*, *P. van Winter Junior* en *D. des Ruelles de Jonge*, Een Extraordinary Welbezeilt 3 Mast) genaamt de Vrouw *Sara Elisabeth*, gevoert by Kapitein *Jacob Snuw*,

is in 't Jaar 1751. N. U., L. 102½ voet; W. 24 voet 4 duim, H. 11 voet 10 duim, 't V. 4 voet 7½ duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1772. tot Riga een nieuwe groote Mast ingezet, nieuwe groot Stengewand en twee Spant nieuwe groote Wand overgelegt). Gemonteert met 4 Draaystukken, en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 4600, in slag *f* 600. *J. de Flines voor zyn Meester.*

Kof-Schip (*S. A. Lenaertsz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Jetske* en Jonge *Hipke*, gevoert by Schipper *Sicke Jetses Bouman*, is in 't Jaar 1751. N. U., L. 87½ voet, W. 21 voet 6 duim, H. 10 voet 5 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1763. een nieuw Dek, Legwagens en nieuw Boort opgelegt, en twee nieuwe Masten ingezet, en in 1767 verdubbelt met een Eeke Huid, en in 1772. van agteren nieuwe Stoothouten en Boegsels aangemaakt) Uyt de hand verkogt voor *f* 3000.

Kof-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Everharda* en *Tekela*, laatst gevoert by Schipper *Sicke Wiebes*, is in 't Jaar 1768. N. U., L. 84½ voet, W. 21 voet, H. 9 voet 9 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 7200, in slag *f* 200. *V. de Vries voor zyn Meester.*

Dit volgende *Schip* is op *Maandag* den 22 *Maart* 1773. geveild.

Snaauw-Schip (*T. Beth Tsbrandsz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt *Venetie* gevoert by Kapitein *Jacob Verberne*, L. 73 voet, W. 22 voet 8 duim; H. 10 voet 9 duim, 't V. 4 voet 4 duim, 't D. 5 voet, 7 duim. Alles Amsterdammer voeten. Is verdubbeld met een Greene Huid. Gemonteert met 2 Yzere Gotelingen, en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 2900, in slag 300. *T. Beth Tsbrandsz. voor zyn Meester.*

De volgende *Scheepen* zyn op *Maandag* den 29 *Maart*, 1773. geveyld.

Galjoot-Schip (*A. Kramp*, *D. Tentye* en *S. A. Lenaertsz*, Een Extraordinary Welbezeilt 3 Mast) genaamd *Waterland*, Gevoert by Schipper *Eelke de Witt.* L. 98 voet, W. 24 voet, H. 12 voet 4 duim, de B. 4 voet 4 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1771 nieuwe groote Mast ingezet, en 1772. nieuwe Bezaans-Mast ingezet). *f* 2700, in slag *f* 8 *Z. Zonavend.*

Galjoot-Schip (*P. Croos* en *V. Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt drie Mast) genaamt de *Elisabeth*, gevoert by Schipper *Gerrit Akkerman*, is in 't Jaar 1760. N. U., L. 111 voet, W. 24 voet 9 duim, H. 13 voet 9 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1770. Groot Wandt, Fokke Wandt, Besaans Wandt en Kruisstenge Wandt nieuw opgelegt, en in 't Jaar 1772. een nieuwe groote Steng, Stenge Wandt, Stag en Pardoens opgelegt). *f* 9100, in slag *f* 600. *S. A. Lenaerts voor zyn Meester.*

Kof-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de jonge *Lautenbach*, gevoert by Schipper *Gerrit Doekles*, is in 't Jaar 1759. N. U., L. 99 voet, W. 11 voet 4 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 4600, in slag *f* 900. *S. A. Lenaerts voor zyn Meester.*

Smak-Schip (*C. A. van den Bosch*, *C. Ploos van Anstel*, *J. Cornelisz.* en *A. A. Aukes*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Vrede*, gevoert by Schipper *Fredrik Claase*, is in 't Jaar 1752. N. U., L. 78 voet, W. 19 voet 4 duim; H. 9 voet 9 duim. Alles Amsterdammer voeten. 1400, in slag *f* 4. *A. A. Aukes voor zyn Meester.*

Smak-Schip (*V. de Vries*, *A. Goldberg* en *J. van den Brink*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Sara Maria*, gevoert by Schipper *Willem Tsbrandsz.*, is in 't Jaar 1768. N. U., L. 70 voet, W. 19 voet 10 duim, H. 9 voet 3 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 6600, in slag *f* 300. *V. de Vries voor zyn Meester.*

MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE
MERCURIUS,

Voor de Maand APRIL 1773.

ASIA. *SYRIE. Damas.* De belegering van *Jaffa* vestigd hier en in dit gantsche Land de algemeene oplettenheid. Die Stad, van alle kanten met vyanden omringd, vind een ongelooflyke steun in den heldenmoed harer Inwoners. De vereenigde Troepen van *Cheik-Daher* en *Ali-Bey* zetten de belegering voort zonder veel te vorderen, en men is zeer verlangende te zien wat uiteinde dit Beleg zal hebben.

Smirna. Onze Gouverneur *Cara Osman Oglou*, door de Porte uit dit Gouvernement naar *Constantinopolen* ontboden zynde, gelyk wy in onze voorgaande bladz. 85 meldden, heeft geweigerd derwaarts te gaan. Hy meent, dat 'er voor eenigen tyd reeds bevel gegeven was, om hem ter dood te brengen, en daarom schynt het, wil hy zich vyandlyk tegen de Porte verklaren. Zyn voorzichtig en dapper gedrag heeft hem by alle Aga's en Bassa's van *Natolie* en *Turcomannie* eene zo groote achting verworven, dat zy bereid zyn, hem voor hun Opperhoofd te verklaren. Hierdoor is hy in staat, om 60000 man op de been te brengen, en indien hy zich met *Ali-Bei* en *Cheik-Daher* vereenigde, dan zoude de van hier te meldene tydingen zeer gewichtig kunnen worden.

EUROPA. *TURKYE. Constantinopolen.* De Ridder *du Tott* is onlangs met *Ibrahim Effendi* naar den mond van de Zwarte Zee vertrokken, om het Bestek der twee Kasteelen, op de Oevers van den *Tracischen Bosphorus*, ter verdediging van de inkomst van den kant der gemelde Zee, ter uitvoer te doen brengen. Men wil dat 'er drie jaren zullen vereischt worden, om dezelve te doen bouwen; maar dat men als dan ook niets van dien kant zal te vrezen hebben, als zynde de zwakste zyde van *Constantinopolen*.

Na de aankomst van een Courier door den Groot-Vizier afgezonden,

zonden, wiens Depeches gelegenheid gegeven hebben tot verscheide Raadsvergaderingen by den *Mufti*, ontstond hier een gerucht, dat de Wapenstilstand noch twee Maanden verlengd was; doch dit gerucht is ten eenemaal vervallen sedert dat *Ali Bei*, als Conferentie-Raad de Vredes-Onderhandelingen by gewoond hebbende, door den *Reis Effendi Abdoelresak* een der Leden van het Collegie der *Ulemans*, of *Lieden der Wet*, verzeld, hier is aangekomen, die daags na zyn aankomst met den *Reis Effendi* heeft geconfereerd; hebbende men drie achter een volgende dagen by den *Mufti*, van 's morgens tot 's avonds over den inhoud zyner Commissie gedelibereerd. Men verzekerd dat hy door de Turksche Plenipotentiarissen gelast zy, het *Ultimatum* der Conditien aan den Groten Heer te presenteeren, buiten welke het Russische Hof niet voornemens is Vrede te maken; en dat het antwoord der Porte beslissen zal, of de Vrede gesloten, of dat de Oorlog terstond na 't eindigen van den Wapenstilstand zal worden voortgezet.

De Porte heeft bevel gegeven aan de Opperhoofden der Gilden, om de Contributien op te halen, welke dienen om de Troepen en de Officieren van den Groten Heer te betalen. De Regeering heeft ook eindelyk vryheid gegeven aan de vreemde Vaartuigen om Granen uit den Archipel herwaards te voeren, waartoe ook reeds verscheiden Paspoorten zyn uitgeleverd. Dit gedrag schynd mede geen voordeelig denkbeeld van de herstelling der Vrede te geven.

Het Esquader voor de Zwarte Zee geschikt, ligt, zegt men, in 't Arsenaal gereed, om onder zeil te gaan; doch de tyd van desselfs vertrek is noch niet bepaald.

PORTUGAL. Lissabon. Men heeft hier de onaangenaame tyding ontfangen, waarvan men de bevestiging met vreeze te gemoet ziet; te weten, dat te *Bombaye* het gerucht liep, dat de Maratten van het Oostlyk Schier-Eiland van de *Ganges*, 90 Schepen by een verzameld hebbende, 't Portugeesch Schip, het welk jaarlyks van *Goa* op *Macao* handel dryft, hadden ingewacht, aangetast en met de ryke Lading veroverd; dat het Oorlogschip, 't welk tot Convoyer diende, eenige dagen lang met de Vloot der Maratten was slaags geweest, doch dat door het springen van eenige Vaatjes Buskruit op 't Verdek, de Equipagie buiten staat tot

ver-

verderen tegenweer gesteld was; dat de Scheeps-Luitenant onder anderen was gesneuveld, en dat de Maratten een aanzienlyk losgeld van den Gouverneur van *Goa* eischten voor den Kapitein van het Oorlogschip.

SPANJE. Madrid. De toebereidzelen die in dit Koningryk gemaakt worden, doen niet zonder reden denken, dat 'er gewichtige zaken op het tapyt zyn. De wervingen worden met alle kracht voortgezet en eene menigte Recruten aangenomen, welke onder de Regimenten verdeeld worden, die zelfs met eenige Compagnien vermeerderd worden. By de vreemde Regimenten, welke in dienst van deze Kroon zyn, komen veele Officiers aan, die voorheen onder de Geconfedereerden in Polen gediend hebben, om daarin het commando te voeren; en de uitrustingen ter Zee in de verscheide Havens van dit Koningryk zyn niet minder: eerlang zal den tyd waarschynlyk ontzwachtelen wat eigentlyk het doelwit daarvan is.

Te *Allikanten* is een Koninglyk Edict gepubliceerd, behelzende, dat alle de Kooplieden in de Staten zyner Catholyke Majesteit, voortaan in 't Spaansch of Italiaansch, hunne Boeken zullen moeten houden, en hunne Wisselbrieven schryven, alles onder zware straf tegen de Overtreders. Deze Ordonnantie, strydig met het Tractaat van *Utrecht*, veroorzaakt grote verlegenheid by de Kooplieden, en de Consuls hebben reeds aan de Ambassadeurs hunner Souvereine deswege geschreven en de menigvuldige inconvenientien daar van aangetoond. Men vleid zich ondertusschen dat daaromtrent in 't kort eenige veranderingen zullen gemaakt worden.

ITALIE. Rome. By 't Geheime Consistorie van den 15 Maart (1773) heeft de Paus verklaard tot Cardinaal Diaconen de Heren *Antonio Casali*, Romein, en Gouverneur van deze Stad, en *Pasquale Aquaviva*, Napolitaan, en President der Legatie van *Urbino*, welke twee Prelaten zyn H. reeds den 12 December 1770 tot de waardigheid van Cardinaalen gecreëerd, doch tot nu in *petto* gehouden had; zyn H. heeft ook tot Cardinaal Priester gecreëerd en verklaard de Heer *Gennaro del Simoni*, van *Benevento*, Canonik van St. Pieter en Pauslyken Auditeur.

De Paters Jesuiten, thans van vele zyden verlaten, vinden echter noch Voorstanders die zich hunner schynen aan te nemen;

ten bewyze daarvan ftrekt het, door Gedeputeerden van de Inwoners der Stad *Frescati* aan den Cardinaal *Torck*, overgegeven

REQUEST.

De Inwoonders van *Frescati*, de onderdanige Kinderen en Supplianten van Uwe Koninglyke Hoogheid, verftouten zig U te voet te vallen, en eene gunft te verzoeken, die zy hoopen van Uwe edelmoedige gevoelens te verkrygen. —— Zy zyn op het punt om de Geeftelyken van het Genoodfchap van Jefus, die geen toevlugt noch befcherming meer hebben, van hier te zien vertrekken.

Hun voorneemen is niet om de fchikkingen, door den Heiligen Vader gemaakt, en by zyn Brevet, aan Uwe Koningl. Hoogheid gezonden, af te keuren, noch de veranderingen, door hem verrigt, te berifpen; maar zy neemen de vryheid om hunne regtmatige droefheid te kennen te geeven aan U als aan eenen goeden Vader, op dat het U behaage deszelfs krachtdadige befcherming aan te wenden, om dezelve te verzagten.

Het is omtrent 213 Jaaren geleeden dat die Geeftelyken in deze Stad met vreugde ontfangen wierden, en gedurende al dien tyd is derzelver verblyf niet alleen onberifpelyk, onergerlyk, ftil en gerust, maar daarenboven zeer nuttig voor den Godsdienft en den voortgang van goede zeeden geweeft. Wy fpreeken U aan uit den mond van alle de Sociteiten Uwer Refidentie, die, zig eensklaps beroofd ziende van de treflyke voorbeelden dier goede Vaders, niet zonder traanen te ftorten, herdenken kunnen de uitwerkingen van hunne Maatfchappy, en de onvermoeyelyke zorgen, die zy voor het welzyn der Zielen, zo door Predicatien, Congregatien, Zendingen, Confeffien, als op andere wyzen, betoond heeft.

Ter gedagtenis van alle hunne goede hoedanigheeden en voordeelen, die men aan hunne zorgen en iever verfchuldigd is, vallen wy U te voet, om U te fmeeken, de gebeeden te verhooren van zo veele arme Huisgezinnen, Uwe getrouwe Schapen, die in hunne verflagenheid van hunnen gemeenen Vader en Herder, byftand, meedodogen en vertroofting verzoeken. Wy reekenen ons zulk eene groote gunft onwaardig; maar Uwe goedheid, zagtmoedigheid en herderlyke iever, doen ons hoopen, dat Gy onze beede verhooren zult, en van deeze Uwe opgenoemde hoedanigheeden by aanhoudenheid aan ons zult blyken geeven.

Wy wenfchen, dat wy, in de bitterheid der droefheeden, die deeze goede Geeftlyken zedert zo langen tyd ondervinden, hen van eenig nut mogen zyn door onzen tusfchenkomft, en nog veel meer door Uwe machtige befcherming.

Wy hoopen van Uwe Koninglyke Hoogheid deeze gunft te verkrygen, die ons tot eene nieuwe beweegreeden zal ftrekken, om den

den Hemel te danken, van ons zulk eenen waardigen Herder gegeeven te hebben, en om onophoudelyk te bidden, dat Gy langen tyd in eene volmaakte gezondheid bewaard moogt worden, &c.

Napels. Onze Monarch heeft de nodige bevelen doen expedieren tot aanwerven van een zeer groot aantal Recruten, en tot het aanleggen van aanzienlyke Magazynen van allerlei Levensmiddelen.

Turin. Zyn Majesteit heeft de Bezettingen van alle de Vestingen, in de nabuurschap van *Nizza* gelegen, ieder met 12 Battaillons doen versterken.

Milaan. Van tyd tot tyd komen alhier veele Staf-Officieren van *Weenen* aan, met dewelken de Aarts-Hertog en de Gouverneur Generaal langdurige mondgesprekken houd.

Florentie. Onze Groot-Hertog doed zyne Oorlog-Schepen met allen mogelyken spoed uitrusten, bemannen en in staat stellen, om op de eerste waarschouwing in Zee te konnen steken.

INGERMERLAND. Petersburg. Ons Hof heeft een omstandig Relaas doen publiceeren van de Operatien onzer Oorlogsvloot in den Archipel behelzende een naauwkeurig bericht van de trouwloosheid der Turken, om gedurende den Wapenstilstand de Russische Vloot, die slechts uit 7 Schepen bestond, te overvallen, en met een overmacht van 24 Oorlog-Schepen, was 't hun mogelyk geweest, te vernielen.

De Russische Vloot tastte in het begin van November (1772) de Turksche Vloot voor *Patrazzo* aan, na dat de termyn van den Wapenstilstand was ten einde gelopen, sloeg dezelve, stak drie Turksche Schepen in brand en joeg verscheide op strand; kort daarna hervatte de Turksche Vloot, door meer Schepen versterkt zynde, het gevecht, en werd wederom door de Russische Vloot totaliter geslagen. Vermits wy in ons stuk voor de Maand January laatstleden daarvan bereids verscheide omstandigheden medegedeeld hebben, wyzen wy onze Lezeren derwaards.

De Professor *Pallas* schryft uit *Krasnojarsk*, van den 17 December 1772, nopens eene aanmerkelyke uitwerking van den strengen Vorst aldaar: *hy had dien dag een vierde pond Kwikzilver in een droge Porceleinen Schaal tegen het Noorden in de lucht gezet. Na verloop van omtrent drie kwartier Uur vond hy den rand en de oppervlakte reeds vastgevroren, zynde het binnenste noch vloeibaar; maar na verloop van een*

uur

uur was alles in eene stoffe, veel na week Tin gelykende, veranderd. Dezelve was volkomen buigzaam, en kon ook met den Hamer, tot dunne platen worden geslagen. Als de hamer niet volkomen koud was, zmolten 'er onder 't slaan eenige druppels van de Massa af. Dezelve liet zich ook gemakkelyk in stukken breken; maar de afgebroken stukken kleefden weder aan een, als zy zich aan raakten. Het Kwikzilver was voor af zorgvuldig van alle watcrachtige Vochtigheid gezuiverd. By Zonnen ondergang was 't noch bevrooren.

ZWEDEN. Stokholm. Alhoewel de toebereidzelen van al het geen 'er ten behove van het Leger en de Vloot vereischt word, noch gestadig hunne gang gaan, zo vleid men zich hier niet te min, dat wy 'er geen deel in zullen krygen, al ware het, dat 'er een Oorlog in 't Noorden en elders ontstaan mogt, wegens de verdeeling van Polen en de stremming van den Handel van *Dantzig*, of over andere zaken, maar dat ons Hof eene stipte onzydigheid zal in acht nemen: hebbende dat van *Petersburg*, zo men zegt, haarer Rus Keizerlyke Majesteits genoegen daarover door haren Ministers te kennen gegeven, beloofd, dat zy in 't voorjaar uit *Lyfland* 100000 tonnen Koorn zou laten uitvoeren, zonder eenige Tol-Rechten daar van te vorderen.

DENEMARKEN. Koppenhage. Het gerucht, als of onzen Monarch met eene Princes uit den Huize van Brunswyk stond te trouwen, is van alle waarheid ontbloot.

POLEN. Warschauw. De *Universalia* of *Circulaire, Brieven* tot het beroepen van de Particuliere Landdagen tegen den 22. Maart (1773) en den Algemeenen Ryksdag tegen den 19 der volgende Maand zyn naar de respective Waywoodschappen en Districten uitgevaardigd. Dezelve behelzen een zo levendig Schildery van de Rampen, waarin dit Koningryk door desselfs binnenlandsche Verdeeldheden en door 't gedrag van derzelver Naburen gedompeld is, dat geen Voorstander van Mensch- en Rechtlievenheid dat stuk zonder aandoening lezen kan; zynde aldus den inhoud der

UNIVERSALIA.

Geduurende het gestadig aanhouden van de bekommernissen en rampen, dewelken ons zedert eenen tyd van zeaven jaren vervolgen, hebben wy bestendiglyk 't verlangen behouden, om deeze Doorluchtige en door ons zoo oprechtlyk geliefde Natie hare zorgen

gen by de onze te zien voegen, tot herstel van de rampen, dewelken deeze Staat reeds ondergaan heeft, en ter afwendinge van 't gevaar, 't geen de teegenwoordige neetelige omstandigheeden ons voor het toekomstige noch schynen te duchten te geeven; doch de verhinderingen, dewelken zich teegen ons verlangen aankanteden, zyn der wereld te wel bekend, dan dat ze zouden konnen worden vergeeten.

Verscheide deugdlievende Meedeburgers, doch welker al te groté toegeevenheid hen des te meer aan de kunstgreepen der verleiding bloot stelde, hebben zich door den stroom laaten meedesleepen en vervoeren, om buiten ons meedeweeten byzondere en dus krachtlooze weegen en middelen te zoeken tot welzyn van den Staat, en daar beneevens zyn zy oorzaak geweest, dat de zulken, die door een onwrikbre trouwe en door een schranderder liefde tot het Vaderland aan ons verknocht bleeven, zich buiten staat geacht hebben te zyn, om zonder deeze hunne afgedwaalde Meedeburgers iets met hope op eenen goeden uitslag te konnen verrichten.

Nietteegenstaande het *Senatus Consiltum*, door ons in den jare 1769 byéén geroepen, op een zoo ontwyfelbare en duidelyke wyze had betoogt, dat niemand zoo zeer dan wy bezielt ware met dien iever, dewelke overeenkomende is met de wenschingen van een Godsdienstig en onafhanglyk Volk, nochtans is zulks niet in staat geweest, om de zoodanigen, die door lastertaal in een vooroordeel geraakt waren, aangaande onze welmeenendheid te overtuigen, maar integendeel scheen 't, als of die betoging hen des te meer teegen ons in 't harnas joeg, en hen tot noch groter buitensporigheeden aanzettede.

De verwerring en onlusten zyn tot die hoogte gesteegen, dat tot ergernis van alle weldenkende lieden, en tot hoon en schande van ons Land en van de teegenwoordige eeuw, een acte ten voorschyn is gekomen, waarby de Troon vacant verklaart, een Tusschenregeering aangekondigt, en bevel gegeeven wierd, den Koning om te brengen. De liefde tot het Vaderland wierd daar door wel niet in ons herte verminderd, het welk gestadig bezielt is met een ernstig verlangen, om 't geluk van onze, zelfs de ondankbaarste, Landsgenooten te bevorderen, maar de middelen, tot den publieken dienst nodig, verstoven en verminderden desgelyks in onze handen door die aanhoudende binnenlandsche twisten en verdeeldheeden.

Toen wy echter door een verschriklyke gebeurtenis reeds in persoon ondervonden hadden, waartoe de kracht der blinde verdwazing in staat zy, wanneer een argliftige verkeerdheid de deugden weet te verleiden zelfs van zoodanige mannen, dewelken tot op dien tyd aanmerklyk waren geweest, zoo zeer weegens hunne menschlievenheid als weegens hunne moed, en wel noch in de eerste dagen, die op onze verwonding volgden, strekte onze voornaam-

naamste zorge, om aan de eene kant aan de Buitenlandsche Mogendheid, wier armeën tot onzent ageerden, voor te houden, dat de misdaad van sommige de wrake teegen 't grooter aantal niet behoorde op te wekken, 't welk alleenlyk door dwaling misdeed, en om aan de andere kant middelen van redres uit te denken omtrent alles, waar door 't nationaal misnoegen veroorzaakt wierd, en zulks door tusschenkomst van zodanige Hoven, in dewelken een groot gedeelte der Polen wel 't meeste vertrouwen scheenen te stellen.

Maar, indien zelven jare, toen wy, na het ondergaan van alle de Rampen van Oorlog, Pest, oproerigheden ten platten lande, en onze personeele gevaren, de dagen vermeenden eerlang te zullen mogen beleeven, wanneer een aangename kalmte 't geteisterd Vaderland zoude verkwikken, hebben wy een nieuwen onweêrsvlaag zien uitbersten, dewelke des te verschriklyk was, vermids men dien niet had voorzien nochte verwacht; te weeten, dat de drie Christen-Mogendheeden, onze Nabuuren, op eenmaal voor den dag kwamen met manifesten rakende hunne resp. Pretensien op de vruchtbaarste districten in de Staten der Republiek.

Wanneer de gem. Mogendheeden de partage of onderlinge verdeeling van die districten onder de hand en buiten ons weeten met elkander hadden gereguleert en vastgestelt, gaven zy ons niet eerder kennisse daarvan, dan na dat die partage voorleeden zomer reeds ter uitvoeringe gebragt was, als wanneer zy eischten, dat wy onze toestemming daartoe geeven zouden. De Gelykluidende verklaringen van weegens de hoven van *Petersburg* en *Berlyn*, en vervolgens ook van *Weenen*, onderteekent en aan ons ter hand gesteld den 18 en 26 September laatstl., zyn de treurige gedenkteekenen van die voor ons Vaderland zoo noodlottige gebeurtenis.

In een zoo onverwacht, zoo dringend, en zoo verschriklyk geval hebben wy de geenen geraadpleegd, dewelken de Wet by ons heeft geplaatst, om ons tot Raadslieden te weezen; en volgens derzelver advis hebben wy voorts aan de bovengem. drie Hoven een antwoord doen toekomen, waarby zoo wel de grootheid van 't onrecht, het welk men ons op een min verdiende wyze aandoet, als de heevigheid van onze zmerte desweegens te kennen gegeeven wierden. Wy zyn des te gereeder overgegaan tot het doen van dien uitstap, om dat wy in het advis van bovengemelde bevoegden Raad niet alleen onze eigene gevoelens en ons eigen advis vermeld zagen, maar ook, om dat wy ons zelven aanmerkten als den Bewaarder van de Rechten en volleedigheid der Domeinen van de Republiek, waar aan de Staatswetten wel is waar geen weezendlyke magt tot een krachtdadige verdeediging aanvertrouwt, maar echter de zorge aanbevolen hebben, om teegen alle 't Vaderland bedreigende gevaar te waken, en de Natie daar van te waarschouwen.

Na dat wy derhalven alles volbragt hadden, 't geen onze Koning-

ninglyke pligten ons voorschreeven, ten opzigte van de Mogendheeden, die ons land ontleedden, hebben wy terzelver tyd den toevlugt genomen tot de Mogendheeden Garandeurs van onze tractaten en bezittingen, en tot alle de andere Christen Hoven, aan hen in de leevendigste bewoordingen onze zware verliezen voorhoudende, beneevens de gevaren van geheel *Europa*, die 't gevolg daarvan zouden konnen zyn, en hen terzelver tyd op de nadruklykste wyze verzoekende om bystand, hulpe, en voorspraak voor ons en ten onzen behoeve.

Vermids wy geneegen waren, aan die geallieërde en andere Hoven behoorlyk tyd te geeven, niet alleen om onze verzoeken aan te horen en te overweegen; maar ook om daaraan te konnen voldoen, zoo stelden wy telkens uit, den tyd te bepalen tot het houden van den algemeenen Ryksdag, uit den welken de acten dienden ten voorschyn te komen, die tot het verhaasten van het besluit deezer neetelige zaak moesten verstrekken; eeven dit zelve gaf aanleiding, dat de meergemelde drie nabuurige Hoven den 4 December laatstleden, ons door hunne respective Ministers een gelykluidende declaratie deeden ter hand stellen, om van ons het vervroegen der beroeping van den Ryksdag te vergen.

In deeze, zoo wel als in verscheide andere omstandigheeden, hebben wy op een treffende wyze de bitterheid moeten smaken van zoodanige feilen, die de onze niet waren. Men leide ons reeds ten laste de dagelyks zich verder uitstrekkende ontleding van de Staten der Republiek, en de verschriklyke onlusten in die gedeelten des Koningryks, alwaar tot nu vergunt word, den naam van Polen te dragen, als of wy ons schuldig maakten aan 't verslimmeren van de rampen der Republiek, door 't uitstellen van de beslissende verrichtingen, dewelken nodig waren tot het ten einde brengen tot het groote werk der ontleeding van Polen.

Wy zagen ons dienvolgens genoodzaakt, Circulaire Brieven te doen uitvaardigen tot het houden van een *Senatus Consilium* op den 8 February; en desnietteegenstaande wierd die Vergadering nochmaals vooräfgegaan door een nieuwe gelykluidende Declaratie, gedagteekent den 2 van diezelve maand, en onderteekent door de Ministers onzer drie nabuuren, doch waarvan de inhoud en bewoordingen zoodanig zyn, dat wy niet besluiten konnen, dezelven alhier te herhalen, weshalven wy ul. op dat stuk zelve ter leezinge terug wyzen.

De vervolgens vergaderde Senaat heeft met ons op de gevoeligste wyze ondervonden de smertelyke aandoeningen, dewelken de inhoud van die nieuwe declaratie in ons veroorzaakt heeft, vermids dezelve tans 't verlies van 't noch overig zynde gedeelte van ons Vaderland, en 't gantschlyk vernietigen van den Poolschen naam schynt aan te kondigen en te bedreigen, byaldien wy niet aan de

eisschen onzer drie nabuuren voldoen; en derzelver Troepen naderen onze Hoofdstad in der daad jeegenswoordig van alle kanten, ten einde deeze hunne bedreigingen des noods te konnen ter uitvoeringe brengen.

De Senaat heeft terzelver tyd geleezen de antwoorden van weegens eenige andere Hoven, waarby ons geenerhande hulpe of bystand beloofd werd, en de Vergadering heeft met ons getreurt weegens dat wy ons van alle de overige verlaten zien, welker aanhoudende stilzwygenheid alle onze smeekingen en onze herhaalde brieven geheellyk onbeantwoord gelaten heeft. Ten einde gyl. des te beeter onderrecht zoudet geraken aangaande alle de geschriften, waarvan by dit teegenwoordig Universaal gewag gemaakt word, hebben wy bevel gegeeven, dat dezelven gezamentlyk beneevens 't Universaal in de acten van uwe resp. Griffie moeten worden geïnsereert en te boek geslagen.

Zoodaanig is derhalven de gevaarlyke en verschriklyke toestand van onze Republick, dewelke zich tans ontbloot ziet van de middelen tot zelfs-verdeediging, die ze zeedert een zoo geruimen tyd verwaarlooft heeft zichzelven te beschikken. 't Is midlerwyl nimmer geoorlooft, weegens de Republiek te wanhopen; het staat eenen Stuurman niet vry, het roer van zyn schip te verlaten, nochte den matrozen, om zich in den nood van hunnen Stuurman af te scheiden. Het Vaderland is 't schip, 't geen onze Voorvaders aan ons hebben overgegeeven, en waarvoor wy by de nakomelingschap verantwoordlyk staan.

Offschoon de bulderende stormwinden de masten verbroken en de zeilen in flarden gescheurt hebben, en offschoon men zelfs het kostbaarste van de lading aan de verslindende zee ten prooije heeft moeten overlaten, nochtans moet de Stuurman 't zwaar geteisterde schip binnen den Haven brengen; ten minsten behoort hy zyne uiterste pogingen aan te wenden, ten einde denzelven te bereiken. Doch vermids wy hiertoe niet meer in staat zyn zonder den raad en 't advis van een algemeenen Ryksdag.

Zoo is 't, dat wy den Ryksdag aankondigen teegen den 19 April, en de vooräfgaande Landdagen teegen den 22 Maart naastkomende (1773), waarby wy ul. aanbeveelen, zoodaanige Landboden te verkiezen, dewelken kennisse hebben niet alleen van de Rechten des Vaderlands, en van 't nadeel, 't geen men 't zelve toebrengt, maar ook van de eigentlyke omstandigheeden en noden, waarin 't Vaderland zich tans bevind, en die door ul. daartoe gemagtigt zynde, na vereisch van zaken koomen en willen bevestigen, verbeeteren of veranderen alles, wat eenigzins dienen kan tot bewaring en herstelling van den Staat.

Gyl. word geroepen en genodigt door hem, wien de langduurigheid zynes lydens, en zelfs zyn eigen bloed, waarmeede hy, zon-

der-

der nochtans zulks verdient te hebben, is overdekt geweest, niet verhindert, om bereidwillig te zyn tot het verleenen van vergiffenisse weegens alle de hem aangedane beleedingen, en om altoos onveranderlyk uw toegeneegen vader te weezen.

NEDERLANDEN. Brielle. Dat deze Stad en den Lande van *Voorne* geenzints zo ongezond is, als men in 't algemeen denkt, en al voor lang heeft willen doen geloven, blykt Zonnenklaar uit 't volgende.

Den 11 April (1773) is alhier tot Bezetting ingemarscheerd, het derde Regiment *Orange Nassau*, geleid wordende door zyne Furstlyke Doorl. den Prins van *Hessen Philipsthal*, terwyl het eerste Bataillon van het Regiment *Schotten* van den Generaal Major *Gordon* is uitgetrokken, welk Bataillon in den Jare 1772 mede op den 11 April ter Bezetting alhier is ingekomen en 'er dus een vol jaar gelegen heeft, binnen welken tyd het geen één man, of vrouw, noch kind, dan alleen twee kraamkindertjes heeft verloren of daar van overleden zyn, 't geen te aanmerklyker is, vermits het getal der Vrouwen en Kinderen by gemelde Bataillon tusschen de negentig en honderd uitmaakt.

Dit kan tot een alleraanmerklykst bewys verstrekken van 't geen wy hierboven gezegd hebben, waarby noch gevoegd diend te worden, het gewichtig getuigenis der Heeren Officieren van 't uitgetrokken Bataillon, naamlyk dat dezelve nooit in een zo gezonde Plaats, als in deze Stad Guarnisoen hebben gehouden, noch ook geen voorbeeld weten dat ergens eene Bezetting in een geheel Jaar geene doden noch van Mannen, Vrouwen of Kinderen gehad heeft.

Rotterdam. In onze voorgaande bladz. 106 hebben wy 't overlyden van den Heer *Samuel de Witt*, gemeld. Deze waardigen Vader is der onsterflykheid toegewyd, door 't volgende aan ons toegezondene.

TER UITVAARDE
Van Wylen den Eerwaardigen en Godzaligen Vader,
SAMUEL DE WIT.
In leven Oud-Ouderling der Herformde Gemeente te Rotterdam, aldaar, met het volle gebruik van zyn verstand, in eene geloovige verwachting eener toen aanstaande Heerlykheid, zeer zachtelyk ontslapen,
Op Zondag den XIVden van Lentemaand, MDCCLXXIII.
des avonds ten 10 uuren, in den oudendom van 100 Jaaren en 12 dagen.

By 't einde van de Rust' ging SAMUEL ter rust',
Ter tyd wanneer zyn vuur en licht wert uitgebluscht,

Zag hy het eeuwig licht in vollen glans opgaan,
Daar 't heir der Seraphim's DE WIT vol vuur ziet staan.

Anders.

Den Herfst des levens van myn' ouden Vriend DE WIT
Verdwynd op 't oogenblik, en brengt dit waardig Lid
Van *Rotten's Kerk* terstond ter Lent ja Zomer in;
Zyn' Werken volgen hem: Zyn Dood is hem gewin.

Anders.

Na 't eind' der Eeuw' die hier DE WIT heeft uitgeleefd,
Begon zyn' gouden Eeuw'! 's Man's Webbe is afgeweefd:
Geen Eeuw' verslyt den Naam van zulk een waardig Man,
Op wien ons' *Maas-Stad* zelfs veele Eeuwen roemen kan.

Anders.

Hier rust DE WIT in 't wit: maar 't allerwitst' gewaad
Cierd tans zyn' zuiv're Geest, met Hemelsch pronksieraad!
Zyn zwart hem hier hem verdroot, des streefd' hy lang na 't WIT,
Waar in hy boven praald en aan de Bruiloft zit.

Uit Hoogachting.

Amsterdam. De E. E. Heeren Bewindhebberen van de Oost-Indische Maatschappy alhier, hebben met het in *Plymouth* gearriveerde Engelsche O. I. Compagnies-Schip *Nottingham*, Brieven van *de Kaap de Goede Hoop* met de volgende Lyst der Retour-Schepen ontfangen.

Voor *de eerste Bezending* van *Batavia*, voor *Amsterdam* 't Schip *Noord-Beveland*, Schipper *Arend van der Deuren*, 't Schip *Honcoop* Schipper *P. P. Cassel*, 't Schip *Groenendaal* Schr. *Carsten Eggers* en 't Schip *Bothland* Schr. *J. van Voorst*; voor *Zeeland* 't Schip *Willem de V.* Schr. *T. de Beukelaar* en 't Schip *Nieuw Rhoon*, Schr. *Pieter van Proyen*; voor de Kamer *Delft* 't Schip de *Paauw*, Schr. *Abraham van der Weyde*; voor de Kamer *Rotterdam* 't Schip de jonge *Samuel* Schr. *Gerrit Everts Popke*; voor de Kamer *Hoorn* 't Schip de *Maria Jacoba* Schr. *Maarten Pietersz Mooy*; en voor *Enkhuyzen* 't Schip *Ritthem* Schr. *Jurriaan Verburg*, als Voorzeilder van de Vloot.

Voor *de tweede Bezending* van *Amsterdam* 't Schip *Kronenburg* Schr. *Jan Rondekrans*, en voor *Rotterdam* 't Schip de *Mercurius* Schr. *Chr. And. Spin*; over *Ceylon* 't Schip *Zuid Beveland*, Schr. *Lambert Ant. Halfman* en 't Schip *Woestduin* of direct van daar; over *Coromandel* 't Schip *Alkemade* Schr. *Jan van Eyden*; over *Bengalen* 't Schip de *Jongvrouw Cornelia Jacoba*, Schr. *Gerrit Bruyn* en 't Schip de *Boverkerker Polder* Schr. *Jan Moorland* direct over

China

China 't Schip 't *Veldboen* Schr. *Pieter Sybrand Flout*, 't Schip de *Princes van Orange*, Schr. *Cornelis Pietersen*, 't Schip de *Both* Schr. *Damiaan Hugo Staringh* en 't Schip *Rhynsburg* Schr. *Roelof Schot*.

Aan voorsz. *Kaap de Goede Hoop* zyn den volgende acht *Retour Schepen* van *Batavia* reeds gearriveerd: als den 22 December 1772 't Schip *Rithem* Schr. *Juriaan Verburg*, als Voorzeilder, zynde den 23 October van *Batavia* gezeild; den 23 December 't Schip *Honcoop* Schr. *P. P. Cassel*, vertrokken 30 October; den 30 December 't Schip de *Pauw* Schr. *Abr. van der Weyde* en 't Schip *Groenendaal* Schr. *Carsten Eggers* beide den 27 October vertrokken; 't Schip *Willem de V.* Schr. *T. de Beukelaar* vertrokken 1 November; den 6 January 1773 't Schip *Bothland* Schr. *Jan van Voorst* den 4 Novemb. vertrokken; den 7 January 't Schip *Noord-Beveland* Schr. *Arend van der Deuren* en 't Schip de *Maria Jacoba*, Schr. *Maarten Pieterse Mooy*, beide den 9 November gezeild.

Ook heeft men met particuliere Brieven, dat den 24 December 1772 aan gemelde *Kaap* behouden aangekomen is, het mankeerende Retourschip *Welgelegen* Schr. *Gerrit ten Sunder*, voor de *twede Bezending* des Jaars 1772 van *Batavia* vertrokken, het zelve heeft van den 12 Juny tot den 11 November 1772 aan *Rio la Goa* geweest, en zou den 10 January (1773) met het bovengemelde Schip *Ritthem*, Schr. *Juriaan Verburg* naar 't Vaderland zeilen.

Van BUCHAREST *heeft men thans de echte tyding, dat het Congres op den 22 Maart* (1773) *is afgebroken; echter hoopte men dat de Correspondentie tusschen den twee Ministers, dewelken thans door den* Donau *zyn afgescheiden, weder hervat zou worden, waartoe zy de verdere bevelen van hunne wederzeidsche Hoven te gemoet zagen.*

MAGISTRATUUREN EN AMPTENAAREN.

Zyne Doorl. Hoogh. de Prins Erfstadhouder, heeft, uit eene overgelevèrde Nominatie, tot Raad der Stad *Zierikzee* geëligeerd, (in plaats van den Heer Oud-Burgemeester Martinus Bonifacius de Jonge,) den Heer Mr. *Iman van den Broek*, zedert den jare 1753 Pensionaris en Secretaris aldaar, in wiens plaatse door de Heeren van den Raad dier Stad tot Pensionaris en Secretaris is aangesteld, de Heer Mr. *Adriaan Jan Ruever*, Schepen aldaar; in welkers plaats door Heeren Burgemeester en Schepenen, tot Mede-Schepen is geassumeerd de Heer Mr. *Jan Jacob Cau*, Raad dier Stad.

Op hooggunstige recommandatie van Hoogstvoorsz. Prins Erfstadhouder is, op den 26 Maart aangesteld tot Ontfanger van 's Lands Gemeene Middelen over de Stad *Enkhuisen* en derzelver ressorte, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Christiaan Joannes Vaillant*, Raad en Burgemeester, in de plaats

van

van wylen den Heer Mr. A. Kluppel, Raad en Oud President Burgemeester dier Stad.

Hooggtgem. Vorst heeft als Gedeputeerden des Landschap *Drenthe*, in Commissie gesteld, uit het Lid der Ridderschap, de Hoog Ed. Geb. Gestr. Heer R. Baron *van Echten*, Heer van Echten en Echtens Hogeveen, en uit het Lid der Eigenerfdens, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *D. Willinge*; de continueerende Leden zyn de Hoog Wel Geb. Gest. Heer Z. C. Baron *van Schwartz*, Heer van Anzen, en de Wel Ed. Gestr. Heer *W. Lunsing*.

Uit eene overgeleverde Nominatie zyn door Hoogstvoorsz. Vorst, voor den tyd van 2 jaren tot Burgemeesteren der Stad *Dordrecht* verkoren, de Wel Ed. Gestr. Heeren *Coenraad Josselet* en Mr *Adriaan Bout*, Vryheer van Lieshout, Heer van Crimpen op den Yssel enz.

Tot Secretaris der Stad *Gorinchem* en den Lande van Arkel is aangesteld, de Wel Ed. Gestr. Heer *Nicolaas de Gyselaar*, N. Z.

Den 9 April zyn tot Burgemeesteren der Stad *Hoorn* verkoren, de Wel Ed. Gr. Achtb. Heeren *Floris Abbekerk Tromp*, Dr. *François Gallis*, *Jan Verlooren* en *Lambertus Hellingman*.

Door de E. E. Heeren Bewindhebberen der Oost-Indische Compagnie ter Kamer van Zeventiehen is tot Koopman bevorderd de Onder-Koopman Administrateur in de kleine Winkel op *Batavia*, de Heer *Robbert Hendrik Ganseneb*, genaamd *Tengnagel*; zo als ook de Onder-Koopman en Groot Winkelier op *Colombo*, de Heer *Fredrik Pieter de Rook* enz.

Gemelde Heeren Bewindhebberen ter Kamer *Enkhuyzen* hebben 't Schip *Hoog-Carspel* begeven aan Sch. *Pieter Helmers*.

De Heeren Staten der Provintie *Utrecht* hebben voor de tyd van 3 jaren, ingaande den 1 May (1773), aangesteld Jonghr. *Reinhard Adriaan Willem Casel*, Graaf *van Heyden*, tot Gecommitteerde in het Collegie ter Admiraliteit op de *Maze*; den Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Aarnoud Loten*, Raad en Oud Burgemeester der Stad *Utrecht*, tot Gecommitteerde ter Finantie van hun Ed. Mog., en den Heer *Reinhard* Baron *van Lynden*, tot Raad ter Admiraliteit in *Vriesland*.

AANMERKELYKE ZAKEN.

Van den 1. Maart 1772 tot den laatsten February 1773 zyn te *Venetie* geboren 5051 en overleden 5285 personen.

Den 17 Maart (1773) overleed te *Regensburg* in den ouderdom van 69 jaren, *Alexander Ferdinand*, Prins *van Tour en Taxis*, Keizerlyke Principaal Commissaris op den Ryksdag, Erflyk Grootmeester Generaal der Posten van het Ryk enz. enz.

Den 20 dito overleed te *Oosterwyk*, Meyerye 's Bosch zeker Boer genaamd *Nicolaas Lommers*, in den ouderdom van 100 jaren 2 maanden en 20 dagen.

Den 20 dito is de beruchte Graaf *van Totleben*, Rus Keizerl. Generaal te *Warschauw* overleden.

Te *Mas d'Agenois* in *Guienne* is in den ouderdom van 102 jaren, en te *Soussei* in *Auxois* zekere *Etiennette Fleurot*, Weduwe *François Berthaud* in den ouderdom van ruim 100 jaren overleden.

Te *Brescia* is in den ouderdom van ruim 67 jaren overleden zy Em. de Cardinaal *Giovanni Molino*.

De Ed. Heeren Bewindhebberen der Oost-Indische Compagnie hebben den 10 April hunne generale Vergadering van Zeventienen geeindigt, en het besluit genomen, om aan de Geinteresseerdens van die Comp. tegen den 17 May 1773 eene Uitdeling te doen van $12\frac{1}{2}$ Perc.

Des nachts tusschen den 29 en 30 Maart is

is te *Calflagen*, aan zeker Huis Huisbraak geschied door drie, vermoedelyke Joden, en gestolen Geld, Zilver en linnegoed; de Man en Meid aldaar woonachtig aan handen en voeten gebonden, en de man met een yzer aan 't hoofd gewond, ter ontdekking van welke Diefstal Bailjuw en welgeboorne Mannen van Rhynland een Premie van zes honderd Guldens beloven.

Den 11 April is de Wel. Ed. Gestr. Heer *Jan Pranger*, Oud Directeur Generaal over de Noord- en Zuid-Kusten van Africa, te *Amsterdam* in 't 74 Jaar zyn's ouderdom overleden.

De Heeren Staaten van Vriesland hebben den Uitvoer van Rundvee, aan de Vee Pest niet ziek geweest zynde, en dus aan de hoornen niet gebrand, van den 15 April tot den 14 Mai 1773 gepermitterd; als mede de Vryheid gegeven tot het stoken van sterke dranken van Rogge; ook is de uitvoer van hooi en stroo van den 15 April tot den 15 May 1773 wederom opengesteld.

Den 14 April werd in het Weeshuis der Stad *Schiedam*, door Mevrouw *van den Heuvell* gevierd, derzelver Jubel of vyftig Jarige Bestiering van dat Godshuis als Regentesse; zynde de Kinderen, ten getale van 84, na eene plechtige Redenvoering door Do *Soetens* gedaan, op gebraden vleesch en wyn onthaald, terwyl aan ieder van dezelve door gemelde Dame een gulden word uitgedeeld.

Den 16 April werden Man en Vrouw te *Amsterdam* te gelyk begraven. Deze Lieden, aan de Wetering by 't zogenaamde Jan Hansse Pad wonachtig, hadden van zeeker gebak gegeten waarin by ongeluk Lootwit was geraakt; haare Dienstmeid welke mede daarvan gegeten heeft is echter volkomen hersteld.

Thans leeft te *Sarable* in 't Duitsche Lotharingen, een Kapitein van de Hussaren, die in den ouderdom 110 Jaren noch heeft de kracht van een Jongeling; hy baad zich dikwils in de Rivier de *Sarre*, gaat op de jagt, en eet en drinkt als een man van 30 jaren. Hy is genaamd *Horwath* en geboren te *Raab* in Hongarye; heeft onder Keizer *Leopold* in Turkyen gediend en naderhand in Vrankryk.

Dezer dagen des avonds ten 9 uren ontstond te *Napels* een yslyk onweer. De donder sloeg in 't Paleis van den Lord *Tilny*, en voer door verscheide kamers, in een van welken zich een Gezelschap van meer dan 120 perzonen van beide de Sexen bevond, en schoon dezelve aan geen perzoon schade deed, werd echter al het verguldzel zwart.

Te *Weenen* kwam onlangs een Zoldaat by een Uitdrager, met een Schildery, waar op hy hem verzogt vier Ryksgulden voor 4 of 5 dagen te leenen, onder aanbeveling van het zorgvuldig te bewaren, dewyl het, zei hy, een Origineel Stuk van een der beroemste Meesters was. De Uitdrager leende het geld en stelde het Stuk op een veilige plaats. De volgende dag kwam een ryk gekleed Heer, die 't Schildery in 't voorby gaan gezien had, by den Uitdrager, bied 'er hem 150 Ducaten voor, maar ontfangt tot antwoord dat hy 't niet kon verkopen, vermits hy 't slechts in bewaring had. De Heer verzoekte daar op den Uitdrager, om den eigenaar te willen bewegen 't Stuk te verkopen, en geeft hem 6 Ducaten op hand. De vyfde dag komt de Zoldaat, brengt de vier gulden, en eischt zyn Schildery, 't geen de Uitdrager, van hem na over en weêr daar over geredeneerd te hebben, voor 400 gulden koopt. Daar op ging de Zoldaat met zyn geld heen en de Heer was nergens te vinden, zo dat de Uitdrager zedert met dit Schildery, naauwlyks 6 gulden waardig, zit de kyken. Dit is zonder twyfel eene tusschen dien gewaanden Heer en Zoldaat, opgestemde bedriegery.

De

De Professor *Nietsky* te *Halle*, heeft de konst der aloude Egyptenaars, aangaande 't balzemen van Lyken, weder gevonden. De Kosten, die tot het balsemen van een Lyk vereischt worden, bedragen 150 Ryksdaalders.

Op Maandag den 19 April (1773) heeft men te *Amsterdam* eenen NIEUWEN SCHOUWBURG, op het zogenaamde *Leidsche Plein* begonnen op te rechten, waar mede dien dag een begin gemaakt is.

LUTHERSCHE KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het gewoone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 5 en 19 May (1773) onder voorzitting van Do. *Jan Mulder*.

Het Eerwaarde Consistorie heeft verkooren in plaats van wylen Christoffel Scheyer, tot Koster in de Oude Kerk *Jacobus Vreedenberg*.

'S GRAVENHAGE. Alhier zyn, volgens Jaarlyksche gewoonte, gesteld op de NOMINATIE van

OUDERLINGEN.	DIACONEN.
Arnoldus Gerritze.	*Christiaan Mikke.*
Jacob Lodewyk van Breemen.	*Willem Hendrik Naber.*
Gerardus Reytenbach.	*Frederik Berger.*
Andries Coenraad Haagen.	*Hendrik Lodewyk Andres.*

Uit welke, op Paasch-Dingsdag den 13 April (1773) by meerderheid van stemmen zyn verkooren:

Gerardus Reytenbach.	*Willem Hendrik Naber.*
Andries Coenraad Haagen.	*Frederik Berger*, dewelke voor 't Beroep bedankt heeft.

AFTREDENDE

Georg Scheel.	*Johan Joost Michels.*
Michaël Klefken.	*Frederik Scheuër*, doch blyft op verzoek van den Allergrootsten Kerkenraad voor een jaar continueeren

IN DIENST BLYVENDE.

Johannes Cyriacus Hooft.	*Moses Pieter Heytfeld.*
Justus Frederik Christoph. Schede.	*Gabriël Barkmeyer.*

KERKMEESTEREN, continueeren.

Johannes Brugman.	*Jan Hendrik Selken.*

REGENTEN VAN HET WEESHUIS.

Marcus Harting, *Georg Schoel*, *Andries Coenraad Haagen*, zouden AFTREDENDE geweest zyn; maar op verzoek van de allergrootste Vergadering, zullen dezelve noch een Jaar continueeren met de

IN DIENST BLYVENDE.

Johannes Cyriacus Hooft.	*Gabriel Barckmeyer.*

REGENTESSEN, AFTREDENDE.

Johanna Popkes, Weduwe van *Adrianus Colander*.
Maria Elisabeth Reitzers, Huisvrouw van *Hendrik Wiggresse*.

En wederom verkooren:

Johanna Popkes, Weduwe van *Adrianus Colander*.
Catharina Margaretha Marcus, Huisvrouw van *Johannes Martinus Brugman*.

IN

IN DIENST BLYVENDE.

Engeltje Eyffelaar. Weduwe van *Christoffel Meyer*.
Anna Lousia Duprée, Weduwe van *Nicolaas Bergman*.

CAMPEN. Op Zondag den 4 April 1773 's namiddags predikte alhier voor de eerste maal in de beurt van onzen geliefden Leeraar de Eerw. zeer Gel. Heer *A. F. C. Adami*, deszelfs twede Leerling de Heer *Daniel Beekman*, S. S. Theologiæ Studiosus, voor een talryke en aanzienlyke Vergadering van Leden van allerlei gezindheid-, scheppende veel genoegen over de Eerstelingen, dewelke een ryken Oogst beloven, over Romeinen 1. 19: *Want dat men weet dat 'er een God is, dat is hun openbaar: want God heeft het hun geopenbaard.* Voor werd gezongen het Lied folio 594 en Ps. 33, en na de Predicatie 't Lied folio 516.

NAAMLYST der OVERLEDENEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 18 *Maart* 1773. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Donderdag den 18 *Maart* 1773.

't *Kind* van Isaac Ruttens. N. O. K.

Vrydag den 19 *dito.*

't *Kind* van Roelof Schaay. Z. K.

Zaturdag den 20 *dito.*

't *Kind* van Hendrik Roggekoop. L. O. K.

Zondag den 21 *dito.*

Cornelis Moll. W. K. H.
Pieter Hommelsiepel. W. K. H.
Jannetje Lievers, Weduwe van Hendrik van der Heuvel. W. K. H.
Jannetje Dirks Vriesendorp, Weduwe van Abraham Navar. W. K. H.
Eva van Weye, Huisvrouw van Roelof Lodder. W. K. H.
't *Kind* van wylen Dirk van der Heyden. W. K. H.
't *Kind* van Burger Janzoon. W. K. H.

Maandag den 22 *dito.*

't *Kind* van Abraham Ludel. W. K H.

Dingsdag den 23 *dito.*

Marc Antoine Bruguiere. L. K. H.
't *Kind* van Jan Mattys Scheper. L. O. K.
't *Kind* van Cornelis de Boer. O, K.
't *Kind* van Jan Bloemsaat. O. K.
't *Kind* van Johan Harmen Leenischot. W. K. H.

Woensdag den 24 *dito.*

Pieter Koolman. N. O. K.
Geertrudis Smit, Weduwe van Gerardus Pullen. O. K.
Elisabeth Vroom, Huisvrouw van Jan Jacob Storm. Z. K.
Rebecca Cornelia Carstenzon. L. O. K.
't *Kind* van Anthony Franciscus Bouman. O. K.
't *Kind* van Willem van Elder. N. Z. K.

Donderdag den 25 *dito.*

Willem Bosvelt. W. K.
Jan Boon. N. K.
Dirk Awater, *Wynkoper*. N. K.
Gerrit van Puffelen. A. K. H.
Anna Koning, Weduwe van Bastiaan Ligthardt. W. K.
Anna Helena Margaretha Tesche, Huisvrouw van Mattys Meurs. Z. K.
Sara Grave, Huisvrouw van Hendrik Lodewyk Meyer. L. N. K.
Antje Nagel, Huisvrouw van Harmanus Teegt. W. K. H.
Catharina Elisabeth de Waert. O. K.
Aletta Roeters, *oudste Dogter* van de Weduwe Roeters. Z. K.
Elisabeth Klara Berghuys, *middelste Dogter* van Jan Christoffel Berghuys. O. K.
't *Kind* van Tjeert Sibeles. N. Z. K.
't *Kind* van Jodocus van Hall. N. K.
't *Kind* van Egidius van Haver. W. K. H.
't *Kind* van Pieter Rozeboom. W. K. H.

Vrydag den 26 dito.

Hendrik Knips, Mr. *Schoenmaker.* E. N. K.

Henriette du Cros, Huis en Kraamvrouw van Jean Baraillon. L. K. H.

't *Kind* van Gerrit Peterson. Z. K.

't *Kind* van Cornelis Sinkelaar. O. K.

Zaturdag den 27 dito.

Pieter Tetrode. Z. K.

Valentyn Leer. N. K.

Maria Byna, laatst Weduwe van Christiaan Brinkman. L. N. K.

Grietje Son, Weduwe van Theodorus Hanekam. W. K. H.

Anna Crullé, Huisvrouw van Antony Croese. W. K. H.

Alida Lebbing. N. Z. K.

Maria van Roon. A. K. H.

Geertruy Roelofs. W. K. H.

't *Kind* van Casparus Smits. O. K.

't *Kind* van Johannes Traast Junior. K. K. H.

't *Kind* van Johan Godfried Bonyn. W. K. H.

't *Kind* van Joseph de Graaf. W. K. H.

't *Kind* van Pieter Kampen. W. K. H.

't *Kind* van Jan Janzen. W. K. H.

't *Kind* van Andries Swaneburg. W. K. H.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 5 *April* 1773. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Agterburgwal (*W. Kantelaar*, *H. Mol Anthonisz.*, *J. Havenaar*, *J. Broers*, *J. van Orssagen* en *P. Broers*, Een Huis en Erve, op de Nieuwezyds) tusschen de Tooren en Huiszitten-Steegen. *f* 6550, in slag *f* 100. opgehouden.

Agtergraft (*J. Posthumus*, *C. Twisk*, *J. Steenbergen*, *G. Jarman*, *J. Smit* en *J. A. Dederiks*, Een Pakhuis genaamd de Koorndrager, op de) over de Ossemarkt. *f* 9550, in slag *f* 475. *Waayenburg.*

Binnen-Amstel (*J. Kaakenbos*, *H. H. Helmers*, *L. R. Bosch*, *P. Wessels* en *H. M. Blaauwpot*, Een Huis en Erve, op den) op den hoek van de Prinsengraft. *f* 9500, in slag *f* 800. *G. Muller Joh. Anth.*

Binnen Bullewyk (*W. Kantelaar*, *H. Mol Anthonisz.*, *J. Havenaar*, *J. Broers*, *J. van Orssagen* en *P. Broers*, Een Boeren Wooning, Stalling, Schuuren, Hooiberg en Welland, groot 49 Morgen, in de) genaamd Langeveld. *f* 6000, in slag *f* 50. opgehouden.

Blomgraft (*J. J. Laurensz.* en *G. Ermelingh*, Een Pakhuis en Erve, op de) Zuidzy, tusschen de Prinsegraft en eerste Dwarsstraat. *f* 3300, in slag *f* 500. opgehouden.

Blomgraft (*P. de Hoen*, Drie Huizen in de Uilengang, op de) Zuidzy. *f* 675. *W. H. Stoopendaal.*

Blomgraft (*W. Kanetlaar*, *H. Mol Anthonisz.*, *J. Havenaar*, *J. Broers*, *J. van Orssagen* en *P. Broers*, De helft in een Huis en Erve, of wel twee Wooningen onder een Dak, in de Wolleweers Gang op de) by de Baangraft. *f* 650, in slag *f* 10. opgehouden.

Blomdwarsstraat (*J. J. Laurensz.* en *G. Ermelingh*, Een Sleepers Stallinge en Erve, in de eerste Blomdwarsstraat Oostzy, tusschen dito Straat en Gragt. *f* 2250, in slag *f* 950. opgehouden.

Brandewynsteeg (*P. de Hoen*, Een Huis en Erve, in de) op den Haerlemmerdyk Zuidzy, by den Cingel. *f* 500, in slag *f* 10. *G. Jarman.*

Cingel (*W. Kantelaar*, *H. Mol Anthonisz.*, *J. Havenaar*, *J. Broers*, *J. van Orssagen* en *P. Broers*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Raam- en Schoorsteenveegers Steegen. *f* 2400, in slag *f* 600. opgehouden.

Eandsgraft (Deselve, De helft in een Huis en Erve, in de Zeevenhuizen Gang, op de) Noortzy. *f* 450, in slag *f* 500. opgehouden.

Geo-

Gooyers Steeg (*P. de Hoen*, Een Huis en Erve, in de) Zuidzy op den Bierkaey. *f* 450, in slag *f* 40. *P. de Hoen.*

Haerlemmer Plyn (*P. van der Meulen*, *A. A. Lesturgeon*, *C. van Eelen*, *O. C. Titsingh* en *C. J. Spillenaar*, Een Huis en Erve, op den hoek van het) en Waagenstraat. *f* 6500, in slag *f* 400. *H. H. Helmers.*

Heerengraft (*J. Posthumus*, *C. Twisk*, *J. Steenbergen*, *G. Jarman*, *J. Smit* en *J. A. Dederiks*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Spiegel en Vyzelstraaten. *f* 80000, in slag *f* 17500. *W. van Eelen.*

Houtmarkt (*J. Kaakenbos*, *H. H. Helmers*, *L. R. Bosch*, *P. Wessels* en *H. M. Blaauwpot*, De helft in een Huis en Erve, op de) het zesde van de Heerengraft. *f* 3750, in slag *f* 250. *M. Blaauwpot.*

Leidschegraft (*J. Posthumus*, *C. Twisk*, *J. Steenbergen*, *G. Jarman*, *J. Smit*, en *J. A. Dederiks*, Een Pakhuis, genaamd het Keyserryk, op de) tusschen de Heeren en Keizersgraften. *f* 9700, in slag *f* 3200. *Muyswinkel.*

Lindestraat (*W. Kantelaar*, *H. Mol Anthonisz.*, *J. Havenaar*, *J. Broers*, *J. van Orssagen* en *P. Broers*, De helft in een Huis en Erve, in de) Zuidzy. *f* 800, in slag *f* 10. *D. van der Saan Lodewykszˑ*

Obligatie (*P. van der Meulen*, *A. A. Lesturgeon*, *C. van Eelen*, *O. C. Titsingh* en *C. J. Spillenaar*, Een) ten lasten de Generaliteit in blanco groot *f* 1000. 104¾ Pt. *D. Hem.*

Obligatie (Deselve, Een) in blanco *f* 1000. 104¾ Pt. *W. Zeek.*

Prinsengragt (Deselve, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Leidsche en Kruisstraaten. *f* 6750, in slag *f* 1400. *J. Broers.*

Prinsenstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de) Zuidzy. *f* 8500, in slag *f* 900. verkogt.

Prinsenstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de) Noordzy. *f* 3700. in slag *f* 200. *P. Veekens.*

Prinsengraft (*W. Kantelaar*, *H. Mol Anthonisz.*, *J. Havenaar*, *J. Broers*, *J. van Orssagen* en *P. Broers*, Een Huis en Stal, op de Nieuwe) over de Stads Timmertuin. *f* 13100, in slag *f* 250. *J. Kakenbosch.*

Raapenburgergraft (*P. J. Meltssen* en *J. van den Brink*, Een Huis en Erve, op Stads Grond, op de Nieuwe) over de Plantagie. *f* 14600, in slag *f* 400. opg.

Rokkin (*W. Kantelaar*, *H. Mol Anthonisz.*, *J. Havenaar*, *J. Broers*, *J. van Orssagen* en *P. Broers*, Een Huis en Erve, op het) Oostzy, het derde van de Langenbrugsteeg. *f* 13500, in slag *f* 250. opgehouden.

Servet Steeg (*P. de Hoen*, Een Huis en Erve, in de Ravet- of) Zuidzy. *f* 500, in slag *f* 10. *G. Jarman.*

Tuinstraat (Deselve, Twee Huizen en Erven, in de Straatemakers Gang, in de). *f* 975, in slag *f* 10. *J. Fey.*

Vyzelstraat (*J. Posthumus*, *C. Twisk*. *J. Steenbergen*, *G. Jarman*, *J. Smit* en *J. A. Dederiks*, Een Stal en Koetshuis in de) tusschen de Heeren en Keizersgraften. *f* 11100, in slag *f* 1400. *E. Croese.*

Weesperstraat (*J. Kaakenbos*. *H. H. Helmers*, *L. R. Bosch*, *P. Wessels* en *H. Blaauwpot*, Een Huis en Erve, op de eerste) Westzy, het zesde van de Heerengragft. *f* 6100, in slag *f* 1400. *M. Blauwpot.*

Weesperstraat (Deselve, Een Huis en Erve, op de tweede) Westzy, tusschen de Keizersgraft en Kerkstraat. *f* 5000, in slag *f* 200. Deselve.

Y-graft (*J. van den Bergh*, *Dirksz.*, *J. Kaakenbos* en *H. H. Rynders*, Een Erf, met deszelfs Opstal en, op de) tusschen de Schippersgraft en Foelystraat. *f* 6200, in slag *f* 900. *O. C. Titsingh.*

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 5 *April* 1773. gev.

Obligatien (*J. Steenbergen*, Een) ten laften van eenige Planters in de Colonie van *Suriname*, genegotieert onder directie van de Heeren *W. Clifford* en *R. le Chevalier*, in dato primo October 1769. *f* 1000. 80½ Pt *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. *J. Steenbergen.*
—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. *van Eyk.*
—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. Defelve.
—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. Defelve.

Obligatien *W. Kantelaar*, *H. Mol Anthonisz.*, *J. Havenaar*, *J. Broers*, *J. van Orssagen Paulisz.* en *P. Broers*, Een) ten laften van Holland en Weftvriesland ten Comptoire *Amfterdam*, *f* 3000. 102½ *van Eyk.*

Obligatien (Een) ten laften als boven ten Comptoire *'s Hage* op Naam *f* 1000. 103½ Pt. *W. H. Stoopendaal.*
—— op Naam *f* 1250. 103¼ Pt. *H. Baars Willemsz.*
—— op Naam *f* 1000. 103¼ Pt. *H. Mol Anth.*
—— op Naam *f* 1000. 103¼ Pt. Defelve.
—— op Naam *f* 1000. 103¼ Pt. *W. Kantelaar.*
—— op Naam *f* 750. 100¼ Pt. *W. H. Stoopendaal.*

Obligatien (Een) ten laften van haare Keizerlyke Majefteit van Rusland, genegotieert ten Comptoire de Heeren *Raymond* en *Theodoore de Smeth* in blanco *f* 1000. 99½ Pt. *van Eyk.*
—— in blanco *f* 1000. 99¾ Pt. *Orssagen*
—— in blanco *f* 1000. 99¾ Pt. *Gunther.*
—— in blanco *f* 1000. 99¾ Pt. *Leuveling.*
—— in blanco *f* 1000. 99¾ Pt. *Gunther*
—— in blanco *f* 1000. 99¾ Pt. Defelve.
—— in blanco *f* 1000. 99½ Pt, *Volkmar.*
—— in blanco *f* 1000. 99½ Pt. *J. Leuning.*
—— in blanco *f* 1000. 99¼ Pt. *Leuveling.*

Obligatien (Een) ten laften de Plantagien Lunenburg en Marienburg, gelegen in de Colonie van *Suriname*, ten Comptoire de Heeren *Schouten* en *L. Valentz.* in blanco *f* 1000. 98½ Pt. *J. Broers.*
—— in blanco *f* 1000. 98 Pt. Defelve.
—— in blanco *f* 1000. 98 Pt. Defelve.
—— in blanco *f* 1000. 98 Pt Defelve.

Obligatien (Een) ten laften eenige Planters in de Deenfe Americaanfe Eilanden, *St. Croix*, *St. Thomas* en *St. Jan*, genegotieert ten Comptoire van de Heeren *Abraham ter Borch en Zoonen*, alle in dato 1 July 1768. in blanco *f* 1000. 74½ Pt. *Ketwich.*
—— in blanco *f* 1000. 74½ Pt. Defelve.
—— in blanco *f* 1000. 74½ Pt. Defelve.
—— in blanco *f* 1000. *f* 74½ Pt Defelve.

Actien (Een) in de Zilvermynen in Saxen gelegen, onder de Societeit *Concordia res parvæ Crefcunt*, onder directie van de Heeren *Lucas Vergeel en Zoonen*, ten naame van *Willem Stieven*, Waar op gefourneert is. *f* 141-15 : *f* 165, in flag *f* 1. *Wefterlo.*

Actien (Een) der Affurantie Societeit, onder directie van den Heer *Gerrit Swam* ten naame als boven in dato 1 Maart 1772. *f* 500. *f* 910, in flag *f* 10. *W. H. Stoopendaal.*
—— op Naam *f* 500. *f* 915, in flag *f* 5. Defelve.
—— op Naam *f* 500. *f* 915. *Orsagen.*
—— op Naam *f* 500. *f* 910. Defelve.
—— op Naam *f* 500 *f* 905. Defelve.
—— op Naam *f* 500. *f* 900. in flag *f* 10. *de Wolff.*
—— op Naam *f* 500. *f* 900. Defelve.
—— op Naam *f* 500. *f* 900. Defelve.
—— op Naam *f* 500. *f* 905. *Orsagen.*
—— op Naam *f* 500. *f* 900. *Stoopendaal.*
—— op Naam *f* 500. *f* 900. Defelve.
—— op Naam *f* 500. *f* 900. Defelve.
—— op Naam *f* 500. *f* 900. Defelve.
—— op Naam *f* 500. *f* 900. *Orsagen.*

—— op Naam *f* 500. *f* 900. *de Wolff.*
—— op Naam *f* 500. *f* 900. Deselve.
Obligatien (*J. T. de Bree*, Een) ten lasten Holland en West-Vriesland, ten Comptoire *Amsterdam* op Naam *f* 1200. 101¼ Pt. *D. Ham.*
Obligatie (Een) ten lasten als vooren, ten Comptoire *'s Hage*, op Naam 101½ Pt. in slag ¼ Pt. *de Bree.*
Obligatie (Een) ten lasten de Generaliteit op Naam *f* 1000. 105¾ Pt. *de Mortier.*
Obligatien (Een) ten lasten de Provintie Vriesland ten Compt. Generaal, op Naam *f* 2000. 79. Pt. *M. van der Linden.*
Obligatie (Een kleine Prys) uit de Lotery van 12 Millioenen van Ao. 1712. op Naam *f* 200. 100¼ Pt. *Stopendaal.*
Obligatien (*A. D. Loofs*, Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie van *Suriname*, genegotieerd ten Comptoire de Heeren *W. Clifford* en *R. le Chevalier*, in dato 1 October 1769. en staande in blanco *f* 1000. 83½ Pt. *Lindeman.*
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. *A. D. Loofs.*
—— in blanco *f* 1000. 83¾ Pt. *D. W. van Vloten.*
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. *van Eyk.*
—— in blanco *f* 1000. 83¾ Pt. *A. D. Loofs.*
Obligatien (*C. Cramer*, *H. Hoogewal*, *I. de Wolff* en *G. Denninghoff* Een) ten lasten van eenige Planters in de Colonie *Suriname*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Harman von de Poll*, en *Comp.* in dato 1 September 1769 in blanco groot *f* 1000. 98 ½ *G. Ermeling*,
Obligatien (Een) ten lasten als boven, genegotieert ten Comptoire van de Heeren *Gerrit de Vries*, *Abramsz.* en *Gerrit de Vries*, rentende 5 Pt. zynde voor het ingehoudene 1 Pt. reets ruim *f* 12000 Effecten, ten behoeve de geinteresseerdens aangekogt, in blanco van dato 1 May 1770. *f* 1000. 91¼ Pt. *van Eyk.*
—— in blanco *f* 1000. 91½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 91½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 92 Pt. *G. Kok.*
—— in blanco *f* 1000. 91¼ Pt. *van Eyk.*
Obligatien (Een ten lasten als boven, ten Comptoire van de Heeren *Theodore Passalaigue en Zoon*, dato 1 Juny 1770. in blanco *f* 1000. 95½ Pt. *A. van Vloten.*
—— in blanco *f* 1000. 96¾ Pt. Deselve.
Obligatien (Een) ten lasten als boven, genegotieert ten Comptoire van de Heer *Roelof Hageman*, in blanco, gedateerd 1 May 1770. *f* 1000. 80 Pt. *Hogewal.*
—— in blanco *f* 1000. 79¼ Pt. Deselve.
Obligatie (Een) ten lasten van eenige Planters in de Colonie de *Berbice*, genegotieerd ten Comptoire van de Heer *Jan Adam Charbon*, alle in blanco, in dato 1 January 1767. *f* 1000. 95½ Pt. in slag ½ Pt. *le Normant.*
—— in blanco *f* 1000. 96¾ Pt. *Cramer.*
—— in blanco *f* 1000. 96¾ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 95½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 97 Pt. *le Normant.*
—— in blanco *f* 1000. 96¾ Pt. *Cramer.*
Obligatien (Een) ten lasten van eenige Planters op de *Deense Americaanse Eilanden*, genegotieert ten Comptoire van de de Heer *Abraham ter Borch* a 6 Pt. alle in blanco 79½ Pt. *W. Zeelt.*
—— in blanco *f* 1000. 79½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 79½ Pt. *J. Broers.*
—— in blanco *f* 1000. 79½ Pt. *I. de Wolff.*
—— in blanco *f* 1000. 79½ Pt. *W. Zeelt.*
—— in blanco *f* 1000. 79½ Pt. *J. Broers.*
—— in blanco *f* 1000. 79½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 79½ Pt. *W. Zeelt.*
—— in blanco *f* 1000. 79½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000, 80 Pt. *de Wolff.*

—— in blanco *f* 1000. 76½ Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 75¾ Pt. *Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 76½ Pt. *J. Pater.*
—— in blanco *f* 1000. 76½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 76½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 76½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 76¼ Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 76½ Pt. *J. Pater.*
—— in blanco *f* 1000. 76½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000 76½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 76½ Pt. *D. W. van Vloten.*
—— in blanco *f* 1000. 76½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 76½ Pt. *Hogewal.*
—— in blanco *f* 1000. 76½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 76½ Pt. *de Wolff*
—— in blanco *f* 1000. 76½ Pt. *J. Pater.*
—— in blanco *f* 1000. 76¾ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 76¾ Pt. *Hogewal.*
—— in blanco *f* 1000. 77¼ Pt. *J. Pater.*
—— in blanco *f* 1000. 77¼ Pt. *Hogewal.*

Obligatien (Een) ten lasten Vrouwe *Catharina Heyliger*, Wed. de Wel Ed. Heer *B. P. de Nully*, op Haar Ed. Plantagie *Mary's Fancy à St. Croix*, genegotieert ten Comptoire van de Heeren *Abraham ter Borch en Zoonen*, gedateert 6 September 1772 a 6 Pt. alle in blanco *f* 1000. 69¾ Pt. inslag ¼ Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 69¾ Pt. inslag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 69¾ Pt. inslag ¼ Pt. *Hogewal.*
—— in blanco *f* 1000. 70¼ Pt. inslag ¼ Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 70½ Pt. inslag ¼ Pt. *Hogewal.*
—— in blanco *f* 1000. 71 Pt. inslag ½ Pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten Mejuffrouw *Maria Matthews*, Wed. de Heer *Leonard Dunklauw*, op de Plantagie *de Wintberg à St. Jan*, genegotieert ten Comptoire van de Heeren *Hendrik Hofham en Zoon*, in dato 1 Augustus 1770. alle in blanco *f* 1000. 94½ Pt. *van Eyk.*
—— in blanco *f* 1000. 94½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 94½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 94 Pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten van de Heer *Detloff Petersen*, op de Plantagie *l'Esperance à St. Jan*, genegotieert onder directie als voren, in dato 1 Augustus 1770. *f* 1000. 94½ Pt. *van Eyk.*
—— in blanco *f* 1000. 94½ Pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten de *Keurvorstelyke Saxische Kamer*, Credit Cassa, alle gedateerd Dresder Nieuwjaars-Markt 1766. rentende 3 Pt. Th. 1000. 24½ Pt. *M. Titsing.*
—— een dito Th. 1000. 24½ Pt. *Leuveling.*
—— een dito Th. 1000. 18½ Pt. *van Eyk.*
—— een dito Th. 1000. 18½ Pt. *R. H. Kock.*
—— een dito Th. 1000. 18½ Pt. *van Eyk.*
—— een dito Th. 1000. 18½ Pt. *D. W. van Vloten.*
—— een dito Th. 1000. 18½ Pt. Deselve.
—— een dito Th. 1000. 18½ Pt. Deselve.
—— een dito Th. 1000. 18½ Pt. Deselve.
—— een dito Th. 1000. 18½ Pt. *Leuveling.*
—— een dito Th. 1000. 18½ Pt. *D. W. van Vloten.*

Obligatien (*H. Hoogewal*, *W. Zeelt*, *J. Scheltema* en *P. van Jaarsveld*, Een) ten lasten eenige Planters op de *Deensche Americaansche Eilanden*, genegotieerd ten Comptoire van de Heer *Abraham ter Borch, en Zoonen* alle in blanco, gedateerd 1 July 1767. à 6 Pt. *f* 1000. 73 Pt. in slag ¼ Pt. *Scheltema.*
—— in blanco *f* 1000. 74½ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 74¼ Pt. *van Eyk.*
—— in blanco *f* 1000. 74¼ Pt. Deselve.

Obli-

—— in blanco *f* 1000. 74¾ Pt. *C. Dom.*
—— in blanco *f* 1000. 74¾ Pt. *Scheltema.*
—— in blanco *f* 1000. 74¾ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 74¾ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 74¾ Pt. *W. van Vloten.*
—— in blanco *f* 1000. 74¾ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 74¾ Pt. *Scheltema.*
—— in blanco *f* 1000. 74¾ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 74¾ Pt. *J. Pater.*
—— in blanco *f* 1000. 74¾ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 74¾ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 74¾ Pt. *Scheltema.*
—— in blanco *f* 1000. 74¾ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 74½ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 74½ Pt. *J. Pater.*
—— in blanco *f* 1000. 74½ Pt. Deſelve.

Obligatien (Een) ten laſten Vrouwe *Catharina Heyliger*, Wed. de Wel Ed. Heer *B. P. de Nully*, op Haar Ed. Plantagie *Mary's Fancy*, à *St. Croix*, genegotieert ten Comptoire van de Heeren *Abraham ter Borch en Zoonen*, gedateerd den 6 September 1772. à 6 Pt. *f* 1000. 70¾ Pt. in ſlag ¼ Pt. *Scheltema.*
—— in blanco *f* 1000. 71½ Pt. in ſlag ¼ Pt. *Tideman en Scholten.*

Recipiſſen (Een) geteekend door de Heeren *Abraham ter Borch en Zoonen*, en geprotocolleert door de Notaris *Cornelis van Homrich*, geveſtigd op Lyfrenten à 10 Pt. 's Jaars, ten laſten de Heeren *Johannes en Pieter Rogiers*, op hun Ed. Plantagien à *St. Croix*, in te gaan 1 May 1773 inmiddels de Intreſt te goed, ſedert 1 September 1772. à 4 Pt. *f* 1000. 70¾ Pt. *E. Croeſe.*
—— op Naam *f* 1000. 71½ Pt. Deſelve.
—— op Naam *f* 1000. 71¼ Pt. Deſelve.
—— op Naam *f* 1000. 71¼ Pt. Deſelve.
—— op Naam *f* 1000. 71 Pt. Deſelve.
—— op Naam *f* 1000. 70 Pt. Deſelve.
—— op Naam *f* 1000. 66½ Pt. in ſlag ¼ Pt. *Stoopendaal.*
—— op Naam *f* 1000. 67 Pt. *Zeelt.*
—— op Naam *f* 1000. 67 Pt. Deſelve.
—— op Naam *f* 1000. 67¼ Pt. *Croeſe.*
—— op Naam *f* 1000. 67¼ Pt. *W. van Vloten.*
—— op Naam *f* 1000. 67 Pt. Deſelve.
—— op Naam *f* 1000. 67 Pt. Deſelve.
—— op Naam *f* 1000. 67 Pt. *Stoopendaal.*
—— op Naam *f* 1000. 67 Pt. *Zeelt.*
—— op Naam *f* 1000. 67 Pt. *Medina.*

Obligatien (*E. Croeſe* en *G. Jarman* Een) ten laſten van eenige Planters in de Colonie *Suriname*, genegotieerd onder directie van de Heeren *W. Clifford* en *R. le Chevalier* alle in blanco in dato 1 October 1769. *f* 1000. 83½. Pt. *Croeſe.*
—— in blanco *f* 1000 83 Pt. *van Eyk.*
—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. *P. Diſſel.*
—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. *G. Kok.*
—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. *van Eyk.*

Obligatien (*R. Beuten*, Een) ten laſten en Comptoire als voren *f* 1000. 83¼. Pt. *van Eyk.*
—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. *Broers.*
—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. *J. Schreuder.*
—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. *Broers.*
—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. *J. Lindeman.*
—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. *J. Schreuder.*
—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. *Broers.*
—— in blanco *f* 1000. 83¼ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. *C. Dom.*
—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. *Broers.*
—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. *van Eyk.*
—— in blanco *f* 1000. 83 Pt. Deſelve.

En

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 19 *April* 1773. geveyld.

Amstelveensche Weg (*P. B. Bunel* en *J. van Meneeven*, Een Buitenplaats met deszelfs Huizing &c., genaamd Angory, op de). *f* 1000, in slag *f* 700. *D. van Schorrenberg*.

Binnen Brouwersstraat (*B. Tideman* en *G. Scholten*, Een Huis en Erve, in de) *f* 3150, in slag *f* 500. opgehouden.

Boomstraat (*L. Kuyper* en *J. Speekman*, Een Huis en Erve, in de) Zuidzy, *f* 2850. *H. Baars Willemsz.*

Cingel (*D. van Schorrenberg*, *M. van der Linen*, *G. de Roy*, *H. A. Hegeman* en *C. Lover*, Een Huis en Erve, op de) op de hoek van de korte Gasthuis Moolensteeg, benevens nog een Huis en Erve, daar naast in een koop. *f* 5850, in slag *f* 250. *C. Lover*.

Geyn (*D. Seuvryn*, *P. van der Biet*, *C. van Eelen*, *P. Graauwenbaan*, *J. J. Hooft*, *D. Leuveling* en *J. ten Dam*, Een Hofsteede met zyn Heeren Huizinge &c., genaamd Vredenhoff aan de Westzyde van 't) de tweede Hofsteede van de Geynbrug. *f* 10000, in slag *f* 1400. *J. Slebes Hendriksz.*

Haerlem (*J. Posthumus*, *C. Twisk*, *J. Steenbergen*, *G. Jarman*, *J. Smit* en *J. A. Dederiks*. Een Hofsteede genaamt Oosterhout, met zyn Heeren Huizinge, Stallinge, Koetshuis, Lootsen, Tuinmans Wooningen, Coepels &c. buiten) aan den Hout en uitkomende aan het Spaarne, onder Heemsteede. *f* 22600, in slag *f* 8000. *C. Twisk*.

Haerlem (Deselve, Eenige Campen Weyland, geleegen buiten) aan den Hout onder Heemsteede circa vier Morgen. *f* 2500, in slag *f* 1600. Deselve.

Haerlemmerdyk (*N. J. van Baggen*, Twee Huizen en Erven onder een Dak, op den) tusschen de Buiten Brouwersstraat en Prinsengragt. *f* 8575, in slag *f* 1400. opgehouden.

Keizersgragt (*D. Seuvryn*, *F. van der Biet*, *C. van Eelen*, *P. Graauwenbaan*, *J. J. Hooft*, *D. Leuveling* en *J. ten Dam*, Een Huis en Erve, op de) Oostzy, het agtste van de Brouwersgragt. *f* 30100, in slag *f* 2800. opgeh.

Looyersstraat (*C. Dom*, Een Huis en Erve, in de oude) tusschen de Prinsengraft en Dwarsstraat. *f* 1625, in slag *f* 100. *C. Dom*.

Oostenburgerstraat (*W. Zeelt*, Een Huis en Erve, in de laatste) op den hoek van de tweede Straat: *f* 400, in slag *f* 30. opgehouden.

Prinsengraft (*J. Posthumus*, *P. Woestenraad*, *B. Twisk*, *P. Posthumus* en *A. de Maaker*, Een Stal, Koetshuis en en Erve, op de) Westzy, tusschen de Bloemstraat en Gragt, over de Wester Kerk. *f* 7900, in slag *f* 500. *H. Lauverbek*.

Tuin- of Tweede Angeliers-Dwarsstraat (*G. Scholten* en *W. Rebel*, Een Huis en Erve, in de korte). *f* 4400, in slag *f* 50. opgehouden.

Verwers Pad (*C. Dom*, Een Tuin en Huizinge, op het groote) buiten de Utrechtsche Poort. *f* 5425, in slag *f* 60. opgehouden.

Weesperplyn (*C. Roos Carelsz.*, Perceelen en Erven, geapproprieerd tot Koetshuizen en Stallingen, by en nevens den anderen in een koop, op het) Oostzy, by de Baangraft. en op de Baangraft by dito Plein. *f* 14500, in slag *f* 500. ogehouden.

Wetering (*W. Zeelt*, Een Warmoes Tuin met zyn Huizinge, aan de) over Stadlander. *f* 2000, in slag *f* 500. *W. Zeelt*.

En

En deze volgende *Obligatien*, op *Maandag* den 19 *April* 1773. gev.

Obligatien (*C. J. Spillenaar*, Een) ten Lasten van eenige Planters in de Colonie Surinamen, onder directie van de Heeren *W. Clifford* en *R. le Chevalier*, alle in blanco *f* 1000. 82¼ Pt. C. *J. Spillenaar*.
—— in blanco *f* 1000. 82¾ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 82 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 82½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 82¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 82 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 82 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 82 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 82 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 82 Pt. Deselve
—— in blanco *f* 1000. 82 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 82¼ Pt. Deselve.
Obligatien (*J. Scheltema*, Een) ten lasten en Comptoire als vooren, gedateerd primo October 1769. in blanco *f* 1000. 81½ Pt. *J. Broers*.
—— in blanco *f* 1000. 81¾ Pt. *G. Ermeling*.
—— in blanco *f* 1000. 81¼ Pt. *Broers*.
—— in blanco *f* 1000. 81½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 81¼ Pt. *J. W. le Normant*.
—— in blanco *f* 1000. 81¼ Pt. *Broers*.
—— in blanco *f* 1000. 81¼ Pt. *G. Ermeling*.
—— in blanco *f* 1000. 81¼ Pt. *F. W. le Normant*.
Obligatien (*A. van Ketwich* en *W. Zeelt*, Een) ten lasten en Comptoire als vooren 1769 in blanco *f* 1000. 76¾ Pt. *Ketwich*.
—— in blanco *f* 1000. 77 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 77¼ Pt *W. H. Stoopendaal*.
—— in blanco *f* 1000. 77 Pt. *Ketwich*.
—— in blanco *f* 1000. 77 Pt. *W. H. Stoopendaal*.
—— in blanco *f* 1000. 77½ Pt. *Broers*.
—— in blanco *f* 1000. 77½ Pt. *W. H. Stoopendaal*.
—— in blanco *f* 1000. 77½ Pt. *J. Steenbergen*.
—— in blanco *f* 1000. 77¾ Pt. *J. Schreuder Willemsz*.
—— in blanco *f* 1000. 77½ Pt. *Ketwich*.
—— in blanco *f* 1000. 77½ Pt. *W. H. Stoopendaal*.
—— in blanco *f* 1000 77½ Pt. *Ketwich*.
Obligatien (*A. A. Bardon*, Een) ten lasten en Comptoire als vooren 1769. in blanco *f* 1000. 81¼ Pt. *A. A. Bardon*.
—— in blanco *f* 1000. 81½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 81½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 81½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 81½ Pt. Deselve.
Obligatien (*R. Benten*, *G. Jarman* en *P. Dissel*, Een) ten lasten en Comptoire als vooren, 1769. in blanco *f* 1000. 81¼ Pt. *J. P. Heimbach*
—— in blanco *f* 1000. 81¼ Pt. *Broers*.
—— in blanco *f* 1000. 81¼ Pt. *J. P. Heimbach*.
—— in blanco *f* 1000. 81¼ Pt. *Broers*.
—— in blanco *f* 1000. 81 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 81 Pt. *J. P. Heimbach*.
—— in blanco *f* 1000. 80½ Pt. *R. Benten*.
—— in blanco *f* 1000. 80¾ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 80¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 80¼ Pt. *J. van Maurik Jansz*.
—— in blanco *f* 1000. 80¼ Pt. *A. Gouda*
—— in blanco *f* 1000. 80¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 80¼ Pt. *Broers*.
—— in blanco *f* 1000. 80 Pt. *Tideman en Scholten*.
—— in blanco *f* 1000 80 Pt. *C. Dom*.
—— in blanco *f* 1000. 80 Pt. *Slagregen*.
—— in blanco *f* 1000 80 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 80 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 80 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 80¼ Pt. *Jarman*.

—— in blanco *f* 1000. 80 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 80 Pt. *C. Opboven.*
—— in blanco *f* 1000. 80 Pt. *Lohman.*
—— in blanco *f* 1000. 80 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 80 Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 80 Pt. *J. van Maurik Jansz.*
Obligatien (*G. Jarman*, Een) ten lasten en Comptoire als vooren, in blanco *f* 1000. 79½ Pt. *G Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 79¾ Pt. *Campen.*
—— in blanco *f* 1000. 79¾ Pt. *Ketwich*
—— in blanco *f* 1000. 79 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 79¾ Pt. *Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 79¾ Pt. *C. Opboven.*
—— in blanbo *f* 1000. 79¾ Pt. *J. P. Heimbach.*
—— in blanco *f* 1000. 79¼ Pt. *Ketwich.*
Obligatien (*E. Croese*, *R. Benten*, *R. Steenbergen* en *P. Dissel*, Een) ten lasten en Comptoire als vooren, in blanco *f* 1000. 79 Pt. *J. P. Heimbach.*
—— in blanco *f* 1000. 78¾ Pt. *C. Dom.*
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. *R. Benten.*
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. *Ketwich.*
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. Deselve
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. *J. van Maurik Jansz.*
—— in blanco *f* 1000. 78¼ Pt. *Croese*
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. *Huisinga.*
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. *Ketwich.*
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. *P. Slagregen.*
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. *W. H. Stoopendaal.*
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000 78 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. *Ketwich.*
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. *W. H. Stoopendaal.*
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. *J. Schreuder Willemsz.*
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. *W. H. Stoopendaal.*
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. *J. P. Heimbach.*
—— in blanco *f* 1000. 78 Pt. Deselve.
Obligatien (*A. van Vloten* en *J. T. de Bree*, Een) ten laste en Comptoire als vooren 1769 in blanco *f* 1000. 77½ Pt. *E. Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 77½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 77½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 77½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 77¼ Pt. *de Wolff.*
—— in blanco *f* 1000. 77¼ Pt. *Ketwich.*
—— in blanco *f* 1000. 77¼ Pt. *Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 77¼ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 77¼ Pt. *de Meza.*
—— in blanco *f* 1000. 77 Pt. *Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 77 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 77 Pt. *Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 77 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 77 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 77 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 77¾ Pt. *Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 77 Pt. *Ketwich.*
—— in blanco *f* 1000. 77 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 77 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 77 Pt. *Slagregen.*
—— in blanco *f* 1000. 77 Pt. *J. Schreuder Willemsz.*
—— in blanco *f* 1000. 77¼ Pt. *J. Steenbergen.*

My-

Myne Heeren van den Geregte der Stad *Amsterdam* hebben op *Zaturdag* den 24 *April* 1773 deeze volgende Perceelen by Executie gveilt.

Dyk Dwarsstraat (Een derde Part, in een Huis en Erve, in de) voor deezen genaamd de Buiten Dyk Dwarsstraat. *f* 575 in slag *f* 5. verkogt.

Dykstraat, (Een derde Part, in een Huis en Erve, het tweede Huis in de) van de Nieuwmarkt, daar het Slootje uithangt. *f* 600 in fl. *f* 150 *J. Kwiks.*

Dykstraat (Een derde Part, in een Huis en Erve, meede in de) Westzy, agter het Hoekhuis van de Nieuw Mart. *f* 520 in slag *f* 50 *J. Kwiks.*

Weesperveld (Een Huis en Erve, op 't) langs de Keizersgragt, geteekent N. 3. *f* 10300 in slag *f* 200 *J. Kokenbosch.*

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 26 *April* 1773. geveyld.

Amstel (*J. Schoonhoven*, *M. Kly* en *J. Teyler de Bree*, Een Hofsteede, genaamt Ruyskenstein aan den) by de 400 Roeden, met zyn Huyzing Stallen &c *f* 11000 inslag *f* 4000 opgehouden.

Graft (*D. van Schorrenberg* en *M. van der Linden*, Een) in de Oude Kerk, Tiende laag, N. 148. Zuidzy. *f* 155 *f* in slag *f* 50 *B. Zweerts.*

Graft (Deselve, Een) in de Negende laag, N. 126. Noordzy. *f* 150 in slag. *f* 5. *J. Kwiks.*

Graft (Deselve, Een) in de Negende laag, N. 127. Noordzy. *f* 150 in slag. *f* 50. Deselve.

Graft (Deselve, Een) in de Twaalfde laag, N. 171. Noordzy. *f* 250. *C. Verschuur.*

Graft (Deselve, Een) in de Veertiende laag, N. 209. Zuidzy. *f* 105 *f* in slag *f* 5. *J. J. Hooft.*

Graft (Deselve, Een) in de Elfde laag, N. 150. Middel Kerk. *f* 150 in slag *f* 6 Deselve.

Graft (Deselve, Een) in de Twintigste laag, N. 297. Zuidzy. *f* 150 in slag *f* 80 *C. Verschuur.*

Graft (Deselve, Een) in de Vierde laag, N. 41 Noordzy. *f* 160 in slag *f* 6. *J. Kwiks.*

Haerlem (*C. van Ophoven* en *N. J. van Baggen*, Een Buiten Plaats, genaamd *Vreedenryk*, met zyn Huizinge &c. buiten de Nieuwe of Kennemer Poort, te) *f* 12000 in slag *f* 500 *D. Boumeester.*

Kattenburgstraat, (*J. Steenbergen*, *O. C. Titsing*, *J. van Orssagen Pauluss.*, *T. Bosman* en *L. Joukes*, Een Huis en Erve, in de Groote) het 6de Huis van 't Plein. *f* 3700 in slag *f* 1300. *S. Bosma.*

Kattenburgstraat (Dezelve, Een Huis en Erve, in de Kleine) het 2de voorby de Werf de Hoop. *f* 2650 verkogt.

Kattenburgstraat (Deselve Een Huis en Erve in de) naast 't bovengemelde *f* 1200 in slag *f* 325 *D. Koster.*

Korte Tuinstraat (*E. Hesteyn* en *C. Dom*, Een Huis en Erve, in de) Westzy, op den hoek van de Angeliersstraat. *f* 3050 in slag *f* 375. *A. de Maker.*

Lauriergraft (*J. Kwiks*, *J. Slebes Hendriks.*, *A de Clercq de Jonge*, *D. Heydeman*, *G. Muller J. Anthoniesz.*, *C. van Muyswinkel* en *A Hoverkamp*, Een Huis en Erve, op de) Noordzyde, tusschen de twee laatste Bruggen. *f*. 5300 in slag *f* 150. opgehoude.

Losrente - Brief (*J. Steenbergen*, *O. C. Titsingh*, *J. van Orssagen Pauluss.*,

T. Bosman en *L. Joukes*, Een) ten Comptoir Edam, op naam, groot *f* 600: 101½ Perc. *C. Cramer*.

Osdorper (*J. Sluyman*, Een Boeren Wooning, Heeren Huizing en Landeryen, groot 21 Morgen, 323 Roeden, genaamd Nooit Gedagt, aan de Osdorper Weg. *f* 1500 in slag *f* 350. *A. van der Clint*.

Plantagie, (*H. Campen*, Een Tuyn en Huizing, genaamd Rotterdam, in de) in de Groene Laan, op de Westerhoek van het laatste Blok en het Kruis Pad. *f* 4075 in slag *f* 50 opgehouden.

Prinsegragt (*J. Kwiks*, *J. Sieebes Hendriksz.*, *A. de Clercq de Jonge*, *D. Heydeman*, *G. Muller*, *J. Anthoniesz.*, *C. van Muyswinkel* en *A. Haverkamp*, Een Huis en Erve, op de) Benoorden de Runstraat, op de Zuiderhoek van de Kalvergang. *f* 9400 in slag *f* 100 opgeh.

Prinsegragt (Deselve, Een Huis en Erve, op de Noorderhoek van de Kalvergang benevens een Agter Huis, in de Kalvergang in een koop *f* 6800. *G. Jarman*.

Prinsegragt (*J. Kwiks* en *P. Abelsz. Strunk*, Een Huis en Erve, op de Westerhoek, van de) en Utrechtsestraat. *f* 7050 in slag *f* 40. *D. van Scherrenberg*.

Rokkin, *J. J. Hooft* en *L. Roeper Bosch*, Een Huis en Erve, op het) bezuyden de Valbrug. *f* 9900 in slag *f* 600 opgeh.

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 26 *April* 1773 gev.

Obligatien (*E. Hostein* en *J. Eberlein*, Een) ten lasten van eenige Planters in de Colonie van *Surinamen*, ten Comptoire van de Heeren *W. Clifford* en *R. le Chevalier*, in blanco, in dato primo October 1769, *f* 1000. 79 Pt. *G. J. Pex*.

—— in blanco *f* 1000, 78 Pt. Deselve.

—— in blanko *f* 1000. 77 Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 76 Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 75 Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 75¾ Pt. *Scheltema*.

—— in blanco *f* 1000. 75¾ Pt. *P. van der Biet*

—— in blanco *f* 1000. 75¾ Pt. *Hostyn*.

—— in blanco *f* 1000. 75¾ Pt. *Scheltema*.

—— in blanco *f* 1000. 75¾ Pt. Deselve.

—— in blanco 1000. 75½ Pt. *Leuveling*.

—— in blanco 1000. 75½ Pt. *G. J. Pex*.

Obligatien (*D. Leuveling* en *A. van Vlieen*, Een) ten lasten en Comptoire als vooren 1769 *f* 1000. 75 Pt. *Kok*.

—— in blanco *f* 1000. 75 Pt. *Leuveling*.

—— in blanco *f* 1000. 74¾ Pt. *Tideman en Scholten*.

—— in blanco *f* 1000. 74½ Pt. *Scheltema*.

—— in blanco *f* 1000. 74½ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 74½ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve,

—— in blanco *f* 1000. 74¾ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 74½ Pt. in slag ¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 75 Pt. *Tideman en Scholten*.

—— in blanco *f* 1000. 75 Pt. Deselve.

Obligatien (*E. Croese*, Een) ten lasten en Comptoire als vooren 1769 *f* 1000. 74½ Pt. *G. J. Pex*

—— in blanco *f* 1000. 74¼ Pt. *Leuveling*.

—— in blanco *f* 1000. 74¾ Pt, Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 74½ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 74¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000, 74 Pt. *G. I. Pex*.

—— in blanco *f* 1000. 73½ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 73¾ Pt. *Scheltema*.

—— in blanco *f* 1000. 73¼ Pt. *van der Biet*.

—— in blanco *f* 1000. 73 Pt. *Dederikt*.

—— in blanco *f* 1000. 73 Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 72¾ Pt. *Scheltema*.

—— in blanco *f* 1000. 72½ Pt. *J. van Mauik Jansz.*

Obli-

—— in blanco *f* 1000. 72¾ Pt. *Ketwich*
—— in blanco *f* 1000. 72¼ Pt. *J. van Maurik Jansz.*
—— in blanco *f* 1000. 72 Pt. *Ketwich.*
—— in blanco *f* 1000. 72 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 71¾ Pt. in slag ¼ Pt. *Scheltema.*
—— in blanco *f* 1000. 71¾ Pt. *Dederiks.*
—— in blanco *f* 1000. 71¾ Pt. in slag ¼ Pt. *Scheltema.*
—— in blanco *f* 1000. 71¾ Pt. *Ketwich.*
—— in blanco *f* 1000. 71¼ Pt. *W. H. Stoopendaal.*
—— in blanco *f* 1000. 71½ Pt. *van der Hiet.*
—— in blanco *f* 1000. 71¾ Pt. *Leuveling.*
—— in blanco *f* 1000. 71½ Pt. in slag ¼ Pt. *Scheltema.*
—— in blanco *f* 1000. 71¾ Pt. *J. van Maurik Jansz.*
—— in blanco *f* 1000 71¾ Pt. *Ketwich.*
—— in blanco *f* 1000. 71¾ Pt. *C. Den-*
—— in blanco *f* 1000. 71½ Pt. *J. van Maurik Jansz.*
—— in blanco *f* 1000. 71½ Pt. *Muller Joh. Antbz.*
—— in blanco *f* 1000. 71¾ Pt. *J. van Maurik Jansz.*
—— in blanco *f* 1000 71½ Pt. *Ketwich.*
—— in blanco *f* 1000. 71½ Pt. Deselve.

Actien (*G. I. Pix*, Een) Duisend Ponden Sterlings Capitaal, van de Geünieerde Oost-Indische Compagnie van Engeland tot Londen. 144½ Pt. *S. Sapportas.*
—— een dito als voren. 144½ Pt. *G. Clements.*

Lyfrente Recepissen, (*J. de Wolff* en *J. Pater* een) ieder *f* 1000. à 10 Pt. jaarlykse Intressen, ten lasten de Heeren *Johannes* en *Pieter Rogiers*, tot St. Croix in America, onder speciaal verband hunner Plantagien aldaar, lopende de Recepissen tegen 4 Pt. in 't Jaar, van dato 1 September 1772, en gaande de Lyfrenten in den 1 May 1773, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *A. ter Borch en Zoonen*, *f* 1000. 32 Pt. in slag 1 Pt. *Scheltema.*
—— een dito *f* 1000. 33 Pt. in slag 1 Pt. *D. W. van Vloten.*
—— een dito *f* 1000. 50 Pt. in slag 1 Pt. *Scheltema.*
—— een dito *f* 1000. 39 Pt. in slag 1 Pt. Deselve.
—— een dito *f* 1000. 40 Pt. *Tideman en Scholten.*
—— een dito *f* 1600. 38½ Pt. in slag 1 Pt. *W. H. Stoopendaal.*
—— een dito *f* 1000. 38 Pt. *J. Pater.*
—— een dito *f* 1000. 37 Pt. in slag ½ Pt. *D. W. van Vloten.*
—— een dito *f* 1000. 37½ Pt. in slag 1 Pt. *Scheltema.*
—— een dito *f* 1000. 38¼ Pt. in slag ½ Pt. *G. Kok.*
—— een dito *f* 1000. 38½ Pt. *Tideman en Scholten.*
—— een dito *f* 1000. 38 Pt. *A. de Mol van Otterloo.*

Obligatien (*A. van Ketwich*, Een) ten lasten de Eigenaars van de Plantagien *Lekkenlund* en *Kake*, *Altona*, *de Wonderlyke Berg* en *Flamingo Pan*, alle op 't Deensche Americaansche Eiland *St Thomas*, genegotieert ten Comptoire van de Heeren *A. ter Borch en Zoonen*, gedateert 1 December 1771 in blanco *f* 1000. 60 Pt. *A. van Ketwich.*
—— in blanco *f* 1000 60 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000 58 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 57 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 57 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 57 Pt. Deselve.

Obligatien (*J. Steenbergen* en *J. Scheltema*, Een) ten lasten de Plantagie *l'Esperance*, gelegen op 't Deense Eiland St. Jan in America, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Hendrik Hofban en Zoon*, a 6 Pt. intrest, onder Guarantie van gemelde Heeren, in dato 20 September 1770. in blanco *f* 1000. 88¼ Pt. *Leuveling.*
—— in blanco *f* 1000. 89¼ Pt. *W. H. Stoopendaal.*

in

—— in blanco f 1000. $88\frac{1}{2}$ Pt. *J. Steenbergen.*
—— in blanco f 1000. $88\frac{3}{4}$ Pt. *Katwich.*
—— in blanco f 1000. 88 Pt. *Steenbergen.*
—— in blanco f 1000. 88 Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 88 Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. $87\frac{1}{2}$ Pt. *J. de Koning.*
—— in blanco f 1000. $87\frac{1}{2}$ Pt. *J. Steenbergen.*
—— in blanco f 1000. $87\frac{1}{4}$ Pt. *de Wolff.*
—— in blanco f 1000. $87\frac{1}{4}$ Pt. in flag $\frac{1}{2}$ Pt. *E. Croese.*
—— in blanco f 1000. $88\frac{3}{4}$ Pt. in flag $\frac{1}{4}$ Pt. Deselve.

Obligatien (*H. Volkmar*, *J. Speekman* en *J. van den Brink*, Een) ten lasten eenige Planters in de Deensche Americaansche Eilanden, *St. Croix*, *St. Thomas* en *St Jan*, genegotieerd ten Comptoire de Heer, *A. ter Borch*, alle in dato 1 January 1767. met 5 Coupons by ieder Obligatie, waar van de eerste verscheenen is den 1 January 1773. f 1000. 64 Pt. *Volkmar.*
—— in blanco f 1000. 60 Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 60 Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 60 Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 60 Pt. Deselve.
—— in blanco f 1600 55 Pt. in flag $\frac{1}{4}$ Pt. *W. H. Stoopendaal.*
—— in blanco f 1000. $55\frac{3}{4}$ Pt. *Volkmar.*
—— in blanco f 1000. $55\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 55 Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000 $55\frac{1}{2}$ Pr. Deselve.
—— in blanco f 1000. $55\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 55 Pt. in flag $\frac{1}{2}$ Pt. *W. H. Stoopendaal.*
—— in blanco f 1000. $55\frac{1}{2}$ Pt. in flag $\frac{1}{2}$ Pt. *Volkmar.*
—— in blanco f 1000. $56\frac{1}{2}$ Pt. in flag $\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. $55\frac{1}{2}$ Pt. in flag $\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. $55\frac{1}{2}$ Pt. in flag $\frac{1}{2}$ Pt. *Croese.*
—— in blanco f 1000. 57 Pt. in flag $\frac{1}{2}$ Pt. *Volkmar.*
—— in blanco f 1000. 59 Pt. in flag 1 Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 60 Pt. in flag $\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. $60\frac{1}{2}$ Pt. in flag $\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten Comptoire de Heeren *W. Clifford* en *R. le Chevalier*, genegotieerd ten lasten van eenige Planters in *Suriname*, met 7 Coupons by ieder Obligatie, waar van de eerste verschynd 1 October 1773. in blanco f 1000 72 Pt. in flag $\frac{1}{2}$ Pt. *Volkmar.*
—— in blanco f 1000. 73 Pt. in flag $\frac{1}{4}$ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 74 Pt. in flag $\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. $74\frac{1}{2}$ Pt. in flag $\frac{1}{4}$ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 75 Pt. in flag $\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. $75\frac{1}{2}$ Pt. in flag $\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 75 Pt. in flag $\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. $75\frac{1}{2}$ Pt. in flag $\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. $75\frac{1}{4}$ Pt. in flag $\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. $75\frac{1}{4}$ Pt. in flag $\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000 $75\frac{1}{4}$ Pt. in flag $\frac{1}{2}$ pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. $75\frac{1}{4}$ pt. in flag $\frac{1}{2}$ pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 76 Pt. in flag $\frac{1}{2}$ pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 76 pt. in flag $\frac{1}{2}$ pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. $76\frac{1}{4}$ pt. in flag $\frac{1}{2}$ pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. $76\frac{1}{2}$ pt. in flag $\frac{1}{2}$ pt. Deselve.

Obli-

—— in blanco ƒ 1000. 75¾ pt. in flag ¾ pt. Defelve.
—— in blanco ƒ 1000. 76¾ pt. in flag ½ pt. Defelve.
—— in blanco ƒ 1000. 76¾ pt. in flag ¾ pt. Defelve.
—— in blanco ƒ 1000. 76¾ pt. in flag ½ pt. Defelve.
—— in blanco ƒ 1000. 76½ pt. in flag ¾ pt. Defelve.
—— in blanco ƒ 1000. 76½ pt. in flag ¾ pt. Defelve.
—— in blanco ƒ 1000. 76½ pt. in flag ¾ pt. Defelve.
—— in blanco ƒ 1000. 76½ pt. in flag ¾ pt. Defelve.
—— in blanco ƒ 1000. 76¾ pt. in flag ¾ pt. Defelve.
—— in blanco ƒ 1000 76¾ pt. Defelve.
—— in blanco ƒ 1000. 76 pt. in flag ¾ pt. Defelve.
—— in blanco ƒ 1000. 76 pt. in flag ¾ pt. Defelve.
—— in blanco ƒ 1000. 76 pt. in flag ¾ pt. Defelve.
—— in blanco ƒ 1000. 76 pt. in flag ¾ pt. Defelve.
—— in blanco ƒ 1000. 76 pt. in flag ¾ pt. Defelve.
—— in blanco ƒ 1000. 76½ pt. in flag ½ pt. Defelve.
—— in blanco ƒ 1000. 76½ pt. in flag ¾ pt. Defelve.
—— in blanco ƒ 1000. 76½ pt. in flag ¾ pt. Defelve.
—— in blanco ƒ 1000. 76¾ pt. Defelve.
—— in blaoco ƒ 1000. 76¾ pt. in flag ½ pt. Defelve.
—— in blanco ƒ 1000. 77¾ pt. Defelve.
—— in blanco ƒ 1000. 77½ pt. Defelve.

Lyfrente - Recipiffen, ten Laften de Heeren *Johannes* en *Pieter Rogiers*, tot *St. Croix* in *America*, onder fpeciaal verband hunner Plantagien aldaar, loopende de Recepiffen teegens 4 pt in 't Jaar, van dato 1 Sep. 1772. en gaande de Lyfrenten in den 1 May 1773. genegotieerd ten Comptoire de Heeren *A. ter Borch en Zoonen*, en geprothocolleert door den Notaris *Cornelis van Hemrich*, rentende 10 Pt. jaarlykfe intreffen, ƒ 1000. 50 pt. *Volkmar*.
—— een dito ƒ 1000. 33½ pt. in flag ¾ pt. *Leuveling*.
—— in blanco ƒ 1000. 33 pt. in flag ½ pt. *J. Steenbergen*.
—— een dito ƒ 1000. 33½ pt. *Volkmar*.
—— een dito ƒ 1000. 34 pt. Defelve.
—— een dito ƒ 1000. 33¾ pt. *van Vleten*.
—— een dito ƒ 1000. 33¾ pt. *Volkmar*.
—— een dito ƒ 1000. 33½ pt. in flag ½ pt. *W. Oosterman*.
—— een dito ƒ 1000 33½ pt. in flag ¾ pt. *Volkmar*.
—— een dito ƒ 1000. 33¾ pt. in flag ¾ pt. *Scheltama*.
—— een dito ƒ 1000 33¾ pt. in flag ¾ pt. *Volkmar*.
—— een dito ƒ 1000 34 pt. in flag ¾ pt. Defelve.
—— een dito ƒ 1000. 34 pt. in flag ¾ pt. *Heimbach*.
—— een dito ƒ 1000. 34¾ pt, in flag ¾ pt. Defelve.
—— een dito ƒ 1000. 34¾ pt. in flag ¾ pt. Defelve.
—— een dito ƒ 1000. 35¾ pt. in flag ¾ pt. Defelve.
—— een dito ƒ 1000. 36¾ pt. in flag ¾ pt. Defelve.

De volgende *Makelaars* hebben de onderftaande *Schepen* op *Maandag* den 5 *April* 1773, in 't Nieuwezyds Heeren Logement geveild.

Buys-Schip (Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *David Abraham*, gevoert by Schipper *Benke Fredriks*, L. 80 voet, W. 20 voet 3 duim, H. 11 voet,

voet $3\frac{1}{2}$ duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1769. zwaar vertimmert met nieuwe Lyfhouten en Barkhouten en Knies ingezet, en in 't Jaar 1772. een nieuwe Greene Huid omgelegt.) uit de hand verkogt voor *f* 2800.

Fregat-Schip (*T. Beth Tsbrandsz.* en *J. Swaan*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Nephtunis*, gevoert geweest by Kapitein *Hendrik Belmer*, is in 't Jaar 1761. N. U., L. $98\frac{3}{4}$ voet, W. 29 voet, H. 12 voet $5\frac{3}{4}$ duim, 't V. 5 voet 7 duim, de B. 5 voet 3 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1770. een nieuwe Spykerhuid omgelegt, en een nieuwe groote Mast ingezet, en nieuw groot Wand opgelegt; en in 't Jaar 1771. een nieuwe Besaans Mast ingezet). Gemonteert met 10 Yzere Gotelingen, en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 4800, in slag *f* 50. *D. ten Tye voor zyn Meester.*

Hoeker-Schip (*J. de Flines* en *J. W. Beth*, Een Extraordinary Welbezeilt 3 Mast) genaamt de Twee *Catrinaas*, laatst gevoert by wylen Schipper *Jacob Hop* de Jonge, is in 't Jaar 1762. N. U., L. $114\frac{1}{2}$ voet, W. 27 voet 5 duim, H. 13 voet, 't V. 5 voet. Alles Amsterdammer voeten. *f* 14200, in slag *f* 700. *M. Gunther Davidsz.*, *voor zyn Meester.*

Spiegel-Jagt (*T. Beth Tsbrandsz.*, Een Extraordinary Welbezeild) L. $40\frac{3}{4}$ voet, W. 13 voet, H. 5 voet $3\frac{1}{2}$ duim. Alles Amsterdammer voeten, zynde nieuw en voorzien van een ongemeen kostbaar Pavilioen, Roef en Voor-Onder, waar in de vereiste Gemakken en Commoditeiten zyn. *f* 2200, in slag *f* 300, *T. Beth Tsbrandsz. voor zyn Meester.*

En daar by Een Extra sterk nieuw getimmert overdekte vrye Legplaats, zynde een Dryf Schuitenhuis. *f* 460, in slag *f* 14. Deselve, *voor zyn Mr.*

Snaauw-Schip (*V. de Vries* en *I. Schut*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Jonge *Johannes*, gevoert by Kapitein *Jonas Daalboek*, is in 't Jaar 1754. N. U., L $69\frac{1}{4}$ voet, W. 22 voet, H. 10 voet 3 duim, 't V. 4 voet 8 duim, 't D. 6 voet. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 8 Yzere Gotelingen. 6 Draaystukken en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 1800, in slag *f* 25. *V. de Vries voor zyn Meester.*

De volgende *Scheepen* zyn op *Maandag* den 26 *April*, 1773. geveyld.

Fregat-Schip (*P. van Dyk* en *L. Hoop*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamd de Vrouwe *Catharina* en *Magdalena*, Gevoert by Capitein *Jan Jenker*. Is in 't Jaar 1764. N. U., L. 106 voet, W. 29 voet 8 duim, H. 12 voet 8 duim, 't V. 5 voet 10 duim, de B. 5 voet 8 duim, de S. 6 voet 1 duim. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 10 Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 5400, in slag *f* 400. *D. Bouwmeester voor zyn Meester.*

Kraak-Schip (*T. Beth Tsbrandsz.* en *H. Beth Tamesz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamd *de Jonge Jan*, Gevoert by Schipper *Claas Drent*. Is in 't Jaar 1761. tot Amsterdam N. U., G. 23 Last, L. $61\frac{1}{2}$ voet, W. 13 voet, H. 6 voet 9 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 1350, in slag *f* 250 opg.

Smak-Schip (*D. Tenye*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamd de Jonge *Sophia*, Gevoert by Schipper *Karste Jansz.* Is in 't Jaar 1744. N. U., L. $82\frac{1}{2}$ voet, W. 21 voet 4 duim, H. 10 voet. Alles Amsterdammer voeten. (Is verdubbeld met een Eeke Huid.) *f* 1900, in slag *f* 50. *V. de Vries voor zyn Meester.*

MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE MERCURIUS,

Voor de Maand MAY 1773. EERSTE STUK.

ASIA Batavia. Zedert onze laatste (ziet October IIde Stuk 1772 bladzyde *161.*) is by dit en de andere Gouvernementen het volgende voorgevallen.

Den 3 April wierd de Verkiezing van den Onderkoopman *Steven Poelman*, tot Diakon, in plaats van den gedimmitteerden David Beynon, by de Gereformeerde Gemeente goedgekeurd. Dien dag wierd, de Heer *Hendrik Wichens*, President te *Lampang Samanca* herwaards ontboden, en *Hendrik Godfried Duurkop*, Boekhouder op het *Japanze* Vaarwater, in den dienst van Negotie Boekhouder bevestigd, met Tytel en rang van Onderkoopman; zynde de overige Bedienden van den Handel op *Japan* noch voor een jaar gecontinueerd.

Den 7 wierd *J. D. Winkelman*, Opper-Chirurgyn alhier, tot Opper Chirurgyn van het Kasteel te *Malacca* aangesteld in plaats van ...... Gerchichewich die naar Nederland verlost is.

Den 10 wierd de alhier zynde Sergeant *Hegelmeijer*, tot Adsistent gechangeerd, en tot President van *Lampang Samanca* aangesteld.

Den 28 wierd (in plaats van Pierre Jean de Filletaz, die van *Coromandel* herwaards is verlost) als eerste Pakhuismeester met Tytel en rang van Koopman bevestigd, de Onder-Koopman *Hendrik Abraham Johnson*; wyders als tweede Pakhuismeester le *Naganapatnam* de Onderkoopman en gewezen Secunde op *Sadrapatnam Jan Daniel Simons*; en in den laastgem. Dienst de Boekhouder Mr. *Jac. Piet. de Nys*, en als Pakhuismeester te *Paleacatta* de Boekhouder *Joh. Mart. Dormieux*. Voorts wierd aangesteld tot Landmeter en Boekhouder *Adam Gottl. Henk*, en tot Hoofd van de Militie op de kust, de Kapt. *Joh. Ernst. Gottl. Hazelman*, met tytel en rang van Major, in plaats van wylen den titulair Major Bonte; als mede bevorderd tot Kapt. de Luitenant *Chris. Cable*; tot Luitenants de Vaandrigs *Joh. Jacb. Winkelman* en *J. Hend. Homburg*, en tot Vaandrigs de Adjudant *Joh. Sim. Koks*, zynde aan den Opper-Stuurman en Equi-

pagie Meester aldaar, *Jacob Hartman*, de tytel en rang van Schipper toegevoegd.

Den 5 May wierd aan den gewezen Pakhuis-Meester en Negotie Boekhouder te *Naganapatnam* Filletaz, vergund om alhier, behoudens Kwaliteit te blyven.

(*Het Vervolg hier na.*)

EUROPA. *TURKYEN. Constantinopolen.* Hoe zeer velen alhier na de Vrede haken, is 't niet te min zeker dat het Congres te *Bacharest* vruchtloos zal eindigen, door dien Rusland de Havens van *Kerche* of *Jenikale* aan den mond van de Zee *della Zabache*, volstrekt begeert te behouden, en waartoe de Porte nooit zal verstaan. Het schynd dat de Turken thans niet meer zo bevreesd voor 't voortzetten van den Oorlog zyn, zy rusten zich met den grootsten iever ten stryde toe: de tyd zal leeren of dien iever stand zal houden dan niet.

ITALIE. Bologne. Men maakt hier velerhande gissingen over den groten spoed, waar mede men in deze Provincie tegen het *Genootschap der Jesuiten* procedeerd. Zommigen verwachten de gevolgen dezer Procedure met een zoort van genoegen, doch anderen denken daar omtrent op eene geheel andere wyze. Ondertusschen beklagen de meeste der Inwoners alhier het lot dier Geestlyken, aan welke onzen Aartbisschop, als by wyze van Raadgeving, heeft gezegd, dat het dienstig voor hen zou zyn, dat zy het gewaad der Societeit verlieten, om zich te laten seculariseeren, en zich in eene of meer Congregatien te vereenigen. Maar zy hebben allen uit een mond geantwoord, dat, indien de instelling der Societeit in Stand blyft, een ieder van hen besloten heeft, aan de Gelofsten, welke zy in die, en niet in eene andere Societeit gedaan hebben, getrouw te blyven, of hunne vryheid te genieten, waar toe een ieder recht heeft. Men weet dat hunne Nieuwlingen weg gezonden zyn; onder die bevonden zich twee Neven van den Heer *Bianchi*, Secretaris van Staat en Minister der Hertogs van *Modena*, die met een derden van *Carpi*, den weg naar *Modena*, insloegen. Toen zy niet verre meer van die Stad waren, ontmoete hen de Heer *Bianchi* in persoon, en vroeg hen of zy in hun Vaderlyk Huis wilden te rug keeren, alwaar zy met liefde zouden worden ontfangen, dan of zy in hunne Gelofte wilde voortgaan? Zy antwoordden, zonder eens te twyfelen, aan zyne Excellentie, dat zy ten kosten van

alles

alles Jesuiten wilden zyn. Dewyl de Heer *Bianchi* hen dus gezind vond, zeide hy, dat zy dan met het gewaad van de Societeit, welk hy hen weder deed aanneemen, in *Modena* moesten komen; en hen met zich in de Stad genomen hebbende, bragt hy het in het Jesuiten Collegie aldaar. Zedert heeft men vernomen, dat de Hertog van *Modena*, die te *Milaan* door eene Stafette van het voorgevallene omtrent de Jesuiten alhier kennis had gekregen, van daar naar Modena had doen schryven, dat, indien zich aldaar eenige Jesuiten uit *Bologne* aangaven, men hen in zyne Staten moest aannemen, 't geen dan ook niet alleen omtrent die drie Nieuwlingen, maar ook omtrent eenige andere Geestlyken dier Societeit, die reeds hunne Professie hadden gedaan, metter daad geschied is.

Venetie. Men ziet alhier particuliere Brieven van *Madrid* waarin gemeld word, dat de Koning van Spanje, zedert eenigen tyd niet meer buiten zyn Paleis verschynd, zonder door een talryke Lyfwacht verzeld en omringd te weezen, vermits men uit verscheide omstandigheden vermeent te konnen bespeuren, dat de Vrienden der Jesuiten, welkers effecten onlangs op bevel van zyn Catholyke Maj. zyn gesequestreerd geworden, met gevaarlyke voornemens tegen 't leven van dien Souverein zwanger gaan.

INGERMERLAND. *Petersburg.* Hare Keizerlyke Majesteit, onze Souvereine, heeft dezer dagen, ten blyke van haar genoegen, den Opper-Bevelhebber der Rus-Keizerlyke Vloot in den *Archipel*, Generaal *en chef* en Ridder, Graaf *Alexis Gregorjewitsch Orlow*, eenen gouden Degen, ryk met Brillanten bezet, tot een present laten overbrengen.

Onlangs is uit de Drukkery van de Keizerlyke Academie alhier, in de Russische, Hoogduitsche en Fransche Talen van de Pers gekomen: *De voorstelling van het Gedrag, 't welk het* Rus-Keizerlyke Hof *omtrent de Republiek* van Polen *gehouden heeft; met de aantoning van de Tytels of Bewyzen dewelke de Grondslag zyn, waarop dat Hof een Equivalent in bezit genomen heeft voor desselfs Rechten en Pretensien ten lasten van die Mogendheid.*

„ De Inleiding van dit Staatsgeschrift handeld over de zorg „ van Hare Rus-Keizerlyke Majesteit, om na het overlyden des „ Konings van Polen *Augustus III.* aan de Republiek eenen Koning, die een *Inboorling* van Polen was, te bezorgen, en tef-

 „ fens

„ fens een gedeelte van de Burgers, welke te voren Leden van
„ den Staat geweest, maar onrechtmatiglyk van alle Bedieningen
„ uitgesloten zyn, in hunne Rechten te herstellen. Wyders
„ word in 't algemeen aangetoond, hoe deze zorg zedert het jaar
„ 1768 door de *Factien* in Poolen ten eenemaal vruchteloos ge-
„ maakt. . . . . . en uit dien hoofde Hare Rus-Keizerlyke Ma-
„ jesteit, eindelyk ten einde van Haar geduld gebragt is.

Vervolgens werd een breedvoerige Beschryving gegeven van de uitgestrektheid der Landen, welke door hooggemelde Hare Keizerlyke Majesteit in bezit genomen zyn: „ waaromtrent de
„ gegrondheid van Haar Recht uit de Historie word opgehaald,
„ zedert het jaar 1523, toen alle de *Tractaten*, dewelke tot op
„ dien tyd ten aanzien van de Grenzen tusschen *Rusland* en *Po-*
„ *len* plechtiglyk gesloten waren, de Grenzen van de beide Sta-
„ ten bepaalden van den mond der *Dwina* af, tot aan het Steed-
„ je *Stoika* aan den *Dnieper*, vyf mylen benoorden *Kiow*. . . . .
„ Aan welke Grensbepaling zich echter de Republiek van *Polen*
„ in 't minste niet gehouden, maar zich by vervolg van tyd
„ meer en meer buiten de bestemde Frontieren, en dus verre
„ in het Russische Territoir uitgebreid heeft, enz.

In den Jare 1772 vertoonde onze Keizerlyke Opper-Hovenier de Heer *Eckleben*, eenen Roggenhalm van 376 Airen, waarvan de grootste Airen honderd, en de kleinste niet minder dan veertig korreltjes hadden. De gemelde Plant werd in een aanzienlyk Gezelschap onderzocht, en werklyk bevonden uit een korreltje voortgekomen te zyn. Daar uit blykt de mogelykheid, om uit een korreltje van eenen halm, in een jaar 20 of 25 duizend korreltje te trekken. De Heer *Eckleben* is van oordeel, dat zyne handelwyze, ten minste voor een gedeelte, in het groote na te volgen is. Hy merkt te recht aan, dat wanneer men in geheel *Rusland* maar de helft minder zaadkoorn van noden heeft, en daar van maar de helft meer wind, dan men volgens de gewone handelwyze van het geheele trekt, vele millioenen Mudden daar door jaarlyks zouden gewonnen worden. Hy heeft thans in den Keizerlyken Tuin, drie kleine Ackers met Rogge, twee derzelven zyn door enen kundigen Landman, en een door hem zelven bezaaid; en schoon hy maar het zesentwintigste gedeelte Rogge op den eenen Akker heeft gezaaid, zyn die Akkers thans echter

op

op gelyke wyze met Roggenplanten bedekt, en hy verwacht van zynen Akker nog meer Rogge dan van de twee anderen.

POLEN. Warschauw. De *Ryksdag* den 19 April (1773) alhier geopend, geeft slechte verwachting. Men voorziet nog niet hoe dezelve zal eindigen. Ondertusschen is de ontworpene *Confederatie* den 16 der voorsz. maand tot stand gebragt, en reets door veelen getekend. Daar onder waren zelfs eenige Senatoren, maar die kort daarna weggegaan zyn, dewyl men verzekerde dat de Koning, teffens met den geheelen Senaat, zich daar by voegen wilde, 't geen echter tot den 21 noch niet is geschied. De Ministers der drie verbonden Mogenheden dringen sterk daarop aan, en hebben deswege hunne insinuatien, den volgenden dag, in eene Audientie, aan zyne Majt. den Koning overgegeven. De Kroons-Keukenmeester, Graaf *Poninski* is den 17 tot *Confederatie-Marschalk* verkoren. De Litthauwers maken wegens den Ryksdag het meeste alarm; en tot heden toe teld men eerst zes Landboden, die de nieuwe Confederatie ondertekend hebben. Dewyl 'er nu velen zyn, die weigeren dit voorbeeld te volgen, zo heeft de Bisschop van *Wilna* de party van deze laatste verkoren, en het zal, zo 't schynd, voor de geheele zaak zeer schadelyk zyn, dat de vereischte nadruk daaraan ontbreekt. Den 20 ging het op den Ryksdag zeer onrustig toe. De *Litthauwers* drongen 'er zeer sterk op aan, dat men het werk van den Ryksdag zou beginnen. Doch zulks kon niet geschieden, dewyl de gemelde *Confederatie* noch niet zo ver gevorderd was, als ze moest zyn. De Graaf *Poninski* limitteerde daarop de zitting tot den volgenden dag, en ging uit de Vergadering; maar de zitting had des niettegenstaande noch voortgang. De Landbode van *Cracau*, Heer *Lentowski*, die, terwyl 'er noch geen Ryksdags-Maarschalk benoemd is de beurten daarvan waarneemd, zocht de zaken te vertragen, om dat hy zich met de *Confederatie* had vereenigd. Tegen deze hebben de Landboden van *Nowogrodek* zeer hevig geprotesteerd; en de Provincien *Podolie* en *Volhynie* hebben, behalven het Manifest, dat door den Vorst *Primaat* in het Gericht is neêrgelegd, eene Declaratie bekend gemaakt, waarin zy tegen de *Ryksdags-Besluiten* protesteeren.

Den 21 des morgens werden de Senatoren-Zaal en de Landboden-Kamer met eene sterke Kroons-Maarschalks Wacht bezet, men

men liet alleen de Landboden daarin. De Geconfedereerde Landboden waren 'er niet tegenwoordig, maar wel de Heer *Reytan*, Landbode van *Nowogrodek*, met zyne Aanhangers. Omtrent 12 uren kwam 'er een Afgezondene der Confederatie, om te vragen, *of zy den Graaf Poninski als Maarschalk wilden erkennen?* Doch hy kreeg een weigerend antwoord; en de Heer *Reytan* verklaarde daarop, in de deur der Landbodenkamer staande, openlyk *dat hy van geene Confederatie wilde hooren, en indien het nodig was, zyn Protest met zyn bloed wilde verzegelen.*

Onder de Artykelen, door de meeste Waywoodschappen aan hunne Landboden opgegeven, om daar over op den Ryksdag te handelen, zyn de voornaamste. I. *De handhaving van den Roomschen Godsdienst.* II. *Het vertrek der vreemde Troepen uit het Ryk.* III. *De bepaling der Grenzen.* IV. *De onderzoeking van den voorgenomen Koningsmoord.* V. *De vastelling der Schattingen.* VI. *Eene reforme voor de Militie, enz.*

Van *Petersburg* verneemd men dat de Generaal *Suchotin*, die het commando over de Troepen in *Georgie* gevoerd heeft, derwaarts te rug keerde; dat het Corps onder zyn bevel niet sterk genoeg was geweest om iets uit te voeren in een Land, doorsneden van Gebergten, Moerassen en Engten. Hy had eene Vesting, waarin de kostbaarste Goederen van het Land geborgen waren, belegerd en lang vruchtloos beschoten, dewyl hy niet meer dan Veldstukken by zig had; dat hy al zyn Volk door ziekte, honger en geforceerde marschen verloren had en niet meer dan 12 Officieren in Rusland te rug bragt.

De Ottomannische Porte van alle zyden ongelukkig in den Oorlog met Rusland, toonde genegenheid tot Vrede, en nademaal de Roomsch Keizerlyke en Pruissische Ministers, volgens de bevelen van hunne Hoven, hunne bemiddeling aanboden, was de Keizerinne van Rusland bereid het oor daar toe te lenen, ten welken einde van beide zyde Gevolmagtigde Ministers benoemd en *Fokzany* tot het houden van een Congres bestemd werden, *welk Congres of Vergadering wy alhier in 't Koper gebragt vertonen. Men ziet aldaar de Afgezanten van Rusland en de Porte, mitsgaders de Ambassadeurs der voorsz. Hoven van* Wenen *en* Berlyn *als Bemiddelaars aan eene Vrede verledigd*, die echter niet tot stand kwam, maar vruchtloos gescheiden is, waarna men, door middel van

her-

In de Mercurius May 1773. Eerste Stuk. Pag. 154.

Afbeelding van 't CONGRES *te* FOCKZANI *en* BUCHAREST,
Gehouden in den Jaaren 1772 en 1773.
B. MOURIK *excudit.*

hervatte Negociatien over een kwam om een tweede Congrès te openen, waar toe *Bucharest* benoemd werd. Hier kwamen alleen de Russische en Turksche Gevolmagtigden by elkander, om, was 't mogelyk, dit grote werk tot stand te brengen. De tyd tot dit Congres bestemd, was van drie maanden, en stond met den 21 Maart (1773) te eindigen. Nu vleide men zich in 't publiek dat deze byeenkomst gelukkiger dan de voorige zou zyn, edoch de tyd verliep allengs in voorslagen van de eene zyde, zonder dat van de andere kant eenig dadelyk besluit daar op genomen werd, en het Rus-Keizerlyke Hof intusschen uit vele omstandigheden bemerkende dat het den Ottomannen genen regten ernst was, en dat zy, na men zeide, van zeker Hof aangezet werden, om als noch geenen Vrede te maken, de zaken alleen zochten slepende te houden, om tyd te gewinnen, gaf de Russischen Minister het *Ultimatum* van zyn Hof aan den Turkschen Afgezant over, die 't zelve naar *Constantinopolen* zond en tegen 't uiteinde van den bestemde termyn van 't Congres een zodanig antwoord ontfing, dat de voorsz. byeenkomst andermaal vruchtloos gescheiden is. Ondertusschen, zegt men, zyn die Ministers alleen door den *Donau* van elkander gescheiden, om, indien zy daartoe de nodige bevelen van hunne Hoven ontfangen, de Negociatien weder te hervatten.

NEDERLANDEN. 's Hage. By den Raad der Domeinen van zyn Doorl. Hoogheid den Heeren Prinse van Orange en Nassau, is in dato den 1 April (1773) gearresteerd, en vervolgens ter puplicatie en affixie verzonden, een Reglement op het *Wagen en Vracht-Veer van de Willemstad op Antwerpen, Breda en andere Plaatzen* (in het gemelde Reglement breder gespecifieerd) By dit Reglement uit XXXIV. Artykels bestaande, werd de Keure en Ordonnantie van welgem. Rade, den 1 December 1752, op het voorgemelde Onderwerp gearresteerd, geïnterpreteerd en geampliëerd.

Hunne Hoog Mog. hebben goedgevonden, de uitkomende Rechten op het *Rund-Vee* wederom te modereeren, van 20 op 5 gulden, en zulks tot den 24 Juny 1773.

Hoogstvoorsz. Hunne Hoog Mog. hebben gearresteerd en verzonden eene Waarschouwing behelzende: dat zedert eenigen tyd in de Provincie van Zeeland zyn ontdekt, ontfangen en uitgege-

„ ven

„ ven verscheide Zeeuwsche Ryksdaalders en derzelver mindere
„ gedeeltens, dewelke by examinatie zyn bevonden nagemaakt
„ en zommige derzelve naauwlyks de helft der intrinseque waarde
„ bedragen en andere in het geheel geen Zilver houden enz.
„ Voorts dat *de gemelde nagemaakte Ryksdaalders en haare Gedeeltens*
„ *dragen de Jaargetallen van* 1762, 1764, 1769, 1770 en 1772
„ *Dat dezelve zichtbaar toonen te zyn gegoten*, lootachtig van kou-
„ leur, *schoon op zommige ook eenige* koperachtigheid *doorstraald*.
„ en dat *eindelyk vele van dezelve zyn* ongerand *of zonder* kabeltje,
„ *en de* grond, *die op de echte Ryksdaalders glad is*, zich zeer ruw
„ vertoond enz.

By Hun Ed. Gr. Mog. de Staten van Holland en West-Vriesland is eene Publicatie in dato 1 May 1773 gearresteerd en verzonden, behelzende verbod van 't maken, of uitgeven en dissimineeren, van zodanige Boeken en Geschriften, waar in de Christelyke Religie in het generaal, en de Leerstukken van dezelve in 't particulier, op eene verachtelyke wyze worden tegengesproken en bespot enz. op de boete van als Pertubateurs der Gemeene rust, na exigentie van zaken, zelfs met bannissement te zullen worden gestraft; werdende wyders een premie van duizend Guldens beloofd aan den geenen welke iemand, die deze Publicatie zal hebben gecontravenieerd, zal weten te ontdekken, met impuniteit, zo de aanbrenger medeplichtig mochte zyn, enz.

Alkmaar. By de Gereformeerde Gemeente dezer Stad zyn op den 1 May (1773) verkoren, tot

OUDERLINGEN.	DIACONEN.
Abraham Boonakker.	Roelof Blomberg.
Pieter Klaver.	Wouter Aarssen.
Jan Bakker.	Wynand Pols.
Gerrit Smeenk.	Hendrik Kloek.
Jacobus van den Tooren.	Lambert Veen.
Anthony Meerlaan.	Nicolaas Catenius.
Isaak Catenius.	Cornelis Stroo.
Reinier Post.	Jacob Post.
Gerbrand Rypland.	Klaas van Vaasen.
Simon Hof.	Willem Hoogland, *Junior.*
	Jan Hendrik van der Schoor.
	Jacob Gorter.

Amsterdam. Men ziet alhier van 10 Oost-Indische Retour-Schepen, als *Noord Beveland*, *Honcoop*, *Groenendaal* en *Bothland*, van

Bata-

Batavia en *Zuid-Beveland*, van *Ceylon* voor deze Kamer, *Willem de Vyfde* voor de Kamer *Zeeland*, de *Pauuw* voor de Kamer *Delft*, *Welgelegen* en de *Maria Jacoba*, voor de Kamer *Hoorn* en *Ritbem* voor de Kamer *Enkhuyzen* van *Batavia* (waar van de Schepen *Welgelegen* en *Ritbem* behouden in Texel gearriveerd zyn) de navolgende

C A R G A.

44803 ℔ Witte Peper. 3681688 ℔ Bruine dito. 262400 ℔ Noten Muscaten. 175000 ℔ Nagelen. 93712 ℔ Fouly. 210000 ℔ Kaneel. 900 ps. Confyte Noten. 5636 ℔ dito Gengber. 99991 ℔ Poederzuiker. 313 ℔ Cardamom Javâs. 7090 ℔ Indigo Javâs. 51875 ℔ Kurkuma Javâs. 7500 ℔ Cubebe. 9125 ℔ Lange Peper. 1811 ℔ Campher. 1247 ℔ Paarl d'Amourschelpen. 3700000 ℔ Koffy Javâs. 1050000 ℔ Salpeter. 26475 ℔ Thin Malax Intkokers. 6250 ℔ dito dito Schulpen. 58750 ℔ Bancâs. 40935 ℔ Spiaulter. 143746 ℔ Sapanhout Siams. 70000 ℔ dito Bimâs. 62250 ℔ Caliatourshout. 29412 ℔ Cauris. 4 ps. Handrottingen met gouden knoppen. 3 ps. Goude Ringen met Diamanten. 2 ps. dito Borstcierssels met Brillanten en Paarlen. 2 ps. dito Armbanden. en Zilver Doosje, enz. 19 ℔ Kaneel-Oly. 87 Leggers Arak. 64508 ℔ Katoenen Garen Javâs. 3000 ℔ dito Tutucoryns. *Katoene Lywaten*; 3650 ps. Bathilles divers. 396 ps. Chelassen 12960 ps. Roemals. 80 ps. Baftâs. 200 ps. Callamanganys. 100 ps. Haane Cantjes. 21740 ps. Guinees. 2880 ps. dito Ruw. 1501 ps. dito bruin Blaauw. 15867 ps. Salempoeris. 2220 ps. dito Ruw; en 24 ps. Japansche Zyde Rokken.

Den 5 May (1773) is de *Kunst-Zaal* alhier weder tot dienst van de Leden der *Teken-Academie* geopend, en met het teken en na Pleister een aanvang gemaakt, wordende gedurende dit Zomer-Saisoen alle Woensdagen en Zaturdagen 's namiddags van 5 tot 7 uren gecontinueerd.

N. B. *De Lezer heeft, zo dra mogelyk is, in dit* Maandelyks Werkje *te wachten, eene naauwkeurige* Afbeelding *in 't Koper gebragt, van de* nieuwe Schouwburg, *welk alhier, zo als wy in onze voorgaande bladz.* 132. *melding van maakten, gebouwd word.*

MAGISTRATUUREN EN AMPTENAAREN.

Tot Burgemeesteren der Stad *Edam* zyn verkooren de Ed. Groot Achtb. Heeren *Anthony Teengs*, Mr. *Antoni Brasker*, *Jan van Wallendal* en *Vincent vander Ley*. Wyders zyn door den Prins Erfstadhouder uit een overgeleverde Nominatie tot Schepenen geëligeerd, de Ed. Achtb. Heeren Dr. *Jacob van Waert*, *Jan Valentyn*, *Jan Breemburg*, *Willem de Gelder*, *Boudewyn Teengs*, *Abraham Rudolph van Wyk* en *Pieter Bost* Jansz., en tot Schepenen Commissarissen de Heeren Dr. *J. van Waert*, *W. de Gelder* en *B. Teengs*.

Door hoogstgem. Prins Erfstadhouder zyn op voorsz. wyze tot Burgemeesteren der Stad *Purmerende* verkooren, de Ed. Groot Achtb: Heeren Mr.

Laurens Peereboom, *Pieter Wynbeud*, *Claas Louwen* en *Simon Appel*; tot Schepenen de Ed. Achtb. Heeren *Cornelis Spruyt*, *Hendrik van Slypen*, *Wigboldus Rynink*, *Samuel Rudolph van Nispen*, *Jan Peert*, *Marten Huysman* en *Henricus vander Kolk*; en tot Schepenen Commissarissen de Heeren *C. Spruyt*, *S. R. van Nispen* en *M. Huysman*.

Hoogstvoorsz. Vorst heeft op gemelde wyze tot Raden in de Vroedschap der Stad *Rotterdam* geëligeerd, de Wel Ed. Gestr. Heeren Mr. *Pieter Cornets de Groot*, Mr. *Paulus Gevers* en Mr. *Cornelis Groeninx van Zoelen*, Heer van Ridderkerk, in de plaats en vermits den vrywilligen afstand van de Heeren Abraham Gevers, Mr. Hugo Cornets de Groot en Mr. Willem Hogendorp.

Den 26 April (1773) zyn de Wel Ed. Gestr. Heeren *Anthony Crombout*, Oud Schepen, tot Raad in de Vroedschap, en *Jan Jager*, Raad in de Vroedschap, tot Thesaurier der Stad *Hoorn* aangesteld, beide in de plaats van wylen den Heer Pieter Schellinger, Oud Burgemeester.

Door de Ed. Gr. Achtb. Vroedschap der Stad *Rotterdam* is de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Jacob Philippus Boogaert* benoemd, om wegens die Stad Zitting te nemen in het Ed. Mog. Collegie van Heeren Gecommit. Raden in 's *Hage*.

Uit de Ed. Gr. Achtb. Vroedschap der Stad *Rotterdam* zyn Boonheeren geworden, de Heeren *Jacob Cossart*, *Hendrik van Beestingh*, Mr. *Thymon Abraham Elzevier*, *Philip Jacob vander Goes*, en Mr. *Cornelis Groeninx van Zoelen*, Heer van Ridderkerk. Ook zyn door den Prins Erfstadhouder, uit eene overgeleverde Nominatie, geëligeerd tot Burgemeesteren de Wel Ed. Gr. Achtb. Heeren Mr. *Abraham Adriaan du Bois*, Heer van Molenaarsgraaf, Giessen en Steenhuysen, Mr. *Jean Bichon*, Heer van Yselmonde, Mr. *Gerard Daniel Denick* en Mr. *Paulus Boogaert*, Heer van Alblasserdam. Tot Schepenen, de Wel Ed. Achtb. Heeren Mr. *Izaac van Teylingen*, Mr. *Pieter de Moncby*, Mr. *Jacob Mossel*, Mr. *Pieter Cornets de Groot*, *Jacob Diderik van de Wall*, Mr. *Johan Adriaan Bichon* en Mr. *Reinier Fredrik van Staveren*; en tot Schepenen Commissarissen de Wel Ed. Achtb. Heeren Mr. *P. de Moncby*, Mr. *J. A. Bichon* en Mr. *R. F. van Staveren*.

Op voorsz. wyze en door hoogstgem. Vorst zyn tot Burgemeesteren der Stad *Schiedam* geëligeerd, de Ed. Gr. Achtb. Heeren *Martinus Kneppelhout*, *Jacob Morgan* en *Jacob de Hojer*. Tot Schepenen de Ed. Achtb. Heeren *Nanning de Greve*, *Leonardus den Beer*, *Daniel Pichot*, Mr. *Thomas Johannes Pigeaud*, Mr. *Philippus Theodorus van Cloon*, Mr. *Hendrik vander Heim* en *Jan David Pichot*. Tot Schepenen Commissarissen, de Heeren *L. den Beer*, *Th. J. Pigeaud* en Mr. *H. van den Heim*, zynde deze laatstgem. Heer teffens, in de plaats van wylen den Heer Cornelis Voogd, tot Vroedschap geëligeerd.

By den Raad van Staaten is de Heer *Willem Hendrik Gael* aangesteld tot Commis ter Generaliteits Thesaurie, in plaats van wylen den Heer de la Bassecour.

Tot Vice-Admiraal van Holland en Westvriesland, ressorteerende onder 't Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit te *Amsterdam*, zyn aangesteld de Wel Ed. Gestr. Heer *Jan Heeuft*; tot Vice-Admiraal op de *Maze*, de Wel Ed. Gestr. Heer *Adriaan David vander Gon*; en tot Schout by Nacht de Wel Ed. Gestr. Heer *Daniel Pichot*.

De E. E. Heeren Bewindhebberen der Oostindische Compagnie ter Kamer *Amsterdam*, hebben het Scheepje *de Hoop* in dienst genomen, om in de plaats van het bevorens begevene Scheepje *de Maria Catharina*, onder bevel van Schipper *Michiel Koplyn*, na de *Caap de Goede Hoop* te stevenen.

Zyne

Zyne Doorl. Hoogheid, den Heere Prince Erfstadhouder, Heer der Stad *Vlissingen*, heeft uit eene overgeleverde Nominatie geëligeerd, tot Burgemeesteren, de Wel Ed. Gr. Achb. Heeren Mr. *Johannes Mauritz* en Mr. *Cornelis Caens*; tot Schepenen, de Ed. Achtb. Heeren Mr. *Jan Cornelis van Hoorn*, *Reter Jacob Clyver*, *Jan Baart*, *Jacobus Andriessen*, Mr *Robbert Hendrik du Pont*, *Hendrik Booms*, Mr. *Cornelis Christiaan Betling*. Dr. *Arend Rocbussen Jongerbelt* en *Matthys Catteau*.

AANMERKELYKE ZAKEN.

Den 28 April (1773) overleed in *'s Hage* in den ouderdom van omtrent 48 jaren, de Wel Ed. Acht. Heer Mr. *Carel de la Bassecour*, regeerend Burgemeester der voorsz. Hof-Plaats, mitsgaders Eerste Commis ter Thesaurie van den Raad van State der Vereenigde Nederlanden.

Onlangs werd de Pastoor van *Longrate* in 't Bisdom *Agen* in *Vrankryk*, 101 jaar oud zynde, door een Slaapziekte aangetast en voor dood gehouden. De begravinge zullende geschieden en met het gewaande Lyk aan de Kerkdeur genaderd zynde, ontwaakte hy en bevind zich zedert dien tyd wel en oeffend zyne gewoone bezigheden.

Ten voorsz. dage ontstond 's nachts in het Wachthuis te *Zutphen*, waarin zich eene Compagnie van het Regiment van den Generaal *Acronius* bevond, 't welk naar *Deventer* ter Bezetting zou marscheeren, een schielyke Brand, waar door niet alleen dat Gebouw in de assche gelegd, maar ook 9 Zoldaten, een Sergeant met zyn Kind verbrand, en alle de overigen van die Compagnie, op 4 Man na, min of meer geschroeid zyn.

Den 27 April is 't Overmaasche Steedje *Valkenburg* door een geweldige Brand aangetast, waar door in de dertig huizen in de assche gelegd, veel vee omgekomen en twee menschen gesneuveld zyn. Men vermoede dat het door Booswichten aangestoken was.

Door den Heer .... *Nust*, Oud Raad der Stad *Veere* is aldaar het tydelyke met het eeuwige afgewisseld.

Den 4 May overleed in *'s Hage* in den ouderdom van ruim 78 jaren de Heer *Lambertus For*, Commies van den Domein-Raad van zyn Doorl. Hoogh. de Prins Erfstadhouder.

Dee 6 dito 's avonds laat ontstond in de Zeepziedery van Juffrouw *Hysinga* te *Monnikkendam*, een felle brand, waar door dezelve, benevens een Stal van 22 Beesten met hooi, en twee nevens staande Huisjes geheel in de assche gelegd zyn; door den iever en vlyt der Burgeren werd de brand de volgende morgen ten 4 Uren gebluft.

Te *Bommel* is in den ouderdom van omtrent 56 jaren overleden de Heer Mr. *Namna van Heytema*, Heer van de Heerlykheid van Hurwenen, Ontfanger Generaal der Verpondinge des Nimweegsche kwartiers over het Bommelsche Comptoir en Secretaris van den Wel Ed. Hogen Gerechte van Deyl, enz

Den 7 dito overleed te *Leyden* in den ouderdom van ruim 75 jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Nicolaas van de Velde*, Oud Burgemeester en Raad dier Stad.

Den 8 dito stierf in *'s Hage*, de Wel Ed. Geb. Heer Mr. *Jacob van Byemont*, zedert het jaar 1734 Agent van van Hunne Hoog Mog, hebbende den ouderdom van omtrent 65 jaren bereikt.

LUTHERSCHE KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. *By deze Gemeente zyn ter Nominatie gebragt als*

OUDERLINGEN.	DIACONEN.
Pieter Willem van Lankeren.	Philippus Ernst.
Johannes Swygelman.	Jan Hendrik Duisenberg.
Pieter Cappelen.	Jan Telghorst *Pietersz.*
Reynier Spliethoff.	Bartholomeus Weddik Wendel.
Johannes Hilkes.	Hendrik Pehn.
Hendrik van Dulmen.	Jan Duiving.
George Leopold.	Pieter Sieveryn Lasbye.
Johannes Godlieb Reisig.	Pieter Wulner.
Joachim Wolldorf.	Balthazar Jan Reus.
Jan Lieklaen.	Carel Loth.
Anthony Ebeling.	Assuerus Broekhuyzen.
Mr. Daniel Gildemeester.	Joh. Rudolph Deiman, *Med. Doct.*

Waaruit op Zondag avond den 2 May (1773) *verkoren zyn, tot*

OUDERLINGEN.	DIACONEN.
Pieter Willem van Lankeren.	Philippus Ernst.
Johannes Swygelman.	Jan Hendrik Duisenberg.
Joachim Wolldorf.	Jan Telghorst *Pietersz.*
Pieter Cappelen.	Hendrik Pene.
Reiner Spliethoff.	Pieter Wulner.
Johannes Hilkes.	Joh. Rud. Deiman, *Med. Doct.*

Wyders zyn verkoren tot REGENTEN *van het* WEESHUIS.

P. Just. Determ. Wessingh.	Jan Telghorst *Pietersz.*
Jacob Gefken.	Coenraad Muysken.
Johannes Muller.	Jan Hendrik Duisenberg.

REGENTESSEN.

Catharina Elisabeth Corbag, Weduwe Laurens Weddik.
Geertruy Smit, Huisvrouw van Johannes Swygelman.
Clara Hedwig Cramer, Huisvrouw van Pieter Cappellen.

REGENTEN *van het* DIACONIE-HUIS.

Johannes Hilkes.	Jan Willem Spliethoff.
Jacob Gefken.	Fredrik Broeder Bondix.
Hendrik Ogelwight.	Pieter Wielner.

REGENTESSEN.

Jacoba Smit, Huisvrouw van Joachim Wolldorff.
Margaretha Maria Arbman, Huisvrouw van Godfried Melchior Jäger.
Catharina Maria Jolles, Huisvrouw van Johan August Sultz.
Harm. Margaretha Telghorst, Huisvrouw van Jan Hendrik Smeding.

Tot MED. DOCTOR *van voorsz. Huis is aangesteld.*
Jacobus Christophorus Klöckner, *en tot*

CHIRURGYN.

Martinus Berkman.

NAAMLYST der OVERLEDENEN die Begraven zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 28 Maart 1773. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Zondag den 28 Maart 1773.

Catharina Berg, Huisvrouw van Dirk Ruyter. K. K. H.

't *Kind* van David Stroobant. W. K. H.

't *Kind* van Gerrit Simons. W. K. H.

't *Kind* van Lammert Vink. W. K. H.

Maandag den 29 dito.

Lambertus Wartenaar. W. K.

Ariaantje Boon, laatst Weduwe van Joost van den Boom. N. K.

Hendrina van Touwee, Weduwe van Hendrik van den Helling. W. K. H.

Johanna Bongard, *Dogter* van Simon Bongard. Z. K.

Dingsdag den 30 dito.

Andries van der Does. N. K.

Willem van Toombergen. Z. K.

Cornelia Gout, Huisvrouw van Jacobus Veenvliet. E. Y. K.

Johana Nuhof, *Dogter* van Hendrik Nuhof. N. K. H.

't *Kind* van Harmanus Leemschot. W. K. H.

't *Kind* van Jan de Wolff. W. K. H.

Woensdag den 31 dito.

Anthony Mogge. L. O. K.

Johan Fredrik Ryneman. N. K.

Jan van der Dussen. N. K.

Dirk Castelyn. W. K. H.

Maria Cramer, Weduwe van Gerard van der Gugt. O. Z. K.

Maria van den Burgh, Huisvrouw van Andries de Viel. O. O. K.

Geerling van Dyk. K. K. H.

Maria Geraud, *tweede Dogter* van Pierre Geraud. W. A. K.

Donderdag den 1ste April 1773.

Albert Crap, *Turfdrager*. L. K. H.

Dirk Mulder. W. K. H.

Anna Bruyningh, Weduwe van Jan Riebock. L. O. K.

Catrina Wanfing, Huisvrouw van Barend Stol. N. Z. K.

't *Kind* van Hendrik de Vries. O. K.

't *Kind* van Jonathan Dabenis. N. Z. K.

't *Kind* van Jan van Geysen. K. K. H.

Vrydag den 2 dito.

Evert Muller, *Jonkm.* N. Z. K.

Pieter Enklaar. N. O. K.

Swaantje Cok, Huisvrouw van Daniel Heytgras. W. K.

Anna Elisabeth Deuffer, Huisvrouw van Jan Wiel Jansen. W. K.

Anna Maria van Haasel, *Dogter* van wylen Wouter van Haasel. E. N. K.

Zaturdag den 3 dito.

Mattheus van der Maas. N. Z. K.

Jan Setterman. L. N. K.

Constantinus Cornelis Jacob Le Leu de Wilhem, uit 's Hage. W. K.

Paulus Clabou. L. K. H.

Christina Maria van den Ende, Huisvrouw van Dirk Stoutenburg. O. K.

Cornelia Hoogelandt. O. K.

't *Kind* van Karsten Eggers. L. O. K.

't *Kind* van Dirk Herderchs. Z. K.

't *Kind* van Fredrik Hendriks van Emst. Z. K.

Zondag den 4 dito.

Christiaan Rigter. W. K. H.

Gerrit Dons. W. K. H.

Dirk Banne. W. K. H.

Arriaantje Ryse, Huisvrouw van Cornelis van Meurs. W. K. H.

't *Kind* van Pieter Klos. W. K. H.

't *Kind* van Antoni Leuwrik. W. K. H.

't *Kind* van David Hersbent. W. K. H.

't *Kind* van Barend Kok. W. K. H.

Maandag den 5 dito.

Jacob de Neufville. N. K.

Jan Kerkenaar, *jongste Zoon* van Engelbertus Kerkenaar. W. K.

Dingsdag den 6 dito.

Huybert Kettelaar. Z. K.

Meyndert Beeren. L. O. K.

Christoffel Schryver, *Koster der Gemeente toegedaan de onveranderde Augsburgsche Geloofs Belydenis*. L. O. K.

Annetje Tornaar, Huisvrouw van Anthony Basch. W. K.

Cor-

Cornelia Meynders Vos, Huisvrouw van Jan Visvliet. N. K.
't *Kind* van Harmanus La Grand. W. K.
't *Kind* van Barend ZurMuhlen. L. O. K.

Woensdag den 7 dito.

Ernst Lauwenstyn. W. K. H.
Jan de Wit. W. K. H.
't *Kind* van Dirk Pierre Westmenson. W. K. H.
't *Kind* van Johannes Witzen. N. Z. K.
't *Kind* van Louis Nouiveras. O. K.
't *Kind* van Adolf Karel Duvelshof. O. K.
't *Kind* van Willem Fyn van Draat. Z. K.

Donderdag den 8 dito.

Gerrit Pierik. W. K.
Neeltje Regtering, Weduwe van Hendrik Willemse. W. K. H.
Antonia Margreta ter Brugge, Weduwe van Willem van Dam. L. K. H.
Antje Foles, Huisvrouw van Jan Gerrit Huysen. L. O. K.
Alida Revelmans, Huisvrouw van Jan Monnikhof. N. O. K.
Elisabeth Dyter, Huisvrouw van Jan Haak. K. K. H.
't *Kind* van Coenraad Rockers. L. N. K.
't *Kind* van Hendrik Hegenaar. L. O. K.
't *Kind* van Jan Herman Mettenbrink. L. O. K.
't *Kind* van Abraham van Vloten. W. K.
't *Kind* van Jan in de Berke. W. K. H.
't *Kind* van Matheus Aug. Andreas. W. K. H.

Vrydag den 9 dito.

Frans Hogeboom. B. N. K.
Anna Koop, laatst Weduwe van Gerrit van Brink. O. K.
Elisabeth Lam, Huisvrouw van Andries Pieters. O. O. K.
Anna Klyn, Huisvrouw van Jan Andriese Kraamer. L. O. K.
Eyda Hilders, Huisvrouw van Adrianus vander Velden, tot *Sloten* in de Kerk.
't *Kind* van Adrianus Orkers. W. K.

Zaturdag den 10 dito.

Matthys Weeskins. N. O. K.
Adriana van der Voort, laatst Weduwe van Tjert Pakhuys. L. O. K.
Neeltje Mol, Weduwe van Willem Borman. N. K.
Maria Knop, Huisvrouw van Hendrik Spierenburg. N. K.
Mariane Reprens, Huisvrouw van Pierre Dupuy. W. K. H.
Geertruy Gros, *Dogter* van Abram Gros. W. K. H.

Zondag den 11 dito.

Harmanus Mor. W. K. H.
Jan Kok. W. K. H.
Jacobus Lefeber. W. K. H.
Johanna Maria Ausburg, Huisvrouw van Roelof Smit. L. K. H.
Lysbet vander Heyde, Huisvrouw van Jacob Bastiaans. W. K. H.
Elisabeth Frico. W. K. H.
't *Kind* van Jan Koppers. N. K.
't *Kind* van Gerrit van Sette. O. O. K.

Dingsdag den 13 dito.

Benjamin Nachenius. N. Z. K.
Jan de Winter, *Stalhouder*. Z. K.
Gerrit van Ooström. W. K.
Jan Pranger, *Oud Directeur Generaal over de Noord en Zuidkust van Africa*. W. K.
Isaac Kok, *jongste Zoon* van wylen Arent Kok. N. Z. K.
Giertje Pieterse de Vries. L. K. H.
't *Kind* van Petrus Joosten. N. K.
't *Kind* van Hendrik Timke. W. K. H.

Woensdag den 14 dito.

Christiaan Vuer. N. O. K.
Dirk Bassenhoff. L. K. H.
Lucas Janzen. W. K. H.
Geertruy Schot, laatst Weduwe van Jan Wiel, te *Amstelveen* in de Kerk.
Maria Siebes, Huisvrouw van Hendrik Coolhaas. N. Z. K.
Christina Brookhof, Huisvrouw van Jan Joseph Josehans. N. K.
Johanna de Meyer. E. N. K.
Alletta Noël Guerin, *oudste Dogter* van Cesar Noël Guerin. W. A. K.
't *Kind* van Nicolaas Willem Box. W. K.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Obligatien* op *Maandag*, den 3 *May* 1773. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Obligatien (*R. Benten*, Een) ten Lasten van eenige Planters in de Colonie Surinamen, onder directie van de Heeren *W. Clifford* en *R. le Chevalier*, alle in blanco en gedateerd primo October 1769. *f* 1000. $66\frac{1}{2}$ Pt. *R. Benten*.
—— in blanco *f* 1000. $65\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $65\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $65\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000, $65\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $65\frac{1}{4}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $65\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $65\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $65\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $65\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $65\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
Obligatien (*O. C. Titsing*, Een) ten lasten en Comptoire als vooren, gedateerd primo October 1769. in blanco *f* 1000. $70\frac{1}{4}$ Pt. *P. van der Biet*.
—— in blanco *f* 1000. 70 Pt. *Tideman en Scholten*.
—— in blanco *f* 1000. 70 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 70 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000, 70 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 70 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 70 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 70 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 70 Pt. *Leuveling*.
—— in blanco *f* 1000. 70. Pt. *J. van Maurik Jansz.*
—— in blanco *f* 1000. 70 Pt. *M. H. Medina*.
—— in blanco *f* 1000. 70 Pt. *A. Groeneweg*.
—— in blanco *f* 1000. 70 Pt. *O. C. Titsing*.
—— in blanco *f* 1000. 70 Pt. Deselve.
Obligatien (*W. Blink*, Een) ten lasten en Comptoire als vooren gedateerd primo October 1769. in blanco *f* 1000. $65\frac{1}{2}$ Pt. in slag $\frac{1}{4}$ Pt. *A. A. Bardon*.
—— in blanco *f* 1000. $65\frac{3}{4}$ Pt. *W. Blink*.
—— in blanco *f* 1000. $65\frac{3}{4}$ Pt. in slag $\frac{1}{4}$ Pt *A. van Vloten*.
—— in blanco *f* 1000. 66 Pt. *W. Blink*.
—— in blanco *f* 1000. 66 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $66\frac{1}{4}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 66 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 66 Pt. in slag $\frac{1}{4}$ Pt. *J. van Maurik Jansz.*
—— in blanco *f* 1000. $66\frac{1}{2}$ Pt. *W. Blink*.
—— in blanco *f* 1000. $66\frac{3}{4}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $66\frac{1}{4}$ Pt. *Bardon*.
—— in blanco *f* 1000. $66\frac{3}{4}$ Pt. *W. Blink*.
—— in blanco *f* 1000. 67 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $66\frac{1}{4}$ Pt. *J. van Maurik Jansz.*
—— in blanco *f* 1000. $66\frac{3}{4}$ Pt. *W. Blink*.
—— in blanco *f* 1000. 67 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $66\frac{3}{4}$ Pt. *J. van Maurik Jansz.*
—— in blanco *f* 1000. $66\frac{3}{4}$ Pt. *W. Blink*.
—— in blanco *f* 1000. $66\frac{3}{4}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 67 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $66\frac{3}{4}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 67 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 67 Pt. *Bardon*.
—— in blanco *f* 1000. $67\frac{1}{4}$ Pt. *W. Blink*.
—— in blanco *f* 1000. $67\frac{1}{4}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $67\frac{1}{4}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $67\frac{1}{4}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $67\frac{3}{4}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $67\frac{3}{4}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $67\frac{1}{4}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $67\frac{3}{4}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $67\frac{3}{4}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $67\frac{3}{4}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $67\frac{1}{4}$ Pt. *N. A. van Hoorn*.
—— in blanco *f* 1000. 68 Pt. *W. Blink*.

in

—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. *J. van Maurik Jansz.*
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¼ Pt. *W. Blink.*
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 68 Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. *N. A. van Hoorn.*
—— in blanco f 1000. 68 Pt. *W. Blink.*
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. *Bardon.*
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 68 Pt. *W. Blink.*
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 67¾ Pt. Deselve.

Obligatie (O C. *Titsingh*, Een) ten lasten van eenige Planters in de Colonie Surinamen, genegotieerd onder directie van den Heer *Roeloff Hageman*, gedateerd primo May 1770. f 1000 66¾ Pt. *O. C. Titsingh.*

Obligatien (*J. Spiekman* en *J. van Jaarsveld*, Een) ten lasten eenige Planters op de Deensche Americaansche Eylanden, *St. Croix*, *St. Thomas* en *St. Jan*, genegotieert ten Comptoire de Heer *Abraham ter Borch en Zoonen* in blanco in dato 1 July 1767. met 6 Coupons by ieder Obligatie, waar van het eerste verschynen zal den 1 July 1773. 51½ Pt. in slag ½ Pt. *A. A. Bardon.*
—— in blanco f 1000. 53 Pt. *Volkmar.*
—— in blanco f 1000, 54 Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 54¾ Pt. in slag ½ Pt. *A. A. Bardon.*
—— in blanco f 1000. 54¾ Pt. in slag ¼ Pt. *H. Volkmar.*
—— in blanco f 1000. 54¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 54¾ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 55½ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 55¼ Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 55 Pt. *Bardon.*

Obligatien (Een) ten lasten 5 diverse Plantagien, op het Deensche Americaansche Eiland *St. Thomas*, genegotieerd ten Comptoire de Heeren *Abraham ter Borch en Zoonen*, en geprothocolleerd door den Notaris *C. van Homrich*, onder wien de Hypotheecquen berustende zyn, zynde by ieder Obligatie 10 Coupons, waar van het eerste verscheenen is den 1 December 1772. in blanco f 1000. 30 Pt. in slag 2½ *A. van Kerwich.*
—— in blanco f 1000. 38¾ Pt. in slag 1 Pt. *A. A. Bardon.*
—— in blanco f 1000. 40 Pt. in slag 1 Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 40 Pt. in slag 1 Pt. *H. Volkmar.*
—— in blanco f 1000. 45½ Pt. in slag 1 Pt. Deselve.
—— in blanco f 1000. 47½ Pt. in slag 1½ Pt. *A. Bardon.*
—— in blanco f 1000. 50½ Pt. in slag 1 Pt. *Scholtema.*

in

—— in blanco *f* 1000. 50 Pt. in ſlag 1 Pt. *A. A. Bardon.*
—— in blanco *f* 1000. $52\frac{1}{2}$ Pt. in ſlag 1 Pt. *Scheltema.*
—— in blanco *f* 1000. 55 Pt. in ſlag 1 Pt. *H. Volkmar.*
—— in blanco *f* 1000. 56 Pt. in ſlag 1 Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. $57\frac{1}{2}$ Pt. in ſlag $1\frac{1}{2}$ Pt. *Scheltema.*
—— in blanco *f* 1000. $58\frac{3}{4}$ Pt. in ſlag 1 Pt. *A. A. Bardon.*
—— in blanco *f* 1000. $52\frac{1}{4}$ Pt. in ſlag 1 Pt. *H. Volkmar.*
—— in blanco *f* 1000. 60 Pt. in ſlag 1 Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 61 Pt. in ſlag $\frac{1}{4}$ Pt. *A. Bardon.*

Obligatien (Een) ten laſten eenige Planters in de Colonie *Surinamen*, genegotieert ten Comptoire de Heeren *W. Clifford* en *R. le Chevalier*; met 7 Coupons by ieder Obligatie, waar van de eerſte verſchynd den 1 October 1773. in blanco *f* 1000. $71\frac{1}{4}$ Pt. in ſlag $\frac{1}{2}$ Pt. *A. A. Bardon.*
—— in blanco *f* 1000. $71\frac{3}{4}$ Pt. *Volkmar.*
—— in blanco *f* 1000. $72\frac{1}{4}$ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. $72\frac{1}{2}$ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. $72\frac{1}{2}$ Pt. in ſlag $\frac{1}{4}$ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. $73\frac{1}{4}$ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. $72\frac{1}{2}$ Pt. *D. Leuveling.*
—— in blanco *f* 1000. $72\frac{1}{2}$ Pt. *N. A. van Hoorn.*
—— in blanco *f* 1000. $72\frac{1}{4}$ Pt. in ſlag $\frac{1}{4}$ Pt. *H. Volkmar.*
—— in blanco *f* 1000. $72\frac{1}{4}$ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. $71\frac{3}{4}$ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. $72\frac{3}{4}$ Pt. Deſelve.

Obligatien (*I. de Wolff* en *J. Pater*, Een) ten laſten en Comptoire als vooren, in blanco *f* 1000. $72\frac{1}{2}$ Pt. *D. Leuveling.*
—— in blanco *f* 1000. $72\frac{1}{2}$ Pt. *M. H. Medina.*
—— in blanco *f* 1000. $72\frac{1}{2}$ Pt. *A. van Vloten.*
—— in blanco *f* 1000. $72\frac{1}{2}$ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. $72\frac{1}{2}$ Pt. *J. P. Heimbach.*
—— in blanco *f* 1000. $72\frac{3}{4}$ Pt. *P. van der Biet.*
—— in blanco *f* 1000. $72\frac{3}{4}$ Pt. *J. Pater.*
—— in blanco *f* 1000. $72\frac{3}{4}$ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. $72\frac{3}{4}$ Pt. Deſelve
—— in blanco *f* 1000. $72\frac{3}{4}$ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. $72\frac{3}{4}$ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 73 Pt. *P. van der Biet.*

Obligatien (Een) ten laſten van eenige Planters op de *Deenſe Americaanſe Eilanden*, genegotieert ten Comptoire van de de Heer *Abraham ter Borch*, à 6 Pt. alle in blanco $66\frac{1}{4}$ Pt. *J. H. Leuning.*
—— in blanco *f* 1000. $66\frac{1}{4}$ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. $66\frac{1}{2}$ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. $66\frac{1}{4}$ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. $66\frac{1}{4}$ Pt. Deſelve.

Obligatien (Een) ten laſten Vrouwe *Catharina Heyliger*, Wed. de Wel Ed. Heer *B. P. de Nully*, op haar Ed. Plantagie *Mary 's Fancy*, à *St. Croix.*, genegotieerd onder directie van de Heeren *A. ter Borch en Zoonen*, a 6 Pt. ſtaande in blanco, en in dato 6 September 1772. *f* 1000. $65\frac{1}{2}$ Pt. *G. Jarman.*
—— in blanco *f* 1000 $65\frac{1}{2}$ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 65 Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 65 Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 65 Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. $64\frac{3}{4}$ Pt. *J. H. Leuning.*
—— in blanco *f* 1000. $64\frac{3}{4}$ Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. $64\frac{3}{4}$ Pt. *Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 64 Pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 64 Pt. in ſlag $\frac{1}{2}$ Pt. *J. H. Leuning.*

—— in blanco *f* 1000. 64 Pt. in flag ½ Pt. *J. Pater.*

—— in blanco *f* 1000. 64½ Pt. in flag ½ Pt. *E. W. Rietmeyer.*

Obligatien (*O. C. Titsingh*, Een) ten lasten van eenige Planters in de Colonie van *Surinamen*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *W. Clifford* en *R. le Chevalier*, alle in blanco, gedateerd primo October 1769. rentende 5 Pt. *f* 1000. 72¼ Pt. *J. Schreuder.*

—— in blanco *f* 1000. 72¼ Pt. *O. C. Titsingh.*

—— in blanco *f* 1000. 72¼ Pt. *P. van der Biet.*

—— in blanco *f* 1000. 72¼ Pt. *O. C. Titsingh.*

—— in blanco *f* 1000. 72¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 72¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 72¼ Pt. Deselve

—— in blanco *f* 1000. 72¼ Pt. *J. P. Heimbach.*

—— in blanco *f* 1000. 72¼ Pt. *G. Muller Joh. Anth.*

—— in blanco *f* 1000. 72¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 72¼ Pt. *O. C Titsingh.*

Obligatien (Een) ten lasten als vooren, ten Comptoire van de Heeren *T. C. van Nes*, gedateert primo July 1770 rentende a 6 Pt. *f* 1000. 66 Pt. in flag 2½ Pt. *A. van Vloten.*

—— in blanco *f* 1000. 69 Pt. in flag 1 Pt. *Leuveling.*

Obligatie (Een) ten lasten als vooren ten Comptoire van de Heeren *H van de Poll en Comp.* gedateerd primo September 1769. à 5 Pt. *f* 1000. 97½ Pt. *W. H. Stoopendaal.*

Obligatie (Een) ten lasten als vooren, ten Comptoire van de Heer *S. F. Chatelain*, gedateerd primo October 1769. à 6 Pt. *f* 1000. 93½ Pt. in flag 1 Pt. *G. Muller Joh. Anth.*

Obligatie (Een) ten lasten als vooren, ten Comptoire van de Heeren *T. Passalaigue en Zoon*, gedateerd primo January 1771. à 6 Pt. *f* 1000. 90¾ Pt. in flag ½ Pt. *J. Meneven.*

Obligatie (Een) ten lasten als vooren, ten Comptoire van de Heeren *H. van Hermaal en van den Bosch*, gedateerd primo Augustus 1769. à 6 Pt. *f* 1000. 70 Pt. in flag 5 Pt. *O. C. Titsingh*

Obligatie (Een) ten lasten als vooren, ten Comptoire van de Heer *R. Hageman*, gedateerd primo May 1770. à 6 Pt. *f* 500. 50¾ Pt. in flag ½ Pt. *D. Leuveling.*

—— in blanco *f* 1000. 51½ Pt. in flag ½ Pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 54½ Pt. *B. Janson.*

—— in blanco *f* 1000. 54½ Pt. *J. Meneven.*

Obligatien (Een) ten lasten de Planters op *Rio Essequebo en Demerary*, ten Comptoire de Heer *Daniel Changuion*, gedateerd primo January 1771 à 6 Pt. *f* 1000. 97¼ Pt. *J. Meneven.*

Obligatien (Een) ten lasten de Planters op de *Deensche Americaansche Eilanden, St. Croix, St. Thomas* en *St. Jan*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Lever en de Bruine*, gedateerd primo July 1770 à 6 Pt. *f* 1000. 80 Pt. in flag ½ Pt. *P. de Mortier.*

—— in blanco *f* 1000. 85 Pt. *de Wolff.*

—— in blanco *f* 1000. 84¾ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 84½ Pt. *A. van der Glint.*

—— in blanco *f* 1000. 84¼ Pt. *Mortier.*

—— in blanco *f* 1000 84 Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *C. ten Cate.*

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *Jarman.*

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 84 Pt. *J. P. Heimbach.*

Obligatien (*W. H Stoopendaal* en *J. T. de Bree*, Een) ten lasten van eenige Planters in de Colonie *Suriname*,

ge-

genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *W. Clifford* en *R. le Chevalier*, in blanco gedateerd primo October 1769. *f* 1000. 73¾ Pt *W. H. Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 73¾ Pt. *M. H. Medina.*

—— in blanco *f* 1000 73¾ Pt. *J. T. de Bree.*

—— in blanco *f* 1000. 73½ Pt. in flag ½ Pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 73½ Pt. in flag ¾ Pt. *J. T. de Bree.*

—— in blanco *f* 1000. 73½ Pt. in flag ¾ Pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 73½ Pt. in flag ½ Pt. *P. van der Biet.*

—— in blanco *f* 1000. 74 Pt. in flag ¾ Pt. *J. T. de Bree.*

—— in blanco *f* 1000. 74 Pt. in flag ¾ Pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 74 Pt. in flag ¾ Pt. *J. T. de Bree.*

—— in blanco *f* 1000. 74¼ Pt. in flag ¾ Pt *W. H. Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 74¼ Pt. in flag ¾ Pt. *J. T. de Bree.*

Obligatien (*R. Benten*, Een) ten laften en Comptoire als vooren *f* 1000. 73½ Pt. *A. van Vloten.*

—— in blanco *f* 1000. 74½ Pt. *Benten.*

—— in blanco *f* 1000 73¾ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 73¾ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 73¾ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 73¾ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 73¾ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 73¾ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 73¾ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000 73¾ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 73½ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 73¾ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 73¾ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 73½ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 73¼ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 74½ Pt. Defelve.

Obligatien (Een) ten laften de Planters in de *Deenfche Americaanfche Eilanden St. Croix*, *St. Thomas* en *St. Jan*, genegotieerd ten Comptoire de Heer *Abraham ter Borch*, met deszelfs vyf Intreft-Coupons, waar van de eerfte primo January 1773 verfcheenen is. *f* 1000. 64½ Pt. in flag ¾ Pt. *v. Vloten.*

—— in blanco *f* 1000. 63½ Pt. in flag ¾ Pt. *R. Benten.*

—— in blanco *f* 1000. 64½ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 64 Pt. in flag ¾ Pt. *Huifinga.*

—— in blanco *f* 1000. 64 Pt. in flag ½ Pt. *R. Benten.*

—— in blanco *f* 1000. 64½ Pt. in flag ¾ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 64½ Pt. in flag ¾ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 64½ Pt. in flag ½ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 64½ Pt. in flag ¾ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 64½ Pt. in flag ¾ Pt. *Huifinga.*

—— in blanco *f* 1000. 65 Pt. *Benten.*

—— in blanco *f* 1000. 64¾ Pt. in flag ¾ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 64¼ Pt. in flag ¾ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 64½ Pt. in flag ¾ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 65 Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 65 Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 65 Pt. Defelve.

Obligatien (Een) ten Comptoire de Heeren *H. Hoffham en Zoon* genegotieerd, op Hypotheecq van de Plantagie *de Windberg*, op het Eiland *St. Jan* in de Weft-Indiën, met deszelfs 10 Intreft-Coupons, waar van de eerfte vervalt Primo Augustus 1773. *f* 1000. 88½ Pt. *Meneven.*

—— in blanco *f* 1000 88½ Pt. *B. Janfon.*

—— in blanco *f* 1000. 88¼ Pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 89¾ Pt. Defelve.

Obligatien (*N. J. van Baggen*, Een) ten

ten lasten eenige Planters in de Colonie van *Surinamen*, genegotieerd onder directie van de Heeren *W. Clifford* en *R. le Chevalier*, in dato primo October 1769. *f* 1000. 73½ Pt. *R. Benten.*

—— in blanco *f* 1000. 73¾ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 74 Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 73½ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 73¼ Pt. Deselve

—— in blanco *f* 1000. 73¼ Pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 73¼ Pt. *N. J. van Baggen.*

—— in blanco *f* 1000. 73½ Pt. Deselve.

Obligatien (*J. J. Lindeman*, *H. Hoogewal* en *J. Lindeman*, Een) ten lasten van Holland en Westvriesland ten Comptoire der Stad *Haerlem* *f* 3200 100¼ Pt. *Lindeman.*

—— op Naam *f* 2000. 101¼ Pt. Deselve.

—— op Naam *f* 1000. 101 Pt. Deselve.

—— op Naam *f* 2000. 101 Pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten als boven uit de Lotery van Ao. 1746. zynde kleine Prysen ten Comptoire *'s Hage* op Naam *f* 1000. 103 Pt. *J. Huygen.*

—— op Naam *f* 1000. 103 Pt. Deselve.

—— op Naam *f* 1400. 102⅝ Pt. *H Hogewal.*

—— op Naam *f* 1000. 103½ Pt. *J. Huygen.*

—— op Naam *f* 1000. 103½ Pt. Deselve.

—— op Naam *f* 1000. 103¾ Pt. *H. Hogewal.*

—— op Naam *f* 1000. 103 Pt. Deselve.

Obligatien (*O. C. Titsingh*, Een) ten lasten de Planters in de Colonie *Surinamen*, genegotieert ten Comptoire van de Heeren *Gerrit de Vries Abrahamsz* en *Gerrit de Vries*, alle in Blanco, gedateerd primo May 1770. Rentende 5 Pt. *f* 1000. 60 pt. in flag *f* 3 pt. *Waarts* en *Koning.*

—— in blanco *f* 1000. 64 Pt. in flag 3 Pt. *A. van Vloten.*

Obligatien (Een) als boven, ten Comptoire van de Heer *Roelof Hageman*, gedateerd primo May 1770. Rentende 6 pt. in blanco *f* 1000. 50 pt. *O. C. Titsing.*

—— in blanco *f* 1000. 45 pt. in flag ¼ pt. *W. H. Scoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 43 pt. in flag ¼ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 40½ pt. in flag ¼ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 43½ pt. in flag ¼ pt. *O. C. Titsing.*

—— in blanco *f* 1000. 43½ pt. in flag ¼ pt. *Huisinga.*

—— in blanco *f* 1000. 44 pt. *J. van Maurik Jansz.*

—— in blanco *f* 1000. 44¾ pt. *O. C. Titsing.*

—— in blanco *f* 1000. 56 pt. in flag ¼ pt. *J. Broers.*

Obligatien (Een) ten lasten als voren, ten Comptoire van de Heeren *G. H. de Wilde*, primo Augustus 1767. rentende 6 pt. in blanco *f* 1000. 80 pt. in flag ¼ pt. *Croese.*

—— in blanco *f* 1000. 80 pt. *O. C. Titsing.*

—— in blanco *f* 1000. 80 pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 78 pt. in flag ¼ pt. *J. P. Heimbach.*

Obligatie (Een) ten lasten als vooren, ten Comptoire van den Heer *T. C. van Nes*, rentende 6 pt. in blanco *f* 1000. 70 pt. in flag 1 pt. *Janson.*

Obligatie (Een) ten lasten als vooren, ten Comptoire van de Heer *Samuel François Chatelain*, gedateerd primo October 1769. rentende 6 pt. in blanco *f* 1000. 93¾ pt. in flag 1 pt. *G. Muller Joh. Azn.*

Obligatien (Een) ten lasten de Planters op de Deensche Americaanse Eilanden, *St. Croix*, *St. Thomas* en *St. Jan*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Lever en de Bruine*, gedateerd primo July 1770. rentende 6 pt. in blanco *f* 1000. 84½ pt. *J. P. Heimbach.*

—— in blanco *f* 1000. 84½ pt. *ten Cate.*

Obli-

Obligatien (Een) ten lasten als vooren, ten Comptoire van de Heeren *Abraham ter Borg en Zoon*, gedateerd primo January 1769. rentende 6 pt. in blanco *f* 1000. 66¾ pt. in slag ¼ pt. *O. C. Titsing.*
—— in blanco *f* 1000. 67¼ pt. in slag ¼ pt. *J. Pater.*

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 10 *May* 1773. geveyld.

Agterburgwal (*G. de Roy*, *G. I. Pex*, *J. Fey* en *R. H. Koch*, en Huis en Erve, op de Nieuwezyds) tusschen de Lynbaan en Mostertpotsteegen. *f* 2345, in slag *f* 50. *D. van Schorrenberg.*

Braak (*J. Kwikx*, *H. Lauverbek*, *J. van Orssagen Paulusz.*, Een Huis, Agterguis en Erve, in een koop, op de) of Palmgragt, Zuidzy. *f* 1200, in slag *f* 100. *G. Homburg.*

Blomgragt (*R. Steenbergen*, *G. van Waardenburg*, *D. Boumeester*, *J. Leuning* en *T. Boumeester*, Een Huis en Erve, op de) Noordzy, het 4de Huis van de Prinsegraft, met een Stallinge, uitkoomende, in de eerste Bloemdwarsstraat. *f* 14000, in slag *f* 2000. opgehouden.

Brouwersgragt (*J. Buyn* en *R. P. Schoonegevel*, Een agtste part in een Huis en Erve, op de) Oostzy by de Princegragt. *f* 600, in slag *f* 12. *J. W. Mooy*,

Buitenkant of Ygragt (*H. Campen*, *C. Raket*, *R. Stemberg*, *W. B. de Roo*, *G. Ermeling*, en *G. J. van Rietschtoen*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Peper en Foelystraaten. *f* 12400, in slag *f* 1200. G. *Ermeling.*

Bylemer (*R. Steenbergen*, *G. van Waardenburg*, *D. Boumeester*, *J. Leuning* en *T. Bouwmeester*, Ruim vier en een half Morgen Wyland, in de). 1400, in slag *f* 500. opgehouden.

Driehoeksstraat (*J. Kwixs*, *H. Lauverbek* en *J. van Orssagen Paulusz.*. Een Huis en Erve, in de) Westzy, het derde Huis van de Brouwersgragt. *f* 1200, in slag *f* 100. opgehouden.

Elandsgragt (*D. Heydeman* en *C. Dom*, Een Huis en Erve, op de) Noordzy, op de hoek van de Haazestraat. *f* 2050, in slag *f* 4. *J. Kwixs.*

Egelantierstraat (*J. Buyn* en *R. Pietersz. Schoonegevel*, Een Huis en Erve, in de) Zuidzy, by de Baangragt. *f* 1250, in slag *f* 150. *H. Lauverbek.*

Foely-Dwarsstraat (*P. Berk*, Een Huis en Erve, in de) in 't midden. *f* 2400, in slag *f* 500. *P. Berk.*

Geldersche Kaay (*J. Kwikx*, *H. Lauverbek* en *J. van Orssagen Paulusz.*, Een Huis en Erve, op de) Oostzy, in de witte Paard Steeg. *f* 1200, in slag *f* 20. opgehouden.

Geyn. (*R. Steenbergen*, *G. van Waardenberg*, *D. Boumeester*, *J. Leuning* en *T. Boumeester*, Een Hofsteede, genaamd Landlust, met zyn Huizinge, Stallinge, Landeryen &c. groot ruim 30 Morgen, aan de Oostzyde van 't) *f* 9600, in slag *f* 4000. opgehouden.

Haerlemmer Vaart (*B. de Bosch Jeronimusz.*, en *P. Slagregen*, Een Tuin en Huizinge, aan de) aan de 300 Roeden, de tweede Tuin in de van ouds genaamde Parses Laan. *f* 1850, in slag *f* 15. opgehouden.

Haerlemmer Vaart (*P. Stiffry* en *G. Jarman*, Een Tuin en Huizinge, genaamd de Oranje-Boom aan de) over de 400 Roeden. *f* 2500, in slag *f* 500. *G. Jarman.*

Haerlem (*L. Huisinga* en *W. Hoogenbuizen*, Een Hofsteede, genaamt Veel-Zigt, met zyn Huizinge, Stallinge, Koetshuis, Weyland &c. in een koop groot

groot ruim 12 Morgen, benoorden de Stad). *f* 15100, in flag *f* 1900. *C. Twisk.*

Haerlemmer Trekvaart (*P. B. Bunel*, Een Buitenplaats, genaamd Liezigt, aan de) over het Tolhek, onder Sparrewoude *f* 1500, in flag *f* 700 opgeh.

Joode Breestraat (*J. Rocamora* en *P. de Hoen*, de helft in een Huis en Erve, zynde twee Wooningen onder een Dak, op de) by de St. Anthoniesluis. *f* 4050. *P. de Hoen.*

Kathuyzersstraat (*J. Buyn* en *R. Pietersz. Schoonegevel*, De helft in een Huis en Erve, in de) Zuidzy, *f* 1650. *J. Speckman.*

Laurierstraat (*C. Angel* en *H Angel*, Een Huis en Erve, in de) Zuidzy, het elfde Huis benoorden de Lynbaansgragt *f* 4650, in flag *f* 10. opgehouden.

Roozestraat (*R. Steenbergen*, *G. van Waardenberg*, *D. Boumeester*, *J. Leuning* en *T. Boumeester*, De helft in een Huis en Erve, in de) Noordzy, agter 't Hoekhuis van de eerste Dwersstraat *f* 575, in flag *f* 60. *J. Leuning.*

Slootstraat (*J Buyn* en *R Pietersz. Schoonegevel*, Een Huis en Erve, in de) *f* 1125, in flag *f* 20. *T. Bosman.*

Zeedyk (*J. C. de Kaarsgieter*, *H. van den Berg* en *J. W. Mooy*, Een Huis, Gruttery, Stal en Erve, op de) Westzy over de Stormsteeg. *f* 9000, in flag *f* 2000 *H. van den Berg.*

Zoutekeetengragt (*C. van der Burgh*, *G Eyssing*, *A. de Mol van Otterloo* en *J. van Maurik Jansz.*, Een Lynbaan genaamd de Walvisch, met zyn Huizingen, Stallingen, Tuin, Stoof, Teerhuis, Pakhuizen, als meede de losse en vaste Gereedschappen, mitsgaders twee Pakhuizen, genaamd de Kas de Walvisch, en het Pakhuis de Walvisch, alles op Stads Grond, op de) in een koop. *f* 10000, in flag *f* 5500. *C. van den Berg.*

En deze volgende *Obligatien*, op *Maandag* den 10 *May* 1773. gev.

Obligatien (*C. Cramer*, Een) ten lasten van Holland en West-Vriesland, ten Comptoire *Amsterdam*, op Naam *f* 2000. 100 Pt. in flag ¼ Pt. *Waarts en Koning.*

—— op Naam *f* 1000. 100½ Pt. *Cramer.*

—— op Naam *f* 1000. 101 Pt. *Waarts en Koning.*

Portien (Een) in 10 Zilvermynen in *Saxen*, onder directie van de Heer *Carel Willem Hansen*, *f* 600 : 10: *f* 500. *Volkmar.*

Lyfrentebrief (Een) genegotieert ten lasten eenige Planters in de Deense Amerikaansche Eilanden *St. Croix*, *St. Thomas* en *St. Jean*, door de Heeren *Abraham ter Borch en Zoonen*, in dato 1 Augusti 1770 rentende 10 Pt 's Jaars, *f* 500. 60 P. in flag 10 Pt. opgehouden.

Obligatien (*H. van den Bergh*, Een) ten lasten van 't Gemeene Land van Holland en West-Vriesland, ten Comptoire *Amsterdam*, *f* 1000. 104 Pt. *H. van den Berg.*

—— op Naam, *f* 1000. 104¾ Pt. *Tideman en Scholten.*

—— op Naam, *f* 1000. 104¾ Pt. *H. van den Bergh.*

—— op Naam, *f* 1000. 104¾ Pt. *Tideman en Scholten.*

—— op Naam, *f* 1000. 104¾ Pt. *H. van den Bergh.*

—— op Naam, *f* 1000. 104 Pt Deselve.

—— op Naam, *f* 1000 104 Pt. Deselve.

—— op Naam, *f* 1000. 104 Pt. Deselve.

—— op Naam, *f* 1761 : 8. 103¾ Pt. *J. A. Dedriks.*

Obligatien (Een) ten Lasten als vooren, ten Comptoire 's *Hage*, op Naam, *f* 1000. 104 Pt. *H. van den Berg.*

—— op Naam, *f* 1000 104 Pt. Deselve.

—— op Naam, *f* 1000. 104 Pt. Deselve.

Obli-

—— op Naam, *f* 1000. $103\frac{1}{2}$Pt Deselve
—— op Naam, *f* 1000. $103\frac{1}{2}$Pt. Deselve
—— op Naam, *f* 1000. $103\frac{1}{2}$Pt. Deselve
—— op Naam, *f* 1000 $103\frac{1}{2}$Pt. Deselve
—— op Naam, *f* 1000. $103\frac{1}{2}$Pt. Deselve
—— op Naam, *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt. *C. A. van den Bosch.*
—— op Naam, *f* 1000. $103\frac{1}{2}$Pt. Deselve
—— op Naam, *f* 1000. $103\frac{1}{2}$Pt. Deselve
—— op Naam *f* 1000 $103\frac{1}{2}$Pt. Deselve
—— op Naam, *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt. *de Roy*
—— op Naam *f* 1000 $103\frac{1}{2}$Pt. *Dedriks*
—— op Naam, *f* 1000 $103\frac{1}{2}$Pt. Deselve
—— op Naam *f* 1000. $103\frac{1}{2}$Pt Deselve
—— op Naam, *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt. *J. Brondgeest.*
—— op Naam, *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt. *D. Leuveling.*
—— op Naam, *f* 1000. $103\frac{1}{2}$Pt. Deselve
—— op Naam, *f* 1000 $103\frac{1}{2}$Pt. Deselve
—— op Naam, *f* 1000. $103\frac{1}{2}$Pt. *Ophoven*
—— op Naam, *f* 1000. $103\frac{1}{2}$Pt Deselve
—— op Naam, *f* 1000. $103\frac{1}{2}$Pt. Deselve
—— op Naam, *f* 1000. $103\frac{1}{2}$Pt. *Dedriks.*
—— op Naam, *f* 1000. $103\frac{1}{2}$Pt Verkogt
—— op Naam, *f* 1000. $10[illegible]\frac{1}{2}$Pt. *de Roy.*
—— op Naam, *f* 1000. $103\frac{1}{2}$ Pt. *C. A. van den Bosch.*
—— op Naam, *f* 1000. $103\frac{1}{4}$Pt. *D. Leuveling.*
—— op Naam, *f* 1000. $10[illegible]\frac{1}{4}$Pt. *H. van den Bergh.*
—— op Naam, *f* 1000. $103\frac{1}{4}$Pt. *C. A. van den Bergh.*
—— op Naam, *f* 1000. $103\frac{1}{4}$Pt. Deselve
—— op Naam, *f* 1000. $103\frac{1}{4}$Pt. Deselve

Recipissen (Een) ten laste de Generaale Nederlandsche Geoctroyeerde Oost-Ind. Comp. ter Kamer *Enckhuizen*, op Naam, *f* 1000 $101\frac{1}{2}$Pt. *Melissen.*
—— op Naam, *f* 1000 $101\frac{1}{2}$Pt. *Tideman en Scholten.*

Obligatien (Een) ten Laste Keizer Karel de sesde, onder Guarantie van de Vorsten en Stenden van Opper- en Neder-Silesien, Genegotieert ten Comptoire van den Heer *Willem Gideon Deutz*, staande in blanco, *f* 1000 18 Pt. *M H. Medina.*
—— in blanco, *f* 1000. 18Pt. Deselve.
—— in blanco, *f* 1000. $18\frac{1}{4}$Pt. *W van Vloten.*
—— in blanco *f* 1000 $18\frac{1}{4}$Pt. Deselve

Actien (Een) in het Meynwerk *Aurora*, gelegen in Oranje-Nassau, by *Dillenburg*, van 8 Portien, waar van reets is gefourneerd circa *f* 100. *f* 25. *H. van den Bergh.*

Obligatien (*F. J. Melissen en J. Scheltema*, Een) ten Laste eenige Planters in de Colonie van *Surinamen*, genegotieerd ten Comptoire de Heeren *W. Clifford* en *R. le Chevalier*, staande in blanco en gedateerd 1 October 1769, Rentende a 5 Pt. met 7 interest Coupons, waar van de eerste verschynt 1 Octob. 1773 *f* 1000. 73Pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco, *f* 1000. $73\frac{1}{4}$Pt. *J. Scheltema.*
—— in blanco, *f* 1000. $73\frac{1}{4}$Pt. *J. Breers*
—— in blanco, *f* 1000. $73\frac{1}{4}$Pt. *J. Scheltema.*
—— in blanco, *f* 1000. $73\frac{1}{4}$ Pt. *J. Schreuder, Willemsz.*
—— in blanco, *f* 1000. $73\frac{1}{4}$Pt. *G. Denninghoff.*
—— in blanco *f* 1000. $73\frac{1}{4}$Pt *J. Scheltema.*
—— in blanco, *f* 1000. $73\frac{1}{4}$Pt. Deselve
—— in blanco, *f* 1000 $73\frac{1}{4}$Pt. *D. W. van Vloten.*
—— in blanco *f* 1000. $73\frac{1}{4}$Pt. *J. Scheltema.*
—— in blanco, *f* 1000. $73\frac{1}{4}$Pt. Deselve
—— in blanco. *f* 1000. $7[illegible]\frac{1}{4}$Pt. *Campen*
—— in blanco, *f* 1000. $7[illegible]\frac{1}{4}$Pt. *J. Scheltema.*
—— in blanco, *f* 1000. $73\frac{1}{4}$Pt. *J. Schreuder Willemsz.*
—— in blanco, *f* 1000 $73\frac{1}{4}$Pt. Deselve
—— in blanco, *f* 1000. $73\frac{1}{4}$Pt. *C. Dom.*

Obli-

—— in blanco, *f* 1000. 73½Pt. *Campen*.
—— in blanco, *f* 1000. 73½Pt. *Scheltema*
—— in blanco, *f* 1000. 73½Pt. Deselve
—— in blanco, *f* 1000. 73½Pt *J. Schreuder*, *Willemsz*.
—— in blanco, *f* 1000. 73¾Pt. *Scheltema*
—— in blanco, *f* 1000 73¾Pt. *J. Broers*
—— in blanco, *f* 1000. 73¾Pt. *Deselve*
—— in blanco, *f* 1000 73¾Pt. *Scheltema*
—— in blanco, *f* 1000. 73¾Pt. *J. Schreuder*, *Willemsz*.
—— in blanco, *f* 1000. 74Pt. *Scheltema*.
—— in blanco, *f* 1000. 74Pt. *J. Schreuder*, *Willemsz*.

Obligatien (Een) ten Laste eenige Planters in de Deense Amerikaansche Eylanden St. Croix, St. Thomas en St. Jan, genegotieerd ten Comptoire de Heeren *Abraham ter Borch* en *Zoonen*, staande in blanco, gedateerd 1 January 1769. Rentende a 6 Pt. met 7 Intrest Coupons, waar van de eerste veschenen is geweest 1 January 1773. *f* 1000. 71¼Pt. *F. J. Mélissen*.
—— in blanco, *f* 1000. 71¼Pt. Deselve
—— in blanco, *f* 1000 71¼Pt. Deselve
—— in blanco, *f* 1000. 71½Pt. Deselve

Obligatien (Een) ten Laste de Landstenden der Hartogdommen Bronswyk-Wolfenbuttel, &c. &c. genegotieerd ten Comptoire de Heeren *Luden* en *Comp*. staande in blanco, en gedateerd primo February 1769. Rentende a 4 Pt. *f* 1000. 88¼Pt. *A. Blom*.
—— in blanco, *f* 1000. 88¼Pt. *J. van der Bank*.
—— in blanco, *f* 1000. 88½Pt. *A. de Mol van Otterloo*.
—— in blanco, *f* 1000 88½Pt. Deselve
—— in blanco, *f* 1000 88½Pt. Deselve
—— in blanco, *f* 1000 88½Pt. Deselve
—— in blanco, *f* 1000. 88¾Pt. *J. van Maurik*, *Jansz*.
—— in blanco, *f* 1000 88¾Pt. Deselve
—— in blanco, *f* 1000. 89Pt. *A. de Mol van Otterlo*.
—— in blanco, *f* 1000. 89Pt. *Mélissen*
—— in blanco, *f* 1000. 89Pt. *A. de Mol van Otterlo*.
—— in blanco, *f* 1000. 89Pt. Deselve
—— in blanco, *f* 1000. 89Pt. Deselve
—— in blanco, *f* 1000. 89Pt. Deselve
—— in blanco, *f* 1000. 89¼Pt. *J. van der Bank*.
—— in blanco, *f* 1000. 89¼Pt. *Volkmar*
—— in blanco, *f* 1000. 89¼Pt. *Mélissen*
—— in blanco, *f* 1000. 89¼Pt. *J. van der Bank*.
—— in blanco, *f* 1000. 89Pt. *A. de Mol van Otterlo*.

Obligatien (Een) ten laste de Magistraat der Stad Leipsig, op de Inkomsten der Stads Waag, genegotieerd ten Comptoir de Heere *C. Sardie* en Comp. staande in blanco, en gedateerd 1 November 1768, Rentende a 4 Pt. *f* 1000. 86Pt. in slag 1 Pt. *F. J. Mélissen*.
—— in blanco, *f* 1000. 87½Pt. Deselve

De volgende *Makelaars* hebben dit onderstaande *Schip* op *Maandag* den 3 *May* 1773, in 't Nieuwezyds Heeren Logement geveild.

Spiegel-Jagt *H. Planler*, *T. Beth Ysbrandsz.*, *J. van Orssagen Paulusz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) Is in 't Jaar 1769. N. U., L. 40½ voet, W. 13 voet, H. 5 voet. Alles Amsterdammer voeten. Zynde voorzien van een extra fraai Paviljoen, Roef en Voor-Onder, *f* 1500, in slag *f* 100. *C. van der Stam*.

MAANDELYKSE

NEDERLANDSCHE MERCURIUS,

Voor de Maand MAY 1773. TWEEDE STUK.

ASIA. Batavia. Vervolg van onze voorgaande Bladz. 150.

Den 9 kreeg men met de Schepen *Vredelust* en *de Both* van de Caap de Goede Hoop tyding, dat de Voorzeilder *Hoolwerff* den 31 January van daar naar Nederland vertrokken en ten dien dage aldaar gearriveert was het Ceylonse Retourschip *de Pallas*, zullende de Retourschepen *Asia*, *de Vrouw Geertruida*, *'s Lands Welvaren*, *'t Huis te Byweg* en *de Pallas* by de eerste gelegenheit de reize naar Nederland ondernemen, onder de Vlagge van den Heer Admiraal *Hasselaer*; den 9 February waren aldaar gearriveerd de Retourschepen *Vreburg*, *Landskroon*, *de Vrouw Elizabeth* van hier, mitsgaders *de Bartha Petronella* van Coromandel en het Bataviasche Provisieschip *Velsen*.

Den 11 werd in plaatze van den overleden Blydenbergh tot Sabandhaar over de Christenen aangesteld den Koopman *Daniel Rostan*, met tytel en rang van Opper-Koopman, om als Boekhouder van 't Ambagts Kwartier vervangen te worden door den Koopman buiten employ alhier *Eduard Homma*; wyders tot Koster van de Hollandsche Kerk benoemd de Krankbezoeker Mr. *Matthias Fredrik Palm*, in plaatze van den overledene *van Maurik*; voorts de volgende Schepen aangelegt, als, naar Japan, *de Burg* en *Popkensburg*, naar Coromandel tot een Contra-Schip *Vredelust*; naar Sumatra's Westkust de Vrouw *Margaretha Maria*; naar Banjermassing, de Sloep *'t Loo*; mitsgaders de Schippers op de Schepen de Vrouw *Margaretha Maria* en *Popkensburg*, *George Steendekker*, en *Pieter Droogt*, tegens elkander van Bodems verwisseld.

Den 12 is in den dienst van Secretaris van Politie te Colombo bevestigd den Onder-Koopman en eerste gezworen Clercq *Martinus Mekern*, met tytel en rang van Koopman, om als eerste Clercq van Politie en Secretaris van Justitie aldaar gesuccedeerd te worden door den Boekhouder *Fredrik Jacob Belling*, met tytel en rang van Onder-Koopman, tot Luitenant aldaar bevorderd den Vaandrig *Johan Boon*, en tot ordinaris Vuurwerker de extraordinaris Vuurwerker *Ferdinand Casper Heupner*, tot ordinaris Clercquen ter generale Secretarye alhier bevorderd *Hermanus Adrianus van der Geugten* en *Barend Fredrik*

Siewerts, mitsgaders tot extraordinaris Gleecquen *Cornelis van Abkouw*, *Gilart Joan Rumsdorff*, *Gosse Theodore Vermeer*, *Herm. Sim. Vincent* en *Jacobus van Aitsma*.

Den 19 en vermits de uit Patria agterblyvende Chinasche Schepen, wierden tot Retourschepen over China naar de Nederlanden aangelegt, de Schepen de *Both* en de *Prinses van Oranje*, voor Amsterdam; 't *Veldboen* voor Zeeland en *Rynsburg* voor de Maas, naar Ceylon, *Westfriesland* om derwaards te retourneeren en *Blitblind* van daar naar Nederland. Naar Bengale over Coromandel te rug te keeren *de Tempel*. Naar Mallabaar, de *Barbara Theodora*. Naar Malacca, 't *Huis te Biede* en naar Japan de *Vrouw Margaretha Maria* in plaatze van *Popkensburg*. Tot vyfde Practisyn en tweede Verbandmeester in het Binnen-Hospitaal is benoemd de Opper-Chirurgyn *Arnoldus Couvitre*, in plaatze van den overledene Garrewyn, mitsgaders zyn de voorn. Schippers *Steendekker* en *Droogers* weder met elkanderen van bodems verwisselt.

Den 26 is, in plaatze van den overleden Metske, tot eerste Suppoost op het Comptoir der Generale Visite benoemd den Onder-Koopman *Jacob Krimmel*, met tytel en rang van Koopman; om als tweede Suppoost gesucceedeerd te worden door den Boekhouder *Hindrik Pieter Bingeman*, in plaatze van den overledenen de Falbert; tot Vice-Presis in het Ed. Collegie van Heeren Schepenen benoemd *Philip Fredrik Beerens*, uit het gemelde Collegie ontslagen *Willem Rogier Thoutenhoofd*, en tot Leden in het zelve, in plaatze van gemelde *Beerens* en *Thoutenhoofd*, benoemd *Jacob van Heemskerk* uit de Compagnies Dienaaren en *Jan Martin Reemen* uit de Burgers; de Sloep *de Sukkelaar* naar Palembang aangelegd.

Den 29 des middags werd op het Eiland Edam door eenige daar op zynde Inlandsche Banditen eene opstand verwekt, de Commandant *Engel* en verscheiden andere Europeesen vermoord en eenige zwaar gekwetst, hebbende de muitelingen ten getale van 89 koppen met eene aldaar leggende Comp. Tanjepour de vlugt genomen en zig opwaards op begeven, van welk ongeval men des avonds door een Kwartiermeester die door middel van een Jol daar van ontkomen was, alhier de tyding ontfing, werdende ten eersten 2 gewapende Vaartuigen met 36 gewapende Granadiers van hier derwaards geëxpedieert en een Comp. Inlandsche Militie landwaards gedetacheert om hunne route langs de Stranden tot naar Grawang nemende, die moordenaars aan de Wal stappende, te agterhalen.

Den 30 werd het gezag op het gemelde Eiland opgedragen aan den Opper-Stuurman *Thomas Alexander de Wit*; ook wierd, volgens jaarlyksche gewoonte, den Gedenkdag van de Jacatrasche verovering gevierd, zynde 153 jaren.

Den 2 Juny werd de jongst uit Nederland gearriveerden Predikant *Johannes Diodatus Ludovicus van Einburgh*, in de Nederduitsche Gemeente

meente te Ceilon beroepen, meetende ter uitdeeling der H. Sacramenten naar Sumatra's West-Kust overgaan, de Leezer in de Nederduitsche Gemeente alhier, Kornelis Gibson. In plaatse van den by den Heer Raad ordinair Haksteen beschreiden geraakten Klerk van der Geugten tot ord. Klerk ter generale Secretarye bevorderd, den extraordinaris Klerk *Philippus de Klerck*.

Den 9 werd uit het Collegie van Weesmeesteren ontslagen den Koopman *Johannes van Egten*, en in deszelfs plaatse als mede van den tot Scheepen aangestelden *Rhemer*, tot Leden van dat Collegie benoemd, den Koopman *Jan Simon Elin*, en den Burger *Jan Pieter Zeyller*. Uit het Collegie van Huwelyksche en kleine Gerichtszaken wierden ontslagen den Vice-Presis *Abraham Nichet* en het Burger Lid *Joseph Adam Lechler*; tredende in plaatze van den eerstgemelden tot Vice-Presis op, het Burger-Lid *Roelof Kroese*, en tot Leden in plaatze van gemelde Kroese en Lechler benoemd, de Burgers *Adam Kok* en *Jan Fredrik Froese*; terwyl de Heeren Presidenten en overige Leden in de twee opgemelde zoo wel als in de overige Collegien noch voor een jaar gecontinueert werden.

Den 16 werd den Vaandrig Godfried Lebreyt van zyne onzending naar Nederland geëxcuseert en gepermitteert zig in den Burgerstaat alhier te generen.

Den 19 werd het Schip den *Tempel* in plaatse van over Coromandel direct naar Bengale aangelegt: en de afzending van een ander Schip naar die directie geëxcuseert.

Den 23 werd onder de Militie op Java's Oost Kust tot Luitenant Ingenieur gechangeert den ordinaris Vuurwerker *Fredrik Swiftman*; den Adjudant *Jan Matrino* tot Kornet bevorderd; en den Luitenant *Jan Daniel Gondelag* naar herwaards verlost om te repatrieeren.

Den 24 kreeg men tyding, dat door de Heeren Bewindhebbers tot Onder-Koopman bevorderd was den Adsistent *Willem Beth* Jakobsz.

Den 26 werd de Burger *Alexander Agelbeek* tot Sergeant onder de Westzysche Burger-Infantery benoemd, in plaatse van den op zyn verzoek ontslagen *Jan Fredrik Froese*. Tot Kwartiermeester onder de Kavallery werd benoemd de Burger *Christoffel Peek*. Uit de Comp. der Kasteels-Pennisten ontslagen de Vaandrig *Jacob van Heemskerken* en de Sergeant *Anthony van Helsdingen* daar toe weder aangesteld. Tot tweede Adjudant onder laatstgemelde Comp. benoemd de Onder-Koopman *Robbert Hendrik Gansneb* genaamt *Tengnagel*; en onder die van de Stad als zoodanig aangesteld *Johannes Stierna*. Onder de Comp. der Ambagtsgezellen tot Luitenant benoemd de Vaandrig *George Lodewyk Pyl*; en tot Vaandrigs aangesteld *Johannes Borgbardt*. Mitsgaders de Schepen *Walcheren* en 't *Compagnies Welvaren* naar Suratta aangelegt en de Schipper *Ary Froese* op laatstgemelden Bodem in commando gesteld.

Den 27 werd op het Schip 't *Veldhoen* in commando geplaatst den

Schip-

Schipper *Pieter Sybrandse Flout*, om op het Schip *Honcoop* door *Caril Philip Cassel* vervangen te worden, mitsgaders het Schip *Noord-Beveland* begeven aan den Schipper *Ary van der Deuren*.

Den 29 wierd de Onder-Koopman en Secretaris van Politie te Japan, *Jan Fredrik Nicolas*, en den mede Onder-Koopman en Adjerhadsas Resident Joseph Challier, tegens elkander van diensten verwisseld.

Den 30 werd het Schip *Zuid-Beveland*, in plaatze van Bothland, over Ceilon naar de Nederlanden aangelegt, en de Bark de *Ide* naar Banjermassing.

Den 3 July werd de Onder-Koopman en Boekhouder van het Paardestal, *Jan van den Polder*, met Koopmans rang en tytel ontslagen en als Hoofd-Ingeland alhier aangesteld.

Den 7 wierd daar toe weder aangesteld de Onder Koopman buiten emploi alhier, *Balthasar Smissaart*.

Den 11 ontfing men met de in de Straat Sunda gearriveerde Schepen *Groenendaal* en de *Paauw* tyding, dat door zyne Doorl. Hoogh. den Heere Prinse van Oranje en Nassau, tot Raden ordinair van Indië, in plaatze van wylen de Heeren van Bazel en van Ossenberg, geëligeerd waren de Heeren *Willem Arnold Altingh* en Mr. *Pieter Cornelis Hasselaer*: Tot Raden extraordinair, in plaatse van de voorn. Heeren Alting en Hasselaer, mitsgaders wylen Mr. Maurits Theodorus Hilgers, Mr. *Thomas Schippers*, *Jan Arend Meyer* en *Jacobus Johannes Craan*: Tot President in den Raad van Justitie te Batavia, in plaatse van wylen Mr. Willem Vincent Helvetius, den voornoemden Heer *Schippers*: en tot Raden extraordinair in gemelden Rade Mr. *Johan Fredrik Mindt* en Mr. *Joachim Wichers*; dat alle de door deze Regeering voorgedragen personen in het jaar 1771 door de Ed. Heeren Bewindhebbers bevestigd waren, behalven de voordragt tot Opper-Koopman voor de twee Sabandhaars, zullende maar één derzelve die qualiteit hebben, die dus aan den presenten Sabandhaar der Onchristenen *Isaac Reynst* gegeven wierd. Die tot Onder-Koopman voor den ten Comptoire van de generale visite bescheiden *Johan Jacob Konopak* en dus in plaatze van den overleden *Otte*, benoemd, den voorgedragen Onder-Koopman *Pieter Willem Meys*. Die tot Onder-Koopman voor Mr. *Henricus van Lis* en voor den Boekhouder in de Artillery, Johannes Timmerman, mitsgaders voor den ordinair Gecommitteerde te Cassimbazaar, *Daniël François de Bury*. Dat wyders als Kapitein Militair weder naar Indië zal uitkomen, de in het jaar 1768 gerepatrieerden *Jan Gans*, en als Vaandrig, de in 1770 onder den naam van Fredrik Weber gerepatrieerden *Jean François Joseph de Villeroy*. Wyders wierd door de Hooge Regeering uit het Malaka Gouvernement ontslagen den gemelden Heer Schippers ter assistentie aan de Hooge Tafel, en tot zyn Ed. vervanger benoemd, het Oud-Opperhoofd van Japan *Jan Crans*. Tot Boekhouder Generaal,

mal, President van Boedelmeesteren en Kapitein van de Stads-Pennisten, in plaatse van den voornoemden Heer Meyer aangesteld, de Koopman *Pierre Jean Louis de Filletaz*, met tytel en rang daar toe staande; mitsgaders in plaatse van den voornoemden Heers Crans, tot Heemraad, den onlangs uit den dienst ontslagen *Jan van de Polder*; en in plaatze van den voorgem. Timmerman, tot Boekhouder van de Artillery aangesteld, den Onder-Koopman buiten emploi, *Fredrik Jan Lovenaar*; mitsgaders in plaatse van Konopak en den mede ten Comptoire van de generale visite dienst doende Onder-Koopman titulair Hendrik Bungemor, aldaar geplaatst de Onder-Kooplieden Mr. *Samuel Jan Abeleven* en *Abraham Douglas*.

Wyders wierd nog op den 11 July de Beschryving van Timor en de Caap de Goede Hoop met de Kamerbrieven van de Maas en het Noorderkwartier, opgedragen aan den Heere *Meyer*, die van Ternaten, Siam en Banjermassing, aan den Heere *Crans*, en die van Sumatra's Westkust en Japan, aan den Heere *Schippers*, by zyn Wel Ed. arrivement.

Den 13 ontfing men tyding, dat de in het gepasseerde Jaar 1771, van Batavia naar Nederland vertrokken de Oud Bengaalsche Directeur *George Lodewyk Vernet*, van de Caap de Goede Hoop naar Bengale te rug gekeerd was, met het Schip de *Bovenkerker Polder*.

Den 14 wierd ter bediening van de Heilige Bondzegelen naar Bantam benoemd, de Predikant *Johannes Deodatus Ludovicus van Einburgh*. Tot Kassier der Kostpenningen, in plaatze van den overleden Booner, aangesteld, de buiten emploi zynde Onder-Koopman *Alphonzo Jacobus Baillet*; voorts tot Luitenant in het Garnisoen aangesteld, de Vaandrig *Franciscus Simons*; en tot Vaandrigs, de Sergeanten *Bernardus van Laar*, *Johan August Sondag* en *Johan Theodoor Fink*.

Den 17 is op fundament van het jongst door de Ed. Heeren Bewindhebbers aangeschreven, omtrent de buiten emploi zynde Onder-Kooplieden, tot Kassier, Factuurhouder en Negotie-Overdrager te Souratta, aangesteld, de aldaar buiten emploi zynde Onder Koopman, *Willem Lodewyk Sondag*, in plaatze van den dien dienst waargenomen hebbende Onder-Koopman titulair Frans Bernard Zimmerman.

Den 21 wierd tot Schipper met 66 Gl. aangesteld, de Baas Kaartemaker, *Klaas de Hoos*.

Den 28 werd tot Luitenant in het Garnisoen alhier aangesteld de Vaandrig *Gerrit de Greef*, in plaatze van den overleden Simons. In commando op het Schip *Willem de Vyfde* wierd gesteld de Schipper *Thomas Beukelaar*, en op het Schip *Cattendyke* de Schipper *Nicolaas van der Steen*; mitsgaders op het van de Kaap de Goede Hoop nog te verwagten Schip *Schoonzigt*, de Schipper *Jan Hou-*

Rondekrans. Naar Nederland wierd verloft de op Samarang zynde Predikant *Cornelis Coetzier*, met stilstand van gagie.

Den 30 July werd de Proponent *Pasqual de Silva* naar Malacca beroepen. Mitsgaders naar derwaards het Schip de *Snoek* en naar de Caap 't Schip *'t Huis ter Mye* aangelegd.

Den 4 Augustus naar Nederland op zyn verzoek de Kapitein Luitenant *François le Grand*, behoudens qualiteit en gagie.

Den 5 vertrok zyne Hoog-Edelheit de Heer Gouverneur Generaal naar Hoogstdeszelfs Landgoed Buiten Zorg.

Den 7 is de Verjaardag van Hare Koninglyke Hoogheid Mevrouwe de Princesse van Oranje en Nassau naar gewoonte gevierd.

Den 11 dito omtrent Middernacht ontdekte men in 't district van *Cheribon*, gelegen op 't Groot Eiland *Java*, een zeer heldere wolk boven een Berg, die door dezelve geheel bedekt werd: tessens hoorde men eenige zware slagen als kanonschoten. Het Volk, wonende op en aan den voet van dezen Berg, kon zo spoedig niet vluchten of een geheel stuk van dien Berg van meer dan drie uren in 't rond, zonk onder hun weg: vervolgens zag men de grond, even als de baren van de Zee, op- en nedergaan, en eene groote menigte Vuurballen opwerpen, die zelfs van verre konden gezien worden, en de duisterheid van de nacht in een helder daglicht schenen te veranderen. De schade door dat ongeval veroorzaakt, is buitengemeen groot, behalven de Vreemdelingen, zyn van de Inlanders meer dan 2140 menschen om 't leven gekomen: 1500 stuks Hoorn-Vee, een groot aantal van allerhande Pluimgedierte, en een menigte Paarden en Geiten zyn vernield; 39 Negeryen ten eenemaal verwoest; alle Coffy- Indigo en andere Plantagien in die streek gantschelyk weggezonken en in 't geheele Landschap *Panimbam*, waarin de voorn. Berg ligd, is van de Inwoonders niet boven een vyfde gedeelte overgebleven.

Den 21 reverteerde zyne Hoog-Edelheit van Hoogstdeszelfs Landgoed Buiten Zorg.

Den 24 werden naar Ceilon de Schepen *Kroonenburg* en *Schagen* aangelegd; en tot Opper-Chirurgyn van de Equipagie-Werf, in plaatze van den overleden Lambregts aangesteld, de Chirurgyn *Jan Ernst Knoest*.

Den 27 in plaatze van naar Ceilon, naar Ambon bestemd gaan, de Predikant *Johannes Deodatus Ludovicus van Einburgh*, om aldaar de Maleidsche Talen te leeren; mitsgaders in deszelfs plaatze Do. *Johannes Godofredus Manger* naar Ceilon; en in plaatze van den naar Nederland verloften Do. Coetzier, Do. *Johannes Lipsius* naar Java beroepen.

Den 28 werd tot Buiten-Regent van het Leprozenhuis in plaatze van den voorn. Lambregts, benoemd den 2de Practisyn in het binnen Hospitaal, *Frans Hendrik Vroom*; en om ter bediening van de H. Bondzegelen naar Cheribon over te gaan, de Predikant *Fredericus Montanus*.

Den

Den 31 werd tot een Voorzeilder geprojecteerd het voor de Kamer Enkhuizen aangelegde Schip *Rittbem*. En op de volgende Schepen in commando gesteld de Schippers, als, Cornelis van Brattem op het Schip *Kronenburg*, Jurriaan Verburg op het Schip *Rittbem*, Jan Ide op het Schip *Ruyteveldeu*, Reum van der Kuil op het Schip *de Erfprins*, onder bevordering tot Schippers.

Den 3 September wierd tot Commandant van 't Eiland Edam onder bevordering tot Schipper aangesteld, de aldaar eenigen tyd het gezag gehad hebbende Opper-Stuurman *Thomas Alexander de With*.

Den 8 werd aan den naar Nederland verlosten Kaptein Luit. titulair van de Artillery *Frans Hoek* gepermitteerd om alhier te mogen blyven en onder het Garnizoen als Kaptein Luitenant dienst te doen. Volgens besluit der Hooge Regeering tot eerste Adsistent met 16 Gl. bevorderd *Gerbardus van der Geugten*, om aan het Javaas Hof Souracarta geplaatst, en de Javase Talen aangeleerd te worden. En over Malacca naar Bengale aangelegd het Schip *'t Huis te Kroos-wyk*, om over Coromandel te rug te keeren.

Den 15 werd naar Nederland verlost de ordinaris Klerk ter generale Secretary *Christiaan Godfrid Pauw*; als mede de Stads Apotheker en Oud-Weesmeester dezer Stede *Jan Kiers*; mitsgaders in deszelfs plaatze tot Apotheker aangesteld de Chirurgyn Major van het eerste Battaillon *Johannes Paulus Hofman*; om weder gesuccedeert te worden, door den Opper-Chirurgyn *Jan Christoffel Steeger*, terwyl verder, in plaatze van den overleden de Monroy, tot Kaptein onder het Garnizoen alhier wierd bevorderd de Luitenant *Francois van Ardenne*; tot Luitenants, de Vaandrigs *Willem Pieter Ruygbaver*, *Christiaan Hendrik van Erath* en *Jean François Joseph de Valleroe*; en tot Vaandrigs, de Sergeanten *Johan Georg Lowee*... *Gloxin* en *Willem Jan Booy*.

Den 18 werd de ordinaris Klerk ter generale Secretary *Gerardus van Hooghestveld* naar Nederland verlost.

Den 22 is de Schipper *Ary van der Duren* tot Commandeur, de reeds naar Nederland verlosten Onder-Koopman *Jan Wittewaal* tot Fiscaal, en de voornoemden ordinaris Klerk *van Hooghestveld* tot Secretaris van de Retourvloot aangesteld.

Den 2 October is alhier overleden de Heer *Nicolaas Hinling*, Hoofd over 's Compagnies Zeemagt in Indië en Vice-Admiraal by het Noorder-Kwartier. Voorts zyn de volgende Schepen en Vaartuigen aangelegd, als: naar Amboن, *'t Huis te Boede* en *Lekkerlust*; naar Banda, *Kuyteveld*, *Velzen* en *Vlietlust*; de twee eerste over Java en het laatste direct van hier; naar Ternaten, *Vredesteyn*; naar Macassar, *Cattendyke*; naar Timor, de Bark *d'Ida*; naar Banjermassing, de *Erf-Prins*; en naar Palembang, het Scheepje de *Jonge Petrus Albertus*. In plaatze van het Schip *Kroonenburg* wierd voor Ceylon geprojecteerd den Bodem *Schoonzigt*. En van Bodem verwisseld de Schippers *Jan Rondekrans* en *Kornelis van Brattem*, dus de eerste op het

het Schip *Kroonenburg* en den ander op het Schip *Schoonzigt* in commando gesteld.

Den 3 des avonds wierd het Lyk van welgemelden Heer *Houting* op zyn Eds. expresse begeerte, zonder anderzins gewoonlyke Staatsie ten grave gebragt. Tot Kassier der Kostpenningen, in plaatze van den overleden Baillet, wierd aangesteld, tot Onder-Koopman *Arnoldus Constantyn Mòm*, om als Secretaris van Politie te Samarang gesuccedeert te worden, door den Onder-Koopman *Johannes Pieter Fabricius*; mitsgaders dezen als Marginalist ter generale Secretary, door den ordinaris Klerk *Johannes Wilhelmus Crose*.

Den 8 is in plaatze van *de Jonge Petrus Albertus*, naar Palembang aangelegt de Bark *de Geertruda Susanna*.

Den 9 wierden tot Retourschepen voor de Tweede Bezending aangelegd de Schepen *Kroonenburg* voor Amsterdam en de *Mercuur* voor Rotterdam.

Den 12 werd alhier afgekondigd de navolgende UITSCHRYVING *van den* DANK *en* BEDEDAG.

Zedert dat wy ons laatst afgezondert hebben, ter algemeene betrachting van den hoogstnoodigen en Christenen ten allen tyden betamenden pligt, is weder, onder de bestelling der aanbiddelyke Voorzienigheit, een jaar afgelopen met zodanige evenementen, zelfs met betrekking op ons Land, Volk en Staat in 't gemeen, dat Wy, welken de Godlyke Langmoedigheid de dagen dus verre verlengd heeft, ons nu niet minder verpligt moeten achten, om ons op nieuw, en op de allerplegtigste en demoedigste wyze, te stellen voor den Troon van dien Opperstеn Heerscher van Hemel en Aarde, ten einde zynen Heiligen Naam met openbare, algemeene en hartlyke Dankzeggingen te verheerlyken wegens zyne onafmeetbare goedheid t'onswaards, en Hem teffens in de roede vallende zyne oordeelen te billyken, mitsgaders ons met de vuurigste smeekingen te vernederen voor zyn Aangezigte.

Immers de onschatbaare voorrechten van eene verkwiklyke Vrede, en ongestoorde oeffening van eenen naar het licht van het zielzaligend Evangelium gezuiverden en gevestigden Godsdienst in de Landen van onzen Staat en onze Maatschappye, of schoon door een lang genot buiten het oogpunt hunner waarde beschouwd, uitvloeizels zynde van de goedheid eenes Gods, die om verwoestingen te brengen over den Aardbodem maar eenen wenk van zyn Alvermogen te gebieden heeft, en die om den kandelaar zynes Evangeliums uit onze woningen te weren, zoo wel als om eene gantsche voleinding met ons te maken, dubbelde redenen vind in de aanhoudende ondankbaarheit van zulk een zondig Volk als wy zyn, behoorden nimmer hunne opwekkens- en verbindens-kragt te verliezen by Christenen, die hunne pligten kennen, om de erkentenisse daar van telkens met de ootmoedigste betuigingen te brengen voor den voet van dien Troon, van welken dezelve komen afdalen; en hoe veel te meer behoorde dit plaats te hebben, wanneer onze Republiek, met de Landen onzer Maatschappye, de gevolgen en aangenaamheit van

het

het een en ander heeft mogen ondervinden in een tyd, waar in de Oordeelen Gods zoo zigtbaar op den Aardbodem zyn, en de plagen van Oorlog, Hongersnood en Pestilentie vele volken, zelfs in het Christenryk, zoo deerlyk prangen? terwyl het ons gegund werd om in deze Gewesten, als noch, onder onzen Wynstok en Vygeboom gerust nederzittende, het goede des Lands te genieten, en de Koophandel, als de voornaamste zuil van ons Gemeenebest, nevens veele andere voorrechten, deszelfs Ingezetenen tot een middel diennde om de woede van het gebrek, waar onder veele anderen zo elendig zugten, eenigzins te kunnen matigen.

Maar wanneer men teffens aanmerkt, hoe dat de onheilen onzer Naburen in veele opzigten de onze zyn, en dat behalven, de noch aanhoudende sterfte onder het Rundvee in ons Nederland, zelfs daar de duurte zich uitstrekt tot de allernoodwendigste dingen, en daaglyks meer en meer toeneemt, volgens de jongste berigten; wanneer men een oog vestigd op den, eer kwynenden, dan opluikenden staat van onze Maatschappye, nevens hare Scheepvaart; wanneer men nagaat de tegen alle menschmooglyke voorzorgen aan noch al grasseerende, en onze Land en Zeemagt zoo jammerlyk krenkende en verzwakkende sterfte der Militairen en Zeevarenden, niet alleen aan deze Hoofdplaatse, maar ook op de uitkomende Schepen; wanneer men bedenkt hoe door de instorting van een Vuurberg in het distrikt van Cheribou een geheel stuk Lands met zyne bewoners is te niet gegaan: wanneer men eindelyk ook acht geeft op de groote en droevige gevolgen der voorspellende droogte in het tegenwoordige jaarsaizoen: wie kan of moet daar uit niet opmaken, dat God ook met ons in tegenheid wil wandelen, en dat het dus tyd is om de vurigste smeekingen op te zenden tot dien Hemel Koning, dat Hy ons niet straffe in zynen toorn, noch kastyde in zyne grimmigheit! Want, daar, in plaatze dat alle deze opmerklyke blyken van zyne rechtvaardige verbolgenheit over ons Land en Volk, Zondaars bekeerende uitwerking moesten hebben, veel eer tegen de weldaden de geest van ondankbaarheit en trouwloosheit, tegen de bezoekingen die van zorgloosheid en onverschilligheit, tegen de opwekkingen die van losbandigheit en ongodsdienstigheid en tegen het zoo wel verdiend gebrek die van hoogmoed, pragt en weelde by ons zondig volk doordringen, mag men immers met grond dugten, dat de Heer, die zo Heilig als Goedertieren is en die met zyne getergde wrake veeltyds langzaam, doch altoos gewis komt, eene gantsche vernieling zoude kunnen aanregten onder en met een volk, dat de rykdom zyner Langmoedigheit zoo zeer veracht, indien wy verder de roede niet willden hooren en den genen, die ze besteld heeft.

De Hooge Regeering dezer Landen dit alles overwogen, en het aannaderend vertrek der jaarlyksche Retourvloot naar Nederland in aanmerking genomen hebbende, heeft in hare byeenkomste van den 2 Oct. 1772 goedgevonden en verstaan tegen Woensdag den 14 dito uit te schryven, gelyk uitgeschreven word by dezen, een plegtigen Dank- en Bededag, om, wat de openbaare Godsdienst-Oeffeningen betreft, in alle de Kerken dezer Hoofdplaatse, op de Reede en ten Eilande Onrust gevierd te worden, dog, ware

de ſterveling daar toe te bewegen, met zulk eene gemoedsgeſtalte, die den Vader der Geeſten welbehaaglyk zy, en zynen billyk ontſtokenen toorn in onverdiende ontfermingen zoude kunnen doen veranderen.

Dat dan elk, als een welmeenenden Ingezeten, en teffens als een regtſchapen Chriſten, deel nemende in het algemeen belang, hart en handen bereide, om dezelven met innige dankgevoelens en ootmoedige dankbetuigingen op te heffen tot den langmoedigen en oneindigen Weldoener, ten einde zyne Goedertierenheit met lof groot te maken, en zyne Genade te roemen in het onwaardeerbaar genot van zoo veele Zegeningen, met de vurigſte gebeden Hem teffens aanlopende om eene genadige voldoening van en in dezelve, en dat Hy, die Nederlands God is van ouds, over ons dierbaar Gemeenebeſt en deszelfs aanzienlyke Maatſchappye, nevens de aankleve van beiden, te gelyk met de vleugel zyner magtige hoede, ook zyne gunſte meer en meer uitbreide, Land en Kerk weldoe, onze Burgerlyke en Godsdienſtige vryheid bewake en beveilige, den Koophandel doe bloeyen, over onze Maatſchappye zyne vorige Goedertierenheid gebiede, en zoo met Nederlands credit en luiſter ook deszelfs welvaart lang conſervere: dat daar toe elk, in demoed, des Heeren ſlaande hand zoeke af te keeren, op dat Hy zyne oordeelen intrekke, en met het doen ophouden van de ſterſte onder het Rundgedierte, het gekerm van dies bezitteren eens genadiglyk verhoore, het indringend gebrek en den daar mede gepaarden hongersnood uit onze Republiek en alle de Landen die daar onder zugten were, allerwegen, en dus hier de jaargetyden zegene, den vroegen en ſpaden regen geve, den kwynenden ſtaat van onze Maatſchappye heele, op hare uitterende Land- en Zeemagt niet minder een ontfermend oog werpe, als op de geheele Scheepvaart van dezelve, en daar toe dan ook, als een God, wiens voetſtappen mede zyn op de groote Wateren, het geweld der Golven en Winden bedwingende, de Schepen die in dit Na- en aanſtaande Voorjaar van hier, Ceylon, Coromandel, Bengale en China de reize naar het lieve Vaderland ſtaan te ondernemen, met alle de daar op varende Zielen, ſpoedig en gelukkig overbrenge in de Havenen hunner begeerte. Alles tot verheerlyking Zynes nooit volprezene Naams en der Nederlanderen vreugde.

Niemand vergete ook zyne verpligting om 's Lands Overheden eene plaats in zyne voorbidding te geven, en den grooten Beſtierder van het geheelal, door wien de Koningen regeeren en de Vorſten geregtigheit ſtellen, te smeeken, dat Hy haar met zynen Geeſt voorlichte, over hare raadſlagen ſchynzel en over hare ondernemingen genade geven, mitsgaders het Doorlugtig Huis van Oranje inzonderheit tot heil van Nederlands volk, voorſpoedig doe zyn tot in het late nageſlagt.

Maar, op dat wy van de Hemel Majeſteit eene genadige verhooring onzer ſmeekingen mogen hopen, zy een iegelyk voor alle dingen bedagt om met een boetvaardig harte belydenis te doen van zyn eigen overtredingen, zig ten diepſten te verootmoedigen voor dien Hoogen God, na een vernieuwd en Hem welbehaagend gemoed te ſtaan, en dan ook verzoening te bidden over 's Lands hooggaande en menigvuldige ongeregtigheden, als die de plagen

ver-

verwekken, op dat door elks innerlyke goede gesteldheid het gantsche lighaam uitwendig mede welvare.

Den. 13 werd, in plaatze van den nog van Ternaten verwagt werdende Koopman *Wittewaal*, tot Fiscaal van de Retourvloot aangesteld de ordinaris Klerk *Christiaan Godfried Pauw*. In plaatze van den overleden Booms wierd tot Baas Smit op de Equipage-Werf alhier aangesteld den Meesterknegt. *Snikbans*.

Den 20 wierd, in plaatze van den dezer dagen overleden Mr. Adriaan Lokman, tot Advocaat Fiscaal aangesteld, het voorzittend Lid in den Raad van Justitie, Mr. *Petrus van der Vorm*; in welkers plaatze, tot de komst van de van Mallacca verwagt werdende Heer President *Schippers*, als voorzittend Lid optrad, de Heer Mr. *Gysbertus Maas*; en in plaatze van den mede overleden Baas Kaartemaker de Loos, is tot dien dienst weder benoemd den Opper-Stuurman *Siekma*.

Lyst der Overledenen in Ao. 1772, *te Batavia*, *Olivier Porjere*, Predikant in de Maleitsche Gemeente, *Abraham Greving*, Weesmeester, *Joannes Wilhelmus Snetlage*, Predikant, op de uitreize, *Reinier Jacob Martens*, Koopman, *Joan Andries Kramer*, Stads Churgyn, *Francois de Valbert*, Vice President Schepen, *Jan Couvas*, Schipper, op de reize van de Mallebaar, *Fredrik Andries Christiaan Engelstrom*, Major van de Artillery, Mr. *Jacob van Haeften*, voorzittend Lid in den Achtb. Raad van Justitie, *Gerrard Lynslager*, ordinaris Klerk ter generale Secretary, *Anthony de Vos*, tweede Practizyn in het Binnen-Hospitaal, *Joseph Vedel*, Luitenant, *Jan Adam Spinold*, Hoofd van de Chirurgie, *Hendrik Jacob Beelt*, Schipper, op de reize naar Souratta *Phillippus van Ryschot*, ordinaris Vuurwerker, *Joannes Janssen*, ordinaris Klerk. *Hendrik van Maurik*, Koster van de Hollandsche Kerk, *Fredrik Willem Hendrik van Blydenberg*, Opper Koopman en Sabandhaar over de Christenen, *Jan Fredrik Beening*, Kaptein Militair, *Hendrik Gorrewyn*, vyfde Practizyn in 't Hospitaal, *Jacob Vries*, Schipper, op de reis uit Nederland, *Emanuel F. C. van Heyden*, Onder-Koopman, op de uitreize uit Nederland, *Karel Fredrik Metske*, Koopman, *Jan Albert Engel*, Schipper en Commandant op Edam, *Sivert Sivertse*, Voorlezer van de Hospitaals Kerk, *Hans George Hinsb*, Burger Ouderling, *Gerrit Jurgens*, Luitenant Militair, *Arnoldus Boonen*, Koopman, *Franciscus Simons*, Luitenant, *Kornelis Klingeval*, Schipper, op de reize uit Nederland, *Lodewyk Suurland*, Keurmeester van het Beestiaal, *Godfried* Baron *van Boltog*, Vaandrig, *Amos Lambregts*, Opper-Chirurgyn van 't Vierkant, *Karel Sluiter*, Schipper, *Michiel Godfried Lehman*, Schipper, op de reize uit Nederland, *Adriaan Vergeel*, ordinaris Klerk, *Albertus Steensma*, Cipier van de Burger Boeyen, *Louis de Monroy*, Kapitein Militair, *Johan Rynhard Haberstok*, Vaandrig, *Adrianus Johannes Dierich*, ordinaris Klerk, *August Thomzens*, Baas Boekbinder ter ge-

 ne

nerale Secretary, de Heer *Nicolaas Houting*, Hoofd over 's Comps. Zeemagt, *Klaas de Loos*, Schipper en Baas Kaartemaker, *Alphonso Jacobus Baillet*, Onder-Koopman, *Andries Boom*, Baas Smit op de Equipage-Werf, Mr. *Hendrik Adriaan Lokman*, Advocaat Fiscaal. *Hendrik Warmenbuizen*, Schipper.

Op de Buiten-Kantoren, zoo als van daar in dit jaar tyding ingekomen is, te *Banda*, *Patricius* Baron *de Maccena*, Kaptein Militair, *Ulpianus van Sinderen*, Predikant, *Macasser*, *Thomas Johannes Linkers*, Onder-Koopman, *Ceylon*, *Willem Visser*, Onder-Koopman, *Kaap de Goede Hoop*, De Ed. Heer *Ryk Tulbach*, Raad ordinaris van Indië, mitsgaders Gouverneur en Directeur, *Java's Noord-Oost-Kust*, *Coert Hendrik Reygers*, Kaptein Luitenant titulair, *François Beens*, Onder-Koopman, *Hendrik Westdorp*, Kornet onder de Dragonders, *Mallabaar*, *Anthony van Vegten*, Oud-Koopman, *Bantam*, *Willem Fredrik Kersseboom*, Onder-Koopman en gezworen Scriba.

Uit de *Molukkes* word gemeld, dat aan die Eilanden eenige vreemde Schepen geweest waren, om met de Opgezetenen over Speceryen te handelen; dat het Volk van die Schepen zelfs aan land was gekomen, aldaar eenige Hutten gebouwt en 'er door 't planten van Kanon als 't ware een vastigheid geformeert had, doch bevindende 'er zich niet te kunnen maintineeren, weder aan boord gekeerd en vertrokken was, zeggende binnen korten te rug te zullen komen. Men heeft reden te onderstellen, dat die Schepen Fransche geweest zyn.

De Narichten van *Java's Noord Oost Kust* zyn geenzins gunstig, hebbende zich de Inlanders zedert eenigen tyd aldaar zodanig versterkt, dat 's Compagnie's Bezettingen daar tegen te kort schieten.

Men ziet alhier de volgende Notitie der Manschappen, waarmede de alhier zedert het begin van February 1772 uit het Vaderland gearriveerde Schepen uitgevaren, en met wat minder getal dezelve hier gekomen zyn.

Schepen.	Uitgevaren met	Hier gekomen met	Dus minder
Bleyenberg	244 Man.	177 Man.	67 Man.
De Tempel	257	191	66
Botbland	336	165	171
Popkensburg	271	155	116
De Both	365	208	157
Westriesland	193	162	31
De Prinses van Oranje	363	212	151
Vreedenlust	304	175	129
Vreedestein	277	167	110
Schagen	290	163	127
De Margaretha Maria	251	165	86
Zuid Beveland	354	148	206
Honcoop	322	191	131

De

Schepen.	Uitgevaren met	Hier gekomen met	Dus minder
De Paauw	277 Man.	189 Man.	88
Groenendaal	340	181	159
Willem de Vyfde	324	200	124
Nieuw-Rhoon	352	203	149
Leyerdorp	172	124	48
De Vrouw Maria Jacoba	283	152	131
De Jonge Samuel	182	179	3
Kroonenburg	330	223	107
't Huis te Krooswyk	284	216	68
Schoonzicht	342	197	145
Ritthem	223	163	60
't Huis ter Mye	346	216	130
De Mercuur	261	233	28
In summa	7543 Man.	4755 Man.	2788 Man.

N. B. Aan boord der gemelde 26 Schepen zyn op hunne reize overleden 1959 en aan de Caap de Goede Hoop verbleven of gedeserteerd 829 mannen; uitmakende dus van 't uitgevaren getal van 7543 de gemelde minderheid van 2788.

PORTUGAL. Lissabon. Na dat deze Hoofdstad meer dan een jaar lang vry van Aardbevingen geweest was, werden onze Ingezetenen den 12 April (1773) 's morgens ten 5 uren zeer onzacht, en dus met grote ontsteltenis wakker gemaakt, door eene vry hevige schudding van eene Aardbeving die byna drie vierde van een minut duurde, en van eenige andere, doch minder hevige schuddingen, gevolgd wierd, welke echter niet de minste schade van aanbelang veroorzaakt hebben.

SPANJE. Madrid. Den 13 April (1773) zynde de dag op welke de buitengewone Nuntius *Don Joseph Doria Pamphili*, de gewyde Luyeren welke de Paus voor den Infant bestemd heeft, in een publieke Audientie den Koning zoude aanbieden, deed die Prelaat zyne Intrede in de volgende orde. I. De Trompetters van 's Konings Stallen, II. Acht Loopers. III. Twee Zwitzers te paard. IV. Dertig Knechts te voet. V. Zes Kamerdienaars. VI. Zes Pagies, bekleed naar den ouden Spaanschen trant. VII. Zes andere Pagies. VIII. Twaalf Kappellanen, twee Secretarissen, een Kamerheer en èen Stalmeester allen te paart. IX. Verscheide Officiers, door de Ambassadeurs en Bisschoppen gezonden om den Trein te vergrooten. X. Twaalf Edellieden en Kamerheeren te paard. Hierop volgde de Nuntius, in de kleeding van een Prelaat ongemeen prachtig en na de Romeinsche wyze. Hy was

ver-

verzeld door een Majordome of Kamerheer des Konings, benevens den Marquis *d'Oviëco*, Inleider der Ambassadeurs. Alle de paarden en byzonder die van den Nuntius waren zeer kostbaar getuigd. De Koets des Konings, werd gevolgd door vier prachtige Koetzen van den Nuntius en door die van verscheide Ambassadeurs en Prelaten, welke tot den Trein behoorden. Aan het Hof gekomen zynde werd de Nuntius by den Koning, die van alle zyne Grandes omringd was, ingeleid. Na de gewone plechtigheden, deed hy eene Aanspraak, betreklyk het onderwerp zyner Ambassade en volgde daarna zyne Majesteit in de Koninglyke Kamer, alwaar de Luyeren uitgespreid lagen. De Koning bezag ze met zeer veel naauwkeurigheid en toonde zich over dezelve zeer voldaan. Vervolgens begaf zich de Nuntius, met dezelve plechtigheden naar de Vertrekken van den Prins en de Princesse van *Asturien* en naar die van den Infant, werwaards de Luyeren gebragt werden, en deed aldaar een Aanspraak in de Lateinsche Tale, die door de Gravin van *Torrepalma*, Gouvernante van dien Prins, in 't Spaansche beantwoord werd. Wyders werd hy in alle de vertrekken van de Koninglyke Familie ingeleid en keerde daarna, in 's Konings Koets en met dezelfde statie naar zyn Paleis te rug.

ITALIE. Rome, Den 19 April (1773) hield de Paus Consistorie, en creëerde by die gelegenheid vyf nieuwe Cardinalen, te weten *Bernardus Giraud*, Romein, Aartsbisschop van *Ferrara*, geb. 14 July 1721; *Innocentio Conti*, Aartsbisschop van *Tyrus*, geb. 2 Febr, 1731; *Antonio Eugenio Visconti*, Milanees, Aartsbisschop van *Ephesen*, geb. 28 Decemb. 1713; *Francisco Caraffa di Trajetto*, Napolitaan, Secretaris der Bisschoppen en Geestelyken, Aartsbisschop van *Patras* in *partibus infidelium*, geb. 29 April 1722. en *Francisco Xavieri di Zelada*, Secretaris van 't Concilie en van het onderzoek der Bisschoppen, Aartsbisschop van *Petra* in *partibus infidelium*, geb. 27 Aug. 1717.

Den 26 April (1773) hield zyn H. andermaal geheim Consistorie, na alvoorens eene zeer cierlyke Redenvoering te hebben gedaan, disponeerde van alle de vacante Cardinaals-Hoeden en creëerde 13 nieuwe Cardinaalen, hield 'er echter 11 *in petto* en benoemde alleen de 2 volgende, als *Giovanni Angelo Braschi*, Thesaurier Generaal, geb. te *Casino* den 27 Decemb. 1717. en *Francisco*

cisco Delci, Auditeur Generaal, geb. te *Sienna* den 6 Oct. 1707.

INGERMERLAND. *Petersburg.* Na men verzekerd, zal alhier eerstdaags eene Declaratie worden afgekondigd, behelzende nadruklyke verzekeringen van Vrede en Vriendschap tusschen dit Hof en dat van Zweden. Van *Buchareft* heeft men de zekere tyding bekomen, dat de Vredes-Onderhandelingen aldaar vruchtloos geëindigd en de wederzydsche Plenipotentiarissen den 23 Maart (1773) onverrichter zake gescheiden zyn.

POLEN. *Warschauw.* Schoon op den Ryksdag noch alles met gesloten deuren word beraadslaagd, om het behandelde geheim te houden, is 't echter zo bezwaarlyk niet, iets daar van te vernemen. In de zitting van den 30 April (1773) heeft de Koning een merkwaardige Redenvoering gedaan, behelzende „ dat hy „ wegens de dreigementen, welke de Ministers niet alleen in hun„ ne Declaratie maar ook noch in bittere bewoordingen gedaan „ hadden, van smert doordrongen, zich genoodzaakt had ge„ zien, in 't onderwerp der Constitutie toe te stemmen, welk „ men 'er had bygevoegd; dat de Ryksdag en de Confederatie „ zo lang moesten duren, tot dat het Traktaat met de drie Mo„ gendheden wegens hare Aanspraak op de Republiek, wegens „ de Regeringsform in alle de Lands aangelegenheden met de ge„ melde Ministers tot stand waren gebragt; dat by deze droevige „ omstandigheden, terwyl het geweld de overhand over de macht „ van vry te denken en te spreken verkregen had, hy gedwongen „ was geweest in te willigen, dat dit ontwerp ondertekend wierd „ met dit aanhangzel: dat indien men in dit ontwerp niet toe„ stemde, eene Armee van 50000 man bevel had voor *Warschauw* „ te rukken, dewyl men geloofde dat de Koning de oorzaak de„ zer tegenstreving was." Zyne Majesteit voegden 'er vervolgens noch by, „ dat hy een ander ontwerp der Constitutie door de „ Ministers vervaardigd by zich had, welk hy daarom zelf voor„ las. Doch dewyl het geweld en de dreigementen der vreem„ de Ministers, door den raad en bystand van eenige personen „ uit de Natie ondersteund, hem genoodzaakt hadden, hun ont„ werp aan te nemen, zo hield hy 't voor zyn grootste plicht, „ als een Vader des Vaderlands het ongeluk af te wenden, en het „ gevolg eener gantschelyke onderdrukking te verhinderen. Hy „ wenschte derhalve dat het ontwerp ondertekend werd, en be-

„ val

„ val daar op den Ryksdags Secretaris het zelve voor te leezen.
„ Waar op dan ook het ontwerp door de beide Confederatie-
„ Marschalken zonder tegenspraak werd ondertekend.

De Kroons-Groot-Cancelier verzocht daar op den Koning de Declaratien der drie Gezanten, emt het antwoord des Konings te laten voorlezen. Het laatstgemelde behelsde: „ dat het niet „ in des Konings magt stond, de vrye stemmen, het goedvin- „ den en de gevoelens van den Ryksdag te dwingen; maar in te- „ gendeel was hy altyd gewoon geweest, zyn gevoelen eerst na „ die der andere Standen te uiten."

Dewyl de Landboden tegenwoordig niet anders te doen hebben dan de Artykelen, welken uit naam en van wegens de drie verbonden Mogendheden worden voorgelegd, goed te keuren, zonder dat die zelfs eenige verandering daarin kunnen of mogen maken; zo hebben zy eene uitdruklyke en geschreven order van die Mogendheden geischt, om al 't geen hen zou voorgeschreven worden goed te keuren; ten einde zy dat bevel aan hunne Committenten mogten konnen vertonen, en zich daar door by hen rechtvaardigen.

DENEMARKEN. Koppenhagen. Eenige Groenlanders van de Colonie *Holsteinsburg* hebben aan de algemeene Handel Compagnie alhier geschreven, de navolgende

BRIEF.

Myne Heeren! nademaal het getal der Gelovigen onder ons zeer toeneemd, zo wenschten wy zeer om een klein Huis van aandacht voor God, als den Grootsten Heer, alhier te hebben. Want, alzo Hy ons in dezen Winter met vier Walvissen gezegend heeft, zo is 't verlangen voor ditmaal om zodanig een Huis te hebben. Wy zenden driemaal 20 tonnen Spek met uwe Schepen af, om aanstaande jaar dat kleinood te ontfangen waarom wy verzochten. Indien die gedane betalingen niet toereikende zyn, dan bidden wy u komt ons te hulp, en doet gy dit, zo is 't aangenaam by God, en Hy zal u voor deze goede daad gelukkig maken; en bekomen wy het aanstaande Jaar Walvissen, zo zullen vele van ons noch wat by brengen. Uwe bystand zal zo wel voor ons als van de menschen die alhier wonen, gepreezen worden, en onze andere medemenschen zullen voorzeeker zo doen als wy. Wy allen die alhier in *Holsteinsburg* wonen, zullen u lief hebben zo lang wy leven, en u eene ware hoogachting toedragen.

De gemelde Compagnie is door dezen brief bewogen geworden

den om met een gereed leggend Schip naar voorsz. *Holsteinsburg* in de Straat *Davis*, benevens den Missionaris *Wiberg*, aan deze Colonisten een verzameling Huis of Kerk te zenden: dezelve is op de Noorweegsche wyze van hout gebouwd, 90 ellen lang en 11 breed, en is met een toren en klok voorzien. In de Kerk is een Predikstoel en Doopfont; honderd en vyftig personen konnen in deze Kerk hunnen Godsdienst verrichten en dit is 't eerste Godshuis van dezen aart waarin de Deensche Missionarissen den Godsdienst oeffenen. Men heeft dit Gebouw *Bethel* genoemd: op het Doopfont staat in de Groenlandsche spraak: *die gelooft zal hebben en gedoopt zal zyn, die zal zalig worden.* Marc. 16. vs. 16. Boven het zelve vind men eenen Engel met een ontrold blad, waar op geschreven staat: *bekeerd u, en een iegelyk van u werde gedoopt in den name van Jesus Christus tot vergevinge der Zonden*, Hand. 2. vs. 38. Boven den Predikstoel ziet men eenen anderen Engel, ook met een blad, en deze woorden op het zelve: *zalig zyn de gene die Gods woord hooren en dat zelve bewaren*, Luc. 11. 28. Ook is 'er op de grond der Kerke, recht voor het Altaar, een groten Engel, met uitgestrekte wieken en een bazuin, op het blad dat hy in de hand heeft staat den Kerken-Naam *Bethel*, en daar by de woorden van Jacob, Gen. 28. vs. 17. *Dit is niet dan een Huis Gods en dit is de Poorte des Hemels.* Boven het Altaar werd de Opstanding van Christus verbeeld.

Hamburg. Van *Stokholm* word het volgende gemeld:

Onlangs vond men hier een vuilaartig Pasquil tegen den Koning en de nieuwe Regeeringsform. Dat honende Schimpschrift was aangeplakt op de Markt aan den zuil of pylaar, waaraan de Misdadigers worden gebonden, dewelken moeten gegeesseld worden. Het Gemeen allereerst dat Schotschrift ziende, werd daarover zo verbitterd, dat zy 't zelve afrukte, en in een zoort van woede in duizend stukken verscheurden, terwyl een geweldige oploop geschiedde, echter niet om kwaad te doen, maar alleenlyk om blyken van hunnen iever en van hunne liefde jegens den Koning te geven. Ten dien einde kwamen zy dien avond in een ontelbare menigte by een, om den Koning by het uittreden uit de Comedie in te wachten; en zo dra zyn Majt. verscheen riepen zy alle als uit een mond: *lang leve Gustaaf! lang leve de Koning.* Zy wilden de paarden van voor de Koets uitspannen, en

de Koets waarin hunnen beminden Koning gezeten was, gezamentlyk opbeuren en na 't Residentie Slot dragen, roepende met een vrolyk gejuigh: *laat nu de geen komen, die zyn Majt. een kwaad herte toedraagd; hy kome en overvalle dien goeden Regeerder te midden van ons!* Zulks de Koning hen niet dan met moeite verhinderen kon, dat zy dit bewys van hunne liefde in 't werk stelden. Zedert komt zyn Majt. niet meer ten voorschyn zonder door 't volk, 't welk hem genoegzaam aanbid, en gestadig de wacht aan het Koninglyk Paleis houd, omringd en verzeld te wezen.

GROOTBRITTANNIE. Londen. De beruchte *Wilkes*, van wien men lang niets gehoord had, is deze dagen wederom ten tonele verschenen; misschien nochmaals in verlegenheid, en genoodzaakt of aangezet, om de zaken op nieuw aan den gang te brengen, heeft hy zich wederom by het Parlement, als Representant van *Middlesex* aangediend, doch werd afgeweezen. Ondertusschen heeft hy aan den Spreker van het Lagerhuis geschreven de navolgende oproerige en kwaadaartige

BRIEF.

Ingevolge van uwe bevelen, op den 7 dezer, aan de Sheriffs van Middlesex gezonden om de Gemagtigden van dit Graafschap op te ontbieden heb ik een brief ontfangen van de Heeren *Richard Oliver* en *Watkin Lewes* vorderende *dat ik my op den 26 dezer maand April in het Huis der Gemeentens zoude laten vinden*, met eene bygevoegde verklaaring: *dat het Huis der Gemeentens voornemens was met de uiterste gestrengheit te werk te gaan omtrent zulke van deszelfs Leden, die als dan den dienst van het Huis zouden verwaarloozen.*

Die twee Heeren kunnen niet in twyffel trekken, zoo min als een eenig mensch in 't Koningryk, die verstand en kundigheit heeft, of de Heer Glyn en ik zyn de wettige Leden van het Parlement voor Middlesex, daar toe verkozen door eene meerderheit van de stemmen der Verkiezeren. De dagvaarding is ook ingevolge van dien aan ons gedaan op hunne uitdruklyke order. In weerwil van dit alles schynt my het gevoelen van het Huis der Gemeentens hier van te verschillen en niet minder als regelregt strydig te wezen, zoo wel met alle denkbeelden van regtvaardigheit als met de byzondere Voorrechten des Volks. Het is klaarblyklyk, dat het Huis aanhoud met desselfs vorige beledigingen aan de Natie in 't algemeen en aan het Graafschap Middlesex in 't byzonder, door te dulden dat de Heer *Luttrell* in 't Parlement zit als de gewaande Gemagtigde der Verkiezeren, die tegen hem gestemd hebben. Met dezen geest van onrechtvaardigheit bezield, had men gewagt dat de Dagvaarding zoude gedaan zyn geworden aan een Man, die geen recht heeft om

in

in het Huis der Gemeentens te zitten, maar wiens usurpatie door bedrog en geweld onderfteund word.

Ik heb ter dezer gelegenheit niet nalatig willen wezen in mynen pligt omtrent hen die my gemagtigd hebben en de Provincie van welke ik afgezonden ben. Ik heb nimmer eenige gelegenheit verzuimd om de plaats te eisschen tot welke ik op zulk eene eerlyke wyze verkozen was, noch agterlyk geweest om gedurig te protesteren, aan het Parlement en de Natie beide, over de onrechtvaardigheit die men den Verkiezeren van het Graafschap Middlesex aandeet, die men alleen toegelaten heeft om den Heer *Glyn* in het Parlement te zenden, welke die plaats bezit met den hoogsten lof voor zich zelfs en wezenlyk nut voor het algemeen. Op den 27 van January 1769 vroeg ik in persoon voor de Baly van het Huis om toegelaten en als een afgevaardigde van deze Provincie onder den Eed genomen te worden. In een brief, welke ik aan U als Spreker, den 20 van Maart 1771. gezonden heb, schreef ik: *In name der Verkiezeren van Middlesex eisch ik wederom myne plaats in het Parlement, hebbende de eer om door een vrye verkiezing en by eene groote meerderheit tot een der Gemagtigden van de gezegde Provincie verkozen te zyn, en ben derhalve gereed om den Eed by de wetten voorschreven af te leggen en my zelve in de hoedanigheit van een Afgevaardigde te stellen.* Tans vernieuw ik aan U, als Spreker, denzelfden eisch op de allersterkste wyze en in name van het beledigd volk van Engeland en van de Verkiezeren van het Graafschap Middlesex die my gemagtigd hebben. Ik zal nooit in gebreken blyven om door alle wettige middelen van herstel en met al myn vermogen het duidlyk recht te onderfteunen, het welk dezelven ontnomen is, tot dat de minste trek van die laatste schandelyke handelwyze uitgewischt en de schuld zal vereffend wezen.

Het volk, myn Heer! is bekommerd, of het Huis deze gelegenheit, die zich nu natuurlyk aanbied, wel zal waarnemen om deszelfs gehouden gedrag nader te overwegen en eene noodzaaklyke daad van de Justitie verrigten door het vernietigen van die willekeurige Resolutie van den 8 May 1769 (welke reeds deugdlyk herroepen is door het *Groot Charter* en de *Bill der Voorrechten* in het gewigtig stuk der vryheit van verkiezinge) te weten: *dat Henry Lawes Lutternel* deuglyk is verkozen *tot een der gemagtigden van het Graafschap Middlesex.* Zoo lang die Resolutie blyft in de journalen van het Huis, houd ik staande, dat het Huis der Gemeentens in den Persoon van één man, onwettig verstoken van zyne zitplaats in het Parlement, de vryheit van het gantsche Engelsche volk geschonden heeft, en in den Persoon van een ander zich heeft aangematigd het recht van benoeming van eenig Land, Stad of Burgt met uitsluiting van de wettige verkiezers. Het recht van verkiezing is by het volk, dat hier in volstrekt onafhanglyk is van het Huis der Gemeen-

tens, zynde dit Huis alleen de Bewaarder van dit en andere minder geheiligde Voorrechten. De tegenwoordige meederheit heeft de goede trouw verraden en die onveranderlyke Privilegien, tot welker verdediging en befcherming zy verkozen zyn, ten befte gegeven. Onze Voorvaders hielden de vryheit der verkiezing, ondergefchikt aan de Wet van het Land, voor de ziel of het edelfte gedeelte van onze vryheden. Hunne Nakomelingfchap is tot hier toe ongeftraft door een lafhartigen Senaat beroofd geworden van deze onderfcheidende en begunftigde eer eenes Engelfchmans.

(*Het Vervolg hier na.*)

NEDERLANDEN. *Middelburg.* By de Gereformeerde Gemeente dezer Stad zyn op den 18 April (1773) verkoren tot

OUDERLINGEN.	DIACONEN.
Mr. Stev. Math. Snouk Hurgronje	Willem van Dyk.
Jacobus Smith.	Willlem Nevejans.
Cornelis Burth.	Jan de Munter.
Dirk de Viffer.	Willem Mens.
Cornelis Jeffrey.	Gerard van der Gragt.
Pieter Michiel de Ligte.	Abraham Batty.
Pieter de Bruyn.	Cornelis Kruyfe Blaker.
Jacobus van Effen.	Willem Wondergem.
Pieter Gilliffen.	Walrave van Kerkwyk.
Jacobus de Moll.	Pieter Volkers.
Jan Hendrik Evertfen.	Abram Evera.
Jacobus van Houten.	Evert Prabes.

Vliffingen. Den 8 May (1773) zyn by de Gereformeerde Gemeente dezer Stede verkoren, tot

OUDERLINGEN.	DIACONEN.
Johannes Louyffen.	Daniel de Buck.
Jan de Feyter.	Jacob van de Nadorft.
Johannes Plankeel.	Hendrik Blok.
Pieter de Zitter.	Willem de Bruyne.
Jacobus Boekhout.	Aarnout Sanders.
Pieter Brant.	Pieter Provo.
Chriftoffel Tobiaffen Wulphert.	Jacobus du Bois.

s' Gravenhage. Hun Hoog Mog. hebben goed gevonden het verbod van den Invoer in deze Landen, van alle vreemde gefnedene of ongefatzoeneerde *Kurken* wederom te prolongeeren voor den tyd van 6 jaren, op de verbeurten en boeten, als bevoorens daaromtrent zyn geftatueerd en voorts onder zodanige exemtie en beding, ten opzichte van het Tranfit dier Kurken naar Duitfchland of Brabant, als deswegens mede bereids is vaftgefteld.

MA-

MAGISTRATUREN EN *AMPTENAAREN.*

Zyne Doorluchtige Hoogheid de Prins Erfstadhouder heeft, uit een overgeleverde nominatie tot Burgemeester van *'s Gravenhage* benoemd, de Wel Ed. Achtb. Heer Mr. *Abraham van Neck*, en tot Schepen de Ed. Achtb. Heer *Jan François van Biemondt*, en in plaats van gem. Heer A. van Neck tot Schepen Commissaris de Wel Ed. Achtb. Heer Mr. *Pieter van de Poel*.

Door den Raad van State is den Heer Mr. *Jan Alstorphius* aangesteld, tot Ontfanger van de Verpondingen over de Stad en 't Marquisaat van *Bergen op-den-Zoom*, *Steenbergen* en *Prinsland*, als mede van de 20, 40 en 80ste Penningen over gemelde Stad en Marquisaat.

Zyne Doorluchtige Hoogheid de Prins Erfstadhouder heeft op meergemelde wyze tot Burgemeesteren der Stad *Tholen* verkozen, de Wel Ed. Gr. Achtb. Heeren Mr. *Johan Hendrik Noey* en *Johan Jacob van Lichtenbergh*, en tot Schepenen de Ed. Achtb. Heeren *Johan Jacob van Lichtenbergh*, *Gerrit ten Hage*, *Marinus van der Vliet*, *Jacob Johan van Stapele*, *Adriaan van der Schoor*, *Samuel Johan Philipus Cras*, Mr. *Emmericus de Weert*, *Jan van Manen*, en Dr. *Gerard Nieuwenhuis*.

AANMERKELYKE ZAKEN.

Den 19 April (1773) overleed te *Odensee* in den ouderdom van ruim 103 jaren, *Peter Jensen Egerslow*, dewelke tot de laatste dagen van zyn leven, het allerfynste schrift zonder bril kon lezen.

Ten voorsz. dage heeft men, (gelyk wy in ons stuk voor de maand April bladz. 132 zeiden) begonnen te graven tot het bouwen van den nieuwen Schouwburg op 't Leidsche Plein t'Amsterdam; den 4 May heeft men beginnen te heyen, zynde daar mede geeindigd den 11 dito, na dat 'er 115 Masten en 191 Juffers, en dus te zamen 306 stuks palen, ingeslagen zyn geworden, waarna op Maandag den 17 dito 's namiddags ten 2 uuren den eersten steen tot dit Gebouw gelegd is, door den oudsten Zoon van den Burger-Kapitein den Heer *van der Lyn*.

Den 2 May ontstond brand in den Schouwburg op het Kasteel *Renoy*, waardoor dat fraaye Gebouw, aan den Hertog van *Orleans* behorende, die 'er tegenwoordig was, en welker Hof-Dames op dien tyd eene Comedie repeteerden, daar door in de assche gelegd werd.

Ten voorsz. dage had men te *Wilzum* in 't Graafschap *Benthem* een hevige brand, waar door in minder dan één uur 14 Gebouwen in de asch gelegd werden en veel Vee omgekomen is.

Den 6 dito overleed te *Utrecht*, in den ouderdom van 67 jaren de Wel Ed. Heer Mr. *François Cornelis van Bochoven*, zedert den jare 1730 Secretaris van 't Ed. Mog Collegie der Heeren Dykgraaf en Hoogheemraden van den Lekkendyk Bovendams.

Den 10 dito overleed te *Heyloo* in den ouderdom van ruim 69 jaren de Hoog Ed. Wel Geb. Heer Jonkhr. *Jacob van Catz*, Heere in Catz, van Coulster, Heilo en Oesdom, Vryheer van Veenhuizen, Oud-Burgemeester en Raad der Stad *Alkmaar*, en wegens dezelve gedispicieerd als Raad ter Admiraliteit in West-Vriesland en het Noorder-Kwartier, mitsgaders Dykgraaf van de Hondsbosschen en Duinen tot Petten enz.

Voor 10 of 12 Jaren ontdekte men te *West-Cappel* in de Provincie *Zeeland*, als iets zonderlings, in eenen blaauwen *Doorniksen Zinksteen* een soort van met

twee-

twee schulpen gewapende slymerige *Wormen*, die denzelven steen doorboorden, even als de anderen het paalhout; doch thans is zulks niet meer zo zeldzaam, nadien over eenigen tyd, op onderscheide plaatsen aan het Noordstrand beneden aan de Bermen der Paalhoofden, zodanige stenen by laag water in menigte en invoegen voorschreve, door Zeewormen doorboord, gevonden zyn, zelfs aan zodanige Werken, die noch geen 4 jaren gestaan hebben. Een dier stenen is ook onlangs, zo als voormaals in de *Kamer van Walcheren* te *Middelburg* overgebragt, en van veelen, met de uiterste verwondering bezichtigd.

In Portugal, Spanje, Italie, Vrankryk en Engeland is op of omtrent den 12 April een vry zware Aardbeeving geweest, welke zich voornaamlyk te *Lissabon*, te *Cadix*, te *St. Malo* en op de Eilanden van *Tersey* en *Guernsey* heeft doen gevoelen: doch daar door is (den Hemel zy dank) geen groot onheil, noch merklyke schade veroorzaakt.

Den 14 dito stierf in *'s Hage* in den ouderdom van omtrent 61 jaren de Wel Eerw. Heer *Jan Isaac Rauwers*, Emeritus Predikant by de Gereformeerde Gemeente aldaar.

In *Vrankryk* word thans voor 't Hoge Gerechtshof van *Clermont* eene zeldzame zaak bepleit: zeker Vreemdeling, door dat Land reizende, werd des morgens in zyn Herberg buiten kennisse, styf en koud gevonden. Een Priester daar by geroepen zynde, deed een Notaris halen en den Mantelzak van dien man inventariseeren, in welken men omtrent duizend gulden in goud vond. Dit geld in handen van den Priester gesteld zynde, begreep die, dat hy 't niet beter konde besteden, als den Vreemdeling eene deftige begravenis daar van te geven; hy liet derhalve alle de Priesters van de naby gelegen Plaatzen tot de Lykstatie nodigen en leende alle de Waskaarssen van de omliggende Kerken, om de zyne op eene ongemeene wyze te verlichten, teffens liet hy door zyne Dienstmaagd een goede maaltyd vervaardigen om de genodigde Priesters te onthalen, doch toen alles tot de plechtigheid gereed was, begon men leven in den man te bespeuren en wel haast bekwam hy, eischte zyn goed en geld en wilde zyn reis vervolgen. De Priester niet weinig verlegen verhaalde en toonde hem welke toebereidzelen hy gemaakt had om zyne nagedachtenis te vieren, en trachte hen te beduiden, dat hy na de regelen van billykheid de kosten daar van moest betalen, doch de reiziger verstond het anders en dat ze voor reekening van den Priester waren, en dit is 't onderwerp van 't pleidoo.

Den 15 dito overleed te *Ouden-Bosch* in den ouderdom van ruim 73 Jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer *Abraham Banier*, Heer in Gryzoord, Oud-Drossarrd van het Oost-Kwartier des Marquisaats van Bergen op den Zoom.

Den 16 dito werd in *'s Hage*, het tydelyke met het eeuwige in den ouderdom van 80 Jaren afgewisseld, door den Wel Ed. Gestr. Heer *François Bartoldi*, Colonel van de Cavallery en Stalmeester van den Prins Erf stadhouder.

Een Voerman werd op den weg van *Villers-Costerets* naar *Soissons* door een Struikrover aangedaan, maar had het geluk denzelven af te maken. Zyn weg voortzettende ontmoette hy twee Dienaren te Paard van 't Hof der Marschalken, gaf hen kennis van de ontmoeting, die hen daar op mede te rug namen, en hem lyk van den nedergevelden rover visiteerden. By hem vonden zy twee pistoolen met een bandje waar aan een fluitje hing, waar op een dezer Dienaars onvoorzichtiglyk blazende, terstond acht gewapende Kerels te voorschyn en na hem toe

kwa-

kwamen, waar op de Dienaars te paard sprongen en ontkwamen, maar de arme Voerman nedergehouwen werd.

Den 15 sloeg het onweer in een huis door twee huisgezinnen bewoond te *Echtens Hogeveen* in 't Landschap *Drenthe*, en had aldaar wonderbaarlyke uitwerkingen. Van de woning van 't eene huisgezin sloeg de Schoorsteen boven van het dak geheel af, en werd byna lynrecht door het zelve op de zolder geplaatst, het overige gedeelte van den Schoorsteen byna tot aan den mantel werd verbryzeld; de lysten van de Schoorsteenmantel werden meeren deels onbeschadigd daar af geslagen, het Schoorsteenkleed werd aan twee stukken gescheurd, waar van het eene stuk aan de deur en 't ander boven de Schotelrye gevonden werd; uit de haardketting werden 2 schakels geslagen, gelyk ook de duimen uit de Voordeuren, alle de glazen zyn aan stukken geraakt, behalven een Glasvenster, naar 't Westen, dat eenige schreden van 't Huis weder gevonden werd enz. De man, vrouw en Kinderen zaten onder den hoek van de Schoorsteenmantel thee te drinken doch zyn niet beschadigd; ook is 'er geen brand door ontstaan.

De Heeren Staten der Provincie *Friesland* hebben door twee Publicatien. I. den vryen Uitvoer van Rogge, en II. den vryen Uitvoer van oud Hooi en Stroo, die maar tot den 15 May bepaald was, verlengt tot den 12 Juny (1773).

Den 18 dito zyn by *Heerle* op de Heide van *Hees*, met de koorde ter dood gebragt, 6 struikrovers, aan moorden en brandstichten schuldig, zittende van dat gespuis als noch een een veel groter getal gevangen, die soortgelyk lot zullen ondergaan.

De Heeren Staten Generaal hebben het Verbod tegen den *Invoer* van *vreemde Bieren* veranderd in eene belasting van *drie gulden* per ton uitgezonderd het Jopenbier.

LUTHERSCHE KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het gewoone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 2 en 16 Juny (1773) onder Voorzitting van Do. *Ericus Fredericus Alberti*.

By deze Gemeente zyn tot *Suppoosten* of *Beslieden* aangesteld: *Jan Franken*, en *Jan Jurgen Sappé*.

NAAMLYST der OVERLEDENEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 15 *April* 1773. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Donderdag den 15 *April* 1773.

Harmanus van Beek. W. K.
Jan Hendrik Brengewatt. N. O. K.
Franciscus Monniks. O. K.
Jan Otto Beekman. W. K. H.
Sybrant Jorriets. L. K. H.
Aaltje Willems, laatst Weduwe van Harme Starre. O. O. K.
Jannetje de Groot, Weduwe van Jacob Roeters. K. K. H.
Steventje Vos, Huisvrouw van Albert van Jogen. W. K.
Maria Okhuysen, Huisvrouw van Malachias de Lavigne. O. K.
Cornelia Johanna Visser. Z. K.

Vrydag den 16 *dito.*

Machiel Sinnekes. L. O. K.
Jan Bellart. N. Z. K.
Poulus de Gooyer en desselfs Huisvrouw, Catharina Maria van Solingen. L. K. H.
Johannes Schey. L. K. H.
Helena Tetrode, Weduwe van Daniel Doornik. O. K.

't Kind,

't *Kind* van Hendrik Rawe. Z. K.
't *Kind* van Mr. Hendrik Schryver. N. K.

Zaturdag den 17 *dito*.

David Simſon. K. K. H.
Otto Carel van Dort. K. K. H.
Adolff van Wyk. N. K.
Harmanus Meyer. L. N. K.
Pieter van Tarelink, *eenigſte Zoon* van Chriſtiaan van Tarelink, *Commiſſaris*. W. K.
Helena Borrias, Weduwe van Ottó Hendrik Holefernus. N. Z. K.
Judith Bourigaud Granpré, Weduwe van Jean Garnier. W. K.
Anna Barentje Pot, Weduwe van Barent van der Scholt. A. K. H.
Maria Viſaar, Huisvrouw van Klaas Kat. O. O. K.
Jannetje Cadoule, Huisvrouw van Jan Schaap Tjaksz. E. Y. K.
Hilletje van Waſſenaar. O. O. K.
Maria Bergſchinkel. W. K. H.
't *Kind* van Jan Viſſer. L. N. K.

Zondag den 18 *dito*.

Maria de Graaf, *oudſte Dogter* van Harmen de Graaf. W. K. H.

Maandag den 19 *dito*.

't *Kind* van Jan Nieuwenhuys. Z. K.
't *Kind* van Jan Corton. O. K.
't *Kind* van Nicolaas Aſſchenberg O. K.

Dingsdag den 20 *dito*.

Hendrik van Keulen, *Makelaar*. W. K.
Sebaſtiaan Vergou, Mr. *Glaaſemaker en Schilder*. K. K. H.
Elias Eliasz. W. K. H.
Johanna Kamphuyſen, Weduwe van Warnar Gelder. O. O. K.
Anna Maria Rosſtin, Huisvrouw van Jan Smit. A K. H.
Magdalena Pyn, Huisvrouw van Pieter Tetterode L. K. H.
Hendrica Morre. O. Z. K.
Suſanna der Kinderen. N. K.

Woensdag den 21 *dito*.

Jan Fredrik Drever. O. K.
David Plutman, *Schipper op de Weſt*. L. O. K.
Juſtina Eliſabeth Machiels, Huisvrouw van Johannes Harmanus Mettenbrink. L. O. K.
Catharina Oortgeyſen, Huisvrouw van Tugo Tugſen. O. O. K.
Aaltje Pieters, Huisvrouw van Aarent Backer. A. K. H.
Cornelia van Wyk. N. Z. K.
Sara Leeuwerk. L. O. K.

Donderdag den 22 *dito*.

Lambert Stenvers. O. Z. K.
Hendrik Binholt. O. K.
Marie Eliſabeth Golt, Huisvrouw van Wynand van der Putten. N. K.
't *Kind* van Jan de Jong. O. K.

Vrydag den 23 *dito*.

Hendrik Kops. N. O. K.
Jacobus Rawé. W. K.
Joſeph Pieſarie. N. Z. K.
Martinus Schlegel. N. Z. K.
Chriſtiaan Font. K. K. H.
Pieter van der Lek. W. K. H.
Jan Adolph Kerkhof. N. K. H.
Harmanus Rademaker. K. K. H.
Barbara van der Velden, laaſt Weduwe van Jan Albert Fuyke. O. O. K.
Maria Harmans, Weduwe van Aron Usclas. W. A. K.
't *Kind* van Hendrik Hoving. W. K.
't *Kind* van Willem van Oort. W. K. H.
't *Kind* van Hendrik Korf. W. K. H.
't *Kind* van Antoni Bernouw. W. K. H.

Zaturdag den 24 *dito*.

Helena Gloep, Huisvrouw van Chriſtiaan Lieberg. A. K. H.
Catharina Tylingen. L. K. H.

Zondag den 25 *dito*.

Willem Cyprianus en deſſelfs Huisvrouw Sara van Wyngaarde. L. K. H.
Egbert van Staatvelt en deſſelfs Huisvrouw Geertruy Janſen. L. K. H.
Hendrik Hartgers. L. K. H.
Hendrik Ysbeyl. W. K. H.
Aaltje Roskam, Huisvrouw van Jan Falentyn. A. K. H.
't *Kind* van Jacobus Gout. A. K. H.
't *Kind* van Daniel Clanſe. W. K. H.
't *Kind* van Willem Krenſe. W. K. H.
't *Kind* van Gerrit Jan Bekker. W. K. H.
't *Kind* van Jan Bronder. W. K. H.

't *Kind*

'*t Kind* van Jan van den Berg. W. K. H.

Maandag den 26 dito.

Gerrit Overmars. O. K.
Jan Mikder. L. K. H.
Eva Kamperdyk, Huisvrouw van Westerhoff Ellias. O. O. K.
'*t Kind* van Hendrik Spilker. W. K.

Dingsdag den 27 dito.

Catharina Hulscher, Weduwe van Isaac van Ooltzange. Z. K.
Johanna de Vries, Huisvrouw van Johannes van Hoorn. L. O. K.
Maria vander Meulen, Huisvrouw van Bartholomeus Bruynvis. O. O. K.
Anna Voskamp, Huisvrouw van Egberd Stevens O. K.
'*t Kind* van Jan Burner. A. K. H.
'*t Kind* van Harmanus Termer. L. K. H.

Woensdag den 28 dito.

Arend van Westerhoff, *te Ouderkerk aan den Amstel*, in de Kerk *begraaven.*
Gerardus Staats. O. K.
Adolf Kuyper. W. K.
Johannes Haas. L. O. K.
Johan Christoffel Sybile. L. N. K.
Maria de Wyn, Huisvrouw van Jan Guelmans. N. K.
Alida Koning. W. K. H.
Fromica Soms, *Jonge Dogter.* L. K. H.
'*t Kind* van Christiaan van Orsoy. O. K.
'*t Kind* van Jasper van der Hagen. O. K.
'*t Kind* van Jan Jacob Bremer W. K.
'*t Kind* van Pierre Frouquiet. N. Z. K.

Donderdag den 29 dito.

Curtius van Wyler. W. K.
Petrus Heckers, *Medicinæ Doctor.* O. K.
Godfried Slooman. L. N. K.
Andries Westervaan, *Suppoost van het Luthersche Weeshuis*, K. K. H.
Margaretha Winder, Weduwe van Lucas Knuyze. O. K.
Jacoba van Beeck, Huisvrouw van Amelius Stieven. W. K.
'*t Kind* van Philipus Otte. L. O. K.

Vrydag den 30 dito.

Johannes Meyer. W. K.
Martha Beluc, Weduwe van David du Breuill. A. K. H.

Jannetje Boon, Weduwe van Machiel Koster. L. K. H.
Johanna Woutman. N. Z. K.
'*t Kind* van Willem Boon, W. A. K.

Zaturdag den 1. May 1773.

Jan Cornelis Zwerver. N. O. K.
Gesina Margaretha Soomer, Weduwe van Jan Setterman. L. N. K.
Anne Gabrielle Bellanger, Huisvrouw van Jean Florentyn Voigt. W. A. K.
Johanna Catharina Costermans Huisvrouw van Gerardus van Sull. N. Z. K.
Ariaantje Gediks, Huisvrouw van Barent Sevler. K. K. H.
'*t Kind* van David van Wyk. N. K.
'*t Kind* van Cornelis de Jong. N. Z. K.
'*t Kind* van Abraham Smit. L. K. H.

Zondag den 2 dito.

Gerrit Klyn. K. K. H.
Jacobus Liekes. K. K. H.
Jan Erp, *Jongman.* W. K. H.
Maria Antonia Haayberg. W. K. H.
'*t Kind* van Gysbert Truyers. W. K. H.
'*t Kind* van Willem van de Castelen. W. K. H.

Maandag den 3 dito.

Jacobus van Diepen, *Turfdrager.* N. O. K.
Paulus Ketelaar, *eenigste Zoon* van Hendrik Ketelaar W. K.
Elisabet Romping, Weduwe van Gysbert Bekkers. L. K. H.
Johanna Cornelia van der Craay Huisvrouw van Johannes van Eyk. E. Y. K.
Maria Gabrier, Huisvrouw van Jan van der Heyden. E. N. K.
'*t Kind* van Gerrit Topsvoort, te *Amstelveen* in de Kerk.

Dingsdag den 4 dito.

Jacobus van Zoelen. N. K.
Martinus van Kroon. Z. K.
Jacob van der Stoop. Z. K.
Jacobus Heynen. L. O. K.
Johanna Clump. Weduwe van Gerard Staats. O. K.
Elizabeth Alberts, Huisvrouw van Hendrik Tappee. N. O. K.
Dirkje van den Haage, Huisvrouw van Jan Twelman. W. K. H.

Rache' Waaywel. W. A. K.
Maria van Gorkom. O. K.

Woensdag den 5 dito.

Jean Perron, *eenigste Zoon* van Jacob Perron. W. A. K.
Catharina Blefen. N. K.
't *Kind* van Jan Otto Beekman. W. K. H.

Donderdag den 6 dito.

Joannes Sprakel. O. K.
Nicolaas van Oosten. N. O. K.
Jan Mulder. N. K.
Jan Ronksz, Mr. *Sleper*. N. K.
Christoffel Haak. L. O. K.
Antoni Ladru. L. K. H.
Seytje Keysberg, Weduwe van Jan Klinkert. O. O. K.
Maria Maas, Weduwe van Jan Christoffel Tiede. L. O. K.
Neeltje Reaals, Weduwe van Michiel Passe. W. K. H.
Wynanda Coelman, Huisvrouw van Benjamin van de Spek. O. O. K.
Elisabeth Coers, Huisvrouw van Nicolaas Beerman. L. K. H.
Maria Kok *oudste Dogter* van Arend Kok. N. K.
't *Kind* van Johannes Copyn. W. K H.
't *Kind* van Johannes Moorman. W. K. H.

Vrydag den 7 dito.

Barent van der Wyn. L. K. H.
Cornelis Koekebakker. L. K. H.
Albert Swieferyn E. N. K.
Willem 't Hart, *Zoon* van Joris 't Hart. L. O. K.
Jan Christoffel Bogen, *oudste Zoon* van Frederik Bogen. L. K. H.
Anna Langerhuysen, laatst Weduwe van Albert Wierda. W. K.
Anna Elisabeth van den Bempden, Weduwe van Mr. Jan Six, *Heere van Hillegom en Vromade*, *Meesterknaap van Holland en Westvriesland*, *Oud-Burgemeester deezer Stad enz.* N. K.
Alida Pot, Weduwe van Egbert van Koeverde. Z. K.
Hendrica Bitters, Weduwe van Siewert Hansen. K. K. H.
Elisabeth Eltjes, Weduwe van Pieter van Bokzel. L. K. H.
Maria Catharina Engels, Weduwe van Pieter Korrelvink. L. K. H.
Maria ter Linde, Huisvrouw van Pieter van Veen. N. K.
Helena van Dyk. L. N. K.
Alida Diepenbroek. E. Y. K.
Susanna de Witte. Z. K.
Isabella Maria van Gheel. N. K.
Klara Heuneman, *Dogter* van Jan Hesbor. Heuneman. A. K. H.
't *Kind* van Willem Brandjes. N. K.
't *Kind* van Aart Asschenberg. N. K.
't *Kind* van Dirk Lammers. O. O. K.
't *Kind* van Capt. Andries Eekman. L. O. K.

Zaturdag den 8 dito.

Willemina Clorus, laatst Weduwe van Cornelis Swaan. L. K. H.
Geertruy de Harder, Weduwe van Paulus Woestenburg. N. K.
Johanna Hartman, Huisvrouw van Roelof Worst. Z. K.
't *Kind* van Albert Mylink. W. K. H.

Zondag den 9 dito.

Hendrik Rutgers. K. K. H.
Hendrik Dorre. W. K. H.
Barent Broekhoff. W. K. H.
Geertruy Kok, Weduwe van Adrianus de Graaf en *Zoon* Jacob de Graaf. W. K. H.
Grietje Klassekamp, Weduwe van Hans Sager. L. K. H.

Maandag den 10 dito.

Jacob Saffelee. O. Z. K.
Elisabeth Muller, Huisvrouw van Elbertus Brunting. L. O. K.
't *Kind* van Jacobus Burkes. O. K.
't *Kind* van Leendert Hoeffman. O. K.

Dingsdag den 11 dito.

Hendrik van Heuvink. N. K.
Willem van der Meulen. Z. K.
Johanna Wils, Weduwe van Pieter van der Vaart. Z. K.
Anna Adelhyd Zoelings, Weduwe van Engelbert van Zanten. W. K. H.
Maria Elisabeth Buschen, Huisvrouw van Christiaan Lodewyk Haag. L. O. K.
Anna Berkman, Huisvrouw van Martinus van Dyk. A. K. H.

Woens-

Woensdag den 12 dito.
Jan Coert Withagen. W. K. H.
Johannes Hilkes. A. K. H.
Jan Uurlingh. O. O. K.
Adriaan Pot, Mr. *Kuyper*. W. K.
Elisabeth Looten, Weduwe van Abraham Verhamme Albertusz. N. K.
Alida Johanna de Merod, Weduwe van Dirk Ditmar. Z. K.
Cornelia Meyer, Weduwe van Jan van Lochem. N. O. K.
Cornelia Wyncoop. O. K.
Niesje van de Berg, Huisvrouw van Gerrit Gysberts. L. K. H.

Donderdag den 13 dito.
Harmanus Meyer. L. N. K.
Barent Winter. N. K.
Coenraad Laurens Nering Bögel, *Oud-Raad in de Ed. Achtbare Hoven van Civile Justitie der Colonie Surinamen, mitsgaders Drossaard der Hooge Heerlykhyd Wisch.* O. O. K.
Jan Honhof. W. K. H.
Anna Menning, Huisvrouw van Hermanus Bot. E. N. K.
Elisabeth Bist, Huisvrouw van Hendrik Roelofs. W. K. H.
Magtelt van Jutvaas. O. Z. K.
Maria Engels. E. Y. K.
Ariaantje Doorland. L. K. H.
'*t Kind* van Joan Theodorus Koekeles. W. K. H.
'*t Kind* van Hendrik van Lotman. W. K. H.

Vrydag den 14 dito.
Joachem Ottens. W. A. K.
Jacobus Maagen. O. K.
Hendrik Takke. L. K. H.
Harmen Eykman. L. K. H.
Tryntje Bos. N. K. H.
Dirk Asschenbergh, *Zoon* van Aart Asschenbergh. N. K.
Aaltje Groenendaal, Weduwe Laurens Meyboom. O. O. K.
Helena Koenders, Huisvrouw van Cornelis Leyer.. N. K.
Maria Zaussifer. Z. K.

Zaturdag den 15 dito.
Daniel Bittermayer. Z. K.
Jan Koeleman. N. K.
Abraham Giesken. N. O. K.
Stephanus Uhlenbroek, *Suyker Raffinateur*. L. O. K.
Hendrik Meyer. L. K. H.
Anna Dorethe Lutjens, laatst Weduwe van Jurriaan Burger. A. K. H.
Helena Swart, Weduwe van Adrianus van den Heuvel. A. K. H.
Jannetje Beunink, Huisvrouw van Jan Willem Luyper. N. O. K.
Grietje Pett, Huisvrouw van Dirk van der Hars. N. O. K.
Catharina Spruytenburg, Huisvrouw van Aart Asschenbergh. N. K.
Sebille Geertruy Hovelmeyer, Huisvrouw van Fredrik Willem Wienieken. E. N. K.
Aaltje Pont, Huisvrouw van Anthony van der Garde. W. K.
Weyntje Vlugh, Huisvrouw van Mattys Vlugh. Z. K.
Sophia Gysberts, Huisvrouw van Jan Dirk Ratsteeg. L. K. H.
'*t Kind* van Pieter Clement. L. N. K.
'*t Kind* van Harmanus Schreuder. N. K.

Zondag den 16 dito.
Hendrik Severt, A. K H.
Cornelis Benning. N. K. H.
Christiaan Kuylenburght. L. K. H.
Maria Cronwel, laatst Weduwe van S. Bastiaan Vergouw. K. K. H.
Anna Hartgering, Weduwe van Hendrik Diederiks. L. K. H.
Ida van Haarlem, Huisvrouw van Johannes Hense. N. K. H.
'*t Kind* van Frans Houtgraaf. N. K. H.
'*t Kind* van Gerrit Loman. W. K. H.
'*t Kind* van Jan Boerman. W. K. H.
'*t Kind* van Melgert Willenaars. W. K. H.

Maandag den 17 dito.
Jan Marsman. E. Y. K.
Wouter de Jongh. N. Z. K.
Alida Steenwyk, Weduwe van Hermanus Bloemink. O. K.
Gosewina Mulders, Huisvrouw van Harmanus Asschenbergh.. N. O. K.
Jacomyntje Engelenberg, Huisvrouw van Pieter Hoogenhuysen. N. K. H.

Maria Mynarends. L. O. K.
Magtilda Grasee, *bejaarde Dogter.* E. N. K.
't *Kind* van Johannes Gues. L. K. H.
't *Kind* van Hendrik Meyer. L. K. H.

Dingsdag den 18 *dito.*

Joannes Trekels. O. K.
Barend Stroom. Z. K.
Claas Alberts van Veen. Z. K.
Auke Douwes Schaap A. K. H.
Jacob Bos. L. K. H.
Dirk Wynants. N. K. H.
Johanna van Soens, Huisvrouw van Nicolaas Kerlhof. Z. K.
Anna Elisabeth Helmigh, Huisvrouw van Herman Messcher. K. K. H.
Maria Smit, Huisvrouw van Harmanus Breuker. K. K. H.
't *Kind* van Hendrik Binholt. O. K.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Obligatien* op *Maandag*, den 17 *May* 1773. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Actie (*J. Cohen de Lara* en *M. Hs. Medina Junior*, Een) in de Oost-Indische Compagnie van Engeland groot in Capitaal L. St. 1000. 145 Pt. in slag 1 Pt. *C. van den Broek Cornlisz.*

—— Een dito L. St. 500. 145 Pt. in slag 1 Pt. Deselve.

Obligatie (*C. Cramer*, Een) ten lasten van Planters in *Suriname* en *Berbice*, als meede op de Deensche Americaansche Eilanden *St. Croix* en *St. Jan*, onder directie van de Heer *Jan Adam Charbon*, staande in blanco, dato 1 January 1767. rentende 6 Pt. 's Jaars, groot *f* 1000. 90 Pt. in slag *f* 2 Pt. opgehouden.

—— in blanco *f* 1000. 90 Pt. in slag 2 Pt. opgehouden.

Obligatie (Een) ten Comptoire van de Heeren *Lever* en *de Bruine* genegotieert, dato 1 February 1770. rentende 6 Pt. 's Jaars *f* 1000. 88 Pt. *C. Cramer.*

Actien (*A. Dias da Fonseca* en *I. Dias da Fonseca*, Een) Duizend Ponden Sterling Capitaal, van de Geunieerde Oost-Indische Compagnie van Engeland tot London. 146⅝ Pt. *C. van den Broek Cornlisz.*

—— Een dito L. St. 1000. 147 Pt. Deselve.

Obligatien (*E. Croese* en *W. Zeel*, Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie *Surinamen*, staande allen in blanco, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Lever* en *de Bruine*, onder Hun Ed. Guarantie, op de Plantagiën *Waterland*, *Adrichem*, *Palmeniribo* en *Zurimombo*, dato 1. November 1770 *f* 1000. 100 Pt. *J. van Maurik. Jansz.*

—— in blanco *f* 1000. 100 Pt. Deselve.

—— in blanco 1000. 100¼ Pt. Deselve.

Obligatie (Een) ten lasten als voren ten Comptoire van de Heer *R. Hageman.* *f* 1000. 43 pt. in slag 2 pt. *E. Croese.*

—— in blanco *f* 1000. 44¼ pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 45½ pt. *D. Leuveling.*

—— in blanco *f* 1000. 45½ pt. *J. Menkema.*

—— in blanco *f* 1000. 45¼ pt. *D. Leuveling.*

—— in blanco *f* 1000. 45½ pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 500. 49½ pt. *J. Steenbergen.*

Obligatie (Een) ten lasten als vooren ten Comptoire van de Heeren *Hubert van Hermaal* en *van den Bosch.* in blanco *f* 1000. 65¾ pt. in slag 1 pt. *J. van Eik.*

—— in blanco *f* 1000. 68¼ pt. *D. Leuveling.*

—— in blanco *f* 1000. 67½ pt. in slag ½ pt. *J. van Eik.*

in

—— in blanco *f* 1000. 67½ pt. *J. P. Heimbach.*
—— in blanco 1000. 67½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 67½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 67¾ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000 65¾ pt. in slag ¼ pt. *J. van Eik.*
—— in blanco *f* 1000. 65½ pt. *M. H. Medina.*
—— in blanco *f* 1000. 65½ pt. *H Volkmar.*
—— in blanco *f* 1000. 65½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 65½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 65½ pt. *J. Scheltema.*
—— in blanco *f* 1000. 65¾ pt. *M. H. Medina.*
—— in blanco *f* 1000. 65¾ pt. in slag ¼ pt. *E. Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 66½ pt. *J. de Wolff.*

Obligatien (Een) ten Laste eenige Planters in de Colonie *Essequebo* en *Demerary*, genegotieerd ten Comptoire van den Heer *Daniel Changuion*, allen staande in blanco, dato 1. May 1770. a 6 Pt. *f* 1000. 97 pt. *J. Menkema.*
—— in banco *f* 1000. 97. pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 97½ pt. *H. J. van Baggen.*
—— in blanco *f* 1000. 97 pt. *C. Dom.*
—— in blanco *f* 1000. 97¼ pt. *B. Janson.*
—— in blanco *f* 1000. 97½ pt. *N. J. van Baggen.*

Obligatien (Een) ten lasten de Plantagie de *Morgenstar*, tot *St. Croix*, ten Comptoir van de Heeren *Abraham ter Borch* en *Zoonen*, staande in blanco, dato 9. April. 1771. a 6 Pt *f* 1000. 64 pt. in slag *f* 1½ pt. *G. Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 66½ pt. in slag 1½ pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten de *Keurvorstelyke Saxische Steuer Credit Cassa*, gedateerd Leipziger Nieuw Jaars Markt, 1764. a 3 Pt. Intrest Thalers. 1000. 26¼ pt. *J. P. Heimbach.*
—— Een dito Th. 1000. 26½ pt. *Tideman en Scholten.*
—— Een dito Th. 1000. 26½ pt. Deselve.
—— Een dito Th. 1000. 26½ pt. *L. Raeper Bosch.*
—— Een dito Th. 1000. 26½ pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten de *Keurvorstelyke Saxische Kamer Credit Cassa*, gedateerd Dresden Nieuw Jaar Markt 1766. a 3 Pt. Th. 1000. 23¼ pt. *W. Zeelte.*
—— Een dito Th. 1000. 23¼ pt. *D. Leuveling.*
—— Een dito Th. 1000. 23¼ pt. *J. Menkema.*
—— Een dito Th. 1000. 23¼ pt. Deselve.
—— Een dito Th. 1000. 23½ pt. *E. Croese.*

Zilvermynen (Een Portie in 10) in 't Markgraafschap *Meissen*. *f* 640. 320 pt. in slag 60 pt. opgehouden.

Obligatien (*G. Jarman* en *P. Brak Cornelisz.*, Een) ten lasten Vrouwe *Catharina Heyliger*, Wed. de Ed. Heer *B. P. de Nully*, op het Deenisch Americaans Eyland *St. Croix*, genegotieerd ten Comptoire de Heeren *Abraham ter Borch en Zoonen*, alle in dato 6 September 1772. staande in blanco *f* 1000. 54 pt. in slag 2 pt. *R. Benten.*
—— in blanco *f* 1000. 59 pt. in slag 2 pt. *P. Brak Corn.*
—— in blanco *f* 1000. 63 pt. in slag 1½ pt. *Waakbuysen.*
—— in blanco *f* 1000. 64. Deselve
—— in blanco *f* 1000. 63½ pt. Deselve
—— in blanco *f* 1000. 63 pt. *G. Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 63. pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 63. pt. Deselve.

in

—— in blanco *f* 1000. 61¾ pt. *Waakbuysen.*
—— in blanco *f* 1000. 60. G. *Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 59 pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 58 pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 58 pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 56 pt. *Waakbuysen.*
—— in blanco *f* 1000. 54½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 51¾ pt. in slag ¾ pt. G. *Ermeling.*
—— in blanco *f* 1000. 50½ pt. in slag ½ pt. *R. Benten.*
—— in blanco *f* 1000. 51 pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 51¾ pt. in slag ½ pt. *Waakbuysen.*
—— in blanco *f* 1000. 51½ pt. *R. Benten.*
—— in blanco *f* 1000. 51½ pt. in slag ½ pt. *Waakbuysen.*
—— in blanco *f* 1000. 51¾ pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 51¾ pt. in slag ½ pt. *R. Benten.*
—— in blanco *f* 1000. 52 pt. Deselve.
—— in blanco *f* 100. 52 pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 51½ pt. in slag ½ pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 53½ pt. *Waakbuysen.*
—— in blanco *f* 1000. 52¾ pt. in slag ¼ pt. *R. Benten.*

De volgende *Perceelen* zyn op *Maandag* den 24 *May*, 1773. gev.

Egelantiersgraft *G. Elink*, *S. A. Leenaerds* en *H. van der Krueden*, Een Huis en Erve, op de) Noordzy, tusschen de twee laatste Bruggen. *f* 2850, in slag *f* 8 *H. van der Krueden.*

Groote Wittenburgstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de) voorby de eerste Dwarsstraat. *f* 3250, in slag *f* 800. verkogt.

Haerlemmerdyk (*W. Ebbenhorst*, *G. van de Riese*, *G. Jarman*, *H. H. Helmers* en *P. Wessels*, Een Huis en Erve, op den) Noordzy, het 6de Huis van de Vischmarkt. *f* 6600, in slag *f* 425. opgehouden.

Haerlem (*P. Woestenraad*, *C. Twisk* en *J. Smit*, Een Buiten-Plaats, met zyn Huizing, Stalling enz. genaamd Sorg Vry, buiten) aan den Hout, benevens de opstal van een Moes en Broeituin, op de Lamper Laan, by gemelde Plaats. *f* 14100, in slag *f* 6000. *C. van Eelen.*

Haerlemmer Vaart (*W. Ebbenhorst*, *G. van de Riese*. *G. Jarman*, *H. H. Helmers* en *P. Wessels* Een Tuin en Huizinge aan de overzyde van de) over de 200 Roeden, genaamd de Zonnenblom. *f* 3500, in slag *f* 100. opgehouden.

Leidsche Dwarsstraat, (*J. van Wattens*, *E. Croese*, *J. Lafrens* en *G. Ermeling*, Een Huis en twee Agterhuizen en Erven, in de lange) Zuidzy, beoosten de Kruisstraat. *f* 5725, in slag *f* 8. *C. van Eelen.*

Leidschestraat (*J. Schoonhoven*, *H. Hellenberg*, *N. A. van Hoorn* en *C. Twisk* Een Huis en Erve, op de) tusschen dito Dwarsstraat en Prinsegragt. *f* 6325, in slag *f* 600. *A. de Mol van Otterloo.*

Leidschestraat (Deselve, Een Huis en Erve, op de) daar Jacob in den Gevel staat. *f* 5825, in slag *f* 100. Deselve.

Martelaarsgragt (*D. des Ruelles*, *J. de Bosch*, *Jeronimusz.*, *N. van Noorle Harmanusz.* en *D. Leuveling*, Een Huis en Erve, op de hoek van de) en Nieuwendyk. *f* 13800, in slag *f* 1100. *D. Leuveling.*

Nieuwe Heerengragt (*J. van Wattens*, *P. de Hoen*, *Joseph Cohen de Lara*, *L. Hoop J. van Dam* en *A. Lion Aronsz.*, Een Huis, Tuin, Tuinhuis en Erve, op de) over de Plantagie. *f* 20000, in slag *f* 3000. opgehouden.

Obli-

Obligatie (*D. des Ruelles*, *J. de Bosch*, *Jeronimusz.*, *N. van Noorle Harmanusz.* en *D. Leuveling*, Een) ten lasten de Provincie van Vriesland, op Naam groot *f* 2000. $77\frac{1}{4}$ Pt. in slag $\frac{1}{4}$ Pt. *M. van der Linden.*

Oude Waal, (*J. Lafrens*, *J. Carstens* en *W. Blink*, Een Huis en Erve, op de) op den hoek van de Pieter Liefjens Steeg. *f* 6500. in slag *f* 100. *M. Kly.*

Pieter Jacobsstraat (*J. van Wattens*, *E. Croese*, *J. Lafrens* en *G. Ermeling*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy, agter het Hoekhuis van de Nes. *f* 3500, in slag *f* 100. *H. van Veen.*

Prinseugragt (*J. Buyn*, *A. de Visch*, *J. van Orsoy*, *I. Sebut* en *L. Joukes*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Leidsche Kruisstraat en Spiegelgragt. *f* 14800, in slag *f* 4000. *L. Joukes.*

Ridderstraat (*A. Alens* en *T. Bosman*, De helft in een Huis en Erve, in de) Noordzy, tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat. *f* 600, in slag *f* 20. opgehouden.

Slooterdykstraat (*W. Ebbenhorst*. *G. van de Riese*, *G. Jarman*, *H. H. Helmer*. en *P. Wessels*, Een Stal en Erve, in de) Noordzy. *f* 2475 in slag *f* 575. *G. Jarman.*

Vinkenstraat (*P. van der Schley*, een Huis en Erve, in de) Noordzy agter het Hoekhuis van 't Haerlemmer Plein. *f* 1425, in slag *f* 20. *H. H. Helmers.*

Vinkenstraat (*G. van de Riesen* en *A. van der Glint*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy, voorby de Dommerstraat. *f* 3200. in slag *f* 175. opgehouden.

Water (*J. Schoonhoven*, *H. Hollenberg*. *N. A. van Hoorn* en *C. Twisk*, Een Huis en Erve, genaamd de Koornbeurs, op het). *f* 11500, in slag *f* 5000. *L. Kuyper.*

Wittenburg (*A. Alens* en *T. Bosman*, Een Huis en Erve, op) op het Dykje. Zuidzy. *f* 1075, in slag *f* 8. opgehouden.

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 24 *May* 1773. gev.

Obligatien (*G. Jarman*, Een) ten Lasten van eenige Planters in de Colonie Surinamen, onder directie van de Heeren *W. Clifford* en *R. le Chevalier*, alle in blanco en gedateerd primo October 1769. *f* 1000. $73\frac{1}{4}$ Pt. *R. Benten.*

—— in blanco *f* 1000. $73\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $73\frac{1}{4}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $73\frac{1}{4}$ Pt. *W. H. Stoopendaal.*
—— in blanco *f* 1000. 73 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 73 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 73 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 73 Pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten eenige Planters op de Deensche Americaansche Eylanden *St. Croix*, *St. Thomas* en *St. Jan*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Abraham ter Borch en Zoonen*, staande alle in blanco, in dato 1 Jan. 1767. waar van 't Eerste Coupon is verscheenen 1 Jan. 1773. *f* 1000. 60 Pt. in slag 2 Pt. *D. Leuveling.*

—— in blanco *f* 1000. $62\frac{1}{2}$ Pt. *G. Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. $62\frac{1}{4}$ Pt. *D. Leuveling.*
—— in blanco *f* 1000. $62\frac{1}{4}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 62 Pt. *Jarman*
—— in blanco *f* 1000. $61\frac{1}{2}$ Pt. *C. van den Broek.*
—— in blanco *f* 1000. $61\frac{1}{2}$ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. $61\frac{1}{2}$ Pt. *W. van Vleten.*

Obligatien (*E. Croese* en *G. Smith*, Een) ten lasten van de Regeering, Magistraat en Raad der Stad *Leipsich*, genegotieerd onder Directie van de Hee-

Heeren *Cesar Sardi* en Comp., alle staande in blanco, in dato 1 November 1768. rentende a 4 Pt. *f* 1000 80 Pt. in flag 3 Pt. *E. Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 82¼ Pt. in flag ½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 82½ Pt. in flag ½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000 83 Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 83¾ Pt. *J. Steenbergen.*
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in flag 1 Pt. *G Smith.*
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in flag ½ Pt. *E. Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in flag ½ Pt. *G. Smith.*
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in flag ½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 84½ Pt. in flag ½ Pt. *E. Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 85½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 83½ Pt. in flag ½ Pt. *G. Smith.*
—— in blanco *f* 1000. 85½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 85½ Pt. *E. Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 85½ Pt. in flag ½ Pt. *G. Smith.*
—— in blanco *f* 1000. 85 Pt. in flag 1½ Pt. *E. Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 86 Pt. in flag ½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 86 Pt. in flag ½ Pt. *G. Smith.*
—— in blanco *f* 1000. 86 Pt. in flag ½ *E. Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 86 Pt. in flag ½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 86 Pt. in flag ½ Pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 86½ Pt. in flag ½ Pt. Deselve.
Actie (*S. Sapertas*, Een) in de Oost-Indische Compagnie van Engeland, groot in Capitaal L. St. 1000. 14¾ Pt. *S. Sapertas.*

De volgende *Makelaars* hebben de onderstaande *Scheepen* op *Maandag* den 17 *May* 1773, in 't Nieuwezyds Heeren Logement geveild.

Hoeker-Schip (*C. A. van den Bosch, D. ten Tye* en *A. Henriques, Junior* Een Extraordinary Welbezeilt) Drie-Mast, Tweedeks) genaamt de *Elisabeth*, gevoert by Kapitein *Jurriaan van Bennegom*, is in 't Jaar 1761 N. U., L. 107½ voet, W. 25 voet 1 duim, H. 12 voet 10 duim, 't V. 5 voet 5 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1769. een nieuwe Greene Huid omgelegt, en in 't Jaar 1771. Nieuw groot Wand opgelegt.) Gemonteert met 6 Yzere Gotelingen, en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 7400, in flag *f* 800. *T. Beth Ysbrandsz. voor zyn Meester.*

Hoeker-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt 3 Mast) genaamt genaamt de *Elmina*, gevoert by Schipper *Hendrik Symens Vink*, is in 't Jaar 1760. N. U., L. 107 voet, W. 24 voet 9 duim, H. 12 voet 4 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1770 nieuw Groot, en groot Stenge Wand tot Riga opgelegt, en in 1772. nieuw Besaans Wand en 2 span Fokke-wand opgelegt). *f* 3600. in flag *f* 400. *L. Hoop voor zyn Meester.*

Hoeker-Schip (*T. Beth Ysbrandsz.*, en *H. Beth Tammesz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) met een Mast, genaamt *Broederslust*, gevoert by Schipper *Jan Snoek*, L. 84½ voet, W. 20 voet, H. 11 voet. Alles Amsterdammer voeten. *f* 1600, in flag *f* 50. *T. Beth Ysbrandsz.*, voor zyn *Meester.*

Kaag-Schip (*H. Beth Tammesz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) gevoert by Schipper *Dirk Schutter*, L. 68¼ voet, W. 17 voet 6 duim, H. 1 voet 7 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 2600, in flag *f* 325. *W. Kluwen.*

MAANDELYKSE

NEDERLANDSCHE MERCURIUS,

Voor de Maand JUNY 1773.

ASIA. *NATOLIEN. Smirna.* Den 12 May (1773) heeft een Janitzaar, een armen Griek, zonder het minste verschil met hem gehad te hebben, uit enkele moedwilligheid vermoord; de dader wierd terstond gevat en op bevel van den *Muselim*, den tweden dag geworgd, en zyn Lyk (tegen de gewoonte der Turken) op de straat tot een schouwspel geworpen. Dit voorbeeld zal, zo men hoopt, de rustverstoorders een heilzaame vrees inboezemen. Ondertusschen zyn de gemoederen vry bedaarder dan wel te voren, zedert dat het gerucht van eene verlenging der Wapenstilstand heeft gelopen. Den 15 heeft de *Muselim* twee Grieken tot de Galeijen aan de *Dardanellen* verwezen, na hun ieder alvoorens 600 Stokslagen te hebben doen geven; hunne misdaad bestond hierin dat zy met geweld een jongman, die, om niet door hun aan de Turken verkogt te worden, in 't Huis van den Franschen Consul gevlucht was, daaruit wilden halen. Toen zy de slagen ontfingen, riepen zy *als gy ons verschoond willen wy turks worden!* doch de *Muselim* antwoorde hun, dat de Wet niet toeliet, iemand onder de kastydingen tot hunnen Godsdienst aan te neemen. Door dit gedrag heeft de *Muselim* veel achting verworven en men voorziet dat de algemeene rust zeer wel door hem staat gehandhaafd te worden.

AFRICA. *BARBARYE. Algiers.* Onlangs kwam een Engelsch Oorlogs-Fregat op deeze Rede ten anker, welker Gezaghebber een Brief van den Koning zyn Meester aan den Dei overhandigde, en daarop een antwoord bekomen hebbende, vertrok wederom naar het Eiland *Minorca.* Hy had slechts eenige minuten gehoor, zonder dat 'er eenig mensch anders dan de Dei tegenwoordig was. Men denkt dat de verschillen, welke

tusschen de Engelsche Kroon en deeze Republiek ontstaan waren, vereffend zyn, en dat de eerstgenoemde dier Mogenheden liever heeft gewild eenige mindere zaken of belangen op te offeren, dan tot een stap van gewicht te komen.

Tunis. Het *Bairam-Feest* is alhier met eene ongemeene stilte gevierd, anderszints daar aan niet eigen, maar toegeschreeven moet worden, aan de goede voorzorgen der Regeringe, om de drinkpartyen en de gevolgen, die ze gemeenlyk hebben, te verhinderen. Men straft niet alleen de Mahometanen, die zich in den Wyn te buiten gaan, maar ook hen die ze hun bezorgen. De Bei heeft zedert één jaar den invoer en het gebruik van Wyn en Brandewyn streng verboden. Hy staat maar alleen aan de Consuls toe dat zy 'er hunne jaarlykse consumptie van inslaan en geeft telkens last om huisbezoeking te doen by de Christenen en Joden, welke dikwils den Mahometanen daar van voorzien met gevaar van tot Slaven gemaakt te worden, gelyk reeds aan arme Christenen gebeurd is, die niet meer dan een fles Wyn in huis hadden. Zy, by wien een groote hoeveelheid gevonden is, hebben met hunne vryheid alle hunne goederen verloren, terwyl de Wyn voor de deuren hunner Huizen is uitgestort geworden.

Tanger. Het Zweedsch Fregat *Merlin*, gevoerd door Kapt. *van Standen*, met de Presenten voor den Keizer van *Marocco* is alhier van *Carelskroon* gearriveerd; dezelve bestaan in 6 metale Mortieren, 3000 Bomben, één goud Coffy- en Thee-Servies, met koppen van Dresdner Porcelein, 6 gouden Horlogien met Brillanten omzet, verscheiden zilveren Horlogien, een Zee-Horlogie, eenige andere kleine geschenken en een goede somme gereed geld. Voorgemelde Keizer heeft die Presenten gunstig ontfangen met verzekering dat de Zweedsche Vlaggen in zyne Vaarwaters met alle achting zouden bejegend worden.

EUROPA. *TURKYEN. Constantinopolen.* Den 4 April (1773) arriveerde alhier een Tartaar, als Expresse uit het Leger van den Groot-Vizir, met depeches, behelzende, dat de *Reis Effendi*, die tot dus verre noch Conferentien met den Heer *Obreskow* te *Buchareft* heeft gehouden, weder in het Leger was te rug gekomen, zonder met de gemelde Russischen Gevolmachtigden te hebben konnen overeenkomen omtrent de Voorwaarde der Vre-

de.

de. Die twee Ministers, van *Bucharest* vertrekkende, hebben elkander hun bitter leedweezen betuigd, van door de omstandigheden genoodzaakt te zyn geweest, onafgedaan te laten een werk, dat zy met hart en ziel begeerd hadden te volbrengen.

Den 13, kwam een tweede Tartaar aan, met bericht, dat drie dagen na 't vertrek van den Heer *Obreskow* van *Bucharest*, eene ontmoeting voorgevallen was tusschen een Corps Troepen en een detachement Russen, by *Coulé* aan den Donau, waarby de laatstgemelde de overwinning behaald hadden. By 't afgaan van dien Tartaar had zich het gerucht verspreid, dat de Vyanden tot aan *Russig*, slechts 12 mylen van het Leger van den Groot Vizir waren doorgedrongen.

Den 18 is onze naar de Zwarte Zee bestemde Vloot uit de Haven gezeild en dien zelven dag heeft de Vice-Admiraal naar gewoonte, te *Joli Kiask*, een Lusthuis van den Sultan aan de Zee gelegen, van zyne Hoogheid afscheid genomen, dewelke den Admiraal met een Eeren-Pels bekleed, en hem teffens aanbevolen heeft om voor zyn Esquader zorg te dragen; deze Vloot bestaat ruim 30 zeilen, daar onder 7 groote Schepen, 5 Xebecken en 5 Galeijen, zynde de overige halve Galeijen of Fregatten. Ook heeft de Regeering om een van onze beide Esquaders te versterken, voor 25500 Piasters een groot buitenlands Schip gekogt, 't welk reeds langer dan 5 maanden in de Haven van deze Stad heeft gelegen, en schoon het eenigzins oud is, met 24 stukken Kanon kan gewapend worden; na dat dit Schip gekielhaald en naar de Turkse smaak vercierd zal zyn, zal de bovengemelde Vice-Admiraal, wiens Vloot na de Zwarte Zee bestemd is, doch ter oorzake van gestadige tegenwind noch in 't Kanaal legt, zich aan boord van 't zelve begeven, en zyn Vlag doen opheissen.

De Brieven uit *Syrie* bevestigen eenpaarig de verovering van *Jaffa*, en men meend te weten dat *Ali-Bey* zich gereed maakt om aan het hoofd van een Leger van 20000 man, met een der Zonen van *Cheik Daher* naar Egypten te rug te keeren; men vreest hier dat *Ali-Bei* in zyn voorneemen zal slagen, en zulks te meer om dat te *Cairo* een groot misverstand onder de Commandanten heerscht en dezelve oorzaak, waarom hy Egypten heeft moeten ruimen, hem derwaarts zal doen wederkeeren.

Den 19 heeft de Sultan aan 't Serail alle de Tolken van de

Ministers der vreemde Mogenheden doen ontbieden, om hen van de tegenwoordige omstandigheden te onderrichten, byzonderlyk van 't ophouden van de Wapenstilstand, en de vernieuwing der Vyandlykheden, mitsgaders hen ter hand te stellen het volgende

MANIFEST.

De Hooge Porte heeft aan haren vrienden, door vorige Manifesten, reeds te kennen gegeven, dat, terwyl zy alle mooglyke oplettenheit gebruikte tot handhaving der Vredens-Tractaten, en hare Officiers en Commandanten aan de Grenzen niets ondernamen tot krenking van de vriendschap, welke tusschen haar en Rusland in wezen was, deze Mogenheit heeft getracht om de Vryheit van de Poolsche Republiek te vernietigen en strydig met de verdragen vyandlykheden op de Ottomannischen grenzen heeft begonnen, in weerwil der Vertogen die aan haar gedaan zyn met aanwyzinge van de nadeelige gevolgen, die eene dergelyke handelwys hebben moest en de noodzaaklykheit waar in de hooge Porte zich zoude bevinden om den Vrede te moeten breken. Dan zy bleef voortgaan om hare ontwerpen ter uitvoer te brengen tot dat eindlyk de Roomsche Keizer en de Koning van Pruissen, aangedaan door medelyden voor het volk, welks bloed sedert vier jaaren geplengd was en wier Land verwoest wierd, Rusland tot Vrede overhaalde en aan de Hooge Porte te kennen gaf, dat die Mogenheit zich had overgegeven aan hunne tussenspraak en goede diensten tot herstelling van den Vrede. Zyne Hoogheit, alleen te rade gaande met die gevoelens van menschlievenheit, welke hem natuurlyk zyn oordeelde dat de tusschenkomst van deze vriendlyke en regtmatige Vorsten, een Vrede zou te weeg brengen, door welke noch zyn Godsdienst, noch de eer van zyne Kroon gekwest zoude worden en benoemde daarom tot zyne Ministers Plenipotentiarissen *Osman-Effendi Nianchgi* en *Jesindgi Zalé*, welke zich met de Ministers der gemelde Hoven begaven naar *Fokbiani*, de plaats tot het Congres bestemd. Na dat zy aldaar de zaak in verscheiden byeenkomsten met de Russische Ministers behandeld hadden en niet willende, dat aan hun het storten van zoo veel menschen bloed zoude verweten worden, hebben zy alles toegegeven wat zy billyker wyze konden afstaan; maar toen de Russische Gevolmagtigden, behalven verscheiden eisschen, strydig met de rechten der Souvereinen, vorderden de volstrekte onafhanglykheit der Tartaren, een voorslag naar den Godsdienst der Musulmannen gantsch onaanneemlyk, en dat zy, in weerwil van alle vertogen daar tegen, van geen Vrede wilden spreken voor en al eer het artykel van de onafhanglykheit der Tartaren was toegestaan, zyn de handelingen afgebroken en de Ministers van de Hooge Porte en die

der

der beide Hoven vertrokken. Na hun vertrek schreef de Veldmaarschalk *Romanzow* een brief aan den Groot Vizir, in welken hy den Gevolmagtigden der Hooge Porte verweet, datzy, door ongeduld, de handelingen afgebroken hadden, met byvoeginge, dat het Hof van Rusland nog bleef neigen tot den Vrede en men derhalven het Congres vernieuwen konde. Dees voorslag volkomen overeenstemmende met de gevoelens der Hooge Porte, strekkende om een einde te maken van de onheilen des Oorlogs, benoemde dezelven tot haren Plenipotentiaris *Abdulrazak Effendi*, met het karakter van buitengewoon Ambassadeur; hy begaf zich naar *Bucharest* in Wallachye en ving aldaar de conferentien aan met den Heer *Obreskow*, Plenipotentiaris van Rusland, door het sluiten van een Wapenstilstand tot de Lente-evening in de maand Maart. Men had daar verscheiden byeenkomsten, doch de tyd verliep met wederzydsche gesprekken tot omtrent tien dagen voor het eindigen van den Wapenstilstand, wanneer de Heer *Obreskow* zich meer dan naar gewoonte uitliet en zonder een woord af te doen van het geen hy in den beginne der handelingen geëischt had, voegde hy 'er nog even zoo harde als trotsche voorslagen by, willende de vier volgende artykelen tot een grondslag ter verkryging van den Vrede gelegd hebben.

I. De volstreke onafhanglykheit der Tartaren, met welker zaken de Hooge Porte zich op geenerhande wyze bemoeyen zal; dat op de dood van hunnen Chan of op zyne afzetting door de Tartaren, zy van de nieuwe verkiezing kennis zullen geven aan hunne Vrienden en Naburen, te weten, het Hof van Rusland (de altoosdurende Waarborg van hunne onafhanglykheit) en de Hooge Porte; dat deze beide Hoven daar op aan den nieuwen *Chan* de brieven van gelukwenschinge afvaardigen en het gewoon Ceremonieel omtrent Souvereine Hoven in acht nemen zullen; wyders dat men aan de Tartaren zal overleveren alle de Plaatsen en Vestingen, die tot den Crim behooren, benevens de Eilanden van *Taman* en *Kouban* en derzelver rechtsgebied.

II. Dat Rusland zal bezitten de Havens van *Kerché* en van *Jeni-Kalé* met derzelver aanhoorige landen en dat de Hooge Porte een Fort zal mogen bouwen op een Eiland (een zaak die noch naam noch bestaan heeft) gelegen tusschen *Jeni Kalé* en *Taman*.

III. Dat alle Russische Schepen, zonder eenige uitzonderinge, zullen moge varen in de zwarte Zee, in den Archipel en in alle Zeën en Rivieren.

IV. De vryheit van den Koophandel.

Verklarende wyders de Heer *Obreskow*, dat hy niet zoude voortgaan in het behandelen van eenig ander Artykel ten zy deze vier eisschen waren toegestaan. Waar uit men dan duidlykziet, dat zyn oogmerk niet geweest is om den Vrede te bewerken, maar dat hy, zoo wel in het een als in het ander Congres, geheime bedoelingen

heeft

heeft gehad. De Plenipotentiaris van de Hooge Porte, zonder zich met die aanmerking op te houden, gaf, uit zugt tot den Vrede, verscheiden gewigtige Artykelen over, doch vertoonde op eene vriendelyke wyze aan den Russischen Gezant, dat de voorslagen, door *Osman Effendi* op het vorig Congres gedaan, minder uitgebreid waren geweest; dewyl toen alleen het geschil was over de onafhanklykheit der Tartaren, zonder dat men zich noch van den een, noch van den anderen kant met hunne zaken scheen te willen bemoeyen, of dat men een duim Lands in den *Crim* vorderde; daar men nu niet alleen eischte, dat aan den Tartaren zouden worden overgegeven het geen zy in de allervroegste tyden hadden bezeten en de Forten, van welken de Hooge Porte sedert verscheiden Eeuwen meester was geweest, maar dat de Russen nog voor zich bedongen den afstand van *Kerché* en van *Jeni-Kalé*, welke als de sleutels van de zwarte Zee moeten aangemerkt worden, en dus bleef 'er voor de Hooge Porte geen de minste zekerheit meer overig. Hy voegde daar by, dat de Heilige Wet van der Musulmannen Godsdienst de onbepaalde onafhanglykheit der Tartaren nimmer konde toelaten, en dat dit geschil het afbreken van 't vorig Congres had veroorzaakt, dus dat het blyven staan op dit stuk niet anders was dan de voortzetting van den Oorlog te begeeren en zich voor God verantwoordlyk te stellen over het storten van zoo veel bloed. Hy verklaarde hem daarenboven in hoe verre de Godsdienst der Musulmannen de vryheit en onafhanglykheit der Tartaren konde gedogen en dat men bereid was om aan de Russische Koopvaardyschepen de Vaart op de zwarte Zee tot aan Konstantinopolen en op de witte Zee gelyk aan andere Mogenheden toe te staan. Hy bragt hem onder het oog hoe veel voordeels, de vryheit van Commercie den Russen konde toebrengen en voegde daar eindelyk by de aanbieding van verscheiden voordeelige toegeeflykheden, met belofte dat de Hooge Porte gereed was om Rusland redelyker wyze in alles te voldoen. De Russische Plenipotentiaris, moedig op de gunst van de Fortuin, verre van iets af te staan, bleef standvastig op den eisch van de onafhanglykheit der Tartaren (hoe strydig ook met den Godsdienst der Musulmannen) uitwyzens zyne Memorie, welke hy in de Italiaansche Tale met eene bygevoegde Turksche vertaling heeft overgegeven. Hy vorderde den afstand der Forten van *Kerché* en van *Jeni-Kalé*, de sleutels van de zwarte Zee en besloot met te zeggen, dat de verkryging van den Vrede onmooglyk was indien de vier Artykelen niet aangenomen wierden. Na zulk eene beslissende verklaring, zag *Abdulrazak Effendi* zich genoodzaakt te vertrekken, waar na de Russen de eersten zyn geweest, die de vyandlykheden wederom begonnen hebben. De Hooge Porte, verpligt zynde deszelfs Godsdienst en Ryk te verdedigen, verwagt van het juiste oordeel van deszelfs vrienden,

den, dat zy haar gedrag niet zullen laken. Aan den anderen kant onpartydig overwegende het nadeel, dat de onafhanglykheid der Tartaren, kan te weeg brengen, zal men bevinden, dat het aan alle gemeen is. Dit is een onderwerp, het welk in ernstig overweging verdient genomen te worden, voornaamlyk door de naburige Mogenheden, uit hoofde van de onlusten die er uit konnen geboren worden. De Godsdienst, dien wy belyden, is daar volstrekt mede strydende, en volgens dezelve zyn alle Musulmans tot den stryd verpligt. Dat wy dit tegenwoordig Manifest uitgeven geschied om aan de Mogenheden, die onze vrienden zyn, mede te deelen de copyen der eischen van den Russischen Gezant, waar van het oorspronglyke Geschrift door zyn eigen hand onderteekend is en om te doen zien dat het Hof van Rusland tot het wereldkundig maken van dit Manifest aanleiding gegeven heeft. De Hooge Porte vleid zig, dat indien het Russische Hof aan haar de voortzetting van den Oorlog mogt wyten, de Mogenheden, welke hare opregte vrienden zyn, wel naar billykheit het wederzydsch gedrag overwegen, de Porte recht doen en haar ondersteunen zullen.

INGERMERLAND. Petersburg. Voor het scheiden der Verhandelingen te *Bucharest* heeft de Heer *Obreskow*, aan den Minister van de Porte *Abdulrazak Effendi* een *Ultimatum* overhandigd, waarin ons Hof desselfs meening omtrent de steeds gevorderde, en in 't Manifest des Sultans aangehaalde onafhanglykheid der Tartaren in dier voegen verklaard.

Alle de Horden der Tartaren zullen onafhanglyk zyn van alle vreemde Mogendheit en als zoodanig door het Hof van Rusland en de Ottomannische Porte erkend worden. Zy zullen onderhoorig zyn aan de volstrekte Regeringe van hunnen wettig verkoren Chan, welke hen zal regeren naar de oude wetten van het Land, zonder daar van rekenschap te moeten geven aan eenige buitenlandsche Mogendheit, in dier voegen, dat noch het Hof van Rusland, noch de Ottomannische Porte zich rechtstreeks of van ter zyde zullen bemoeyen met hunne verkiezingen of met eenige andere van hunne zaken. De Chans zullen volstrekt meester zyn om zoodanige orders te beramen als zy voor hun belang zullen geraden vinden en deswegens aan niemand als aan God den Almagtigen rekenschap verschuldigd zyn. De Natie zal, gelyk alle andere volkeren, voor vry en Souverein gehouden worden. Ingevalle van het overlyden van den Chan of, dat de Horden der Tartaren hem, volgens een algemeen overleg, afzetten, zal zyn Opvolger uit den stam van Gengis Chan verkoren worden en de nieuw verkoren zal benevens de Staten van deze verkiezing by geschrift kennis geven aan de naburige Mogenheden, te weten aan den Keizer van Rusland, als al-

toos

toos durende Garandeur van de onafhanglykheit en Souvereiniteit der Tartaren en aan den Keizer der Ottomannen, Hoofd der Muselmannen en Dienaar van Medina en Mecca, welken, zonder genig uitstel of vertraging, den nieuw verkoren Chan by geschrift zullen geluk wenschen en zich wyders jegens hem gedragen met die zelfde plegtigheid, welke men omtrent Souvereine Hoven gewoon is. En dewyl de Tartaren Musulmannen zyn en men beweerd dat 'er, volgens den Mahometaanschen Godsdienst, geen twee hoofden der Wet wezen kunnen, wil het Hof van Rusland wel, dat de Tartaren het Geestlyk gezag van den Keizer der Ottomannen zullen erkennen, als Prinsen en Hoofden van alle de Musulmannen en Beschermers van Mecca en Medina; doch hier tegen zal de Ottomannische Porte het Hof van Rusland erkennen als de altoosduurende Waarborg van de Onafhanglykheit en Souvereiniteit der Tartaren.

Het Hof van Rusland zal 'er zich niet tegen aankanten dat men op de Vrydagen en andere Feestdagen de gebeden doe voor den Ottomannischen Keizer als Calif en Beschermer van de twee Heilige Steden. De Justitie die 'er in het land geoeffend zal worden, zal der Musulmannen wet tot een grondslag hebben en het Hof van Rusland zal nimmer beletten, dat de Tartaarsche Rechters de bevelen der Ottomannische Porte ontfangen en van dezelve hunne Acte, tot verrigting van hunne ampten, verkrygen, op voorwaarde, dat de Hooge Porte ze hun zonder vertraginge en zonder kosten zal doen toekomen.

Het Hof van Rusland en de Ottomannische Porte zullen zich openlyk verbinden om de Tartaren niet te ontrusten of te gedogen dat zy, in al het geen van hun afhangt, eenigzins beledigd worden.

POLEN. Warschauw. Op den Ryksdag zyn door verscheide Senateurs en Landlieden redenvoeringen gehouden, waar onder eenige vry aanmerklyk zyn; vermits wy ze echter niet alle konnen mede delen, ons bestek daartoe niet ruim genoeg zynde, zo zullen wy alleen die welke de Koning den 10 May (1773) gedaan heeft, en welke als een meesterstuk word aangemerkt, den Lezer mede delen.

By deeze Vergadering hebben verscheide Leeden hunne gedachten en gevoelens te kennen gegeeven in diervoegen, dat ik by myne aanspraak van den 5 May 1773 aan de welgeborene Stenden duidlyk verklaart heb zoo wel de voorafgegaane omstandigheeden als de eigentlyke aanleiding en oorzaaken tot myn gedrag, zulks nochtans door eenige alhier teegenwoordig zynde Leeden niet wel begreepen zy, of wel dat zy myn gedrag niet toegeschreeven hebben aan de eigentlyke beweegraderen, dewelken myne handelingen hebben bestiert.

Dienvolgens herhaal ik by deezen, dat deeze myne handelingen eigen-

eigentlyk ontstaan zyn hieruit, dat naamlyk de zoodaanige Mogendheeden, dewelken onze nabuuren niet zyn, wel verre van eenige geneigtheid te betonen, om eenen Oorlog ten onzen behoeve aan te vatten, in tegendeel zelfs geene pogingen doen, om hunne goede diensten voor ons in 't werk te stellen, weshalven men hier uit niet anders kan opmaken, dan dat zy zelve in twyfel staan, of hunne goede diensten by de drie geallieerde Mogendheeden, onze Naburen, wel zouden worden aangenomen.

Uit hoofde van deeze reeds voorafgegane omstandigheeden is 't derhalven dat de noodzakelykheid en zelfs de pligt van ons vordert, de nabuurige Mogendheeden te verzoeken, dat zy ons vergunnen, ons te bedienen van die neutrale Mogendheeden, dewelken te gelyk garandeurs zyn tusschen onze Nabuuren en Ons, niettegenstaande de onzeekerheid omtrent den goeden uitslag van dat verzoek heb ik echter in 't oog gehouden, dat zoo lange 't zelve niet gedaan ware, ik voor my zelve niet gerust zou hebben konnen weezen, alles gedaan te hebben, 't geen myn pligt van my vorderde.

Dat verzoek moest by gevolg door my geschieden, zonder my te bekreunen wegens de schampere en bittere teegenwerpingen en gezegdens, die ik reeds gewoon ben te ondervinden, om dat ik mynen Vaderlande ten dienste tracht te staan, ja die ik zelfs veeltyds moet aanhooren van de zulken, die ik door myn eigene onaangenaame ontmoetingen teegen een zoodanige verdrietlykheid heb trachten te dekken. Het verstrekt my ondertusschen tot eenigen troost, dat de kracht der waarheid eergister by deeze Vergadering heeft doen bekennen, *dat ik, zoo dikwils 't van my afgehangen heeft, veel eer zelve voor de Inwooners heb willen lyden, dan hen eenigzins aan gevaar bloot te stellen.*

Het antwoord, dat de Ministers der drie nabuurige Mogendheeden den 6 deezer aan ons overhandigt heeft, wel verre van aan ons 't zoo zeer gewenscht middel ter onzer reddinge te verleenen, in tegendeel de grootte noch merklyk vermeerdert van 't gevaar, 't geen ons bedreigt en drukt, als meede de begeerlykheid en den yver der Mogendheeden, die ons omringen. Ik heb de Ryksstenden nimmer met eenige hoop gevleid; ik doe 't noch niet; en ik bejaag nochte erkenne geenen roem voor my in eenige verrichting, dewelke iets anders ten doel zou konnen hebben, dan *'t voldoen aan mynen pligt, dien ik heb bezworen, en 't uitredden van myn Vaderland*, of ten minsten 't zoeken van hulpe ten behoeve van 't zelve.

Ik laat my niet verblinden door den ydelen glans van een kwalyk begreepenen heldenmoed, dewelke te verachten is, zoo dra dezelve den Vaderlande gevaarlyk word. Het aanweezen nochtans van 't allergrootste gevaar verdooft het licht der omzigtigheid in myne oogen niet, het welk, onaangezien alles verloren schynt te weezen, my echter noch eene keuze tusschen 't kwade en 't ergste vertoont,

en 't welk, waaneer men dit onderscheid kent, eenen iegelyken inwoner, en allereerst my als Koning, verpligt, om onze inzigten aan onze meedebroeders te communiceeren, en hen door hunne eigene ondervinding te overreeden omtrent het geen 't beste of eigentlyk 't minst kwade voor 't Vaderland weezen zoude.

Byaldien ik my wilde aankanten tegen 't benoemen der Delegatie, en bygevolg ook teegen de smertelyke ondertoekening, dewelke door onze Gedelegeerden zal moeten geschieden, tot het afstaan der Provintien, die gewelddadiger wyze door onze Nabuuren zyn ingenomen, zou men my konnen berispen, en my verdacht houden; *als of ik my eenen ydelen roem trachtede te verwerven door een onbetaamlyke en teffens krachtlooze balsterrigheid in mynen tegenstand, en zulks met gevaar van daar door ook dat geene van ons land, het welk nu nog overig is, insgelyks te zullen verliezen.*

Ik doe derhalven 't grootste offer van myn eigen liefde; ik verzwyg en verkroppe myn eigene bittere smerte, en ik gedenk niet aan den smaak, dien men mynen naam in volgende eeuwen zal aandoen, weegens *dat onder my en onder myne Regeering zulke aanmerkelyke gedeeltens der Republiek in vreemde landen zyn overgegaan.* Vermits echter dit ongeluk niet door myn toedoen geschied, en ik daarentegen in den verneederden en verzwakten toestand, waarin wy ons tans bevinden, niets heb onbezocht gelaten, 't geen maar eenigzins heeft konnen worden uitgedacht, om dezelven te behouden, zoo verstrekt my die bewustheid te midden van myne smerten tot eenen merklyken troost.

Nademaal de meerderheid der stemmen 't als een noodwendige zaak aanmerkt, ter ontwykinge van nog grooter rampen, te bewilligen tot den afstand van de reeds door de drie Nabuurige Mogendheeden in bezit genomene Provincien, (niettegenstaande die toestemming alleenlyk tegen wil en dank, en volstrekt door dwang geschied,) zoo wil ik alleen my niet aankanten tegen de meerderheid der geenen, die zich op deezen Ryksdag bevinden.

Dewyl ik echter buiten en behalven het reeds gemelde in dit ontwerp veele andere gevaaren en onrechtmaatigheden bespeur, en 't ook als een onnodig tyd verspillen zou kunnen worden aangemerkt, wanneer ik stuk voor stuk alles doorliep, 't geen volgens myn begrip eenige veranderiug in ieder artikel van dat ontwerp zoude vereisschen, zoo dunkt my, best te weezen, een ander ontwerp tot de Limitationsacte (dan naamlyk 't geene, 't welk door de Ryksdags Leden was opgestelt,) aan te bieden, gelyk ik het dan ook aan 't onderzoek der welgeboren Stenden onderwerpe, en 't hen zal doen voorleezen.

(Vervolgens wierd voorgeleezen de door den Koning opgestelde Limitations-Acte, ter reguleeringe van de onderhandeling met de drie Ministers, in veele opzigten van die der Ryksstanden verschillende

lende, doch te wydlopig, om alhier plaats te vinden; waarna de Koning zyne reedenvoerig aldus hervattede;)

De voorafspraak van deeze Limitations-Acte behelst in weinig woorden, alles wat vooraf gebeurt is, ten einde men daarin een geloofwaardig aandenken zou mogen vinden van de onvermydelyke noodzaakelykheid, dewelke ons tot dit alles genoopt heeft, en dewelke alleen in staat is, om ons tegenwoordig gedrag ten geenen dage voor onze Nakomelingen te rechtvaardigen; want my zyn de vergiftigde en steekelachtige geruchten en gesprekken der verbitterde lasteraars zeer wel bekend, die men in den lande laat rond gaan, en die noch deezer daagen met allen vlyt voorgegeeven hebben, *dat ik een deelgenoot zy in het Tractaat, waarby onze Nabuuren zyn overeen gekomen omtrent het ontleeden van onze Provincien.*

Het zoude my geenzins moeijelyk vallen, deeze onbezonnene en boosaardige leugenspreekers te beschamen en schaamrood te maken, dewelken, zich alleenlyk daar op toeleggende, om 't my toegedane herte der Inwoneren van my te verwyderen, in hunne redeneeringen niet overweegen, hoe veel nadeel zy daar door den gantschen Vaderlande toebrengen; doch hy, die God en de reinheid zyner handelingen tot zyner verdeediging heeft, vreest geenzins voor de adderssteeken der lasterzieke tongen. Wie toch zou niet konnen bevroeden, dat ik op deezen Ryksdag niet zou hebben durven te werk gaan, gelyk ik gedaan heb, byaldien my te duchten stond, dat men eenige bewyzen, ja zelfs de allergeringste vermoedens van eene misdadige verstandhouding teegen my zou konnen opperen?

Ik kome derhalven te rug op het oeffenen der pligten myner waardigheid, hierin bestaande, dat, zoo lang ik leeven, en zoo lang my vergunt zal weezen te spreeken, myne geliefde Natie volgens myn gewissen moet onderrechten en waarschouwen. By aldien ik eenig mogelyk middel voorzag, om de Provincien, dewelken men ons ontruk, te verdeedigen en te behouden, al ware 't zelfs ten kosten van myn leeven, myne hand zou ik alsdan nimmer leenen, om den afstand daarvan te onderteekenen; doch de noodlottige omstandigheeden stemmen tans, helaas! maar al te zeer overeen met de byna algemeene gevoelens van den Senaat, *dat men* naamlyk *tot deezen afstand dient over te gaan, ten einde daardoor onzen totalen ondergang t'ontduiken.*

Men heeft om die reeden, welgeb. Stenden, het nodige verlof tot de onderteekening by het jeegenswoordig voorgeleezene ontwerp reeds aan de Gedelegeerden verleent, en hen met de vereischte magt daartoe bekleed, hoewel nochtans onder zoodanige clausulen en bedingen, dewelken in hunne zoo naauwkeurig en omzigtig opgestelde instructie duidelyk aangeweezen en geconditioneert zyn, als de ten uitersten hachlyke omstandigheeden, waarin wy ons tans bevinden, eenigzins hebben willen gedogen.

Is dit niet genoeg in ſtaat, welgeb. Stenden, om ul. te overtuigen, dat ik niet voorneemens ben, het overige van ons Vaderland op een onbedachtzame wyze en als blindlings in den afgrond hares verderfs neder te ſtorten, ofſchoon men in 't eerſte gedeelte van 't ontwerp aan de nabuurige Mogendheeden derzelver eiſch inwilligt met betrekking tot het ontleeden der meergem Provincien? Doch waarin verſchilt dit ontwerp in 't weezen der zaak van 't eerſte? Alleenlyk hierin, dat het eerſte aan de Gedelegeerden de magt verleende, om *op een finale wyze uitſpraak te vellen* over de beſchikkingen, zelfs de geenen, die betrekking hebben tot de binnenlandſche Regeering van 't Koningryk, en zulks zonder de Stenden der Republiek hierover in eeniger maniere te raadpleegen.

Zodanige beſchikkingen zouden immers, om de waarheid te zeggen, *my doen opbouden, Koning te zyn, en ul. doen opbouden, de Repreſentanten te weezen van de ſouvereine Magt der Natie.* Wy zouden, om zoo te ſpreeken, ons eigen weezen moeten verzaken, door opperheerſchappy, voerende meeſters over ons te ſtellen, en door aan derzelver wilkeurige beſchikking over te laten onze eere, onze bezitting, de veiligheid van den inwoner, het geheele ſtaatsgebouw, en alle de dierbaarſte nationale Wetten, en dus geenzins alleenlyk de *Koninglyke voorrechten*, zoo als de zoodanige het ter kwader trouwe uitleggen, die der wereld willen doen geloven, *dat ik, niets anders dan perſoneele voordeelen beogende, het lot der ingezeetenen aan 't blinde geval overlaat.*

Dit is zoo niet, welgeb. Stenden! My is te verſtaan gegeeven, dat men my 't recht ontneemt, *om over de Starosdyën te disponeeren*, en zelfs 't recht, *om emploijen en waardigbeeden uit te deelen.* Ik heb gevraagt, wie toch gemagtigt zy, om my te beroven van 't geen my verzeekert is geworden by de *pacta conventa*, dewelken, als niets anders zynde dan een vrywillige en weederzydſche verpligting of verband tuſſchen een kiezende Natie en eenen verkozenen Koning, onmogelyk door een der beide Partyen konnen verbroken worden, zoo lange de andere party aan alle hare verbindteniſſen voldoet? Hierop heb ik ten antwoord gekreegen, *dat zoo dra de Natie, of ten minſten de Repreſentanten van de Natie, zulks nodig achten, het billyk en betaamlyk is, dat ik als dan myne voorrechten aan de publicke ruſt en welzyn opöffere.*

Ik heb verder gevraagt, *waarin dat publieke welzyn en geluk behoort te beſtaan?* en my is geantwoord geworden, *dat het beſtaat in een toekomſtige welgereguleerde Regeering.*

Eindlyk heb ik gevraagt, *of die Regeering een beſliſſende magt zou bezitten over de gewigtigſte zaken, en over de zulken, die de Troepen, de Impoſitien en de tractaten betroffen?* Dit heeft men met neen beantwoord, en dat die zaken onderworpen zouden weezen aan diezelve Regeeringsform, zoo zeer verwydert van alle deciſie, en waarby de

oude vooroordeelen, waarvan wy jeegenswoordig de noodlottige uitwerkzelen ondervinden, ons zoo ongelukkig hebben doen volherden; doch men heeft daarby gevoegt, *dat in den tusschentyd van den eenen tot den anderen Ryksdag een raadvergadering belegt zou worden*, zonder dat my de gesteldheid en de forme daarvan, nochte 't aantal der personen, waarin dezelve bestaan zoude, zyn meedegedeelt.

Men heeft zich in deezen vergenoegt gehouden met alleenlyk my te verzeekeren, *dat de magt van die Raadvergadering uitgestrekter zou weezen, dan de geene, waarvan de Koningen van Polen tot nu op een wettige wyze in bezit geweest zyn*; en men heeft my teffens verwittigt, *dat de Krygs- en Schat- Commissien zouden afgeschaft worden, en dat men eenige persoonen benoemen zoude tot bystand van de Generaalspersonen en Groot-Schatmeesters*, alles op eene wyze, geheel verschillende van de geene, die tot nu in gebruik is geweest; als meede *dat alle de Gerchts-boven aan de gem. Raadvergadering, waarby de Koning zou moeten assisteeren, gesubordineert zyn zouden*; doch zonder dat ik weet, welke activiteit men daaraan zou willen geeven.

(*Het Vervolg hierna.*)

GROOT-BRITTANNIE. Londen. Vervolg van den Brief van *Wilkes*: ziet onze voorgaande bladz, 192.

Men kan zich naauwlyks een geval verbeelden noodlottiger voor de vrye Constitutie van een Staat en verschriklyker voor deszelfs Leden, die, overgegeven aan dartelheit en weelde, in 't midden van 't geschrei der stervende Armen, ongevoelig en verhardt, zich vermaken met den buit hunner lage overwinning van hun bloedig land en mooglyk ook van hunne nakomelingschap. Ik wenschte, dat ik hen kon doen ontwaken door het gezigt van hun eigen gevaar; dewyl zy doof zyn voor het geroep der Waarheit en vryheit.

Indien de Resolutie, van welke ik gewag gemaakt heb, niet vernietigd word, heeft men altoos in het toekomende een voorbeeld aan de hand om het geweld van een Gunsteling of Minister, over de minste daad van ongehoorzaamheit of verzuim, te verdedigen. Het is niet noodig meer om eene *Jury* van onze landslieden in te stellen of eene daad door den Eed te onderzoeken. Eene complaisante en omgekogte meerderheit kan, na een bespodyk onderzoek van twee of drie onbezworen getuigen, iemand voor een Despotic Hof of Ministery strafbaar en schuldig aan een Libel verklaren, zelfs tegen een deugniet van een Pair, hem uit het Huis zetten en zyn plaats met een dier Slaven van de Oppermagt vervullen, die de schandelyke boeyen kussen, welke een Tyran voor hun gesmeed heeft, zonder dat 'er door de party, door het voorgewende libel beledigd, eenig appél op de eer of wetten van het Land gedaan was. De aanteekening van zulk een voorbeeld is de verwonderlykste Bladzyde van de dertig folio Boekdeelen, die de Journaals van het Huis

Huis bevatten en is gegraveerd in de verkankerde harten van onze hedendaagsche Ministers en Hovelingen.

De eerbied, Myn Heer, die ik voor de Parlementen heb, heeft my bewogen om u de onheilen voor oogen te stellen met welke wy gedreigd worden, indien de Resolutie niet vernietigd word. Door het slaafsch en onrechtvaardig gedrag van het Huis der Gemeentens is ten opzigte van het volk dat gedeelte van onze Constitutie tastbaar verzwakt. De meerderheit van de Leden word verfoeid als Instrumenten van de Ministeriale Tyranny maar niet gevreesd als beschermers van de rechten der Natie. Zy zyn zoo wel haatlyk als strafbaar geworden, want, van de geringste zaken tot die van het allermeeste belang, hebben zy geheel en al de Constitutie omgekeerd en eene volstrekte ontbinding veroorzaakt van dat schoon en rechtmatig Systema van Regering, volgens 't welk wy tot hier toe zyn geregeerd en alleen wettig kunnen geregeerd worden. Zy zyn gevallen in den laagsten staat van vernedering en verachting. Indien zy egter volharden in de schending van onze fundamentele rechten en werklyk voortgaan in denzelfden geest van usurpatie en wetteloos geweld, blyft 'er alleenlyk de hoop over op een toekomstig onafhanglyk Parlement het welk niet kan missen kragt en uitwerking te geven aan de eerlyke pogingen van rechtgeäarte Patriotten tot herstelling van de Constitutie en tot een billyke wraak over derzelver schuldige voorgangers.

NEDERLANDEN. *'s Gravenhage.* Zyne Doorluchtige Hoogheid, de Prins Erfstadhouder, de gewoone jaarlyksche revuë der Troepen van 't Garnizoen dezer Hofplaats en de Wapenschouwing der Burgery verricht, mitsgaders de Deliberatien van de Staten Generaal en Raad van Staten bygewoond en van dezelve afscheid genomen hebbende, vertrok den 1 Juny 's morgens omtrent 3 uren van hier over *Utrecht* naar 't Lusthuis 't *Loo*, werwaards hare Koninglyke Hoogheid hoogstdesselfs Gemalin, ten 5 uren, langs dezelve weg volgde. In 't doorreizen te *Utrecht* passeerde de Bezetting aldaar de revuë en verrichte de militaire manœuvres, arriveerende beide hunne Doorl. en Koningl. Hoogheden in gewenschte welstand op 't gemelde Lusthuis.

Den 3 des morgens deed de Prins Erfstadhouder, het Regiment Infantery van Orange-Vriesland, op *den Spoelderberg* by *Zwol*, en dien zelven dag 's middags, het Regiment Dragonders van den Prins van Hessen-Cassel, op *de Grient* by *Kampen* manœuvreeren en de revuë passeeren, en keerde vervolgens naar 't *Loo* te rug.

Den 7 vertrok hare Koninglyke Hoogheid naar *Potsdam* en *Berlyn*, werdende door haren Doorluchtigen Gemaal tot *Bentheim* verzeld, aldaar beide overnacht en een allertederst affcheid van elkander genomen hebbende, vertrok hoogst voorsz. Vorstin om haar voorgenomen reize te volvoeren en hare Doorl. Gemaal begaf zich naar *Deventer*, deed de Bezetting aldaar de revuë passeeren, en arriveerde dien avond op 't Lusthuis *Dieren*.

Den 9 vertrok zyne Doorl. Hoogheid 's morgens vroeg naar *Doesburg* en vervolgens naar *Arnhem*, alwaar de Garnizoenen insgelyks de revuë passeerden; des avonds zette zyn Hoogheid de reize over *Rozendaal* voort naar *Nymegen* en arriveerde aldaar in de volgende nacht. Den 10 kwam 'er insgelyks de Heer Veldmaarschalk Hertog van Brunswyk, en beide die Vorsten deden dien dag en den volgenden, de revuë over de Bezetting. Den 12 vertrokken dezelve naar *'s Hertogenbosch*, deden ook onder weg het Garnizoen der Stad Grave de revuë passeeren en arriveerden in gewenschte welstand te *'s Hertogenbosch* voornoemd.

Haerlem. De Hollandsche Maatschappye der Weetenschappen alhier heeft in haare Vergaderinge, dit jaar gehouden op den 24 May, geordeeld, dat op de Vraage: *Welken zyn de beste middelen om Vaarwaters te verdiepen, het zy de ondiepten gekoomen zyn door Verzandingen, Kleijen, Slikken, ofte anderzints?* in het jaar 1769 voor de *eerste*, en in het jaar 1771. voor de *tweede* reize door haar opgegeeven, geene volledig voldoende Antwoorden waren ingekoomen. Zelfs het Antwoord, onder de Zinspreuk *met een oprecht oogmerk*, voldoet niet, haar oordeels, volkoomen ofte zoo naaby als doenlyk is, aan de Vraage. Nochtans behelst dat zelfde verscheide nuttige Aanmerkingen, en deeze en geene weetenswaardige bevindingen. Om deeze reden heeft de Maatschappy besloten, aan den Schryver van dat Antwoord (welke zyn naam gemeld hebbende, is bevonden te zyn, *Jan van der Linden*, Govertsz., te Dordrecht), te geeven eene *Gouden Medaille*, doch zonder naam en jaartal op den rand, op dat dezelve aan de eene zyde zou dienen tot een bewys van haare achtinge voor des Schryvers kunde, oplettendheid en liefde voor het Vaderland; maar tevens tot een teken, dat men het geeven van deeze Medaille niet moet aanmerken als eene verklaaring, dat zy dit Antwoord voor volkoomen de Vraag voldoende erkent. Zy zal zelfs by het doen drukken van hetzelve haare Aanmerkingen voegen, waarom zy het voor niet volledig houden.

Zy had in het jaar 1771 insgelyks als eene Vraag opgegeeven om te beantwoorden voor 1773.

Daar het door de ondervindinge bekend is, dat 'er uit de Natuur-lyke

lyke gesteldheid en andere omstandigheeden der Rivieren van ons Vaderland, voornaamlyk van den Neder-Rhyn of Lek, zekere gebreken noodzaakelyk voortvloeyen, waardoor aan den eenen kant derzelver Kanaalen, tusschen dezelfde of zoortgelyke Dyken besloten, te eeniger tyd onbekwaam zouden kunnen worden, om, behoudens de veiligheid der aanpaalende Landen, dezelfde hoeveelheid Waters af te brengen; en aan den anderen kant de Dyken in buitengewoone gevallen, zoo van Ysdammen als anderzints, in gevaar gebragt worden van te bezwyken; zo word gevraagd: *Kunnen die gebreken zelven, of ook derzelver gevolgen, door andere middelen, dan door Afleidingen, voorgekoomen worden? zo ja, welken zyn dan die middelen? maar, indien een of meer Afleidingen de eenigste middelen zyn mogten, waardoor zoodanig oogmerk op eene duurzaame wyze bereikt kan worden, zyn dezelven, naar de gelegenheid der Landen, moogelyk? zo ja, waar, en op welke wyze moeten zy dan gemaakt worden, en kunnen zy veilig ondernoomen worden, zonder de vaarbaarheid der Rivieren te benadeelen.*

Men onderstelt by deeze Vraage, dat door het sluiten der Bywegen langs den Boven-Rhyn, als het eerste en natuurlykste Middel, niet alleen de vaarbaarheid der Rivieren, bovenwaarts behouden, maar ook tevens een geregelde verdeeling tusschen de takken te weeg gebragt zal worden; des men by het beantwoorden der bovengemelde Vraage niet noodig hebbe, in aanmerking te neemen, die buitengewoone hoeveelheid van Water, welke men sints eenige jaaren door het openliggen der Bywegen, op den Neder-Rhyn en Yssel, ondervonden heeft.

Voorts verwagt de Maatschappy, dat de Schryvers de Middelen of Projecten, die zy by hunne Antwoorden mogten voorslaan, eenigzins uitvoerig des noods met byvoeging van eene beraaming der kosten, daar toe noodig, zullen gelieven voor te stellen.

Dan, zy heeft op deeze Vraage mede geen voldoende Antwoord ontfangen, weshalven zy dezelfde Vraag weder voorstelt, om daar op te antwoorden voor het begin van 1776.

Ook geeft zy by deezen op als eene Vraag, om die insgelyks te beantwoorden voor den aanvang van het jaar 1776. *Welken zyn de beste middelen, om voor de Dyken, aan de Zuider-Zee geleegen, op de minst kostbaare wyze* Voorland *aan te winnen, of, daar reeds* Voorland is, *het zelve te bewaaren?*

En naademaal één van haare *Directeuren* de edelmoedigheid gehad heeft, van haar in staat te stellen om, behalven de gewoone Vraage van deeze Maatschappye, jaarlyks nog eene *tweede* op te geeven, betrekkelyk tot den *Hollandschen Koophandel*, ofte *Natuurlyke Historie van ons Vaderland*, zo heeft zy goedgevonden daar van hier mede een begin te maaken, en stelt uit dien hoofde voor, om te beantwoorden voor het jaar 1775 de Vraag: *Welke Boomen, Heesters en Planten zyn 'er, behalven den Helm* (Arundo arenaria) *en den Sleedoorn*

(Prunus

(Prunus Silvestris), *dewelken op de Zandduinen, ter weering der Zandverstuivingen, kunnen geplant worden? Kan men ook eenige andere Planten aan onze Zeestranden met voordeel gebruiken? Zyn daar mede hier te Lande al eenige Proeven gedaan? En welke is de uitkomst daarvan geweest?*

De Vraag, in het Jaar 1771 opgegeeven, om te beantwoorden voor het jaar 1774, is: *Welke is de Grond van Hollands Koophandel, van zynen aanwasch en bloey? Welke oorzaaken en toevallen hebben dien tot heden toe aan veranderingen en verval blootgesteld? Welke Middelen zyn best geschikt en gemaklykst te vinden, om denzelven in zyne tegenwoordige gesteldheid te bewaaren, zyne verbetering te bevorderen, en den hoogsten trap van volkomenheid te doen bereiken?* De Maatschappy verstaat door den *grond van Hollands Koophandel*; deszelven *Oorsprong*, alles, wat in de ligginge van ons Vaderland en andere samenloopende oorzaaken tot deszelven Koophandel aanleiding gegeeven, en die meest bevoordeeld heeft.

Ook stelde zy in het jaar 1772. voor om te beantwoorden voor 1775: *Welke Boomen, Graanen, Wortels, Peulvrugten, of Planten, ons noch by aankweeking onbekend, zou men met vrucht in ons Land kunnen invoeren? En welken van dezelven, en van de geenen, die wy bezitten, kunnen naar de gesteldheid der Lucht en der Gronden met het meeste voordeel, tot voedsel van Menschen en Dieren, in onze Gewesten geteeld worden?*

Eindelyk, de Maatschappy heeft de Vraag: *Welken zyn die Ziekten onder de Menschen, die uit de natuurlyke gesteldheid van ons Vaderland voortvloeijen? Hoe kan men zich tegen dezelven behoeden, en door welke middelen kunnen zy geneezen worden?* die zy in het jaar 1770. voorgesteld had, in het voorgaande jaar 1772. weder opgegeeven, met byvoeginge, dat, hoe zeer de Maatschappy erkenne, dat onder de toenmaals ingekomene Antwoorden eenigen zyn, dewelken blyken geeven van de kundigheid hunner Schryveren, zy nogtans oordeelde, dat aan géén van die allen de Prys door haar kon toegeweezen worden; om dat zy allen in zeker opzicht de Vraag niet voldeeden. Eenigen waren overtollig in het beschryven van Ziekten, die in ons Land voorvallen, zonder zich te bepaalen aan die, dewelken, uit de Natuurlyke gesteldheid van ons Land voor het grootste gedeelte voortvloeijende veel maalen voorkomen. Anderen gingen verscheiden van onze Land-eigene Ziekten geheel voorby, of roerden dezelven maar even aan. Tegen de *Methode* van sommigen was vry veel te zeggen, voornaamlyk omtrent het bepaalen zoo van de Oorzaaken, als van de Geneeswyze der Ziekten. Men bouwde zeer veel op willekeurige Onderstellingen, zonder zyn zeggen te staaven door Schriften ofte eigene Waarneemingen, zelfs zonder daarvan te spreeken; of was te wydloopig, en kwam tot byzonderheden, die

men alom by de beste Schryveren vind. Sommigen waren in alle deeze opzichten te gelyk gebrekkig.

Om alle deeze redenen heeft de Maatschappy geoordeeld, deeze Vraag nog eens te moeten opgeeven, met verzoek, om op de voorgemelde herinneringen by het Antwoorden te letten, en die Antwoorden voor het begin van het jaar 1775 haar te doen toekoomen. Zy vind nochtans noodig te herinneren, dat de Maatschappy door ons Vaderland verstaat de Zeven Vereenigde Provintiën en Geassocieerde Landschappen, en dat zy den Schryveren de vryheid geeft, om by hun spreeken van de Ziekten, die uit de natuurlyke gesteldheid van ons Land vloeijen, 'er zoo veel (doch niet meerder) van de levenswyze by te voegen, als zy noodig denken, om de Ziekte *uit het verband der natuurlyke gesteldheid des Lands met de levenswyze* op te maaken.

Ieder eenen, wie hy ook weezen mag, staat vry na den Prys te dingen uitgezonderd hen, die in eenig opzicht Leden van deeze Maatschappye zyn.

Ook heeft een Gezelschap Beminnaaren van den Christlyken Godsdienst de Maatschappye verzogt, ten hunnen kosten, op te geeven om te beantwoorden voor het jaar 1775 de Vraag: *Welken zyn de beste middelen om de waare en zuivere Leer van het Euangelie onder de Inwooners der Colonien van den Staat meer te bevestigen, en in die Landstreeken voort te planten?*

Onder het opgeeven van die middelen gelieven de Schryvers ook indachtig te zyn hoe daartoe best geschikte Persoonen in een genoegsaam aantal te vinden? hoe dezelven op de minst kostbaare wyze daar toe bekwaam te maaken en aan te moedigen? En langs welken weg een toereikend Fonds zoude kunnen gevonden worden, om op den duur dit heilzaame einde te bevorderen?

De gemelde Heeren hebben ook verzogt, en is hun geaccordeerd, dat deeze Vraag door elk eenen, zelfs door Leden van deeze Maatschappye, zal kunnen beantwoorden worden, doch deeze laatsten moeten onder hun Antwoord zetten, dat zy verklaaren gééne van de andere Antwoorden op die Vraage geleezen te hebben. Zy moeten daar benevens op eenigerhande wyze aan de Maatschappye doen weeten, dat zy na den Prys dingen, althans dat zy zich excuseeren van het beoordeelen der inkoomende Antwoorden, maar moeten de Zinspreuk, dewelke zy onder hun Antwoord en op het verzegelde Billet gesteld hebben ofte stellen zullen, niet melden, en in het geheel zorg draagen, dat men hun Antwoord niet op eenigerleije maniere voor het hunne kan kennen, op dat de Maatschappy geheel onpartydig een uit spraak moge kunnen doen.

Het zal der Maatschappye aangenaam zyn, wanneer de Schryvers hunne Antwoorden, zoo veel mogelyk is, bekorten, door alles daar

van

van af te laaten, 't geen niet volstrekt tot de hoofdzaake, die zy vraagt, behoort.

Alle de Antwoorden op de Vraagen moeten niet met den eigenen naam der Schryveren, nogte met meldinge van hunne Woonplaatse, maar met eene Zinspreuke, getekend, en met een verzegeld Billet, het welke dezelfde Zinspreuk tot opschrift heeft, waarin des Schryvers naam en adres gemeld zyn, aan C. C. H. VAN DER AA, Secretaris deezer Maatschappye, zeer leesbaar geschreeven, in het *Nederduitsch*, *Fransch* of *Latyn*, FRANCO gezonden worden.

De Prys, gesteld op ieder van de bovengenoemde Vraagen voor den geenen, die haars oordeels dezelve best beantwoord, is eene Goude Medaille, op den gewoone Stempel der Maatschappye geslaagen, met den naam van den Schryver, en het jaartal op den rand.

Doch zal het den geenen, dewelke den prys behaalen zal, niet geoorloofd zyn zyne Verhandeling, waarop hem de prys is toegeweezen, het zy in het geheel ofte ten deele; het zy apart ofte by eenig ander werk, te doen drukken, zonder de toestemming van deeze Maatschappye daar toe verkreegen te hebben.

Tot *Directeuren* van deeze Maatschappye zyn aangesteld de Hoog Ed. Gestr. Heer Mr. *P. van Bleiswyk*, Raadpensionaris van Holland en Westvrisland, Curator van 's Lands Hoogeschole te Lyden. De Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Zach. Henr. Alewyn*, Heer van Mynden en beide de Loosdregten, Schepen en Raad der Stad Amsterdam &c. &c. De Wel Ed. Heeren *Cornelis Jacob van der Lyn*, en *Abraham Bernaart Willemsz*, A. L. M. en Phil. Doctor.

Tot Leden de Heeren *Joh. Burmannus*, Med. Doct. & Prof. te Amsterdam. *Nicolaus Laurentius Burmannus*, Med. Doct. & Botan. Prof. te Amsterdam. *Rudolph Eric Raspe*, Bibliothecaris, Prof. Phil. et Hist. Nat. &c. &c. te Kassel. *Peter Jonas Bergius*, Prof. Hist. Nat. &c. te Stokholm. ..... *Silberschlag*, Opper-Consistoriaal Raad &c. &c. te Berlyn. *N. J. De Necker*, Botanicus & Historiographus van Z. D. H. van de Palts &c. &c. te Manheim. *Hugo William Son*, Med. Doct. & Prof. te Philadelphia. *George Willem Stein*, Hessen Kasselsche Hofmedicus.

MAGISTRATUUREN EN AMPTENAAREN.

Zyne Doorluchtige Hoogheid de Prins Erfstadhouder, heeft den Heer *Fredrik van Citters*, eerste Griffier ter Thesaurie, tot Kiezer der Stad *Middelburg* aangesteld.

Door hun Ed. Mog. de Heeren Gedeputeerde Staaten des Graafschaps *Zutphen* is aangesteld tot Anatom. Chirurg. & Artis Obstetr. Lector by 't Illustre Gymnasium te *Zutphen*, de Wel Ed. zeer Geleerde Heer *Christianus Martinus Brugge van der Boge*, Stads eerste Chirurgyn en Vroedmeester.

Door zyne Doorluchtige Hoogheid den Heer Prins Erfstadhouder, is uit een overgeleverde nominatie tot Schepen en Schepen-Commissaris der Stad *Haerlem* geëligeerd, de Wel Ed.

Ed. Gestr. Heer Mr. *Librecht Jacob Hereman*, Heer van Rhynzaterwoude, in plaats van den Heer Mr. Jan Henry van Heemskerk, die, op zyn verzoek, zyne demissie in die qualiteit bekomen heeft.

AANMERKELYKE ZAAKEN.

Den 30 May (1773) overleed te *Amsterdam* in den ouderdom van ruim 63 jaren, de Hoog Eerw. Heer *Wilhelmus Coolbaas* Prof. Ling. & Antiq Orient. en Predikant aldaar.

Ten zelven dage overleed te *Groningen* in den ouderdom van ruim 70 jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer *Lammert Veltman*, Oud-Gezworen dier Stad.

Te *Poitiers* is in den ouderdom van 107 jaren overleden *Marie Liboud*, Weduwe van *Jean Thenard*.

Een jonge Heer *Troncbin* te *Geneve*, Neef van den beroemden Geneesheer van dien naam, onlangs met eene schoone en ryke Dame getrouwd, heeft zich met een Snaphaan, die met drie kogels geladen was, door 't hoofd geschoten, zynde de kogels onder de kin in, en boven door de Harssenpan weder uitgegaan.

Jongheer *Diederik Jacob van Tuyll van Serooskerken*, Commandeur ter Zee, die onlangs door hun Hoog-Mog. met een Commissie was bekleed, om aan zyne Majesteit den Koning van Sardinien het compliment van felicitatie wegens desselfs komste tot den Throon af te leggen, is te *Napels*, in 't 29ste jaar zyns ouderdoms, overleven.

Den 17 Juny overleed te *Utrecht*, in den ouderdom van ruim 70 jaren, de Hooggeleerde Heer *Christianus Henricus Trotz*, J. u. D., *Jur. Civil.*, *Jur. Publ. Belg. & Jur. fædal. Professor* by de Universiteit aldaar.

Den 14 Juny overleed te *Berlyn* in den ouderdom van omtrent 10 Maanden, *Frederica Christina Amalia Wilhelmina*, Princes van Pruissen.

Op den 15 Juny zyn zo uit de *Maas* als *Noordholland* naar de *Noering* gezeild 169 Haring-Schepen.

Andreas Tidholm, Bouwmeester in *Zweedenburg*, heeft een Horlogie uitgevonden, welk behalven het gewone, dat op een uurwerk te vinden is, ook den Op- en Ondergang der Zon aanwyst, en naar ieder Horisont kan gesteld worden. Daarenboven wyst het ook de Joodsche en Turksche uuren aan, die zich na den Opgang der Zon richten, gelyk ook de Babylonische Tyd, waarmede de Grieken en en andere Volken over-een stemden; en eindelyk ook de Italiaansche en Chineesche tyd. Verder ziet men op dat Uurwerk een wyzer, die de Maanden en dagen van het geheele jaar, de vastgestelde en veranderlyke Feesten, de afwisseling der Maan, den doorgang der Zon door de XII. Hemeltekenen, den Zonnen Cirkel, de Zondags-Letter, de Paasch-Volle maan en het Guldengetal aanwyst.

Den 27 Juny 1773. zyn de twee OLIFANTEN uit *Ceylon* te *'s Gravenhage* gearriveerd, en gedestineerd voor Zyne Doorl. Hoogheid den Prins Erfstadhouder, en zyn gister ogtend, door middel van de groote Kraan op de Bierkade, onder een ongeloofiyk getal Aanschouwers ontscheept, en verders te voet getransporteerd na Zyn Hoogheids Lusthuis *het Oude Loo*, alwaar Zyn Hoogheid dezelve heeft weezen bezigtigen.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het gewone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 7 en 21 July (1773) onder Voorzitting van Do. *Paulus Weslingh*.

Het Eerwaarde Confistorie heeft tot Krankbezoeker by deze Gemeente aangesteld *Abraham Sluyman*, in de plaats van wylen Everard Smit.

UITRECHT. Op Zondag den 20 Mai (1773) zyn in deze Gemeente ingezeegend tot

OUDERLING.	DIACONEN.
Willem Hendrik Kroon.	Johan Petersen Ell.
	Johan Andries Scholt.
AFTREDENDE.	
Johannes Haak.	Johan Burger.
	Theodorus Schuurman.
IN DIENST BLYVENDE.	
Martinus Kok.	Johan Erich Sell.
	Valentyn Victor Koningsbergen.

NAAMLYST der OVERLEEDEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 19 *May* 1773. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Woensdag den 19 May 1773.

Antonie Besselinck O. K.
Ryndert Outgers. O. O. K.
Jan van der Steen. W. K.
Carper Meyer. W. K. H.
Geertruy Elisabet Jildeus, Huisvrouw van Johannes Brandt. L. O. K.
Elisabeth Wasbuyse. W. K.
't *Kind* van Cornelis Styger. W. K.
't *Kind* van Simon Pieter van Helder. L. N. K.
't *Kind* van Hendrik van Weesel. Z. K.

Donderdag den 20 dito.

Jan Fillemans. W. K. H.
Dirk Brogtrop, *Metselaar*. A. K. H.
Pieter Hommer en desselfs Huisvrouw Neeltje Dirks. N. K. H.
Hester Otgers, Huisvrouw van Albert Tisveger. L. K. H.
't *Kind* van Hendrik Nagtegaal. L. K. H.
't *Kind* van Jan Tylen. W. K. H.
't *Kind* van Gysbert Martens. W. K. H.
't *Kind* van Antony Coman. W. K. H.

Vrydag den 21 dito.

Jan Nicolaas Sievers. W. K.
Barta van Niel, Weduwe van Fredrik Friese. N. O. K.
Anna Elisabet Walteneel, Huisvrouw van Abraham Hendrik van Beesten. Z. K.
't *Kind* van Jan van Markel. N. O. K.

Zaturdag den 22 dito.

Nicolaas Huysinga. Z. K.
Dirk Cloppenburg. L. O. K.
Johannes Pyper. L. N. K.
Nicolaas van de Putte. O. Z. K.
Barend van Brummen. W. K.
Christiaan Lieberg. A. K. H.
Harmen Rotter, te *Slooterdyk* op 't Kerkhof.
Geertruy Maria Mantjes, Huisvrouw van Albertus de Vriese. N. K.
Maria Rudding, Huisvrouw van Adrianus van Lingen. Z. K.
Catharina Haase. N. O. K.
Theodora Sebilla van den Upwig O. K.
Anna Ryneerra Willems, Huisvrouw van Willem van Hoorn. L. K. H.
't *Kind* van Jan Lafeber. W. K. H.

Zondag den 23 dito.

Barent Vluyter. W. K. H.
Catharina Vrydag, Weduwe van Jurriaan Veehof. W. K. H.
't *Kind* van Jan Harmen Blaser. W. K. H.
't *Kind* van Elias Beek. W. K. H.
't *Kind* van Andries Lofié. W. K. H.
't *Kind* van Martinus Greve. W. K. H.
't *Kind* van Jan Coenraat Meyer. W. K. H.

Maan-

Maandag den 24 dito.
Jan Hendrik Frieling. L. N. K.
Thomas van der Putte. N. Z. K.
Jan Moller. O. K.
Henderica Dutmans. O. Z. K.
Catharina Feitama. N. Z. K.
't *Kind* van Mr. Maarten Wevering Anthsz. O. K.
't *Kind* van Cysbert van Scherpenfeel. O. K.
't *Kind* van Dirk Haarsbeek. L. O. K.
't *Kind* van Antony van Rien. W. K. H.
Dingsdga den 25 dito.
Cornelis de Rhee. N. O. K.
Christiaan Karby. A. K. H.
Willem van de Castele. W. K. H.
Helena van der Last, Weduwe van Johannes Godefridus Merkman N. Z. K.
Amaranta van Dinter Weduwe van Jan van Duuren. W. K.
Susanna Bernard, Weduwe van Paul Sebille. W. A. K.
Woensdag den 26 dito.
Jan Teger. Z. K.
Dirk Versemus. W. K. H.
't *Kind* van Gerrit van Waardenburg. W. K.
Donderdag den 27 dito.
Johannis Ploeg. N. O. K.
Jan Blauwkroon. N. O. K.
Menier Hillebrants. O. O. K.
Andries Perrotet. W. K. H.
Jean Rut. W. K. H.
Neeltje de Graaf, laatst Weduwe van Jasper Crell. E. Y. K.
Lucretia Pasie, Huisvrouw van Frans de Bakker. W. K.
Johanna Filippina Bykman, *eenigste Dogter* van Coenraad Eykman. W. K.
Vrydag den 28 dito.
't *Kind* van Lambertus Isaac van Daverveld. N. K.
't *Kind* van Petrus Gevalle. W. K. H.
't *Kind* van Jan van Mullen. W. K. H.
Zaturdag den 29 dito.
Hendrik Nieuwkerk. N. O. K.
Antonie van Ham. O. O. K.
Adriana Sibilla Temminck, Weduwe van Cornelis Noordhoorn. O. K.

Anna le Grand, Weduwe van Jan Bosch. W. A. K.
Christina Saaymans, Huisvrouw van Cornelis Schuyling. N. K.
Machtildis van der Plas, Huisvrouw van Jan Langeveld. N. Z. K.
Tryntje Jacobs Hartog. N. O. K.
Zondag den 30 dito.
Gerrit Zelander. W. K. H.
Hendrik Robbers. W. K. H.
't *Kind* van Willem Bott. K. K. H.
't *Kind* van David Tamson. W. K. H.
Maandag den 31 dito.
Maria Martens, Huisvrouw van Lambert van Loo. A. K. H.
't *Kind* van Christoffer Lely Jansz. W. K. H.
Dingsdag den Eersten Juny 1773.
George Geissendorffer, *Waagdrager in 't Engelsche Veem.* L. O. K.
Willem Pouwels Molenaar. N. Z. K.
Sara Focking, Huisvrouw van Jan Christiaan Sepp. L. O. K.
Beletje de Jong, Huisvrouw van Hendrik van Hasselt. L. K. H.
Anna Elisabeth Wiedemeyer, *Dogter* van Bernardus Casparus Wiedemeyer. L. O. K.
't *Kind* van Willem van Loon Jansz. W. K.
't *Kind* van Jan Wassing. O. K.
Woensdag den 2 dito.
Leendert Ophey. N. Z. K.
Goosewein Oejen. L. K. H.
Pieter Stuurman, te Slooten in de Kerk.
Catrina Albers, laatst Weduwe van Jan de Ham. W. K. H.
Antie Tons, Weduwe van Steven Engelen. W. K.
Doreta Christina Stronk, Huisvrouw van Christiaan Vetting. W. K. H.
Anna Catharina de Graaf. W. K.
't *Kind* van Michiel Stiefer. L. N. K.
't *Kind* van Willem Ruben. W. K. H.
Donderdag den 3 dito.
Barent Jalink. N. O. K.
Cornelis Donselaar. N. O. K.
Jan Jurrian in de Berken. L. O. K.

Hen-

Hendrik Smits. N. K.
Claas Leevenftond. L. K. H.
Evert Eventhuyfen. L. K. H.
Johannes Eysverding. L. K. H.
Jetze Muller. W. K. H.
Jacomina Bouman, Huisvrouw van George Coenraad Iken. W. K.
Jannetje van Daalen. W. K. H.
't *Kind* van Johannes Wilhelmus Teering. N. K.

Vrydag den 4 dito.

Wilhelmus Koolhaas, *Professor in de Oosterscbe Taalen en Oudbeeden, en Bedienaar des Goddelyken Woords*. O. K.
Joannes Visscher. N. Z. K.
Jacob Christoffers. L. N. K.
Christoffel Eskoeke. N. K.
Fredrik Strootman. A. K. H.
Ariaantje de Vries, Weduwe van Paulus Klabou. L. K. H.
Dina Eeltjes, Huisvrouw van Arnoldus Leempoel. L. K. H.
Margreta Blommers, Huisvrouw van Frans Klyfe. L. K. H.
Femmetje van den Bergh. N. K.

Zaturdag den 5 dito.

Jan Hendrik Hanfen. W. K.
Jooft Willemfe de Jongeboer. Z. K.
Pierre Batailbey. W. A. K.
Gerrit Kips. N. O. K.
Jan L'admiral. K. K. H.
't *Kind* van Balthafar Carul. L. O. K.
't *Kind* van Simon Schepper. O. O. K.
't *Kind* van de Weduwe van Gerrit Lindeman. O. O. K.

Zondag den 6 dito.

Lourens Hanfen. K. K. H.
Cornelis Sluyter, *jongfte Zoon* van Albertus Sluyter. W. K. H.
Anna Margreta Wedders, Weduwe van Gerrit van Dyk. W. K. H.
Geertruy van Es, Weduwe van Christoffel Wiedman. K. K. H.
Grietje de Jong, Huisvrouw van Arie van Eyk. L. K. H.
Catharina Verlyn, Huisvrouw van Pieter Kroefe. A. K. H.
Anna Catharina Avondroot. K. K. H.
't *Kind* van Jan Andries Kryt. W. K. H.
't *Kind* van Johan Leopolt. W. K. H.
't *Kind* van Jan Rebel. W. K. H.
't *Kind* van Johannes van der Velden. W. K. H.

Maandag den 7 dito.

't *Kind* van Louis Granpré. W. A. K.

Dingsdag den 8 dito.

George Auguft Remmers. W. K.
Cornelis van der Duyn. O. K.
Jooft Hendrik Brandt. L. K. H.
Jan Schoonmaker, *eenigfte Zoon* van Jan Jacob Schoonmaker. O. O. K.
Catharina Poolman, Weduwe van Hendrik Schey. L. K. H.
Alida Maria van Liesveldt, Huisvrouw van Adriaan Okhuyfen Matthiasz. N. K.
't *Kind* van Hendrik Ellers. L. N. K.
't *Kind* van Cornelis van den Berg. W. K. H.

Woensdag den 9 dito.

Hendrik Overmyer. L. K. H.
Fredrik Straufs. W. K. H.
Hendrina Radermaker, Weduwe van Pieter Blankert. W. K.
Antje Bouwman, Huisvrouw van Casper Moorman. L. N. K.
't *Kind* van Anthony Franciscus Bouma. O. K.

Donderdag den 10 dito.

Abraham Vallet. W. K.
Harmanus Krudering. L. K. H.
Marretje Kluys, Huisvrouw van Teunis van der Horft. W. K. H.
't *Kind* van Gabriel Masveld. L. N. K.
't *Kind* van Ysbrand Vollenhove. W. K.
't *Kind* van Hans Jurge Munnik. W. K. H.

Vrydag den 11 dito.

Alida Cleans, Weduwe van Steven Duyn. O. K.
Christina Hydemans, Weduwe van Barent Smit. W. K. H.
Anna Maria Makreel, Huisvrouw van Adriaan Vlasvat. N. K.
't *Kind* van Dirk van Rynberg. N. Z. K.
't *Kind* van Jan Turner. L. N. K.

Zaturdag den 12 dito.

Theunis Janfen. O. O. K.

Mar-

Marretje Binkes, Weduwe van Pieter-Rynders Spits. N. O. K.
Alida Meggelen, Weduwe van Dionis van Vlierden. N. Z. K.
Zondag den 13 *dito.*
Lourens Christiaan Winter. W. K. H.
Anna Dekoro, Weduwe van Pieter Gop. W. K.
Johanna Christina ten Zande, Huisvrouw van Andries Hartman. A. K. H.
Maria Sluys, *jongste Dogter* van Hendrik Sluys. W. K. H.
Maandag den 14 *dito.*
Hendrik Willem Boing. L. O. K.
Adrianus van Velsen. W. K. H.
Elsje Ripers, Weduwe van Jan van den Bergh. O. O. K.
Maria Wouters, Weduwe van Hendrik Ploeg. E. Y. K.
Maria de Bosch, Huisvrouw van Jan Hendrik Bagman. N. K.
Dingsdag den 15 *dito.*
Laurens Hoogesand. W. K.
Jan Davids. L. O. K.
George Roeters van Wylick Z. K.
Maria van Fulpen, Weduwe van Everardus Spiering. O. K.
Antje Warnars. W. K. H.
't *Kind* van Jan van Eybergen. N. K.
Woensdag den 16 *dito.*
Gerret Lammerts. W. K. H.
Helena Margaretha Gartz, Huisvrouw van Thomas Granaatappel. O. K.
Aaltje Fieke. W. K. H.
t' *Kind* van Hendrik van Riesem, tot *Amstelveen* in de Kerk.
't *Kind* van Klaas van Wyk N. Z. K.
't *Kind* van Lodewyk Gerard Visscher. W. K.
't *Kind* van Johannes Paulus. W. K. H.
Donderdag den 17 *dito.*
Hendrik van Maaslant, Mr. *Koekbakker.* E. N. K.
Jan Voest. E. N. K.
Ryk Witteling K. K. H.
Johanna van der Voort, Weduwe van Jervaas van der Linde. N. K.
't *Kind* van Pieter Bakker. N. K.
't *Kind* van Jan Nessing. L. N. K.
't *Kind* van Jilles Bekouw. K. K. H.
Vrydag den 18 *dito.*
Adrianus Ryke. O. K.
Ruth van Reemst. O. K.
Jan de Vries, *Moolenaars Baas.* L. K. H.
Catrina Barents, laatst Weduwe van Hendrik Wesseling. L. K. H.
Zaturdag den 19 *dito.*
Jan Verlooy, *Trompetter op 't grote Jagt van de Oost-Indische Comp. ter Kamer alhier.* O. Z. K.
Thomas de Semery. W. A. K.
Albertus Edeling. O. O. K.
Abraham Ledegang. L. K. H.
Johanna Isabella Fabre, Weduwe van Amandus Lottung. W. K.
Aletta Lóhoff, Huisvrouw van Jacob Lambert Marcelis. O. Z. K.
Zondag den 20 *dito.*
Juriaan Schepman. A. K. H.
Anna Christina van Buren, Huivrouw van Jacobus Bruning. L. K. H.
't *Kind* van Anthony Ellerman. K. K. H.
Maandag den 21 *dito.*
Geertruy Melman, laatst Weduwe van Jan Casper. L. O. K.
Anna van Eysendoorn, Weduwe van Jan van Zuylen. Z. K.
Sara Toll, Weduwe Gerrit Treur. O. K.
Geertruy Berkman, Huisvrouw van Jan Wilkens. L. N. K.
't *Kind* van Jacob Doncan. O. Z. K.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Percelen* op *Maandag*, den 7 *Juny* 1773. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Actio (*P. Dissel* en *L. R. Bosch*, Een) in de Assurantie Societeit, onder directie van Gerard Swam, waarop gefourneerd is *f* 500 *f* 760, in slag *f* 30 *P. Dissel.*

Betanjestraat (*A. E. Mil*, Een Huis en Erve, in de) N. Z. het vyfde Huis van de Agterburgwal. *f* 4700, in slag *f* 700. opgehouden.

Bin-

Binnen-Amstel (*P. de Hoen*, *G. I. Pex* en *R. H. Kerb*, Een Huis en Erve, op den) Zuidzyde, over het Diaconie Weeshuis. *f* 6850, in slag *f* 50. opg.
Cingel (*J. Siefken*, *L. Kuyper* en *J. Smit*, Een Huis en Erve, op den) tusschen de Vyzelstraat en Geelvincksteeg. *f* 8900, in slag *f* 100. opgehoud.
Fransche Pad (*G. de Rooy* en *W. H. Stoopendaal*, Een Huis en Erve, op het) het vierde Huis van de Brouwersgragt. *f* 1300, in slag *f* 50. verkogt.
Grafsteede (Deselve, Een) in de Oude Kerk, zestiende Laag, No. 235, Zuidzyde. *f* 155. *P. de Hoen.*
Grafsteede (Deselve, Een) in de Nieuwe Kerk, op het hooge Choor, Lett. E No. 176. *f* 160, in slag *f* 11. *H. Stoopendaal.*
Grafsteede (Deselve, Een) in de Zuider Kerk, Lett. F. No. 20. *f* 190, in slag *f* 10. *J. van Orsjagen Poulusz.*
Grafsteede (Deselve, Een) in de Ooster Kerk, No. 132. *f* 45, in slag *f* 10. *P. de Hoen.*
Kleine Kattenburgerstraat (*S. Bosma*, Een Huis en Erve, in de) het derde beoosten de Werf het Witte Kruys. *f* 1400, in slag *f* 70. opgehouden.
Laurierstraat (*J. Speekman*, Twee Agterhuisen en Erven, in een koop, in de) in de Hoedenmaakers Gang. *f* 1225, in slag *f* 10. *J. Fey.*
Laurierstraat (Deselve, Twee Agterhuisen en Erven, in een koop, in de) in de Ramanassen Gang. *f* 500, in slag *f* 50. opgehouden.
Lindestraat (*R. Steenbergen J. C. de Kaarsgieter* en *G. Jarman*, Een Huis en Erve, in de) Zuidzyde. *f* 1506, in slag *f* 10. *J. Rynders.*
Nieuwendyk (*F. J. Melissen*, *N. van Noorle Harmanusz.*, *B. de Bosch Jeronimusz.* en *H. H. van Veen*, Een Huis en Erve, op den) op den hoek van de Oudenbrugsteeg. *f* 10700, in slag *f* 3200 *G. Jarman.*
Obligatie (*P. Dissel* en *L. R. Bosch*, Een) ten laste Holland en West-vriesland ten Comptoire 's Haage, op Naam *f* 1000. 101½ Pt. *B. Twisk.*
Obligatie (Deselve, Een) op Naam *f* 1000. 101½ Pt. Deselve.
Obligatie (Deselve, Een kleine Prys) op Naam *f* 200. 101¼ Pt. *J. van Orssagen Poulusz.*
Oude Schans (*R. Steenbergen*, *J. C. de Kaarsgieter* en *G. Jarman*, Een Bakkers Huis, Agterhuis en Erve, op de) op den hoek van de Jonkerstraat. *f* 6300, in slag *f* 400. *J. Kwikx.*
Prinsengragt (*W. Ebbenhorst*, *J. Steenbergen*, *E. Hosteyn*, *I. Rynders* en *P. van Jaarsveld*, Een Huis, Gruttery, Stal en Erve, op de) op den Noorderhoek van de Weteringstraat. *f* 9100, in slag *f* 2800. *A. de Manker.*
Raampoort (*D. van Scherrenbergh* en *C Lover*, Een Tuin en Huizing en een Stuk Land, naast de voornoemde Tuin, in een koop, buiten de) op den hoek van het Nieuwe Tuinpad. *f* 1800, in slag *f* 150. opgehouden.
Raampoort (Deselve, Een Tuin en Huizinge, buiten de) op het Nieuwe Tuinpad. *f* 1200, in slag *f* 100. opgehouden.
Slootstraat (*G. de Rooy* en *W. H. Stoopendaal*, Een Huis en Erve, in de) tusschen de Baangragt en Madelievestraat. *f* 975, in slag *f* 10. opgehouden.
Wetering (*L. Olivier* en *J. Schelsema*, Een Herberg, genaamd het Gooyland, met zyn Huizing, Tuin, &c. buiten de Raampoort, aan het einde van het Burgerweespad, aan de). *f* 3000, in slag *f* 100. *L. Olivier.*
Wetering (Deselve, Een Tuin en Huizinge, genaamd Vreede is myn Lust) aan het einde van het Burgerweespad, aan de). *f* 650, in slag *f* 20. opgh.

En deeze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 7 *Juny* 1773. gev.

Obligatien (*F. J. Mélissen*, *N. van Noorlen Harmanusz.*, *B. de Bosch Jeronimusz.* en *H. H. van Veen*, Een) ten lasten van Holland en Westvriesland, ten Comptoire Amsterdam, op Naam groot *f* 1000. 104$\frac{1}{4}$ pt. in slag $\frac{1}{4}$ pt. *J. Fey.*

—— op Naam *f* 1000. 104. pt. *C. van Opboven.*

—— op Naam *f* 1000. 104. pt. *W. Zeelt.*

—— op Naam *f* 1000 104. pt. Deselve.

—— op Naam *f* 1000. 104 pt. Deselve.

—— op Naam *f* 1000. 104 pt. *W. van Ryn.*

—— op Naam *f* 1000. 104 pt. Deselve.

—— op Naam *f* 1000. 104 pt. Deselve.

—— op Naam *f* 1000 104 pt. Deselve.

—— op Naam *f* 1000. 104$\frac{1}{4}$ pt. *W. Zeelt.*

—— op Naam *f* 1500. 102$\frac{1}{4}$ pt. *Waartsz* en *Koning.*

—— op Naam *f* 1500. 103 pt. *D. Boumeester.*

—— op Naam *f* 1500. 103 pt. Deselve.

—— op Naam *f* 1500. 103$\frac{1}{4}$ pt. *Waartsz* en *Koning.*

—— op Naam *f* 1500. 103 pt. Deselve.

—— op Naam *f* 1500. 103 pt. Deselve.

—— op Naam *f* 1500. 103$\frac{3}{4}$ pt. *D. Bouwmeester.*

—— op Naam *f* 1500. 103$\frac{3}{4}$ pt. *D. van Schorrenberg.*

—— op Naam *f* 1500. 103$\frac{3}{4}$ pt. *D. Boumeester.*

—— op Naam *f* 1500. 103$\frac{3}{4}$ pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie van *Suriname*, genegotieerd ten Comptoire de Heer *Harman van de Poll*, staande in blanco en gedateerd 1 Maart 1765 *f* 1000. 100. pt. *J. Broers.*

—— in blanco 1000. 99$\frac{1}{2}$ pt. *F. J. Mélissen.*

Obligatie (Een) ten lasten Haar Roomsch Keizerl. Maj. op 't Quikzilver, genegotieerd ten Comptoire de Heeren *Verbrugge* en *Goll*, staande in blanco, en gedateerd 1 May 1766. rentende à 4 pt. *f* 1000. 104$\frac{1}{2}$ pt. *W. van Aalst Wilmsz.*

—— in blanco *f* 1000. 104$\frac{1}{2}$ pt. Deselve.

Obligatien (*J. Steenbergen* en *J. H. Luning*, (Een) ten lasten de Planters in de Colonie van *Surinamen*, genegotieerd onder Directie van de Heeren *Willem Clifford* en *Rudolph Le Chevalier*, alle in blanco, in dato 1 October 1769. *f* 73$\frac{1}{2}$ pt. *F. J. Mélissen.*

—— in blanco *f* 1000. 73$\frac{1}{2}$ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 73$\frac{1}{2}$ pt. *A. Haverkamp.*

—— in blanco *f* 1000. 73$\frac{1}{2}$ pt. *J. de Wolff.*

—— in blanco *f* 1000. 73$\frac{1}{4}$ pt. *J. Steenbergen.*

—— in blanco *f* 1000. 73 pt. *H. Campen.*

—— in blanco *f* 1000. 73 pt. *J. Steenbergen.*

—— in blanco *f* 1000. 73 pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 73 pt. *J. de Wolff.*

—— in blanco *f* 1000. 73$\frac{1}{2}$ pt. *J. Meneven.*

—— in blanco *f* 1000. 72$\frac{1}{2}$ pt. *J. Steenbergen.*

—— in blanco *f* 1000. 72$\frac{1}{2}$ pt. *C. Dom.*

—— in blanco *f* 1000. 72$\frac{1}{2}$ pt. *J. Meneven.*

—— in blanco *f* 1000. 72$\frac{1}{2}$ pt. *C. Dom.*

—— in blanco *f* 1000. 72$\frac{1}{2}$ pt. *J. Steenbergen.*

—— in blanco *f* 1000. 72$\frac{1}{2}$ pt. Deselve.

Actien (*M. H. Medina Junior* en *A. L. Arens*, (Een) in de Geunieerde Oost-Indische Compagnie van Engeland, groot in Capitaal L. St. 1000. 142$\frac{1}{2}$ pt. *S. Sapertas.*

—— Een dito L. St. 1000. 142$\frac{1}{2}$ pt. Deselve.

—— Een dito L. St. 1000. 142$\frac{1}{4}$ pt. Deselve.

Een

—— Een dito L. St. 1000. 142½ pt. Defelve.
—— Een dito L. St. 1000. 142½ pt. Defelve.
—— Een dito L. St. 1000. 141⅞ pt. in flag ¾ pt. Defelve.
Obligatie (*P. van der Heyden* en *C. A. van den Bosch*, (Een) ten laften van de Generaliteit, ten Comptoire 's Hage, op Naam *f* 1000. 104¾ pt. *J. Hen.*
Obligatien (Een) ten laften van Holland en Weft-Vriesland, ten Comptoire 's Hage, op Naam *f*. 1000. 102¼ pt. *W. Zeelt.*
—— op Naam *f* 2000. 103. *G. de Roy.*
Obligatie (Een) ten lafte van de wederhelft van 't Laft en Veilgeld, ten Comptoire van de Ontfanger Generaal *Johan Patyn* in 's Hage, op Naam *f* 1000. 102 pt. *W. Zeelt.*
Obligatien (Een) ten laften haar Keizerlyke Maefteit van Rusland ten Comptoire de Heeren *R.* en *T. de Smeth*, in blanco *f* 1000. 99. *D. Boumeefteer.*
—— in blanco *f* 1000. 98¼ pt. *Jolle Jolles Laurensz.*
Obligatien (Een) ten laften eenige Planters in de Colonie van *Suriname* thans ten Comptoire de Heeren *J.* en *T. van Marcelis*, op Naam *f* 1000. 104 pt. *A. Hennebo.*
—— in blanco *f* 1000. 106¾ pt. Defelve.
Obligatien (Een) ten laften eenige Planters op de Deenfche Americaanfche Eilanden *St. Thomas*, *S. Croix* en *St. Jan*, ten Comptoire de Heeren *Huybert van Hermael* en *vanden Bosch*, in blanco *f* 1000. 81 pt. *J. Menkema.*
—— in blanco *f* 1000. 80½ pt. *H. Volkmar.*
Obligatien (*A. van Vloten* en *W. Zeelt*, Een) ten laften van eenige Planters in de Colonie van *Surinamen*, genegotieerd ten Comptoire van de Heer *Herman van de Poll*, ftaande in blanco, gedateerd 1 Maart, à 4½ 5 pt. *f* 1000. 99¾ pt. *J. Pater.*
—— in blanco *f* 1000. 99½ pt. *A. van Vloten.*
—— in blanco *f* 1000. 99¾ pt. *J. Meneven.*
—— in blanco *f* 1000. 99½ pt. *A. van Vloten.*
—— in blanco *f* 1000. 99½ pt. Defelve.
—— in blanco *f* 1000. 99½ pt. Defelve.
Obligatien (Een) genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Herman van de Poll* en *Comp.* ftaande in blanco, gedateerd 1 September 1769. à 5 pt. *f* 1000. 97 pt. *J. Scheltema.*
—— in blanco *f* 1000. 97 pt. Defelve.
—— in blanco *f* 1000. 97 pt. Defelve.
—— in blanco *f* 1000. 97 pt. Defelve.
—— in blanco *f* 1000. 97¾ pt. *H. Campen.*
—— in blanco *f* 1000. 97¾ pt. *W. Zeelt.*
Obligatie (Een) ten laften de Plantagie *Spieringszorg &c.* in *Surinamen*, genegotieerd ten Compt. van de Heeren *Valkenier* en *Du Quesne*, ftaande in blanco, gedateerd 1 Maart 1772. à 6 pt. *f* 1000. 95. opgehoud.
Obligatie (Een) ten laften de Plantagie *Libanon*, in *Surinamen*, genegotieerd ten Comptoire van de Heer *Jan Benjamin Du Peyrou*, guaranteerende zyn Ed. voor de betaling der Intreft à 5 pt. ftaande in blanco gedtaeert 1 Auguftus 1772. *f* 1000. 95¼ pt. in flag 1 pt. *J. van Dyl de Jonge.*
—— in blanco *f* pt. 97¾ pt. in flag 1 pt. *R. Hageman.*
Recepis van een Obligatie (Een) op vafte Goederen, Meekrap Plantery en Meeftoof, in Gelderland, groot *f* 95000. genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Wynants* en *Cramer*, dato 1 December 1772. à 4 pt. 1000. 92¼ pt. *A. van Helmich.*

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 17 *Juny* 1773. gev.

Obligatien (*G. Jarman* en *P. Brak Cornelisz.*, Een) ten Laſten eenige Planters in de Colonie van Surinamen, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *H, van de Poll* en *Comp.* in dato 1 Sept. 1769. in blanco *f* 1000. 93 pt. *G. Jarman*.

—— in blanco *f* 1000. 93 pt. Deſelve.

—— in blanco *f* 1000. 93¾ pt. *H. Baars Willemsz.*

—— in blanco *f* 1000 93 pt. Deſelve.

—— in blanco *f* 1000. 93 pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 93 pt. *H. Baars Willmsz.*

—— in blanco *f* 1000. 92½ pt. in ſlag ¾ pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 92 pt. *J. Sluyman.*

—— in blanco *f* 1000. 92¼ pt. *W. H. Hooft.*

—— in blanco *f* 1000. 92 pt. Deſelve.

Obligatien (Een) ten laſten als voren, genegotieert ten Comptoire van de Heeren *A. ter Borch en Zoonen*, in dato 6 Sept. 1772. in blanco *f* 1000. 53¾ pt. *Cornelis van den Broek Cornlz.*

—— in blanco *f* 1000. 53 ½ in ſlag ¾ pt. pt. *G. Jarman.*

—— in blanco *f* 1000. 53½ pt. in ſlag ½ pt. *D. W. van Vloten.*

—— in blanco *f* 1000. 54¼ pt *R. Bente.*

—— in blanco *f* 1000. 54½ pt. in ſlag ¾ pt, Deſelve.

—— in blanco *f* 1000. 55 pt. *D. W. van Vloten.*

Obligatien (Een) ten laſten eenige Planters op de Deenſche Americaanſche Eylanden *St. Croix, St. Thomas* en *St. Jan*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *A. ter Borch* en *Zoonen*, in dato 1 July 1768 in blanco *f* 1000. 68¼ pt. *J. Steenbergen.*

—— in blanco *f* 1000. 67½ pt. *G. Jarman.*

—— in blanco *f* 1000. 67½ pt. Deſelve.

—— in blanco *f* 1000. 67½ pt. Deſelve.

—— in blanco *f* 1000. 67 ½ pt. in ſlag ¾ pt. Deſelve.

—— in blanco *f* 1000. 67½ pt. in ſlag ¾ pt. Deſelve.

Actie (*S. Saportas* en *I. Hen*, Een) in de Ooſt-Indiſche Compagnie van Engeland, groot in Capitaal L. St. 1000, 144 pt. in ſlag 1 pt. *S. Saportas.*

—— Een dito L. St. 1000. 145¼ pt. Deſelve.

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 21 *Juny* 1773. gev.

Obligatien (*H. Hoogewal* en *W. Zeelt*, Een) ten laſten eenige Planters in de Colonie van *Surinamen*, genegotieerd ten Comptoire van de Heer *Herman van de Poll*, ſtaande in blanco ge dateerd 1 Maart 1765. *f* 1000. 99 pt. *W. Zeelt.*

—— in blanco *f* 1000. 98¼ pt. *P. de Hoen.*

—— in blanco *f* 1000. 98¼ pt. *J. P. Heimbach.*

—— in blanco *f* 1000. 98½ pt. *A. de Mol van Otterlo.*

—— in blanco *f* 1000. 98. pt. *W. Zeelt.*

—— in blanco *f* 1000. 96½ pt. *J. van Maurik Jansz.*

—— in blanco *f* 1000. 96½ pt. *G. Scholten.*

—— in blanco *f* 1000. 96½ pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 96½ pt. Deſelve.

—— in blanco *f* 1000. 96½ pt. *G. Scholten.*

—— in blanco *f* 1000. 96½ pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 96½ pt. Deſelve.

Obligatien (Een) genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Theodore Paſſalaigue* en *Zoon*, onder hun Ed. Guarantie voor Capitaal en Intereſſen à 5 pt. ſtaande in blanco gedateerd den 1 October 1772. *f* 1000. 98 pt. *W. H. Stoopendaal.*

in

—— in blanco *f* 1000. 98 pt. *H. Hoogenwal.*
—— in blanco *f* 1000. 96 pt. *A. van Vleten.*
—— in blanco *f* 1000. 95 pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 92½ pt. *H. Campen.*
—— in blanco *f* 1000. 93½ pt. Deselve
—— in blanco *f* 1000. 93 pt. *B. Janson.*
—— in blanco *f* 1000. 93 pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000 93 pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 93 pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 93¾ pt. Deselve.

Obligatien (*C. Twisk*, Een) genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Clifford* en *le Chevalier*, op Plantagien in *Surinamen*, ieder groot een Duisend Guldens Capitaal, in dato 1 October 1769. *f* 1000. 65½ pt. *A. van Vleten.*
—— in blanco *f* 1000. 65½ pt. *J. van Eyk.*
—— in blanco *f* 1000. 65½ pt. *E. Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 65 pt. *P. van Walree.*
—— in blanco *f* 1000. 65¾ pt. *J. van Eyl.*
—— in blanco *f* 1000. 65½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 66 pt. *J. van Maurik Jansz.*
—— in blanco *f* 1000. 66 pt. *W. H. Stoopendaal.*
—— in blanco *f* 1000. 66 pt. *J. van Eyk.*
—— in blanco *f* 1000. 66¼ pt. *J. van Walree.*
—— in blanco *f* 1000. 66¼ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 66¼ pt. *B. Janson.*

Actien (*A. D. da Fonseca* en *S. Saportas*, Een) in de Oost-Indische Compagnie van Engeland groot in Capitaal L. St. 1000. 145¾ pt. *Saportas.*
—— Een dito L. St. 1000 146¼ pt. Deselve.

Obligatien ten laste van eenige Planters in de Colonie van *Surinamen*, genegotieerd onder Directie van de Heeren *Willem Clifford* en *Rudolph le Chevalier*, staande in blanco in dato 1. October 1769 groot in Capitaal *f* 1000. 70 pt. *B. Janson.*
—— in blanco *f* 1000. 70 pt. Deselve.

De volgende *Perceelen* zyn op *Maandag* den 21 *Juny*, 1773. gev.

Binnenkant (*C. Roos Carelsz.*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Kalkmarkt en Schipperstraat. *f* 7800, in slag *f* 200 opgehouden.

Brouwersgragt (*G. L. Pex*, Een Huis en Erve, op de) in de Steenbakkers Gang. *f* 1200, in slag *f* 300. opgehouden.

Carthuizer Dwarsstraat (*N. Bremer* en *C. Twisk*, De Helft in een Huis en Erve, in de) Weltzy. *f* 1425, in slag *f* 60. *A. de Mol van Oterloo.*

Cingel (*G. I. Pex*, Een Huis en Erve, op de) het derde Huis van de korte Gasthuis Moolensteeg. *f* 6500, in slag *f* 400 opgehouden.

Foely Dwarsstraat (*L. Hoop*, *G. Jarman*, *J. van Orssagen Poulusz.* en *H. ten Kate*, Een Huis, Agterhuis en Erve, in een Koop, in de). *f* 6800, in slag *f* 400. opgehouden.

Heerenstraat (*J. van der Bank*, Een Huis en Erve, in de) *f* 5250, in slag *f* 600. *D. van Schorrenberg.*

Keizersgragt (*M. Balautwpot*, *J. van Wattens*, *J. G. Terwen*, *H. Broekhuizen*, *P. Suyderhoff*, *B. Stegenberg* *H. Aams*, *O. C. Titsingh*, *J. T. de Bree* en *A. van der Hart*, Een Huis en Erve, op de) over de Pakhuisen van Pels, nevens twee Agterhuisen daar agter, in de Kerkstraat, tusschen de Leidsche en Spiegelstraaten, in één Koop. *f* 35000, in slag *f* 5000. opgehouden.

Lindengragt (*G. I. Pex*, Een Pakhuis, Agterhuis en Erve, op de) Zuidzy. *f* 2550, in slag *f* 1500. *G. Jarman.*

Lin-

Lindengragt (*L. Hoop*, *G. Jarman*, *J. van Orssagen Peulusz.* en *H. ten Kate*, Een Huis en Erve, op de). Noordzy. *f* 2800, in slag *f* 100. *G. J. Pex.*

Lindengragt (*N. Bremer* en *C. Twisk*, Een Huis en Erve, op de Zuidwesterhoek van de) en Noorder Kerkstraat. *f* 6300, in slag *f* 500. *G. Homburg.*

Noorder Kerkstraat (Deselve, Een Huis en Erve. in de). *f* 1350, in slag *f* 70. *E. Ermeling.*

Oude Schans (*G. van de Riese*, *L. Busch*, *A. Jolles*, *O. C. Titsingh*, *S. Muller Joh. Anth.*, *G. Toorenburg* en *D. Boumeester*, Een Huis en Erve, op de) op den hoek van de Kerkstraat. *f* 8000, in slag *f* 600. verkogt.

St. Olofs Poort (Deselve, Een Huis en Erve, in de) *f* 2225, in slag *f* 200. *P. de Hoen.*

Romyns Armsteeg (*P. B. Bunel* en *P. de Hoen*, Een Huis en Erve, op den hoek van de) en een dito in dito Steeg, in één Koop. *f* 6325, in slag *f* 500 *G. Beerman.*

Rusland (*N. Bremer*, *B. Stemberg* en *H. Lauverbek*, Een Huis en Erve, op het) aan de Noordzyde. *f* 6050, in slag *f* 250. opgehouden.

Schepenen Kennisse (*J. Havenaar* en *G. Muller Johan Anthonisz.*, Een) in dato 30 Augustus 1771. alhier gepasseert voor agt Jaaren, a $3\frac{1}{2}$ pt. groot *f* 3500. op een Huis, Stal en Erve, in de Runstraat *f* $96\frac{1}{2}$ pt. in slag 1 pt. *P. Riche.*

Schepenen Kennisse (Deselve, Een) in dato 14. February 1769. voor den tyd van vyf Jaaren, à $3\frac{1}{2}$ pt. op een Huis op de Weesperstraat, oostzy tusschen de Keizergragt en Kerkstraat, groot 2000. *f* $93\frac{1}{2}$ in slag 1. pt. *P. Slagreegen.*

Tuinstraat (*J. Idemans* en *C. Cramer*, Een Huis en Erve, in de) op den hoek van de eerste Dwarsstraat. *f* 4000, in slag *f* 5. *J. Kwikx.*

Uylenburg, (*G. I. Pex*, Twee Derde in een Huis en Erve, op) in de Agterstraat, daar No. 5. boven de deur staat. *f* 1400, in slag *f* 700. opgehouden.

Vloyenburg, (Deselve, Een Huis en Erve, op) in de Lange Houtstraat, *f* 2000, in slag *f* 900. opgehouden.

Weesper Veld, (*S. Bosman*, *G. Jarman*, *D. G. Römer*, *J. Eberlein en J. J. van Meegen*, Een Huis op Stads Grond, zynde een Herberg en Stalhouwers Stal, op het) in de Kerkstraat, by de Weesperstraat. *f* 6250, in slag *f* 3000. *S. Bosma.*

Weesper Veld, (Deselve, Een Ledig Erf, op Stads Grond, op het) *f* 600, in slag *f* 70. *G. Jarman.*

Weesper Veld, (Deselve, Een Ledig Erf, op Stads Grond, op het) *f* 625, in slag *f* 125. *Deselve.*

De volgende *Makelaars* hebben de onderstaande *Scheepen* op *Maandag* den 7 *Juny* 1773, in 't Nieuwezyds Heeren Logement geveild.

Galjoot Schip (*H. Planter*, *A. Rynders*, *S. A. Lenaertz* en *H. H. Rynders*, Een Extraordinairy Welbezeilt 3 Mast) genaamt de Vrouw *Cornelia*, Gevoert by Capitein *Rymtje Nobel*, is in 't Jaer 1757. N. U., L. $116\frac{1}{4}$ voet, W. 24 voet, H. 11 voet 6 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is verdubbeld met een Greene Huid). *f* 3900, in slag *f* 400. *V. de Vries voor zyn Meest.*

Kof-Schip (*D. Tentye*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Catharina van Kleffens*, Gevoert by Schipper *Cornelis Jansz. Voor*, is in 't Jaar 1762. N. U., L. 102 voet, W. 23 voet 1 duim, H. 12 voet 5 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 4600. *F. Gimmenig.*

REGISTER
VAN DE
MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE MERCURIUS,
VIER-EN-DERTIGSTE DEEL.

Lyst

E I N D E.

DE

MAANDELYKSE NEDERLANDSCHE MERCURIUS,

Geevende een volledig bericht van alles, wat 'er Aanmerkenswaardig ieder Maand, in EUROPA is voorgevallen, benevens de Origineele Stukken en Bewyzen daar toe dienende; als PLACATEN, MEMORIEN, BESLUITEN, VERWEERSCHRIFTEN, DECLARATIEN, TRACTATEN, CAPITULATIEN, ONTWERPEN, BESCHRYVINGEN &c.

Als mede het voornaamste KERKNIEUWS *der*

LUTHERSCHE GEMEENTENS

uit alle de Provintiën;

De *Verkoopingen* van de *Huizen*, *Obligatiën* en de *Scheepen* met de *Pryzen*, en Naamlyst der *Overleedenen*, dienstig voor MAKELAARS &c.

VYF EN DERTIGSTE DEEL.

AGT STUKKEN,

Van July tot December 1773.

Met Kunst Plaaten opgebelderd.

TE AMSTERDAM,
By BERNARDUS MOURIK,
Boekverkooper in de Nes, by de groote Vlees-Hal, 1773.

MAANDELYKSE

NEDERLANDSCHE MERCURIUS,

Voor de Maand JULY 1773.

ASIA. Batavia. Zedert onze laatste (ziet May laatstleden II. stuk, bladz. 185) is by dit Gouvernement het volgende voorgevallen.

Den 3 November (1772) wierd de Opper-Mandadoor in het Ambagts-Quartier *Kornelis de Keizer*, op zyn verzoek, in den Burgerstaat gesteld; en met het bedienen der Sterfhuizen en Begrafenissen in en buiten de Stad voor het vervolg begunstigd, de Weduwe *Gennip* en *van Grol*, met uitsluitinge van andere personen.

Den 16 werd, in plaats van den overledenen Adam Kok, tot Lid van het Collegie van Huwelyksche en Kleine Gerechtszaken aangesteld, de Burger *Joseph Lemmerts*.

Den 17 wierd den eersten Practisyn in 's Comps. Binnen-Hospitaal *Reinier Bouschut*, op zyn verzoek behoudens qualiteit en rang, ontslagen, om als eersten door den tweeden Practisyn *Frans Hendrik Vroom*, dezen als tweeden door den derden Practisyn *Johan Frederik Christiaan Schultz*, die als derden door den vierden Practisyn *Johannes David Jacquet*, en dezen als vierden door den vyfden Practisyn *Arnoldus Couvitri*, by optreding gesuccedeert te werden; mitsgaders tot vyfde Practisyn verkoren de Opper-Chirurgyn *Philip August Schlicht*; wyders tot Organist in de Kasteels-Capelle aangesteld den Korporaal *Jan Gotlieb Groenbard*; teffens het Schip *Kroonenburg*, geëxcuseerd van de reize naar Nederland, en naar Banda aangelegt in plaatze van het onbekwame Schip Ruiteveld. Mitsgaders, in plaatze van de *Nepthun* naar Macasser aangelegd de Pantjalling *het Verlangen*, de Sloep *'t Loo* naar Ambon en de Bark *d'Ida*, naar het Noorder-Eiland om te kruissen op de Chinesche Retourschepen; teffens tot Luitenant der Chineesche Natie aangesteld, de Chinees *Oug Tjake*, in plaaze van den overleden *Oey Cingbo*.

Den 19 werd de Onder-Koopman en Secretaris van Politie in Ternaten *Bartholomeus vander Walle*, op zyn verzoek van den dienst ontslagen, om met stilstand van gagie daar een ander employ af te wagten, en in deszelfs plaatze aangesteld, de Boekhouder en eerste-

Clercq aldaar *Frederik Hendrik Beynon*, met voordragt tot de Onder-Koopmans qualiteit.

Den 20 wierd de Schipper van Kroonenburg *Jan Rondekrans* geplaatst op het Schip *de Oranjeboom*, en de Schipper van dit Kieltje, *Otto Hendrik Hoek*, op den eerstgemelden bodem in commando gesteld. Mitsgaders de by de Koningen van Ternaten en Tidor dienst doende Sergeanten *Paulus Bartholomeus* en *Johan Jurien*, tot Vaandrigs bevordert.

Den 23, in plaatze van den te Banda overleden Kapitein de Mackens, zal derwaards als Hoofd van de Militie overgaan den op Makasser zynde Kapitein Luitenant *Jan Jochem Bünning*, onder bevordering tot Kapitein; wordende herwaards verlost de Vaandrig Militair *Frans Fryhoff*; mitsgaders tot ordinair Luitenant der Artillery aldaar bevorderd den extraordinair Luitenant *Johan Michiel Schenke*.

Den 24 werd tot Schipper aangesteld de Opper-Stuurman *Jan Diderik Schryver*, met 66 Gl.

Den 26 arriveerde het Schip *Duynenburg* uit Zeeland; en in plaatze van het naar Banda aangelegde Schip *Kroonenburg* werd tot een Retour-Bodem van de tweede Bezending geprojecteerd het Schip *Duynenburg*; als mede tot Soldy-Boekhouder van Makasser aangesteld, de op Ambon buiten employ zynde Onder-Koopman *Jacobus Hendrik Paringaim*, in plaatze van den overleden Linkers.

Den 27 werd, in plaatze van den overleden Thoutenhoofd, tot Boekhouder op 't Equipagie-Comptoir aangesteld, den overdrager *Jan Roszyn*, met voordragt tot Koopman; mitsgaders deze vervangen door den ledigloopende Onder-Koopman *Johannes Bartholomeus vander Gryp*.

Den 30 werd tot Resident van Gorontalo aangesteld de Onder-Koopman *Nicolaas Dionisius Mol*; wordende als Resident van Boeloecomba en Bontain vervangen door den Winkelier te Makasser *Simon Monsieur*; in wiens plaatze tot Winkelier benoemd wierd, de Onder-Koopman en Gorontalo's Resident *Reynier Hougue*.

Den 1 DECEMBER werd, in plaatze van den eergisteren overleden Pieter Hougue, tot eerste Administrateur in 't Provisie-Magazyn geëligeerd, de eerste Administrateur in de Medicinale Winkel *George Willem Rasche*; dezen als zoodanig vervangen door den tweeden in die Administratie *Louis Relian*; in plaatze van welken als tweeden wierd verkoren de Opper-Chirurgyn van de Post Jaccatra en Binnen-Regent van 't Moorsche Hospitaal *Cornelis Potmans*; voorts daartoe in zyne plaatze aangesteld de Opper-Chirurgyn ten Eilande Purmerend .... *Uittestad*; in plaatze van dezen, de Opper-Chirurgyn *Cornelis van den Berg*.

AFRICA. *Caap de Goede Hoop.* Na dat de Hoog Welgeboren Heer *Pieter*, Baron van *Rheede van Oudshoorn tot Nederhorst*, geëligeerde

de Gouverneur en Directeur van deze *Caap* met den ressorte van dien, op desselfs reize uit het Vaderland naar herwaards, aan boord van het Comp. Schip *Asia*, den 23 January 1773 overleden was, is desselfs Lyk den 12 April des voorsz. Jaars plechtelyk aan land gebragt en vervolgens met veel Statie ter aarde besteld.

Dien dag, naamlyk den 12 April (1778) in den namiddag ten half 4 uren, gingen de Heeren *Pieter Hacker* en *Adriaan van Schoor*, als twee Leden van den Ed. Achtb. Politiquen Raad, aan boord van het Schip *Asia*, om het Lyk naar Land te geleiden, geassisteerd door den *Eerstgezworen Klerk* ter Secretarye, *Tobias Christiaan Rönnenkamp*, in plaats van den Heer Secretaris Bergh, die uit hoofde van zyne bloedverwantschap met den Overledenen die Commissie niet konde bywonen.

Het Lyk in de Schuit overgezet zynde, werd met een Prinssevlag overdekt, en dus onder opzigt van den Equipagie-Meester, *Damian Hugo Staringh* naar land gevoerd: deze Schuit werd direct gevolgd door eene andere, waarin de bovengem. Gecommitteerden waren, terwyl de beide Schuiten hunne vlaggen ter halver stok lieten waayen; 't geen het Schip *Asia*, zo dra het Lyk van boord was, ook deed: vervolgens werd een Salut gedaan met 17 Kanon Schoten, en by de eerste Schoot de vlag van de grote steng gestreken.

Naderhand begonnen op de *Asia* voorn., zo als ook op de andere ter Rhede leggende Comp. Schepen en Vaartuigen, als mede op de Engelsche Comp. en de Fransche Particuliere Schepen, de Minut Schooten, waar mede men continueerde, tot dat het Lyk aan de wal gebragt, en op het *Zee-hoofd* nedergezet was, als wanneer op alle de Schepen de vlaggen in het geheel wierden opgehaald.

Het Lyk werd met 17 Kanon Schooten begroet van de *Couvre face Imhoff*, daar toen ook de Minut-Schooten begonnen en continueerden, tot dat het Lyk in het Kasteel gebragt was.

De Lyf-Wacht, dewelke voor wylen den Heer Gouverneur bestemd was, naamlyk een Sergeant, een Corporaal en twaalf Fuseliers, op het gem. Zee-hoofd, gereed staande, presenteerde het geweer, tot dat het Lyk door de Dragers werd opgenomen, als wanneer die Lyf-Wacht, en wel zes man aan weerskan-

kanten van het Lyk, zich vervoegden, om het zelve dus te escorteeren.

De Ed. Achtb. Heer Gezaghebber en verdere Heeren van de Regering recipieerden het Lyk op het Zee-hoofd: na dat de Prinsse vlag daarvan afgenomen was, werd het zelve op een dood-baar gezet met het gewone rouw-kleed daar over; vier daar toe benoemde Onder-Kooplieden haalden de Slippen van het kleed op: de baar werd gedragen door Boekhouders en Assistenten: acht Aansprekers gingen vooraf; en het Gevolg bestond in bloedvrienden van den Overledenen, en de voorn. Heeren van de Regering.

Toen men met het Lyk voorby de Hoofd-Wacht passeerde, werd het geweer voor het zelve gepresenteerd; men sloeg de marsch; en de Officier van 't front salueerde met de Sponton.

Op het ogenblik, dat op het Schip *Asia* het bovengem. Salut werd geschoten, werd de vlag van het Kasteel ter halver stok by gemaakt, en de Klokken van het zelve, zo als ook van de Kerk begonnen terstond te luiden, 't welk duurde, tot dat het Lyk in het Gouvernement was gebragt, als wanneer twee Schildwachten daarby geplaatst wierden.

Den 13 April, werd de bekendmaking van het Sterfgeval uit naam van de Regering en van Mevrouw de Douariere door acht Aansprekers gedaan: de Vlag van het Kasteel woei ter halver stok; en de Klokken luiden van 7 tot 8 en van 11 tot 12 en van 4 tot 5 uren, wordende op den 14. 15 en 16 daar mede gecontinueerd.

Den 17 April, welke dag ter plechtige uitvaard bestemd was, zag men by de opkomst van de Zon, de Vlaggen van het Kasteel en alle de Schepen ter halver stok by gemaakt. De Klokken begonnen ten 7 uren te luiden, by tusschen pozingen van halve uren, tot dat het Lyk in den achtermiddag tusschen 2 en 3 uuren ter aarde besteld werd, met *eene* STATIE, *die wy in ons volgende stuk van half Augustus, benevens eene in 't Koper gebragte Afbeelding van dezelve, onzen Lezeren zullen mede deelen.*

EUROPA. *TURKYE. Constantinopolen.* Zedert eenige dagen lopen hier twee geruchten, te weten: 1. dat de Groot-Vizier, (na dat hy tyding gekregen had van het voordeel, 't welk de Russen in 't begin der Maand May (1773) op onze Troepen by *Baba-*

dagh

dagh behaald hebben) drie Pacha's met 70000 man uit het Campement derwaarts had gedetacheerd, dewelke niet alleen de Vyanden uit *Bababagh* voorn. verjaagd, maar ook over den Donau vervolgt en het grootste gedeelte van dezelve nedergezabeld of gevangen genomen hebben; en 2. dat de beruchte *Ali-Bei*, die met zyn Leger, sterk 40000 man, naar *Cairo* op marsch was, den 29 April door *Mehemedt Bey Aboudaab*, die maar 30000 man by zich had, aangetast, zwaar gekwetst en gevangen genomen was. Maar, alzo de Porte van deze beide gewichtige voorvallen, tot op 't einde van de Maand May, niets het minste heeft doen bekend maken, vereischten de zelve, nadere bekrachtiging.

De *Tartar-Han*, of Pretendent van den *Crim*, die onlangs over de Zwarte Zee naar *Baijucdere* is vertrokken, heeft voor zyn vertrek verscheide Conferentien met den Sultan gehouden, en zal eerstdaags met twee welgeoeffende Tartaren, die hy te Baijucdere voorn. by zich heeft, te rug komen, om met dezelve aan boord te gaan van ons Esquader, 't welk naar *de Zwarte Zee* bestemd is, om naar de *Crim* te keeren, en zich aldaar aan het hoofd te stellen van 40000 duizend man, die, (zo als hy aan den Sultan, toen hy afscheid van hem nam, verzekerd heeft) na zyn aankomst rykhalzen om tot aan de plaats zyner residentie door te dringen. De Sultan vleid zich zo veel te meer met de hoop van een goede uitslag dezer Onderneming, om dat de *Tartar-Han* zo wel door onze Troepen, die op ons Esquader zyn, als door een noch groter getal van manschap, dat zich in 't kort te land derwaards zal begeven, ondersteund zal worden, behalven dat ook ons Esquader, waarvan zich bereids een gedeelte in Zee bevind, zo talryk is, dat de Vyand het zelve niet zal derven slag leveren.

Aan de twee Forten, welker opbouw in het Kanaal van de Zwarte Zee begonnen is, en waar van wy in ons stuk voor de Maand April laatstleden bladz. 119 gesproken hebben, werken 500 man, en zullen niet dan na verloop van drie jaren konnen voltooit zyn en meer dan vyf Milioenen Piasters kosten.

PORTUGAL. Lissabon. In de maand May (1773), waren alhier Werklieden bezig, van volgens 't plan der opbouwing dezer Stad, zedert de Grote Aardbeving, een rioel te graven, wanneer zy midden in hunnen gang meenden te ontdekken, eene

rots,

rots, die zy moesten doorbreeken, doch 't zelve wierd bevonden te zyn een verwulfzel, 't welk zo hard was, dat het eerder Natuurlyk gegroeide, dan gebakken Stenen geleek. Na dat daarin een gat was gebroken, kwam 'er veel water uitspringen, als uit eene Welle, 't welk zoet, maar eenigzins Salpeterachtig van smaak was. Men besloot dit uit te pompen, maar men had verscheiden dagen werk eer het water genoegzaam uitgepompt was. Toen maakte men meerder openingen, en tot elks groote verwondering, werden daar ter plaatze, verscheiden onderaardsche verwulfde gangen, op veele pylaren rustende, gevonden, hoedanige gangen, vier in getal, zeer ver onder de aarde, rechts, links en hoog opgaande na den berg toe, gevonden zyn. Dezelve zyn zo hoog van verdieping, dat men daar in kan te paard ryden; hierdoor is het werk daar voorgenomen gestaakt. Men weet niet tot welk gebruik dit, ten tyden der Romeinen, gediend hebbe, en waartoe het gegraven is. Doch daar is reeds een latynsche Inscriptie gevonden, en daarop de naam van *Lucius Afranius*, mogelyk dezelve, welke met *Petrejus*, 't opperbevel gehad heeft over de Legermacht van *Pompejus den Groten* in Spanje, ten tyde van den Burgerkryg met *Cæsar*, door wien die beide Legerhoofden zyn overwonnen.

De Koning heeft eene Nieuwe Wet uitgevaardigd, gedagtekend den 25 May 1773, waarby de haatlyke benamingen van *Oude* en *Nieuwe Christenen* geheel en al vernietigd worden, op straffe voor de Geestlykheid van een eeuwigdurend bannissement, voor den Adel van het verlies van Adeldom, Ampten, Waardigheden en Commanderyen, en van Geesseling en een altoosdurend bannissement naar *Angola* voor den gemeenen man. Deze Wet is betreklyk op de gewoonte in dit Ryk, om den naam van *Nieuwe Christenen* met verachting te geven aan hen, welker Voorvaderen, Joden of Ketters geweest zynde, hunne dwalingen hebben afgezworen, en ook uit dien hoofde van alle openbare bedieningen en eerampten uitgesloten wierden, en deze verachtlyke onderscheiding heeft in de daad velen te ruggehouden, die anders verlangden zich in den Schoot der Kerke te begeven.

SPANJE. Madrid. Het uitrusten van Oorlog Schepen en het vermeerderen van 's Konings Landmacht, waaraan men in dit Ryk zedert eenigen tyd zo ieverig is bezig geweest, heeft de op-

letten-

lettenheid van velen na zich getrokken, in meening dat dit eenige onderneemingen in Europa ten doel had, maar thans weet men dat dit alles alleen is geschied, om 's Konings Bezittingen op de Kust van *Barbaryen* en in *Zuid-America*, welke gevaar loopen verloren te gaan; by te staan en te behouden. Betreffende de eerstgemelde Bezittingen, wil men dat de Keizer van *Marocco* besloten heeft, met vereende macht der Algerynen den onze uit alle hunne vastigheden langs die Kust te verdryven; dat hy reeds *Oran* door een Leger van 42000 mannen doed belegeren; dat hy met zyne verdere macht in beweging en van veel Artillery en bekwame Kanonniers voorzien is, en dat zyne macht gevoegd by die der Algerynen billyk op 140000 mannen begroot kan worden. Betreffende *Zuid-America* hebben de *Arauques*, (de moedigste der Indianen van dat Werelddeel, door den onzen *Bravos* genaamd, vermits zy in weerwil van hunne uiterste pogingen hen nooit hebben konnen t' onderbrengen, en die in een honderdjarigen Oorlog voor hunne Vryheid in den Wapenhandel, zo door hunne natuurlyke strydbaarheid, als door noodzakelykheid zo bedreven zyn geworden) niet alleen de Opgezetenen van 't Eiland *Chiloe* in 't verdryven der onzen van daar, geholpen: maar ook op de vaste Kust te rug gekomen zynde, den laastgem. twee Batailles geleverd hebben, in welke dezen totaal verslagen zyn; waarna de *Arauques* de Stad *Baldivia* verbrand, de Steden *la Conception*, *Coquimbo*, *Villarica*, kortom de gansche Kust van *Chili* vermeesterd hebben. De Onder Koning van *Peru* heeft wel op de tyding van dien grooten Opstand tot Secours der onzen, in allen haast te *Callao*, een Escader doen uitrusten en naar *Chili* gezonden; doch 't zelve heeft de Plaatzen reeds verloren en de Indianen te sterk bevonden, waarom het onverrichter zake te *Callao* te rug gekomen is, van waar een der Schepen van 't zelve door de *Straat van Magellaan* gekomen is om die smertelyke tyding herwaards, overtebrengen.

INGERMERLAND. Petersburg. De Keizerin onze Souvereine, heeft ter wederlegging van het Manifest der Porte (ziet dit in onze voorgaande bladz. 208) doen Wereldkundig maken het na volgende

ANTWOORD.

Men ziet een *Manifest* verspreid, 't welk door de Porte aan de buitenlandsche Ministers, die by Haar resideeren, uitgedeeld is ter

gelegenheid van het afgebrooken *Congres*, en nopens het hervatten der Vyandlykheeden.

Het Hof van Rusland zou de moeite niet neemen, om op dit Stuk te antwoorden, als de Zaak enkel en alleen dit Hof en deszelfs Vyand raakte, dewyl het zelve in dat Stuk niets anders ziet als eene natuurlyk aangenoome kwaade Trouw, tegen dewelke nogte de Overtuiging der wezentlyke Gebeurtenissen, nogte de Baarblykelykheid van Redeneering iets kunnen uitwerken.

Maar vermits het voorn. Hof zig in deze Vredes-Onderhandeling, zoo als het zelve in alle zyne Onderneemingen doet, zyn Gedrag geensints voor het oog van geheel Europa bedekt gehouden heeft, zo wil het zelve ook in dit Stuk aan Europa de Uitspraak overlaaten omtrent den wezentlyken grond ofte de verleidende ongegrondheid van al het geen de Porte aan dit Hof te laste legt: En ten einde geen de minste twyffeling ten dezen opzigte in de gemoederen moge overblyven, zal dit Hof al het geen werkelyk gebeurd is naar alle Waarheid wederom onder het oog brengen.

Voor eerst zal men zig niet meer dan de Porte gedaan heeft ophouden omtrent de Oorzaak van den Oorlog, dewelke nu zedert meer dan *vier* Jaaren begonnen is, en nog tusschen de twee Ryken voortduurd. De *Porte* publiceerde in haar tyd haar *Manifest*; *Rusland* gaf het zyne: Het Publiek heeft kennis van alles, en zal, zonder dat men dieswegens de aanmerking maakt, gezien hebben, dat de Redenen, welke de Porte in het *nieuwe Manifest*, daar het tegenwoordig op aankomt, opwerpt, niet dezelfde en anders ingerigt zyn, als die, welke dezelve by het *eerste Manifest* in de Eenvoudigheid van haaren Styl wel wilde onder het oog brengen.

Men zal niet meer spreeken van de Successen des Oorlogs: Hier in geeft men zig over aan het Advis van de Porte, die niet kan verdraagen, dat men zig op den Voorspoed van het onbestendig Fortuin verhoovaardigd: Maar evenwel kan men niet nalaaten van te zeggen, zonder dat in dezen opzigte eenige Verwaandheid is, dat Rusland redelyker wyze op een goede Vrede konde staat maaken.

De Porte verlangde den Vrede te maaken, om dat het Fortuin haar niet begunstigde: Rusland was altyd gereed om het oor daar aan te leenen, vermits het zelve niet als met weerzin en alleenlyk tot zyne Verdeediging de Wapenen heeft opgevat.

De Porte deed een formeele stap by de Hoven van Weenen en Berlyn om hunne Bemiddeling te verzoeken: En het was door de goede Medewerkingen van deze twee Hoven, dat men wegens het houden van een Congres overeenkwam: Doch alzoo de langzaamheeden van een Negotiatie niet dan na verloop van een geruimen tyd aan de Porte de Rust beloofden, die dezelve op het oogenblik nodig had, betuigde zy hoe zeer een Stilstand van Wapenen naar haaren smaak was, en deed derhalven aanzoekingen om zulk een Stilstand te verwerven.

Hoe weinig gunstig het voor de Wapenen van Rusland in die gesteldheid, waar in zy zig toen bevonden, ook was, dat derzelver Operatien afgebrooken wierden, deed egter de Keizerin alle Aanmerkingen van haar Belang wyken voor Haare Menschlievendheid en Neiging tot den Vrede: De Wapen-stilstand wierd geteekend, en de Gevolmagtigden kwamen te Foczany by één, alwaar ook de Afgezanten, belast met het aanwenden der goede Officien van hunne Hoven, zig bevonden: Men zoude hier kunnen aanmerken als een Vooroordeel over de meerdere of mindere Geneigdheid van weerszyden voor den Vrede, dat de Ambassadeurs van Rusland, in weerwil van de Ver-afgelegenheid, zig reeds zedert den 24 May in het Hoofd-Kwartier van hun Leger in de Nabuurschap van de Plaats, tot het Congres bestemd, bevonden hadden; en dat eerst den 24 Juny, na een Maand wagtens, de Turkse Ambassadeurs in het Campement van den Groot Vizir aankwamen: Doch dat Vooroordeel is een stuk, waar omtrent in aanmerking van den Voortgang en het einde der Onderhandelingen geen twyffel zal kunnen overblyven.

(*Het Vervolg hier na.*)

POLEN. Warschauw. Vervolg en Slot der Redenvoering van den Koning van Polen, (ziet onze voorgaande bladz. 217.

Het publiek gerucht zal ul. de overige veranderingen zonder twyfel aangekondigt hebben, die men voorneemens is, omtrent alle de takken der Regeering te maken, met betrekking tot de jurisdictien, Bezittingen en Eigendommen. 't Zou onnodig zyn, dezelven alhier op te noemen, te meer, vermids my alle die artikelen niet zoo stellig en omstandig zyn meedegedeelt en uitgelegt geworden, als wel de geene waarvan ik reeds gesproken heb; weshalven ik 't by deeze laatsten zal laten berusten.

Kunt gyl. nu, welgeb. Stenden, in alle deeze schikkingen wel een gedaante van het publiek welzyn en geluk ontdekken? Hoe is 't mogelyk, dat gyl., welker keurigheid voorheenen zoo veel omzigtigheid pleeg aan te wenden omtrent zelfs de allergeringste veranderingen, thans op eenmaal uw lot en dat van uw vaderland zoudet willen overlaten aan de *onbepaalde magt* der aanstaande gedelegeerden, zonder zelfs te weeten hoedanig 't lot zy, het geen men ul. toebereid? Zoudet gyl. koanen verlangen, dat het doorl. corps der Repupliek: 't welk tot nu in drie orders bestaan heeft, naamlyk den Koning, den Senaat, en den Ridderstand, voortaan *geenen Koning meer zoude hebben*, vermids men jeegenswoordig zodanige beschikkingen tracht te maken, waarby *men hem niets anders dan de blote schaduwe der Koninglyke Waardigheid zou overlaten?*

Ik zoude ul. alhier stoutmoediglyk konnen vragen met dezelve gerustheid des gemoeds, als weeleer de Propheet gedaan heeft; *Popule mi, quid feci tibi? O myn Volk, wat heb ik u gedaan?* Waar is

myn misdaad? Wat heb ik teegen u misdreven? Dat die geen teegen my betuige, dewelke my aantoonen kan, dat ik myne verbindtenissen verbroken heb, en dewelke my heeft bevonden, een onrechtlievend mensche, een vervolger, of een wraakzuchtige te weezen! Zou ik zelfs my niet op de stemme der erkenlykheid konnen beroepen? want deeze Vergadering stelt my slechts weinig persoonen voor, die geene bewyzen van my ontfangen hebben, hoe zeer ik geneigt ben, geschenken te geeven, moeijelykheeden te verlichten en af te wenden, en beleedigingen in vergeetenheid te stellen.

My is niet onbekend, dat my, als zynde de eerste der drie Stenden of orders der Republiek, een eeven gelyk recht als den twee anderen Stenden toebehoort, om myne prerogativen en rechten voor te staan, en dat myn plicht zulks ook van my vordert; doch ik wil echter veel liever my nochmaals tot ul. vervoegen. Ja, ik vraag ul.., doorl. Stenden, en ook u, aanzienlyken Ridderstand, zou 't mogelyk weezen, dat gyl. in der daad mynen ondergang verlangdet? Zoudet gyl. hierin uw voordeel vinden? Of wel misbruikt men mogelyk uwen naam, teegen uwen wille, om my te benadeelen?

De toestand, waarin ik my jeegenswoordig bevind, is zonder twyfel zeer bitter en verschriklyk; doch dezelve besluit nochtans iets in zich, waarmeede ik my voor de oogen van 't publiek kan rechtvaardigen; en indien noch iemand mogt gevonden worden, die, na my door de ontleeding van de Provintiën der Republiek van drie vierdedeelen myner revenuën te hebben zien ontbloten, my eevenwel verdacht wilde houden, als aandeel hebbende gehad aan het Tractaat van die ontleeding, dan zou hy ten minsten jeegenswoordig, nu hy de ontwerpen ziet, die myne Voorrechten zoo zeer nadeelig zyn, moeten erkennen, dat niet wel mogelyk zy, dat ik door eenige geheime conventie zou hebben meede gewerkt tot myn eigen verderf, en om zelve mynen teegenpartyderen de wapenen daartoe in de handen te geven.

Ik herzegge 't andermaal; de teegenwoordige verrichtingen betreffen niet enkel en alleen myn personeel belang, maar ook teffens de beslechting van uw eigen lot, *Geliefde Meedeburgers*! Overweegt dit wel, en geef uwe meening te verstaan! Wilt gy een nieuwe regeerings form hebben? en zoo ja, hoedanig eene verkiest gyl. dan?

Ik kan niet ontkennen, dat na de aanmerklyke veranderingen, ten opzigten van de grensscheidingen der Republiek voorgevallen, na de ontzaglyke verminderingen der publike revenuë, na zulke geweldige schuddingen, en na zulke zware verliezen, de binnenlandsche bestiering buiten allen teegenspraak eenige reforme vereischt: doch 't komt alleenlyk hierop aan, te bepalen, *of die reforme behoort het werk te zyn van 't gemeen overleg van alle de Stenden, dan of die Stenden, zonder zelfs den aart van de reforme vooräf te weeten, de onberoepelyke magt hiertoe aan iemand buiten hen aanvertrouwen mogten?*

On-

Onder andere teegenwerpingen heeft men ook deeze trachten te doen gelden, *dat het te moeijelyk en te kostbaar weezen zoude voor de personen, die deeze vergadering uitmaken, tot een zoo langduurig verblyf te Warschauw genoodzaakt te zyn.* Hierop antwoord ik, *dat na het prorogeeren van den Rykxdag, een iegelyk de stad Warschauw volgens goedvinden zou konnen verlaten, alwaar de Gedelegeerden alleen verpligt zouden weezen terug te blyven, dewyl aan hen 't onderwerp, 't onderzoek en 't gantsche beleid van de te makene reforme zoulen aanvertrouwd worden.* Men zou hen konnen aanbeveelen, dat zelfs by die verandering aan de oogmerken der ons overmogende nabuurige Mogendheeden wierd voldaan, in zoo verre 't wel zyn van den Staat zulks zoude gedogen, mits dat de finale decisie daarvan overgelaten wierd aan de Stenden, wanneer zy na 't eindigen der prorogatie op den vastgestelden tyd hunne sessien hervat hadden.

Wanneer de afstand van zoodanige Provintiën, tot het terugverkrygen van dewelken geen mogelykheid meer voor ons overig is, en tot welken afstand de Gedelegeerden nu ten vollen gemagtigt zullen weezen, eenmaal zal zyn geschied, zal zulks dan niet in staat weezen, om de Mogendheeden te bevreedigen, dewelken alleen ten dien einde de bedreigende Declaratien van den 2 February laatstl. aan ons hebben doen inleeveren, vermits die Mogendheeden alsdan zien konnen, dat wy alles doen, wat de voorzigtigheid ons voorschryft en toelaat? Zou men zich wel mogen voorstellen, dat zy hunne magt op een zoo verregaande wyze teegen ons zouden in 't werk stellen, dat zy ons daarenboven ook zouden willen dwingen zelfs omtrent zoodanige zaken, die hen niet aangaan, en waarvan ondertusschen ons welzyn afhangt?

Zonder ul., welgeb. Stenden, te doen gedenken, hoe 't voormaals gestelt zy geweest met deeze Republiek onder de Regeering der 12 Waywoden, met Rome onder 't bestuur der *Decemviri* of Tienmannen, en met Athenen onder de heerschappy van de 30 Dwingelanden, kan ik echter niet nalaten, ul. myne verwondering te kennen te geeven weegens dat ik de gemoederen van deeze Vergadering jeegenswoordig zie *op eenmaal overgebogen en geneigt tot een Aristocratie*, (waarby de voornaamsten des lands 't roer der Regeering in handen hebben,) en zulks na zoo veelmaalige herhaalde klagten van hunnentweege teegen 't bovenmatig gezag van een gering aantal Personen, een gezag, 't welk in der daad geen plaats heeft gehad, maar 't geen men echter by zoo veele reedenvoerigen en geschriften voorgegeeven heeft, *gedunrende ruim een eeuw lang in Polen den meester gespeelt hebben.*

Men heeft altoos gezegt, dat de wetten den Koningen van Polen de magt hebben benomen, om kwaad te doen, en aan hen geen ander vermogen overgelaten hebben, dan dat om goed te doen. Ach! byaldien gyl. een zoodanig gezag eenes Konings moede zyt, wat

wat zal 't dan weezen, wanneer gy ten eenigen dage de gestrengheeden zult moeten ondervinden van een vry harder Regeering, *bestaande en verdeelt onder verscheide persoonen, alle met een meer dan Koningtyk gezag bekleed!* —— Doch hiervan genoeg! Een andere zaak, en wel de gewigtigste van alle, trekt mynen aandacht tot zich, terwyl myn verlangen, om ze diep in uw aandenken ingeprent te zien, my dezelve tot op 't laatst heeft doen bespaaren.

De zaak der Dissidenten naamlyk is een der voornaamste oorzaken geweest van de noodlottige onlusten, dewelken ons Vaderland beroert hebben. Het is nodig, *dat de Roomsch-Cath. Religie de eenige domineerende in ons Vaderland zy*, en dat by gevolg *de Roomschgezinden alleen aandeel hebben aan de wetgevende magt*; dat de troon, de Senaat en de Landbodem-Kamer voor niemand dan alleen voor hen openstaat; dat het zoo zeer gehaatte gerechtshof, bekleed met den Naam van *Judicium Mixtum*, ('t vermengde gerechtshof, waarin zoo wel Dissidenten als Roomschgezinden fessie hadden,) *voortaan geen plaats kan vinden*; en dat de strafopleggende wetten teegen de afvalligen, (te weeten die den Roomsch Cath. Godsdienst verlatende, dien der Dissidenten omhelzen,) zoo veel mogelyk bekrachtigt en onverbreeklyk gemaakt werden.

Ik vergenoege my niet met van gantscher herten te bekennen, dat ik zelve den Roomsch-Cath. Godsdienst oprechtlyk en rechtgelovig belyde, maar ik verklaar ook daarenboven, dat ik nimmermeer gedogen zal, dat dezelve in de Staten der Republiek eenigzins benadeelt werde. Het is om die reeden en met dat oogmerk derhalven, dat ik ul. de bovengem. artikelen en bedingen, als op een onvermydelyke wyze nodig zynde, hebbe voorgehouden, in de onetwyfelbaare hope, dat ik omtrent het handhaven van dezelve eeven zoo veel yver in ul. zal aantreffen, als dien ik zelve ten deezen opzigte gevoele.

Voor 't overige behoort men den Godsdienst der Dissidenten alle andere weegen en middelen open te laten tot het verdienen van beloningen en eerebewyzingen, en wanneer men dan te gelyk voor derzelver veiligheid en vreedzaam verblyf onder ons zal hebben gezorgt, zullen zy geen oorzaak meer hebben, om zich weegens hun lot te beklagen; in teegendeel zullen zy met hun lot te vreeden weezen, en zy zullen genoegzame beweegredenen aantreffen, om hun Vaderland te beminnen, vermids zy in den schoot van 't zelve hun waar geluk vinden zullen. —— *Omnia dixi*; *de omnibus vos monui; vobis vestras meas que sortes committo*; Ik heb alles gezegt: ik heb ul. weegens alles vermaant en gewaarschouwt; ik stel uw eigen lot en 't myne in uwe handen."

NEDERLANDEN. *'s Gravenhage.* Den 30 Juny 1773 is alhier de Generaliteits 58 ste Lotery van twee Millioenen Vyfhonderd Zes en zeventig duizend Guldens, geaffesteerd: dezelve bestaat uit 45000 Lo-

Loten, 24000 winnende Pryzen en 563 Premien.

Den Inleg van de eerste Classe is 5 Gulden en daarin te trekken: Een Prys van 20000, een van 10000, een van 7500, een van 5000, een van 2500, vyf van 1250, twintig van 1000, vyf-en-twintig van 500, dertig van 250, veertig van 100, vyf en-zeeventig van 50, honderd van 40, twee-honderd van 30, vyf-honderd van 20, duyzend van 15, en duyzend vyf honderd van 10 Guldens; beneevens 62 Præmien. Den Inleg van de Twede Classe is 10 Guldens, zynde daar in te trekken: Een Prys van 25000, een van 15000, een van 10000, een van 5000, een van 2500, vyf van 1250, twintig van 1000, vyf-en-twintig van 500, dertig van 250, veertig van 100, vyf-en-zeeventig van 50, honderd van 40, twee-honderd van 35, vyf-honderd van 30, duizend van 25, en duizend vyf honderd van 20 Guldens; beneevens 62 Præmien. Den Inleg van de Derde Classe is 14 Guldens, en daar in te trekken: Een Prys van 30000, een van 20000, een van 10000, een van 5000, een van 2500, vyf van 1250: twintig van 1000, vyf-en-twintig van 500, dertig van 250, veertig van 100, vyf-en-zeeventig van 60, honderd van 55, twee-honderd van 50, vyf honderd van 45, duizend van 40, en twee-duizend van 35 Guldens; beneevens 62 Præmien. Den Inleg van de Vierde Classe is 16 Guldens, en daar in te trekken: Een Prys van 40000, een van 20000, een van 10000, een van 5000, een van 2500, vyf van 1250, twintig van 1000, vyf-en-twintig van 500, dertig van 250, veertig van 100, vyf-en zeeventig van 80, honderd van 75, twee-honderd van 70, vyf-honderd van 65, duizend van 60, en twee-duizend van 55 Gulds; beneevens 62 Præmien. Den Inleg van de Vyfde Classe is 20 Guldens, en daar in te trekken: Een Prys van 50000, een van 30000, een van 20000, een van 10000, een van 5000, een van 3000, vier van 2000, vyf van 1500, twintig van 1000, vyf-en-twintig van 500, dertig van 250, veertig van 125, zeventig van 110, honderd van 100, twee honderd van 95, vyf-honderd van 90, duizend van 85, en twee-duizend van 80 Gl.; beneevens 72 Præmien. En den Inleg van de Sesde Classe is 20 Guldens als ook 2 Guldens Præmie voor 't Land, en daar in te trekken:

Een Prys van 100000, een van 75000, een van 50000, een van 30000, een van 20000, een van 10000, twee van 5000, vier van 3000, agt van 2500, honderd van 1000, honderd en tien van 500, honderd en twintig van 250, honderd vyftig van 150, twee-honderd van 125, drie-honderd van 110, vyf-honderd van 100, duizend van 95, en twee duizend vyf honderd van 90; beneevens 253 Præmien, daar onder een van 30000 voor 't eerste, een van 5000 voor op een na 't laatste, en een van 15000 Guldens voor 't allerlaatste Lot.

De Collecte zal beginnen op Maandag den 23 Augusty 1773, en uiterlyk op Saturdag den 11 September gesloten worden, en de compleete Trekking der Eerste Classe als dan beginnen op Maandag den 11 October 1773.

De

De Trekking der Tweede, Derde, Vierde, Vyfde en Zesde Classen, zal geschieden vyf weeken de eene na de andere, te reekenen van het begin der Trekkinge van de Eerste Classe af, moetende de Verwisseling van de ongetrokkene Loten, op absolute verbeurte van het regt der Verwisselinge, des Vrydags voor de respective Trekdagen zyn volbragt, waar na de Inleggers zig moeten reguleeren.

Van het betaalen der Præmie voor 't Land, zullen de Loten waar van den vollen Inleg van 75 Guldens aanstonds betaald is, vry weezen.

In onze voorgaande hebben wy gezien dat zyne Doorluchtige Hoogheid de Prins Erfstadhouder en Haare Koninglyke Hoogheid, afscheid van elkander genomen hebbende, laatstgem. haare reize naar *Berlyn* en *Potsdam* voort gezet heeft, en onzen Vorst zich langs verscheide Plaatzen naar *'s Hertogenbosch* begaf. Hoogst. voorsz. Princes arriveerde den 15 Juny te *Berlyn*, alwaar zy door den Koning en de Koninglyke Familie op 't tederste ontfangen werd, en noch dagelyks alle vermaken geniet. Zyne Doorlugtige Hoogheid begaf zich van *'s Hertogenbosch* naar *Breda* en van daar den 21 Juny naar de *Willemstad* en werd aldaar 's middags ten 12 uren, omtrent een half uur gaans buiten de Stad door den Officier en Rentmeester gerecipieerd, alwaar ook een *Corps* van 40 der wel uitgedoste Opgezetenen van de Jurisdictie te Paard onder de Wapenen was gekomen, ten einde zyne Hoogheid naar de Stad te escorteeren. Even buiten de Poort werd hoogst dezelve door den Hoog. Ed. Heer Gouverneur ontfangen, en de Prins hier uit het rytuig tredende ging te voet de Stad in, alwaar hoogst dezelve, onder 't los branden van 't Kanon der Stads wallen en 't luiden der Klokken, tusschen de in twee ryen geschaarde manschappen, zo van de Burgery als de Bezetting, henen passeerde. Zyne Doorl. Hoogheid vervolgens aan het Gouvernement komende, passeerde aldaar door een Eeren poort, door eenige jonge dochters opgerecht, welke jonge dochters, alle in 't wit gekleed zynde, daar benevens den weg, dien de geliefde Vorst betrad, met palm en allerlei Bloemen bestrooiden. Zo dra de Vorst in 't Gouvernement binnen getreden was, verleende hoogst dezelve audientie aan de Magistraat, aan de Officieren der Bezetting, aan de Leden van den Kerkenraad, en aan andere Personen van Distinctie, dewelken alle met de uiterste minzaamheid ontfangen wierden. Hierna ging zyne Doorl. Hoogheid de Wallen der Stad benevens derzelver Vesting wer-

ken

ken, Magazynen, Casernen enz. bezichtigen en spysde vervolgens op het Gouvernement; na de maaltyd beza[illegible]n Hoogheid de Kerk en alle het verdere merkwaardige aldaar, en passeerde toen weder tusschen de onder de Wapenen zynde Burgery dier Stad, en de Opgezetenen van de Jurisdictie, dewelken zo te voet als te Paard van het Gouvernement af langs de Voorstraat henen tot aan de Haven in twee ryen geschaard stonden. Vermids nu die manschappen achter zyn Hoogheid opgetrokken waren, zo zag hoogst dezelve, aan den Haven gekomen zynde, aldaar het gehele Corps der meergemelde Burgery der Stad en der Opgezetenen van de Jurisdictie voorby defileeren, en betuigde hoogst dezelfs genoegen wegens de goede order en fraaiheid van dat Corps, waarna de Vorst ten half zes uren in het Vorstelyk Buiten-Jacht, 't welk in den Haven ten dien einde gereed lag, Scheep ging, en in 't zelve onder 't andermaal los branden van 't Kanon en 't luiden der Klokken naar de Buitensluis overstak, ten einde noch dien zelfde avond de reize van daar over land naar *'s Gravenhage* voort te zetten, alwaar die Vorst de volgende nacht in gewenschte Welstand is aangekomen.

Alle de Schepen en Vaartuigen, in den Haven leggende waren dien dag zo wel als de publieke Gebouwen met Vlaggen en Wimpels vercierd; de vreugde en 't genoegen der in- en opgezetenen waren onbeschryflyk, en uit een ieders aangezicht te lezen, terwyl elk zich als om stryd beyverde, om oprechte bewyzen van liefde, eerbied en hoog achting voor hunnen Doorluchtigen Vorst en genadige Heer te geven; en zyne Doorl. Hoogh. heeft ook ten blyke van hoogst desselfs genoegen des wegens, buiten en behalven eenige andere presenten, een aanzienlyk geschenk aan den Armen dier Stad gedaan.

NB. *Van zyn Doorl. Hoogheids reize door* Noord-Holland *naar* Vriesland *en* Groningen *zullen wy onze Lezeren in ons volgende Stuk voor half* Augustus, *breedvoerig verslag doen.*

Den 2 July (1773) zyn, op het Hotel van Prins Maurits alhier de Besoignes over de *nieuwe Beryming der Psalmen Davids*, die de 12 January laatstleden begonnen waren (ziet ons stuk voor die Maand bladz. 9) geeindigd. Eenige van die Psalmen werden door Dns. *van den Berg*, als fungeerende Scriba, voorgeleezen; waar op de Baron *van Lynden tot Hemmen*, als de eerste van hun

Adolf Hesbuyzen, Raad en Schepen der Stad *Haerlem* tot Contrarolleur van den Tol te Sparendam, in de plaats en uit hoofde van deu vrywilligen afstand van den Heer Mr. J. H. van Heemskerk.

Hun Hoog Mog. hebben den Heer Mr. *H. Hop*, Minister by den Neder-Saxische Kreits te Hamburg benoemd op in gemelde kwaliteit aan 't Hof van Brussel te gaan resideeren, in de plaats van den Heer Mr. J. Geelvinck, die zyne demissie verzocht en bekomen heeft. Ook is de Hoog Ed. Heer Jonkheer *Willem Lodewyk*, Baron *van Wassenaar*, Heer van Starrenburg enz. benoemd om naar *Turin* te gaan, en zyne Maj. den Koning van Sardinien, wegens desselfs komst tot den Throon, uit naam van Hun Hoog. Mog. te feliciteeren.

De Prins Erfstadhouder heeft uit eene Nominatie van een tripel getal Personen, tot Raad in de Vroedschap der Stad *Alkmaar* geëligeerd, den Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Willem Jacob Dolnis*, in de plaats van wylen den Heer J. van Catz, enz.

In gevolge de electie van den Prins Erfstadhouder zyn op den 25 July (1773) tot Schepenen der Stad *Leiden* aangesteld, de Ed. Achtb. Heeren Mr. *Pieter Changuion*, Mr. *Abraham van Alphen*, M. *Johan Hieronimus van der Marck*, Mr. *Abraham van Gerwen*, Mr. *Nicolaas van Leeuwen*, Mr. *Valerius van Hoogeveen*, Mr. *Gerard van Hoogeveen*, en Mr. *Matthys Snoeck*, en tot Schepenen Commissarissen de Heeren *J. H. van der Marck*, *A. van Gerwen*, *N. van Leeuwen*, *V. van Hoogeveen*, *G. van Hoogeveen* en *M. Snoeck*.

Door de Ed. Gr. Achtb. Vroedschap der Stad *Rotterdam* is op den 26 July aangesteld tot Directeur van den Levantschen Handel en Navigatie Handel in de Middelandsche Zee, de Wel Ed. Gestr. Heer *Isaak van Alphen*, Raad in de Vroedschap der voorsz. Stad.

De Heer Mr. *Joan Geelvinck*, Heer van Castricum, gewezene Minister van dezen Staat aan het Hof van *Brussel* heeft den 27 July (1773) ter Vergadering van hun Hoog Mog. van zyn Gezantschap verslag gedaan.

AANMERKELYKE ZAAKEN.

Den 25 Juny (1773) overleed te *Rotterdam* in den ouderdom van omtrent 33 jaren, de Wel. Ed. Gestr. Heer *Jacob Diederik van de Wall*, Regeerend Schepen dier Stad en directeur van den Levantschen Handel en de Navigatie in de Middellandsche Zee.

Den 17 dito stierf in '*s Hage* in den ouderdom van 51 jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer *Jacobus van der Pot*, Burgemeester der Stad Dordrecht, mitsgaders Ontfanger van de Graaflykheids Tollen aldaar enz.

Den 29 dito arriveerde te *Vlaardingen* de eerste Haring Jager, Koopman *Arie van Noort*, met 19½ ton Nieuwen Haring, welke verkogt is geworden voor 200 gulden de ton.

Den 1 July arriveerde te *Hamburg* de eerste Enkhuizer Haring Jager *Reyer Groot* met 80 Tonnen Nieuwen Haring, welke voor iets meer dan 100 Ryksd. de ton is verkogt geworden.

Den 2 July overleed te *Dordrecht*, in den ouderdom van omtrent 49 jaren, de Wel Eerw. Heer *Simon Petrus Robyn*, geliefd Leeraar der Gereformeerde Gemeente dier Stad.

Den 4 dito stierf in '*s Hertogenbosch* in den ouderdom van 51 jaren, de Hoog Eerw. zeer Gel. Heer *George Abraham de Chauffepié*, Professor in de Griekfche Taal, en Predikant in de Walsche Gemeente dier Stad.

Den 5 July is de Hertogin van *Parma* van een Prins bevallen.

Den 6 dito overleed te *Haerlem* in 't 79ste jaar zyns 's ouderdoms, de Wel Ed. Gestr. Heer *Paulus Akersloot*, Ontfanger van de Gemeene Lands-Middelen over de Stad en 't kwartier van Haerlem enz.

Men

Men heeft iets als zeldzaams aangemerkt, dat gedurende de maand July (1773) te *Sneek* ter markt gebragt en in de Waag aldaar gewogen zyn, 6379 Vierendeelen Booter, en 1280 Schip ponden Kaas.

Den 13 July (1773) 's middags om één uur was 't juist 200 jaren geleden dat de Stad *Haerlem* in den Jare 1573 na een Beleg van 31 weken, en eene verdediging, waar van geen weerga bekend is, zich aan de Spanjaarden, onder 't Bevel van *Don Frederico de Toledo*, Zoon van den Hertog *van Alva*, door hongersnood, heeft moeten overgeven.

Te *Dresden* is eene Waarschuwing gepubliceerd tegen te lichte Hollandsche Ducaten. Dezelve zyn van de jaaren 1766, 1768 en 1770, minder buigzaam, helderder van klank, bleeker van kleur, en 2 aas te licht.

Te *Brondberg* in het Stift *Aalberg*, heeft onlangs eene Vrouw vier Zoons, twee dood en twee levendig, maar die ook kort daarna overleden zyn, ter wereld gebragt.

Niet lang geleden ontstond 'er in het Dorp *Erpy*, nahy *Chateau Portieu*, in het distrikt van *Rheims*, een zware brand, waar door het gehele Dorp, in minder dan een uur tyds, in de asche gelegd werd. Eene Vrouw en drie Kinderen zyn daarby omgekomen.

Te *Chamberry* is een kruid Magazyn gesprongen, waar door grote schade aan de Gebouwen geschied is, en achtien Persoonen omgekomen zyn; ook zyn 'er verscheide gewond geworden.

Het volgende is als een onfeilbaar middel tegen het steken der BYEN opgegeven: men neemd een lepel vol ongebluste Kalk en vergruist dezelve met de hand; zo dra men de plaats, daar men de steek heeft ontfangen, daar mede wryft, houd de pyn, hoe gevoelig die ook zyn mogt, terstond op, en daar blyft niet dan de vurige opzwelling over, welke men ook weggeneemd als men een lepel vol schoon water by druppels daarop laat vallen.

Te *Valkenburg* 2 uren van *Maastricht* gelegen, zitten thans 25 Booswichten gevangen waar onder zich 5 Vilders bevinden, dewelken eerst daags hun verdiendz straf stonden te ontfangen; zy behooren tot een veel sterker rot Struikrovers, Dieven en Moordenaars; van deze gevangenen zyn 'er zedert 7 met de koorde gestraft.

De Academie der Tekenkonst in den jaare 1772, onder het hoog gezag en Goedvinden van Burgemeesteren te *Haerlem* opgerecht, heeft den 15 July (1773) op het Princen Hof haar eerste openbare Vergadering gehouden, welke haar Ed. Gr. Achtb. met dezelver tegenwoordigheid hebben willen vereeren; zynde na het doen van eene cierlyke en gepaste Redenvoeringe door den Directeur en Konst Schilder *Hendrik Meyer*, de in eene vorige Vergadering van Directeuren toegewezene Pryzen aan de Teken Leden, die derzelve waardig geöordeeld waren uitgedeeld: als in de Vierde Classe der eerst beginnenden aan *Jan van Lier*, die daar door tot de derde Classe is overgegaan. In de derde Classe aan *Warnar Horstinck*, in het Weeshuis dier Stad opgevoed wordende, die tot de twede Classe is bevorderd. In de twede Classe aan *Johan Bernard Brandhoff*, tot de eerste Classe aangenomen, en in de eerste Classe aan *Leendert Overbeek*.

Den 15 July overleed te *Amsterdam*, de Wel Ed. Gestr. Heer *Jan Wynants*, Oud Schepen dier Stad.

Den 17 dito overleed in *'s Hage*, in den ouderdom van 115 jaren en 7 Maanden zeker *Jan Gründer*, geweest hebbende Zoldaat onder de Compagnie van den Collonel van der Duyn, in 't Regiment Hollandsche Guardes te Voet, hebbende den 13 Febr. 1739 zyn Acte als *Appointé* verkregen: zynde maar 4 dagen voor zyn dood een

weinig

weinig onpasselyk geweest, en heeft noch daags te voren drie pypen tabak met smaak gerookt, waarna hy ook eenige uren voor zyn overlyden noch begeerig was, zonder echter, door schielyk verval zyner krachten, die lust te konnen voldoen.

Den 29 dito kwam de laatste Haring Jager te *Vlaardingen* binnen, mede brengende 260 tonnen Haring, welke verkogt is tot 21 gulde de ton.

Den 21 dito overleed te *Amsterdam* in den ouderdom van 66 jaren en 6 maanden de Wel Ed. Heer Mr. *Jacob van Ghesel*, Bewindhebber der Oost-Indische Compagnie ter Kamer aldaar enz.

Ten voorsz. dage stierf in *'s Hage*, in den ouderdom van 104 jaren, en 6 Maanden eene Jodin, genaamd *Machteld*, zynde geweest de Huisvrouw van *Salomon Emanuel*, die den 30 Nov. 1760 mede aldaar in den ouderdom van 106 overleed. Deze Jodin laat in 't leven na 60 zo Kinderen, als klein Kinderen en achter klein Kinderen.

Te *Arnhem* is overleden de Heer *Fr. Adolph Winter*, Kapitein in 't twede Regiment Orange Nassau, ten dienste dezer Landen.

Op de Heide naby *Arnhem* is op den 24 July, een Schaapherder, die eenige Schaaps Kooyen met meer dan 500 Schapen had in brand gestoken, na alvorens een weinig geworgt te zyn, levendig verbrand geworden.

In den nacht tusschen den 24 en 25 July, onstont in een Zuiker-Raffinadery, op de Baangracht by de Elandstraat te *Amsterdam*, een geweldige brand, waar door dit gebouw tot den grond toe in de assche gelegd is, benevens eenige kleine Woningen van een Gang daar achter tegen aan komende, waar door derzelver Bewoonders in eenen deernis waardigen toestand gebragt zyn; ondertusschen heeft de Vigilantie der Burgery de verdere voortgang der woedende Vlamme gestuit.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het gewone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 4 en 18 Augustus (1773) onder Voorzitting van Do. *Johannes Klap*.

WEESP. Op Zondag den 27 Juny (1773) des namiddags heeft alhier zyn Gaven doen hooren de Heer *Johannes Sente*, Studiosis van den Wel Eerwaarden zeer Geleerden Heer *Johannes Klap*, geacht Leeraar by de Gemeente te *Amsterdam*, predikende over de woorden van den Apostel Paulus aan de Ephesers Cap. 1. vs. 3. *Geloofd zy God en de Vader van onzen Heere Jesus Christus, die ons gezegend heeft met allerlei geestelyke zegeninge, in de Hemelsche (Goederen) door Christus.* Voor werd gezongen het 596ste Lied en Psalm 145; na gezongen Ps. 36. vs. 4. en 5.

BEVERWYK. Op Zondag den 11 July (1773.) werd alhier na gehouden Avondmaal des namiddags de Dank-Predicatie uitgesproken, door den Eerwaarden, zeer Geleerden Heer P. C. Hageman, Leeraar by de Gemeente te *Amersfoort*, predikende ter dezer gelegenheid uit Hebreën 6. vs. 11. *Maar wy begeeren, dat een iegelyk van u dezelve naarstigheid betoond, dat gy de Hoop vast houd tot het einde toe*; handelende zyn Eerw. inzonderheid over de Naarstigheid en Standvastigheid in den Godsdienst.

Kamp-

KAMPEN. Op Zondag den 18 July (1773) na den middag predikte de Wel Eerw. zeer Geleerde Heer *Adam Fredrik Christoph. Adami*, onzen geliefde Leeraar, ter gelegenheid der Verplaatzing, Vernieuwing en Verbeetering van het Orgel, het welk door den Kunstryken Orgelmaaker te *Groningen*, *A. A. Hinsz* gelukkig en aan 't oogmerk beantwoordende geschied is, en wel een opentlyk Lof-Offer vorderd.

In de Inleiding werd gesproken van de verplichting tot Dankbaarheid, van de redenen en de hulpmiddelen, die de Musiek aan de hand geeft, 't geen zyn Eerw. deed overgaan tot de Verhandeling van zynen Text, genomen uit Psalm 33 vs. 1-3: *Verheugd u in den Heere, gy Rechtvaardigen; de Vromen moeten Hem heerlyk pryzen. Dankt den Heere met Harpen: en Lofzingt Hem op den Psalter van tien Snaaren. Zingt Hem een nieuw Lied, maakt het goed op Snarentuig met geschal.* Waaruit zyn Eerw. voorstelde *eenige Hulpmiddelen ter bevordering van den Godsdienst in het algemeen en der Dankbegeerte in het byzonder.* 1. *De Zangkunde.* 2. *De Speeltuigkunde*, al het welk toepasselyk gemaakt en met een Gebed, waar in het Kerk-Orgel en de geheele Gemeente Gode werd toegewyd, besloten werd.

Voor liet zich het Orgel wakker horen, en werden gezongen de Liederen fol. 597. en 562, en na uit het Geestelyk Zielen Vermaak fol. 53.: *Nu danket alle God* enz.

LEEUWAARDEN. De Eerwaarde zeer Geleerde Heer *Wilhelm Godlieb Jutting*, de vacante Predikants plaats te *Surinamen*, door het overlyden van den Eerw. Heer *Joh. Schieving* open gevallen, zyn Eerwaarde door het Eerw. Amsterdamsche Consistorie op gedragen, hebbende aangenomen, zyn alhier in de plaats van bovengem. Leeraar ter Nominatie gebragt de Eerw. Heeren

Augustus Sterk, Predikant te *Beverwyk*.
Johannes Tissel, Predikant te *Schiedam*, en
Julianus Croon, Predikant van het gestichte Fonds te *Breda*. Zynde Zondag den 25 July (1773) de eerste Proef-Predicatie gehouden.

NAAMLYST der OVERLEEDEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 16 *Juny* 1773. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Woensdag den 16 Juny 1773.

't *Kind* van de Weduwe van Jean Jaques Couderc. W. A. K.

Zaturdag den 19 dito.

't *Kind* van Louis Grampré. W. A. K.

Zondag den 20 dito.

't *Kind* van Isaac Mesche. W. K. H.
't *Kind* van Jan Lambert. W. K. H.

Dingsdag den 22 dito.

Joost Schoenmaker, *Zoon* van Joost Schoenmaker. A. K. H.
Anna Maria Hoogers, Huisvrouw van Pieter Boutrop. A. K. H.

Woensdag den 23 dito.

Anthony van Ryschoten, *Boekverkooper*. E. Y. K.
Hendrik Geysen. O. O. K.
Cornelis de Brooy. W. K. H.
Elisabeth van Westervoort, Weduwe van Pieter Wouters. N. K.

Anna

Anna Ootie la Lies, Weduwe van Christiaan Bremuier. W. K. H.
Sara Eggen, Huisvrouw van Gerrit Boom. E. Y. K.
Anna Maria Rupsaat, Huisvrouw van Gerrit Lamberts. N. K.
Pietertje Pieters K K. H.
't *Kind* van Gerrit Meynsen. O. K.
't *Kind* van Christoffel Voerman. W. K. H.

Donderdag den 24 dito.

Jan Koopman. W. K. H.
Louise Jeanne Michée, Huisvrouw van Jacobus Steenbergen. W. A. K.
Anna Catharina Volkers, Huisvrouw Jan Duytschot. W. K. H.
Margareta van Mokkum. W. K.
't *Kind* van Jan Mol. W. K. H.

Vrydag den 25 dito.

Ida Weykamp, Huisvrouw van Albert van Diepen. O. O. K.
Metje van Wyngaarde, Huisvrouw van Willem Meyer. W. K. H.
Maria de Mont. W. K.
't *Kind* van Hendrik Clattenburg. L. N. K.

Zaturdag den 26 dito.

Abraham Dirk Scholten. O. O. K.
Jan van der Wyn. L. K. H.
Jannetje Nuuboer, Weduwe van Dirk Versemus. W. K. H.

Zondag den 27 dito.

Leenderd de Bruyn. L. K. H.
David Martyn. W. K. H.
Cornelia Koster, Huisvrouw van Engelbert Straatman. K. K. H.
't *Kind* van Gerrit Volders. W. K. H.

Maandag den 28 dito.

Johannes Pieterse Kooning. O. O. K.
Gerrit Stelderen. N. K.
Franciscus Joannes Thym, *tweede Zoon* van Jan Baptist Thym. N. K.
Johanna Nieuwenhuysen, Weduwe van Hendrik Wythoop. E. N. K.
't *Kind* van Anthony Arenhart. N.O.K.

Dingsdag den 29 dito.

Nathanaël Belli. O. K.
Jan Staalman K. K. H.
Gysbert Glahorst. L. K. H.
Jan van Vlie. W. K. H.
Barendina Hols, Huisvrouw van Willem Leeuwendaal. O. K.
Barbera Gielengs, Huisvrouw van Maurits Brunstein. Z. K.
't *Kind* van Balthaser Carul. L. O. K.
't *Kind* van Jan Hop. W. K. H.

Woensdag den 30 dito.

Harmanus Pierkes. L. K. H.
Teymetje Dorlandt, Weduwe van Leendert Pan. L. K. H.
Alida de Lange L. N. K.
Maria Machielse. W. K. H.

Donderdag den eersten July 1773.

Johan Willem Pfeiffer, *Schipper op Buiksloot.* N. O. K.
Steven Alberts. L. O. K.
Anna Heetvelt, Huisvrouw van Jan Sjamaar. W K.
Petronella Johanna Karsseboom. W. K.
Geertruy Overbeek, Huisvrouw van Jan Gerrit Dulting. W. K. H.
Ida Wynhamer, *eenigste Dogter* van de Weduwe Hendrik Wynhamer. Z. K.

Vrydag den 2 dito.

Hendrik van Haaff. W. K.
Jan Dassen. E. N. K.
Marretje Rex. W. K. H.
't *Kind* van Poulus Jolly. W. K. H.

Zaturdag den 3 dito.

Willem Vaanhout. N. K.
Gerrit Janssen. O. O. K.
Barent Blom, *oudste Zoon* van Jan Blom. Z. K.
Johanna Momber, Huisvrouw van Isaac Engell. N. Z. K.
Maria Smit, *eenige Dogter* van Christiaan Smit. K. K. H.

Zondag den 4 dito.

Anna Gaarling, laast Weduwe van Dirk Holtgraaf. W. K. H.
Dorothe Berghoven, Weduwe van Jan Jan Boelhouwer. W. K. H.
Maria Maarschalkerwaard, Huisvrouw van Cornelis Pyselman. L. K. H.
't *Kind* van Frans Pasteur. W. K. H.

Maandag den 5 dito.

Mattys Brinkel. Z. K.

't *Kind*

't *Kind* van Dirk Ravekes. N. K.
't *Kind* van Pieter Poorter. Z. K.
't *Kind* van François Heythekker. O. K.

Dingsdag den 6 dito.

Jan van Santen. Z. K.
Jurriaan Pop. L. K. H.
Regina Hiefing, Huisvrouw van Wilhelmus de Vries. N. K.
Margaretha Helmich. L. O. K.
't *Kind* van Rynier van Wielick. N. O. K.
't *Kind* van Jan Janze van der Wilk. W. K. H.

Woensdag den 7 dito.

Antonie Spronk. N. K.
Jan Schoumans, *Turfdrager*. E. Y. K.
Johann Christoffer Billerbeek. W. K.
Anna Schuurman, Weduwe van Burghard Keppel. L. N. K.
Egberdina van der Belt. Z. K.
Johanna van Wyk. L. K. H.
't *Kind* van Hendrik Lodewyk Meyer. L. N. K.
't *Kind* van Jacob Doncan. O. Z. K.

Donderdag den 8 dito.

Arnoldus Willem Vinke. O. K.
Yda Skhucking, Weduw van Paulus Brugmans. Z. K.
Jannetje Letting, *bejaarde Dogter*. L. K. H.
't *Kind* van Martinus Sinderam. O. O. K.
't *Kind* van Harmanus Schoebert. N. K.

Vrydag den 9 dito.

Jan Fredrik Wolff. L. O. K.
Anthony Matthysen. E. N. K.
Gerrit de Juffer. N. O. K.
Harmanus Le Grand. W. K.
Hendrik ter Weerster. Z. K.
Johanna Hancok, laatst Weduwe van Isaac Hulk. Z. K.

Zaturdag den 10 dito.

Philips van Eck, *Eerste Commies ter Thesaurie Ordinaris dezer Stad*. W. K.
Hendrik van den Berg. O. O. K.
Pieter van der Schuur. O. O. K.
Petronella Bergman, *oudste Dogter* van Jan Bergman. N. K.
't *Kind* van Robertus Bolt. W. K. H.

Zondag den 11 dito.

Timotheus Davyn, Mr. *Sleeper*. A. K. H.
Grietje Nieuwland, Huisvrouw van Johannes van Dreunen. L. K. H.
't *Kind* van Hendrik Mol. W. K. H.
't *Kind* van Jan Hendrik Kronsberg. W. K. H.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Obligatien* op *Maandag*, den 28 *Juny* 1773. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Obligatie (*A. van Ketwich* en *L. Huysinga* Een) op de Plantage *Welbedagt*, in *Surinamen*, toebehorende aan de Heer *Pieter Voogelaar*, gedateert 21 December 1771. (waar van de Interessen à 6 pt. in 't Jaar, blykens de daar by zynde Coupons alle half Jaaren betaald worden, ten Comptoire van de Heeren *Martin en Jonquiere* alhier) bevestigt door een Hypotheecq voor de Edele Achtb. Heeren Raaden in den Edele Hove van Civile Justitie der Colonie *Surinamen* gepasseert, en met willige Condemnatie van welgemelden Hove gesterkt, en voorzien van een Authenticq Declaratoir, waar by blykt dat dit Hypotheecq het Eerste is, in blanco *f* 1000. 60 pt. *A. van Ketwich*.

Obligatien (Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie *Surinamen*, genegotieerd ten Comptoire van de Heer *Rutgerus Braamkamp*, à 5 pt. intrest, dito 23 Maart 1771. in blanco *f* 1000. 98 pt. *W. Blink*.

—— in blanco *f* 1000. 98 pt. Deselve.

Obligatie (Een) op de Plantage Bruynsburg, in *Surinamen*, genegotieerd by de Heeren *Theodore Passalaigue* en

en Zoon, à 6 pt. intrest, dato 1 January 1772. in blanco *f* 1000. 90 pt. *A. van Ketwich.*

Obligatien (Een) ten lasten als boven, ten Comptoire van de Heeren *Hermaal* en *van den Bosch*, à 6 pt. intrest, dato 1 Maart 1770, in blanco *f* 1000. 60 pt. in slag ¼ pt. *D. W. Vloten.*

—— in blanco *f* 1000. 60 pt. in slag ¼ pt. *B. Janson.*

Obligatie (Een) ten lasten als vooren, ten Comptoire van de Heeren *Valckenier* en *du Quesne*, à 6 pt. intrest, dato 1 Maart 1772. in blanco *f* 1000. 90 pt. in slag ¼ pt. *A. van Ketwich.*

Obligatie (Een) ten lasten als boven, genegotieerd ten Comptoire de Heer *Pieter Vermeulen*, à Haerlem, betaalbaar binnen Amsterdam, dato 1 January 1771. in blanco *f* 500. 89 pt. Deselve.

Obligatie (Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie *Essequebo* en *Demerarie*, genegotieerd onder directie van Mr. *Cornelis vanden Heuvel Bodiaard*, ten Comptoire van de Heeren *Adolf Jan Hesbuyzen* en *Compagnie*, betaalbaar in Amsterdam, dato 1 July 1772. in blanco *f* 1000. 97½ pt. *D. W. van Vloten.*

Obligatie (Een) ten lasten eenige Planters in de Deense Americaanse Eylanden, *St. Thomas*, *St. Croix* en *St. Jan*, ten Comptoire van de Heeren *Hermaal* en *van den Bosch*, à 6 pt. dato 1 February 1770. in blanco *f* 1000. 79½ pt. *J. Menkema.*

Obligatie (Een) ten lasten de Bedykte Polder Hoornenburg, op 't Eiland *Texel*, ten Comptoire van de Heeren *Pieter de Mortier*, te Amsterdam en *Abraham* en *Simon Boas*, à 's Hage, à 3½ pt. intrest, in blanco *f* 1000. 90½ pt. *A. van Ketwich.*

Obligatien (Een) ten lasten als boven, genegotieerd ten Comptoire van *Abraham ter Borch* en *Zoonen*, à 6 pt. intrest, dato 1 January 1769. in blanco *f* 1000. 68½ pt. *J. P. Heimbach.*

—— in blanco *f* 1000. 68 pt. *A. van Ketwich.*

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 5 *July* 1773. geveyld.

Buitenkant (*H. Pleuter*, *P. Suydenhoff* en *J. Smits*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Bantemer en Schipperstraaten. *f* 9000, in slag *f* 100, opgehoud.

Drie Hoekstraat (*C. Dom* en *H. Baars Willemsz.*, Een Huis en Erve, in de) Westzy. *f* 2325, in slag *f* 50. *G. van der Riest.*

Eglantiersgragt (Deselve, Een Huis en Erve, op de) Zuidzy, tusschen de Prinsengragt en Dwarsstraat. *f* 8500, in slag *f* 300. *C. Dom.*

Nieuwezyds Burgwal (*N. van Noorle Harmansz.* en *P. Veeckens*, Een Huis en Erve, op de) naast het Hoekhuis van de Haantjenhoeksteeg. *f* 5000, in slag *f* 1500. *P. Veeckens.*

Goudsbloem Dwarsstraat (*A. van der Glind* en *G. de Rooy*, Een Huis en Erve, in de laatste) Westzy. *f* 1145, in slag *f* 40. *A. van der Glint.*

Haantjenhoeksteeg (*N. van Noorle Harmansz.* en *P. Veeckens*, De Helft in twee Huisen, op den hoek van en in de) uit de hand verkogt. *f* 3900. *P. Veeckens.*

Haerlemmerdyk (*W. Ebbenhorst*, *B. Bosch*, *P. Slagvaegen*, *B. Stemberg* en *B. de Bosch Jeroniemusz.*, Een Huis en Erve, op de) Zuidzy, tusschen de korten Prinsengragt en Brouwersstraat, het 6de Huis van de korte Prinsengragt. *f* 16500, in slag *f* 3200. *P. Bek Cornelisz.*

Herengragt (*N. Bremer* en *H. van der Beugden Junior*, Een Vierdepart in een Huis en Erve, op de) Oostzy, op de hoek van de Warmoesgragt. *f* 9050. *J. Lassens.*

Kal-

Kalverstraat (*W. de Leeuw*, *A. A. Aukes* en *F. Repke*, Een Huis en Erve, op den Dam, op de hoek van de). *f* 11350, in slag *f* 2000. *W. Zeelt.*

Kalverstraat (*A. van der Glind*, *B. Carul* en *J. Elders de Jonge*, Een Huis en Erve, in de) het tweede Huis van de nieuwe Kapelsteeg. *f* 10000, in slag *f* 1000. *B. W. Rietmeyer.*

Korte Houtstraat (*C. Roos Carelsz.*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy, benoorden de Jooden Groenmarkt. *f* 4000, in slag *f* 100, opgehouden.

Keizersgragt (*C. A. van den Bosch*, en *A. Elser*, Een Huis en Erve, op de) op de Zuidelyke hoek van de Prinsenstraat. *f* 13500, in slag *f* 2400. opg.

Nieuwezyds Agterburgwal (*N. Bremer* en *H. van der Kruiden Tuinier*, Een Vierdepart in een Huis en Erve, op den) Oostzy, op den hoek van de Mosterpotsteeg. *f* 900. *L. Kapper.*

Ouderkerk aan den Amstel (*C. Twisk* en *J. Gaubert*, Een Buiten Plaats genaamd *Klaasenbeek*, met deselfs Huizinge, Boeren-Wooninge, Stallingen en Landeryen, te zaamen groot 24 Morgen, in een koop, onder) over Kalfjes Laan. *f* 8000, in slag *f* 1000. opgehouden.

Ouderkerk (Deselve, Een Caveling 200 Bouw als Weyland, boven) in de Bovenkerker Polder No. 10, agter de Weteringe Brug, groot circa 40 Morgen. *f* 5400, in slag *f* 700. opgehouden.

Pekelharings Gang (*W. de Leeuw*, *A. A. Aukes* en *F. Repke*, Een Tuin en Huising, genaamd *Toornzigt*, op Stads Grond, buiten de Raampoort, op de hoek van de) en Bleekers Pad. *f* 5050, in slag *f* 1500. *J. T. de Broe.*

Prinsengragt *P. Snyderhoff* en *C. J. Spillenaar*, Een Huis en Erve, op de) tusschen dito Straat en Gragt. *f* 12500, in slag 3000. *C. van Mugensinkel.*

Prinsengragt (*C. Twisk* en *I. van Jagen*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Vyzelstraat en Reguliersgragt. *f* 5050, in slag *f* 40. verkogt.

Reguliersgragt *J. Schoonhoven*, *H. Hollenberg*, *N. A. van Heen* en *C. Twisk*, Een Huis en Erve, op de) Oostzy, tusschen de Heeren en Keizersgragten. *f* 11500, in slag *f* 600. opgehouden.

Vegt (*I. van Jagen* en *D. Coster*, Een Hofsteede, genaamd *Vegt-Sigt*, met zyn Heeren Huizinge, Tuinmans-Wooning, Koetshuis, Stalling en verder Getimmerte en Annexe Boere Bruiker, Huismans Wooning, Weyland &c. groot ruim 38 Morgen Weesper Maat, aan de Rivier de) tusschen Weesp en de Uitermeersche Schans. *f* 14700, in slag *f* 1000. *G. Jerman.*

Utrechtse Dwarsstraat (*C. Twisk*, Een Stal en Erve, in de) tusschen dito Straat en Reguliersgragt. *f* 4000, in slag *f* 7. *J. J. Schey.*

Zeedyk (*C. Roos Carelsz.*, Een Huis en Erve, op den) tusschen de Waterpoortsteeg en Kolk. *f* 5000, in slag *f* 400. opgehouden.

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 5 *July* 1773 geveild.

Obligatien (*A. van der Glint*, *B. Carull* en *J. Elders de Jonge*, Een) ten lasten Holland en West-Vriesland, ten Comptoire Amsterdam, op Naam, 8 papieren in order *f* 1000. 103¾ pt. *J. G. Teruwen.*

—— op Naam, 8 dito *f* 1000. 103¾ pt. in slag ¼ pt. *D. Koster.*

—— op Naam, 4 dito *f* 1000. 105¾ pt. *N. Bremer.*

—— op Naam, 4 dito *f* 1000. 105¾ pt. Deselve.

—— op Naam, 4 dito *f* 1000. 103¾ pt. *P. Slagregen.*

—— op Naam, 4 dito *f* 1000. 104¾ pt. Deselve.

—— op Naam, 4 dito *f* 1000. 105 pt. *J. Steenbergen.*

—— op Naam, 4 dito *f* 1000. 105 pt. Deselve.

—— op Naam 8 papier in order *f* 1000 102½ pt. *J. G. Terwen.*

—— op Naam, 8 dito *f* 1000. 103¾ pt. Deselve.

—— op Naam, 10 papieren omtrent in order *f* 1000. 102½ pt. *J. D. Wysman.*

—— op Naam, 10 dito *f* 1000. 102 pt. *J. Steenbergen.*

—— op Naam, 10 papieren omtrent in order *f* 1000. 102¼ pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— op Naam 10 dito *f* 1000. 102 pt. Deselve.

—— op Naam, 11 papieren in order *f* 1000. 102¼ pt. *C. A. van den Bosch*

—— op Naam, 8 dito in order *f* 1000 103¾ pt. *J. G. Terwen.*

—— op Naam, 10 papieren in order *f* 1000. 102½ pt. *C. A. van den Bosch.*

—— op Naam, 5 dito in order *f* 1000 104½ pt. *A. van der Glint.*

—— op Naam, 5 dito *f* 1000. 105 pt. Deselve.

—— op Naam, 3 pap. na 1769. in order, zynde 't Eerste een transport van de Luthersche Diaconie *f* 1000. 101½ pt. *A. Hennebo.*

—— op Naam, 6 papieren in order *f* 1000. 104 pt. *J. Steenbergen.*

—— op Naam, 6 dito *f* 1000. 104 pt. Deselve.

—— op Naam, 6 dito *f* 1000. 104¼ pt. *R. Benten.*

—— op Naam, 6 dito *f* 1000. 104¼ pt. in slag ¾ pt. *H. Boon.*

—— op Naam, 6 papieren in order *f* 1000. 104¼ pt. Deselve.

—— op Naam, 6 dito *f* 1000. 104¼ pt. Deselve.

—— op Naam 6 dito *f* 1000. 104¼ pt. in slag ¾ pt. Deselve.

—— op Naam, 6 dito *f* 1000. 104¼ pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— op Naam 6 papieren in order *f* 1000. 104¼ pt. *J. Steenbergen.*

Obligatien (Een) ten lasten van Holland en Westvriesland, ten Comptoire 's Hage, op Naam, 4 papier. in order *f* 1000. 104¼ pt. *P. Slagveegen.*

—— op Naam, 4 dito in order *f* 1000 104½ pt. *A. Hennebo.*

—— op Naam, 5 dito in order *f* 1000 103⅝ pt. Deselve.

—— op Naam, 5 dito *f* 1000. 103⅝ pt. Deselve.

—— op Naam, 5 dito *f* 1000. 103⅝ pt. Deselve.

—— op Naam, 5 dito *f* 1000. 103⅝ pt. Deselve.

—— op Naam, 5 dito *f* 1000. 103⅝ pt. Deselve.

—— op Naam 5 papieren in order *f* 1000. 103½ pt. Deselve.

—— op Naam, 4 dito in order *f* 1000 104½ pt. *P. Slagveegen.*

—— op Naam, 4 dito in order *f* 1000 104¼ pt. *R. Benten.*

—— op Naam, 4 dito in order *f* 1000 104¼ pt. Deselve.

—— op Naam, 4 dito in order *f* 1000 104¼ pt. Deselve.

—— op Naam, 4 dito in order *f* 1000 104¼ pt. Deselve.

—— op Naam, 4 dito in order *f* 1000 104¼ pt. in slag ¾ pt. *H. Boon.*

—— op Naam, 4 dito in order *f* 1000 100½ pt. *D. Heydeman.*

—— op Naam, 3 pap. na 1770. in order, zynde 't eerste Transport van de Luthersche Diaconie. *f* 400. 101½ pt. *P. van der Biet.*

Obligatien (Een) ten lasten de Provintie van Zeeland, op Naam *f* 1200 78½ pt. in slag ¾ pt. *W. Zeelt.*

—— op Naam *f* 100. 78¼ pt. in slag 1 pt. *J. Menkema.*

Op

—— op Naam *f* 660. 80¾ pt. Deselve
—— op Naam *f* 312. 80½ pt. Deselve
Obligatien (Een) ten lasten eenige Planters, op de Deensche Ameri caansche Eylanden, *St. Croix*, *St Thomas* en *St. Jan*, genegotieerd onder directie van de Heer *Abraham ter Berch*, dato 1 January 1767 staande in blanco. *f* 1000. 61¼ pt. in slag 1 pt. *A. van der Glint*.
—— in blanco *f* 1000. 63. *B. Jansen*.
—— in blanco *f* 1000. 63¼ pt. *Schalkwyk a Velden*.
Obligatie (Een) als voren, genegotieert ten Comptoire van de Heeren *Herman van de Poll* en *Comp.* staande in blanco, gedateerd 1 September 1769. *f* 1000. 95¾ pt. *A. van der Glint*.
Obligatien (*N. van Noorle Harmsz.*, en *P. Veeckens*, Een) ten lasten van Holland en Westvriesland ten Comptoire *Amsterdam* op Naam 6 pap. *f* 1000. 104½ pt. in slag ½ pt. *P. Veeckens*.
—— op Naam 6 pap. *f* 1000. 104½ pt. in slag ½ pt. Deselve.
—— op Naam 4 pap. *f* 1000. 105 pt. *H. Volkmar*.
—— op Naam 5 pap. *f* 1000. 106½ pt. *J. Scheltema*.
—— op Naam 5 pap. in order *f* 1000. 107½ pt. *P. Veeckens*.
—— op Naam 6 pap. in order *f* 1000. 104⅝ pt. in slag ½ pt. Deselve.
—— op Naam 10 pap. defect *f* 1000. 101½ pt. G. *Jarman*.
—— op Naam 6 pap. in order *f* 1000. 105¼ pt. *P. Veeckens*.
Obligatie (Een) ten Comptoire, *'s Hage*, op Naam 9 pap. in order *f* 1200. 102½ pt. *W. Zeelt*.
Obligatie (Een dito kleene Prys) uit de Lotery van 12 Mill. Ao. 1712 in de 23 Classe op Naam 11 pap. in order *f* 1000. 102 Pt. *A. Hennebo*.
Obligatie (Een) op de wederhelft van 't Last en Veil Geld, ten Comptoire van den Ontfanger Generaal *Johan Patyn*, op Naam 7 pap. in order. *f* 101½ pt. *D. Heydeman*.

Myne Heeren van den Gerechte der Stad *Amsterdam*, hebben op *Zaturdag* den 10 *July* 1773. deeze volgende *Perceelen* by Executie doen verkoopen.

Blomstraat (Een Huis en Erve, in de) Noordzy, het vierde beoosten de tweede Dwarsstraat. *f* 3875, in slag *f* 20. verkogt.
Fluweele Burgwal, Een Huis en Erve, op de) Oostzy, tusschen de Oude Doelen of Hoogstraat en Stoof steeg *f* 3125, in slag *f* 70. *E. W. Rietmeyer*.
Kerkstraat (Een Huis en Erve, met de Gruttery in de) tusschen de Binnen-Amstel en Weesperstraat, mitsgaders deszelfs vaste Gereedschappen. *f* 12000. in slag *f* 150. *P. Veeckens*.
Palm-Dwarsstraat (Een Huis en Erve, op den hoek van de) Noordzy. *f* 2700, in slag *f* 275. verkogt.

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 12 *July* 1773. gev.

Actie (*C. van den Broek Cornelisz.*, Een) in de Geünieerde Oost-Indische Compagnie van Engeland, groot L St. 1000. 148¾ pt. in slag ¼ pt. *Barneveld*
Actie (*J. van Binjamin Senior*, Een) in de Oost-Indische Compagnie van Engeland, groot L. St. 1000. 148¾ pt. *Barneveld*.

De volgende *Perceelen* zyn op *Maandag* den 19 *July*, 1773. gev.

Amsteldyk (*P. B. Bunel*, *A. Ubink* en *B. Twisk*, Vier Huizen onder een Dak, genaamd Dantzig, neffens twee byzondere Huizen, en circa 1 Morgen

gen Weyland, in een Koop, aan den) tot Thuinen aan den Uitboom. *f* 3700 in slag *f* 200 opgehouden.

Beverwyk (*J. W. Beth* en *A. van Katwiick*, Een Hofsteede, genaamd Zeewyk, met zyn Huizing, Stalling, Bosschen, Moes en Weyland, Vinkebaan &c. in en onder de Jurisdictie der Stede) als Wyk aan Duin in een Koop. *f* 18000 in slag *f* 2400 opgehouden.

Blomstraat (*P. de Heen*, Een Huis en Erve, in de) Zuidzyde, tusschen de laatste Dwarsstraat en Baangraft. *f* 1200 in slag *f* 100 *D. v. Schoonenberg.*

Buitenkant (*J. Meneren*, *L. Keeper Bosch*, *G. J. van Ryschooten* en *A. Haverkamp*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Schippersstraat en Kalkmarkt. *f* 11900 in slag *f* 600 *S. Basma.*

Egelantiersgraft (*P. de Heen* en *J. Speekman*, Een Huis en Erve, op de) Noordzyde, tusschen de Hilletjes en Madelieve) Bruggen. *f* 5900 in slag *f* 800 opgehouden.

Hartestraat (*P. Byl*, Een Huis en Erve, in een Koop, in de) Noordzyde. *f* 1150 *C. Dom.*

Koningsplyn (*J. van den Bergh Dirksz.* en *J. Broers*, Twee vyfde Parten in een Huis, Agterhuis en Erve, Verwery en Gereedschappen, op het) Noordzyde. *f* 4600 in slag *f* 200 opgehouden.

Overtoomsche Weg (*J. Sluyman* en *D. Batailly*, Een Huis en Erve, zynde een Herberg, Buiten de Leidsche Poort, aan de) het 5 de Huis van de Luyje Brug. *f* 2700 in slag *f* 600 *A. de Maker.*

Ouderkerk (*G. Jarman* en *G. W. Lelman*, Een Boere Bruiker of geweezen Buitenplaats, genaamd Overzigt, met zyn Wooning, Stalling &c., Wey en Hooyland, groot 44 Morgen, 375 Roeden, onder) en 600 Roeden onder West Bylmer, in de Holendregter Polder, tusschen de overzyde van de Voet-Angel en d'Abcouder Meer *f* 5650 in slag *f* 100 *G. Jarman.*

Ouderkerk (Deselve), Een Kampje Land neest het bovengemelde *f* 108 in slag *f* 7 *J. J. P. Heimbach.*

Warmoesstraat (*A. van Ketwich*, Een Huis, Pakhuis en Erve, in de) over de Niesel, in een Koop. *f* 8800 in slag *f* 200 *A. de Maker.*

En deze volgende Obligatien op Maandag den 19 July 1773. gev.

Obligatien (*C. Lover* en *P. van Jaarsveldt*, Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie *Surinamen*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *W. Cliffort* en *R. le Chevalier*, alle in Blanco en gedateerd primo Octob. 1769. *f* 1000. 67½ pt. *C Lover.*

—— in blanco *f* 1000. 68¾ pt. in slag ¼ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 79¼ pt. in slag ½ pt. *P. van Jaarsveld.*

—— in blanco *f* 1000. 70⅝ pt. in slag ⅛ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 70¾ pt. in slag ¼ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 71½ pt, in slag ½ pt. *C. Lover.*

—— in blanco *f* 1000. 72 pt. *J. van Eyk.*

—— in blanco *f* 1000. 71½ pt, *C. Lover.*

—— in blanco *f* 1000. 71¼ pt. in slag ¼ pt. *P. van Jaarsveld.*

—— in blanco *f* 1000. 71½ pt. *N. Bremer.*

—— in blanco *f* 1000. 71¼ pt. in slag ¼ pt. *P. van Jaarsveld.*

—— in blanco *f* 1000. 71½ pt. *N. Bremer.*

—— in blanco *f* 1000. 71¼ pt. in slag ¼ pt. *P. van Jaarsveld.*

—— in blanco *f* 1000. 71¼ pt. in slag ¼ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 71½ pt. in slag ½ pt. *C. Lover.*

in

En deeze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 26 *July* 1773. gev.

Obligatien (*C. Dom* en *J. F. Brompstrop*, Een) ten laften eenige Planters in de Colonie van *Surinamen*. genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *W. Clifford* en *R. Le Chevalier*, alle in blanco, gedateerd primo October 1769. *f* 1000. 66½ pt. *C. Dom.*
—— in blanco *f* 1000. 66½ pt. *D. W. van Vloten.*
—— in blanco *f* 1000. 66½ pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 65¾ pt. *C. Dom.*
—— in blanco *f* 1000. 65¼ pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 65 pt. *R. Santen.*
—— in blanco *f* 1000. 64½ pt. *Tideman en Scholte.*
—— in blanco *f* 1000. 64½ pt. *L. Huisinga.*
—— in blanco *f* 1000. 64¾ pt. *J. van Dyk.*
—— in blanco *f* 1000. 64½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 64½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 65 pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 65½ pt. *B. Santen.*
Obligatie (*S. Sapertas* en *J. Teyler de Bree*, Een) ten laften eenige Planters op de Deensche Americaansche Eilanden *St. Croix*; *St. Thomas* en *St. Jan.*, onder directie van de Heeren *Abraham Ter Borgh* en *Zoonen*, in blanco, gedateert primo January 1769. *f* 1000. 67½ pt. *D. W. van Vloten.*
—— in blanco *f* 1000. 67½ pt. Deselv.
—— in blanco *f* 1000. 67½ pt. Deselv.
—— in blanco *f* 1000. 67½ pt. *J. Schreuder Willemsz.*
—— in blanco *f* 1000. 68 pt. *E. Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 67¾ pt. *D. W. van Vloten.*
—— in blanco *f* 1000. 68 pt. *E. Croese.*
—— in blanco *f* 1000. 67½ pt. *C. Dom.*
—— in blanco *f* 1000. 67½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 67½ pt. *D. W. van Vloten.*
—— in blanco *f* 1000. 67½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 68 pt. *J. Schreuder.*
—— in blanco *f* 1000. 67½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 68 pt. *D. W. van Vloten.*
—— in blanco *f* 1000. 68 pt. *Jan Doeble.*
—— in blanco *f* 1000. 68 pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 68 pt. Deselve.
Seeventien stuks Intrest-Coupons a *f* 60 ieder verscheenen primo Jan. 1772. het Stuk a *f* 26. *E. Croese.*
Seeventien stuks dito, verscheenen primo Jan. 1773. het stuk a *f* 27 Deselve.

De volgende *Makelaars* hebben de onderstaande *Scheepen* op *Maandag* den 28 *Juny* 1773. in 't Nieuwezyde Heeren Logement geveild.

Galjoot-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeild 3 Mast.) genaamt de Jonge *Catharina*, gevoerd by Schipper *Sietse Jacobs Hemrica*: Is in 't Jaar 1763. N. U., L. 103¾ voet, W. 26 voet 9 duim, H. 14 voet 3 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 7400, in Gag *f* 700. *V. de Vries voor zyn Mr.*
Hoeker-Schip (Een Extraordinary Welbezeilt Een Mast.) genaamt de *Abraham* en *Johannes*, gevoert geweest by Schipper *Paul Broers*, L. 71 voet, W. 18 voet 9 duim, H. 11 voet 6 duim, Alles Amsterdammer Voeten. *f* 1025 in Gag *f* 60. *J. Hermanni.*

Kof-

Kof-Schip (*V. de Vries*, *en D. Tentye*, Een Extraordiary Welbezeilt) genaamd de Jonge Anne, Gevoert by Schipper *Jan Ernst Steeg:* Is in 't Jaar 1763. N. U., L. 97 voet, W. 22 voet 10 duim, H. 11 voet 5 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 5200, in slag *f* 400 *D. Tentye voor zyn Meester.*

Dit volgende *Schip* is op *Maandag* den 5 *July* 1773. geveild.

Snaauw-Schip (*J. W. Beth*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt *St. Eustatius Welvaren*, Gevoert by Capitein *Roelof Broers*. Is in 't Jaar 1766. N. U., L. 109 voet, W. 29 voet 1 duim, H. 13 voet 7 duim, 't V. 5 voet 6 duim. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 6 Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 8400, in slag *f* 100. *T. Beth Tsbrantsz. voor zyn Meester.*

En deze volgende *Scheepen* op *Maandag* den 12 *July* 1773. geveyld.

Fregat-Schip (*M. Jansz Schaap*, *T. Beth Tsbrandsz.*, *G. van de Riese* en *S. A. Lenaertsz*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Vrouw Sara*, Gevoert by Capitein *Claas Thomasz Cleyn*, is in 't Jaar 1757. N. U., L. 93½ voet, W. 26 voet 3 duim, H. 13 voet 3 duim, 't V. 5 voet, 't D. 5 voet 10 duim. Alles Amsterdamsche voeten, (is in 't Jaar 1770. zwaar Vertimmert) Gemonteert met 8 Yzere Gotelingen en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 10700. *D. Boumeester voor zyn Meester.*

Hoeker-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt 3 Mast) genaamt de *Jan* en *Hendrik*, Gevoert by Capitein *Bastiaan Katt*. Is in 't Jaar 1766. N. U., L. 114 voet, W. 27 voet, H. 12 voet 5 duim, 't V. 5 voet 5 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in Jaar 1772 een Nieuwe Fokken Mast ingezet, en Nieuw Groot- en Fokke Wand en Stenge Stag opgelegt.) *f* 6800, in slag *f* 6. *D. Tentye voor zyn Meester.*

Hoeker-Schip (*T. Beth. Tsbrandsz.*, *A. Lenaertsz* en *H. Beth Tammesz.* Een Extraordinary Welbezeilt 3 Mast) genaamt *Hoop*, gevoert by Capitein *Hermanus Kniebel*, L. 91½ voet, W. 26 voet 2 duim, H. 12 voet 10 duim, 't V. 5 voet. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 6 Yzere Gotelingen, 4 Draaystukken en andere Ammonitie van Oorlog na advenant. *f* 3800 in slag *f* 900 *T. Beth Tsbr. voor zyn Meester.*

Kof-Schip (*T. Beth Tsbrandsz.* en *H. Beth Tammesz.*, Een Extraordinary Welbezeild) genaamt de Juffrouw *Gesina*, Gevoert by Schipper *Louwrens van Groot*, L. 87 voet, W. 21 voet 9 duim, H. 10 voet 8 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1772 1773 Swaar Vertimmert en twee Spant Nieuw groot Want opgelegt). *f* 3300, in slag *f* 400. *Js. Schut voor zyn Meest.*

En deze volgende *Scheepen* op *Maandag* den 19 *July* 1773 geveyld.

Galjas-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt) met een Schoenders Tuyg, genaamt de Goede *Verwagting*, Gevoert by Capitein *Claas Stokman*. Is in 't Jaar 1769. N. U., L. 53¾ voet, W. 17 voet 9 duim, H. 8 voet 3 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 1300, in slag 225. *Gerrit Homburg voor zyn Meester.*

Kraak-Schip (*M. Gunter Davidsz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) Gevoert by Schipper *Jan Ooms*, L. 59 voet, W. 13 voet, H. 5 voet 7 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 500. *Cornelis Kranepoel.*

Snaauw-Schip (*V. de Vries*, *T. Beth Tsbrandsz.* en *H. Beth Tammesz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Stad *Harlingen*, Gevoert by Capitein *Pieter Gerbens*, L. 80 voet, W. 23 voet 10 duim, H. 10 voet 8 duim, 't V. 4 voet 9 duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 2600. *Dirk Vlaar.*

MAANDELYKSE NEDERLANDSCHE MERCURIUS,

Voor de Maand AUGUSTUS 1773. EERSTE STUK.

ASIA. *NATOLIE. Smirna.* Onlangs kwam alhier een *Capighi Bassa* van *Constantinopolen* aan, met 48 *Firmans* of Bevelbrieven van wegens den Groten Heer voor verscheiden hierom heen liggende Steden en Plaatzen, zo om aldaar de Voortduring van den Oorlog tegen Rusland af te kondigen, en op nieuws Troepen ter versterkinge van het Ottomannische Leger aan te werven, als om de Janitzaren ten eersten na 't gemelde Leger te doen opbreken; doch 't schynd, dat des Volks drift- en iever, om de Wapenen op te vatten, merkelyk verflaauwd is., vermits men thans zeer veel moeite heeft om eenige Recruten te bekomen.

Voor eenige dagen zyn hier 150 *Galliongis* of Matrozen aangekomen, en naar de *Dardanellen* gezonden. Niet lang daarna arriveerden 250 andere Matrozen, die, ook gelyk de eerste, gedeeltelyk te land en gedeeltelyk te water, naar de *Dardanellen* gezonden werden, het welk in een goede orde geschiedde, door de vigilantie van den *Musulim*, aan wiens voorzorg men de volmaakte rust, die alhier heerscht, toe te schryven heeft. Ook is deze Stad zedert onheuglyke tyden niet zo lang, als tegenwoordig van de Pest bevryd gebleven.

De tyding van de totale Nederlaag van *Ali-Bei* werd thans bevestigd, hebbende de *Pacha van Egypten* en *Mehemed Aboudaab* daarvan aan de Porte bericht gegeven, en teffens gemeld dat deze laatste., *Ali-Bei*, die zyn gevangen was, naar *Constantinopolen* zou zenden, maar dat zyne wonden te gevaarlyk waren om die reis te doen; en zedert verneemd men, dat de gemelde gevangen, eenigen dagen na zyne nederlage, overleden is; zulks zyn hoofd waarschynlyk alleen te *Constantinopolen* zal aankomen, om den Sultan en den *Divan* te overtuigen, dat die geduchte Vy-

and van het Ottomannifche Ryk thans buiten ftaat is, eenig nadeel meer aan het zelve toe te brengen.

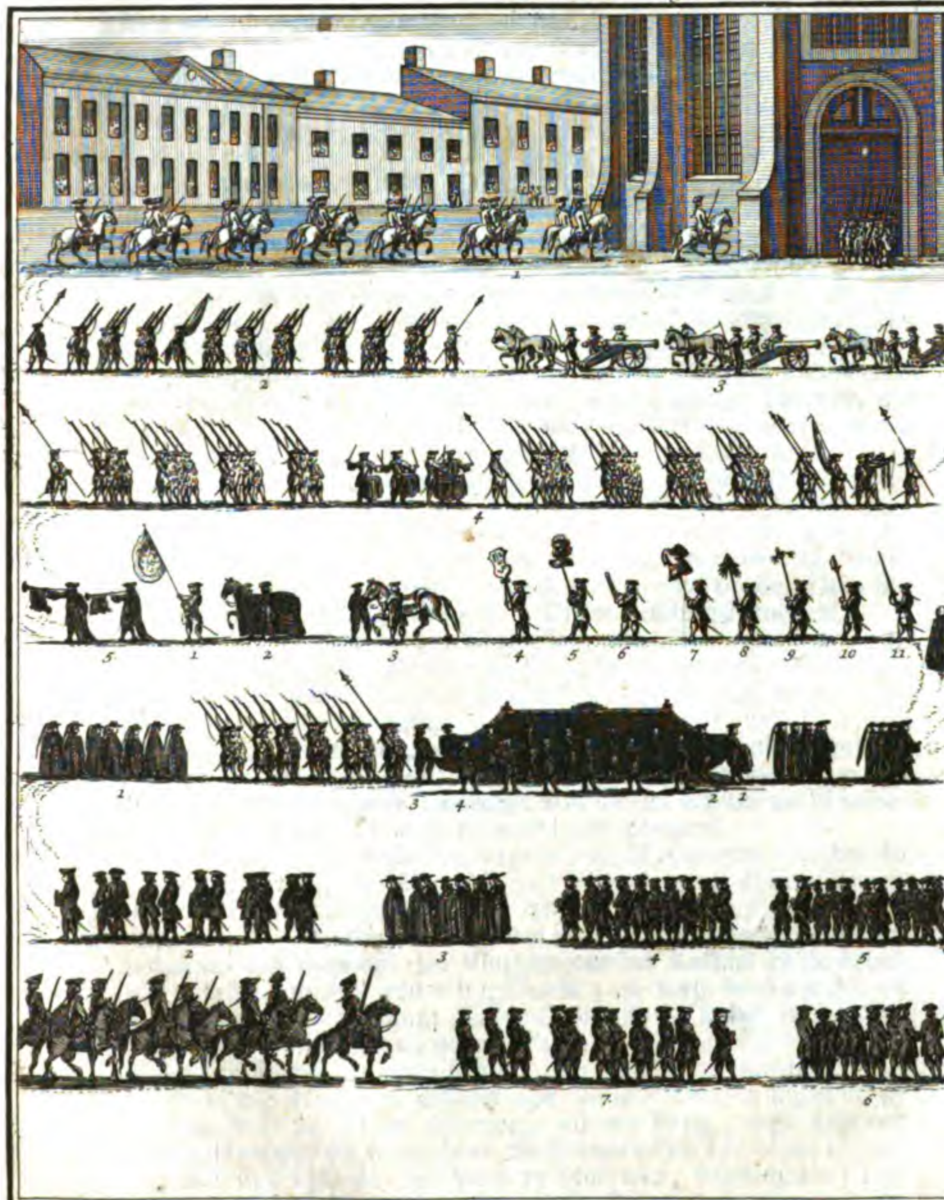
AFRICA. *Caap de Goede Hoop.* Ingevolge onze Voorgaande bladz. 3. deelen wy onzen Leezeren mede, de op den 17 April 1773, ten aanzien der begraving van 't Lyk van de Hoogwelgeboren Heer *Pieter*, Baron *van Rheede van Oudsboorn tot Nederhorft* (in een Kunftige gefneeden Plaat) gehoudene

LYKSTATIE.

Vooraf trok 1.) de oudfte Compagnie *Burger-Ruitery*; 2.) het geheele Bataillon *Burger Voetvolk*; 3.) drie Veldftukken, ieder met twee Paarden befpannen, met de daar toe behoorende Artilleriften; 4.) het Garnizoen van 't Kafteel; [wordende alle deze Troepen onder het blaazen der Trompetten, met *Sourdines* of Stoppers voorzien, en onder het flaan van den *Dood Marfch*, door den Major, Heer *van Prehn*, aangevoerd] 5.) twee Trompetters geheel in den Rouw, met hunne Trompetten, ook met Rouw bekleed.

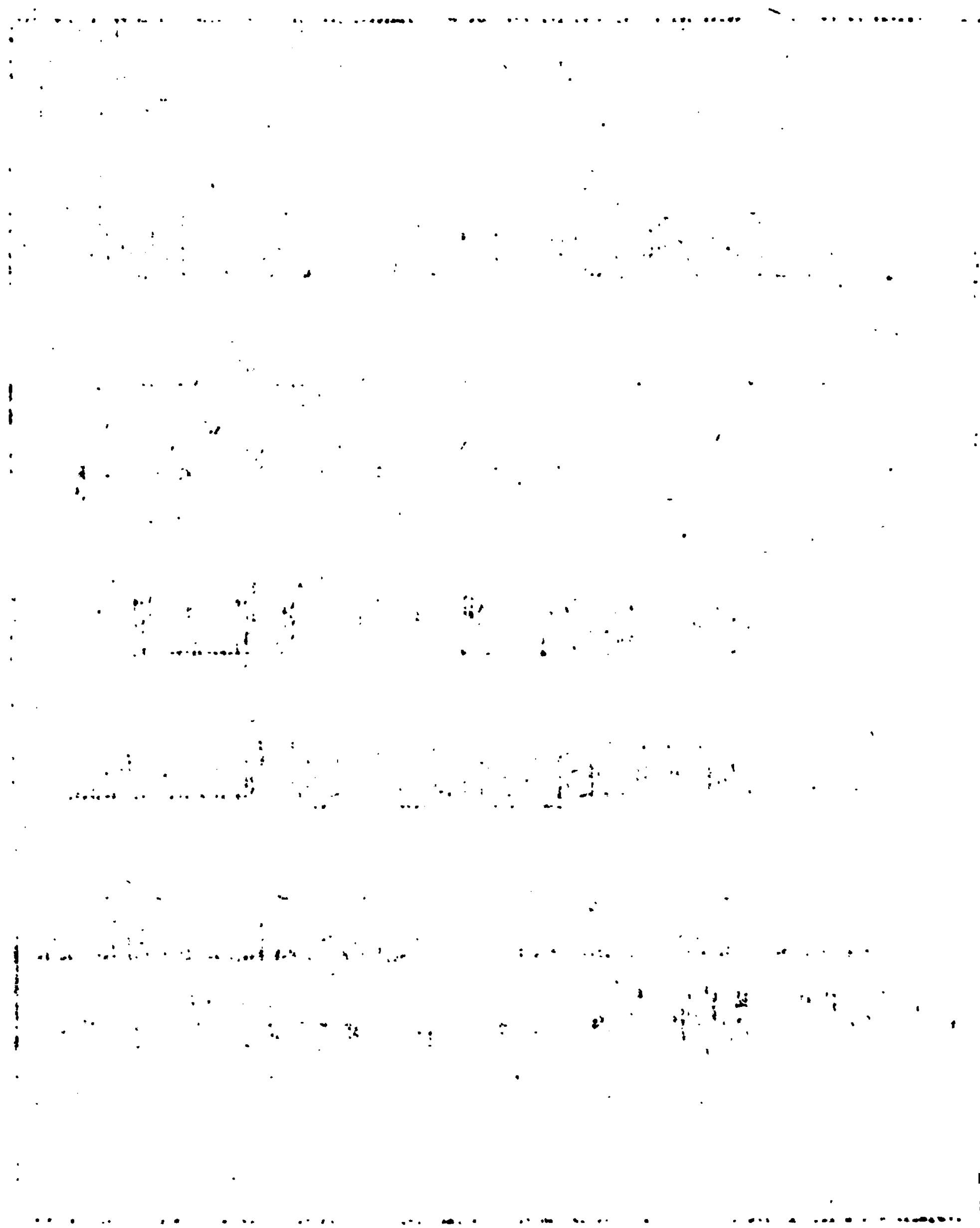
Hier op volgden de *Ornamenten* in deze Order; 1.) de Cornet of Standaard, gedraagen door den Boekhouder van het Equipage-Pakhuis, *Sebaftiaan Valentyn Scheller*; 2.) het Rouw Paard; 3) het Hand paard, beide met twee Stal bedienden; 4.) het Wapen, gedraagen door den Onder-Koopman en Secretaris van de Weeskamer, *Olof Gotlieb de Wet*; 5.) het Helmet, gedraagen door den Lt. Ingenieur, *Carel David Wentzel*; 6.) de Staf van Commando, gehouden door den Extr. Luitenant van de Artillery, *Johannes Fifcher*; 7.) de Wapen of Lyf-Rok, gedraagen door den Vendrig en Adjutant, *Kenne Nic. Volfted*; 8.) de Handfchoenen, gedraagen door den Boekhouder en ordinaris Gecommitteerde, *Nicolaas Ley*; 9.) de Spooren, gedraagen door den Vendrig en Landmeeter, *Carel Fredrik Brink*; 10.) de Degen in de Schede met het Geveft om hoog, gedraagen door den extraord. Vuurwerker *Johannes Brefler*; en 11.) de Degen bloot met de Punt om hoog, gedraagen door den Boekhouder en ordinaris Gecommitteerde, *Jan Adolph Kuuhl*. Vervolgens kwam de Hofmeefter van 't Gouvernement, *Lodewyk Hansfen*, in den zwaaren Rouw, met *ongedekten* Hoofde: Wyders *agt* Aanfpreekers, gaande *vier aan vier*.

Onmiddelyk hier op volgde het *Lyk* van den te vooren gemelden Heer Gouverneur, overdekt met een zwart Lakens Kleed, vercierd met zwart-zyden Franjes en Kwaften, en gedraagen door *twaalf*, zoo Boekhouders als Adfiftenten: Daarenboven gingen tot elkanders verpoozing nog zes Boekhouders en Adfiftenten aan weerszyden van het Lyk, 't geen teffens door de *Lyf-Wagt*, dewelke voor den Overleedenen beftemd was (zynde een Sergeant, een Corporaal, en 12 Fuseliers) geëfcorteerd wierd. De *vier* Slippen van het Baar-Kleed

LYKSTATIE van den BARON VAN RHEEDE van OUDSHOORN tot NEDERHORST aan de KAAP DE GOEDE HOOP, den 27 April 1773.

B. MOURIK excudit

Kleed wierden gedraagen 1) door den Onder-Koopman en Secretris van den Agtb. Justicieelen Raad, *Christiaan Rudolph Neetling*. 2.) door den Onder-Koopman en Resident van de *Baay Fals*, *Johan Fredrik Karsten* 3.) door den Onder-Koopman, en Opziender van het Hout-Magazyn der Compagnie en van het Slaaven-Logis *Carel Maximil. Atleda*, en 4.) door den Onder-Koopman en Soldy Overdraagen, *Joh. Corn. van der Spuy*.

Agter het *Lyk* kwamen 1.) de Bloed Vrienden van wylen zyne Edelh.; 2.) de Ed. Agtbaare Heer Gezaghebber en de Heeren Leden van den Politiquen Raad; 3.) de Heeren Predikanten; 4.) de Leden van de respective Collegien, zoo aan de *Kaap* als in de *Buiten-Districten*; 5.) de Gequalificeerde en in het Gouvernement van de *Kaap* zoo als ook op de aanweezende Schepen bescheidene Compagnies-Dienaaren en Burgeren, alle naar hun Rang; 6.) de Werk- en andere Baazen van de Compagnie; en 7.) eenige Burgers, die onder de respective *Burger-Militie* niet forteeren. Eindelyk wierd de *Trein* door de tweede Comp. Burger-Ruitery gesloten.

„ Terstond na het zetten van het *Lyk* op de Baar had men, onder het geduurig luiden der Klokken, op het Kasteel en de Schepen *Minut-Schooten* begonnen te doen. Toen de Statie buiten het Kasteel was gekomen, nam men de Route langs de eerst aangeweezene Wegen en Straaten na de Kerk, alwaar op het Plein het Garnizoen en de Burger-Militie in Order geschaard stonden.

„ Zoo dra men het voorn. Kerk-Plein naderde, wierd door de evengem. Militie het Geweer op schouder genoomen, en vervolgens gepresenteerd: Geduurende het voorby passeeren wierd de Dooden-Marsch geslagen: En straks, toen het Lyk in 't Graf nedergelaaten was, wierden eerst de *drie* Veldstukken gelost: Hier op volgde by de gantsche *Infantery* een *generaale* en vervolgens een *tweede* en *derde* Decharge zoo uit het Kanon als Musketery: Doch door de Cavallery wierd niet gevuurd.

„ Terstond met de *eerste* Decharge uit de Muskettery wierden de Minut-schooten gestaakt; doch ieder Salvo van het Hand-Geweer wierd telkens met een Kanon schoot van de *Couvre Face*, *Imhoff*, beantwoord. En na het doen van de laatste Decharge hield het luiden der Klokken op: De Vlaggen van het Kasteel en de Schepen wierden geheel weder bygemaakt; en men deed tot slot de volgende Kanon-schooten: Uit de *Couvre-Face*, *Imhoff* 17. Uit het Fort *de Knocke* 11. Uit de groote Battery, of Waterschans 9. Uit de Battery *Heeren Hendriks Kinde* 7. En wyders uit de *drie* Redouten *Tulbagh*, *Helena* en *Elisabet* ook ieder 7. Dus in 't geheel 65 Schoten waar na op de Schepen, elk na Rang, ook Schoten gedaan wierden; en wel, door de Schepen van 150 Voet 17, en door die van 136 tot 140 Voet 15 Schooten, wordende wyders door de verdere Vaartuigen zoo veele Schoten gelost, als ieder doen konde".

 „ Dit

„ Dit alles verricht zynde marscheerden alle de Troeppen af met
„ het Geweer om hoog in de regter Arm, onder het slaan van de
„ *Retraite* &c. als wanneer de *Slip-Draagers*, en de *Draagers der Ornamenten* paar aan paar gingen even voor de Aanspreekers, de
„ Hof-Meester *Hanssen*, nu met *gedekten* hoofde agter de Lyk-Statie,
„ dewelke door de *Draagers*, insgelyks paar aan paar, geslooten
„ wierd &c.

Den 18 April, zynde Zondag deed de Eerwaarde Heer *Johannes Petrus Serrurier* des ogtens tot Lof van den Overleedenen een zeer geleerde *Lyk-Predikatie* in zulke harttreffende Uitdrukkingen, dat de talryke Gemeente op het sterkste daar door wierd aangedaan; zynde wyders deze *Predikatie* met een fraaye Aanspraak en Toepassing op dit Sterf-geval besloten.

INGERMERLAND. Petersburg. Vervolg van het Antwoord van ons Hof op het Manifest van de Porte: *Ziet onze voorgaande bladz. 9.*

Het zy hier mede zoo 't wil: Reeds voor de Byeenkomst van het Congres; zelfs van het vertrek der Turksche Ministers van Constantinopolen, had men aan de Porte de Conditien medegedeeld, op dewelke Rusland den Vrede maaken zoude; En inzonderheid had men haar vooraf gewaarschouwd, dat 'er voor haar niets te doen zou vallen, om met de Beurs in de hand te negocieeren; en dat het geen Rusland eischte niet voor eenige Prys van Geld af te koopen was.

Men sammelde dan niet op het Congres van Foczan om tot de Zaak zelfs te treeden; Men begon met het geen het wezentlykste was, en eischte van wegens Rusland de *volstrekte Onafhanglykheid* der *Tartaaren*.

In eenige Conferentien, daar de Voorwaarde wegens de *Onafhanglykheid der Tartaren* verhandeld wierd, stonden de Plenipotentiarissen van de Porte toe „ dat de Tartaaren vry en onafhanglyk zou-
„ den zyn; dat de Verkiezing van de Chan, het bestier der Justi-
„ tie en Staats-Zaaken zoo wel binnen als buiten 's Lands, in een
„ woord alle aanwending en schikking, niet alleen van het geheele
„ Lighaam en den Welvaart van ieder in 't byzonder, maar ook
„ van den Staat volstrektelyk niet zal afhangen, als van hen zelfs
„ en van den geenen, dien zy zelfs tot Chan zouden verkiezen,
„ welke Chan van het oogenblik zyner Verkiezingen af hun Souve-
„ rein zal worden, en door niemant zal kunnen worden agefzet."
Maar zy eischten, en zulks wel, zoo als zy zeiden, als een Artikel van Godsdienstig Ceremonieel „ dat de Chan, na dat hy zou verkoo-
„ ren zyn, aan den Grooten Heer zoude schryven, en van dezen
„ verzoeken, dat Hy deszelfs Verkiezing goedkeurde, waar omtrent
„ de Groote Heer geen Magt zoude hebben om zulks te wei-
„ geren."

De

De Gevolmagtigden van Rusland wilden dat Ceremonieel bepaalen aan eene eenvoudige Bekentmaaking, zoo als onder de Souverainen in gebruik is, en weigerden derhalven, dat de Chan de goedkeuring van zyn Persoon van de Porte eischen zoude, om dat dit met de volstrekte Onafhanglykheid der Tartaaren niet bestaanbaar was.

Osman Effendi, eerste Gevolmagtigde van de Porte, betuigde met allen aandrang, dat een Zamenloop van twee *Califes* of Opper Hoofden met hunne Religie streed; en dat hy nooit zoude kunnen zyne toestemming geven „ dat de Tartaaren zig niet in eene Gods„ dienstige Afhanglykheid van de Porte bevonden.

De Russische Gevolmagtigden oordeelende, dat eene Afhanglykheid, in diervoege als de Turken eischten, een weezentlyke Staats-Afhanglykheid zoude evenaaren, weigerden dezelve toe te staan: Men twistede, zonder dat van weerskanten iets toegegeeven wierd: *Osman* begeerde Paarden en brak het Congres af.

Men zal dit wel willen vergelyken met het geen het *Turkse Manifest* verhaald; Dan zal men zien hoe zeer men in hetzelve van de Waarheid afgeweeken is.

Ook is men in dat Manifest met geen betere Trouw te werk gegaan omtrent de Omstandigheeden der Byeenkomst van het *tweede Congres*. Zie daar, 't geen ten dezen opzigten is voorgevallen.

Op het eerste Voorstel nopens de *Onafhanglykheid* der *Tartaren* had de Groot-Vizier aan den Maarschalk Romanzow geschreeven, dat „ hy zulk een Eisch niet had kunnen verwagten van Lieden zoo „ inschikkelyk en braaf als de Russische Gevolmagtigden, dewyl „ door dezen eisch de *Religie* van *Mahomet* gehoond wierd; en hy „ verzogt den Maarschalk, aan hen te willen schryven, en hun „ meerder Eerbied voor de Religie aan te pryzen."

De Maarschalk, wel verre van dat hy in de Eischen der Gevolmagtigden van zyn Hof iets wilde berispen, behalven dat ook deze van hem niet afhingen, antwoordde aan den Vizir in zeer beschaafde Bewoordingen, „ dat hy vond dat zy wel gedaan hadden."

Onmiddelyk op dit Antwoord kwam 'er een tweede Brief van den Groot-Vizier: En dewyl het Congres reeds afgebrooken was, toonde hy daar in het gevoeligste leedweezen over dat Voorval: Met dezen Brief wierd aan den Maarschalk expres een Man van vertrouwen afgezonden, zynde zekere *Vassif Achmet Effendi*, dewelke te vooren als Krygsgevangen in Rusland geweest was.

De Vizier deed daarin den Voorslag om de Negociatie weder te beginnen, en hy liet aan den Maarschalk de Keuze om, *naamentlyk*, of van weerszyden den Donau te naderen en directelyk met elkander te handelen, of om nieuwe Plenipotentiarissen te Bucharest te doen by een komen; wordende dit alles beslooten met een zeer instantelyk verzoek om een *Wapen stilstand* van zes Maanden. *Vassif Achmet* was, behalven met dezen Brief, ook voorzien met eene Instructie-

tie die opzettelyk was ingerigt om vertoond te kunnen worden, en die hem magtigde om zoo wel de Zaak tot hervatting van de Onderhandelingen, als die van den Wapen-stilstand te beschikken.

De Maarschalk Romanzow, schoon geen Instructie van zyn Hof hebbende, nam op zich deze vredelievende Betuigingen, dewelke hy met alle rede konde oordeelen opregt te zyn, met geene afschrikkende bejegening van de hand te wyzen, en hy stemde toe, dat men een Wapen-stilstand van 40 dagen vergunnen zou, als zynde de tyd, dien hy nodig had om van zyn Hof Ordres te krygen.

Terwyl dit in het Leger voorviel, had men te Petersburg de tyding van het verbrooken Congres gekreegen; en alzoo men ter goeder trouw geloofde dat de Turken aan de Onafhanglykheid der Tartaaren geene andere bepaling begeerden, als wat aanging de Zaaken van *Religie*, vond men goed in dezen opzigte eenige inschikkelykheid te gebruiken, en men zogt iets uit te denken ter vergoedinge van het geen, zoo wel uit hoofde van de *Waardigheid* en aanzien der Verbintenissen, met de *Tartaarse Natie* gemaakt, als uit hoofde van het *Belang der Zaake* zelfs, ten aanzien van den Invloed, dien de Porte daar door op die Natie behield, nadeelig weezen mogt. Het Middel, 't welk men oordeelde tot dit Doelwit bekwaam te zyn, was, om de toestemming van de Porte te krygen tot den Afstand, dien de *Tartaaren* van *Kercbi* en *Yenicale* gedaan hadden, en welkers Oogmerk van den eenen kant bestond in de verzekering van de Gerustheid der Grenzen van het Russische Ryk, en van den anderen kant om de *Crim* tegen alle schielyke Overrompeling en Aanranding der Turken te beveiligen.

Naauwlyks had men deze Denkbeelden ontworpen, of zy wierden aan de twee Hoven, welker goede Bemiddelingen den Vrede begunstigden, medegedeelt: Ook duurde het niet lang of zy wierden, door middel van de Ministers te Constantinopolen, aan de Porte bekend: En teffens zond men aan den bovengem. Maarschalk tot Antwoord, dat hy een *tweede Vredes Congres* zoude aanneemen.

Op dezen grond en in dien staat van Zaaken vergaderden de Gevolmagtigden te *Bucharest*. By het begin der Negociatie gaf de Turkse Plenipotentiaris herhaalde Verzeekering van de Geneigdheid tot den Vreden; maar des onaangezien liet hy niet na om over de beuzelagtigste Zaaken te hairklooven, en op ieder stuk, hoe gering het ook was, te zeggen, dat hy daar over aan zyn Hof schryven moest.

De Pointen wegens de *Onafhanglykheid* der *Tartaaren*, het afstaan van *Kercbi en Yenicale*, zoo als ook *de Vryheid van den Koophandel* en de Scheepvaart wierden in de eerste Conferentien beslist, dan eens, ieder Stuk afzonderlyk, dan eens te zamen, als zynde onmiddelyk aan elkander verknogt.

In de *twaalfde* Conferentie, zynde op den 6 December, was men

in

in zoo verre tot het einde gekomen, dat de Voorwaarden der *Gods-dienstige Afhanglykheid van de Tartaaren* zouden worden bepaald, naamentlyk,, dat de *Sultan* aan den *nieuw-verkooren Chan* zyne Be-
,, nedictie geeven zoude; dat men voor denzelven in de Mosqueën
,, zou bidden; en dat de *Lieden van de Wet* by de *Tartaaren* Gezag en
,, Magt van den *Mufti* krygen zouden." De Turkse Plenipotentia-
,, ris toonde zich vergenoegd, dat hy nopens deze Pointen aan zy-
ne wet voldaan had.

Men had ook eenige Gronden gelegt, ten einde de Guarantie van Rusland wegens de *Onafhanglykheid* der *Tartaaren* zich niet over deze Pointen van Religie mogt uitstrekken.

De Turksche Minister wankelde of omtrent de onbepaalde Vryheid van den Koophandel en de Scheepvaart, of omtrent het afstaan van *Kerchi* en *Yenicale*, en gaf voor,, dat deze twee Conditien niet
,, te gelyk door zyn Hof konden worden toegestaan; dat, als het-
,, zelve *Kerchi* en *Yenicale* afstond, men de Scheepvaart moest be-
,, paalen, behalven dat de Porte noodwendig in 't bezit van *Yeni-*
,, *cale* diende te blyven, om op de Beweegingen der Zee-magt van
,, Rusland het oog te kunnen houden."

Tot zoo verre was de Onderhandeling gevorderd: Daar wierd geen gewag gemaakt om de Turkse Vestingen in de *Crim en Cuban* te behouden: Men sprak niet als over de bezitting van *Yenicale* en *Kerchi* of over de bepaaling der Scheepvaart. De twee Ministers twisteden over dezen Artikelen zonder het te kunnen eens worden, tot dat de Turkse Plenipotentiaris voorgaf,, dat het alleen de Vre-
,, ze was omtrent het geen in het vervolg uit de zamenloop van
,, deze twee Conditien ontstaan mogt, die de Porte hierin weer-
,, hield; en dat dit zoo waaragtig was, dat, als men slegts in de
,, Nabuurschap een Plaats aan de Porte afstond, om aldaar een
,, Vesting, als *Yenicale* is, te bouwen, zy daar mede genoegen ne-
,, men zou." Dit Middel wierd van weerskanten aangenomen en
,, de twee Ministers bepaalden zig dies wegens decisief op den 10 December.

Het was dan op dien dag dat de twee Ministers aan hunne Hoven schreeven; de Turkse, om onder 't oog te brengen dat de Russische niet van den Eisch nopens *Kerchi* en *Yenicale* wilden afzien; en de Keizerlyke Afgezant, om aan zyn Hof te melden, dat de Turken een Ruimte verzogten in de Nabuurschap om aldaar een Fotres aan te leggen: Dus was het deeze zaak alleen, waar van het Lot van den Vrede afhing.

Het Antwoord van 't Hof van Rusland was overeenstemmend met de Voorstelling van deszelfs Minister: Men weet niet, wat het Antwoord van de Porte was; maar dit is zeker, dat, zoo dra de Courier van Konstantinopolen was terug gekomen, de Turkse Minister eensklaps van taal veranderde: In de eerste Conferentie na de aankomst van

van de Courier deed hy de Naamen der Vestingen, die aan de Porte blyven moesten, in zyne rede in vloeijen, en vervolgens eischte hy alle die Vestingen terug met zulk een hoogen toon, dat de Heer Obrescoff oordeelde aan hem te moeten zeggen „ dat er „ noodwendig een aanmerkelyke Verandering in de Geneigdheeden „ van zyn Hof moest voorgevallen zyn."

Dus bleek het dat men niets gevorderd, en al het verhandelde verlooren arbeid geworden was. Het bleef in dezen toestand, tot dat de Heer Obrescoff zynen Courier te rug gekreegen had, als wanneer hy op den voorigen voet voortging, even als of hy de veranderingen van den Ottomannischen Minister niet in opmerking neemen moest, zeggende „ dat, op de Voorstelling, door hem „ aan zyn Hof gedaan, van dat geene, waar omtrent hy met dien „ Minister in der tyd overeengekomen was, hy nu Ordres van het„ zelve gekreegen had, en voor het tegenwoordige aan hem voor„ stelde de uitkiezinge van een Plaats tot het bouwen van een Ves„ ting even als *Yenicale*".

De Turkse Minister deed den Heer Obrescoff wel bespeuren, dat daar over niet meer te doen viel; Des onaangezien namen zy een Landkaart, en deeden onderzoek naar een Plaats, die de Porte kiezen konde: Dit was een Turkse Landkaart, aan den Turksen Ambassadeur zelfs toebehoorende, zoo dat de Dwaaling, hoedaanig die ook in de keuze van de Plaats geweest moge zyn, niet aan den Russischen Minister konde toegewesen worden; Want deze, op de voorn. Land-kaart een Eiland bespeurende, 't welk tusschen de Kaap *Ackbouron* en het Eiland *Taman* geleegen is, zeide aan den Turksen Plenipotentiaris: „ Wel nu, Gy wilt een oog, hebben, om onze „ Schepen te begluuren: Zoud gy iets beter kunnen wenschen?" De Turkse Minister gaf niet dan maatiglyk daar aan gehoor.

Maar de Heer Obrescoff vond middel om de Opmerking van den Turksen Minister gaande te maaken door een Voorstel, 't welk hy gemagtigd was te doen, als de Onderhandeling zich in een staat bevond, dien hy daar toe bekwaam oordeelde, met oogmerk, om zig daar van tot gemakkelyker bevordering van de Onderhandeling te bedienen, naamentlyk: „ dat als de Porte de Conditien aannam, „ zoodaanig als hy, Heer Obrescoff, dezelve door de Negotiatie „ *gebragt* had, zyn Hof als dan van alle schadeloos-stelling zoude „ afzien: Hier omtrent diend men in opmerking te neemen dat, zedert het begin der Onderhandeling, Rusland altoos, uit hoofde van de Restitutie van *Wallachyen* en *Moldavien*, op eene schadeloos-houding had aangedrongen.

By het doen van dien Voorslag herhaalde de Heer Obrescoff in korten bewoordingen zyn *Ultimatum*, en stiptelyk in maniere als volgd:

„ Als de Porte de *Onafhanglykheid* der *Tartaren* erkend, zooda-

„ nig

„ nig als ik die gevraagd heb. Als de Porte *Yenicale*, *Kercbi*, en *Kinbourn* aan Rusland afstaat, en *Oczacoff* doet sl·gten, en toestemd, „ dat de geheele Uitgestrektheid van het Terrein tusschen de *B g* en „ den *Niester* Barriere gelaaten word: Als Zy aan de *Tartaren* af- „ staat alle de Steden, Landen *enz.* zoo wel in de *Crim* als in *Cuban* „ gelyk als dezelve door het Hof van Rusland aan die Volkeren „ zyn afgestaan. Eindelyk als Zy de vollen en volmaakte Vryheid „ van den Koophandel en de Scheepvaart toestaat voor alle soort „ van Schepen in alle de Zeën van haare Heerschappy; Als mede „ als Zy haare goedkeuring geeft tot alle de andere Artikelen, in „ diervoege als deze door my zyn voorgesteld geworden; Als dan „ zal myn Hof alle de anderen Conquesten, op de Porte gemaakt, „ aan Haar te rug geeven, en afzien van alle schadeloos-stelling, „ hoe ook genaamd, voor de Kosten van den Oorlog."

Het was op den 4 February, dat de Heer Obrescoff deze evengenoemde Voorstellingen deed: De Turkse Minister liet toen met meerder ernst zyne Gedachten gaan op het Eiland, 't geen men hem onder 't oog bragt; Hy verzogt den Heer Obrescoff, dat het voon. *Ultimatum* hem in Geschrift wierd ter hand gesteld, en hy zond zynen Neef als Courier na Constantinopolen.

Men kreeg dus een nieuw Schemer-ligt van hoope op den Vrede, waarin de beide Ministers bleeven tot den 6 Maart op welken dag de Courier van Constantinopolen terug kwam.

In plaats van een beslissend Antwoord, 't welk men met des te meerder grond konde verwagten, om dat de Termyn van den Wapen stilstand op het einde was, wierden door den Turksen Plenipotentiaris niet dan *Aanmerkingen* op het bovengem. *Ultimatium* aan den Russischen Minister overhandigd, en hy zeide alleenlyk, dat alles, wat hy van hem te vraagen had, bestond in een *Antwoord* op deze *Aanmerkingen*: De Heer Obrescoff bragt hem onder 't oog, dat alle de Antwoorden, die hy hem geeven konde, nutteloos zouden zyn: Egter, dewyl de Turkse Gevolmachtigde hier op sterk aandrong, wierd aan hem een Antwoord in Geschrift gegeeven.

Des onaangezien had de Turkse Minister in der daad eene andere *Resolutie* gekreegen: Hy deedt dit aan den Heer Obrescoff merken, maar hield dezelve voor zich tot op het laatste oogenblik van den Wapenstilstand, op den 9 Maart [*te weeten* O. ST. *zoo als alle de dagen, in dit Stuk voorkomende, moeten begreepen worden.*

De *Resolutie*, welke door den Turksen Minister op het oogenblik van den geeindigden *Wapen-Stilstand* overhandigd wierd, bestond hier in: Dat hy voor alle dingen bevel had om aan Rusland voor te draagen een Schadeloosstelling van *zeventig duizend* Beurzen, naamentlyk, *veertig duiz.* voor de Restitutie van alle de Conquesten aan de Porte en *dertig duizend*, om op te weegen tegen de *vier Artikelen*, die het *Ultimatum* van Rusland uitmaakten. „

Men overweege hier, hoe groot de Verwondering van den Russischen Minister moet geweest zyn, toen men hem zulk een Voorstel deed, waar door de geheelen Onderhandeling vernietigd wierd, en die zeer duidelyk aantoonde, hoe zeer de Porte van de opregte Geneigdheid tot den Vrede verwyderd was, vermits dezelve al lang te vooren geweeten had, dat het Hof van Rusland geen Geld begeerde, maar tot eene Vergoeding van de gemaakte Conquesten niets anders eischte als de Veiligheid van deszelfs Grenzen, en om door het gevolg van een gelukkig gevoerden Oorlog zich te bevinden in een toestand van Vryheid, dewelke natuurlyker wyze en ten aanzien van den Koophandel en de Scheepvaart aan alle Staaten toekomt.

(*Het Vervolg hierna*).

DUITSCHLAND. *Berlyn*. Den 13 July (1773) begaf hare Koninglyke Hoogheid, Mevrouw de Princes van Orange en Nassau zich van 't nieuwe Paleis by *Potsdam* door deze Stad naar *Schönhausen* by de Koningin. De Koning heeft te paard die Vorstin een groot half uur van het voorsz. Kasteel verzeld. Hare Koninglyke Hoogheid verbleef aldaar tot den 29 en is dien dag naar *Rheinsberg* vertrokken, om aldaar tot den 6 Aug. by haren Oom, zyne Koninglyke Hoogheid, Prins Hendrik te vertoeven en als dan de reize naar Holland, door de *Oude Mark* en over *Brunswyk*, aan te nemen, hebbende de Koning ten zelven einde in hoogst desselfs Staten de nodige Paarden voor de Rytuigen van die Vorstin doen bestellen.

Hamburg. Men heeft alhier tyding dat 'er tusschen de Russen en de Turken, aan gene zyde van den Donau, verscheide gevechten zyn voorgevallen, waar van de berichten zo verschillende en duister zyn, dat de tyd en de gevolgen de gegrond- of ongegrondheid derzelver zullen moeten ophelderen. Wat men ondertusschen met zeekerheid melden kan is, dat de wakkere Generaal *Weisman* van de zyde der Russen, in eene dezer actien gesneuveld is.

NEDERLANDEN. *'s Gravenhage*. Zyne Doorluchtige Hoogheid de Prins Erfstadhouder in den nacht van den 22 Juny (1773) van hoogst desselfs reize, waarvan wy in ons voorgaande Stuk bladz. 15. verslag deden, alhier te rug gekomen zynde, is den den 20 July 's morgens ten half zeven uren naar *Vriesland* vertrokken; dejeuneerde op de Buytenplaats van den Wel Ed. Gestrengen Heer Mr. *Pieter Clifford*, regeerende Burgemeester der Stad *Amsterdam*, genaamd de *Hartekamp* en gelegen te *Bennebroek*; verwis-

wisselde van paarden voor de Herberg *de dorstige Kuyl*, in de Heerlykheid *Berkenrode*, passeerde 's namiddags ten 2 uren door de Stad *Haerlem*, naar de Buitenplaats *Beekestein* by *Velzen*, toebehorende den Wel Ed. Gestr. Heer Raad en Advocaat Fiscaal *Boreel* te *Amsterdam*, hield aldaar het Middagmaal, en vertrok van gemelde Buitenplaats om 8 uren naar *Sparendam*, alwaar de Jagten gereed lagen; zyne Doorluchtige Hoogheid ging in 't gemeene Rhynlands-Huis, bezag de grote Sluis op half weg *Haerlem*, en *Amsterdam*, en begaf zich vervolgens aan boord van het Jagt onder het gejuig van een meenigte Aanschouwers, maar door 't laage water niet voor 's nachts ten 3 uren konnende vertrekken, arriveerde die Vorst eerst den volgenden morgen (den 21 July) omtrent half 9 uren in 't gezicht der Stad *Amsterdam*, alwaar 't Jacht door stilte niet konnende opkomen, door vyf Sloepen van Straat Davids Schepen, voor die Stad liggende, en met wakkere Roeyers voorzien, geboegzeerd werd, tot op de hoogte van het *Tolhuis*, over de Nieuwe Stads Herberg der voorsz. Stad. In deze passagie werd het Kanon van drie batteryen der voorsz. Stads wallen langs de Y-kant gelost, het geen telkens uit het Kanon van hoogst gemelde Jacht beantwoord wierd; ondertusschen lieten alle de Schepen, zo wel op stroom, als in de laag voor de meergem. Stad, hunne Vlaggen en Wimpels waayen, en het Y scheen als overdekt van Jachten en Vaartuigen opgepropt van Volk om zyne Doorluchtige Hoogheid te zien. Ten 9 uren stapte de Vorst aan het *Tolhuis* te land, wordende onmiddelyk door eenige aldaar geplante stukjes Kanon gesalueerd, ging daarop, met zyn Gevolg in Koetzen, met 6 paarden bespannen, over *Buiksloot* om zyne reize verder naar *Noord-Holland* enz. voort te zetten.

Omtrent 10 uren arriveerde onzen Vorst in 't vermaarde Dorp *Broek*, en werd aldaar verwelkomd door den Wel Ed. Gestr. Heer *Nabuys*, Baljuw van Waterland enz. en twee Burgemeesters van dit Dorp; de Prins werd vervolgens door denzelven begeleid tot in de Kerk, alwaar zyne Doorluchtige Hoogheid in het Choor met zegen bede nader werd verwellekomt, door voorn. Heer Baljuw en acht Gedeputeerden uit de Regenten, als mede door den Predikant en twee Gecommitteerden van den Eerw. Kerkenraad; waarna zyne Doorlugtige Hoogheid dejeuneerde in het

Dorpshuis, door den Secretaris bewoond, en verder onder het geleide van de voorn. acht Gedeputeerden het overige van het Dorp doorwandelden, gevende inmiddels aan twee Burgemeesters en een voornaam Burger een aller vriendelykst bezoek, wordende verder geconduiseerd door wel gemelde Heeren Baljuw en Regenten tot voor de Herberg *de Zwaan*; aldaar zyne Doorlugtige Hoogheid een voorspoedige reize gewenscht, en een nedrig afscheid genomen hebbende, waarby onzen Vorst zyn groot genoegen betuigde, over 't geene zyne Hoogheid aldaar gehoord en gezien had, vertrok hoogst dezelve verder naar *Monnikendam* en arriveeerde aldaar ten half twaalf uren in een gewenschte welstand en tot groot genoegen der inwoonders der voorsz. Stad.

(*Het vervolg den 1 Septemb.*)

Utrecht. De Leden van den Kerkenraad der Nederduitsche Gereformeerde Gemeente dezer Stad, twee achter een volgende jaren in dienst blyvende, zoo gaat jaarlyks een Zeker getal af en eenige nieuwe verkorene Leden komen aan; de thans nieuw Verkorene zyn op Zondag den 25 july (1773) in hunnen dienst bevestigd geworden, door den Wel Eerwaarde zeer geleerden Heer *Paulus Rutgers*, predikende ter dezer gelegenheid over Rom. 12. 11. *Zyd niet traagh in 't beneerstigen. Zyt vierig van Geest. Diend den Heere.*

OUDERLINGEN, die aan blyven.

Jan de Waal
Lambertus van Geelkerken
Jan van Leemput
Jan Doedes
Paulus van Lanckom
Abraham Maas

OUDERLINGEN, op nieuw verkoren.

Jacobus van Marienhof
Huybert van Seyst
Huybert van Ee
Mr. *David Reguleth*
Cornelis van Vlissingen
Willem van Vloten
Johannes van der Sluys
Jan van Terveen
Mr. *Johan Adriaan van Wachendorff*
Mr. *Hieronymus van Alphen*

DIACONEN, die aan blyven.

Mr. *Coenraad Willem Kelderman* Boekhouder.
Pieter van Schoonhoven
Dirk Verhoesen

DIACONEN, op nieuw verkoren.

Warnard Wilmerink
Ernst Gardenaar
Johannes van Schalkwyk
Henricus van Otterlo

Rut-

Rutgerus van Hamersveld
Gerrit Heyveld
Hendrik van der Puyl
Reinier Keyzer
Gerrit Houtsager
Hendrik van der Wiel
Johan Verbeyk
Alexander Sentius
Paulus Geltsligter
Jaspar van Kampen
Hendrik Stricker
Dirk Cornelis Wefers
Johannes Paling
Gerrit Cornelis Harmsen

Arnhem. In onze voorgaande bladz. 20 hebben wy gemeld dat op de Heide naby deze Stad zeeker Schaapherder, alvoorens een weinig geworgd te zyn, den 24. July 1773. levendig is verbrand geworden.

Deze Booswicht by Sententie van de Ed. Mog. Heeren Raden des Furstendoms Gelre en Graafschaps Zutphen gewezen, was genaamd *Berent Evertsen*, geboortig van *Loenen op Veluwe*, oud volgens zyn zeggen, tusschen de 25 en 30 jaren, doch volgens zyn Doopzeel, op den 15 November 1744 gedoopt. By zyne Confessien is gebleeken, dat hy bekende van jongs op grote genegenheid gehad te hebben, om zich ten nadelen van zyn meede mensch te verryken. Dat hy daar van bewyzen gegeven heeft door verscheide geringe dingen te stelen. Dat hy, tot groter zynde overgegaan, zich tot vier reizen toe schuldig heeft gemaakt aan het stelen van Immen, alhoewel voorgevende dit zonder gewin te hebben gedaan, doordien hy de honing zelfs had opgegeten. Dat hy Gevangen, voorts zich heeft begeven tot 't stelen van Schapen, en ook wel tot het ombrengen van eenige, om een ander, enkel uit haat, te benadelen, welker getal, volgens zyn opgave, ongevaar op zeven en twintig stuks beloopt. Dat hy gevangen al mede van zich heeft konnen verkrygen, om niet alleen valschlyk voortegeven, tot bedekking, zo hy zegt, van zyn gepleegd verzuim om op de Schapen, welke aan zyne zorge, als Schaapherder waren toevertrouwd, te passen en die in 't wild te hebben laten loopen, dat hy door vier aan hem onbekende perzonen, hoewel hy den eenen zodanig kwam te beschryven, dat die op een perzoon in de nabuurschap scheen te gelyken, en die echter daar na ten eenemale onschuldig is bevonden, op eene violente maniere was geattaqueerd, en met afnemiug van zyn geld en twee gouden Knopen uit zyn hemd, deerlyk was mishandeld geworden, hebbende, om zulks eenigen schyn by te zetten, zich zelfs hier en daar aan 't lighaam gekwetst, of ook wel met het bloed van een Schaap, ten dien einde door hem adergelaten, besmeerd en bemorst, maar zelf tot de gruwelyke onbedachtzaamheid te vervallen, om de waarheid van dit voorval en zyne vercierde omstandigheden, op een tyd dat niemand aan zyn goede trouwe twyfelde, willens en wetens met eenen Solemnelen Eed, tot drie maal

toe,

toe, te bevestigen, en door dit alles de Justitie voorbedachtelyk te misleiden, vergeessche moeite te laaten doen en kosten aan te doen wenden, om, ware 't mogelyk, de daders van zo een voorgegeven gruwzaam feit, waarby de publieke veiligheid der Wegen en Velden zo zeer geintresseerd scheen, te ontdekken. Dat, aangezien alle deze ieder op zich zelfs zeer strafbare feiten en euveldaden, het echter daar by niet is gebleven, maar dat hy Gevangen daarenboven is vervallen tot zo een uiterste van Godloosheid, dat hy, door overtuiging van zyn gemoed, heeft moeten bekennen *vyfmaal brand* te hebben gesticht, en dus de oorzaak is van de navolgende afgebrande Schoten en Huizen; als I.) van den brand, welke op den 23 April 1772 des avonds omtrent 11 uren is voorgevallen op den *Beerenkamp* in den Ampte van *Nykerk*, waardoor het Boerenhuis benevens zyn Achterhuis of Deel, en daarin verscheide beesten, zo Paarden als Koeijen, Vaarsen, Pinken en Kalveren, mitsgaders eene menigte meubelen en anderen goederen, in dit Huis verbrand zyn; waaromtrent uit zyne Confessien consteerd dat hy deze euveldaad gepleegd heeft, om een stuk Weigrond, dat hy meende voor zyne Schapen, waarmede hy des tyds aldaar in de *Greese* was beter te zullen wezen, als 't gene hy gehuurd had, machtig te worden, en dat hy zulks niet van den Boer had konnen verkrygen, vermits die het om te hooijen zelfs voor zyn Vee nodig had, waarom hy het versoeilyk voorneemen had gesmeed om die beesten te verbranden, ten einde door dit middel zyn oogmerk te bereiken. Dat hy Gevangen ten dien einde, na dat hy zich nevens die van 't Huisgezin te bed begeven en gemerkt had, dat die allen in de Slaap waren, stil is opgestaan en met het vuur, het welk hy met zyn ketsgery (vuurslag) gemaakt had, het stroo van binnen op de *Hilde* aangestoken en aangeblaazen heeft, en 't zelve met noch ander stroo, om 't ter dege te doen aangaan, bedekt heeft. Dat hy Gevangen, dit gedaan hebbende, zich weder in stilte te bed heeft begeven, met oogmerk om af te wachten dat de brand recht aan den gang zou zyn en dan te waarschouwen op dat een ider zich konden redden; maar dat hy daar in verhinderd wierd door 't schielyker aan en voortgaan van den brand dan hy verwacht had, en door 't van zelfs ontwaaken van eenige van 't Huisgezin, welke terstond opgestaan zynde, hem gevangen noch te bed vonden. Dat hy, zo wel door 't verbranden van een gedeelte van zyn eigen goed, buiten alle verdenking zynde gebleeven, deze zyne gruwzame euveldaad boven dien noch op een snode en geveinsde manier heeft zoeken te bedekken, door niet alleen een uiterlyke vertoning van medelyden met den Boer en zyn Huisgezin te maken, en die zeer te beklagen, maar ook door kort na dat die brand was voorgevallen aan die Boer eenig geld op de pacht van de *Grees*, mitsgaders eenig Spek, Boter en Brood, als 't ware om hem te troosten en eenig Soulaas toe

te

te voegen, te brengen II.) Dat hy Gevangen mede den Dader is van 't in brand steken van 't Schaapschot van *Willem Janssen Bosch* en zyne Vrouw *Jannetje Beerts*, in de buurschap *Speulde* onder den Ampte van *Ermelo*, 't welk op den 20 Maart (1773) des avonds tusschen 11 en 12 uren met alle de Schapen ten getalle van 122 Stuks, zo oud als jong, is afgebrand, dat de Gevangen deze brand insgelyks met het vuur van zyn pyp heeft gesticht, en om gene andere redenen, dan door 't verbranden der Schapen aan den Schaapherder de gelegenheid te ontnemen, om, zo als hy gewoon was, dagelyks met die Schapen by de troep, welke door hem gehoed werd, te weiden, en dan te konnen zien dat de Schapen van hem Gevangen gellig waren, 't welk hy Gevangen, om dat de menschen hem nagaven dat hy daartoe door zyn slechte oppassinge oorzaak had gegeven, niet weten wilde, en 't geen hy vreesde daar door meer bekend te zullen worden III.) Dat hy Gevangen al mede schuldig is aan het in brand steken van het Schaapschot, behorende tot het Erve *Lopsum*, gelegen in de Buurschap *Telgt* onder den Ambachte *Ermelo*, 't welk op den 24 April 1773 des nachts ongeveer ten 12 uren, met alle daarin zynde Schapen, zo jong als oud, te zamen 81 Stuks, dewelke ten deelen aan twee verscheide eigenaars behoorden, doch te dier tyd by *Aalt Lubbertsen*, wonende voor Meyer op 't voorsz. Erve *Lopsum*, op de Mist waren, benevens twee kort daarby staande bergen, waarin zich slechts eenige bonen staken bevonden, geheel is afgebrand; dat hy deze brand, volgens zyne Confessien, insgelyks heeft gesticht met het vuur van zyn pyp, en dit gepleegd heeft, om gelegenheid te krygen 't land door die Schapen beweid, dat zo goed was en voor hem zo gelegen lag, gaarne wilde hebben, en door geen ander middel wist te verkrygen 't zelve in hure machtig te worden. IV.) Dat hy Gevangen al verder den Dader is van de brand stichtery, welke in den nacht tusschen den 2den en 3den May 1773 tusschen 12 en 1 uur in de nabuurschap *Appel* is gepleegt, waar door het Schaapschot, Varkensschot en Huis, staande in de voorsz. Buurschap, doch onder den Ampte van *Barneveld* en toebehorende aan *Derk Woutersen Buitenhuis* met 159 Schapen, zo jong, als oud, welke aldaar in de *Greese* waren, benevens een Paard, een Meskalf, een paar Vaarkalveren en een Varken, mitsgaders verscheide goederen verbrand, en 2 Koeyen merklyk beschadigd zyn geworden; dat hier omtrent ten deelen uit zyne Confessien is gebleken, dat hy Gevangen met oogmerk om dien brand te stichten, zich derwaarts heeft begeven, en omtrent 12 uuren des nachts is gekomen by 't huis van *Aart Ryksen*, Hospes in de nieuwe Herberg tot *Appel* onder den Ampte van *Nykerk*, staande schuins over het Huis van voorn. *Derk Woutersen Buitenhuis*; dat die Hospes voornemens zynde naar bed te gaan, doch alvoorens buiten de voordeur van zyn huis gegaan zynde om zyn

wa-

water te maken, als toen aldaar heeft vinden ſtaan, den Gevangen, die, onder voorwendzel van na den weg van *Barneveld* te vragen, zeer bedeeſt en confus in huis is gegaan, aldaar een zoopje gedronken en zyn pyp aangeſtoken heeft, doch voort daarop weder weg gegaan is, zonder dat die Hospes als toen den Gevangen heeft gekend, doch hem nochtans zodanig bezien en daarna beſchreeven heeft, dat dit de eerſte aanleiding tot ontdekking heeft gegeven, dat hy Gevangen den Dader van die gepleegde brand ſtichtery was; dat hy vervolgens, terwyl zyn pyp was uitgegaan, door middel van zyn ketsgery vuur gemaakt en daar mede het Schaapſchot aangeſtoken heeft en daarop is weggelopen, voorgevende dat, toen hy van verre gezien had dat het aan het branden was, noch eenig berouw gekregen hebbende, weder zou zyn te ruggekeerd, met voornemen om 't weder uit te maken, doch dat de brand hem toen reeds meeſter zou geweeſt zyn; dat eene verregaande kwaadaartigheid als mede de begeerlykheid hem Gevangen tot deze verfoeilyke daad heeft doen vervallen, aangezien hy door de eerſte is vervoerd geworden, om dat hy zyn Schapen of wel die gene waarover hy Herder was, gellig gehoed hebbende daar over by een ieder, en inzonderheid mede by voorsz. *Derk Wouterſen Buitenhuis* beſpot wierd, en daarom uit wraakzucht die Schapen mede wilde doen omkomen, en hy Gevangen daar toe te meer is aangezet geworden door de begeerlykheid om de Weide, welke door die Schapen gebruikt wierd, en die hem veel beter voorkwam, als die, welke hy op die tyd had, op die wyze goed koop te konnen machtig worden, gelyk hy Gevangen dan ook heeft verklaard, dat zyn voornemen alleen zou zyn geweeſt om het Schaapſchot in brand te ſteeken en de Schapen te doen verbranden, en geenzints mede het huis, 't welk wegens deſſelfs nabyheid by dat Schot, door de felle vlam, tegen zyne intentie zeer zyn aangegaan en verbrand. En dat eindelyk ten V.) hy Gevangen al mede den dader is van 't in brand ſteken van het Schaapſchot van *Rykert Derkſen* en zyn Vrouw *Geertje Stoffels* wonende op 't Erve *de Peereboom* in de Buurſchap *Telgt* onder den Ampte van *Ermelo*, het welk op den 4 Mai 1773, des avonds omtrent 9 uren met het Varkenſchot en een Myt ryzen, kortby elkander ſtaande, is verbrand, waarvan echter de Schapen zyn gered geworden; ten opzichte van deze brand heeft de Gevangen bekend, dat hy aldaar met zyne Schapen in de *Greeſe* zynde en niet vergenoegd wezende met de Weide, welke hy aldaar hadde, om dat die zeer ſlecht was, voorneemens was om te zien te bekomen de Weide van *Derk Wouterſen Buitenhuis*, waarvan hy het Schaapſchot des daags te vooren, onder anderen met dat zelfde oogmerk om de Schapen te doen verbranden, had in brand geſtoken; dat hy Gevangen tot bereikinge van dit oogmerk de ſnode toeleg geformeerd had om het Schaapſchot te doen verbrande, edoch zyne Schapen te redden, om dus eene bekwame

ge-

gelegenheid te verkrygen met eenig fatzoen van daar te konnen vertrekken en zyn voornemen, om de Weide van *Derk Woutersen Buitenhuis* te huren, ten uitvoer te brengen; dat hy Gevangen tot dat einde met goed overleg een stuk brandend lond in dat Schot gelegd had, op dat het zelve in brand zou geraken op een tyd en wyze, dat de lieden in 't huis noch op waren, en 'er dan gelegenheid zou konnen zyn, om zyne Schapen noch te konnen redden, en niet te min het Schot zou worden verbrand; gelyk hy Gevangen daarin ook zo wel heeft gereüsseert, dat die lieden, wanneer zy met den Gevangen aan de tafel zaten te eten, den brand door de glazen hebben ontdekt en aanstonds te zamen daar na toe gelopen zyn, met dat gevolg, dat hy Gevangen als toen de eerste is geweest, welke de pin van voor de deur van 't Schot heeft weggenomen, en voorts de deur heeft helpen los maken, waardoor de Schapen alle zyn gered geworden, terwyl nochtans het Schot geheel is verbrand. Uit alle het voorenstaande komende te blyken, dat hy Gevangen is een voorwerp van de uiterste Godloosheid, die zich aan eene complicatie van allerhande, de gemeene zamenleving storende en de rust en veiligheid der Bezittingen van de goede Ingezetenen in gevaar stellende allergruwelykste Misdaaden en Delicten, heeft schuldig gemaakt, dewelke in een Land, daar de Justitie vigeerd, anderen ten exempel en afschrik op 't strengste behoren te worden gestraft: zo is 't enz. enz.

Gedaan en Gearresteerd in den Rade van Gelderland, te Arnhem den 17 July 1773.

was Getekend

D. W. A. BRANTSEN.

MAGISTRATUUREN EN AMPTENAAREN.

De EE. Heeren Bewindhebberen der Oost-Indische Compagnie ter Kamer *Delft* hebben 't Schip *de Eendragt* begeven aan Schipper *D. de Beukelaar*, om met het zelve na *Batavia* te stevenen.

Voorz. Heeren Bewindhebberen der gemelde Compagnie ter Kamer *Hoorn*, hebben 't Schip *Bredenhof* begeven aan Schipper *Maarten Pietersz. Mooy*, om daar mede over *Batavia* naar *China* te zeilen.

De Ed. Moog. Heeren Gecommitteerde Raden ter Admiraliteit op de Maze, hebben 's Lands Fregat van Oorloge *de Thetis* onder commando gesteld van Kapt. *Andries de Bruyn*.

AANMERKELYKE ZAKEN.

In de *Hortus Medicus* van 's Lands Universiteit te *Leiden*, hebben zedert het midden der Maand Juny laatstleden twee fraaye Planten vande grote Americaansche ALOË hunne bloeistengen beginnen te schieten. Deze twee Planten bereiken (voor zo verre men heeft konnen nagaan) eenen ouderdom van ruim 80 jaren.

Den 15 July 1773 is de Gemalin van Vorst

Vorst *August van Zwartsburg - Sondershausen*, in de Kraam bevallen van een Prins, die by den H. Doop is genaamd geworden *Alexius Carel August*.

Den 23 dito ontstond te *Ameriszede* in de Bommelerwaard, een zeer zware Brand waardoor 5 Huizen en een Schuur in de assche gelegd en 6 Huis gezinnen in Armoede gedompeld zyn.

Den 30 dito overleed te *Heusden* in den ouderdom van 72 Jaren de Wel Ed. Gestr. Heer *J. A. de la Broue*, Collonel - Commandant van 't eerste Batailjon van den Prins van Holstein - Gottorp.

Den 2 Augustus is een Jol, in 't Y zeilende, omgeslagen; in dezelve waren 6 Varendsgezellen en een Vrouwspersoon, welke laastgem. het ongeluk gehad hebbende overboord te vallen, is, waarschynelyk om deze te redden, het vaartuig omgeslagen en 't ongeluk veroorzaakt: vyf van de zeven zyn verdronken en de andere twee hebben zich door zwemmen gered.

Den 6 dito overleed te *Delft* in den ouderdom van ruim 65 jaren de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Isaac van Buren*, Raad in de Vroedschap en regeerende Burgemeester der voorsz. Stad, mitsgaders Hoofd-Ingeland van Delfland enz. enz.

Den 7 dito overleed te *Rotterdam* in den ouderdom van ruim 53 jaren, de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Jacques de Lacbis*, Predikant by de Walsche Gemeente dier Stad.

Vrydag den 13 dito ontstond brand voor aan in de Roseastraat by de Prince Graft te *Amsterdam*, waardoor het dak eener woning in de assche werd gelegd, terwyl echter de voort gang der Vlammen, door het spoedig aanrukken van twee Spuiten en de Vigilantie van het Volk, gestuit werd.

LUTHERSCHE KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Op Zondag den 1 Augustus (1773) na den middag heeft alhier in de Nieuwe Kerk gepredikt, de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Christiaan Forsman*, Predikant te *Bodegraven*, tot onderwerp zyner Leerreden hebbende; *de Goedheid en Persoon van den H. Geest*.

Regenten van het *Luthersche Diaconie - Huis* dezer Stad hebben op Maandag den 16 Augustus (1773) aanbesteed, het maken van een *nieuw Stookhuis*, volgens bestekken, Conditien en Teekening die, 6 dagen voor de aanbesteding van een iegelyk, in dit Godshuis zyn te zien geweest.

LEEUWAARDEN. De eerste Beroep - Predikatie alhier op Zondag den 25 July (1773) gedaan zynde, gelyk wy in ons voorgaande Stuk meldeden, is uitgesprooken door den Eerw. zeer Gel. Heer *Augustus Sterk*, Leeraar te *Beverwyk*, des Voormiddags over het gewone Evangelie van dien dag, Marc. 8. 1-9 en des Namiddags over den opgegeven Text 1 Koningen 22. 19-22. *Hy sprak: daarom hoord nu het woord des Heeren: ik zag den Heeren zitten op zynen Stoel, en al het bemelsche heir nevens hem staan, ter zynen rechter en linker hand. En de Heere sprak: Wie wil Achab overreden, dat hy op trekke, en valle te Ramoth in Gilead? en d'een zeid dit, d'ander dat. Toen ging een Geest uit, en trad voor den Heere, en sprak: ik wil hem overreden. De*

Hee-

Heere sprak tot hem waar mede? Hy sprak: ik wil uitgaan, en wil een valsche Geest zyn in den mond van alle zyne Propheten. Hy sprak, gy zult hem overreden, en zult het uitrichten; ga uit, en doe alzo.

Vervolg van den Staat der LUTHERSCHE GEMEENTE *in de* NEDERLANDEN. (ziet Maart TWEEDE STUK. laatstleeden bladz. 106)

Twee maanden na 't vertrek van gemelde FICDIUS, kwam met Vrouw en Kinderen herwaards, de bovengemelden JULIUS CÆSAR uit Oostvriesland, die voorheen op onderscheide tyden het H. Avondmaal alhier had toegediend, en nam den Godtsdienst eenigen tyd waar, edoch ernstig van gemoed zynde, werd de Gemeente zeer verdeeld en oneenig, nademaal hy zich op een listige wyze en door een gedeelte der Ledematen welke hy op zyn zyde had weten te brengen, in het vaste Predik-Ampt dezer Kerke zocht intedringen, waarom eenige andere Leden bewogen werden zich aftezonderen en zeeker BERNHARDUS JOPPELMAN van Rhynberg aanteneemen, die ook, na dat hy 2 of 3 jaaren ten huize van de Schoemaker *Cape* geleerd had, overleden is; de gemelde JULIUS CÆSAR is kort daarna over ongeoorloofde zaken met zeekere Juffrouw *Crans* gepleegt te hebben, en Land en Stad ontzegt, waarop de gescheurde Gemeente zich wederom vereenigde en ALBENIUS HENRICI van *Norden* tot haar Leeraar beriep; dezelve werd te *Amsterdam* geordineerd, bragt de Gemeente in tamelyk goeden Staat, betoonde zich naarstig en ieverig in 't bezoeken der Gewonden, staande het Beleg der Stad in den Jare 1672 en stond de Gemeente 6 of 7 jaren zeer getrouwelyk voor, tot dat hy kort na de voorz. Belegering overleed, en opgevolgd werd door

Magr. NUMIDIUS SCHRODER van Aurik beroepen in 1672. deze bediende de Gemeente byna 8 jaren en werd na Dorum in Oostvriesland beroepen; in 1680. werd hem een Nederduitsch Leeraar als Ampgenoot toegevoegd, zynde

ABRAHAM REERSUM geboortig van Amsterdam in 1686 overleden; terwyl by 't vertrek van voorsz. N. Schroder tot Hoogduitsch Predikant in deszelfs plaats beroepen wierd. (*Het Vervolg hierna.*)

NAAMLYST der OVERLEEDEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 12 *July* 1773. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Maandag den 12 *July* 1773.

Hendrik Heyns. Z. K.

Simon Marinkelle. L. K. H.

Sara van Helden, Weduwe van Bartholdus Arentze N. K.

Geertruyda Lugard, Huisvrouw van Hendrik Spilker. L. N. K.

Anna Wytenkamp. L. K. H.

Sara Bos, *Dogter* van Gerrit Bos. W. K. H.

't *Kind* van Christiaan Beumer. W. K. H.

Dingsdag den 13 *dito.*

Barent Luerman. O. K.

Cornelis Douwes, *Mathematicus en Examinateur der Zee Officieren en Stuurlieden in dienst van het Ed. Moog.* Col-

Collegie ter Admiraliteit alhier. N. K.
Johannes Engels, *Jongman.* W. K. H.
't *Kind* van Egidius Cremer. O. K.

Woensdag den 14 dito.

Ernst van der Heyde. L. K. H.
Marie Masse, Huisvrouw van Jaques Rommelje. W. K. H.
Johanna Elbertus Bogaert. N. K.
't *Kind* van Pieter Jurgens. W. K. H.
't *Kind* van Hendrik Hoepeling. W. K. H.
't *Kind* van Andries Bredius. W. K. H.

Donderdag den 15 dito.

Pieter Blondeel. W. K. H.
't *Kind* van Jacob van der Oudermeulen. N. O. K.

Vrydag den 16 dito.

Arnoldus van Ham. O. K.
Zacharias Georg Thies. L. N. K.
Eustachius Wurtzer. L. O. K.
Johannes Blom. *oudste Zoon* van Willem Blom. W. K. H.
Johanna Sibilla Wolters. W. K.
't *Kind* van Albert Ruytenberg. E. Y. K.
't *Kind* van Antony Engelman. W. K. H.

Zaturdag den 17 dito.

Jan Hendrik Smedingh. L. N. K.
Pieternella de Meester, Huisvrouw van Pieter Cornelisse. L. O. K.
't *Kind* van Hendrik Spakler. L. O. K.
't *Kind* van Martinus de Bruyn. N. Z. K.

Zondag den 18 dito.

Hendrik Terwyk. L. K. H.
Aagje Smit, Weduwe van Jan Hendriks. W. K. H.

Maandag den 19 dito.

Jan Wynantz, *Schepen.* N. K.
Abraham Simoons. W. K.
Gerrit Gerlofs. W. K. H.
Anna Catrina van Drieling. W. K. H.
't *Kind* van Barent Lutgers. N. Z. K.
't *Kind* van Hendrik Spilker. W. K.
't *Kind* van Nicolaas Ooms. O. K.
't *Kind* van Jan Ontyt. W. K. H.

Dingsdag den 20 dito.

Isaac Tersier N. K.
Aarnout Wolbers. Z. K.
Maria Bouwer, Weduwe Adrianus Ryke. O. K.

Woensdag den 21 dito.

Johannes de Man. W. K. H.
Elisabeth Hoogewerff, Weduwe van Isaac Paparoine. W. A. K.
Maria Ophal, Weduwe van Johannes Soons. O. O. K.
Alida Smit, Weduwe van Hendrik de Wit. L. O. K.
Margaretha de Vries. W. K.
't *Kind* van Jacobus van den Oever. Z. K.
't *Kind* van Dirk Muller. W. K.

Donderdag den 22 dito.

Matys Bekker. A. K. H.
Johannes Eggesz, *Letterzetter.* K. K. H.
Cathrina van Greve, Weduwe van Albert Ryswyk. W. K. H.
Alida de Bruyn. E. Y. K.
't *Kind* van Frans de Goyer. O. K.
't *Kind* van wyle Hendrik van Maasland. N. K.

Vrydag den 23 dito.

Lodewyk van Bos, *Junior.* Mr. *Kuyper.* A. K. H.
Geertruy Vink, Weduwe van Pieter van Wyk. O. K.
Johanna Bekking, Huisvrouw van Hendrik Boomkamp. O. K.
't *Kind* van Johannes Gerardus Fauvarq. O. K.

Zaturdag den 24 dito.

Anthony Mulder, *Waagdrager.* O. K.
Lodewyk Potvliet, W. K.
Eva van der Heyde. L. K. H.
Tryntje de Boer. N. Z. K.
Maria Marchant. Z. K.
't *Kind* van Jan Palmboom. E. Y. K.

Zondag den 25 dito.

Johannes van Gunter. L. K. H.
Hendrik Minkes. W. K. H.

Maandag den 26 dito.

Mr. Jacob van Ghesel. O. K.
Gerrit Hendrik Kortenhorst O. K.
Maria van Schaik, Weduwe van Jacobus Mastyn. E. N. K.
Niesje van den Engh, Huisvrouw van Jan Schonevelt O. K.

Dingsdag den 27 dito.

Jacobus Stoerhaan, *Wijnmaker.* N. O. K.

Ali-

Alida Neus, Huisvrouw van Denys ten Tye. N. O. K.

Woensdag den 28 dito.

Caspar Boekholtz. N. K.

Donderdag den 29 dito.

Claas Hamera, Mr. *Glasemaker en Schilder*. W. K.

Abigaël Vooys, Weduwe van Leendert Neyg. W. K.

Marie Elisabeth Besnard, Weduwe van Elias van Houten. W. A K.

Johanna Lavoy, *bejaarde Dogter*. O.K.

Vrydag den 30 dito.

Christina van Raalt, laatst Weduwe van Adriaan Gerard Smeeks. L.O.K.

Catharina Kelder, Weduwe van Jan Bartels. E. N. K.

Hendrina Hoogsteeden, Huisvrouw van Willem Bus. E. N. K.

Tryntje van Oudenbarneveld, Huisvrouw van Daniel van Hek. N.O.K.

't *Kind* van Willem Hagedoorn. N Z K.

't *Kind* van Dirk Hendrik Keur. O. K.

Zaturdag den 31 dito.

Maria Anna van Vollenhoven, *Dogter* van Jan van Vollenhoven. K K.H.

't *Kind* van Harmanus ter Steeg. W.K.

Zondag den Eersten Augustus 1773.

Henderina van Heumen. L. K. H.

Maandag den 2 dito.

Thomas Trox. W. K.

Derkje Margareta van Merle, Huisvrouw van Hendrik Meylink. Z. K.

Margaretha Veenmeyer, Huisvrouw van Joris 't Hart. L. O. K.

Hendrina Verschuur. O. O. K.

Dingsdag den 3 dito.

Harmanus Schift. O. Z. K.

David Speet. E. Y. K.

Anthonie Storm. N. K.

Zeyde Hoekenius. W. K. H.

Anna Kruyf, Weduwe van Bastiaan Proal. N. K.

Elisabeth Jansen, Huisvrouw van Hendrik Keemeling. O. O. K.

Woensdag den 4 dito.

Jacob Monasen, *Waagdrager in 't Swart Hoede Veem*. L. O. K.

Anna Catharina Clempien. N. O. K.

Donderdag den 5 dito.

Pieter van Ooyen. Z. K.

Casper Philip Schoebart. O. K.

Vrydag den 6 dito.

Henriette de Rogissart, Weduwe van de Heer Jaques Philippe Laugier de Tassy *Commissaris van Vrankryk*. W. A. K.

Anna Maria Potharst. A. K. H.

Zaturdag den 7 dito.

Jurriaan Christoffer Wingoet. L. N. K.

Maandag den 9 dito.

Giertje Pieterse, Weduwe van Nicolaas Henning. Z. K.

Dingsdag den 10 dito.

Willem van der Voort. O. Z. K.

Anna Kraan, Huisvrouw van Jan Adolf Sluyter. W. K.

Margaretha de Wit, Huisvrouw van Pieter Hoendernes. W. K.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 2 *Augustus* 1773. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Groote Wittenburgstraat (*H. Baars Willemsz.*, Een Huis, Agterhuis en Erven, in een koop, in de) Oostzy, voorby de Dwarsstraat. *f* 3350, in slag *f* 100. opgehouden.

Groote Wittenburgstraet (Deselve, Een groot en ruim Erf met de Huizing in de). *f* 1025, in slag *f* 100. opgehouden.

Pietersstraat (*D. van Schorrenberg* en G. *de Roy*, Een Huis en Erve, in de St,) in de Seeven Sterren Gang. *f* 360, in slag *f* 1. *G. Jarman.*

Plantagie (*L. Groen*, *J. Frenie* en *H. Volkmar*, Een Coffy, Cacao en Catoen) genaamd Sophiaburg en Anthoniesburg, in de Colonie de Berbice, in Rijo Canje groot twee Duisent Akkers. *f* 15000, in slag *f* 5000. opgehouden.

Pyl-

Pylsteeg (*D. van Scherrenberg* en *G. de Roy*, Een Scheepenen Kennis op een Huis in de) Zuidzy, in dato 21 May 1769, voor den tyd van agt Jaaren groot *f* 1600, *f* 100 in slag ¼. *G. Scholten*.

Reaalen Eyland, (*D. Hanius Coetse* en *H. H. Helmers*, Een Huis en Erve op 't) in de Vier Winden Dwarsstraat. *f* 550, in slag *f* 20. *M. Kly*,

Reguliersbreestraat (*D, van Scherrenberg* en *G. de Roy*, Een Huis en Erve, op de) in de Schaapesteeg. *f* 3300, in slag *f* 600. *G. de Roy*.

Transporten of Obligatien (*H. Campen*, Eenige) van Persoonen, vaarende by de Oost-Indische Comp. deezer Landen, in een koop. *f* 470.

En deze volgende *Obligatien*, op *Maandag* den 2 *Augustus* 1773. geveyld.

Obligatien (*P. B. Bunel*; Een) ten lasten van Holland en West-Vriesland, ten Comptoire Amsterdam, op Naam, 12 pap. *f* 1000. 102¾ pt *J. G. Terwen*.

—— op Naam, 12 dito *f* 1000. 102¼ pt. Deselve.

—— in blanco, 6 dito *f* 2000. 102 pt. *A. de Lange*.

—— op Naam, 6 dito *f* 2000. 101¼ pt. *C. ten Kate*.

—— op Naam, 8 dito *f* 1400. 102¼ pt. *A. Kluft*.

—— op Naam, 4 dito *f* 1000. 104½ pt. *A. Blom*.

—— op Naam, 4 dito *f* 1000. 104½ pt. *A. de Lange*.

—— op Naam, 9 dito *f* 2000. 103 pt. *J. G. Terwen*.

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 105 pt. *C. van Opboven*.

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 105¼ pt. *P. B. Bunel*.

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 105 pt. Deselve.

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 105¼ pt. *D. Boumeester*.

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 105 pt. Deselve.

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 105 pt. Deselve.

—— op Naam, 3 dito *f* 975. 103¾ pt. *P. B. Bunel*.

—— op Naam, 9 dito *f* 2600. 102¼ pt. *C. ten Kate*.

—— op Naam, 7 dito *f* 1000. 102¾ pt. *B. de Bosch Jeronimusz*.

Obligatie (Een) ten Comptoire 's Hage, op Naam, 7 pap. *f* 1000. 100¼ pt. *P. B. Bunel*.

—— op Naam, 5 dito *f* 2000. 100½ pt. *J. G. Terwen*.

—— op Naam, 5 dito *f* 1000. 100¼ pt. *P. B. Bunel*.

—— op Naam, 8 dito *f* 1000. 102¾ pt. *Tideman en Scholten*.

—— op Naam, 8 dito *f* 1000. 101½ pt. Deselve.

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 104¼ pt. *C. van Opboven*.

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 104½ pt. Deselve.

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 104¾ pt. Deselve.

—— op Naam, 7 dito *f* 1000. 100¾ pt. *Tideman en Scholten*.

—— op Naam, 2 dito *f* 1000. 101½ pt. *J. H. Luning*.

—— op Naam, 2 dito *f* 1000. 101¾ pt. *A. van Vloten*.

Obligatien (Een) ten lasten eenige Planters in de Amerikaansche Eilanden, op de Colonie van *St. Croix*, *St. Thomas* en *St. Jan*, onder Directie van de Heeren *Leever* en de *Bruine*, alle gedateerd 1 July 1768. in blanco *f* 1000. 86½ pt. in slag ¼ pt. *G. Jarman*.

—— in blanco *f* 1000. 86¼ pt. in slag ¼ pt. *O. O. Tiesing*.

In

—— in blanco *f* 1000. 87¾ pt. Deselve.
Obligatien (Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie *Surinamen*, onder Directie van den Heer *George Hendr. de Wilde*, alle in dato 1 April 1770. in blanco *f* 1000. 80 pt. *P. B. Bunel.*
—— in blanco *f* 1000. 80 pt. Deselve.
Obligatie (Een) als voren, onder Directie van de Heeren *Horman van de Pol* en Comp. in blanco, gedateerd 1 Sept. 1769. *f* 1000. 95½ pt. Deselve.
Obligatien (*G. Jarman*, *J. van Maurik Jansz.* en *E. de Jong*, Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie van *Surinamen*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Clifford* en *R. le Chevalier*, gedateert 1 October 1769. in blanco *f* 1000. 64¾ pt. *D. Boumeester.*
—— in blanco *f* 1000. 64¾ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 64¾ pt. *G. Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 64¾ pt. *B. de Mortier.*
—— in blanco *f* 1000. 64¾ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 64½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 64½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 64½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 65 pt. *J. van Maurik Jansz.*
—— in blanco *f* 1000. 65 pt. *D. Leuveling.*
—— in blanco *f* 1000. 65 pt. *J. van Maurik Jansz.*
—— in blanco *f* 1000. 65 pt. Deselve.
Obligatien (Een) ten lasten de Plantagien *Lekkerland en Koeke*, *Altona*, *de Wonderlyke Berg* en *Flamingo Pan*, op 't Deensche Amerikaansch Eiland *St. Thomas*, genegotieert ten Comptoire van de Heeren *Abraham ter Borch* en *Zoonen*, gedateert 1 December 1771. in blanco *f* 1000. 40 pt. in slag 3 pt. *G. Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 40½ pt. in slag 2½ pt. *J. van Maurik Jansz.*
—— in blanco *f* 1000. 42 pt. in slag 2½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 43 pt. in slag 1 pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 43½ pt. in slag 1 pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 45 pt. in slag 1 pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 46½ pt. in slag 1 pt. Deselve.
Obligatien (Een) ten lasten de Heer Mr. *Willem Dougal*, op Zyn Ed. Plantagie *de Morgenstar*, op 't Deensch Amerikaansch Eiland *St. Croix*, genegotieert ten Comptoire van de Heeren *Abraham ter Borch* en *Zoonen* in dato 24 Juny 1772. in blanco *f* 1000. 57½ pt. in slag 2 pt. *J. Scheltema.*
—— in blanco *f* 1000. 59½ pt. in slag ½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 59½ pt. in slag ½ pt. *J. van Maurik Jansz.*
—— in blanco *f* 1000. 59½ pt. in slag ½ pt. Deselve.
Obligatien (Een) ten lasten Mevrouw de Wed. de Ed. Heer *B. P. de Nully*, op Haar Ed. Plantagien *Marisfancy*, genegotieerd ten Comptoire als vooren, gedateert 6 September 1772. in blanco *f* 1000. 41 pt. in slag 3 pt. *J. Scheltema.*
—— in blanco *f* 1000. 45 pt. in slag ½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 44½ pt. in slag ½ pt. Deselve.
—— in slag *f* 1000. 45½ pt. in slag ¾ pt. *J. van Maurik Jansz.*
Actie (Een) in de Assurantie Comp. onder Directie van den Heer *Gerrit Swaan.* *f* 500. 700 in slag 8 opgeh.

En deeze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 9 *Augustus* 1773. geveyld.

Obligatien (*G. Muller Johan Antbz.* Een) ten lasten van Holland en West Vriesland, ten Comptoire 's Hage, op Naam, 3 pap. *f* 1000. 103 pt. *A. van der Glint.*

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 103 pt. Deselve.

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 103 pt. Deselve.

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 103 pt. Deselve.

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 103 pt. Deselve.

—— op Naam, 4 dito *f* 1000. 103 pt. Deselve.

—— op Naam, 4 dito *f* 1000. 103 pt. Deselve.

—— op Naam, 6 dito *f* 1000. 102¼ pt. *J. G. Terwen.*

—— op Naam, 6 dito *f* 1000. 102¼ pt. Deselve.

—— op Naam, 6 dito *f* 1000. 102 *J. Eberlin.*

—— op Naam, 5 dito *f* 1000. 102¼ pt. *A. van der Glint.*

—— op Naam, 12 dito *f* 2000. 101¼ pt. *J. Broers.*

—— op Naam, 9 dito *f* 1000. 103 pt. *B. de Bosch Jeronimsz.*

—— op Naam, 2 dito *f* 1000. 103 pt. *A. de Lange.*

—— op Naam, 2 dito *f* 1000. 103 pt. *J. Eberlin.*

—— op Naam, 2 dito *f* 1000. 103 pt. *A. van der Glint.*

—— op Naam, 2 dito *f* 1000. 103 pt. *P. Berk.*

—— op Naam, 4 dito *f* 1000. 103½ pt. *J. G. Terwen.*

—— op Naam, 6 dito *f* 1000. 102 pt. *J. Eberlin.*

—— op Naam, 6 dito *f* 1000. 102¼ pt. *P. Berck.*

—— op Naam, 6 dito *f* 1800. 101 pt. *Waarts en Koning.*

De volgende *Makelaars* hebben de onderstaande *Scheepen* op *Maandag* den 9 *Augustus* 1773, in 't Nieuwezyds Heeren Logement geveild.

Boot-Schip (*M. Jansz. Schaap* en *T. Beth Ysbrandsz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Angela Maria Galy*, Gevoert by Capitein *Wiebe Claase de Haan*: Is in 't Jaar 1752. N. U., L. 97 voet, W. by de Eerste Balk voor 't Groot Luik binnen zyn Huid 22 voet, H. 10 voet 7 duim, 't V. 4 voet 2 duim, de S. 6 voet. Alles Amsterdammer voeten. *f* 4400, in slag *f* 1600. opgehouden.

Damloper-Schip (*T. Beth Ysbrandsz.* en *H. Beth Tammesz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) Gevoert by wylen Schipper *Willem van Leeuwen*: Is in 't Jaar 1758. N. U., L. 66¾ voet, W 14 voet 7 duim, H. 6 voet 8½ duim. Alles Amsterdammer voeten, staat gemeeten op 37 Lasten. *f* 2625, in slag *f* 200. *Pieter de Vries.*

Smak-Schip (*T. Beth Ysbrandsz.*, *A. Hennebo* en *H. Beth Tammesz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Juffrouw *Anna*, Gevoert by Schipper *Jacob Wilde*: Is in 't Jaar 1752. N. U., L. 75½ voet, W. 19 voet, H. 8 voet 9 duim. Alles Amsterdammer voeten. (Is verdubbeld met een Eeke Huid. *f* 2000, in slag *f* 400. *A. Hennebo voor zyn Meester.*

MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE
MERCURIUS,

Voor de Maand AUGUSTUS 1773. TWEDE STUK.

EUROPA. *TURKYE. Constantinopolen.* De dood van *Ali-Bei* word niet bevestigd, en men zegd in tegendeel dat *Aboudaab* hem niet als een onverwonnen Vyand, maar als een vriend behandeld, alleenlyk de uiterste beveelen van de Porte afwachtende, die waarschynlyk zullen zyn dat men zyn hoofd, van het lichaam afgehouwen, herwaards zal zenden.

De berichten, welke men hier van den Donau heeft, zyn zeer verscheiden; 't is waar dat de Luitenant-Colonel, Prins *Repnin*, met noch 200 mannen in handen der onzen gevallen is; maar daarop is teffens ook eene tyding gekomen, dat *Numan Pacha*, met zyn geheel Detachement by *Silistria* geslagen, en zelfs gesneuveld was.

Ondertusschen vleid men zich met de hoope, dat een eigenhandige brief van den Sultan aan den Groot-Vizier, geschreven, met bevel om den zelven voor de gantsche Armee te doen lezen, van goede uitwerking zal zyn. Men wil dat deze brief vry ernstige verwytingen van zyn Hoogh. behelsd aan de Janitzaren en andere Troepen van desselfs Leger, wegens de lafhertigheid en den geringen moed, dien zy gedurende den gehelen tegenwoordigen Oorlog hebben doen blyken, tot grote oneere van de aloude Muselmannen, hunne Voorouders, dewelke zich door hunne dapperheid altoos zo veel eer en roem plegen te verwerven; schryvende zyn Hoogh. aan die blohertigheid toe alle de gewichtige voordelen, die de Vyand heeft behaald, en teffens zulke ernstige en nadruklyke vermaningen daarby voegende, dat dezelven den moed der Ottomannen moesten opwekken. Zedert zyn alhier geruchten verspreid, welke, indien ze bevestigd worden doen zien, dat onze hoope niet ongegrond is.

SEVENBERGEN. *Harmanstadt.* Den 9 July hadden wy 't geluk en de eere den Keizer, onzen genadigen Souverein, binnen onze muuren te verwelkomen Den 11 vertrok die grootmoedige Vorst weder van hier naar Polen.

't Dien Vader des Vaderlands ziet men gedurende zyne tegenwoordige moeilyke reize, byna altoos omringt van een menigte op zyn rytuig aandringende lieden van allerlei rang en staat, om hunnen geliefden en genadigen Monarch met hunne Smeekschriften op te wagten, terwyl zyne Keizerlyke Majesteit doorgaans alleenlyk gekleed in eene groene Dragonders Uniforme, met rode opslagen, zonder eenige pracht, en slechts van weinige personen van zyn gevolg verzeld, in de grootste Zonnen-hitte, en in byna ondraaglyke Wolken van Stof, somtyds in 't rytuig over einde staande, alle de Requesten met beide handen aanneemd, die het volk hem van alle kanten aanbied, sodanig dat die Vorst daardoor menigmaal verhinderd word, om meer dan eens in 24 uren tyds te spyzen, 't geen dan noch doorgaans niet eerder dan 's avonds, en zelfs veeltyds in den nacht geschieden kan.

Een Wallachsche Boer, die den Keizer zo onvermoeid, zo minzaam zo medelydende en zo toegenegen zag, riep met betraande oogen uit: *Onze Verlosser is weder op de aarde verschenen*, terwyl anderen zeiden! *het is te verwonderen, dat de aarde zich uit vreugde niet onder onze voeten beweegd.*

„ BARMHERTIGSTE KEYZER; Vier dagen Robathen dienst; „ (zynde een dienst waarby iemand op een slaafachtige wyze „ zynen Heer dienen moet) de vyfde dag op de Visschery; de „ zesde dag met mynen Landheer op de jacht; de zevende dag „ komt Gode toe; overweeg nu eens barmhertigste Keizer, hoe „ ik in staat ben, om de Hoofdgelden en Belastingen op te „ brengen!"

Alles wat men in 't algemeen aangaande de reize van dien beminnelyken Vorst verneemd, komt als met een woord hierop uit, dat hy alomme de duidelykste bewyzen van zyne genade en menschen liefden geeft; en onlangs zyn uit zekere Hongaarsche Vesting eenige voorname Persoonen, daaronder de Commandant zelve, onder bedekking van eenige Dragonders naar *Weenen* gebragt en ten eersten in hechtenis gezet geworden.

De

De reden van hunne detentie is zo men verzekerd, dat gem. Commandant voor 4 à 5 jaren aan de Keizerin Koningin by Missive kennisse gegeven heeft van den slechten toestand en van de bouwvalligheid der Vesting, waarna hy op bevel van hare Keizerlyke Majesteit een bestek der nodige reparatien, benevens eene begroting van de daar toe vereischte kosten over zond. Hierop op deed de Keizerin eenen by haar bekenden eerlyken en ervarenen Bouwmeester derwaards vertrekken, die ter plaatse aankomende, van gedachten was dat de reparatien met vry minder kosten te doen waren, gelyk hy dan ook de Vesting daar voor in eenen zeer goeden staat herstelde, 't geen den inhaligen Commandant zodanig tegen hem verbitterde dat hy den Bouwmeester in de gevangenis wierp, en een gerucht deed lopen, dat hy overleden was.

De Huisvrouw van gem. Bouwmeester met leedwezen desselfs dood vernomen hebbende, is eenigen tyd daarna wederom in huwelyk getreden, heeft by dezen haren tweden man reeds twee kinderen voortgebragt, en bevind zich thans weder zwanger. Toen nu de Keizer de voorn. Vesting bezichtigde, en alle de Gevangenen aldaar, (gelyk zyn Keizerl. Majt. alomme gedaan heeft) voor zich ontboden had, verscheen ook onder deze de ongelukkige Bouwmeester, die zyn geval verhaald hebbende, ten eersten op vrye voeten gesteld en naar *Wenen* te rug gezonden werd. Wat gevolgen deze zaak zal hebben, moet de tyd alleen ontwinden.

INGERMERLAND. Petersburg. Vervolg en Slot van het Antwoord van ons Hof op het Manifest van de Porte: ziet onze voorgaande blads. 40.

Als 'er zelfs eenige mogelykheid geweest was, dat het Russische Hof zig aan eene schadeloos-stelling zoude bepaalen, zou evenwel de buitensporigheid der aangeboode somme niet hebben kunnen toelaaten deze aanbieding anders te beschouwen, dan als een strik, die men tegen de goede trouw zogt te spannen; Want in wat voor termynen zou de betaaling van die somme gedaan zyn? Men deed daar van een zuiver en eenvoudig voorstel, zonder eenigen termyn te vraagen: Ook was het gantsch niet waarschynlyk, dat dit Geld betaald zoude worden op het uur zelfs dat de Vrede zou geslooten zyn, om dat, onaangezien de goede gedagten, die men van de schatten van den *Grooten Heer* heeft, men egter niet geloofd, dat hy eene zoo aanmerkelyke Geld-somme in voorraad heeft, na den tyd

van vier Veldtogten, waar in hy buitengewoone milde gaaven onder de Troepen heeft moeten uitdeelen, 't geen, zoo het niet gedaan was tot derzelver aanmoediging om wel te doen, ten minsten geschied is om hunne losbandigheid te beletten, en het Beeldtenis van een Leger te behouden.

Als dit het oogmerk was dat 'er termynen van betaaling moesten vergund worden aan eene Mogendheid, dewelke door haare Religie zig met betrekking tot de Christenen van alle goede trouw ontslagen oordeeld, zou men in 't geheel daar van hebben moeten afzien, ofte zig van die trouw door een nieuwen Oorlog verzekeren. Maar de Russische Minister wist de Intentien van zyn Hof al te wel, dan dat hy zig met het doen van zoodaanige Aanmerkingen ophield; Ook wees hy de gedaane Propositie van de hand, en gaf daar op in 't geheel geen agt.

De Turksche Plenipotentiaris zig schaamende over de geringe uitwerking van zynen Voorslag, zeide wel haast,, dat dit het laatste „ woord van de Porte niet was" stellende teffens voor,, dat, alzo „ de Wapen-stilstand nu geëindigd was, hy te *Russig* zou gaan ver„ blyven, om aldaar zyne laatste ordres af te wagten; onder belof„ te, dat hy den Russischen Minister, als deze zulks goedkeurde, „ kennis daar van geeven zoude." De Heer Obrescoff, blyvende in de opregtheid, waar mede men van den kant van Rusland te werk ging, was inschikkelyk voor de herhaalde aanzoekingen tot het voortzetten van onderlinge Correspondentie, in weerwil van het hervatten der Vyandlykheeden; ten einde aldus een deur open te houden, als de Porte werkelyk een ander besluit omtrent zyn *Ultimatum* neemen wilde: Derhalven maakten de beide Ministers eene Conventie omtrent den voet, waar op de Brief-wisseling zou stand houden.

Maar het is zeer baarblykelyk, dat de Porte geduurende het geheele Congres in geenen deele het doelwit gehad heeft om eensgezind te worden over een stuk, 't welk de beide Partyen nader tot het sluiten van den Vrede konde doen komen, maar wel, om den Wapen-stilstand in het oneindige te rekken, en Rusland, door een uitputting van geduld (zoo als zy meende dat daar van het gevolg zou zyn) tot Conditien te brengen, die zy zig niet beloven konde door de Wapenen te kunnen verwerven.

By den eersten Voorslag, tot het vernieuwen van de Negociatie heeft men gezien, dat de Turken een Wapen-stilstand van *zes* Maanden eischten.

Toen men in de eerste Conferentien den Wapen-stilstand tot op de *Dag- en Nagt-Evening van de Lente* bepaalde, had de Turkse Minister gewild, dat dezelve nog twee Maanden langer zyn zou: Na maate hy by de Onderhandelingen deze en geene zwarigheden op de been bragt, en door den tyd, tot het heen en weer zenden van Couriers naar Konstantinopolen nodig, den langzaamen voortgang

ver-

vermeerderde, liet hy niet na om nu en dan aan te merken, dat 'er geen tyd genoeg zou weezen, om binnen den vastgestelden Termyn over den Vrede eensgezind te worden: Hoe meer deze Termyn na het einde liep, hoe sterker drong hy aan op een verlenging, en toonde Vredelievende geneigdheeden, om den Russischen Minister daartoe over te haalen: Doch deze wilde nooit daar na luisteren, om dat zyn Hof daar by al te groot nadeel had, en daarenboven de tyd by herhaaling aan de Turken toegestaan, door deze alleenlyk besteed wierd, om middelen ter voortzettinge van den Oorlog te vinden.

Zy hadden zig daar van bediend aan den kant van de *Archipell*, door het verzamelen van een groote menigte Oorlogs- en Mond behoeftens te Constantinopolen, en door het versterken van hunne Vestingen in de Eilanden, en op de Kusten van Asiën: Zy maakten zig dien tyd te nut, om door het afvaardigen van Emissarissen onder de Tartaaren een Party te krygen, die, zoo dra zy in de Crim zoude ontscheept zyn, ten hunnen Voordeele de Wapenen zou opvatten: Zy hielden een Corps Troepen gereed tot deze Expeditie; en mogelyk zouden zy dezelve in 't midden van den Wapen stilstand ondernoomen hebben, als niet van den kant van Rusland, op het zien van eenige Beweegingen onder de Tartaaren, kragtdadige Maatregelen waren beraamd, waar door de talryke Aanhangers van de Porte beteugeld wierden, toen deze reeds in gewapende Corpsen by een kwamen, en in allen opzigte toonden, dat zy op de spoedige aankomst van een Turkse Magt staat maakten.

Dit waren geen enkele Gissingen: 't Was in der daad het Plan, 't welk de Turkse Regeering ontworpen had „ om onder begunsti„ ging en in 't midden van den Wapen-stilstand de Russische Vloot „ en Land-Magt in de Archipell te overrompelen en te vernielen." Alle de Schikkingen waren daar toe gemaakt, en men begon die reeds in 't werk te stellen, toen de aankomst van den Graaf Orloff door het vernietigen van het Esquader der *Dulcignoten* ('t welk bereids in Zee was om een gedeelte van het gemaakte Plan na te komen) de kwaade Wil der Turken vrugteloos maakte: Het geen daar by is voorgevallen heeft men in alle zyne Omstandigheeden aan den dag gelegt, en de Turken, zig schaamende over hunne Trouwloosheid, zyn gedwongen geworden om zig stil te houden.

Deze Voorbeelden waren al te varsch en al te zeer overtuigend voor den Heer Obrescoff, om niet bestendiglyk alle Verlenging van Wapen stilstand af te wyzen; Maar hy deed zulks met de vereischte Voorzigtigheid als een Minister, aan wien zyn Hof de zorg om een honorabelen Vrede te sluiten heeft toevertrouwd; Als een Minister die weet dat zyn Hof zulks opregtelyk doen wil, zoo dra hetzelve dien Vrede zoodanig bevinden zal; En zoo veel als hy tegen de verschillen van een Wapen stilstand op zyn hoede was, zoo veel wilde hy als de Vrede in een staat was om te kunnen gemaakt worden, de gemakkelykheid daar van bevorderen. Het

Het was dan met Oogmerk ter bevorderinge van alle gemakkelykheid in het maaken van den Vrede, dat de Heer Obrescoff aan den Turkſen Miniſter (op het aanzoek om na het eindigen van den Wapen-ſtilſtand nog eenigen tyd te vergunnen) voorſloeg met hem de *zeven* Hoofd-Artikelen van den Vrede te teekenen; *met byvoeging*, dat hy naderhand zoude toeſtemmen in het geeven van al den tyd, die tot het overige nodig was: En om aan de zaak nog meer gemak by te brengen, bepaalde zig de Ruſſiſche Plenipotentiaris tot *vier Artikelen* 1.) de Onafhangkelykheid van de Tartaren; 2.) het afſtaan van *Kerchi* en *Yenicale*; en 3 en 4.) de Vryheid van den Koophandel en Scheepvaart: Deze *Artikelen*, (in dier voege als hy begeerde dat zy wierden vaſtgeſteld om tot het overige tyd te geeven) waren volſtrekt zoodaanig, als zy in den loop der Negotiatie geſchikt waren, en zoo als de Turkſe Miniſter dezelve had aangenomen onder de eenigſte Conditie, dat men een Ruimte aan de Porte zou afſtaan tot het bouwen van een Fortres: Om kort te gaan, zy waren zoodaanig als de Porte zedert verſcheiden Maanden dezelve had onder 't oog gehad, en gelyk zy op nieuw den 4 February waren afgezonden met de Clauſule van Renuntiatie omtrent alle Schadeloos-ſtelling: Deze Conditien waren dan niet veranderd nog meerder uitgebreid dan zy te vooren waren, en verre van dat 'er een harde behandeling in was om de teekening daar van te vorderen [terwyl de Heer Obrescoff een tyd voor al het overige vergunde, het geen natuurlyker wyze een Verlenging van Wapen-ſtilſtand mede bragt, en waar door de Porte in ſtaat was om de anderen Stuken na welgevallen te ſchikken] wierden die *vier* Artikelen verligt van al het geen daarin verzwaarende weezen konde: Daarenboven, wel verre van eene Uitdrukking gebruikt te hebben, waar uit voortvloeide, dat men het bouwen van een Fort op een *imaginair* Eiland zoude toeſtaan, heeft in tegendeel de Heer Obrescoff gezegt, herhaald en in geſchrift gegeeven „ dat, als het eerſt voorgeſtelde Eiland niet tot „ het bedoelde Oogmerk genoegzaam geoordeeld wierd, de Por„ te als dan de vrye Keuze zoude hebben van een Plaats op de Kuſt „ van *Cuban*, daar tegen overleggende."

Uit dit alles ziet men duidelyk, waar in hoofdzaakelyk de Vredes Artikelen beſtaan, op dewelke het Ruſſiſche Hof in de Negotiatie heeft aangedrongen; *namentlyk*

I. „ Het behouden van de *Tartaaren* in eene onafhanglyke Sou„ vereiniteit, waar toe zy zig geſchikt hebben onder de beſcher„ ming van de Ruſſiſche Wapenen, en door de Goedgunſtigheid, „ om het Overwinnings-Regt, 't geen Rusland op die Volkeren „ heeft, te laaten vaaren.

Omtrent dit *eerſte* Stuk gebruikt de Porte een ſtreek van Staatkunde, die niet uit de *Alcoran*, is. Zy zoekt de nabuurige Mogentheeden nopens deze nieuwe geſteldheid der *Tartaaren* in verlegenheid te

bren-

brengen, even als of men konde twyffelen dat deze Natie, zoo als zy nu op haar zelve bestaat, niet vatbaar weezen zal voor een betere Politie, dan wanneer zy aan de Porte onderworpen is: Deze Natie moest elk oogenblik gereed zyn, om by haare Nabuuren, tegen welke de Porte den Oorlog in den zin had, de Verwoesting te brengen. Het is immers in der daad waar, dat een Inval der *Tartaaren* Eeuwen lang voor de Christen Mogentheeden het fein van een Oorlog met de Porte, en even als een *Manifest* van haarent wege is: Die Natie zal dan nu niet meer een zoodaanig Werktuig zyn: En dit is reeds genoeg gewonnen.

Heeft men geen rede van te denken, dat de Strooperyen, die eigentlyk van de Tartaaren konden ontstaan, de Ongerustigheid van hunnen Chan, en de Geest van Roovery, die by sommige Horden als ingeworteld is, tegenwoordig, daar zy voor hunne eige Reekening zullen te werk gaan, en niet meer in de Ondersteuning van de Porte eenige toevlugt vinden zullen minder menigvuldig zullen weezen? Om kort te gaan, als Rusland (het welk meer dan alle de andere Nabuuren der Tartaaren in de zaak belang heeft, om dat de Opper-Vlakte van deszelfs Grenzen met betrekking tot dat Volk oneindig grooter dan die van anderen is) deze Verandering in hunnen Staat verlangt, zou men dan kunnen gelooven, dat het Russische Hof het voordeel en nadeel daar van minder onderzogt heeft, als de Porte heeft kunnen doen enkel en alleen uit Consideratie van het belang der *Christen Mogentheeden*? Eene Consideratie waarlyk, als van de *Porte* voort komende zoo nieuw dat men dezelve met moeite voor de haare kan aanmerken. Eindelyk zou men kunnen gelooven, dat Rusland in een dwaaling is, en hier in al de vrugt bepaalen zoude van de Vrede, die egter voordeelig weezen moet?

II. Rusland begeerd „, dat *Kerchi* en *Yenicale* aan 't zelve worde „, afgestaan" om dat de Turken in één oogenblik van Oczacoff in de Crim komen, en op een zelfden sprong het Volk aldaar in wanorder en wederom in dien zelfden staat, waar uit het nu gekomen is, brengen kan: *Kerchi* en *Yenicale* zullen dan twee sterke Toevlugs plaatsen zyn, alwaar de Tartaarse Regeering alle de wel gezinden van de Natie zal kunnen verzamelen; en als men de Turken niet verdryft, zal men ten minsten de volvoering van hunnen kwaaden toeleg kunnen vertraagen, tot dat 'er uit Rusland een Secours komt.

Daarenboven zyn die twee Plaatsen voor Rusland tot een Waarborg, dat de Tartaaren deszelfs Grenzen niet aanranden, en zig by een nieuwen Oorlog niet met de Porte vereenigen zullen; En alschoon de Zee-Magt der Tartaaren even zoo weinig als die van de Porte aanmerkelyk is, kunnen zy egter eenig gemak aan den Koophandel toebrengen, welken de Russische Kroon aan haare Onderdaanen aan de Zwarte Zee wil bezorgen.

III. en IV. De Vryheid van Koophandel en Scheepvaart behoord, vol-

volgens het natuurlyk Regt, aan alle zodaanige Staaten, welke door hunnen gesteldheid zig op het genot daar-van beroepen kunnen, ten ware zy uitdrukkelyk daar van hebben afgezien. Als men nu de gesteldheid van den Oorlog tusschen de beide Mogentheden beschouwd, brengt deze dan zulk eene Offerhande van den kant van Rusland mede? of krygt dan de Porte het Regt om die van Rusland te eischen? en als de Porte dezelve buiten Regt begeerd, en die niet krygen kan; wat heeft zy dan aan haaren Vyand te wyten?

Nogtans is het dit, waar tegen de Porte zoo luidrugtig schreeuwd: Zy heeft door haare Wetgeevers een uitspraak laaten doen, dat de Godsdienst de tegenstreeving van twee Opperhoofden niet dulden kan: Zy vind deze tegenstreeving in de Onafhanglykheid der Tartaaren, en dit is eene onwederspreeklyke Rede met betrekking tot de Christen-Mogentheeden.

Zou het nodig zyn te toonen, hoe ongerymd een diergelyk voorwendsel is? Maar dit is het nog niet al: Het zelve steund niet dan op een valsch gezogten Grond: Het is niet waar „ dat de *Alcoran* „ de Onbestaanbaarheid van *twee Onafhangkelyke Vorsten* of, het „ geen op het zelfde uitkomt, van twee *Califes* in de Mahometaanse Religie gesteld heeft." Daar zyn op één zelfden tyd verscheide *Califes* geweest, en deze waren gevestigd overal, daar de Saraceenen een byzonderen Staat formeerden. De *Tartaaren*, die den *Alcoran* leezen, verstaanen zig, die even zo wel als de *Turken* zig daar aan houden, zeggen in tegendeel „ dat één der Grond-Regelen van hun „ Boek is, dat een Vorst, die een getal van *twaalf duizend* Sabels „ onder zyne Standaarden brengen kan, niet minder vry en onafhangkelyk is als de grootste Monarch." Maar het gebeurde ten dezen opzigte is, dat de Porte (na maate zy de Conquesten der eerste Arabieren heeft weeten aan zig te trekken, en zy dus langzaamer hand haare uitgestrekte Monarchie uit hunne verscheide Vorstendommen gevormd heeft) alle deze hier en daar verspreid leggende Landen heeft zoeken aan elkander te verbinden door een Godsdienstig Vooroordeel, waar in dezelve gebragt zynde de Porte als de eenigste Bron van alle Geestelyke Autoriteit zouden aanmerken.

Dus komt het nu niet aan op het *Geloof* van *Mahomet*, maar op de *Ottomannische Staatkunde*: Doch het zy hier mede geleegen, zoo 't wil; Moeten de *Christen-Natien* zig aan diergelyke Grondstellingen, het zy *Godsdienstig*, het zy *Staatkundig*, onderwerpen?

Wanneer eens die trotse Overwinnaars de *Christen Natien* van alle haare Bezittingen in *Asien* en *Africa* beroofden, en wanneer zy bloeijende Koningryken in het hart van Europa overrompelden, wat Bolwerk zouden dan die Natien hebben, om hunne Conquesten te keer te gaan? En wat zou het haar toch baaten, als zy een Grondslag van haare Religie tot een Verdeediging namen, niet met oogmerk om billyke Conditien van de hand te wyzen, daar het nu op

aan

aan komt; maar om zig aan een allerſchandelykſt Juk te onttrekken?

Het Hof van Rusland zal hier niet aantoonen de Algemeenheid van haar Belang met dat van alle de Chriſten-Staaten en Volkeren: Deze Algemeenheid is zonder twyffel in de Ziel en het Hart van een ieder gegraveerd: Maar dit Hof is verzekerd, dat deszelfs Gedrag zoo wel in den Vrede als in den Oorlog niet minder billyk en regelmaatig, als eerlyk en gematigd zal bevonden worden.

POLEN. Warſchauw. Den 2 Auguſtus (1773) werden de Koningsmoorders wederom ter verhoringe voor 't Gerechte gebragt en de Koning, die zich tot dien tyd toe by de verhooring niet eenmaal had laten vinden, verſcheen toen in de Senatoren Zaal, en deed een cierlyke en beweeglyke aanſpraak tot de Rechters, waarby zyn Majeſteit aan denzelven onder anderen ten gemoete voerde, dat by het verwerde Tytperk, waarin de Republiek zich een geruimen tyd heeft bevonden, de generale Confederatie gemeend heeft, de wetgevende macht in handen te hebben; dat de in deze daad ingewikkelde Perzonen zich hebben verbeeld, werklyk Zoldaten, en dus verplicht te wezen, dat gene te doen, 't geen hen door hunne Officieren geboden was; dat zy dus alleenlyk door Dwaling hebben misdaan; en dat vermits eene dwaling of miſlag nimmer zo geſtreng behoord geſtraft te worden, dan wel eene volſtrekte kwaadwilligheit, zyn Majeſteit derhalven de Rechters aanmaande, hierop inzonderheid acht te geven, en dewyl niet zo zeer de gehele Natie, als wel zyn eigen perſoon beledigt was, hunne ſtraffe niet alleen te verzachten, maar zelfs geheelyk kwyt te ſchelden.

Vervolgens beſloot de Grootmoedige en Weergaloze Koning zyne Redenvoering met de volgende enen Chriſten zo zeer betamende woorden; naamlyk dat zyn Majeſteit deze Wereld eenmaal met des te meer vreugde hoopte te zullen konnen verlaten, wanneer hy zou konnen in waarheid zeggen: *vergeef my myne Schulden, gelyk ik ook myne Schuldenaren vergeven heb!* Een iegelyk der aanwezende was wegens die gezegdens ten uiterſten aangedaan, en de bekende *Kuzma* of *Koszinsky*, ten wiens voordeele de Koning allereerſt in 't byzonder had geſproken, was niet in ſtaat, zyne tranen in te houden, 't geen men echter by de andere gevangenen niet kon beſpeuren.

De Koning heeft deze zyne voorbede en kwytſchelding uitgeſtrekt, niet alleen over de zulken der zamengezworenen, die

van dit hun snood bedryf reeds overtuigd zyn, maar ook over de genen van hen, die noch niet ontdekt of gevat zyn geworden. Hun Vonnis werd eerstdaags te gemoet gezien.

Dantzig. De Graaf *Golowkin*, die zich alhier ophoud, om de Verschillen tusschen dezelve en den Koning van Pruissen, uit naam zyner Meestresse, de Keizerin van Rusland, uit den weg te ruimen, heeft onlangs aan onze Magistraat overhandigd deze volgende

MEMORIE.

Hare Majesteit, de Keizerin aller Russen, myne Souvereine, zig verslag hebbende laaten doen van myn rapport, als ook van de Representatien, die aan Haar door de Stad *Dantzig* gedaan zyn, heeft met een regtmatig ongenoegen gezien, dat de Propositien des Konings van Pruissen, die een minnelyk Vergelyk wegens de Verschillen over de Haven van *Dantzig* ten onderwerp hadden, de gewenschte uitwerking niet gehad hebben, en dat deeze Stad niet op die wyze, als Haare Keizerlyke Majesteit reede had te verwagten, zich gedragen heeft. Dienvolgens verklaar ik by deezen aan den Magistraat, uit naam en bevel van Haare Keizerlyke Majesteit dat de Stad van haare tegenstreeving moet afzien, en het Haar aangeboden Vergelyk aanneemen. 't Is niet moeijelyk voor myn Hof geweest om te zien, dat in de Representatien, my van wegens den Magistraat ter hand gesteld, de Stad door allerlei omweegen en listen gezogt heeft, om met het heffen der Regten van de Haven voort te gaan, en haar Regt van eigendom op het Canaal te wettigen door zig op voorgewende onwederspreeklyke bewyzen te beroepen. Maar myn Hof beveeld my aan deeze Stad te kennen te geeven, dat, welke Regten zy ook ten haaren voordeele aan te haalen hebbe, dezelve nooit in vergelyking kunnen komen met het nadeel, dat noodzaklyk voor den Koophandel aller Natiën moet voortkomen uit de dubbele en wilkeurige heffing der Regten van de Haven, en dat het belang van alle Handeldryvende Natiën het ver overhalen boven die andere aanmerking, de Stad daar van moet afgaan wegens de kwade gevolgen, waar aan zy, in haare hartnekkigheid voortgaande, zig bloot steld. De Stad zal eindelyk van zig zelve gemaklyk begrypen, dat zy, door toe te stemmen om een gedeelte der Regten van de Haven te ontfangen, (welk gedeelte door de Geallieerde Hoven gereguleerd zal worden) haar voordeel en welzyn, zo veel de tegenwoordige omstandigheeden zulks toelaaten, bewerken zal, en dat integendeel, zo zy volhard om zelve de Regten van de Haven te heffen, en den Koophandel bezwaaren en moeilyk te maken, zy zig onvermydelyk zal blootstellen aen het regtmatig ongenoegen van verscheide Natiën, maar zelfs aan eene onderneeming, voor welkers gevolg Haar niemand zal kunnen instaan.

ftaan. Wat betreft het poinct des verschils, wegens de Haven zelve: Ik heb bevel den Magistraat te raaden, van zig met geen ydele denkbeelden te voeden, en een einde te maaken met het voorgeeven, dat de Haven of het Canaal niet op den grond van *Oliva* gemaakt zy. Integendeel, de Stad is verpligt, ingevolge de bewyzen die haar door den Koning van Pruissen gegeeven zyn, en welkers wettigheid door myn Hof erkend zyn, toe te staan, dat de Haven op den grond van *Oliva* aangelegt zy, en dat dezelve dienvolgens tot het Regtsgebied, waar van Souvereiniteit thans aan Zyne Pruissische Majesteit toekomt, behoore. Voor 't overige moet de Stad weeten, dat, welk voorwendsel Zy ook zoude moogen gebruiken, om de belangens van vreemde Natien met haere Pretensien te vermengen, daar uit nimmermeer eenige verandering in de overeenkomst tusschen de drie Geallieerde Mogendheeden gesloten, ontstaan zal, en dat die drie Mogendheeden nooit met elkander wegens *Dantzig* overhoop zullen raaken. Daar blyft dan voor haar geen andere weg over, als het Territoriaal-Regt des Konings van Pruissen op de Haven en op het Canaal te erkennen, en op die wyze een gedeelte der Haven Regten te verkrygen, door middel van een Jaarlyksche Schatting, die zy aan den Koning van Pruissen voor dat genot betaalen zal, en welke schatting onder de mediatie van het Hof van Rusland bepaald zal worden. Ik verklaar daarenboven, dat dit het eenigste is, dat de Guarantie van Rusland, van 1767, die Zy reclameerd, zig niet op de Haven, die aan een Derden toekomt, uitstrekt; maar dat dezelve niets anders betreft, dan de Bezittingen die aan de Stad met het regt van Eigendom gebleeven zyn; en eindelyk dat, zo de Stad door haare omwegen en onwilligheid volhard, om de oogmerken der drie Geallieerde Hoven te weeder streeven, zy op geen bescheidenheid des Konings van Pruissen moet staat maaken, die niet zal nalaaten, om zig over deeze teegenstreeving te vertoornen; kunnende de Stad verzeekerd zyn, dat het Hof van *Petersburg* niets in 't werk zal stellen, om voordeeligere Voorwaarden voor haar te verkrygen. —— Ik begeer, ingevolge het geen hier boven gemeld is: 1. Dat van nu tot den 9 den July de Stad ophoude van de Haven Regten te vorderen. 2. Dat zy het Territoriaal-Regt, des Konings van Pruissen op het Canaal erkenne, of dat zy binnen den zelfden tyd my haare weigering declareere; op dat in het eerste geval men met de Conferentien een aanvang konne maaken, of dat in her tweede, ik in staat gesteld worde myn Hof, zonder uitstel, daar van verslag te doen.

NEDERLANDEN. *'sGravenhage.* Vervolg der reize van zyn Doorl. Hoogheid, den Heer Prins Erfstadhouder: (ziet onze voorgaande bladz. 42).

Toen zyn Doorluchtige Hoogheid de Stad *Monnikendam* nader-

de gaf het ſteken der Trompetten daarvan kennis, en binnen de Poort komende, ſtapte hoogſt dezelve uit het rytuig, wordende door twee Secretariſſen, de Heeren *N. Bruin* en *T. van Daalen*, Anth., ontfangen, waarna de Vorſt zich te voet naar de Kerk begaf, gaande tuſſchen de Heeren Hoofd-Officier en Preſident Burgemeeſter in; derwaards naderende traden zeven jonge Dochters alle in 't Wit gekleed, ter Kerke uit, dezelve hadden ieder een Speer of Lans in de hand, op welk een groen hoedje geſteld was, vercierd met Orange lint, verbeeldende de Vryheid; ter halver hoogte van ieder Speer, was een cierlyk Korfje, met palm om de kant zeer aartig opgezet, en opgevuld met levendige Bloemen; boven aan ieder Speer hong een Wapen van elk der Zeven Steden van *Noord-Holland*, dewelke ook teffens door deze Zeven jonge Dochters gerepreſenteerd wierden, als, Monnikendam door *Gerretje Vos*, Edam door *Willempje Boot*, Purmerende door *Neeltje Kuypers*, Hoorn door *Annetje Wouters*, Medenblik door *Geertje de Vries*, Enkhuizen door *Tryntje Mynders* en Alkmaar door *Hilletje Bakker*. Deze jonge Juffrouwen hielden hunne Speer in de linker hand, terwyl zy met de rechter hand, voor den naderenden Vorſt de ſtraat met levendige bloemen beſtrooiden. Zyn Hoogheid dichter by komende trad, de jonge Juffrouw *Gerretje Vos*, de Stad *Monnikkendam* repreſenteerende, een weinig voorwaarts, maakte eene bevallige reverentie en bood zyn Hoogheid een aartig en toepaſſelyk gedicht aan, 't geen door onze Vorſt op een vriendelyke wyze werd aangenomen onder betuiging dat dit hoogſtdezelve zeer aangenaam was; *dit* met zyn Hoogheids aangeborene minzaamheid gezegde, vervulde de Gemoederen van deze jonge Juffrouwen, alreeds van blydſchap opgetogen, door 't naby beſchouwen van haaren Stadhouder, zodanig dat dezelve zich niet konden onthouden van den vryen loop aan hare vreugde tranen te geven. Dit gedicht, beſtond in eene na de voet maat getekende Eerenpoort, verbeeldende blaauwe arduinſteen, met twee Orange Vaandels op desſelfs frontiſpice, by welker ſtengen, in 't midden der Poort by elkander komende, geſteld was, een brandend Altaar, wier-rook de gedaante van een 's menſchen hart vormde; de poëzy was, zo men wil, van den Mr. Timmerman *Menſch Schaap*, die waarſchynlyk ook deze Eeren Poort getekend heeft, en cierlyk geſchreven, door den Stads Schoolmeeſter *Louis Schut*. Na

Na dat onze Vorſt de Kerk bezichtigd en het Orgel had horen ſpelen, begaf Hy zich door een dubbeld geſchaarde rey Burgers, onder de Wapenen, verzeld van eenige Heeren van de Regeering, en twee Bodens, van daar naar het Stadhuis. Deze Burgers waren in dezer voege gepoſteerd: het groene Vaandel begon by den Doelen onder bevel van den Wel Ed. Geſtr. Heer Burgemeeſter *van Marrele* als Hoofdman, de Wel. Ed. Geſtr. Heer Schepen en Raad *J. Koelemy* als Luitenant en den Heer *Moſterd* als Vaandrig, hierop volgde het geele Vaandel, gecommandeerd door den Wel Ed. Geſtr. Heer Oud-Burgemeeſter *A. van Lingen* als Kapitein, den Wel Ed. Geſtr. Heer Raad *J. Kloek* als Luitenant en den Heer *K. Molenaar* Klaasz. als Vaandrig, waarop het Orange Vaandel volgde, werdende geboden als Hoofdman door den Wel Ed. Geſtr. Heer *Kl. Molenaar*, als Luitenant door den Wel Ed. Geſtr. Heer Schepen *Scheltus* en als Vaandrig door den Heer *D. Boon*, en tuſſchen ieder Vaandel Burgers ſtond eenige manſchap met ontblote Zabels, kruislings over elkander gelegd, om de openingen te ſluiten, en den aandrang der meenigte te keer te gaan. Het eerſte dat zyn Hoogheid, ter zyner eeren gewrocht, op den weg ontmoete was de *Scholebrug* zeer fraai met palm en levendige bloemen vercierd, ſtaande daarby *Vivat Oranje;* in de Kerkſtraat, recht voor de Zwarte ſteeg, vond zyne Hoogheid eene cierlyk gemaakte Eerenpoort, pralende met de Wapens van hunne Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden, en in de boog was te lezen. *Welkom Stadhouder van ons Land, het Noorden juicht aan alle kant;* aan de andere zyde was het Wapen van *Monnikendam*, waar onder ſtond: *Vivat Orange, lang leeft onze Stadhouder*, en op ieder hoek een blazende faam en hangende Schilden aan de pilaſters, waarop eenige Verzen ſtonden, mitsgaders de namen der jonge Juffrouwen die deze Eerenpoort vervaardigd hadden, welke waren *Marytje Goſewyn*, *Niesje Moſterd*, *Helena van Sitterd*, *Neeltje Valk*, *Annaatje van der Horſt*, *Maritje Suiker*, *Titia Kray*, *Maritje de Vries* en *Doortje Baltus;* toen zyn Hoogheid de Kerkſtraat gepaſſeerd en gekomen was op de zogenaamde Drieſprong of Plein, alwaar de drie voornaamſte Straten der Stad zich vereenigen, vond hoogſt dezelve aldaar wederom een Eerepoort, voor ieder dezer Straten front makende, van latwerk konſtig ge-

gewrocht, dezelve was gantſchlyk met palm en levendige bloemen, en de Opperbogen met fraaye hangende feſtonnen vercierd en welke met konſtig vervaardigd tulpen door vlochten waren; het frontiſpice na de zyde van het Stadhuis munte inzonderheid uit; in de Boogſtukken ſtond van fraaje levendige Bloemen de woorden: *Vivat Orange*, en op de Pilaſters: *lang leeft Prins Willem de V. tot heil van Nederland, Godsdienſt en Vryheid, Konſten en Koopmanſchappen*; boven op het verhemelte ſtond een groen gemaakt Pedeſtal, en daarop een blazende faam, aan welker Trompet een Vlag gehegd was met deze inſcriptie: *dus blaasd de faam, Oranjens naam, door Hemel, lucht en Wolken, tot heil der vrye Volken.* Door deze Poort gepaſſeerd zynde werd onze Vorſt door twee Heeren van de Regeering aan het Stadhuis en op 't zelve ontfangen en in de Raadkamer geleid, alwaar den gehelen Raad vergaderden, aldaar werd zyn Doorl. Hoogheid door een gepaſte aanſpraak verwelkomt, die op de minzaamſte wyze door den Vorſt werd beantwoord. Vervolgens werd onze Vorſt naar beneden geleid, alwaar hoogſt dezelve door twee Heeren uit Schepens Bank werd gerecipieerd en wyders tot de Rechtbank ingeleid, daar de Heeren Hoofd-Officier en Schepenen zyn Hoogheid desgelyks een wel gepaſte aanſpraak deden, na welke het den Vorſt behaagde audientie te verlenen aan de Gecommitteerden uit den Krygsraad, de Kerkenraden der Gereformeerde, Lutherſche, Mennoniten, en Roomſch-Catholyke Gemeentens. Deze Plechtigheid geeindigd zynde ging onze Vorſt naar het huis van den Wel Ed. Geſtr. Heer *Jan Kloek* zag uit een der Venſters, de Burgery defileeren, terwyl ondertuſſchen zo Inwooners als Vreemdelingen onzen Vorſt na genoegen konde beſchouwen. Dit verricht zynde, deed zyn Hoogheid een wandeling door de voornaamſte ſtraten der Stad, paſſeerde den Dam, alwaar de Vorſt het gezicht van twee Eerenbogen had, ſtaande in 't zuid-einde, de eerſte voor het huis van Mejuffrouw *Minnen* en de twede voor 't huis van den Heer Burgemeeſter Mr. *Arent van Zaanen.* Zyn Hoogheid wandelde vervolgens aan de rechterhand van den Haven, door den bank genaamd; aan welke rechterhand van den Haven een diergelyke Eerenboog ſtond, voor het huis *Hotje Hanzen*, een Vries van Geboorte; en door hem zelfs vervaardigd; verders ging hoogſtdezelve over de Langebrug,

van

van waar de Heer Burgmeester *van Zaanen*, het Eiland *Marken* den Vorst aanwees, vervolgens de steeg door, gemeenlyk genaamd de wyde Brugsteeg daar desgelyks een overheerlyk vercierde Eerepoort stond, hebbende vier in en uitgangen, boven ieder van welken een zinspreuk te lezen was; de boog op zich zelfs was aartig en konstig van latwerk vervaardigd, hebbende een spits als een chineesche tempel; onze Vorst passeerde door dezelve en bezag de ruïne der onlangs afgebrande Zeep-Ziedery, van waar hy noch twee fraaje Eerebogen te beschouwen had aan de overzyde van 't Binnendyk, de eene voor het huis van den Heer *Wallendaal*, en de andere voor 't huis van den Heer *Scheltus*. Van de voorsz. Zeep-Ziedery keerde zyn Hoogheid naar het Stadhuis te rug en nam aldaar benevens de Magistraat een Dejuné; en na een verblyf van byna twee uren, vertrok onze Vorst van het Stadhuis, verzeld door de Heeren Burgemeesteren en Vroedschappen, allen te voet, naar de Noorderpoort, en passeerde toen noch een Eerenpoort voor het huis van den Heer *Keetel*, een Eerenboog voor het huis van den Heer *P. Boon*, noch een Eereboog voor 't huis van den Heer Burgemeester *C. Bos Kous* en een diergelyke voor de wooning van den Heer Burgemeester *D. de Leeuw*; aan 't einde van de Straat by de Noorderpoort voor de Herberg de Ruiter, stond mede een Eerenboog met deze Inscriptie: *lang leeft Prins Willem de Vyfde*; aan de Noorderpoort gearriveerd zynde, nam onze Vorst afscheid van de Regeering, stapte onder 't geluid van Waldhorens in deszelfs rytuig om de reize door de *Purmer* naar *Edam* voort te zetten; terwyl alle Ingezetenen der Stad *Monnikendam* met herte en monde den Vorst een gelukkige reize toe wenschte. Na hoogst desselfs vertrek werd de Burgery voor hun iever en vigilantie plechtig bedankt en de zeven jonge Dochters door den Heer Burgemeester *van Zaanen* in naam der gantsche Regeering mede bedankt en verzocht, noch een wandeling te willen doen door de Stad, met hare korfjes, gevuld met het geen op 't Stadhuis geweest was, op dat de Burgery in 't algemeen het vergenoegen mogt genieten, om alles van naby te beschouwen. De Wezen hadden voor dezelver huis mede een fraaije Eerenboog opgericht, in hoope dat onze Vorst hen met een bezoek zou vereeren, 't geen echter niet geschied is, zonder twyfel door gebrek van tyd, vermits zyn Hoogheid noch dien avond binnen *Hoorn* meende aantekomen.

On-

Onze Vorst in 't rytuig gestapt zynde, gelyk wy zo even aanmerkten, reed dan de Noorderpoort uit, vervolgens de Kloosterdyk langs, de bedykte Purmer in, tot aan de Oosterweg; op de hoek van dezen weg, en Monnikendammer weg, ontmoette zyn Hoogheid al wederom liefde, getuigenissen der Ingezetenen, hebbende de Heeren Dykgraaf en Hoogheemraden van de Purmer, alhier een zeer verheven Eerenpoort doen oprechten, welke verder door de Huislieden cierlyk met palm en levendige bloemen, goud en andere Ornamenten verfraait was; boven op deze Poort stonden twee Leeuwen, ieder van welke de bondel der zeven vereenigde pylen in de poot voerden, met dit opschrift: *nu is onze wensch vervuld.* By deze Eerepoort stonden wyders zes Watermolenaars, hebbende ieder een molenroedje van vier of vyf voeten lang in de hand, welke molenroedjes met Oranje koleur geschilderd waren; zyn Hoogheid daarby aankomende deed het rytuig ophouden, bezag de Eerenpoort uit het zelve, met het aangeboren vriendelyke gelaat, zo eigen aan de Vorsten uit het Huis van Oranje, en gaf te kennen dat hy ten uitersten voldaan was over de gezamentlyke Huislieden, waarop een algemeen gejuig ontstond van *Vivat Oranje*, *Houze*, *lang leve onze Stadhouder*, enz.! waarop de Vorst voortreed, werdende gevolgd door ontelbaar veele rytuigen; hoogstdezelve reed de Osterweg langs tot aan de Edammerweg, alwaar niet verre van de Purmerbrug weder een Eerenpoort was opgericht, cierlyk van palm en levendige bloemen vervaardigd, voerende na de zyde der Stad tot opschrift *lang leeft zyn Hoogheid*; aan de zyde van de Purmer ter rechter, zag men een Schildje en daarop het purmer Melkmeisje met een juk op de schouders en daaraan twee emmers; ten linken was meede een Schildje met het Wapen van de Purmer. Te *Edam* werwaards zyn Hoogheid zich nu begaf, zag men den Vorst met verlangen te gemoed. Des morgens vergaderde daar de gehele Regering vroegtyds, en ten 7 uren kwamen de vier Compagnien Burgers in de uiterste order onder de wapenen, en vergaderden ter bestemder plaatzen onder derzelver respective Officieren, rangeerende zich vervolgens in dubbelde gelederen van de Westerpoort af, de Scheepmakersdyk langs, de kleine Bult op, langs, de Wortelmark, en de Hoogstraat in tot aan het Stadhuis. Ten 8 uren reden de twee oudste Secretaris-

fen van voor het Stadhuis af, door de in orde geschaarde Burgers naar de Purmerbrug, alwaar de gemelde Eerepoort geplaatst was. Daar hielden de beide Heeren stil, tot namiddags ten 2 uren, toen het langgewenschte ogenblik der aankomst van den Vorst verscheen; werdende zyn Hoogheid door gemelde Heeren Secretarissen welke uit hun rytuig gestapt waren, in naam der Regeering gerecipieerd, rydende daarna, door de Stadsbodens voorgegaan, voor de Koets van zyn Hoogheid tot by de plaats; hier trad de Vorst uit zyn rytuig waarop dadelyk vier van de aanzienlykste Schutters uit ieder Compagnie, den Vorst als eene Lyfwagt toegeschikt, aan kwamen, zyn Hoogheid in de Stad komende begonnen de Klokken te speelen, en het Kanon van de Wallen losgebrand, en begaf zich hoogstdezelve te voet door de geschaarde Burgers, verzeld van de voorz. Heeren Secretarissen, voorgegaan door de Bodens met hunne bossen op de borst, en voor en achter 8 der gemelde Schutters, naar het Stadhuis; de weg ging langs de kleine Bult, alwaar een cierlyke Eerenboog opgericht was door welke zyn Hoogheid passeerden; op ieder hoek van dezelve stond eene Faam, met het opschrift: *Vivat Oranje*, daarna kwam onze Vorst aan de grote Eerenpoort, welke aan 't einde van de Hoogstraat was opgericht en vervaardigd door de jonge dochters van de voorn. Straat, en waar op na de zyde van het Stadhuis stond: *Vivat het huis van Oranje*; boven op stond een Leeuw met de zeven pylen; aan de andere zyde van deze poort zag men de wapens van hunne Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden; boven op de Poort stond een massief zilveren Oranje boom van 2 of 3 voeten hoog, die men schatte, aan oud zilver, vyfhonderd Guldens waardig te zyn. De Prins gelyk gezegd is, aan de Eerenpoort komende, werd aldaar gerecipieerd door den Heer Hoofd-Officier *Nicolaas Kostevis*, verzeld van de twee jongste Heeren Burgemeesteren en een Secretaris, en geconduiseerd door de, na derzelver rang, in orde geschaarde Leden van de Vroedschappen onder een fraai Muziek; aan de trap van Burgemeesters Kamer werd hoogstdezelve ontfangen door de derde Burgemeester, en geleid aan de voorsz. Kamer, alwaar de President Burgemeester den Vorst ontfing en naar binnen tot aan den presidialen Stoel geleide. De Prins plaats genomen hebbende, zettede zich de Heeren desgelyks, ieder na hun rang, wanneer de oudste Secre-

taris, zyn Hoogheid met een korte, doch cierlyke Aanspraak verwelkomde, welke op 't aller vriendelykste beantwoord wierd; de Heeren zich daarna geretireerd hebbende, verleende zyn Hoogheid Audientie, aan de Heeren van de Vroedschap en van den Gerechte, aan de Officieren van den Krygsraad, Weesmeesteren, Gecommitteerden van de Gereformeerde, Luthersche, Mennoniete en Roomsch-Catholyke Kerkenraden, mitsgaders aan alle in die Stad tegenwoordig zynde Zee en Land-Officieren. Deze Audientien kortelyk afgelopen zynde, behaagde het zyn Hoogheid een wandeling door de Stad te doen, en begaf zich dienvolgens, door de Regeering verzeld, en omringd door de 16 Schutters, van het Stadhuis af, de nieuwen Haven op, naar de Oosterpoort, terwyl alle de Schepen vlagden en vele huizen met Oranje Vaandels pronkten, keerende vervolgens langs de Voorhaven terug, alwaar een cierlyke en fraaije Eerenpoort was opgericht, voerende tot opschrift: *Welkom Prins van Oranje.* Toen zyn Hoogheid aan deze Eerepoort kwam, zag men drie jonge Juffers, genaamd *Hillegont Breemburg*, *Elisabeth Groot* en *Geertje Lyn*, voorzien met korfjes met bloemen en gevolgd door noch verscheide andere jonge Juffers, alle zeer net en cierlyk na 's Lands gebruik gekleed, naar onzen Vorst treden en de Straat met levendige bloemen bestrooijen, waarna zy zich te wederzyden van den Prins schaarden, die haar op een heusche wyze voor dit liefde bewys bedankte; hierna vervolgde zyn Hoogheid zyne wandeling verder de Halich op naar de Groote Kerk, bezag dezelve, terwyl op het Orgel gespeeld werd, vervolgens ging de weg door de Kerkstraat naar het Princen Hof, passeerende by die gelegenheid het Burger- en Armen Weeshuis, voor 't welke alle de ouderlooze kinderen, op een ry naast elkander, zeer zindelyk en net gekleed, de jongens met ontdekte hoofden, stonden: niets verrukkender, niets zielroerender, dan de vriendelykheid waarmede de Vorst, de zo vroegtydig van Vader en Moeder ontbloote schaare in 't voorby gaan, geliefde gade te slaan. Na het bezichtigen van het Princenhof, ging zyn Hoogheid andermaal door de Kerkstraat, naar het Stadhuis; aan het bordes van 't zelve komende, weergalmde de lucht van het gestadig roepen van *Vivat*, *Houzé*, *Vivat Oranje*; onze Vorst werd aldaar in Scheepenen Kamer een Dejeuné aangeboden, onder

der welks gebruik een aangenaam Muziek werd uitgevoerd; onze Vorst aldus twee uuren in *Edam* vertoefd hebbende, vertrok zeer voldaan, op gelyke wyze als hoogstdezelve was aangekomen, gaande door de in de Wapenen staande Burgery, aan welke hy veelvuldige blyken van vriendelykheid betoonde, werdende door de Heeren Hoofd-Officier, Burgemeesteren en Secretarissen uitgeleide gedaan en gevalediceerd tot buiten de Purmer, passeerende andermaal de voorheen aangehaalde Eerenpoort in de Purmer by *Edam*, by welke Eerenpoort wederom zes Watermolenaars stonden, op gelyke wyze als aan de Oosterweg by den Monnikendammer weg; de Purmer ingereden zynde, trok zyn Hoogheid langs de Westerweg, en aan de Kwadykerweg komende, was 't aldaar als bezaaid met menschen, welke van Kwadyk, Aswyk, Middelie enz. als t' zamen gevloeid waren; al vroegtydig had zich den Heer Hoofd-Officier van *Purmerende* en de Heer Dykgraaf van de Purmer uit de voorsz. Stad naar het Purmer-School begeven, alwaar die Heeren onzen Vorst afwachteden, tot omtrent 5 uren in den achtermiddag wanneer zyn Hoogheid aldaar arriveerde, werdende tot hier toe door den Heer Hoofd-Officier van *Edam* en den Heer Secretaris van de Purmer, hier voren gemeld, geconduiseerd, en door voorsz. Heeren Hoofd-Officier van *Purmerende* en Dykgraaf van de Purmer gerecipieerd; de eerstgenoemde Heeren, van *Edam* hier hun afscheid van zyn Hoogheid nemende, werden op 't minzaamste bedankt, met betuiging dat onze Vorst ten uittersten voldaan was, 't welk alles geschiede in tegenwoordigheid van eene menigte Aanschouwers, waarna onze Vorst in oogenschyn nam de fraaije en cierlyke Eerenpoort, aldaar op bevel van de Heeren Dykgraaf en Hoogheemraden van de Purmer opgeregt, en door de Huislieden cierlyk met Palm en levendige bloemen, goud en andere ornamenten verfraaid, aan welker eene zyde, na het School boven de boog, Medailles stonden, waarin de Portretten van hunne Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden gezien werden; het op Schrift daar van was: *Ons aller wensch.* Aan de zyde na *Purmerende* 't Purmer wapen by het School stond een groten langen mast, waar van een fraaije Prince Vlag waaide, met het wapen van de Purmer daarin; wyders stonden hier, gelyk by de beide andere Poorten Watermolenaars, ieder met een cierlyk molenroedje in de hand; na dat zyn Hoogheid dit alles met zeer

veel genoegen beschouwd had stapte hoogstdezelve, benevens de Heren van beide de Steden in hunne Koetzen, keerende die van *Edam* naar hunne Stad te rug, terwyl zyn Hoogheid zich met de Heeren van *Purmerende* naar deze Plaats begaf, en de by 't Purmerschool vergaderde Gemeente de Lucht deed weergalmen door 't geroep van: *Vivat Oranje, lang leve de Prins, God bewaare de Vorst* enz. Te Purmerende daar de Magistraat vroegtyds, vergaderd was, kwam ook de Burgery in de wapenen en vervoegde zich ter bestemde plaatzen; alle de Manschappen waren zindelyk en net uitgedost, een iegelyk had zich om 't zeerst beieverd hunnen Vorst met luister te ontfangen, en hunne Stad eere aan te doen; de drie Compagnien waren geschaard van de Purmerpoort af tot aan het Stadhuis onder hunne respective Officiers. Voor dat de Prins in de Stad arriverde, passeerde hoogstdezelve noch een fraaije Eerenboog staande tusschen de twee Houtmolens in; boven op de boog stonden twee fraaije pleister beeldjes en in derzelver midden een Orenjeboom, beide deze Molens waren desgelyks fraai vercierd. Ongeveer ten 5 uren in den namiddag arriveerde zyn Hoogheid, stapte benevens de beide Heeren die Hem verzelden uit de rytuigen en werd in de Stad door eenige Heeren van de Regeering gerecipieerd. De Eerenpoorten en Bogen tot aan 't Stadhuis bestonden hier in de volgende; aan de Purmerpoort was een gebouw gesticht van een weergaloze smaak, het scheen eerder door Vrouw Natuur dan door konst gewrocht, 't was een vierkant gebouw, rustende op acht colommen, tusschen ieder twee van welken men een fraai Schilderhuisje zag; de Poort zelve was van hout gemaakt, zonder dat men echter aan dezelve eenig hout zien kon; ze was van groente en veelerlei zoorten van koleuren als overkleed, zonder dat daar toe eenig schilderwerk gebruikt was; in 't midden zag men tegen de holle zyde van een rond verhemelte aan, alwaar een Oranje Appel hing ter grote van een wateremmer; boven op de Poort of Koepel stond rondom de lyst aan de vier hoeken een yzeren hek à la Grecque, ieder hek en de zyden van de Poort zelve waren verschillende gemaakt, zulks men telkens van wat kant men dit Gevaarte beschouwde, iets nieuws in 't oog kreeg; op ieder hoek boven op de Poort stond een fraaije Oranjeboom, en in het midden een geheel groote, onder wiens schaduwe de Hollandsche Maagd, op een

zoort

zoort van heuvel ſtond, deze Maagd was in 't wit gekleed, hebbende op 't hoofd een helm waarvan een Oranje Vlag waaide, voorts was zy vercierd met Oranje linten, en had de grote van eene 16 jaarige jongedochter; in de rechter hand hield zy een lans of ſpeer, met de Hoed van Vryheid op dezelve; zy hield teffens met de voorsz. hand een pand van haar kleed, en met de linker hand het overige van 't zelve op, om daar in een Oranje Appel te ontfangen; men had dierhalven ſchikking gemaakt, dat wanneer de Vorſt door de Eerenpoort ging, en aan de daartoe vervaardigde machine getrokken werd een Oranje Appel van de grote boom zou af vallen, en de grote Appel zich openen waar uit levendige bloemen zouden vallen om zyn Hoogheid mede te beſtroijen, edoch dit fraaije ſtuk had, by ongeluk, het gewenſchte ſucces geenzints. Deze Poort is uitgevonden en gewrocht door *Jacobus Ewalt*, een Beminnaar van Konſten en Wetenſchappen, geconſtrueerd uit louter liefde voor zyn Hoogheid, zynde tot het vervaardigen der palm en nodige groentens geaſſiſteerd door wel dertig jonge dochters van de Koe- of Beeſtemarkt, en wel inzonderheid door de beide Dochters van *Claas Tegel*. Een Eerenboog ſtond omtrent over 't midden van de Beeſtemarkt en was met veel arbeid vervaardigd, door dien dezelve, zodanig in daartoe geboorde gaatjes met palm beſtoken en voorts met ſlingers en groente bedekt was; dat men geen hout daarvan zien kon. Aan 't einde van de Koemarkt ſtond wederom een boog, zeer cierlyk van palm en bloemen vervaardigd; voor 't huis van den Heer *Mazze*, in de dubbelde buurt was mede een Eerenpoort waarin geſchilderd waren de Wapens van hunne Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden, op de eene colom ſtond de *Godsdienſt* en op de andere de *Vryheid*, en tot opſchrift *onder deze Schaduw zyn wy veilig*. Hierna kwam men aan een Eerenpoort, in de Breeſtraat by de Kerk opgericht, deze was van een fraaije bouworder, ruſtende op twee ronde colommen, door fraaije ſlingers van palm vercierd; op ieder hoek zag men een Oranjeboom, aan de eene zyde met dit opſchrift: *deze eer ons allen verheugd*; aan de andere zyde waren mede twee Oranje-bomen, en daarby: *Vivat P. W. de V.* De brug tuſſchen de dubbelde Buurt en de Breeſtraat was mede cierlyk met palm opgemaakt. De cieraaden ter eere van den Vorſt alhier opgerecht nu beſchreven

ven hebbende, keeren wy tot zyn Hoogheid te rug, die by zyn aankomst voor den Doelen stil hield, uit de Koets stapte, en tusschen den Heer Hoofd-Officier *Blydenberg* en een ander lid van de Regeering, door de in reyen geschaarde Burgers zich naar het Stadhuis begaf, terwyl de Trommels geroerd en op de Klokken gespeeld werd; op dezen weg passeerde de Vorst de voor heen gemelde Eerenbogen en Poorten, en kwam aan het Stadhuis, daar zich een keurlyk muziek liet hooren. Op het Stadhuis gekomen zynde werd zyn Hoogheid gerecipieerd op gelyke wyze als te *Monnikendam* en *Edam* geschied was, en vervolgens verleende hoogstdezelve Audientie aan de Heeren Predikanten en Kerkenraden der Gereformeerde en Luthersche Gemeentens. Hierop ging zyn Hoogheid, verzeld van den Heer Hoofd-Officier en eenige Heeren van de Regeering de Kerk bezien, alwaar op 't Orgel gespeeld werd, ging vervolgens van daar de Stenebrug en Kaasmarkt over naar het Patjedyk, alwaar de Vorst eene cierlyke Eerenpoort door ging, waarby aan de zyde van de Stenebrug stond: *God zegene zyne Doorluchtige Hoogheid*; en aan de zyde na de Nekker Poort: *heden geschied deze Stad eere.* Van daar ging de wandeling verder 't Patjedyk door, naar het oude Slot, Erf of Starrenbosje, van daar naar de Beemster-Poort, of anders genaamd de Wagenbeurs en verder noch eenige Straten door, tot dat Hoogst dezelve aan 't einde der hoogstraat by de Gouw kwam; hier voor de Hoogstraat was een boog opgericht, waarin men de Wapens van hunne Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden, en van de Unie vond, met deze Letters: *W. D. V. P. V. O. E. N.* Vervolgens de Hoogstraat passeerende ontmoette onze Vorst voor 't huis van meergemelden Heer Hoofd-Officier *Blydenberg* een zeer fraaje Eerenpoort, dezelve pronkte met verscheide Zinspreuken, en was met slingers van plam en bloemen ongemeen vercierd, boven aan was een zoort van snystuk, waarop het volgende stond: *Welkom;* boven aan 't dak stond zo veel als een front Spiegel met eene latynsche inscriptie; ter weder zyden der colommen, welke met Oranje Takken beschilderd en met palm en bloemen vercierd waren, zag men desgelyks opschriften; aan de Luthersche Kerk, tegen over 't huis van den Heer Hoofd-Officier stond: *heden is aan dit Huis Heil geschied*, Luc. 19. vers 9. Onze Vorst passeerde deze Eerenpoort, toen hoogst dezel-

dezelve in 't huis van voorſz. Heer Hoofd-Officier ging, alwaar zyn Hoogheid benevens zyn Gevolg het middagmaal hield, waarby teffens eenige Heeren van de Regeering aſſiſteerden; gedurende de maaltyd defileerde de drie Compagnien Burgers voorby 't zelve, het Oranje Vaandel poſteerde zich by 't voorn. huis, het Witte Vaandel door de Peperſtraat, en het Blaauwe Vaandel tot aan de Beemſter-Poort. Na dat de Maaltyd geeindigt was ging onze Vorſt, verzeld door den Heer Hoofd-Officier en eenige andere Heeren van de Regering andermaal door de geſchaarde Burgers heen; op deze weg vond zyn Hoogheid aan den ingang van de Hoogſtraat naaſt de Kerk een Eeren-Poort in den ſmaak van die van het Patjedyk, waarop na de zyde der Kerk ſtond: *Vivat Prins Willem de Vyfde*; daar onder in de boog een leeuw, verbeeldende 't Wapen van de Unie, en aan de andere zyde ſtond: *de Prins zyn uitgaa bly, in zegen zy.* Verders ging die Vorſt door een Eeren-Poort by den ingang van de Peperſtraat tuſſchen het Stadhuis en 't huis van den Heer *Nieuwbout*, deze Poort was ongemeen fraai en net; in 't midden der Peperſtraat voor de Papenſtraat ſtond wederom een fraaije boog, daarop volgde de boog in 't einde der Peperſtraat, alle deze bogen waren van 't begin tot het einde van de ſtraat met vercierde koorden aan elkander verbonden, 't geen zeer aangenaam in 't oog viel. Toen zyn Hoogheid deze bogen gepaſſeerd, was ſloeg hy links om, ging de Vismarkt langs, daar zich wederom een andere Poort vertoonde, en wel op de zogenaamde Wagenbeurs, niet ver van de Beemſter-Poort; deze Eerenpoort ſtond op vier colommen, boven op dezelve zag men de Wapens van hunne Doorluchtige en Koninglyke Hoogheden en boven dezelven een Vorſtelyke Kroon, en aan de beide zyden eene Faam; aldus paſſeerde zyn Hoogheid door de Burgers en door alle de Eeren bogen en Poorten tot aan de Beemſter-Poort, ſtapte in het rytuig, ten uiterſten voldaan van de Ingezetenen der Stad *Purmerende*, om de reis voort te zetten op *Hoorn*. De meergemelde Heer *Blydenberg* verzelde onze Vorſt in dezelve Koets, door zyn Baillagie de Beemſter heen naar de voorsz. Stad om ook aldaar de inſtallatie van hoogſtdenzelven by 't Collegie ter Admiraliteit, als Gecommitteerde Raad by te wonen. Op de graft gemeenlyk genaamd de Zoutkeet, was ook een cierlyk boogje opgerecht waaraan een kroon hing, met dit

dit byschrift, *P. W. D. V.* Na dat nu de Vorst vertrokken was, onder het gejuigh van duizenden van Menschen, behalven van die hem te voet en te paard volgden, reed hy de Beemster in, passeerde de Volgerweg, zynde een zeer vermaaklyke passagie, zo door de Landsdouw als door de fraaije Buitenplaatzen, op welke passagie de Huislieden van tyd tot tyd de lucht deden weergalmen, door het geroep van *houze*, *Vivat Oranje*. In de Middel-Beemster by de Kerk, was alles in rep en roer, een iegelyk rykhalsde na 't zien van den Erfstadhouder; twee cierlyke Eerenbogen waren aldaar opgerecht. 's Woensdags den 21 July (1773) in den namiddag vergaderde de Burgerwacht van de Middel-Beemster, met andere Ingezetenen, op het Plein voor de Kerk; van daar trokken zy, in orde, onder trom-slag, naar de Pastory, of woonhuis van den Predikant, zig plaatzende, in twee ryën, (aan yder kant van den weg één) voor, en aan beide zyden der Pastory; zy hadden op den hoed Palmtakken, in de hand een stok, boven omwonden met Palm en Oranjelint. Deeze stokken hielden zy dwars voor zig, met de enden tegens elkander, om den weg open te houden, gelyk ook het voorplein der Pastory, op 't welk de Heeren en Dames in orde stonden.

De Vlag waaide van den omloop van de Toren.

Even na agt uren, des avonds, zag men van verre, op den Middelweg, by de Volgerweg, de Koets van zyne Doorluchtige Hoogheid, in welke mede gezeten was, de Wel Edele Gestrenge Heer *Willem Blydenberg*, Bailluw van de Beemster, geleidende zyne Doorluchtige Hoogheid door de Beemster.

Toen wierd de trom geroerd de klok geluit. De Predikant, en zyné Huisvrouw Elisabeth Bekker, gingen van 't voorplein van 't huis door de Eerboog, geplaatst in den ingang, en plaatsten zig op den weg, even voor de ry der Burgeren. Zoo ras de Koets, tot daar toe genadert zynde, stil stond, zwegen trom en klok.

(*Het vervolg hierna*)

Amsterdam. Van *Batavia* heeft men dat aldaar, zedert onze voorgaande van July laatstleden bladz. 2, de na volgende veranderingen zyn voorgevallen.

Den 1 *December* werd tot Schipper aangesteld, de Opper-Stuurman en Baas Kaartemaker *Wiggele Sixma.* In plaatze van den overleden Rondekrans, tot Schipper bevorderd de Opper-Stuurman *Jan Jurgen*

gen Christiaan Meyer, en hem op het Scheepje *de Oranje-Boom* in commando gesteld. Tot eersten Administrateur in de Medicinale Winkel, in plaatze van den overleden *Relian*, aangesteld den eersten Practisyn in 's Comp. Binnen-Hospitaal *Frans Hendrik Vroom*. Voorts de tweede Practisyn van gemelde Hospitaal *Schults* als eersten; de derde Practisyn *Jacquet* als tweede, en de vierde *Couvitrie* als derde; mitsgaders de vyfde *Schlicht* als vierde te laten optreden, en de Opper-Chirurgyn, *Willem Poufaard*, tot vyfde Practisyn aangesteld.

Den 15 werd op zyn verzoek in den Burgerstaat gesteld, de gezworen Clerq ter Generale Secretary *Sirardus Bartho*. Tot Baas Boekbinder van de generale Directie, in plaatze van den overleden Pieter Hofman, aangesteld de Meesterknegt *Gerardus van den Helm*. In plaatze van het afgelegde Schip *Kattendyke*, naar Macassar aangelegd de Bodem *Leyderdorp*; terwyl in Commando van de Bark *de Mossel* weder gesteld wierd, de Schipper *Pieter Nieuwenhuisen*; mitsgaders in plaatze van den overleden Lokman, tot Scholarch aangesteld de Water-Fiscaal Mr. *Pierre Poelman*; en tot Buiten-Regent van het Leprozenhuis, in plaatze van den voorn. *Vroom*, benoemd tot tweeden Practisyn van 't Binnen-Hospitaal, *Johannes David Jacquet*. Teffens tot Luitenant der Chineesche Natie aangesteld, de Oud Boedelmeester van Samarang *Thee Tjako*, in plaatze van den overleden *Ong Tjako*.

Den 18 werd tot gezworen Klerk ter generale Secretary, in plaatze van voorn. *Bartho.*, aangesteld den Klerk *Samuel Nikolaas Hesbusius*.

Den 21 ontfing men, met het van Japan gereverteerde Schip de *Vrouwe Margaretha Maria*, de droevige tyding van het Schip *de Burgh*, op zyne reize derwaarts, namentlyk, dat dien bodem door het beloopen van eenen zwaren storm, niet verre van Japan, zoodanig ontramponeerd geraakt was, dat het daar mede overgevaren Opperhoofd *Armenault*, de Kapitein *Ewyk* en andere personen het zelve, na verlies van Stengen en Masten en bekoming van negen voeten water, hadden moeten verlaten en overgaan op het by geluk hun agter op gezeilde Schip *Margaretha Maria* voorn., en dat vervolgens het Wrak van *de Burgh* eenige weken na dato door de Japanners op Japan was opgebragt, die het zelve 50 Japansche mylen bewesten, de Gottose Eilanden, byna ten eenemaal onder water, ontdekt hadden.

Den 30 December ontfing men twee Verpreybrieven van het gepasseerde Chinasche Schip *de Both* en het op China door de Supercargas ingehuurd Scheepje *de Hersteller*, welk laatst diende in plaatze van ons by de Mandoryns-Kop verongelukte Comp. Schip *Rhynsburgh*, waar van de Opper-Stuurman en maar twaalf Matroozen afgekomen zyn.

en Mr. *Pieter van Visvliet* en tot Schepen de Wel Ed. Achtb. Heeren *Jacob Landsheer*, Mr. *Willem Arnout van Citters* Mr. *David van Visvliet*, *Daniel Steven Scherer* en Mr. *David Grenier Verwout Noirot*.

Door den Wel Ed. Achtb Oud Raad der Stad *Amsterdam* is aangesteld tot Professor in de Oostersche Talen en Oudheden, de Hooggel. wyd beroemde Heer *Henricus Albertus Schultens* in de plaats van wylen den Hooggeh. Eerw. Heer Wilhelmus Koolhaas.

AANMERKELYKE ZAAKEN.

Den 27 July is de Koningin van beide *Sicilien* in de kraam bevallen van eene Princesse, die by den H. Doop is genaamd geworden *Louisa Maria Theresia Anna Johanna Gaëtana Antonetta Carolina*.

Den 12 Augustus overleed te *Rotterdam* in den ouderdom van 100 jaaren en 15 dagen, Juffrouw *Anna Margareta Baumont*, Weduwe van *Jan Wanop*.

Den 13 dito stierf te *Gorinchem* in 't 70ste jaar zyn's ouderdoms de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Huibert Snoeck*, Raad in de Vroedschap en Oud Schepen dier Stad, mitsgaders Oud-Hoogheemraad van den Overwaard enz.

Ten voorsz. dage overleed te *Zierikzee* in den ouderdom van ruim 77 jaren de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Nicolaas Massis*, Oud Burgemeester en Raad dier Stad, mitsgaders Rentmeester des Gemeene Middelen van Consumtie enz. enz. en Oudste Regent van de Provincie Zeeland.

Op Vrydag den 20 Aug. had men op de Hollandsche kusten een zware storm uit den Noord-Westen, waardoor verscheiden ongelukken op Zee voor gevallen en eenige Menschen omgekomen zyn.

Een Complot Dieven en Rovers, zedert eenigen tyd de Stad *Amsterdam* en dessels omtrek onveilig gemaakt hebbende, zyn 'er 9 van dezelve, op Zondag morgen den 22 Augustus 1773. met het openen van den Boom in een Schuit gevat. Deze Fielten waren dien nacht op roof geweest, aan den Muyder Hoogendyk tusschen het *Gemeenelands Huis* en den afloop naar *Diemen*, daar ze in 't Huis van een Weduwe of het bekende *Visschers-Huis* waren ingebroken; acht van die Rovers hadden het Huis doorzocht terwyl 'er 2 op Schildwacht stonden; een uur in dat Huis doorgebragt hebbende met het gestolene te pakken, keerden ze met hun roof naar de Oude Stads-Herbergsbrug, in die Schuit te rug, alwaar by 't openen van de Boom een Onder-Schout met 12 Dienaars waaren, die ze in 't Stadhuis bragten.

De 41 Hollandsche Schepen dit jaar uit de *Straat-Davids* weder te rug gekomen, hebben zamen gevangen 249½ Vissen, makende 10478. Vaten Spek; een Schip is gebleven, en een ledig te rug gekomen.

LUTHERSCHE KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het gewone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 1 en 15 September (1773) onder Voorzitting van Do. *Willem Noordenhout*.

LEEUWAARDEN. Van de Eerw. Heeren Predikanten alhier ter Nominatie gebragt (ziet July laastleden bladz. 21.) heeft op Zondag den 1 Augustus 1773 gepredikt de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Johannes Tissel*, Leeraar te *Schiedam*, des voormiddags over 't Evangelie van dien dag, Matth. 7. 15-23 en 's namiddags over de opgegeven Text 1. Petr. 3. 19. 20. *In denzelven is Hy ook heen gegaan, en heeft*

heeft gepredikt den Geesten in de Gevangenisse. Die eertyds niet geloofden, toen God, in den tyd van Noach, eenmaal verwachte, en Gedoogzaamheid bad, toen men de Arke toebereidde, in welke weinige (dat is) acht zielen behouden wierden, door 't water.

Op Zondag den 8 Augustus 1773 predikte alhier, als boven, de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Julianus Croon*, Leeraar te *Breda*, des voormiddags over het gewone Evangelie Luc. 16. 1-9. en des namiddags over de opgegeven Text Gen. 3. 22-24. *En God de Heere sprak: Ziet Adam is geworden als onzer een en weet wat goed en kwaad is: Nu dan, op dat hy zyn hand niet uitstrekke, en breke ook van den Boom des Levens, en eete en leve eeuwiglyk. Toen liet hem God den Heere uit den Hof Eden, om het Veld te bouwen, daarvan hy genomen was. En dreef Adam uit; en stelde den Cherub voor den Hof Eden met een bloot houwend Zwaard; om te bewaren den weg tot den Boom des Levens.*

HARLINGEN. Op Zondag den 1 Augustus (1773) nademiddag predikte alhier de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Anthony Glindkamp*, thans geacht Leeraar der Gemeente te *Purmerende*, na dat zyn Eerw. juist veertien jaren min twee maanden geleden, zyn affcheid in deze zyne Gemeente, waarby hy twee jaren gestaan had, heeft gedaan, tot zyn Text ter dezer gelegenheid nemende 1 Thess. 2. 13. *Daarom wy ook zonder ophouden God danken, dat gy, toen gy van ons het Woord der Goddelyke Prediking ontfingt, gy dat aannaamd, niet als der menschen Woord, maar, gelyk 't dan in waarheid is, als Gods Woord, die ook werkt in u, gy, die gelooft.* Zyne Eerwaardens Inleiding was 2de Zendbrief Johannes vs. 12. *Ik had u lieden veel te schryven maar ik wilde niet met brieven en inkt schryven; maar ik hoop tot u lieden te komen, en vriendelyk met u lieden te spreken, op dat onze blydschap volkomen zy.*

BATAVIA. Volgens jaarlyksche Gewoonte zyn, alhier op den 8sten January 1773 tot Ouderlingen verkoren, uit de Compagnies Dienaren, *Casper Andries Janke*, en uit de Burgers, *Jan Pieter Zeyler*; tot Diaconen uit de Compagnie Dienaren, *Melchior Daniel Armberg*, en uit de Burgers *Hans Hendrik Hugo*.

NAAMLYST der OVERLEEDEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 1. *Augustus* 1773. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Zondag den Eersten Augustus 1773.
Johan Fredrik Borree. W. K. H.
't *Kind* van Fredrik Humbert. W. K. H.
't *Kind* van Willem Vlug. W. K. H.
't *Kind* van Jan Reba. W. K. H.

Dingsdag den 3 *dito.*
Aagje Wittenduyn. W. K. H.
't *Kind* van Jordanus Ryken. Z. K.

Donderdag den 5 *dito.*
Frans Hendrik Kreuger, *eenigste Zoon* van Hendrik Kreuger. W. K. H.

Vrydag den 6 *dito.*
Anna Maria Potharst. *Dogter* van wylen Hendrik Potharst. A. K. H.
't *Kind* van Jan van Ryn. Z. K.

Zondag den 8 *dito.*
Jan Broens. W. K. H.
't *Kind* van Arent Siekerman. L. K. H.
't *Kind* van Adolph van Looi. W. K. H.
't *Kind* van Thams Quiene, W. K. H.

Dingsdag den 10 *dito.*
Jan Benjamin Haase, *Waagdrager.* A. K. H.

Pierre Paul Mynadier. W. K. H.
Nicolaas de Nau. W. K. H.
Dirk van Vliet. W. K. H.
Dirkje Punneken, Huisvrouw van Eldert Hydeman. W. K. H.
Aaltje ter Maat, Huisvrouw van Aris Helenis Oudenot. W. K. H.
't Kind van Jetjes Soetvelt. W. K. H.
't Kind van Deico van Haren. N. K.
't Kind van Pieter Aapers. N. K.
't Kind van Arnoldus Trooft. W. K. H.

Woensdag den 11 dito.

Hermanus Rietveld. Z. K.
Antje Velthuyzen, laatst Weduwe van Cornelis Knop. L. K. H.
Anna Elsche Pieters, Huisvrouw van Harmanus Schophuys. L. N. K.
Catharina van Muyden. W. K.

Donderdag den 12 dito.

Fredrik Justus Munnikhuysen. N. K.
Stephanus Blomhoff. L. O. K.
Willem Woutman, Mr. *Broodbakker.* N. Z. K.
Harmen Hendrik Baartman, *Jongman.* L. O. K.
Albertje de Vries, Huisvrouw van Cornelis Verheul. N. O. K.
Catharina Elisabeth Chatelain. W. K.
't Kind van Gerrit Ruysenberg. N. K.
't Kind van Johannees Endeman. N. K.
't Kind van Jan Volling. Z. K.
't Kind van Coenraad Henroo. N. Z. K.

Vrydag den 13 dito.

Noemi Boulé Duval. W. A. K.
Johannes Somerhuysen, Zoon van Pieter Somerhuysen. L. N. K.

Zaturdag den 14 dito.

Hendrik Bakker. N. O. K.
Elisabeth Jacoba Coops, Weduwe van Jan Stephanus Schaep. N. K.
Sara Maria Okhuysen, Weduwe van Adriaan Koekebakker. N. K.
Maria Uffelaar, Weduwe van Christoffel Groothuys. A. K. H.
Grietje Vermolen, Huisvrouw van Gerrit Reuvekamp. O. O. K.
Margarethe Schellinger, Huisvrouw van Hendrik Endeman. N. K.
't Kind van de Weduwe G. Haverkamp. Z. K.

Zondag den 15 dito.

't Kind van Jacob van Tongeren. L. K. H.

Maandag den 16 dito.

Abraham Hendrik van Beesten. Z. K.
Jan Mullekes, Mr. *Kleeremaker.* Z. K.
Bernardus de Kemp, *Waagdrager in 't Geelboeden Veem.* Z. K.

Dingsdag den 17 dito.

Barend Rotting. N. Z. K.
Gerrit Burghoult, Mr. *Suykerweger.* O. Z. K.
Johannes Schetzlyn. L. N. K.
Margaretha Heyle, laatst Weduwe van Martinus van der Spek. N. K.
Annetje Davids, Huisvrouw van Antony Knakenhouwer. W. K. H.
Maria Woesthoven. O. K.

Woensdag den 18 dito.

Jan Huurenkamp, Mr. *Kistemaker.* N. K.
Hendrik Fontyn, Mr. *Broodbakker.* Z. K.
Elisabeth Pluckers, *Bejaarde Dogter.* O. K.
Catrina Margreta Elisabeth Myers. K. K. H.
't Kind van Joannes Menkema. N. Z. K.
't Kind van Johannes August Dusedan. W. K.
't Kind van Fredrik Roodschilt. O. Z. K.

Donderdag den 19 dito.

Nicolaas Reynsdorp, *Junior. Ritmeester onder zyn Doorl. Hoogh. Lyf Regiment Orange Vriesland.* L. O. K.
Pierre Babut. W. A. K.
Barbara van Bemmel, Wed. van Gysbert van As. L. N. K.
Femmetje de Vries, Huisvrouw van Isaak Franken. W. K.
Christina Bormeester, Huisvrouw van Johannes Mikkenhagen. L. N. K.
Johanna de Jong, Huisvrouw van Adriaan de Koning. N. K.

Vrydag den 20 dito.

Jan Jacob Ortens, *Medecine Doctor,* na Leyden gebragt.

Hen-

Hendrik Vos, N. K.
't Kind van Jacobus Muller, L. O. K.

Zaturdag den 21 dito.

Jurrian Hendrik Roerman. K. K. H.
Anna van Norden, Weduwe van Hendrik van Lee. L. O. K.
Johanna Benkers, Weduwe van Jacobus Coopman. W. K.
Maria Petit, Huisvrouw van Steven van Till. N. K.
Grietje Hondius, *Zuster* van Johannes Hondius. N. K.

Maandag den 23 dito.

Willem de Kemp. Z. K.
Harmen Middendorp. L. O. K.
Jean Planteau Jansz. W. A. K.
Anna Hinderson. N. O. K.

Dingsdag den 24 dito.

Nicolaas Smit. O. K.
Paul Henry Maupin. W. A. K.
't *Kind* van Melchert Rammelo. W. K.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 16 *Augustus* 1773. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Alphen (*C. van Ophoven* en *H. Haak van Veen*, Een plaisier Plaatsje met deszelfs Heeren Huis, als mede nog twee Huisen onder een Dak, en een Campje Land, te zaamen in een koop, onder de gerechte van) in het Noord-Einde even buiten het Dorp. *f* 4000. in slag *f* 300. opgehouden.

Angelierstraat (*B. Tideman*, *G. Scholten* en *I. Schut*, Een Brood Bakkers Huis, in de) schuin over de Madelievestraat. *f* 3000, in slag *f*. 400. *G. van der Riese.*

Angelierstraat (Deselve, Een Agterhuis en Erve, in de) in de Bakkersgang agter bovengemelde Perceel. *f* 350, in slag *f* 70. Deselve.

Baambrugh (*C. van Vreede*, *P. Croos*, *P. Berk*, *B. Stemberg*, *C. van Eelen*, *J. Smit* en *A. de Maker*, Een Hofsteede genaamd Geynwensch, met deszelfs Huizinge, Stallingen, enz. nevens een Huismans Wooninge, Stallinge, enz. mitsgaders 18 Campen Wey en Hooyland en annexe Bos agter gemelde Hofsteede en Boerenwooning, zaamen groot 33 Morgen aan de Vegt, anders het Gyn onder). *f* 13200, in slag *f*. 4000. *C. Twisk.*

Beursstraat (*C. van Ophoven* en *C. van Eelen*, Een Huis en Erve, in de) tusschen de Spaarpot en Papenbroeksteegen. *f* 7400, in slag *f* 100. opgehoud.

Boomstraat (*H. Campen* en *E. Croesen*, Een Huis en twee Agterhuizen in een koop, in de) Zuidzy. *f* 3600, in slag *f* 100. opgehouden.

Buiksloot (*P. de Hoen* en *G. Jarman*, Een Buitenplaats, genaamt Schoonzigt, met deszelfs Heeren Huizinge en Erven, Koepel, Haven, Viswater, en een Campje Weyland, tot) aan 't West-Einde. *f* 2400, in slag *f* 125. *R. Sprakel.*

Eglantierstraat (*B. Tideman*, *G. Scholten* en *I. Schut*, Een Brood Bakkers Huis, in de) by de Baangragt. *f* 1825. *C. Dom.*

Koningsplyn (Deselve, Een Huis en Erve, op het) het tweede van het Cingel. *f* 7000, in slag *f* 1300. *I. Schut.*

Koningsplyn (*H. van den Bergh*, Een Huis en Erve, op het) beoosten het Hoekhuis van de Reguliersdwarsstraat. *f* 7025, in slag *f* 500. verkogt.

Looijersstraat (*C. van Vreede*, *P. Croos*, *P. Berk*, *B. Stemberg*, *C. van Eelen*, *J. Smit* en *A. de Maker*, Een Stal en Erve, in de) by de Prinsengragt. *f* 4100, in slag *f* 2200. opgehouden.

Mun-

Munnikkestraat (*S. A. Leenaertsz*, Een Huis en Erve, in de). *f* 4000, in slag *f* 1000. *N. Bremer.*

Obligatie (Deselve, Een) ten Compt. Alkmaar, op Naam *f* 1000. 104½ pt. in slag ¼ pt. *W. H. Stoopendaal.*

Obligatie (Deselve, Een) op Naam. *f* 1000. 104¼ pt. in slag ¼ pt. Deselve.

Obligatie (Deselve, Een) ten lasten eenige Planters in *Suriname*, op Naam ten Compt. de Heeren *Jan* en *Theodoor van Marcelis*. *f* 1000. 104¾ pt. in slag ¼ pt. *N. Bremer.*

Obligatie (Deselve, Een) op Naam. *f* 1000. 105½ pt. *G. Beerman.*

Reguliersgragt (Deselve, Een Huis en Erve, op de). Oostzy bezuiden de Keizersgragt. *f* 8350, in slag *f* 400. *G. Homburg.*

Uithoorn (*A. Ubink* en *C. Ploos van Amstel Jacob Cornelisz.*, Een Hout Zaag-Moolen, met desselfs Huizingen, Stal, Wagen en Hooyhuis, mitsgaders Tuin enz. te Thamen aan den) *f* 10100, in slag *f* 700. opgehouden.

Vinkestraat (*B. Tideman*, *G. Scholten* en *I. Schut*, Een Huis en Erve, in de) tusschen de Oranjestraat en Mouthaansteeg. Noordzy. *f* 1175, in slag *f* 250. *H. H. Helmers.*

Voetboogstraat (*H. Campen* en *E. Croesen*, Een Huis en Erve, in de) Westzy het vyfde Huis van het Spuy. *f* 3975, in slag *f* 125. *G. de Roy.*

En deeze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 16 *Augustus* 1773. geveyld.

Obligatien (*W. van Rhyn* en *W. Zeelt*, Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie van *Surinamen*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Lever* en *de Bruine*, alle in blanco, gedateerd den 1. Maart 1771. *f* 1000 80 pt. in slag 4 pt. *P. de Mortier.*

—— in blanco *f* 1000. 84½ pt. in slag 1 pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 87 pt. in slag ¼ pt. *J. van Maurik Jansz.*

—— in blanco *f* 1000. 87½ pt. *P. de Mortier.*

—— in blanco *f* 1000. 88 pt. *J. P. Heimbach.*

—— in blanco *f* 1000. 88 pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 88 pt. *D. Leuveling.*

—— in blanco *f* 1000. 88 pt. *P. de Mortier.*

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 23 *Augustus* 1773. geveyld.

Obligatien (*G. Scholten* en *G. Ermelingh*, Een) ten laste van het Gemeene Land van Holland en Westvriesland, ten Comptoire *Amsterdam*, op Naam, 5 pap. *f* 1000. 104¼ pt. *B. Twisk.*

—— op Naam, 5 dito *f* 1000. 104 pt. *A. de Lange.*

—— op Naam, 5 dito *f* 1000. 103½ pt. *A. Blom.*

—— op Naam, 13 dito *f* 1000. 101½ pt. *P. Hoogenbuyson.*

Obligatien (Een) ten laste als vooren, ten Comptoire van den Ontfanger Generaal in 's *Hage*, op Naam, 7 pap. *f* 1000. 101½ pt. *G. Ermeling.*

—— op Naam, 7 dito *f* 1000. 101½ pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten van Westvriesland en 't Noorder Quartier, ten Comptoire der Stad *Alkmaar*, op Naam, 10 pap. *f* 1000. 103¼ pt. in slag ¼ pt. *R. Hagemann.*

—— op Naam *f* 1000. 103½ pt. Deselve.

MAANDELYKSE

NEDERLANDSCHE MERCURIUS,

Voor de Maand SEPTEMBER 1773.

ASIE. *NATOLIE. Smirna.* Zedert de aankomst van *Coulkloubi Seid Hadgi Halil Aga* genieten wy hier de alleraangenaamste rust, hy verhoed alle muitetye en straft de Oproermakers aan het leven, onder andere goede inrichtingen, heeft hy den Turken verboden gewapend op de straaten te verschynen.

CHINA. Canton. Den 12 February (1773) had men alhier een zware brand by een Brillemaker, door een zoort van Offerhande aan hunne Goden, ontstaan, waar door omtrent 400 Chineesche Huizen in de assche gelegd zyn en eene Logie van de Engelsche Factorie eenigzints van achteren beschadigd werd, terwyl de Nederlandsche Factorie door de spoedig aangewende voorzorgen, ten eenemaal bevryd is gebleven.

EUROPA. *TURKYEN. Constantinopolen.* De uitgestrooide berichten der grote Voordelen op de Russen behaald, verdwynen allengs, en wat daarvan 't waarschynlykste is en ongegrond schynd, doordien de Porte niets heeft doen bekend maken, is dat de Russen, door overmacht der onzen genooddrongen zyn geworden om te rug over den Donau te trekken, maar wy ongemeen veel volk daarby verloren hebben.

ITALIE. Rome. De Vernietiging van de Orde der Jesuiten, waarvan zo lang en veelmaals geschreven en gesprooken is, heeft eindelyk voorgang gehad, hebbende de Paus doen publiek maken het navolgende

B R E V E T.

Clemens de XIV. Paus. A perpetua Memoria.

Gelyk Jesus Christus, onze Heer en Verlosser, door den Propheet als de Vreedevorst aankondigd, en, als zoodaanig in de

Wereld gekomen, door de Engelen aan de Herders verkondigd, en vervolgens door hem zelven bekend gemaakt, eer hy ten Hemel klom, zeer dikwyl den Vrede aan zyne Discipelen aanbevolen, en alle dingen met God zynen Vader verzoend heeft, door middel van zyn Kruis-Bloed alles, dat op de Aarde en in den Hemel is, bevreedigd hebbende; zo heeft Hy aan de Apostelen zelven de Bediening der Verzoening toevertrouwd en hun magt gegeeven, dien Vreede bekend te maaken, zo dat zy Gezanten van Christus geworden zynde, die een God is niet van Verwarring, maar van Vreede en Liefde, den Vreede zelve aan de geheele Wereld hebben aangekondigd, terwyl alle hunne poogingen zich voornaamlyk daarheen hebben uitgestrekt, dat alle de Geslachten in Christus zich bevlytigden, om de eenigheid des Geestes door den band des Vreedes te bewaaren, zich aanmerkende als één Ligchaam en één Geest, als de zulken, die tot eene hoop zyn geroepen; waar naar men zich in geenerlei wyze voegt, indien men zich ook niet, gelyk de groote St. Gregorius zegt, met zynen naasten vereenigt.

Dit zelve Woord der Verzoening, en deeze Bediening, ons op eene byzondere wyze door God toevertrouwd, hebben wy, zo ras wy zonder eenige onze verdienste tot deezen Stoel van Petrus zyn verhoogd, ons steeds in 't geheugen gebragt, en dag en nagt het een én ander gedeelte daarvan voor oogen gehad; en het zelve diep in ons hart ingedrukt hebbende; zochten wy naar ons vermoogen daaraan te voldoen, smeekende ten dien einde gestaadig om de Godlyke Hulp, op dat God ons en zyne geheele Kudde gedachten van Vreede wilde instorten, en ons eenen veiligen weg ter verkryging van dien openen. Daarenboven wel weetende, dat wy door het Godlyk Besluit boven de Natiën en de Koningryken zyn bevestigd, op dat wy in de bearbeiding van den Wyngaard des Heeren, en in de bewaaring van het Gebouw van den Christelyken Godsdienst, waarvan Christus de Hoeksteen is, zouden uitroeijen, afbreeken, vernielen, vernietigen, opbouwen en planten, hebben wy altyd zoodaanig een gemoed, en zo eene standvastige wilsneiging gehad, dat, gelyk wy ons verpligt oordeelden, niets tot rust en vreede van het Christelyke Gemeenebest te moeten nalaaten, indien het maar eenigzins tot het planten en opbouwen geschikt was, zo zyn wy ook, door dienzelven band der Liefde daartoe verbonden, altyd zo gereed als geneegen geweest, om ook dat geen, 't welk ons het aangenaamste was, en waarvan wy niet dan met de grootste droefheid en smert onzer Ziel konden scheiden, insgelyks uitteroeijen en aftebreeken.

't Is buiten Twyfel, dat onder die dingen, die het meest toebrengen, om het Welzyn en Geluk van het Katholyk Gemeenebest te bevorderen, de voornaamste Plaats bekleeden de Reguliere Orden, van welke ten allen tyde de byzonderste Sieraad, Bescherming en Voor-

Voordeel aan de geheele Kerk van Christus is neergedaald. Daar van daan is het, dat deze Apostolische Stoel dezelven niet alleen goedkeure, gelyk hy ook door dezelven is gehandhaafd, maar ook met veele Weldaaden, Vryheden, Voorrechten en Magt verrykte, op dat zy daar door te meer zouden aangespoord worden, om de Godvrugt en den Godsdienst aan te kweeken, om de Zeeden des Volks wel te bestieren door Leer en Voorbeeld, en om de eenigheid des geloofs onder de Geloovigen te bewaaren en te bevestigen. Maar wanneer het gebeurd is, dat van de eene of andere dier Reguliere Orden, of die overvloedige Vrugten niet meer genooten werden door het Christen-Volk, of die gewenschte Voordeelen, waartoe zy ingesteld waren; of indien het bleek, dat zy veel meer nadeel daarvan trokken, en zo geschikt waren, om de algemeene rust te verstooren, als om die te bevorderen; zo heeft deeze zelve Apostolische Stoel, die by de oprechting dier Orden zyn eigen Gezag 'er had tusschen beide gesteld, om ze door nieuwe Wetten staande te houden, of om ze tot haare eerste tugt weder te brengen, of eindelyk om ze ten eenemaal uitteroeijen en te vernietigen, ook geenen afkeer daarvan gehad.

Door dit scherpe beweegmiddel heeft Paus *Innocentius* de III., onze Voorganger, overwoogen hebbende, dat de ongemeen groote verscheidendheid van Reguliere Orden in de Kerk van God vry veele Verwarring baarde, in de vierde Lateraansche Algemeene Kerkvergadering verbooden, dat niemand van toen af en voortaan eene nieuwe Orde zou invoeren; en hy besloot daarenboven, dat indien iemand op nieuw een Godsdienstig Huis wilde stichteu, hy den Regel en de Instelling daarvan onder de reeds goedgekeurde Orden zou zoeken. Daarvan daan kwam in 't vervolg, dat 'er naderhand geene nieuwe Godsdienstige Stichting kon worden opgerecht zonder het byzondere verlof van den Roomschen Opperpriester daartoe verkreegen te hebben, en voorwaar met groot recht; nademaal, dewyl de nieuwe Vergaderingen uit eenen drift van grooter volmaaktheid werden gesticht, het dienstig en betaamlyk is, dat de H. Apostolische Stoel de Leevenswyze, die iemand zich voorstelt, vooraf neerstiglyk onderzoeke en overweege, ten einde onder den uitwendigen schyn van een grooter Welzyn, en van een heiliger Leeven, in de Kerk van God niet grooter Ongemakken, en misschien zelfs Ergernissen ingevoerd worden.

Doch, niettegenstaande *Innocentius de* III. zulks zo wyslyk hadt besllooten, heeft men echter naderhand door onbeschaamd aanhouden niet alleen de goedkeuring van eenige Reguliere Orden van den Apostolischen Stoel afgeperst, maar ook nog eene buitensporige menigte voornaamlyk van Bedel-Orden, die nog niet goedgekeurd zyn, uitgevonden. Om dat tegen te gaan heeft *Gregorius de* X. het gemelde Verbod van *Innocentius den* III. in het algemeene Con-

cilie van *Lien* vernieuwd; alle de Bedel-Orden, zedert het vierde *Lateraansche* Concilie opgerecht, en niet goedgekeurd, verboden; enz.

Deeze Voetstappen werden door de andere Pauzen gevolgd. Dus heeft *Clemens de* V., den 3 Mai 1312, de Militaire Orde der zogenoemde *Tempelieren*; — *Pius de* V. de Reguliere Orde der *Fratres Humiliati*; — *Urbanus de* VIII., den 6 February 1626, de Congregatie der *Fratres Conventuales Reformati*; — Dezelve Paus, den 2 December 1643, de Reguliere Orde van *St. Ambrosius* en *St. Bernabas ad nemus*; — *Innocentius de* X, den 16 Maart 1645, de Reguliere Orde der zogenoemde *Pauperes Matris Dei*, — Dezelve Paus, den 29 October 1650, de Orde van *St. Basilius Arminius*; — Nog dezelve Paus, den 22 Juny 1651, de Reguliere Congregatie *der Priesters van den Goeden Jesus*; — en *Clemens de* IX. den 6 December 1668, de Orde de *Reguliere Kanunniken van St. Gregorius in Alga*, behalve nog twee andere Reguliere Orden, vernietigd.

Om alle die Zaaken ter uitvoer te brengen, hebben onze Voorgangers zich bediend niet van die handelwyze, welke in Wereldlyke Processen gebruiklyk is, maar alleenlyk van de Wetten der Voorzigtigheid, en van die volkomenheid van Magt, die zy als Steedehouders van Christus op aarde bezitten, zonder aan de Reguliere Orden, die stonden vernietigd te worden, toe te staan, de Redenen daarvan te beproeven, zich te zuiveren van de Beschuldigingen, enz.

Deeze en andere Voorbeelden van het grootste gewicht ons voor oogen gesteld hebbende, en geneegen zynde, met zeekerheid voort te gaan in de Zaak, betreffende de Reguliere Orde, die gemeenlyk de *Societeit van Jesus* wordt genoemd, hebben wy niets onbeproefd gelaaten, om alles wat tot den oorsprong, voortgang en tegenwoordigen Stand dier Orde behoort, in een helder Daglicht te stellen.

Wy hebben dan gezien, dat deeze Orde door haaren Heilligen Stichter is ingesteld geweest tot heil der Zielen, tot bekeering der Ketters, en voornaamlyk der Ongeloovigen, en tot bevordering, van de Godsvrucht en den Godsdienst: en om een zo gewenschte einde des te beter te bereiken, is zy door eene allerstrengste Gelofte van Evangelische Armoede zo in 't gemeen, als in 't byzonder, aan God toegewyd; uitgenomen alleenlyk de Kollegien tot Onderwys der Jeugd, aan welken toegestaan is, Bezittingen te moogen hebben, doch zo, dat van hunne Inkomsten nooit iets tot gemak, voordeel en gebruik der Societeit mogt komen.

Met deeze en dergelyke allerheiligste Wetten is de *Societeit van Jezus* in haar Beginzel bevestigt door *Paulus den* III., den 27 October 1540, en haar teffens Magt verleend, om zulke Verorderingen te maaken, die tot voordeel, behoudenis en bestier der Societeit dienden. En schoon de gemelde Paus die Societeit binnen de enge

Paa-

Paalen van niet meer dan 60 Leden had bepaald, heeft hy echter, den 27 Maart 1543, aan haare Superieuren vergund, die allen, welke hun dienstig en noodig zouden schynen, aan te neemen: Vervolgens heeft dezelve *Paulus de* III., in zyn Breve van den 15 November 1549, vele en zeer groote Voorrechten toegestaan, als: dat de Societeit aan geen getal van Persoonen zou bepaald zyn; dat de Societeit zelve, haar Leden en Goederen, aan het Rechtsgebied en Bestier van den Bisschop der Plaats niet zouden onderworpen zyn; maar alleen onder de Bescherming van den Paus, en den Apostolischen Stoel zouden staan.

De Mildadigheid der volgende Pauzen jegens deeze Societeit was niet minder. Dus hebben *Julius de* III., *Paulus de* IV., *Pius de* IV., en *de* V., *Gregorius de* XIII., *Sixtus de* V., *Gregorius de* XIV., *Clemens de* VIII., *Paulus de* V., *Leo de* XI., *Gregorius de* XV., *Urbanus de* VIII., en anderen, de voorrechten, reeds aan deeze Societeit geschonken, of bevestigd, of met nieuwe vryheden vermeerderd, of ook nader en klaarder ontvouwd.

Dit niettegenstaande blykt het uit die Apostolische Constitutien zelve, dat 'er in die Societeit, genoegzaam van haar schoon en heerlyk beginsel af, reeds verscheiden Zaaden van twist en tweedragt uitschooten; verschillen naamlyk, niet alleen onder de Leden zelven, maar ook met de andere Reguliere Orden, met de Wereldlyke Geestlykheid, met de Akademien, met de Universiteiten, met de openbaare Schoolen, en eindelyk met de Vorsten zelve, in wier Staaten de Societeit aangenomen was; gelyk die twisten en oneenigheden ook over zeer veele en verscheiden Puncten liepen.

Daarvan daan namen hunne oorsprong die menigvuldige Smeekschriften tegen de Societeit, die met het hoog Gezag en de Berichten van eenige Vorsten gestaafd, zelfs tot den Troon van *Paulus den IV.*, *Pius den V.*, en *Sixtus den V.* werden gebragt. Onder dezelven was onder anderen ook Koning *Filips de* II. van *Spanje*, bezorgende, dat niet alleen die gewichtige Redenen, waardoor zyn gemoed bewoogen was, maar ook die Klagten, welken hy van den Inquisiteur des Koningryks tegen de onmaatige Voorrechten der Societeit, en de form haarer Bestiering, had ontfangen, en waarvan verscheiden voornaame Stukken door eenige zeer geachte Leden der Societeit zelve bekrachtigd waren, voor den meergemelden, onzen Voorganger, Paus *Sixtus den* V. in 't breede werden opengelegd.

Op deezen Eisch en Verzoek van Koning *Filips den* II. gelastte dezelve *Sixtus de* V. eenen Bisschop, wiens Geleerdheid, Wysheid en Deugd aan allen bekend is, met de Apostolische Visitatie der Societeit; en daarenboven bestemde hy eene Congregatie van verscheiden Kardinaalen, die op de vervulling dier Zaak naauwkeurig zouden acht geeven. Maar de genoemde Paus schielyk door eenen on-

ontydigen dood weggerukt zynde, verdween dat heilzaam Voorneemen ten eenemaal, en bleef zonder eenige Uitwerking.

Ondertusschen werdt de Instelling van deeze Societeit door Paus *Gregorius den* XIV., die daarna tot het Apostolaat was verheeven, op nieuw, door zyn Breve van den 28 July 1591, op de allerbreedvoerigste wyze goedgekeurd, wordende teffens alle de Voorrechten, door zyne Voorgangers aan de Societeit verleend, bevestigd en bekrachtigd, en met verscheiden nieuwe Vryheden en Vergunningen vermeerderd; als dat de Societeit zelve haare Leden, van welken zy het noodig mogt oordeelen, mogt weg jaagen zonder eenig gerechtlyk onderzoek; dat niemand de Instelling of de Besluiten der Societeit mogt bestryden, of poogingen aanwenden, om eenige veranderingen in dezelve te maaken; enz.

Maar 't is 'er zo ver van daan, dat alle deeze Zaaken toereikende zouden zyn geweest, om de Klagten tegen de Societeit te stillen; dat integendeel de heevigste Twisten nopens de Leer der Societeit, die door zeer veelen als met het Orthodoxe Geloof en de goede Zeeden strydig werdt beschuldigd, zich genoegzaam door de geheele Wereld verspreidden. Daar kwamen nog by de Oneenigheden, zo onder elkander, als met Vreemden; en inzonderheid vermenigvuldigden grootlyks de Beschuldigingen tegen de Societeit nopens haare al te groote begeerte naar aardsche Rykdommen; waar uit niet alleen die bekende verdrietlykheden, welke den Apostolischen Stoel zo veel droefheid hebben aangedaan, maar ook de Besluiten, door sommige Vorsten tegen de Societeit genomen, haaren Oorsprong hebben getrokken.

Daar van daan gebeurde het, dat deeze Societeit, toen zy van *Paulus den* V. eene nieuwe Bevestiging haarer Instelling zou verkrygen, genoodzaakt was, van hem te begeeren, dat hy het volgende Besluit, in de vyfde algemeene Vergadering der Societeit om dringende Redenen gemaakt, door zyn gezag wilde bekrachtigen. *Hetzelve* luidt als volgt: „ Dewyl onze Societeit, die tot Vooortplanting des Geloofs en Inwinning der Zielen door den Heere verwekt „ is, gelyk zy door de Amptsverrichtingen der Instelling, welke „ de Geestlyke Wapenen zyn, met het nut der Kerke en de Stich„ ting des Naasten onder de banier van het Kruis, haar doeleinde „ ligtlyk bereiken kan, alzo ook deeze Zegeningen beletten, en „ zich aan 't grootste gevaar bloot stellen zou, indien zy zich met „ Wereldlyke en Staatkundige Zaaken en die tot het Staatsbestier „ behooren, bemoeide; zo is door onze Voorgangers wyslyk ver„ ordend, dat wy, daar wy voor God stryden, met andere Zaa„ ken, die van onze geloste afwyken, ons niet zouden ophouden. „ Maar, dewyl nu, in deeze zeer gevaarlyke tyden, onze Orde, „ op veele Plaatsen, en by veele Vorsten, misschien door de Schuld „ van sommigen, en of door eerzugt of door onbezonnen iever,

„ groot-

„ grootlyks gelaakt wordt; zo heeft de Vergadering geoordeeld, „ dat men zich van allen schyn des kwaads onthouden, en de klagten zelfs die uit een kwaad vermoeden ontstonden, zo veel „ mooglyk was, voorkomen moest. Weshalve zy, door deezen, „ allen den onzen op het strengste verbiedt, dat zy zich in dergelyke openbaare Zaaken, al waren zy ook daartoe genoodigd en „ uitgelokt, op eenigerhande wyze inlaaaten, of van de Instelling „ afwyken. En daarenboven heeft zy aan de *Patres Definitores* „ bevolen, naauwkeurig te overweegen en te bepaalen, door welke „ krachtdaadige Middelen dit kwaad, indien het noodig mogt zyn, „ scherpelyk tegen te gaan."

Met de grootste smert hebben wy echter waargenomen, dat deeze en andere Hulpmiddelen vruchtloos zyn geweest, om zo veele en zo groote Beschuldigingen en Klagten tegen deeze Societeit te stremmen, en dat onze Voorgangers *Urbanus de* VIII., *Clemens de* IX., X., XI. en XII., *Alexander de* VII. en VIII., *Innocentius de* X, XI., XII. en XIII. en *Benediktus de* XIV. zich te vergeefs daarmede hebben vermoeid, om de rust der Kerk te herstellen, en, door de heilzaamste Verordeningen, niet alleen te verhoeden, dat de Societeit zich met Wereldlyke Zaaken beezig hieldt, maar ook een einde te maaken, deels van de heevigste Verschillen door de Societeit tegen de Bisschoppen, Reguliere Orden en veele Gemeenten in *Europa*, *Asia* en *Amerika*, niet zonder groot nadeel der Zielen, verwekt; deels ook van de oeffening van eenige Heidensche Plechtigheden, in sommige Plaatsen ingevoerd, met nalaating van die, welke door de algemeene Kerk behoorlyk zyn goedgekeurd; deels van het gebruik en de uitlegging van die Leerspreuken, welken de Apostolische Stoel als ergerlyk en tegen de goede Zeeden strydende heeft veroordeeld; en deels eindelyk van veele andere Zaaken, waaruit gelyk in voorgaande, zo ook in deeze onze tyden groote schaade is ontstaan, naamlyk Oproeren in eenige Katholyke Landen, Kerkvervolgingen in deeze en geene Asiatische en Europeesche Provincien, en eene zo leevendige smert van sommigen onzer Voorgangeren, dat *Innocentius de* XI. de Societeit verboodt Nieuwlingen met de Orde te bekleeden, dat *Innocentius de* XIII. haar met dezelve Straf bedreigde, en dat *Benediktus de* XIV. eene Visitatie van haare Huizen en Kollegien in het Koningryk *Portugal* noodig oordeelde. En schoon de Societeit van onzen onmiddelyken Voorganger *Klemens den* XIII., eenen Apostolischen Brief, waarin haare Instelling ten hoogste aangepreezen en weder bevestigd werdt, veel meer afgeperst en afgedwongen, dan verkreegen heeft, is echter daardoor noch den Apostolischen Stoel Troost, noch der Societeit Hulp, noch het Christlyk Gemeenebest eenig Voordeel toegebragt.

Na zo veele en zo zwaare Stormen en Onweeren hoopten alle de bestgezinden, dat eindelyk eens die dag zou aanbreeken, welke de

(L 3) rust

rust en den vreede in overvloed zou voortbrengen. Maar, toen dezelve *Clemens de* XIII. den Stoel van Petrus bestierde, ontstonden 'er nog bezwaarlyker en onrustiger tyden. Want, na dat de Klagten en Bezwaarnissen van dag tot dag tegen de gemelde Societeit meer en meer waren toegenomen, in zo ver zelfs, dat 'er elders de gevaarlykste Muiteryen, Oproeren, Oneenigheden en Ergernissen zyn ontstaan, zyn de banden der Christelyke Liefde ten eenemaal verbrooken, en de Gemoederen der Geloovigen tot Partyzucht, Haat en Vyandschap geweldig aangezet, en de Zaak tot dat uiterste gebragt, dat zelfs die geene, wier aangebooren Godvrucht en Mildadigheid jegens de Societeit byna uit eenen mond hooglyk gepreezen werden, naamlyk onze in Christus geliefde Zoonen, de Koningen van *Vrankryk*, *Spanje*, *Portugal* en de beide *Sicilien*, genoodzaakt wierden, de Leden der Societeit uit hunne Koningryken, Staaten en Landen te verdryven, meenende dat dit het eenigste en uiterste Middel was, om zo veele Onheilen te verhelpen, en te beletten, dat het Christen Volk elkander in den Schoot zelve der Kerk belaagde, uitdaagde en verscheurde.

Dewyl nu de voorschreeven onze allergeliefdste Zoonen in Christus het daarvoor hielden, dat een zo geschikt Hulpmiddel niet veilig, en niet genoegzaam kon zyn, om de geheele Christen Wereld tot bedaaren te brengen, indien dezelve Societeit niet met derdaaad vernietigd werdt; zo hebben zy hun Verzoek en Begeerte aan den gemelde *Clemens den* XIII. laaten voorstellen met dat Gezag, waarmede zy bekleed zyn, en tessens met Gebeden en Geloften geëischt, op dat hy op eene zo krachtdaadige wyze voor de duurzaame zeekerheid hunner Onderdaanen, en het welzyn der geheele Christen Kerk wilde zorgen. En na dat de Dood van dien Paus, die tegen aller verwachting gebeurde, den voortgang en het einde van die Zaak ten eenemaal hadt belet; zyn ons, toen wy, door de Godlyke Bestelling, op denzelven Stoel van Petrus waren geklommen, dezelve Smeekingen, Begeerten en Geloften voorgesteld, waarby ook zeer veele Bisschoppen, en andere door hunne Waardigheid, Geleerdheid en Godvrucht hooggeachte Mannen, hunnne Poogingen en Gevoelens nog gevoegd hebben.

Op dat wy in eene zo groote en gewichtige Zaak het veiligste Besluit zouden neemen, hebben wy geoordeeld, eenen langen tyd noodig te hebben, niet alleen op dat wy alles vlytiglyk zouden kunnen onderzoeken, ryplyk overweegen en wyslyk besluiten, maar ook op dat wy door veele Zugtingen en aanhoudende Gebeden eene byzondere hulp en ondersteuning van den Vader der Lichten mogten smeeken; waarin wy ons ook dikwils door de Gebeden aller Geloovigen en hunne Godvruchtige Werken hebben laaten helpen. In 't byzonder hebben wy willen onderzoeken, op welken Grond die alom verspreide meenig rustte, naamlyk, dat de Orde der Regulieren

ren der Societeit van Jesus door het Trentsche Concilie op eene plechtige wyze goedgekeurd en bevestigd was: en wy hebben bevonden, dat in het gemelde Concilie niets anders nopens haar verhandeld is, dan dat zy van dat algemeene Besluit zou uitgezonderd worden, waardoor ten aanzien der overige Reguliere Orden vastgesteld is, dat, de bepaalde Proefstyd verloopen zynde, de Nieuwelingen die bekwaam bevonden zyn tot het doen der Gelofte toegelaaten, of anders uit het Klooster gezonden worden. Weshalven het voorschreeve Concilie (*Sess.* XXV. *Cap.* XVI *de Regularibus*) heeft verklaard, dat het niets wilde veranderen of verbieden, maar de voorschreeve Orde der Regulieren der Orde van Jesus kon, volgens haare Godvruchtige Instelling, door den Apostolischen Stoel goedgekeurd, den Heere en zyne Kerk dienst doen.

Dewyl wy nu, na zo veele aangewende noodzaakelyke middelen, door de tegenwoordigheid en ingeeving van Gods Geest, zo wy vertrouwen, geholpen, en uit kracht van ons Ampt, welk ons op 't ernstigste verpligt, de rust van het Christlyk Gemeenebest te bevorderen, en alles, dat hetzelve tot nadeel kan verstrekken, uit den weg te ruimen, gedrongen zyn; en wy daarenboven aangemerkt hebben, dat de gemelde Societeit van Jesus die overvloedigste Vruchten, waartoe zy ingesteld, van zo veelen onzer Voorgangeren goedgekeurd, en met zeer veele Voorrechten versierd was, niet meer voortbrengen, en het ook naauwlyks, of in 't geheel niet geschieden kon, dat, zo lang zy behouden en in stand bleef, een waare en duurzaame Vreede in de Kerk hersteld werdt; zo vernietigen wy, door deeze allergewichtigste Oorzaaken bewoogen, en nog door veele andere Redenen aangespoord, welken en de Wetten der Voorzigtigheid en het allerbeste Bestier der Algemeene Kerk ons verschaffen, en die wy met een diep stilzwygen voor ons bewaaren, in navolging van verscheiden onzer Voorgangeren, en voornaamlyk van den gemelden *Gregorius den* X., in het algemeene Concilie van Lion, doordien ook hier de Vraag is aangaande de Instelling en de Voorrechten eener Orde, die tot het getal der Beedel-Orden behoort; zo vernietigen wy (zeggen wy nog eens) met ryp beraad, uit onze zeekere Weetenschap en volkomenheid van Apostolische Magt, de meergemelde *Societeit* en delgen dezelve uit, verbiedende, herroepende en afschaffende alle en ieder haarer Ampten, Diensten, Bestieringen, Huizen, Schoolen, Kollegien, Hospitaalen, en Plaatsen, in welk Landschap, Ryk of gebied zy ook liggen, en hoe zy ook aan haar behooren; voorts haare Statuten, Zeeden, Gewoonten, Besluiten, Verordeningen, schoon zy met eenen Eed, Apostolische Bevestiging, of op eene andere wyze bekrachtigd zyn; insgelyks alle en ieder haarer Voorrechten, en algemeene zo wel als byzondere Vergunningen, welker Inhoud wy, uit kracht van deezen tegenwoordigen Brief, willen aangemerkt heb-

hebben, als of hy hier van woord tot woord ingelascht was. Wy verklaaren derhalve alle en ieder Magt en Gezag van den Generaal, de Provinciaalen, Visitatoren, en alle andere Superieuren der gemelde Societeit zo in Geestlyke als in Waereldlyke Zaaken voor eeuwig vernietigd en uytgedelgd; en brengen dat Rechtsgebied en Gezach ten eenemaal en volkomen over tot de Ordinarissen of Bisschoppen der Plaatsen; verbiedende, gelyk wy door deezen verbieden, dat niemand voortaan in de gemelde Societeit aangenomen, en tot het Orde-Kleed en het Noviciaat toegelaaten worde; en willende dat zy, die reeds aangenomen zyn, tot het doen der enkele of plechtige Gelofte, onder straf van Nulliteit en andere willekeurige Straf, geenszins worden toegelaaten. Verder beveelen wy, dat zy, die thans in het Noviciaat zyn, terstond en onmiddelyk zullen worden weggezonden; en verbieden insgelyks, dat zy, die de enkele Gelofte hebben gedaan, en met de Orde nog niet bekleed zyn, onder geenerhande voorwendsel tot eenen hoogeren trap zullen moogen bevorderd worden.

Voorts behelst het Breve de noodige Voorzieningen omtrent de Leden der voorsz. Orde. Zy, die maar enkele Belofte hebben gedaan, moeten binnen een Jaar de Huizen en Kollegien verlaaten, en eene andere Levenswyze aanvaarden; Die Professie hebben gedaan, moogen in een andere Orde overgaan, of als Waereldlyke Geestlyken Dienst doen. Die oud en zieklyk zyn, moogen in hun Kollegie, doch zonder eenig bestier, en onder den Ordinaris der plaats, blyven. Alle de Leden der gemelde Societeit, die uit sommige Landen reeds verdreeven zyn, zyn onder deeze algemeene Vernietiging der Societeit ook begreepen. Voorts mogen de Ordinarissen der Plaatsen, hun die zy bekwaam oordeelen, magt geeven, om als Wereldlyke Priesters het Volk te onderwyzen, doch het blyft hun voor altyd verbooden, de Biecht te hooren. Zy kunnen ook worden gebruikt, om de Jeugd in de Taalen enz. te onderwyzen. Deeze Vernietiging strekt zich ook uit ten aanzien der Zendingen, waaromtrent de Paus zich voorbehoudt nadere bestellingen te maaken. Eindelyk wordt 'er, onder straf van Excommunicatie, verboden, de Uitvoering van den Inhoud van dit Brevet te stremmen, of daartegen te schryven of te spreeken; wordende de Christen-Vorsten vermaand hunne behulpzaame hand te bieden, dat dit Brevet ten vollen uitgevoerd worde, enz.

Gegeeven te Rome *by* St. Maria Maggiore, *onder den* Visschers-Ring, *den* 21 July 1773, *in het vyfde Jaar van ons* Opper-Priesterschap.

POLEN. Warschauw. Het Vonnis, door de Delegatie uitgesproken over de Misdadigers, die zich op den 3 November 1771, door 't op een geweldadige wyze aanranden van 's Konings Persoon met een moorddadig opzet, het geen echter door de God-

Godlyke Voorzienigheid verhinderd is geworden, aan de misdaad van gekwetste Majesteit ten hoogsten hebben schuldig gemaakt, beheld, buiten en behalven, dat zy alle, uitgezonderd alleen *Kuzma*, van alle hunne Eerampten en waardigheden ontzet en infaam verklaard zyn, noch 't volgende; te weten.

Alle derzelver goedereń zullen worden geconfisqueert en verbeurt verklaart, en hunnen aanklageren toegeweezen; en derzelver Nakomelingen zullen voor altoos van den Adeldom ontzet blyven, zonder ooit weeder daartoe te konnen worden aangenomen.

Pulauwsky, *Strawinsky*, *Lukawsky* en *Cybulsky* zullen eerst de rechterhand, en vervolgens ook 't hoofd verliezen; daarna zullen hunne lichamen worden gevierendeelt, en na dat de quartieren geduurende een zeekeren tyd op palen ten toon zullen gestaan hebben, zullen dezelven verbrand, en de assche in den wind gestrooit worden; doch vermids *Pulauwsky* en *Strawinsky* noch niet gevat zyn, zoo zal deeze straffe omtrent hen worden volbragt, zoo dra zy zullen achterhaalt weezen, en hunne namen zullen ondertusschen aan den galg worden genagelt.

Kusma of *Kosinsky* is van alle zyne anderzins welverdiende straffe vrygesproken, ter oorzaake van zyn betoont berouw, en van zyne vervolgens aan den Koning beweezene trouwe; doch hy zal op leevensstraffe ten eeuwigen dage den Poolschen bodem niet meer mogen betreeden, hoewel hem van weegens den Koning 4, en van weegens de Republiek 2, en dus 6 dukaten 's maands tot zyn onderhoud is toegelegt geworden.

Offenberg, ook genaamt *Franckenberg*, en *Peszynsky* zyn alleenlyk voor hun gantsche leven tot den vestingbouw te *Kaminieck* verweezen, en behouden dus hun leeven, vermits 't blykt, dat zy tot die snode daad genoegzaam gedwongen geworden zyn. De huisvrouw van *Lukawsky* zal voor eenen tyd van 3 jaaren in een Tuchthuis opgesloten, en na verloop van dien tyd ten eeuwigen dage buiten 't grondgebied van *Polen* verbannen worden.

Zembrzesky, dewelke door *Lukawsky* is beschuldigt, dat hy kennisse van de zaak heeft gehad, doch die zich daarvan heeft trachten te verontschuldigen, heeft onaangezien zyne defensie ten deezen opzigte, nochtans by eede opentlyk moeten verklaren, dat hy niets daarvan geweeten heeft; hierop is hy van alle straffe vrygesproken, uitgezondert dat hy een geheel jaar in arrest zal moeten zitten, alleenlyk daarom, vermids *Strawinsky* en *Lukawsky* na het ter uitvoeringe brengen van hunnen snooden aanslag by hem geweest zyn, en hy hen gehuisvest heeft, zonder hen aan te brengen.

NEDERLANDEN. 'sGravenhage. Vervolg der reize van zyn Doorl. Hoogheid, den Heer Prins Erfstadhouder: (ziet onze voorgaande bladz. 78).

N 2 De

De Predikant verder toetredende, om zyne Doorluchtige Hoogheid in de Koets zittende, aan te spreken, tradt zyne Hoogheid af. Daar hadt de Predikant de eere de volgende aenspraak te doen.

„ DOORLUCHTIGE, HOOGGEBOREN
„ VORST EN HEER!

„ Vergun my te betuigen de blydschap, en dankbaarheid en „ heil-wensch van deeze Beemster, ziende U Doorluchtige „ Hoogheid op haaren grond: zy zag, den vierden July 1612, „ de Prinsen Maurits en Fredrik Hendrik, op haare pas gebaan- „ de wegen; en, met de Heeren Bedykers, aan Tafel in het „ Heeren-huis.

„ Konde zy toen, kan zy nu Prinsen van Oranje en Nassau „ zien, zonder blydschap en erkentenis, dat het beleid, de Wys- „ heid, Voorzichtigheid en Heldenmoed, ja zweet en bloed dier „ Vorsten, geboorte gaven aan dit Paradys.

„ Deze braken de Spaensche ketens en stelden de handen in „ vryheid en in kracht, tot bedyken van dit Meer.

„ Deeze voerden, ten spyt van Portugal en Spanje, de schat- „ ten van Asie en America in Holland en West-Vriesland, vul- „ lende de geldkisten met de mooglykheid, om de droogmaking „ van dit water aan te vangen, en voor negentien tonnen Gouds „ ten einde te brengen.

„ Daar, niet ver van hier, daar ziet Uwe Hoogheid *den* „ grond en plaats van het Heeren-huis, vereert geweest met de „ tegenwoordigheid van uwen Doorluchtigen Voorvader, den „ Welbeminden Frederik Hendrik, dien Voltooijer van 't ge- „ bouw van onzen Vryen Staat.

„ Terwyl Uwe Doorluchtige Hoogheid verrukt wordt door „ al het schoon van dezen Lusthof, klimme dit uw ziels-genoe- „ gen door deeze gedachte: *ook dit is vrucht der loffelyke diensten van* „ *myne Vaderen.*

„ Al wat het ruimste denkbeeld van zegen in zig bevat, „ vloeije gestadig van den Hemel op uwe Doorluchtige en haare „ Koninklyke Hoogheid, de Vorstelyke Kinderen, en het „ Vorstlyk Huis!

„ Dank-

„ Dankzeggende voor de eere dezer aanſpraak, wenſcht ons „ hart, dat Uwe Hoogheid, van ſtap tot ſtap, de reis voortzette, „ onder het oog, de hand, en ſchaduwe van God, die „ Hemel en Aarde gemaakt heeft.

„ Onze gedachten, ô Dierbaare Vorſt! onze harten, onze „ ſmekingen zullen uwe Hoogheid volgen op uwe wegen.

„ En, als 's Gravenhage juichen zal, op het wederzien van „ Uwe Doorluchtige en van haare Koninklyke Hoogheid, dan „ zal ons danken zoo hartlyk en ernſtig zyn, als nu ons bidden „ om uwe gelukkige reis.

Deeze Aanſpraak geëindigt zynde, en vereert met het antwoord van zyne Doorluchtige Hoogheid, had des Predikants Huisvrouwe de Eer, aan Hoogſtdenzelven, een gedicht aan te bieden, het welk zyne Hoogheid gunſtig aannam.

Zoo ras als de Vorſt in de Koets getreden zynde, de reis wierd voortgezet, ſpraken weder, op het gegeven teken, klok en trom.

Toen verhief zig het ordentlyk vreugde-gejuich der menigte, verrukt en opgetogen door de minlykheid van den Vorſt.

Hoeze! Vivat! en gelukkige reis-wenſchingen waren het ſlot en einde der vreugde bedryven in de Middel-Beemſter.

Van de Middel-Beemſter ging de weg op *Avenhorn* en van daar op *Hoorn*, alwaar zyn Hoogheid des 's avonds omtrent 10 uren aankwam. Voor dat wy onze Vorſt navolgen moeten wy het getal der Eerenpoorten en Bogen opgeven, welke zyn Hoogheid ter eeren opgerecht zyn, tot dat hoogſtdezelve in de Middel-Beemſter arriveerde, zonder daar onder te tellen de vercierde Bruggens, Kronen enz. zynde ten getalle van 42, als te *Buikſloot* 1, te *Broek* 3, te *Monnikendam* 15, te *Edam* 4, in *de Purmer* 3, te *Purmerende* 14 en in *de Beemſter* 2.

De Regeering der Stad *Hoorn*, als mede de Hoge Collegien aldaar reſiderende, hadden, de nodige bevelen gegeven tot de luiſterrykſte receptie van den Vorſt, ten welken einde de Burgery ook in tyds onder de Wapenen was gekomen, die geſchaard ſtond van de Weſterpoort af het Smeerighorn of breed Langes tot aan het Noord, het Noord op tot aan het Stadhuis. Denzelven Officieren waren alle prachtig gekleed, en hunne onderhebbende 600 man Schutters waren alle net in de Wapenen.

De Vorſt aan de Weſterpoort aankomende trad uit de Koets, en

en werd aldaar door twee Heeren Secretarissen in naam der Regeering gecomplimenteerd, terwyl het geschut der Stads wallen, der Admiraliteit en der Oost-Indische Compagnie zich in tusschen wakker deed hooren. De Prins ging vervolgens, tusschen de beide Heeren Secretarissen in, door de in de Wapenen staande Burgers, naar het Stadhuis, werd aldaar door de Magistraat aan de trappen verwelkomt, en door dezelve gerecipieerd. Zyn Hoogheid verleende 'er vervolgens Audientie aan de Predikanten en Kerkenraden de Gereformeerde, Luthersche, Mennonite, Remonstrantsche en Roomsch-Catholyke Gemeentens, als mede aan de Burger-Capiteinen; na dat voorz. Audientien afgelopen waren, soupeerde zyn Hoogheid op het Stadhuis, begaf zich ten half twaalf uren, naar het jagt der Provincie Vriesland, in den Kaay liggende, ter rust; de weg welke onze Vorst nam ging van het Stadhuis de Roode Steen over, het West op, de Zeedyk langs tot aan 't gemelde jagt, alwaar de Leden van de Regeering affcheid van den Vorst namen.

De volgende morgen namen de Schutters wederom post van het jagt, lans de Koornmarkt, het Oost op tot aan het Collegie van Gecommitteerde Raden; de Heeren Gedeputeerden uit het voornoemde Collegie begaven zich door de Burgers, naar het jagt, werden aldaar door zyn Hoogheid buiten het Pavilioen met hoogstdesselfs natuurlyke minsaamheid ontfangen en naar binnen geleid om den Vorst te verwelkomen; 't geen weinig tyd daarna ook geschieden door Heeren Gedeputeerden van 't Admiraliteits Collegie, waarna de Prins uit het jagt en tusschen de Gecommitteerde Raden ging, passeerde door de Burgers voorgegaan door twee Bodens met hunne bossen op de borst; by 't Collegie van Gecommitteerde Raden genaderd zynde, speelden aan de Vengsters staande Trompetters het bekende Liedje. *Wilhelmus van Nassauwen*, en twee Leden recipieerden zyn Hoogheid aldaar; de Troepen der Bezetting stonden op de Voorplaats gerangeerd, door welke zyn Hoogheid passeerde en zich terstond in de Raadkamer begaf; daar werd de Prins door twee andere Leden gerecipieerd, en voor de balie door den Heer President, waarna Hy de Vergadering bywoonde, na welkers eindiging zyn Hoogheid, verzeld van dat Collegie, naar het Logement, de Rode Steen of Kaasmarkt over, door de Kerkstraat tot

aan

aan de Grote Kerk, daar onze Vorst door Kerkmeesteren gerecipieerd en van dezelve naar binnen geleid werd; dezelve bezichtigd en het Orgel hebbende hooren speelen, begaf zyn Hoogheid zich, als derwaards begeleid naar 't Prinsen-Hof, daar mede gerecipieerd en zitting genomen hebbende, ging Hy de Nieuwstraat langs naar het Oost-Indische Huis, daar ook zitting genomen hebbende ging de tocht door de voorz. Straten, voorby het Hoofd, na de Admiraliteits Werf, wordende aldaar met 21 schoten uit het Canon gesalueerd. Hier bezag onzen Vorst 's Lands Artillery en wandelde voorts naar de Ooster Poort, de Vest op, tot aan het Stads Fabriekhuis, en verder de Muntstraat door tot aan het Logement van Gecommitteerde Raden, alwaar hoogstdezelve mede onder 't steken der Trompetten werd verwelkomt, en vervolgens dejeuneerde. Hierop begaf de Vorst zich, altoos tusschen de gerangeerde Burgers door de Achterstraat naar het Tuighuis van Gecommitteerde Raden, 't bezichtigde 't zelve, als mede het geweer en Wapenen die aldaar bewaard worden, inzonderheid het ongemeen zwaar harnas van den Admiraal Graaf *van Bossu*, door de Westvriezen en Noordhollanders op den 11. October 1573. voor *Hoorn* op de Zuider-Zee verslagen en gevangen genomen; van daar ging onze Vorst in 't daarby staande Burger-Weeshuis, en vervolgens naar de Koe-Poort en de weg buiten dezelven op, ten einde van welke zyn Hoogheid met zyn Gevolg 's middags ten I. uur in de Koets stapte om de reize naar *Medenblik* voort te zetten.

(*Het Vervolg hierna.*)

Naarden. Heden den 13 September 1773, is alhier gevierd geworden het Honderd jarige jubel Feest ter Gedagtenisse dat Zyne Doorluchtige Hoogheid Prins WILLEM DEN DERDEN, Glorieuser Gedagtenisse, deeze Stad heeft verlost van de overheerschende magt en dwingelandy van Zyne Majesteit den Koning van Vrankryk, (in onze Mercurius van Augustus gemeld) by welke heugelyke gedagtenisse des 's morgens door den Wel Eerw. en zeer geleerden Heer Ds. HERMANUS VAN LOO, zynde de oudste Predikant, in de Nederduitsche Kerk onder de toevloet van eene groote meenigte Menschen van alle Gezinthedens, die, van verscheide plaatzen en districten, tot dit jubel Feest waaren opgekoomen, eene deftige zeer toepasselyke en historiekundige doorwrogte Predicatie is gedaan geworden. Des morgens, kwartier voor negen uuren begon men op het Orgel in de Kerk te speelen en eindigde daarmede ten negen

uuren,

uuren, als wanneer door den Voorsanger. . . . DE BRUYN wierd voorgeleesen Psalm 66, en voorgesongen het 1 en 2 vers van gemelden Psalm, nemende den welgemelden Heer Predikant zyn aanspraak uit Psalm 130 vs. 7. *Israel Hoope op den heeren want by den Heere is Goedertierenheid, ende by hem is veel verlossinge*; wyders nam zyn Wel Eerw. zyn Text uit Psalm 72 vs. 18, 19 en 20. *Geloofl zy de Heere God de Godt Israels die alleen wonderen doet, ende Geloofl zy de Naam zyner Heerlykheid tot in Eeuwigheid; ende de gantsche aarde worde met zyne Heerlykheid vervuld, Amen, ja Amen, de gebeden Davids, des Zoons Isai hebben een einde*; zynde na dat de gemelde Text verklaart was, door zyn Wel Eerwaarde, ter deezer gelegenheid zeer Historiekundig aangetoont, hoedanig deze Stad in den jaare 1672, van Militie en Amunitie was voorzien, ook de hooge noodzakelykheid om met het Opperhoofd van het Leger der Franschen, dat by de Stad *Amersfoort* geposteert stondt, te capituleeren en te maaken een goed accoord; verhaalende zyn Wel Eerw. dan ook, dat, om eene goede Capitulatie en accoord te maken, door de Regeering deezer Steede, naar voorn. Leger wierden Gecommitteert, HANS BARTEL BONNET *Regeerend Burgemeester*, J. A. WINKEL en . . . GROUWEL Respective *Predikanten van de Nederduitsche en Walsche Gemeenten*, die dan ook hunne Commissie afgelegt, en een zeer goed accoort met het opperhoofd van het gemelde Fransche Leeger aangegaan en geteekent hebbende, wederom naar de Stad zyn geretourneerd, en in de Stad gekomen zynde, de Burgery in de uiterste droefheid zagen gedompeld, door dien de Voornaamsten der Regeering, aan wien de Gecommitteerdens verslag van hunne verrigtinge zouden doen, door groote vreeze uit de Stad waren geretireed latende de Sleutels der Stad in bewaaring op den Zeebrugge leggen. Ook toonde zyn Wel Eerw. aan op hoedanig een wyze zyne Doorluchtige Hoogheid, Prins WILLEM DE DERDE, Glorieuser Gedagtenisse, in den jare 1673 deeze Stad hebbe belegert, en binnen welker korten tyd, door de bestieringe des Allerhoogsten, tot groote verwondering, gemelde Zyne Doorluchtige Hoogheid deeze Stad heeft verlost van alle overheerschende magt en dwingelandy van Zyne Majesteit den Koning van *Vrankryk*, en weder gebragt onder het gebied van den *Staat*, enz. Na het eindigen der Predicatie wierd Nagezongen het 1 en 2 vers van den 105 Psalm. Nademiddag ten twee uuren begonnen Vier Tambours met de daar by zynde Pypers van de manhafte Burgery, de vergadering te slaan en te speelen, vervoegende als toen daar op de, in de Wapenhandel wel geoeffende Burger ieder op zyn best uitgedost, zich na het Huis van hunnen Capitein, bestaande de Burgery in twee Compagnien onder den wel Edelen Gestrengen Heere JACOBUS HENDRIK THIERENS *Burgemeester, Raad en Vroedschap* deezer Stad &c. &c. en den Wel Edelen Manhaften Heer CORNELIS DE WOLF *Junior*, *Respective Capiteinen*:

van

van waar ieder Capitein met zyn Compagnie met het Vaandel, twee Tamboers en twee Pypers marcheerden naar het Plein by de Utrechse poort, als de plaats tot de Excercitie geschikt, alwaar dezelve Battaillons wyze wierd gesteld; eenige tyd de Excercitie verricht hebbende, wierd een Corps afgevaardigt naar het Stadhuis, alwaar de Edele Achtbaare Heeren Burgemeesteren en Regeerders dezer Steede en verdere Leeden van de Regeering, vergadert waaren, ten einde ende omme de twee Nieuwe Vaandels, door gemelde Haar Edele Achtbaare doen vervaardigen, af te haalen, en alzo naar het zelve Corps gevoert en begeleid door den Weledelen Gestrengen Heere Dr. D. V. B. Craane, *Presiderend Schepen*, *Raad en Vroedschap* dezer Steede, den Weledelen Heeren C. Krook en Cornelis Brouwer, Respective Luitenants, de oudste Luitenant en Adjudant, gaande voor het Corps en agter den gemelden Heere Luitenant Craane, de twee Heeren Adelborsten Paulus Timmerman en Cornelis Bonnet *Bartelsz.*; het Corps voor het Stadhuis gekoome zynde, en in goede order in Gelederen staande, begaven zich de gemelde twee Heeren Adelborsten op het Stadhuis, die dan ook terstond yder met een Nieuw Vaandel (dog opgerolt) van het Stadhuis te rug kwamen, en aldus voor het Corps verschenen, welke Vaandels dan ook door de voornoemde Heeren Adelborsten, met het gem. Corps zyn gebragt op de voorengemelden Excercitie plaats; kort daar op begaven de Edele Achtbare Heeren Burgemeesteren en verdere Leeden van de Regeering, benevens den Hoog Edel Geboren Heere D. Baron van Boetselaar, *Heere van Kyfhoek, Beschreeven in de Orde van de Ridderschap en Edelen van Holland en Westvriesland, Bailluw van Naarden en Goyland* &c. &c. &c. benevens deszelfs Heer Stedehouder Cornelis Haeck, zig na de gemelde Excercitie of Parade plaats, werdende Haar Edele achtbare, verdere Leeden der Regeering en gemelde Hoog Edel Gebooren Heere Bailliuw, nevens deszelfs Heer Stedehouder, zoo met het presenteeren van het Geweer, slaande Trommels en speelende Pypen, als het salueeren met de Spontons en Vaandels door de Heeren Capiteinen en verdere Officieren zeer fraay gecomplimenteert en ontfangen, waarop vervolgens rondsom gemelde Haar Ed. Achtbaren, Leeden der Regeering en verdere genoemde Heeren door de in de Wapen zynde Burgery onder Commando van den WelEdelen Gestrengen Heere en Manhafte Capitein Jacobus Hendrik Thibrens, een kring werd geformeert; de kring in order geformeerd zynde, wierd aan den Ed. Achtbaaren Heer Cornelis de Wolff presideent Burgemeester en Collonel der Burgery de twee Nieuwe Vaandels (die nog opgerolt waren) onopgerolt ter hand gesteld, die dan ook in Naame van de Regeering dezer Stede, aan ieder Capitein een Vaandel overgaf, als, aan den Wel Edelen Gestrengen Heer en Manhafte Capitein Jacobus Hendrik Thibrens, het Blauwe Vaandel, en aan den Wel Edelen en Manhaften Capitein Corne-

LIS DE WOLFF, junior, het orange Vaandel, zynde dezelve Vaandels zeer konstryk met der Stede waapen geschildert, met inscriptie op het Blauwe Vaandel *Tendit in ardua Virtus*, en op het Orange Vaandel: *Victi, quandoqui resurgunt*, welke Heeren Capiteinen ieder aan hunnen Vaandrig een Vaandel overgaven, als de Wel Edel en Gestrenge en Manhafte Heer Capitein JACOBUS HENDRIK THIERENS, aan den Manhaften Heer Vaandrig CORNELIS DE WOLF *de jongste* het Blauwe Vaandel, en de Weledele en Manhafte Capitein CORNELIS DE WOLF *junior* aan den Weledelen Manhaften Heer Vaandrig HENDRIK THIERENS het Oranje Vaandel; dat gedaan zynde wierd door den Weledelen Gestrengen en Manhaften Heer Capitein JACOBUS HENDRIK THIERENS, aan de Edele Achtbaare Heeren Burgemeesteren en verdere Leeden der Regeering een deftige en cierlyke aanspraak gedaan, met dankbetuiging voor het present van de twee fraaije nieuwe Vaandels, welke door den Heer presideerenden Burgemeester op de allervriendelykste wyze en met veel begaaftheid wierd beantwoord, keerende hoogstgemelde Heer Capitein naar de verdere Heeren Officieren, Onder Officieren en in de wapenstaande Burgery, vermaanende dezelve op het aldervriendelykst ieder tot hunne plicht; deze Ceremonien verrigt zynde wierd de kring ontslooten en de Burgery weder in behoorlyke order gestelt zynde, verrigte dezelve in presentie van opgemelde Haar Edele Achtbaare verdere Leeden van de Regeering, en eene groote meenigte van Aanschouwers die van verscheiden Plaatzen te samen gekoomen waaren, haare Exercitien; de Exercitien verrigt hebbende, marcheerde dezelve Battaillonswyze af voorby het Stadhuis, alwaar inmiddels de Edele Achtbaare Heeren Burgemeesteren, Leeden van de Regeering, en verdere genoemde Heeren zich bevonden; voorts een tour door de Stad gemarcheert hebbende is dezelve gekoomen op de Markt, alwaar de Compagnien van elkander separeerden, marcheerende van daar ieder Capitein aan 't hoofd van zyn Compagnie, met het Vaandel, slaande Trommels, en speelende Pypen, naar des Capiteins Huis, daar dezelve weder in goede order gestelt en het Vaandel in Huis by den Capitein gebragt zynde, wierd dezelve met alle Lof door hunnen Capitein, het allervriendelykste bedankt. Des avonds de Edele Achtbaren Heeren Burgemeesten en verdere Leeden der Regeering, alle de Heeren Officieren, Adelborsten, benevens de drie Respective Heeren Predikanten van de Nederduitsche en Walsche Gemeentens, op het Stadhuis vergadert zynde, maakten aldaar goeden zier, als mede de verdere in de wapen geweest zynde Burgers, die op de Stads waag hun verblyf hadden, wierden aldaar meede deftig onthaalt, zynde dan ook tot middernagt door verscheiden Burgers voor den Stadhuize ter eeren van Haar Edele Achtbare en verdere Leeden der Regeering, by Salvoos, onverbeeterlyk uit hunne Roers gevuurd geworden, en de geheele Nagt door de gantsche

ſche Burgery en de Ingezeetenen Vreugden bedreeven, zonder dat 'er eenige ongeregeltheeden of deſordres plaats hebben gehad, uitgeſondert in zeeker perſoon welke een Chaſſinet voor zyne glazen, quaſie ter eeren en glorie van het Doorluchtige Huis van Orange, had geſteld, met zeeker divies, als zynde ingerigt om de Goede Burgery, namelyk de Roomſchgezinden tegen de Gereformeerden of Proteſtantſch gezinden op te hitzen, en alzo de gemelde Burgery, die met elkanderen zeer wel te vreeden waaren, in onmin te brengen, dog de Wel Edele Heer CORNELIS HAECK, *Schout dezer Stede en Stedehouder van den* Hoog Edel Gebooren Heere *Bailluw van Naarden* en *Goyland*, ontwaar werdende, dat eene zodanig oproerig devies voor de Glazen was geſtelt, ſpoede zig ras naar dat huis, en ordonneerde hem zodanig en oproerig devies van voor zyn Glazen weg te neemen, ofte anders, dat zyn Wel Edele andere meſures daartegen zoude in het werk ſtellen, dat van dien goeden uitſlag is geweeſt, dat het gemelde devies wierd weg genomen, en de geſamentlyke Burgery daar over zeer verheugd was.

Ook is op deezen dag groote vreugden bedreven in het Diacony arm Huis door de oude Luiden en Kinderen, als wanner door den Weledelen Geſtrengen Heere PAULUS GUYKING, Burgemeeſter, Raad en Vroedſchap dezen Stede, des morgens aan de oude Luiden uit eigen privé Beurſe wierd gegeven, de alderbeſte Coffy, geraspt Brood, met het geene daar by behoorde. Des middags werd voor dezelve op Tafel gebragt, twee ongemeen groote Kalfs-Schyven en een koſtbaar ſtuk Oſſe vlees allen gebraden, daar by alderbeſte nieuwe grauwe Erweten, en zoo veel roode en witte Wyn als ieder begeerde te drinken; ook wierd aan de Mansperſoonen Tabak en Pypen, en des namiddags aan allen gegeven Thee en Suiker, ook Brood, Booter en Kaas; des avonds wierd voor allen een Tafel bereid, voorzien met Vleeſch, Salade Eyeren en verdere ſpyzen, en weder zoo veel Wyn als ieder in alle ordentelykheid begeerde te gebruiken, hebbende alle de Gealimenteerden in dat Huis zynde, ook den gemelden Heer Burgemeeſter voor zyne genegentheid en Liefde tot hen, zeer vriendelik dóen bedanken.

NB. *In 't vervolg zullen wy onzen Lezeren mede delen, het omſtandig Verbaal van 't verongelukken van 't Ooſt-Indiſch Compagnies Schip de* JONGE THOMAS, Schipper, B. LA MAIRE aan de CAAP DE GOEDE HOOP, en dit ongeval, in een Plaat vertoonen en daar by voegen.

MAGISTRATUREN EN AMPTENAREN.

Uit eene overgeleverde Nominatie is door zyn Doorl. Hoogheid de Prins Erfstadhouder tot Bewindhebber der Oost-Indische Compagnie, ter kamer *Delft* geëligeerd, de Heer Mr. *Adriaan van Vredenburch.*

Den 25 Augustus (1773) is door de Burgers en Ingezetenen van het Groot-Breedstraater-Espel, te *Dockum*, aangesteld als Raad in de Vroedschap der gemelde Stad de Heer *Jacob Tonnema*, in de plaats van wylen de Heer Watze Andringa, Raad in de Vroedschap en Oud Burgemeester enz.

Hunne Hoog. Mog. hebben den Heer Mr. *Willem Carel Dierkens*, thans Agent van den Staat, tot hoogst derzelver Commies aangesteld.

Uit eene overgeleverde Nominatie is door den Prins Erfstadhouder tot Burgemeester der Stad *Delft* geëligeerd, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Jan Bouwens*, Vryheer van Horssen, in de plaats van wylen den Heer Mr. Isaac van Buren.

Op voorsz. wyze zyn tot Burgemeesteren der Stad *Haerlem* geëligeerd, de Wel Ed. Gestr. Heeren Mr. *François Benjamin Fagel*, *Antoni Kuits*, *Jean Salomon la Clé*, en Mr. *Cornelis Ascanius van Sypesteyn.* Tot Schepenen, de Wel Ed. Achtb. Heeren Mr. *Adolf van der Hoolk de Bruyn*, Mr. *Gysbert Adriaan Patyn*, Mr. *Pieter Vermeulen*, *Johan Fredrik Godfried*, Baron *van Freisheim*, *Joan Harmen Graswinkel*. *Jacob Cornelis Sylvius van Lennep*, en Mr. *Librecht Jacob Horeman*, Heer van Rhynzaterwoude, zynde de vyf laatstgenoemde Heeren tot Schepenen Commissarissen aangesteld, wyders is op den 17 Sept. (1773) by de Wel Ed. Achtb. Vroedschap der voorsz. Stad gedispicieerd, de Hooggeb. Heer Mr. *Willem Jan*, Grave *van Hogendorp*, Raad en Oud President Schepen, om tegen May 1774 wegens de Stad *Haerlem* zitting te nemen in 't Collegie van Gecommitteerde Raden in plaats van den Wel Ed. Gestr. Heer Mr. Joost Huyghens, wiens Commissie alsdan staat te eindigen.

Uit eene overgeleverde Nominatie is door den Prins Erfstadhouder tot Vroedschap der Stad *Gorinchem* geëligeerd, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Lodewyk van Foulon*, in de plaats van wylen den Heer Mr. Hubert Snoek.

By Hun Hoog. Mog. is de Wel Ed. Gestr. Heer *Johan Lodewyk Sterck* aangesteld tot Schepen der Stad *Sluis* in Vlaanderen.

By de Ed. Heeren Bewindhebberen der Oost-Indische Compagnie ter kamer *Amsterdam*, zyn de volgende Schepen begeven: als de *Bovenkerker Polder* aan Schipper *Cornelis Busch*, en de *Prins van Oranje* aan Schipper *Carsten Eggers.*

Door de Heeren Staten Generaal is tot Assessor van 't Jagt-Gerecht in Staats-Vlaanderen aangesteld de Heer *Jean Bloni*, Ontfanger van 's Lands-Middelen aldaar, mitsgaders Oud-Burgemeester en Permanent Schepen van 't Ed. Collegie 's Lands van den Vrye, residéerende te Sluys in Vlaanderen, in de plaats van wylen den Heer J. Broekhuisen, Oud-Burgemeester en voor-Schepen der Stad Sluis in Vlaanderen.

AANMERKELYKE ZAAKEN.

Den 28 Augustus (1773) overleed in 's *Hage*, in den ouderdom van omtrent 35 jaren, de Heer Mr. *François Fagel*, twede Griffier van de Heeren Staten Generaal der Vereenigde Nederlanden.

Ten voorn. dage overleed te *Berlyn*, in 't 12de Jaar haares ouderdoms *Frederica Elisabeth Dorothea Henrietta Maria*, oudste Dogter van Prins Ferdinand van Pruissen.

Den 30 dito overleed te *Amsterdam* in

in den ouderdom van 41 Jaren de Wel Ed. Gestr. Heer *Pieter Nicolaas Rendorp*, Commissaris dier Stad enz.

Ten voorsz. dage is door een hevige Windvlaag op de Rivier *Ranie* in Bretagne (koningryk Vrankryk) een Vaartuig omgeslagen, waar door twee Perzonen verdronken, en de overige vyf met moeite gered zyn. Kort te voren waren 'er ook vier meisjes, waar van de oudste maar 16 Jaren oud was, in die Rivier verongelukt. Zy hadden hare Schapen volgens een oude gewoonte, op St. Jans avond, in de Rivier gewasschen, daar na daagden zy zich uit, wie het verste in de Rivier dersde gaan, en begaven zich 'er in, zonder op de snelheid van den stroom te letten. De eerste, zich door den stroom weggerukt gevoelende, trok de twede, deze de derde, en die de vierde by de hand, en werden dus te zamen slachtoffers harer onvoorzichtigheid.

Den 31 dito overleed te *Gouda* in den ouderdom van 57 Jaren de Wel Ed. Gestr. Heer *Bartholomé Muilman*, Oud - President Schepen en Raad der Stad *Amsterdam*.

Te *Suriname* is overleden de Heer *Hans Heinrich van Gersdorff*, eerste Lieutenant Collonel en Capitein van een Compagnie by de Troepen van den Staat gedetacheerd naar *Suriname* voornoemd.

Den 9 Sept. is het nieuwe Orgel in de Walsche Kerk te *Schiedam* plechtig ingewyd, met een gepaste Redenvoering, gedaan door den Wel Eerw. Heer *H. A. Carlos*, Leeraar by die Gemeente over het 1 en 7 vers van Ps. 147., voor en na welke Predikatie de Heer *P. H. van Hagen*, Zoon van den beroemden Muzikant van dien naam te *Rotterdam*, een fraai Instrumentaal Muziek deed horen, terwyl de kundige Heer *Hes* organist te *Gouda* het Orgel tracteerde, 't welk vervaardigd is door den H. H. *Hes*, Orgelmaker te *Gouda*.

Den 10 dito 's morgens ten half 6 uren, ontstond te *Amsterdam* op Uilenburg op de hoek van de laatste dwarsstraat en Achterstraat, by een Broodbakker, een geweldige brand, waar door dit huis in minder dan één uur tyd, van binnen in geheel uitbrande. De bewoonders hebben weinig goed geborgen, en die van de boven kamers, bestaande in twee huishoudingen, hebben zich door twee Vengsters met de vlucht gesalveerd, onder dezelve beyonden zich vyf kinderen en eene hoog zwangere Vrouw van de Joodsche Natie.

Den 12 dito voormiddags omtrent half 12 uren ontstond te *Pynacker*, een Dorp een uur van *Delft* gelegen, een afgryslyken brand, waardoor binnen weinig uren, zes huisen vyf Turfschuren, vier Hooibergen en de Roomsche Kerk, waarin ten 11 uren noch dienst gedaan was, allen tot den grond toe zyn afgebrand; eenige brandspuiten van *Delft* en omleggende plaatsen werden derwaards gevoerd, 't geen dan ook van goede uitwerking was, dat de verdere voortgang van de brandten half vyf uren gestuit werd. Men meend dat deze brand veroorzaakt is door een Meisje, die een test met dove kolen in een Turfschuur had gezet.

Den 13 dito stierf te *Harderwyk* in den ouderdom van 68 jaren, de Hoog Gel. Wydberoemde Heer *Carel Coenraad Reits*, A. L. M. Phil. Hum Dr. Lit Prof. & Rector ter Universiteit aldaar.

Den 14 dito overleed te *Antwerpen* in 't 41ste jaar zyn's ouderdom *Maximiliaan François Ernest*, regeerende Vorst van *Salm-Salm* enz.

Den 15 dito overleed te *Zalt-Bommel* in den ouderdom van 79 jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer *D. van Heytsma*, Oud-Burgemeester der gemelde Stad.

Op donderdag den 16 dito 's morgens omtrent 4 uren ontstond t'*Amsterdam*, aan 't einde van de kleine Wittenburgerstraat, brand, in een Mot- of Spaanderloos van een Brood-Bakker, dewelke door de brandspuiten en 't omverhalen van de Loos ras geblusсht werd, en daar door de gevaarlyke gevolgen verhoed werden, welke daar uit hadden konnen spruiten, vermits niet verre van daar een zeer grote Turfschuur was.

Den 21 dito is, op de Kunstkamer van het Stadhuis te *Amsterdam* voor de Leden der Teken Academie, eene Redenvoering gedaan, door den Mede-Oudsten Directeur, den Heer *Cornelis Ploos van Amstel* Jacob Cornelisz. Directeur van het Zeeuwsch Genoodschap te Vlissingen, Lid der Hollandsche Maatschappy en Stads-Teeken Accademie te Haerlem, over de natuurlyke beginzelen en kunstmatige Voortgang der Teeken-Kunst, dienende tot eene gepaste Inleiding van het nieuwe opgerechte Teekenschool, alzo uit de voortgang, of de Historie der Kunst, de Gronden en Regelen werden afgeleid, naar welke de beginzelen der Teekenkunst, in dit Leerschool, zullen onderwesen worden. Met welk onderwys in de Academie beneden in het Stadhuis een aanvang zal worden gemaakt op den 7 Octob. 1773 'savonds ten 5 uren. Ook zal de Academie, voor de Leden derzelve op woensdag den 6 October 1773, geopend, en met het teekenen na het leven, op de gewoonlyke dagen en uren, wederom een aanvang gemaakt worden.

De Ed. Heeren Bewindhebberen van de generale geoctrooijeerde O. I. Compagnie ter Vergadering van Zeventienen, zullen hunne uit Indiën ontfangen Goederen in de Maanden November en December 1773 verkopen, als: in de kamer *Amsterdam* op Maandag den 8 November; in *Zeland* op Maandag den 22 November; te *Delft* op Maandag den 29 November; te *Rotterdam* op Donderdag den 2 December; te *Hoorn* op Dingsdag den 7 December en te *Enkhuizen* op Donderdag den 9 December.

LUTHERSCHE KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het gewoone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 6 en 20 October (1773) onder Voorzitting van Do. *Wilhelm August Klepperbein.*

Op Vrydag den 20 Augustus (1773) heeft alhier in de Nieuwe Kerk zyne gaven doen horen, de Heer *Daniel Beekman*, Studiosus Theologiæ, en Leerling van den Wel Eerw. zeer Gel. Heer *A. F. C. Adami*, Predikant by de Gemeente te *Campen*, (na alvorens getenteert te zyn) nemende tot Text woorden uit Handel. der Apostelen 17. vs. 28. *Want in Hem leven, worden wy bewogen, en zyn wy.* Voor de Predikatie werd gezongen het Lied folio 597 en Psalm 147 en na dezelve het 3. en 4. vers van Psalm 36.

Op Zondag den 5 September (1773) heeft de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Jan Mulder*, in de Oude Kerk en in de Avondbeurt, een Dank-Predikatie gehouden, ter gelegenheid van zynen vyf- en twintig Jarigen Predik-Dienst, als Leeraar dezer Gemeente, hebbende zyn Eerw., op den 5 Augustus 1748 van *Leyden* beroepen, op Vrydag avond den 6 September daaraan volgende, zyn Intree-Rede in de Nieuw Kerk gedaan over de woorden van den Apostel Paulus

aan

aan de Ephesiers 6. vs. 19. *En voor my: op dat my gegeven worde het Woord met een vrymoedig opendoen myns monds: op dat ik mag bekend maken de Verborgentheid van 't Evangelium.* Zyn Eerwaarde dankte den Heere ter dezer gelegenheid voor alle de weldaden, gedurende deze vyf- en twintig Jaren ontfangen, en nam ten dien einde tot zyne Text woorden uit Paulus Brief aan den Philippers Cap. 1. 23. 24. *Want beiderlei bekommerd my hard: ik heb lust aftescheiden en by Christus te zyn: 't welk ook veel beter was: maar 't is nodiger in 't vleesch te blyven om uwent wil*; welke Dank-Reden zyn Eerw. met een zielroerend en hartgrondig Gebed besloot. Voor de Predikatie werd gezongen den 71 Psalm, en na dezelve de 4 laatste Versen van den 115 Psalm.

Op Zondag den 12 September in de Avond-Beurt in de Oude Kerk alhier, heeft de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Isaac Scholten*, Leeraar by de Gemeente te *Hoorn*, gepredikt over Handel. der Apostelen 24. 15. *En heb de hoop tot God, op welken zy ook zelfs wachten, (namentlyk,) dat 'er toekomende is de Opstanding der doden, beide, der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen.*

Beverwyk. Onzen zeer geliefde Leeraar, de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Augustus Sterk*, naar *Leeuwaarden* beroepen zynde, en dit Beroep, na eenige dagen beraad in 's Heeren vreze aangenomen hebbende, heeft op Zondag den 19 September 1773, van deze Gemeente zyn afscheid genomen, met de Woorden van den Apostel Paulus aan de Philippers 2. vs. 1. 2. 3. 4: *Is 'er nu by u Vermaning in Christus, is 'er troost der liefde, is 'er Gemeenschap des Geestes, is 'er hertelyke Liefde en Barmhertigheid, zo vervuld myne vreugde, dat gy eensgezind zyt, gelyke Liefde hebt, van een Gemoed en een Gevoelen zyt. Niets doed door twist of ydele eere: maar door ootmoedigheid, acht u onder elkanderen d'een den anderen hoogep, dan zich zelven: en een iegelyk zie niet op het zyne, maar op 't gene, dat des anderen is.*

Zwol. Op Zondag den 27 Juny (1773) heeft by deze Gemeente gepredikt de *Studiosus Theologiæ*, Leerling van den Wel Eerw. zeer Gel. Heer *A. F. C. Adami*, Predikant te *Campen* de Heer *Daniel Beekman*, nemende tot Textwoorden 1. Brief van Johannes 4. vs. 19. *Laten wy Hem lief hebben: want Hy heeft ons eerst lief gehad;* hieruit betrachtende de Liefde Gods, als een beweeg grond van onze wederliefde tegen dezelve, en wel: I. *De liefde Gods jegens ons en* II. *onze wederliefde.*

Leeuwaarden. Op Zondag den 22 Augustus 1773 heeft de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Wilhelm Gottlieb Jutting*, naar *Suriname* beroepen, van deze zyne geliefde Gemeente, bywelke hy 6 jaren en eenige weeken, het Ampt als Leeraar en Zielzorger met allen iever en roem bekleed heeft, afscheid genomen met de betuiging van den Apostel *Paulus*, Handl. der Apost. 20. 31. 32: *Daarom zyt wakker, en denkt 'er aan, dat ik niet nagelaten heb, drie jaren lang, dag en nacht,*

eenen

enen insgelyken met tranen te vermanen. En nu, lieve broeders, ik beveel u aan God, en 't woord zyner Genade, die machtig is, om u op te bouwen, en te geven de Erffenis onder alle, die geheiligd worden.

Ten voorz: dage is, door den Eerw. Kerken raad dezer Gemeente, in de plaats van gemelden Leeraar, en uit de Nominatie (ziet July laatstleden bladz. 21) met eenparige Stemmen verkoren de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Augustus Sterk*, geacht Predikant te *Beverwyk*.

NAAMLYST der OVERLEDEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 17 *Augustus* 1773. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Dingsdag den 17 Augustus 1773.

't *Kind* van Hendrik Meyer. Z. K.

Vrydag den 20 dito.

't *Kind* van Albertus Johannes van Helmen. L. N. K.

Woensdag den 25 dito.

Willem Melius. A. K. H.

Alida Kip, Weduwe van Roelof Krayenhorst. N. K.

Magdalena van Sprekens, Huisvrouw van Jan Hendrik Hoffman. N. K.

Jannetje van Swart, Huisvrouw van Michiel Rasmelon. L. N. K.

't *Kind* van wyle Paulus de Vries. N. Z. K.

Donderdag den 26 dito.

Hendrik Gerrits, Mr. *Schoenmaker*. N. K.

Jacomina van Thiel, Huisvrouw van Willem Boreel Jacobsz. Z. K.

Catharina Engebregt. O. K.

't *Kind* van Ernst Hendrik Beuker. L. O. K.

't *Kind* van Willem Bodegraaf. W. K. H.

Vrydag den 27 dito.

Johannes Lastdrager. E. Y. K.

Catharina van Overwyk. N. K.

Zaturdag den 28 dito.

Hendriena van der Sluys. Z. K.

Anna Catrina Schilham, Huisvrouw van Dirk Wys. W. K. H.

Jacoba Graauw, *Jongste Dogter* van wylen Pieter Graauw. W. K.

Anna Gerridina Houtappel, *Eenigste Dogter* van Gerrit Houtappel. E. N. K.

Zondag den 29 dito.

Gerrit le Court. W. K. H.

Lut Boekelman. W. K. H.

Marretje Houtman. L. K. H.

't *Kind* van Jan van Dalen. W. K. H.

Maandag den 30 dito.

Johannes Velthoen. W. K.

Maria Koster, Huisvrouw van Johannes Affendorp. W. K.

Geesje Masson, Huisvrouw van Anthony Berger. N. K.

Johanna Nap, Huisvrouw van Jacob Evers. N. K.

Debora Roeland, Weduwe van Noach Versteeg. E. Y. K.

't *Kind* van Christiaan Fredriks. L. O. K.

't *Kind* van Jurriaan Kip. N. K.

't *Kind* van Hendrik Nieuwenhuis. W. K. H.

Dingsdag den 31 dito.

Anthony ten Kamp, *Weger in de Waag*. W. K.

Hendrik Donker, *Suyker Rafinadeur* L. N. K.

Barent Nieveld, *Koorn Factor*. N. Z. K.

Matthys de Ton. W. K. H.

Maria Johanna van Ingen, Huisvrouw van Gerrit Jan van Wy. W. K.

Helena Hoogeboom, Huisvrouw van Jan ter Vaarwerk. N. Z. K.

Woensdag den 1 September.

Jan van der Linden. Z. K.

Grietje Jans, Weduwe van Jan de Graaff. K. K. H.

Anna Margaretha Molters. N. Z. K.

't *Kind*

't Kind van Abraham Reering. N. Z. K.

Donderdag den 2 dito.

Bernardus Egbers. N. Z. K.
Albert Geerling. Z. K.
Elisabeth Eybergen, *Dogter* vad Ysak van Eybergen. O. O. K.
't *Kind* van Engebert Koning. N. K. H.
't *Kind* van Jacob Brand. W. K. H.

Vrydag den 3 dito.

Jan Coster. O. K.
Maria Garstekoorn, laast Weduwe van Christoffel Rekx. L. K. H.
Johanna Gentael, Huisvrouw van Matthys Olsberg. L. O. K.
Barendina Thimes, Huisvrouw van Jacob Scheffer. W. K.
Margaretha Aschoff, Huisvrouw van Anthony Vosding. L. N. K.
Aaltje Buytenpost. L. K. H.
't *Kind* van Jan Kalevelt. Z. K.
't *Kind* van Pieter Jansen. W. K. H.
't *Kind* van Jan Vink. W. K. H.

Zaturdag den 4 dito.

Pieter Nicolaas Renderp, *Commissaris*. N. K.
Maria van Havik, Huisvrouw van Pieter Meijer. O K.
Alida Menso. N. Z. K.
't *Kind* van Jean Jaques Griot. W. A. K.

Zondag den 5 dito.

Jan Luken. W. K. H.
Gerrit Cornelis Coolhaas. W. K. H.

Maandag den 6 dito.

Pieter van Gorkum. Z. K.
Cornelis Jellissen. Z. K.
Christina Haak, Huisvrouw van Elias Hellesen. L. O. K.
Johanna Timmerman, *jongste Dogter* van wylen Dirk Timmerman. L. O. K.

Dingsdag den 7 dito.

Jurriaan Ruchel. L. O. K.
Josine de Greeff, laast Weduwe van Barent Rensen. Z. K.
Everarda Machtildis de Wys, Huisvrouw van Cornelis Voorn. O. K.
't *Kind* van Jan Sligting Wilms. O. Z. K.
't *Kind* van Steven Oostindien. W. K. H.
't *Kind* van Philippis Tudinad Wydeker. W. K. H.
't *Kind* van Christoffel Hendrik Clump. L. O. K.

Woensdag den 8 dito.

Barent Braa, *Koorendrager*. L. N. K.
Coenraad Noottsiek. L. N. K.

Donderdag den 9 dito.

Martinus Obbens. N. O. K.
Joannes Hulst. N. K.
Jacobus van der Hoeven, *Makelaar*. L. N. K.
Gerrit Geutges. Z. K.
Marri Buiffetz. W. K. H.
't *Kind* van Gabriel Siegeris. W. A. K.
't *Kind* van Fredrik Belot. W. K.
't *Kind* van Gerard Ignatius Pex. N. Z. K.
't *Kind* van Gerrit Bason. W. K. H.
't *Kind* van Carel Pent. N. K. H.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 30 *Augustus* 1773. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Ambagte van Diemen (*P. A. Strunk*, *B. P. Ravekes*, *J. Tuer*, *D. Leuveling* en *G. J. Pex*, Een Buitenplaats en Overplaats, genaamd Vierhuizen, met deszelfs Huizing en Stalling, en Weyland, ruim twalf Morgen, en nog de Helft in twee Morgen Rietland, genaamd de Snip, als mede een Pakhuis en Woonhuis, geapproprieert en gebruikt tot een Wolle Wassery enz. alles in een koop, in de) aan de Stammerdyk, tusschen de Muider en Weespervaarten, by de Vinkenbrug. *f* 15000, in slag *f* 1000. opgehouden.

Buiten Bantemerstraat (*G. van de Riese*, *B. Meyer Junior*, *J. van de Velde*, *W. B. de Roo* en *A. van Vloten*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy. *f* 5050, in slag *f* 200. *J. van de Velde*.

Buiten Bantemerstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de) Noordzy. *f* 4100, in slag *f* 490. Deselve.

Cingel, (*W. H. Stoopendaal*, Een Huis en Erve, op den) benoorden 't Hoekhuis van de Gasthuis Moolen Steeg. *f* 11800, in slag *f* 175. opgehouden.

Diemer Meer (*P. vander Meulen* en *C. Twisk*, Een Buiten-Plaas, genaamd Sorg-Vry, met desselfs Heeren Huizinge, Coupel en verdere Getimmertens, in de) voor aan de Middelweg, schuin over de Hof-Steede Waterland. *f* 5600, in slag *f* 250. opgehouden.

Graf-Steede (*N. Bremer*, Een) in de Nieuwe Kerk. Lett. C. No. 345. *f* 200. *W. Ebbenhorst.*

Graf-Steede (Deselve, Een) in de Oude Kerk, agste Laag No. 73. *f* 110, in slag *f* 10. *G. de Roy.*

Heerestraat (*G. van de Riese*, *B. Meyer Junior*, *J. van de Velde*, *W. B. de Roo* en *A. van Vloten*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy. *f* 8550, in slag *f* 800. *J. van de Velde.*

Koestraat (*S. A. Leenaarts*, *O. C. Titsing*, *D. Koster*, *W. Blink*, *G. I. Pex* en *R. H. Koch*, Een Huis en Erve, in de) Noordzyde. *f* 8000, in slag *f* 1000. *W. Ebbenhorst.*

Lestagie (*J. Siefken* en *D. Koster*, Een Huis en Erve, op de) tusschen het Schippers en Lelystraatje. *f* 8800, in slag *f* 200. opgehouden.

Meydrecht (*P. de Hoen* en *P. Kaysen*, Een Hof-Steede, genaamd het Huis Ter Schelling, met desselfs Huizing onder den Gerechte van) aan de Overzyde van 't Gaamen. *f* 2900, in slag *f* 80. opgehouden.

Nes (*L. Kuiper*, en *C. Lover* Een Huis en Erve, in de) tusschen de Naarder en Heremiten Steegen. *f* 2800, in slag *f* 200. *J. van de Velde.*

Prinsengragt (*S. A. Leenaarts*, *O. C. Titsing*, *D. Koster*, *W. Blink*, *G. I. Pex* en *H. R. Koch*, Een Huis en Erve, op de) tusschn de Leydsche en Spiegelstraaten. *f* 10500, in slag *f* 300, *J. Wachtels.*

Reconnoissance des Colonies (*L. Kuiper* en *C. Lover*, Een) op Naam groot 3150. Livres *f* 375, in slag *f* 16, *G. van der Riese.*

Regtboomsloot (*S. A. Leenaarts*, *O. C. Titsing*, *D. Koster*, *W. Blink*, *G. I. Pex* en *R. H. Koch*, Een Pakhuis en Erve genaamd de Wolbaal op) Oostzy. *f* 7525, in slag *f* 1400, *C. Twisk.*

Roozengragt (*G. I. Pex* en *R. H. Kok*, Een Huis en Erve, op de) Zuidzy, op de hoek van de tweede Dwarsstraat. *f* 5100, in slag *f* 225. *G Muller Job. Anthonisz.*

Trippenburzwal (*S. A. Lenaarts*, *O. C. Titsing*, *D. Koster*, *W. Blink*, *G. J. Pex* en *R. H. Koch* Een Huis en Erve, op de) tusschen de Nieuwe Markt en Waater Steeg. *f* 15200, in slag *f* 300, *C. Twisk.*

Trippenburgwal (dezelve Een Stal Pakhuis en Erve, genaamd Portugaal, op de) op de hoek van de Waater Steeg. *f* 12550, in slag *f* 250. dezelve.

Uilenburg (*N. Bremer*. Een Huis en Erve, op) in de Agterstraat. *f* 1250, in slag *f* 50, opgehouden.

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 6 *September* 1773. geveyld.

Obligatien (*P. Muller Job. Anthsz. D. Leuveling* en *C. Dom*, Een) ten las ten eenige Planters in de Colonie van *Suriname*, ten Comptoire de Heer Ni-

Nicolaas Brandt, in dato Primo May 1765. in blanco *à 6 Percent* *f* 1000. 97½ pt. *D. Leuveling*.
—— in blanco *f* 1000. 97½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 97½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 97½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 97½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 97½ pt. Dzselve.
—— in blanco *f* 1000. 97½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 97¼ pt. Deselve.
Obligatien (Een) ten lasten als voren, op de Plantagie *Leever-Poel*, ten Comptoire de Heeren *Leever* en de *Bruine* in dato 31 December 1767. in blanco *f* 1000. 93¾ pt. in flag ½ pt. *A. van Vloten*.
—— in blanco *f* 1000. 94½ pt. Deselve.
Obligatien (Een) ten lasten als voren, ten Comptoire de Heer *Roelof Hageman* in dato primo May 1770. in blanco *f* 1000. 44¼ pt. *P. de Mortier*.
—— in blanco *f* 1000. 44½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 46 pt. *W. H. Stopendaal*.
Obligatie (Een) tan lasten als voren, ten Comptoire de Heeren *Huybert van Hermaal* en *van den Bosch*, in dato 1 January 1769., in blanco *f* 1000. 74¼ pt. *W. van den Aalst Wilmsz*.
Obligatie (Een) ten lasten als voren, ten Comptoire de Heer *George Hendrik de Wilde*, in dato primo April 1770. in blanco *f* 1000. 70½ in flag ¾ pt. *D. Leuveling*.
Obligatien (Een) ten lasten eenige Planters op de Deensche Americaansche Eylanden *St. Croix*, *St. Thomas* en *St. Jan*, ten Comptoire de Heer *Abraham ter Borch*, in date primo Jan. 1767. in blanco *f* 1000. 71½ pt. in flag ½ pt. *G. Muller Job Antbsz*.
—— in blanco *f* 1000. 61½ pt. in flag ¾ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 61½ pt. in flag ¾ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 72½ pt. in flag ½ pt. *C. van den Broek Cornsz*.
—— in blanco *f* 1000. 73¼ pt. in flag ¼ pt. *G. Muller Job. Antbsz*.
—— in blanco *f* 1000. 63¼ pt. in flag ¼ Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 63½ pt. in flag ¾ pt. Deselve.
Coupons (Een Intrest) ten Comptoire als boven, verschenen geweest primo July 1772. ieder a *f* 60. *f* 1200. het stuk. *f* 16 in flag ½ pt. *A. de Mol van Otterlo*.
—— dito a *f* 60 *f* 1200. het stuk *f* 15 in flag ½ pt. *D. Leuveling*.
Obligatie (*H. Hogewal*, *C. Lover* en *A. L. Arons*, Een kleine Prys) ten lasten van Holland en West-Vriesland, ten Comptoire *'s Hage*, met Duplicaat vry van Reclame, uit de Lotery van 10 Millioenen, gearresteert den 4 Maart 1746, op Naam *f* 600. 103¼ pt. *H. Hoogewal*.
Obligatie (Een) ten lasten den Hertog van *Mekelenburg*, genegotieerd ten Comptoire de Heeren *Raymond* en *Theodore de Smeth*, staande in blanco, gedateerd 2 October 1766 a 5 pt. *f* 1000. 98½ pt. in flag ¼ pt. *H. Baars Willmsz*.
Obligatie (Een) ten lasten van de Planters in de Deensche Americaansche Ylanden, *St. Thomas*, *St. Croix* en *St. Jan*, genegotieerd ten Comptoire de Heer *Hubert van Hermaal* en *van den Bosch*, staande in blanco gedateerd den 1. December 1769. a 6 pt. *f* 1000. 80. *H. Hoogewal*.
—— in blanco *f* 1000. 80. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 80. *H. Volkmar*.
—— in blanco *f* 1000. 80¼ pt. *D. Leuveling*.
—— in blanco *f* 1000. 80 pt. *H. Volkmar*.
—— in blanco *f* 1000. 80. pt. Deselve.

Obligatie (*P. J. van Leuvenig*, Een) ten lasten de Stad Leipzig, genegotieert ten Comptoire van de Heeren *Cesar Sardi* en *Comp*; alle in blaco; gedateert primo November 1768.
in blanco *f* 1000. 89¾ pt. *J. Doeble*.
—— in blanco *f* 1000. 89¾ pt. *G. de Roy*.
—— in blanco *f* 1000 89 pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 89 pt. *O. C. Titsing*.
—— in blanco *f* 1000. 89 pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 89 pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 89 pt. *J. Doeble*.
—— in blanco *f* 1000. 89 pt. *C. van den Bosch Corneliusz*.
—— in blanco *f* 1000. 89. pt. *O. C. Titsing*.
—— in blanco *f* 1000. 89. pt. *D. van Vloten*.
—— in blanco *f* 1000. 89 pt. Deselve.
Coupons (Tien stuks Intrest) verschenen 1 January 1773. te zamen *f* 600, in slag 24½ het stuk. *D. Leuveling*.

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 13 *September* 1773. geveyld.

Elandsgragt (*G. Jarman* en *I. van Jagen*, Twee Agterhuizen en Erven, op de) Noordzy, in de Sleepersgang. *f* 1050, in slag *f* 150. *H. Leuverbek*.

Fluweele Burgwal, (*N. van Noorle Harmanusz.*, *P. Veeckens* en *Leonardus Huisinga*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Lange Niesel en Haanjenhoek Steeg. *f* 7000, in slag *f* 2200. *P. Veeckens*.

Haerlemmer Houttuinen, *A. Swartwout* en *P. van Jaersveld*, Een Huis, Houtwal en Erven, in de) by de Oude Stads Herbergh. *f* 7100, in slag *f* 1400. opgehouden.

Haarlemmerdyk, (*I. Bruin*, *N. J. van Baggen* en *H. H. Helmers*, Een Huis en Erve, op den) tusschen de Eenhoorn Sluis en de Oranjestraat. *f* 8750, in slag *f* 300. *I. van Jagen*.

Heerengragt, *J. Posthumus*, *J. H. Cock*, *C. Roos Corelsz.*, *H van den Bergh*, en *A. van Ketwich*, Een Huis en Erve, op de) de 't vierde bewesten de Vyzelstraat. *f* 13600, in slag *f* 800. *B. Stemberg*.

Kerkstraat (*G. Homburg*, *J. Smit*, *J. Rocemocama*, *J. van Orsagen Paulusz.*, en *H. van Tongen*, Een Huis en Erve, in de Nieuwe) Noordzy, tusschen de Weespenstraat en de Plantagie. *f* 7300, in slag *f* 200. *M. H. Medina, Junior*.

Kerkstraat (Dezelve Een Huis en Erve, in de Nieuwe). *f* 7300, *f* 200. Dezelve.

Lindengragt; (*G. Jarman*, Een Huis en Erve, op de) zuidzy, voorby de laatste dwarsstraat. *f* 1475, in slag *f* 10. opgehouden.

Moolensteeg, (*C. van Noorle Harmanusz.*, en *C. Angel*, Een Huis en Erve, in de) zuidzy, agter het hoekhuis van de Zeedyk. *f* 4100. *G. Muller Job Anthonisz*.

Moolensteeg (Dezelve, Een Huis en Erve, in de) bewoond by een Broodbakker. *f* 3525. Dezelve

Moolensteeg (Dezelve, Een Huis en Erve in de) *f* 4225. verkogt.

Moolensteeg, (Dezelve Een Huis en Erve, in de) *f* 4150, in slag *f* 100. *D. van Schorrenberg*.

Nes (*J. de Raad*, *J. P. Heimbach* en *G. Muller Job. Anthonisz.*, Een Huis en Erve, in de) Oostzy tusschen de Halsteeg en Pieter Jacobsstraat. *f* 7600, in slag *f* 100. opgehouden.

Oostenburg (*C. Twisk*, Twee Huizen en Erven onder een Dak, op) in de Agterstraat. *f* 1000, in slag *f* 20. *A. Buis*.

Prin-

Prinsegragt (G. Jarman en I. van Jagen, Een Huis en Erve, op de korte) Oostzy. *f* 2825, *G. Jarman.*

Utrechtschestraat, (G. Jarman, Een Huis en Erve, op de) westzy, tusschen de Prinsegragt en Kerkstraat. *f* 4225, in slag *f* 100. Opgehouden.

Vyzelstraat, *M. Poortermans* en *P. Grensteen*, Een Huis en Erve, in de) tusschen den Cingel en Regulters Dwarsstraet. *f* 6000, in slag 1800. *A. Alens.*

Witter, (*W. Ebbenhorst*, *P. Buchetus. Bunel* en *J. Slebes Hendriksz.*, Een Huis en Erve, op den Amrak, of 't) schuins over den Papenbrug. *f* 12150, Opgehouden.

Wittenburgstraat, (*C. Twisk*, Een Huis en Erve, in de Groote) 't Sestiende Huis voorby de Dwarsstraat. *f* 2425, in slag *f* 50. *T. Bosman.*

Wittenburgstraat (Dezelve, Een Agterhuis en Erve, in de Groote) *f* 660, in slag *f* 40 Dezelve.

Wittenburgstraat, (*R. Steenbergen*, Een Huis en Erve, in de Zuidelykste) *f* 2600, in slag *f* 2000. *E. Croese.*

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 13 *September* 1773. geveild,

Obligatie (*S. Saportas*, Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie *Surinamen*, genegotieerd ten Comptoire de Heer *Roelof Hageman*, alle in blanco, en gedateert primo May 1770. *f* 1000. 40 pt. in slag $1\frac{1}{2}$ pt. *J. van Maurik Janz.*

—— in blanco *f* 1000. $42\frac{3}{4}$ pt. *W. H. Steependaal.*

—— in blanco *f* 1000. $42\frac{1}{2}$ pt. *S. Saportas.*

—— in blanco *f* 1000. $42\frac{1}{2}$ pt. *D. Leuveling.*

—— in blanco *f* 1000. $42\frac{3}{4}$ pt. *J. van Maurik Janz.*

—— in blanco *f* 1000. $42\frac{1}{4}$ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. $42\frac{1}{2}$ pt. *W. H. Steependaal.*

—— in blanco *f* 1000. 43 pt. *S. Saportas.*

—— in blanco *f* 1000. 43 pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 43 pt. Deselve.

Coupons (Dertien Stuks Interest) waar van Seeven à *f* 60. en Ses à *f* 30 yder verscheenen primo May 1773. zamen *f* 600. 13 *f* 5 pt. *f* 84. *D. Bouwmeester.*

Obligatien (*J. Eberlein*, Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie van *Surinamen*, genegotieert ten Comptoire van de Heeren *Willem Clifford* en *Rudolph le Chevalier*, staande alle in blanco; gedateert 1 October 1769. *f* 1000. $65\frac{1}{2}$ pt. *J. Double.*

—— in blanco *f* 1000. $65\frac{1}{2}$ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. $65\frac{1}{4}$ pt. *D. Bouwmeester.*

—— in blanco *f* 1000. $65\frac{1}{4}$ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. $65\frac{1}{4}$ pt. *P. van Welree.*

—— in blanco *f* 1000. $65\frac{1}{4}$ pt. *D. W. van Vloten.*

—— in blanco *f* 1000. $65\frac{1}{4}$ pt. *D. Bouwmeester.*

—— in blanco *f* 1000. $65\frac{3}{4}$ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. $65\frac{1}{2}$ pt. *J. Double.*

—— in blanco *f* 1000. $65\frac{3}{4}$ pt. *D. W. van Vloten.*

—— in blanco *f* 1000. $65\frac{3}{4}$ pt. *D. Bouwmeester.*

—— in blanco *f* 1000. $65\frac{1}{2}$ pt. *G. Jarman.*

—— in blanco *f* 1000. $65\frac{1}{4}$ p. *D. Bouwmeester.*

—— in blanco *f* 1000. $65\frac{3}{4}$ pt. Deselve.

En

En deeze volgende *Obligatiën* op *Maandag* den 20 *September* 1773. geveyld.

Obligatien (*G. Jarman*, Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie *Surinamen*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Hubert van Hermaal* en *van den Bosch*, alle in Blanco en gedateerd 1. Maart 1772. *f* 1000. 55½ pt. in slag ¾ pt. *A. van Vloten*.

—— in blanco *f* 1000. 58½ pt. in slag ¾ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 58½ pt. in slag ¾ pt. *G. Jarman*.

—— in blanco *f* 1000. 61¾ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 61½ pt. in slag ¼ pt. *C Lover*.

—— in blanco *f* 1000. 61¾ pt. *G. Jarman*.

—— in blanco *f* 1000. 62½ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 62¾ pt. in slag ½ pt. *C. Lover*.

—— in blanco *f* 1000. 62¼ pt. in slag ¾ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 63¾ pt. in slag ¼ pt. *G. Jarman*.

—— in blanco *f* 1000. 63½ pt. *G. Jarman*.

—— in blanco *f* 1000. 64 pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 64 pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 71½ pt. *A. van Vloten*.

—— in blanco *f* 1000. 64½ pt. *G. Jarman*.

—— in blanco *f* 1000. 64¾ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 64½ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 65½ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 65½ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 65½ pt. in slag ½ pt. *A. van Vloten*.

En deze volgende *Perceelen* zyn op *Maandag* den 27 *September* 1773. geveild.

Berbice (*L. Groen*, *P. Heymbach*, *H. Volkmar* en *J. A. du Coux*, Vier Coffy, Cacao Plantagien, genaamd Magdalenenburg, Amsterdam, Abrahamsburg en Oleron, in Rio Canje, in de Colonie de) *f* 14000, in slag *f* 6000. *H. Volkmar*.

Berbice (Deselve, Drie Coffy en Cacao Plantagien, genaamd Fransenburg, Johannesburg en Monbijoux, in de Colonie de) *f* 14000, in slag *f* 1000 Deselve.

Brouwersgragt (*C. Twisk* en *G. Jarman*, Een Huis en Erve, op de) agter het Hoekhuis van de Orangestraat. *f* 4950, in slag *f* 500. Opgehouden.

Contract van Tontine (*A. Buys*, *J. Speekman*, *W. H. Stoopendaal* en *L. Roeper Bosch*,) tot Redding der Drinkelinge, groot *f* 250. *f* 175 *G. Schelten*.

Dirk van Hasseltsteeg (*H. Campen* en *C. Angel*, Een Huis en Erve, in een Koop, in de) Noordzy. *f* 3225, in slag *f* 300 *H. Baars Wms*.

Graf-Stede (*J. van Wattens* en *G. Denninghof*, Een) in de Nieuwezyds Capel No. 245. *f* 50, in slag 50. Verkocht.

Halsteeg (*J. Slebes Hendriksz.*, *J. Lafrens* en *J. Smit*,) Een Huis en Erve, in de) Zuidzy, het agste van de Nes. *f* 3075 in slag *f* 20 opgehouden.

Kattenburgstraat (*M. Kly*, Een Huis en Erve, in de klyne) by de laatste Dwarsstraat Oostzy. *f* 725 in slag *f* 200 opgehouden.

Kattenburgstraat (Deselve, Een Huis en Erve in de kleine) naast het boven staande onder een Dak. *f* 600 in slag *f* 450 opgehouden.

Lauriergraft (*C. Twisk* en *G. Jarman*, Een Huis en Erve, op de) over het Luthersche Weeshuis en Een Loots, geappropricert tot een Verwery. *f* 5350 in slag *f* 1000 *M. van der Linden*.

Lau-

Laurierstraat (*J. Speekman* en *H. Lauwerbek*, Een Huys en Erve in de) Zuydzy, in de Brouwers Gang, *f* 525. *J. Sluyman.*

Leidsche (*C. Pill*, *P. Broers* en *J. Leuning*, Een Boeren Bruyker met Circa 10¾ Morgen Weyland waar van 6 Morgen aan de Slogter en 4 Morgen in de Stads Polder, tusschen de) en Raampoorten. *f* 4100 in slag *f* 2000 *B. Stemberg.*

Lely Dwarsstraat, (*J. Speekman* en *H. Lauwerbek*, Een Huis en Erve, in de eerste) oostzy, tusschen dito Straat en Egelantiersgraft, *f* 2400, in slag *f* 125. *G. Jarman.*

Palmstraat (*A. Buys*, *J. Speekman*, *W. H. Stoopendaal* en *L. Roeper Bosch*, Een Huis en Erve, in de) zuidzy, by de Baangraft. *f* 600 *J. Speekman.*

Plamstraat (Deselve Een Huis en Erve, in de) in een Gang, *f* 350 *M. Kly.*

Palleerderstraat (*J. Speekman* en *H. Lauwerbek*, Een Huis en Erve, in de) zuidzy, in de Windhonds Gang. *f* 550, in slag *f* 10 opgehouden.

Quaakers Eiland. (*A. Buys*, *J. Speekman*, *W. H. Stoopendaal* en *L. Roeper Bosch*, De Opstal van een Tuin, genaamd nooit geen Rust, op Stads Grond, buiten de Raampoort op het) *f* 950, in slag *f* 50 opgehouden.

Reestraat (*A. le Grand* en *B. Stemberg*, Een Huis en Erve, in de) Zuidzy, by de Prinsengraft *f* 9600, in slag *f* 400 opgehouden.

Rheestraat (*C. Roos Carelsz.* en *C. Twisk*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy. *f* 3900, in slag *f* 100 opgehouden.

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 27 *September* 1773. geveyld.

Obligatie (*H. Hogewal* en *J. F. Bromstrop*, Een) ten lasten van de Heer *Johannes Heyliger Pietersz.* en deszelfs Huisvrouw op hun Ed. Plantagie genaamd *St. George*, op 't Deensche Americaansche Eyland *St. Croix*, ten Compt. van *Abraham ter Borch en Zoonen*, alle in dato 1 Juny 1772. in blanco *f* 1000. 56½ pt. *G. Jarman.*

—— in blanco *f* 1000. 56¾ pt. in slag ¼ pt. *H. Hoogewal.*

—— in blanco *f* 1000. 56½ pt. *Tideman Scholte.*

—— in blanco *f* 1000. 55½ pt. in slag ½ pt. *H. Hoogewal.*

—— in blanco *f* 1000. 56 pt. *Tideman Scholten.*

—— in blanco *f* 1000. 55½ pt. *J. Broes.*

—— in blanco *f* 1000, 54½ pt. in slag ½ pt. *H. Hoogewal.*

—— in blanco *f* 1000. 54½ pt. in slag ¼ pt. *A. van Vloten.*

—— in blanco *f* 1000. 54½ pt. *Tideman en Scholten.*

—— in blanco *f* 1000. 53½ pt. in slag ½ pt. *A. van Vloten.*

—— in blanco *f* 1000. 54 pt. *J. Broers.*

—— in blanco *f* 1000. 53¾ pt. in slag ¼ pt. *H. Hoogewal.*

—— in blanco *f* 1000. 54½ pt. *G. Jarman.*

—— in blanco *f* 1000. 54½ pt Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 54½ pt. *D. Leuveling.*

—— in blanco *f* 1000. 54½ pt. *H. Hoogewal.*

—— in blanco *f* 1000. 54½ pt in slag ¼ pt. *A. van Vloten.*

—— in blanco *f* 1000. 54½ pt. in slag ½ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 54½ pt. *H. Hoogewal.*

—— in blanco *f* 1000. 54½ pt. Deselve.

De

De volgende *Makelaars* hebben de onderstaande *Scheepen* op *Maandag* den 30 *Augustus* 1773, in 't Nieuwezyds Heeren Logement geveild.

Barkentyn-Schip (*V. de Vries*, *T. Beth Tibrandsz.*, *A. Kleufs Lamlou* en *J. Schut*, Een Extraordinary Welbezeilt) Genaamt de *Vriendschap*, Gevoert by Capitein *Pieter Maaler*, is in 't Jaar 1769. N. U., L. 78¾ voet, W. 23 voet, H. 11 voet, 't V. 4 voet 4 duim, 't D. 5 voet 2 duim: Alles Amsterdamsche voeten, Gemonteert met Yzere Goteilngen, Draaistukken en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 5200, In slag *f* 1100. *Willem de Leeuw*, *Voor zyn Meester.*

Hoeker Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeilt Twee Mast) met een Barkentyns Tuig, genaamt de *Vigelantie*, Gevoert by Schipper *Hans Christiaan Pieters*: L. 84½ voet, W. 23 voet 10 duim, H. 11 voet 10 duim: Alles Amsterdammer Voeten. (Is in 't Jaar 1770. een Nieuw Volke Wand opgelegt, en in 1772. een Nieuwe Huid omgelegt.) *f* 2500, in slag *f* 300. opgehouden.

Koorn-Schuit, (*J. F. Bromstrop*, Een Extraordinary Sterk Geboude) Gevoert geweest door Wylen *Gerrit Hommers*: Is in 't Jaar 1762. N. U. L. 44 voet 8 duim, W. 10 voet 3 duim, H. 4 voet: Alles Amsterdammer Voeten, Staaat gemeeten op 10 Lasten *f* 785, in slag *f* 60. *D. ten Tye*, *Voor zyn Meester.*

Snaauw-Schip, *V. de Vries* en *E. Scholte*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Argo*, Gevoert by Capitein *Dirk Volkers*: Is in 't Jaar 1761. N. U., L. 75¾ voet, W. 23 voet 5 duim, H. 11 voet 5 duim, 't V. 5 voet 4 duim, 't D. 5 voet 4 duim: Alles Amsterdammer Voeten, Gemonteert met 6 Stukken Canon, en andere Amonitie van Oorlog na advenant *f* 2000, in slag *f* 300. opgehouden.

En deze volgende *Scheepen* op *Maandag* den 13 *Sept.* 1773. geveyld.

Fregat-Schip, *L. Groen* en *T. Beth. Tibrandsz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt *De Jan en Elisabeth*, Gevoert by Capitein *James Miller*, is in 't Jaar 1761. N. U.. en in 't Jaar 1771. Nieuw Bovenwerk tot de Berkhoute toe vertimmert, en in 't Jaar 1772. een Nieuwe Huid omgelegt, en een Nieuwe groote Mast ingezet, L 97½ voet, W. 28 voet 4 duim, H. 12 voet 2 duim, 't V. 5 voet 1½ duim, de B. 4 voet 9 duim: Alles Amsterdamsche Voeten. Gemonteert met 10 Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 4600, in slag *f* 30. *Zacharias Zonnevend*

Snaauw-Schips-Hol, (*V. de Vries* en *E. Scholte*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Argo*, laast Gevoert geweest by Capitein *Dirk Volkers*, van *Surinamen*. Leggende by de Bikkers Boom. *f* 845, *J. F. Bromstrop* *Voor zyn Meester.*

En dit volgende *Schip* op *Maandag* den 27 *September* 1773 geveyld.

Galjoot-Schip, (*P. Croos*, *P. Woestenraad*, en *J. Blok*,) Een extraordinary Welbezeilt) genaamt *De Hendrik* Gevoert by Schipper *Hans Jacobsz. Barff*. Is in 't Jaar 1750. N. U., L. 101½ voet, W. 23 voet 10 duim, H. 12 voet 3 duim, 't V. 5 voet 4 duim; Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 2 Draaystukken, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 4200, in slag *f* 800. *A. van den Bosch voor zyn Meester.*

MAANDELYKSE

NEDERLANDSCHE MERCURIUS,

Voor de Maand OCTOBER 1773 EERSTE STUK

AFRICA. *Caap de Goede Hoop.* Den 18 Mai (1773) hadden wy 't vergenoegen ter dezer Rhede te zien arriveeren, het Compagnies Schip *de Bartha Petronella* Schipper *J. H. Johansen* van de Kamer *Amsterdam*. Den 26 dito 't Schip *Zeeduin*, Schr. *C. Pieters* uit *Zeeland* naar *Batavia*.

Den 15 der voorsz. Maand zyn van hier in Zee gestoken, het Schip *Oud-Haerlem*, Schipper *Jan Siereveld* uit *Zeeland*, en *Landskroon* Schr. *M. Hamelo* van de Kamer *Amsterdam*, beide de wil naar *Ceilon* hebbende.

Den 26 't Schip *Duyvenbrug*, Schr. *P. Thoma* van *Batavia* voor de kamer *Amsterdam* repatrieerende, 't Schip 's *Lands Welvaren*, Schr. *F. Kelger*, naar *Bengalen*, het Schip *Asia*, Schr. *C. Blom*, en 't Schip *'t Loo*, Schr. *Kl. Roem* beide naar *Batavia* en alle drie van de kamer *Amsterdam*.

Den 31 Mai in den avond omtrent 7 uren kregen wy alhier geweldige stormbuien uit het Noord-Westen: dit duurden de gehele nacht met donder en blixem en veroorzaakte in de *Tafelbaai* zulk een vreeslyke hooge Zee, dat alle de daar liggende Schepen, naamlyk de *Jonge Thomas*, *Duyvenbrug*, *A-Schat* en *Overhout* (waarvan men de twee eerstgemelde reeds twee dagen te vooren gedepecheerd had, zo dat ze gereed lagen om hunne reis aan te neemen) veel geleeden hebben.

Vooral heeft het Schip *de Jonge Thomas* een allerdroevigst noodlot ondergaan, want het zelve sloeg den 1 Juny, in den ochtend tusschen 6 en 7 uren van zyn Ankers, en werd aan Oostwal by het *Paarden-Eiland*, of aan de overzyde der Zoute-Rivier op een Steenrots geworpen, en sloeg als op een ogenblik, geheel aan Spaanders; uit dit aldus verbryzelde Schip zyn van de Equipagie, die in 207 man bestond, niet meer dan 67 man behouden; alle de

andere zyn verdronken, en onder deze is de Schipper *B. la Maire* met den Opper-Stuurman en alle de Officieren; onder de genen, die daarvan afgekomen zyn, is de Onder-Stuurman *Jan Jacobse*, benevens de Constapel, de Kok, de Bootsmans-Maat, de Kwartier-Meester, twee Timmerlieden en zestig Gemenen. Dus zyn 'er 140 man omgekomen; eenige die zich op het Wrak noch gered hadden, zyn door de guure Wind en geweldigen Regen verkleumd geraakt, en door de holle baren in zee geslagen; de Schipper die op het Wrak stierf, is twee dagen daarna aan Land begraven; zommige ondernamen om van het Wrak af door het water te waden, maar werden door de zware rollingen nedergeslagen en verongelukten: doch andere; die wat harder of sterker van natuur waren, en tot den volgenden morgen omtrent 4 uren wachteden, toen het water gevallen en laag was, zyn met hun 25, daar onder de bovengemelde Stuurman, van het Wrak af gegaan en hebben zich dus gered met nog 42 man, die op verscheide wyzen, het zy met een mast, touw of plank aan 't Land gekomen zyn. Tot groot geluk is het Compagnies Geld, bestaande in zeventien Kisten Contanten, noch niet aan boord van dit Schip geweest, toen deze ramp, (die wy hierby in Print vertoonen) aan het zelve is overgekomen.

De andere drie gemelde Schepen zyn, den Hemel zy gedankt, behouden gebleven; echter is in de groote mast van het Schip *Duyvenburg* de donder van boven ingeslagen, en op zyde van de mast wederom uitgegaan; deze is daardoor niet in brand geraakt, maar zodanig gesleeten, dat het Schip een nieuwe groote mast zal moeten hebben, om de reis te konnen vervorderen; weshalven alle mogelyken spoed tot het vervaardigen van die mast gemaakt word; wyders hebben die drie Schepen, in dat noodweer vele ankers verloren, doch dit belet niet dat *A-Schat*, en *Overhout*, binnen weinig dagen zullen worden afgevaardigd.

Men heeft hier een Uittrekzel van een brief van een der Schepelingen, van het Schip *de Burgh*, gedagteekend *Batavia* den 29 January 1773. van den volgenden inhoud:

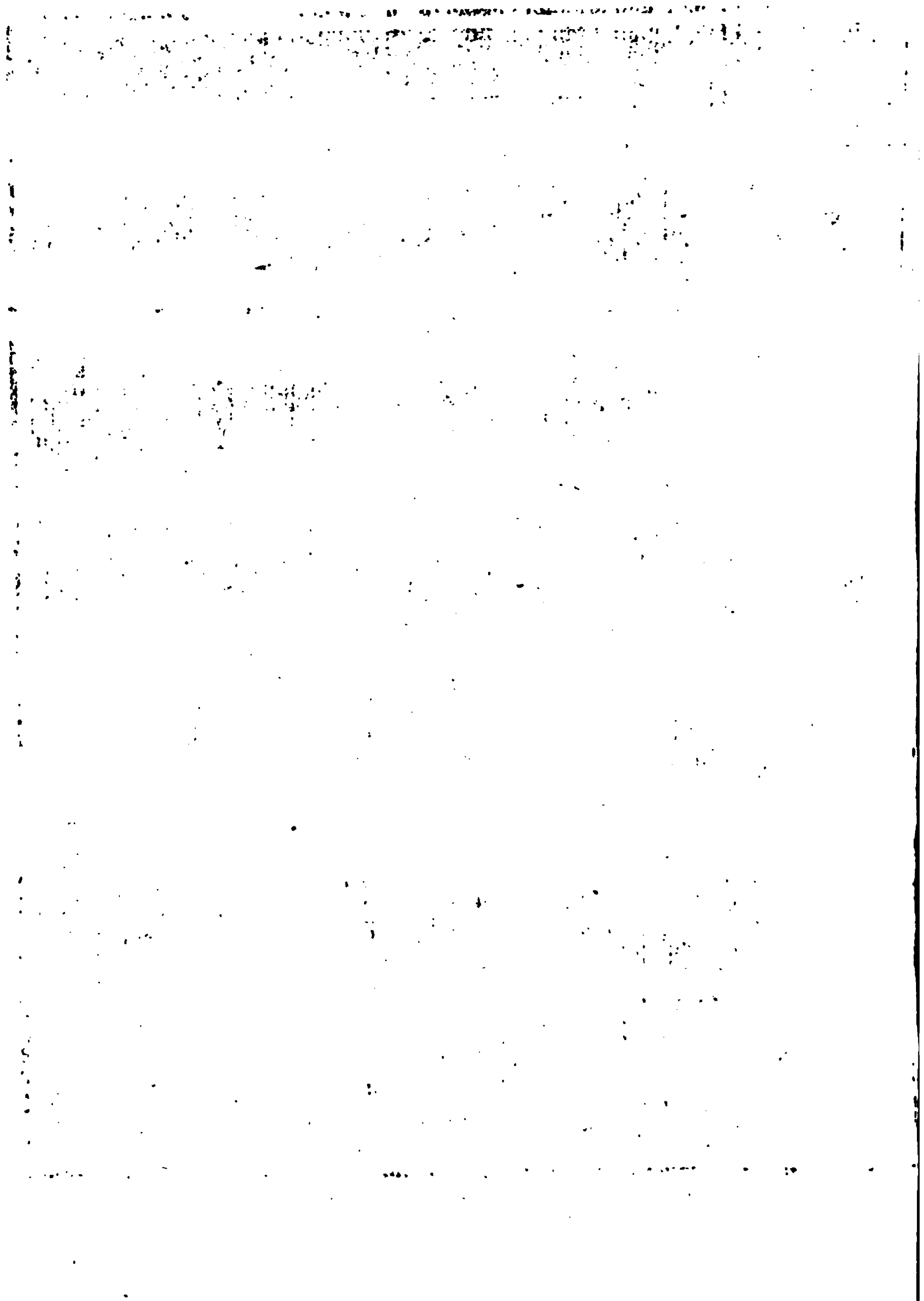
„ Nat dat wy op de N. B. van 30 Gr. een yslyken Orkaan ge-
„ leeden en alle de Rondhouten met het staande Wand verlooren
„ hadden, was het Schip of Wrak door de Zee zo geweldig uit
„ elkander gewerkt, dat wy in weinig tyds tien voeten water

„ by

Verongelukken van't O. I. Comp. Schip DE JONGE THOMAS, aan de Caap de Goede Hoop, den Eersten Juny 1773.

B. MOURIK excudit.

„ by de pompen peilden: dus bevonden zich alle de daarop zyn-
„ de Zielen in eene deerniswaardige omstandigheid, en zagen
„ niets dan de dood voor oogen, doch by geluk kwam het Schip
„ *de Vrouw Margaretha Maria* Schipper G. *Steendekker* opdagen,
„ het welk, schoon het zelve ook deerlyk geteisterd, en enige
„ Rondhouten kwyt geraakt was, echter noch geen lek gekre-
„ gen had. Wy begaven ons dan met alle in nood zynde
„ Manschap aan boord van dat Schip, en kwamen den 6 Au-
„ gustus (1773) behouden te *Japan*, alwaar wy eenige dagen na
„ onze aankomst vernamen, dat het bovengem. Wrak *de Burgh*
„ door de Japansche Visschers gevonden, nevens ene menigte
„ andere Vaartuigen voor de Wal van Japan binnen geboeg-
„ seerd was; wyders dat de Goederen in dit Wrak meest alle
„ verrot of vergaan waren, en dat het zelve, als zynde ten
„ enemaale onherstelbaar, voor de Japansche Wal op de modder
„ gehaald is, enz.

EUROPA. *TURKYE. Constantinopelen.* Men heeft hier een geruimen tyd, en byna zedert den gehelen laatsten Veldtocht wegens verscheide geheime Conferentien, die een der buitenlandsche Afgezanten, met de Ministers van de Porte heeft gehouden, achterdocht opgevat, die zo het schynt, niet ten enemaal ongegrond is geweest, dat 'er een Traktaat op het tapyt was, om ten voordele van de Porte ene diversie te maken, en ten dien einde den Oorlog aan Rusland te verklaren: want men verzekerd tegenwoordig, dat het gemelde Tractaat wel tot stand gekomen zou zyn, indien het Hof van den Afgezant niet al te groote Subsidien uit dien hoofde van de Porte had geeischt, enz.

Alhoewel dagelyks Tartaren uit het Campement van den Groot-Vizier met depêches voor den Sultan alhier aankomen, heeft echter de Porte noch niets van derzelver inhoud, noch van 't geen zedert de Actie by *Silistria* aan den Donau is voorgevallen doen bekend maken; dit stilzwygen gevoegd by de gerustheid, welke de Divan omtrent de verdere Oorlogs-Operatien betoond, en degeringe toestel, om, zo als in vorigen tyd, den marsch van onze Troepen naar het Campement van den Groot-Vizier te verhaasten, doed zommige Lieden alhier denken, dat 'er op nieuw tusschen den Groot-Vizier *Mousson-Oglou* en den General *Romanzow*, over een Wapen-Stilstand gehandeld werd, of dat de zelve in der daad gesloten is.

POLEN. *Warschauw.* Den 10 September (1773) is het Vonnis der Koningsmoorders, (in onze voorgaande bladz. 96 gemeld) ter uitvoer gebragt. Den 9 had men reeds in deze Stad, onder Trompetten geschal uitgeroepen: dat *Pulawski*, *Strawinsky*, en alle anderen, die niet op derzelver indaging van het Gerecht alhier gekomen zyn, uit kracht van 't Vonnis over 's Konings Moorders uitgesproken, voor infaam en vogelvry verklaard waren. Den zelven morgen ontfingen *Lukawsky* en *Cybulsky*, van eenen der Priesteren de Communie. Achter het Cordon, alwaar de Koning door de gragt gevoerd werd, was in het midden een Schavot, vyf ellen lang, en eene Galg daarnevens opgerecht, welke plaats tot het bestemde oogmerk zo bekwaam was, dat de straf-oeffening van meer dan 20000 menschen kon aanschouwd worden. 's Morgens ten 8 uren werden de beide Deliquenten, onder bedekking der Kroons-Guarde, en een sterk Detachement Uhlanen uit de Gevangenis, langs dien weg welken de Koning den 3 November (1771) met hen moest gaan, naar de Executie-Plaats gebragt. Ieder hunner in 't wit gekleed, zat op een byzonderen Boeren wagen, en had twee Capucynen by zich. Daarna volgde *Kuzma* of *Kosinsky*, die den Koning vervolgens in veiligheid gebragt heeft, *Offenberg* en *Peszinsky* op een derde wagen, om benevens de Vrouw van *Lukawsky* de Executie te aanschouwen. *Kuzma* die zo min lust had om te zien als gezien te worden, hield bestendig, op den weg en by de Gerecht-Plaats zyn Neusdoek voor de ogen. Het Schavot was met de Kroons-Guarde en de Stads-Wacht omringd, en hier en daar had men eenige stukken Kanon geplant. *Lukawsky*, het eerst het Schavot opgetreden zynde, deed, zonder dat de minste bedeestheid in hem bespeurd werd, eene Aanspraak, waarby hy op eene beweeglyke wyze zyn berouw over zyne misdaad te kennen gaf, en deswegens openlyk om vergiffenis smeekte. Zo dra hy ophield te spreken, wilde men hem een doek voor de ogen doen; maar hy weigerde zulks en ging, na dat hy noch eens gebiegd had, op den stoel zitten, en liet zich zo 't hoofd afslaan; vervolgens werden zyn handen afgekapt, het lighaam geopend, de ingewanden 'er uitgenomen, en daarna gevierendeeld en verbrand.

Cybulsky, van dit alles ooggetuigen geweest zynde; werd daar

op

op vooraan op het Schavot geleid. Hy ſcheen zeer onverzaagd, nochtans ſprak hy niet tot het volk, maar zette zich terſtond op den Stoel, liet zich de oogen verblinden, en onthoofden. De Scherprechter, die men uit *Ermeland* ontboden had, deed zo dra hy de Executie had verricht, ene Aanſpraak in de Poolſche Taal, die hy echter ook in 't Hoogduitſch vertolkte, waarin hy de Ouders vermaande hunne kinderen zo optevoeden, dat zy toch niet in zyne of zynen Amptgenoten handen mogten vervallen. Toen deze zeldzame Redenaar had uitgeſproken, hing hy de namen van twee in de Gevangenis geſtorven Medeplichtigen *Tubalowiz* en *Stegwezcwsky*, op twee borden aan de Galg. Het lyk van *Cybulsky* is den volgenden nacht begraven.

DUITSCHLAND. Wenen. Den 11 September (1773) is de Keizer van zyn gedaane grote reize, in gewenſchte welſtand alhier te rug gekomen.

Berlyn. Of ſchoon onzen Monarch, alsmede de Keizerin van Rusland, zo men zegd, aan de Jezuiten gedeclareerd hebben, dat zy derzelver Orde in hunne Staten en inzonderheid in derzelver Poolſche Landen wilden tolereeren, zo geloofd men echter dat die Paters dit aanbod niet zullen aanneemen. Want zy zouden op die wyze plechtig en formeel tegen den Paus opſtaan, en zy hebben die genen, welke den Paus niet onfeilbaar geloofden te zyn, al te zeer vervolgd, dan dat zy thans anders zouden derven denken en ſpreeken.

NEDERLANDEN. 's Hage. Den 27 September (1773.) zyn Hunne Doorlugtige en Koninglyke Hoogheden, benevens de Vorſtelyke kinderen van 't Luſthuis het *Loo*, in gewenſcht welſtand, alhier te rug gekomen.

De volgende dag verſcheen zyn Doorluchtige Hoogheid in de Vergaderingen van de Staten Generaal en Raad van State, en 's daags daaraan in die van hun Ed. Gr. Mog., en maakte aan die Hoge Collegien bekend, dat hare Koninglyke Hoogheid Mevrouwe de Princeſſe deſſelfs Gemalinne, zich wederom *in enen Gezegenden Toeſtand bevond.*

Ingevolge deze bekendmaking hebben Hun Ed. Gr. Mog. een Aanſchryvingsbrief naar de Steden dezer Provincie doen afzenden, waarby geordonneerd werd in alle de Kerken Voorbiddinge te doen om den gelukkigen voortgang van den Gezegenden Staat

van

van Hare Koninglyke Hoogheid, waar mede op Sondag den 3 Octob. 1773 in de Kerken dezer Hofplaats een begin is gemaakt geworden.

By hoogst voorsz. Hun Ed. Gr. Mog. is naar de Respective Steden der Provincie verzonden, de navolgende

PUBLICATIE.

De *Staaten van Holland en Westvriesland*, allen die deeze zullen zien of hooren leezen, salut, doen te weeten: Nademaal de Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, met onze concurrentie en bewilliging, dienstig en noodig geöordeeld hebben, dat in plaatse van de allezints gebreklyige, en geheel verouderde Rym-Psalmen, by de Hervormde Kerk tot hier toe in gebruik, een nieuw en verbeeterd Psalmgezang, by weege van keuze of selectus uit een drie tal der voortreffelykste Berymingen saamgesteld, aan den openbaaren Godsdienst toegeweid, en in de Gereformeerde Kerken deezer Lande ingevoert zoude worden; en dit zo heilzaam werk door de loffelyke en roemwaardige arbeid van ervaarene, geleerde en zo in Taal- als Digtkunde uitmuntende Mannen, daar toe speciaal benoemd en gecommitteerd, ondernomen zynde, althans, onder den Zeegen van God Almagtig gelukkig voltrokken, en tot een gewenscht einde gebragt is.

ZO IS 'T, dat Wy niets zo zeer ter harten neemende, dan het geen ter bevorderinge en uitbreiding van Godes eer, en tot stigtinge der Kerk-Gemeentens door de weezenlyke en hoognoodige verbeetering, van een der voornaame deelen van de publicque Godsdienst strekken kan, na deliberatie, goedgevonden hebben te ordonneeren en te statueeren, zo als Wy ordonneeren en statueeren by deeze; dat het voorschreeven nieuw en verbeeterd Psalmgesang, zo ras het zelve met den Druk zal zyn gemeen gemaakt, in de Gereformeerde Kerken deezer Provincie alomme zal worden ingevoerd, en ten dien einde, alleen en met uitsluiting van alle andere Berymingen, op de Predikstoelen, alsmede in de Gestoeltens of Zitplaatsen der Magistraaten, Geregten, Kerkenraaden, en andere publicque Amptenaaren, mitsgaders in de Godshuizen en Schoolen, zo in de Steden, als ten platten Lande, gebruikt zal moeten worden.

En op dat by het drukken en uitgeeven der Psalmboeken van deeze nieuwe Beryming alle misbruiken op het kragtigste geweerd, en alles dien aangaande op een betamelyke en wettige wyze ingerigt werde, begeeren en gebieden Wy, dat tot het drukken en uitgeeven van deeze Psalmboeken, geene andere zullen weezen bevoegt, dan zodanige Boekverkoopers of Drukkers, welke daartoe

door

door de Magistraaten in de Steden van hunne Woonplaatsen, by speciaale Acte van Consent en Permissie geadmitteert en toegelaaten zullen worden, aan wien vervolgens tot het drukken der eerste Editie of Uitgaave, een geauttentiseert Exemplaar, op Onze Drukkery vervaardigd, benevens de voorsz. Acte van Consent, ter hand gesteld zal worden. En zullen de Magistraaten in de Steden, alwaar de Psalmboeken, na bekomen Consent als boven, ter Drukpersse zullen weezen gebragt, zo wel by de eerste als volgende uitgaaven zorge draagen, en die voorzieninge doen, dat de laatste Proeve, door een of meer Gecommitteerden uit de Kerkenraaden, of andere getrouwe en kundige Persoonen, Belydenisse doende van de Gereformeerde Religie, by dezelve Magistraaten daartoe te benoemen, opgenomen, en na het authenticq Exemplaar, naauwkeurig gecollationeert, en verbeetert worden, en bevonden zynde daar mede na behooren te accordeeren, dat als dan de Psalmboeken dien volgende uit te geeven, door iemand, by de voorsz. Magistraaten daartoe te authoriseeren, met zeker kennelyk Merk geteekend worden; alles op de verbeurte der Exemplaaren, en een Boete van één duizend Caroli Guldens, te verbeuren by die geenen die eenige Psalmboeken contrarie deezes mogten komen te drukken, of uit te geeven enz.

Gedaan in den Hage onder het klein Zeegel van den Lande den eersten October 1773.

Vervolg der reize van zyn Doorl. Hoogheid, den Heer Prins Erfstadhouder: (ziet onze voorgaande bladz. 101).

Omtrent 2 urenJkwam zyn Hoogheid te *Medenblik* aan, wierd uit 21 stukken Kanon begroet en door twee Heeren van den Magistraat verwelkomt. De Burgery, vroegtyds in de Wapenen gekomen, stond geposteerd van de Wester-Poort af den ouden Haven langs, en een Compagnie Burgers by het Stadhuis. Zyn Hoogheid de Wester-Poort en den Ouden Haven langs gegaan zynde ging de Kerk voorby door een cierlyke Eerenpoort, voorgegaan door twee Bodens, voor welke twee Kinderen van zeven jaren, als een Herder en Herderin gekleed gingen; de gemelde Eerenpoort was door eenige jonge liede van beide de kunnen vervaardigd, niet verre van welke de Prins door een der Burgemeesteren in naam de gantsche Regeering werd gerecipieerd, naar het Stadhuis geleid, daar zyn Hoogheid door de Magistraat en corps werd verwelkomt. Hier gaf onze Vorst de gewone Audientien, deze afgelopen zynde behaagde het zyne Hoogheid eene wandeling te doen, van het Stadhuis den Dam over, den

Ouden

Ouden Haven langs, naar de Kerk, gaande de Noorderdeur in; bezichtigde de Kerk, terwyl het Orgel speelde, en voorts de Zuiderdeur wederom uit, komende aldaar op de Breestraat, van waar onze Vorst zich naar de Munt begaf, daar de Muntgasten, allen in 't wit gekleed, zyn Hoogheid alles aanwezen en zelfs in hoogstdesselfs tegenwoordigheid eenig geld muntende; hierop begaf de Prins zich naar de Toorenstraat en vervolgens in het Burger-Weeshuis en in dat der Armen; de voorz. Straat doorgaande, wandelde zyn Hoogheid, naar de Wester Haven, en verder op naar den Afslag, komende aldus op den Ooster-Haven, alwaar hoogstdezelve 's Lands Magazyn bezag, van waar Hy naar het Kasteel ging, dit Gebouw van Koning *Rabboldus* of *Rabbolt*, ook wel genaamd *Rabbout*, het Portret van dien heidenschen Prins mitsgaders de Kerk op dit Kasteel bezichtigden, van waar onze Vorst het gat van den Haven en de Hoofden ging beschouwen. Dit verricht zynde begaf zyn Hoogheid zich wederom naar het Stadhuis, gebruikte aldaar eenige ververſching, en vertrok vervolgens omtrent half zeven uuren door de gehele Regeering verzeld, onder een algemeene toujuighing van de Burgery, voorby onder de Wapenen staande Schutters, en onder 't losbranden van 't Geschut. De weg ging over den Dam, langs de grote Cingel op naar de Wierdyk, daar zyn genoegen getoond hebbende wegens de receptie, nam zyn Hoogheid een allervriendelykst afscheid van de Regeering, wordende onder anderen door den Heer Hoofd-Officier en een der Heeren Burgemeesteren begeleid langs de Oosterdyk de nieuwe weg op, over *Wormershoofd* naar *'t Tolbek*, en vervolgens door *Lutjebroek*, *Grotebroek*, *Boven-Carspel* tot *Enkhuyzen*. Op 't einde van de Banne dezer laatstgemelde Stad, naby 't Dorp *Boven-Carspel* was een cierlyke Eerenboog opgericht op dewelke men deze woorden las: *Geliefde Prins trek op in Vrêe, en neem ons hart en Zegen mêe.*

Den 22 July (1773) kwamen de tien Compagnien Schutters der Stad *Enkhuyzen* onder hunne respective Officieren in de Wapenen, posteerden zich van de Wester of Koe-Poort af, door de nieuwe Westerstraat, tot voor 't Collegie van de Admiraliteit, en voor 't Stadhuis stonden desgelyke twee compagnien. De gehele Magistraat vergaderde op 't Stadhuis, Committeerde uit derzelver midden twee Heeren Burgemeesteren en een Secretaris

om

om zyn Hoogheid even buiten de Poort te recipieeren. Deze Heeren reeden met een Koets door de in order geschaarde Burgers van het Stadhuis tot buiten de Wester- of Koe-Poort en tot by de Hofstede van den Heer Burgemeester *van Straalen*, daar zy een weinig verteefd hebbende, onze Vorst zagen aankomen, voor gereden door de boven gemelde twee Heeren der Regeering van *Medenblik*; de voorz. beide Heeren Burgemeesteren en Secretaris recipieerden hier zyn Hoogheid in naam der Regeering van *Enkhuyzen*, en begeleideden hoogstdezelve, voorgegaan door drie Bodens, door de geschaarde Burgers ter Stad in naar het Stadhuis.

Zyn Hoogheid ter Poort inrydende, werd verwelkomd met het speelen en luiden der Klokken, 't waaijen der Vlaggen en 't losbranden van het Geschut der Stads wallen en der Admiraliteit. Hoogstdezelve door de Burgery passeerende werd gesalueerd door de Officieren met hunne Spontons en Vaandels, en tot by 't Stadhuis genaderd zynde, deed zich een aangenaam Muziek van desselfs Balcon horen, terwyl zyn Hoogheid door de Leden van den Magistraat aldaar gerecipieerd werd. Onze Vorst begaf zich vervolgens op 't voorz. Balcon om de Schutters te zien defileeren, die zich van 't Stadhuis af tot by 't Oost-Indisch Huis posteerden, en na de Vergadering van Burgemeesteren en Raden te hebben bygewoond, begaf zich hoogstdezelve naar 't voorz. huis en verleende vervolgens de gewone Audientien, die afgelopen zynde behaagde het zyn Hoogheid, onder geleide van eenige Heeren verder eene wandeling te voet door de Stad te doen, bezag 's Compagnies Werf en Equipagie en wandelde verder langs de Wierdyk door de bocht den Dyk langs, en de Bagynenstraat door naar de Westerkerk, alwaar 't Orgel aangenaamlyk speelde, vervolgens bezag de Vorst het oude Mannen en Vrouwen-Huis en ging aldaar op de alom bekende *Lindeboom*, wyders naar het Burger-Weeshuis, waarna de tour wederom door de oude Westerstraat naar 't Stadhuis ging, alwaar zyn Hoogheid een keurig Soupé werd voorgediend. Gedurende de Maaltyd marcheerde de Burgery voorby 't Stadhuis door de oude Westerstraat, de Varkenstraat op naar de lange Dyk tot by 't jagt, aan welkers boord zyn Hoogheid naar Vriesland stond over te steken. Het Soupé geeindigt zynde vertrok onze Vorst, van de geheele Magistraat

verzeld, omtrent Middernacht, door de in de Wapenen staande Burgers, naar 't voorz. jagt by 't welk een brug gemaakt was van de Wal of kant der Veermans-Kaay af, die zo wel als de beide zyds leuningen met nieuw groen laken bekleed was. Hier op nam zyn Hoogheid afscheid van de Regeering, en betuigde zyn genoegen voor het geen hoogstdezelve te Enkhuyzen was aangedaan. De Burgery trok toen wel af en werd bedankt, maar weinige der Ingezetenen genoten dien nacht eenige rust, vermits een iegelyk begeerig was de Vorst te zien onder zeil gaan. De Schippers Gasten hadden hunne Vaartuigen gereed gemaakt, om hunnen Prins naar de *Lemmer* te convoijeeren, 't geen hen s'morgens omtrent half 4 uren gebeurde, als wanneer 't jagt, verzeld van 66 zeilen, vertrok. Alle de Vaartuigen voerden Prince Vlaggen, 't welk een fraai aanzien gaf, en keerden des avonds weder te *Enkhuyzen* te rug.

Zyn Hoogheid vervolgens in de *Lemmer* gearriverd zynde begaf zich van daar naar desselfs Lusthuis het *Oranje-Woud.*

De Staten van Vriesland, welke het arrivement van onzen Vorst op den 24 July (1773) te *Leeuwaarden* te gemoed zagen, hadden den 12 dier maand doen afkondigen deze navolgende.

N O T I F I C A T I E.

DE GEDEPUTEERDE STATEN VAN VRIESLAND; Allen den genen, die dezen zullen zien of hooren lezen, salut: *Doen te weeten*, dat de Ed. Mog. Heeren Staten dezer Provincie, by resolutie van den 10 July jongstleden, hebben goedgevonden, dat by de plegtige gelegenheit van *Zyne Doorl. Hoogheit den Heere Prinse van Oranje en Nassau Erf-Stadhouders* overkomste in deze Provincie, publyke demonstratien van vreugde over de langgewenschte tegenwoordigheit behooren te geschieden: ZOO IS 'T, dat Wy, ingevolge Hunne Ed. Mog. last by voorengemelde resolutie hier van niet alleen informeeren, maar teffens ook kennisse geven aan alle de Ingezetenen dezer Provincie, dat in deze Stad Leeuwaarden alleen Illiminatien zullen plaats hebben; wordende wyders de Heeren Volmagten ten Landsdage, de Leden van de Hooge Collegien en derzelven Ministers door dezen verzogt, om ten dage van de aankomst van hooggemelde Zyne Hoogheit, het front hunner gebruikte huizen en woningen binnen voornoemde Stad te illumineren op een egale voet, met twee regels kaarssen, waar van de een zal geplaatst worden beneden en de andere in 't midden van yder kamers venster, en welke Illuminatie zal beginnen des avonds ten tien en eindigen des nagts ten één uren, &c.

Ten

Ten voorsz. 24, zynde de langgewenschte dag, op welke zyn Hoogheid in de gemelde Stad aankwam, wierd 's morgens door 40 Burger-Tambours, met 20 Pypers verzeld, de Vergadering geslagen, waar op de 10 Burger-Compagnien, over de 1000 Man sterk, alle in zwarte Kleederen met witte Koussen, en Oranje Cocardes verciord, in de Wapenen verscheenen: Deze Compagnien hadden by zig eenige Cadetten; ook gingen voor verscheiden Vaandelen, eenige Kinderen, zommigen in het oude Vries, anderen op zyn Romeins, Spaans en Turks gekleed, alle cierlyk met Goud en Zilver gegalonneerd. De Vaandels alle op de *Lange Pyp* byeen vergaderd zynde, trokken af naar de Vrouwe-Poort, voorgegaan door 11 Persoonen, zeer kostbaar op het Romeins gekleed, verbeeldende de ZEEVEN VRYE KONSTEN, geleid door de EER, verzeld door de KENNIS en NAARSTIGHEID, en gevolgt door de GEDUURZAAMHEID.

Hier op volgde de Collonel der Burgerye Æ. Coulon, die dezelve geheel commandeerde, en daar op ieder Hopman met zyne Compagnie. Aan de Vrouwen-Poort gekomen zynde, schaarde zig de geheele Burgy in twee ryën, om dus de komst van zyn Hoogheid af te wagten.

Hun Ed. Mog. de Heeren Gedeputeerde Staaten van Vriesland, de Heeren van den Hove Provinciaal, de Heeren van 's Lands Reeken-Kamer, waaren reeds op het Collegie en Cancelary vergaderd, gelyk ook de Ed. Agtb. Magistraat op het Raadhuis.

Zo dra Hun Ed. Mog. berigt ontfingen van zyne Hoogheids aannaderinge, begaven zig de Gecommitteerden van Hun Ed. Mog. in derzelver Koetsen, om den Vorst te gemoet te reiden. Aan 't eind van de Peperstraat gekomen zynde, marcheerde het eerste Esquadron Ruitery van den Lieutenant-Generaal Stavenisse Pous, dat op de Wirdumerdyk geposteerd stond, vooraf de Vrouwen-Poort uit. De Gecommitteerden uit de Hooge Collegien en de Magistraat de Peperstraat uit zynde, stond daar in orde de hier in Guarnizoen liggende Infantery. Deeze voorby zynde, reed de Tryn door de in twee ryën geschaarde Burgery, terwyl het tweede Esquadron Ruitery van den gemelden Luit. Generaal zig agter aan voegde, om den Trein te sluiten.

Zo dra Zyne Doorl. Hoogheid omtrent de hoogte van de

Zwette genaderd was, begonnen de Klokken te luiden, en het Geschut wierd om de Stads Wallen gelost. Het Land genaderd zynde, traden de Heeren uit de Hooge Collegien, als ook de Gecommiteerden uit de Agtbaare Magistraat, uit hunne Koetzen, om Hoogstdenzelven te complimenteeren. Dit verrigt zynde, begaven, die Collegien zig weder elk in zyn Koets, en maakten deeze volgenden Trein uit:

1. Vooraf marcheerde het eerste Esquadron van de Lt. Generaal Stavenisse Pous, geleid wordende, door gemelde Lt. Generaal, met Pook en Standaart. 2. De Staats Fourier opende de Trein. 3. De Stads Boden met ongedekte Hoofden, de Staven in de hand. 4. Een Koets, waar in zaaten de Heeren uit de Vroedschap Everw. Wassenberg, Epeus Weilinga, Julius Vitringa en O. Nicolaas Toolen. 5. De Koets van de Gecommiteerden uit de Magistraat, waar in de Heeren Joh. Doting en Willem Coulon, Burgemeesters; Juco Gravius, Schepen, en Joh. Datz. Bouwmeester. 6. Twee Staaten Boden met ongedekte Hoofden. 7. Een Koets, waar in zat de Heer Secretaris van de Provinciale Reken Kamer Cornelis van Haersma. 8. Een Koets met twee Heeren van dat Collegie, Cornelis van Scheltinga en Jr. Willem Hendrik Baron van Hambroick. 9. Vier Deurwaarders van den Hove, meede ongedekt, met Mantels en Zilvere Staven in de hand. 10. Een Koets, waar in zaten de Gecommiteerden uit Hun Ed. Mog. de Heeren Raaden van den Hove Provinciaal. In de eerste Koets de Heren Mr. Quiryn de Blau en Jr. Assuerus Vegelin van Claerbergen. 11. In de Tweede de Heeren Jan Lodewyk Doys van Haersma en Johan van Wyckel. 12. Vier Boden van den Hove met Mantels, en ongedekt. 13. Vier Staate Bodens met ongedekte Hoofden, en Zilvere Staven in de hand. 14. Vier Staate Deurwaarders met ongedekte Hoofden. 15. Een Koets, waar in de Heer Secretaris van Hun Ed. Mog. de Heeren Gedeputeerde Staaten Hans Hendrik van Wyckel. 16. Een Koets met de Heeren Gecommiteerden uit het zelve Collegie, de Heeren Jr. Schelte Hessel Koorda van Eisinga en Jr. Charles Bigot. 17. In de twede Koets de Heeren Eiso de Wendt en Jr. Egbert Sjuca Gerrold Juckema van Burmania Rengers. 18 Hier op volgde de langgewenschte *Heer* ERF-STADHOUDER. zittende met den Heer Opper-Stalmeester, en één Kamerheer

van

van *Zyne Doorl. Hoogheid*, in een prachtige Parade-Koets met zes Paarden bespannen, geleid wordende voor agter en aan de zyden van een Commando Cent-Suisses met een Officier. 19. Nog een Parade-Koets, waar in was een Kamerheer van Zyne Doorl. Hoogheid. 20. Nog eenige Reis Koetzen met 6 en 4 Paarden bespannen, die in de Stad by de Duco-Martena Piep zig uit de Trein begaven. 21. Daar op volgden de 29 ledige Koetzen. En 22. Het tweede Esquadron van den Lt. Generaal Stavenisse Pous.

Deeze Trein in de Stad gekomen zynde, ging door de in twee reyën geschaarde Burgerye, over de Duco-Martena Piep de geheele Nieuwe Stad langs, onder de Eere-Poort door, waar op een meenigte Musikanten, met Pook en Trompetten, en veele andere Musicale Instrumenten, waren geplaatst, die zig op eene verrukkelykewyze lieten hooren. Verders de St. Jacob-Straat door na het Princen Hof.

De Gecomitteerden uit de Hooge Collegien, en van de Magistraat voor 't Princen Hof gekomen zynde, traden aldaar uit de Koetzen, en recipieerden Zyne Hoogheid aan de Barriere van het Voorplein, begeleidende Hoogstdezelve Zyne Hoogheid tot aan het Paradis, daar op inmediaat afscheid van Zyne Hooheid nemende, gingen dezelven te voet naar hunne respective Vergader-Kamers.

De *Eer*, geleidende de *Zeeven Vrye Konsten*, hier voor breeder beschreeven, marcheerde voor; daar op de Collonel der Burgery en wierd gevolgd door de tweede, enz. ook de Nieuwe Stad voor de oudste Compagnie, Burgers, door de in ryen staande Burgery langs, de St. Jacob-Straat door, het Princen Hof voorby, alwaar Zyne Doorlugtige Hoogheid voor aan de Barriere stond, om dezelve te bezigtigen, welke wederom met Piek en Vaandel, door derzelver Heeren Officieren, gesalueerd wierd, en marcheerden verders de Weert door, over de Ketting Brug en Piep, naar hunne Vergaderplaats, alwaar die gescheiden zyn.

Agter deezen marcheerden de Vlietster Burgery, en daar agter de Schippers, welkers Scheepen by de Vrouwen Poort lagen, alle in het Wit gekleed, met Oranje, enz. vercierd, geleid wordende door de Kapitein Van der Werf, met een bloote Degen in de hand, ook het Hof voorby, en salueerden insgelyks voor Zyne

ne Doorlugtige Hoogheid, marcheerden de Wirdumer Poort uit naar de Vliet, alwaar ze gescheiden zyn.

Agter deeze volgde het 2de Esquadron van bovengemelde Lieut-Generaal, en daar op de Compagnie Guardes van Zyne Hoogheid, en ten laatsten de aldaar in Garnizoen liggende Infantery, ook alle het Hof voorby.

De Commissie van het Collegie in de Raad-Kamer geretourneerd zynde, zo liet het zelve immediaat door een Kamerbewaarder het Mindergetal adverteeren, dat Zyne Hoogheid op het Hof gearriveerd was, als wanneer eerst het Mindergetal, en vervolgens de Hooge Collegien, naar rang, Audientie *en Corps* by Zyne Hoogheid verzogt hebbende, om Hoogstdezelve in Ceremonie te verwelkoomen: De eerste waren de Edele Mogende Heeren Gecommitteerde Staaten in het Mindergetal.

(*Het Vervolg hier na.*)

Alkmaar. De 8 October 1773 is, ingevolge eene gedaane Bekendmaking der Burgemeesteren dezer Stad, met geen minder plegtige Dankzeggingen en vurige Gebeden tot den Allerhoogsten, als met welgepaste Vreugde betuigingen het *tweede Eeuw-Feest* gevierd van dien gedenkwaardigen dag, dat deze Stad, na een benaauwde Belegering van zeven Weken de eerste is geweest, die door een onverwinlyke tegenweer het geweld en den aanval der Spanjaarden heeft gebroken.

Tot aanmoedig der Blydschap by de Burgeren en Inwoonders wierd uit *drie* Batteryen, ieder van *zeven* Stukken Geschut ten agt uuren in den Ogtend het *eerste*, ten 12 uuren het *tweede*, en ten 5 uuren in den avond het *derde Salvo* gedaan. Na het eindigen van den Godsdienst zoo wel des Voor- als Namiddags wierd de Vreugde algemeen, en de openbaare Betuigingen daar van onbeschryflyk groot: Elk een beyverde zig om stryd zyne blydschap op deze of geene wyze aan den dag te leggen; doch dit geschiede meest al door het afsteeken van verscheide Vuurwerken, waar onder nogtans voornaamentlyk heeft uitgemunt dat op de Kaasmarkt, waar van het Gebouw niet minder kunstig als cierlyk was ingerigt.

„ Hetzelve bestond in een *vierkanten* TEMPEL; Boven op zag „ men den Hollandsen Leeuw met de *zeven* Pylen in zyn Poot, „ welke Leeuw zoo wel als de Pylen vuur uitwierpen. Wat laager „ en wel op de Lysten waren de Balusters in diervoege gemaakt, „ dat men uit dezelve alle een menigte Lugt-ballen zag te voor„ schyn komen."

„ Op elk van de *vier* Middel-Zyden zag men een Draak, die uit

„ Keel

„ Keel en Vleugels Vuur ſpuwde: Aan weerszyden waren Wayers „ met Lugt-ballen, en op de Hoeken, Vuur Raderen.

„ Nog laager waren *vier* Zinnebeeldige DECORATIEN lang- „ werpig in de breedte, en onder dezelve *vier* groote in de hoog- „ te, Op ieder van de *vier* Hoeken was een Beeld, vertoonende „ 1.) het *Geweld*; 2.) de *Standvaſtigheid*; 3.) het *Geloof*; en 4.) „ de *Liefde*. Op de Voor Lyſt was de BURG van *Alkmaar* bran- „ dende.

„ Verders was de TEMPEL omringt met een Staketſel, waar „ op een menigte Vuurpylen hingen, hebbende teffens op de hoe- „ ken en tuſſchen in verſcheide fraaye Vuur-Raderen, Zwerm- „ potten &c.

„ De bovengem. *Decoratien* zyn uitgedagt en opgeſteld door de „ Heeren Verſteeg, Spont, Crutier, Fokkenbergh en Hoogcarſpel.

(De vier langwerpige in de breedte Verbeeldden)

I. Een bedroefde doch moedige Maagd, zittende op een ver- ſcheurd Kleed en een Puinhoop; met loſſe Hair-Vlegten: hebben- de in de regte hand een bloot Zwaard, en ſlaande de Oogen na den Hemel; terwyl zig daarby een Kind vertoond, het welk een uit- gebluſte Fakkel door een Brand-glas ontſteekt, met deze daar by te leezen Zinſpreuk; VERDRUKT MAAR NIET HOOPE- LOOS.

II. Een ſtormende Zee; waarin *Ariön* zittende op een Dolphyn; Verders de *vier* Hoofd Winden en een Onweers Lugt; met het By- ſchrift: DOOR VOORZIENIGHEID VERWAGT IK HULP.

III. Een Maagd in een dankbaaren ſtand, leunende met de linker hand op een Harp; en hebbende de regter op de borſt, gekroond met een Krans van Genever-beſſen, en ſtaande tuſſchen een *Leeuw* en een *Olipbant*; met deze Woorden: DAT DANKBAARHEID ZIG NU VERHEUGE.

IV. Het Wapen van de Stad Alkmaar, vercierd met Vaandels, Standaarts en Kanon-Stukken; met het Devis: HET OVERWIN- NEND ALKMAAR.

(De vier groote Decoratien na beneden waren aldus)

I. Een Maagd in een dappere Geſtalte, vercierd met Borſt Wa- pens, en Helm, waar boven een Laurier-Tak, die van de Bliksem gedreigd, maar niet ter nedergeworpen word: Voorts hebbende in de regterhand een Speer, en in de linker een Schild, waarop een Ei- ken-Boom: Wyders *Alkmaar* met de opgaande Zon in 't verſchiet, en dit Byſchrift: NIET DOOR 'T NOOTLOT.

II. Een Triumph-Wagen met twee Paarden, dewelke door de Deugd by de Toom geleid worden: Op den Wagen zitten *de Trouw* en *de Dapperheid*: Op den Voorgrond leggen *de Roof en het Geweld* verſlaagen; zynde de Zinſpreuk: T'ZAAM VEREENIGD OVER- WINNEN ZY HET GEWELD.

III. De

III. De Tyd, leggende op den Voorgrond, en ontrollende een Blad, met deze Woorden: HISTORIE VAN ALKMAAR. Voorts vliegt de *Faam* in de Lugt, houdende een Lauwerkrans boven de Stad *Alkmaar* in 't verschiet: De Spreuk is: HET LEERD EN VERBLYD.

IV. *Twee* EEUW ZUILEN vercierd met Oorlogstuig en Wapenrusting: Op de *eerste* een MEDAILLON met het Pourtrait van den Hersteller der Vryheid, Prins WILLEM I.: Daar boven een Stede-Kroon, en op de *Basis* een *Bas-relief*, vertoonende een uitval uit de Stad: Op de *tweede* het Wapen van Alkmaar, en naast deze *twee* ZUILEN de Wapens van de Ed. Agtb. Heeren Burgemeesteren, *van Bodighem*, President, *de Dieu*, *Mensing* en *de Toer*. In de Lugt is een gevleugelde Maagd, Zittende op een Globe op den band der Zonnestanden; houdende het vliegend Paard *Pegasus* met de rechter hand, en in de linker een Trompet; Hier by deze Woorden: DE ROEM DER EEUWEN.

„ Het Marmer op het Werk is fraai geschilderd door de konstige „ hand van *J. Stadloon*; en de Decoratien door *J. van Horslok*.

Amsterdam. In Brieven van de *Caap de Goede Hoop*, gedagtekend den 28 Juny (1773), heeft men, dat den vorigen dag in de *Baay Fals*, in goeden staat was aangekomen het Hollandsch Compagnies-Hoekerschip *de Zon*, laatst van *Angola*, werwaards 't van deze Kamer vertrokken was tot bystand van 't aldaar door schade ingelopen Compagniesschip *Beekvliet*, Schr. *Th. Brunel*, (welkers rampspoedige reistogt wy in een onzer vorigen beschreven hebben) met welk Schip de gemelde Hoeker, na den nodigen bystand aan 't zelve gedaan te hebben, den 3 May van *Angola* vertrokken, en den 5 Juny door een dikken Nevel van 't zelve afgeraakt was, zulks het voornoemde Schip *Beekvliet* alle ogenblik op de Caapsche Rhede wierd verwacht; dat voorts den 4 Juny uit de *Baai Fals* vertrokken, en den 12 in de *Tafelbaay* gekomen was het Schip de *Bartha Petronella*, om in het begin van July met een volle lading Tarwe naar 't Vaderland onder zeil te gaan; en dat het Schip *Duivenbrug*, Schr. *W. Harts*, 't welk den 1. Juny (zo als wy in 't begin van dit stuk onder het Artykel van voorsz. Caap gemeld hebben,) door storm op de Rhede van voornoemde Caap beschadigd was geworden, nu geheellyk hersteld was, en weder zeilrede lag.

Zedert is 't bovengemelde Schip de *Bartha Petronella* behouden in *Texel* gearriveerd, medebrengende 5661 *Mudden Tarwe* 15490. ponden *Talk*, 20 Leggers *witte Steen-Wyn*, 6 Leggers *Brandewyn*, eenige

ge *Huiden enz.* mitsgaders met tyding, dat het bovengemelde Schip *Duyvenbrug*, Schr. *W. Harts* bereids naar *Batavia* onder zeil was gegaan.

MAGISTRATUREN EN *AMPTENAREN.*

Zyn Doorl. Hoogheid, de Heer Prins Erfstadhouder, benevens de Ed. Mog. Heeren Curateuren, van de Universiteit te *Franiker* hebben tot Professor in de Chimie en Materies Medica aangesteld den Heer *Gateo Koopmans*, A. L. M. Philos. & Med. Doctor.

Hunne Hoog Mogende hebben den Heer Mr. *Anthonie Jan Rygerbos* tot Raadsheer, en de Heeren Mr. *Nicolaas Hartman* en Mr. *Paulus Philippus Henricus de Dompierre de Jonquieres* tot extraordinaris Raadsheeren in den Raad en Leenhove van Braband en van den Lande van Overmaze aangesteld.

Door hoogst-voorsz. Prins Erfstadhouder, zyn uit een overgeleverde Nominatie, voor den tyd van twee jaren, ingaande den 29 September (1773) tot Schepenen der Stad *Dordrecht* verkoren, de Achtb. Heeren Mr. *Johan de Witt*, Vryheer van Jaarsveld, *Pieter Pompejus Repelaar* en Mr. *Samuel Onderwater*, zynde de noch voor een jaar aanblyvende Schepenen, de Ed. Achtb. Heeren Mr. *Okker Gevaerts*, Heer der Steden Geervliet, Simonshave, Biert enz., Mr. *Bartholomeus van den Santheuvel*, *Anthony Balthasar van den Brandeler*, Dr. *Bartholomeus van Schellebeek* en Mr. *Boudewyn de Roo*, Heer van Wulverhorst, Kromwyk, Linschoten, Haar enz. en Schepen Commissaris de laatstgemelde Heer; de afgaande Heeren zyn Mr. *Roeland Isaac Faassen Noltbenius*, Heer van Ryfoort, enz., en *Nicolaas Backus*. Mr. *Pieter Belaarts van Blokland* en Mr. *Arnoldus Adrianus van Tets*.

Hunne Ed. Gr. Mog. hebben, op electie van den Prins Erfstadhouder, aangesteld tot Contrarolleur van den Tol van *Geervliet*, op de Principale Wacht te *Dordrecht*, (vaceerende door de aanstelling van den Heer Mr. Pieter Matthys Beelaarts, Heer van Emmichoven, Gaaswyk en Waardhuizen, tot Collecteur van den voornoemden Tol) den Heer *Abraham Hendrik Onderwater*.

Hoogstmeergemelde Prins Erfstadhouder heeft aangesteld tot Rentmeester van het Convent van Bethanien en Agnieten in het kwartier van Veluwen, de Heer Mr. *Hendrik Klinkenbergh van Echten*.

Uit een overgeleverde Nominatie zyn door hoogstvoorsz. Prins Erfstadhouder tot Schepenen der Stede *Briel* geëligeerd, de Ed. Achtb. Heeren Dr. *Adriaan de Mirell*, *Pieter Poortermans*, Dr. *Cornelis van Dam van Aarden*, *Jan Hendrik Swalmius*, *Damas Cornelis Hogendyk*, *Jan Preuyt*, Heer van den Oudenhoorn, en *Leendert de Mey*. Tot Schepenen Commissarissen de voorsz. Heeren *P. Poortemans*, *J. H. Swalmius* en *J. Preuyt*, enz. Voorts op hoogstdesselfs recommandatie aangesteld tot Oud-Schepenen de Ed. Achtb. Heeren *Jan Aarnout Gallas* en Mr. *Theodorus Beels*. Tot Burgemeesteren, de Ed. G. Achtb. Heeren Mr. *Theodorus Beels* en *Jacobus Cornelis Warry van Bleienburg*. Tot Raden in de Magistraat de Heeren Mr. *Ocker Gevaerts*, Heere Johez. en Mr. *Adriaan Louis van Alderwereld*, Heere van den oude en nieuwe Struyte.

Den E. E. Heeren Bewindhebberen van de Oost-Indische Compagnie ter kamer *Amsterdam* hebben de volgende Kers-Schepen begeven, als: 't Schip *de Bovenkerker-Polder* aan Schp. *Cornelis Bosch*, lang 140 voet. 't Schip *de Princes*

van Oranje, van Schr. Carsten Eggerts, 150. 't Schip 't Veltboen aan Schp. J. H. Pfeil 150. en 't Schip Zuid-Beveland aan Schp. H. Nuboer 150

Uit een door de Magistraat der Stad 's Hertogenbosch overgeleverde Nominatie, zyn door den Prins Erfstadhouder, tot Schepenen voor den tyd van één jaar geëligeerd, de Ed. Achtb. Heeren Mr. D. G. Teylingen, President, Mr. J. H. van Heurn, S. F. Sayer, C. H. J. Baron Sweerts de Landas, Abraham Versier, W. C. van Heemskerk, Arnoldus van Galen, Hermanus Gesbade en Dr. Johannes Gisbertus Hopman.

AANMERKELYKE ZAAKEN.

De 13 Sept. (1773) des avonds omtrent 7 uren had men te *Bergen in Noorwegen*, ene vry sterke Aardbeving, die een minut lang duurde; verscheide losse zaken zyn daardoor van haare plaatzen geraakt, zonder dat 'er echter andere schaade geschied is.

Den 29 dito is de Vorstin *Amalia Elionora*, geborene Princes van *Solms-Braansfeldt*, en Gemalin van *Carel Lodewyk*, Vorst van *Anhalt-Bernburg* enz. Generaal in Hollandschen Dienst, van eene Princes bevallen die by den H. Doop is genaamd geworden, *Sophia Charlotta Carolina Louisa*.

Den 29 dito is in *'s Hage* overleden de Heer Mr. *Quiryn van der Goes*, Raadsheer in den Rade en Leenhove van Braband en Landen van Overmaze enz. enz.

In zommige Dorpen in de *Opper-Lausnits*, hebben de Muizen zeer grote schade aan de Veldvruchten gedaan. Ook waren 'er eene menigte Kikvorschen, zeer onderscheiden van die zich gemeenlyk in de Moerassen onthouden.

Den 1, Octob. overleed te *Rotterdam* in den ouderdom van byna 93 jaren, de Heer *Jean Francois Potin*, zedert omtrent 50 jaren Agent van de Fransche Zeezaken binnen voornoemde Stad.

Op Zondag den 3 Octob., in den vroegen morgen, ontstond brand in een Achterhuis op de Boommarkt te *Amsterdam*, waardoor dat Achterhuis byna gantschlyk in de assche gelegd werd.

Den 6 dito is de Hertogin *de Chartres* in de Kraam bevallen van een Prins, die den naam van Hertog de *Valois* staat te voeren.

Andreas Reugtved, een Landman in *Noorwegen*, die zyne Granen, ofschoon die voor een hogen prys hebbende konnen verkopen, zynen behoeftigen Mede-Burgers voor weinig geld had overgedaan, is deswegens uit naam van zyn Deensche Majesteit met een Gedenkpenning, en een eigenhandig Schryven van Prins *Frederik* begunstigd geworden.

LUTHERSCHE KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. De Eerwaarde zeer Geleerde Heer *Wilhelm Godlieb Jutting*, beroepen Predikant te *Surinamen*, heeft op Zondag den 26 September (1773) in de namiddagbeurt in de Oude Kerk alhier, zyn Afscheids-Reden by deze Gemeente gehouden, uit de gewone Epistel op den 16 Zondag na de Heilige Drievuldigheid met de woor-

woorden van den Apostel Paulus in zyn Brief aan de Ephesiers 3. 17. *En Christus te wonen door 't Geloof in uwe herten.*

Ten voorsz. dage predikte in de namiddagbeurt in de Nieuwe Kerk, de Eerwaarde zeer geleerde Heer *Hendrik Volkers*, Leeraar by de Gemeente te *Woerden*, over de *vierde Bede* van het Gebed des Heeren.

Op Woensdag avond den 29 der voorsz. Maand heeft alhier in de Oude Kerk voor de eerste maal zyne gaven doen horen, de Eerwaarde Heer *Johannes Zende*, Leerling van den Wel Eerwaarden zeer Geleerden Heer *Johannes Klap*, geacht Predikant dezer Gemeente, over de woorden van den Apostel Paulus, 1ste Brief aan de Corinthiers 2. 14: *Maar de natuurlyke mensch verneemd niets van den Geest Gods: want, 't is hem een dwaasheid, en hy kan 't niet erkennen: want het moet geestlyk geoordeeld zyn.*

Beverwyk. Na dat de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Augustus Sterk*, naar *Leeuwaarden* beroepen, zyn Afscheids-Rede alhier had gehouden, gelyk wy in ons voorgaande Stuk gemeld hebben, is by deze Gemeente, zonder voorafgaande Nominatie met algemeen genoegen en stemmen tot Leeraar beroepen, de Wel Eerwaarde zeer Gel. Heer *Pieter Christoffel Hageman*, Predikant te *Amersfoort.*

Alkmaar. Den 8 October (1773), zynde het tweede Eeuwgety van de Alkmaarsche Vryheid, heeft onze Wel Eerwaarde zeer Geleerde Leeraar, de Heer *Johannes Fredrik Scheffer*, by deze plechtige Gelegenheid, alhier des namiddags eene Redenvoering gehouden tot herinnering van de Weldaden, welke God deze Stad ten allen tyden in het algemeen, en byzonder in de wonderbaare Verlossing van Spanjaards macht, in den Jare 1573 voorgevallen, heeft bewezen, nemende zyn Wel Eerwaarde tot Onderwerp de woorden van Asaph uit Psalm 78. 1. — 4. *Hoor, myn volk, myn Wet: neig uwe ooren tot de reden myns mond. Ik zal mynen mond open doen tot Spreuken: en oude geschiedenissen uitspreken. Dewelke wy gehoord hebben, en weten; en onze Vaders ons verhaald hebben. Op dat wy 't niet verbergen zouden hunnen kinderen, die namaals komen: verkondigende den Roem des Heeren: en zyne macht en wonderen, dewelke hy gedaan heeft.*

Amersfoort. Onzen geliefden Leeraar de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Pieter Christoffel Hageman*, te *Beverwyk* beroepen zynde, en dit Beroep in de vreze des Heeren aangenomen hebbende, staat deze plaats *vacant* te worden.

NAAMLYST der Overleeden die *Begraven* zyn binnen Amsterdam, sedert den 8 *September* 1773. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Woensdag den 8 September 1773.
't *Kind* van Pieter Bernard. N. K.
't *Kind* van Hendrik van Heukensveld. N. K.

Donderdag den 9 dito.
't *Kind* van Nicolaas Witsen. N. K.
Vrydag den 10 dito.
Thomas Bishop. K. N. K.

Gerrit van Gaarten. L. N. K.
Jelmer Reyners. N. K. H.
Reynoutje Alméoum. N. O. K.

Zaturdag den 11 *dito.*

Abram van Vlissingen. W. K.
Pieter van Alphen. E. Y. K.
Johanna Babara Roelling, Huisvrouw van Jacob Vonk. W. K.
Johanna Hollemans. W. K. H.
't *Kind* van Fredrik Hartshagen. N. Z. K.
't *Kind* van Jan Luder Junior. N. Z. K.
't *Kind* van Dirk Josting Junior. O. Z. K.
't *Kind* van Jan Willem Ketelhoed. N. O. K.

Zondag den 12 *dito.*

Rinke de Vries. W. K. H.
Lammertje Tuttels, laatst Weduwe van Barend Landman. W. K. H.
Maria Helmich, Huisvrouw van Jan Elink. L. K. H.
Anna Byl. W. K. H.
't *Kind* van Casper Groenevelt. W. K. H.
't *Kind* van Philip Nannigh. W. K. H.
't *Kind* van Hendrik Dirkse. W. K. H.

Maandag den 13 *dito.*

Petronella van Engelen, Huisvrouw van Albertus Geesink. Z. K.
't *Kind* van Egidius Cremer. O. K.
't *Kind* van Jacobus Bopel. W. K. H.

Dingsdag den 14 *dito.*

Anthoni Koning. N. Z. K.
Elisabeth Ockers, Huisvrouw van Gerardus Fabius. E. Y. K.
Margaretha Lubeek, Huisvrouw van Harmanus van der Storst. Z. K.
't *Kind* van Jan Akker. W. K. H.

Woensdag den 15 *dito.*

't *Kind* van Jan Christoffel Klynsorg. O. O. K.
't *Kind* van Jacob Luden Hendriks. N. Z. K.

Donderdag den 16 *dito.*

Simon Fredrik Ingenatius, *Medecina Doctor.* O. O. K.
Jan Luder Arnoldsz. N. Z. K.
Jan Willem van Engers. Z. K.
Hendrik Broekhoff. Z. K.
Willem Beumer. Z. K.
George Ewald. E. N. K.
Gesina Voorvelden, Weduwe van Johannes Schets. Z. K.
Maria Montagne, Weduwe van Jaques Regnier. W. A. K.
Maria Waterhof, Weduwe van Dirk Beun. W. K. H.
Ester Larwood. N. Z. K.
't *Kind* van Jan Gobels. O. K.

Vrydag den 17 *dito.*

Johannes Nauta. O. K.
Jan van Styn Gerritszoon. W. K.
Willem Dirkse van Beerendregt, *Schepenmeeter.* W. K. H.
Helena Hessing. W. K. H.

Zaturdag den 18 *dito.*

Hendrik Jurgen Bolman. L. N. K.
Harmanus Vreedenburg. L. K. H.
Anna Eelken, Weduwe Hendrik Carrelman. L. N. K.
Johanna Jansen. Z. K.

Zondag den 19 *dito.*

Daniel Helmink. N. K. H.
Elsje Root, Weduwe van Alardus Miseroo, *Mr. Chirugyn.* K. K. H.
Jan Tunderman. W. K. H.
't *Kind* van Claas van den Berg. L. K. H.
't *Kind* van Johannes van den Berg. W. K. H.
't *Kind* van Jan van Dulsen. W. K. H.
't *Kind* van Abraham Jansen de Vries. W. K. H.

Maandag den 20 *dito.*

Elisabeth Buymers, Weduwe van Gerret Meysart. N. K.
Hendrika Deuteltus, Huisvrouw van Coenraad Ringelberg. N. O. K.
Anna Maria Ohswald. W. K. H.

Dingsdag den 21 *dito.*

Gerrit Degelink. Z. K.
Pieter Cocq. O. K.
Elisabeth de Wit, Weduwe van Jan Pieterse Blok. E. Y. K.
Margaretha Spiegelaar, Weduwe van Dirk Cloppenburg. L. O. K.
Margaretha Gerritz Krop, Huisvrouw van Dirk van Alphen. Z. K.
Cornelia van Veer, Huisvrouw van Al-

Alleerd Walgerink. L. K. H.
Johanna Groen, *eenigste Dogter* van Johannes Groen. O. O. K.
Anna Masurel. N. K.
Twee *Kinderen* van Harmanus Hoen. Z. K.
't *Kind* van Andries Beucamin. W. K. H.
't *Kind* van Hermanus Bramer. W. K. H.
't *Kind* van Cornelis Reus. W. K. H.

Woensdag den 22 *dito.*

Hendrik Nyman. W. K.
Jacob Cramer. Z. K.
Pieter de Gaay. N. Z. K.
Jan van Ringen. W. K. H.
Johanna Elisabeth Schrader, Weduwe van Hendrik Jonas Willebregt. L. O. K.
Maria van der Poll, Huisvrouw van Jacob Seepfeerder. W. K. H.
Sara Eylkens. N. Z. K.
't *Kind* van Jan François Robert. O. K.

Donderdag den 23 *dito.*

Hendrik Offeringh, *Apotheker.* O. O. K.
Elisabeth Belderink, Huisvrouw van Willem Gobels. O. K.
Elisabeth Eyk, Huisvrouw van Jan Weeningen. N. K.
Hendrika Heyrink. E. Y. K.
Sophia Elisabeth Henning. L. O. K.
Johanna Heeman, *bejaarde Dogter.* E. N. K.
't *Kind* van Govert Mulder. L. N. K.

Vrydag den 24 *dito.*

Lambert Hagen. N. O. K.
Jan Kops. W. K.
Carel Jacob Keyser. L. N. K.
Roelof van der Haan. W. K. H.
Lena van Ek, laast Weduwe van Jan van Oosterhout. L. K. H.
Cathrina Teupenenaar, Huisvrouw van Casper Hendrik Franken. W. K. H.
't *Kind* van Jan Swaan, L. N. K.
't *Kind* van Jan Treislich, L. N. K.
't *Kind* van Gerrit Gotfried Matteus W. K. H.

Zaturdag den 25 *dito.*

Willem van Vassenhout. L. O. K.
't *Kind* van Lucas Boon. L. O. K.

Zondag den 26 *dito.*

Catharina Dominicus, *bejaarde Dogter.* A. K. H.

Maandag den 27 *dito.*

Christina Drayer, Huisvrouw van Jan van Rossen. O. K.
't *Kind* van Tonge Simons. Z. K.

Dingsdag den 28 *dito.*

Jan Verbeek. E. Y. K.
Pieter Schelvis, *Houtkoper.* N. O. K.
Jasper Foeree. W. K.
Evert Gravé. L. O. K.
Jan Vorstelman. Z. K.
Jacobus Gant d'Artois. N. Z. K.
't *Kind* van Cornelis Schaap. O. Z. K.

Woensdag den 29 *dito.*

Elisabeth van Amelonsen, Weduwe van Harmanus Uitwerf. Z. K.
Marianne Nepveu, Weduwe van Jacob Boulé, O. K.

Donderdag den 30 *dito.*

Jan de Witt, *Lootsman van Amsterdam op Texel.* N. O. K.
Margaretha Sophia Tiegens, Weduwe van Christiaan Andries Struck. L. O. K.
Maria Suurman, Huisvrouw van Bernardus Hofland. N. K.
Susanna Derwis. L. K. H.
't *Kind* van Barend Magen. W. K.

Vrydag den 1. *October.*

Cornelis van Ryn. Z. K.
Jan Verwey, Junior. O. K.
Gerrit Benninck. N. Z. K.
't *Kind* van Dirk Kuike. L. O. K.
't *Kind* van Hermanus Godefridus Westenberg. O. Z. K.
't *Kind* van Jacobus Baalde, Junior. O. K.
't *Kind* van Harmanus Calmond. O. K.

Zaturdag den 2 *dito.*

Jan Coster. N. Z. K.
Evert Geel. W. K.
Anna Spiegels. L. O. K.

Zondag den 3 *dito.*

't *Kind* van Anthonie Hartgring. L. K. H.

Maan-

Maandag den 4 dito.
Jan Wynands. W. K. H.
Catharina Makreel, Wed: van Floris Bontekoning. W. K.
't *Kind* van Thomas Thamsteen. L. O K.

Dingsdag den 5 dito.
Frans Jacob Narcissus, *Med. Doct.* N. K.
Jan Meinard van der Meulen, *oudste Zoon* van Leendert van der Meulen. O. O. K.
't *Kind* van Douwe Postema K. K. H.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 4 *October* 1773. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Baangragt (*B. Tideman*, *M. van der Linden*, *B. Stemberg*, *C. Lover*, *C. Akerboom* en *G. I. Pex*, Een Huis en Erve, op de) by de Leidschegragt. *f* 3025, in slag *f* 300. *R. P. Schoonsgevel.*

Baafjessteeg (Deselve, De helft in een Huis, Agterhuis en Erve in een koop, op het Waater, op den hoek van en in de). *f* 3475, in slag *f* 1100. *P. Veeckens.*

Grafsteede (*M. Blaaupot*, *C. van Noorle Harmanus*, *P. Slagreegen*, *B. Stemberg* en *J. Texier*, Een) in de Nieuwe Kerk in 't Park c. No. 200 tusschen 't Choor en 't Gestoelte van de Heeren Scheepenen. *f* 260, in slag *f* 80. opg.

Heerengragt (*B. Tideman*, *M. van der Linden*, *B. Stemberg*, *C. Lover*, *C. Akerboom* en *G. I. Pex*, Een Huis, Agterhuis en Erve, in een koop, op de) op den hoek van en in de Katersteeg. *f* 15100, in slag *f* 1400. *H. van Tange.*

Keizersgragt (*M. Blaaupot*, *C. van Noorle Hermanus*, *P. Slagreegen*, *B. Stemberg* en *J. Texier*, Een Huis en Erve, op de) Westzy, 't zevende Huis bezuiden de Leidschestraat, als mede een Huis en Erve daar agter, in de Kerkstraat, in een koop. *f* 2900, in slag *f* 1000. opgehouden.

Lucien Burgwal of Pypemarkt (*P. de Heen*, *A. Buys* en *W. H. Stoopendaal*, Twee Huizen en Erven in een koop, op de St.) in de Turf hof Steeg Zuidzy. *f* 1250, in slag *f* 9. *W. H. Stoopendaal.*

Moddermolen Steeg (*J. Twikx*, Een Huis en Erve, in de) het derde Huis van de Raamgragt. *f* 2850, in slag *f* 40. *F. Bosman.*

Nes (*J. Lafrens* en *W. van Eelen*, Een Huis en Erve, in de) op de Zuiderhoek van de St. Pieters Poort. *f* 8800, in slag *f* 325. opgehouden.

Nieuwe Spiegelstraat (*N. Bremer* en *I. van Joggen*, Een Huis en Erve, in de) Oostzy, tusschen de Heeren en Keizersgragten. *f.* 4250, in slag 1100. *N. Bremer.*

Obligatie, (Dezelve Een) ten Lasten de Generaliteit, op naam *f* 1000 *f* 107⅛ in slag *f* ¼ *T. Pater.*

Obligatie (Deselve Een) op Naam *f* 1000 *f* 107¾, in slag *f* ¼. pt. *J. Kuix.*

Obligatie (Dezelve, Een) op Naam *f* 1000. 107¼ pt. *H. Hogewal.*

Obligatie (Deselve, Een) op Naam *f* 1000. 106½ pt. in slag ½ pt. *W. Ebbenborst.*

Overtoomsche Weg (*A. Goldtberg* en *D. Heydeman*, Een stuk Grond met zyn Loots, en verder Getimmertens, op de) by de Pestbrug. *f* 5100, in slag *f* 300. *D. de Haan.*

Over-

Overtoomsche Vaart (*D. van Schorrenberg* en *J. T. de Bree* Een Huis en Erve, aan de) Noordzy. *f* 425. *G. Muller Joh. Anthonisz.*

Princegragt (*J. Twikx*, De Helft in een Huis en Erve, op de) tusschen de Utrechtsestraat en Reguliersgragt over 't Amstelveld. *f* 4500, in slag *f* 800. *J. Kwikx.*

Regt Boomsloot (*P. de Hoen* en *J. Speekman*, Een Huis en Erve, op) Zuidzy, tusschen Dwars Boomsloot en Konings Dwarsstraat. *f* 3800. *C. Dom.*

Regt Boomsloot (Deselve, Een Huis en Erve, op) Noordzy, tusschen de Oude Schans en Ridder Dwarsstraat. *f* 4150, in slag *f* 400. *P. de Hoen.*

Reguliers-Dwarsstraat (*C. Roos Carelsz.*, *L. Busch* en *J. Sluyman*, Twee Huizen en Erven, in de) Noordzy, tusschen de Vyzelstraat en Botermarkt, in een koop, 6550, in slag *f* 100. *J. Sluyman.*

Reguliersgragt (*N. Bremer* en *I. van Jagen*, Een Huis en Erve, op de) Westzy, tusschen de Heeren en Keizersgragten. *f* 4250, in slag *f* 1100. *N. Bremer.*

Roozemaryn of Roozen Dwarsstraat (*D. van Schorrenberg* en *J. Teyler de Bree*, Een Huis en Erve, in de). *f* 2000, in slag *f* 100. *D. van Schorrenberg.*

Roozenstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de) voorby de laatste Dwarsstraat. *f* 800, in slag *f* 150. *P. de Hoen.*

Roozenstraat (Deselve, Een Agterhuis en Erve, in de) by de Baangragt, agter het Huis daar de drie Aakers in de Gevel staan. *f* 800. *J. Speekman.*

Zandstraat (*P. de Hoen* en *J. Speekman*, Een Huis en Erve, in de) het 3de Huis van de Cloveniers Burgwal. *f* 4000. *J. Speekman.*

Zwaanenburgwal en Raamgragt (*B. Tideman*, *M. van der Linden*, *B. Stemberb*, *C. Lover*, *C. Akerboom* en *G. I. Pex*, De Helft in een Huis en Erve, zynde twee Wooningen onder een Dak, met een Pakhuis daar agter op de). *f* 1475, in slag 275. *F. Bosman.*

De volgende *Perceelen* zyn op *Maandag* den 11 *October*, 1773. gev.

Fluweele Burgwal, (*W. Ebbenhorst* en *B. Tideman Johansz.*, Een Huis en Erve, op de) op den hoek van de Oude Kennissteeg. *f* 9000, in slag *f* 100. opgehouden.

Heerengragt, (*J. Posthumus*, *A. Le Grand* en *P. Posthumus*, De Helft in een Huis en Erve, op de) benoorden het Hoekhuis van de Wolvenstraat *f* 3450, in slag *f* 850. *J. Kwikx.*

Heerengragt, (*J. Idemans J. Bruin C. Twisk. H. Mol Antonisz. B. Twisk. G. Scholten en E. W. Rietmeyer*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Leidschegrag en Straat. *f* 36000, in slag *f* 1000. opgehouden.

Koningstraat, (*D. van Schorrenberg* en *G. de Rooy*, Een Huis en Erve, in de) tusschen Dwars Boomsloot en de Brandewynsteeg. *f* 3300, in slag *f* 200. verkogt.

Prinsegragt, (*J. Posthumus*, *A. Le Grand* en *P. Posthumus*, Een Huis en Erve, op de) over de Roozengragt. *f* 19000, in slag *f* 3000. *J. van den Brink.*

Prinsegragt, (Deselve, Een Pakhuis en Erve, op de) over de Roozengragt. *f* 7400, in slag *f* 700. *J. Smit.*

Stads Grond; (Deselve, Een Tuin en Huisinge op) op een Bolwerk aan de Stads

Stads Veste, tusschen de Leidsche en Raam Poorten, agter de Moutery de Star. *f* 4050, in slag *f* 1200. *G. J. Pex.*

Vrouwesteeg, (*L. Cuyper*, *C. Nieuwvout de Jonge* en *P. Wessels*, Een Huis en Erve, in de) noordz. *f* 2050, in slag *f* 20. *G. Jarman.*

Weterings Dwarsstraat, (*C. van Muyswinkel*, Een Huis en Erve, in de tweede) tusschen de Spiegelgragt en Weteringstraat. *f* 4150, in slag *f* 10. *S. Fey.*

Weterings Dwarsstraat, (Deselve, Een Huis en Erve, in de tweede) tusschen de Spiegelgragt en Weteringstraat. *f* 4000, in slag *f* 8. Deselve.

De volgende *Makelaar* heeft dit onderstaande *Schip* op *Maandag* den 4 *October* 1773. in 't Nieuwezyds Heeren Logement geveild.

Snaauw-Schip, (*I. Schut*, Een Extraordinary Welbezeild) genaamd *De Twee Gebroeders*, gevoert by Capitein *Hendrik Pieterzen*, is in 't Jaar 1767. N. U., L. 79½ voet, W. 24 voet 7 duim, H. 10 voet 6 duim, het V. 4 voet 2 duim. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 6 Ysere Gotelingen en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 4500, *I. Schut*, *Voor zyn Meester.*

En deze volgende *Scheepen* op *Maandag* den 11 *Octob*, 1773. geveyld.

Berkentyn-Schip, (*A. S. Aboab Ysaacsz.*, en *T. Beth Ysbrandsz.* Een Extraordinary Welbezeild) genaamd *De Vrouw Lea*, Gevoert by Capitein *Christiaan Lourens*, is in 't Jaar 1770. N. U., L. 61½ voet, W. 17 voet 8 duim H. 13 voet, 't V. 5 voet. Alles Amsterdammer voeten. *f* 1900, in slag *f* 100. *T. Beth Ysbrandsz. Voor zyn Meester.*

Buis-Schip, (*J. de Flines*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Johanna Maria*, Gevoert by Capitein *Jan Hendrik Klaase*: L. 77½ voet, W. 17 voet 8 duim, H. 9 voet 9 duim: Alles Amsterdammer voeten. (Is in 't Jaar 1769. van de Kiel tot boven toe vernieuwt, verders een Braatspit, Beetingbalk, Boegspriet, Soringbeugel, Groote Steng, Besaans Mast, Knies in 't Ruim Nieuw ingezet en Nieuw Roer en Boot by gemaakt.) *f* 1900, in slag *f* 100. Opgehouden.

Fluit-Schip, (*M. Jansz: Schaap*, *T. Beth Ysbrandsz:*, *P. Grauwenhaan* en *J. F. Bremstrop*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt *Regt door Zee*, Gevoert by Capitein *Jurrian Rasee*, L. 111½ voet, W. 27 voet 7 duim, H. 12 voet 6 duim, 't V. 6 voet 7 duim, de S. 8 voet 6 duim: Alles Amsterdammer Voeten. Gemonteert met 8 Ysere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 4600, in slag 100. *J. F. Bremstrop*, *Voor zyn Meester.*

Fregat-Schip, *M. J. Schaap* en *J. W. Beth*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt *St. Anthonio*, Gevoert by Capitein *Pieter Mooy*: Is in 't Jaar 1770. N. U., L. 130 voet, W. 33 voet 3 duim, H. 15 voet 3 duim, 't V. 6 voet 5 duim, 't D. 6 voet 9 duim, de S. 6 voet 9 duim: Alles Amsterdammer Voeten. Gemonteert met 6 Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 17000, in slag *f* 3000. *V. de Vries*, *Voor zyn Meester.*

MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE
MERCURIUS,
Voor de Maand OCTOBER 1773. TWEEDE STUK.

AFRICA. *Algiers*. De Dey die zedert den 2 February 1766, de dag op welke hy verkoren is, niet uit zyn Paleis geweest heeft, begaf zich den 28 Juny (1773) naar de nieuwe Vestingwerken, welke gedurende den Oorlog met Denemarken aangelegd zyn. Dezelve bestaan uit één Fort, drie Batteryen en één Redout. De Dey bezag alleen het Fort en één der Batteryen, welker zamenstel hem zeer sterk en welker ligging hem zeer voordelig toescheen: hy gaf deswegens zeer groten lof aan den Commandant van de Marine, die 'er het bestier over heeft. By deze gelegenheid werd hy begroet door de Artillery van de Kasteelen, van de Kapers dezer Regeering en van de Koopvaardy-Schepen der vreemde Natien die in dezen Haven lagen. De Turksche Bombardiers wierpen in zyne tegenwoordigheid eenige Bommen; hierop deed die Prins aan den Admiraal, Kapiteinen en andere Officieren van de Marine eene Somme gelds uitdelen, en gaf aan de Christen Slaven, die aan den arbeid in de Haven bezig waren omtrent 800 Guldens Hollandsch.

De Engelsche Oorlogs-Sloep *de Scorpioen* van 16 stukken en 90 Mannen Equipage, gecommandeerd door den Heer *Elphinston* kwam den 11 Augustus (1773) op de Rhede, komende van *Alikanten*, het zelve, hier niets te verrichten hebbende, vertrok den 15 naar *Mahon* om van daar naar *Genua* te zeilen. Aan boord van dit Schip bevond zich de Baron *Dunber*, een Engelsch Edelman, met zyne Vrouw, welke alleen deze reis deden uit begeerte om andere Landen te bezichtigen, en die, door eene zeldzaamheid, waar van geen voorbeeld bekend is, beiden toegelaten wierden in het gehoor, het welk de Dey aan den Heer *Elphinston* gaf.

Tunis. Het Esquader, dat deze Regeering te *Porto-Farino* heeft doen uitrusten, leid noch op de Rhede en heeft reeds,

zonder in Zee geweest te hebben, alle deszelfs levens middelen verteerd: men verzeekerd echter, dat de Bey by het voornemen blyft om het Esquader in Zee te zenden, doch alleenlyk wacht tot dat de Mathesche en Toscaansche Fregatten, die noch in de voorleden Maand gezien zyn, zich van onze Kusten zullen verwyderd hebben.

In het Zuidlykste gedeelte van dit Koningryk is den Oogst der Graanen zeer slecht uitgevallen, waarom de Regeering den uitvoer verboden heeft, en men vreest, dat dezelve het geheele jaar zal verboden blyven, in weerwil van de aanhoudende verzoeken der Kooplieden van de verschillende Natien.

Caap de Goede Hoop. Het is niet te verwonderen, dat de Portugeezen in vroeger tyd, deze uiterste uithoek van *Afrika* naar 't Zuiden, *Cabo de los Tormentos*, of de *Caap der Stormen* genoemd hebben; vermids alhier, gedurende zekere Jaargetyden, verschriklyke stormwinden heerschen: 't welk ook de oorzaak geweest is, dat deze Caap, schoon onder 't gezegendste Luchtgewest van 33 a 34 Graden Zuider-Breedte gelegen, een climaat, dat op alle plaatzen des Aardbodems, zo ten Zuiden als ten Noorden der Evennachts-Lyn, door deszelfs Luchtgesteldheid en climaat ten uitersten gelukkig en voordeelig is; dat dit gelukkig Land echter zomtyds door zware stormen en Onweeren geteisterd word, is niet te ontkennen. Dit is de oorzaak geweest, dat deze Plaats, hoe wel ook gelegen, 150 Jaren onbevolkt is gebleven, na dat haar *Vasco de Gama*, in zynen eersten tocht naar de Indien ontdekt had, tot dat eindelyk de schepen van de Nederlandsche Oost-Indische Compagnie, geen andere ververschingen en verfrischingen op een zo langen tocht konnende krygen dan die zy van *St. Helena*, meest al met bebloede koppen moesten halen, zich alhier nederzetteden, en ondervonden, dat die stormen hier niet bestendig woeijen; en eindelyk daar eene Volkplanting gesticht hebben, die de veiligheid of ten minsten het gemak van de Compagnies Schepen bevorderd heeft. Maar de Franschen zyn ook op deze kusten of hier omtrent aangekomen: wy hebben door de laagheid onzer gebouwen, en de bedekking van het gebergte, ons voor de uitwerking der Stormwinden enigermaten weten te behoeden, doch zy, zy hebben op het Eiland by hen genaamd *l'Isle de France* en mede dat van *Bour-*

bon,

ken, die beiden niet ver van het groot Eiland *Madagaſcar* gelegen zyn, en in 't zelve geweeſt als onze *Caap de Goede Hoop*, (die naderhand om de Zeelieden niet af te ſchrikken, met deze naam benoemd is) verſchriklyke ſtormen en afgryſlyke Onweerwinden ondergaan, gelyk blykt uit het een Engelſch Schip van *l'Iſle de France*, gedagtekend den 20 May (1773) aangebragt.

S C H R Y V E N.

Wy hebben op onze aankomſt in deze Haven het geheele Eiland in een afgryslyken toeſtand gevonden. Die ongelukkige Eilanders hebben, in den tyd van 13 maanden, drie hevige ſtormwinden gehad, waar door hunne huizen omvergeworpen en hunne Landeryen verwoeſt zyn geworden, zoodanig, dat zy in drie jaren maar éénen Oogſt gehad hebben. De laatſte ſtorm was den 3 April dezes jaars en duurde 8 uren, gedurende welke tyd er geen enkel Schip, of Vaartuig overbleef. De allerſterkſte huizen (ik ſpreek niet van houte maar van ſteene Gebouwen) zyn omver geworpen. De muur van de nieuwe Kerk is nêergeſtort en het Portaal is van het overige gedeelten van het Gebouw afgeſcheiden en zoo gelykklyker nêer geworpen, dat men, het tans ziende, zich zou verbeelden, dat de ſteenen door een Architect in die orde op een vlakte gelegd waren als ze in het Gebouw moeſten geplaats worden. Ik heb dit zeldſame geval in 't eerſt niet willen gelooven, maar na dat ik het zelfs gezien heb, ben ik er volkomen van overtuigd geworden.

Vyftien dagen voor dit ongelukkig voorval, had men het Schip *de Afrikaan* geheel ledig op Strand gehaalt; vervolgens had men 500 tonnen ſteenen in het ruim gelegd, en het Schip vaſt gemaakt aan 4 ankers van 5000 ℔, voor welke men noch tot verſterking 4 anderen lag van 2500 ℔. Wyders had men nog 4 ankers aan land vaſt gemaakt aan palen ter dikte van een man door zware eiken planken aan elkanderen verbonden. In weerwil egter van alle deze voorzorgen wierden de touwen verbroken en het Schip werd, met een ballaſt van 500 tonnen ſteen, dwars door de Haven en op de overzyde tegen de Rotzen geſmeten.

De verwoeſtingen ter Zee zyn niet minder verſchriklyk geweeſt. De battery aan het Fort *la Bourdonnaye*, die men dagt dat onbeweeglyk was, ligt geheel vernield. Ik zou geen einde hebben indien ik wilde optellen alle die verwoeſtingen, welke zich daaglyks voor onze oogen vertoonen. Het Schip de *Choiſeul*, het welk nog in ſtaat is om dienſt te doen, is aan het Fort geſtrand en men arbeid om het wederom vlot te krygen. Naaſt deſzelfs zyde zyn twee

 Sche-

Schepen opgekomen, die sedert langen tyd in de Haven gezonken lagen, terwyl daar tegen het Schip de *St. Jean Baptist* van St. *Malo* in het midden van dezelve gezonken is. Omtrent een steenworp van de plaats daar wy aan den grond zitten, ligt het Schip *l'Aigle Chaviré*, het welk nog zyn Masten en Kanon heeft. Toen de storm begon, was de Schipper met 6 mannen aan boord: dees Schipper heeft 49 uren tusschen deks gestaan met zyn hoofd tegen het dek en met het water aan zyn kin en men konde hem uit deze pynbank niet redden, dan door het uitzagen van een stuk houts boven zyn hoofd uit het dek; de 5 mannen, die hy by zich had, zyn omgekomen, om dat zy het geluk niet gehad hadden van zoo wel geplaatst te wezen. Met de overige Schepen is men bezig om ze te herstellen: men ziet niet anders dan geweldig beschadigde Schepen, die zonder masten, zonder spiegel, zonder gallioen of op andere wyze beschadigd een akelig en treurig gezigt uitleveren.

Het Eiland *Bourbon* heeft niet minder geleden; de Plantagien zyn verwoest en sedert den laatsten storm brand de Vuurberg niet meer; de inwoners hebben de Kusten van het Eiland als bedekt gezien met wrakken van schepen, masten, zeilen, planken en men weet aldaar nog niet van waar die ongelukkige overblyffels gekomen zyn.

EUROPA. *Turkye.* Onlangs heeft de Sultan goedgevonden de Mufti, *Myrza-Zadé* aftezetten, en den Broeder van den gewezen Groot-Vizier *Halil-Pacha*, zynde het Hoofd der *Emirs*, met deze waardigheid te bekleden: men meend dat de halsterrigheid van den Mufti daarvan de oorzaak is, om dat hy over den tegenwoordigen Groot-Vizier, welken den Sultan voorneemens was te doen sterven, geen *Fetfa* of Vonnis heeft willen stryken.

Den 2 September kwam alhier een voornaam Fransch Ingenieur over *Wenen* aan, die zyn Intrek nam by den Ambassadeur van zyn Hof: men zegt dat hy ten dienste van de Porte bestemd is.

Men verneemd niets zekers van het geen 'er in 't Leger omgaat, of wat 'er verricht word; men wil ondertusschen verzekeren dat 'er Onderhandelingen plaats hebben tusschen den Groot-Vizier en den Veldmaarschalk Graaf *Romanzow.* Dat men gewis weet, is, dat 'er een grote desertie onder onze Troepen heerscht; 300 Asiatische Ruiters zyn hier omtrent aangekomen, en, in weerwil van alle aangewende moeite en beloften, om naar het Leger te rug te keeren, verder het Canaal gepasseerd. Het gerucht verspreid zynde, dat de meeste Janitzaren herwaarts op weg zouden zyn, om 21 maanden achterstallige Soldy te komen

halen

halen, heeft de Porte het besluit genomen om *Capigilar-Kiayassi*, en eenige andere Officieren, hen met het nodige geld te gemoet te zenden.

PORTUGAL. Lissabon. Ons Hof heeft zeer veel genoegen genomen op 't ontfangen der tyding, dat de Paus de Order der Jezuiten door een Brevet vernietigd heeft. Ter dezer gelegenheid, wil men, heeft zyn H. beslooten, ook eene reforme te maken ten opzichte van alle de overige Geestlyke Ordens, en die gezamentlyke Ordens maar tot *vier* Classen te brengen; en men ziet hier reeds het, zo verzekerd werd, door den Paus het volgende.

P L A N.

I. De zwarte, witte en graauwe monnikken-ordens zullen voortaan te samen niet meer dan eene congregatie uitmaken onder 't bestier van eenen aanblyvenden Abt-Generaal, die telkens by vacature uit de Kardinalen verkozen zal worden. De Leeden deezer grote Congregatie zullen den reegel van *St. Benedictus* volgen, en geen ander gewaad, dan dat der *Cassinensen* dragen; zy zullen zich beezig houden met het plegtig Psalmgezang, en met het geeven van onderwys in de Theologie en Philosophie; en zy zullen de eerste Classis uitmaken.

II. De *Franciscaner*-Beedelmonniken van alle soorten en gewaden, zonder de *Conventualen* daarvan uit te zonderen, dewelken zich beroemen, dat de teegenwoordige Paus tot hunnen orden behoort, alsmeede de *Dominicaners*, de *Carmeliten*, de *Serviten*, de *Augustiners*, en de *Minimen*, zullen voortaan gezamentlyk maar eenen orden uitmaken in een wit gewaad, volgens den reegel van *St. Augustinus*, en een eenigen Pater-Generaal over zich hebben, die alle 7 jaren door eenen anderen geremplaceert, en uit alle Roomsch-Cath. natien verkozen zal worden. De Leeden van deezen Orden, die de tweede Classis zal uitmaken, zullen den naam van *Broeders* voeren, en hun werk zal bestaan in 't afneemen van den Bicht, het Prediken, en 't Zendelingschap, enz.

III. In de derde Classis zullen begreepen weezen de *Theatiners*, de *Barnabiten*, de *Somasquen*, de *Predikheeren*, die van de *Christelyke Leere*, die van 't *Zendelingschap*, de Paters der *Godvruchtige Scholen*, en de *Clerici Regulares*, enz. Deeze zullen een zwart gewaad krygen, en gezamentlyk den naam van *Clerici Minores* dragen. Zy zullen zich beezig houden met het onderwys van de fraaije Letteren en Weetenschappen, en met het waarnemen van de zaken, den Godsdienst betreffende; doch zy zullen zich met het onderwys van de Scholastique Philosophie en de Theologie niet bemoeijen. Zy

zullen

zullen geenen Generaal nochte Provincialen hebben, en hunne Huizen zullen van elkander onafhanglyk weezen, eeven als die der Priesteren van *San Philippo Neri*, in Italie. Zy zullen geen Professie of plegtige geloften doen, en zy zullen in gemeenschap leeven, gelyk de wereldlyke Priesters.

IV. Eindlyk zullen tot de vierde Classis de *Barmhertige Broeders*, de *Zieken bewaarders*, de *Barmhertige Vaders*, en die van de *Verlossing der Christen Slaven* onder een eenig institut vereenigt worden, met de benaming van *Barmhertige Vaders*. Zy zullen gehouden weezen, in de Hospitalen dienst te doen, den stervenden by te staan en slaven los te kopen. Zy zullen een wit linnen kruis op een zwart kleed dragen; zullen eenen Generaal hebben, en zullen slechts een eenige gelofte doen, dewyl het te gestreng weezen zoude te vorderen, dat iemand zich voor zyn gantschen leevenstyd aan eenen zoo moeijelyken stand zoude toewyen, zonder alvorens zyne krachten en roeping daartoe behoorlyk te kennen.

V. Aan de *Canonici Regulares*, tot welke congregatie ook zy mogen behoren, zal geoorloft zyn, als wereldlyke priesters te leeven; of wel zich met den orden der *Broeders* volgens den reegel van *St. Augustus* in de tweede Classis te vereenigen; dat is, zy zullen worden afgeschaft, terwyl de *Carthuisers* en andere *Eremiten* in de eerste Classis, te weeten die der *Monniken*, overgebragt worden; en derzelven ryke huizen ten behoeve van den Armen in publieke Godshuizen worden verandert.

VI. Ook zullen worden afgeschaft alle congregatien en gebroederschappen, bekend met den naam van *Scapuliers*, die van den *H. Gordel*, en die de *Zeeven Weën*, enz., zullende die van den *H. Rozenkrans* alleenlyk overblyven.

VII. De verscheidene ordens der nonnen zullen meede in 4 Classes worden vedeelt; te weeten die van *St. Benedictus*, de *Zusters*, die van *St. Ursula*, en de *Zieken-bewaardsters*. In de twee eerstgem. classes zullen de Nonnen plegtige gelofte doen, doch zy zullen zich daartoe niet eerder mogen verbinden, dan na dat zy den ouderdom van 20 jaren hebben bereikt; zy zullen weegens 't Psalmzingen eenige kundigheid van de Latynsche taal moeten bezitten, en tot de twee laatste classes word niet anders dan een enkele gelofte geëischt.

VIII. In ieder stad zullen niet meer dan een Klooster der Geestlyken van de beide eerste classes, en ten hoogsten twee Nonnen Kloosters, te weeten een Adelyke en een Burgerlyke, mogen weezen; en wat de Mans en Vrouwen-Kloosters van de laatste Classes betreft, dezelven zullen alleenlyk na tyds-gelegenheid en volgens de omstandigheden der plaatzen vergunt worden.

IX. De bestiering der Nonnen in Geestlyke zaken zal alleenlyk aan de wereldlyke Priesters worden aanvertrouwt; de Bisschoppen zul-

zullen 't recht bezitten, om de Kloosters van beide sexen zonder onderscheid, uitzondering of voorbehouding te visiteeren, wanneer en zoo dikmaals zy 't zullen goedvinden; en de Vorsten en resp. Souvereinen zullen 't opzigt hebben over wereldlyke en over de discipline der Kloosters in hunne Staten, enz.

SPANJE. Madrid. Men ziet alhier het Caracter van den thans regeerenden Paus *Clemens de XIV.*, door een Engelsch Reisiger die zich een geruimen tyd te *Rome* heeft opgehouden, afgeschetst.

Hy is een man van eene uitgestrekte geleerdheid en van een onvermoeiden aart in alle zyne onderzoekingen: hy tracht telkens naar de gelegentheit om te spreken met verscheiden buitenlandsche Heeren, die zyne Hoofdstad komen zien en die hy in hunne eige talen, welke hy alle wel verstaat en gemaklyk spreekt, beantwoord en onderhoud. Hy, die dit Geschrift u toezend, heeft zelve de eer gehad om meer dan een kwartier uurs met hem te spreken over het Carakter van den Heer *Addison*, wiens geest, bekwaamheden en schriften hem volmaaktlyk bekend schenen.

Clemens de XIV is geboren in een tyd dat de toestand van zyne Ouderen maar voor middelmatig mogt gerekend worden, schoon zyn Vader een man van eenige geboorte was, en die nog al aanmerklyke Vaderlyke Goederen bezeten had, doch die hy verloor door een langdurig Proces, het welk, kort na zyn Huwelyk, ten zyne nadeele werd uitgewezen, zoo dat zyn zoon niet ter wereld kwam in die gunstige omstandigheden, welke, anders, gelyk naderhand gebleken is, zoo zeer tot zyn voordeel zouden gediend hebben.

Het was niettemin gelukkig voor hem, dat zyne lust tot de wetenschappen, welke al vroeg in hem ontdekt wierd, zynen toestand overtrof, zoo dat één van zyns moeders naastbestaande, een Edelman van groote rang en bekwaamheden, ziende de geest en neiging van zynen jongen neef, hem naar zich nam en eene opvoeding gaf overeenkomstig met zynen eigen staat.

Hy stelde hem eerst onder de zorg van een byzonder meester, een man van groote kundigheden en onbesproken wandel, aan wien te gelyk de opvoeding van zes Edelmans kinderen was toevertrouwd. De schielyke vordering, die hy by dezen meester maakte, in de talen en fraaye konsten, maakte hem des te meer by zyn Patroon bemind, dis als 't ware betaald scheen te worden voor zyne zorg door de vorderingen van zyn Pupil. Zyn Leermeester had gelyklyk zoo veel genegenheit voor hem, dat hy op eene oordeelkundige en tevens edelmoedige manier zyn onderwys meest inrigtte tot die wetenschappen naar welke, hy zag, dat de neiging van zyn leerling helde. Dan de dood van zyn Patroon, die schielyk storf zonder

de

de laatste zorg voor hem gedragen te hebben, stremde zynen letterkundigen loop en bragt hem meer dans eens op het punt om weder te moeten keeren tot dien staat van onkunde, in welke hy waarschynlyk door onvermogen van zyne ouderen, altyd zoude geweest hebben. Het geluk egter was hem genegen, want zyne omstandigheden, door zyne vrienden, aan den Grave *Barnaldi*, een Milaneesch Edelman bekend zynde, geworden, nam die hem onder zyne bescherming en deed hem, op zyne kosten, die opvoeding voltrekken, welke sedert hem en zyn Vaderland zoo veel eer heeft aangedaan. Schoon hy eene groote levendigheit bezat en zeer gezellig was, helde egter zyne verkiezing om zich aan den dienst der Kerke over te geven; zyn Patroon verzette zich een tyd lang tegen zyne keus, doch stemde ten laatste daar in toe en door zyn vermogende voortzetting en de bekwaamheden van zyn Pupil, bragt die het eindlyk zo ver, dat hy een Kardinaalshoed voor hem verkreeg. Kort daar na overleed die Graaf tot onuitspreeklyke droefheit van alle zyne vrienden en byzonder van den Kardinaal.

Het is yder een bekend, welke bewegingen en konstgrepen 'er na den dood van den vorigen Paus, gedurende de verkiezing tot zyn opvolger, in het Vatikaan gemaakt wierden. Gantsch Europa verwagtte de hevigste twist, die men ooit by eene dergelyke gelegenheit gezien had, dan de verpligtende manieren, groote geleerdheit en het belangloos karakter van onzen Kardinaal deden alle die zwarigheden verdryven, wordende hy het jaar 1769, met genoegzaame algemeene goedkeuringe, tot Paus verkoren.

Hy is een man van eene middelmatige gestalte, doch helt meest naar het lyvige. Hy is arbeidzaam en yverig in het verkrygen van kundigheden, welke neigingen, sedert zyne komste tot de Pauslyke waardigheit eerder vermeerderd dan verminderd zyn. Zyn tyd van opstaan is des Wintes zoo wel als des Zomers ten 5 uren, en deze buitengewone tyd, die hy uitwint met zoo veel eerder als het gemeen het bedde te verlaaten, besteed hy in het lezen en schryven, want hy schryft zelfs alle zyne brieven, zoo dat zyn Secretaris weinig meer te doen heeft dan hem in zyne uren van uitspanninge te verzellen.

Schoon hy geregeld en naauw gezet is op de oefening van den Godsdienst, is hy egter vry van allen schyn van bygeloovigheit en daar in, met voorzigtigheit en betaamlykheit, het noodelooze af te schaffen, is zyne heerschende en bestendige genegenheit. De plegtigheit van hem de voet te kussen heeft hy geheel vernietigd en het is niet zonder groote moeite van zyn kant geweest, dat hy het Conclave 'er de ongerymtheid van heeft doen begrypen; men nadert hem nu alleen by zulke gelegenheden met eene enkele kniebuiginge. Hy is een groot aanmoediger van Konsten en Wetenschappen, en zy die daar in uitmunten, van wat land of beroep zy zyn, onder-

vin-

vinden zyne mildadigheit. In alle Kerklyke geschillen, die er altyd menigvuldig zyn, hoort hy zelf de partyen en vonnist met zulk eene naauwkeurigheit en onzydigheit, dat de verwezen party, schoon te leur gesteld, zich gedrongen ziet om de juistheid van zyn beslissinge te erkennen.

„ In 't kort; zoo is het Caracter van *Clemens den XIV*, dat alle die hem kennen reden hebben hem te achten en zich over hem te verwonderen.

GROOT-BRITTANNIE Londen. De Heer *Wilkes*, waarvan men zedert eenigen tyd weinig gehoort heeft, is wederom ten tonele verschenen, ter gelegenheid der verkiezing van den Lord-Major dezer Stad. Den 7 September (1773) kwamen de Sherifs op het Stadhuis by een, ten einde de stemmen op te nemen, die voor de Mededingers naar die waardigheid waren ingekomen, om de twee Perzonen, de meeste stemmen hebbende, aan het Hof der Aldermans op te geven, ten einde daar uit den Lord-Major te verkiezen. Men bevond toen, dat voor *Wilkes* 1690; voor *Bull* 1655; voor *Sawbridge* 1178 en voor *Oliver* 1094 stemmen, waren. Terstond na deze opening der stemmen trad *Wilkes* met eenige zyner Vrienden in de Koets, (waarschynlyk in de verwachting van reeds Lord-Major te zyn,) om het Middagmaal te gaan houden. Het gemeen spande daarop de Paarden uit, en trok onder een ongelooflyk vreugde gejuich het Rytuig van *Wilkes* voort, brengende het ter plaats daar het wezen moest.

Den 8ste gaven de Sherifs de beide eerst genoemden aan het Hof der Aldermans over, welke dien namiddag den Alderman *Bull* als wettig verkoren Lord-Major dezer Stad voor het aanstaande jaar verklaarden. Gemelde *Bull* en *Wilkes* hadden ieder 9 Stemmen, doch de Lord-Major voegde de zyne by die voor den Heer *Bull*, waar door hy de meerderheid verkreeg. Daar na kwam de Heer *Bull* te voorschyn en bedankte zyne Medeburgers voor hunne keuze op hem gevallen, en beloofde, dat hy hunne Rechten en Privilegien uit al zyn vermogen zou handhaven. Naderhand deed ook der Heer *Wilkes* eene Aanspraak aan 't Volk; hy bedankte hen voor hunne genegenheid, en verzekerde hen, dat de Alderman *Bull*, op wien de keuze was gevallen, een bekwaam Heer was, om die bediening met luister te bekleeden, en dat hy hem met al zyn vermogen zou ondersteunen.

NEDERLANDEN. 's Gravenhage. Van wegens de Heeren Staten van Holland en Westvriesland is eene Publicatie, in dato 5 Octob. (1773) verzonden, inhoudende de Formulieren van de Acten van Admissie by Schouten en Gerechten ten platte Lande te verleenen, zo aan Tappers, Herbergiers, als kleine Brandewynverkoopers of zogenaamde Flessianen.

Vervolg van de Reize van zyn Doorl. Hoogheid, den Heer Prins Erfstadhouder: ziet onze voorgaande bladz. 132.

Wegens *Oostergo*, Imilius Josinus de Schepper en Jr. Hector Livius van Heemstra.

Wegens *Westergo*, Jr. Georg Fredrik Baron thoe Schwartzenberg en Hohenlandsberg en Jr. Sjuck Gerrolt Juckema van Burmania Rengers.

Wegens *Zevenwolden*, J. Ulbo Aylva Rengers en Mr. Edo Alma van Idema.

Wegens de *Steeden*, Mr. Bavius Nauta en Jr. Hans Willem Baron van Plettenberg. Jr. H. W. van Plettenberg, Secretaris.

Wordende Haar Ed. Mog. voorgegaan door de Staate Deurwaarders met hunne Staven, en gevolgd van de State Booden en Knegten, zo voor als agter, de Edele Mogende Heeren Gedeputeerde Staaten; namentlyk de Heeren:

Wegens *Oostergo*, Eyzo de Wendt en Daniël Blocqv. Haarms.

Wegens *Westergo*, Jr. Egbert Sjuck Gerrolt Juckema van Burmania Rengers en Jr. Binnert Philip Æbinga van Humalda.

Wegens *Zevenwolden*, Jr. Schelte Heffel Roorda van Eifinga en Augustinus Lycklama à Nyeholt.

Wegens de *Steeden*, Mr. N. Arnoldi, J. Charles Bigot en Mr. Harmanus van Sloterdyk. Mr. H. H. van Wyckel, Secretaris.

Daar op volgden de Edele Mogende Heeren Raaden in den Hove Provinciaal, welke waaren: De Heeren Mr. B. H. Knock en Jan de Kempenaar; Mr. Johan Lodewyk Doys van Haarsma en Mr. Johan van Wyckel; Mr. Quiryn de Blau en Jr. A. Vegelin van Claarbergen; Mr. Herm. Ulricus Hamerster en Mr. Arent Jan van Sminia; Mr. Symon Binkes en Jan van Idsinga; Jr. Wilco Holdinga Tjalling Comstra Baron thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg, Raad en Rentmeester-Generaal, en Mr. Petrus Bourboom, Procureur-Generaal.

Haar Ed. Mogende wierden voorgegaan door Deurwaarders

met

met hunne Staven en gevolgd van hunne Boden en Clercquen, alle met Mantels.

Na de Heeren van den Hove kwamen de Ed. Mog. Heeren Reekenmeesters, welke Heeren zyn:

Wegens *Oostergo*, Hector Livius van Haarsma.

Wegens *Westergo*, Jr. Frans Julius Johan van Eysinga.

Wegens *Zevenwolden*, Mr. Edo Alma van Idema.

Wegens de *Steeden*, Jr. Will. Hendr. Baron van Hambroick, en Cornelis van Haarsma, Secretaris.

Haar Edele Mogende wierden insgelyks gevolgt van de Staate Booden en hunne Knegten.

Na dat de Collegien van Staat afgegaan waaren, kwam ook de Agtbaare Magistraat Zyne Hoogheid complimenteeren, vooraf gegaan door de Stads-Major en vier Bodens, namentlyk: De Heeren Burgemeesteren Mr. Nicolaas Arnoldi en Mr. Johannes Doting, Mr. Willem Coulon en Mr. Matthys Arnold Slotersdyk. Scheepenen: Joeke Gravius en Daniël Reneman; Wybe Dominicus en Hendr. Brouwer; Louis Le Maire en Petr. Heringa. Bouwmeesteren: Johannes Datz. en Juw. de Haan; Mr. Everhardus Bourboom, Secretaris. Waar op volgden de Heeren Vroedschappen; de Heeren Bevelhebberen; de Eerwaarde Kerken Raaden der Nederduitsche, Walsche en Luthersche Gemeentens.

's Avonds om vyf uuren begaf zig Zyne Hoogheid te Voet naar het Landschaps-Huis, alwaar door de Hooge Regeering eene kostbaare Maaltyd was vervaardigd, en spysde aldaar met de Eersten van den Landen; onder welke Maaltyd een heerlyk Muziek gemaakt wierd, in de Tent, die daar toe van te vooren in 's Lands Thuin was vervaardigd. Tegen tien uuren wierden alle de Huizen in een oogenblik geïllumineerd. De twee gemaakte Eere-Poorten, het Stadhuis, de Oldehoof, de Nieuwe Tooren en de Hoofd-Wagt, regt over 's Prinsen-Hof, waaren meede met ontelbaare Ligten voorzien, het welk zich zo fraai vertoonde, dat 'er by Menschen geheugen niets dergelyks alhier gezien is.

De Maaltyd van Zyne Doorlugtige Hoogheid gedaan zynde, hebben alle deze Illuminatien de eere gehad van door Zyne Doorl. Hoogheid beschouwd te worden; wandelende Hoogstdezelve met

een klein gevolg van Hovelingen en Heeren, maar omringd door een groote menigte Burgeren en Buiten Lieden door genoegzaam alle Straaten en Steegen dezer Stad, tot groot genoegen van de Ingezetenen.

Den gantschen dag hebben hier de Klokken gespeeld en geluid zynde meede de Kanonnen van de Stads Wallen gelost.

Des nagts is de Stad zo vol Menschen geweest, om deeze Plegtigheid te aanschouwen, dat men werk had door de groote meenigte heen te dringen, het geen blykt alleen door het Poort Geld dat de Burger Wagt ontfangen heeft, van Menschen die buiten woonden, en reeds deeze Plegtigheden gezien hadden, bedragende 230 Gulden en 12 stuiv. het welk men niet weet ooit gebeurd te zyn, egter is deeze Dag en Nagt zonder éénig ongeluk doorgebragt.

Op Zondag den 25 July, heeft Zyne Doorl. Hoogheid 's morgens den Godsdienst bygewoond in de Groote Kerk, onder het gehoor van den Eerw. Heer *H. Sypkens*, welke ter dier gelegenheid Predikte uit Spreuke VIII. vers 15, 16.

(Het Vervolg hier na.)

Ouderkerk aan den Amstel. De Kerk alhier oud en bouwvallig geworden zynde, werd by Schout en Kerkmeesteren ten *Ouder-Amstel* besloten eene Nieuwe Kerk in desselfs plaats te doen bouwen; ten dien einde heeft men op Zaturdag den 16 October (1775) de Afbreuk der Oude Kerk by de meest biedende verkogt, als wanneer de kopen van dezelve tot *f* 3200: -- en *f* 5: -- in slag en dus in 't geheel tot *f* 3205: -- is geweest *Dirk Kasse van Nes*, Mr. Timmerman te *Nichtevegt*.

Ter ongestoorde verrigting van den Godsdienst is middlerwyl eene Loods opgeslagen geworden, waarin op Zondag den 17 October voor de eerstemaal gepredikt is over *Hebr.* 10. 24 en 25. *Ende laat ons op malkanderen agt nemen, tot opscherpinge der liefde ende der goede werken: Ende laat ons onse onderlinge byeenkomsten niet nalaten gelyk sommige de gewoonte hebben, maar (malkanderen) vermanen en (dat) zo veel te meer als gy ziet dat de dag nadert.*

De aanbestedinge van het nieuwe Goddshuis staat te geschieden op Dingsdag den 23 November 1773 en op de navolgende.

BESTEK EN CONDITIEN

Waarna Schout en Kerkmeesteren ter Ouder-Amstel, op Authorisatie van den Wel Edelen Groot Achtbaaren Ambachts-Heer van de voornoemde Ambachte, Publicq aan de minstbiedende zullen aanbesteeden het Bouwen van een KRUYSKERK, in Metselwerk te stellen op Hei- en Roosterwerk, nevens het maaken van een REGENBAK, met de te doene Aankoop en Leverantie van alle de Matheriaalen en Arbeidsloonen, tot de Volbouwing derzelve noodig, zullen de geplaatst worden op het Kerkhoff te OUDERKERK aan den Amstel.

Alles in maniere te bewerken als breeder vervat is in de volgende Artikulen, en uit de Tekeningen, op het Regthuis te Ouderkerk aan den Amstel, te zien.

Artic. I.

Beschryving van 't Gebouw.

De Aannemer zal op een daar toe van nieuws te beheyen Fundament bouwen een Kruiskerk, welker strekking en belending zig ten naasten by zal bepaalen, als te zien is op de Platte Grond-Teekening der oude Kerk, ook verder op het Terrain zelve zal afgebaakt worden; en zal de Verdeeling der Paalen, Kespen, Sandstrooken, Bevloering en Grond-Muuren gerigt worden na de Grond-Teekening van het nieuwe Project, waaruit dan teffens de geheele Lengte, of omtrek van het Gebouw is af te leiden, zo als uit de Stand en Profil-Teekening is te oordeelen van de hoogte der Muuren, met dat geene, waarna den Opbouw van de geheele Kerk en Tooren &c. verder moet ingerigt worden; en zal de volgende Beschryving bepaalen, hoe de zwaarte en het behandelen van ieder deel op zig zelve door den Aaneemer zal bewerkt worden.

Te gelyk na de aanbesteeding zal den Aanneemer dit zyn aangenomen Werk moeten aanvaarden, en zorge dragen om de Matheriaalen, vooral het Hout, ten spoedigsten by den anderen te brengen, en klaar te maaken, om in het bekwaame Saisoen met den eersten, en uiterlyk in het midden der maand April 1774, aan den Arbeid te gaan, ten einde zig hieromtrent stiptelyk te kunnen gedragen aan den inhoud van het 20ste Articul.

Artic. 2. *Het ontgraven tot de Fundamenten.*

Tot het maaken en formeeren van het Hey en Roosterwerk, met de verdere Houte Fundeeringe en Metzelen der Fundamenten of Grond-Muuren van voorsz. Gebouw, zal den Aanneemer, volgens de gedaane afbaakinge, doen de noodige Opruiminge, en zulks ter breedte dat onder in den Bodem het Heywerk, met en beneffens de

geheele

geheele Fundeeringe, daar in zonder de minste Verhindering kan gemaakt worden, waartoe hy deeze Uitgravingen wederzyds naar den eisch met Planken zal schooren, en dus zo breedt, dat de hier na te meldene Kespen of Slykhouten op het Paalwerk, zonder insnydinge in voorsz. Gruppen, zal konnen opwerken, en naar den eisch gelyk dragende leggen.

Den Aanneemer zal in 't geheel nog ten deelen niet mogen bouwen op de oude Fundament-Muuren of Roosterwerken; maar dat alles, voor zo veel in de weg is, moeten uithaalen, dus zal hy deeze Gruppen graven op de diepte van 7 Voeten beneden Stads Peyl, geslagen aan het Brugmans Huisje, by de Tolbrug te Ouderkerk, 't welk de vaste Peyl zal zyn, waarna de diepte van het Fundaments Werk van voorgemelde Gebouw moet gereekend worden, om alzo met de Fundaments Planken 3 duym onder het laagste Amstel Peyl te blyven, en zullen deeze Gruppen tot de Geevel-Muuren in den Bodem eene wydte van ten minsten 9 Voeten, en voor de binnen Muuren eene wydte van 6 Voeten, zoo veel mogelyk Waterpas gegraven, en de Gruppen na behooren geduurende het maaken der Fundeeringe, 't zy door Pompen, een Ton of Ketting Moolen droog moeten houden.

De Aarde, komende uit voornoemde Ontgravinge, zal hy wederzyds storten, dog van binnen niet meer als tot 6 duym boven de Grond der Oude Kerk; de overige Aarde zal tot het doen der Aanhooging rondsomme het Nieuwe Kerk Gebouw verstrekken, ofte op aanwyzingen ter naaste Plaatze moeten vevoerd worden.

Artic. 3. *Het Inheyen der Paalen.*

In deezen ontruimden Grond ofte Bodem der Gruppen, zal den aanneemer, ter formeeringe van den Houten Grondslag of Roosterwerk, voor de buiten Muuren inheyen drie Regels Paalen van Vuure Masthout, ieder Paal lang 44 Voeten, zwaar 7 a 8 duym over Kruis, of zoo zwaar, dat dezelve, in de midden te meeten, eene dikte hebben van 21 tot 24 duymen in den omtrek, niet minder maar wel meer; alle welke Paalen zullen moeten zyn Regt, Lyvig en goed van beloop; ten einde die alle wel en in de vereischte ordre zouden konnen worden ingeslagen: En by aldien men onverhoopt mogte bevinden, dat door de Losheid en Ongelykheid der Gronden, het zy aan de zyden der Rivier, als anderzints, de Paalen vereischten meerder lengte te hebben dan hier vooren is bepaald, zal den Aanneemer verpligt zyn, die, zonder het minste tegenzeggen, op ordre van die, aan wien de directie of opzigt is toevertrouwd, in te heyen, en in de plaats van welke 44 Voeten Masten, hy dan na proportie langer en zwaarder dito Masten zal moeten gebruiken; en zal in zodanig geval ter schaadeloos stelling, den Aanneemer 5 Stuivers voor ieder Voet lengte, die hy meerder komt in te slaan, boven zyne bedongene Penningen voor het beheele Werk worden betaald,

taald, van al 't welke geduurende 't Werk exacte Notitie zal worden gehouden.

Tot de binnen Muuren zal hy gebruiken 24 Voetse Juffers, of meerder lengte noodig hebbende, 33 Voetse, dan wel Masten tot 44 voet lengte.

Aan alle deeze Paalen zullen moeten gemaakt worden stompe bygekapte Punten, de Koppen behoorlyk gekruint.

Deeze voornoemde drie Regels Paalen onder de buiten Muur zal den Aanneemer plaatzen en slaan, zoodanig dat de buitenste Regel met hunne buiten kanten van den anderen zullen komen te staan 4⅓ Voet of circa 52 duymen, en de midden Regel op eene egale tusschenwydte van de buiten kanten tusschen dezelve; alle de gemelde Paalen zal den Aanneemer van den anderen, zoo op de hoeken als anderzints plaatzen, invoege als de platte Grond Teekening van 't Grond-Werk zulks aantoond, en die der binnen Muuren, waartoe maar twee Reeken noodig zyn in 't Verband te heyen, waardoor tot de buitenste omtrek 406 Masten, en voor de binnen Muuren 24 Juffers zullen vereischt worden.

Alle dit Paalwerk wel Perpendiculair ofte lootregt in te slaan, de Reeken in regte Linien, die agter den anderen evenwydig en in den Haak, zoodanig dat ook de middelste deezer drie Reeken, overal ten midden onder de Grond-Muur van 't voornoemde Gebouw kome te staan.

De diepte die den Aanneemer deeze Paalen moet inheyen, zal zyn met de Koppen 27 duym onder het voorsz. Peyl, zoo dat de Borsten daar aan te maaken zullen komen te leggen 36 duym onder dezelve Peyl ofte 39 duymen onder de bovenkant der naar te noemene 3 duyms Vloer Planken, die dan alzoo 3 duym onder het laatste Somer Water zal komen te leggen.

Tot het Inheyen van alle het Paalwerk zal den Aanneemer moeten gebruiken een Heyblok van ruym 500 pond Amsterdams Gewigt, met welke hy zoo lange op de Paalen zal doen slaan, als zal bevonden werden te behooren, en moet het Blok door niet minder als 20 Man getrokken worden.

Aan alle de voorsz. Paalen te maaken de noodige Pennen, ter lengte van 9 duym, dik 2 duym, en zoo breed als de Paalen dik zyn; alle de Borsten wel gelyk en Waterpas aan den anderen, en overal onder de Lyn, voorts wel glad gekapt, om 'er alzo de Slykhouten, nader te melden, wel effen en gelykdraagende op te konnen vast leggen.

Artic. 4. *Het leggen der Slykhouten of Kespen, Koppelbalk en Bevloeringe.*

Op deeze voorgemelde Paalwerken zal den Aanneemer over de Pennen aan dezelve moeten Werken de Slykhouten of Kespen, naamlyk over elke drie agter den anderen staande Paalen, een Slyk-

hout,

hout, welke zullen moeten genomen worden van vierkant gezaagd Greenen Hout, ieder Kesp lang 5 Voet, zwaar 7 en 9 duym op hun plat te leggen, en wyders de Hoeken te voorzien op zulke wyze als de Teekening aantoond, wanneer 'er in 't geheel 102 Kespen zullen noodig weezen.

Alle deeze Slykhouten of Kespen te voorzien van de noodige Gaten, om ze alzo op de voorsz. Pennen gelyk dragende te kunnen leggen, verdagt zynde, de voorsz. Gaten niet wyder gemaakt worden, als de Pennen der Paalen dik zyn, dog van boven zal hy de Gaten over de lengte iets wyder maken ter beter opsluytinge, welke opsluytinge hy zal doen met Wiggen, van goed deugdzaam Greene Hout, om alzo de Slykhouten of Kespen onbeweeglyk te doen leggen, waarom hy dan ook geduurende de opsluytinge de Kespen met een Handhey zal moeten doen nederstooten. Met de Kespen tot de Binnen Muuren zwaar 5 en 7 duym, zal hy op gelyke voet handelen, en leggen op de wyze uyt de Teekening te zien.

Vervolgens zal den Aanneemer de opening tusschen de Slykhouten voornoemd aanvullen met goede drooge Kleygrond of fyne Steen-Puyn, met dunne Laagen egaal en vast aangestampt met zwaare Stampers, ter hoogte tot gelyks de bovenkanten der gemelde Slykhouten, ofte wel iets hooger, ten eynde de Planken bevloeringe over al gelyk dragende zal konnen gelegt worden.

Het voorsz. in ordre behandelt zynde, zal den Aanneemer midden over de buytenste Slykhouten, en alzo regt boven de Koppen der middelste Reeken Paalen, brengen een doorgaande Zandstrook of Strykbalk, (door zommige ook genaamd Koppel-Balk of Schuyf-Rib) welke zal moeten zyn van gaaf vierkant bezaagd Greene Hout, zwaar 9 en 11 duym, zonder de Lassen, lang 360 voet, en te zamen uyt 12 lengtens op hun kant gelegt.

Deeze Koppel-Balken zal den Aanneemer op de uyt en inspringende hoeken van het Gebouw half en half over den anderen Werken, dezelve om het andere Slykhout daar op vast maaken met een Hakkelbout, dik 1 duim, lang 13 duym, als meede op ieder Slykhout met een Eyke Treknagel.

De Zandstrooken na behooren gelegt, zal den Aanneemer wederzyds tegen dezelve op de aanvullinge formeeren en vast needer stampen de Vloer, welke hy zal maken van vierkante gezaagde Greene Planken, dik 3 duym, en elken Plank ten minsten breed 11 duym, op de kanten gelyk gestreeken en digt tegen den anderen en tegen de Koppel-Balken gevast, en zullen alzo deeze Bevloeringen over al de breedte moeten hebben van 4 voet en 9 duym, dus 2 duym minder, als de breedte der Kespen, de dikte van de Strykbalk hierin begreepen.

Welke Vloer- of Bodem Planken voor ieder Front of zyde der buy-

buytenste Omtrek uit eene lengte, en dus te samen uit 12 Lengtens moeten genomen worden, en op de overhoekse Kespen na behooren in 't midden by den anderen vergadert; en zal hy alle deeze Planken op de Kespen vast maken, ieder Plank op elke Kesp over 's hands met een Eekenhoute Treknagel, lang 6½ a 7 duym, en een Spyker van dito lengte.

De Bodem-Planken tot de Separatie Muur van Dennen Hout, breed 26 duym, uyt 2 breedtens lang 36 voet, die tot de Binnen Muuren, te samen lang 48 voet uyt eene breedte van 18 duym, zwaar 2½ duym; daaromtrent zal den Aanneemer met het opbrengen derzelve moeten handelen, als van de Buyten Muuren is gezegt.

Artic. 5. *Fundament of Grond-Muuren.*

De houte Funderinge gemaakt zynde, zal den Aanneemer daar op aanleggen de Fundament of Grond Muuren voor de buytenste omtrek van dit Kerk-Gebouw, in 't midden gemeeten lang 312 voeten, zo als hy zal aanleggen de Separatie en Binnen-Muuren, te zamen genomen lang 84 voet, en in 't opwerken deeze ordre volgen:

Eerstelyk zal den Aanneemer wederzyds de Stryk-Balken op de Planken Vloer der Buyten-Muuren aanleggen, ter breedte van 2½ Steen, en zal alzo regt ten Loode opwerken 4 Laagen in sterken Tras, acht geevende, dat de Laagen wel in 't verbant worden gelegt, en aldus opgewerkt hebbende tot gelyks de bovenkanten der Zandstrooken, en een Laag daar boven in sterken Tras, invoegen het Fundament aldaar nog een breedte van 6 Boutische Steenen behoud, en alzo verder sleepende opwerken, ofte wederzyds van 12 tot 12 Laagen met Claisooren egaal snyden, zodanig dat, wanneer hy op de hoogte van 6 voeten boven de Planke Vloer zal zyn gekomen, de gemelde Fundamenten als dan van boven op hunne oppervlakte nog de breedte zullen hebben, van vier Boutische Steenen, om 'er de schoone Muuren ter zwaarte van 3½ Steen op aan te leggen, welke alzo is geleegen 6 voet boven Stads Peyl.

Tot de Separatie Muur den aanleg 3 Boutische Steenen, van de verdere Binnen-Muuren 2 Steenen, beyde in dier voegen snyden, en tot de 6 voets hoogte opwerken, dat de eerstgenoemde nog een zwaarte van 2 Steenen behoud, om 'er de schoone Muur, zwaar 1½ Steen, en de laastgemelde 1½ Steen blyft, om 'er een Steense Muur op te kunnen bouwen.

Tot alle deeze Muuren zal hy gebruyken beste ondergraauwe Mopsteenen, het zy Vechtse, Lek, Waal, of Maasze Steen; alles, behalven de onderste 4 Laagen, in Kalk Mortel gewerkt, zo als hy de 6 bovenste Laagen meede in basterd Tras zal leggen: Voorts zorgen, dat alle deeze Grond-Muuren vol en digt weederzyds egaal, om de 4 a 5 Laagen volgegooten en van alle kanten behoor-

hoorlyk beraapt zyn, in een goed Verbant en de hoeken wel verbonden, zorg dragende, dat na maate met den Aanleg en het optrekken deezer Fundamenten gevordert word, de aanvullinge ook wederzyds by Laagen geschied, en de Grond dan telkens na behooren vast word gestampt.

Artic. 6. *Aanleg en Optrekken der Schoon' Muuren.*

De Fundamenten Waterpas gemetzeld, zal den Aanneemer ingevolge de Teekeninge daar op rondsomme stellen een Sofynsche Steene Plint; op de Hoeken der vier lange Zyden, zal hy by Form van een Voetstuk onder de Pylasters plaatzen, 8 Plint-Stukken, ieder lang 5 voet, hoog 4 voet, zwaar 9 duym, zo als hy tot de openingen der drie Buyten-Deuren, op eene wydte van 7 voet Binnen-Werks van den anderen zal stellen, de Sofynsche Steenen Nooten hoog 16, lang en breed 18 duym, als meede de verdere Plintstukken, te zamen lang circa 270 voeten, hoog 4 voet, zwaar 7 duym, tusschen ieder zyde uyt 2 lengtens, en onder de lange zyde daar geen Deur valt, uyt 3 lengtens; en zal den Aanneemer zorgen, dat die voor de Hoeken 2 duym meerder sprong hebben, en tot de Deuren 1 duym daaraan brengende, de noodige oogen om met Ankers in 't Metzelwerk vast te maken, en zal by deeze Plintstukken van boven aan malkanderen Krammen, van buyten ter breedte van 1½ duym circa ½ duym laaten afwateren, en na behooren opfrynen, en alzo Waterpas gesteld, zal hy ter zwaarte van 3 Steenen daar agter, en zulks tot de volle hoogte teegens maken een Muur van Vechtse Klinkers in 't Verbant, en doorgaans in basterd Tras gewerkt.

Op deeze hoogte met het Metzelwerk gekomen, zal hy stellen de eerste Stukken tot de 8 Bremer Steenen Hoek-Pylasters, alle gewerkt met zo veele Schiftinge als de Teekening aantoond, diep ½ en wyd 2 duym, moetende de Pylaster 2 duym buytenwaards het schoone Muurwerk springen, en zal hy deeze Pylasters ieder in 't geheel hoog 41 voet, breed 5 voet, zwaar 5 duym, maaken uyt zo weinig stukken als doenlyk is, en daar by wel op letten, dat alle de Vergaderingen of Naaden in de Schriftinge komen, om niet gezien te worden, daaraan brengende zo veel oogen en Ankers als het Profil in 't groot getekend, opgeeft; en zo het noodig is, die met Koopere Dooken op den anderen stellen, om alle uytzettingen voor te komen, moetende dezelve na maate het Metzelwerk in de hoogte toeneemt ook gesteld worden, zo als den Aanneemer ter zyner tyd moet stellen de Deur-Cazynen, by Artic. 12 nader beschreeven.

Na maate den Aanneemer met het voorsz. vordert, zal hy ook een begin maken met het verder Opmetselen der Muuren rondsomme het Gebouw, welke Muuren te zamen genomen, lang 310 voet, tot de Muur-Plaat hoog 44 voet, doorgaans eene zwaarte moe-

mocten hebben van 3½ Vechtſe Steenen, en zal hy buytenwaards ter zwaarte van 1½ en 2 Boutiſch Steen gebruyken Vlakke Klinkers, en van binnen ter zwaarte van 1½ en 2 Steenen graauwe Moppen, alles in een Kruys Verbant, de hoeken na den Eysch verbonden, vaſt tegens de Pylaſters gewerkt, alles in Kalk Mortel gelegt, behalven de Gevel, ſtaande op het Zuyd-Weſten, waartoe hy ſlappe baſterd Tras moet gebruyken, en zal hy deeze wyze van Metzelen tot de volle hoogte moeten volgen, en in het generaal opſerveeren, de Muurwerken van boven, ten minſte 1 duym buytenwaarts ſchuyns leggen, om 't inwateren te beletten.

Voorts gekomen zynde tot de hoogte van 17 voeten boven de begaane Grond, of 13 voet boven de bovenkant der Soſynſche Plintſtukken, zal den Aanneemer menageeren de noodige Openinge tot het plaatzen van 12 Kerk Raamen, by Artic. 12 nader beſchreeven.

Aan de Binnenzyde zal hy menageeren de Tanden, om de hierna te beſchryvene Separatie en Binnen-Muuren, met de Buyten-Muur te kunnen verbinden, zo als den Aanneemer met het verder optrekken deezer Kerk-Muuren gekomen zynde tot de hoogte van 40 voet boven den Horizont, moet verdagt zyn te leggen de Strykbalken, waarop by vervolg de Kapbinten moeten ruſten, welke Strykbalken, zynde 8 in 't getal, ieder lang 22 voet, zwaar 9 en 11 duym, die hy in voegen op hun plat moet leggen, datze circa 5 duym in de Muur ſchieten en daarop ruſten. In de inſpringende hoeken zal hy die half en half over den anderen Werken, ook op de Eyndens derzelve ingevolge de Teekening brengen, en daarop met Yzere Klaauwen vaſt maken Yzere Koppel-Ankers, zwaar 1½ duym, ieder lang 10 voet, voorzien van Schootels, zwaar 1 duym, ieder lang 5 voet, en zal hy deeze Strykbalken te zamen nog daarenboven agterwaards in de Muur van 16 geproportioneerde blind gewerkte Ankers voorzien.

De Opening tot de Blokkeels, welke aan 't Raamwerk tot de Lyſt word gevaſt nader te beſchryven, insgelyks te menageeren, om alzo tot de volle hoogte, Waterpas gewerkt hebbende, te kunnen leggen de Muur Plaaten; de Voegen zal hy van buiten denzelfden dagplat vol zetten, en met de Daggen doorhaalen, dog aan de zyde van den Amſtel die aan de Veerwerken, van binnen zal hy dezelve onder de Rey afraapen, en met doorgegooten Kalk Polyſten, volgens den aart van 't Werk.

Artic. 7. *Muur Plaaten, Kap-en Koepelbinten, &c.*

Den Aanneemer tot dus verre gevordert zynde, zal de buitenſte Muuren rondſomme dekken door een Greene Muur Plaat, zwaar 4 en 18 duim, beſtaande uit 8 Lengtens van 22 voet ieder, en uit 4 Lengtens van 38 voeten, de hoeken half en half op een gewerkt, en na den Eyſch gevaſt, ook op de boven Blokkeels ſuffiſant vaſt geſpykerd.

 Voorts

Voorts zal den Aannemer maken, leeveren, en vast stellen, vier dubbelde Kapbinten, staande op de inspringende Hoeken van 't Kruis, als mede 8 dito dubbelde Middelbinten, en 2 enkelde Kruis-Koepelbinten, op welke laastgenoemde by vervolg 't Tablement van den Tooren voornamelyk moet rusten, en zal hy die alle plaatzen zo, en in diervoegen als de Profilen aantoonen.

De twaalf eerstgenoemde Binten daarvan moeten de 24 Kapstylen ieder lang zyn 13 voet, zonder de Pennen, zwaar 8 en 10 duim, de 12 Bintbalken, ieder lang 28 voet, zwaar 8 en 10 duim, de dubbelde Corbeels, zonder de Pennen, te zamen lang 288 voet, zwaar 7 en 9 duym, de Stand-Vinken en Blokkeels, te zamen zonder de Pennen, lang 360 voet, zwaar 6 en 8 duym, en zal hy al dit Hout na den aart van dit Werk met suffisante Pennen en Gaten in den andere werken, op de voorsz. Stryk-Balken doen en de Corbeels Swaluwstaarts gewyze in laaten, en die ieder met vyf 7 duyms Spykers vast maken, dog zal hy alvoorens deeze Blokkeels aanbrengd, stellen de noodige Klossen ten einde de Enrafeeringe tot onder de Muur-Plaat te kunnen doen, en tegens welke Klossen en Buytenkant der Muur-Plaat, by vervolg de Docine of Neus- en Water-Lyst moet gebragt worden; alle de voornoemde Klossen zal hy van onderen in de Muur-Plaat 2½ duym van 3 tot 3 voet inlaaten, ook met Pen en Gat in de Blokkeels, daarze vallen, vast werken, en daar de Blokkeels in de Front-Geevels niet vallen; zal hy de voornoemde Klossen met Ankers vast maken, zwaar ¼ duym, alles bewerkt zo als de Profil-Teekening zulks in 't groot aantoond, en voorts behandelen als den aart van goed Werk komt te vorderen en nader zal worden aangeweezen.

Voorschreeven Kap Binten op eene egale Verdeeling na ordre bewerkt en gesteld, zal den Aanneemer tot formeering van de *Zak*, tot het dubbelt Dak op het midden der Bint-Balken over Kruys leggen vier Dennen Span-Plaaten, ieder lang 32 voeten, zwaar 28 en 4 duym, na den Eysch met twee 9 duyms Kappel-Bouten, op jeder Bint-Balk gevat, en in de nog te beschryvene Geevel-Muuren geankerd, moetende verder rusten op de Leggers van 't Tablement voornoemd, en daarmeede op vast gespykerd worden.

De twee enkelde Kruys- of Koepel-Binten, die hy in de Hoeken over 't Kruys moet stellen, daarvan de Kap-Stylen, ieder lang 14½ voet, zwaar 10 en 12 duym, de Bint-Balken, ieder lang 38 voet, uit eene lengte, zwaar 12 en 14 duym op hun kant gelegt, en over 't Kruys ieder 2 duym ingekeept; na den Eysch, met een ¾ duyms Schaarbout opgeslooten, voorts aan deeze Binten te werken met Pen en Gat.

De Corbeels, Blokkeels en Stand-Vinken van groote en doorgaans 1 duym zwaarder als van de eerst voorsz. is gezegt. Tot al het voorsz. zal hy gebruyken Greenen Hout, uytgenomen daar van Dennen Hout gesprooken word.

Artic. 8. Optrekking van het Enborsement, Driekant boven de Lyst, het Tablement en onderste Raamwerk tot de Tooren.

De voornoemde Kap-Binten gesteld, en na den Eysch nevens de Muur Plaaten gevat, zal den Aanneemer, gelyk uyt de Teekening is te zien, optrekken het Enborsement of Boven-Plint, waardoor de Goot rondsom 't Gebouw is bepaald, doorgaans ter hoogte van 3 voet, zwaar eene Klinkertsteen, ook zal hy tot de hoogte der Nok verder opmetselen de vier Front Geevel-Muuren of Drie-Kanten boven de Lyst, hebbende de hoogte van 14 voet, naar 't beloop uyt het Profil C D te zien, zynde den aanleg 36 voet, en zulks ter zwaarte van 1½ Moppe Klinkertsteen in basterd Tras gelegt.

(Het vervolg hier na).

MAGISTRATUREN EN *AMPTENAREN.*

Den 12 October, zynde de gewone dag tot de Verandering van de Regeering der Stad *Utrecht*, zyn uit een overgeleverde Nominatie, tot Burgemeesteren en Schepenen door den Prins Erf-Stadhouder geëligeerd: tot Burgemeesteren de Wel Ed. Gr. Achtb. Heeren Mr. *Cornelis Jan van Royen* en Mr. *Everard van Hurtecamp*; tot Schepenen de Wel Ed. Achtb. Heeren Mr. *Nicolaas Kien*, Mr. *Hendrik van Asch van Wyk*, *Jan Frederik van Hoek*, Heer van Dykveld, Mr. *Pieter Paulus van den Boogaard*, Mr. *Arnoldus Pit*, Mr. *Jan Jacob van Westreenen*, Mr. *Willem van der Does*, Mr. *Steven Jacob van Muiden*, Mr. *Adriaan van Romond*, Mr. *Cornelis Anthony van Wickbenderf*, *Pieter Lodewyk Daunis* en Mr. *Willem Emmery de Perponcher Sedlnitzky*.

Voorts tot Gecommitteerden ter Directie van de Momboir Kamer, de Heeren *Cypriaan Berger*, Mr. *Bartholomeus de Gruyter*, Heer van Groenewouden, Mr. *Arnoud Anthony van Zurk* en Mr. *Thomas Adriaan Boddens*.

Tot Gecommitteerden ter Directie der Stads Finantien de Heeren Mr. *Meynard van Bueren*, Mr. *Abraham Jacob van der Dussen*, Heer van Dartbuyzen, *Maximiliaan Tooy* en *Justus Godin*, Heer van Papendorp.

Als Thesaurier gecontinueerd, de Heer *Hendrik Verbeeke*.

Als Cameraar gecontinueerd, de Heer *Adriaan Hendrik Eyck*. Gecommitteerden ter waarneming van de Posteryen gecontinueerd de Heeren Mr. *François van Veldbuyzen*, en Mr. *Josep Elias van der Muelen*, Heer van Maarssenbroek.

Commissie van Stads wegen in Haar Ed. Mog. Finantie-Kamer; voor 3 jaren gecontinueerd, de Heer Mr. *Hendrik Arnoud Laan*.

Extraordinaris Raad in den Ed. Hove Provinciaal, voor 3 jaaren gecontinueerd de Heer Mr. *Jan Willem van Musschenbroek*.

Commissarissen tot den Ontfangst van de Impost op de Bieren en 't Gemaal, de Heeren Mr. *Adriaan van Bronkhorst* en Mr. *Jan Frederik van Sanden*.

Commissarissen tot den Ontfangst van den Impost op de Wynen, Geslacht, Zout en Zeep de Heeren Mr. *Jan Jacob Godin tot Cochengen*, Heer van Vuilkop, en Mr. *Adriaan Cornelis de Bich*.

Commissaris van de publike Verkopingen en Erfhuize gecontinueerd, de Heer *Thomas Adriaan de Jonchere* en als Hoog-Heemraad van den Lekkendyk Booven-Dams gecontinueerd voor den tyd van 6 jaren, de Heer Mr. *Arnoud Loten*.

Hun Hoog Mogende hebben den Heer *Daniel Hegguer*, Oud-Schepen der

der Stad *Amsterdam*, aangesteld tot derzelver Minister by den Neder-Saxischen Kreits te *Hamburg*; en den Heer Secretaris *J. Swart*, tot derzelver Resident aan het Hof van *Petersburg*.

Zyne Doorl. Hoogheid de Prins Erfstadhouder heeft uit ene Nominatie dewelke aan hoogstdenzelven is overgeleverd door de Ed. Heere Bewindhebbers der Oost-Indische Compagnie ter Vergaderinge van Zeventienen, geëligeerd, tot Gouverneur en Directeur van de *Caap de Goede Hoop* (in de plaats van den op zyne uitreis overle den Wel Ed. Geb. Heer Pieter van Rheede, Baron van Outshoorn) den Wel Ed. Heer Mr. *Joachim van Plettenberg*, en in plaats van dezen tot Opper Koopman en Secunde aldaar de Wel Ed. Heer *Otto Luder Hemmery*, als mede tot Independent Fiscaal aldaar den Ed. Heer Mr. *Willem Cornelis Boers*, Advocaat voor de respecti Hoven van Justitie enz. enz. residee rende in *'s Hage*, in plaats van den op zyn uitreis overleden Ed. Heer Mr. Adrianus Albertus van Lawick van Pabst, enz. enz. Voorts is tot extraord. Raad van Justitie op *Batavia* aangesteld de te *Batavia* resideerende Advocaat Fiscaal, de Ed. Heer Mr. *Anthony Cornelis Verspyk* enz.

Zyne Doorluchtige Hoogheid de Prins Erfstadhouder, heeft, uit eene overgeleverde Nominatie tot Bewindhebber der Oost-Indische Maatschappy ter Kamer *Amsterdam* geeligeerd en aangesteld de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Mathys Straalman*, Raad en Oud Vice President-Schepen der gemelde Stad, in de plaats van wylen den Heer Mr. Jacob van Ghesel.

De E. E. Heeren Bewindhebberen der voorsz. Maatschappy ter Vergaderinge van Zeventienen te *Amsterdam* gehouden, hebben op *Batavia* aangesteld tot Advocaat, de Heer Mr. *Namna Synia*; tot Kapitein, de Heer *Jean Pierre Henry Bouquet*; en tot Luitenant aan de *Caap de Goede Hoop*, de Heer *Fredrik Burger*.

Den 20 October (1773), zynde de gewone dag van de Verandering der Magistrature der Stad *Wyk by Duurstede*, zyn door hoogstmeergemelde Prins Erfstadhouder uit eene overgeleverde Nominatie aangesteld tot Burgemeesteren de Ed. Gr. Acht. Heeren *Dirk Bruyn*, Georgiesz., en *Aarnout de Joncheere*; tot Schepen de Ed. Achtb. Heeren *Maximiliaan van Leeuwen*, *Wynand du Bois*, *Willem Verbel*, *Theodorus Jan Casper Plucker*, *Lambertus Bernardus Frykenius*, *Ysbrand Bruyn*, en *Abraham Maarsseveen*, tot Heemraad Binnen, de Heer *Wynand du Bois*; tot Heemraad Buiten, *Adrianus van Bemmel*, en tot Molenmeester *Willem van Oostrum*.

Den 28 Octob. is door de Wel Ed. Groot Achtb. Heeren Burgemeesteren der Stad *Amsterdam* aangesteld tot Secretaris de Heer *Ewoud van der Dussen*, in plaats van den Heer Mr. Pieter Cipriaan Testart, die daar van vrywillig afstand heeft gedaan.

AANMERKELYKE ZAAKEN.

In de Generaliteit *Soissons* heerscht eene Ziekte onder de Runderbeesten, waardoor vele worden weggesleept. In de Maag van de beesten, die daaraan gestorven zyn, vind men eene vergadering van Voeder, zo droog en in een gepakt, dat het al het voedzel weg neemd, en zy in weinig dagen daarna sterven.

Onlangs is te *Leeuwaarden* overleden, de Heer *Epeus Wielinga*, Raadsheer in den Hove Provinciaal van Vriesland, enz.

Den 6 October (1773) is te *Bakel* in

in Peelland, Meyery 's Bosch, brand ontstaan, waardoor eene Brouwery, 9 Huizen en 2 Schuren in de assche gelegt zyn.

Den 13 dito is, in de Vergadering te *Leiden*, door de Heeren Professoren welken de bezorging van het Legaat van wylen den Heer *Jan Stolp* is aanbevolen, gebleken, dat de Prys, wegens de beste beantwoording der Vraag, in de maand February (1772) opgegeven, door het lot is toegevallen, aan den Hooggeleerden Heer *Johannes Fredericus Hennert*, Leerraar der Wysbegeerte en Hoogleeraar der Wiskunde te *Utrecht*.

Den 20 werd te *Amsterdam* in de Nieuwe Kerk, na de avond Predikatie, door den Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Petrus Noordbeek* gedaan, *ééne Jood met 2 Zoonen en een Dogter*, door den Wel Eerw. zeer geleerden Heer *Herman Hubert* gedoopt: desselfs Huisvrouw, had voor eenige weken desgelyks hare belydenis afgelegd.

By Notificatie van de Ed. Mog. Heeren Gecommitteerde Raden ter Admiraliteit te *Amsterdam* resideerende, is bekend gemaakt, dat hun Hoog Mog. goedgevonden hebben, dat voortaan het geele of ongebleekte Wasch, zo wel op 't inkomen als 't uitgaan, zal blyven bevryd van de betalinge van 's Lands inkomende en uitgaande Rechten. Maar het gebleekte wasch en de waschkaarssen alleen op het uitgaande vry, en dat daarvan op 't inkomen zal moeten worden betaald het recht, daarop by de laaste Convoy-Lyst gesteld, enz.

Onlangs overleed in de Parochie van *St. Jean d'Alcapiés*, onder het Bisdom van *Vabres* in *Vrankryk*, zeeker *Anthonie Arnal*, zynde een Voerman, in den Ouderdom van 106 Jaren; hy was doof en dit was zyn eenigste gebrek, in zulk een hogen ouderdom.

LUTHERSCHE KERKNIEUWS.

Amsterdam. Het gewone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 3 en 17 November (1773), onder voorzitting van Do. *Jan Mulder*.

Op Zondag avond den 10 October heeft alhier in de Oude Kerk gepredikt, de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Casparus Feilke*, Leeraar by de Gemeente te *Monnikendam*, tot zyn Text nemende Psalm 18. vs. 31, 32. *Gods wegen zyn volmaakt; de redenen des Heeren zyn doorlouterd; Hy is een Schild allen, die Hem betrouwen. Want, waar is een God, behalven de Heere? of een' Rots, behalven onze God?*

Op Vrydag avond den 15 dito heeft de voorgemelde Leeraar in de Nieuwe Kerk gepredikt over Malach. 4. vs. 2. *Maar ulieden, gy die mynen Naam vreesd, zal opgaan de Zon der Gerechtigheid, en heil onder deszelver vleugelen: en gy zult uit en ingaan, en toenemen, als de mestkalveren.*

Op Woensdag avond den 20 dito heeft alhier in de Oude Kerk gepredikt, de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Hendrik Volkersz*, Leeraar by de Gemeente te *Woerden*, tot onderwerp zyner Leerreden hebbende 1 Cor. 6. vs. 20. *Want gy zyt duur gekocht. Daarom zo pryst God aan uw lichaam, en in uw geest: die Gods zyn.* Voor de Predikatie werd gezon-

zongen het 90 en 59 Lied, en na dezelve uit het 115de Lied het 14 of laatste vers.

Op Zondag avond den 24 dito heeft de voorsz. Leeraar wederom in de Oude Kerk gepredikt over Philipp. 1. 't twede deel van 't 23 vs. *Ik heb lust af te scheiden en by Christus te zyn, 't welk ook veel beter was.*

BEVERWYK. Op Zondag den 7 November (1773) staat onzen nieuw beroepen Leeraar, de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Pieter Christoffel Hageman*, zyn Intree-Rede alhier te houden.

ALKMAAR. Op Zondag den 17 October (1773) heeft by deze Gemeente gepredikt, de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Anthoni Glindkamp*, geacht Leeraar te *Purmerende*, des voormiddags over het gewone Evangelie Matth. 9. vs. 1 - 8. en des namiddags over de woorden van Paulus aan de Eph. 4. vs. 22 - 24. *Zo legt nu van u af, naar de vorige wandeling, den ouden mensch, die zich zelven door lusten en dwaling verderft: maar vernieuwd u in den Geest uwes Gemoeds; en trekt den nieuwen mensch aan, die naar God geschapen is in oprechte Gerechtigheid en Heiligheid.*

Op Zondag den 24 dito predikte alhier, de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Johannes Meyer*, geacht Leeraar te *Saandam*, des voormiddags over het gewone Evangelie, Matth. 22. vs. 1 - 14. en des namiddags over Job 8. vs. 9. (*Want wy zyn van gisteren af, en weten niets: ons leeven is een schaduw op de aarde.*)

AMERSFOORT. Vermits het beroepen van onzen geliefden Leeraar, de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Pieter Christoffel Hageman*, naar de Stede *Beverwyk*, heeft deze Gemeente zich aan het Eerw. Consistorie en de Commissarissen van het Fonds te *Amsterdam*, om eene Nominatie, vervoegd.

Gemelde Leeraar heeft op Zondag den 4 October (1773) zyne Afscheids-Rede by deze Gemeente gehouden, uit Hebreen 13. vs. 17. *Zyt uwen Leeraaren gehoorzaam, en volgt hen: want zy waken over uwe Zielen, als die rekenschap daar voor geeven zullen; opdat zy 't met vreugde doen, en niet met zuchten: want dat is u niet goed.*

LEEUWAARDEN. Op Zondag den 10 October (1773) is onzen nieuwen Leeraar, de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Augustus Sterk*, dezer Gemeente voorgesteld en met dezelve verbonden, door den Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Carel Ferdinand Gunther Ritter*, Predikant te *Groningen*, predikende over 2 Cor. 3. vs. 6 't eerste gedeelte: *Die ons bequaam gemaakt heeft om het Ampt des Nieuwen Testaments te voeren*, enz. Waar op de bevestigde Leeraar des namiddags zynen Predikdienst aanvaard heeft met eene Leerreden over 2 Cor. 3. vs. 9, 10, 11. *Want is 't, dat het Ampt, dat de verdoemenis predikt, klaarheid heeft: veel meer heeft het Ampt, dat de Gerechtigheid predikt, overvloedige klaarheid. Ja, zelfs is dat zelve, voor zo verre 't verklaard was, voor geen klaarheid te houden, tegen deze uitnemende klaarheid: want, indien dat klaarheid had, 't geen ophoud, veel meer zal dit klaarheid hebben, 't geen blyft.*

NAAM-

NAAMLYST der OVERLEEDEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 2 *October* 1773. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Zaturdag den 2 October 1773.

Triftroom van Wagenigen. W. K. H.

't *Kind* van Johannes de Wilde. O. O. K.

Zondag den 3 dito.

Hendrik Hendriks Eykers. W. K. H.

't *Kind* van Cornelis Vink. W. K. H.

't *Kind* van Abraham Heetvelt. W. K. H.

't *Kind* van Dirk Beuwe. W. K. H.

't *Kind* van Dirk van der Kas. W. K. H.

't *Kind* van Anne van Velfen. W. K. H.

Maandag den 4 dito.

't *Kind* van Lodewyk Valemtft. N. O. K.

Woensdag den 6 dito.

Dirk Dolman. W. A. K.

Jannetje Paauw, Weduwe van Gerardus Kiellman. N. O. K.

Catharina van Wageninge, Huis- en Kraamvrouw van Jean Larcheveque W. A. K.

Sara Teymans, Huisvrouw van Daniel van Bragt. N. K.

Hendrica Kappers, Huisvrouw van Harmanus Rees. W. K.

't *Kind* van Philippus Weeber. O. K.

't *Kind* van Adrianus van Elften. W. K. H.

Donderdag den 7 dito.

Gerrit Hogendorp. O. O. K.

Dirk den Eysvogel. W. K.

Gerrit Coopman, *Makelaar.* W. K.

Hendrik Hoffebaar. L. K. H.

Anna Vincenten, Weduwe van Gerard Elink. O. K.

Klara Elfebeen Vreede *jonge Dogter.* W. K. H.

't *Kind* van Gerard van Blyenburg. W. K.

't *Kind* van Harmanus van der Ley. K. K. H.

Vrydag den 8 dito.

Jacobus van Wynbergen. N. O. K.

Johanna ten Ham, Weduwe van Willem Nieuwenhoff. N. K.

Anna Catharina Heynleyn, Huisvrouw van Anthony Witlandt. L. N. K.

Anna Catharina Spelder. W. K.

Margaretha de Bok. L. O. K.

Zaturdag 9 dito.

Pieter van Haarlem. N. Z. K.

Constantia Gefina la Fleur, Weduwe van Cornelis Budding. O. K.

Anna Helena Zeelen. N. O. K.

Casper Teylkens. L. K. H.

Zondag den 10 dito.

Henderikus Brous. K. K. H.

Geertruy Rasmus Huisvrouw van Zagarias Dirkzon. W. K. H.

't *Kind* van Willem van der Vors. W. K. H.

Maandag den 11 dito.

Hendrika Jack, Huisvrouw van Lambertus van der Meulen. N. O. K.

Margretha Elifabeth Frankena, Huysvrouw van Cornelis van Eyk. L. K. H.

't *Kind* van Johannes George Feurling. W. K. H.

Dingsdag den 12 dito.

Willem Berg. O. K.

Hendrik Willem Meyer. O. K.

Maria van Velfe. W. K.

Adriaantje Lieveftyn Weduwe van Christiaan Voogt. W. K. H.

Vrouke Doode. L. K. H.

't *Kind* van Jacob Revelly. N. Z. K.

't *Kind* van Johannes van der Sluys W. K.

't *Kind* van Mattys Hofman. L. K. H.

Woensdag den 13 dito.

Robbert Abraham Soyer. W. A. K.

Anna Douwermans Huisvrouw van Cornelis Roos. W. K.
't Kind van Mattys Josso W. K. H.
Donderdag den 14 dito.
Anthony Sluyter. W. K. H.
Lena de Bak, Weduwe van Jacob Schepping. L. K. H.
Antje Cornelis Weduwe van Jan Gerrits. W. K. H.
Cornelia Kroon Huisvrouw van Andries Dorsthorst. W. K. H.
Cornelia Maria Verkerk Huisvrouw van Jan Cornelis van Bueren. N. K.
Catharina Maria Webeling *oudste Dogter* van Jan Willem Webeling. E. N. K.
Augustina Maria Genove van Tremon *eenigste Dogter* van Weduwe Maria Tremon. Z. K.
't *Kind* van Jan George Viruly. N. K.
't *Kind* van Hillebrand van Wyk. W. K.
Vrydag den 15 dito.
Rynier Bouket. N. O. K.
Mathys Lindeman. N. K.
Sara Laers Weduwe Abraham Nabuur. N. K.
't *Kind* van Albert Kloppenburg. N. Z. K.
't *Kind* van Rynhart Boom. Z. K.
Zaturdag den 16 dito.
Mathys Waterloo. W. K.
Anna Magenus Huisvrouw van Gerrit Gorden. L. O. K.
Maria Mars Huisvrouw van Hendrik Braamberg. N. Z. K.
Jannetje Breroo Huisvrouw van Laurens Roelofs Verbeek. N. Z. K.
Maandag den 18 dito.
Willem de Vas. W. K.
Jacobus Gerardus Smith. N. O. K.
Marritje Dominicus Sterringa Weduwe Cornelis Arentsz. E. Y. K.
Maria Goyers Weduwe Jurrian Lugt. W. K.
Dingsdag den 19 dito.
Philippus Bernardus Arbeek. W. K.
Jan Mengels Mr. *Chirurgyn*. W. K.
Pieter van Tienoven. O. K.
Teuntje van Zetten Huisvrouw van Gerrit van Essen. Z. K.

Myne Heeren van den Gerechte der Stad *Amsterdam*, hebben op *Zaturdag* den 16 *October* 1773. deeze volgende *Perceelen* by Executie doen verkoopen.

Groene Burgwal (De Helft in een Huis en Erve, staande en gelegen op de) over de Saay Hall. *f* 1250, in slag *f* 350. verkogt.
Heerenmarkt (Een agtste Part in een Huis en Erve, staande en geleegen op den). *f* 665, in slag *f* 40. *C. Lover.*
Nieuwendyk (Een agtste Part in een Huis en Erve, staande en geleegen op den) by de Gouwenaarssteeg. *f* 830, in slag 200. *G. Jarman.*
Nieuwendyk (Een agtste Part in twee Huisen en hunne Erven, op den) in de Gouwenaarssteeg, te zamen in een koop. *f* 275. verkogt.
Swaanenburgstraat (Een Huis en Erve, in de) over 't Diaconie Weeshuis. *f* 5000. verkogt.
Wieringerstraat (Een agtste Part in een Huis en Erve, geleegen in de binnen) *f* 230, in slag *f* 60. *C. Lover.*
Zeedyk (Twee Huisen en Erven, zynde twee Wooningen onder een Dak, staande en geleegen op de) Zuidzy, op de hoek van en in de Wyde Kapel-Steeg. *f* 17650, in slag *f* 175. *D. Heydeman.*

De

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 18 *October* 1773. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Annastraat (*P. Berk* en *T. Bosman*, Een Huis en Erve, in de St.) Noordzy. *f* 3575, in slag *f* 20. opgehouden.

Eegelantiersgragt (*D. van Schorrenberg*, *H. Lauverbek*, *H. Moens*, *G. I. Pex* en *R. H. Koch*, Een Huis en Erve, op de) Zuidzy, beoosten de eerste Dwarsstraat. 5025, in slag *f* 70. *G. J. Pex*

Egelantiersstraat (*C. Raket* en *P. Magenius*, de helft in een Huis en Erve, in de) voorby de tweede Dwarsstraat. *f* 600, in slag *f* 800. *J. Rynders.*

Engelsche Steeg (*J. Speekman* en *H. H. Helmers*, Een Huis en Erve, in de) in de vyf Matroozen Gang. *f* 900, in slag *f*. 20. *G. Jarman.*

Haerlemmer Lieden (*A. Mulder*, *C. Twisk*, *B. Steinberg*, *I. van Jagen* en *D. Koster*, Een Hofsteede genaamd Overhout, met deszelfs Heeren Huizinge, Stallinge, Boeren Wooning, benevens eenige Kampen Weyland, met malkanderen groot 24 Morgen in een koop, in de Roomolen Polder, onder de Banne van) aan het Zuider Spaarne. *f* 9200, in slag *f* 2200. *W. Zeeit.*

Haerlemmerdyk (*G. van do Riese*, *H. van den Bergh*, *H. H. Helmers* en *J. Haversman*, Een Huis en Erve, op den) Noordzy, tusschen de Oranje en Dommerstraaten. *f* 7900, in slag *f* 700. *D. van der Laan.*

Konynestraat (*J. Speekman* en *H. H. Helmers*, Een Huis en Erve, in de) Westzy, by de Lauriergragt. *f* 2500, in slag *f* 100. *G. Ermeling.*

Lauriergragt (*E. Craese*, *C. ten Kaate* en *J. J. Schaay*, Een Stal, Koetshuis en Erve, op de) noordzy, voorby het Luthersche Weeshuis. *f* 5175, in slag *f* 200. *S. Schoonhoven.*

Nieuwendyk (*D. van Schorrenberg*, *H. Lauverbek*, *H. Moens*, *G. I. Pex* en *R. H. Koch*, Een Huis en Erve, op den) op den hoek van 't Hol, en een Agterhuis daar agter, in het Hol, in een Koop. *f* 8500, in slag *f* 20. opg.

Nieuwe Lelystraat (*P. Berk* en *T. Basman*, Een Huis en Erve, in de) zuydzy, tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat. *f* 4950, in slag *f* 20 opgehoude.

Overtoomsche Weg. (*G. de Roy*, *P. van der Schley* en *A. Haverkamp*, Een Huis en Erve, buiten de Leidsche Poort, op den hoek van de) *f* 4300, in slag *f* 250. *D. van Schorrenberg.*

Paapenbrugsteeg, (*B. Tideman*, *P. de Hoen*, *B. Twisk*, *A. A. Lesturgeon* en *J. Speekman*, Een Huis en Erve, op de Zuiderhoek van de) aan de Papenbrug. *f* 14000, *f* 200. opgehouden.

Rheestraat (*U. van Ketel*, *J. Swan*, *P. Veeckens* en *C. Muyswinkel*, Een Huis en Erve, in de) zuydzy. *f* 5975, in slag *f* 200. *G. Ermeling.*

Romyns Armsteeg (*P. Berk* en *T. Bosman*, Een Huis en Erve, in de) zuydzy. *f* 4950, in slag *f* 40. opgehouden.

Vinkenstraat (*G. van de Riese*, *H. van den Bergh*, *H. H. Helmers* en *J. Haversman*, Een Huis en Erve, in de) noordzy, tusschen de Oranjestraat en Monthaansteeg. *f* 3025, in slag *f* 300. *A. Blom.*

Weesperstraat (*O. C. Titsingh.* Een Huis en Erve, op de eerste) noordzy. *f* 7450, in slag *f* 50. opgehouden.

Wieringerstraat G. *van de Riese*, *H. van den Bergh*, *H. H. Helmers* en *J. Haversman*, Een Huis, Achterhuis en Erve, in de binnen) oostzy. *f* 4400, in slag *f* 600. *J. Wellaars.*

En deze volgende *Perceelen* zyn op *Maandag* den 25 *October* 1773. geveild.

Blomgragt (C. *Twisk*, *W. van Hoogenbuizen* en *J. van Maurik Jansz.*, De Helft in een Huis en Erve, op de) noordzy, op den hoek van de tweede Dwarsstraaa. *f* 2800, in slag *f* 275. *H. H. Helmers.*

Brouwersgragt (*H. van den Beegh*, Een Huis en Erve, op de) noordzy, by de Princengragt. *f* 16900, in slag *f* 300. *O. C. Titsing.*

Cingel (*C. van Ophoven*, Een Huis en Erve, op de) by het Utrechtsche Schiet-Schuiten Veer. *f* 9850, in slag *f* 250. *W. Zeelt.*

Grafsteede (*H. Hoogewal*, *J. Broers* en *W. H. Stoopendaal*, Een) in de Oude Kerk binnen deeze Stad zuidzy, No. 283. *f* 105, in slag *f* 20. *A. de Maker.*

Grafsteede (Deselve, Een) in de Nieuwe Kerk op het hooge Choor, Letter E. No. 174. *f* 300, in slag *f* 10. *J. Broers.*

Groene Burgwal, (*J. Rocamora*, *G. de Roy*, *E. de Meza* en *J. A. Mendes Junior*, Een Huis en Erve, op de) over de Zaay Hal. *f* 4600, in slag *f* 200. opgehouden.

Kattenburgstraat (*N. Bremer* en *P. de Hoen*, Een Huis en Erve in de kleine) Noord-westzy, tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat. *f* 3000, in slag *f* 300. *J. Speekman.*

Keizersgragt (*C. Twisk*, *W. van Hoogenbuizen* en *J. van Maurik Jansz.*, Een Huis en Erve, op de) Noordzy, 't vyfde Huis van den Amstel. *f* 8000, in slag *f* 100. *W. H. Stoopendaal.*

Looyersgragt (*B. Tideman*, *C. Roos Carelsz.*, *J. Sluyman* en *B. Carul*, Een Huis en Erve, op de) Zuidzy by de Baangragt, mitsgaders vier Agterhuizen, agter het zelve. *f* 4000, in slag *f* 600. opgehoude.

Nieuwe Zyds Agterburgwal, (*H. Bosch* en *C. A. van den Bosch*, Een Huys en Erve, op den) benoorden de Lynbaansteeg. *f* 8350, in slag *f* 800. *J. van Orsagen Paulusz.*

Prinsengragt (*B. Tideman*, *C. Roos Carelsz.*, *J. Sluyman* en *B. Carul*, Een Huis en Erve, op de) het 3de Huis Benoorden de Spiegelgragt. *f* 8500, in slag *f* 500. *C. Ross Carelsz.*

Prinsengragt (*C. Twisk*, *W. van Hoogenbuizen* en *J. van Maurik Jansz*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Roozegragt en Blomstraat. *f* 5505, in slag *f* 200. *A. de Mol van Otterlo.*

Purmer (*W. H. Stoopendaal*, Een party Land, groot 8 Morgen, 482 Roeden, in de) aan de Wester Weg by de Monnikendammer Weg, onder de Juridictie van Purmerland, onder Kavel 17. *f* 3000, in slag *f* 600. *Jacob Leuning.*

Purmer (Deselve, Een party Kavel 18 leggende als vooren, groot 11 Morgen 98 Roeden. *f* 2000, in slag *f* 9. *W. H. Stoopendaal.*

Purmer (Deselve, Een party Kavel 19 groot 11 Morgen 188 Roeden. *f* 2000, in slag *f* 10. *P. Suyderhoff.*

Rapenburgergragt (*H. Hoogewal*, *J. Broers* en *W. H. Stoopendaal*, Een Huis,

Agterhuis en Erve, met een Wal daar voor en Loots, op de) voorby de Foelieltraat. *f* 4000, in ſlag *f* 400 *J. van Orſagen Paulusz.*
Rokkin (*C. Coopman*, *G. van Waardenberg* en *D Koſter*, Een Huis en Erve, op het) Ooſtzy, tuſſchen de lange Brugſteeg en Kaloveltſteeg. *f* 11800, in ſlag *f* 400. *G. de Roy.*
Utrechtſeſtraat (*N. Bremer* en *J. Sluyman*, De Helft in een Huis en Erve, op de) Ooſtzy, tuſſchen de Heeren en Keyzersgragten. *f* 3000, in ſlag *f* 50. *A. de Maker.*
Velzen (*C. Twisk* en *H. Aams*, Een Hofſteede, genaamd Velſer-Oog, met deszelfs Huiſinge, Stallinge, Boſſchen, Boeren Wooning, Stallinge en Landeryen, groot ruim 56 Morgen, en nog een Bank in de Kerk te Velzen, leggende onder de Bannen van) *f* 28100, in ſlag *f* 500. *J Smit.*
Waater (*C. Twisk*, *W. van Hoogenbuizen* en *J. van Maurik Jansz.*, Drie Agſte parten in een Huis en Erve, op het) het derde Huis van de Karnmelkſteeg. *f* 5300, in ſlag *f* 400. *C. Twisk.*

En deze volgende *Obligatiën* op *Maandag* den 25 *October* 1773, geveyld.

Obligatie (*J. Eberlein*, Een) ten laſten de Plantagie *St George*, gelegen op 't Eiland *St. Croix* in America, toebehoorende den Heer *Johannes Heyliger Pietersz.* en Vrouwe *Sara Hendrikſen*, Egtelieden, Genegotieert ten Compt. van de Heeren *Abraham ter Borch* en *Zoonen*, alle Geprotocolleert door de Notaris *Cornelis van Homrich*, ſtaande in Blanco, gedateert 1 Juny 1772, verſchynende op 23 July Jaarlyks, a 6 pt. Intereſt. groot *f* 1000. 58 pt. *M. H. Medina.*
—— in blanco *f* 1000. 57 pt. *G. Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 57 pt. *M. H. Medina.*
—— in blanco *f* 1000. 56 pt. *G. Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 52¾ pt. in ſlag ¼ pt. *J. Eberlein.*
—— in blanco *f* 1000. 53½ pt. *J. Doeble.*
—— in blanco *f* 1000. 52¾ pt. in ſlag ¼ pt. *J. Eberlein.*
—— in blanco *f* 1000. 53¾ pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 54¼ pt. Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 54½ pt. *D. Leuveling.*
Obligatie (Een) ten laſte van de Deenſche Americaanſche Eilanden, *St. Thomas*, *St. Croix* en *St. Jan*, genegotieert ten Comptoire van de Heer *Abraham ter Borch*, ſtaande alle in blanco, gedateert 1 July 1767. a 6 pt. Intereſt. groot *f* 1000. 65½ pt. 1 *C. van den Broek Cornelisz.*
—— in blanco *f* 1000. 67 pt. 1 Deſelve.
—— in blanco *f* 1000. 68½ pt. 1 *J. Eberlein.*
Obligatie (Een) ten laſte eenige Planters in de Colonie van Surinamen, genegotieert ten Comptoire van de Heeren *W. Clifford* en *R le Chevalier*, ſtaande alle in blanco, in dato 1. October 1769. a 5 pt. groot *f* 1000. 74½ pt. in ſlag ¼ pt. *Tideman en Scholten.*
—— in blanco *f* 1000. 73½ pt *J. Doeble.*
—— in blanco *f* 1000. 73¾ pt. *Tideman Scholtn.*
—— in blanco *f* 1000. 73½ pt. *H. van den Berg.*
—— in blanco *f* 1000. 73½ pt. *Jan Doeble.*
—— in blanco *f* 1000. 73½ pt. *G Jarman.*

—— in blanco *f* 1000. 73¾ pt. *J. Eberlein.*
—— in blanco *f* 1000. 73¾ pt Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 73¾ pt. *J. Dooble.*
—— in blanco *f* 1000. 73¾ pt. *C. van den Broek Corneliszn.*

Obligatie (*J. Sluyman*, Een) ten lasten van het Gemeene Land van Holland en Westvriesland, ten Comptoire Amsterdam, uit de Lotery van 6 Mill Guldens, op Naam 5 pap *f* 1000. 104½ pt. in slag ¼ pt. *J. Sluyman*
—— op Naam 5 dito *f* 1000. 104¼ pt. Deselve.
—— op Naam 5 dito *f* 1000. 105 pt. Deselve.

Obligatie, (Een) ten Comptoire 's Hage, op Naam 5 pap, *f* 2200. 101½ pt. *M. H. Medina.*

Obligatie (Een) ten Comptoire Delft, op Naam 8 pap. *f* 1000. 102. *G. Kok.*

Obligatie (Een) ten Comptoire Leyden. in Blanco 6 pap *f* 1000. 101½ pt. *G. Muller Job. Antbz.*

Obligatie, (*J. Sluyman* en *G. Homburg*, Een) ten lasten van Holland en Westvriesland, ten Comptoire Amsteldam, staande op Naam 1 pap. zynde een Octroy van den hogen Rade. *f* 2766. 12. 100½ pt. *J. Sluyman.*
—— op Naam, *f* 2333. 6. 100¼ pt. *G. Ermeling.*
—— op Naam, *f* 800. 103¾ pt. in slag ¼ *L. Kuyper.*
—— op Naam, *f* 800. 103¾ pt. *W. H. Stoopendaal.*
—— op Naam, *f* 700. 102½ pt. *A. Blom.*
—— op Naam, *f* 500. 102½ pt. in slag ½ pt. *J. Schoonhoven.*
—— op Naam, *f* 500. 103¼ pt. Deselve.
—— op Naam, 8 dito *f* 320. 103¼ pt. *J. Sluyman.*
—— op Naam, *f* 315. 102 pt. *J. Schoonhoven.*
—— op Naam, *f* 210. 102 pt. Deselve.
—— op Naam, *f* 200. 102¼ pt. in slag ¼ pt. *D. Boumeester.*
—— op Naam, *f* 200. 102½ pt. *H. van den Berg.*

Obligatie (*W. H. Stoopendaal*, Een) ten lasten den Heere *Detlof Petersen*, op zyn Ed. Plantagie *l'Esperance*, gelegen op het Deensche Americaansche Eiland *St. Jan*, in dato primo Augustus 1770, genegotieerd ten Comptoire en onder Guarantie voor de Intressen van de Heeren *Hendrik Hoffham* en *Zoon.* in blanco *f* 1000. 94½ pt. *J. P. Heimbach.*
—— in blanco *f* 1000. 94½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 95 pt. *H Campen.*
—— in blanco *f* 1000. 94½ pt. *E. Croese.*
—— in banco *f* 1000. 94½ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 94½ pt. *J. Schoonhoven.*

Obligatie (Een) ten lasten diverse Planters in de Colonie van Surinamen, gedateert 1. October 1769, thans onder Directie van de Heeren de *Neufville* en de *Wolff.* in blanco *f* 1000. 73½ pt. *W. H. Stoopendaal.*
—— in blanco *f* 1000. 73¼ pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten diverse Planters op de Densche Americaansche Eilanden *St. Croix*, *St. Thomas*, en *St. Jan*, in dato primo January 1767, genegotieert ten Comptoire de Heeren *Abraham ter Borch* en *Zoonen.* in blanco *f* 1000. 60 pt. in slag 2 Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 63 pt. in slag 3 pt. *C. van den Broek Corneliszn.*

De volgende *Makelaars* hebben de onderstaande *Scheepen* op *Maandag* den 18 *October* 1773. in 't Nieuwezyds Heeren Logement geveild.

Fluyt-Schip (*V. de Vries*, *T. Beth Ysbrandsz:*, *A. Dykman*, *A. J. Dankerts* en *D. Leuveling*, Een Extraordinary Welbezeylt) genaamt de *Pieter*, Gevoert by Commandeur *Volkert Broer:* Is in 't Jaar 1740. N. U., L. 109¾ voet, W. 28 voet 1 duim, H. 12 voet 3½ duim, 't V. 6 voet 10 duim, de S. 8 voet 10 duim: Alles Amsterdammer Voeten. (Is in 't Jaar 1762. verdubbelt met een Eeke Huyd) *f* 7200 in slag *f* 225 *A. Swarwout voor zyn Meester.*

Fluyt-Schip (*V. de Vries*. *T. van Lingen*, *N. A. van Hoorn*, *G. de Myn* en *A. Balen*, Een Extraordinary Welbezeylt) genaamt *Sterreschans*, Gevoert by Commandeur *Martinus Claasen de Jonge:* Is in 't Jaar 1752. N. U., L. 110¼ voet, W. 28 voet 3½ duim, H. 13 voet 1 duim, 't V. 6 voet 9 duim de S. 8 voet 10 duim: Alles Amsterdammer Voeten. *f* 6200 in slag *f* 30 *Claas Taan en Zoonen.*

Fluyt-Schip (*T. Beth Ysbrandsz:*, *D. van Schorrenberg*, en *M. van der Linden*, Een Extraordinary Welbezeylt) genaamt de Vrouw *Jacoba*, Gevoert by Commandeur *Roelofs Olfers Meeuw:* L. 113 voet, W. 28 voet 4 duim, H. 12 voet 7 duim, 't V. 6 voet 9 duim, de S. 9 voet 2 duim: Alles Amsterdammer Voeten. *f* 4800 in slag *f* 700 opgehouden.

Fregat-Schip (*T. Beth Ysbrantsz.*, *W. B. de Roo* en *H. Beth. Tammesz.* Een Extraordinary Welbezeyld) genaamd de *Bernardus Daniel*, gevoert by Capiteyn *Jan Tjebbes*, is in 't Jaar 1757. N. U., L. 90 voet, W. 23 voet 9½ duim, H. 12 voet 2 duim, 't V. 5 voet 3 duym. Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 6 Ysere Gotelingen en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 3400 in slag *f* 80 opgehouden.

Kof-Schip, (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeylt) genaamt de *Petronella*, gevoert by Schipper *Johannes Feykes:* Is in 't Jaar 1752. N. U., L. 87¾ voet W. 21 voet 9 duim, H. 10 voet 9½ duim: Alles Amsterdammer Voeten. (Is in 't Jaar 1762. zwaar Vertimmert) *f* 3100 in slag *f* 550 *C. A. van den Bosch voor zyn Meester.*

Smak-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeylt) genaamt de Jonge *Siebe*, gevoert by Schipper *Jan Hiddes Bok*, L. 76¼ voet, W. 18 voet 3 duim, H. 7 voet 10½ duim: Alles Amsterdammer Voeten. *f* 1100 in slag *f* 9 *Pieter Blok Pietersz.*

Snaauw-Schip (*V. de Vries*, Een Extraordinary Welbezeylt) genaamt de Juffrouw *Margareta*, gevoert by Capitein *Harmanus Broers*. Is in 't Jaar 1763. N. U., L. 79½ voet, W. 23 voet 1 duym, H. 12 voet 1 duym, Alles Amsterdammer Voeten. Gemonteert met 4 Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 2100 in slag *f* 10 *V. de Vries voor zyn Meester.*

Walvis-Vangers Gereedschap (*T. Beth Ysbrandsz:*, *D. van Schorrenberg*, en *M. van der Linden*, Een Extraordinary Welgestoffeert), gevoert by Commandeur *Roelof Olfers Meeuw.* *f* 3500 in slag *f* 500 *Tamme Beth Ysbrandsz.*, *voor zyn Meester.*

Wal-

Walvis-Vangers Gereetschap (*V. de Vries*, *T. Beth Ysbrandsz*: *A Dykman*, *A. J. Dankerts*, en *D. Leuveling*, Een Extraordinary Welgestoffeert) gevoert by Commandeur *Volkert Broer*. *f* 3900 in slag *f* 500 *Arnold Hoogbart en Zoonen*.

Walvis-Vangers Gereedschap (*V. de Vries*, *T. van Lidgen*, *N. A van Heern*, *G. de Myn*, *en A. Balen*, Een Extraordinary Welgestoffeert) gevoert by Commandeur *Martinus Claasen de Jonge*. *f* 3400 in slag *f* 300 *Myndert der Kinderen voor zyn Meester*.

En deze volgende *Scheepen* op *Maandag* den 25 *October*, 1773. geveyld.

Barkentyn-Schip (*I. Bruyn* en *H. Steenveld*. Een Extraordinary Welbezeylt) genaamt de *Onderneeming*, laast Gevoert by Capitein *Wessel Dietrik Mulder*, L. 75½ voet, W. 23 voet 2 duim, H. 11 voet 4 duim V. 4 voet 9 duim, 't D. 6 voet 6½ duim; Alles Amsterdammer voeten. *f* 1600, in slag *f* 325. opgeh.

Fregat-Schip (*V. de Vries* en *T. Beth*, *Ysbrandsz*, Een Extraordinary Welbezeyd) met vaste Bak en Schans, genaamd de *St. Paulus*, gevoert by Capitein *Jan Bonfet*, L. 105 voet, W. 29 voet 6½ duim, H. 13 voet 3 duim, 't V. 5 voet 7 duim: Alles Amsterdammer voeten. 't Groot en Fokke Want is in 't Jaar 1773. tot Curacao opgelegt. Gemonteert met 10 Ysere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 4200, in slag *f* 200. *Christiaan Turenout*.

Fregat-Schip (*T. Beth Ysbrandsz.*, *H. Beth Tammesz*, *R. H. Koch*, Een Extraordinary Welbezeylt) genaamt de *Staate van Holland*, gevoert by Capitein *Cornelis Jan Droep*. Is in 't Jaar 1760. N. U. L. 100 voet, W. 29 voet 6 duim, H. 13 voet, 't V. 5 voet 8 duim, de B. 5 voet 5 duim, de S. 5 voet 9 duim: Alles Amsterdammer voeten. (Is de laatste Reys zwaar Vertimmert, een nieuw Boove Dek opgelegt, een nieuwe Boegspriet ingezet, een nieuwe Boot en Sloep by gemaakt.) Gemonteert met Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 4000. *Cornelis Zeeman*.

Snaauw-Schip (*V. de Vries*, *T. Beth Ysbrandsz.* en *H. Volkmar*, Een Extraordinary Welbezeylt) genaamt de Jonge *Hubert*, gevoert by Capitein *Michiel Jacobs*. Is in 't Jaar 1771. N. U. L. 90½ voet, W. 26 voet 10 duim, H. 12 voet 1 duim 't V. 5 voet 2 duim, de B. 5 voet 3 duim: Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 8 Ysere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 13600, in slag *f* 2400. *S. A. Leenaerts voor zyn Meester*.

Snaauw-Schip (*V. de Vries* en *E. Scholte*, Een Extraordinary Welbezeylt) genaamt *Flora*, gevoert by Capitein *Jan Christiaan Waagdaal*. Is in 't Jaar 1760. N. U. L. 75 voet, W. 21 voet 10 duim, H. 11 voet 3 duim. 't V. 5 voet 3 duim, 't D. 6 voet 4 duim: Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 3 Ysere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 2100, in slag *f* 100. opgehouden.

MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE
MERCURIUS,

Voor de Maand NOVEMBER 1773.

EUROPA. *TURKYE. Constantinopolen.* Uit het Campement van den Groot-Vizier heeft men, dat 4 Pachás met omtrent 40 duizend man eene onderneming op *Carasoujouf* of *Girsuo*, niet verre van den Donauw liggende, hebbende gedaan, door de Russen na een groot verlies van volk, geschut en bagagie uit het Veld geslagen zyn.

DUITSCHLAND. Weenen. Men heeft alhier bericht, dat de Graaf van *Rantzau-Aschberg*, die zo veel aandeel gehad heeft in de Revolutie in Denemarken, op zyne reize gesneuveld is. Deze Graaf ontfing vier weken voor dat hy van *Aschberg* vertrok, een naamloze brief, waarin hem gemeld werd, dat de Luitenant *Osborne* naar zyn leven trachtte; hy sloeg zulks in de wind en ging op reis, maar werd inderdaad, door gem. *Osborne*, op de Grenzen van Spanje en Vrankryk met een pistool door de kop geschoten.

VRANKRYK. Parys. Ter gelegenheid van de Vernietiging der Orde van de Jesuiten, ziet men alhier een Grafschrift van den volgenden inhoud:

Pour la tranquilité publique
Est pour le triomphe des Loix,
Cy git le Corps Jesuitiques,
l'Opprobre de 'l Eglise, & l'Assassin des Rois.
Pelagien de sa naissance
Pharisien dans tous les tems,
Persecuteur de l'Innocence,
Il dût à ses forfaits ses succès etonnans.
Si son execrable memoire
Va jusqu'à la posterité,
C'est par ce que le Crime aussi bien que la gloire
Conduit à l'immortalite.

Het welk hier op uitkomt: *Ter algemeene rust en ten besten der Wetten ligt hier begraven het Jesuitsche Corps, de schande der Kerk; de Koningsmoorder; Pelagiaan van de geboorte af; ten allen tyde Pharisseer; vervolger der onschuld; aan zyn euveldaden is het desselfs verwonderenswaardige Vorderingen verschuldigd. By aldien zyn verfoeyelyk aandenken tot de Nakomelingschap overgaat, zo is 't dat 't laster zo wel als de deugd ter onsterflykheid doed geraken.*

NEDERLANDEN. 's Gravenhage. VERVOLG *der Reize van Zyne Doorl. Hoogheit den Heer Prins* ERFSTADHOUDER: (ziet onze voorgaande bladz. 154).

Den 26 July 's morgens ten 10 uren nam onze Vorst Sessie in de Vergadering van Hunne Edel Mog. de Heeren Staten van Vriesland: hoogstdezelve werd afgehaald door de Ed. Mog. Heeren de Gecommitteerde Staten van het Mindergetal; vooraf ging een Commando *Cent-Suisses*, de Staten Deurwaarders met ongedekte hoofden, daarop volgde zyn Doorl. Hoogheid en hunne Edel Mogende, en daar achter de Staten Boden ongedekt. Deze Vergadering geëindigd zynde, werd zyn Hoogheid in die zelfde orde wederom naar het Hof geleid.

Ten half twaalf uren nam de Prins Sessie in het Collegie der Ed. Mog. Heeren Gedeputeerde Staten van Vriesland, en werd door hunne Ed. Mog. by de deur ontfangen en in de Vergaderkamer geleid, met de plechtigheden, in zulke gelegenheden gebruiklyk.

Den 27 's middags ten twaalf uren nam zyn Hoogheid desgelyks Sessie in de Vergadering van hunne Ed. Mog. de Heeren Raden des Hofs Provinciaal van Vriesland, werdende ontfangen onder aan 't Bordes, en in de Raadkamer geleid door de Heeren Gecommitteerden uit hooggedachte Collegie; na 't eindigen van die Sessie, werd hoogstdezelve door hunne Ed. Mog, tot onder aan de trap van het Bordes uitgeleide gedaan.

Dien dag en den voorigen, hield zyn Hoogheid open tafel op 't Hof, waarby genodigd waren de Heeren van de hooge Regeering en eerste distinctie.

Ook nam onze Vorst dien dag Zitting in de Vergadering van hunne Ed. Mog. de Heeren van 's Lands Rekenkamer, gelyk ook in het Collegie van hunne Ed. Mog. van het Jachtgerichte van de Provincie van Vriesland; wyders woonde zyn Hoogheid de Vergadering van hunne Ed. Mog. de Heeren Staaten, dien dag en den volgenden morgen by.

Den

Den 28 verrichten de twee Esquadrons Cavallery van den Luitenant Generaal *Stavenisse Pous* de Exercitien voor zyn Hoogheid; gelyk ook den volgenden dag die van de Compagnie Gardes van zyn Hoogheid, en daarna, het eerste Bataillon van den Luitenant Generaal *van Rechteren.*

Dien dag en de twee volgende dagen hield zyn Hoogheid weder open Tafel, waarby vele Heeren van 't eerste aanzien genodigd waren.

Den 31 vertrok onze Vorst naar *Franeker* en *Harlingen* arriveerde 's morgens ten 8 uren in de eerstgem. Stad alwaar de Burgers in 't geweer waren, uit welke, de voornaamste een Corps Cavallery uit maakten en zyn Hoogheid tot Escorte dienden; zy waren alle gekleed in 't blaauw en zaten op zwarte Paarden. Zyn Hoogheid reed door de Burgery naar 't Stadhuis, van daar naar de Academie, alwaar een prachtig Dejeuné door de Heeren Professoren was vervaardigd. Na aldaar eenigen tyd te hebben vertoefd reed onze Vorst naar *Harlingen*, alwaar weder buiten de Stad een Corps Cavallery zyn Hoogheid inwachte en naar de Stad geleide. Vervolgens in de Stad komende reed zyn Hoogheid weder naar het Stadhuis en van daar naar het Admiraliteits-Huis, hield aldaar het middagmaal en vertrok des avonds om tien uuren met het Jagt weder te rug naar *Leeuwaarden.*

Den 3 Augustus kwam de Burgery te *Leeuwaarden* al vroeg tyds in de wapenen, en rangeerde zich op eene behoorlyke wyze, om onze Vorst met dezelve eere en luister uittegeleiden, gelyk by hoogstdesselfs blyde aankomst. Het vertrek naar *Groningen* op den dag bepaald zynde had ook voortgang, zulks de Prins 's namiddags kwartier voor drie uren aldaar by de Zaagmolen buiten de A-Poort werd gerecipieerd door de Heeren uit de Staats Vergadering tot die receptie gecommitteerd, te weten de Burgemeester *Ebels* als President, de Burgemeester *Tjassens*, *Starkenburg* Heer van *Wehe*, de Burgemeester *Folckers*, *D. Alberda*, de Burgemeester *Woldringh*, *Bennema*, de Raadsheer *van Gesseler*, de Secretaris *Lewe.*

Zyne Hoogheit binnen de Stad gearriveert zynde, wierd by de oude A-Poort gerecipieerd door de Heeren, de Burgemeester van *Iddekinge*, de Raadsheer *Sickinge*, de Raadsheer *de Sitter*, de Raadsheer *Cranssen* en de Secretaris *de Valcke.*

Zyne Hoogheit op het Hof genaderd zynde wierd gerecipieerd uit het Lid van de *Ommelanden* door de Heeren *Starkenborg van Leens*, *E. J. T. van Starkenborg*, de Gecommitteerde Raad *E. J. Lewe*, *Hendrik Lewe*, *Messing*, de Gecommitteerde Raad *Geertsema* en den Syndicus *J. P. Driessen*.

Daar op wierden een en vyftig stukken Kanon van de Stads Wallen gelost; onder het speelen en luiden der Klokken, Muziek der Stads Muziekanten &c.

1. Vooraf marcheerde een Corps Kavallery van den Generaal *Stavenisse Pous*. 2. Provl. *Adjudant*. 3. Vier Staten Boden met Mantels en ongedekten hoofde. 4. Vier Kamerbewaarders met ongedekte hoofde. Vier Koetzen ieder met 2 Paarden bespannen, waar in zaten de Heeren Gedeputeerden. 5. In de eerste Koets de Heeren *M. Bennema*, Raadsheer van *Gesseler*, benevens de Secretaris van de Provincie *E. Lewe*. 6. In de tweede Koets de Heeren *D. Alberda* en de Burgemeester *Woldringh*. 7. In de derde Koets de Heeren *Starkenborg*, Heer van *Wehe* en de Burgemeester *Tjassens*. 8. In de vierde Koets de Heer presiderende van het Collegie der Heeren Gedeputeerde Staten *R. Ebels* en de Burgemeester *Folckers*. 9. Daar op volgde zyne Doorl. Hoogheit, gezeten in een pragtige Parade-Koets met 6 Paarden bespannen, zittende rugwaards de Opperstalmeester Baron van *Wulkenits* Generaal Adjudant en de Baron *van Zoelen*, gaande de *Cent Suisses* rondom de Koets. 10. Een Koets met 6 Paarden bespannen, waar in zaten de Kamerheeren van zyne Doorl. Hoogheit de Baronnen *van der Borch*, *van Rheede*, *Boetesélaar* en *Randwyk*. 11. Twee Koetzen waarin in eene Deputatie uit de Regeringe van de Stad 12. In de eerste Koets de Heeren Burgemeester van *Iddekinge*, en de Raadsheer *Sickinge*. 13. In de tweede Koets de Heeren Raadsheer *de Sitter* en *Cranssen* met den Secretaris *de Valcke*. 14. Agter de Koetzen van zyne Doorl. Hoogheit, volgde de Wagenmeester te Paard, aanvoerende de Trein van de 42 Koetzen der Regeringe en andere Personen. 15. De Trein wierd gesloten door een Detachement Kavallery van evengenoemden Generaal.

De Burgery stond in twee ryen geschaard, van binnen de A-Poort af tot aan de Hoofdwagt, de Militairen stonden gerangeerd op Martinie Kerkhof naar het Stadhouders Hof.

De-

De geheele Trein passeerde door de Burgery en Militairen. Na de aankomst van zyne Hoogheit op het Stadhouderlyk Hof, deden de 18 Vaandelen Burgeryen, voor welke de Tambour-Major met Staf en Pluimasie op den Hoed ging, drie generaale Salvo's, defileerende verder naar het Hof, alwaar zyne Doorl. Hoogheit zich voor de Poort bevond, voor wien de Burger-Officieren Salueerden, en by divisies geschooten wierd, waar na zy naar de Markt terug keerden. Kort daar op ontfing zyne Hoogheit de Complimenten van de Hooge en alle andere Collegien der Stad en Provintie.

Den 4 begaf zyne Hoogheit zich naar de Parade, waar na Hoogstdezelve plegtiglyk Sessie nam in de vergadering der Ed. Mog. Heeren Gedeputeerde Staten. 's Middags was 'er open Hof, waar by yder vryheit had zyn Hoogheit te zien Spysigen. Namiddags behaagde het zyn Hoogheit zich op den St. Martens Toren te begeven, bezag de Groote Kerk en deed daar op eene wandeling door de Stad.

's Morgens ten 7 uren zag zyne Hoogheit de aldaar Garnizoen houdende Kavallery manœuvreren, Hoogstdezelve nam ten 12 uren Sessie in de Vergadering der hooge Justitie-Kamer, hoorde aldaar een zaak bepleiten door de Heeren en Meesters *A. Scbertus*, *J. Koning*, *J. H. Engelhardt* en *M. W. de Raadt*, Advokaten voor denzelven Hove.

Des middags hield Hoogstdezelve open Hof, hebbende ter maaltyd de hooge Heeren Burgemeesters en Raad, benevens de Heeren Hoofdmannen van de hooge Justitie Kamer van Stad en Lande.

Buiten de A-Poort was ter eere van zyn Hoogheid de geheele straat met zand belegt en verciert met 15 Kroonen; uit de jonge Dogters waren twee gecommitteert in witte Amazone Kleederen gekleed zynde, die, by de aankomste van zyn Hoogheit, zich plaatsten in het midden van de Gebuurte met twee Zilveren Servies borden opgevuld met strooisel, daar zy zyn Hoogheit mede in de Staatsie Koets bestrooid hebben, gevende Hoogstdenzelven een Gedicht in handen.

Eereboogen zyn door de gantsche Stad opgeregt, waar onder veel fraai geschilderde en met zinryke Devisen voorzien, gevonden werden.

(Het Vervolg hier na.)

Vervolg

Vervolg van BESTEK en CONDITIEN tot den Opbouw eener Nieuwe Kerk te OUDERKERK AAN DEN AMSTEL (ziet onze voorgaande bladz. 163).

Op de nog te bepaalene hoogte zal hy daarin laaten ſchieten ter diepte van 4½ duym, en na behooren vaſt Ankeren, de Zak-Plaaten, Gordinge en Naald, en daarin menageeren een rond Venſterligt, geplaatſt invoegen dat boven, gelyk uyt de Stand-Teekening is af te leyden, nog eene breedte van 14½ voet behoud, welke Front Geevel-Muuren hy ter geheeler breedte met een Steen op zyn kant moet overrollen, en zal den Aanneemer deeze Front-Muuren ter geheeler lengte van circa 320 voet (ieder deel uyt een Lengte) moeten dekken met Greene Dek-Deelen, zwaar 3½ breed 16 duym, van boven ¼ duym afgebillioend met een hol op de Kanten voor den afloop van 't Water, en voorts na behooren door Ingemetzelde loode Dooken gevaſt; en na den Eyſch over malkanderen te werken.

Dan zal den Aanneemer op de Bint-Balken van de in 't voorige Articul beſchreeven, Hoek en Kruys of Koepel-Binten (ter formeering van 't Tablement tot de Tooren) brengen de Greene Leggers, welke op een afſtand van 17 voet Binnenſwerks in 't Vierkant op den anderen moeten ruſten, en door het daar onder brengen van de noodige Kloſſen, een egaale dragt bekomen, deeze vier Leggers, ieder lang 35 voet, zwaar 12 en 16 duym zal hy 1½ duym in de voorſz. Bint-Balken zo van de Kruys- als Hoek-Binten, en dus op agt Plaaten na het beloop der Binten inkeepen, en dezelve na den Eyſch met ¾ duyms Bouten en Schaaren door deeze Balken afſluyten.

Voorts zal hy op deeze Leggers vier zwaarden brengen, ieder circa lang 8 voet, en zullen dezelve in diervoegen geplaatſt en door Kloſſen ondervangen worden, datze op deeze Leggers een egaale Dragt bekomen en overal Waterpas leggen, en dezelve met Hakkel-Bouten van vereyſchte lengte en zwaarte opſluyten, en door duymſe Inkeepen, in de voornoemde Leggers en Kloſſen vaſt gemaakt; moetende deeze Zwaarden van Blokken zwaar naar den Eyſch gemaakt en in Voegen gelegt worden, dat de daarop te ſtellen vier Stylen, ter formeeringe van 't onderſte Raamwerk, tot de Tooren 'er vierkant op zullen ruſten en Binnenſwerks 13½ voet van den anderen komen te ſtaan.

De vier Stylen tot het onderſte Raamwerk van den Tooren, ieder lang 17 voet, zwaar 11 en 11 duym, de boven en onder Reegels, zwaar 10 en 10 duym, deeze zal hy met dubbelde Pennen en Gaten in den anderen opſluyten, zo als hy in de onder en boven Reegels zal brengen, en met Pen en Gat in werken, de Makelaars, als meede de Corbeels, zwaar 7 en 9 duym, in allen deelen bewerkt,

werkt, zo als den aart van goed Werk komt te vorderen. Ook zal hy teegens deeze Stylen op een zeekeren afstand doen brengen, vier Schooren met Pen en Gat in de Kruys- en Koepel-Balken, en voornoemde Stylen ingeslooten, alles uyt het Profil C D, en de over 't Kruys gesneeden Profilen en Grond-Teekening van 't Raamwerk nader te zien; zullende van 't Verder werk tot de Tooren by Artic. 15 nader gesprooken worden.

Artic. 9. *Spanribben, Gordingen, Nok, Sprybanden &c.*

Het voorsz. tot dus verre na behooren bewerkt, zal den Aanneemer over de hier voor gestelde Kap-Binten brengen 12 dubbelde Spanbinten, waar van de Buyten Spanten, ieder lang 18 voet, de Binnen-Spanten, lang 10½ voet, alle zwaar 5 en 7 duym, welke hy van boven half en half zal over den anderen Werken, en na behooren op de buytenste Muur-Plaaten, als meede op de Zak-Plaaten na den Eysch vast spykeren met twee 7 duyms Spykers ieder, verdagt zynde, dezelve zo verre van den andere blyven, dat de Bodem der Gooten na het doen der na te noemene Bekleeding nog in den Bodem eene wydte behoud van 10 duym.

Onder teegens voornoemde Span-Binten, zal den Aanneemer door Inkeepinge brengen eene doorgaande Gordinge, welke op de Bint-Balken rust, en daar op suffisant moet gevast worden, en zal hy deeze Gordinge, zwaar 6 en 8 duym, invoege, buytenwaards doen schieten en met een Zwaluwe Staart in de Bint-Balken Werken, dat de Opleggers, of het verder Reegelwerk gelegt zynde, strookt met de bovenkanten der Span-Binten.

Voorts zal hy maaken en nevens de Gordinge in de voorsz. Geevel Muur door Ankers, van ¾ duyms Yzer, langs 1½ voet, de Schootels 1 voet, als meede door Pen en Gat, in het Raamwerk van de Tooren vast maaken, de Naalden zwaar 4 en 5 duym, alle lang 33 voet, welke Naalden, formeerende het boven Kruys van het Dak, moeten rusten op de Vergadering van voorsz. Spanbinten, en daar na den eysch op gevat worden, en zal hy deeze Spanbinten van binnen weederzyds bekleeden met een Eyke Plankje, ter breedte van 22 duym, naar het beloop derzelve. Nog zal den aanneemer tegens de Gordingen en Kapstylen, brengen de Sprybanden op haar Tand 5 voet, zwaar 4 en 5 duym na den eysch vast genageld, ook aan de binnen zyde van de Zak Gooten menageeren de noodige openingen tot het plaatzen van vier kleyne Dak-Cazynen, 't Hout zwaar na den eysch, en zo wydt als zal bevonden worden te behooren, van boven rond en nevens de Zy-Wangen met Lood bedekt.

Artic. 10. *Beschietinge van het Dak, Leyendak, Gooten, Lood, Verval-Bak, Waterlyst &c.*

Den aanneemer zal de Muur en Zak-Plaaten, als meede de Gordinge en Nok der agt Schilden van dit Gebouw moeten bespannen met

met greene Regels, de buytenste Regels lang 18 de binnenste 10½ voet. alle uyt eene lengte, zwaar 3 en 4 duym tusschen ieder Kapbint vier Reegels, of midden op midden 15 a 16 duym van den anderen.

Op de Muur, Zak of Goot Bodem Plaaten gehield, en verder teegen voornoemde Gordinge en Nok vast gespykerd.

Wyders zal hy dit geheele Dak moeten bekleeden met ¼ duymse Vuure Deelen, ieder deel 12 duym breed; en daarze van boven niet uyt eene lengte kunnen vallen, uyt niet meer als twee lengtens te neemen, en zoo gewerkt dat vast teegens den anderen ofgeschuynt komen te leggen en sluyten, alles regt gestreeken; voorts ieder deel op elke Spanrib en op het verdere Reegelwerk met drie Nagels van bekwaame groote na den eysch vast gespykerd.

Ook in alle de Kielhoeken te maaken zodanige belegstukken, als tot het daarin brengen van Lood zal noodig zyn.

Dan zal den aanneemer dit gantsche Dak moeten beleggen met beste Rhynsche Leyen, behoorlyk gehakt en vervaardigt, wel glad en net in 't verbant als Koeverdak gedekt, en ieder Schalie met twee Nagels vast gemaakt, dat alles digt bevonden word: de Nok Naaden en Killen te beleggen met een reep Lood ter breedte van 16 duym, wel vast gespykerd en de Koppen overdekt met een Lapje Orgel Lood, voorts wel gesaudeert, alles ter zwaarte van 6 pond de vierkante voet, voorts na den eysch Geel of Benthemer Steen Couleur geverst, en zal hy vooral zorgen dat deeze Leyen, onder de Dekstukken der Front of Gevel-Muur, in de Muur een duym inschieten en eenigermaaten, ten minsten ½ duym ryzen, om aldaar het inwateren te beletten, waarom aan deeze Dekplanken, by Artic. 8 beschreeven, 2½ duym overstek en een Waterhol zo binnen als buyten moet beschaaft worden.

De Gooten die rondsomme en tusschen het dubbelde Dak moeten gemaakt worden, daartoe zal den aanneemer gebruyken Greene 3 duyms Planken van geen mindere als voor ieder deel uyt eene lengte, wel na den eysch geschaaft, en digt in den anderen gewerkt, zoodanig dat den Bodem der Zak-Gooten 9 duym breedte binnenwerks en de buyten Gooten 8 duym breedte houden, en moeten de staande stukken ieder 10 duym hoogte hebben, van boven teegens de opgaande Plint Muur schuyns bygewerkt of opgeboeyt, alles volgens de Profil-Teekening, observeerende de noodige afwatering na een der inspringende Hoeken van het Gebouw; zynde na de plaats alwaar de Reegenbak zal komen te leggen. Deeze Gooten zullen teegens 't opgaande Dak in den Bodem, en buytenwaards ter volle hoogte, en dus door een reep Lood, breed 30 duym, bekleed worden, weegende 7 pond in de vierkante voet Rhynlands, en moeten de boven Kanten der staande stukken schuyns bygewerkt en een duym in de Muur inschieten, om digt Werk te maaken,

waarom

waarom hy voornoemde Plint-Muur dan ook over zyne geheele lengte moet dekken met een reep Lood van 6 pond de vierkante voet, invoegen dat het binnenwaards 1½ duym overstek heeft, en in de Goot teffens afwaterd, dus in 't geheel breedt 11 duym, alles na den eysch, wel digt met goed Solderlood gesoudeert, en ten minsten 2½ duym over den anderen gelegt.

De Vervalbak aan den uytloop moet groot zyn 30 duym vierkant, wel vast gemaakt op ¼ duyms Yzere Stoelen, waar aan een dubbelde Loode Pyp, van 4 duym over Kruys, circa lang 44 voet, en zal deeze Bak 6 duym boven den Bodem der Gooten uytsteeken om al het Water te kunnen versweigen; voorts na den eysch teegens de Muur met Loode Riemen vast gemaakt, en met een houte Kooker daarom.

Het Lood in de Gooten gelegt zynde, zal hy dezelve bedekken met de noodige Goot Planken van 1½ duyms Greene Deelen op dito Klossen, van onderen uytgehold, op de midden 4 voet van den anderen vast gemaakt, en zoo breed als 't Lood in den Bodem der Gooten, om het bersten en scheuren derzelve voor te komen.

Eyndelyk dit Gebouw rondsomme te voorzien van een Voor-Lyst, gemaakt volgens de schets uyt de groote Profil-Teekening te zien, hebbende eene breedte van 44 duymen 22 duym Overstek, moetende het Plansier, Fries en Architrave na proportie, alles zindelyk en Keurig na den eysch bewerkt worden, en zal hy boven in de Neus een Lyst maaken Waterhol, diep 1½ duym, voorts bekleeden ter geheele lengte met een reep Lood van 5 pond in den vierkanten voet, alles zindelyk te bewerken.

Artic. 11 *Separaat- en Binnen-Muuren en Zolder-Balken.*

De Aanneemer zal na maate dat met het Opwerken der Buyten-Muur vordert, op het Fundament der Separaat- en Binnen-Muur Metselen het schoone Werk tot dezelve, dog eerst, ingevolge de Platte Grond-Teekening, stellen de noodige Deur-Cazynen by Artic. 12 nader beschreeven. De Separatie-Muur zal hy tot de hoogte van 16 voeten, ter zwaarte van 2 roode Moppen, en verder tot onder de Stylen en Corbeels, of na beloop van het Hoek-Bint, zynde nog 32 a 33 voet, ter zwaarte van 1½ dito Steen, optrekken.

De Binnen-Muur, waardoor de Consistorie, Portaal, Stookhok en het Gat voor de Trap word bepaald, in 't geheel lang 52 voet, tot de hoogte van 16 voet, ter zwaarte van eene Mopsteen op te Metselen, verdagt zynde, dat na maate deeze Separaat en Binnen-Muuren in hoogte vorderen, wel en na behooren met het Buyten-Muurwerk, en verder in den anderen worden verbonden, en met Tanden in een Gemetseld, alles in Kalk-Mortel gelegt, onder de Rey afgeraapt, en voorts meedoorgegooten Kalk Polysten, zo als by Artic. 6. nopens het Metselwerk reeds is gezegt.

De Binnen-Muur tot de voorsz hoogte van 16 voeten opgetrokken zynde, zal hy daarop brengen 5 Greene Zolder-Ribben. ieder uyt twee Lengtens, en in diervoegen gelegt, datze om den anderen op de Binnen-Muuren komen te rusten, en 9 duym in de Buyten-Muur inschieten, alle deeze Ribben lang 37 voet, zwaar 7 en 9 duym, als nog langs de Separatie en daaroverstaande Buyten-Muur, dito Stryk-Ribben, en leggen op de twee middelste Ribben de noodige Raveelbalken, tot de Schoorsteenen voor de Consistorie en het Stookhok, als meede de Raveelbalk voor de Trap, zwaar 7 en 9 duym, en zal hy deeze Zolderbalken aan drie zyden glad schaaven, van onder met Duyvel-Jagers of een Kraal, groot 1 duym, en zorg draagen, dat de Raveelingen zuyver met Pen en Gat zyn in den anderen gewerkt, voorts op een verborgen Tand, en dan alle Borsten en Verstekken digt tegens den anderen sluyten, ook alwaar dat de Eynden op de Binnenmuuren tegens den anderen komen, zal hy over het andere Bint, en dus op vier Plaatsen dezelve aan den anderen Koppelen, met inlaatende platte Koppel-Yzers, ieder lang 18 duym en alle met 8 taaye Nagels vast gespykerd, de Strykbinten verder in de Separaat en Geevel-Muur, ieder met twee Blinde Ankers van ¾ duyms Yzer, lang na den Eysch vast maken, ook aan weêrzyden van de Zy-Gevels brengen vier Ankers van ¾ duyms Yzer, de Schootels lang 18 duym, de Veeren 2½ voet op zy tegens de Balken, met een Zwaluw-Staart ingelaaten, en ieder Anker met 5 Anker-Nagels gespykerd, alle blind te werken.

Voorts zal den Aanneemer de noodige Enrafeeringe doen op de voorzeyde Binnen-Muuren, dog welke niet mag geschieden als door in Tras gelegde Steenen, en zy den Aanneemer op een Boete van 50 Guldens bedagt, dat hy geene aanstoppinge mag doen op plaatsen daar het Hout langs of in de Muuren komt te leggen, als met sterken Tras, om het zelve Hout voor verrottinge te conserveeren, en zal hy met betrekking tot de Ankers, die hy bevoorens moet Verwen, het zelve observeeren, waarop in 't byzonder moet gelet worden.

Op de hoogte van 22 voet boven de voornoemde Balken, zal den Aanneemer nog leggen 8 Greene Balken, ieder lang 20 voet, zwaar 6 en 8 duym, moetende rusten op de Separaat en daar over staande Kerk-Muur, en zal hy met het aanbrengen der Ankers om den anderen Balk en Raveel-Binten handelen, als hier vooren, nopens de onderste Zolder-Balken is gezegt.

Artic. 12. *Deur-Cazynen met deszelfs Deuren, Kerk-Raamen, &c.*

Den Aanneemer zal in de Voor- en Agter-Geevel deezer Kerk, dat is na de zyde van het Dorp en na den Amstel, op de reeds gestelde Sosynsche Steene Nooten, by Articul 6 genoemd, stellen het Raamwerk tot de Ingangen van Breemer Steen, binnenwerks breedt 7 Voet, hoog 14½ Voet, de Stylen en boven Dorpel zwaar 15 voet en

15

15 duym; de boven Dorpel zal regt in het midden moeten vercierd weezen met een netgesneedene afhangende Festonade, waarvan de Middel-Roos 10 a 12 duym ryst, alles na de kunst bewerkt, met zyne Lysten, Banden, na buitengaande Sponde of Cantelabus en Aanslagen, daarin vastgegooten 1½ duyms Kopere Duymen, van Geel Koper, vercierd met zyn Architraaff, sprong hebbende met het naakt van de Muur, volgens het Profil in 't groot geteekend, na den eisch geankerd: en zal den Aanneemer aan de binnenzyde, tegen voornoemde Cazyn, nog stellen een dito van Hout, de Stylen zwaar 6 en 8 duym, na den eisch bewerkt, rondsom 2 duym kleinder dan 't Steene, de Hoeken gebrooken, rustende op Nooten van bekwaame groote, om daar een Houte Hekje te kunnen aan afhangen, dat hy na goedvinden mede zal bezorgen, en nevens het Cazyn maaken van Greenen Hout.

Voorts zal hy aan de voornoemde Steene Stylen hangen de dubbelde Deuren, die in 't midden opengaan en na buiten openslaan, in Vergaderingen van 2½ duyms Wageschot en de Paneelen van 1½ duyms dito Hout, met inleg van Lysten aan de buiten zyde, en aan de binnen zyde met een vaste Schaaf gewerkt, alles zeer gaaf, regtdradig en beendroog Hout, (zonder het Kloshout te mogen gebruiken). Verders alles gewerkt na de Teekening en Mallen hem daarvan te geeven; daartoe leeveren suffisante, aan de binnekant ingelaatene Kopere Hengsels, met Koper Schroeven, hebbende Vierkante ingelaatene Hoofden, daar deeze Deuren aan zullen af hangen, met een best soort van Nagtslot, dat mede aangeschroeft kan worden, en waarvan de buiten Plaat Koper moet weezen.

Wyders aan ieder Deur van binnen en buiten nette gesneede Knoppen van Pokhout te brengen, na den eisch vastgeklonken, om de Deuren na zig te kunnen trekken.

Voorts met Schuyven van binnen voorzien, om de Deuren openstaande vast te kunnen zetten, alles net, en zoo als het Sluytwerk aan zoodanige Deuren is vereischende.

Den Ingang tot de Consistorie en Stookhok, wydt 6 Voet, en in den Boog hoog 9 Voet, van binnen met een Sponning van 1½ Steen in de Muur, daar de Deuren inslaan, en deeze Ingang voorzien met Vier Hardsteene Duymstukken en een Sluytstuk in de Boog, zwaar na den eisch, waarop het Jaartal 1774 moet gehouwen worde, en zal hy aan voorn. Duymen en Hengsels afhangen de Deuren, in allen deelen gemaakt van fatzoen en zwaarte, als van de voorsz. buiten Deuren is gezegt. Voorts zal hy op dezelve wyze, op eene hem aan te wyzen plaats, nog maaken een kleine Opening, met een Deur daarin, en zulks omtrent de Bank van den Ambagtsheer.

De Vyf binnen Deur-Cazynen, om door dezelve gemeenschap te houden met het Kerk-Gebouw, de Consistorie, Stookhok en Trap, te plaatsen, zoo in de Separaat als Binnen-Muuren, by Artic. 11.

beschreeven, en uit de Grond-Tekening nader te zien, zal den Aanneemer, alvoorens hy aan 't optrekken deezer voornoemde Muuren gaat, in gereedheid moeten hebben, alle in den dag, hoog 7 Voet, breed 3½ Voet, de Stylen en boven Dorpels Greenen Hout, zwaar 6 en 8 duym; de Onder-Dorpels (op een ½ duym tot gelyks Vloers van die der Kerk in de Grond ingelaaten) Eyke Hout, alle zuiver in den Haak gewerkt, aan de eene zyde een Sponning, groot 1½ duym, en aan de andere zyde een Kraal, groot ¾ duym, en daarop leggen aan weerzyden een behoorlyke en netgewerkte Architraaff Lystje, om de Muuren te dekken, alsmede van Kwellatten voorzien, verdagt zynde om de twee Cazynen, uitkomende naar het Doophek, eenigermaate netter te vercieren, zoo als dat bevonden zal worden te behooren.

Voorts in deeze Cazynen te maaken Vyf Paneeldeuren, aan weerzyden schoon gewerkt, de Schaaf groot ¾ duym, in ieder Deur drie Reegels komt twee Paneelen, de Bossing groot 1½ duym in den dag, alle de Reegels van Wagenschot, zwaar 1½ en breed 8 duym, de middel Reegel ½ duym breeder voor de Schaaf, op dat de naakte van breedte egaal is, alles zuiver met Pen en Gat in den anderen gewerkt, en aan een zyde met een nette Oief, groot ½ duym, aan 't Reegelwerk geschaaft, teffens letten dat alle de Verstekken digt zyn, de Paneelen van ¾ duyms Wagenschot, mede aan beide zyden schoon gewerkt, de Bossing groot 1½ duym, en van ieder Paneel de vier Hoeken gebrooken; voorts in den anderen geploegd en ieder Deur aan de Cazynen afhangen met een paar Knieren zwaar No. 7. en sluiten met een insteekend Dag- en Nagt-Slot, met Pokhoute of Kopere Krukken voor het Dag-Slot. Over het Stookhok zal hy by den Ingang nog plaatsen een looze Deur, waarvan de Stylen en Deur te maaken zoo en diervoegen als bevonden zal worden te behooren.

Den Aanneemer met het optrekken der Kerk-Muuren gekomen zynde tot de hoogte van 4 Voet boven de begaane Grond, of gelyks met de bovenkant van het Sosynsche Steen-Plint, zal hy ter Verligting van de Consistorien en het Stookhok stellen twee nieuwe Schuyf-Cazynen, in den dag, hoog 8. Voet, en voorts in alle deelen bewerkt, als soortgelyk Werk komt te vereischen; de Raamen van goede Tegenwigt, Blinden en Sluitinge voorzien.

Voorts zal hy, met het optrekken der Buiten-Muuren gevordert zynde tot de hoogte van 13 Voet boven het gezegde Plint of 17 Voet boven de begaane Grond, ingevolge Artic. 6. in de Kerk-Muuren plaatzen 12 Kerk-Raamen, buitenwerks hoog 21½ Voet, breed 8½ Voet, verdagt zynde dat dezelve van boven met een Ovaals Toog gesflooten, en met een Strekboog van 1½ Steen breedte overrold, en de Sosynsche Steenen Onderdorpels, lang 8½ Voet, zwaar 20 en 7 duym, 2 duymen buitenwaards leggen en 1 duym afwate-

watering heeft; voorts zorgen dat aan de binnen zyde, rondsom ieder Vensterligt het Muurwerk een Sponning behoud van een Steen, om 'er de nog te beschryvene Glas-Raamen van buiten te kunnen aanbrengen.

Wyders zal den Aanneemer in voornoemde Openingen moeten stellen 12 dubbelde Glas-Raamen, van best Eyken Hout, in allen deelen van Fatzoen, als uit het groote Profil en Stand-Teekening te zien is, waarvan het Raamwerk en de in 't midden regt opgaande Stylen, zwaar 5 en 7 duym, van groote dat tegens en in de voorsz. gemetzelde Sponningen rondsom wel past, en na behooren op de Sofynsche Steenen Dorpels door indookinge komt te staan.

Voorts in dit Raamwerk te brengen Vier Reegels, en in ieder Vak 12 Ruyten, waarvan hy de bovenste zoo wel als het Reegel Werk na beloop der Boogen moet neemen, de Stylen zwaar 1½ duym blyvens Hout en nevens het Glas in den anderen gewerkt, volgens het Houte Model, hem ter zyner tyd daarvan te geeven, moetende in deeze Raamen gebruiken best wit Fransch Glas, van het Merk de drie Kruysen, ieder Ruit groot 9 en 12 duym.

Voorts in alle deelen te handelen en in Stopverf te zetten, als den aart van goed Werk vereischt, en vooral zorgen om digt Werk te maaken.

Artic. 13. *Schoorsteenen, Vloer, Solder, Beschot, in en boven de Consistorie en het Stookhok, Trappen, &c.*

Den Aanneemer zal volgens de Grond-Teekening en het Profil, gesneeden door de Consistorie &c. in dezelve brengen een Italiaansche Schoorsteen, diep 24 duym, breed 6 voet en 1 Steen agterwaards in de opgaande Brand-Muur ingelaaten, de twee Hoekstukken uit de Vloer, hoog 4½ Voet, zwaar 7 en 9 duym en het Mantelbord, zwaar 9 en 3 duym, van droog Greenen Hout, in den anderen gewerkt met gebrooken Hoeken van 8 duym, den onderkant van vooren 4 a 5 duym toogen, en daarom leggen een nette gewerkte Haardlyst, breed 8 duym, de Sprong circa 4 duym, het Voorstuk cierlyk na het Mantelbord ingetoogt, en stellen het Mantelbord op twee Lastdragers of Swaanenhalsen, moetende de Penanten, voor zoo verre regt opgaan, zwaar weezen 4 en 6 duym, van vooren en aan de buiten kanten uitgeloijeerd, van onderen een Plint, hoog 6 duim, en een Buik Lystje onder 't begin van de Toog, alles zuiver gewerkt, brengende in de Lastdragers of Pylasters van vooren in de Paneelen een klein Lofwerk, by form van afhangende Feston.

Voorts Metzelen binnen de Lastdragers twee gebrooken Hoeken, ter hoogte van het Mantelbord, en wederzyds een staande Plaat van agteren, en een leggende Plaat, lang 6 Voet en breed 3 Voet, en daar omme werken een Marmere Band, breed 4 duym, zwaar na den eisch. Als dan het Mantelbord aan twee Ysere Staven, zwaar 1¼

duym

duym vierkant afhangen, en de Schoorsteen tot onder de Raveeling na beloop van 't Mantelbord, in een regt alliniament, ter zwaarte van ½ onder Steen opmetzelen, verdagt zynde dat den Boesem telkens in de opgaande Muur met Kassen word verbonden, en dezelve met een Loose Tong, Tregtersgewyse of by form van een Sandlooper, eenigermaaten inkrimpt, en vervolgens wyder word, en zig in de opgaande Schoorsteen verliest. Voorts om deeze Schoorsteen brengen een Kast van ¾ duyms Greenen Hout, en zoo wel op de gebrookene Hoeken als van vooren en op zyde 't Paneelwerk daarin, en van boven tegens de Raveeling een nette gewerkte Lyst, alles in diervoege bewerkt als hem staande den Arbeid nader gezegt zal worden.

Deeze Schoorsteen aldus tot door de Raveeling der beneden en boven Solder-Balken opgetrokken zynde, en op Slapers gebragt, zoo als zulks uit de voornoemde Profil-Teekening is te zien, zal hy deeze Pyp, welke als dan nog 3½ Steen Vierkant blyft, verder tot 4 Voet boven het binnen Schild van het Dak regt opmetselen, egter zorgen dat de Binten niet beschadigt en alles door Lood daarom te brengen, wel digt gemaakt word, tot Genoegen der Heeren Besteeders.

Voorts de Muur en deeze Pyp van boven dekken met een Eyke Raam, en zorgen dat ze voor het Inregenen bevryd is.

Den Aanneemer zal in 't Stookvertrek maaken een Schoorsteen, waarvan de Eyken Mantel te plaatzen op eene hoogte van 5 Voet, lang 6 Voet, zwaar 5 en 9 duym, daar van vooren aanbrengende twee Ysere Staven, zwaar 1½ duym, welke van onderen met een Veer tegens de Raveelbalken gespykerd worden. Dan zal op dit Mantelbord en te gelyk door de Raveeling optrekken de Schoorsteen Pyp, zwaar 1 Ondersteen, en die op de wyze als van de voorige Schoorsteen is gezegd, op Slapers doen rusten, en verders binnenwaards tot door het Dak ophaalen, verdagt zynde dat de in deezen Boesem te maakene Tregter naar proportie eenigermaate wyder is. Voorts den Haard te voorzien met eene aan hem te leeveren staande en leggende Plaat, en bezetten dezelve weederzyds tusschen het beloop der Schoorsteen, voor zoo verre zulks noodig is, met witte of bruine Tiggel-Steentjes, alles naar den eisch te behandelen.

In de Consistorie of Kerken-Kamer zal den Aanneemer tot de Planken Vloer leggen, zeven Eyke Ribben, ieder lang 14 Voeten, zwaar 4 en 5 duym na den eisch Vierkant beslagen, en zorgen datze 1 duym diep in de Muur worden aangestopt, en de bovenkant derzelver 2½ duym onder de begaane Grond der Vloer van de Kerk by Articul 14 beschreeven, komt te blyven.

Voorts deeze Ribben te leggen op gemetzelde Teerlingen, midden op 3 Voet van den anderen, en zal hy alvoorens de Ribben te leggen, de Grond met fyne Puyn aanstampen, alles regt naar

naar de Lyn, ten einde dezelven gelegt zynde, daar tusschen tot circa gelyks den bovenkant te noodige Zee-Schulpen of Schuym van Zout kan worden ingebragt, als dan deeze gelegde Ribben te bevloeren met mooije drooge 2 duyms Denne Deelen, alle uit eene lengte van 19½ Voet, van boven wel glad geschaaft, naar de Lyn gestreeken, zo digt doenelyk tegens elkanderen gedreeven, en op ieder Rib met drie 20 pondse Sluypers vastgenageld, de Koppen alle ingedreeven, de Gaten met Stopverf digt gemaakt, en alle de Naaden van boven gelyk geschaaft, volgens den eisch.

Wyders zal hy Aanneemer de Vloer van het Stookhok onder de Lyn tot ¼ duym onder de reeds gelegde Planken-Vloer van den Kerken-Kamer vast aanstampen, en dezelve vervolgens beleggen met beste Blaauwe Utrechtse heelbakken Plavuysen, alle in het Verband en goede ordre gelegt, wel regt Waterpas, in een goed Liniament, zonder Bulten of Laagtens, in basterd Tras.

De Bevloering van de Gang en Portaal voor de Trap, die teffens toegang geeft tot de Kerk, zal hy op gelyke hoogte met de Kerk-Vloer en Vloer van het reeds beschreeven Stookhok beleggen met Blaauwe Arduyne Steenen in Zand, en in een goed Verband Waterpas gelegt; zoo behandelt als nopens de Kerk-Vloer hierna word gezegt.

De beneeden Verdiepinge van voornoemde Kamer, Stookhok en Gang, lang 34, breed 19½ Voet, zal den Aanneemer overzolderen met 1¼ duyms Denne-Deelen, wederzyds glad geschaaft, en met vast Ploegen digt in den anderen geploegt en aangedreeven, ieder Deel op ieder Rib gespykerd met drie 20 ponds Sluypers.

Nog zal hy ter lengte en breedte voorsz. een Solder leggen over de boven Etage van ¾ duymse Denne-Deelen, in allen opzigte bewerkt als de Solder beneeden.

Den Aanneemer zal tusschen de onderste en bovenste Verdieping boven de Kerkenkamer en het Stookhok nog brengen twee Beschotten, en ten dien einde stellen wederzyds 6 Stylen, ieder lang 22 Voet, zwaar 4 en 5 duym, in de onderste Vloer door inkeepinge en van boven tegens de Balken gespykerd; voorts tegens deeze Stylen te doen eene Bekleeding van ½ duymse Vuure Deelen, na den eisch geschaaft, gestreeken en in malkanderen geploegt, menageerende in een ieder dezelve een Deur naar den eisch met Hengsels afhangen en van Slootwerk voorzien.

Nog zal den Aanneemer, ingevolge de Stand- en Grond-Teekeninge, maaken de vereischt wordende Trappen tot den opgang na den Tooren en Solderinge boven de Consistorie-Kamer &c.

Die tot de eerste Solder hoog 17 Voet, te beklimmen met 28 Treeden met een halve Slinger tusschen beiden, bestaande uit 19 Treeden, dan met 17 Treeden en een quart Slinger tusschen beiden, bestaande uit 7 Treeden, alle deeze Treeden van Greene Hout,

Hout, zwaar 2 duym; de Slootborden 1 duym, de Quartier-Boomen Eyken Hout, zwaar 3 en 12 duym: voorts te maaken met een behoorlyke Leuning, waarvan de Stylen voor zoo veel in 't Gezigt komen, net moeten bewerkt zyn en naar den eisch in de Quartierboom ingelaaten worden; alles ter hoogte en breedte als goed Werk komt te vorderen, en zal hy de Treeden van agtere bekleeden met ¾ duyms Deelen: de verdere Solder-Trap, welke nog 32 Treeden met een halve Slinger in zig bevat, en waardoor men de bovenste Solder beklimt, zal hy op gelyke wyze dog naar proportie minder bewerkt, moeten maaken, zoo als hy op deeze Solders hoogte nog moet maaken de noodige Treeden, om den Tooren en Uurwerk te beklimmen, en zal hy daar ter plaatzen noch een Deur moeten stellen, een afschietinge maaken en een gedeelte Solderinge leggen om veilig te kunnen op- en afkomen; alles te behandelen, zo als hem, staande den arbeid zal worden aangeweezen.

Eindelyk zal den Aanneemer het Terrain rondsom de Kerk, tot genoegen en volgens aanwyzinge van Heeren Besteeders moeten Bestraaten, en Leeveren daartoe met bewys van de Leverantie op het Werk 20,000 Vechtse Straatklinkers, die hy, (de grond vast aangestampt zynde:) in Sand en in een behoorlyk Verband moet leggen.

Artic. 14. *Binnen-Werk tot de Kerk: Beschietinge der Solder-Balken, Vloeren, Predikstoel, Portaal &c.*

Den Aanneemer zal tot formeering der Koepel van het Kerk-Gebouw, die in 't midden uit vier ronde Schilden en uit de vier Zyden, meede ieder uit twee rondgaande Schilden moet bestaan, zoo als de Teekening aanwyst, eerst tegens de Kapstylen, Corbeels en daar het verder noodig is, doen de Toogsgewyse aanvullinge; welke aanvulling van de Middelkoepeling, na de Termyninge moeten uitgehold en door Klossen aan te brengen, uitgetoogt worden, voorts tegens deeze Binten, Stylen, Corbeels en Klossen doen de bekleedinge met ¾ duymse drooge Vuure Deelen, die van onderen glad geschaaft, geploegt en naar behooren met Sluypers worden vastgenageld, verdagt zynde aan alle deeze Deelen eene behoorlyke afwisselinge te geeven, dat dezelve wel droog zyn en de Naaden, zoo veel doenelyk, voor 't oog worden weggenomen, en in de Hoeken naar den eisch scherp gewerkt en wel aangedreeven.

Voorts zal hy over de Vergaderinge in de Vier Hoeken van de Middelkoepel en langs de Schild-Muuren brengen, eene nette gewerkte Lyst, om de Naaden te dekken, welke na de Toog der Boogen is uitgewerkt, alles te behandelen zoo als zal bevonden worden te behooren, en zal hy rondsom het begin der Koepelinge brengen eene Impost-Lyst, breed 12 duym, de Sprong 7 duym, cierlyk bewerkt en naar behooren tegens de Strykbalken, waarop de Kapstylen in de buyten-Muuren rusten, gevat, zoo als de Teekening der

der Profilen zulks nader aantoonen: bevattende deeze Koepeling te zamen genomen, in zig circa 5500 vierkante Voeten en voornoemde Impost-Lyst eene Lengte van 236 Voeten.

Alvoorens den Aanneemer een begin maakt met het bevloeren der binne Ruymte van de Kerk en het Portaal voorsz. groot 3460 Quaadrate Voeten, en waarin circa 265 a 270 Graven afgedeelt zynde volgens de Amsterdamsche Keure kunnen gelegt worden, zal hy hebben zorge te dragen dat 'er eerst de noodige opruiming word verrigt, om de Lyken of Kisten, door Heeren Besteeders op de daartoe gestelde Plaatzen te laaten bezorgen; en zal hy zulks gedaan zynde, de Grond rondsomme weggraven ter diepte van 6 duym, onder 't begin der schoone Muur of Onderkant der Sofynsche Plint van het Gebouw, voorts dit Terrain wederom aanvullen ter hoogte van den Onderkant der voornoemde Plint-Steenen, met goed Sand en tot die hoogte na den eisch vastgetrapt, en door het begieten met Water een vaste grond bekomen hebbende, zal hy Waterpas en in een goed Verband de Bevloering doen, waartoe hy voor zoo verre die strekken, moet gebruyken de zig op het Werk bevindende Oude Vierkante Blaauwe Arduyn- en Zerk Steenen, welke hy zoo veel mogelyk buiten het Gezigt moet plaatzen en zorgen, om die, welke mankeeren en circa 200 stuks zal bedraagen door hem geleeverd worden, welke ten minsten 24 duym Vierkant en 2 duym dik moeten zyn, te leggen op de meest in 't oog loopende Plaatzen, als in 't Doophek, Voor-Portaalen &c. alles te behandelen tot genoegen der Heeren Besteeders.

De Predikstoel zal hy op de eerste aanzegginge uit de Loots-Kerk hebben te verplaatzen in de Nieuwgemaakte Kerk, dezelve tegens de Separaat-Muur stellen, en den Hemel Suffisant, tot genoegen van Heeren Besteeders afhangen, zoo als hy de Trap geheel moet vernieuwen, en maaken in die smaak als uit de Teekening genoegzaam is op te maaken, alles van Eyken Wagenschot en volgens den aart van goed Werk.

Voor de groote Ingangen, zal hy nog maaken twee Binnen-Portaalen, ieder Portaal van vooren en op de zyde hoog 13 Voet boven de begaane Grond: en stellen ten dien einde, voor ieder ses Eyke Stylen, zwaar 5 en 16 duym, en Werken boven in dezelve met Pen en Gat de noodige Regels, alle binnenwaards voorzien, nevens de Stylen van ¼ duyms Sponningen tot de aanslagen der Deuren met een Architraaf Lystje bekleed, aan beide de Zyden zal hy daarin afhangen een enkelde Paneel-Deur, en in 't Front van ieder Portaal een dubbelde Paneel- of Porte Brisée Deur; de enkelde Deuren in den Dag hoog 7 Voet, breed 3½ Voet, de Porte Brisée in den Dag hoog 12 Voet; alle deeze Deuren zal den Aanneemer wederzyds schoon werken, de Schaaf groot ¼ duym, in ieder Deur 3 Regels Hout, zwaar ¼ en breed 8 duym, de Panneelen van mooy ¼ duyms

Wagenſchot, alles naar den eiſch in het Verſtek cierlyk in den anderen gewerkt, hangende ieder Deur teegens de Muur Stylen als teegens de Middel Stylen af, met een paar Knieren No. 7. en fluiten ieder Deur met een inlaatend Slot, brengende aan de Porte Briſée, zoo onder als boven de vereiſchte Knippen.

Voorts zal den Aanneemer deeze Portaalen boven ieder Deur, en van ter zyden op hun plat moeten bekleeden met duyms Eyke Planken, naar den eiſch van onderen geſchaaft en in den anderen geploegt, daaraan werkende een nette Lyſt breed 13 duym, Sprong 6 duym, zoo en invoegen gewerkt, als zal bevonden worden te behooren.

Artic. 15. *Raamwerk tot den Tooren, Binnenwerk.*

Den Aanneemer zal op het onderſte Raamwerk van den Tooren, ingevolge het ſlot van Articul 8 tot dus verre vervaardigt, en zulks op de boven Regels nog ſtellen en met Pen en Gat daarop vaſt werken, vier Greene Stylen ieder lang 16 Voet, zwaar 9 en 9 duym, in dezelve zal hy zoo boven als in de midden nog werken de agt Regels, ieder lang 9½ Voet, zwaar 9 en 9 duym, voorts daaraan teffens inwerken vier Kruys-Swiepingen zonder de Pennen ieder lang 11 Voet, zwaar 6 en 8 duym, als mede nog 8 Corbeels van 5 Voet, zwaar 5 en 7 duym, alles ingevolge den aart van 't Werk en volgens de Teekening in malkanderen gewerkt en met Pen en Gat opgeſchooten.

Dan zal den Aanneemer op 't voornoemde Raamwerk brengen een ſoort van Kruys, ruſtende op het midden der vier Bovenreegels, gemaakt van 2 duyms Yzer met een opgaande ronde band in 't midden, om 'er de Speer, lang 20 Voet, zwaar 10 en 11 duym, Loodregt op te kunnen zetten. Teegens welke Speer (die van boven na den eiſch moet verdunt worden,) den Aanneemer nog moet brengen Vier Swiepſchooren, ieder lang 6 Voet, zwaar 6 en 8 duym, met Pen en Gat op de midden der boven Reegels en tegens de Speer ingelaaten. Voorts zal hy uit de Vier Hoeken van dit bovengeraamte nog brengen, en insgelyk met Pen en Gat in de Speer inlaaten, Vier Krommers, ieder lang 16 Voet, gezaagd uit Plaaten van 20 duym, en werken eerſt tegen de Swiepſchooren een Legger, dus te zamen vier ſtuks, voorts op 't midden derzelve een Stand-Vinkje, alles zwaar 4 en 5 duym, lang naar den eiſch, om alzoo de Koepeling na den eiſch te kunnen verrigten, en aan de Speer of het Werk zelfs de noodige vaſtigheid te geeven.

Voorts zal den Aanneemer het geheele Raamwerk tot den Tooren moeten bekleeden met ⅝ duyms Greene Deelen, daarin menageeren de noodige opening onder het Uurwerk en Galmgaten, ieder Deel regt opgaande naar den eiſch gedreeven, vaſt geſpykerd, en met vaſte Ploegen in malkanderen gewerkt: dan zal hy op de Vier Schilden, zo onder als boven brengen een net gewerkte Impoſt-

Lyſt,

Lyst, zoo als hy boven langs het begin der Koepeling zal brengen een net gewerkte Architraaf-Lyst, alles volgens het model hem ter zyner tyd te geeven, en zoo als zulks uit de Stand-Teekening genoegzaam is op te maaken: voorts nog brengen onder 't Uurwerk een soort van Ballustrade, als mede op het onderste naakt, of op de boven Bekleedinge van 't onderste Raamwerk aan Vier Zyden een net gesneedene Festonade, alles van zoodanige groote als men kan nagaan dat op een zeekere afstand zal aan het oog voldoen. De Bovenkoepeling en Speer zal hy insgelyks bekleeden met ¾ duyms Greene Deelen, alle na den Toog gevast, en bekleeden dezelve zo wel als den geheele Tooren, voor zoo verre boven het Dak uitkomt, rondsom met Lood van 6 pond in de Vierkante Voet, zorgdraagende dat t'eenigermaate over de aangebragte Lyst springt, als mede ter plaatze daar het verder noodig is, ten minsten 3 duym over malkanderen of daar het vereischt word, gesoldeert, en met spykers gevast, welke men zoodanig moet aanbrengen datze in 't geheel geen ondigt Werk kunnen baaren, waarop in 't byzonder zal gelet, en telkens zoo lang 't niet voldoet, tot genoegen van die het opzigt heeft, moeten verandert worden.

Den Haan van de Oude Kerk Tooren zal hy op voornoemde Speer stellen, en daar zoodanige veranderinge aan maaken als zal bevonden worden te behooren.

Het Uurwerk zal niet door den Aanneemer behoeven verandert te worden, maar na den eisch in ordre gebragt zynde, zal hy het zelve naar behooren moeten plaatsen in voorschreeven Kerk Tooren.

Het Plat, waarop men gelyks grond met het onderste deel der Ballustrade gaat, zal hy in 't geheel met Lood van 7 pond in de Vierkante Voet bekleeden, gelyk mede het daarin te menageeren Luyk, alles te maaken volgens den aart van goed Werk.

De Klokstoel zal hy in allen Deelen maaken van Greenen Hout en stellen op zoodanige wyze, als uit de Teekening is te zien.

De onderste Vier Leggers of Balken, ieder lang 10½ Voet, zwaar 9 en 12 duym, deeze moeten rusten op de middelste Reegel van het onderste Raamwerk den Tooren en daar met 8 Hakkelbouten, alle lang 18 duym, opgevast en ¾ duym op ingekeept worden.

De 6 buyten Stylen alle lang 8 Voet, zwaar 9 en 12 duym, nevens de 3 binnen Stylen lang 8 Voet, zwaar 7 en 10 duym, zal hy op voornoemde Leggers met Pen en Gat inlaaten en met Houte Trek-Nagels op fluyten, de 2 boven Dorpels lang 10 Voet, zwaar 9 en 12 duym, een dito zwaar 7 en 12 duym, 12 Corbeels tusschen voornoemde Stylen, lang 4 Voet, zwaar 7 en 9 duym, 6 dito lang 5½ Voet, zwaar 7 en 9 duym, 12 Kruysbanden lang 6½ Voet, zwaar 5 en 7 duym; dit alles zal hy naar den eisch in en op malkanderen werken, tot genoegen der geene aan wien het opzigt is toevertrouwd.

Tot het boven einde zal hy op den boven Dorpel met Pen en Gat inlaaten 6 Stylen, ieder lang 4½ Voet, zwaar 8 en 10 duym, de twee boven Hoofden lang 7½ Voet, zwaar 8 en 10 duym, 12 Corbeels lang 7½ Voet, zwaar 7 en 9 duym, 6 Kruysbanden, lang 5 Voet, zwaar 5 en 7 duym, 6 Koppelbalken lang 10½ Voet, zwaar 6 en 10 duym, alle indiervoegen op te fluyten als hier vooren is gezegt.

De drie lyke Hoofdbalken daar de Klokken aan hangen, te zaamen lang 17 Voet, zwaar 14 en 18 duym, deeze zal hy, volgens den aart van zoodanig Werk met ½ duyms Beugels, breed 2 duym van Zweeds-Yser bekleeden, brengen een Spil van 3 duyms Staf-Yser door deeze Hoofdbalken, en zorge dragen dat de Klokken daarin diervoegen aan afgehangen worden, (dat voor den Aanneemer zyn Reekening moet geschieden) als den aart van het Werk vereischt, daaraan maakende al 't geene verder noodig is, om de Klokken op een gevoeglyke wyze te doen luijen, alles tot volkomen genoegen van Heeren Besteeders.

(*Het Vervolg hierna.*)

Te Ouderkerk aan den Amstel is op Dingsdag den 23 November 1773 *by Publieke Opveiling in de Kerkloos aldaar aanbesteed, het maken, en leveren van alle de Materialen, behoorende tot den Opbouw van de Nieuwe Kruiskerk op dezelve Plaats daar de Oude Kerk gestaan heeft, en is de Aanneemer daar van* Andries Westerhuyzen, *Mr. Timmerman te* Amsterdam *voor de Somma van f* 42800 -

MAGISTRATUREN EN *AMPTENAREN.*

Na voorgegane Nominatie, door de Ed. Heeren Bewindhebbers der Oost-Indische Maatschappye, aan zyne Doorl. Hoogheid den Heer Prins Erf stadhouder gepresenteerd, is tot Advocaat-Fiscaal te *Batavia* geeligeerd, de Wel Ed. Heer Mr. *Petrus van der Vorm*, in plaatze van den Wel Ed. Heer A. C. Verspyk, welke tot ordinaris Raad van Justitie is opgetreden.

Op voorgemelde wyze is tot Bewindhebber dier Maatschappye ter Kamer *Amsterdam* geëligeerd, de Wel Ed. Heer Mr. *Matthys Straalman.*

Hun Hoog Mog. hebben de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Hendrik Beers Wils*, aangesteld tot Raadsheer in de Ed. Mog. Hove en Raad van Vlaanderen resideerende te *Middelburg*, in de plaats van wylen desselfs Vader den Hr. Mr. Jacob Wils.

Zyn Doorl. Hoogheid de Prins Erf stadhouder heeft aangesteld tot Ontfanger Generaal van de Verpondingen des Kwartiers van *Nymegen* over het Bommelsche Comptoir, de Heer Mr. *Jacob de Roock*, in plaatse van den Heer Mr. N. van Haytema.

Op meergemelde wyse, heeft de Heer Prins Erf-Stadhouder tot *Burgemeesteren* van '*s Gravenhage* geëligeerd, de Ed. Achtb Heeren Mr. *Jan Hudde Dedel*, President, Mr. *Johan Dierques* en Mr. *Abraham van Neck*; tot Schepenen, de Achtb. Heeren Mr. *Adriaan van der Goes*, President, Mr. *Johan Patyn*, Mr. *Philippus Matthias Mestre*, Mr *Pieter van de Poel*, Mr. *Jan Slieber* en Mr. *Jan François van Byemont*; tot Schepen Commissarissen de Achtb. Heeren Mr. *J. Patyn*, Mr *Ph. M Mestre* en Mr. *Pieter van de Poel*; en tot Schepen van Scheveninge, *B. de Witt*.

Hun Ed. Gr. Mog. hebben den Heer *Cornelis Willem le Jeune* aangesteld tot Commies Generaal van de Posteryen van Holland en West-Vriesland.

De

De E. E. Heeren Bewindhebberen der Oost-Indische Maatschappye ter Kamer Zeeland hebben het Schip *West-Vriesland* aan Schipper *Jan Fredrik Lindeman* begeven.

Uit eene aan den Prins Erfstadhouder overgeleverde Nominatie zyn door hoogstdezelve geëligeerd tot Burgemeesteren der Stad *Schoonhoven*, de Wel Ed. Gr. Achtb. Heeren *Thomas van Kempen* en *Gerardus Jacobus van den Bosch*; en tot Schepenen de Ed. Achtb. Heeren *Nicolaas de Fremery*, *Willem van Solingen*, *Pieter de Groot*, *Jan van der Geer*, *Arnoud Roels*, Heere van Waarde, *Wybrand Harmanus van de Sluis*, en *Johannes van der Cloese Siekinga*, en daaruit tot Schepenen Commissarissen de Ed. Achtb. Heeren *W. van Solingen*, *J. van der Geer*, en *J. van der Cloese Siekinga*.

De Heer *Casper Zorn*, Koopman en Bankier te *Amsterdam* is door den Koning van Pruissen tot hoogstdeszelfs Hof en Commercie-Raad aldaar benoemd.

De 8 November (1773) zyn in de plaats van wylen den Heer Jan Jacob de Jonge, de Wel Ed. Gestr. Heer *Daniel Maurits de Brauw*, tot Burgemeester, en de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Daniel van der Haas*, Pensionaris honnorair, tot Schepen der Stad *Zierikzee* verkoren.

Den 10 November (1773) zyn tot Burgemeesteren der Stad *Leiden* aangesteld, de Wel Ed. Gr. Achtb. Heeren Mr. *Jacob Hendrik van Buren*, eerste en presideerende Mr. *Jacob Heyns*, Mr. *Simon Drolenvaux* en Mr. *Nicolaas van Banchem*; zynde de Heer Mr. *Theodorus Schrevelius* gecommitteerd, om tegen May aanstaande in 't Ed. Mog. Collegie van Gecommitteerde Raden zitting te neemen; en voorts tot Thesaurier Ordinaris benoemd de Heer Mr. *Cornelis Chastelein*.

AANMERKELYKE ZAAKEN.

Te *Berbice* is den 16 July (1773) in den ouderdom van 60 jaren overleden, de Wel Ed. Gestr. Heer *Stephan Hendrik de la Sablonière*, Gouverneur Generaal van de Colonie van Berbice en onderhorige Rivieren en Districten van dien enz. enz.

Op Zondag morgen den 22 Aug. (1773) zyn negen personen aan de Oude Stads Herberg te *Amsterdam*, die aldaar met een Schuit aankwamen, gevangen; dezelve zyn op Zaturdag den 6 November, wegens huisbraak en dieveryen, zo aan den hoogendyk by 't Dorp *Diemen* als elders gepleegd, op de volgende wyze geëxecuteerd geworden, als, de Kapitein dezer Bende geradbraakt, 6 met de koorde gestraft en buiten aan de Galg gehangen; de andere 2 stonden onder de Galg en werden gegeesseld, gebrandmerkt en voor enige jaren in het Tuchthuis geconfineerd. Onder deze 9 Misdadigers waren 4 Christen en 5 Joden.

In den nacht tusschen den 22 en 23 September (1773) werd één uur van *Gotha*, de van *Eisenach* derwaarts rydende Postwagen, door eenige rovers overvallen en geplunderd: zes Passagier namen de vlucht, maar de andere twee, schoten alles daarby in. Van den Wagen werd een koffer en eenige pakken of kistjes, onder anderen één met zilveren horlogien, van *Geneve* gekomen zynde, geroofd. By geluk zyn 'er in het Dorp *Dahnheim*, twee uuren van *Arnstadt* vier van die Rovers gekregen en omtrent 40 horlogien by hen gevonden. Zedert worden dagelyks zo van *Gotha* als van *Eisenach* sterke Commando's uitgezonden, ter beveiliging der Postwagens enz.

Behalven de Dieven en Huisbrakers, te *Valkenburg* enz. ter dood gebragt (ziet July laastleden bladz. 19) werden 'er op den 8 November (1773) te *Elslo* 6 van dat gespuis met de koorde gestraft; en dien zelven avond ten 9 uuren

uuren werden wederom 5 van die Bende van *Elsle* voorn. gevanglyk binnen *Maastricht* gebragt.

Den 10 October (1773) is 't Huwelyk van den Groot-Vorst van Rusland *Paul Petrowitz* met *Amelia Fredrica* Princes van Hessen-Darmstad, te *Petersburg* met zo ongemeene pracht voltrokken: dat een Koopman aldaar, voor 't gebruik van zyn Vengsters, 800 roebels gemaakt heeft.

Den 12 dito zyn 'er ook op *Heez*, by *Heerle* 6 Huisbrakers en Dieven, overtuigd van hune menigvuldige schelmstukken opgehangen; en de in die Landen beruchte Aarsschelm, de Vilder van *Heerle*, levendig geraabraakt, zonder slag van genade, vervolgens zyn hoofd met een byl afgeslagen en op een pin gezet.

Den 15 dito is door de Hooggeleerde Heer *H. A. Schultens*, in het *Illustre Atheneum* te *Amsterdam*, de Intree Oratie gedaan als Professor in de Oostersche Taalen en Oudheden.

De Prins *van Gavre*, Generaal, Major, Gouverneur en Kapitein Generaal der Provincie *Namen*, Ridder van het Gulden Vlies enz. is te *Brussel* in den Ouderdom van omtrent 79 jaren overleden.

Te *Goes* is overleden de Wel Ed. Gestr. Heer *Aloif Westerwyk*, Raad der voorsz. Stad.

Een Engelschman en geen ander kan een zo vreemde vertoning maken als de volgende. Op St. *Hubersdag*, by gelegenheid van 's Konings jagt in Vrankryk zwom een Hert, dat ver volgd werd door de *Seine*. De Dauphin liet zich en zyn Gevolg in een Pont overzetten. De Engelschman ziende dat hy daar in niet toegelaten werd, sprong met zyn paard in den Stroom, en dewyl het niet snel genoeg zwom, begaf hy zich uit het zadel in de Rivier, en bereikte al zwemmende den anderen Oever noch voor zyn paard, welk hy aldaar opwachte, en waarmede hy het Hert terstond weder vervolgde. Dewyl dit dier de *Seine* repasseerde, zou hy deze vertoning noch eens hebben gedaan, in dien men hem niet in de pont had genomen; 't welk men deed, op dat de Dauphine zich niet zou ontstellen.

Den 16 dito overleed te *Rotterdam* in den Ouderdom van omtrent 77 jaren de Heer *David de Supperville*, Geheime Raad en Envoyé van den Markgraaf van Brandenburg-Bareuth by Hun Hoog Mogende.

Den 20 October is de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Jacob Wils*, Raadsheer in den Ed. Mog. Hove en Raad van Vlaanderen te *Middelburg* overleden.

Den 22 dito stierf te *Haerlem*, de geleerde Heer *Joan Christiaan Cuno*, Lid van 't Duitsche Gezelschap der Universiteit te Gottingen; wegens zyne hoogduitsche Dichtkundige Werken alom bekend.

Den 26 dito is te *Amsterdam* op den oudenDoelen door hetGenoodschap onder de Zinspreuk, *Concordia & Libertate*, de 25ste Verjaardag zyner oprechting gevierd, door eene Redenvoering en Feest-zang, in de tegenwoordigheid veeler Heeren en Dames van Distinctie, en ander fraai Gezelschap.

Den 28 dito is de Vorstin Douarriere van *Maximiliaan Ernst Fredrik*, Vorst van *Salm* enz. die onlangs overleden is, in de kraam bevallen van een Princes.

Den 28 October gebeurde te *Hamburg* een voorval, 't geen in een zo volkryke Stad als dezelve zonder voorbeeld is: 's avonds ten 6 uren kwamen 'er zes Joden ten huizen van een Man die gewoon is geld op onderpanden te schieten, en maakten zich meester van den Man, de Vrouw, Zuster en dienstmaagd, bonden hen handen en voeten en bedekten ze met bedden. De booswichten pakten alles wat hen aanstond by elkander, bleven tot 9 uren

uren in 't huis, wanneer zy met den buit vertrokken, maar door 't onvoorzichtig open doen van een Venster, dat van boven neerviel en gerucht maakte, waren zy genoodzaakt een Zak Zilverwerk achtertelaten. Eenige dagen te vooren kwam een Jood by dezen Man, en bood zich aan, hem, tegen eene beloning van 50 Ryksdaalders een geheim van groot gewicht te ontdekken, doch daartoe niet kunnende besluiten, vernam hy ook 't geheim niet.

Den 1 Novemb. heeft de zeer Gel. Heer *Johannes le Francq van Berkhey*, Med. Doct., Schryver van de Natuurlyke Historie van Holland, en Lid van verscheidene Genoodschappen, zyn Lectoraat in de Natuurlyke Historie ter Universiteit te *Leiden*, met eene plechtige Redenvoering aanvaard.

Den 5 dito is de Gemalin van *Fredrik Willem*, Prins van Pruissen van een Prins in 't Kraambedde bevallen, zynde by den H. Doop genaamd geworden *Fredrik Lodewyk Karel*.

Den 5 dito overleed te *Zierikzee*, de Wel Ed. Gestr. Heer *Jean Jacob de Jonge*, regeerend Burgemeester dier Stad, in den ouderdom van byna 36 jaren.

Den 7 dito overleed te *Mons*, in den ouderdom van omtrent 60 jaren, hare Koningl. Hoogheid, Mevrouwe de Princes *Anna Charlotta van Lotharingen*, Abdisse van *Mons* en van *Remiremont*, en Coadjutrice van *Thorn* en *Essen*, Zuster van wylen Keizer *Franciscus I.* en van Prins *Karel Alexander van Lotharingen*, Gouverneur Generaal der Oostenrykfche Nederlanden.

Den 14 dito overleed te *Amsterdam* in den ouderdom van 32 jaren, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Ferdinand van Collen* Corneliszz., Commissaris der Posteryen van de Ed. Gr. Mog. Heeren Staten van Holland en West-vriesland.

Onlangs ontfing de Heer *Masieres*, een der Generaal Pachters te *Parys* een brief, in welken hem den dood gedreigd werd, indien hy niet bezorgde dat 'er een bepaalde Somme gelds gelegd werd in een zeker gat van de muur, ener brugge naby het Paleis der Koninginne. De Heer *Masieres*, bragt dien brief by den Luitenant Generaal van de Policie, die hem gerust stelde met te verzekeren, dat hy niet gedood, noch bestolen zou worden. Vervolgens bezorgde die Magistraats Perzoon, dat 'er werklyk iets in dat gat gelegd wierd, doch teffens werd 'er een kleine jongen ingesteken met bevel om te schreeuwen, zo dra hy iemant ontwaar werd, die het goed wilde weg nemen: de jonge voerde die last wel uit en de Gerechtsdienaars, die daaromtrent verstoken waren, op zyn geschreeuw toeschietende, namen den schryver van dien angstvalligen brief in hechtenis.

Naby *Fontainebleau* niet verre van het Dorp d'*Acheres* is onlangs het volgende geval gebeurd. De Koning op de Jagt zynde, sprong een hert, dat door de honden nagezet werd, over den heining van eenen tuin, waarin een Wyngaardenier arbeidde. De Man dit dier ziende trachte het tegen te houden, doch het zelve zich in benaauwdheid bevindende, viel op hem aan, en stiet met zyne jongene hoornen den arbeidsman in de lassen, zodanig dat hy gevaarlyk gekwetst wierd. De Koning hiervan verwittigd, liet terstond een zyner Heelmeesters halen en de wond verbinden, belovende daarenboven, de bedroefde en byna wanhopende Vrouw, dat hy zorg voor haar en hare Kinderen zou dragen. De Dauphine en de Gravinne van Provence, kwamen een ogenblik daarna daar voorby, en vonden die Vrouw noch in denzelfden toestand: de Dauphine werd zodanig bewogen, dat zy hare beurs uithaalde en die aan het arme mensch schonk; ook zond zy zo ras zy in haar Paleis te rug was gekomen, haren eersten Heelmeester, om den ge-

gekwetsten Man op te passen. Dage-lyks laat zich de Koning ook bericht van zynen toestand geven.

Den 26 November is te *Amsterdam*, in den ouderdom van 83 Jaren en 10 Maanden overleden, de Wel Ed. Achtb. Heer *Michiel Bruining*, Raad in de Vroedschap aldaar.

LUTHERSCHE KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het gewone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 1 en 15 December (1773) onder Voorzitting van Do. *Ericus Fredericus Alberti.*

Op Vrydag Avond den 29 October heeft alhier in de Nieuwe Kerk gepredikt, de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Anthony Glindkamp*, Leeraar by de Gemeente te *Purmerende*, over de woorden van den Apostel *Paulus* aan de Romeinen 8. 18: *Want ik houde 't daarvoor, dat het lyden van dezen tyd niet waardig is de Heerlykheid, die aan ons zal geopenbaard worden.*

Gemelde Leeraar heeft op den volgenden Zondag, den 30 dito des namiddags in de Nieuwe Kerk, andermaal zyne gaven doen hooren, over de 1 en 2 vraag *van den H. Doop.*

Op Woensdag Avond den 3 November heeft de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Christoffel van Brands Holszapfel*, Predikant te *Haerlem*, de Gemeente alhier gesticht, met eene Leerreden over de woorden van *Johannes* in zyn 1 Zendbrief 3. 1. *ziet, welk een' Liefde heeft de Vader ons betoond, dat wy Gods kinderen zouden heeten.*

BEVERWYK. Op Zondag den 7 November (1773) geschiede alhier de Intrede van onzen nieuwen Leeraar, den Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Pieter Christoffel Hageman*, en werd des Voormiddags de Gemeente voorgesteld door den Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Johannes Meyer*, Predikant te *Zaandam*, hebbende tot zyn Text 2 Timotheus 4. 2. *Predik het Woord: houd aan, 't zy ter rechter tyd of ter ontyd; bestraf, dreig vermaan, met alle langmoedigheid en leere,* doende daarop Gem. Leeraar des namiddags zyne Intrede met Paulus woorden, Rom. 10. 14 het 2de en 3de gedeelte. *En hoe zullen zy geloven, van welken zy niet gehoord hebben? en hoe zullen zy hooren zonder Prediker?*

ALKMAAR. Op Zondag den 31 October 1773 heeft by deze Gemeente gepredikt, de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Isaac Scholten*, geacht Leeraar te Hoorn, des Voormiddags over het gewone Evangelie Johan. 4. 47-54 en des Namiddags over Jesaias 61. 10 *Ik verheug my in den Heere, en myn ziel is vrolyk in mynen God: want Hy heeft my kléderen des Heils aangetrokken en met den rok der Gerechtigheid bekleed: als een bruidegom met priesterlyke cieraad vercierd, en gelyk een bruid in haar vercierfel, zich houd.*

Op Dinsdag den 2 November heeft gemelde Leeraar, des Namiddags, voor een talryke Vergadering by de Trouwplechtigheid van onzen geachten Leeraar, de Wel Eerw. zeer Gel. Heer *Johannes Fredrik Scheffer* eene rede gehouden, *over het geluk en vergenoegen, voortspruitende uit het gezellig en Godsdienstig leven van den Echten-Staat.*

NAAM-

NAAMLYST der OVERLEEDEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 11 *October* 1773. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Maandag den 11 October 1773.

't *Kind* van Jacob van Scherenberg. E. Y. K.

Vrydag den 15 dito.

't *Kind* van Jan Hendrik Houtkop. E. Y. K.

't *Kind* van Henricus Ligthard. O. K.

Dingsdag den 19 dito.

't *Kind* van Hendrik Wyland. O. Z. K.

't *Kind* van Gerrit van Rhyn. W. K.

Woensdag den 20 dito.

Johannes Smit. L. O. K.

Gerard Clene Hendriksz. N. O. K.

Maria Korp *jongste dogter* van Hendrik Korp *Medicina Doctor.* W. K.

Donderdag den 21 dito.

Willemtje Dunharre, Weduwe Mathys Sombeek. N. Z. K.

Johanna Alink Huisvrouw van Johannes Voorst. N. K.

Vrydag den 22 dito.

Gerard de Lover. O. K.

Reynier Pieterse Schonegevel, Mr. *Timmerman* en *Makelaar.* Z. K.

Paulus van der Heide, *Makelaar.* L.O.K.

Hendrik van de Velde. N. O. K.

Jan Lantingh. Z. K.

Ida Hanssen Huisvrouw van Dirk Klyn. L. O. K.

Maria van Velsen. W. K.

Zaturdag den 23 dito.

Jan Meyer, Mr. *Timmerman.* E Y. K.

Dirk Jan van Oosterwyk. N. K.

Arachiel di Paulo. O. K.

Willem Muller. K. K. H.

Johanna Morel, laast Weduwe Louis Perreau. N. K.

Maria Hardeveld Weduwe Ardoldus Frankendaal. W. A. K.

Geertruyd Anselyn Huisvrouw van Daniel van Mullem. W. K.

Maandag den 25 dito.

Raynout Bateit. L. O. K.

Harmeyntje Koster Weduwe Gerrit Knoetman. W. K.

Elisabeth Berkhuyse Huisvrouw van Johannes de Gool, N. K.

Susanna Möller *oudste dogter* van Marten Möller. L. O. K.

't *Kind* van Daniel Nolthenius. N. K.

Dingsdag den 26 dito.

't *Kind* van Johannes Lutterveld. N. Z. K.

't *Kind* van David van Heyst. O. K.

Woensdag den 27 dito.

Matthys Dalemans behuwd Zoon van Dirk Blok. Z. K.

Anna Maria ter Meer laast Weduwe Barent Bartelt. O. K.

Alida Schoon Weduwe Hendrik Brinkman. N. Z. K.

Johanna van Marselis, Huisvrouw van Cornelis van der Lyn. O. K.

Petronella Geertruid van den Burgh, Huisvrouw van Thomas Woedelok. Z. K.

Donderdag den 28 dito.

Jacomina van Aken, Huisvrouw van Egbertus Wonnem. N. O. K.

Celia de Wit, Huisvrouw van Pieter Slysing. O. O. K.

Willempjen Loverenberg, Huisvrouw van Johannes Bloemen. W. K.

Johanna van Wylick. N. O. K.

Anna Margaretha Magdalena Klasing dogter van wyle Harmen Hendrik Klasing. W. K.

Vrydag den 29 dito.

Fredrik Lodewyk Böhm. Z. K.

Christiaan Hannes. O. K.

Serp Piers. K. K. H.

Japie Pieterse Weduwe van Jan Schoen. A. K. H.

Elsebe Maria Schapers., Huisvrouw van Simon Betram. N. Z. K.

Zaturdag den 30 dito.

Jan de Ridder. W. K.

't *Kind* van Jan Willem Ketelhoed. N. O. K.

Zondag den 31 dito.

't *Kind* van Christiaan Bydek. W. K. H.

't *Kind* van Gerrit Hals. W. K. H.

't *Kind* van Hendrik Groenhoff. W. K. H.

Maandag den 1. November.

Catharina Witsen Weduwe François Fokke. Z. K.

Anna Hanse, Huisvrouw van Pieter Jansz. L. N. K.

Maria Jans Huisvrouw van Matthys van Dalen. W. K. H.

Catharina Elisabeth Vlak dogtertje van de Weduwe Mr. Pieter Vlak. W. A. K.

't *Kind* van Gerrit Jarman N. O. K.

't *Kind* van Carel de Jager. W. K.

't *Kind* van Andries de Vries. I. N. K.

't *Kind* van Tymen de Bruin. O. O K.

't *Knd* van Hendrik Felmers. L. N. K.

Dingsdag den 2 dito.

Johanna de Leeuwe Weduwe Jan Casper Velthuysen. W. K.

Treyntje Kort. Weduwe Roelof Spys. A. K. H.

't *Kind* van Charles Changlon. W. K.

't *Kind* van Jurriaan Tebes. W. K. H.

Woensdag den 3 dito.

Neeltje Scholvanger laast Weduwe Abraham Schellinger. N. O K.

Anna Hartman Huisvrouw van Jan Willem Tuyteman. O. K.

Johanna Kamphuisen Huisvrouw van Johan Frielink. N. K.

't *Kind* van Adriaan de Mey. O. K.

't *Kind* van Gerrit Wouters. N. O. K.

't *Kind* van Wessel Vinkeldy. W. K. H.

Donderdag den 4 dito.

Nicolaas Staalstra, M. *Stoelemaker*. N. O. K.

Gerrit van Beek, *Hooy Weger*. Z. K.

Jan van der Pauw. N. Z. K.

Gerrit van Reest. N. K.

Geertruy Tolkamp Huisvrouw van Anthony Oosterman. Z. K.

Pierre Colla. W. K. H.

't *Kind* van Jan van Embricqs. O. O. K.

't *Kind* van Johannes van Velp. W. H.

't *Kind* van Johannes Tien. W. K. H.

Vrydag den 5 dito.

Jan van der Steen, Mr. *Kastemaker*. N. K.

Evert van Bergen. Z. K.

Elisabeth Keuchen Weduwe Jan Hendrik Haffman. Z. K.

Hendriktje van der Werff Huisvrouw van Egbert Tesebelt. W. K.

Hoopie Crammer. N. K.

't *Kind* van Jan Spyker. W. K.

Zaturdag den 6 dito.

Jasper Bolten Jacobsz. O. Z. K.

Simon Bongar. Z. K.

Hans Herman Breymyer. L. K. H.

Elisabeth Geertruyde Condé Huisvrouw van Alexander Craandyk. W. K.

Maria Elisabeth Temmink. O. K.

Zondag den 7 dito.

't *Kind* van Dirk Braakhaan. W. K. H.

't *Kind* van Casper Gerrets. W. K. H.

't *Kind* van Jacob Zegers. W. H. H.

Maandag den 8 dito.

Jurriaan Cobelyn. O. O. K.

Dirk van Mook. E. N. K.

Sophia van den Tooren Weduwe Jacobus Veenhuysen. W. K.

Dingsdag den 9 dito.

Claudius Hendrik van Herwerden. O. K.

Barent Lens. W. K. H.

Anthony van de Andel. W. K. H.

Willem Jansz. Daelder. A. K. H.

Elibeth Holtius Weduwe Jan Jacob Maurits Brahé. O. K.

Petronella Kramer Weduwe Pieter Hanse Mom. W. K. H.

Anna Volkers Huisvrouw van George Hessen. L. O. K.

't *Kind* van Abram Zuurhof. W. K. H.

't *Kind* van Christoffel Ziebel. W. K. H.

't *Kind* van Jan Fredrik Stam. W. K. H.

't *Kind* van Johannes Noortsiek. W. K. H.

't *Kind* van Jan Hendrik Coerten. W. K. H.

Woensdag den 10 dito.

Johannes Wilhelmus Dierentyt. Z. K.

Anna Potgieter Huisvrouw van Gerrit van der Hey. W. K.

Tryn-

Tryntje Smit Huisvrouw van Jan Bakker. K. K. H.
Maria Timmermans. E. N. K.
't Kind van Jan Hendrik Muller. W.K.H

Donderdag den 11 dito.

Maria Stevens Weduwe Cornelis Cornelisse. W. K. H.
Anna Verbrugge *bejaarde Dogter*. O.K.
Ida Anthonia Bagh *laatste Dogter* van Andries Bagh. L. O. K.

Vrydag den 12 dito.

Louis Bourigaud Grampré. W. A. K.
Fredrik Schouten. L. O. K.
Theodorus Meyer. L. O. K.
Pieter Langeberg W. K. H.
Sebilla van Sevenhoven Weduwe Matthys Poolman. N. O. K.
't *Kind* van Pieter Glisius. N. Z. K.
't *Kind* van Joost Verspekke. W.K.H.

Zaturdag den 13 dito.

Harme Hendrik Kotman. L. K. H.
Wynanda van den Berg Huisvrouw van Jacobus Johannes Meylincq. N.O.K.
Judit Margaretha Meylink. N. K.
Maria Meyer. N. O. K.

Maandag den 15 dito.

Everhardus Bernardus Martens. W. K.
Annias Weenink. N. Z. K.
Anna Penthuber Weduwe Jacobus Minne. O. K.

Dingsdag den 16 dito.

Catharina van der Valk Huisvrouw van Jan Engelbregt. O. K.
Sara Boekema Huisvrouw van Hendrik Reys. L. O. K.

Woensdag den 17 dito.

Pieter Thomas Woedelok. Z. K.
Andries Keepke. N. O. K.
Maria Paulus Amiels laatst Weduwe Harmanus Cornelis Berk. L. O. K.
Maria Weyers Weduwe Michiel Visser. A. K. H.
Elisabeth Batels Huisvrouw van Lubbert Lammers. Z. K.
Niesie Dirks Timmer. O. Z. K.
't *Kind* van Johannes Trielink. O. K.

Donderdag den 18 dito.

Debora Hajunga Weduwe Jan Schutstal. E. Y. K.
Adriana Johanna Waker *jongste dogter* van Darus Adrianus Waaker. L. N. K.

Vrydag den 19 dito.

Evert Bierman. N. Z. K.
Helena Heekers Weduwe Jurriaan Vlug. N. Z. K.
Alida van Groningen Huisvrouw van Hendrik van Bentham. N. Z. K.
't *Kind* van Theodorus van Thiel. O.K.

Zaturdag 20 dito.

Jan Nakman. N. Z. K.
Anthon Springer. L. O. K.
Abel de Saayer. A. K. H.
Jannetje van der Veen Huisvrouw van Jan Flugger K. K. H.

Zondag den 21 dito.

Diena Hansse Huisvrouw van Johannes Klyn. L. K. H.

Maandag den 22 dito.

Harmanus van Harpen. W. K.

Dingsdag den 23 dito.

Jannetje Eylander Weduwe Jan Spark. O. K.
Susanna Bermont Huisvrouw van Arend Diederik Selschop. W. A. K.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 1 *November* 1773. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Antonies Breestraat (*W. Ebbenhorst*, *E. Croese*, *H. van Veen* en *C. van Ophoven*, Een Huis en Erve op de St.) over de Moses en Arons Kerk. *f* 6700, in slag *f* 200. *J. Racomora.*

Bataviersstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de) Noordzy, tusschen de twee Dwarsstraaten. *f* 2425, in slag *f* 50. *P. de Hoen.*

Binnen-Amstel (Deselve, Een Huis en Erve, op den) het tweede benoorden de Agtergragt. *f* 7650, in slag *f* 275. *C. Nieuwhout de Jonge.*

Fluweele Burgwal (*W. van Eelen* en *C. van Eelen*, Een Huis en Erve, op de tusschen de Stoofsteeg en Oude Doelenstraat. *f* 12600, in slag *f* 1200. opgeh.

Goudsbloemstraaat (*H. Broekbuizen* en *S. Bosma*, Een Huis en twee Agterhuizen in een Koop, in de) Noordzy. *f* 1100, in slag *f* 300. verkogt.

Goudsbloemgragt (Deselve, Een Huis en Erve, op de) Noordzy. *f* 1575, in slag *f* 20. *G. Jarman.*

Groote Kattenburgstraat (*E. Croese*, Een Huis en Erve, in de) voorby de eerste Dwarsstraat. *f* 3150, in slag *f* 4. *J. Hen.*

Keizersgragt (*D. van Schoornberg* en *H. A. Heegeman*, Een Huis en Erve, op de) Oostzy, het vierde bezuiden de Hartestraat. *f* 16000, in slag *f* 2000. *B. de Bosch Jeronimusz.*

Keizersgragt (*W. Ebbenhorst*, *E. Croese*, *H. van Veen* en *C. van Ophoven*, Een Huis en Erve, op de) Noordzy, het tweede beweften den Amstel. *f* 8550, in slag *f* 40. *W. Ebbenhorst.*

Prinsengragt, (Deselve, Een Huis en Erve, op de) tusschen den Amstel en Weesperstraat. *f* 6100, in slag *f* 950. *H. van den Berg.*

Romyns-Armsteeg (Deselve, Een Huis en Erve, in de) het tweede agter het Hoekhuis van de Cingel. *f* 3300, in slag *f* 300. *G. Beerman.*

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 1 *November* 1773, geveild.

Obligatien (*L. Jacobsen*, *R. Steenbergen* en *C. Blasius*, Een) ten laste van Haar Rusch Keizerlyke Majesteit, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *R.* en *T. de Smeth*, staande in blanco dato 12 July 1769. groot *f* 1000. 98¼ pt. in slag *f* ¼ pt. *D. Boumeester.*

—— in blanco *f* 1000. 98¼ pt. *Tideman en Scholten.*

—— in blanco *f* 1000. 98¼ pt. *L. Jacobsen.*

—— in blanco *f* 1000. 98¼ pt. *M. Gantse Davidz.*

Obligatien (Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie van Surinamen, genegotieerd onder Directie van de Heeren *Levsr* en *de Bruine*, gedateert 1 Maart 1769. staande in blanco. *f* 1000. *f* 87¼ pt. *J. van Maurik Jansz.*

—— in blanco *f* 1000. 87¼ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 87¼ pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie van Surinamen, genegotieerd ten Compt. van de Heer *H. van de Poll*, staande in blanco, dato 1 Maart 1768. groot *f* 1000. 95¼ pt. *D. Boumeester.*

—— in blanco *f* 1000. 94¼ pt. *Tideman en Scholten.*

—— in blanco *f* 1000. 65¼ pt. *L. Jacobsen.*

Obligatien (Een) ten lasten van de Koninglyke Deensche Asiatische Compagnie te *Coppenhagen*, genegotieerd ten Comptoire van de Heer *Christiaan van Orsoy* en *Zoonen*, houdende ten behoeve van de Heer *Jan Wynantz.* gedateerd 1 Juny 1765. groot 5000. 99¼ pt. *Waarts en Koning.*

Obligatien (Een) ten lasten van sommige Planters in de Deensche Americaansche Eilanden van *St. Croix*, *St. Thomas*, en *St. Jan*, genegotieerd ten Compt. van de Heeren *A. ter Borch* en *Zoonen*, gedateerd 1 July 1768. groot *f* 1000. 78¼ pt. *D. Leuveling.*

—— in blance *f* 1000. 78¼ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 78¼ pt. *C. van den Broek Cornelisz.*

—— in blanco *f* 1000. 78¼ pt. *D. Leuveling.*

in

—— in blanco *f* 1000. 78½ pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten van den Hertog van Meklenburg Strelitz, genegotieerd ten Comptoire van de Heer *R. Braamcamp*, staande in blanco dato 1 November 1768. *f* 1000. 79½ pt. *P. de Mortier.*

—— in blanco *f* 1000. 83¼ pt. in flag ¼ *G. Muller Job. Ansz.*

—— in blanco *f* 1000. 83¼ pt. in flag ¼ Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 83 pt. in flag ¼ Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 83¼ pt. in flag ¼ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 83½ pt. in flag ¼ pt. *O. C. Tiffing.*

—— in blanco *f* 1000. 83¼ pt. *P. de Mortier.*

—— in blanco *f* 1000 83¼ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 83¼ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 83¼ pt. Deselve.

De volgende *Perceelen* zyn op *Maandag* den 15 *November*, 1773. geveild.

Amstelveen (*A. Buys* en *W. H. Stoopendaal*, Een Herberg met zyn Huizing, Stalling, Kolfbaan, Tuin &c. genaamd het Dorstighard, in 't Dorp van) naast 't Regthuis. *f* 4300, in flag *f* 400. opgehouden.

Bierkaay (*Cornelis Nieuwout de Jonge*, Een Huis en Erve, op de) aan 't end van de Leydekkerssteeg. *f* 800, in flag *f* 50 *C. Krol.*

Cingel (*C. van Opboven*, *B. van Stemberg* en *A. van Ketwich*, Een Huis en Erve, op den) Westzy, bezuiden de Kerk de Zon. *f* 39750, in flag *f* 250. opgeh.

Dwars-Boomsloot (*C. Schoonboven* en *C. Twisk*, Een Huis en Erve, op) beoosten de Kortedykstraat. *f* 6800, in flag *f* 200. *J. Kakenbosch.*

Elandsstraat (*J. van Hooft* en *D. Koster*, Een Hnis en Erve, in de) Noordzy, tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat. *f* 8000, in flag *f* 400. opgeh.

Laurierstraat (*T. Bosman* en *C. Dom*, Een Huis en Erve, in de) Noordzyde, voorby de laatste Dwarsstraat. *f* 2825. *T. Bosman.*

Nicolaasstraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de St.) Noordzyde. *f* 3200, in flag 150. *G. J. Pex.*

Oude Kapelsteeg (*S. Camerbeek*, *P. van der Schley* en *G. I. Pex*, Een Huis en Erve, in de) het eerste Huis naast de Oudezyds Kapel. *f* 3450, in flag *f* 400. *G. Jarman.*

Prinsengragt (*I. Hen* en *J. van Bergen Dirksz.*, Een Huis en Erve, op de) Noordzy, naast het hoekhuis van den Amstel. *f* 5250, in flag *f* 400. verk.

Wittenburgergrat (*D. van Schorrenberg*, Een Huis en Erve, op de). *f* 3450, in flag *f* 50. *G. Scholte.*

En deze volgende *Obligatien*, op *Maandag* den 15 *November* 1773. geveyld.

Obligatien (*D. Hanius Coetsé*, *J. H. Cock*, *L. Busch*, *D. ten Tye*, *P. Berk*, *B. Stemberg* en *A. van Vloten*, Een) ten lasten van Holland en West-Friesland ten Comptoire *Amsterdam*, op Naam, 3 pap. *f* 1000. 105½ pt. in flag ¼ pt. *J. Scheltema.*

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 105½ pt. *A. van Ketwich.*

—— op Naam 3 dito *f* 1000. 105½ pt. Deselve.

—— op Naam 3 dito *f* 1000. 105½ pt. Deselve.

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 105½ pt. Deselve.

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 106 pt. *J. Scheltema.*

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 106 pt. *A. van Ketwich.*

op:

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 106 pt. Deselve.

Obligatie, (Een) ten Comptoire 's Hage, op Naam 3 dito *f* 1000. 104¼ pt. *A van Ketwich.*

—— op Naam, 12 dito *f* 1000. 101½ pt. *P. Berk*

—— op Naam, 13 dito *f* 1000. 100¼ pt. *G. Ermeling.*

—— op Naam, 5 dito *f* 1000. 102¼ pt. *J. Eberlein.*

—— op Naam, 8 dito *f* 350 80¼ pt. in slag ½ pt. *J. Lafrens.*

Obligatie (Een) ten Comptoire Gouda, op Naam 8 dito *f* 2000. 101¼ pt. *G. Ermeling.*

Obligatien (Een) op de Provintie Friesland, in blanco, 3 dito *f* 1000. 78 pt. *P. B. Bunel.*

—— in banco 3 dito *f* 1000. 78 pt. Deselve.

—— op Naam, 4 dito *f* 500. 78 pt. Deselve

Obligatien (Een) ten lasten van eenige Planters op de Densche Americaansche Eilanden *St. Croix*, *St. Thomas*, en *St. Jan*, genegotieert ten Comptoire de Heeren *Abraham ter Borch* en *Zoonen*, in dato 1 January 1769, in blanco *f* 1000. 72 pt. *J. de Wolff.*

Obligatie (*C. Dom*, Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie van Surinamen, genegotieerd ten Comp. van wylen de Heer *W. G. Deutz*, op Naam, in dato eerste May 1753, rentende a 5½ pt. Intrest, groot *f* 1000. 102½ pt. *G. Muller Job Anth.*

—— op Naam, *f* 1000. 102½ pt. Deselve.

—— op Naam, *f* 1000. 102½ pt. *J. A. Dedriks.*

—— op Naam, *f* 1000. 102½ pt. *P. B. Bunel.*

—— op Naam, *f* 1000. 102¼ pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten eenige Planters, in de Colonie van Suriname, genegotieerd ten Compt. van de Heeren *W. Clifford* en *R. le Chevalier*, in blanco in dato primo October 1769. à 5 pt. Intrest groot *f* 1000. 71¾ pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 72¼ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 72½ pt. *G. Schilten.*

Obligatien (Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie van Surinamen, genegotieerd op de Plantagie *Boavista* en de Coffygrond wel bedagt, ten Comptoire van de Heer *Jacob Rosewind*, in dato 3 Febr. 1772, à 6 pt. Intrest groot *f* 1000. 90 pt. *C. Dom.*

Obligatie (Een) ten lasten eenige Planters in de Deensche Americagnsche Eilanden, *St. Croix*, *St. Thomas* en *St. Jan*, genegotieerd ten Comptoire van de Heer *Fredrik Berewouts*, in dato 1 Maart 1770, a 6 pt. Intrest groot *f* 1000. 100 pt. *Hendrik van den Berg.*

Obligatie (Een) ten lasten eenige Planters in de Deense Americaansche Eilanden, *St. Croix*, *St. Thomas*, *St. Jan*, genegotieerd ten Compt. van de Heer *Abraham ter Borch*, in dato 1 July 1767, a 6 pt. Intrest groot *f* 1000. 66½ pt. in slag ¼ pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 68¼ pt. in slag ¼ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 69¼ pt. in slag ½ pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten de Plantagie *St. George*, geleegen op 't Eiland *St. Croix* in America, toebehorenden Heer *Johannes Heyliger Pietersz.* en Vrouwe *Sara Hendrikjen*, egte lieden, genegotieerd ten Compt. van de Heeren *Abraham ter Borch* en *Zoonen*, alle geprothocolleerd door de Notaris *Cornelis van Homrich*, gedateerd 1 Juny 1772, verschynende op 23 July, Jaarlyks à 6 pt. Intrest groot *f* 1000. 50½ pt. in slag ½ pt. *G. Jorman.*

in

—— in blanco *f* 1000. 54¾ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 55¾ pt. in slag ¼ pt. *W. H. Stoopendaal.*
—— in blanco *f* 1000. 56½ pt Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 56¾ pt. in slag ¼ pt. Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 56½ pt in slag ¼ pt. Deselve.
Obligatien (*G. Jarman* en *W. H. Stoodaal* Een) ten lasten de Plantagie *Libanon*, leggende in de Colonie van Surinamen, genegotieert ten Comptoire en onder Guarantie voor de Intressen van de Heer *Jan Benjamin du Peyrou*, gedateert den 1 Augustus 1772, à 5 pt. groot *f* 1000. 97½ *G. Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 97¾ pt. *W. H. Stoopendaal.*
—— in blanco *f* 1000. 97¾ pt. *L. Huisinga.*
—— in blanco *f* 1000. 97¾ pt. in slag Deselve.
—— in blanco *f* 1000. 97½ pt. in slag ¼ *G. Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 97½ pt. in slag ¼ pt. *L. Huizinga.*
—— in blanco *f* 1000. 97½ pt. in slag ¼ pt. *W. H. Stoopendaal.*
—— in blanco *f* 1000. 97¾ pt. *G. Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 98 pt. *W. H. Stoopendaal.*
—— in blanco *f* 1000. 97¾ pt. *G. Jarman.*
—— in blanco *f* 1000. 97¾ pt. in slag ¼ pt. *L. Huizinga.*
—— in blanco *f* 1000. 98¼ pt. Deselve.
Obligatien (Een) ten lasten de drie Prinsen van Pruissen, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren Mr. *Dirk Meyn de Bonveust* en *Gerbardus Bentink* te Utrecht, onder Guarantie van de Heeren *Hope* en Comp. te Amsterdam, gedateert 1 April 1770, à 5 pt. groot *f* 1000. 100 pt. *P. B. Bunel.*
Spitz Scheinen (vierendertig) ten lasten de Keurvorstelyke Saxische Cammer Credit Cassa, gedateert Dresden Neujahr 1766, te zamen 1200. thalers 7½ pt. in slag ¼ st. per Thaler *J. Schreuder.*
—— (Vierendertig) te zamen 1200. Thalers 7½ st. per Thaler Deselve.
—— (Achtentwintig) te zamen 1000. Thalers 7½ st. per Thaler Deselve.
—— (Vyfentwintig) te zamen 938. Thalers 7½ st. in slag ¼ per Thaler. *A. van Vloten.*

De volgende *Makelaars* hebben de onderstaande *Scheepen* op *Maandag* den 1 *November* 1773. in 't Nieuwezyds Heeren Logement geveild.

Buys-Schip (*J. de Flines*, Een Extraordinary Welbezeylt) genaamt de *Nephtunes*, gevoert by Capitein *Claas de Ruyter*. Is in 't Jaar 1758. N. U. L. 71½ voet, W. 18 voet 1 duim, H. 10 voet 4 duim: Alles Amsterdammer Voeten. *f* 1700, in slag *f* 100. *J. F. Bronstrop voor zyn Meester.*

Fluyt-Schip (*C. Ploos van Amstel*, *J. Cornelisz.* en *A. A. Aukes*, Een Extraordinary Welbezeylt) genaamt *La Belle Elisabeth*, gevoert by Schipper *Anders Ericbze*, Is in 't Jaar 1709. N. U., L. 103½ voet, W. 23 voet 2 duim, H. 11 voet 1 duim, 't V. 4 voet 4 duim, de S. 4 voet, Alles Amsterdammer voeten. *f* 2600. *D. ten Tye voor zyn Meester.*

Fregat-Schip (*J. de Flines*, *V. de Vries*, *H. Steenveld*, *S. A. Lenaertsz.*, en *H. Beth Tammesz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Vrouw *Alida Johanna*, gevoert by Capitein *Oege Annes*, L. 77 voet, W. 23 voet 6 duim, H. 11 voet 9½ duim, 't V. 5 voet, 't D. 5 voet 7 duim: Alles Amsterdammer voeten. Gemonteert met 6 Ysere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 3200, in slag *f* 50. *J. F. Bronstrop voor zyn Meester.*

En

En deze volgende *Schepen* op *Maandag* den 8 *Novemb.* 1773 geveyld.

Fluyt-Schip (*L. Jacobsen*, *J. de Flines*, *J. de Freni* en *J. van der Bank*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Vrouwe *Catharina*, Gevoert by Comandeur *Andries van Dulst*: Is in 't Jaar 1741. N. U., L. 113 voet, W. 29 voet 3 duim, H. 12 voet 10½ duim, 't V. 7 voet 2½ duim, de S. 9 voet 5½ duim: Alles Amsterdammer voeten. *f* 4800, *J. van der Bank*, *voor zyn Meester.*

Fregat-Schip, *J. de Flines*, *T. Beth Ysbrandsz.*, *A. de Lange*, *I. van Jaagen* en *L. Joukes*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Dolfyn*, gevoert by Capitein, *Dirk Peper*, L. 95 voet, W. 25 voet 7½ duim, H. 13 voet 2 duim, 't V. 5 voet 1 duim, 't D. 6 voet 7½ duim: Gemonteert met 9 Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 4200, in slag *f* 300. *Jacob de Flines*, *voor zyn Meester.*

Walvis-vangers Gereetschap (*L. Jacobsen*, *J. de Flines*, *J. Freni* en *J. van der Bank*, Een Extraordinary Welgestoffeert) gevoert by Commandeur *Andries van Dulst*. *f* 5000. *J. van der Bank*, *voor zyn Meester.*

En deze volgende *Scheepen* op *Maandag* den 15 *Novemb.* 1773 gev.

Fluyt-Schip (*V. de Vries*, *A. Dykman*, *T. van Lingen*, *C. Kopersmit*, *T. van der Lingen* en *H. Beth*, *Tammesz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Vryheid*, gevoert by Commandeur *Hendrik Odenben*, is in 't Jaar 1755. N. U., L. 113½ voet, W. 28 voet 9 duim, H. 12 voet 10½ duim, 't V. 7 voet, de S. 9 voet 5½ duim. Alles Amsterdammer voeten. *f* 8800, in slag *f* 550. *H. Beth Tammesz.*, *voor zyn Meester.*

Fluyt Schip (*V. de Vries*, *A. Dykman*, *T. van Lingen*, *C. Kopersmit*, *T. van der Lingen* en *H. Beth Tammesz.*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Resolutie*, gevoert by Commandeur *Barent Hendriks Bakker*, is in 't Jaar 1737. N. U., en in 't Jaar 1773 Nieuw groot want opgelegt, L. 114½ voet, W. 29 voet 3 duim H. 12 voet 9½ duim, 't V. 6 voet 10 duim, de S. 9 voet. Alles Amsterdammer voeten. *f* 6600, in slag *f* 300. opgehouden.

Walvisvangers Gereetschap (*V. de Vries*, *A. Dykman*, *T. van Lingen*, *C. Kopersmit*, *T. van der Lingen* en *H. Beth Tammesz.*, Een Extraordinary Welgestoffeert) gevoert by Commandeur *Barent Hendriks Bakker*. *f* 4100 in slag *f* 700. *M. ter Kinderen*, *voor zyn Meester.*

En deze volgende *Scheepen* op *Maandag* den 22 Novemb. 1773 gev.

Fluyt-Schip (*L. Jacobsen*, *A. Roos*, *I. van Jaagen*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de *Anthony Johannes*, gevoert by Schipper *Heere Joostens*, Is in 't Jaar 1762. N. U., L. 138¼ voet, W. 32 voet 4½ duim, H. 15 voet 8½ duim, 't V. 7 voet, de S. 9 voet 10½ duim, Alles Amstammer voeten. *f* 17000, in slag *f* 500. opgehouden.

Fluyt-Schip (*T. Beth Ysbrandsz.*, *N. A. van Hoorn*, *G. de Myn*, *J. van den Brink* en *A. Balen*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Jonge *David*, gevoert by Commandeur *Simon Olferts*: L. 114 voet, W. 29 voet 5 duim, H. 13 voet 2 duim, 't V. 6 voet 10 duim, de S. 9 voet 1½ duim: Alles Amsterdammer voeten. *f* 10000, in slag *f* 200. *N. de Myn.*

Walvisvengers Gereetschap (*T. Beth Ysbrandsz.*, *N. A. van Hoorn*, *G. de Myn*. *J. van den Brink* en *A. Baalen*, Een Extraordinary Welgestoffeert) gevoert by Commandeur *Simon Olferts*. 4800. *N. de Myn.*

MAANDELYKSE
NEDERLANDSCHE
MERCURIUS,

Voor de Maand DECEMBER 1773.

NEDERLANDEN. *'s Gravenhage.* Den 28 November (1773), zynde de derde Geboorte-Verjaring van hare Hoogheid de jonge Princes van Orange en Nassau *Frederica Louisa Wilhelmina*, ontfingen Hunne Doorl. en Koningl. Hoogheden deswegens de Gelukwenschingen.

VERVOLG en SLOT *der Reize van zyn Doorl. Hoogheid den Heer Prins* ERFSTADHOUDER: (ziet onze voorgaande bladz. 179)

Den 7 Augustus werd aldaar, onder 't oog van den Doorluchtigen Prins Erfstadhouder, de Verjaring van hare Koninglyke Hoogheid, hoogstdesselfs Gemalinne, plechtig gevierd.

Dien dag 's morgens ten zes uuren werd het Geschut van de Wallen gelost. Ten 9 uren gaf zyne Hoogheit openbaar gehoor. Ten 10 uren begaven zich de Heeren Curatoren, Professoren en Studenten naar het Stadhouderlyk Hof. De *Senatus Academicus* aldaar ter audientie toegelaten zynde, deed de *Rector Magnificus G. Kuipers*, eene korte Aanspraak aan zyne Hoogheit, waar na Hoogstdezelve zich naar het Vertrek begaf, in welk zich de Studenten bevonden, en wierd aldaar door jonker *E. Alberda van Bloemersma* de jongere, als Kolonel der Studenten, gecomplimenteerd. Vervolgens ging de Prins Erfstadhouder, verzeld door de Curatoren, de Professoren en verdere Regeringspersonen naar de Senaat Kamer om in dezelve sessie te nemen: daar gekomen zynde plaatste zich zyne Hoogheit in eene pragtige Stoel en nam het *præsidium* op zich. Na dat de vergadering met het gewoon Gebed door den Professor *'s Graauwen* als Secretaris geopend was, wierd Hoogstdezelve door den *Rector Magnificus* in eene korte dog cierlyke Aanspraak verwelkomt: uit de vergaderinge van den Senaat begaf zich zyne Hoogheit met alle de Leden van denzelven naar de Academie-Kerk, voor welke de Stu-

denten in twee ryen geschaard stonden, en nam aldaar in het Choor plaats in een zeer pragtige Stoel. Hier op geschiedde de *Oratio Gratulatoria*, door den *Rector Magnificus* den Heer Professor *Kuipers*, die dezelve binnen den tyd van 40 minuten met de fraaiste bewoordingen en uitgekipste spreekwyzen der Latynsche Tale uitsprak. Na dat de *Rector Magnificus* zyne Oratie geëindigd had, werd het den Heere *Martinus van Marum*, geboortig van Delft, vergund op de benedenste Catheder te klimmen en zyn Wysgerig Verschilschrift *de Motu Fluidorum in Plantis, Experimentis & Observationibus indagato*, dat is: *over de beweging der Vloeistoffen in de Planten door proeven en waarnemingen nagespeurd*, voor deze aanzienlyke Vergaderinge te verdedigen, hebbende tot Opponenten de Hooggeleerde Heeren *P. Camper*, *J. de Rhoer* en den Heer *Chernak* een geleerd Hungaar en Candidaat in de Philosophie en Medicynen. De Heer *Doctorandus* zyn dispuut loflyk verdedigd hebbende, keerde zyne Hoogheit door twee ryen Studenten, die zich inmiddels van het Choor tot aan den ingang der Akademie geplaatst hadden, met den *Senatus Amplissimus* naar de Senaatkamer terug. Na dat alle de Leden plaats genomen hadden en de gewone omvraag door zyne Hoogheit, als *Rector Magnificentissimus* geschied was, deed Hoogstdezelve den Candidaat *van Marum*, met deszelfs Paranymphen binnen komen en hem in de Latynsche Tale aansprekende, gaf zyne Hoogheit hem te kennen, dat hy tot de Promotie van Doctor in de Wysbegeerte en Meester in de vrye Kunsten door den *Senatus Amplissimus* wierd toegelaten en dat dezelve verrigt zoude worden door den Hooggeleerden Heer *A. Brugmans*, Hoogleeraar in de Wysbegeerte en Wiskunde aan deze Hooge Schole, welke dan ook door denzelven, na eene korte en zaakelyke Aanspraak, met de gewone formaliteiten, verrigt wierd; waar na zyne Hoogheit de Vergadering met het gewoon Gebed deed sluiten.

Ten 12 uren wierd het Geschut van de Wallen gelost en tusschen 1 en 2 uren marcheerde de Compagnie der Heeren Studenten met Vaandel en uitgetrokken Degens onder hunne Officiers, als Kolonel Jonker *E. Alberda van Bloemersma*, Kapitein *Brouwer*, Luitenant *A. Driessen*, Vaandrig *W. Kimmel*, en 4 Adjudanten, te weeten de Heeren *Ippius*, *Peleg*, *Uldriks* en *Nederbos*, door de Stad en voorby het Stadhouderlyk Hof, alwaar zy zyne Doorl.

Hoog-

Hoogheit, in de Voorpoort van het Hof ſtaande, ſalueerden en wyders voorby het Huis van den *Rector Magnificus* en door verſcheiden ſtraten der Stad; gaande voor dezelve en in 't midden een bende Stads en anderen Muzikanten, die beurtelings op verſchillende Inſtrumenten een alleraangenaamſt Muziek maakten.

Ten 4 uren wierd de Vergadering geſlagen, en tegen half 6 uren marcheerde de 18 Burger-Vaandelen naar de groote Markt en paradeerden aldaar tot 8 uren, wanneer zynen Hoogheit op de Markt verſcheen, en zich, verzeld door de Ed. Mog· Heeren Burgemeeſteren en Raden dezer Stad, naar de Zaal van het Heeren Wynhuis begaf, daar het gantſche Corps Burgeren, na dat het drie generale Salvo's gedaan had, voor by defileerden.

Ten 8 uren werd voor de derdemaal het Kanon geloſt. Waar op zyne Hoogheit door de Heeren Burgemeeſteren en Raden op een koſtbaar Soupé onthaald wierd, en ten 10 uren de Illuminatien, in een koets gezeten zynde, ging bezigtigen. Onder dezelve munten alle de publike Gebouwen uit en vooral de St. Martens Toren, die door 500 Lantaarnen verlicht was.

Den 8 zynde Zondag woonde zyn Hoogheid voor den middag den Godsdienſt by in de grote Kerk, onder het gehoor van de Wel Eerw. Heer *Lubbers*, predikende over 1 Kon. 8. vs. 66. In de namiddags Predikatie zongen de Kinderen van het groene en blaauwe gecombineerde Diaconie Weeshuis, in hoge tegenwoordigheid van den Prins, op het Hof, enz; zynde hoogſtdezelve over het gezang en goede orde der Kinderen zo voldaan dat Hy zyn genoegen des wegens aan de Voogden te kennen gaf en de Kinderen een geſchenk in geld gaf.

Ten half vyf uren behaagde het zyn Hoogheid de Academiſche Bibliotheek te bezichtigen, gerecipieerd door de Heeren Burgemeeſteren *A. A. van Iddekinge*, den *Rector Magnificus* en den Bibliothecaris Profeſſor *Offerhaus*. Daarna hoorde de Prins in de Academie Kerk de Leerrede van den Hoog Eerw. Heer *P. Chevallier*, over Geneſis 23 vs. 5. en 6 eerſte deel en deed vervolgens eene wandeling door de Stad.

By gelegenheid der heuglyke tegenwoordigheid van zyn Doorluchtige Hoogheid, hadden de Rabbi, benevens de Paraſſyns der *Joodſche Natie* het geluk, den 7 op den Sabbath, 's morgens hooſtdenzelve te feliciteeren wegens de Verjaring van hare

Koninglyke Hoogheid, hoogstdesselfs Gemalinne, doende de Rabbi *Cohen* een hartlyke Zegenwensch, waarvoor zyn Hoogheid gemelden Rabbi en Parnassyns vriendelyk bedankte; de Synagoge was op dien dag zeer prachtig vercierd met kronen en bloemen; de Kassen, waarin de boeken van *Moses* waren, was behangen met een Orange zyde voorhangzel met gouden Passementen bezet, in 't midden met een groen Fluweel Spiegel met gouden letteren geborduurd, de boeken van *Moses* waren met de prachtigste Ornamenten vercierd, des namiddags werd door den Rabbi *Cohen* eene zeer toepasselyke Predikatie gedaan uit Ps. 72. vs. 1-7. Ps. 45. vs. 10. en Ruth 4. vs. 12. waarna door den Voorzanger gezongen werd het gewoonlyke Gebed voor hunne Hoog Mog. de Heeren Staten Generaal, voor zyn Doorl. Hoog. den Prins *Erfstad*houder, voor hare Koninglyke Hoogheid, voor de jonge Erfprins en Princes, voor de Ed. Mog. Heeren Gedeputeerde Staten van Stad en Lande, voor de Ed. Gr. Achtb. Heeren Burgemeesteren en Raad der Stad; waarna door de Gemeente eenige Psalmen werden gezongen; 's avonds was de Kerk cierlyk geillumineerd.

Den volgenden morgen, zynde den 9 ten 5 uren, vertrok zyn Hoogheid naar de Schanssen, van waar hoostdezelve des avonds retourneerde.

Den 11. nam zyn Hoogheid de te rug reize aan naar 't *Loo*, alwaar hare Koninglyke Hoogheid, hoogstdesselfs Gemalin, van hare gedaane reize naar *Berlyn*, verwagt werd. Onze Vorst vertrok 's morgens van *Groningen* naar 't Landschap *Drenthe*; te *Middellaren*, een Gehugt even binnen de Limiten van dit Landschap gelegen, aangekomen zynde, werd hoostdezelve wegens hunne Edel Mog. de Heeren Ridderschap en Eigen-Erfden, Staten dezer Landschap, door een Commissie, bekleed door zyn Excell. A. C. Graaf *van Heyden*, Heer van Laarwout en Drossaard van dit Landschap, benevens de Heeren Baron *van Schwartz*, Heer van Anzen, *W. Lunting*, Gedeputeerden, en Mr. *C. W. Ellents*. Raads en Secretaris, met een Compliment na deze omstandigheid ingericht, verwelkomt, en onder eenige Tenten, waarby een detachement Cavallery de wacht hield, wegens het Landschap een Dejeuné gepresenteerd.

Na eenigen tyd vertoevens, begaf zich zyne Doorl. Hoogheit met Hoogstdeszelfs Gevolg, benevens de voorgemelde Heeren Gecom-

Gecommitteerdens naar het Landgoed van bovengemelden Heer Landdroſt, in de nabyheit van *Middellaren* gelegen, alwaar Hoogſtdezelve zich eenigen tyd met een wandeling in de zeer fraai aangelegde Plantagien, geliefde bezich te houden, en vervolgens aldaar het middagmaal te nemen, het geen, overeenkomſtig den hoogen rang van den Doorl. Gaſt, zeer keurig vervaardigd was.

Tegen den avond vertrok zyne Doorl. Hoogheit benevens de Heeren Gecommitteerdens in verſcheiden koetſen naar *Aſſen*, het welk door eene groote Prinſe Vlaggen, regtſtandig op het ſpits der Toren geſteld, reeds van verre hunne blydſchap deed opmerken.

De groote menigte menſchen, in deze Plaats te ſamen gevloeit, verwelkomde den Vorſt, onder het gelui der klokken en de harmonie van een Veld Muziek, met den galm van duizenden houzees, terwyl zyne Doorl. Hoogheit, door Bogen, volgens den regel der Joniſche bouworder te ſamen geſteld, naar het huis van den Ontfanger Generaal Mr. *J. van Lier* reed, alwaar Hoogſtdenzelve by het uittreden van de koets, wegens de Staten dezer Landſchap wierd gerecipieert door de Heeren Baronnen *Echten tot Echten* en *Dornberg Heyden tot Ter Borch*, benevens de Heeren Mr. *D. Willinge*, *W. F. van der Felſt*, Gedeputeerdens, en Mr. *J. Kimmel*, Raad en Landſchryver, welke Heeren wederom een compliment naar tyds gelegenheit geſchikt uit name des Landsſchaps, aan zyne Doorl. Hoogheit afleiden.

Na dat vervolgens zyne Doorl. Hoogheit zich eenigen tyd geretireert hadde, wierd Hoogſtdenzelven door alle Heeren der Regering met derzelver Miniſters geleid naar het huis van den Heer Secretaris Mr. *C. W. Ellents*, alwaar verſcheiden tafels om te ſbuperen gereed ſtonden.

Zyne Doorl. Hoogheit, benevens de Heeren der Regeringe en derzelver Miniſters, de Heeren van het gevolg en aanzienlyke Gaſten plaatſte zich in de zaal van dat huis, aan een tafel van 26 couverts, waar op een groot Soupé was aangeregt. De tafel gedecoureert met vele aan een gevoegde en fraai beſtrooide Plateaux, waarop verſchillende zinnebeeldige Groepen, Beelden, Vazen en Bloemen van Saxiſch Porcelein en Suikerwerk in ene keurige ſmaak geſchikt waren, gaf aan het oog der aanſchouwe-

ren-

ren een ongemeene en fraaye vertooning, terwyl het Choor Mufikanten, op een kleine afstand voor de glazen van de eetzaal in een tent geplaats, het oor van het aanzienlyk gezelschap en te gelyk van de groote meenigte streelden en hunne vreugden vermeerderden, behalven dat hunne verblyde harten in eene bedaarde kalmte wierden gehouden, waar door in alles de goede ordre dede stand houden, en dien nagt en vervolgens, zonder eenige excesse of te ongelukken, heeft doen afloopen.

Na de Maaltyd wierd zyne Doorl. Hoogheit door alle Heeren van de tafel, naar het huis van den Ontfanger *van Lier* geleid; zynde van het zelve tot aan het huis van den Heer Secretaris *Ellents* een breed pad van Schelpen gemaakt, waar over eene der bouwkundige Eerbogen met vele honderde gecouleurde Lampions, en ter zyde van het pad met eenige hooge Piramiden, mede door Lampions verligt en tusschen levendige vrugtdragende Oranjeboomen geplaatst, 't geen een zonderling en verrukkend gezicht uitleverde. Des morgens zeer vroeg waren de Lampions afgenomen, en de Boog met vele Festonnien van Italiaansche Bloemen op een keurige wyze gedecoreert, en by dezelven waren geplaatst twee Kinderen, een Herder en Herderinne voorstellende, naar de wyze der oude Arkadische Herderen in hun Feestgewaad van wit Lywaat, met Linten en Kransen van Bloemen zeer net en keurig uitgedost, ieder van hen had een fraaye Herderstaf en het Meisje een vercierd Korfie met Bloemen in de hand, en een klein Herderinne Hoedje met Bloemen op het hoofd, gelyk de Herder een Krans van Koornairen, Groente en Bloemen op het hoofd en een van Oranje linten gevlogte Herderstaf op de zyde hadden.

Omtrent ten tien uren verleenden zyne Doorlugtige Hoogheit audientie aan de Deputaten van het Drentsche Synoden benevens eenige andere Predikanten, doende de Eerw. Do. H. *Hillers* als Præses een korte dog zeer nadruklyke Aanspraak, vervolgens wierden vele aanwezende Amptenaren en andere Heeren ter audientie toegelaten, en met de allerinnemenste vriendlykheit door den Vorst bejegend.

Na het afloopen der audienten, wierd zyne Hoogheit door Commissien naar de hooge vergaderingen successive afgehaald en na genomen sessie gereconduiseert, zynde in de vergaderplaats

een

een pragtige stoel bekleed met groen Fluweel waar op het Wapen zyner Doorl. Hoogheit geborduurt en rondom met Gouden Galonnen belegd was, benevens diergelyke voetbank aan het hooge einde van de tafel, ter rechter zyde van den Heer Landdrost geplaatst.

Na dat dit alles was afgeloopen wierd wederom aan zyne Doorl. Hoogheit een groot en fraai gedecoreert Dejeuné gepresenteert. Waar op zyne Hoogheit omtrent twee uren aan 's Landschaps Regenten zyn uiterste genoegen geliefde te betuigen wegens derzelver attentie, en na dat zyne Hoogheit verder eene gelukkige reis toegewenscht was, is Hoogstdezelve, wederom onder het geschal van Pauken en Trompetten en andere Instrumenten, en het onophoudelyk roepen van vivats en hoezees, uit deze Plaats naar *Coeverden* vertrokken, alwaar nog dien zelfden avond zoude arriveren en Hoogstdeszelfs intrek nemen in het Gouvernement by zyne Excell. den Luitenant Generaal van de Infantery *Trips*.

Gedurende het verblyf van den Vorst heeft een Detachement van omtrent vyftig Granadiers, uit het Regiment van den Heer Generaal *Lewe*, de wagt by zyne Doorl. Hoogheit gehad. Ook heeft het Hoogstdenzelve behaagd voor deszelfs vertrek in Persoon aan Mevrouwe *van Lier* een zeer fraaye Gouden Tabattiere present te doen. Gelyk ook eenige Dukaten die wegens zyn Hoogheit geschonken zyn aan den jongen Herder en Herderinne, dewelke het pad, waar langs zyne Hoogheit naar en van de Vergaderplaats heen en weder passeerde, met bloemen strooide en ieder een Versje overgaven.

Wyders diend hier nog bygevoegd, dat zyne Doorl. Hoogheit op *Laarwand* by den Heer Landdrost zynde, aan de Kerkenraad van *Zuidlares* audientie heeft gelieven te verleenen, by welke gelegenheit de Eerw. Do. *Biber*, een welgepaste Aanspraak heeft gedaan. Gelyk ook door een der Landdogteren van dat Dorp, dewelke alle zeer netjes gekleed en in een ry geschaard waren, den Eerewyn aan zyn Doorl. Hoogheit wierd gepresenteerd, terwyl door een andere een wel opgestelde Aanspraak met behoorlyke vrymoedigheit wierd uitgesproken: op den weg naar *Assen*, bezag zyn Hoogheit een zoogenaamd *Hunnebed*, of zeer oude begraafplaats uit zeer groote op een gestapelde ruwe steenen bestaande, welke op verschillende plaatsen dezer Landschap nog gevonden worden.

Zyn Hoogheid dus van *Assen* vertrokken zynde hadden de Ingezetenen van *Coevorden* op den 12 Augustus het aller gewenschte genoegen, om hoogstdezelven, Neerlands geliefden Erfstadhouder, onder 't lossen van 't Kanon en luiden der Klokken in een volmaakte welstand binnen hunne Stad te zien; by welke komst de Burgery in twee ryen van de Vriesche Poort tot aan de Markt zich geposteerd hebbende, het genoegen had, dat zyn Hoogheid, welke omtrent gemelde Poort uit desselfs Koets getreden was, te voet door dezelve passeerde, gaande zyn Hoogheid voorts door de Benthemerstraat, op en rondsom de Wallen dier Stad om de Fortificatien te bezichtigen, komende door gem. Straat te rug over de Markt, alwaar de Compagnie Burger jongelingen, onder Commando van hunne Officieren geposteerd, de eer hadden zyn Doorl. Hoogheid te mogen salueeren. Zyn Hoogheid vervolgens over den Kasteelschen Dam voor het Gouvernement gekozynde, werd aldaar gerecipieerd door den Heer Lt. Generaal en Gouverneur der Stad *Trips*, by wien zyne Hoogheid desselfs intrek genomen hebbende, door dezelve, nevens de Heeren Commandeur en Groot-Major der Stad *van Jenssen* in de *Nostitz* wierd gecomplimenteerd: waarna zyn Doorluchtige Hooheid door de Kollonel en Officieren van hoostdesselfs alhier Garnizoen houdende Bataillon van Stad en Lande, de Officieren van de Artillery en eenige zich aldaar bevindende Officieren van andere Regimenten mede gecomplimenteerd en door de Gecommitteerden uit de Magistraat der Stad en den Predikant *Heeres* met hartgrondige Zegenwenschingen werd verwelkomt, by welke heuglyke komst de voornaamste Straten der Stad met verscheiden Erebogen vereierd waren, van welke zommige en eenige daarin hangende kronen, en aangeplaatste zinnebeeldige ornamenten des avonds verlicht en voorts het Stadhuis en de huizen der Burgeren algemeen en fraai geillumineerd werden; gelyk ook mede de Barakken der Officieren van het Garnisoen door dezelven en die der Gemenen, door de Hoofden en Kapiteins der Compaganie geillumineerd werden. Zyn Doorl. Hoogheid den volgenden morgen om 6 uren de manœuvres van hoogsdeszelfs gemelde Bataillon Stad en Land in de Dalermarsch buiten de Stad gezien hebbende en geretourneerd zynde, bezag het Lands-Arsenaal Pulver- en Brandstoffe-Magazyn, en voorts by Gem. Heer *Trips* gedejeuneerd

meerd, en de komplimenten en toewenschingen van gelukkige reize ontfangen hebbende, vertrok zyn Hoogheid om 11 uren voôr den middag onder het lossen van 't kanon naar 't *Loo*, alwaar hoogstdezelve op Zaturdag den 14 Augustus 1773 in gewenste gezondheid arriveerde, en een wyl tyds daarna de Erfprins en de Princes *Louisa*. De volgende dag kwam mede op 't *Loo* aan, zyn Hoogheid de Veldmaarschalk Hertog van Brunswyk, waarna de Prins Erfstadhouder vertrok om de Princes zyne Koninglyke Gemalin, van *Berlyn* komende, tegemoet te ryden, en kwam met hoogstdezelve, tot blydschap van een ieder op 't *Loo* aan, wordende door de Gardes du Corps geëscorteerd en vervolgens van hooggem. Heer Hertog gerecipieerd, ontfangende voorts de Complimenten over derzelver gelukkig en behouden retour.

Op dit Lusthuis hebben hunne Doorl. en Koninglyke Hoogheden, mitsgaders de Erfprins en de Princes *Louisa* eene allergewenschste gezondheid genoten, en het overige van het aangename Jaargety gepasseerd, tot dat hoogstdezelven op den 27 September, gelyk wy in ons eerste stuk voor de maand Octob. laatstleden bladz. 123 melddden, in goede Welstand in 's *Gravenhage* retourneerden.

Vervolg en Slot van het Bestek en de Conditien tot den Ophouw eener Nieuwe Kerk te Ouderkerk aan den Amstel (ziet onze voorgaande, bladz. 194).

Artic. 16. *Het maaken van een Reegenbak.*

Den Aanneemer zal ter Plaatze hem aan te wyzen by dit voorsz. Gebouw, ingevolge de Teekening, nog moeten maaken een Reegenbak, lang 17 Voet, breed 8 Voet, hoog 10½ Voet tot aan de geboorte van het Wulft, voorts overslagen met een halve Cirkel-Boog, alles Binnenwerks, zoo dat dezelve cirka kan inhouden 300 Tonnen Water.

Tot het maaken van voorsz. Bak zal den Aanneemer doen graven een Put, diep 18 Voet onder meergemelde Peyl, en zulks ter lengte en breedte, dat de geheele Grondslag met het na te noemen Metzelwerk, daarin ruym en onverhindert kan gemaakt worden.

Deeze Put gelyks uitgegraaven en naar behooren geschoeit zynde met ½ duymse Deelen, alles behandelt, zoo als den aart van zulk Werk komt te vereischen, zal hy op den Bodem der Put eerst leggen een Vloer van 2 duymse Planken naast den anderen gevleid, op dezelve zal hy op zyn kant leggen Dennehoute Vierkante besaagde Plaaten of Zand-Strooken, alle lang 10 Voet 8 duym, zwaar 8 en 10 duym, en over dezelve 6 Slykhouten lang 19 Voet 8 duym,

zwaar 8 en 10 duym op hun plat gewerkt, door wederzyde Inkeepinge van 1½ duym in den anderen ingelaaten en met twee Houte Trek-Nagels gevast. Op dit Raamwerk ter geheeler lengte en breedte te brengen een Vloer van 19 twee duymse Denne-Deelen, alle lang 10½ Voet, ieder Plank met 3 Spykers op de Zand-Strooken vastgemaakt.

Voorts zal den Aanneemer aan gemelde Schoei-Paalen brengen de noodige Dwarsplanken, waar tegen hy als dan op eene wydte van 19 en 12 Voet Binnenwerks zal doen de Houte bekuypinge van 1½ duymse Denne Deelen, waar tegens vervolgens het Muurwerk zal gebragt worden, welke Kuyp van onderen ook tegens een Lat moet rusten, en in het midden 3 a 4 duym wyder dient te zyn, om de Perssinge der Grond voor te komen.

Op voorsz. Houte Vloer en tegen de voornoemde Kas of Kuyp, zal den Anneemer tot de hoogte van 9 Voet aanleggen de twee Regtstands Muuren en Schilden, alle ter zwaarte van ½ Vechtse Reegenbaks Klinkert in sterken Tras gewerkt.

Tot de bevloering zal hy eerst leggen drie laagen van Klinkert-Steen op hun plat, op deeze zal hy in het midden van de Bak stellen 2½ steense separaat Muuren, voorzien van een opening waardoor men van de eene Bak in den andere kan komen, dan tegen de gemelde ½ steense Muur, rondsomme inwerken twee Klamp-laagen Kruyslings over den anderen, op aanwyzinge, in acht neemende, zoo veel immers doenlyk zal zyn, dat de Voegen van de Klamplaagen, die van de eerste wel dekken, en zal den Aanneemer deeze beklampinge aldus met de noodige voorzorgen (en door het doen der verbindinge met de Laagen van de bevloering) opwerken ter hoogte van de Regtstands Muuren of geboorte van het Verwulft, alle van regte vlakke uitgeklonke en afgeboende Klinkert-Steenen, in gezifte en wel geprepareerde Tras tot Digtwerk bekwaam gelegt, na den eisch vol en zat gewerkt.

En zal hy op gelyke wyze tegen deeze beklampinge ter geheele lengte, breedte en hoogte van het Regtstaande Werk nog moeten brengen een Waterpas, gelegde platte Laag; voorts op de Bevloering en in de Hoeken, zoo als gezegt is na den eisch verbonden, nog vyf Laagen, alle op hun plat half en half over den anderen gewerkt.

Vervolgens zal den Aanneemer maaken en stellen de noodige Formeelen uit ½ Cirkel-Boog, en bespannen over de geheele lengte der Bak, uit de Teekening nader te zien. Hier op en over zal hy Metzelen de Boog of Gewulf ter dikte van ½ Steen, en welke Boog moet rusten op de gedaane beklampinge van het Regtstaande Werk.

Voorts zal hy de wederzydsche Schild-Muuren tot de volle hoogte van 3 voet na het beloop der Formeelen ophaalen en beklampen, als van het voorgemelde Werk is gezegt: over de ½ Steense Boog

zal

zal hy meede brengen drie platte Klamp-Laagen, wel digt en van vlakke Klinkert in ſterke Tras gewerkt, en daar over een Tras-Raam ter dikte van ½ duym.

Boven in de Boog te menageeren een Mond of Hals van 28 duym, vierkant, waar door men in de Bak kan komen, om ze ſchoon te maaken; welke Hals circa een voet boven de beſtraating van het Kerkhoff moet komen, en, het zy met een Steene Rollaag en Soſynſche Dekſteen, of met een Eykehoute Raamtje en Luyk gedekt; alles gemaakt als ſtaande, den arbeid zal bevonden worden te behooren.

Het Water dat van het Dak in deeze Bak door een Loode Pyp, by Articul 10 beſchreven, moet worden gebragt, zal hy naar den aart van 't Werk inrigten tot genoegen van de Heeren Beſteeders.

En zal hy nog maaken door middel van een Steene of Loode Buis, de noodige Communicatie om het Water uit deeze in eene daar vlak by geleegen Reegenbakje te brengen, om alzoo al het noodige Regenwater van de eene Bak in den anderen te kunnen vangen.

Nog zal hy in deeze groote Bak brengen een Loode Pyp ter lengte van 20 voet, hebbende 1½ duym Diameter, en ſtellen op aanwyzinge tegens het School-Huys een dubbelde Pomp, welke zoo van binnen als buiten kan gebruikt worden, voorzien van Soſynſche Steenen Gootſteen en verder met zyn Toebehooren, in alle deelen gemaakt tot volkomen genoegen van Heeren Beſteeders.

Den arbeid zoo verre volbragt en deeze nieuw gemaakte Bak 5 a 6 weeken van binnen onder water geſtaan hebbende, zal hy het ruwe Schoeihout, behalven de Kuyp voor zoo verre als 't kan, uit den weg ruimen: en voorts rondsom dit Muurwerk ſtorten zoo veel Kley als nodig is, om de tuſſchen-ſpatie te vullen, zoo als hy op het Wulff moet brengen al het Zand, dat tot het doen der Aanhooging en Beſtraating zal vereiſcht worden.

Dit Wulff alzoo eenige weeken geſtaan en wel beſtorven zynde, zal den Aanneemer de Formeelen wegneeme, de Bak droog maaken en vervolgens de Vloer beleggen met geele Heelbakken Plavuiſen, blyvende het onderhoud derzelve, voor het overige een Jaar na den dag der opleevering van het Werk tot zyn Reekening, waarom het hem vry ſtaat al 't geene hy verder tot meerder ſecuriteit daar aan nodig vind, te mogen in 't werk ſtellen, mits dat de Matheriaalen in qualiteit en quantiteit niet vermindert.

Artic. 17. *Verwinge.*

Het Kerk-Gebouw met al 't geene daar aan Annex is, meeſterlyk en tot genoegen van Heeren Beſteeders in ordre gemaakt zynde, zal den Aanneemer het Houtwerk by bekwaam droog weer, met goede gekookte oude Lynzaad-Olie, geprepareerd met fyn gemaakte Verfſtoffen, moeten Gronden of Oliën, Verwen en over Verwen.

 Alle

Alle het buiten Werk, als de Lysten, Dek-Planken en Stylen der Kerk-en Venster-Raamen, zal hy een Geele Couleur moeten geeven; de Stylen tusschen de Ruiten Wit, dog de Buiten Deuren Bruin; 't Lood waar meede de Tooren rondsomme bekleed is, als meede het Lood over de Nok en in de Killen, een Ley-Couleur.

Alle de Binnen Deuren met deszelfs Cazynen nevens de Blinden en Schoorsteen Mantels, zal hy eens met Geele Verf Gronden en verder Bruyn maaken met een Olie-Vernis, zoo als hy dan nog een Olie Vernis zal leggen over al het nieuw gemaakte Werk van Eyken Hout.

De Koepeling van de Kerk zal hy eene Ligte Blaauwe Couleur geeven, als meede de Balken en Beschotten voor zoo veel die aan 't oog zyn bloot gesteld.

Zoo Heeren Besteeders egter goed vonden, de eene of andere der voornoemde Couleuren anders te ordonneereeren, zal den Aanneemer gehouden zyn, zig daarna te reguleeren, verdagt zynde te zorgen de Verwinge in 't generaal ter goeder trouwe word gedaan, of zal, wanneer daar omtrent Frauduleus wierd gehandelt, 250 Guldens van zyn bedongen loon worden gekort.

Artic. 18. *Qualiteit der Matberiaalen.*

Den Aanneemer zal ten zynen kosten zig zelfs moeten bezorgen alle de Matheriaalen en Gereedschappen tot dit Werk noodig, geene uitgezondert, ieder in zyn zoort van 't beste.

Het Hout zal moeten weezen, Droog, Gezond, Noords, Greene, Denne, Vuure en Weezels of Brabands Eyken Hout, op zyn tyd geveld, vierkant Gezaagd, zonder Spint, Wankant of eenig Gebrek, hoe genaamd.

De Steenen tot de Buiten en Binne Muuren, zullen moeten weezen van zodanige zoorten als hier vooren in 't Bestek is bepaald, alle en ieder in hun zoort egaal gecouleurde, 't zy Vlakke, Graauwe of Roode Moppen, zonder Wanbak, Mond of Bovensteen, nog Ratelaar, alle invoegen als de Monsters zulks aantoonen.

De Benthemer en Sofynsche Steenen, ieder in hun zoort, zal weezen zonder Hart-Aderen, niet Bros of Schilfferig of andere nadeelen; alles meesterlyk accuraat op zyn maat, zindelyk gehouwen en bewerkt, waarom zal zorge dragen alvoorens alle Ornamenten van Beeldhouwery, zoo tot de Deuren als Pylasters, behoorlyk op Planken in 't groot te laaten Teekenen, Modelleeren of Boetzeeren, zoo en in diervoegen als dezelve in de Geevel-Muuren moeten gebragt worden; blyvende daar omtrent alle de kosten ten zynen laste.

De Kluyt-Kalk van de beste Luykse, die niet verleegen maar varsch en zorgelyk geleseht is.

De Tras varsch en fyn gemaalen Dortse Keur, 't welk moet blyken uit een Brief, dat dezelve daar ter plaatze van gekeurde Steen is gemaalen.

Scherp

Scherp en zuiver Metzel-Sand, grof van Korl, zonder eenige Aardagtigheid.

De Schelien of Leijen moeten weezen Dinantsche of Luykse, van de grootste en zwaarste die 'er te bekomen zyn.

Taay Zweeds Yzer van de Merken L G of CF.

De Schoorsteen Plaaten wel Effen en Glad Gegooten, en voor de Consistorie naar den eisch gesleepen.

De Slooten, Gehengen, ieder in zyn zoort onverbeeterlyk.

Goed Lood, Glad Gegooten, Gestreeken zonder Yzervlagen, Blaaren of Scheuren, alles volgens zyne zwaarten.

Best Wit Fransch Glas, goede Verfstoffen, en oude gekookte Lynzaad-Olie.

NOTA. Den Aanneemer zy verdagt, dat van alle bovengemelde Matheriaalen, geen 's Lands of Stads Impost moet betaald worden.

Artic. 19 *Menginge en Keur der Matheriaalen.*

De sterken Tras zal bestaan uit een deel gezifte Kluit-Kalk, en een gelyk deel Dordrechtse Cement of Tras.

De Basterd Tras uit twee deelen Steen-Kalk, een deel Cement, en een deel Scherpzand, de Kalk Mortel, ~~twee~~ 3 deelen Kalk, en ~~drie~~ 2 deelen Sand.

En zal den Aanneemer deeze Ingredienten na den eisch Bearbeiden, die dagelyks omzetten, Doorbouwen en onder de Schulp Klemmen, op dat 'er geen Oogen in overig blyven en de Steenen voor de Verwerking wel nat maaken.

Voorts zal hy omtrent het Werk op aanwyzinge moeten maaken een Tras en Kalk Hok, van boven voor de Lugt gedekt.

En nadien het Werk in dit Bestek vervat, met attentie moet volbragt worden, zal den Aanneemer zorg dragen, dat hy een bekwaam getal goede Arbeiders, zoo van Timmerlieden als Metzelaars, Kalkbouwers, Leije Dekkers &c. aan het Werk steld, of zullen door Heeren Besteeders ten zynen kosten verzorgt worden.

Den Aanneemer zal geen Matheriaalen mogen Verwerken of eenige melange laaten doen, voor dat dezelve door Heeren Besteeders, of door die, aan wien het opzigt is toevertrouwd, zyn gevisiteerd en goed gekeurd, waar voor ieder zoort byzonder zal opleggen het zy by de Ontlaading omtrent het Werk of elders.

Alle het Hout, dat hy ieder in zyn zoort, waartoe het zal dienen, na de kunst zal laaten Bearbeiden, moet onder het Drooge op zyn Hout Koopers, ombedompt, opgestapeld leggen, waartoe omtrent het Werk een Waterdigte Houte Loots zal maaken: welke Loots zoo groot moet weezen, dat in dezelve ook de twee groote Klokken kunnen geborgen worden.

Ook moet den Aanneemer verdagt zyn, dat de lengtens van het Houtwerk met de in 't Bestek bepaalde Maaten en de Teekening wel iets zouden kunnen differeeren; waarom hy het eene tegens het ande-

andere zal hebben te confronteeren, vermits al,'t geene daar omtrent mogte voorkomen, ten zynen risico blyft.

De afgekeurde Matheriaalen zal hy aanstonds doen wegvoeren, en zoo die op eene bedriegelyke wyze verwerkt, en naderhand ontdekt word, zal hy telkens verbeuren eene Somme van 100 Guldens, die hem van zyn bedongen loon zullen worden gekort, bovendien verpligt zyn het kwalyk Verwerkte uit te breeken en goedgekeurde Matheriaalen in de plaats te Verärbeiden.

Artic. 20. *Generale Articulen.*

Den Aannemer zal zoo spoedig als mogelyk is, aan het Werk hebben te gaan: dog alzoo tot het bekomen van Hout &c. nevens het Bearbeiden en Droogen van hetzelve, veel tyd zal heenen loopen, zo is de Compleete opleevering van dit geheele Werk op Primo April 1775 bepaald; dog zal hem voor ieder dag, die hy naar voorsz. tyd komt te Werken, 3 Guldens 's daags ten behoeve van den Armen worden gekort.

Ook zal den Aanneemer het Werk, in dit Bestek vervat, een Jaar na den dag van de compleete opleevering moeten onderhouden, dus teffens verpligt zyn, dat alle het geene gedurende die tyd daar aan mogte defect worden, ten eersten te herstellen: en het Verwen verrigten op de wyze reeds gezegt, en zullen tot securiteit daar voor een gedeelte van zyne bedongene Penningen worden ingehouden.

Artic. 21.

Zoo in deeze Conditie iets mogte vergeeten weezen en nogtans tot dit Werk noodig geoordeeld wierd, zal hy Aanneemer gehouden zyn, zulks te bezorgen en doen Verwerken, zonder daar voor iets meer te mogen pretendeeren, dog dit zal niet Excedeeren een Somma van Twee Honderd en Vyftig Guldens.

Omtrent alle Duisterheeden, of daar de Intentie deezer niet klaar genoeg mogte zyn uitgedrukt, houden Heeren Besteeders de uitlegginge daar van aan Haar zelven, en zal den Aanneemer zig daarna moete gedragen.

De Maate, waarmeede gemeeten zal worden, is de Amsterdamsche Maat van 11 duym in de voet.

Het geheele Werk mag hy geheel of ten deele zonder Consent aan niemand overlaaten, en is hy verder gehouden tot voldoeninge aan dit Bestek, ten genoegen van Heeren Besteeders te stellen, twee binnen deeze Provintie genoegzaame gegoede Borgen, dewelke zig nevens hem zullen moeten verbinden als Principaale Aanneemers.

Artic. 22.

De Betaalinge van de Penningen die bedongen worden, zal door Heeren Besteeders geschieden in vier egaale Termynen, de eerste Termyn of een vierde der bedongene Penningen, als de Fondamenten gemaakt en het schoone Muurwerk tot vier voeten boven den Hori-

Horisont rondsomme zyn opgehaalt; de tweede Termyn als de Muurwerken zoo verre zyn opgehaalt, dat de Kapwerken kunnen gesteld worden; de derde Termyn als het geheele Gebouw is onder Dak gebragt en de Regenbak gemaakt, en de vierde of laatste Termyn, wanneer hy het geheele Werk Compleet en Loffelyk na den Letter van dit Bestek heeft volbragt en opgelevert. Dog van welke laatste Termyn zal worden ingehouden eene Somma van 300 Guldens voor een Jaar onderhoud van deeze geheele Aanbesteedinge, zig strekkende tot Ultimo Maart 1776, na welkers Expiratie deeze Penningen meede zullen worden voldaan, alles na dat het Werk zal weezen opgenomen en na genoegen bevonden.

Artic. 23.

Aldus is na voorgaande Bekentmaakinge in de Couranten en affixie van Biljetten dit Werk in eene massa besteed en aangenomen by *Andries Westerbuyzen*, Mr. Timmerman te *Amsterdam*, voor een Somma van 42800: --, gelyk wy in ons voorgaande stuk bladz. 194 gemeld hebben.

Actum Ouderkerk aan den Amstel.

MAGISTRATUUREN EN AMPTENAAREN.

Door de Ed. Mog. Heeren Gecommitteerde Raden is Doctor *Carel Burchard Voet* aangesteld tot Inspecteur van en over de Comptoiren van Collecte in het Zuider-Kwartier.

Den 2 December 1773 zyn alle de Heeren Directeuren of Boekhouders der Groenlandsche en Straat-Davidsche Schepen, (door den Heer *Pieter Clockener*, als Gecommitteerde derzelver Vissery der Stad *Amsterdam*) verzogt te compareeren in de Herberg de Karsseboom des voormiddags ten 11 uuren, ter Verkiezing van twee Heeren tot Mede-Gecommitteerdens, in plaatze van de overledene Heeren Barend Lubely en Claudius Hendrik van Herwerden, en zyn ter zelver tyd daartoe verkoren de Heeren *Willem Conink* Abrahamz. en *Albertus Kramp*.

Zyn Doorl. Hoogheid de Prins Erfstadhouder heeft aangesteld en gecommitteerd, tot Meesterknaap van de Houtvesterye van *Gooiland*, mitsgaders van hoogstgem. zyne Hoogheids Hooge en Vrye Heerlykheden *Soest*, *Soestdyk*, *Baaren* en *ter Eem*, enz. als mede over de *Eemnessen* binnen en buiten-Dyks, in plaatze van wylen den Heer Jan Lucas van der Dussen, den Wel Ed. Gr. Achtb. Heer Mr. *Pieter Cornelis Hasselaer*, Heer van de beide Eemnessen en regeerend Burgemeester der Stad *Amsterdam*.

Den 4 dito is tot Secretaris der Stad *Alkmaar* aangesteld, de Wel Ed. Gestr. Heer, Mr. *Isaac Groen*, in plaatze van desselfs Heer Vader Pieter Groen, die daarvan vrywillig afstand heeft gedaan.

Door Hun Hoog Mog. is den Heer *B. van der Burgbt*, aangesteld tot Contrarolleur van het Generaliteits klein Zegel in plaats van den Heer L. Hoogstad, die daarvan vrywillig afstand heeft gedaan.

Door den Raad van Staate is de Heer *J. van Hoogstad* aangesteld als Commies van 's Lands Magazynen van Vivres en Ammonitie van Oorlog, in plaats van den Heer B. van der Burght, die daarvan mede vrywillig afstand heeft gedaan.

Hunne Ed. G. Mog. hebben, op benoeming van den Prins Erfstadhouder, aangesteld tot Commissaris van 's Lands

Pos-

Posteryen, in plaatze van wylen den Heer Mr. Ferdinand van Collen, Corlisz. de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Jacob* Baron *de Petersen*, Schepen der Stad *Amsterdam*, mitsgaders Representant van zyn Doorl. Hoogheid by de West-Indische Compagnie.

Den 18 December zyn door de Wel Ed. Achtb. Heeren Veertig Raden der Stad *Delft* tot Mede-Veertig-Raden geëligeerd de Heeren Mr. *Christiaan van Beresteyn* en Dr. *Jacob van Breda*, in plaats van wylen de Heeren Mr. Isaak van Buren, Raad in de Vroedschap en regeerend Burgemeester, en den Heer *Juliaan van Groenewegen*, Raad in de Vroedschap aldaar.

Den 18 dito is op recommandatie van den Heere Prince Erfstadhouder tot Raad in de Vroedschap der Stad *Brielle* aangesteld, de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Willem Hoyer*, in de plaats en by vrywilligen afstand van deszelfs Heer Vader de Wel Ed. Gestr. Oud-Burgemeester Mr. Cornelis Hoyer.

Gouda. Den 22 December. Uit eene overgeleeverde Nominatie van de Vroedschap dezer Stad, zyn, door zyne Doorluchtige Hoogheid, den Prins Erfstadhouder, geëligeert tot Burgemeesteren voor den Jaare 1774, de Ed. Groot Achtb. Heeren Mr. *Dirk Æmelius Jongkint*, President; Mr. *Bruno van der Does*, Mr. *Cornelis Adriaan van den Kerckhoven* en Dr. *Willem van der Hoeve*.

Uit een by hun Ed. Groot Mog. geformeerde Nominatie is ten voorsz. dage, door den Prins Erfstadhouder tot Hoofd-Officier der Stad *Delft* verkoren de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *Gaspar de Roo*, Heere van Rosenburgh, Raad en regeerend Scheepen, in de plaats van den Wel Ed. Gestr. Heer Mr. Adriaan van der Goes, die daar van vrywillig afstand heeft gedaan.

AANMERKELYKE ZAKEN.

Den 11 November (1773) overleed te Rome in den Ouderdom van 79 jaren zyn Eminentie de Kardinaal *Pietro Girolamo Guglielmi*.

Den 16 November is 't Huwelyk van den Grave van *Artois*, geboren den 9 October 1757 met de Princes *Maria Theresia van Savoye*, geb. den 31 January 1755, te *Versailles* voltrokken.

Den 26 dito stierf te *Oldenboorn* in Vriesland, zekere Weduwe genaamd *Fockje Johannes*, in den ouderdom van ruim 113 jaren; zynde gebooren den 11 Nov. 1660.

De executien der Huisbrakers en Schelmen werden in de nabuurschap van *Maastricht* als noch voorgezet. Den 26 November (1773) werden 'er achter *Beek* 4 opgehangen, en den volgenden dag weder 4 gevangen opgebragt Den 1 December werden 2 van de Bende van *Elsl* naar *Mastricht* gevoerd; een van hen meende door de vlucht te ontkomen, maar werd door de Escorte geschoten, edoch niet dodelyk. Den 3 zyn 'er te *Climmen* 5 ter dood gebragt, en den 6 dito werden 'er 6 van dat gespuis van *Maastricht*, onder een Escorte van Ruiters, op karren naar *Elslo* gevoerd, alwaar zy den volgende dag opgehangen zyn; dien dag werden 'er wederom twee van die Bende geattrapeerd.

Den 1 December is te *Veere* de plechtigheid geschied van de oprechting ener *Obelise*, of Gedenknaald ter Nagedachtenis van den Eerw. Heer *Jan de Meggrode*, beroemd door 't opsteeken van de Baniere der Vryheid voor ruim twee Eeuwen. De Wel Eerw. Heer Do. *Ies. van Iperen*, A. L. M. Phil. Dr. enz. hield ter dier gelegenheid ene plechtige Redenvoering ter materie dienende, onder een talryke toevloed van personen van hogen en lagen rang.

Den 3 December overleed te *Amsterdam* in 't 50ste jaar zyn's ouderdom

-doms, de Hoog Ed. Heer *Jan Lucas van der Duffen*, Meesterknaap, van Gooiland en onderhorige Heerlykheden.

Den 3 dito overleed te *Middelburg* in den ouderdom van omtrent 51 jaren de Wel Ed. Hooggeb. Heer Mr. *Adri aan Steengracht*, Heer van Thiel, Mooiland, Oost- en West-Souburg, en zedert den jare 1753 Hoog-Baillluw en Rentmeester-Generaal van Zeeland bewesten Schelde.

Den 4 dito overleed te *Enkhuizen*, de Wel Ed. Gestr. Heer Dr. *Anthony Stocbius*, Oud Schepen dier Stad.

Onlangs is den Intendant van *Lyon* in groot gevaar geweest van het leven te verliezen, zo wel als noch twee Heeren en eene Dame; zy gingen naar eene Buitenplaats om aldaar het middagmaal te houden, en reden in een Koets met 6 paarden bespannen langs de Oevers van de Rivier de *Rhone*. De 4 voorste paarden geraakten aan 't hollen: een der Heeren sprong spoedig uit de Koets, en had het geluk de strengen dezer 4 paarden los te snyden waardoor dezelven met den Postillon in 't water vielen, edoch den Intendant met zyn Gezelschap in 't rytuig met de twee achterste paarden bleven zitten.

Den 9 dito overleed te *Berlyn*, in den ouderdom van ruim 4 jaren Prins *Fredrik Hendrik Emilius Karel*, oudste Zoon van Prins Ferdinand van Pruissen, 's Konings jongste Broeder.

Den 13 dito stierf in *'s Hage* in eenen hogen ouderdom de Wel Ed. Gestr. Heer *Majoribanks* Luitenant-Generaal van den Infanterye, en Colonel van een Regiment Schotten, indienst van dezen Staat.

Ten voorsz. dage is, van wegens hun Ed. Groot Mog. de Staten van Holland en West-Vriesland, eene Publiecatie, naar de respective plaatzen der Provincie verzonden; behelzende ene Renovatie en Ampliatie van het 60ste Artykel der Ordonantie op het klein Zegel, van den 30 September 1744, nopens de Assurantien, ter voorkoming van de ingeslopen misbruiken, welken in de Koopsteden plaats hebben

Den 15 dito overleed te *Ryswyk* in den ouderdom van 41 jaren, de Wel Ed Gestr. Heer *Gerard Cornelis de Prato*, ordinaris Kapitein ter Zee ressorteerende onder 't Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit op de Maas.

In *Opper-Beyeren* rechten de Veld-Muizen thans yslyke Verwoestingen uit, en zyn aldaar in zo grote meenigte dat een Boeren jongen van 14 jaren, in vyf dagen meer dan 800 van dat ongedierte gevangen en voor ieder van dezelve een penning bekomen heeft: By menschen geheugen, heeft men aldaar geene Muizen met zo lange koppen gezien als tegenwoordig.

Den 11 December werd te *Maastricht* een van de Bende Huisbrakers, die enige jaren in die Stad gewoond, en zich met Stroo snyden geneerd had, opgehangen, en den volgenden dag werd een van dit Gespuis van *Mechelen* gevanglyk binnen Maastricht gebragt.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

AMSTERDAM. Het gewoone Consistorie dezer Gemeente staat gehouden te worden op Woensdag den 5 en 19 January (1774) onder Voorzitting van Do. *Ericus Fredericus Alberti.*

Op Woensdag Avond den 8 December heeft alhier in de Oude Kerk gepredikt de wel Eerw. zeer Gel. Heer *Casparus Feilke*, Leeraar by de Gemeente te *Monnikendam*, over Openb. Joh. 7. 14-17. En ik sprak tot hem: Heere, gy weet 't. En hy zeide tegens my: deze

zyn 't, die gekomen zyn uit de grote droeffenis; en hebben hunne klederen gewasschen, en hebben hunne klederen wit gemaakt in het bloed des Lams: daarom zyn zy voor den stoel Gods, en dienen Hem dag en nacht in zynen Tempel; en die op den Stoel zit, zal over hen wonen. Zy zullen niet meer hongeren noch dorsten: ook zal op hen niet vallen de Zon of enige hitte: want het Lam, midden in den Stoel, zal ze weiden, en leiden tot de levende Waterfonteinen; en God zal afvegen alle tranen van hunne Oogen.

Op Woensdag avond den 15 dito heeft alhier in de Oude Kerk gepredikt, de Eerw. Heer *Jan Henricus Fortmeyer*, Proponent, over Johan. 1 1-3. *In 't begin was het Woord, en het Woord was by God, en God was het Woord; dat zelve was in 't begin by God. Alle dingen zyn door dat zelve gemaakt; en zonder dat zelve is 'er niets gemaakt, wat 'er gemaakt is.*

Op Vrydag Avond den 17 dito predikte in de Nieuwe Kerk, de Eerw. Heer *Albertus Langebeek*, Proponent, hebbende tot zyn Text, Hand. der Apostelen 3: v. 26. *U voor eerst heeft God opgewekt zyn kind Jezus, en heeft Hem tot u gezonden, om u te zegenen op dat een iegelyk zich bekeere van zyne boosheid.*

Hoorn. Op Zondag den 19 Decemb. 1773 heeft de Wel Eerw. zeer Geleerde Heer *Isaac Scholten*, zeer geliefd Leeraar deezer Gemeente, voor eene buitengemeene talryke Vergadering eene plechtige Redevoering gehouden, ter Inweiding van het alhier Nieuwgestichten cierlyk Orgel, door den Heer *Hendrik Taddel* te *Amsterdam* zeer mildadig geschonken; predikende by deeze plechtige Gelegenheid over Psalm 150. Zyn WelEerw. nam tot een Voorafspraak de dankbaare Betuigingen van den Propheet Samuel, by 1 Sam. 7 v: 12 *Tot hier toe heeft ons de Heere geholpen.*

De Inleiding behelsde eenige Aanmerkingen over het betaamelyk, wettig en Godtvrugtig gebruik om zaken tot den openbaren Godtsdienst geschikt, plechtiglyk aftezonderen en tot den dienst des Heeren toe te weiden. 'T welk tot het oogmerk deezer plechtige Leerreden wierd overgebragt; waarin, na alvoorens de woorden van den Text ontvouwd, en verklaard te hebben, het invoeren van de Musiek by den openbaren Godtsdienst onderzogt, de nuttigheid en invloed, dewelke het Gezang en Speel-Geluid by en in den Godtsdienst heeft, wierd aangetoont.

In de Toepassing wierd de Gemeente zeer nadrukkelyk opgewekt tot pligtschuldige dankbaarheid aan het opperweesen, om met vrolyk juichende harten den Heere zynen welverdienden lof en verheerlyking toete brengen, voor alle weldaden in 't algemeen en in 't byzonder voor die groote zegeningen, dewelke, dit Zion binnen korte Jaren van de hand des Heeren zo rykelyk genoten heeft; waar op de neederigste dankbetuigingen aan den roemwaardigen Stichter van

'het Orgel gedaan, over zyn Wel Edel., deszelfs geëerde Familie, de respective Heeren Gecommitteerden, de Kerkenraad en Gemeente de dierbaarste Heilwenschen en Zegeningen wierden uitgeboezemt.

Voor de Predikatie wierd gezongen Ps. 92 v. 1 en 2; Ps. 150 en Ps. 33 v. 1. Na het voor Gebedt Ps. 149 v. 1 2 en 3. Na de Predikatie Ps. 134.

ZWOL. De Koster, Voorzanger en Schoolmeester dezer Gemeente naar *Leiden* beroepen zynde, zo word een iegelyk mits Lidmaat der Onveranderde Augsburgsche Geloofsbelydenis zynde en de vereischte bekwaamheden hebbende, op voordeelige Conditien verzocht voor den 20 January (1774) franco hunne schriften in het Hoog- en Nederduitsch, met Attestatien van hun goed gedrag; als ook de Cyferkunst wel verstaande, gemelde schriften en attestatien te zenden aan den Lutherschen Kerkenraad dezer Stad.

Vervolg van den Staat der LUTHERSCHE GEMEENTE *in de* NEDERLANDEN.

IN DE PROVINCIE GRONINGEN.

Van de Luthersche Gemeente binnen de Stad GRONINGEN.

(ziet *Augustus* laatstleeden EERSTE STUK.)

De Weleerwaarde, zeer Geleerde Heer ALBERTUS PETRUS MIDDELDORFF van *Emmerik* beroepen in 1686.

By 't aanvaarden van zyn Ampt, verkreeg de Gemeente vryheid om opentlyk te leeraaren, en de Godsdienst waar te nemen.

Na dat zyn Wel Eerwaarde zes Jaren alhier gestaan, en zyn Leer-Ampt met veel vrucht had waargenomen, werd hy naar *Nymegen* beroepen. Van daar is zyn Wel Eerw. verder in ene aanzienlyke en grote Gemeente naar *Schwelm*, in zyn's Vaders plaats beroepen, alwaar hy in enen hogen Ouderdom overleden is.

(*Het vervolg hierna.*)

NAAMLYST der OVERLEEDEN die *Begraven* zyn binnen AMSTERDAM, sedert den 15 *November* 1773. voor zo verre men dezelve heeft konnen bekomen.

Maandag den 15 *November* 1773.

't *Kind* van Egbertus Johannes Colmschaten. Z. K.

Dingsdag den 23 *dito.*

't *Kind* van Frederik Tieleman. N. Z. K.

Woensdag den 24 *dito.*

Maria Dylius. Weduwe van Elbertus Waller. W. K.

Aaltje van den Elshout, Huysvrouw van Hendrik Hey. W. K.

't *Kind* van Johannes Hilkes. L. O. K.

't *Kind* van Jan Wyland. N. O. K.

't *Kind* van Thomas Wagtels. O. K.

Donderdag den 25 *dito.*

Catharina Bruyn, Huysvrouw van Jan Willem Torep. L. O. K.

Catharina de Goe, Huysvrouw van Femmel Wielsma. W. K. H.

Johanna Jonge Jans. W. K.

Judik Pannis. W. K. H.

Maria Bosch, *eenigste Dogter* van Olphert Bosch. N. O. K.

'*t Kind* van Abraham van de Velde. N. O. K.
'*t Kind* van Robbert Jan Neel. O. K.

Vrydag den 26 *dito.*

Josina Charlotta Kloekhoff, Weduwe van Anthony van Ham O. O. K.
Geertruyd Goris, Huysvrouw van Johannes van Seppenwolde. N. K.
Marie Paris, Huysvrouw van Charles du Celliée. W. A. K.
Luytje van Dompselaar, Huysvrouw van Jurrian Kuneman. N. Z. K.
Debora Berghuis, Huisvrouw van Jan van den Broek. N. K.
Jannnetje Sinforet, Huisvrouw van Frederik Willem Runpée. Z. K.
'*t Kind* van Anthony ten Hulscher. N Z. K.
'*t Kind* van Simon Broerse. W. K.

Zaturdag den 27 *dito*

Bernardus Rus. N. Z. K.
Abraham Loor, Behuwd Vader van Abraham Nieuwbroek. W. K.
Jan Roos. N. O. K.
Jan Carelse, *Mr. Timmerman.* O. K.
Anthoni van Waard. O. O. K.
Catharina Trip, Weduwe van Gilles van Hoven. W. K.
Agatha Bal, Weduwe van Cornelis Schee. N. O. K.
Zeytie Luttjeshoff, Weduwe van Jan Ogelwigt. W. K.
Maria Elisabeth Broeks, Weduwe van Paulus Jacobs. L. N. K.
'*t Kind* van Frederik Rudolf Oldenburg. L. O. K.

Maandag den 29 *dito.*

Daniel van Mullem. W. K.
Jacob Vlugh, Zoon van Hendrik Vlugh. Z. K.
Evertje van Dierman, Weduwe van Daniel Steenhoff. Z. K.
Maria van der Horst, Weduwe van Bernardus Hanlo. N. Z. K.

Dingsdag den 30 *dito.*

Elisabeth Wansing, Huisvrouw van Jan van Ogtrop. N. K.
Margaretha van Hoffen, Huisvrouw van Hendrik Telman. N. K.
Marike van Wieringe. Z. K.
Anna Maria Zeep, Dogter van wylen Hendrik Zeep. N. Z. K.
Johanna Cornelia Rygiers, *Oudste Dogter* van Jan Rygiers. L. K. H.
'*t Kind* van B. Blom. L. N. K.

Woensdag den 1 *December.*

Michiel Bruyningh, *Raad.* N. Z. K.
Anna Kählers. O. K.

Donderdag den 2 *dito.*

Jacobus Kroon. O. O. K.
Jacobus Smit. N. K.
Henderik Leeman. L. K. H.
Bartha Catharina Roos, Huysvsouw van Barend Zoumeyer. L. O. K.
'*t Kind* van Johan Diedrik Dursvelt. L. N. K.
'*t Kind* van Bernardus van Elsen. E. Y. K.
t Kind van Gustavus van Dyk. W. K. K.

Vrydag den 3 *dito.*

Aletta Ploos van Amstel, Weduwe van Johannes Leeser. N. K.
Geertruy Laars, Huisvrouw van Joan Coetzé, van Muyden gebragt. Z. K.
'*t Kind* van Abraham Dankerts. N. K.

Zaturdag den 4 *dito.*

Wessel Kluppel. O. K.
Anthonie Pelt. N. Z. K.
Rutgers van Emmeraat. N. O. K.
Isaac Strander. L. O. K.
'*t Kind* van Jan Bakker. K. K. H.

Zondag den 5 *dito.*

Sweerus Oberg. N. K. H.
Sara Bus. L. K. H.

Maandag den 6. *dito.*

Jan Scheltema, *Makelaar.* N. O. K.
Olinipe d'Arnaud. W. A. K.
Marten Abbes de Jong. N. K.
Elisabeth Pull, Weduwe van Hendrik Storm Hendz. L. O. K.

Dingsdag den 7 *dito.*

Pieter van der Vegt. Z. K.
Cornelis Simons. E. Y. K.
Jan Bastiaansz. O. K.
Hendrik Wielckens. L. O. K.
Françoise Reynaud, Huysvrouw van Jean Casabou. W. A. K.
'*t Kind* van Nicolaas van Heurn. O. Z. K.

Pa-

Publicque Verhuuringe op de Thesaurier voor de tyd van drie agtereen volgende Jaaren te Amsterdam op Donderdag den 9 *December* 1773. gedaan.

Van 't Stads Branthout	. . .	*f* 8850 in slag *f* 1800 is *f* 10650.
De Amstel Sluis	. . .	*f* 9700 in slag *f* 750 is *f* 10450.
De Scharrebiers Sluis	. . .	*f* 2250 Afgeloopen.
De Diemerbrug	. . .	*f* 830 in slag *f* 130 is *f* 960.
De Kolk Sluis	. . .	*f* 1000 in slag *f* 150 is *f* 1150.
De Brug te Ouderkerk	. . .	*f* 2900 in slag *f* 200 is *f* 3100.

Als meede op Dingsdag den 14 Dito, in 't Logement de Munt t'Amsterdam deeze volgende.

De Gabellen om door de Passagiers in de Goudsche Schuiten *visa versa* betaald wordende voor	*f* 6550.
Het Huis en de Gabellen aan den Drecht	*f* 8600.
Het Schouw aan 't Pintje ter Loop	*f* 1010.
De Vissery	*f* 60.

De volgende *Makelaars*, hebben de onderstaande *Perceelen* op *Maandag*, den 29 *November* 1773. in 't Oudezyds Heeren Logement te Amsterdam geveild.

Binnen-Amstel, (*P. Bucherus Bunel*, *F. J. Melissen*, *A. van der Glint*, *H. Angel* en *J. Elders de Jonge*, Een Huis en Erve, op den) tusschen de Muntsluis en Waatersteeg. *f* 5100, in slag *f* 100. *J. Schoonhoven.*

Cingel, (Dezelve, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Korsjes en Moolen Steegen, met een Stal daar agter, in de Lange Straat. *f* 27000, in slag *f* 3600. *C. A. van den Bosch.*

Graf-Steede, (*R. Steenbergen* en *G. Ermelingh*, Een) in de Luthersche Nieuwe Kerk No. 62. *f* 280, in slag *f* 50. *O. C. Titsing.*

Heerengragt, (*L. Kuiper* en *D. Leuveling*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Warmoesgragt en Gasthuis Moolensteeg. *f* 7200, in slag *f* 400. *G. Ermeling.*

Jacobs Straat, (Deselve, Een Huis en Erve, in de St.) *f* 4100 in slag *f* 100. Opgehouden.

Kerkstraat, (*J. Schoonhoven*, *P. Suyderhoff*, *J. van Dyk*, *D. Heydeman* en *P. van Jaarsveld.* Een Stal, Koetshuis en Erve, in de) Oostzy, by de Leidschegragt. *f* 7650, in slag *f* 350. Opgehouden.

Korsjessteeg (*P. Bucherus Banel*, *F. J. Melissen*, *A. van der Glint*, *H. Angel* en *J. Elders de Jonge*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy, tusschen de Heerengragt en Langestraat. *f* 5900, in slag *f* 200. Verkogt.

Madelieve Straat (*J. van den Bergh Dirksz.* De Helft in een Huis en Erve, in de) Oostzy, het vierde bezuiden de Angelierstraat. *f* 1300, *f* 90. opgehouden.

Nieuwe Lelystraat. (*R. Steenbergen* en *G. Ermeling*, Een Huis en Erve, in de) *f* 2000, in slag *f* 10. Opgehouden.

Nieuwezyds Voorburgwal, (*L. Cuyper* en *D. Leuveling*, Een Huis en Erve, op den) tusschen de Kolk en Dirk van Assensteeg. 9950, in slag *f* 200. *W. Zeelt.*

Regu-

Reguliers Breestraat (*P. Bucherus Bunel*, *F. J. Melissen*, *A. van der Glint*, *H. Angel* en *J. Elders de Jonge*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Muntsluis en Waatersteeg *f* 10000, in slag *f* 4000. *P. B. Bunel*,

Reguliersgragt (*J. Wachtels*. Een Huis en Erve, op de) westzy, tusschen de Noorder en Looyers Dwarsstraaten. *f* 10400; in slag *f* 100. Opgehouden.

Roozenstraat (*J. Haveaaar*, Een Huis en Erve, in de) op den hoek van de drie Roemers Gang. *f* 2850, in slag, 10. Opgehouden.

Sant Dwarsstraat. (*N. Bremer* en *P. van der Biet*, Een Huis en Erve, in de) *f* 5050; in slag *f* 600. *G. Muller Joh. Aub.*

Weesperstraat, (*C. van Muyswinkel* en *P. Broers*, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Keizersgragt en Kerkstraat. *f* 3300, in slag *f* 20. Opgehouden.

Weesperstraat, (Deselve, Een Huis en Erve, op de) tusschen de Keizersgragt en Kerkstraat. *f* 1850, in slag *f* 40. *T. Bosman*,

Zaagmolenspad, (Deselve, Een Tuin en Huizinge, genaamd 't Gooyland, op het) by Stadlander. *f* 2000, in slag *f* 20. Opgehouden.

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 29 *November* 1773. geveild:

Obligatien (*J. Lafrens* en *I. Hen*, Een) ten lasten van zyne *Majesteit de Koning van Denemarken*, onder speciaal verband van de Deensche Tollen, in blanco, gedateert den 1 January 1765. groot *f* 1000. $101\frac{1}{2}$ pt. *J. Lafrens*.

—— in blanco *f* 1000. 101 pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 101 pt. *M. H. Medina Junior*.

—— in blanco *f* 1000. 101 pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. $101\frac{1}{4}$ pt. *J. Lafrens*.

Obligatien (Een) ten lasten van de Regeerende *Hertog van Bronswyk Lunenburg*, waar van de Intressen betaald worden, ten Comptoire van de Heeren *Luden* en *Comp.*, in blanco, in dato 1 January 1767. groot. *f* 1000. $99\frac{1}{4}$ pt. *B. Janson*.

Obligatien (Een) ten lasten van Planters in de Colonie van *Surinamen*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Herman van de Poll* en *Comp.* in blanco, dato 1 September 1769. groot. *f* 1000. 92 pt. *A. de Lange*.

—— in blanco *f* 1000. 92 pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten van Planters in de Colonie van *Essequebo* en *Demerary*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Bartholomeus van den Santheuvel* en *Zoon*, staande in blanco, in dato 1 July 1772. groot. *f* 1000. $99\frac{1}{4}$ pt. *P. de Hoen*.

—— in blanco *f* 1000. 99 *H. Hogewal*.

Een Contract van 5000 Franse Livres, in het Emprunt van 50 Millioenen. gecreert 1760. op Naam *f* 5000. $31\frac{1}{2}$ pt. in slag $\frac{1}{4}$ *J. Lafrens*.

Obligatien (*J. van Wattens* en *A. van Keswich*, Een) ten lasten van Holland en Westvriesland, ten Comptoire Amsterdam. op Naam 2 pap. *f* 1000. 107 pt. *C. Dom*.

—— op Naam, 2 dito *f* 1000. 107 pt. Deselve.

—— op Naam, 2 dito *f* 1000. 107 pt. Deselve.

—— op Naam, 2 dito *f* 1000. 107 pt. Deselve.

Een Losrenten ten lasten en Comptoire als vooren. op Naam, 9 pap. *f* 3000. $98\frac{1}{2}$ pt. in slag $\frac{1}{4}$ pt. *J. Siebes Hendriksz*.

—— op Naam, 9 dito *f* 1000. $99\frac{1}{4}$ pt. *G. Ermeling*.

Obligatien (Een) ten lasten van Holland en Westvriesland ten Comptoire 's Hage. op Naam, 2 pap. *f* 1000. $105\frac{1}{4}$ pt. *F. J. Melissen*.

Obli-

—— op Naam, 2 dito *f* 1000. 105½ pt. Defelve.

—— op Naam, 2 dito *f* 1000. 106 pt. *A. van Ketwich.*

—— op Naam, 2 dito *f* 1000. 105½ pt. Defelve.

—— op Naam, 2 dito *f* 1000. 105½ pt. *F. J. Melissen.*

Obligatien (Een) ten laften van de Generaliteit. op Naam, 5 dito *f* 1000. 104½ pt. *H. Hogewal.*

Obligatien (Een) met Duplicaat, ten laften de Provintie Zeeland, gesproten uit de Conventie van Lyfrenten, nu a 3 pt. Intreft. Boven de koop prys te Betalen een Coupon van Intreft verfchenen 1 January 1773. a *f* 60. op Naam, 2 pap. *f* 1200. 96¼ pt. in flag ½ pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— op Naam, 2 dito *f* 1000. 96¼ pt. in flag ¾ pt. *J. Menkema.*

—— op Naam, 2 dito *f* 660. 96¼ pt. in flag ¾ pt. Defelve.

Obligatien (Een) ten laften eenige Planters in de Colonie Suriname, genegotieerd by *Willem Gideon Deutz.* op Naam, 2 pap. *f* 1000. 102¼ pt. in flag ¾ pt. *J. van den Berg Dirksz.*

—— op Naam, 2 dito *f* 1000. 103½ pt. *A. van Ketwich.*

—— op Naam, 4 dito *f* 1000. 102¼ pt. in flag ¾ pt. *J. van den Berg Dirks.*

Obligatien (Een) ten laften van Haare Roomfch Keyzerlyke Majefteit; op 't Kwikzilver, genegotieerd by *Willem Gideon Deutz*, op Naam, 6 pap. *f* 1000. 101½ pt. in flag ¾ *J. Schoonboven.*

—— op Naam, 6 dito *f* 1000. 102½ pt. *A. van Ketwich.*

—— op Naam, 6 dito *f* 1000. 102½ pt. in flag ½ pt. *J. Schoonboven.*

—— op Naam, 6 dito *f* 1000. 103 pt. Defelve.

—— op Naam, 7 dito *f* 1000. 103 pt. *A. van Ketwich.*

—— op Naam, 7 dito *f* 600. 103 pt. Defelve.

Obligatien (Een) ten laften de Keurvorftelyke Saxifche Steuer Credit Cassa. groot Th. 1000. 28½ ft. pt. *J. Lafrens.*

—— in blanco Th. 1000. 28½ ft. pt. *A. Haverkamp.*

—— in blanco Th. 1000. 28½ ft. pt. Defelve.

—— in blanco Th. 1000. 28½ ft. pt. *J. van den Berg Dirks.*

—— in blanco Th. 1000. 28½ ft. pt. *J. Lafrens.*

—— in blanco Th. 1000. 28½ ft. pt. Defelve.

—— in blanco Th. 500. 28½ ft. pt. *C. Dom.*

—— in blanco Th. 200. 28½ ft. pt. *G. J. Pex.*

Obligatien (*W. H. Stoopendaal*, (Een) ten laften diverfche Planters in de Colonie van Surinamen, genegotieerd ten Comptoire de Heer *Rutgerus Braamcamp*, gedateert 20 Augustus 1767, en uitgegeeven Primo April 1768. ftaande in blanco rentende 6 pt. groot 1000. 95½ pt. in flag ¼ pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 95¼ pt. Defelve.

Obligatien (Een) dito als vooren, genegotieert ten Comptoire de Heeren *W. Cliffort* en *R. le Chevalier*, dog thans onder directie van de Heeren *de Neufville* en *de Wolff*, gedateert 1 October 1769, ftaande in blanco rentende 5 pt. groot. *f* 1000. 71¼ pt. *Tideman en Scholten.*

—— in blanco *f* 1000. 70¼ pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 70¼ pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 70¼ pt Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 70¼ pt. Defelve.

—— in blanco *f* 1000. 70¼ pt. Defelve.

Obligatien (Een) dito als vooren, genegotieerd ten Comptoire de Heer *Theodore Pasfelaigue*, gedateert 1 Juny.

ny 1770, ſtaande in blanco rentende 6 pt. *f* 1000. 80¼ pt. Deſelve.

—— in blanco *f* 1000. 81. pt. *B. Janſon.*

—— in blanco *f* 1000. 80¼ pt. *J. Meneven.*

—— in blanco *f* 1000. 80¼ pt. *J. Schreuder.*

Obligatien (Een) dito als vooren, genegotieerd ten Comptoire de Heer *Roelof Hageman*, gedateert 1 May 1770, ſtaande in blanco rentende 6 pt. groot *f* 1000 42½ pt. in ſlag 1 pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 42¼ pt. in ſlag 1 pt. Deſelve.

Obligatien (Een) ten laſten van eenige Planters op de Denſche Americaanſche Eilanden *St. Croix*, *St. Thomas*, en *St. Jan*, genegotieert ten Comptoire de Heeren *Abraham ter Borch en Zoonen*, in dato 1 January 1769, in blanco rentende 6 pt. *f* 1000. 71½ pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 71 pt. Deſelve.

—— in blanco *f* 1000. 70 pt. in ſlag ½ pt. Deſelve.

—— in blanco *f* 1000. 70½ pt. Deſelve.

Obligatien (Een) ten laſten de Plantagie *St. George*, geleegen op 't Eiland *St. Croix* in America, toebehorende de Heer *Johannes Heyliger Pietersz.* en Vrouwe *Sara Hendrikſen*, egte lieden, genegotieerd ten Compt. als vooren geprothocolleerd door de Notaris *Cornelis van Homrich*. gedateerd 1 Juny 1772, verſchynende Jaarlyks 23 July ſtaande in blanco rentende 6 pt. groot *f* 1000. 56¼ pt. in ſlag ¼ pt. Deſelve.

—— in blanco *f* 1000. 56½ pt. *Tideman en Scholten.*

—— in blanco *f* 1000. 56 pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 56¼ pt. Deſelve

—— in blanco *f* 1000. 56¼ pt. Deſelve.

—— in blanco *f* 1000. 56¼ pt. in ſlag ¼ Deſelve.

Recepis (Een) van Lyfrenten, à 10 pt. Intreſt 's Jaars, ten laſten de Heeren *Johannes* en *Pieter Rogiers*, op hun Ed. Plantagien, gelegen op 't Deenſch Eiland *St. Croix* in America, loopende de Intresſen der Recepisſe ſed. 1 September 1772, a 4 pt. in 't Jaar, genegotieert ten Comptoire als vooren en geprothocolleert door de Notaris *Cornelis van Homrich*, alwaar de Hypotheecquen deezer Lyfrente tot Securiteyt der Geintresſeerdens zyn gedepoſiteerd, groot *f* 1000. 60 pt. Deſelve.

Obligatien (*J. P. Heimbach* en *H. Volkmar*, Een) ten laſten eenige Planters in de Colonie Suriname, ten Comptoire van *H. van Hermaal* en *van den Boſch* van dato 10 July 1767, met 15 Coupons, de eerſte vervalle 1 Jan. 1774. groot *f* 1000. 65¼ pt. *H. Volkmar.*

—— in blanco *f* 1000. 65¼ pt. Deſelve.

—— in blanco *f* 1000. 52¼ pt. in ſlag 2 pt. Deſelve.

—— in blanco *f* 1000. 57½ pt. in ſlag ¼ pt. *W. H. Stoopendaal.*

—— in blanco *f* 1000. 56½ pt. in ſlag 1 pt. *J. Broers.*

—— in blanco *f* 1000. 57¼ pt. in ſlag 1 pt. *H. Volkmar.*

—— in blanco *f* 1000. 57¼ pt. in ſlag 1 pt. *J. Broers.*

—— in blanco *f* 1000. 57¼ pt. in ſlag 1 pt. *H. Volkmar.*

Actie (Een) in de O. I. Comp. ter Kamer Delft, groot *f* 3000. Bankgeld. oud Capitaal. 303 pt. in ſlag 16 pt. *J. P. Heimbach.*

En deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 6 *December* 1773. geveyld.

Anthonies Breeſtraat (*J. Schoonhoven* en *G. Homburg*, Een Huis en Erve, op de St.) Weſtzy, tusſchen de Hoog en Santſtraat. *f* 7500, in ſlag *f* 600. *J. Schoonhoven.*

Beeren-

Beerenſtraat, (*C. ten Kaate*, *H. van den Bergh* en *T. Bosman*, Een Huis en Erve, in de) het zeevende van de Keizersgragt. *f* 3225, in ſlag *f* 25. *T. Bosman.*

Bloemſtraat (*H. Lauverbek*, Een Huis en Erve, in de) Noortzy, voorby de eerſte Dwarsſtraat. *f* 1300, in ſlag *f* 400. *P. B. Bunel.*

Bloemdwarsſtraat (*A. van Ketwich* en *D. Heydeman*, Een Huis, Agterhuis en Erve, in de tweede) het derde van de Bloemgragt. *f* 2425, in ſlag *f* 5. *T. Bosman.*

Dolle Bagyneſteeg, (*J. Schreuder*, *Willemsz.*, Een Huis en Erve, in de) het 5de huis van de Bierkaay. *f* 1000, in ſlag *f* 10, opgehouden.

Egelantierſtraat, (*D. Hanius Coetſé*, *J. H. Cock*, *L. Buſch*, *D. ten Teye*, *P. Berk*, *B. Stemberg*, *G. Jarman* en *A. van Vloten*, Een Huis en Erve, in de) Noordzyde, het vyfde van de Prinſengragt. *f* 2800, in ſlag *f* 200. *D. ten Teye.*

Egelantierſtraat (*P. de Hoen* en *D. van Schorrenberg*, Een Huis en Erve, in de) Zuydzy, tuſſchen de eerſte en tweede Dwarsſtraat. *f* 3600, in ſlag *f* 200. opgeh.

Grafſteede (*C. ten Kaate*, *H. van den Bergh* en *T. Bosman*, Een) in de Nieuwe Kerk, Letter B. 175. *f* 150, in ſlag *f* 90. *C. ten Kate.*

Grafſteede (Deſelve, De Helft in een) in de Nieuwe Kerk Letter O. 135. *f* 95, in ſlag *f* 5. opgehouden.

Groeneburgwal (*A. Alens*, *J. Reynhard Boom* en *J. van Orſſagen Paulusz.*, Een Huis en Erve, op de) O. Z. het twaalfde van de Raamgragt. *f* 9775, in ſlag *f* 105. opgehouden.

Heerengragt (*D. Hanius Coetſé*, *J. H. Cock*, *L. Buſch*, *D. ten Teyé*, *P. Berk*, *B. Stemberg*, *G. Jarman* en *A. van Vloten*, De helft in een Huis en Erve, op de) Ooſtzyde, bezuiden 't Hoekhuis van het Koningsplyn. *f* 3225, in ſlag *f* 500. *J. Kwiks.*

Keizersgraft (*P. Croos*, Een Huis en Erve, op de) W. Z. het derde benoorden de Lelygraft. *f* 12400. *P. Croos.*

Keizerryk (*C. Twisk*, *N. J. van Baggen*, *D. Heydeman* en *J. van Orſſagen Paulusz.*, Een Huis en Erve, in het) Zuidzy, het vyfde van de Nieuwezyds Agterburgwal. *f* 1500, in ſlag *f* 50 *M. van der Linden.*

Laurier-Dwarsſtraat (*A. van Ketwich* en *D. Heydeman*, Een Huis, Agterhuis en Erve, in de eerſte) N. Z. *f* 2025, in ſlag *f* 300. *J. Kwiks.*

Lindegragt (*D. H. Coetſé*, *J. H. Cock*, *L. Buſch*, *D. ten Teye*, *P. Berk*, *B. Stemberg*, *G. Jarman* en *A. van Vloten*, Een Huis en Erve, op de) Zuydzy, het vierde van de Brouwersgragt. *f* 2025, in ſlag *f* 300. *G. Jarman.*

Marken (*P. de Hoen.* en *D. van Schorrenberg*, Een Huis en Erve, op) Ooſtzy circa in 't midden. *f* 3825, in ſlag *f* 200. *H. Baars Willemsz.*

Princegragt (*C. Twisk*, *N. Jan van Baggen*, *D. Heydeman* en *J. van Orſſagen Paulusz.*, Een Huis en Erve, op de) het derde benoorden de Rheeſtraat. *f* 5900, in ſlag *f* 600. *J. T. de Bree.*

Reguliersgragt (*D. H. Coetſé*, *J. H. Cock*, *L. Buſch*, *D. ten Teye*, *P. Berk*, *B. Stemberg*, *G. Jarman* en *A. van Vloten*, Een Huis en Erve, op de) tuſſchen de Heeren en Keizersgargten. *f* 6000, in ſlag *f* 500. *B. Stemberg.*

Rooſegragt (*C. Twisk*, *N. J. van Baggen*, *D. Heydeman* en *J. van Orſſagen Paulusz*, Twe Huizen en Erven onder een Dak op de) en in de Straat. *f* 1725, in ſlag *f* 20. *J. van Orſſagen Paulusz.*

Vyzelſtraat (*C. ten Kaate*, *H. van den Bergh* en *T. Bosman*, Een Huis en Erve in de) Weſtzy, tuſſchen de Heeren en Keizersgraften. *f* 4425, in ſlag *f* 1400. *D. H. Stephan.*

Weesp (*D. H. Coesse*, *J. H. Cook*, *L. Busch*, *D. ten Teye*, *P. Bonk*, *B. Stemberg*, *G. Jarman* en *A. van Vloten*, Seeventien, Agt en Veertigste Parten in een Boere Bruiker, genaamd de Gelderse Ram aan de Noordzy van Smal) onder Weesper Carspel, groot 22 Morgen. *f* 2050, in slag *f* 50. *D. ten Teye.*

Wolvestraat (Deselve, Een Huis en Erve, in de) Zuidzyde, het 4de beoosten de Keizersgragt. *f* 7700, in slag *f* 2000. *C. Twist.*

Wolvestraat, (Dezelve, Een Huis en Erve, in de) Zuidzyde, beoosten het Hoekhuis van de Keizersgragt. *f* 5500, in slag *f* 1000. *D. Kaster.*

En deze volgende *Obligatien*, op *Maandag* den 6. *December* 1773. geveyld.

Obligatien (*C. ten Kate*, *H. van den Bergh* en *T. Basman*, Een) ten lasten van Holland en West-Friesland ten Comptoire *Amsterdam*; op Naam, 1 pars, *f* 1000. 106½ pt. *N. Bremer.*

—— op Naam, 2 dito *f* 1000. 106¾ pt. *H. van den Berg.*

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 106¾ pt. *Jan Huygen.*

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 106¾ pt. *C. van Ophoven.*

—— op Naam, 4 dito *f* 1000. 106¾ pt. *J. P. Heimbach.*

—— op Naam 4 dito *f* 1000. 106¾ pt. Deselve.

—— op Naam, 4 dito *f* 1000. 106¾ pt. Deselve.

—— op Naam, 5 dito *f* 1000. 106 pt. *J. Huygen.*

—— op Naam, 6 dito *f* 1000. 105½ pt. Deselve.

—— in blanco 5 dito *f* 2000. 102 pt. *G. Ermeling.*

—— op Naam, 13 dito *f* 1500. 102¾ pt. Deselve.

—— op Naam, 6 dito *f* 300. 104¾ pt. in slag ¼ pt. *G. Jarman.*

Obligatie, (Een) ten lasten als vooren, ten Comptoire 's Hage, op Naam 2 dito *f* 1000. 105 pt. *J. Huygen.*

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 104¾ pt. *P. de Mortier.*

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 104¾. *H. van den Berg.*

—— op Naam, 4 dito *f* 1000. 104½ pt. *A. van der Glint.*

—— op Naam, 9 dito *f* 1000. 101 pt. *J. P. Heimbach.*

—— op Naam, 3 dito *f* 1000. 101¾ pt. *A. van der Glint.*

—— op Naam, 1 dito *f* 1000 105 pt. *H. van den Berg.*

—— op Naam, 5 dito *f* 1000. 105 pt. *A. Haverkamp.*

—— op Naam, 4 dito *f* 1000. 105¾ pt. *A. van der Glint.*

—— op Naam, *f* 1000. 104 pt. *J. Pater.*

Obligatien (*A. van Katwich* en *W. Zeelt*, Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie Suriname, genegotieerd ten Comptoire van de Heer *Herman van de Poll*, allen gedateert 1 Maart 1799, à 5½ pt. Intrest groot *f* 1000. 94½ pt. *A. van der Glint.*

—— in blanco *f* 1000. 94½ pt. *L. Kuyper.*

—— in blanco *f* 1000. 94¾ pt. *C. Nieuwenut de Jonge.*

—— in blanco *f* 1000. 94 pt. *Tideman en Scholten.*

—— in blanco *f* 1000. 94¾ pt. *H. Hogenvaal.*

—— in blanco *f* 1000. 94 pt. *Tideman en Scholten.*

Actien (Een) ten lasten van de Nederlandsche Geoctroyeerde Oost-Indische Comp. ter Kamer Middelburg in Zeeland, groot 500. oud Capitaal is *f* 3000. 207½ pt. in slag. ¼ pt. *A. van Katwich.*

Obli-

Obligatien (P. B. Bunel; T. van der Lingen en C. van der Lingen, Een) ten lasten van zyne Majesteit den Koning van Denemarken, onder Speciaal verband der Deense Tollen, staande in blanco, gedateert 1 January 1765, groot f 1000. 101½ pt. in slag ¼ pt. N. Bremer.

—— in blanco f 1000. 101¾ pt. in slag ¼ pt. P. de Hoen.

—— in blanco f 1000. 101¼ pt. in slag ¼ pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten de Keurvorstelyke Saxische Crediet Cassa. Th. 1000. 28½ st pt. G. Jarman.

—— in blanco Th. 1000. 28⅛ st. pt. H. van den Berg.

—— in blanco Th. 1000. 28¾ st. pt. A. de lange.

Obligatie (Een) ten lasten van eenige Planters in Suriname onder directie van de Heer Hermlin van de Poll, in dato 1 Maart 1769, groot f 1000. 94 pt. Tideman en Scholten.

Obligatien (Een) ten lasten van eenige Planters in Surinamen onder directie als vooren, in dato 1 Sept. groot f 1000. 92 pt. P. B. Bunel.

Obligatien (Een) ten lasten van de Hertog van Brunswyk Lunenburg ten Comptoire Luden en Compt. in dato 1 Febr. 1769, groot f 1000. 93. pt. C. Lever.

—— in blanco f 1000. 93 pt. Deselve.

Recepis (Een) ten lasten van de Oost-Indische Compagnie ter Kamer Enkhuisen dato 22 Aug. 1768, groot f 2000. 101¼ pt. C. Dom.

Wisselbrief (Een) ten lasten van 't gezamentlyke Corps Kooplieden à Leipzich, gedateert 1 May 1773, groot Duc. 200. 100. pt. D. Leuveling.

—— (Een) Duc. 200. 100. pt. Deselve.

De volgende Perceelen zyn op Maandag den 13 December, 1773 geveild.

Agterburgwal (W. Sikkesz, Een Huis en Erve, op den Nieuwezyds) tusschen de Gasthuismolen en Schoorsteenveegers Steegen. f 3025, in slag f 300. J. Schoonhoven.

Angeliersgraft (B. Tideman, Een Huis, twee Agterhuizen en Erven, in een Koop, op de) Noordzy tusschen de eerste en tweede Dwarsstraat. f 6550, in slag f 600. verkogt.

Bantemerstraat (J. Lafrens, S. Bosma en R. Haageman, Een Huis en Erve, in de Binnen) Zuydzy. f 11800, in slag f 150. opgehouden.

Bethaniestraat (C. van Ophoven en I. van Jongen, Een Huis en Erve, in de) tusschen dito Dwarsstraat en Cloveniers Burgwal. 3975, in slag f 70. C. van Ophoven.

Grafsteede (W. Sikkesz, Een) in de Nieuwezyds Capel N. 158. f 100, in slag f 60. C. Dom.

Graafsteede (Deselve, Een) in dezelve Kerk N. 159. f 210, in slag f 7. Deselve.

Grafsteede (Deselve, Een) in de Zuider Kerk H. N. 13. f 225, in slag f 40. P. Wessels.

Grafsteede (Deselve, Een) in dezelve Kerk H. N. 14. f 200, in slag f 30. Deselve.

Grafsteede (Deselve, Een) in deselve Kerk C. N. 35. f 255, in slag f 60. J. Kwikx.

Grafsteede (Deselve, Een) in dezelve Kerk C. N. 36. f 290, in slag f 10. J. Schoonhoven.

Haantjenhoeksteeg (P. de Hein, Een Huis en Erve, in den) Zuidzy. f 3200, in slag f 7 J. Kwikx.

Haerlemmer Houttuinen, (*S. Kamerbeek*, *G. de Roy*, *W. Blink* en *J. Fey*, Een Loots geapproprieert tot een Paarde Stal, op een vrye wal in de) tusschen de Dommer en Houtstraaten. *f* 2200, in slag *f* 800. *G. Jarman.*

Heerengraft (*B. de Bosch Jeronimusz.* en *D. vander Zaan Lodewyksz*, Twee Huizen en Erven, op de) tusschen de Romyns Armsteeg en Oude Spiegelstraat. *f* 6075, in slag *f* 9. *D. van Scherrenberg.*

Kerkstraat (*J. Lofrens*, *A. van der Glint*, *S. Bosma* en *J. J. Hooft*, Een Staliinge en Erve, in de Joode) Noordzy. *f* 4475, in slag *f* 300. opgeh

Obligatien (*B. Tideman*, Een) ten lasten den Koning van Denemarken, groot *f* 1000. 101¼ pt. *D. Boumeester.*

Obligatie (Deselve, Een) als vooren *f* 1000. 101¾ pt. Deselve.

Obligatie (Deselve, Een) als vooren *f* 1000. 101⅞ pt. Deselve.

Obligatie (Deselve, Een groote prys) ten Comptoire 's Hage op Letters groot *f* 350. *f* 81 *B. Tideman.*

Tuinstraat (*N. Bremer*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy. *f* 2900, in slag *f* 125. opgehouden.

Warmoesstrtat (*S. Kamerbeek*, *G. de Roy*, *W. Blink* en *J. Fey*, Een Huis en Erve, in de) op den Zuidelyken Hoek van en in de Papenbrugsteeg. *f* 8800, in slag *f* 60. opgehouden.

En deze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 13 *December* 1773. geveyld.

Obligatie (*H. Hoogewal* en *D. Leuveling*, Een) ten lasten diversche Planters in de Colonie van Suriname, genegotieert ten Comptoire van de Heeren *W. Clifford* en *R. le Chevalier*, dog thans onder Directie van de Heeren *De Neufville* en *de Wolff*, gedateert 1 October 1769, staande in blanco rentende a 5 pt. groot *f* 1000. 68 pt. *H. Hogewal.*

—— in blanco *f* 1000. 68. pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 68. *Tideman en Scholten.*

—— in blanco *f* 1000. 68¾ p. *H. Hogewal.*

—— in blanco *f* 1000. 68. pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 68 pt. *Tideman en Scholten.*

—— in blanco *f* 1000. 68 pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 68½ pt. *H. Hogewal.*

—— in blanco *f* 1000. 68 pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 68 pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 68¼ pt. *P. Walsee.*

—— in blanco *f* 1000. 68½ pt. *H. Hogewal.*

Myne Heeren van den Gerechte der Stad *Amsterdam*, hebben op *Zaturdag* den 18 *December* 1773. deeze volgende *Perceelen* by Executie doen verkoopen.

Blomgragt, (Een Sesde Part in een Huis en Erve, staande en geleegen op de) noordzyde op de hoek van de Schaavenmakers Gang. *f* 675. *J. Fey.*

Kerkstraat, (De Opstal of Getimmerte van een Stal en Koetshuis, staande op Stads Grond, in de) *f* 4500 in slag *f* 800. *J. van Orsagen Pouluss.*

Laurierstraat, (Een Huis en Erve, in de) aan de zuydzyde, tusschen de Pinsegragt en eerste Dwarsstraat *f* 2900, in slag *f* 700. *D. Heideman.*

Negelantiersgragt, (Een Huis en Erve, op de) noordzyde, tusschen de twee middelste bruggen. *f* 800, in slag *f* 200. *G. J. Pen.*

Roo-

Roozenstraat, (Een Huis en Erve, in de) zuidzyde, tusschen de laatste Dwarsstraat en Baangragt. *f* 3550, in slag *f* 150. *J. Lafrens.*

En de volgende *Makelaars* hebben de volgende *Perceelen* op *Maandag* den 20 *December* 1773. geveild.

Beemsterdyk, (*H. van den Bergh* en *A. van Vloten*, Een Boeren-Bruiker, met 19 Morgen 574 Roeden Weyland, aan de Zuydzy van de) tusschen de Jisper en Middelweg. *f* 9000, in slag *f* 400. *W. van Eelen.*

Botermarkt, (*J. Kwikx*, *A. Rynders*, *J. Lafrens*, *M. van der Linden* en *G. I. Pex*, Een Huis en Erve, op de) het tweede Huis van de Bakkersstraat. *f* 11000, in slag *f* 600. *D. V. Schorrenberg.*

Botermarkt (Deselve, Een Huis en Erve, op de) naast het bovengemelde. *f* 6050, in slag *f* 50. *G. I. Pex.*

Cingel, (*W. van Otterloo*, Een Huis en Erve, op den) het derde beoosten het Koning Plyn. *f* 11700, in slag *f* 250. *A. de Mol van Otterlo.*

Diemerbrug, (Deselve, Een Huis en Erve, aan de) aan het Jaagpad, Benevens Een Huis en Erve, daar naast in een koop. *f* 675, in slag *f* 60. verk.

Egelantiersgragt, (*W. van Eelen* en *C. van Eelen*, Een Huis, Agterhuis en Erve, in een koop, op de) tusschen de Prinsengragt en eerste Dwarsstraat. *f* 5500, in slag *f* 300. Opgehouden.

Grafsteede, (*J. Slebes Hendriksz.* en *C. Dom*, Een) in de Nieuwe Kerk, in het eerste Koortje No. 13 *f* 200. *W. Ebbenhorst.*

Grafsteede, (Deselve, Een) om en by het Doophek Lr. No. 103. *f* 200. *J. Slebes Hendriksz.*

Grafsteede, (Deselve, Een) Lr. F. No. 72. *f* 205. G. *I. Pex.*

Grafsteede, (*W. van Otterloo*, Een dubbelde) in de Nieuwe Kerk, Lr. C. No. 284, en 285. *f* 300 in slag *f* 70 *W. van Otterlo.*

Groeneburgwal, (*J. Slebes Hemdriksz.* en *C. Dom*, Een Huis en Erve, op de) Oostzy, Agter 't Hoekhuis van de Amstel. *f* 5950, in slag *f* 70. *G. Muller Job Antbz.*

Hoedemaakerspadt, (*W. Ebbenhorst*, *J. Schoonhoven*, *J. Blok*, *W. van Eelen*, *J. van den Bergh Dirksz.*, *J. Kaakenbosch*, *C. van Elen*, *D. Coster* en *H. van Tangen*, Een Tuin en Huizinge, op het) genaamd Binnen best. *f* 475. *de Haan.*

Keizersgragt, (Deselve, Een Huis en Erve, op de) Zuidzy, belend de Weesperstraat. *f* 7200, in slag *f* 800. *S. Saportas.*

Leidsche Dwarsstraat, (*C. Ros Carelsz* en *L. Kuyger*, Twee Huizen en Erven, in een koop, in de korte) zuidzyd, tusschen het plein en de Kruisstraat. *f* 4600, in slag *f* 200. Opgehouden.

Purmerende, (*W. Ebbenhorst*, *J. Schoonhoven*, *J. Blok*, *W. van Eelen*, *J. van den Berg Dirksz.* *J. Kaakenbosh*, *C. von Eelen*, *D. Coster* en *Hendrik van Tangen*, Een Hout-Zaag Moolen, genaamd de Roode Leeuw, buiten de Nekker Poort te) *f* 2500, in slag *f* 1000. Opgehouden.

Santstraat, (*H. van den Bergh*, *E. W. Rietmeyer*, en *W. Zeelt*, Een Huis en Erven, in de) over het geweezene Zuider Kerkhof. *f* 4525 in slag *f* 475 *J. Kwiks.*

Waal, (*W. Ebbenhorst*, *J. Schoonhoven*, *J. Blok*, *W. van Eelen*, *Jan van den berg Dirksz.* *J. Kaakenbosch*, *C. van Eelen*, *D. Coster en H. van Tangen*, De Helft in een Huis, op de) tusschen de Oude Schans en eerste Dwarsstraat *f* 3875, in slag *f* 90, *P. Graauwenhaan.*

Waa-

Waater; (*W. van Otterloo*, Een Huis en Erve; op het) tusschen de Vrouwe en Baafjessteegen. *f* 9275, in flag, *f* 150. *G. Armeling*.

Zaagmoolens-pad, (*W. Ebbenhorst*, *J. Schoonhoven*, *J. Blok*, *W. van Eelen*, *J. van den Bergh Dirksz.* *J. Kaakenbosch*, *C. van Eelen*, *D. Coster* en *H. van Tangen*, Een Hout-Zaag Moolen, genaamd den Arent, op het) buiten de Utrechtsche Poort. *f* 8000, in flag *f* 1200. *G. de Myn*.

En deeze volgende *Obligatien* op *Maandag* den 20 *September* 1773

Obligatien (*G. Jarman*; Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie van Surinamen, ten Comptoire de Heer *George Hendrik de Wilde*, in dato 1 April 1770. groot *f* 1000. 65 *H. Hogewal*.

—— in blanco *f* 1000 65 in flag 1½ pt. G. *Jarman*.

Obligatie (Een) in dato 30 December 1769, ten Compt. *Pieter Rydenius*, genegotieerd op de Plantagie *Twyfelachtig*, rentende à 6 pt. groot, *f* 1000. 98½ pt. *J. van Maurik Jansz.*

—— in blanco *f* 1000. 100. pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 100¼ pt. *J. Schoonhoven*.

Obligatien (Een) ten Compt. *F. Dibbetz* en *Zoon*, op de Plantagie *Welgedagt*, in dato 1 Juny 1772, rentende à 6 pt. groot *f* 1000. 94¾ pt. *G. Jarman*.

—— in blanco *f* 1000. 94 pt. *Tideman en Scholten*.

Obligatien (Een) ten Comptoire *Pieter Rydenius*, op de Plantagie *Nieuw Cuylenburg*, in dato 2 Nov. 1769, rentende 6 pt. groot, *f* 1000. 90½ pt. in flag 2 pt. *J. van Maurik Jansz.*

Obligatie (Een) ten Compt. *Nicolaas Brant*, in dato 1 May 1765, rentende 6 pt. groot *f* 1000. 95½ pt. *R. Steenbergen*.

Lyfrenten, (Een) ten lasten de Admiraliteit te Amsterdam, staande op 2 Lyven en Naam van in dato 28 January 1749, rentende 7 pt. groot in Capitaal *f* 1000. 93¾ pt. in flag 7½ pt. *G. Jarman*.

Lyfrenten (Een) ten lasten en dato als vooren, ten Lyven op Naam groot in Capitaal *f* 1000. 95½ pt. in flag 3. *H. Campen*.

Lyfrenten (Een) ten lasten en dato als vooren, staande op Naam rentende 9 pt. groot *f* 1000. 45½ pt in flag ½ pt. *J. P. Helmbach*.

Obligatien (*H. van den Bergh*, *A. van Ketwich*, *D. Leuveling* en *Wouter Zeelt*, Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie *Suriname*, genegotieerd ten Comptoire van de Heer *Herman van de Poll*, gedateert 1 Maart 1765, rentende 5 pt. *f* 1000. 94 pt. *R. Steenbergen*

—— in blanco *f* 1000. 93½ pt. *A. de Lange*.

—— in blanco *f* 1000. 92¾ pt. *J. A. Dedriksz.*

Obligatien (Een) als vooren, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Lever en de Bruine*, gedateerd 1 Maart 1771, rentende 6 pt. groot *f* 1000. 87 pt. *A. de Lange*.

Obligatien (Een) als vooren, genegotieerd ten Comptoire van de Heer *Theodore Passalaigue*, gedateerd 1 Juny 1770, rentende 6 pt. groot *f* 1000. 70 pt. in flag ½ pt. *J. Speltemar*.

—— in blance *f* 1000. 70½ pt. *D. Leuveling*.

Obligatien (Een) als vooren, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Gerrit de Vries Abrahamsz* en *Gerrit de Vries*, gedateert 1 May 1770, rentende 5 pt. groot *f* 1000. 55½ pt. in flag 2 pt. *A. van Ketwich*.

—— in blanco *f* 1000. 57½ pt. in flag ½ pt. Deselve.

Obligatien (Een) als vooren, genegotieerd ten Comptoire van de Heer *Rhe-*

Rielof Hageman, gedateert 1 May, 1770, rentende 6 pt. groot *f* 1000. 43½ pt. in flag ¼ pt. *D. Leuveling.*

—— in blanco *f* 1000. 44½ pt. *D. W. van Vloten.*

Obligatien (Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie *Essequebo* en *Demerary*, genegotieerd ten Comptoire van de Heer *Daniel Changuion*, gedateerd 1 February 1770, rentende 6 pt. groot *f* 1000. 98 *B. Janson.*

—— in blanco *f* 1000. 97¾ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 98 pt. *A. van Vloten.*

—— in blanco *f* 1000. 98 pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten Mejuffrouw *Maria Matheeuwes* Wed. de Heer *Leonard Dunkleuw*, op de Plantagie de *Wintberg* in *St. Jan* in *America*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Hendrik Hoffham* en *Zoon*, gedateert 1 Augustus 1770, rentende 6 pt. onder guarantie van gemelde Heeren, voor de Intrest groot *f* 1000. 93 pt. *J. van Maurik Jansz.*

—— in blanco *f* 1000. 93 pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 93 pt. *P. Magenius.*

Obligatien (Een) ten lasten eenige Planters op de *Deensche Americaansche Eilanden*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Lever* en de *Bruine*, gedateerd 1 July 1768, rentende, 6 pt. 87½ pt. *A. van Kerwich.*

—— in blanco *f* 1000. 87¾ pt. *W. Zeelt.*

—— in blanco *f* 1000. 87¾ pt. *G. Jarman.*

Obligatien (Een) ten lasten de Teer en *Aluinwerken* genaamt *Garpbytte* in *Zweeden*, Genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *A. Grill* en *Zoonen*, en de Heer *G. P. Graaywanger*, gedateerd 1 Juny 1770, rentende 5 pt. groot *f* 1000¼ pt. in flag 3 pt. *W. Zeelt.*

—— in blanco *f* 1000. 59½ pt. in flag ¼ pt. *R. Steenbergen.*

—— in blanco *f* 1000. 60 pt. *D. W. van Vloten.*

Negentien Intrest Coupons van Obligatien, op de Deensche Eylanden, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *A. ter Borch* en *Zoonen*, verschenen, als 4 Stuks 1 January 1770, 4 Stuks 1 January 1771, 4 Stuks 1 January 1772 en 7 Stuks 7 July 1772, ieder *f* 60. is *f* 1140. 15 in flag 6 't stuk *D. Leuveling.*

Recepissen (*C. van den Broek Cornelisz.*; *A. Ubink*, *C. Krol*, *P. Wessels* en *A. Balen*, Een) ten lasten van de Oostindische Compagnie ter Kamer *Amsterdam* groot *f* 4000. 103 pt. in flag ¼ pt. *J. Sletes Hendriks.*

—— op Naam *f* 4000. 103¾ pt. Deselve.

—— op Naam *f* 3000. 103½ pt. *C. Lover.*

Obligatien (Een) ten lasten zyne Keizerl. Majesteit *Karel de Seste*, genegotieerd op het Quikzilver Fonds, ten Comptoire van de Heer *Willem Gidion Deutz*, waar van de Intressen thans werden betaald, ten Comptoire van Heeren *Verbrugge* en *Goll*, rentende 4 pt. groot *f* 1000. 102¾ pt. *A. de Lange.*

—— op Naam *f* 1000. 102 pt. *W. Zeelt.*

—— op Naam *f* 1000. 102¼ pt *A. de Lange.*

Obligatien (Een) ten lasten Haare Keizeriyke Majesteit, genegotieerd op het Quikzilver Fonds, ten Comptoire van de Heeren *Verbrugge* en *Goll*, rentende 3½ pt. groot *f* 1000. 101½ pt. *A. Ubink.*

—— in blanco *f* 1000. 102½ pt. *D. Ham.*

—— in blanco *f* 1000. 102½ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 102½ pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten Lasten de Keizerlyke Vrye Ryksstad *Hamburg*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Andries Pels* en *Zoonen*, renten-

de

de $3\frac{1}{2}$ pt. groot *f* 1000. $101\frac{1}{4}$ pt. *E. W. Rietmeyer.*

—— in blanco *f* 1000. $101\frac{1}{4}$ pt. *M. van der Linden.*

—— in blanco *f* 1000. $101\frac{1}{4}$ pt. *E. W. Rietmeyer.*

—— in blanco *f* 1000. 101 pt. *P. Magenius.*

—— in blanco *f* 1000. $101\frac{1}{4}$ pt. *M. van der Linden.*

—— in blanco *f* 1000. $101\frac{1}{4}$ pt. *P. Magenius.*

—— in blanco *f* 1000. $101\frac{1}{4}$ pt. *M. van der Linden.*

Obligatien (Een) ten Lasten Burgemeesteren en Raaden der Stad *Leipzig*, onder verband der Chur-Saxische Landschaps-Obligatien, of Steur Credit Casse, genegotieerd ten Comptoire van de Heer *Johannes Menkema*, rentende 4 pt. groot *f* 1000. $102\frac{1}{4}$ pt. *P. Wessels.*

—— op Naam *f* 1000. $102\frac{1}{4}$ pt. *A. van Beem.*

—— op Naam *f* 1000. $102\frac{1}{4}$ pt. *P. Wessels.*

—— op Naam *f* 1000. $102\frac{1}{4}$ pt. Deselve.

—— op Naam *f* 1000. $102\frac{1}{4}$ pt. Deselve.

—— op Naam *f* 1000. $102\frac{1}{2}$ pt. *A. van Beem.*

Obligatien (Een) ten lasten van diverse Eigenaars van Yzermynen, Smeederyen, Landgoederen, &c. in *Zweeden*, onder Borgtogt van de Heeren *Petersen* en *Bedoire*, à *Stockholm*, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *van Alphen*, *Dedel* en *van de Wall*, rentende 5 pt. groot *f* 1000. $87\frac{1}{2}$ pt. *D. W. van Vloten.*

—— in blanco *f* 1000. $85\frac{1}{4}$ pt. in slag $\frac{1}{4}$ pt. *P. Wessels.*

—— in blanco *f* 1000. $85\frac{1}{2}$ pt. *A. van Ketwich.*

—— in blanco *f* 1000. $86\frac{1}{4}$ pt. *P. Wessels,*

—— in blanco *f* 1000. $86\frac{1}{4}$ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. $86\frac{1}{4}$ pt. Deselve.

Obligatien (Een) ten lasten Haare Rusch-Keizerlyke Majesteit, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Raymond* en *Theodore de Smeth*, rentende 5 pt. groot *f* 1000. $98\frac{1}{2}$ pt. *J. Leuning.*

—— in blanco *f* 1000. $98\frac{3}{4}$ pt. *P. Magenius.*

—— in blanco *f* 1000. $98\frac{1}{4}$ pt. *P. Wessels.*

—— in blanco *f* 1000. $98\frac{1}{2}$ pt. *P. Magenius.*

Obligatien (Een) ten lasten eenige Planters in de Colonie van *Surinamen*, genegotieerd ten Comptoire de Heer *Rutgerus Braamcamp*, rentende 5 pt. groot *f* 1000, $87\frac{1}{2}$ pt. *A. de Lange.*

—— op Naam *f* 1000. $85\frac{1}{2}$ pt. Deselve.

—— op Naam *f* 2000. 85 pt. *Tideman en Scholten.*

—— op Naam *f* 1500. 86 pt. G. *J. Pex.*

—— op Naam *f* 1000. 86 pt. P. *de Mortier.*

Recepissen om teegens Obligatien uit te wisselen, genegotieerd op diverse vaste Goederen, in de Provintie van *Gelderland*, in een Meekrap Plantetery, ten Comptoire van de Heeren *Wynands* en *Cramer*, rentende 4 pt. groot *f* 1000. $49\frac{1}{2}$ pt. in slag $\frac{1}{2}$ pt. *A. van Ketwich.*

—— in blanco *f* 1000. $50\frac{1}{2}$ pt. in slag $\frac{1}{2}$ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. $51\frac{1}{2}$ pt. in slag $\frac{1}{2}$ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 54 pt. in slag 2 Deselve.

Obligatien (Een) uit de Lotery van den Jaare 1751, ten lasten de Provintie van *Zeeland*, gedateerd *Middelburg* 16 Augustus 1751, groot *f* 312. $83\frac{1}{4}$ *J. Leuning.*

Actie (*J. Steenbergen*, Een) in de Oost-Indische Compagnie van Engeland, groot L 500. Sterlings Capitaal. $140\frac{1}{4}$ *G. J. Pex.*

En

En deze volgende *Perceelen* op *Dingsdag* den 21 *December* 1773. gev.

Angeliersftraat (*C. Cramer* en *G. Ermeling*, Een Huis en Erve, in de) Noordzy, op den hoek van de Schuyermaakers Gangh. *f* 3000 in flag *f* 550. *L. Kuyper*.

Blomgragt (*J. van Wattens*, *J. Havenaar* en *G. Denninghoff*, Een Huis Agterhuis en Erve, op de) Noordzy, tusschen de twee laatste Bruggen. *f* 3000, in flag *f* 125. *E. Croese*.

Blomgragt (*E. Croese*, Een Huis en Erve, op den) Noordzy, tusschen de twee laatste Bruggen. *f* 6700, in flag *f* 300. opgehouden.

Cingel, (*C. Root Carelsz.* en *J. Speekman*, Een Huis en Erve, op het) tusschen de Heysteeg en Oude Spiegelstraat. *f* 7050, in flag *f* 550 *H. Broekhuysen*.

Goudsblomgragt of Fransche Pad, (*G. Muller Johan Anthonisz*, en *J. Fey*, Een Huis en Erve, op de) in de Metselaars Gang. *f* 840. *J. Kwix*.

Goudsblomgragt (Deselve, Een Huis en Erve, op de) in de Sieperse Gang. *f* 610. *G. Muller Johan Anthonisz.*,

Halsteeg, (*D. van Schorrenberg*, *M. van der Linden*, *G. de Roy* en *J. Smit*, Een Brood Bakkers Huis en Erve, in de) tusschen de Nes en Pieter Jacob Dwarsstraat. *f* 4550, in flag *f* 600. *M. van der Linden*.

Kattenburgs Dwarsstraat. *J. Rocamora.* en *J. Speekman*, De Helft in een Huis en Erve, in de tweede) *f* 600. *J. Kwix*.

Keizersgragt (*C. van den Broek Cornelisz.*, *C. Blasius*, *J. Schreuder*, *J. van Dyl*, *B. Tideman Johannesz.*, *O. C. Titsing* en *D. Bouwmeester*, Een Huis en Erve, op de) naast de hoek van de Spiegelstraat. *f* 8400, in flag *f* 100. opgehouden.

Madelievestraat, *J. Schreuder Willemsz.*, Een Huis en Erve, in dn) westzy, tusschen de Tuin en Egelantierstraaten. *f* 1975, in flag *f* 200. *A. van der Glint*.

Marken, (*J. Speekman* en *A. Lion Arons*, Een Huis en Erve, op) over de Mastemaakers Werff. *f* 3700, in flag *f* 300. *J. Rocamora*.

Palmstraat (*D. van der Zaan Lodewyks*, Een Huis, Agterhuis en Erve, in de) by de Baangragt. *f* 1750, in flag *f* 50, *D. van der Zaan Lodewyks*.

Palmstraat (*B. Tideman* en *H. H. Helmers*, Een Huis, Agterhuis en Erve, in de) Zuidzy, by de Brouwersgragt, op de hoek van en in de Sterre Gang. *f* 2100, in flag *f* 200 *H. H. Helmers*.

Reguliers Dwarsstraat (*D. van Schorrenbergh*, *M. van der Linden*. *G. de Roy*, en *J. Smit*, Een Stalhouders Stal, Koets en Wagenhuis en Erve, in de) tusschen de Geelvinksteeg en Vyzelstraat. *f* 11525, in flag *f* 2200. *G. de Roy*

Weesperpoort, (*J. Rocamora* en *J. Speekman*, Een Thuin en Huizinge, buiten de) op het Oetgens Pad, noordzy. *f* 1150. in flag 50. opgehouden.

En deze *Obligatien* op *Maandag* den 27 *December* 1773. geveyld.

Obligatien (*R. Beuten* en *H. Volkmar*, Een) ten laste van Planters in de Colonie Suriname, genegotieerd ten Comptoire van de Heeren *Huibt. van Hermaal* en *van den Bosch*, gedateert pmo. January 1770 groot *f* 1000. 56 pt in flag 2 pt. *R. Beuten*.

—— in blanco *f* 1000. 58 1 pt Deselve.

—— in blanco *f* 1000. 59½ pt. Deselve.

—— in blanco *f* 1000 59½ pt. Deselve.

Obligatien (Een) dito, genegotieerd ten bovengemelde Comptoire, ten laste eenige Planters op *St. Croix*, *St. Thomas* en *St. Jan*, gedateerd pmo. November 1769, groot *f* 1000. 81¼ pt. in flag 1 Deselve.

Twee Coupons van Intrest van voorsz. Obligatie, ten laste als vooren verscheenen Pmo. November 1771. en pmo. November 1772, te samen *f* 120. 20 pt. in flag 18. *H. Volkmar*.

De volgende *Makelaars* hebben de onderstaande *Scheepen* op *Maandag* den 29 *November* 1773. in 't Nieuwezyds Heeren Logement geveild.

Snaauw-Schip, (*M. J. Schaap*, *H. Beth*, *Tammesz.*, *C. Boen Junior*, en *J. Vis*, Een Extraordinary Welbezeilt) genaamt de Jonge Juffrouw *Joanna Maria*, Gevoert by Capitein *Claas Schaap*: Is in 't Jaar 1754. N. U. L. 77½ voet, W. 21 voet 7 duim, H. 11. voet 3 duim, 't V. 4 voet 4 duim, 't D, 5 voet 4½ duim: Alles Amsterdammer Voeten. Gemonteerd met 6 Yzere Gotelingen, en andere Amonitie van Oorlog na advenant. *f* 2900, in slag *f* 100. *H. Beth Tammesz.*, *Voor zyn Meester.*

Walvisvangers-Gereetschap, (*T. Beth Ysbrandsz.* en *H. Beth Tammesz.*, Een Extraordinary Welgestoffeert) gevoert by Commandeur *Fedde Jacobs.* *f* 3400. *G. ten Sante*, *voor zyn Meester.*

En dit volgende *Schip* op *Maandag* den 13 *December* 1773 geveild.

Barnentyn-Schip (*V. de Vries*, *T. Beth Ysbrandsz*, *A Kluft Lamiou* en *I. Schutt*, Een Extraordinary Welbezeylt) genaamt *Phinelle*, gevoert by Capitein *John Mc. Clinaham*, is volgens opgaaf van den Capt. in 't Jaar 1769, N. U., L. 75 voet, W. 23 voet 2½ duim, H. 11 voet 3 duim, 't V. 4 voet 4 duim, 't D. 6 voet 2½ duim, Alles Amsterdammer voeten. *f* 1800. opgehouden.

En dit volgende *Schip* op *Maandag* den 20 *December* 1773 geveild.

Kof-Schip, (*D. Tentye*, een Extraordinary Welbezeylt) genaamt de Jonge *Theerd Bootsman*, Gevoert by Schipper *Jan Hendriks Weever*: Is in 't Jaar 1750. N. U. L. 87½ voet, W. 20 voet 7½ duim, H. 9 voet 4 duim: Alles Amsterdammer Voeten. *f* 2900 - *Poulles Zurmublen.*

Getal der Perceelen, Hofsteden, Landen, Obligatien en Schepen &c welke in 't Jaar 1773. t'Amsterdam in de Oude en Nieuwe Zyds Heeren Logementen zyn Verkogt, mitsgaders derzelver gantsche beloop.

409	Perceelen	Somma *f* 2313781.
2231	Obligatien	2288552.
80	Schepen en Walvis-Vangers Gereedschappen	389781.

Deeze volgende dagen zyn ter Secretary *t'Amsterdam* vastgesteld: tot het houden der willige Verkoopingen van Huizen Landen en Obligatien enz. geduurende den Jare 1774.

Den 17 January
—— 31 dito
—— 14 February
—— 28 dito
—— 14 Maart
—— 28 dito
—— 11 April
—— 25 dito
—— 9 May
—— 30 dito

Den 13 Juny
—— 27 dito
—— 11 July
—— 25 dito
—— 8 Augustus
—— 22 dito
—— 5 September
—— 26 dito
—— 3 October
—— 10 dito

—— 17 dito
—— 24 dito
—— 7 November
—— 21 dito
—— 28 dito
—— 5 December
—— 12 dito
—— 19 dito
—— 20 dito
—— 21 dito

RE-

REGISTER

VAN DE

MAANDELYKSE

NEDERLANDSCHE MERCURIUS.

VYF-EN-DERTIGSTE DEEL.

G.

REGISTER.

EINDE.

